Quadragesima

In capite quadragesime omnes publice penitentes debent se presentare epo. l. di. in capite.

¶ In capite quadragesime celebratur primum ieiunium quatuor temporum anni. lxxvi. di. statuimus

¶ Quadragesima lex habz septimanas cui addit thelesphorus septimam et totum hoc tempus uocat quadragesima. iiii. di. quadragesima.

¶ Per laborem quadragesime peruenimus ad leticiam et gloriam resurrectionis. de consec. di. v. ieiuniu

¶ Quotuplex est quadragesima glo. dicit triplex uidelicet an natalem dni ante pascha et an festum sancti Iohannis baptiste. xxiii. q. v. q. compulsus.

¶ Que penitentia sit iponenda comedenti carnes in quadragesima. Archi. iii. di. denique. in. ρo. carnem.

¶ An in quadragesima possint celebrari festiuitates. uide glo. xxxiii. q. iiii. non licet.

Quadriga

Legatum quadrige per mortem unius extinguit ff qui. mouiut. amit. l. quoa tamen. § fi. ff. de le. ii. l. peculiu § quadrige.

Quadrimestre

An hoc tempus quod datur condempnatis ad soluendum possit abbreuiari a iudice et quando incipiat currere. no. de off. dele. querenti. et ibi de hoc.

¶ An infra quadrimestre tempus quod datur iudicatis ad soluendum currant usure uel pena. et debeantur fructus. uide C. de usu. rei iudi. l. pe. ff. de usur. l. fideiussor. an. fideicomissa. et ar. C. ma. l. ii.

Quadruplum

An pena possit extendere ultra quadruplum no C. de sen. que pro eo. quod inte. proterun. l. i. dixi sub dictione pena.

Qualis

Exponit aliquando idest que. C. de ser. cor. l. si quis seruo.

Qualitas

Qualitas que est in faciente aggrauat delictum in mandante. unde si popularis mandat nobili tenet ut nobilis Bar. in. l. utrum. ff. ad. l. pomp. de parri.

¶ An adiectio uel detractio qualitatis facit censeri aliud delictum. Bar. in. l. q uxori. ff. de adul. ubi uide idem in. l. denunciasse. § quid tamen. e. t.

¶ Si quis est absolutus propter qualitatem non probatam an possit iterum accusari. Bar. in preallе. l. qui uxori. ff. de adulte.

¶ Si qualitas est omissa i iudicio an possit super illa nouum iudicium ichoari. Bar. i. l. senatus. ff. de accu.

¶ An et quado qualitas uerbi uel nominis posita in oratione intelligat apposita gra demonstrationis uel limitationis. Barto. in l. ex facto. ff. de uul. et pu.

¶ Qualitas agendi est exprimenda in libello. no. inno. de to. compe. cum sit generale.

¶ Qualitas personarum, rerum inspici ubi ex presumptione iudicamus. casus est singularis in. l. si. ff. de ac. et obli.

¶ An et quando qualitas adiecta uerbo intelligatur se restringatur fm tempus uerbi. Bart. in l. ex facto. in princi. ff. de uul. et pu. Bal. in. l. bona fides. C. de ipu. et al. subsli. ff. de nota. l. in debet § si extraneus.

¶ An allegans factum cum qualitate puta percussionem cum sanguinis effusione uel similia possit obtinere si probat factum sed no qualitatem. Bar. in. l. denunciasse. § qd tn. ff. de adulte. faciunt no. per eum in l. diuus. ff. de re iudi. doc. in. c. licet cam. de probat.

¶ Qualitas requisita ad aliquem actum gerendum debet adesse illo tempore quo ille actus gerit et non est necesse q adsit ante uel post. unde bonagio. que dat multa similia. in clemen. ut hii qui. de eta. et quali. in. ρo. constitutus.

¶ Qualitas idest necessitas ff. de offi. proconsu. l. solent. in fi. sed dic melius q ibi proprie ponitur.

¶ Attenditur qualitas persone et rei relicte ff. de iniur. l. item apud. ff. de neg. ge. l. pomponius. ff. de usu et habi. l. plenum. § equi. ii.

¶ Res que restituitur debet esse eiusdem qualitatis ff. de usuf. ea re que usu. consu. l. si tibi.

¶ An error qualitatis impediat uel recuset. uide ff. de iniur. l. illud. § fi. ff de fur. l. si quis uxori. § cum ticio dixi sub dictione error.

¶ Qui allegaret qualitatem debet eam probare ff. ui bo. rap. l. iiii. § hoc autem. ff. de in con. rui. nau. l. i. § fi. C. de repu. l. ex consensu. § si uero. uide In no. de fo. compe. cum sit.

¶ Facilius qualitas addicitur q de nouo aliquid inducitur ff. de le. i. l. si mihi et tibi. § pe. iur. eta. l. legata inutiliter. ff. de le. i. in. ii. responso.

¶ Due qualitates cotrarie non possunt esse in eodem subiecto ff. pro socio. l. si ancillam. ff. pro empto. l. ii. § fi. di. in regula. sine possessione. li. vi.

¶ Duplex est qualitas scilicet intrinseca & extrinseca. Archi. in. c. i. de electio. li. vi.

¶ Qualitas sine subiecto declaratur. xix di. fm i. q. i. omnia de iudi. cum deputati. de celebra. miss. cum marthe § quesiuisti. ff. de ρ bo. sig. l. si uenenu et. l. urbana e. t. et. xxiii. q. v. relegentes. de heret. cum ex iniuncto. de collu. dete. c. i. de preben. cum in illis. et. c. ei cui. li. vi.

¶ Qualitas ab initio rei coherens non uarsat nisi ex noua ca. ff. de dona. l. qui id quod. ff. de fideius. l. tutor. C. de impon. lucra. descrip. l. i. li. xxi. q. i. si tributum. de censi. cum sit. xvi. q. i. si quis laicus. de pigno. ex litteris. de deci. cum non sit. et. e. t. c. ii. § ceterum li. vi.

¶ Qualitas restringit subiectum. ff. de le. iii. l. cam et. l. hoc legatum. et. l. heres mens. § uxori. ff. de pecu. le. l. iii § penul. et. l. cum de lanionis. § cum fundum. ff. de iniun. instru. et instruc. le. xxxii. q. i. non erit. de off. ordi. licet. de conces. preben. ex parte. de ρ ptis. susceptum. li. vi. in clemen. si dignitatem de preben. et in clemen. si de bnficio. e. t.

¶ An qualitas adiuncta substantie sit probanda in l. habebat ff. de instito. et. l. in delictis. § si detracta. ff. de noxa et in. d. l. ticia. ff. so. ma et ibi no.

¶ De hoc. ρo. qualitas. uide. ff. qui satis. coga. l. ii. et quod ibi nota.

¶ Defectus qualitatis super qua fundatur dispositio post tempus dispositionis non facit euanescere dispositionem. ff. de manu. test. l. ticia.

¶ Ubi precedunt duo subiecta et probantur due qualitates successiue qualibet respicit utrumq subiectum nec referuntur singula singulis si fieri pot glo. in. l. de pupillo. § si qs nuos. ff. de no. op. nun.

¶ Ubi ad actum exigitur in agente certa qualitas

sufficit ipsam adesse sm tempus exercicii actus licet in fine actus qualitas extinguatur. ff. d aqua. plu. ar. quamq.

¶ Qualitas capacitatis que exigit in psona cui cōmodum dispositionis applicatur attendit sm tēpus dispositionis quo debet ad personam applicari ff. de dona. ca. mor. l. i mortis causa.

¶ Qualitas in melius mutata non alterat dispositionem super prima qualitate fundatam. ff. d iu. aureo. ānulo l. i.

¶ Qualitas superueniens magis plena confūdit minus plenam. ff. de iu. au. ānu. l. ii.

¶ Alterationes qualitatis nō alteratur substantia uel dispositio substantiam concernens. ff. de acq. re. do. l. cum in corpus. § fi. et ibi nota.

¶ Qualitas adiecta in fine q̄lificat etiā precedētia. tex. et glo. ff. de acqui. re. do. l. quesitum.

¶ Differentia in qualitate nō diuersificat in specie. insti. d iu. perso. in fi. ff. de publi. l. fi. § q̄tiens.

¶ Recte actus prefertur cuz qualitate quādo illa adest non illa finita. ideo lex disponens de actu loquendi cum qualitate habet locum negatiue uel affirmatiue q̄diu illa assistat. ideo si lex prohibz p suū herediatarium q̄rere. intelligit q̄diu durat hereditarius. l. i. § ueteres. ff. de acqui. here. in glo.

¶ Multiplicatio qualitatis non multiplicat substantiam. ff. de acqui. pos. l. iii. § econtra.

¶ Quandoq; predicatum in substantia refertur ad qualitatem possidendi. tex et glo. ff. de acqui. pos. l. interdum.

¶ Ubi ius adicit cum psōa certa et q̄litate oportet q illa pbet. ff. de iti. actuq; p̄. l. ius. § utilitas.

¶ Adiectio qualitatis non alterat subiecti substantiam. ff. de ex. rei iudi. l. et an eadem. § i.

¶ An si ago pro substantia delicti et succumbo postea accumulo delictum cum qualitate āmittaz uide Bar. ff. de actio. et obli. l. qui seruum. § fi.

¶ Concursus q̄litatū diuerse in psona unius illuz ceseri loco pluriū fac. ff. d stipu. ser. l. si cōis suus.

¶ Qualitas actionis et passiōis nō cadit in psonam eiuīde. ff. de stipu. suo l. suus cōis. et ibi nō.

¶ Error in qualitate que non est non uiciat actū ubi eadem qualitas q̄ est in ueritate sufficit ad actus ualiditatem sicut que putatur. uide. C. d neg. gest. l. si curatorem. facit qd nō. Inno. de prescrip. cum ex officii.

¶ Si dispositio fundatur super certa qualitate an sufficiat illam existere sm tempus dispositiōis an exigatur q duret ad effectum dispositionis. uide Bar in l. ex facto. ff. de uul. et pu.

¶ Dispositio relata ad aliquem sub nomine qualitatis uicetur ad eum relata sm priuilegium illius qualitatis. ff de testa. mi. l. ex militari. et. l. titius.

¶ Quando due dispositiōes respiciunt diuersas q̄litates. una qualitatez in genere altera in specie si recipiantur species habentes qualitates mixtas cedunt potius dispositioni recipienti speciez q̄ dispositioni generis quia spēs derogat generi. et sic quod potest attribui generi et speciei attribuitur potius speciei. ff. de le. iii. l. seruis urbanis. § fi. facit. l. ticie textores. ff. de le. i.

¶ An qualitas iuncta uni orationi uideatur repetita orationi secum copulate. tex. q sic. ff. de contra. emp. l. qui fundum uendidit.

¶ Species coditionalis q̄litatis nō alterat naturaz subiecti pendente conditione. glo. in. l. in summa. ff. de statu homi.

¶ Ubi in eodem plures concurrunt qualitates illi attribuitur que est maior uel in qua plus insistit. ut. l. queritur. ff. de sta. ho. et ibi Barto.

¶ Potentior qualitas uincit sicut potentior quātitas. ff. de contra. emp. l. demuz. et potentior similitudo. ff. de do. ple. l. ii. sicut potentior ratio. ff. de mino. l. emilius. ff. de usuca. p lega. l. uir uxori. sic frequentior cōuersatio ff. de ꝟ. sig. l. maioris.

¶ Qualitas superueniens compatibilis cum p̄ma non mutat primam. ff. de sta. ho. l. fi.

¶ An ratione multiplicis qualitatis in eadem persona concurrentis una psona sustineat uicem plurium. uide. ff. de adop. l. si consul.

¶ Sicut multiplicata qualitate multiplicat quantitas potestatis ita multiplicat premiuz et salariū officiorum. uide in auten. ut iudi. si. quo. suffra. § illud. et ibi glo. Bal. in dicta. l. si consul.

¶ Qualitas que inherz subiecto et in eo fundat difficilius deletur q̄ illa que habetur ex corruscatione alterius subiecti. ff. de sena. l. filia. iuncta. l. emancipatum. et. l. senatoris filius. e. t.

¶ Qualitas et accidens non alterat naturaz subiecti ut qd factū est non attribuatur subiecto. ff. de sena. l. senatores. ubi Bar. et Bal.

¶ Qualitas agens et paciens non potest in eodez subiecto concurrere dixi. s. adde. ff. de senator. l. fi. optime probatur in. c. fi. de conces. preben. in. c. penul. de iure patro.

¶ Concursus diuerse qualitatis in unam personā non reddit alteram ex illis qualitatibus maioris potētie exquo sunt separate. nō. ff. d off. eius cui man. est iuri. l. si pretor.

¶ Si in personam unam concurrunt plures qualitates que attendi debz si sm unam aliquid potest sm aliam non. et quod potior inspiciatur. uide. ff. de acqui. re. do. l. si quis. § cum nupti. ff. de statu homi. l. queritur.

¶ Si una qualitas est naturalis et ordiaria et alia accidental inspiciatur naturalis. C. de offi. uica. l. i. facit. ff. de postulan. l. i. § bestias. ff. de adop. l. si pater. § qui duos.

¶ Distinctio specierum non debet fieri per qualitates quia qualitas non mutat substantiam. ff. d fun. instruc. l. fi.

¶ Alteratio qualitatis respectu subiecti non alterat dispositionem in subiecto quia non mutat rationē uel cām dispositionis uel si alterat in melius eam reducit secus si in peius. ff. si ex nox. cā. aga. l. penul. iuncta. l. i. § i. ad hoc. l. iul. iuncta l. si ante ff. q satisda. co. et. ff. iudi. sol. l. i. et quod ibi nō.

¶ Pena que pricipaliter infligitur propter accidens seruitutis non alteratur ex superuenientia libertatis. ut. l. i. ff. de peñ.

¶ Qualitas in potentia non dr alterari et noua fieri si deducit ad esse. ut. l. fi. ff. si ex noxa. cā aga.

¶ Qualitas requisita ad habilitanduz personaz ad actum exigitur sm tēpus actus exercitii. ff. de postulan. l. cui eorum. § affinitatis.

¶ Q inspicienda sit qualitas persone. uide glo. & concor. ff. de neg. g. l. fi.

¶ Dispositio fundata super certa qualitate cessat cessante qualitate ff. de capi. di. l. tutelas.

¶ Qualitas non est sine subiecto. ff. de usuf. l. ii.

¶ Qualitas quandoq sumitur pro forma ut ff. de usufruc. l. usumfructum.

¶ Alteratio qualitatis formalis nō alterat substātiam ff. de usuf. accre. l. sed et si tradideris. In contra. uide l. quid tamen § si ff. qui mo. usuf. amit. et l. si cui balnei. e. ti.

¶ Ubi factum exigitur qualificatum non sufficit purum. ut l. si § persuadere ff. de ser. corrup. facit l. i. § notandum ff. de aleato.

¶ Qualitas subsequens duo posita in dubio dicit

¶ Qualificare utrunq. ff. de suo corrup. l. doli.

¶ Mutatio q̄litatis non alterans naturam rei nō alterat effectum. ff. de institō. l. in eum. § i. po.

¶ Qualitas que exigitur in agente. exigitur sm tempus actionis. ff. de diuor. l. fi. § ait lex.

¶ Qualitas inherens sub tecto ab initio plus attrahit subiectum q̄ expost facto superueniens. uide ff. de contra. emp. l. in uenditionibus.

¶ Qualitas limitans orationem precedentem alternatiuam habetur pro repetita in scda parte alternati. tex. est sm lec. Azo. de pi. et co. rei ué. l. i.

¶ S. eadem die concurrant qualitates diuersorū et debeatur uni oblatio in uno festo in alio alteri que attendatur. Cy. in l. fi. C. de feri.

¶ Dispositio respectu certe qualitatis euanescit euanescente qualitate. ff. de dona. inter ui. et uxo. l. cum hic status. § si quis sponsam.

¶ Ubi in subiecto exigitur qualitas respectu certe cāe nō sufficit qualitatē adesse nisi adsit respectu illius cāe. ff. de edil. edic. l. ediles. § uendi.

¶ De his qualitatibus. uide plene per Bar. in l. huius q opē. ff. de fur. et l. furti. § ope. e. t. et qd̄ idē nō. in l. qui seruos. § i. e. t. ubi uidetur aliter loq.

¶ Ex qualitate percuciendi presumitur animus occiendi. glo. et Bar. in l. i. ff. de sicca. Quid si qualitas adiecta in accusatione nō probatur. uide Io. an. plene in addi. Specu. ti. de accusa. in Rrica. Bal. plenius in l. u. C. de proba.

¶ An adiectio qualitatis immutet actionem. & an propter qualitatem non adiectam in primo iudicio possit de nouo accusatio intētari. uide plene per Bar. in l. denunciasse. § quid tamē. ff. de adul. idem in l. senatus. ff. de accusa. et l. sepulcri. ff. de sepul. uio. in quibus loc̄ uidet fuisse sibi ipsi c̄rius.

¶ Quicquid aggrauat purum delictum est qualitas tempus autem non est qualitas. et ideo non q̄lificat sed coartat delictum. Bal. in l. quicunq. C. de ser. fugi quod adde ad nō. per Bar. in l. nunq̄ plura. ff. de priua. delic. Et adde qd̄ dicit Bal. in l. i. C. de confes. in princi. quarte carte.

¶ Cū unū refertur ad aliud intelligit referri cū oībus qualitatibus suis. ff. fami. her. te. dicatur. l. i. § fi. et idem Bar. idem in l. i. ff. de recepta. et ff. de peñ. l. sanctio. in m. colump. ubi omnino uide.

¶ Quando aliquid profertur a lege cum aliqua qualitate debz utrūq probari. Bar. in l. i. § i. ff. ne quid in flu. pub. Adde quod circa hoc notabiliter dixit Bal. in l. i. C. de condi. indebi.

¶ Quedā qualitates presumunt et quedam non de quibus uide Bal. in l. non ignorat. C. qui accu. non possunt.

¶ Qualitas sensibilis sine quātitate esse nō pōt. sm sac. Tho. in q. de quolibet. q. xi. artic. x.

Quam hec dictio quam aliqñ est aduerbium negandi. ff. si. regun. l. uti. § ul. ff. co. diui. l. i. ff. de cap. l. iiii. ff. de indi. l. exigere Interdū q̄ i. quantū. ff. p socio. l. si actum. Aliter ponitur. C. de testa. l. consulta. C. de epi. et cler. i. l. repetita. aliqñ pōnitur pro ualde. xxiii. q. iiii. q̄ m ag num. de elec. q̄ sit. li. vi. plene per Archi. de con se cra. di. iiii. quomodo.

Quamcito Hoc. p. habes. de sen. ex. cos i. sen. li. vi. uide qd̄ nō. i cle. si quis suadente. in glo. antepenul. de peñ. uide Io. an. in. c. q̄ sit. de elec. li. vi. et ibi concor.

Quamdiu De natura huius dictionis nō. glo. in cle. ii. de ui. et hocle. et an faciat condictionem. uide Bar. in l. i. C. de lega. et i. l. pater seuericiā. ff. de códi. et dmon. ubi idem Bar. et in l. i. ff. de condi. et demon.

¶ Hec dictio interdum denotat rerum quantitatem. ut in clemen. q̄cūq. de ap. Et aliqñ est aduerbium temporis. ff. de act. et obli. l. fi. ff. de acquir. pos. l. si rem mobilē. aliquando uero non. uide. xx. q. si quis monachos. ff. de peti. here. l. si et xalis. et uide. xc. di. si quis.

Quando Aliquādo exponitur pro quia ff. de neg. g. l. quia. ff. comoda. l. rem mihi. in fi. C. de eden. l. fi. C. qui ad liber. p cla. non lic. l. fi. C. de capti. l. nec nos. ubi uide.

Quodcunq Hec dictio pōnitur distributiue. nota. de testa. si pater. li. vi. sup glo. hic decidit. p epus brix.

Quandoq Exponitur pro aliquando uel non semper. de priuile. quia nonnullis. in glo. ii. adde q hec dictio ponit pro quandocunq. ff. de tribu. l. non enim. in fi. ff. de iureiuran. l. tutor. in glo. ii.

Quamq̄ De hac dictione nō. xxiii. di. quamq̄. de elec. q sicut. de cēsi. quamq̄. li. vi. de ordi. cognit. c. ii. de coha. cleri. et mu. uestra. et ibi docto.

¶ Hec dictio ponitur pro quāuis. ut nō. de pac. c. i. li. vi. super. p. quamq̄. de preben. cui. e. t.

Quanta Exponitur. i. quota uel que. in aute. quādo opor. epis. § quāta. C. de pac. l. ex morte. sic quantus scilicet quotus. in auten. ut deter. sit numerus cle. § i.

¶ Hec dictio non soluz uerificatur de numerata pecunia. sed etiā de spēbus uel corporib⁹. ff. de le. iii. l. quisquis. ff. so. ma. l. si uero. § ii. et ibi docto.

Quantitas Exponitur aliqñ. i. quotitas. ff. pro socio. l. cū duob⁹ § item ex facto. ff. iudi. sol. l. iam tamen.

¶ Hoc. p. etiaz ad spēm refert. ff. de le. iii. l. q̄sq̄s.

¶ Quandoq quantitas habetur loco speciei. ff. de le. i. l. plane. § sed hoc. cum ibi nō. et ff. de pbo. ob. l. si certos. adde l. si quis in suo. C. de inoffi. testa. C. de act. et obli. l. i. in glo.

¶ Quantitas aliquando est genus aliquando species uel corpus. ut nō. C. de tal. cā. adiec. se. l. si nō designata. in glo. fi.

¶ Quando debetur quantitas ut species uel respectu certe speciei de ea ut de debita specie iudicat. ff. de pbo. ob. l. si certos nummos. et ibi Bar. uide. l. in naue. ff. loca. et l. facie tractores. ff. de le. i.

¶ De legato quantitatis iudicamus ut de legato speciei. ut l. talis scriptura. ff. de le. i. et l. plane. § si eadem. e. t. et l. si seruus. § qui decem. e. t.

¶ Cū quantitas debetur respectu certe specie

perempta specie perimitur quātitas. ut. l. si heres. et. l. quidam. §. si ita. ff. de le. i. C. de iure emphi. l. i. ff. loca. l. in naue. nō. in. l. cū res. §. i. ff. de le. i. et l. fiduissa. §. i. e. t. sed soluendo speciem liberatur. l. si fundum. e. t.

¶ Ubi in obligatiōe est quantitas surrogata loco speciei licet pereat species non perit obligatio quātitatis. ff. de peti. here. l. item ueniunt. §. ut re. et. e. t. l. si possessor. §. i. de quo dic ut ibi per Bal.

Quanti ea res est Hec uerba nō signant singulare cuiuis interesse. sed ad uerum rei precium referuntur. ff. de p. sig. l. inter hec uerba. ff. ne uis fiat ei. l. i. §. hec uerba. ff. qui satis. co. l. ii. §. ulti. ff. de no. op. nun. l. stipulatio. §. ul. Interdum hec uerba non continent interesse singulare uel commune sed quantum ea res ab actore per iuramentum in lite extimata fuerit. ff. ne quis eum qui in ius uo. ex. l. si p aliū. §. i. ff. de dolo. l. arbitro.

Quantominus Hec uerba quanto minus ad totum referuntur. de quibus uide. ff. de p. obli. l. si ita stipulatus. ff. si cer. pe. l. si. ff. de pbo obli. l. decem.

¶ An actio quanto minoris sit una uel plures. et que dicatur ciuilis uel pretoria et in quo differūt. i. o. ff. de actio. emp. l. iulianus. in glo. i. et ibi Bar. in. l. q si nolit. §. si plures. ff. de edil. edic. glo. in. l. cum pponas. C. de edili. actio. et ibi Cy. in. ii. q. et l. si minor. et ibi Cy. C. de actio. emp. ubi glo.

¶ An sit pprium nomen actiōis. no. Cy. in. l. presi. i. si. C. de edi. acti. et ibi uide de hac materia.

Quantos Exponitur. i. quot. in auten. ut deter. sit nume. cleri. §. i. p. spiscopus. b. ou. co. et mar.

Quantum Aliud est quantū ad se et non quantū ad alios. ut no.

¶ R. quantum ad te peruenerit. hec uerba intelliguntur siue tractetur de pecunia numerata siue de speciebus uel corporibus. ff. de pecu. l. si creditor. in prin. ff. de here. uel actio. uen. l. ii. §. illud quesitum. et. l. si hereditatem. et. l. si uenditor. cum si.

¶ De hoc p. uide. ff. de tribu. l. celsus. §. i. xxi. q. ii. §. si infra.

Quamuis De natura huius dictionis nō. glo. de iureiuran. quemadmodum. de priuilegiis porro. in glo. et de elect. uenerabilem.

¶ Hec dictio aduersatiue ponit. nō. C. si quis cū ea cuius tu. sue. l. i. in glo. ii. nō. ff. de eo per quem fac. e. l. i. in glo. q̄uis.

¶ Hec dictio ponitur p quia. nō. ff. fami. herc. si maritus. in glo. ii. no. de iure iurando quemadmodum. in glo. q̄uis. adde de elec. bone. i. in glo. super p. q̄uis. de priuile. porro. in glo. i.

¶ Hec dictio ponitur aduersatiue et correctiue. ff. de pigno. actio. l. si conuenerit. et uide Bar. in. l. i. ff. de sta. ho. adde. ff. ad exhi. l. tigni. §. si quis iu. et. ff. de alea. l. i.

Quare Hec dictio quandoq querit rōnem quandoq ponit. C. de lati. liber. tol. l. i. in prin. p. epus Brix.

Qurata Si relinquo aliquid fratri uel cōsanguineo meo pro anima mea epus non debz habere quartā de illo relicto. Bar. in. l. si certe. ff. de castren. pecu.

¶ Materiā quartarū. uide p canonistas. de testa. Rainaldus p legistas in. l. quam q̄. C. ad. l. fal. Bar. in l. pap. §. meminisse. ff. de inoff. testa. salice. in. l. filium quem habentem. C. fami. herc. uide que dixi s sub dictione canonica porcio et legitima.

¶ An filius institutus a patre et grauatus de restituendo debeat habere duas quartas glo et doc. in. d. l. quam q̄. C. ad. l. fal. doct. in. d. l. papinian'. §. meminisse. Casus est q nō de iure ciuili. in. l. iubemus. C. ad trebel. Arg. e. in. l. quoniam i ouella. C. de inoffi. testa. glo. et doc. in d. cto. c. Rainerius. et c. Rainaldus.

¶ An epus possit petere quartam de relictis factis per suos subditos ecclesiis uel aliis piis locis alterius dioces. uide Feder. de se. qui tenet q nō. in consilio suo. xcv.

¶ An epus possit petere quartam de hereditate uel legato relicto fraternitati fratrum teren [illegible] eis sai cti fi ai cisci. Idem Fede. tenet q nō. in consilio suo. cxliiii.

¶ Si testator relinquit alicui ecclesie centum que confessus est se eidem debere an constito de debito pro tali legato debeatur quarta. uide eundem Fede. in consilio. clxxiiii.

¶ Filius infans relictus a patre in una parrochia translatus est ad aliam per matrem in qua est moratus usq ad. xiiii. annum. et ibi mortuus est electa sepultura apud fratres q̄ ecclesia dz hic quartam pma et scda uide eundē in cōsilio suo. ccxlv.

¶ An autem ecclia parochialis debeat sibi deputare quartam id quod a defuncto alibi sepulto sibi relictum est quod idem est cū proxima. q. Fede. consilio suo tercio tenet q sic.

¶ Pro relictis factis pro anima uel pro monasteriis ecclesiis inferioribus a cathedrali epus deducit quartam. de testa. officii. et. c. requisisti. quod intellige quando tales ecclesie non sunt exempte nā in exemptis solus papa detrahit. ut no. doc. in preallē. c. officii.

¶ An quarta debita epo uel ecclesie parrochiali possit cōsuetudine tolli uel minui. no. doc. de testa. requisisti. de sepul. certificari. ubi Io. an. et Host. tenent q sic. Inno. in. d. c. requisisti. tenet q consuetudine totum tolli potest. ubi etiam tractatur an de relictis hospitalibus et aliis piis locis epus debeat hre quartam. de quo etiā in. c. ad dū. de conuer. cōiu. Bal. in. l. si qs ad declinandā. C. de epi. et cleri.

¶ De quarta debita de iure nature. uide Bar. in l. in quarta. ff. ad. l. fal. et an et qualiter in talem q̄rtam uel etiam trebel. computentur fructus. nō. in. l. iubemus. C. ad trebel. et. l. scimus. §. repletionem. C. de inoff. testa. et. l. omnino. et. l. quoniam. in pōribus. et. l. quoniam nouella. e. t. ff. ad trebel. l. in fideicōmissaria. et. l. mulier. §. si heres. et. l. ita tamē heres ex asse. e. t. glo. de testa. Rainaldus.

¶ An quarta debita iure nature uel trebellianica deducantur de singulis rebus pro rata uel de tota hereditate. glo. et doct. de testa Rainaldus. et C. fam. herc. l. filium quem habentem. et ff. ad. l. falsi ex pluribus.

¶ Qui sunt casus in quibus de legatis non detrahitur quarta uel falcidia. uide in auten. sz cū testator. C. ad. l. fal. et in dicto. c. Rainaldus. in fine.

¶ Cui debet solui quarta quando uxor sepelitur dicto. in. c. i. de sepul. decmi. Cardi. in. c. ducum. §.

buiusmodi·de sepul·in·xx·q·et se· Bal·in·l·si quis ad declinandam·C·de epi·et cleri·

¶ An relicta ecclesie parrochiali computetur in quartã sibi debitam in ratione electe alibi sepulture·nõ·doc·de testa·officiu·do·Car·plene in dic·§· buiusmodi·in·xxvii·q·dixi plene in·q·per me disputata padue que incipit stante statuto·

¶ An de relictis alijs ptis loci q̃ loco electe sepulture debeatur quarta ecclesie prochiali glo·q̄ non in·c·i·de sepul·et ibi doc·adde glo·in cle·dudum· §·buiusmodi·in glo·que dixi in prealle·dispu·ui·de glo·et Io·an·in·c·certificari·de sepultu·

¶ An quarta debeat detrahi si testator legat construi capellam in loco electe sepulture et pecunia legata si detrahitur quarta nõ sufficit ad complendam capellã·dic ut in·l·decem·ff· de fideiq lib ff· ad·l·fal·l·si seruus·Oldra·in consilio suo ·ccxxvi· do·Car·in·d·cle·dudum ·§· buiusmodi·in·xvi·q·

¶ An de relictis ecclesie mendicantiũ debeatur quarta ecclesie prochiali si testator eligit alibi sepulturaz·dic ut nõ·glo·et docto·in dicto·§·buiusmodi·ubi per dominum Cardi·in·xviii·q·adde q̄ nõ·federi·consilio suo·vi·

¶ Quid si parrochianus alicuius ecclesie eligit alibi sepulturam puta apud minores quibus aliquid reliquit occasione sepulture et aliquid simpliciter deinde casu sine culpa fratrũ alibi est sepultus an parrochialis ecclesia habeat partem de illis relictis federi·consilio suo·x·tenet q̄ non·

¶ An epus eligens alibi sepulturaz q̃ in ecclesia cathedrali dẽat soluere quartã·doc·dicũt q̄ sic in ·d·§·hmõi·ubi dñs car·q·xix·et nõ·i·c·i·d̃ sepul·

¶ Quibus casibus non debeatur quarta parrochiali ecclesie·nõ·Io·an· et docto· de sepul·c·ii·et·c· certificari·ubi plene numerantur casus·

¶ An quarta debeatur ecclesie prochiali de bonis eius q ingredit mõsterium Inno q̄ sic q̄ fingitur mori·de sepultu·c·ii·glo·contra in·c· de his·e·ti·

¶ Qua actione petit quarta·nõ Inno·et doc·in c·de his·de sepul· ubi etiã uide q̃d de q̃rca epali·

¶ An quarta debeatur ecclesie parrochiali si aliquis est mortuus infra annum probationis·uide Hoiti·et docto·in·d·c·de his·

¶ An ecclesia parrochialis detrahat quartaz si ipsius parrochianus eligit alibi sepulturaz·doc·q̄ sic p tex·d̃ sepul·cum super·iuncta suprascriptione·

¶ Quis debeat preterri in detractione quarte episcopus uel ecclesia parrochialis ·Io·an· et doc· de sepul·certificari·p·episcopus brix·

¶ An de relictis factis hospitali quod habz ecclesiam parrochialem annexaz detrahatur quarta si in illa eligatur sepultura·Inno·et docto·de sepul· in nostra·ubi de hoc·

¶ An de relictis factis ecclesie in qua quis sepelitur non perpetuo sed ad tempus debeatur quarta ecclesie parrochiali·Inno·q̄ non de sepul·in nña ubi uide glo·et modernos·

¶ An quarta que debetur ecclesie prochiali rõne electe alibi sepulture dẽat solui ab heredibus uł a loco electe sepulture· gl·i·d·cle·dudũ·§·hmõi ubi·d· Car·i·xxiii·q·dixi plene i palle·q·p me disputata

¶ An oblationes facte tempore quo funus est in ecclesia parrochiali priusq̃ portet ad locum electe sepulture minuant quartam debitam ecclesie parrochiali·glo·et doc·q̄ non in dicto·§·buiusmodi·

¶ An exempti possint cogi per episcopum ad solutionez quarte·dic ut nõ·glo·in dicto·§·buiusmõi·

¶ Epus detrahit de legatis quartam etiaz si testamentum fuerit factum multo tempore añ mortez testatoris·Inno·in·c·requisisti·de testa·in glo·i·

¶ An heres i una re certa possit detrahere quartam·nõ·C·fami·herc·l·filium·

¶ An fructus computent in quartã·nõ·ff·de ioffi·testa·l·pap·§·si conditioni ·ff·ad·l fal·l· q̃d de bonis·§·quod autem·Bar·in·l·in quarta·e·t·

¶ Quando et de quibus rebus detrahatur quarta canonica hoc est episcopalis uel etiaz parrochialis ultra dicta·s̃·adde Ange·in consilio suo·cxiii· quod incipit·an canonica·

¶ An alienata per filium grauatum de restituendo imputentur in quartam·uide Ange·in consilio suo·cxli·quod incipit ex hoc igitur·

¶ An filius habes solam quartã possit dici heres uide Ange·i cõsilio suo·ccix q̃d incipit p decisiõe

¶ Quot sunt quarte et in quo conueniant et dis conueniant et an in eis computentur fructus uel prelegata·Cy·in·l·filium quem habentem·C·fam·herc·et ibi nõ·glo·ii·nõ·insti·de fideiq· herr·§·s3 quia·in glo·ex lege·ff·ad ·l· fal·l·in quarta· et ibi Bar·de testa·Raineucius· in glo·trebel· cum glosa lite contestate·

¶ Curlibet quarta debetur cum pprietate et usufructu·nõ·in auten·de trien·et semis·§·prohibemus in glo·reliquit·colla·iii·ff·ad trebel·l·in fideicommissaria in glo·i·in fine·

¶ An in quarta computetur id quod pater soluit fisco pro filio·Bal·C· de epi·et cleri·auten· si captiui·dixi·s̃·sub dictione legitima·

¶ An nepos computet in quarta dotem matris q̃ñ filia decessit ante pŕcm·nõ Bar·in·l·in quarta·circa finem·ff·ad·l·fal·

¶ Quam quartam habet arrogatus de bonis arrogatoris·nõ·insti·de adop·§· sed et si decedens· in glo·bonorum·

¶ An rogatus scd̃am restituere possit iterum retinere quartam·nõ·insti·de singu·re·per fideiq·rellc·§·hoc solum in glo·inutiliter· et·ff·ad·l· fal·l· lex falcidia·§·nunq̃·

¶ An quarta sit aucta in ascendentibus et collateralibus·nõ·glo·C·de inoff·tes·auten·nouissima·et ibi Cy·et Bar·i auten·de trien·et semis·§·hic nos in glo·in oibus·Io·an·in addi·Specu·ti·d̃ testa·§· sequitur·ꝟsi· aliqua quoq3 impositione rei· adde glo·in auten·de nõ eli· scd̃o nuben·§·igitur·in gl· in ꝟ·allegationibus·

¶ An quarta debita iure nature an et quando et in quem modũ tollat agendo ad supplementũ·nõ· Bar·C·de inoffi· testa·l·si quis filium· Bal·contra in auten·presbiteros·C·de epis·et cleri·Idem Bal· in·l·pater filium·circa fi·ff de inoff·testa·

¶ An i quarta computet donatio·dic q̄ sic si est dictũ ał·ō·C·de ioff·tes·l·si q̃ñ·Cy·e·t·l·oĩm·cdo·

¶ Suffic hodie q̄ parentes hẽant quartam q̃quo re licta titulo sm Bar·i auté·nouissima·C·de iof·tes·

¶ An filii qui non succedũt computent in numero quo ad quartam·uide Bar·in·d·auté·nouissima melius·in·l·i·§·si patrr·ff·de ecnten· cum simi li·

¶ Testator non põt prohibere quartam q̃ debet ex forma statuti·tex·est de testa·Raineucius·

¶ Ubi quarta q̃ debet sm consuetudinez ciuitatis

tusculane matri et uxori testatoris debetur omni no non attenta alia testatoris ordinatione. Bal. in l. filium quem habentem. C. fami. herc. in antepe. colum p. ibi inde queritur.

¶ De relictis pro anima epus debz habere quartam secus si sit relictum ecclesie gratia remunerationis fm Inno. in. c. cum i offi. ar. officii. de testa.

¶ Quod dicitur pro mō quarte grauamina auferri est uerum de grauaminibus ad incommoduz filii secus de grauaminibus ad commodum. C. de in offi. testa. l. qm in prioribus. et. l. filiis matrē. c. t.

¶ Datum inter uiuos uel cā mortis uł in testamēto hoc acto q in quartā computet nō excludit filium ab agendo ad supplementum. C. de inoff. tes. l. si quando. §. et generaliter. et ibi Bar. nisi fm eū dicatur do tibi pro parte tua. zē.

¶ Quartam nature debz filius habere in substātia patris. C. de inoff. testa. l. sanctimus.

¶ Repletio quarte fit ipso iure si petatur ar. nō C. de inoffi. testa. sanctimus. in princi.

¶ Si aliquid legat filio pro sua parte uidetur legatum in quartā. tex. et ibi Bar. in. d. l. sanctimus. et uide quod dicit Bar. i auten. unde si parēs. c. t.

¶ Datuz in pmiuz emancipatiōis pro parte sua cōputat in quartā. Cy. in. l. sanctim'. C. de inof. tes.

¶ An sufficit dare quartā filio iter uiuos hoc acto ut cōputet in quartā. et per hoc excludat a ruptura testamēti. Cy. tenet q nō in. d. l. sanctim'. quia debet habere iure instōnis. uide Bar. in. l. i. §. i. ff. si quis a pa. fue. ma. et. l. iiii. ff. ad. l. fal.

¶ Dos computatur in quartam. C. de inoffi. tes. l. sanctimus. et ibi Cy.

¶ Si pater dat quartam filio iure fideicommissi non sufficit ad excludendum preteritionem nisi hoc fecerit ad prouisionem filii. Guil. et Barto. in dicta. l. sanctimus.

¶ De iure antiquo pro quarta iure nature legata ipso iure tollebantur. ff. de le. ii. cum patronus. et in. l. ii. C. de reuo. dona.

¶ Datum ultra quartam iure nature omni iure est indebitum. uide. ff. de dona. l. si patronus.

¶ Q de singulis rebus non sit quarta detrahēda sed ad grossum dixi. s. adde. l. ii. C. quando et qui. quarta pars debe. l. x.

¶ Quarta debetur cum fructibus medii tempori a morte testatoris ut in preallē. l. ii.

¶ Si aliqui sunt priuilegiati in quarta detrahenda aliqui non quarta detrahitur in nō priuilegiatis in totum aliis pro uiribus patroni. ut dicta. l. ii.

¶ Aliqs modos qbus filius pōt priuari quarta. uide p glo. in autē. de trien. et semis. §. probibemus.

¶ Lucrum nupciale non computatur in quarta d debita iure nature. in auten. de nup. §. optime.

¶ Filia dotem datam non computat in quartā et non rūpit testamentū tutius tamē est q in aliqua parte instituatur. glo. ff. de mino. l. iii. §. sed utrū.

¶ Filius olim non rumpebat testamentum sz habebat quartam etiam ex donatione causa mortis ff. de inoffi. testa. l. pap. §. si quis mortis. uide. ff. ad. l. fal. l. cum quo. de peculio. §. fi.

¶ Quarta nature est deducto ere alieno et impensa funeris. ff. de inoff. tes. l. pap. §. quartam.

¶ Quarta nature non minuit libertates. ut in p alle. l. pap. §. quarta.

¶ Quarta nature sapit cām piam quia uidetur esse loco alimentorum fm Cy. in. l. sanctimus. C. de nup. tex. in. l. nam et si parentibus. ff. de inoff. testa. et ibi Bal. et. l. omnimodo. C. e. t. ad materiā uide que dicta sunt. s. sub dictione legitima.

¶ Epus de iure ciuili nullā quartam debz hre. l. si qs ad declinandā. C. de epi. et cle. de iure canōico. uide in. c. officii. et. c. requisisti. de testa. et qd dixi. s. adde nō. de offi. ordi. conquerente. et. c. dilect'. et uide omnio Bal. in. d. l. si qs ad declinādaz

¶ Epus pro sua quarta non habet ipotecata bona defuncti ipoteca que cōtrahitur per. l. u. C. co. d legi. facit quod dicit Innocen. in. c. de his. de sepul. in glo. ecclesiis. ibi nullo.

Quartana An excuset a comparitione uide. ff. de re iudi. l. quesitū. ff. de edil. edic. l. ii. §. sed sciendū. xviii. di. placuit

Quasi De natura huius dictioris nō. glo. et Bar. in. l. si ante. ff. solu. ma. glo. i l. mulier. §. fi. ff. ad trebel. glo. de deci. parrochianos. xxxv. di. ab exordio.

¶ An hec dictio denotet ueritatez uel impropriatatem. uide Bar. in. l. si in rixa. ff. de sicca. adde. l. iii. §. si quis quasi. ff. de condi. ob cām. et in. l. fi. ff. de acquir. here. ubi uidetur notare improprietatē dic q quandoq exprimit ueritatem. ff. de condi. ob cau. l. dedi. i zenio. ff. si cer. pe. l. si institor. ff. de transac. l. i. de deci. parrochianos. glo. de do. et contu. prout. ff. de pet. here. l. nec ullaz. §. fi. et i euangelio Io. i. uidim' gloriā eius gl'iam q̄si unigeniti a patre. zē. quandoq similitudinem et hoc est regulare. ff. de act. emp. l. iulianus. §. si pater. ff. de i offi. testa. l. ii. ff. ad. l. acquir. l. item mella. §. i. ii. et iii. ff. ex qui. cau. maio. l. ait pretor. §. item ei. uide Archidia. l. di. quia. de ma. et obe. solute.

¶ In iudiciis quasi contrahimus. ff. de pecu. l. iii. §. idem scribit. nō. Archi. xvi. q. iii. post quingentos. adde. ff. de mino. l. iii. §. si quis. in glo. illud.

¶ Idem iuris est in quasi cōtractibus quod in cōtractibus. ff. de neg. g. l. iii. §. i. ff. de his qui deie. uel effu. l. i. et idem iuris est in eo quod est in eo quod quasi est. C. de inoff. testa. l. fi. et. ff. de poss. here. petitio. l. i.

¶ Quasi sumitur pro sicut. ff. de condi. inde. l. si non sortem. §. proinde.

¶ Quasi importat uicium. nō. ff. de pac. l. in psonam. §. qui pactum. in glo. quasi. ff. de transac. l. i. in glo. ff. de neg. g. l. efficio. §. i. in glo. quasi.

¶ Hec dictio notat improprietatem et ueritatem fm subiectam materiam. ff. de condi. ob cau. l. iii. §. si quis quasi. ff. de pigno. ac. l. si quis quasi. et. ff. de fideicom. liber. l. cum quasi. dixi proximo.

¶ Et quasi habere hereditatem. ut i ō. Bar. ff. ex qui. cau. in poss. ea. l. iii. §. pupillus.

¶ Hec dictio aliquando stat expositiue et nōt improprietatem tex. in. l. omnes populi. ff. de iusti. et iure. p. episcopus brix.

¶ Hec dictio aliquando notat improprietatez et fictionē. ut. ff. de adop. l. adoptiones. aliter sumit insti. de sus. tu. in princi. et. C. de lati. lib. tol. l. i. uide glo. ff. de pac. l. in personaz. §. i. Bar. in. l. i. et. ii. ff. de inoffi. testa. et ibi Bal.

Quatenus Hec dictio sumitur tribus modis. ut nō. Bar. in. l. i. ff. d no. op. nun.

¶ Hec dictio ponitur prout et sic cōsecutiue in

auten. ut spon. lar. circa prin. ff. de tribu. l. iii. in fi. C. de iudi. l. properanduz. §. et siquidem. al. quatenus. i. quantum. ff. de pac. l. si unus. §. pacta. ff. de regu. iur. l. quatenus. ff. de pigno. l. grege. §. ii. de conuer. coniu. placet. Albi quatenus. i. quia. ff. de no. op. nun. l. i. fin unum intellectum. ff. de auro et ar. le. l. q si aurum. ff. de fideio. li. l. si quis. §. rogatus. ff. si cer. peta. l. certum. in fine.

¶ An hec dictio faciat conditionem. nõ. Bar. in l. i. ff. de condi. et demon.

¶ Quatenus facere potest qualiter intelligatur. nõ. C. quod cum eo. l. ii. in glo. penul. et ibi Cynus

¶ Quatenus quis facere potest est beneficiuz parochiale. nõ. ff. qđ cum eo. l. sed si exparte. §. soli.

¶ An quatenus facere potest conuenitur qui est opifex. q al. nõ conueniret in plus. nõ. C. đ dona. l. si qs argentũ. §. sed et si quis. in glo. donanit. ff. so. ma. l. maritus. in glo. neq. et ibi Barto.

¶ An in beneficio quatenus facere potest deducatur id quod alii debetur. nõ. ff. so. ma. l. si filiofa. in glo. fi. cum glosa se.

¶ Item exceptio ut quis conuemattur quatenus facere potest sit peremptoria uel dilatoria. nõ. ff. de re iudi. l. inter eos. in glo. fi. ff. de excep. l. iii. in glo. magna. et ibi Barto.

¶ Quando possit exponi talis exceptio. nõ. ff. de re iudi. l. nesennius. §. fi. in glo. fi. et ibi Barto.

¶ Non opponit eam qui conuenit actione reali. nõ. ff. de re iudi. l. nesennius. §. funduz. et ibi Bar.

¶ Qui gaudent hoc beneficio ut conuenitur eatenus quatenus facere potest. nõ. ff. so. ma. l. maritus. ff. de re iudi. l. miles. i glo. facere. Barto. ff. so. ma. l. si constante. in prin. in. viii. q. in quarto membro principali. p. episcopus brix.

¶ Gaudens hoc beneficio potest pacisci ut insolidum conueniatur. nõ. ff. de re iudi. l. si cõuenerit ff. so. ma. l. alia. §. eleganter.

¶ Ut sciat quatenus quis facere possit quod tẽpus inspiciatur. nõ. ff. so. ma. l. rei iudi. i glo et ibi Bar.

Que De hac dictione que nõ. in. l. his uerbis. ff. de duo. reis. et dic q realiter confungit. quãdoq tamen cã uitande absurditatis disfungit. ut. l. ii. §. hoc proculdubio. C. de bo. q lib. et in l. si apud utrunq. C. de ap.

¶ Que i. quanta. que sit lon. consue. in rãca. C. de sa. sanc. ec. l. i. Item que. i. qualis. ff. de no. op. nun. l. i. §. potest. C. de sum. tri. et fi. ca. l. i.

¶ Que aliquando facit simplicem relationem. de sacra unc. c. i. §. quia uero. ꝓ. pro fronte. in fine. in glo. super. ꝓ. qua.

¶ Que sunt annua ad agenduz sunt perpetua ad excipiendũ. nõ. C. de except. l. licet. et ibi Cy.

¶ Que in pfacionibus uel primo capite. l. dicant. an in sequetibus uideant repetita. no. ff. si cer. pe. l. lecta. §. dicebã. ff. de edil. edic. l. si uero. insti. ad l. acquil. §. illud palam. in glo. fi. C. đ diuer. rescp. l. fi. al. i. et ibi Cy. in prin. Bar. plene. ff. in bo. rap. l. pretor. §. erit. ff. de ꝓ. ob. l. si ita stipulatus. §. crisogonus. Bar. in. l. ticia. §. idez respondit. ff. de ꝓ. ob. xxxii. q. vii. apostolus. in glo. ii.

¶ Que non prosunt singula an multa iuuent. nõ. ff. de pac. l. plures. in glo. coadiuuante. C. de agri. et censi. l. cum scimus. in glo. ex plurimis. ff. de excu. tu. l. ii. i glo. legitimus. unde in. l. spadonẽ. §. qui tura. et ibi Bar. e. t. nõ. de ꝓba. cum cãm in glo. fi.

¶ Que non apparent non uidentur esse nõ. ff. de contra. emp. l. in lege. in glo. ii. et. l. rutilia. eo. ti.

¶ Que nõ digna sunt nisi specialiter notentur uidentur esse neglecta. nõ. ff. de here. uel actio. uen. l. uenditor. in glo. committit in fine.

¶ Que sunt in fundo qualiter intelligantur hec uerba. uide. ff. de le. iii. l. quesitum. §. ulti. et. ff. de auro e t ar. lega. l. ticia. §. fi.

Quelibet Exponitur quelibet possessio idest aliqua de quibuslibet possessionibus. ut de desponsa. impube. uerum. i. q. vii. si quis. xii. q. ii. mulier.

Quemadmodum Exponitur. i. qualiter. ff. de iti. actuq priua. l. iii. §. utilitas. uide de hac dictione. xxiii. di. epi. C. so. ma. in rubrica.

¶ Quemadmodum. i. sicut. nõ. ff. quando actio de pecu. est annua. l. cum post. in glo. i.

Querela Cui competat uel nõ querela in officiosi testamenti. Specu. ti. de testa. §. sequitur. ꝓ. illud quoq. et đ offi. ordi. si canonici. li. vi. adde. l. omnio. in glo. ii. C. de ioff. tes.

¶ Quem effectum hẽat querela inoffi. testa. principaliter uel incidenter proposita. uide per Io. an. de iudi. exhibita. dicam latius infra.

¶ Querela inofficiose uenditionis inducitur per c. rainucius. de testa. et alibi non hẽtur sm Hosti.

¶ Querele propositio coram papa habet uim appellationis. de exces. prela. dilectus qđ est uerum ad suspendendũ iniaz ac si fuisset appellatũ. de of. or. ad reprimendam. de sen. excom. per tuas.

¶ An querela in offi. testa. hẽat locum in peculio castrensi uel quasi. uide. ff. de inoff. testa. l. pap. C. de epi. et cleri auten. presbiteros.

¶ Quando querela inoffi. testa. transmittit. uide ff. de inoff. testa. l. postumus. §. fi. et. l. pater. xi. di. in regula. non debet. li. vi. adde qđ nõ. ff. de dolo. l. si quis affirmauerit. §. fi. in glo. filii. et. ff. de inoff. testa. l. pap. §. i. in glo. finita. C. e. l. si quis filiũ in glo. cãm. et glo. cum. et ibi Cy. adde qđ dicaz. j.

¶ An querela inofficiose donationis reuocet donationem in totum uel in partem. nõ. ff. de inoffi. do. l. i. in glo. fi. et ibi Cy. in. i. q.

¶ Quibus casibus daẽ q̃rela inofficiose donationis. nõ. C. de inoff. do. l. cũ donationibus. in glo. ii.

¶ In quo differt querela inoff. do. a querela ioff. testa. nõ. C. de inoff. do. l. fi. in glo. fi.

¶ An et quando habeat locũ querela in offi. dotis nõ. C. de inoff. do. l. i. in glo. fi. et ibi Cy.

¶ An et quando pater habeat querelam contra testamentũ filii uel nepotis. nõ. ff. de inof. tes. l. i. in glo. ii. et. l. pater. filium. in glo. magna. e. t.

¶ An frater uel soror habeant querelam. nõ. insti. de inoffi. testamen. §. soror. in glo. i.

¶ An filii fratrum agant querela. nõ. insti. de inoff. tes. §. non ergo. C. e. l. fratris. in glo.

¶ An hodie habeat locum querela inoff. test. nõ. in. l. v. §. huius. ff. de inoff. testa. insti. e. §. fi. i glo. fi. in auten. ut cum de ap. cog. §. aliud quoq capitulum in glo. nominatim. coll. viii. nõ. đ testamẽ. Rainucius. in glo. ii.

¶ In quo sit correctus tractatus querele. nõ. in. d. l. v. §. huius.

¶ An querela sit actio uel accusatio. nõ. ff. de inoff. tes. l. postum⁹. §. si qs ex his. in glo. successioz

C.e.l.si pater.in glo.ii.

¶ An si actum est querela possit agens abstinere nō.C.de inoff.testa.l.quemadmodum.in glo.here ditatis.Cy.in.l.ii.C.e.

¶ Quid est necesse ut querela detur emancipati et aliis qui non sunt cogniti de iure ciuili.nō.ff.d inoff.testa.l.pap.§.i.in glo.bonorum.glo.et Cy.in.l.ii C.e.nō.eo.ti.l.si ꝑponas.i glo.iii.ubi d hoc

¶ An querela habeat locū in testamento militis nō.ff.de inof.tes.l.pap.§.pupillo.in glo.ueterani.C.de inoff.testa.l.de inofficioso.et ibi Cy.

¶ Quanto tempore duret querela.nō.institu.d inoffi.testa.in glo.iii.

¶ An querela et petitio hereditatis possint simꝉ intētari.nō.ff.de ioff.tes.l.qd de in officio.i glo.exercere.glo.et doc.in.l.i.C.de inoff.testa.

¶ Ut non habeat locum querela quantum debet habere ille qui ea possit agere et quo ti.nō.C.de inoff.testa.auten.nouissima.in glo.i.et ibi Cy.in l.q.Cy.C.de inoff.testa.l.scim⁹.in.iiii.q.uide nō.de testa.Rainucius.in glo.ii.

¶ Quibus casibus cesset querela.nō.C.de inoffi.testa.l.parentibus.in glo.legitimo.et in auten.de immen.dona.in glo.fi.colla.vii.

¶ An querela deť nepoti ubi filius est exhereda tus.nō.Bar.de li.et postu.l.si quis in suis.in fine.

¶ An detur querela qñ quis est institutus insoli dum et alii usuf.insolidū legatus.uide Io.an.in ad di.Specu.ti.de pigno.§.ii.ꝟ.porro.

¶ Qualiter i querela formeť libellus et eius ma teriā ponit Spe.ti.de test.§.sequitur uidere.§.illud quoq;.e.t.de libel.concepti.§.nunc dicendū ꝟ.xxx.ibi.sed nunquid de forma libelli.uide Bar.in.l.qui repudiantis.ff.de inoffi.testa.

¶ Contra quem debeat intentari querela contra heredem uel contra fideicommissariū.uide Guilꝉ.et Bar.in.l.i.C.de inoff.testa.

¶ Si frater preterito fratre instituat usurarium datur querela Ia.bu.in.l.fratris.C.de inoff.testa.

¶ Non imputať in quartam id qd pater expēdit pro filio ut haberet beneficium.Guilꝉ.in.l.omni modo.C.de in offi.testa.

¶ Querela non preparata transmittitur ad suos C.de inoff testa.l.si quis filiuz.non ad heredes ex traneos ut.l.scimus.§.illud.C.de inoffi.testa.

¶ Filius pactum faciens cum patre de non quere lando testamentum etiam aliquo recepto non ex cluditur a querela secus si cum extraneo.C.de in off.testa.l.si quando.

¶ Tempus querelandi currit ab adita hereditate C.de inoff.testa.l.scimus.§.illud.

¶ Testamentum in quasi castrensi peculio nō sub iacet querele.uide.C.de inoff.testa.l.fi.dixi.s.

¶ Antiquo iure institutus in quarta et grauatus ita ꝙ non haberet quartam non rumpit testamen tum ut preteritus sed per querelam inoffici.C.de inoffi.dona.l.ii.hodie non rumpit sed remouetur onus.l.quoniam.C.de inoff.testa.

¶ Ad dandum olim querelam sufficiebat ꝙ esset exheredatus uel institutus in minus legitima fm glo.in.l.i.C.de inoffi.do.

¶ Eo ipso ꝙ intētata est querela inofficiosi testa menti dñium translatum est in heredē qd non est in q̃rela inofficiose donatiōis.glo.i.l.C.de iof.do.

¶ Querela inofficiose donationis non potest ac cumulari cum utili in rez sed debet preferri et sic in querela inofficiosi testamenti cum petitione he reditatis.nō.glo.in prealle.l.i.C.de inoffi.donati.

¶ De q̃rela inofficiose dōationis ñ habeť fm tēp⁹ ffoꝝ.nisi i.l.ticia.§.imperator.et.l.se.ff.de le.ii.

¶ Querela inofficiose donationis etiam non pre parata transmittitur.C.de inoffi.dona.l.i.

¶ Supplementū quod fit ad quartaz fit de eo qd remāsit in bonis testatoꝝ nō de alienato ꝑ qd con cludit Ia.bu cum remedium agendi ad supplemen tum non concurrit cum remedio inofficiose dona tionis.ut in dicta.l.prima.

¶ Frater habet querelā inofficiose donationis ad uersus immensam donationem in turpez personā nō.glo.in prealle.l.i.C.de inoffi.dona.

¶ Querela inofficiose donationis est subsidiaria ut.C.de dona.l.si filius.facit glo.in.l.cum dona tionibus.C.de inoff.dona.

¶ Filius agnoscens uoluntatem defuncti excludiť a querela etiam si sit sibi relictum minus quarta C.de inoff.dona.l.cum donationibus.et ibi nō.et l.parentibus C.de inoff.testa.

¶ Quod reuocatur per querelam inofficiose do nationis reuocatur cum fructibus.dicit Cy.in.l.i.C.de inoffi.dona.ꝑ.ep̄us brix.

¶ Quo ad excludendum querelam dos non com putatur nisi in ea filia sit instituta.C.de reiuxo.act.l.i.§.uideamus.in glo.in ꝟ.maximum.Bar.in l.in quarta.ff.ad.l.fal.

¶ Non potest renunciari q̃rele ante aditam he ditatem nec ante mortem testantis.ff.de libe.et postu.l.si quis postumos.

¶ Serui iniuriam pacientes a dominis suis pos sunt habere recursum ad superiorem per uiam q̃ rele.ff.de off.prefec.ur.l.i.§.cum patronus.

¶ Querela est modus latus agendi de crimine.ff.de in ius uo.l.i.

¶ Querela.i.appellatio.ff.qui sa.co.l.arbitro.

¶ Pater contra testamentum filii emancipati si est exheredatus habet querelam sed preteriť con tra tabulas.ff.de inoffi.tes.l.i.secus si filius est ĩ potestate et est ratio quia non ualet tunc testamē tum.ut.l.pe.C.qui te.fa.po.instí.eo.ti.§.i.

¶ Parentes ex matre admittuntur ad querelaz inoffi.testa.nō.glo.i.ff.de inof.testa.l.i.

¶ An filii naturales agant querela.nō.glo.in.l.i.§.i.ff.de contra tabu.

¶ Ad querelam admittuntur filii ex filia.ff.d in offi.testa.l.nam et is.glo.e.t.l.postumus.

¶ An intētans querelam uideatur adire.dic ꝙ sic si hoc animo querelam intentat aľ.secus glo.in.l.quemadmodum.ff.de inoffi.testa.

¶ Querela etiā preparata nō transmittiť ad occu pantem bona alio iure.ff.de inoff.tes.l.pap̄.in pn̄.

¶ Quando querela dicatur preparata.uide.ff.de inoff.testa.l.postumus.§.fi.cum.l.se.

¶ Institutus habens minus quarta poterit quere lare testamentum dicens se habere minus quarta ff.de inoff.tes.l.pap̄.§.unde si quis.

¶ Querelans testamentum perdit omnia cōmo da testamenti que ad propriuz commodū capit nō que ad alienū.ff.de inoffi.tes.l.pap̄.§.meminisse.

¶ Capiens in testamento aliquid ut merus execu tor non excluditur a querela.ff.de inoffi.testa.l.litigantium.§.fi.

¶ Petitio ineffectualis legati non excludit filiũ a querela·ff·de inoffi·tes·l·nihil·§·i.

¶ Querela etiã preparata nõ transmittit ad heredem si eã intentans mutat uoluntatẽ ante mortem·ff·de inoff·tes·l·nam et si presentibus·§·i.

¶ Querela ex post facto rumpit ꝑ parte et põt quẽ ꝑ parte facere intestatum·d·l·nam et si·§·fi.

¶ Rupto testamẽto ꝑ querelam omnia integra reseruantur heredi ac si non adiuisset hereditatẽ ut·l·eum qui·et·l·qui sub hac·ff·de peti·here.

¶ Successorium edictum habet locum in querela·ff·de inoffi·testa·l·si is qui·et·l·pater filiũ·e·t.

¶ Acceptando hereditatem approbatur testm̃ ita ꝙ querelare nõ põt. et quid de acceptante legatũ tex·et ibi nõ·ff·de inoff·testa·l·is qui·§·fi.

¶ Si queritur qualiter quis olim iure·fforum·excludebatur a querela si habeat quartam aut minꝰ quarta·dic aut habebat iure instõis et si habebat quartam excludebatur a iure rumpendi·ut·l·pap·§·si quis mortis·ff·de inoff·tes·aut habebat minus quarta et tunc non solum habebat ius agendi ad supplementum sed heres si uolebat euꝫ excludere poterat offerendo supplementum ·ff· de inoffic·tes·l·si qs mortis·Aut habebat iure legati et tũc aut erat exheredatus et si habebat totam quartaꝫ repellebatur·ut·d·l·si non mortis· aut habebat totam et uoluntarie acceptabat legatũ et repellebat a querela·ut·l·pap·§·si conditioni·ff·de inoff·tes· Aut habebat minus quarta et non acceptabat et tunc non habebat ius agendi ad supplemẽtum sed habebat querelam si tñ heres offerebat sibi supplementum repellebat eum a querela·ut·d·l·pap·§·si non mortis·Aut habebat iure legati et erat ꝑteritus tunc si acceptabat legatũ confirmabatur testamentuꝫ acceptatiõe si non acceptabat testamentũ erat nullum etiaꝫ iure antiquo qa non sufficiebat habere quoquo relicti titulo ad excludenduꝫ nullitatem testamenti·sed erat necesse filium institui uel exheredari·Si auteꝫ habebat aliquid inter uiuos uel cã mortis aliter ꝙ ex testamento et tunc aut erat ꝑteritus et indistincte testamentuꝫ erat nullum aut exheredatus et tũc si in relictis i morte habebat quartam ualet testamentum aut minꝰ quarta et tunc si talia relicta uolebat et heres uoluit supplere usꝙ ad legitimam excludebatur a ꝗrela per·d·l·pap·§·si quis mortis· Si autẽ habebat inter uiuos aut simpliciter et hoc casu non excludebatur a querela sed tenebat conferre querelam ut·d·l·si non mortis·Aut habebat datuꝫ hoc acto ut computaret in quartam et tunc cõputare tenebatur si habebat quartam et excludebat a querela si habebat minus poterat querelare· sed heredes supplendo quartam ipsum excludebant a querela ut dic·l·si non mortis·et ista uidetur ueritas.

Questio Si inter duos est questio de dominio unius fũdi potest colonus dicere neutri uestrum uolo dare fructus· uide in l·litibus·C·de agri·et cen·li·xi.

¶ Que drã sit inter qõnem et querimoniaꝫ·Bar·in·l·si quis super·C·si·regũ·aliqd·in·l· qui fidem·ff·de transac·et in·l·amplius non peti·ff·rẽ ra·ha.

¶ An et quando cõuentus ex contractu possit referre qõnem dñi·Bar·in·l·incõmodati·ff·commo.

¶ Maiores questiones sunt ad sedem apostolicam referende·xvii·di·multis·xxiii·q·i·quotiẽs·fidei·de bap·maiores.

¶ Questio finium regundorum coheret cause ꝓprietatis·Inno·de proba·ex litteris.

¶ Questio dependens ab alia que est preiudicialis facit interim silere illam si opponitur·ut·l·ordinata ff·de lib·cau·glo·in·l·ticia·ff·so·ma·que sic debet intelligi.

¶ Questio debet esse de dubio qui cle·uel uouoẽ·tursus·C·de fur·l·ancille ·ff· de carbo·edic·l·ꝙ labeo·de elec·cũ in iure·de off·de le·cuꝫ i iure

¶ Questionis uerbo tormenta et corporis dolor et mala mansio ad inueniendam uel eruendam ueritatem continentur non autem leuis tormentatio ff·de iniur· l·item apud·§·qõneꝫ·et·§·questionis· nec tormenta tm̃ sed omnis inquisitio uł defensio mortis uel criminis cõtinetur·ff·ad sille·l·i·§·questionẽ·uide glo·in cle·i·d̃ heret·in ꝟbo tormẽtis·

¶ Questio ·i· lis que dicitur demum lit· contes· ut C·fi regun·l·iii· Item qõ rei aliene dubie enodatio·ff·de d̃ ꝟ· sig·l·ꝗstin·pau·de resti·spo·in litteris·uide de regu·iur·cum in comtemplatione·

¶ Cum de duobus sit questio si ad altecum tantũ respondeatur ad utrũꝙ uideatur facta responsio· C·de diuer·rescrip·l·i·C·de aduo diuer·iudi·l·restituendum·de off·de le·prudentiam· de iure patro·postulasti·qd̃ nõ·i·q·i·si quis per ignorantiaꝫ et ibi Barto·

¶ Cum quis prohibetur mouere questionem intelligit de accusatione non de inquisitione aut denunciatione·nõ·Io·an·de iureiuran·ad nostraꝫ·ii·

¶ Questio natalium non potest iudex reseruare parti post iniciatam causam·de iudi·exhibita·

¶ An clerici possunt poni ad questiones·uidetur ꝙ non·C·de questio·l·milites·d̃ re·iur·cum in cõtemplatione·et ibi Innocen·xlv·di·cum beatus·et ibi Archidia·xxiiii·q·v·c·i·

¶ A questionibus non est inchoandum· ut·l·i·ff· de questio·Io·mo·de exces·prela·proposuit·

¶ In quibus personis non habeatur questio· nõ· C·de questio·l·nihil·uide nõ· in·l·omnes iudices· et ibi Barto C·de decu·li·x·

¶ An questio faciat probationem·nõ·ff·de questio·l·fi·in glo·fi·

¶ Qui dent interesse qõni·nõ· Bar·d̃ publi·iudi·l·custodias·ff·de adul·l·si postulauerit·§·quesitũ·

¶ A quo debeant incipere questiones·nõ·Barto·in·l·i·in princi·ff·de questio·

¶ Quando habeẽ inquisitio de teste qualiter debeat fieri qõ· nõ· Bar ·ff·de ꝗstio·l·i·§·q qõnem·

¶ An questio possit haberi d̃ libero homine teste nõ·ff·de questio·l·ex libero·glo·i·et ibi Barto·

¶ An questio possit haberi i causa pecuniaria·nõ· Barto·ff·de questio·l·diuus·

¶ Quando possit questio reiterari·nõ·Bar·ff·de questio·l·unius·§·reus·

¶ An liber homo possit se obligare ut de eo questio habeatur·nõ·ff·de fur·l·interdum·§·qui furẽ in glo·dampnato·et ibi Bar·

¶ In quo differũt questio et querimonia· dixi·s· adde·C·fi·regun·l·iii·in glo·penul·Bar·ff·rem ra·ha·l·amplius nõ peti·adde glo·in·l·lucius ·§· tres heredes·ff·ad trebel·

¶ De questione indissolubili·uide in·l· qui quadringẽta·in prin·ff·ad·l·fal·

¶ Questio est dubitabilis ꝓpositio· ut·l· qõnem· C·de fideicom ·et in·l·fi·C· de pac·cum si·uide qd̃ nõ· Bar·in·l·amplius·ff·rem ra·ha·

Questor Questores elimosinarum non sunt admittendi nisi prius lfas apostolicas exhibuerint ordinariis quarum forma ponitur in c. cum ex eo. de peni. et remis.

¶ Ad questores nullum pertinet officium predicandi sed tamen debent caritatiua subsidia petere et indulgentiam si quam habent exponere. de heret. ut off. ciu. li. vi. in clem. abusionibus. de pe. et remis.

¶ Questor est genus quorundam magistratuum qui questus acquirendi gratia questores dicebantur. de ori. iur. l. ii. § deinde. ff. de offi. questo. l. ii. et ibi notatur.

Questus Questus dicitur qui ex opera solercia uel diligentia alicuius queritur unde hereditas uel legatum appellatione questus non continetur. ff. pro socio. l. questus. et l. nec adiec. cum l. se. usque ad l. si conuenerit ad idem. l. duo societatem. § si. al. q. si. i. sollicitudo. ff. de ori. iur. l. ii. § de hoc aliquid per Archid. xiiii. q. iiii. c. fi.

¶ Turpis questus debet euitari. C. de epi. et cle. auten. licenciam. ff. de dona. inter ui. et uxo. l. etiam ff. de adul. l. maritus. § qui quesitum.

¶ An questus debeat spectare ad illum ad quem spectat periculum. no. ff. como. l. si is qui. § i.

¶ Quis dicatur questus. no. ff. pro socio. l. sed et si addiciatur. ubi uide.

¶ Differentiam inter questum et lucrum. uide in prealle. l. sed et si addiciatur.

Qui de natura huius relatiui. no. glo. in l. f. C. de sen. que pro eo quod in te. per doc. late in l. i. C. de sum. trini. Bar. in l. iulianus. ff. de here. insti. et in l. stichum qui meus erit. ff. de le. i. et in l. ea tamen adiectio. ff. de leg. iii.

¶ Qui est relatiuum substantie Bar. in l. cotem § qui maximos. ff. de publica.

¶ An hoc uerbum adiectum uerbo futuri temporis faciat conditionem. uide Bar. in l. stichum qui meus erit. ff. de le. i. et l. si ita quis. in prin. ff. de verbo ob.

¶ An nominatus per hoc relatiuum qui uideatur nominatus noie proprio. Bar. in l. fine. ff. de duo. re.

¶ An et quando hec dictio relata ad signum generale uel uniuersale habeat restringere. uide Bar. in l. i. C. de sum. tri. et l. omnes populi. ff. de iusti. et iure

¶ Hoc relatiuum qui interdum facit simplicem relationem ad spem. ut. C. de epi. audi. l. iii. et in diuina scriptura mulier dampnauit que saluauit. et in aute. ut li. ma. et aue. § quia uero. ff. de ali. le. l. cum centum. xxiii. q. iii. tunc saluabitur.

¶ Quando hec dictio qui facit relationem. no. de renun. nisi cum pridem. § persone.

¶ Qui interdum ponitur causatiue pro quia ut lxxxii. di. propositum. adde no. ff. so. ma. l. non solum. in glo. ii.

¶ Qui i. aliqui. xvii. di. nec licuit.

¶ Hoc relatiuum qui utrumque sexum complectitur ff. de consti. pecu. l. i. § i. et ibi no.

¶ Qui restrictiue ponitur. improprie autem augmentatiue. Bar. ff. de iusti. et iure. l. oes ppl'i. C. de sum. trini. et fi. catho. l. i. et ibi Bar.

¶ Qui sibi non parcit credendum est quod alii non parcat. no. de edi. edic. l. cum autem. § accipitur. in glo. ausurus.

¶ Het dictio qui non semper restringit. ut. l. uxori ff. de do. prele. et l. mancipia. ff. de op. le. facit. l. ea tamen adiectio. ff. de le. iii.

¶ Hec dictio aliquando stat distributiue. ut. ff. de le. i. l. nec fundus. § his uerbis.

Quia Quid importet hec dictio in priuil. uide de priuile. ex ope. de elec. quia propter. et dic quod aliquando causatiue aliquando condictionaliter accipitur. ut no. in prealle. c. ex ore de priuil.

¶ Hec dictio aliquando ponitur restrictiue. ut. ff. de acquir. pos. l. is qui. Aliquando ponitur ostensiue uide. x. coll. q. feu. da. pos. c. i. et ibi Bal.

Quibus Hec dictio est datiui casus. ff. de solu. l. in his. § imperator. Aliquando exponitur quibus. i. per quos. lxxxvi. di. non satis. Itemque quibus. i. pro quo. xxvi. di. duo sunt. al. quibus. i. contra quos. ut. ff. de verbo. obli. l. si seruum. § uideamus.

Quicquid Hac uerba quicquid ex hereditate supererit qualiter intelligantur. uide. ff. ad trebel. l. deducta. § i. et l. ticius. ff. de le. iii.

Quicunque Hac appellatione tam masculus quam femina continetur. ff. de iure fisci. l. diuus. et ibi no.

¶ Hac appellatione ciuitas municipium uniuersitas et collegium quodlibet continetur. ff. quod me. ca. l. metum. § animaduertendum. et § sed licet.

¶ Licet quicunque sit signum uniuersale quandoque tamen de duobus tantum dicitur. C. de pac. conuen. l. ex morte.

Quid Aliud est esse aliquid simpliciter aliud secundum quid. de consec. di. iiii. n in nobis.

¶ Dictio quid significat rem imperfectam et uerificatur in qualibet particulari etc. sed dictio quid signat rem perfectam. glo. in l. i. § i. fi. c e ro. op. n. n. Bar. i. l. si suum qs. § pretor ait ff. de acquir. here.

Quidam In quot personis hec dictio uerificatur. no. in c. ii. de sept. li. vi. et de illa clausula quibusdam aliis uel quidam alii uide in c. sedes. de sep. in c. qui ad agendum. de procura. li. vi. in clemen. non pot. e. ti. Inno. et docto. de off. archidia. dilecto. adde. C. de inoffi. dona. l. i. et ibi no. de sceptis. c. ii. li. vi.

¶ Quidam est signum particulare. ut. C. de re credi. et iureiuran. l. si quis iusiurandum. xxiii. q. iii. et est iusta.

Quidem Hec dictio exponitur pro quia ut. ff. como. l. rem michi. et ibi nota in glo. penul.

Quies Quietus Quamuis quies sit appetenda quandoque tamen pro lucro multorum est deferenda. viii. q. i. in scripturis.

¶ Quietem suam nullus debet preponere utilitati ecclesie. xvi. q. i. uos autem fratres.

¶ Quies ecclesie serenitate principum adiuuatur. xxiii. q. v. prodest.

¶ Quietus dicitur qui nihil contrarium legibus aut turbulentum operatur. C. de paganis. l. xpianos.

¶ De hoc uerbo quietus. uide C. de offi. prefec. ur. l. i. et ibi Bal.

¶ Quies est multiplex. s. Tho. in primo di. i. ar. vi.

¶ An superior possit subditos compellere ad quietem. et quando uidet subditos rixari et se non interponit pro quiete eorum potest ab officio remoueri. l. si seruus. C. de noxa. et ibi Cy.

Quinimo Hec dictio quādoq ponitur aduersatiue uel affirmatie. ff. de pac. l. iure gentiū. §. qnimo. et ibi nō. al' implicat in se negatiuam et exponit qnimo ꝓ nō. ff. de tu. et cu. da. ab his. l. itez. §. fi. fm ut uz intellectū.
¶ De hac dictione uide plene per Archidiaq. de ꝯptis tibi qui. §. quinimmo. li. vi. et. ii. q. iii. preuaricator. et quod ibi nō.
¶ Hec dictio ponitur correctiue. C. d' sepul. uio. l. i. et ibi nō. Item quandoq ponitur copulatiue ꝓ et. ff. de pac. l. iure gentium. §. quinimmo.

Quidni An ista uerba quidni et cur non inducant dispositionem. nō. Bar. in. l. i. §. si quis ita. ff. de ꝟbo. ob. et in. l. gerit. circa prin. ff. de acquir. here.

Quilibet De hac dictione nō. Bar. in. l. hoc articulo. ff. de here. insti. et l. si pluribus. ff. de legā. i. ubi uide quid de dictione omnis et omnes. de quibus uide glo. et doct. in. c. cum uerum. de condi. appo.
¶ Hec dictio est distributiua et approbare solet rē insolidum de qua agitur. ff. de le. iii. l. si pluribus. sincontrarium. ff. de condi. insti. l. si heredi.
¶ Quilibet idest aliquis. l. di. si quis homicidiuz xxii. q. ii. accitur.
¶ Item quilibz. i. quicunq. de cele. mis. de homie.
¶ Non quilibet idest uilis sed grauis. ff. q sa. co. l. ii uero. §. i. in glo.
¶ Hec dictio posita in statuto inducente nouam prouisionem restringitur ad habiles. C. de sa. sanc. ec. l. i. cum glo. dictum est Bal. in. l. i. C. qui accusa. non possunt iuxta finem.

Quin De hac dictione. uide in. l. non ambigitur. ff. de legā. al'. de legā. iii.
¶ Quin habet in se implicationem unde ualet etiaz. ff. de pac. l. iure gentiū. §. qnimmo. ubi uide.

Quini De hac dictiōe uide in. l. si pluribꝫ §. si ita legatum. ff. de legā. ii.

Quis Quandoq exponitur ꝓ qual'. ut. C. de sum. trini. et fide catho. l. i. et ibi Cy. de pen. di. i. qui recedit.

Quisqꝫ Edictum quod quis. iuris non habet locum ubi snia est nulla. ff. q quis. iur. l. i. §. qm magistratum. in glo.
¶ Edictum quod quis. iure habet locum in aduocato et procuratore. de quo uide Bar. in. l. i. §. qui magistratum. ff. q quisq iur.
¶ Hec dictio est signuz uniuersale et omnes uno articulo significantur. ff. de her. insti. l. hoc articulo. ff. de le. iii. l. ea tamen adiectio. ff. de u. et us. arma. l. i. §. q autem. qnq non est signū uniuersale nec omnes cōprehendit. ut. ff. ad trebel. l. heredes.
¶ Hec dictio comprehendit ciuitatez municipiū uniuersitatez. et quodlibet corpus. ff. de fideicom. li. l. neq. §. fi. ff. ad. l. fal. l. i. §. ii. et. §. ad municip. et. §. finali.

Quisquis Qui dicit quisquis nihil excipit. de sen. excom. c. i. li. vi. super ꝟo. quisquis. de coniuga. lepro. quoniam.
¶ Hec uerba quisquis mihi heres erit oēs gradꝰ heredum complectūtur. ff. de le. iii. l. si plures. ubi autem de substitutione agitur eos tantum cōplectitur qui ex testamento sunt heredes. ff. de ꝟo. sig. l. ex illa. ff. de uul. et pu. l. cum filio. et. l. qui liberis. §. hec uerba. et ibi nō.
¶ An hec dictio requirit concursum pluriū. Bar. in. l. ex duobus. de uul. et pu.
¶ An legatum factū p hec uerba qsquis mihi heres erit zē. debeatur uenietibus ab intestato. glo. et ibi Bar. in. l. ex duobus. §. i.
¶ Hec dictio habet in se conditionem. Bar. plene in. l. i. ff. d' condi. et demon. uide Ange. in consilio suo. ccxc. quod incipit uisis.
¶ An hec dictio ponatur circa duo uel plura. uide in. l. ex duobus. §. filium. ff. de uul. et pu. et. l. si ex testamento. §. si quis. e. t.
¶ Differentia inter quisquis et quisq est q quisquis est distributiuum et quisq collectiuuz. Bar. in. l. si pater. et. l. ex duobus. ff. de uul. et pu.

Quirites De quiritibus. et qd erat eorū officium habet. i. di. ius qritiuz.
¶ Unde dicantur quirites. nō. Io. an. in. c. fi. de cōuer. infide. ubi dicit q a quiri quod est hasta qa hastati incedebant quod forte non est uerum et magis uidetur dictuz a quirino. de quo uide apud Ti. Li. et alios historiographos.

Quo Ponitur prout. ut. C. ad. l. fal. et. l. i. et ponitur cōsecutiue. Item quo. i. quā de consti. cum. m. circa princi. Item q. i. quia. uide de conces. preben. c. i. et ibi nō. et q hec dictio ponatur prout nō. ff. de do. excep. l. i. in glo. et an faciat conditionem. uide Barto. in. l. i. ff. de condit. et demonstrat.

Quoad An hec dictio faciat conditionez uide Bar. in. l. i. et. l. qtiens. C. de fideicō. et. l. pater seuerinā. et. l. i. ff. de cōdi. et de mō. ubi de hꝰ. adde de hac dict. ff. d' ꝟo. ob. l. si ita.
¶ Quoad. i. quādiu. ff. ex quibꝰ cau. in pos. eat. l. hoc autem. §. non deferdi in fine.

Quocunqꝫ Hec uerba quocūq loco intelligūt de honesto. ut hetur lxv. di. puenit. uide nō. C. d' ordi. iudi. l. fi. i gl'. fi.

Quodammodo De significato huius dictionis. nota glo. in. l. si me in uacuam. ff. de acqui. poss. et in. c. dudum. ii. de elec. et in. c. quanto. de priuile.
¶ Hec dictio uidetur denotare improprietatem ut in preall. l. si me in uacuam. et. l. si pater impuberes. ff. de uul. et pu. ff. de usuca. l. ad tempus. §. fi. uide in. l. in fiis. ff. de libe. et postu. et. l. i. ff. de confes. tex. in. l. i. ff. de re iudi. et. l. i. in prin. ff. q iussu. ff. pro socio. l. uer. ff. d' eden. l. pretor. in prin. et. l. i. in fi. ff. d' re. amo. ff. so. ma. l. q si uir. cū. i. se.

Quominus De hac dictione. uide. ff. de uerbo. ob. l. liber homo primo rūso. uide glo. xlvii. di. c. fi.

Quomodo Exponitur. i. sicut. ff. so. ma. l. fi. Io. an. de sepul. certificari. super. e. ꝟo.
¶ De hac dictione. uide aliquid de deci. pastoral' in glo. illud. ubi de hoc.

Quomodolibet De hoc distributiuo. uide qd nō. Io. an. de elec. indempnitatibus. §. si qua uero. li. vi. et in. c. statutuz. §. in nullo. de ꝯptis. e. li. et de cle. egro. c. i. §. penul.

Quod metus causa Quando detur ul' unde ui aut qd ui aut clā. nō. C. q me. cau. l. metum in glo. nō. Item et. l. si per uim. in glo. fi. et ibi Cy.

¶ Quod uī aut clam quando habz locum. nō. ff. si seruit. uen. l. et si forte. §. i. in glo. q̄ vi.
¶ Quomodo formetur libellus. nō. Bar. ff. q̄ ui aut clam. l. competit. §. in summa.
¶ Quod. i. quia. C. de hiis qui se ascri. in testa. l. quod additur. ff. de in rem uer. l. iii. §. si seruus.
¶ Quod omnes tangit ab omnibus debet approbari. nō. ff. de eden. l. si quis ex argentariis. §. i. in glo. editionis. in fi. C. de auc. prestan. l. fi. i glo. fi.
¶ Quod nō ualet ab initio confirmatur ex post facto si peruenit ad eum casum a quo potuit incipere. nō. ff. de ser. ru. predi. l. per fundum. in glosa non posse. Cy. C. de nup. l. si qua. nō. de eo qui du. in ma. c. ii. in glo. fi.
¶ Quod debetur in testamēto debetur inter uiuos et non econtra nō. ff. de pac. l. pactum. in glo.
¶ An quod iuris est de toto quo ad totum idem sit de parte quo ad partem. nō. ff. de condi. si ca. l. qui fine. ff. d̄ usu. l. qui fit. in glo. quemadmodū. ff. de rei uē. l. que de tota in glo. i. Cy. d̄ iure emphi. l. i. in. iii. oppo. de off. dele. pastoralis. §. i. in gl̄. citationis. ubi de hoc.
¶ Quod differtur non aufertur. nō. ff. de arbi. l. quamuis. in glo. fi. de uo. non est. in glo. ii.
¶ An consideretur quod est uel quod euenire potest. nō. insti. q. mo. testa. infir. §. i. in glo. existere
¶ Quod probo an possum reprobare. nō. Cy. C. de testi. l. si quis. de ui. et ho. cle. c. fi. in glo. i.
¶ Quod ualet rumpitur etiā per illud quod nō ualet. insti. qui. mo. tes. infir. §. fi. in glo. existere.

Quondam De hoc ꝓbo habes de pig. cum contra. et ibi remiss. Specu. ti. de instru. edi. §. restat. ad finez. et ibi. §. se. ꝓ. quid si ita.

Quoniam Hec dictio ponitur pro quā uis. ff. de con. ob cau. l. qui se debere. in glo. quoniam.
¶ Quoniam ponitur pro quando. nō. ff. commo. l. rem mihi. in glo. penulti.
¶ Quā ponitur proquia. ut nō. C. de euic. l. si ob causam. ubi de hoc.

Quota Dicitur dimidia uł tercia aut alia ps. ff. si qs ob. ca. tes. l. et si nō totā
¶ An liceat pacisci de quota litis. nō. ff. de pac. l. sumptus. ff. man. l. si remunerandi. §. penulti. C. de procura. l. litem.

Quotannis Interdum accipitur diuisim idest singulis annis. ff. de transac. l. cum hi. §. si cui non minus. interduz coniunctim. ff. de ui. tri. et oleo le. l. ex usu.

Quotiens Qualiter sumatur. uide. ii. q. vi. l. omnes. in glosa. et per Archidia. de ap. sua nobis. et q̄ ibi nō. in glo. ii.
¶ Hec uerba quotiens uideris expedire habent in. c. cum in ecclesiis. de maio. et obe. uide Io. an. de iura. calump. c. ii. in fi. li. vi.
¶ Hec dictio quot uices contineat et de eius intellectu. nō. ii. q. vi. omnes epi. et. l. fideicom. §. si quis. ff. de le. iii. et in. l. ueluti. ff. de eden. in qbus uidetur q̄ contineat tres uices. adde. ff. de ꝓ. obli. l. eum qui certarum. §. qui pure. et ibi Bar.
¶ Quotiens ponitur pro demum. ff. si cer. pe. l. si tibi ussa. in glo. quotiens.
¶ Hec dictio est reiteratiua. ut nō. Cy. in. l. fi. C. de indi. uidui. tol.
¶ Per hanc dictionem quotiēs uel quorumcūq; uidetur tacite renunciatum appellationi. uide Ange. in consilio suo. liiii. quod incipit. pactum de reuendendo.

Quousq; De hac dictione posita in statuto. uide modernos in. l. ii. C. de lib. prete. et. l. imperator. ff. de postu. et. l. siue manifestus. §. tamdiu. ff. de condi. fur. et. l. fi. ff. de excu. tu. adde quod pulchre nō. Barto. in. l. fi. ff. ad tercul.
¶ Quid importent illa uerba quousq; satisfaciat uł peniteat. nō. de elec. quia sepe. li. vi. sup. ꝓ. suspēsi et super ꝓ. donec.
¶ Hec dictio facit modum et non conditionem. Cy. in. l. i. C. d̄ leg. Bar. in. l. i. ff. de cōdi. et demō.
¶ Hec dictio notat priuationem de presenti qualitatis cui adiungitur. ff. de postulā. l. cui. eoruz. §. affinitatis. ubi uide.
¶ De hac dictione uide notabile consilium. Bar. xcvi. quod incipit dominus Iacobus.

Quoquomodo Exponitur. i. nec p se nec per aliū. tex. et glo. in. l. his solis. ff. de condi. indebi.
¶ Per hec uerba generaliter prolata fit prouisio in eo casu q̄ agitur. ff. d̄ con. ob cau. l. si ex neg.
¶ Hec uerba includunt quamlibet speciem uacationis. nō. Io. an. de ꝓptis susceptum. li. vi.

Quoq; Hec dictio est continua. rō. Iohā. mo. et Archidia. in. c. quorundam. de electio. li. vi.
¶ Hec dictio similitudinem nō. ff. pro herede. l. ii. de elec. quorundam. §. penul. li. vi.
¶ Hec dictio aliquando aduersatur de ap. cuz speciali. et aliquando est ordinis completiua potius q̄ coniunctiua. et hic est superflua. d̄ preben. si motu proprio. et. c. se. li. vi. de senten. excō. muui. si clericus. et. c. quicunq;. e. li.
¶ Hec dictio est implicatiua. nō. ff. de pac. l. labeo. in glo. i. tex. et glo. ff. pro here. l. i. §. ii. ff. de peti. here. l. illud.

Quorum Interdictum quorum bonoꝝ utile et directum cui detur. uide. C. quo. bono. in ꝓtica. et ibi Cy. in. l. i. in. iii. q. et nō. ff. e. in ꝓtica.
¶ In quo conueniat et differat a petitione hereditatiꝫ. nō. i. prealle. ꝓtica. C. quoruz bonorum. Bar. ff. e. l. in. i. q. ubi de hoc.
¶ Pro quibus competat. nō. Cy. C. quoruz bono. l. i. iii. ii. q. Et ad quid fuerit expediens. uide in. d. l. i. in fine.
¶ In quo differt ab interdicto quorum lega. uide Cy. in. l. i. in fine. C. quo. le.
¶ An quorum lega. detur in donatione causa mortis. nō. Bar. ff. quorum lega. l. i. §. si quis ex morti.

r

Raab Quamuis meretrix fuit tñ principi de tribu Iuda copulata fuit de cuius stirpe dñs noster ihesus xp̄us pq ea nasci dignatg est ut habetur Iosue.vi.Mathei.i.et.xxxii.q.i.§.cum ergo.ubi de hoc.

Racha Dicere fratri suo racha est peccatum mortale.s.Tho.scd̃a scd̃e.q.clviii.arti.v.

Rachel Quomõ rachel significat uitam contemplatiuam.et Lya uitam actiuaz.uide de renũ.nisi.de regula.lz.ubi tex.et gl̃.

¶ Rachel iux̃ bethleẽ tumulata fuit.geñ.xxxv.xiii.q.ii.§.econtra.

¶ Rachel pulchra fuit ualde.geñ.xxxix.ꝯ renũ.nisi cum prioem.℘.nec putes.

Radix An arbusta que pullulant ex radice sint illius cuius erat arbor.uide.ff.de ac.et obli.l.obligationum fere.§.placz.et ibi nõ.ar.ff.ꝯ contrahẽ.emp.l.q fundũ.§.fundi.

¶ An sit aliqua arbor que radices non emittit.uide.ff.de rei uendi.l.si frumentum.§.de arbore.ff.ar.fur.cesa.l.iii.§.i.et.l.si pl̃es.et.xxiiii.q.i.logẽ

¶ An consideretur locus ubi sunt radices arboris uel ubi est trũcus.ar.ff.ꝯ acq.re.do.l.adeo.§.i.in sti.de re.diui.§.si ticius.contra.ff.ꝙ ui aut clam.l.si ui.ff.arbor fur.cesa.l.si plures.dic ut ibi.

¶ Quod una radice colitur una lege tolli debz.ꝯ nup.l.si.ar.ff.ar.fur.cesa.l.si gemima.ar.iiii.di.ꝯ niq.vi.di.c.i.de elec.fundamenta.§.decet.li.vi.

¶ Truncus sequitur radicem.ff.de act.et obli.l.obligationum.§.placet.

Rancor Quid sit.uide Io.an.de homicị.c.prelatị.li.vi.iuper.iiii.glo.

¶ Rancorem siue odiuz quilibet teneẽ remittere sed nõ emendationẽ seu satisfactionem.nõ.xc.di.si qs contristatus.xlv.di.et qui emendat.de hoc lxiii.di.solitane.in glo.que incipit nõ epm.nõ.de re iudi.ad apostolice.in glo.q̃uis.li.vi.quod qualiter intelligitur.uide Io.an.i prealle.c.prelatị.dixi s̃ sub dictione iniuria.

¶ Rancor est filius accidie.s.Tho.scd̃a scd̃e.q.xxxv.et an eius effectus sit amaritudo.uide ibi.

Raptor Rapina Raptus

Aliena rapere conuincitur qui ultra necessaria sibi retinere probibetur.xlii.di.hospitalem.

¶ Rapiens bona ecclesie tenetur quadruplum restituere.xii.q.ii.in antiquis.et.c.cum deuotissimam.et.c.in legibus seculi.et in.c.fraternitas.

¶ Melius est raptoribus ablata restituere q̃ ex illis elemosinam facere.xiiii.q.v.non sane.

¶ Raptores bonorum ecclesiarũ anathematisati sunt et sacrilegi.xiiii.q.iiii.omnis.

¶ Rapina est filia auaricie.s.Tho.scd̃a scd̃e.q.cxviii.ar.viii.et non potest esse sine peccato scd̃a scd̃e q.lxvi.ar.viii.et pertinet ad intellectũ.uide ibi arti.i.et iii.et in scd̃a scd̃e.q.clvii.arti.ii.

¶ Raptus ad deuz conuenit humane nature scd̃a scd̃e.q.clvii.ar.i.et in.q.de ueritate.q.xiii.

¶ Rapt⁹ qual̃r differat ab extasi.uide ubi.s̃.pxie

¶ Raptus inter omnia alia peccata luxurie est grauius peccatũ.idem scd̃a scd̃e.q.cliii.ar.i.et.ii.

¶ Raptores puellarum mortem merenẽ.xxxvi.q.ix.lex illa.et.c.de raptoribus.adde.xxvi.q.ii.eos qui.et.c.de puellis.

¶ Raptores monialiũ uel attentantes rapere pena capitali puniuntur.xxxvi.q.ii.si qs nõ dicam.

¶ Raptor et rapta noia sunt uiciorũ nõ ꝑsonarũ unde purgato ꝑ penitentiaz uicia nõ sunt amplius raptor et rapta.xxxvi.q.ii.his auctoritatibus.

¶ Raptor potest raptaz in matrimonium ducere xxxvi.q.ii.ꝙ legitia.et.c.hac aucte.et.c.placuit

¶ An pena iuris ciuilis contra raptorem rerũ de qua in.l.i.et.ii.ff.ui bo.rap.habeat etiam locũ hodie.uide.s.Tho.scd̃a scd̃e.q.lxii.uide nõ.in.c.i.et c.super eo.et.c.in litteris.de raptoribus.

¶ An rapina sit grauius peccatum q̃ furtuz.uide sanc.Tho.scd̃a scd̃e.q.lxvi.

¶ Qua pena puniatur clericus rapiens spõsaz alterius.uide per tex.de pur.cano.c.si quis.

¶ An rapiens meretricem possit puniri pena raptoris.Bar.ꝙ non.in.l.utrum.ff.de furtị.

¶ Clericus rapiens bona ecclesiastica priuatur bonis propriis.glo.xvi.q.vi.placuit.et.c.ꝯ lapsu cõtra.ii.q.vi.lator.

¶ An fur manifestus dicatur raptor.Bar.in.l.si uendidero.§.cum raptor.ff.de fur.

¶ An ille que ex statuto condempnantur ad satisfaciendum de rapina teneantur inter se diuidere condempnationem.doc.de ap.c.i.

¶ An si tempore guerre stipendiariũ unius territorii rapiunt bestias inimịcorum quas illi postea recuperant debeant restituere ꝑriis dominis.Io.an.in addi.Spe.ti.de rapto.sup ꝑtica.Bal.x.colla.de pa.constan.in ℘.recuperãt.

¶ Que pena imponitur raptori si non apparet ꝯ ualore rei.Bar.in.l.pedius.ff.de incen.rui.nau.

¶ An bona rapta ex licencia principis debeant restitui Bal.x.colla.de mili.uas.qui contu.est.

¶ Quotuplex sit raptus et que sit pena rapientị.uide.C.de rap.l.i.xxvii.q.ii.raptus.et.c.raptor.xxxvi.q.i.et.ii.per totum.

¶ Rapere est de manibus auferre per raptum.ff.ne quis eum qui in ius uo.exi.l.si eximenda.neꝗ rapi potest sine ui.ff.de incen.rui.nau.l.iii.§.non solum.de quo dic ut.ff.de ℘.sig.l.marcellus.uide Io cal.in.c.de illis.de rapto.in suo commento.

¶ Raptus est cuz puella uiolenter libidinis ca.abducta.xxxvii.q.i.lex.in fine.

¶ Raptus consistit proprie in mulieribus rapina in rebus.xxxvi.q.i.§.ex hoc.

¶ An rapina sit delictum publicum uel priuatum Bar.in.l.si quis ex domo.ff.de furtis.

¶ An in sponsa committatur raptus.xxxvi.q.i.illa.de rapto.cum causa.

¶ An uoluntas rapte excuset raptorez a pena.uide.xxxvi.q.ii.raptores.

¶ Raptus est ne malicia mutet intellectum eius et ne fictio decipiat animuz illius.sap.iii.de peni.di.iiii.si ex bono.

¶ Ego domin⁹ odio habens rapinam holocaustorũ Ysaie.xlix.de consecra.di.v.non mediocriter.

¶ An pro rapina habeat locum accusatio priuata uel publica.nõ.ff.de priua.delict.l.fi.in glo.fi.et ibi Barto.in fine.

¶ Materiam rapine tractat Inno.de homi.sicut

dignum·ubi uide omnino·

¶ Rapina consistit in tribus uidelicet in persona derobante in persona derobata et in rebus derobatis sm glo·in·l·marcellus·ff·de ꝟ·sig·et idem ꝑ illam glo·dicit Bal·in robaria·in·c·accedens·ii·ut lite non contes·

¶ Raptor et fur ex animo dicuntur·ut nō·insti·ui·bo·rap·in glo·iiii·

¶ Res rapta etiam si per mille manus transierit repeti pōt conditione ex decre·sepe·ꝺ resti·spol·nisi sciuerit possessor purgatum uicium rapine uel probabiliter hoc crediderit sic limitatur·c· cuꝫ ad sedem·et·c·sepe·e·t·Innocē·in·c·olim inter·de restitutio·spolia·

¶ Rapina potest cōmitti etiam si est in uiolētia persone casus est singularis in·l·si quis ex domo·ff·de fur·et ibi uide·

¶ Si res rapta uacās ab alio occupetur contra occupantem agitur condic·ex·l·cum querebatur·C·unde ui·Inno·in dicto·c·olim·

Rarum Raro

Raꝝ est qꝺ ē magnum·l·ix·di officia·si·q·vii·in sancta·

¶ Rarum plus appreciat·xciii·di· legim⁹·et ideo omne rarum preciosum dic·c· in sancta·

¶ Qꝺ bis fit raro fit·ff·de leg·l·nam ad ea·

¶ An sint considerāda que raro eueniunt uel nūꝗ·ff·si pars he·peta·l·antiqui·et ·ff· de re·iuris·l·q raro·et in auten·ut si pro·mo·credi·§·i·colla·vii·xix·di·canonicis·de off· dele·coram·et·l· nam ad ea·ff· ꝺ legi·et·l·ii·ff·ꝗs cau·ꝺ despon·impu·lrteras·de pens·di·i·si sacerdos·

¶ Raritas facit miraculum·ff·de dona· inter ui·et uxo·l·si stipulata·de off·de le·dilecto·et·xciii·di legim⁹·et oē raꝝ ꝑciosuꝫ·ut in ꝑalle·c·legim⁹

¶ Ad ea que raro aguntur·nō·de ꝯptis statutuꝫ§·assessorē·li·vi·glo·de despon·impu·lras·

¶ Omne rarum carum·ut in auten de consu·§·i·ff·de ori·iuris·l·ii·§·cum plebs·

¶ Rarum et nihil equiparant· de ꝑben·de mlta sm Hosti·de cleri·non residen·tue·

¶ Raruꝫ quid importet·uide Bar·in suo tractatu tyberiadis·in ii·li·de insula super uerbo raro·uide in·l·omnia·ff·de leg·

Rasura

An et quādo cognosci possit rasura alicuius carte·gl·dicit in·c·ii·de cri·fal·ꝙ ponēdo cartā inter oculū et solem·

¶ An et quando rasura reddit lras suspectas·nō·de fide instru·inter·de priuile·cum olim·de ꝯpti·olim·Spe·ti·de ꝯp·ꝑsentatio·§·dcō·ꝟ·irē excipit

¶ Radens in ꝗcunꝙ pte lras ꝑpe est falsarius nisi fuerit ille qui scripsit de cri·fal·licet·ꝟ·quinta·et ibi nō·in glo·

¶ An et quādo rasura uiciet instrumentū·nō·Io·an·de reli·domi·cū uenerabilis sup glo·fi· de fide instru·c· iu·in ul·glo·de cri·fal·liceꝫ·in gl·iii·uide de fide instru·inter·

¶ An et quādo rasura noceat·uide·C·de edic·di·adri·tol·l·edicto·ff· de bono·pos· sm tabu·l i·§·si rase·in prealle·c·cum uenerabilis·et·c· licet·uide de fide instru·ex litteris·et·c·inter dilectos·de ꝑuile·cum olim·ii·et de ꝯptis olim·

¶ Rasura non nocet si notarius attestetur in subscriptione se illam fecisse·ar·in·l·i·§· et ideo si·ff·de his que in tes·delen·ff·ad·l·cor·de fal·l·diuus·

¶ Utens litteris pape rasis etiam ignoranter per hoc non excusatur quia ab aliis debet inquirere·glo·de cri·fal·dura·

¶ Si lre sunt clause non nocet rasura in quocūꝙ loco quia non est tunc presumptio uel suspicio cōtra impetrantem·ut nō·glo·in prealle·c·liceꝫ·et·c·ii·de cri·fal·facit·in ar·l·compationes·C·de fi·instru·et·l·si unus C·de testa·

¶ Si nō sit rasura sꝫ scriptura interlinearis scriptura est suspecta·tex·de reli·domi·cum uenerabilis·et ibi notatur·

¶ Si rasura est in uno loco et cuꝫ ꝑ ea que posita sunt in instrumento potest bene probari ꝯpposituꝫ non obest quia non est ꝑsumptio fraudis exquo sine illa constabat·glo·in·d·c·cum uenerabilis·facit in ar·de re indi·cum·i·et·a·et·l·iii·C· si ex fal·instru·Barto·idem in prealle·l·i·§·si rase·ff· de bo·pos·sm tabulas·

¶ Si rasura uel falsitas reperiatur in lris ꝺ simplici iusticia que de facili obtinentur licet talib⁹ qs sit usus dum tñ ab usu desistat quā primum sciuit non presumitur falsum commisisse·de cri·fal·accedens·et sic limita quod dixi proximo·

¶ Si instrumentū meū reperit apud aduersariū meum cuꝫ rasura non preiudicat mihi in aliis que ex instrumēto percipi possunt sm Bal·in·l·i·C·de fide instru quia non ꝑsumitur factū ab eo ad quē pertinet instrm nec eius mandato·allegat Hosti·et Io·an·in·c·accepimus·de fide instru·

¶ An rasura uiciet et an in carta rasa possit scribi instrm·uide Bal·in·l·edicto·C·de edic·di·adri·tol·in·v·colū·dixi·s·sub dictione instrumentum·

¶ An rasum ꝑsumatur falsum·Bal·i·d·l·si ueritas C·de fideicō·allegat·c·cuꝫ olim·de priuil·nisi per uiuaꝫ uocē corroboret p·l·iubemus·C·de probat·

Rata

Quid sit dicere hoc diuidat ꝓ rata ꝛc·dic idem ꝙ equaliter dictum est Inno·in·c·cōstitut⁹· de relig·do·quod nō· ꝙ uidi i facto et nullus sciuit allegare aliquid boni·adde quod dixi·s·sub dictione diuisio·

Ratificatio Ratihabitio

In ratihabitione nō reqritur ptis presentia· Bar·in·l·certum·§·si quis·ff·de confes·

¶ Factum ab aliquo noīe meo tanꝗ ab amico pōt haberi ratum·ff·de preca·l·certe·§·procurator·

¶ Regula ꝙ ratihabitio retrotrahit et mandato cōpatur n̄ habet locū qñ certum tempus est limitatum·Bar·in·l·urro·§·sed et si·ff·de solu·ad materiam·uide plene in·l·obseruare·§·fi·ff·de off·ꝓcon·et lega·ꝺ sen·ex·cum quis·li·vi·et ibi·Io·an·et Archidia·et in regula rati·eo·li·Archi·ii·q·v·auditum·xvi·q·iiii·omnes·Inno·de off· dele ·prudentiam·de re·eccle·non alie·c·fi·de clec·c pens·et ibi cēcor·adde quod dicam infra plenius·

¶ An sicut ratihabitio sit reprobatio uel non ratihabitio retrotrahatur et prohibitioni competur Bar·in·l·pomp·ff·de neg·g·

¶ An actus medius inter ueniens de presenti impediat ratihabitionem·uide in·l·bonoruꝫ·§·si procuratoris·ff·rem ra·ha·

¶ An heres possit habere ratum factuꝫ defuncti et successor factuꝫ predecessoris·Bal·in·l·licet·C·de procur·Bar·in·d·l·bonorum·

¶ De materia ratihabitiōis·nō·i·l·fi·C·ad mace·

in regula rati. li. vi. Bal. plene in. l. obseruare. §. post hoc. ff. de off. pcon. et le. Bar. in. l. dispensatorem. ff. de sol. Specu. ti. de feu. § sed pone egisti.

¶ An et qui minor possit rata habere gesta p aliu no. in. l. si procurator. ff. de condi. indebi.

¶ Ratificatio non auget numerum qz absntes in numero non representant eligentium. ita no. Hosti. de elec. in genesi. casus est de elec. ecclesia.

¶ Ratificari non pot sine solennitate illud quod ab initio fieri non potest sine solennitate. ita dicit Inno. i. c. cu dilect9. de emp. et ue. facit. C. de nup. l. si ut proponis. ff. de ritu nup. l. nupcie. Inno. de re. eccle. non alie. c. penul.

¶ An in maleficiis ratihabitio retrotrahatur et mandato comparetur habetur. ff. de ui et ui arma. l. i. §. quotiens. de resti. spo. cum ad sedem. de sen. excom. cum quis. li. vi. no. glo. xxiii. q. iiii. ita plane. Bal. in. l. fi. C. ad mace. et in regula rati. li. vi. adde de elec. c. pe. in glo. i. et de or. cogni. cum dilectus. in glo. iii. de simo. super. in glo. consenserit. et de sen. excom. mulieres. in glo. fi.

¶ Quod tibi no nocet et mihi prodest debes habere ratum. Bar. in. l. ii. in prin. ff. so. ma. et in. l. ii. §. item uarrus. ff. de aqua plu. ar.

¶ Ratificatio seu approbatio delicti no presumitur eo ipso qz quis detinet apud se hominem delinquentem. no. d. resti. spo. cum ad sedem. Bar. in. l. iii. §. fi. ff. de offi. procon. et lega.

¶ An ratihabitio retrohabeat in preiudicium alterius gl. qz no. in. l. si debita. §. pe. ff. re ra. ha. et ibi Bar.

¶ An snia nulla possit cosensu partium ratificari Bar. in. l. ii. C. co. utriusq. iudi. et in. l. i. C. qui p sua iuris. et in. l. si mater. §. hoc iure. ff. de except. rei iudi. no. Inno. de off. de le. prudentiam. ubi dicit qz ratificatio actorum inualidorum non pendet a potestate partium.

¶ Ratificatio recociliat ea que pendent ex anio secus si pendent ex aliqua forma uel ex alia potentia uel exteriori. uide Bal. in. l. mancipia. C. de rebus alie non alie.

¶ An snia lata per non suu iudicez ualidetur si ratificetur per suum iudicem. uide no. per Barto. in prealle. l. ii. C. co. utriusq. iudi. glo. et doc. d. fo. compe. significasti. et. ff. de iudi. l. licet.

¶ Quid operentur lre de rato domini constituentis procuratorem. no. de transac. contingit. de relig. domi. cum dilectus. et utrobiqz glo. uide de arbi. per tuas. ubi glo. et docto.

¶ Ratificatio seu ratihabitio debet fieri infra tempus infra qd actus fieri poterat. uide. ff. rem raba. l. penul. glo. ii. q. vi. non solent. uide in regula rati. et regula ratum. li. vi.

¶ An fm equitatem canonicam qd non est meo nomine gestum possum hre ratum. glo. uidetur dicere qz hic. in. c. cum ad sedem. de resti. spol. glo. in c. ecclesia uestra. de elec. contrariu uidetur uerius p no. per glo. xvii. q. iiii. omis. ego do hodie casum in. c. cum quis. de sen. excom. li. vi.

¶ An sciens cam noie suo agi et tacens uideatur ratum habere no. Archi. et Io. an. de procur. q ad agendum. li. vi. ubi p. d. domi. de sancto gemi. Cy. in. l. mandatum. C. man. facit qd no. Bar. in. l. que dotis. ff. so. ma. Inno. in. c. ex parte decani. de sup. ubi plene per do. Anto.

¶ Ratihabitio est eius quod gestum est agnitio et coprobatio. ff. re ra. ha. l. quo enim. §. i. in regla ratum et rati. li. vi. Bar. in. l. bonor. ff. rem ra. ha.

¶ An no habens ratu factu ab arbitro incidat in penam. Bar. in. l. cum mior. ff. rem ra. ha.

¶ De ratihabitioe fienda p tutore uel actore uniuersitatis uide Bar. in. l. actor. ff. rem ra. ha.

¶ Ratihabitio tunc mandato comparatur quando ratum habens potuit ab initio mandare uel cocedere al. non. ut no. de pac. quotiens.

¶ An lre impetrate sine mandato coualescant p ratihabitionem. no. de sptis nonnulli.

¶ An in iudicialibus habeat locuz ratihabitio. uide. ff. de iudi. licet. C. qui p sua iurisdic. l. i. Inno. d. off. dele. prudentia. de fo. compe. significasti. ix. q. ii. c. i. unde dicit Inno. qd non pot haberi ratuz id qd est de substatia iudicii. ita dic. de testi. cu cam

¶ An illud qd nulluz est possit haberi ratu. uide ff. de fer. l. i. ff. d auc. tu. l. obligari. §. tutor. d his que fi. a prela. cum uos. et ibi glo. xvii. di. regula. et ibi no. Archidi. xvi. q. i. quoniam. lxiii. di. salonitane. et ibi Archidia.

¶ A quo tempe incipiat obligari ratum habens uel actus ualere. uidetur qz a tempore ratihabitionis. ut. ff. de offi. procon. et le. l. obseruare. §. fi. ff. de neg. g. l. si pupilli. §. sed si ego. et. §. itez querit. et. ff. de sta. h. l. iii. §. fi. Incontrarium qz a tempe quo fit actus ut. l. si filius. ff. ad maced. et i regla rati. li. vi. Archidia. et Io. an. de sen. excom. cum quis. li. vi. Archidia. xvii. q. iiii. omnes.

¶ Licet in negociis ratihabitio retrotrahatur in preiudicium ratificantis nontamen in preiudiciu tercii. ar. C. q po. in pig. ha. l. i. ff. rem ra. ha. l. si in debitam. et. l. bonor. e. t. et. ff. de solu. l. cu decem.

¶ Qui non improbat uidetur hre ratum. ff. rem ra. ha. l. quo enim. §. i. Inno. de sptis. ex parte decani. Archidia. de procur. qui ad agendum. li. vi.

¶ Agendo uel petendo quis uidetur habere ratu ff. de mino. l. si filius. ff. de inoff. testa. l. is qui. et. l. fi. ar. contra. ff. de mino. l. deniqz. §. solo. ff. de peti. here. l. postqz. ff. de censi. l. forma. facit qz petendo dilatioez qs ratificat. C. de re iudi. l. ad solutioem. e. t. qz ad consultationem. et ibi Innocen.

¶ Recipiendo quis ratificat. ff. depo. l. fi. l. si hominem. §. fi. et. ff. d le. commis. l. peo emptore. §. i. et. ff. ad. l. cor. de fal. l. licet.

¶ An aduocando uel pcurado quis ratificet. no. ff. de inoff. testa. l. post legatum. §. is uero. cum si.

¶ An impugnando et appellando quis ratificet. uide in. l. iii. §. falsus. ff. rem ra. ha. ar. contra. ff. de ap. l. si expressim.

¶ An excipiendo quis ratificet. ar. qz hic. ff. d bo. pos. contra tabu. l. si pretor. In contra. ff. de excep. l. non utiqz. ff. de iudi. l. non uidetur.

¶ An subscribendo qs ratificet. no. ff. de pigno. ac. l. gaius. ff. de pigno. l. si fideiussor. §. pater.

¶ An sigillado qs ratificet. uide. C. de epi. et cle. l. si qua p calumniam. et. ff. de pigno. act. l. gaius.

¶ An fideiubedo qs ratificet. uide. ff. qz iui. l. i. §. sed si ego. et. ff. qz me. cau. l. si cum exceptione. §. labeo. ff. ad uelle. l. si mulier. §. si ab ea.

¶ An soluendo quis uideatur ratificare. uide. ff. ad macedo. l. sed et iulianus. §. fi. C. de condi. indebi. l. indebitu. et. l. fi. C. d his q ui me. ue ca. fi. ar. cotra. C. ad uelle. l. si mulier. ff. de mio. l. iii. §. scib.

¶ Ratam habens percussionem clerici in anio suo

ligatur quo ad deum·de sen·excommu·mulieres·

¶ Ratihabitio non sufficit ubi tractatus debet precedere nisi premisso tractatu·de his que fi·a placitu·nos sm Inno·uide glo·de re·ec·ñ alie·c·i·li·vi·

¶ Unde nascat actio ratihabitiois·nõ·ff· de neg·gest·l·si pupilli·§·al·idem ait· Item in glo·negociorum·et·C·e·l·si pecuniam·

¶ An et qñ ratihabitio inducit actionez mandati nõ·in·d·l·si pupilli·§·idẽ ait·et·ff·de re·iur·l·semper q nõ prohibet·ff·qui satis·co·l·iulianus·Cy·in l·fi·C·ad macedo·Dy·in regula rati·li·vi·

¶ Quõ committat stipulatõ rem ratam haberi si primo egit procurator postea dominus nõ·Bar·ff·rẽ ra·ha·l·si fine·§·cum aũt·et de commissione huius stipulationis·uide nõ·ff·de iureiuran·l·alios·i glo·magna·Cy·C·de transac·l·si quis maior·Bar·ff·rem ra·ha·l·amplius·

¶ An ratihabitio habeat locum in spiritualibus·no·de elec·q sicut·in glo·consentire·

¶ An hodie possit cõmitti predicta stipulatõ·nõ·ff·rem ra·ha·l·non tantum·ff·de procur·l·pomp·§ sed et si is·in glo·iudicatum·

¶ Qualiter concipiatur talis stipulatio et d eius forma·no·ff·rem ra·ha·l·antepenul·et ibi Barto·Cy·in·l·i·C·de procura·

¶ An talis stipulatio habeat paratam executionẽ Bar·ff·rem ra·ha·l·si fine·§·cum autem·

¶ Ratihabitio superueniens ex post facto idem operatur q procuratorium interueniens ab initio ut·l·si ego·ff·de neg·g·

¶ Ratihabitio intelligitur de prima·uide Ange·in consilio suo·clxxxi·quod incipit ex themate·

¶ Ratihabitõ que non inuenit quod confirmet nihil operatur·uide Ange·in consilio suo·ccui·qd incipit uisis·

¶ Ratificatõ potest fieri tacite et expresse·ut·l·iii·al·incipit non tantum·ff·rem ra·ha·

¶ Ratum cogitur quis habere quod suo nomine gestum est utiliter· nõ·ff·man·l·fi·nõ·ff·de neg·g·l·si pupilli·§·sed si ego·in glo·nam et si·in fi·e·t·itez pomp·al·l·pomp·in glo·haberi·Cy·C·q ad mit·ad bono·pos·l·i·in·v·oppo·

¶ An gestum non nomine meo possum habere ratum·nõ·in·d·l·si pupilli·§·sed si ego·in glo·nihil·C·de rei uen·l·mater·in glo·fi·C·de accusa·l·non eo minus·in·i·q·et in·l·fi·C·ad macedo·et in·l·i·C·qui admit·ad bo·pos·po·ff·de ui et ui ar·l·i·§·sed et si cum quis·in glo·consenserit·et hoc de iure ciuili·quid autem de equitate canonica dixi·ã·late·adde qd non meo nomine gestum non possuz habere ratum quo ad cõmodum meum sed quo ad preiudicium sic nõ quo ad commodum·ut dixi in subsidium·Cy·et Bar·in·l·i·C·si una eademq cã·et·ff·de pigno·l·si fundus·Itez nomine meo gestũ possum habere ratum ad preiudicium iur mei·sz q negocium trahatur ad me quo ad actionez mihi dandam ubi ut detur actio exigitur ut negocium trahatur ad me non possum habere ratum·uerba sunt Inno·in·c·u·de re iudi·Item quod meo noie gestum non est in mei preiudiciuz possum habere ratum qñ gestum aliter non habet effectum·ue·l·si funduz·ff·de pig·ac·secus si aliter potest habere effectum quia tunc etiam in mei preiudiciuz possum habere ratum·ff·d neg·g·l·si pupilli·§·sed si ego·ubi hoc dicit pe·et hec est ratio quare nõ possum habere ratum delictum non meo nomine gestum que sunt bene notanda·

¶ An quis possit ratificare id quod primo improbauit·nõ·ff·rem ra·ha·l·quo enim·§·iur·Bar·ff·d solu·l·dispensatorem·in fine·

¶ An quis possit habere ratum factũ nomine defuncti uel predecessor prelati·nõ·Bar·ff·rem ra·ha·l·penul·et in regula ratum·li·vi·

¶ Que differentia sit inter ratum et firmuz·nõ·Bar·C·de epis·et cleri·l·id quod pauperibus·ubi tex·et glo·

¶ An dicatur ratum habitum siue sequatur uolũtas p modũ iussus siue auctoritatis uel licẽcie aut cõsilii·uide Bar·in·l·fin autẽ·ff·de aqua plu·arcẽ·

¶ Quod dicit posse me in subsidiũ habere ratum non nomine meo gestum procedit in gestis sup re mea non mihi debita·ff·de here·uel ac·uen·l·uenditor ex hereditate·

¶ Si is cuius nomine contraxi ratum non habet obligatio mihi queritur cum omnibus condictioibus cum quibus sibi quesita esset·ff·de ac·empt·l·fundum·uide ibi Bar·

¶ Quando quis timet rescissionem contractus potest contra illuz agere qui rescidere põt·ut aut rescindat aut ratificet·ff·de ac·emp·l·iulianus·§·si quis colludente·

¶ An i generali ratihabitiõe remittat dolq d pterito·uide glo·i·l·i·C·si maior·fac·ra·ha·ubi d hoc

¶ Consensus ex post facto non ratificat actum nullum alio defectu q consensus et sic non ratificat sñiam latam die feriato ita dicit Cy·in·l·pe·C·de arbi·qd credo non ut sñiam sed bñ ut pactũ ut·l·i·C·cõ·utriusq iudi·adde omnio qd nõ·Bar·in·l·i·C·qui pro sua iurisdic·

¶ Ratihabitio gestiõis pñtis uel abñtis ubi prius mandaui et non suscepi equiparatur mandato etiã quo ad speciem actionis·C·de neg·g·l·si pecunia

¶ Ratihabitio licet equiparetur mãdato quo ad ualiditatem gestionis et quo ad obligandum ratũ hñtez non tñ equiparat q ad actionẽ mãdati·C·de neg·g·l·si pecunia·glo·in·l·semp·ff·de re·iur·

¶ In delictis non sufficit q quis gaudeat de delicto suo nomine gestum nisi specificet ratificet ita dicit glo·in·l·i·§·cum autem·ff·de ui et ui ar·

¶ Regula illa uulgar q ratihabitio mandato cõparatur fallit in multis casibus·Primo qñ inuenit principium confirmabile·ut·ff·de off·procon·l·obseruare·§·fi·Scdo quãdo actus peccat in alio q in cõsensu·C·d bonis que li·l·fi·§·necessitate·Inno·i c·prudentiam·de offi dele·Tercio qñ actus expirauit tempore·ut·ff·rem ra·ha·l·bonorũ·ff·de apreci·l·i·nõ·in·l·si ego·ff·de neg·g·Quarto quãdo est talis actus qui non põt pendere·ut·l·est receptum·in fi·ff·cõ·predio·Quinto qñ consensus requiritur certo et determinato tempore·ut·l·obligari §·tutor·ff·de auc·tu·et·l·qd ergo·i prin·ff·d his qui nõ·infa·Sexto ubi cõsensus requirit p forma rei agende·ut nõ·Inno·de re·ec·non alie·dudum·et de eo qui du·in ma·i·c·fi·Septimo qñ requirit licencia uel concilium·nam ratihabitio non equiparatur licencie uel consilio·de elec·com in ueteri·Bar·in·l·si autem·ff·de aqua plu·ar·Octauo qñ actus medius obuiat coniunctioni extremoruz·ut l·si i debitaz·§·procur·ff·rez ra·ha·facit·ff·de ios·l·cum·x·et hoc dixi·ã·

¶ Ciuitas aliqua fecit pacem pro se et complicibus et anteq̄ complices haberent ratuz fuerunt offensi deinde ratificauerunt pacez an pax dicatur rupta uide Dy. et Barto. in. l. si uxor. §. si quis. ff. de adul. Bal. in. l. fi. C. ad macedo.

¶ Quis mādando actū gestum uidetur illud de preterito habere ratum. etiaz si sciat gestum. ff. de excep. rei iudi. l. is qui. §. fi.

¶ Actus factus in iudicio non potest extra iudiciuz ratificari. Bal. in prrica. C. qui admit. ad bono. pos. in penulti. colum.

¶ Ratificatio debz fieri statim post paucos dies pº tempº finie. ut. l. ratū. et. l. qd̄ dicimus. ff. de sol. Bal. in. l. pe. C. in qui. cau. in inte. resti. non est ne.

¶ Qd̄ nullūz est ex defectu solennitatis publice ratificari non potest. ideo snīa lata per duos noīe tercii absentis non pōt ratificari. uide glo. C. de iure fisci. l. i. li. x. Inno. de offi. dele. prudentiam.

¶ An et qñ quis succedendo uideatur habere rata facta defuncti. uide. ff. de pig. ar. l. alienā. Bar. in. l. solutum. §. solutam. e. t.

¶ Si iudex superior ratificat iudicium per alium agitatum non confirmat. glo. ff. d̄ iudi. l. licz. adde nō. C. ad macedo. l. fi. glo. in. l. i. C. de iure fisci. li. x. in fi. magne glo. Cy. in. l. i. C. ubi de crimine agi oportz. Bar. i. l. obsuare. §. ii. ff. de of. pcō. et legi.

¶ Ratificatur iudiciū gestum p falsum pcuratorem. ff. de iudi. l. licet. et. l. mater. ff. de excep. rei iudi. Ia. de are. in. l. si tutor. C. in qui. cau. in integ. resti. non est necesse. Cy. in. l. optimā. C. de contra hen. et cōmit. stip. Spe. ti. de his q̄ fi. a prela. ꝓ. sz pone. Inno. i. c. fi. de rēptis. et in. c. ex parte decani e. t. de off. dele. prudentiam. ubi uide.

¶ Ratihabitio comparatur etiam ubi exigit̄ speciale mandatuz. dic̄ Ray. ff. de iudi. l. licet. qui allegat Io. mo. in. c. qui generaliter. de procur. li. vi. Bal. uidetur dicere contrarium in. l. obseruare. §. fi. ff. de offi. procon. et le. per. l. si qs mihi. §. iussuz ff. de acquir. here.

¶ Dominus non potest ratificare sententiaz latā pro falso procuratore. fm pe. Ray. tenet cōtra. per casum in. l. si mater. §. hoc iure. ff. de excep. rei iudi. facit quod dixi. s. proxime.

¶ Ratihabitio equipatur mādato quo ad effectū actionis sed nō q̄ ad spēm actionis nisi ratihabitō interueniat i ipso actu gestionis. ut. ff. man. l. qui patitur. doc. in. l. pomp. ii. ff. de negl. gl.

¶ Ratihabitio retrotrahitur ad preiudicium ratificantis non tercii. C. de pig. ac. l. alienam. et quod ibi nō. adde ꝙ ratihabitio nō operat̄ in preiudiciū tercii si ius eēt quesitū tercio facto uel negligētia ratificantꝫ. ut. l. ii. ff. rem ra. ha. ff. d̄ solu. l. cum. x. et. e. t. l. si quis offerenti. §. fi. nō. Specu. de obli. et solu. §. i. ꝟ. quid ergo.

¶ Per particularem solutionē debiti quis uidet̄ ratificare totū. ff. ad macedo. l. si duos. at. §. idem att. sub. l. sed Iulianº. §. si filius. cū. l. se. idez i datōne pignoꝝ et uidetur op. ut. l. si pater. §. ñ solū. e. t.

¶ Ratihabitio non trahitur retro ad tempus principii qñ in ratificante non deficit soluz consensus sed deficit uirtus ratificantis illud ius transferendi propter defectum solius exercicii. ff. de off. pro con. in. l. obseruare. §. fi.

¶ An ratihabitio retro ualidet snīam lata ab incōpetenti iudice. Guil. tenet ꝙ ñ nisi inchoet nouus processus. ff. d̄ iudi. l. licet. C. qui p sua iurisdic. l. i. facit. l. fi. ff. fami. herc̄. et. ff. de iure fis. l. instar. uide Guil. in dicta. l. obseruare. §. fi.

¶ An ptes possint ratificare snīam latam ab incōpetenti iudice. dic ut habet̄ in. l. ii. C. cō. utriusq̄. iudi. Bar. in dicta. l. obsuare. §. fi. faciunt q̄ dixi. s.

¶ Quis possit ratificare. cuius factum possit ratificare. quid possit ratificari. quo tempore possit ratificari. quis sit effectus ratificationis. Bal. pulcre tractat de his in prealle. l. obseruare. §. fi. ubi omnino uide.

¶ Ratificatio exigit principiuz actuale et alteꝝ extremū potentiale et mediū non repugnans. ideo extincta rei origine extinguitur eius cōfirmatio seu ratificatio fm Bal. in dicto. §. fi. et. l. dispensatorem. ff. de solu. ubi etiam per Barto.

¶ Stante statuto ꝙ si bannitus uenerit in forciā cōmunis decapitetur. uel anteq̄ uenerit in forciaz pacez habuerit cū heredibus offensi captus est bānitus post pacem factam eum amico suo ab heredibus offensi anteq̄ ratificauerit qui postea ratificat an sibi prodest talis ratificatio. uide Cy. in. l. fi. C. ad macedo. Cy. consuluit ꝙ proficit talis ratificatio. uide nō. per. Bar. in. l. bonorum. ff. rē ra. ha. Bal. determinauit dictam questionem in. d. l. obseruare. §. fi. per. l. fi. ff. si ex noxa. causa aga.

¶ An condempnatus ex ratihabitione sit infamis dic ꝙ non ff. de his qui nō. infa. l. quid ergo.

¶ Ratificans maleficium post prescriptionez principalis an puniatur. nō ff. de transac. l. et post rem §. i. ff. de solu. l. cum quis. C. si qs pro reo. et ibi nō.

¶ In ratificatione exigitur sciētia ratificantꝭ. C. de rei uen. l. mater. et quod ibi notatur.

¶ An possum ratificare factum sine q̄litate facti nō. in. l. publia. ad fi. ff. deposi. ff. man. l. gaius. ff. d̄ op. li. l. si ita stipulatio. et. l. si ex duobus. §. cum q̄ritur. ff. de admi. tuto. l. in cause. ff. de procur. ff. si usuf. pe. l. i. §. i. C. de excep. l. si quidem. uide Bal. in. d. l. obseruare. §. fi.

¶ Quando incidit in penam faciendo incidit ratihabendo. ff. de le. ii. l. cum pater. §. libertis.

¶ An in ratihabitione inspiciatur locus et tēpus ratificatiōis eius puta quia debet solui gabella. an soluat̄ ei qui erat gabellarius tempore contractus uel tempore ratificationis dic in hoc inspici locū et tempus contractus. ar. ff. de re. pmu. l. cuz enim C. de re. permu. l. ex placito. Bal. in prealle. l. obseruare. §. finali.

¶ Nullum a principio ex defectu qualitatis requisite ex post facto ratihabitione non confirmatur ff. ꝙ iuss. l. si tutore. §. fi.

¶ Statutū dictans mandatū non possit pbari nisi p instrm. non cōprehendit rationem quia statutū non extendit ad actum fictum. ff. de neg. g. l. iii. §. hec uerba. Bal. in dicta. l. obseruare. §. ii.

¶ An ratificans delictum possit criminaliter puniri. uide Bal. in dicta. l. obseruare. §. fi.

¶ In contractibus ad uim ratificationis non attēditur an af. erat facturus uel non. ff. man. l. si uero non remunerandi. §. si tibi. secus uidetur in delicti fm Ia. bu. in. l. i. §. i. ff. de eo per quem fac. erit.

¶ Ratihabitio probatur uoce et signis. ar. ff. de pac. l. item quia. et. l. apud celsum. in prin. ff. d̄ do. excep. puta quia fecit magnum festum et magnaz leticiam. contrarium est uerū quia debet probar

ꝙ ratificauerit tanquam suo nomine gestum af· posset gaudere ꝙ sit factum sed non ꝙ suo nomie ar·ff·pro socio·l·merito·

¶ An presumat ratificatio eo ꝙ retineo in domo mea famuluꝫ quē scio fecisse·nō·de resti·spo·cum ad sedem dixi aliqd·s·adde Bal·in·l·i·C·de op·li·

¶ Ubi act⁹ deficit in forma non pōt ratificari·ff·de arbi·l·si cui·cuꝫ ibi nō·secus si deficit i iusticia de elec·ꝙ sicut·adde·ff·de auc·tu·l·obligari ·§·fi·

¶ An in iudiciis teneat snīa contra·non citatum eo approbante et ratificāte·uidetur ꝙ sic·C·de ad ul·l·quamuis·C·de iudi·l·properandum·§·sin aūt reus·ubi glo·et Bal·

¶ Materiam ratibabitionis·uide in Spe·de ꝓcu·prin·§·si·ꝓ·item ꝙ obtentuꝫ·C·de quadri·pscrip·l·bñ a zenone·per Cy·Spe·ti·de iudi·de le·§·exci pi potest·ꝓ·quid si cōmitto·et·t· de cita·§·pe·ꝓ·quid si iudex·Bal·in dicta·l·obseruare·§·finali·

¶ Ad hoc ut ratibabitio retrotrahat requirūtur v·uel·vi·primo ꝙ sit meo noīe gestum·ff·de negi·gest·l·si pupilli·§·sed si ego·Item ꝙ actus possit p aliū expediri·ut·l·i·§·quotiēs·ff·de ui et ui ar·Item id quod ratum habetur tempore a quo retrotrahitur possit fieri in dicta·l·obseruare ·§·fi·Quarto ꝙ id quod ratum habetur possit fieri per ratum habentem·ff·rem ra·ha·l·bonoruꝫ·Quinto ꝙ negocium sit priuatum et non publicum ·C·de iure fis·l·in cauf·que sunt nōnda·

¶ Ratibabitio si agit de eo ꝙ ualere potuit nec ualuit nō trahit retro·ut·l·obsuare·§·fi·ff·de of·ꝓcon·si potuit sed non ualuit retrotrahitur ut confirmet preterita ut nunc tantum non ut retro·

¶ Si statuto cauetur ꝙ nō ualet processus procuratoris sine mandato non potest expost facto ratificari si a principio procuraror non habuit mandatum dictum est Bal·in·l·si uxorem·C·de condi·in ser·Item ibi dicit ꝙ electio falsi commissarii et falsi pretoris non possunt ratificari quia talia nō exigunt seu requirunt specialem suspensionem·Bal·in dicta·l·si uxorem·Idem Bal·dicit ibi ꝙ pater potest ratificare donationem causa mortis factaꝫ a filio suo sine eius consensu·

¶ Ratificans contractū purgat defectū solennitatis sed non ꝑiudicat sibi in uia agendi·ut·l·ii·C·de rescin·uen·et·l·i·C·si ma·fac·et ibi Bal·

¶ Quādo actus omni respectu est ipso iure nullus non potest ratificari·quia ratibabitio igitur uenit·ut quid confirmet·Sed ubi aliquo respectu est nullus·aliquo aliquis·tūc potest ratificari ꝺm Inno·in·c·cum super·de off·dele·in gl·nihil·i pn·

¶ Si malum commissum meo nomine florencie ratifico perusii q̄ ad forū inspicit locus ubi habet ratum p nō·in·c·cōmissa·de elec·li·vi·de quo plene per Barto·in·l·si ut proponis·ff·de fideius·

Ratio An de omnibus sit reddenda ratio nō·genꝫe·in cleme·i·de elec·d·car·floren·in·c·si quando·de ꝓptis·ad hoc·uide de pre ben·ratio uo·tex·in·l·non omni·ff·de legi·

¶ An ille qui semel reddit rationem de aliq̄ āministratione possit iterum cogi ad reddendum·dic ut nō·Io·mo·et Archidia·i·c·i·de cle·egro li·vi·ubi uidetur distingui an primo plene reddidit uel minus plene dominus cardi·in clemē·quia contingit·§·illi·de religi·domi·in·viii·q·

¶ Ratio non debet continere id quod dictuꝫ·ff·de peti·here·l·qui interrogatus·imo debet esse generalior dicto·ut nō·in·l·i·ff·de offi·procu·resa·

¶ Qñ ratio legis dicat finalis·uide Bar·i extra ua·ad reprimendam·in glo·ne ex eorum·circa fi·

¶ Quando deficit lex licet arguere ex ratione legis·glo·i·di·consuetudo·ubi uide concor·

¶ Licet aliqua uideantur contra rationem tamen congruere possunt rationi puta quia uirgo pariat glo·in preallе·c·consuetudo·i·di·sup ꝓ·religioni·

¶ Ratio preponenda est exemplis·ix·di·sana·

¶ Quo maiori ratione quis utitur eo maioris auctoritatis ꝓba sua esse uident·xx·di·decretales

¶ Sacerdotes debent reddere rationem cure episcopo de ecclesiis suis·xvi·q·ii·sane·

¶ Rationes defuncti priuate maiorem fidem habent q̄ alicuius uiri ꝑuati·dictū est nico·de math·in·l·rationes·C·de proba·

¶ Ratio naturalis facit fidem in iudicio·glo·i ꝓ·argumenta·de ꝓ·si·forus·tex·in clemen·pastoral·de re iudi·tex·in·c·quoniam in plerisq·de off·or·glo·l·di·consuetudo·tex·in clemen·i·de censi·

¶ Quid sit ratio q̄ est calculatio·uide·ff·de edē·l·si qs ex argētariis·§·idē·ff·de pac·l·ēptor·§·lucig

¶ Ratio·i·cā quare aliquid dicatur uł statuatur ff·de capi·di·l·cas·Item ratio·i·traditio·ff·de ac·emp·l·idem·i·ꝓnso·Item ratio·i·consideratio siue opinio·ff·de acqui·pos·l·clam possidere·circa principium·Item ratio id est ius·i·di·consuetudo·

¶ Aliquid per Io·an·de accu·cum dilecti·quod nō·de elec·ut quis duas·li·vi·ubi uide·

¶ Si uis omnia tibi subicere te subice rationi uerba sunt Senece que ponuntur·de elec·ex eo·li·vi·

¶ Non minus est attendenda ratio·l·q̄ ipsa·lex·de hoc de ꝓptis·si quando·de elec·ex eo quod·li·vi·et in·c·ubi periculum·in prin·e·t·et·li·et sic ratio potest allegari sicut lex prima·di·consuetudo·

¶ Utens maiori ratione uidet esse maioris auctoritatis·xxi·di·in principio·

¶ Quod ratione caret extirpandum est·lxviii·di·cor episcopi·et de ꝓptis·si quando·

¶ Non sufficit aliquid dicere nisi ratio allegeret xxiiii·q·iii·c·i·in glo·super uerbo idonei·

¶ Non est homo q caret ratione·xxvii·q·i·si hō·

¶ Magis attenditur ratio q̄ lex·ff·de calūp·l·hec ratio·ff·de le·ii·l·cū pater·§·dulcissimis·ff·so·ma·l·i·viii·di·frustra·et ibi Archidia·xi·di·c·i·

¶ Ratio legis debꝫ esse general et necessaria·nō·glo·ff·de legi·l·nō omni·qñq tñ est solum ꝓbabil ff·ꝙ me·cau·l·si eum·§·i·et ibi nō·imo quandoq falsa ut·ff·man·l·si fideiussor·§·i·

¶ Ubi eadem ratio ibi idem ius ·ff·ad·l·acquil·l·illud·ff·de edi·edic·l·ediles·ii·§·loquitur·ff·de ad ul·l·si postulauerit·§·ratio·uide in regula in argumentum·li·vi·Archidia·xix·di·si romanorum·

¶ Ratio natural preferēda est auctati·ff·de usuf·ea·re·que usu consu·l·ii·insti·de usuf·§·constituit

¶ Separatoꝝ separata debet esse ratio·C·de do·inter ui·et uxo·l·si maritus·et ibi nō·in glo·fi·et ff·de calumniato·l·fi·in glo·penul·

¶ Quotiens due rationes concurrunt quarū una prohibet alia permittit potior est prohibēs q̄ permittens·ff·de suspec·tu·l·iii·§·ii·de consangui·et affi·ꝙ dilectio de biga·nuper·

¶ Quando sunt duo quorum unus habet duas rationes alter unam·statur habentes duas omisso

habente unã. C. de adop. l. cuz ad optiuus. xiii. di. c. i. et. ii. de re iudi. cãm. e. t. c. i. li. vi. de iure pa. sug- gest. ım. de proba. licet. de peni. di. iiii. §. finis. lxv. di. c. i. c. ii. et. iii.

¶ Quid debeat facere qui iussus est ratões reddere. ff. de condi. et demon. l. cum secus. et. l. q sub condictione. et. ff. de eden. l. pretor. §. i. ff. de ꝓbo. sig. l. boues. §. i. ff. de ma. tes. l. cum testamento. ff. de fideic. li. l. si pure. et. l. si pater.

¶ An reddenti ratioñe credat̃ proprio iuraméto arg. ꝙ sic. C. de dona. l. si quis pro redemptione. nõ. ff. si cui plus q̃ per. l. fal. l. diuus.

¶ Que dicatur necessaria ratio. nõ. ff. ꝙ me. ca. l. cum si. §. satis. clemen. glo. i.

¶ Ratio sequens restringit precedentia. nõ. ff. đ calump. l. hec actio. in glo. i. ibi. So dicas. ff. de le. ii. l. cum pater. §. dulcissimis. in glo. neq̃. in. l. si is q. ff. de acquir. pos. et. l. aurelius. §. stich⁹ testaméto ff. de lib. leg.

¶ Ratio generalis preualet speciali. nõ. insti. de usucap. §. quod autem dictum. in glo. alia ratione.

¶ An due rationes uincant unam uel econtra. nõ. ff. de inoff. testa. l. nam et si parentibus. in gl. o. ii

¶ Ubi habet locum ratio ibi etiam lex. nõ. ff. de fonte. l. i. §. hoc autem interdictum. in glo. nõ eniz

¶ Correcta ratione legis uidetur correcta ipsa lex sm lo. an. in. c. translato. de consti. qđ tamen non habet locum quando ratio non esset expressa sed colligeretur magistraliter quod nõ.

¶ Ratio est mens. l. et qñ de ea constat debet magis attendi q̃ uerba. ut. l. non dubium. C. de legi. et ideo lex trahitur ad aliũ casum non cõphensum in uerbis. sed in ratione. ut. l. adigere. §. quãuis. ff. de iure pa. l. milites agrum. circa prin. đ re mi. tũc enim licet offendere uerba legis suata méte. ff. q. pe. tu. l. credendum. et. l. scire oportet. §. aliud. ff. de excu. tu. unde effectus uerborum semp trahit̃ ad habitationem rationis non econtra. ut. l. cuz pater. §. dulcissimis. ff. de le. ii. et. l. nomen. §. fi. ff. de le. iii. qđ etiam habet locum in statutis sm Ange. in consilio suo. clxxxi. qđ incipit. reuocatur i dubiũ et alio cõsilio suo. ccxxv. qđ incipit circũscripto.

¶ Ratio nuda non facit aliquem debitorem. nõ. ff. de pecu. l. non solum. §. fi.

¶ An possit testator remittere debitori ut nõ teneatur reddere rationem. uide Cy. in. l. cũ necessitatez. C. đ fideic. Bar. i. l. aureli⁹. §. gaio. ff. đ li. le.

¶ Reuisores rationum cõmunis possunt ꝓnunciare officialé preteritũ debitoré cõmunis. nõ. Bar. ff. de admi. re. ad ciui. per. l. ii. §. ii.

¶ An et qualiter reddant rationem prelati et alii nõ. de accu. qualiter. ii. in glo. rationem. uide Bar. in. l. ii. C. de nauicu. li. xi. nõ. C. de in. deli. l. fi. §. in computatione. et ibi Bar. et bal.

¶ Ratio non debet peti per illos qui dant pecuniam mercatoribus ad lucrum et dampnum ante finem anni. C. đ suscep. et prepo. l. neminem. li. x.

¶ Qui tenet̃ reddẽ rõnes põt petere arbitros qui iudicabũt đ eis. Bar. in. l. si cui. ff. đ cõdi. et demõ.

¶ In obligatione de reddẽda ratione inest obligatio de reliquis dandis. ff. de euic. l. qui libertatis. §. seruus rationibus.

¶ Si pluribus calculata est ratio põt peti ut iterũ calculetur. C. de erro. cal. l. i. et ibi Bar.

¶ Quis potest petere ut creditor compellat̃ ad uidendum rationem qñ ex reddẽdo debet consequi aliqđ commodũ. C. de pign. o. l. obligatõne. et. l. iii. §. contrarium. ff. de contra. iudi. tutel. l. si aliquis. ff. de manu.

¶ Per descriptioné ad rõnez alicuius ꝓbat̃ de intentione scribẽtis. ut. l. suus pecuniam. ff. de manu.

¶ Obligatus rationes diligenter tractare debet tractasse ꝓ eo cui obligatus est non ꝓ se. ff. đ ma. testa. l. si ita scriptum.

¶ Obligatus reddere rationes dicitur reddidisse si reliqua consignauit. ut in. d. l. si ita scriptum. et l. si ita stipulatus. e. t.

¶ Obligatus ad reddendum rationem tenetur libros restituere sicut reliqua. ut. d. l. si ita fuerit.

¶ Obligatus reddere rationes non dicitur reddidisse nisi ex bona fide reddiderit. ff. de manu. test. l. qui filium.

¶ Obligatus reddere ratiões debet arbitrio boni uiri reddere. ut dicta. l. qui filium. §. i. nõ arbitrio eius cui reddi debent. ff. de fideic. li. l. thais. §. splẽdoforus. al'. §. rationem.

¶ Obligatus reddere rationes tenet̃ ad redditiõz omis act⁹ et fideiussorũ sui. ut i. d. l. thais. §. stich⁹.

¶ Obligatio reddendi rationem habet in se obligationem si amministrauerit qui est obligatus. ut in dicta. l. thais. §. splendoforus.

¶ Ratio est inconuincibilis propositio. sm Archidia. xxii. di. de Constantinopolitana.

¶ Ratio debet esse firma. unde ratum dicitur qđ est firmum. xii. di. consuetudo. sm Archidia.

¶ Ratio nunq̃ consentit peccato tñaliqñ non resistit sm Archidia. v. di. sed pensandum.

¶ Obligatus reddere rationes an teneatur debitores exactos uel solum assignare. uide glo. in. l. thais. §. fi. ff. de fideius. li.

¶ Obligatus reddere rationes implet si illo absente cui debz auctoritate iudicis reddat alicui bono uiro ad illius arbitrium. ff. de fideic. li. l. pater.

¶ Obligatus reddere ratiões satisfacit si reliqua certa soluat et đ dubiis satisfactionem offerat. ff. de sta. li. l. statu. li. §. rationem.

¶ Rationes reddere partim consistit in faciendo partim in stando. l. statuliberi. §. fi. ff. de sta. li. et ibi habes tex. ad quid teneat̃ habens redde rõnem

¶ Obligatus reddere ratiões ubi nõ aministrauit sufficit ꝙ reliqua reddat. ff. de sta. li. l. seruo.

¶ Cessante ratione cessat dispositio. glo. et ibi Cy. C. que sit lon. consue. l. i. C. de epis. et cle. l. generaliter. et ibi Cy. et Bar. ff. so. ma. l. i.

¶ Ratio imperfecta potest suppleri. et illa dicitur ratio que plene demonstrat. Bal. in. l. i. C. đ ser. fugi. in. vi. colũp.

¶ Si non tenetur qs reddere rationes nõ uidenẽ remissa reliqua nec dolosa amministratio. uide in l. si seruus uenditus. ff. de le. i.

¶ Litteris et rationibus defuncti creditur i his que a sua uoluntate. ut. l. ꝓdiis. §. ticio. ff. de le. iii. et. l. balneos. §. fi. et. l. seruus. e. t.

¶ Ratio restringit legé in. l. hec actio. ff. đ calũp.

¶ Ratio est urgens dispositio uel euidens demonstratio. ut. l. i. §. ueteres. ff. đ acquir. pos. ff. de legi. l. non omni.

¶ Ratio est motus animi iussu mentis uerum a falso distinguẽs. ut. C. de indi. uidu. tol. l. ii. C. đ reuoca. do. l. his solis. Bal. ff. de ius. et iur. l. oẽs ꝑsi.

¶ Conficiens librum rationum debet in fine cõcludere summaz postq̃ descendit per particularia tex·in·l·ii·§·et hec omnia·ff·de ori·iur·
¶ Quid sit ratio·uide Bal·in·l·non omni·ff·de legi·et in·l·solam·C·de testi·
¶ Ratio aliquando dicitur causa actus·ut·l·ii·§·circa·ff·de doli excep·
¶ Omnis ratio debz esse indifferens et aut probabiliter aut necessario concludere·et dicitur probabiliter quãdo ab omnibus uel saltem a pluribus uł sapientibus·uide Bal·in preallé·l·non omni·
¶ Juris ratio habet triplicem effectum uidelicet declarare artare et ampliare·ut·l·i·§·huius forme ff·de tu·et cu·da·ab his·C·de indic·uidu·tol·l·fi·C·de reuo·do·l·his uerbis·
¶ Ratio nõ debz esse ḡria·ff·de off·pcu·cesa·l·i·
¶ Licet cesset aliqua ad decisionez tamen si adsit principalior ratio indisponẽdo nõ cessat dispositio ita dicit Guil·in·l·barbarius·ff·de off·preto·ratio superior et inferior sunt una potentia cum intellectu·sanc·Tho·in prima parte·q·lxxix·ar·viii·et·ix·et in·v·di·xxiiii·arti·vi·et in·q·de ueritate q·xv·arti·i·et·ii·
¶ Rõnis superioris scintilla extingui non potest idem in·q·de ueritate·q·xvi·ar·iii·

Rationale Est ornamentum pontificale uel sacerdotale quo utebatur pontifex in ueteri testamento et erat pãnus quadrangulus·ut habet exo·xxviii·et de uiii pal·ex tuaz·in glo·ii et ibi Io·an·

Rauenna Jn ecclesia rauẽnate sũt duo collegia scilicet Cardinaliuz et cantoruz·ut nõ·Io·an·de postu·prela·bone·i·in princi·et ibi remissio·
¶ An impetrans canonicatuz in ecclesia rauẽnate debeat recipi in cardinalem uł cantorem·uide Io·an·c·si pluribus·de preben·li·vi·
¶ Rauenna est antiquissima ciuitas italie·dic̃ gł·in rubrica inforciati·
¶ Quis debet precedere archiepũs rauennas uł mediolaneñ·uide·xvii·di·§·hinc etiaz·ubi tex·et glo·dixi·s·sub dictione concilium·

Re Hec dictio notat iterationem·ut nõ·C·sup ꝑtica·vñ repetere ide iterato petere·
¶ Re idest retro·ff·commo·l·si ut certum·§·nũc uidendum·

Realis Quando dicatur concessio realis uel personalis·nõ·xvi·q·i·possessiones·de insti·cum uenisset·xxv·q·ii·in summa·ee i regula ꝑuilegiuz·li·vi·Bar·i·l·ꝑsonale·ff·so·ma·

Reatus De hoc ꝟ·uide de elec innotuit super ꝟ·reatum·
¶ Reatus omnem honorem excludit·C·ubi sena·uel cla·l·i et·ff·de his qui no·infa·l·ii·
¶ Quid est reatus pene·sanc·Tho·scd̃a scde·q·lxxxvii·ar·vi·et in·iii di·xxiii·arti·ii·

Rebecca Jn rebecce utero Esau et Iacob bella gesseruñt·geñ·xxv·vii·q·prima in apibus·
¶ Rebecca uidit iacob de ambulantem et cognito ꝙ ipse esset cui ducẽda erat uxor cepit caput suuz obnubere·geñ·xxiiii·et·xxx·q·v·nec illud·
¶ Honorantur parentes rebecce muneribus cum fulitur puella pro defectionis die·geñ·xxiii·tex·xxii·q·ii·honorantur

Rebellio Rebellis Rebellio dz et põt purgari ꝑ uirtutẽ subsequẽtẽ obediẽtie·ð no·op nũ·c·ii·
¶ Quis dicatur rebellis·uide Bar·in extraua·qm̃ nuper·in ꝟ·rebelles·ubi uide per eum quid est rebellare·in ꝟ·tenore presentium·ibi etiam uide per eum in quo differat rebellis ab eo quod antiqui dicebant perduellis·adde nõ·de off·dele·sane·ii·de sta·mo·ea que·in glo·in ꝟ·rebellibus
¶ Bona rebellium cõmunitatis ipsis cõmunitati confiscantur·xxiii·q·iiii·nimium sunt·
¶ Stante statuto ꝙ uxores rebellium non possũt stare in ciuitate an mortuo marito possit eius quõdam uxor redire et habitare in ciuitate·nõ·Dy·et Bar·in·l·ticia seia·§·usuras·ff·de le·ii·
¶ Que differentia sit inter rebellem et inobediẽtem·nõ·de maio·et obe·inter quatuor·
¶ An appellatione rebelliũ comprehendant̃ pñtes et futuri·uide Ange·in consilio suo·cclxiii·quod incipit thema·

Recedo Jnterdum ponitur ꝓ redeo·ut in auten·nec mirum q̃d ex do·§·nouim⁹·qñq; idẽ ꝙ differo·ff·de ser·ru·ꝑdi·l·ueluti·
¶ Non uidetur recessisse qui statiz est reuersur⁹ nõ·de elec·l·postq̃·§·i·in ul·glo·li·vi·
¶ Non uidetur esse i loco qui confestim est recessurus·ff·de iudi·l·heres absens·C·de incol·l·ii·li·xi·de peni·di·i·diuorcium·ff·de diuor·l·diuorciũ·facit ꝙ nõ·Archidia·et Io·an·in·c·ii·ð priuile·li·vi·facit·l·ex facto·§·certuz·ff·de here·insti·et·l·pater·ff·de le·iii·
¶ Non debet q̃s sine licencia recedere·C·ð decurio·l·si quis decurio·li·x·ð iudi·c·i·xi·q·iii·certũ·
¶ Si statutario dicitur potestas reformandi statuta dummodo ab antiquis statutis non recedatur poterit facere additionẽ ꝑ quaz nõ totaliter tollat̃ statutuz·uide nõ·in·l·ius ciuile·ff·de iusti·et iure

Recens Quid dicatur recens et quid antiquum·et in quo differunt·uide Io·an·post Hosti·ð presump·illud·Io·an·de ꝑpti·ad hec·de cle·ex·mi·proposuit·et super glo·ul·de testi·Albericus·in princi·et de eo qui fur·or·rece·c·fi·de renun·in presentia·fm Hosti·in·c·cum in iure·de offi·dele·

Receptaculuz Hoc ꝟ·uide in·l·plerisq;·ff·de in ius uo·

Receptator An receptans bannitum ignoranter incurrat in penam statuti·ff·de incen·rui·nau·l·non solum·et·l·i·ff·de recep et in·l·om̃s·C·de agri·et cen·li·x·
¶ Receptator obligatur·ff·ð recep·l·ii·ff·ð fur·l·qui uas·§·qui fure·ff·de incen·rui·nau·l·nen tm̃ C·de fur·l·fi·Archi·de hereti·c·ii·li·vi·et ibi nõ·quid est receptator·et adde quod nõ·ð homi·pro humani·li·vi·super uerbo acceptauerit·
¶ Si quis scienter receptauerit malefactorem tenetur·nõ·Bar·ff·de incen·rui·naufra·l·iii uide·x·colla·de pa·iura·fir·§·receptatoribus·
¶ Qualiter probetur eorum scientia·nõ·ff·ð recep·l·i·in glo·prout·et ibi Barto·
¶ Fures et latrones siue receptatores domini esse non possunt·ff·de offi·presi·l·congruit·
¶ Receptator banniti punitur si fuerit sciens et dicitur scire quando est publica uox et fama per contratam ꝙ erat bannitus·tex·et glo·et ibi Bar·

in.l.i.§.i.ff.de recepta.

¶ An receptans bannitum qui sit sibi agnatus uel cognatus puniri debeat pena statuti punientes receptatores banniti. uide Barto. in.l.fi.ff. de receptato. dixi sub dictione bannitus.

Receptio

An sumitur pro collatiõe que tribuit ius nõ pro installatiõe de ꝑpẽ.cũ aliqb⁹.in glo.sumit hec receptio.li.vi.

¶ An ualeat receptio facta contra statutum iuratum. Io.an.de preben.dilecto.et.e.t. si a sede.sup ꝓ ligatus.li.vi.

¶ An recipientes ultra numerum iuratuz dicant puniri.nõ.in dicto.c.dilecto.

¶ Receptus per lr̃as ordinario collatori directas qbus ei mandat ut talez recipiat dr̃ receptꝰ aucta te ordinarii.de ꝑpẽis.c.capl'm scẽ cruc.et ibi nõ.

¶ An receptus ultra numerum a capitulo auctoritate ꝓpria possit excipe ꝯ lr̃as apl'icas ꝙ de receptione sua nõ faciũt mentionẽ.Inno.de ꝑben.relatũ

¶ Recipiendo quis cõsentit et ratificat.C.đ his qui spon.mu.sube.l.i.et.ii.li.xii.et.ff.de excu.tu. l.uolũtas.uide Inno.đ re iudi. qđ ad consultatiõẽ.

¶ Quedam honeste dentur et non honeste recipiuntur.xxiii.q.iii.lex.nõ.Archidia.i.q.i. eos.et c.placuit.contra.i.q.iii.si quis ductor.xvi. qõne vii.peruenit.

¶ Recipiens rem non potest eam postea improbare.nõ.ff.de edi.edic.l.ꝙ si nolit.i glo.in sanctũ. et glo.recipiendo.

¶ Qui debet aliquid recipere debet prius dare id qđ dare debet.nõ.ff.de edi.edic.l.ediles.§.fi.

¶ De uerbo recipere.uide in.l.parui.ff.nau.cau.stabu.et quod ibi notatur.

¶ Que differẽtia sit inter recipere et accipe.nõ. ff.de do.prele.l.cum quis.circa finem.

¶ Recipit qui non reicit.ff.nau.cau.l.i.§.fi.ff.đ arbi.l.si de meis.§.recepisse.

¶ An quis teneatur recipe contra se qđ recipit ꝓ se.nõ.de censi.cum clerici.de ui.et ho.cleri.c.fi.đ confes.c.i.li.vi.et ibi notatur.

¶ Receperunt mercedem suam. Mathei.xvi.de peni.di.iii.cauendam.

¶ Omnes stabimus ante tribunal recepturi ꝓut in corpore gessimus siue bonuz siue malum.ad Romanos.xiiii.de pe.et re.cum ex eo.

Recidiuatio

An peccata semel dimissa redeant in recidiuantẽ uide de pe.di.iiii. in memoriam. et.c.tradit.et.c. dicit dominus.et.c.hanc societatem.

¶ Nouiter cõuersi facil'r recidiuãt et uelut canes ad uomitũ reuertunt.de consec.di.iiii. accepistis.

¶ De hoc uerbo recidiuare habetur in.c.i.de renun.li.vi.et ibi concor.

¶ An recidiuatio sit eadem in firmitas cum ꝑma uide.ff.loca.l.marcius.et qđ ibi nõ.glo.ff.ad.l.ro. fac.l.nauis.

Reclamatio

Imputanduz est ei q nõ reclamauit.xxxiii.qõne si.non satis.

¶ Reclamatio potest fieri per signa et per uocem nam et uoluntas sic apparet signo sicut uoce. xxxii.q.v.nõ solo.xx.q.ii.c.i.et.ii. et sic nõ differentiam inter inuitum et reclamantem .ff. de ser. urba.predi.inuitum.nõ.in.c.episcopus.lxxiii.di. in glo.reclamantem.et in glo. inuitum. uide.l.di. si quis diaconus.

Recognitio

Que differentia sit iter recognitionem et confessionem.uide quod nõ.Io.an.de iure patro.relatuz super glo.i.et ibi doc.

¶ Quis dicatur superiorez recognoscere uel non nõ.in.l.non dubito.ff.de cap.et.l. bene a zenone. C.đ qdri.ꝑscrip.uide Inno.i.c.ꝙ sup hiis.đ uoto.

¶ Recognoscere idẽ significat qđ confiteri.tex. iuncta glo.in ꝓ.recognouit.de elec.per inquisitionem.de elec.uenerabilem.de reli.domi.constitutꝰ de iu.pa.relatum.in glo.i.

¶ Recognitio ꝓprie cadit in feudis et dominiis sm Hosti.in dicto.c.relatum.

¶ Confessio proprie dicitur in iudicio.recognitõ uero ex͂ sm Io.an.in.d.c.relatum. facit quod.nõ. Bal.in.l.plures a potis.C.de fide instru. uide eundem.x.colla.đ capi.qui curi.uendi.c.i. adde Speculi.de loca.ꝓ.lvii.et.liiii.

Reconuentio

Qualiter fiat reconuentio. uide in auten. et consequenter.C.đ sen.et interlo.om.iudi.et in c.dispendia.§.reus quoqꝫ.de prescrip.li.vi.

¶ Casum in quo reconuentio nõ admittit.uide in c.cum inter.de excep.

¶ Clericus conueniens laicum coram iudice seculari possit coram eodem iudice reconueniri.nõ.in l.cum papa.et autẽ.et consequẽter.C.de sen.et interlo.om.iudi.ubi glo.Bar.et Bal.nõ.de iudi.at si clerici.in glo.et ibi doc.Inno. et doc.de mu.peti. c.i.Ange.in.l.ii.§.sed si agant.ff.đ iudi.adde gl'. singularem in simili.in.c.i.đ contro.feu.apud pa. tu.ter.colla.x.glo.iii.q.viii. cuius in agẽdo plene examinaui in.q.per me padue disputata.que incipit statuto ciuitatis uenetiarum.

¶ An coram iudice appellationis habeat locuz reconuentio Spe.ti.de recõuen.§.ii.ꝓ.sed nũqd corã cõiter tenet ꝙ non p.l.iii.§.legatꝗ.ff.de iudi.Inno. et doc.de mu.peti.c.i.glo.in clemen.i.de cau.pos. tex.est singularis in.l.ad cognitiõez.ff. ex q.cau. in pos.ea.adde Cy.in.l.p hac.de temp.ap.i.vii.q.

¶ An in causa criminali habeat locum reconuẽtio nõ.glo.de iudi.at si.de arbi.cum dilecti.de mu.peti.c.i.et.ii.et ibi nõ.Cy.in.l.i.et.l.neganda.C.qui accusa. non pos.Bar.in.l.is qui reus .ff. de publi. iudi.glo.iii.q.ix in summa.et p totum.glo.de foro cõpe.nullus.glo in.c.dilectus.đ testi.cogen. Bar. in preall.auten.et consequẽter. glo.iii.q.viii.cuius in agendo. Archidia.iii.q.si.prius.

¶ An in causa inquisitionis habeat locum reconuentio.glo.de accu. qualiter.ii. Spe.ti.de inquisi. §.i.ꝓ.sed nunquid.

¶ Idem est negocium uel iudicium conuentionis et reconuentionis.tex.iii.q.viii.cuius. et ibi glo. alia glo.in.c.si.de iudi.

¶ An si causa reconuentiõis expedibilior est alia debeat una prius tractari et expediri q̃ alia.nõ.đ or.cog.cum dilectus.Io.an.in addi.Specu.ti.de reconuen.§.uidendum ꝓ.et si iudex.glo.in clemen. fi.de ꝟbo.sig.Archidia.iii.q.viii.cuius.Bar.in.l. i.§.fi.ff.de uari.et extraor.cog.

¶ Si uolo reconuenire procuratorez debeo eo tẽpore facere q̃ debebam dñm.Specu.ti.de procur. §.ratione ergo.ꝓ.item excipitur ꝙ licet.

¶ An ꝓcedat recõuẽtio sup re totalr excludẽte

conuentionē coraꝫ iudice al'. non habente iurisdictionem in reconuentione. Inno. in. c. cum eccl'ia. d' causa pos. in ꝟ. postulabant. glo. in. c. i. de ꝝptis. li. vi. Archidia. iii. q. viii. cuius.

¶ Duplex est reconuētio preiudicialis et passibilis. Bal. x. colla. de probi. feu. alie. per frede. l. imperialem. §. finali.

¶ An reus possit recōuenire actorem desistentem ab actione. Io. an. in. c. i. de ꝝptis. li. vi.

¶ An delegatus in cā conuētionis dicatur eandē iurisdictionem habere in cā reconuentionis. uide d oc. in. c. dispendia. §. reus quoqꝫ. de ꝝptis. li. vi. nō. de off. de leg. p. et. g. in glo. fi. Hosti. in sūma. de mu. peti. §. et qn̄. ideꝫ in. c. i. de mu. peti. Specu. ti. de compe. iudi. adi. §. regulariter. ꝟ. sed quedam. al'. sed qualem.

¶ An si clericus agit pro re ecclesie sue male alienata sine mandato prelati compellatur respōdere reo in causa reconuentionis contra ecclesiā Io. an. de testi. cum olim. et ibi de hoc.

¶ An executio sententie lata in cā conuentionis differatur donec feratur sententia in cā reconuentionis. Io. an. in. c. cum dilectus. de or. cog.

¶ An si agatur officio iudicis possit fieri reconuētio. Bar. in. l. i. §. fi. ff. de uari. et extraor. cogni. ad de ꝙ reconuentio non habet locum qn̄ incidenter imploratur officium iudicis nec habꝫ locū in causis summariis nec in cā appellatiōis. ut nō. Inno. i. c. i. de mutu. peti. adde quod nō. Bal. in. l. non solum. ff. de procur.

¶ An si appellatur in causa conuentionis debeat iudex a quo supersedere in cā reconuentōnis. Io. an. in. c. super eo. de ap. faciunt. nō. per Io. an. in. c. cum dilectus. de or. cog.

¶ Reconuentio habꝫ locum corā iudice cuius iurisdictio est prorogata. glo. in. l. est receptum. ff. d' iurisdic. om. iudi.

¶ Reconuentio non habet locum si in lite principali petebatur executio sentencie. Bal. in. §. et hec §. non solum. ff. de procur.

¶ Actor reconuentus a reo non potest ip̄m reuꝫ reconuenire quia reconuentio intelligitur de p̄ma nō. de mu. peti. c. ii. in glo. ii.

¶ Conueniens aliquem corā aliquo iudice timēs ab eo reconueniri coram codeꝫ uult desistere a cōuentione an possit. nō. glo. in. c. fi. de ꝝptis. li. vi.

¶ An conueniens aliquem coram iudice delegato possit conueniri coram ordinario super eadem cā. uide de ꝝptis. c. fi. in glo. secus.

¶ An reconuentio possit fieri super cā habēte ortum post impetrationem rescripti. Io. an. in. c. dispendia. de ꝝptis. §. fi. in fine. li. vi.

¶ Reconuentio opposita habet uim exceptionis. glo. in. l. pamp. §. si filius. ff. de inoff. testa.

¶ An si agatur depositi habeat locum reconuētio Specu. dicit ꝙ non ti. de conuen. et reconuen. §. ii. ꝟ. sed quid si agebam.

¶ Processus conuentionis et reconuētionis simul tractari debēt. uide nō. in. c. i. de ꝝptis. li. vi. i gl'. fi. Archi. iii. q. viii. cuius. Io. an. in addi. Specu. ti. de reconuen. §. uidendum. ꝟ. et si iudex.

¶ An ualeat sentencia si iudex primo pronūciat super conuentione et differt pronunciare sup reconuentione. glo. iii. q. viii. cuius. et ibi Archidia.

¶ An reconuentio habeat locum in questionibus preiudicialibus. Archidia. iii. q. x. prius.

¶ Reconuentio procedit sup pluribus actionibꝰ licet conuentio sit facta super una tantum. Io. an. in. c. i. de mu. peti. glo. c. t. c. ii.

¶ Priuilegiatus ut nō possit certo loco cōueniri si agat ibi pro iniuria sibi illata uel p malefício ibi reconueniri non potest. uide in. l. ii. §. sed si agant. ff. de iudi.

¶ An petens cautionem de reconuentione tractanda debeat exprimere sub quo iudice. Specu. ti. de procur. §. ratione ergo fut. ꝟ. item excipitur.

¶ Reconuentio nō surgit ex uerbis conuentiōis tex. de arbi. cum dilectus.

¶ An reconuentio habeat locum corā arbitro. dic ꝙ non. ff. d' arbi. l. non distinguemus. §. sicut. et. §. illud. in glo. i. de arbi. cum dilectus. adde per Cy. in auten. et consequēter. in. v. q. Specu. ti. de recōuen. in p̄n. nō. in palle. c. cū dilecti. de arbi. i glo. i.

¶ Judex potest assignare terminum reo ad reconueniendum post quem non audiet reum uolentem reconuenire. tex. est et glo. multum notabilis in. l. omni. ff. de procur. quod bene nota.

¶ An excōmunicatꝰ possit reconuenire q nō pōt agere. nō. iiii. q. i. in summa. de excep. cum inter. in fi. dixi plene in recepti. c. intelleximus. de iudi.

¶ Agens interdicto unde ui reconueniri potest interdicto uti possi. super ea re. et qualiter tūc in hiis procedat. uide qd̄ nō. Inno. de p̄scrip. ueniēs.

¶ An conuentus super cā summaria possit reconueniri in cā plenaria uel que requirit ordinariam cognitionē. plene nō. i cle. sepe. de ꝟ. sig. in glo. ꝙ requirat et ibi remissiones de materia.

¶ An reconuentio hēat locuꝫ in cā summaria que omnem indaginem et probationeꝫ excludit ut est missio in pos. ex primo decreto. uide in dicta cle. sepe. et in. d. c. dispendia. de ꝝptis. li. vi. et quid in cā matrimoniali an habeat locuꝫ reconuentio. nō. in. c. ii. de ꝝptis. li. vi. in glo.

¶ Quando reconuentio fit super eadem re super qua est conuentio nō potest fieri post lit. cont. de resti. spol. ex conquestione.

¶ Ubi lit. contestatio impedit reconuētionem admittitur nihilominus post lit. cont. si per iudicem stetit quo minus ante lit. contes. fiet casus est s'm unum intellectum in prealle. c. ex conquestione.

¶ An reconuētio possit fieri super pluribus personalibus actionibus coram diuers iudicibus ordiariis uel delegatis uel uno ordiario et aliis delegat. et an teneat processus si de hoc non excipiatur. uide de off. dele. prudentiam. de ꝝptis quia nōnulli et. c. dispendia. §. reus quoqꝫ. li. vi.

¶ An recōuentio habeat locuꝫ in possessoriis. nō. Cy. C. unde ui. l. momentanee. in. i. q. nō. de mutu. peti. c. i. in glo. questionibus. de or. cog. c. fi.

¶ Si queritur a quibus et i quibus casibus et coram quo et usqꝫ ad quantuꝫ tempus possit fieri reconuentio. glo. et Cy. in dicta autē. et cōsequenter Cy. C. ubi cā sta. l. i. in. fi. oppo. Idem Cy. in autē. habita. C. ne fi. pro pa. in. v. q et in autē. d' execu. et qui conue. i glo. gloriosissimo. et glo. max. colla. vii. Specu. ti. de reconuen. per totum. nō. de ꝝpti. c. fi. in glo. loca. e. t. dispendia. §. reus. li. vi. d' mu. peti. c. i. et. ii. de arbi. cum dilectu. in glo. i. de ordi. cogni. c. finali.

¶ An habeat locum reconuētio ubi reus cōpulit

actorem ad agendū nō de pcp. c. i. in glo. ii. li. vi. et ibi Io. an. Specu. ti. de reconuen. §. i. in fi. ubi qs admittit ad agendum ex priuilegio potest recōueniri. doc. in l. momentanee. C. qui le. perso.

¶ Coram iudice qui habet cognitionem certaruz psonaz tn̄ nō habet locum reconuentio. Cy. in auten. habita. C. ne fi. pro pa. qđ nō ꝓ istis iudicibꝫ uniuersitatū. uide do. Anto. in c. i. de mu. peti.

¶ Ubi iurisdictio est in prorogabilis nō procedit reconuentio. nō. doc. in dicto. c. i.

¶ Reconuentio non solum fundatur super fauore reconuenti sed etiam sup fauore recōuenientis de iurisdic. om. iudi. l. si idem. §. fi.

Recommendo

Recommendare alicui aliquam rem qd importat. uide Ange. in consilio suo. xxxiiii. dic ꝙ idem est recommendo tibi hanc rez et depono. ff. deposi. l. lucius. et ibi Bar. adde Bal. in. l. si quis. in fine. C. de posi.

¶ An captus pro uno debito possit recommēdari pro alio. uide Bar. in. q. per eū disputata que incipit lapsus captus. adde Bar. in. l. ii. ff. đ in ius uo. et in. l. i. ii. ff. de custo. et exhi. reo.

¶ Si potestas habet aliquē in carceribus ꝓ uno đ licto pōt capitaneus eū facere ibi recōmendari ꝓ alio. ut. l. si cui. §. fi. ff. de accu. et ibi uide Bar.

¶ Castrum seu ciuitas alteri recommendata non dr̄ subiecta. no. in. autē. de re. eccle. nō. alie. coll. v.

Reconsiliatio

Recusans recōsiliari ꝓximo suo debet pa niri. xci. di. si quis contristatus.

¶ Reconsiliatio penitentium spectat ad epm̄ et non ad simplicem presbiterum. xxvi. q. vi. si subꝫ quod intellige de publice penitentibus et publica recōsiliatiōe. ea. ca. et. q. ecce. et. c. pſbiter đ occiđ.

¶ Jn reconsiliatione ecclesie epus non debet procurari sm̄ Vin. de consec. eccle. uel alta. ꝓposuisti.

¶ Reconsiliatio ecclesie fit cum uino aqua et cinere. ut in preallē. c. proposuisti.

¶ Qualiter papa consueuit indulgere epis ut ꝑ simplices sacerdotes reconcilient ecclesias. uide đ consecra. eccle. uel alta. a qua sm̄ Innocen.

Recte

An uerbum recte respiciat tantum cām an solennitatem uel modū glo. in. l. lecta. ff. si cer. peta. ubi Bar. et. l. hoc colore. et ibi glo. ff. de inoff. testa. Adde. ff. de bono. pos. contra tab. a. l. non putauit. §. non queuis. C. de bo. q libe. l. fi. §. ipm̄. ff. de petitio. here. l. sed et si lege. Adde glo. in. l. ii. ff. de li. et postu.

¶ Quod non recte fit tamen fieri dicitur. nō. de consecra. di. iiii. nullus autem.

¶ Qui dicit non recte factum pro. et. ff. de proba. l. ab ea. ff. so. ma. l. si tacia. C. si ado. re iudi. l. ii.

¶ Hoc uerbum recte pro uiri boni arbitrio est. ff. de rei uen. l. ipsi quoꝗ. et de hoc uerbo recte. uide Bar. in. l. iuste possidet. ff. de ac. pos.

Rector

Ecclesie non pōt transigere ultra tempus uite sue sine auctoritate episcopi. nō. Innocen. in. c. uenien. de transac. ubi uide. facit de hoc. c. statuimus. e. ti. et qđ ibi nō.

¶ Rectores collegiorum habent iurisdictionē in causis uniuersitatis et singulorum a illis etiam qui nō sunt de collegio possunt coraꝫ eis agere contra totam uniuersitatem et singulares. no. Inno. in. c. cuꝫ eo ecclesiarum. de offi. ordi.

¶ An rector scolarium habet iurisdictionem in clericos. Barto. in. l. fi. de colle. illi. dicam infra sub dictione scolaris.

¶ Rector scolarium debet adminus esse. xxv. annorū. hoc tenet Bal. in auten. habita. C. ne fi. ꝓ pa.

¶ An rector prouincie possit remunerare capientem bannitum. Bal. in. l. i. ff. de iusti. et iure.

¶ An rector possit eligi a ciuitate imperpetuum Bal. in. l. ex hoc iure.

¶ Qui est rector aliorum debet habere multas bonas conditiones qui ponunt. lxiii. di. sit rector.

¶ Rector cuꝫ mansuetudine debet corrigere peccantes. xlv. di. recedite.

¶ Rectoribus negligentibus culpe subditorum imputant. lxxxvi. di. inferiorum.

¶ Rectores alioruꝫ iurare debent se per pecuniā nihil facturos. i. q. vii. scimus.

¶ An concessio iurisdictionis facta per rectorem seu gubernatorem alicuius terre uel prouincie ualeat et si non ualet roboretur per confirmationem dn̄i illius terre siue prouincie. uide Bar. in cōsilio suo quod incipit ciuitati Camerini.

¶ An uice rector gaudeat priuilegio quo rector Bar. in. l. filius. ff. de leg. iii.

¶ Rector studii debet inquirere an doctores faciant id ad quod tenentur. uide Ange. in consilio suo. clxv. quod incipit duo uideri.

¶ Si rector ciuitatis torserit aliqueꝫ et moriatur an tenetur. uide Barto. in. l. i. ff. ad. l. cor. de sicca. idem. ff. de questio. l. quemuis.

¶ Licet rector ciuitatis non possit conueniri in loco i quo amministrat nisi in sindicatu ꝓ officio possunt conueniri perpetuo ad domū ꝓpriaꝫ. Bar. ff. ad. l. iul. repetū. l. ii. in fine. Bal. §. in. l. obseruare. §. proficisci. in. iiii. q. ff. de offi. procon. et le.

¶ Electio rectoris scolarium de iure pertinet ad doctores et scolares simul. Barto. in. l. ii. C. đ libe. ca. et in. l. fi. C. de auc. prestan.

¶ An pars populi et sic uniuersitas possit sibi eligere rectorem. uide. ff. de ori. iur. l. ii. busdem.

¶ Rector cui conceditur summa potestas debet esse temporalis. ff. de off. prefec. ur. l. i.

Recuperatio

An liceat cā faciēde recuperatiōis incontinenti cōgregare gēteꝫ uł exercitū. dic ut nō. C. vn̄ ui. l. i.

¶ An perdita in bello et ab hostibus capta. si recuperentur sint prioris domini iure postliminii. dic ꝙ sic nisi sint arma uel equi quia fuerunt turpiter ammissa. ut. l. ii. ff. de cap. glo. i. de iure gen. super. ꝯ postliminii.

¶ An alienans contra prohibitionem si recuperet euitet penam. uide. ff. deposi. l. i. §. si rem. et. ff. de edi. edic. l. quid sit fugitiuus. ff. de diuor. l. iii. uide in clemen. constitutionem. de elec. in fine de re. eccle. non alie. si quis. de elec. ꝙ sicut. et ibi. nō. xii. q. ii. apostolicas.

¶ Quin statim recuperat perinde est ac si non perdidisset. ff. qui. mo. pig. uel ipote. sol. l. sicut. §. i. sup uacuum. et. l. uoluntate. §. si ere alieno. insti. quimo. ius pa. po. sol. §. si ab hostibus. unde incontinēti facta recuperatio est loco defensionis ut nō. C. unde ui. l. ii.

Recusatio

An iudex ordinarius uel delegatus posit recusari et ex qua ca et q̄liter for̄mēt libellus in ca recognitiois

nō. Barto. in. l. apertissimi. C. de iudi.

¶ An processus iudicis recusati sit ipso iure nullus. Bar. in. l. qa poterat. ff. ad trebel. et in l. apertissim. C. de iudi. et. c. cum speciali. et. c. ii. requiris. de ap. in. c. suspicioso. de off. de le. adde glo. ii. q. vi. quotiens epi. que dicit q eque irritatur q fit post recusationem sicut post appellationem.

¶ Quot sunt cause ex quibus potest iudex recusari. glo. in. c. accedens. i. ut lite non contesta. in. c. cāmque de off. de le. de ap. legitima. li. vi. de ap. postremo. plene in. c. cum speciali. e. t.

¶ An sit iusta causa recusandi iudicem si sepius loquitur secrete uel in aure cum parte. nō. glo. in l. ii. §. q obseruari. C. de iura. calump. in glo. ex hoc de hereti. cura. ex iniuncto. in prin. Specu. ti. de positio. §. deprecario. ꝟ. quid si.

¶ An iudex recognoscens de crimine notorio possit recusari ut suspectus. nō. glo. in. c. i. de offi. de le. li. vi. in glo. magna. Inno. de censi. cum uenerabilis. de ꝓbo. sig. ex parte. i. de ap. proposuit. Archi. iii. q. v. quia suspecti.

¶ Usque ad quotum gradum possit iudex recusari pretextu consanguinitatis uel affinitatis. nō. glo. de appel. postremo.

¶ An recusatio contra iudicem debeat proponi in scriptis. glo. q sic. de ap. ii. requiris.

¶ An faciens probationes coram iudice super aliqua re ita uideatur approbare eius personam q de certo non possit illum ut suspectum recusare. glo. iii. q. iii. offeratur. de off. de le. gratum.

¶ An magister in cā scolaris et scolaris in cā scolarium possint ut suspecti recusari. Specu. ti. i. §. suspectus. ꝟ. quid de magistro. et ꝟ. precedit. de offi. de le. cum. R.

¶ An delegatus recusatus possit alii committere uices suas. nō. glo. et doc. de off. dele. cum. R. et. e. t. iudex. li. vi. adde nō. ff. de iurisdic. o. iudi. l. ꝑtor. Inno. de ap. cū speciali. Archi. iii. q. v. q suspecti.

¶ An iudex possit ut suspectus recusari pro eo q aduocatus unius partis est illi domesticus aut illi cōmensalis. dic q nō. de ap. ex insinuatione. nō. gl. de off. iudi. c. i. ubi glo. et doc.

¶ Quo tempore debeat opponi exceptio recusationis contra iudicem. nō. plene de re iudi. inter monasterium. ubi tex. uide. iii. q. iii. offeratur. ubi gl. ponit aliquos actus per quos preiudicatur facultati recusandi iudicem.

¶ An dñs possit recusare iudicem quem procurator suus dare petiit glo. tenet q non. iii. q. iii. offeratur. in ꝟ. petiit. facit de cau. pos. olim. quod intellige nisi ex noua causa superueniente.

¶ An iudex nimis animose procedēs pro una pte possit per aliam recusari. doc. de resti. in inte. cum uenissent. facit de iudi. cām. ut lite non contesta. accedens. de ap. a collatione. li. vi. de ap. cum speciali. et quod ibi nō.

¶ An in cā mere ecclesiastica possit recusari doctor iuris ciuilis tantum. uide doc. in. c. statutum. §. iii. de ꝛeptis. li. vi. facit quod habetur in. c. i. in fi. de consang. et affi.

¶ An recipiens lrās uel mandatum a iudice et nō contradicens uideatur per hoc renunciare exceptioni recusationis. glo. ii. q. vi. anteriorum. in glo. fi. que incipit hic manifesto.

¶ Pro minori cā recusatur iudex q̄ testis quia facilius est habere iudicem q̄ testem. nō. de ap. postremo. glo. xi. q. iii. quicunque.

¶ Iudex potest recusari propter easdem causas propter quas procurator. quas uide in. c. i. de procura. li. vi. Ita nō. doc. de ap. postremo.

¶ Recusari potest iudex qui etiam culpa recusantis est suspectus. dictum est Inno. de iudi. exhibita. glo. dicit contra de appell. ut debitus. sed communiter non tenent docto. de appel. si iustus metus. Io. an. in. c. legitima. eo. t. li. vi. uide in. c. si contra unum. de off. de le. e. t. et li. glo. lxiii. di. cum adrianus. adde Bar. in. l. si quis mihi bona. §. si quis iuxta. ff. de damp. infec.

¶ An recusatio possit expresse tolli. glo. ii. q. vi. si quis in quacunque. Specu. ti. de recu. §. i. ꝟ. quid si fit. cā. lap. in. c. iudex. de off. de le. li. vi.

¶ An actor possit recusare iudicem. Io. an. in. c. si qui contra. de fo. compe. glo. in ꝟ. recuset. in. c. statutum. §. cum autem. de ꝛeptis. li. vi.

¶ Iudex post conclusionem in causa recusari non potest ut suspectus. Lap. in. d. c. iudex. de off. le. li. vi. do. Anto. de cau. pos. cum dilectus.

¶ Recusatio iudicis inabilitat eum tam super articulo recusationis q̄ super alio sic super eo pronūciare non potest. uide Inno. de off. dele. prudentiā. li. vi. Io. an. in. c. legitima. de ap. li. vi.

¶ Recusari potest cōsanguineus impetrantis etiā in cā ecclesie. uide doc. de offi. dele. insinuante. de appel. postremo.

¶ Merus executor recusari non potest. Hosti. de off. dele. pastoralis. §. quia uero. in glo. ii. q. vi. sūt quorum. ꝟ. ab executore. et ibi Archidia. d. Anto. de ap. nouit. Inno. de conces. preben. proposuit. ad de Cy. in. l. i. C. ne quis in sua causa.

¶ An gesta a iudice suspecto post recusationem sint nulla. uide glo. ii. q. vi. quotiens. Archi. iii. q. v. quia suspecti. liiii. di. quis autem. glo. in. c. cum inter. de excep. glo. iii. in. c. iudex. de off. deleg. li. vi. Inno. et Holti. de ap. cum speciali. uide qd dixi s. proximo. in princi. huius dictionis.

¶ An probata cā recusationis arbitri cognoscant de cā principali. Io. an. in. c. ii. requiris. de ap. glo. et Archidia. ii. q. vi. si quis in quacunque. Io. an. in addi. Specu. de recu. §. effectus. in princi. Archid. iii. q. v. quia suspecti.

¶ An ratione compaternitatis licite recusetur iudex. uide do. Anto. in. c. cum speciali. et. c. postremo. de ap. ubi de hoc.

¶ Si epus in cā clerici recusatur ut suspectus debet dare delegatum partibus non suspectū. de fo. compe. si quis contra clericum.

¶ Exceptio recusationis debet precedere omnes alias dilatorias ne uideatur in iudicem consentire ita nō. de re iudi. inter monasterium.

¶ Recusare quis non potest iudicem ex eadem cā et appellare. no. Inno. de ap. cū speciali. in gl. spe. li.

¶ Recusans prestare iuramentum de ueritate ita sicut recusans iurare de calūnia. nō. de elec. dudum. ii. in glo. nō. ergo de iura. calump. c. ii. in glo.

¶ Si aliqua recusationis cā superueniat et pars sciens hoc consenserit in iudicem coram eo litigādo non poterit ex hoc eum ulterius recusare. de off. dele. insinuante. in fine.

¶ Licet dicat q appellatio et recusatio paria sint non tamen per omnia. nō. de ap. super eo ii. ro. de

consue·c·ii·li·vi in glo·fi·in fine.

¶ Licet iudex comminetur parti non tamen pōt propter hoc ut suspectus recusari·nō·Io·an· in·c· si quando·de ꝛ̄ptis.

¶ De facili non recusatur Cardinalis·nō· Hosti· de accu·ad petitionem.

¶ Recusat quis reddere uł facere si tunc cum tenetur ad id se absentat· uide de confes·c·i·lib·vi· ubi de hoc.

¶ Recusatur arbiter licet de communi concordia electus sit·l·non distinguemus·§·cum quidam·ff· de arbi·de off·dele·super questionum ·§·ii·et·iii.

¶ An lite pendente super cā recusationis possit collega non recusatus procedere in principali·uide de off·dele·cum super.

¶ An sit sufficiens cā recusationis si iudex sit de terra aduersarii·uide ut lit̄·non cont̄· accedēs·ii.

¶ An possit recusari is quem papa ex certa scientia delegauit·uide·xxiiii·di·c·i·de fo · compe· ex transmissa.

¶ Examinator testium pōt recusari ut suspectus· in autē·de defen·ciui·§·ꝙ sepe·colla·iii.

¶ Uidetur ꝙ non possem recusare inimicum ubi fuit cā inimicicie·ar·ff·ꝙ me·cau·l·si mulier·in pn· ff·loca·l·si merces·§·culpe·de arbi·l·licet·facit qd̄ dixi·s·ar·§·ff·qui satisda·co·l·sed et si decesserit.

¶ Inimicicia surgens ex iniusta causa arbitri nō est sufficiens causa recusandi·glo·ff·de arbi·l· non distinguemus·§·cum quidam.

¶ Delegatus recusatus compellit illum q de cā recusatiōis cognoscit·glo·ff·de arbi·l·nā et magratꝰ

¶ In quibus admittatur recusatio iuramenti·uide Bal·in·l·generaliter·§·i·in fi·C· de iureiuran.

¶ An ordinarius possit recusari· dic ꝙ aliud uidetur de iure ciuili aliud de iure canonico·de quo habetur in·l·aptissimi·C·de iudi·Inno·de ap·sedo requiris·et·c·cum speciali· Specu·ti·de recu·§·effectus·Io·an·in·c·suspicioñ·de offi·dele.

¶ Nec possum recusare iudicem impetratuꝫ si tā mihi q̄ impetranti est consanguineus sed bene possum illum recusare si est mihi inimicus licet etiam impetrāti sit inimicus·Io·an·in addi· Spe·ti·de iudi·dele·§·supest· uidere ꝓ·item si est canonicus.

¶ Quis cognoscat de cā recusationis qñ recusat delegatꝰ epi uel eius uicarius· uide Bar· in·l·si qs ex aliena·ff· de iuris·om·iudi.

¶ Si delegatus aliquid sibi de iurisdictione retinuit pōt eius commissio impugnari per exceptioꝫ recusationis·ratio quia posset ad eum cā redire et sic habet potestatem nocendi in habitu ꝙ sufficit ut recusari possit·ar·l·labeo·ff·de sta·li·ꝙ secꝰ qñ sibi nihil đ iurisdictione retinuit quia reassumere cām non potest·de off·dele·super qōnum·§·porro et·§·ii·ita nō·d·p·de anca·in·c·iudex·de off·dele· li·vi·et per solam propositionem recusationis impedita est iurisdictio delegati in tantuꝫ ꝙ eius cōmissio postea est facta nulla·ut in·d·c·iudex·ꝓ·pꝰ recusationem·uide Inno·et Hosti·in·d·c·cum speciali·Bar·in·l·i·C·si qua predi·potes· Specu·ti·de recu·§·qualiter·ꝓ·si quis cognoscet.

¶ Super exceptione recusationis apposita est ꝓnunciandum sm̄ do·p·de anca·in·d·c·iudex et talis pronunciatio est interlocutoria sm̄ Archi·ibi qui alegat·đ ap·significantibus· que tamen aliquo respectu pōt dici diffinitiua quia post ipsam alia nō speraẗ qd̄ dic·ut nō·in auten·habita·C·ne fi·ꝓ pa·

¶ Licet delegatus post propositam exceptionem recusationis alteri delegare non possit· ut in·d·c· iudex tamen ordinarius pronunciatus suspectus potest cām delegare·ut in·d·c·cuꝫ speciali·quia ordinarius remanet iudex etiam post talem pronunciationem licet non habeat exercicium illius cause ad hoc·c·si quis contra·de fo·compe· facit qd̄ nō· Specu·ti·de ap·§· nunc tractemus· in fine prime colūne·uide Io·an·in preallē·c·iudex.

Redditus

Omnes redditus connumerantur inter immobilia· Bar· in·l·iubemus·C·de sa·sanc·ec·uide in auten·ut hi qui se obliga·habere prohi·res·mino·§·si uero· in glo·redditus·colla·vi.

¶ Si unus redditus sit promissus an cogatur qs designare rem ex qua percipitur et an debet supplere si deficiat·uide qd̄ dixi sub dictiōe fructus.

¶ Appellatione redditus an contineatur res uel p̄cium rei·dic ꝙ non·ff·delegi·ii·l·codicilł·§·i·ff·de annu·le·l·alumpno·in princi·de hoc nō·de elec·generali·in glo·ulti·uide in clemē·exiui·de ꝟbo·sig.

¶ Plus est in reddītu q̄ in fructu · nō·clemen·i· in fi·de re·eccle·non alie.

¶ An legatus reddituū uideatur legare usuf·uide ff·de usuf·l·paulus·in principio·ff·de usufruc accre·l·idem est·et·ff·de annu·le·l·liberte·§·i.

¶ Qualiter et per quos redditus super excrescētes uel de nouo obuenientes diuidanẗ· de cōsti·cū M·de ꝟ·sig·c·ul·đ rensi·quanto·xciii·di·diaconi.

¶ An res uideaẗ reddita si redditur deterior·nō· ff·commoda·l·iii·§·si reddita·ff·de do·l·elegāter· §·i·in glo·de dolo·Cy·C·ad exhi·l·exitione·et ibi glo·pe·et si·Dy·in·l·huiōi·§·si res·ff·de le·i·Bar· ff·de ꝟ·ob·l·iulianꝰ·§·i·et·ff·de solu·l·qui sibi aut ticio·§·qui stichum.

Reddo

De significato huius ꝟbi reddo nō·in·l·cum quidam·ff·dele·ii·et in·c·i·de resti·in inte·Bar·solu·ma·super ꝝica.

¶ Aliud est dare aliud est reddere·ff· de sta·li·l· stichus·§·si heres·l·statuliberis· §·si quis seruum ff·depositi·l·i·§·eleganter·in fi·et·ff·de le·ii·l·cuꝫ pater·§·fidei tue.

¶ Quandoqꝫ reddere habet significationeꝫ retro dandi tamen recipit proprie etiam dandi significationem·ff·de le·ii·l·cum quidam uxori·ff·de ꝟ· sig·l·uerbum reddendi·C·de inoff·tes·l· si qs i suo ut et qui reddere iubetur simł et dare iubetur·ff· de le·iii·l·heres·in prin·de his uide per Archid· xii·q·i·duo·xiiii·q·iiii·quid dicam·in glo·i.

¶ Reddet·i·dabit· de adul·c·i·de iniur̄·si ingressus·so·ma·super ꝝica.

¶ Redde mihi leticiam salutaris tui xē·psal·li·q incipit miserere·et cum exaudiero·de peni· di·ii· §·si enim.

¶ Si aliquem defraudaui reddo quadruplū· Luce xix·xii·q·i·in antiquis·et·c· cum deuotissimam.

¶ Reddenda sunt q̄ sunt cesaris cesari· et q̄ sunt dei deo·Mathei·xxii·Mar·xii·xxiii·q·i·quid culpatur·et·c·militare·xxiii·q· viii·§·sed et nōnuꝫ· et·c·conuenior·de cle·coniu·ex parte.

¶ Dominus noster ihesus xp̄us non arguit eos q reddunt bona pro bonis sed plus dicit oportere ꝙ illud premiuꝫ ethnici faciunt·Mathei·v Luce·v· xxiii·q·iii·sex sunt differentie.

¶ Reddite omnibus debita cui tributum tributũ· cui uectigal uectigal· ad Romañ· iii· xxiii· q· viii· §· notandum·

¶ Si reddidi retribuentibus mihi mala decidam merito ab amicis meis inanis· psal· vii· de peniten· di· ii §· opponitur·

¶ Reddere est reddenti dare· l· i· et· l· sequẽ· ff· de pecu· legatorum·

¶ Uerbum reddi aliquando ponitˀ ꝓ prestari licʒ de sui natura significet actum relatiuuʒ seu retro similem quod nõ· pro libellˀ· uide Bal· in· l· cuʒ etiaʒ C· de iureiuran·

Redeo Hoc ꝟbum quãq; exponitˀ ꝓ remaneo· ut· l· q usuf· ff· de usuf· lega·

¶ Nõ dicitur redire qui nõ exiuit uel recessit· in auten· de nõ alie· aut permu· §· si quis aũt· colla· ii·

¶ Mutatus in eodem statu redire non potest· ff· de adop· l· qui librarius·

¶ Qui redit non uidetˀ nouus sed antiquus· ff· de libe· et postu· l· fiskus· §· ff· de sol· l· q res· §· aream·

¶ Redeuntes sunt cautius custodiendi· i· q· vii· quotiens· et quod ibi nõ·

Redibitio Redibitoria

Redibitio solutionis est resolutio· ff· de acquirẽ· pos· l· pterq̃· §· ꝑ· ff· dͤ edi· edic· l· redibere· et· l· fcã· et· l· cuz apud· §· iulianus· unde redibere est facere ꝙ uenditor rursuz hẽat qd̃ ante habuerat· et quia redẽdo id fiebat· ideo redibitio est dicta aliter ponitur· C· de fruc· et li· ex· l· litigator· uide· l· di· frequens· in fine· ubi de hoc·

¶ Redibitio quãdo fieri potest· nõ· ff· dͤ edi· edic· in l· i· in glo· aut· et in· l· sciendum· §· i· in glo· potest e· t· et glo· se· uide Io· an· in addi· Specu· ti· de emp· et uen· §· i· ꝟ· idem de omnibus·

¶ Quando fiat redibitio unius uel plurium cum plures uenerunt· nõ· ff· de edi· edic· l· cum eiusdem in glo· omnes·

¶ Quando incipiat currere actio redibitoria et quãdo tempore duret· nõ· ff· de edi· edic· l· sciendũ· In isto· §· dicitur ꝙ habet sex menses utiles actio redibitoria· et· l· si uenditor· §· fi· in glo· penul· uide C· de execu· tu· l· quinquaginta· in glo constitutio·

¶ Redibitoria· lx· dierum quibus casibus habeat locum· nõ· ff· de edi· edic· l· ediles· a iure· in glˀ· iiii·

¶ Quibus casibus non habeat locum redibitoria sed quanto minoris· nõ· ff· de edi· edic· l· si tantum· §· fi· ff· de ac· emp· l· iulˀ· in glo· i·

¶ An redibitoria sit nomen proprium actionis· nõ· C· de edi· edic· ac· l· si predium· in fi· uide in· l· i· ff· de edi· edic· in glo· i· ubi non uidetur ꝙ redibitoria et quanto minorꝭ sint actiones sed adiectiões·

¶ An redibitoria perpetuetur ubi uenditor agit ad precium et reus excipit de uicio· uide Io· an· in addi· Spe· ti· de ẽp· et uen· §· nũc dicend· circa pri·

¶ Qua actione agatˀ ad redibendum animal uiciosum uide· ff· de ac· emp· l· exempto· §· redibitionez·

¶ Redibitoria non competit nisi ubi agitur ꝓ re uiciosa uel morbosa non pro defecto alicuius qualitatis extrinsece quam putauit emptor subesse et pro qua plus emit sed tunc agitur actione exempto· ut dicta· l· exempto·

¶ Quanto minorꝭ ciuilis datˀ quanto minus emissem si sciuissem uiciuʒ quanto minorꝭ pretoria datˀ quanto minus ualet propter uicium· glo· ff· de ac· emp· l· iulianus· in princi·

¶ Ubi datur quanto minoris pretoria· datur redibitoria si empturus non esset ubi uicium sciuissʒ ff· de act· emp· l· iulianus· in principio· glo·

¶ Sicut datur quanto minorꝭ sic datur quãto pluris quando dolo emptoris circa assertionem rei deceptus est ut minus uẽdat q̃ ualeat· ff· de ac· emp· l· iulianus· §· per contrarium·

¶ An redibitoria uel quanto minorꝭ habeat locuʒ non solum in re animata sed etiaʒ inanimata puta· in libro corrupto· glo· in· l· i· ff· de edi· edic· si illud uiciuʒ usum rei non modicum impediat dicit glo· in dicta· l· i·

¶ In redibitoria restituenda est res que petitur rediberi cum omnibus fructibus et accessionibus ff· de edi· edic· l· i· §· animum·

¶ Que uicia et morbi causãt redibitoria· uide· ff· de edi· edic· l· i· §· si intelligatur·

¶ Pleni uicio et morbo nõ datur redibitoria· ff· de edi· edic· l· i· §· in euʒ· et· l· ob que uicia· §· fi· e· t·

¶ Pro uicijs animi non datur redibitoria ut si sit fantasticus uel iracundus· ut in prealle· l· i· §· exempli· agitur tamen exempto si tale est uicium qd̃ debuit exprimi ut ibi· ubi etiam uide quid de inuido auaro et aliis morbis animi· Item quid de melãcolicis gibbosis mutꝭ et surdis· et uidetur ꝙ nõ agatˀ redibitoria sed actione exempto ad interesse de quibus omnibus uide in· d· l· i· §· exempli· et· §· meum· et· l· ob que uicia in princi· et· §· idem pomp· et· §· se· ff· de edi· edic· et de aleatore guloso mendace et litigioso non datur redibitoria sed quanto minorꝭ Idem si seruus non sit multum sapiens sed morionus· i· qui semper oppositum respondet· ut· d· l· que uicia· §· idem pomp· Idem si animal est pauidũ uel rusticũ ꝙ hoc est uiciũ animi· d· l· ob que· §· animi·

¶ Quarto redibitoria competat tam pro morbo perpetuo q̃ temporali habetur· de edi· edic· l· pomponius recte·

¶ Impetiginosus uel spado habens unum testiculum non est uiciosus quia potest generare ideo ꝓ talibus non datur redibitoria· l· põp· §· i· cum· l· se·

¶ Redibitoria datur pro lingua abscisa· ff· de edi· edic· l· si cui lingua·

¶ Multitudo uel paucitas digitorum non causat redibitoriam nisi quando inducit impedimentum ff· de edi· edic· l· offilius· §· i·

¶ An pro eluscato ballo bleso datˀ redibitoria· uide in· l· offilius· §· eluscationem· et ibi de eo qui nimis tarde loquitur· et de eo q nimis uelociter ita ut uix intelligatur et ibi dr ꝙ nõ datˀ redibitoria·

¶ Apostematus est morbosus· et ideo datur redibitoria· ff· de edi· edic· l· qui clam·

¶ Pro uicio euidenti non datur redibitoria quãdo habetur pro expresso· ut· l· queritur· §· si nomia ff· de edi· edic·

¶ Quando detur redibitoria et quando quanto minorꝭ et quando prouideatur de iure ciuili q̃n de iure pretorio· uide· ff· de edi· edic· l· sciẽduʒ· §· dictum· alˀ· deinde· et ibi glo·

¶ Redibitoria habet spacium sex mensium et q̃nto minorꝭ anni· d· l· sciendum· §· tempus·

¶ Emptor redibens tenetur ad redibenda actiões dicta· l· cum autem· §· i·

¶ Si aliquod dampnuʒ passus est emptor ex uicio serui propter quod fit redibitio tenetˀ id uendito

restituere.ut.d.l.cum autem.§.Iulianus.

¶ Fructus et oia legata et institutioes q̄ cōsecutus est emptor occasiōe rei sibi debent restitui et precium exceptis que uoluntarie soluit nō ex necessitate.ff.de edi.edic.l.debet.

¶ Libaria data animali redibito non soluuntur emptori qa nec restituit id quod eius ministerio fuit consecutus.ff.de edi.edic.l.item si serui.§.fi.

¶ Si uenditor paratus est recipere rem uenditaz redibita est in eius optione et soluz precium restituere et que sequuntur precium non autem tenet̄ de ceterum que propter emptionem absunt emptori.ff.de edi.edic.l.q̄ si noluit.in princi.

¶ Quesita p̄ suū redibendū ex re ēptoꝝ nō sunt restituēda uenditori.ut.d.l.q̄ si noluit.§.si peculiū

¶ Quanto minoris pretoria est quanti ea res minus. Ciuilis uero est quanto minoris esset empturus.d.l.q̄ si noluit.§.si plures.

¶ Pluries potest agi quanto minoris pro diuersis uicijs sed non potest ultra extimationem.ut.d.l.q̄ si noluit.§.si quis egerit.

¶ Si facta est redibitio et uēditor acceptauit nō agitur actione in factuz p̄ precio et ex quo acceptauit redibitionem non disputabitur an redibitio debuerit fieri uel non.ut.d.l.q̄ si noluit.§.in facto

¶ Datur redibitoria etiaz si taceatur mala natio serui ex qua ipse quandoq̄ malus presumitur. ut dicta.l.q̄ si noluit.§.qui mancipia.

¶ Redibitoria datur etiam ex conuentione ut si est pactum factum q̄ si non placuerit redibeatur et datur infra.lx.dies si aliud non est conuentum ut in.d.l.q̄ si noluit.§.si quis ita.

¶ Pro quibus al̄.non daretur redibitoria si uenditor affirmauerit dat̄ p̄pter affirmationem.ut.l.si quid uenditor.in princi.ff.de edi.edic.

¶ Sicut uenditor tenetur redibitoria de pricipali ita et d̄ accessorijs.ff.d̄ edi.edic.l.q̄ si noluit.§.fi.et.l.sequenti.

¶ Reddito p̄ncipali oīa accessoria restituēda sūt etiā si nō sint uiciosa.ff.de edi.edic.l.p̄inde.§.fi.

¶ An si plures res simul uendātur una sine alia rediberi possit.uide.l.cum eiusdem.ff.de edi.edic.

¶ Si uendatur homo antiquus uel equus pro iuuene datur redibitoria.uide pulcrū tex.ff.de edi.edic.l.precipiunt ediles.

¶ Electio est agentis an uelit agere quanto minoris uel redibitoria.ff.d̄ edi.edic.l.ediles.ii.in p̄n.

¶ An propter uicia accessoria redibeatur principale.uide in.d.l.ediles.in princi.

¶ Mulus ex eo q̄ castratur non dicitur deterioris conditionis quia per hoc non detrahitur eius fortitudini nec generationi cum etiam al̄.generare non possit unde non agitur redibitoria. ut in p̄alle.l.edil̄.ii.§.iumentoꝝ.

¶ Si bos non paciatur iugum an per hoc dicatur uiciosus ita ut agi possit redibitoria. uide in.d.§.iumentorū.et quid de equo castrato.uide ibi.etiā in iumentis ob uicium corporis datur redibitoria cum non sit dictum aut promissum uicium abesse ff.de edi.edic.l.ii.§.non tantum.

¶ An ubi plura animalia simul uendunt̄ propter unum morbosum fiat redibitio omniū uel q̄ruz et an p̄pter defectū ornamenti unius.ff.de edi.edic.§.si plures.et.l.plerumq̄.uide quod dixi.s.

¶ An quadrupluum solutum propter delictum cōmissum aduersus mancipiuz redibendum restituat̄ uide in.l.bouem.§.si quis suum.ff.de edi.edic.

¶ Si agitur quanto minoꝝ et reperiatur rem euictam propter uicium nullius precii habet illa actio instar redibitorie quia al̄.redibetur.ff.d̄ edi.edic.l.bouem.§.aliquando.

¶ Redibens seruum debet eum redibere liberum a pignore et obligatione.ff.de edi.edic.l.bouem.§.pignus.

¶ An p̄pter alienationē sui alieni possit agi redibitoria ubi uiciosus est.uide.ff.de edi.edic.l.iustissime.§.fi.

¶ Inquantum fiat condempnatio in redibitoria. uide.ff.de edi.edic.l.redibitoria.

¶ Lapsu temporis exclusus a redibitoria pōt agere quanto minoris.ff.de edi.edic.l.si tamen.§.ii.

¶ Quandoq̄ redibitoria habet exitū quanto minoris.ut.d.l.si tamen.§.in delictis.

¶ Redibitoria competit non solum quo ad proprietatem sed etiam quo ad aliud ius.ut dicta.l.si tamen.§.non solum.

¶ An pro uiribus uel̄ alijs carentibus uitali alimēto ut est tignum uiciosum agatur de redibitoria. uide in prealle.l.si tamen.§.ii.

¶ An profundo uicioso agatur redibitoria.uide ff.de edi.edic.l.etiam.

¶ Eciam pro uicio seruitutꝫ in re uendita agitur redibitoria.ff.de edi.edic.l.quotiens.

¶ An pro re donata agatur redibitoria. dic q̄ nō ff.de euic.l.ad res donatas.

¶ In omnibus rebus etiā nō mancipiis locū habz redibitoria.ff.de edi.edic.l.sciendum.§.deinde.i.

¶ An possit agi quāti minorꝫ pro uicijs rei euicte nō.ff.de euic.l.euicta.

¶ An et quando tempus redibitorie sit utile uel continuum.uide glo.in.l.fi.C.de temp.in inte.restit.pe.et ibi Bar.uide in.l.i.C.de diuer.et temp.p̄scrip.Cy.in.d.l.i.et.l.fi.prealle.

¶ An si res uendita sic ascripta uel astricta tributo detur quanto minoris.uide notata.C.de actio.emp.l.si minori.

¶ Redibitoria potest agere recipiens rem morbosam uicio latenti uel patenti nec imputatur si innuet nec fuit curiosus qd̄ nō.p̄ emente libros licet non fuerit curiosus in ipsis inquirendis in p̄ma constitutione.ffoꝝ.§.illud aūt.ubi tex.et glo.al̄.l.doli.in fi.ff.de noua.nō ob.l.ea que.C.de cōtrahen.emp.quia loquitur in uicio patenti.

Redimo Pro redemptione captiuoruz uasa ecclesie uendi possunt.xii.q.ii.sanctorum.et.c.aup̄ hꝫ ecclesia.et.c.glia epi.

¶ Redimende non sunt decie a populo aliquo munere.xvi.q.ii.decimas.

¶ Redimere debemus pecunijs et elemosinis peccata nostra.de pe.di.i.medicina.

¶ An liceat redimere uexationē de simo.dilectus in glo.i.et ibi nō.per Inno.et Hosti.de usuris per uenit.nō.i.q.i.in summa.

Reductio An renūciari possit expresse reductioni ad arbitriuz boni uiri.uide Io.an.in addi.Speta.ti.de arbi.§.sequit̄ p̄.item quid si Bar.in.l.si societatem.§.arbitrorū ff.pro socio.doc.de iureiurā.quintaualis.uide.s.sub dictione arbiter.

¶ Reductio ad arbitrium boni uiri non pōt pet.

ad relaxationem iuramenti prestiti a compromittente super obseruantia. Lau. de iureiuran. ueniens et super glo. fi. ubi de hoc nō.

¶ An iudex appellatōnis sit iudex competens in petitione reductionis ad arbitrium boni uiri. uide Ange. in consilio suo. ccii. qđ incipit de primo. et ibi uide ꝙ petita reductione coram iudice incompetenti non potest peti coram competenti.

¶ Quanto tēpe duret ptās petendi reductionem ad arbitrium boni uiri. uide Ange. in consilio suo ccvii. quod incipit ius petendi. ad materiam uide que dicta sunt sub dictione arbiter.

Reedifico An qs cogatur reedificare. nō. ff. đ off. presi. l. vii. C. de edi. priua. l. si ut proponis.

Referendarius An referendarius pape possit mutare dataꝫ supplicationis. Io. an. in. c. pe. super glo. ante penul. de ꝓptis. li. vi. ubi dicit ꝙ ipse fuit expertꝰ ꝙ quando in data concurrunt due gracie in eadeꝫ ecclesia cum signant supplicationes papa uel referendarius gratificant alteri in data scilicet preponendo uel postponendo.

¶ Quid sit officiuꝫ referendarioꝝ. uide in autē. de referen. hodie porrigunt supplicationes pape.

Refero An cuilibet referenti sit credendum. uide de simo. per tuas. ii. in fi. de cle. ex. mi. illud. ꝓ. licet. adde ꝙ nō. de prebē. si beneficia. in glo. pe. li. vi. et super ea.

Reficio Est ad statum pristinum reformare. ff. de no. op. nun. l. i. §. si qs editicium. ff. đ iti. actuꝙ priua. l. iii. §. reficere. ff. de ui. pub. l. i. §. i. C. de iudei. l. fi.

¶ Hoc uerbum reficio large sumptū non differt a uerbo facio. ff. de mor. infe. l. i. §. penul.

¶ An locator teneatur ad refectionem. uide. ff. loca. l. sed addes. §. illud. et. l. si merces. §. si uicino. et quod ibi nō.

¶ An concedens habitationem teneatur ad refectionem. uide. ff. de le. iii. l. patronus. §. codicill. ar. ff. de usufruc. lega. l. fundi. ff. de usu et ha. l. si domus. C. de testi. l. iubemus.

¶ An clerici teneantur ad refectionem uiaruꝫ et murorum. C. de sa. sanc. eccle. l. neminem. et. l. placet. et. l ad refectionem. uide sub dictione clericꝰ et ecclesia.

¶ An refectio uiarum sit munus personale reale uel patrimoniale. C. de imu. nemi. conce. l. ii. li. x. ar. C. đ op. publi. l. ad portus. facit. ff. quemad. ser. amit. l. si locus. i fi. ff. đ ui. publi. l. ediles. ff. de mu. et ho. l. i. §. i. et. l. honor. §. uiaꝝ. ii. de. C. de priuil. domus augus. l. absit. li. xi.

¶ An inquilinus teneatur ad refectionem uiarū. uide. ff. de ui. publi. l. i. §. construunt.

¶ An reficere sit đ nouo facere. nō. Bar. ff. đ no. op. nun. l. i. §. si quis edificium. in. i. q. adde tex. i. l. ii. §. ii. ff. de iti. actuꝙ priua. et in. l. i. ff. de ui. publi. et in. l. i. §. deinde pretor. ff. de remis.

¶ Aliud est reficere aliud coniungere uel supponere. ff. de re. diui. l. sacro. §. penul.

Reformatio Maioris efficacie est statutum posituꝫ in uolumine statutorū ꝙ reformatio extrauagans. Bar. in. l. omnes. C. de peti. bo. sublā. li. x.

¶ An deputatus ad refor na. d. gstitut a ciuitate possit reformare statuta castri. Bal. in. l. i. ff. de iusti. et iure.

¶ De significato harum dictionū reformatio et reformare. nō. in. l. uectigalia. ff. de publi. Bal. in. l. ius ciuile. ff. de iusti. et iur.

¶ An illi qbꝰ data est ptās reformādi possint corrigere. doc. in. c. iꝫ. et. c. irrefragabili. de off. or di.

¶ An sit prius facienda reformatio capitis uel mēbrorum uel econtra. uide tex. ii. q. vii. sicut ingr.

¶ Reformare est rescindere. C. de transac. l. iter potestas. al. reducere uel in melius formare. C. de his q nō. infa. l. interlocutio. C. de op. pub. l. omēs. de hoc uide in. c. statutū. circa p̄n. de ꝓptis. li. vi.

¶ Reformare non est in totum sed in partē corrigere in prealle. c. statutum. super ꝓ. reformandi.

¶ Alia ratio reformat pactum. C. de transac. l. interpositas. cum si.

¶ De reformationibus. uide Bar. in. l. ii. de decu. li. x. et in. l. i. in prin. ff. ad. l. fal.

¶ Quid importet hoc uerbum reformatio dixi prox. adde. C. de ue. iu. enu. l. i. §. hoc nihilominus. et in. l. iii. C. cōmu. utriusꝙ iudi.

¶ Aliud est reformare aliud corrigere. ut. l. iure gentium. §. adeo. ff. de pac.

¶ Reformare proprie respicit dictatum. ff. de ar bi. l. quid tamen. in princi. glo.

Refrigeratio Prodest refrigeratio ut. ff. de aqua quoti. et esti. l. illud.

Refugium Domꝰ sua est unicuiꝙ tutissimum refugium. ff. de in ius uo. l. plerīꝙ.

Refutatio Facta per filiam patri đ dote matris an ualeat si nō apparet uera numeratio. uide Ange. in consilio suo lvii. quod incipit quia filio.

¶ An refutatio generalis trahatur ad incogitata. uide Bar. in. l. aurelio. §. gaius. ff. de libe. le. Ange. in. l. tres fratres. ff. de pac.

¶ Refutatio est donatio. ut habetur in. l. si quis pro uxore. §. si uxor. ff. de do. inter ui. et uxo. ff. đ so. ii. l. modestinus. ff. qui. mo. pig. uel ipo. sol. l. i. in fi. Adde qđ nō. glo. in. l. fi. §. si quis pignori. in ultima glo. ff. de relig. ad hoc. l. sit quis obligatio. ff. de re iudi. de testi. ueniens. facit. l. in edibus. ff. de dona. et ꝙ remittere sit donare uidetur casus in. l. sed si unius. §. filiosa. ff. de iniur.

Refirma Et de refirma defensoruꝫ ciuitatis. uide Ange. in consilio suo. cclxxxii. quod incipit punctus.

Regalia Quid ueniat appellatione regalium. uide. x. col. que sint regalia e. i. et đ elec. generali. li. vi. et ibi Io. mo. et Archi.

Regina Austri uenit a finibus terre audire sapientiam salomonis. x. parali. ix. Mathei. xii. Luce. xi. viii. q. i. uercor.

¶ An uocetur regina cuius uir rex mortuus est. uide đ fo. cōpe. propte. xxiii. q. i. eos. lxiii. di. c. ii.

Regio Quid significet uide Io. an. i. c. certit. cari. de sepul. adde in. l. ꝓ regiōe et in. l. intereos. ff. de acqui. re. do.

Registrum Quod dicatur registrum et an eius scriptura faciat fidem. uide Inno. in. c. i. de ꝓba. ad materiam uide Bal. in. l. exemplo. C. de pɾoba. tex. et quod ibi nō.

Inno. de prescrip. ad audientiam.

¶ Si registrũ reperiatur in archiuo publico bene custoditum licet non sit scriptũ manu auctentice psone facit tñ fidem. Inno. in. i. de pba. in glo. pe.

¶ Registrum in loco publico repertum probat nominationem uł statum alicuius loci. Genze. in cle. ii. de preben. de quo uide. Specu. ti. de instru. edi. § nunc dicendum. ꝟ. quinto.

¶ Registrum bullarum facit fidem sicut originale. Io. an. in. c. cum olim. i. de priuile.

¶ De registro habes de resti. in inte. cum ex lris super uerbo in registro.

Regnum

Propter delictum primogeniti regnum deuoluitur ad sequentem. Ita dicit Inno. de uo. licet.

¶ An regnum detur per electionem uel successiõẽ uide Bal. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. et iure.

¶ Regnum diuidi non debꝫ. de uo. licet. in glo. fi. de testa. si heredes. in glo.

¶ Regnum meũ non est ex hoc mundo. Io. xviii. xxiii. q. iii. in princi.

¶ Omne regnum in se diuisum desolabit. Mathei xii. Luce. xi. xxv. q. v. si ea.

¶ Commodius regnũ expeditur per unũ q̃ p plures. ff. de ori. iuri. l. ii. § nouissime. ff. de admi. tu. l. iii. § ꝙ in tutore.

Regere

Qui nescit regere qua quam diligentiam adhibebit in magnis. xlv. i. di. necesse est.

¶ Regentium integritas salus est subditorũ lxi. di. miramur.

¶ Dupliciter regitur humanum genus scilicet iure naturali et moribus. i. di. humanum.

¶ Mulier debet regi per uirum non autem ipsa uirum ergere. xxiii. q. v. Adam.

Regimen

Priuatum regimen cadit in brutis et dicuntur regi quia habent propriam naturalem facultatẽ sibi in stinctu nature datam. unde piscis regit natando. glo. in l. i. § ius naturale. ff. de iusti. et iure.

¶ Quilibet habens iurisdictionem ordinariã dicitur regere uel habere regimẽ. ff. de iurisdic. om. iudi. l. eum qui.

Regula

Unde dicatur uide. iii. di. canõ. et glo in ꝓꝛica. de reg. iur. in. vi adde. ff. de regu. iur. l. i.

¶ Regulas patrũ debem᷒ obsuare. iiii. di. qs aũt.

¶ Id quod uni gratiose est concessum non debet assumi ꝓ regula. lvi. di. cenomanensem.

¶ Regula uel statuta regule non faciunt ius. nõ. Inno. in. c. dudum. de conuer. coniu. tex. de regula. ad apostolicam. in prin. tex. op. xvii. q. ii. Cosaldꝰ et. xviii. q. i. c. i. de sta. regu. ea que.

¶ Ex quo regula est approbata ꝑ papã nulli licet eam impugnare. Inno. de simo. ne dei.

¶ An et quando clerici et canonici unius ecclesie sine regule possint se artare ad strictiorem regulam. glo. et doc. ꝙ me. cã. cuꝫ dilectus. de eccle. edifi. ad audientiam. ii. de reb. do. inter. et. eo. t. c. i. li. vi. regula super eo. adde nõ per glo. et doc. ne cle. uel mo. relatum. de sta. mo. c. i. li. vi. sed quõ adde glo. xxxii. q. i. integritas que dicit ꝙ nõ possint cogi ad strictiorem si noluerint. adde ꝙ dicam infra sub dictione religio.

¶ Quot modis sumatur hoc nomen regula. nõ super rubrica. de regu. iur. li. vi. docto. de regula. super ꝓꝛica. uide. iii. di. canon.

¶ An omnia que sunt in regula sint ꝑcepti et obligent ad mortale. nõ. Io an. ne cle. uel mo. relatuꝫ uide nõ. in clemen. exiui. § cum igitur. et. § se. de ꝓ. sig. adde nõ. per do Anto. de consti. nam concupiscentia. Archi. xxvii. q. i. c. i. Lau. in clemen. ne in agro. de sta. regula.

¶ Qualiter fiat professio regule et an sufficiat promittere unũ de tribus substancialibus. nõ. xx. q. i. uidua. xxvii. q. i. uidua. et in clemen. eos. de regula. Archidia. de regula. c. i. li. vi.

¶ Regula fratrum minorum est strictior q̃ cistercieñ. Io. an. in. c. non est. de regula.

¶ Regula canonicorum regularium est latior q̃ monachorum. de sta. mo. quod dei. uide Archidia. xix. q. iii. mandamus.

¶ An transiens ad strictiorem regulam nõ petita licencia compellatur redire ad primaꝫ. glo. in. d. c. mandamus. de eta. et quali. intelleximus. Archid. xix. q. iii. statuimus. pau. in cle. i. đ regula. licet. ad de glo. de cle. egro. uel debi. c. i. li. vi.

¶ Regula dicitur strictior ratione loci quia in insulis uel in loco siluestri. de regula. quia in insulis. xx. q. i. quia autem.

¶ Regula non dicitur strictior quia habeat clausuras artiores. glo. in ꝓ. presentis. in. c. i. de statu regula libro. vi.

¶ Qualiter una regula dicatur strictior. Pau. in clemẽ. i. de regu. Io. an. e. t. sane. que regule dicañ approbate. tex. xxviii. q. ii. perniciosam. et in. c. fi. de relig. domi.

¶ Licet regula proferatur indefinite tamen generaliter intelligitur. nõ. ff. de regu. iur. l. i.

¶ Licet offendere regulam si equitas suadet. nõ. in autẽ. ut si ꝓhi. ma. § i. i. glo. extiamus. coll. vii.

¶ Qualiter cognoscitur regula. nõ. ff. de legi. l. iura. in fine glo.

¶ In quibus non habet locuꝫ regula catoniana. ff. de re. cato. l. i. et ibi Bar.

¶ An regulatores ciuitatis florẽtie possint mulctare. uide Ange. in consilio suo. viii.

¶ Omnis regula patitur exceptionem et talis exceptio debet esse. de regula. l. nam quod liquide. § ul. ff. de penu. le. ff. ad trebel. l. cogi. § unde querit Dy. in regula. i. li. vi.

Regularis

Regulares canonici nõ possunt fieri mõchi. i. q. i. nullꝰ.

¶ Regularibus canonicis absq̧ licẽcia sui prelati nihil licet agere. de consecra. di. v. in omnibus. et ibi habes ꝙ tales debẽt inuicem comedere et bibere ad exemplum monachorum.

¶ Prelati regulares remouentur ab officio ꝑpter incontinentiam. tex. de sta. regu. c. ii. in fine.

¶ An in ecclesiis regularibus possint esse dignitates et prebende sicut in secularibus. uide de renun. ex transmissa. glo. et doc. de preben. preterea. et in cle. i. đ elec. aliquid. per Inno. et Hosti. in. c. i. de fi. instru. Inno. de preben. dilectus. in glo. fi. idem qui cleri. uel uo. insinuante. Idem de uoto. c. finali. ubi uide.

¶ An regularis confirmatus in officio uel beneficio per papam possit remoueri per suum supioreꝫ Inno de elec. cum inter. R. glo. in cle. quia regulares. de sup. negli. prela. super ꝓ. reuocare. Innoce.

de re iu   de cetero.

¶ Regulares sunt subditi regule et dispositioni sui communis. tex. et ibi Io. an. de uo. ex multa. Idem in. c. ea que. de sta. regu.

¶ Contra regulares prelatos proceditur per inquisitionem etiã nno precedente infamia. ordo tamen qui consistit circa ueritatem habendam et legitimam defensioné seruãdus est in talibus. nõ. Host. de accusa. olim.

¶ An regularis dicatur habere domicilium ĩ loco beneficii. uide de fo. compe. postulasti. et dic ꝙ sic quia extra morari non potest de iureiuran. sicut.

¶ Simplex canonicus regularis si sit fugitiuus acquirit ecclesie. de priuile. cum olim. ii.

¶ An canonicus regularis possit eligi ad regimen parrochial' ecclesie secularis. uide de ui. et ho. cle. deus qui. circa finem. nõ. de uoto. per tuas. in glo. fi. de elec. si religiosus. et de elec. nullus. lib. vi. de statu regula. ꝙ dei timorem.

¶ Regulari potest concedi prioratus ad nutum. de elec. cum inter.

¶ An clericus possit dari coadiutor regulari. uide de cle. egro. consultationibus.

¶ Regulares etiam suo nomine procuratorem cõstituit contra suum prelatũ. de re iudi. cũ. I. et. A.

¶ Regularis claustralis potest esse uicarius epi. Io. an. de cle. egro. c. fi.

¶ Regularibus non debetur beneficiuz consuetũ regi per seculares. de prebẽ. cum de bñficio. li. vi.

¶ Qui dicantur regulares et quod sint de obseruantia regule. uide Host. in summa de regula

Rei debendi Lite cepta contra unuz ex duobus reis debendi agere non possum contra alium quando ille se defendit secus si sit contumax. uide Bar. in. l. quãuis ff. de dam. infec.

¶ Dictio eadem inducit constitutionem duorum reorum. ff. de stip. ser. l. si ex re. §. i. et. l. se.

¶ Licet ex natura rei duo teneantur insoliduz ad eandem rem per hoc tamen non tenentur ut duo rei. de contrahen. emp. l. rem hereditariam.

¶ Interpellato uno ex reis debendi alter non est in mora. ff. de usur. l. mora. §. fi.

¶ Si creditor agat contra unum ex reis debendi an quo ad alios sibi preiudicet eligendo ut qa eligit unum insolidum. uide plene per glo. et Bar. in l. si creditores. C. de pac. et in. l. reos. u. de fideiq. et l. si ex testamento. §. i. ff. de le. i.

¶ Unde dicant' rei permittendi et stipulãdi. uide In. l. i. ff. de duo. re. et in auten. de duo re. col. ii.

¶ Obligatio reorum stipulandi in personis diuersorum nõ est una sed diuersa. ff. de fideius. l. si reg. ff. de duo. re. l. in duobus. §. i. et. l. eadem. §. fi.

¶ Duo rei constituuntur si agitur tacite ul' expresse. ff. de duo. re. l. ii.

¶ An duo rei uideant' inuicez fideiubere. uide pro et contra. ff. de duo. re. l. duobus. §. i. ff. ad mace. l. fi. §. i glo. ff. ad uell'. l. uir uxori. ubi de hoc in glo.

¶ Exceptio competens uni ex duobus cõreis prodest alteri quando sunt socii al'. non. ut. ff. de duo. re. l. si duo rei. et. l. ex duobus. ii.

¶ Si sunt duo rei ad illum uidetur principaliter spectare obligatio ad quẽ pecunia peruenit ut. ff. de in rem uerso. l. si pro patre. §. item tractat. ff. pro socio. l. actione. §. si communis.

¶ Rei dicuntur socii quando est ad dampnum et commodum quod ad utrũq pertineat. ff. pro socio l. si unus. sm Bar. et Ia. de are. q dicit ꝙ ibi est melior tex. qui inueniatur.

¶ Ubi duo per unum contrahunt obligantur ut duo insolidum. ff. de exercito. l. i. §. si plures. ff. de instito. l. qui habebat. §. fi. et in. l. ancillarum. §. fi. ff. de pecu.

¶ Illud quod unus ex reis debendi exigit tenetur alteri cõmunicare nisi negocia in ueritate spectẽt ad exigentem. glo. ff. de condit. inde. l. frater a fratre. et ibi Barto.

¶ Diuersitas cãrum querendi impedit constitutionem duorum reorum. ff. de interro. ac. l. qui actionem. Barto. in dicta. l. frater a fratre.

¶ In obligationibus indiuiduis duo tenentur q̃si duo. non tamen proprie sunt duo rei nec. ll. loquentes de duobus reis habent locum in talibus. ff. cõmo. l. si ut certo. §. si duobus uehiculum. est tamen effectus ꝙ tenentur quasi duo rei quia unus agendo consumit ius alterius.

¶ Ubi sunt duo rei debendi et ad alteruz tota cõmoditas obligationis peruenit potest alter conuẽtus petere ꝙ is ad quem res peruenit suo periculo prius conueniatur. ff. cõmo. l. unde queritur.

¶ Quatenus unus reorum conuenitur ex facto alterius eatenus actio reddenda est contra reliquũ glo. ff. commo. l. si ut certo. §. si duobus.

¶ Ubi duo rei habent beneficium diuisionis possunt petere cessionem actionis ubi non habent nõ possunt sm aliquos. dicit glo. ff. cõmo. l. si ut certo §. si ut duobus.

¶ Ubi obligatio ab uno descendit in plures obligantur insolidum. l. et ancill. §. fi. ff. de pecu.

¶ Duo mandatores in dubio non obligant' insolidum. l. paulus. §. i. ff. man. et. l. creditor. §. duob9. e. t. et ibi Bar. uide. l. fi. ff. de fideius. al'. ꝙ ius.

¶ Si unus ex reis debendi conueniatur habet cessionem iurium contra conreum solum pro parte. ff. de pecul'. l. quesitum. et ibi glo.

¶ Ubi sunt duo rei credendi uel debendi ex cã lucratiua si unus totũ soluit similiter si unus exigit totum non tenetur communicare alteri. ut. l. in lege falcidia hoc obseruandum. ff. ad. l. fal. et auten. hoc ita. C. de duo. re. loquitur in duobus reis ex cã onerosa. et hoc fuit de mente Bar. in. l. ex duobus. et. l. reos. ff. de duo. re. quod est bene notandum.

Reintegratio An reintegratiõe res per omnia redeat ad peimum statum. nõ. ff. d iu. do. l. stipulatio. cum. l. se. ff. de pac. do. l. cum maritus. §. i.

Reiteratio An illi quibus data est potestas aliquid faciendi si illud nno recte fecerunt possunt reiterare hoc est iterato facere. Cy. et Bal. in. l. fi. C. de contrahen. emp. Bar. in. l. fui electiõ. ff. de le. i. et in. l. ii. ff. de op. lega. et. l. qui per saluté. ff. de iureiurã. ubi Bal. Sali. in. l. post aditam. C. de impu. et ali. sub. dec. de off. dele. q. in litteris.

¶ Reiteratio peccati aggrauat penam. nõ. xxvii. q. i. nec aliqua. C. de epi. audi. l. nemo. C. de ser. fugi. l. quicunq. ff. de priua. delic. l. nunq̃ de hoc. vi. q. i. imitare. et ibi Archi. de peni. di. i. uulgaris.

¶ Reiteratio facti non presumitur nisi probetur ff. ex q. cau. ma. l. deniq. de fide instru. cum Io. de

condi. appo. per tuas. pro et contra. de testi. cũ tu.

¶ An quotiens peccatũ reiterat totiẽs imponat penitentia. uide in. d. c. imitare. in glo. fi. Laud. in clemen. i. de sen. ex. xxvii. q. i. nec aliqua. et ibi nõ.

Rei uendicatio

¶ Quid sit. nõ. C. de alie. iu. mu. cã fac. l. i. in glosa prima.

¶ Contra quem detur. nõ. ff. cõmu. di. l. communi diui. iudiciũ. §. neq colon. C. ubi in rem ac. l. ii. in glo. i. ff. de rei uendi. in rubrica. ubi de hoc.

¶ Rei uendicatio habet similia cum actionib' bone fidei. no. ff. de pac. ẽp. l. ratio. §. fi. i glo. uenerit.

¶ Utilis rei uendicatio datur ad rem emptam ex pecunia sua. nõ. ff. de dona. inter ui. et uxo. l. uxor marito. in glo. non potest.

¶ Qualem condempnationem contineat. nõ. ff. de procur. l. pomp. §. sed et is. in glo. rem.

¶ An in rei uendi. habens cãm a me contra quez ago possit exceptionez dominũ opponere. dic q sic ut. l. ii. C. de rei uendi. glo. et doc. in. l. si alienam. ff. solu. ma.

¶ An rei uendi. datur non domino contra eum q habet cãm ab eo. nõ. ff. cõmo. l. ita ut si fur.

¶ Materiam rei uen. tractat plene. Cy. C. de alie. iu. mu. cã fac. l. i. in. iii. q. et se. usq ad finez addito eo quod nõ. C. ubi in rẽ act. l. ii. et. iii. uide Specu. ti. de actio. seu peti. §. ii. ℘. item nõ. q si. et se. Speti. de interro. §. ii. ℘. item nõ. et ℘. se.

¶ Alia est rei uendicatio pro re alia pro fructib9 nõ. ff. de peti. here. l. itez ueniunt. §. fructus. et ibi in glo. omnes.

¶ Quando uera rei uendicatio et quando utilis detur. nõ. ff. de rei uen. in rrica. C. e. in rrica. ff. de publi. l. i. §. i. in glo. actionem. Cy. in. l. i. in. iii. q. C. de alie. iu. mu. cã fac. et ibi glo. i. Specu. ti. de interro. §. fi. ℘. et nõ. et ℘. se.

¶ An rei uendi. utilis tollat actionem in factum ex edicto. de alie. iu. mu. causa fac in glo. fi. et ibi Cy. i. n. i. q.

¶ An rei uendicatio competat domino possidenti omni genere detentationis. nõ Cy. in. l. i. in. iiii. q. C. de alie. iudi. mu. ca. fac. Io. an. in addi. Specu. ti. de cessio. actio. §. i. ℘. item quid mihi cedis.

¶ Quid ueniat in rei uendicatio. nõ. C. de rei uẽ. super rubrica.

¶ Quãdo rei uẽdicatio detur adiecta cã ubi al'. nõ daret. nõ. ff. de rei uendi. l. i. §. i. i glo. uẽdicare.

¶ An perpetuetur per litis contest. nõ. ff. de rei uen. l. si post conceptum. in glo. i.

¶ Si conuentus rei uen. decedat ante lit. cont. plu bus hedibus relictis et unus solus possideat oẽs tñ tenentur. ff. de preto. stip. l. ii. in fine. et ibi Barto. Cy. in. l. pro hereditarius. C. de here. actio.

¶ In quo differt rei uendicatio a petitione hereditatis. nota ff. de rei uendi. l. fin autem. §. sed et his. in glo. deduci.

¶ An rei uendi. detur ad incorporalia. nõ. ff. de rei uen. l. uẽdicatio. Cy. C. cõ. de le. l. i. in. iiii. q. Specu. ti. de causa pos. et proprie. §. nocandum.

¶ An rei uedi. possit cedi. no. ff. de rei uen. l. si cul pa. in glo. adiuuari. ff. ra. herc. l. plane. in glo. deb. nõ. de here. uel actio. uen. l. ii. in glo. fi. et ibi Cy. in. iii. et. iiii. q. Spe. ti. de cessio. actio. §. i. ℘. ite qd si mihi cedis. et ibi Io. an.

¶ An rei uendicatio psupponat aduersariuz obligatum. et an si deficit unum principiuz qd postea superuenit uel prius erat et post deficit sequatur condẽnatio uel absolutio. nõ. Cy. C. de alie. mu. cã fac. l. i. in. v. et. vi. q. Specu. ti. de ces. ac. §. i. ℘. quid si mihi cedis. in fi. et ibi Io. an. in additio.

¶ An in rei uendi. sufficiat si actor post lit. cont. efficiatur dominus. nõ. ff. de pig. ac. l. si rem alienã §. fi. in glo. fi. Cy. in. l. i. C. de alie. iu. mu. cã fac. de re iudi. abbate sane. li. vi.

¶ An detur contra ciuiliter possidentem et an p iudicet naturaliter possidenti. et econtra nota. C. ubi in rem ac. l. ii. in glo. et ibi Cy. in. viii. q. nõ. in rrica. ff. e. nõ. ff. de acq. pos. l. pompo. §. si is qui in glo. fi. in fi. et ibi Bar. Specu. ti. de actio. seu peti. §. ii. ℘. sed nunquid is. ff. de usuca. l. serui. et ibi nõ.

¶ Ubi debet exerceri rei uendi. nõ. Cy. C. ubi in rem actio. l. fi. in glo. ti. et ibi Cy.

¶ Qualiter in ea concipiat libellus. Specu. ti. de pprie. circa princi. uide quod dictum est. s. sub actione publiciana.

¶ Contra habentem facultatez rei restituende nõ datur rei uendi. si non possidet. in dicta. l. serui. et quod ibi nõ. ff. de usucap.

¶ Rei uendi. potest esse absq dominio quod patet in utili que conceditur etiam non domino. gl. ita sentit. ff. de here. uel ac. uen. l. fi.

¶ Rei uen. non competit possidenti. glo. in. d. l. fi.

¶ Rei uendi. potest dari alicui utili dominio existente penes alium ut in cessionario. ut. l. cogi. C. de peti. here. et ibi Cy.

¶ Rei uendi. datur quasi domino. i. utiliter domino. sic intellige. l. ii. ff. de alie. iu. mu. causa fac.

¶ Conuentus possessor rei uen. non põt dici proprie obligatus. Cy. in. l. i. C. de alie. iu. mu. cã fac. in. v. q. adde tex. in. l. fi. C. si unus ex plu.

¶ Conuentus rei uendi. si desinat dolo possidere libello porrecto condemnat. dicit Cy in dicta. l. i.

¶ Principium rei uendi. est dominium et ab illo causatur. sed extremum est possessio ex parte conuenti. nõ. in dicta. l. i.

¶ Ubi dominiuz transfertur de iure speciali rei uẽ. concurrit cũ actione ad dandum. glo. ii. de do. cau. mor. l. si mortis causa. et. l. se.

¶ In rei uẽdi. procedit iste libellus peto possessionem mihi restitui. ut. l. q tempore. C. de resti. mi. et. e. t. l. si cum militaribus.

¶ Rei uendi. competit contra ipsaz rem. uide. C. de usuris. l. acceptam.

¶ Quod dicitur rei uendi. utilem dari domino cõtra desinentẽ possidere nõ placet. Bar. in. l. quat. q. §. Iulianus. ff. de aqua plu. arcen.

¶ Rei uendi. competit contra ciuiliter et naturaliter possidentem. ff. uti possi. l. si duo.

¶ Rei uendi. uidetur dari contra depositarium quasi hẽat facultatẽ rei restituẽde. fac. l. locũ. §. i. ff. de tabu. exhi. quod credo quãdo dolo deposuit.

¶ Rei uendi. datur ciuiliter possidenti pro naturali obtinenda. ff. uti possi. l. i. §. interdum.

¶ Rei uen. datur quandoq pro naturali tantum ff. de acquiren. pos. l. clam possidere. §. fi. in glo. et l. naturaliter. §. nõ conue. e. t.

¶ Contra habentem facultatez rei restituende si non possidet licet posset faciliter rem recuperare uel possessionem non datur rei uendi. ff. uti possi. l. i. et. l. qcũq. §. i. ff. de usuca. ff. ad exhi. l. iii. §. fi.

glo. sup p̄sica. ff. de rei ue. et. l. i. C. ubi in rem actio.

¶ Rei uendi. que datur contra doló desinentem possidere uidetur utilis. ff. de noxa. l. electio. §. et si is. et quod ibi nota.

¶ In rei uendi. tenetur possessor post litē contes. de casu culpa secuto. ff. de rei uen. l. qui petitorio. §. i. et. l. si homo.

¶ An et quando dampnatus in rei uen. possess. ex pen. retinere. uide. ff. de rei uen. l. in fundo. et. l. sin autem. §. penul. et ulti. e. t.

¶ An et quando in rei uen. possessor retineat fructus. uide in preallē. l. in fundo. et. l. sin autem. §. fi. et. l. sumptus. et quod ibi nō.

¶ In rei uen. heres non tenetur de dolo et culpa defuncti nisi lis fuerit cum defuncto contestata. tex. et glo. in. l. si mater. ff. de rei uen.

¶ Conuentus rei uen. consita in fundo nó potest tollere. ff. de rei uendi. l. si fundi.

¶ Rei uendi. tenetur etiam culpa desinens possidere. ff. de rei uēdi. l. si culpa. quod dic ut ibi i glo.

¶ Damnatus in reali quia culpa desiit possidere potest petere cessionem actionis contra possessoré ut in dicta. l. si culpa. in glo. i. et idem glo. e. t. l. is qui dolo. tacit quod. s. dixi in princi.

¶ Spes perdendi dominium non impedit realem ff. de rei uen. l. non adeo.

¶ In rei uen. fructus non ueniunt officio iudicis condempnatis sed exequentis. glo. et Bar. ff. de rei uen. l. qui restituere.

¶ Qualiter sit dictandus libellus et formanda sententia contra eum qui dolo desiit possidere. ui. Guilš. de suza. in. l. sin autem. ff. de rei uen.

¶ Si unus agat rei uen. contra aliú et ueniat tercius dicens se habere ius usufruc. uide. ff. d usuf. l. cuiuscunq. §. fi. adde ad. l. si is a q̄. ff. de rei uendi.

¶ Possessor cóuentus rei uen. tenetur cauere de restituendis fructibus etiam si non caueat possessio transfertur in agentem. ut in. d. l. cuiuscūq. qui tex. sm Barto est singularis potest etiam fieri descriptio fructuum. l. facultas. C. de iure fis.

¶ Rei uen. datur contra cuiuliter possidentez dixi s. adde tex in. l. iii. §. fi. ff. ad exhi. Item datur contra creditorem et simplicem detentorem. ut in. d. §. ti. et in. l. celsus. §. i. e t.

¶ Libellus in rei uen. et q restitutio rei nó uenit officio iudicis sed iure actionis. uide in. l. barū. ff. si serui. uen. uide in. l. hereditas. et. l. sed et si lege §. peto. ff. de peti. here.

¶ Rei uendi. potest esse sine dominio ipsa cessa gio. ff. famil. hercis. l. plane.

¶ Rei uen. datur ratione presentis possessionis lz sit antiqua. ff. de iudi. l. non aliter.

¶ Bone fidei possessor conuentus rei uendi. tenet solum inquantum est factus locupletior. tex. et glo. in. l. ite ueniunt. §. preter hec. ff. de peti. here.

¶ An omnia que possessor percepit debeat restituere uendicanti. ff. de peti. here. l. utrum. et. l. se. et ibi Barto

¶ Rei uen. datur contra possidentem facto tantū qui possidet nomine alieno ut seruus incapax possessionis sed capax nomine detentationis qd nō ꝑ monacho. ut. ff. de peti. here. l. filii. §. i.

¶ Uendicari potest res in qua quis non habet dominium sed ratione iuris qd in ea habetur adiecta cā. ut. l. i. §. per hanc. ff. de rei uen.

¶ Quilibet subiectionis quocunq genere subiectionis uendicari potest adiecta causa de iure. ut de glo. in dicta. l. i. §. per hanc. et sic statuto uel consue subiectus uendicatur adiecta causa d iure municipali sm Barto. ibi.

¶ An neq possidens neq detinens habens tamen al. facultatem rei restituēde possit conueniri reali glo. in. l. pompo. §. si is. ff. de procura. al. de acqui. pos. Bar. in. l. officium. ff. de rei uendi.

¶ Si agitur rei uen. ubi sit soluēda res petita. uide ff. de rei uen. l. si res.

¶ In rei uen. ueniunt fructus. et omis cā. l. Iulianus. §. i. et ii. ff. de rei uendi. et omnia que pretor habiturus esset. e. t. l. penul.

¶ Si rei uendicatio intentatur contra non possidentem et oporteat ipsuz uere possidere nec interrogatus sit si possideat potest condempnari. ff. de rei ué. l. is qui se obtulit. et. l. qui pretorio. e. t. sufficit tamen si petatur post litem contesta. an possideat. ut dicta. l. qui pretorio.

¶ Iurisdictio et subiectio ꝑncipaliter uendicant C. si cer. pe. l. i. et ibi Cy. ad hoc. d. l. i. §. per hāc. et q ibi nō.

¶ Quod dicitur detentatorem si conueniat posse nominare dominum in iudicio hoc est uerum quā do agitur pro re immobili secus si ꝑ re mobili. la. bu. in. l. Iulianus. ff. qui satis. co.

¶ Rei uendi. datur ex recenti possessione non ex antiqua. ff. de posi. l. si apud.

¶ Renuncians liti perdit dominium sed non rei uendi. uide Barto. in. l. i. in prin. de eden. et. l. naturaliter. §. nihil cómune. ff. de acqui. pos. Dy. tenet glo. in. l. plane. ff. fam. hercis.

¶ In rei uen. sufficit probare possessionez tempe litis mote. tex est singularis in. l. no ignorabit. C. ad exhi. et ibi Bal. et idem in quacunq reali.

¶ Si agitur reali et actor probauit rem fuisse suā licet non deponatur de presenti dominio tamen debet obtinere nisi intentio eius excludatur ꝑ alias probationes rei sm Innocen. in c. nouit. de iudi. circa finem.

¶ Si solum ciuitatis castri uel uille est meuz possum ciuitatem castrum uel uillam uendicare. sed si non est meum sed ibi habeo ius subiectionis túc oportet q proponam in rem confessoriaz pro iure negato. Inno. in. c. cum uenerabilis. in glo. eccl'iam ꝫ. sin autem petatue. de reli. domi.

¶ Quando reus conuentus rei ué non asseruit se possidere rem petitam quia de hoc non fuit interrogatus sed simpliciter obtulit se liti est differentia an actor sciuerat eum non possidere nec detinere rem petitam aut uero ignorauerit. Primo casu non potest sequi alia snia q absolutoria ab obseruatione iudicii quia actor uidetur se ipm decepisse ut. l. nam et si actor. ff. de rei uen. facit. d tetra. raynaldus. Scdo casu potest si actor uelit sequi declaratoria in fauorem eius absoluetur tamé reus a restitucione rei ideo quia non possidet. ut. l. si a te §. i. ff. de ex. rei iudi. et ibi Barto.

¶ Si apparet conuentum rei uendi. ad fundū possidere dim diam fundi tantum ualebit sententia lata sup dimidia ꝑ actore licz d alia dimidia iu. ex nihil dixerit dictuz est Bar. in. l. si constante. §. ii. ff. so. ma. quod sequitur. do. Anto. in. c. cum inter nos. de re iudi.

Relatio De materia relatióis. uide plene per Inno. de ap. intimasti. de off. dele. cum olim. de exces. prela. inter. Cy. C. de leg. l. que ex relationibus.

¶ Non est necesse q relatio nuncii fiat iudice sedente pro tribunali. sed sufficit si fiat tantuz notario. Bar. in. l. si finita. §. Iulianus. ff. de dam. infec.

¶ An ualeat processus contra contumacem antequam nuncius faciat relationem. si tamen postea facit Bar. in. l. multum. ff. de condi. et demon. et. l. hoc autem. §. defendi. ff. ex qui. cau. in pos. ca.

¶ An relatio debeat fieri ad pxima uel ad remota uide Bart. in. l. qui adoptioñ. ff. de adop. ubi ꝗ hoc ff. de iurisdic. om. iudi. l. si idem. §. fi. ff. de postulã. l. i. §. deniq. de septis. olim. de ap. inquisitioni. & ibi Io. an. nõ. ff. si cer. pe. l. non omnes. §. si pupillus in glo. accipientis.

¶ In dubio relatio dicitur personalis. ff. de lib. le. l. cuz centũ. et. ff. ꝗ here. insti. l. Iulian᷑. in pn. Bar.

¶ Quod sit officiuz iudicis post relatioñe factã superiori de aliquo negocio. nõ. C. de rela. per totũ scda scde. q. i. nomen. C. de ap. l. ex illo. nõ. de off. dele. cum super. de ap. intimasti.

¶ Standum est relationi iudicis. de off. dele. cum olim. i. de exces. prela. inter. Hosti. in. d. c. cũ olim

¶ Attendi debz id ad quod fit relatio. et sm illud iudicatur. C. de sen. que sine cer. quã. l. iii. insti. de ac. §. curare. ff. de re iudi. l. ait pretor. et. l. in summa. uide Inno. de testi. licet ex quadam.

¶ Licitum est referre ad principez consulens ubi quis dubitat in iure. l. uerũ. §. ex facto. ff. de mio.

¶ Quotuplex sit relatio. et utrum possit a relationibus appellari. uide in. l. i. §. quesitum. ff. de ap. ubi etiam uide q relatione pendẽte nihil debet innouari sicut nec appellatione.

¶ An et quando et quibus casibus principi fiẽda sit relatio. uide per Bal. in. l. i. C. de legi.

¶ Relatio realis est in deo. s. Tho. in. i. parte. q. xxviii. arti. i. et in. i. di. xxvi. ar. iii. et. in. q. de potentia. q. viii. ar. i. et est idez q essentia. in prealle. q. xxviii. arti. ii.

¶ Relationes diuine sunt abinuicẽ distincte. Idẽ in prealle. q. xxviii. arti. iii. et io. i. di. xxvii. arti. i.

¶ Relationes diuine sunt quatuor in prealleg. q. xxviii. arti. iiii. et in. i. di. xxiii. arti. v.

¶ Relatio diuina idẽ est q persona. Idem in pma parte. q. xl. arti. i.

¶ Relationes in diuinis constituũt et distinguũt personam. Idem in prealleg. q. xl. arti. ii. et in. i. di. xxvi. arti. i. et in. q. de potentia. q. viii. arti. iii.

¶ Relationibus abstractis non esset distinctio psonarum. Idem in. d. q. xl. arti. iii. et in. i. di. xxvi. arti. ii. et io. q. de potentia. q. viii. arti. iiii.

¶ Relatio in diuinis non procedit actus nocionales in prealle. q. xl. arti. iiii. et in. i. di. xxvii. ar. ii.

¶ Relatio inter deum et creaturas est realis ex pte creature non autem ex parte dei. Idem in pma parte. q. vii. arti. viii. et q. ix. arti. x. et in summa contra genti. li. ii. q. xi. et. xiii.

¶ Relatio realis non est in deo ex tempore. Idez in prima parte. q. xiii. et in. i. di. xxxx. ar. iii. et in q. de potentia. q. vii. arti. xi.

¶ Relationes consequentes actuz añime possunt in infinitum multiplicari. s. Tho. in. i. di. xvii. ar. ii. et in. ii. di. iii. arti. x.

¶ Relatio non potest esse principiũ actionis. Idẽ in. i. di. i. ar. xiii.

¶ Relatio est multiplex. Idem in. ii. di. i. arti. v.

Relatiuum De relatiuo substantie et accidentis. uide Bar. in. l. cunctos populos. C. de sum. trini. et fi. catho. nõ. in sti. de inuti. stipu. §. alteri. Idem Bart. in. l. legatis. ff. de cõdi. et demon.

¶ Relatiua referuntur cum omnibus suis qualitatibus. ff. de le. ii. l. si quis seruum. §. fi.

¶ Relatiuum qualitatis interdum ponitur pro relatiuo numeri. ut. l. si ita. ff. de le. i.

¶ Relatiuum quis uel qui quandoq facit relatióz simplicem quandoq specificam. glo. in. l. ii. C. man. uide nõ. in. l. i. C. de sum. tri. et fide ca.

¶ Relatiuum quis uel qui restringit. ut. ff. de le. iii. l. ea tamen adiectio. Bar. in. l. omnes populi. ff. de insti. et iure. dic ut ibi. et in. d. l. i.

Relapsus Quis dicatur relapsus in heresim. uide de here. accusatus. li. vi. ubi de hoc.

Relaxo De significato huius ꝟbi. nõ. gl. de off. or. graue. et in. c. i. de his. que ui me. ue cã fi. li. vi. ubi de hoc.

¶ Relaxari. i. licenciari uel absolui. ut in. c. i. de renuncia. ubi uide.

¶ Aliud ẽ relaxare excõicationẽ aliud absoluere ab ea. Io. an. ꝗ sen. excom. c. i. li. vi. sup ꝟ. relaxans ꝗ of. or. cũ ab ecclesiaꝝ. sup ꝟ. nõ relaxes. ubi uide

¶ Quando sententia tenet tunc fit absolutio qñ non tenet fit relaxatio in. c. i. de his que ui me. ue causa fiunt.

Relegatus Relegatio Omnis relegatus est infamis. Bar. in. l. cũ quidã. §. i. ff. de testa. Idem in. q. per eum disputata que incipit. statuto ciuitatis Lucane.

¶ An pater possit filiũ relegare i certo loco absq hoc q incurrat penã puati carceꝝ. nõ. Cy. in. l. i. C. de priua. car. Barto. in. l. ex facto. la grande. ff. de heredi. insti.

¶ De iure non põt quis relegari extra territoriũ relegantis. Barto in. l. relegatorum. §. ad tempus. ff. de interdic. et relega.

¶ Relegare. i. legare et sic compositum p suo simplici. ff. de le. ii. l. nemo. in fine. et in. l. ticius.

¶ Qualiter excommunicatus equiperatur relegato. nõ. de app. pastoralis. in glo. ulti.

¶ An relegatio sit pena corporalis. nõ. ff. de iurisdic. om. iu. l. impiũ. C. de sen. interlo. o. iudi. l. nulli probatur ex coniunctione duarum. ll. uidelicet. ff. que res pig. ob pos. l. fi. iũcta autẽ immo creditor C. de act. et obliga. et insti. qui. mo. ius pa. po. sol. ff. relegati.

¶ Relegatus non uidetur esse in eo loco in quo relegatur. ff. de here. insti. l. ex facto. §. rerum. ff. ad municip. l. eius. §. fi.

¶ Non omnis expulsus est relegatꝰ. ar. ff. de off. procura. cesa. l. fi. et. d. l. ex facto.

¶ Appellatione exilii comprehenditur perpetua relegatio. et an et quando relegatus debeat pdere bona. uide. C. de epi. audi. l. nemo.

¶ Si relegatus non seruet confines non gaudet aliquo priuilegio uel statuto ciuitatis. ut. l. ii. C. q et a quibus.

¶ Relegatus ad uelle iudicis est relegat9 usq3 ad mortem eius. Bar. in. l. cētesimis. §. fi. ff. de v. ob. et. l. uxorem. ff. de le. iii.

¶ Relegatio est ab urbe. ff. de off. prefec. ur. l. i. §. cura. pōt etiam esse a parte urbis ut ibi. principali a tali foro uel a tali contrata. d. l. i. in fi.

¶ Q. relegatus nō equiperetur deportato. fac tex. in. l. si quis. §. rei capitalis. ff. si quis cau.

¶ Relegat9 dicitur capite minutus eo q̄ non pōt stare in ciuitate. ff. de pena. l. iii.

Releuare An procurator qui non est releuatus possit opponere contra iurisdictionem iudicis uel procuratorium actoris uel al'. dilatorias exceptiones. Specu. ti. de satisda. §. penul. v. sed pone procurator.

¶ An dn̄s possit procuratorem absentem releuare ab onere satisdandi. dixi sub dictione procurator.

Relictum Qua actiōe petantur relicta que conseruantur. p auté. ex ca. C. de ub. prete uel exhere. uide Bar. i. l. filio ff. de inoff. testa. al'. l. filio pterito. ff. de iniust. rup. et irri. testa.

¶ Relictum factum dampnato ad perpetuos carceres est per non scriptum. l. ut in metallu3. et ibi Bar. ff. de his que pro non scrip.

¶ Relicta que non habent conditionem expssam debentur pure lic3 ex cā preteritionis uideatur institutio condictionalis. Barto. in. l. qui filio. §. si ge seruum. ff. de here. insti.

¶ An relictum clerico presumatur relictum ratione persone uel ecclesie. uide Bart. in. l. i. ff. de redi. et in auten. licenciam. C. de sacrosanc. eccle.

¶ An in relictis ad pias cās requirantur testes et quot. uide Bar. in. l. i. C. de sacrosanc. ec. uide in. c. ad hec. iudicante cum esses. et. c. relatum. de testa.

¶ An relictum filiofamil'. censeatur relictum cō templatione patris uel ipsius filii. uide Bart. in. l. et liberis. C. de usu et ha.

¶ An possit fieri relictum nōdū nato uel puelle lactāti p maritādo. Bar. i palle. l. i. C. de sa. iac. ec.

¶ Relictu tacite uidetur a quo fideicommissum relictum cui nihil relictum est. nō. C. ad. l. cor. de fal. l. si docuerit. in glo.

¶ An ualeat relictum quando non capaci relinquitur. nō. ff. de iure fis. l. nō intelligitur. §. quādo autem et ibi Bar.

¶ An appellatione relicti ueniat institutio. nō. in auten. de here. et fal. §. si uero nulla. in glo. relictū ff. de here. insti. l. his uerbis. et ibi Barto. Bal. etiā contra. Bar. in. l. quotiens. C. de here. insti.

¶ An relictum factum ab instituto uideatur repetitum a substituto. nō. ff. de le. ii. l. cum pater ab instituto. et ibi Bar. adde quod diximus supra sub dictione legatum.

Religio Religiosus An religiosus possit esse executor testamenti in quo sunt multa relicta ad pias cās tacente et paciete suo prelato uide Io. an. in regula. is qui tacet. li. vi. dixi sub dictione executor.

¶ Ingrediens religionem ueram et non fictā gaudet priuilegio religiosorum. Bar. in. l. quidam. C. de decurio. li. x.

¶ Pro religionis ingressu nihil debet exigi quis q̄s possit libere donare. i. q. ii. sequit. et. c. quā pio.

¶ Uouens religionem compellitur intrare. xvii. q. i. dei ergo.

¶ Uolens ingredi religionem si sit incognitus habebit tres annos probationis. xvii. q. ii. dei quis.

¶ Ingressus religione3 dat omnia sua religioni in auten. ingressi. C. de sa. sanc. eccle. xix. q. iii. platū.

¶ Uoluntarie intrans religionem apud illam deserere non potest. ii. q. iii. propositum. et deserētes puniuntur tanquam apostate. et redire coguntur. xx. q. iii. pro diuinis.

¶ Assumens habitu3 religionis inuite non priuat paterna hereditate. xx. q. iii. presens clericus.

¶ Sumens habitum religionis amplius nubere nō potest. xxiii. q. i. sicut bonum.

¶ Vir non potest ingredi religionem sine uxori cō sensu. xxvii. q. ii. si quis coniugatus. et. c. agatosa. et. c. qa agato. xxiii. q. v. mulier. et. c. q̄d deo pari.

¶ Vir et uxor non debent ingredi religionem sine consensu epi. xxvii. q. ii. si uir.

¶ Religiosus non solum propriis facultatibus sed etiam proprie uoluntati debet renunciare. xii. q. i. nolo. et. c. non dicatis.

¶ Religioso nullo modo etiam cum sui prelati licencia licet redire ad seculum. xvii. q̄one. iii. quod autem queritur.

¶ Si quis illectus et deceptus efficiatur monach9 ipse quide3 in claustro manebit. sed bona ipsius heredibus restituentur. xx. q. iii. constituit.

¶ Que uota possit religiosus omittere sine superioris licencia uide. xx. q. iiii. uerum hoc.

¶ Testator legat filie. xx. si nupserit. et. xi. si religionem intrauerit ipsa intrat religione3. an dēat habere. xx. aut. xi. tantum. dic. xx. tex. est in simili in. l. ticie. si non nupserit. ff. de condi. et demon. nō. moderni. de proba. in presentia. facit quia melior est uita religiosorum q̄ coniugatorum. de sponsa. commissum. xxvii. di. si nupserit. xxvii. q. i. c. i. de conuer. coniu. uerum. et. c. ex publico.

¶ An ingressus religionis tollat ingratitudinem quam cōmisit filius aduersus patre3 in seculo cuius poterat p patrem exheredari. nō. glo. in. l. deo nobis. C. de epi. et cleri. bo. tex. cum glo. xix. q. ui. c. fi. ubi uidetur q̄ sic. uide do. Car. in cle. finali. de regula. in. q penul. et fi.

¶ De significato huius dictionis religiosus. nō. de consti. ecclesia sancte marie. de eta. et qua. a nobis uide de uo. ex multa. ubi epus. dicitur religiosus.

¶ An begardi hospitalarii templarii fratres milicie uel alii mutantes habitum non tamen facientes expressam professionē censeantur religiosi et gaudeant priuilegio clericali. Bart. q̄ non. in. l. i. ff. de pen. doc. moderni contra in. c. i. de oblig. ad ratio. facit quod nō. glo. de sen. excom. non dubiu3 et. c. ex tenore. doc. qui cle. uel uo. insinuante. et ibi per do. Car. facit quod nō. glo. in cle. cum ex eo. de sen. excom. in glo. ii. et in clemen. i. de reli. domi. in v. obedientiam. adde quod nō. Specu. ti. de sta. m o. §. i. v. xxxvi. queritur. adde de templariis quod nō. glo. xii. q. i. duo sunt. xcvi. di. bene quidem. i glo. sup v. statuedi. xvi. q. iii. §. sic etiam predia. i glo. uidetur. xxvii. q. iii. quisquis. in glo.

¶ An monachus dicatur religiosus. nō. de electio. nulli. li. vi. in quibus uidet pbari q̄ sic. Idē glo. in cle. i. de elec. in v. religiosus. que etia3 uidet uelle q̄ appellone religiosoR comphendanē mēdicantes.

¶ An appellatione religiosorum ueniant clerici seculares. glo. q non in clemen. i. de deci. Idem in cle. in plerisq. de elec. in clemen. i. de sup. ne. pref. in clemen. i. ad finem. de re. eccle. non alie. in cle. i. de censi. in clemen. cupientes. de pen. in clemen. i. de sen. excom.

¶ Quid si papa uel rex ingrediatur religioné. an eius iurisdictio transeat ad mōsterium. Albri. i. an ten. in gressi. C. de sa. sanc. eccle. g o. xx. q. iii. pns clricus. xxvii. q ii scripsit. in qbus glo. uide an desinat esse papa uel rex. et concluditur q sic.

¶ An clericus secularis relicta ppria ecclesia possit ingredi religioné. et de cuius licencia. plene habetur. xix. q i. et. ii. Innocen. q sine licencia pape potest. de regula. licet.

¶ An officia religiosorum sicut sunt prioratus et similia possint esse perpetua. dic q non. de statu regula. c. i. et c. cum ad monasterium. et an confirmatio pape faciat ea perpetua ita q non sint per inferiorem remouibiles. tex. q sic. et ibi glo. de consti. ut. uel inuti. porrecta. Inno. de pben. nisi. de elec. cū inter. de off. dele. super eo. de re iudi. de cetero Archi. de off. ordi. presenti. li. vi. de preben. cū singula. eo. li. faciunt nō. qui cleri. uel uo. insinuante.

¶ An collegium leprosorum censeatur religiosū Inno. q sic. de eccle. edi. eū dicat glo. contra i. cle. quia contingit. de reli. domi. in pn. secularibus. dicit sub dictione lepra.

¶ Quot modis sumatur hoc nomen religio. doc. de regula. super rubrica.

¶ Ad religionem in cachtam quidem non debet admitti nisi po t annū. xviii. no de regula. q. i insul.

¶ An religiosi ligentur sentenciis suorum superiorum latis tantū. j. scripta monasterii uel ubiq nō. Hosti. de sen. ex. cum illorum. do Card. in cle. dudum. pn. ab olim. in. i. q de sepul.

¶ An masculus ingrediens religionem monialiū et ibidem professionez faciens obligetur religioni dic ut nō. glo. et doc. de regu. c. ii. de priuile. tuaz. xviii. q i. diffinimus.

¶ An stante consuetudine in aliqua religione q conuertendo non faciat expressam professionem sed solum promittat obedientiam in manu prelati Specu. ti. de sta. mo. pn. xxxvii. Inno. qui cleri. uel uo. consuluit. do. Car. in cle. fi. de regula. in. iii. q. et in clemen. i. q. sane. de sta. mo.

¶ An religio sancti Benedicti sit approbata. dic q sic et licitu n est eā allegare. de regu. super eo. bon⁹ tex. xvi. q. i. sunt nōnulli. et. c. huic est. xvii. q i Consaldus.

¶ An intrans religionem dissolutam teneat post ea ad illam conseruandā si fuerit reformata. et an maior pars conuentus possit alia inuita religionez reformari et dato q sic. an contradicentes teneant ad obseruanciā religionis reformate. plene de his per Inno. et doc. in. c. super uo. de regula.

¶ In qua ueste debeant nouici probare religioné seu regulaz. nō. glo. et doc. in. d. c. super eo.

¶ Que dicatur artior regula. nō. Io. an. et doc. i prealle. c super eo.

¶ Ingressus religionis pendet a libero arbitrio ingredientis ita q in tali actu conquiritur consens⁹ cum qualitate libertatis. tex. est de regu. cū uiruz et. c. ii. et ibi nō. doc.

¶ Quid si ingrediens religionem protestatur q non intédit profiteri. dic ut nō. in. c. fi. de condi. appo. do. Car. in cle. fi. de regu. in. v. et. vi. q.

¶ An quo ad religionis ingressum malicia suppleat etaté glo. et doc. de regu. cū uirū. pn. cōmuniter tenetur q non. c. t. postulasti. pn. glo. alia glo. xx. q. i. et sic doc. q non. in clemen. fi. de regula.

¶ Qui profitetur unum de substantialibus religionis dummodo illud fiat respectu alicuius certe religionis uidetur omnia alia profiteri. dictum est Inno. de regu. porrectum. quod limita p nō. q cle. uel uo. rursus. et. c. insinuante. ubi doc. adde q contrarium uidemus uelle Specu. ti. de sta. mo. q. i. pn. xxxvii. ubi refert papam clementez dixisse aliqué posse promittere unū de substātialib⁹ nō aliá uerá

¶ Locus edificatus in forma ecclie presumit religiosus. et de auctē epi edificatus. Archi. d. consec. di. i. nemo. docto. de priui. c. petentibus. ro. conclusione. ccxii.

¶ Que differētia sit inter religiosum et sacrum uide de consecra. di. i. sicut. doc. de reli. do. ad hec.

¶ An ad hoc ut aliquis obligetur religioni sit necessaria psona recipiens professioné. Inno. q sic. de regu. porrectum. uide bonum tex. et quod ibi nō. glo. et doc. in. c. consuluit. qui cle. uel uo. et ibi habes de professione que fit super altari. de materia uide Hosti. in summa. qui cle. uel uo. q. qui uouēs pn. uel si et se. et. t. d. sta. mo. q. i. pn. xix. plene p do. Cardi. in. d. c. porrectum. et in clemen. ne in agro. q. sane. ii. de sta. mo.

¶ An ingrediens religionem anno pbandi si aliq donauit monasterio possit si exierit illa repetere. uide Inno. et doc. de regu. c. penul.

¶ An ingressu religiōis requiratur consens⁹ epi nō. doc. de cōuer. coniu. c. i. ubi distinguitur. an ingrediens sit coniugatus uel non.

¶ An uxor nō cognita que dicit se uelle ingredi religionem debeat habere annum probationis. dic q non. sed seruabitur forma. c. ex parte. de couer. coniu. de quo ibi glo. et i. c. statuimus. de regula. ubi etiam glo.

¶ An et quando alter coniugum possit uel nō de licencia alterius ingredi religionem. nō xxvii. q. ii. sunt qui dicunt. c. agathosa. et. c. scripsit. nō. de couer. coniu. c. cuz sis ueniens uxoratus. et p totū. Adde q si alter ingredit sine licencia alterius. si postea per remanenté in seculo repetit res sunt ei restituende. nō. glo. xvii. q. i si quis incognitus.

¶ An uxor censeatur hoc ipso uouere continentiam q dat uiro licenciam ingredi religionez. nō. glo. xxvii. q. ii. multorū. xxxii. di. fuatū. xxxviii. di. dei qui. In quib⁹ glo. uidet cōcludere q sic. glo xxxiii. q. v. si quis uxorem. xxvii. q. ii. agathosa.

¶ An uxor possit repetere uirū qui ingressus est religionem sine eius licencia et an ille teneat reddere debituz. et an possit exigere. et an ea mortua possit cogi redire ad monasteriuz. nō. xxvii. q. ii. agathosa. in glo. fi.

¶ An uir intrans religionem sine licencia uxoris possit propria auctoritate exire. nō. de conuer. cō iu. placet. glo. xxxiii. q. v. notificasti.

¶ Quid si uxor ingreditur religionez pmo uiro contradicéte q deinde consensit et ipsa tunc non an possit exire. nō. glo. xxxiii. q. v. mulier.

¶ An p igressū religionis ipmat caracter. Io. an. q nō. d. cōuer. cōiu. placz. et i regla semel deo. li. vi.

¶ An ingressus religionis factus per calorem se mituz obliget. uide sanc. Tho. scda scde. q. ui. arti. ui. glo. et Io. an. d conuer. coniu. dudum adde tex. xvii. q. iiii. sunt qui opes.

¶ An per ingressum religionis tollatur penitētia que erat imponenda pro delicto ante cōmisso. nō. glo. xxxiii. q. ii. admouetur. ubi pulcher tex. glo. d uo. scpture. adde qd dixi sub dictiōe irregularitas

¶ Aliquando religiosus sumitur pro catholico et fideli. de consti. eccle. de re. eccle. c. fi. li. vi.

¶ An una religio possit se subicere alteri quo ad habitum et regularem obseruantiaz. uidetur q sic de sta. regu. recolentes. de q̊ in. c. dilectus. q me. ca. et in. c. olim. de resti. spol.

¶ An ad ingressum religionis sit admittēdus is q est debitor aborum priusq satisfaciat. glo. uidet di cere q non. x. q. ii. hoc ius. in ꝯ. onerosa.

¶ An per ingressum religionis soluat uinculū ma trimonii uel tantuz tollatur effectus. glo. q uincu lum soluitur. et ideo remanens in seculo potest cō trahere. de conuer. coniu. c. ii. et ibi nō. contrariuz uidetur sentire gl. vii. q. i. pastoralis. xxxii. q. vii. licite. xxvii. q. ii. desponsatam. primuz uidetur ue rius. per tex. in. d. c. ii. ubi uidetur casus. Idem te net do. Car. de sponsa sicut. in. v. q.

¶ An ingrediens religionem et professionem fa ciens ea conditione ut possit habere proprium sit obligatus religioni. glo. d condi. appo. c. fi. tenet q non. et in. c. insinuante. qui cleri. uel uo. facit quod nō. de conuer. coniu. dudum. de statu mo. c. ii. glo. xxxii. q. ii. in fine. magne glo. Inno. et doc. in. d. c. insinuāte. glo et doc in auten. ingressi. C. de sacro sanc ec. et in. l. p̄suum. ꝗ. denique ff. de usu et ha. ubi glo. Specu. ti. de sta. mo. ꝗ. xiix. et in cle. eos. d regula. ubi do. Car. floren. et in. d. c. fi. in. v. q. uide late per eundem. glo. x. q. i. c. ii.

¶ An facto diuorcio inter uiruz et uxorē ꝓpter adulterium possit alter ingredi religionem inuito altero. glo. et doc. de diuor. ex litteris. et de eo qui dux. in matri. quā po. lu. per adul. ex tuarum.

¶ Que etas requiratur in ingrediente religionē ut illi obliget. no. de regu. ad nostrā. e. t. c. i. li. vi. xx. q. i. p totuz. et est co s opinio q p9 annū xiiii. fallit in monachis insularibus. de regu. q i insulis

¶ An ingrediens religionem et assumens habitū possit ante pfessionem expssam uł tacitam testari et hr̄e ꝓpriū Archi. q sic. de regu beneficiū. li. vi. xii. q. v. c. ul. in glo. d testa. c. ii. ubi Inno. et Host. et do. Anto. glo. xix. q. iii. quia ingredientibus.

¶ An ingrediens religionem liberet a patria pote state. nō. glo. in. l. si ex cā. ꝗ. pap. ff. d mio. et. l. deo nobis. C. de epi. et cle. in clemen. fi. de regula.

¶ An ingressus religionis tollat irregularitatem glo de aposta. c. ii. de iudi cum d putati. glo. fi. i. c. fi. de fi. presbi. glo. xix. q. iii. c. fi. xlvii. di. quantū libet. in glo fi. adde de eo qui fur. or. rece. c. i. et in c. ii. de aposta.

¶ An religiosus egrediens religionem recuperat beneficia sua que habuit tempore ingressus. glo. et doc. de cle. coniu. qd ad te. casus. de proba. cām. de renunc. ex transmissa glo. penul. xvii. q. ii. glo. xvii. q. i. si quis rapuerit.

¶ Cui applicentur bona ingredientis religionem non capacem bonoruz. Inno. et Io. an de ꝓba. in p̄ sentia. Specu. ti. de sta. mo ꝗ. i. ꝯ. iii Frede. de sen. xxvi. Io. an in. c. fi. de pac. communis opinio est q ueniant aduenientes ab intestato. in auten. bona. C. de bo. prescrip. quod limita. nisi illa bona essent relicta ingredienti restituenda sub dictione si de cesserit sine liberis. tunc enim debent erogari i pi as cās. casus uidetur in auten. de sanc. epi. ꝗ. sed et presenti. in fi. quod tenuit Ange. in q. per euz dis putata. que incipit nobilis quidam.

¶ An parentes possunt filium impubererez trade re religioni. glo. q non. xx. q. i. c. ii. et. c. i.

¶ Si quis uotum emittit et non dicat cui religio ni. intelligitur uouisse illi religioni in cuius mani bus uotum facit. Inno. in. c. quod dei. de sta. regu.

¶ Quibus casibus pubes uel impubes obliget re ligiōi. nō. Io. an. de regu. c. i. li. vi. Inno. e. t. c. i. glo. xx. q. i. in summa glo. xxii. q. i. c. i.

¶ Quid sit religio. uide Io. an. de regu. c. i. li. vi. super glo. ut seruientes. Archi. xx. q. i. presens cle ricus. ui de. s. Tho. scda scde. q. lxxxv. arti. ii.

¶ An prelatus exemptus inferior epo zelo sancti oris uite transiens ad religionem petita licencia li cet non obtenta a papa uel eius legato de latere li cite transeat. Io. an. in regula. c. non stat. li. vi.

¶ An de religione possit fieri transitꝰ ad uitā he remiticam. uel econtra. nō. xvi. q. i. si clericatus. in glo. iiii. ea. cā. et. q. qui uere. in glo. i. tex. et glo. in c. i. de exces. prela. li. vi.

¶ An si alter coniugum committit adulteriuz pos sit alter eo inuito ingredi religionez. Archi. xvii. q. ii. agathosa et ibi glo in ꝯ. cōuerso. Io an. de cō uer. coniu. cum sis. dixi supra.

¶ An si maritus ingreditur religionem uxore non consentiente. postea mortua uxore ipso ignorante et nihilominus perseuerante in religione dicatur eius uotum solenne. Innocē. de conuer. coniu. qui dam. et. c. consuluit.

¶ An si maritus ingreditur religionem relicta ux ore in seculo non suspecta d incontinentia sed be ne de aliis delictis solennizetur eius uotum. uide Io. an. de conuer. coniu. ad apostolicam.

¶ An si coniuges ante matrimonium promiserūt castitatem possit alter sine alterius licencia ingre di religionem. Inno. de conuer. coniu. dudum. ubi uide p eū et an et qn ingressus unius ex coniugi bus ad religionem requiratur alterius consensus.

¶ An opus meritorium in religiosis ꝓualeat aliis glo. in cle. i. de reli. et uene. sanc.

¶ Religiosus non pōt esse hospitalarius. glo i cle. quia contingit. de reli. domi. in ꝯ. secularibus. Io. an. in. c. cum dicat. de eccle. edifi. Archidia. xviii. q. ii. quidam.

¶ An religiosus peccet mortalr desiderando epa tum. doc. in. c. in plerisq. de elec.

¶ An existentes de tercio ordine sancti francisci possunt dici religiosi glo q sic. in cle. i. de religio. domi. in ꝯ. obedientiam. genze. in cle. cum ex eo. de sen. excom. et ibi glo.

¶ An religiosus promotus ad ecclesiam secularē acquirat ecclesie uel primo monasterio. uide tex. et doc. de priuile. cum olim. ii. glo. in ꝯ. clericorū. in clemen. ii. de heretꝗ de materia uide in. c. fi. de regula. glo. xviii. q. i. in summa. glo. xii. q. i. ga tua Io. an. in. c. i. de testa.

¶ Que differentia sit inter locum religiosum & sacrum. uide de consecra. di. i. sicut. doc. d reli. do.

ad hoc faciunt dicta sub dictione locus.

¶ An liceat inuenire nouam religionem. dic q nō ut in c. religionum. de reli. domi. li. vi.

¶ An illi qui construunt habitacula mutant habitum portant aliquod signum sunt religiosi. dic q nō si talia faciunt sine auctoritate epi. xcvi. di. nulla. de reli. domi. c. i. et. iii.

¶ An occasione religionis pretermittenda sint officia pietatis erga parentes. uide sanc. Tho. i. q. de qua bet cuius uba ponunt in summa pisa. sub dictione religio. Idem q. dicit. idem sanc. Tho. secda secde. q. i.

¶ Scdm quid attendi debet gradus diuersarum religionum. uide. s. Tho. secda secde. q. clxxxviii.

¶ An religiosus peccet mortaliter transgrediendo ea que sunt in regula. sanc. Tho. in preallegi. q. clxxxviii. arti. ix. Idem secda secde. q. clxxxiiii.

¶ An religiosus eodem genere peccati grauius peccet q secularis. uide sanc. Tho. ubi supra.

¶ An religiosi succedant in bonis parentum uel aliorum ppinquorum. dic ut habetur. C. de epi. et cleri. l. deo nobis. xix. q. iii. § si. et est conclusio q sic.

¶ An cum religiosis possit dispensari in uoto continentie. uide. s. Tho. secda secde. q. lxxxviii. adde quod dixi sub dictione papa.

¶ An religiosus factus epus absoluatur a uoto paupertatis et obedientie. uide. s. Tho. ubi supra dixi sub dictione epus. et an teneat ad regulas obseruantias. uide. s. Tho. secda secde. q. clxxxv.

¶ An de ingressu religionis habenda sit magna deliberatio. uide. s. Tho. secda secde. q. ul. et ibi uide de tribus considerandis in tali ingressu.

¶ An quis debeat inducere alios ad ingressum religionis. uide in preall. q. ul.

¶ An seruus possit ingredi religionem. uide. xvii. q. ii. si quis incognito et in summa Pisa. sub dictione religio. ii. §. utrum seruus. et. §. se.

¶ An ille qui est obligatus ad seruiendum alicui uel ad soluendum possit ingredi. dic q sic. sed monasterium tenetur soluere de his que ratione talis ingressus sibi obueniunt. uide plene in dicta sub dictione religio. §. utrum autem ille. et. §. se.

¶ An epi presbiteri archidiaconi curati possint ingredi religionem. uide. s. Tho. secda secde. q. ul. et de regu. licet. xix. q. ii. due sunt.

¶ An per ingressum religionis consequatur quis remissionem omnium peccatorum. s. Tho. secda secde q. ul. tenet q sic ubi etiam tractat an melius sit ingredi religionem q peregrinari terram sancta ad materiam. uide tex. et glo. de uo. scripture. et uide an per ingressum religionis quis absoluatur a uoto faciunt que dixi supra.

¶ An pueri possint se obligare uoto ad intrandum religionem. uide. s. Tho. secda secde. q. ul. ubi uide an aliquo uoto liceat se obligare ad religionis ingressum. de quo ibi an tale uotum obliget. et quid si illa religio et quam se uouit non uult illum recipere. uide. s. Tho. secda secde. q. clxxxviii. et i preall. q. ul.

¶ An ille qui uouit unam religionem determinatam possit induci ad aliam. s. Tho. secda secde. q. ul. ubi etiam querit an ille qui uouit religionem teneat in ea perpetue manere.

¶ An et quando liceat de una religione transire ad aliam. uide. s. Tho. secda secde. q. ul. ubi ponit triplicem rationem propter quam quis pōt de una religione transire ad aliam.

¶ An illegitimus ingressus religionem possit ex sola dispensatione epi promoueri ad dignitates et officia illius religionis. uide Archidia. lvi. di. singulosa sum.

¶ An ille qui iurauit seruire alicui ad certum tempus uel aliquid aliud facere possit ante finitum tempus ingredi religionem. uide Inno. super rubrica. de oblig. ad ratio. et. li. di. preterea. dixi supra.

¶ An in probatione religionis requiratur annus continuus completus. uel sufficiat interpellatus. uide Lap. allega. xlvii. Pau. in clemē. ii. de regu. tex. et ibi Barto. in. l. interdum. §. . ff. de publica. ubi de hoc.

¶ Religiosi dicuntur non solum monachi sed etiam clerici et laici qui sunt religiosi et fidedigni. nō. dn. uo. ex multa. in glo. de conti. et. xviii. q. ii. placuit de re. eccle. non alie. c. si. de cesta. nos quidem.

¶ Episcopus est religiosior quam abbas aboate. nō. de elec. nullus. li. vi.

¶ Digna est ea que p religione facit. ff. de reli. et sum. fu. l. sunt persone. ff. de usufruc. l. locum. in prin. ff. de seruitute. l. seruitutes. §. ii. C. de his qui in manu. l. i. et. ii.

¶ Religionis fauore permittitur quod alias non permitteretur. de fi. presbi. c. i. de do. et contu. c. ii.

¶ Religio est de iure publico. ff. de iusti. et iure. l. i. §. huius studii. C. de epi. et cleri. l. si quis in hoc genus. C. de heret. l. manicheos.

¶ Ubicumque sepelitur corpus de uoluntate domini eius ille locus efficitur locus religiosus. secus si contra domini uoluntatem nō. de conse. di. i. certum.

¶ An sit differentia inter religionem et ordinem ponit Io. an. de reli. do. c. ii. li. vi. sup p religionum.

¶ An religiosus possit eligi in prelatum alicuius ecclesie secularis non epalis. etiam collegiate. nō. in clemen. i. de elec. in glo. ul.

¶ In his que religiosis locis relinquuntur non requiritur solennitas testium. no. de consue. c. ii. in glo. ul. ubi de hoc.

¶ An ingressus religionem qui in fine anni exiuit si iterum eandem religionem ingrediatur debeat adhuc habere alium annum uel non. nō. in regula eam qui certus. li. vi. no. de regula. super eo. ubi concluditur q non.

¶ Que sint religiones approbate. nō. in clemē. i. de regula. in glo super p. quomodolibet. facit tex. et quod ibi nō. in. c. fi. de reli. do. adde nō. p Bar. in. l. ii. ff. de colle. illici.

¶ Appellatione loci religiosi includuntur monasteria et alia pia loca. de quo uide de sacr. negu. pla. grandi. li. vi.

¶ Religiose. i. caste. de eta. et qua. a multis.

¶ Intrans religionem et moriens. i. annum pbationis eius remaneat prochianus quo ad canonicam portionem. uide Archi. xiii. q. ii. §. sed aliud.

¶ Religiosus simplex non constituitur procurator nec constituere potest sine superioris sui licentia in clemen. ii. de procura.

¶ Religiosus plus meretur in eodem genere boni q secularis in glo. in clem. i. de reli. et uene. sanc. in glo. nō. q forma.

¶ In religiosis promouendus ad prioratus conuentuales que etas requiratur. uide i cle. ne i agro. §. cetep. de sta. mo. ubi habes q in non conuentualibus.

¶ Intrans religionem simoniace est irregularis. nō.

pe. et ab. in. c. ii. de sta. mo.

¶ Religiosus litigans et succumbens non cōdem natur in expen. de no. op. nun. c. ii. in glo.

¶ Religiosi extra claustrum se percutiens a solo papa absoluuntur. Specu. ti. de sen. pro la. § ut aūt ꝓ. quid si monachi. de sen. excom. cum illorum.

¶ Religiosus non potest agere possessorio rec dum. de ꝑptis. cum dilecta. in glo. ul.

¶ Religiosus pōt sine cuiuscūq auctoritate litigare super electione de se facta. de cōsue. cū dilectꝰ

¶ Religiosus transiens ad strictiorem regulam si ne licencia debet. ī annum uocari ad electionem ꝑoris monasterii. ut nō. doc. de renunc. ex trāsmissa. qꝫ non dicit in totum translatus de ꝑuile. c. pe.

¶ An religiosus teneatur ad obseruantiam consiliorum. nō. Gas. de cal. in. c. i. de consti. et in. c. me minimus. qui cleri. uel uouen.

¶ Si quis putat se religiosum non refrenans linguam suam sed seducens cor suū huius uaria est religio. Iaco. i. q. vii. in loco.

¶ Religiosi non dicutur subiecti iurisdictioni cōmunis. uide Ange. in consilio suo. cxviii. quod incipit arguitur.

¶ Religio sumitur pro quadam obligatione pietatis. tex. ff. đ in off. testa. l. cum te. alibi religio. i. diuinus cultus. ff. de iusti. et iure. l. ueluti. Item religio. i. officium. ff. de offi. presi. l. illicitas. § ne potētiores. uide in. l. i. C. de summa trini.

¶ Omnes. l. que uolunt ꝙ per illationeꝫ cadauerꝫ fiat locus religiosus ita ꝙ desinat esse in cōmercio nēo. ff. de religio. per totum. insti. de re. diui. post prin. sunt correcte. de iure canonico qđ preualet ī hac materia quia locus nō pōt fieri religiosus sine auctoritate epi. de reli. domi. ad hoc. nō. glo. xiii. q. ii. in ecclesiastico. Inno. in. c. abolende. de sepul.

¶ Religiosi possunt esse testes in cā tam corā iudice seculari q̄ ecclesiastico dummodo iurent de licencia superiorum. Bal. in. l. qm liberi. C. de resti.

¶ Religio importat statum perfectionis. s. Tho. scđa scđe. q. clxxxv. arti. i.

¶ Religiosi non tenentur ad omnia consilia sꝫ solum ad paupertatem obedientiam et continentiaꝫ. Idem in prealle. q. clxxxv. ar. ii. iii. et. iiii. v. et. vi.

¶ Religioni sufficiunt tria uota licet potissimum sit obedientia in prealle. q. clxxxv. ar. vii. et. viii.

¶ Religiosus non semper peccat mortaliter faciens contra regulam. ea. q. ar. ix.

¶ Religiosus in eodem genere peccati grauiꝰ peccat q̄ secularis. ea. q. ar. x.

¶ Religiones sunt plres. Iđ scđa scđe. q. clxxxvii. arti. ii. et ibi uide qualiter religio aliqua est circa uitam actiuam.

¶ Religio aliqua est circa miliciam. e. q. ar. iii. et aliqua circa predicationes et confessiones. e. q. ar. v. et. vi.

¶ Religio aliqua est circa uitam contemplatiuaꝫ q̄ est pocior q̄ que ordinat ad actiuaꝫ. ea. q. ar. vi.

¶ Religio non est imperfectior si habeat aliquid in communi. Idem scđa scđe. q. clxxxvii.

¶ Religio solitaria est perfectior religioni habitātium in communi ubi supra proxime.

¶ Religio est uirtꝰ annexa iusticie. scđa scđe. q. lxxx. arti. i.

¶ Religio tantum consistit in ordine ad deū scđa scđe. q. lxxxi. arti. ii. iii. iiii. et. v.

¶ Religio est preferenda omnibus uirtutibus moralibus. Idem scđa scđe. lxxxi. arti. vi.

¶ Religio hꝫ actus exteriores. ea. q. lxxxi ar. vii.

¶ A religione distinguitur pietas. Idem secūda secunde. q. ci. arti. iii.

¶ Religionis actus est oratio. secunda secūde. q. lxxxiii. articu. iii et offerre deo sacrificium. secunda secunde. q. lxxxv. arti. iii. et adoratio. secunda secunde. q. lxxxiiii. arti. i. et uotū. secunda secunde q. lxxxviii. ar. v. et iuramentum secunda secunde q. lxxxix. arti iiii.

¶ Vicium impositum religioni est superstitio. secūda secunde. q. lxxxxii. arti. i.

¶ Religioni opponitur temptatio. secunda secūde q. lxxxxvii. arti. iii. et sacrilegium. secunda secūde q. lxxxxix. arti. ii.

¶ Religionem possunt intrare non examinati in preceptoꝝ obseruantia. secunda scđe. q. clxxxviii. arti. i. et in. q. de quolibet. q. iiii. ar. xxiii.

¶ Valet uotum de ingrediendo monasterium siue religionem. secunda secunde. q. clxxxviii. arti. i. et in. q. de quolibet. q. iii. arti. xiii.

¶ Ille qui uouit tenetur ingredi religionem. in p̄allega. q. clxxxviii. ar. iiii.

¶ An et qualiter religiosi possunt transire de una religiōe ad aliā. Iđ in prealle. q. clxxxviii. ar. viii.

¶ Religiosi non debent sustinere suos inpugnatores. Idem in. q. de quolibet q. v. ar. xxvi.

¶ Religionem intrans non est absolutus a culpa et pena. Idem in. iiii. di. iiii. ar. xxxii. al' di. xxxii.

¶ Ingressus religionis leuissime magis satisfecit quā quelibet penitentia taxata. Idē in. iiii. di. xvi.

¶ Quid sit religio. uide per eundem in. iii. dist. xxxii. uel xxxiii. uel. xxxv.

Relinquo De significato huius ꝟbi an et quādo comprehendit institutionem uel legatum. no glo et Bar. in. l. his uerbis. ff. de here. instit. doc. de testa. rainucius. adde tex. i. l. i. i si. ff. de ta. exhi. gl'. i. l. si qs sub ꝯdictiōe ff. de here. insti. glo. in autē. de here. et fal. § si ꝟo

¶ Verbum relinquo adiectum certe rei non īportat institutionē. Bar. in. l. cogi. § generaliter. facit ad trebel. et. l. illa. institutio. ff. de here. insti.

¶ Hoc uerbum proprie pertinet ad ultimas uoluntates et sic ad morientes spectat. ff. de tabu. exhi. l. i. ff. de serui. l. si cui. ff. de transac. l. cum hi. § i. C. de sa. sanc. ec. l. i. insti. q ma. ac. nō pos. § si qñqꝫ tamen ad actus inuentiū pertinet. ut. ff. si inge. qs esse dica. l. hoc sermone. et. ff. ex qui. cau. ma. l. sed et si per pretorem. § i.

¶ Omnia que quis relinquit uel donat ecclesie inter uiuos censentur relicta uel data pro anima. de testa. requisisti.

¶ Omnis qui reliquerit domum aut patrem aut matrem aut sororem propter me centuplum accipiet. Mathei. x. xxxviii. q. i. § his ita.

¶ Hoc uerbum reliqt qđ importat. uide Bar. in. l. centurio. ff. đ uul. et po. uide Ang. ī ꝯsilio. xxxix.

Reliquie Altaria que sine reliquiis sanctorum eriguntur debent euerti de consecra. di. i. placuit.

¶ Reliquie et corpora sanctorum transferri non possunt de loco ad locum sine licencia principis. đ consecra. di. i. corpora sanctorum. uide in summa pisa. sub dictione reliquie. § cuius auctoritate.

¶ An reliquie sanctorum possunt uendi uel emi. Bal. in. l. iii. C. de sa. sanc. ec. et ibi glo. i pro. distrahat et in. c. ad hec. de relig. domi. tex. quod non. in. c. ii. de reli. et uene. sanc.

¶ An liceat cuilibet portare in processionibus reliquias sanctorum. dic quod non nisi adminus sit subdiaconus. glo. xxiii. di. non liceat cuilibet.

¶ An liceat adorare reliquias martirum et aliorum sanctorum. dic errorem fuisse uigilancii asserentis quod non contra quem scribit beatus Ieronimus. uide no. per Inno. et doc. in. c. i. de relig. et uene. sanc. et c. ii. e. t. ubi tex. quod licet dummodo tales sancti sint per papam approbati.

¶ An liceat causa deuotionis furari reliquias et portare de loco ad locum. dic quod non nisi essent inter sarracenos uel alios infideles. uide glo. de consecra. di. i. corpora.

¶ An emere reliquias sanctorum sit simoniacum uide Io. an. in. c. consuluit. de simo.

¶ An liceat portare reliquias ad collum. uide sanc. Tho. secunda secunde. q. xcvi. qui concludit quod sic si id fiat ex fiducia dei et sanctorum cuius sunt reliquie. si autem attenderetur circa hoc aliquod uanum puta quia ieiuno stomacho poneretur ad collum uel ad uasculum esset triangulare seu quid simile tunc esset superstitiosum et illicitum.

¶ Reliquie antique non debet ostendi extra capsam. de reli. et uene. sanc. c. i. et. ii.

¶ Reliquie piorum status multum operantur ff. de his qui sunt sui uel alie. iur. l. patre. ¶. pen. ff. de q tio. l. seruos. et quod no. vi. di. i summa. i fi.

¶ Reliquie que sunt in altari non debet tolli. no. de iurepatro. c. ii.

¶ Reliquie non possunt portari de una ecclesia ad aliam. sed bene de loco priuato ad ecclesiam. dicit Guil. in. l. i. C. de reli. et sump. fu.

¶ Quid ueniat appellatione reliquiarum. uide in l. cum optio. ff. de op. le.

Reliquum Reliqua

Reliquum idest residuum. et si nihil est residuum nihil debetur. ff. de here. insti. l. quod si non sit.

¶ Appellatione reliqui comprehenditur totum. ut in dicta. l. quod si non sit. et. l. se. Idem appellatione residui. ff. de uerbo. obliga. l. si ita stipulatus. de restitu. in inte. l. quamquam ff. de dona. cau. mor. l. ei qui. C. de here. insti. l. ii.

¶ Quid ueniat appellatione reliquorum. uide. ff. de le. iii. l. pdus. et. l. offilius. et. ff. de opt. lega. l. cum optio

¶ Hec uerba reliquum et residuum. quandoque nihil operantur. ff. de here. insti. l. idem. ¶. sabinus. et ¶. quod si exasse. ubi uide.

Relucto

Exponitor pro contradico seu recuso. de preben. pro illorum. et. c. preterea.

Remanere

Exponitur. i. restitui uel residere. C. de dona. ante nup. l. si ante. et quod ibi no.

¶ Remanere est uerbum commune. ff. de pac. l. tale pactum. ¶. fi. et ibi est glo. et in preallegata. l. si cum ante et ibi glo.

Remedium

Quolibet remedio utendum est ad eum finem ad quem est introductum. no. de accusa. inquisitionis sup glo. ii. tex. et glo. in cle. quia contingit. de reli. domi.

¶ Ubi plura remedia uni competant si quis intentat unum an currat sibi tempus in alio. no. Cy. C. de inoffi. testa. l. contra maiores. in glo. et ibi Cy. in. i. q. ff. de adul. l. si maritus. in glo et ibi Barto.

¶ Quotuplex sit remedium litium dirimendarum. no. ff. de iureiuran. l. i.

¶ Remotio unius remedii non includit remotionem alterius penitus diuersi et separati. ut. l. impuberem. et. l. suum. C. de iure deli.

¶ An remedium ordinarium faciat cessare extraordinarium. Bar. in. l. prouincialis. ¶. i. ff. de no. op. nun. adde quod dixi sub dictione extraordinarium.

Remissio

Remissio iniurie facta in testamento non potest reuocari Bar. in. l. non solum. ¶. i. ff. de iniur.

¶ Quotuplex sit remissio. uide Barto. in. l. i. ff. de no. op. nun.

¶ An remissio sit donatio uide Bar. in. l. i. in fine ff. que in frau. credi.

¶ An petens remissionem noui operis possit die feriata procedere. Bar. in. l. i. ¶. nunciatio ff. de no. op. nunc.

¶ Quid importent illa uerba remitto omne ius etc. uide Bar. in. l. post emancipationem. ¶. i. ff. de lib. le.

¶ Qui non conqueritur cum potest uidetur remittere. Bar. in. l. i. ¶. i. ff. ad sille.

¶ Remissio licet generalis nunquam porrigitur ad dolum futurum. tex. et ibi Bar. in. l. aurelio. ¶. gaius. ff. de libe. le.

¶ Qualiter fieri debeat remissio precii et pensionis uide Barto. in. l. cotem ferro. ¶. i. ff. de publi.

¶ An officialis possit facere remissionem collecte et tributorum uide Barto. in. l. omnes. C. de anno. et tribu.

¶ Delinquens remittitur puniendus ad locum ubi deliquit si crimen est graue. de fo. compe. c. finali. in glo. Ioha. cal. in. c. i. de rapto. uide in. l. i. et. ii. et auten. qua in prouincia. C. ubi de crimine agi opor. et ibi nota.

¶ Qualiter intelligantur illa uerba remitto tibi unum diem de iniuncta penitentia. uide no. in. c. quod autem. de peni. et remis.

¶ Remissio facta de aliquo ad quod faciendum quis erat obligatus. etiam cum iuramento inducit dispensationem iuramenti. tex. in. l. finali. ff. qui et a quibus.

¶ Remissio debiti facta a creditore requirit insinuationem. glo. est in. l. ii. ff. qui. mo. pig. uel ipot. sol. uide in. l. si tibi. x. ¶. si pignore. ff. de pac.

¶ Si iudex ad quem remittitur causa instructa ut ex illis actis debeat causam iudicari si causa non est ad eum plene remissa et ipse iudicet ex illis actis sententia est nulla. tex. est. ff. de re iudi. cum Bertoldus. pro. fi. faciunt no. per doc. in. c. dudum. de elec.

¶ An iudex loci in quo degit reus teneatur eum remittere ad iudicem loci in quo deliquit illo hoc requirente. dic quod sic. uide in auten. ut nulli iudi. ¶. si quis uero comprehensorum. coll. ix. in. c. romana ¶. porro. de sen. exco. li. vi. ubi Io. an. Cy. in auten. qua in prouincia. C. ubi de crimine agi opor. glo. v. di. si forte. glo. et Pau. in cle. pastoralis. de re iudi.

Barto·in·l·si cui·ff·de accusa·

¶ An in contractibus sicut in maleficiis habeat locum remissio·tex·q non·in·c·romana·§·contrahentes·de fo·compe·li·vi·dic ut in preallega·clemen·pastoralis·§·denique·Innocen·de fo·compe·dilecti et·e·t·c·fi·et ibi no·

¶ An super qone incidenti attenta coram uno iudice remissa ad alium iudicem debeat procedi servato ordine iudiciario·uide Inno·in·c·lator·qui fi·sint le·in pro·matrimoniis·in fine·et in clemen·dispendiosam·de iudi·

¶ Si conuentus in foro seculari dicat se clericum remittendus est ad iudicem ecclesiasticum·ut lati·non conti·q·n·§·quod si·melius·in·c·si iudex laicus de sen·excom·li·vi·

¶ Remissio idest concessio·ff·de do·causa mor·l·marcellus·uel remissio idest omissio·ff·de aqua plu·arc·l·si tercius·in princi·uel remittere idest dare·de testi·uenientes·i·de off·dele·ex parte·in glo·penulti·Item remittere idest tollere·de consue·c·i·Item remittere idest diminuere·Io·an·de solu·c·ii·Item remitto idest remissibile iudico·de peni·di·ii·mensuram·§·similiter·Item remittit idest remitti postulat ff·qui satisda·co·l·de die·§·fi·C·de pe·impa·offe·l·quotiens·de sceptis·statutum·in fine·li·vi·

¶ Remittere idem est quod dare·ut·ff·de condi·ob ca·n·l·si mulier·ff·de calum·l·ii·ff·de dona·inter ui·et uxo·l·iii·§·si ex stipulatu·

¶ Certi sunt casus in quibus quis non potest remittere quod sibi debetur qui·no·de rescrip·q·ita tutum·§·si autem·li·vi·

¶ Aliquis potest solutionem recipe et tn no pot debitum remittere·ff·qui·mo p g uel ipo·sol·l·si consenserit·§·uideamus·de procura·mandato·de rescriptis·statutum·circa finem·d·cens·exigit·in fine·li·vi·

¶ Remittentibus actiones suas non est amplius regressus dandus ad eas·ff·de edil edic l·querit·§·si uenditor·ff·de mino·l·auxilium·ff·de pac·l·iu regentium·§·si paciscar·et·l·si tibi·x §·i·C·de pac·l·postquam·et·l·si quis·

¶ Remittitur quod non debetur·ff·de nego·gest·l·si pupilli·§·ii·et ibi no·

¶ Remissio dolosa non prodest·ff·d iudi·l·si pretor·C·de transac·l·sub pretextu·ff·de nego·gest·l·pompo·

¶ Remissio quandoque fit tacite ff·de proba·l·procula·et ibi·no·C·de reuo·do·l·fi·

¶ An obligatus ad plura remisso uno liberetur ab omnibus·uide·ff·de ser ru predi·l·si domus·et·l·si edes et·l·si mihi·de senten·excom·cum p causa xx·ii·q·v·quod deo pari·de peni di·iii·sut pses·

¶ Remitti non possunt de consensu partium ea q sunt de substantia iudiciorum·de off·dele·de cais in glo ar quod no·in clemen·sepe·de vbo·sig·

¶ Remissio de operibus quotuplex sit·no·ff·de no·op·nun·l·i·§·i·in glo·magna·et ibi Barto·

¶ An remissio possit peti die feriata ·Barto·ff·de no·op·nun·l·i·§·nunciatio·

¶ Quid sit remissio·et eius materiam uide p Specu·ti·de remis·per totum·

¶ Remittere est dare in debito liquido si est no liquidum remittere est facere·Barto·in·l·actione C·de transac·et·l·siue apud acta·C·e·t·uide in·l·si mulier·C·de condi·ob causam·et ibi Cy·

¶ An per prorogationem diei ad implendum principale uideatur remissa pena·et an receptione principalis uideatur remissa pena·uide·ff·de pro·obli·l·cum stipulatus sum mihi a proculo·et ibi Barto·

¶ Si iudex inferior facto processu remittat negocium principale instructum ad superiorem an credatur processui·glo·q non·ff·d offi·presi·l·diuus·

¶ Remittitur quod in totum tollitur·ff·de re iudi·l·q iussit·

¶ Quis recipiendo rem uidetur remittere penam eiusdem·etiam ex crimine·ut in prima constitutione·fforum·§·illud autem ·ff·de arbi·l·celsus·§·i·et quid si protestatus est q no intendit remittere penam·uide in·l·i·ff·de eo q cer·lo·et in l·si precedente·ff·manda·

¶ Vbicunque quis iurat se presentare in aliquo loco poterit ratione iuramenti petere se remitti ad illu locum fm Ange·in·l·heres absens·§·i·ff·de iudi·allegat tex·in auten·de exhi·et intro·reis·§·si pro etiam iurent quod no·

¶ Vbi quis renunciat preiudicio priuilegio fori hz locum remissio sed hodie est standum decisioni·c·romana·§·contrahentes·de fo·compe·li·vi·

¶ Remissio penitentie directe opponitur crudelitati et segnicie·sanc·Tho·scda scde·q·clxxxviii·articulo secundo·

¶ Remissionem debet petere qui non potest statim restituere ·Idem scda scde·q·xvii·arti·viii·

¶ Ministri ecclesie remittunt peccata·Idem in·i·di·xiiii arti·ul·et in·q·de quolibet·q·ii·ar·xvi·

Remotus Quis dicatur remotus uel de remotis partibus habetur in·q·iii·§·spacium·de dila·c·i·faciunt no·C·de dila·l·i·de cle·pere·c·i·de tempo·ordi·cum nullus·§·epo li·vi in pro·remotis·et ibi glo·bona·glo·in cle·causam·de elec·in pro·remotis·que dicit hoc ibi esse arbitrarium quam glo sequuntur·doc·

¶ Locus remotus dicitur ultra duas dietas·no·d sceptis·noannulli·in glo·ii·facit·c·cum inter uniuersas·et·c·nihil·et·c·coram·de elec·no·d tempo·or·cum nullus·in glo·que in locum·li·vi·que concludit hoc esse arbitrarium·

¶ Remoto primo remouetur scdm qd ordinatur ad illud·de peni·di·ii·sine caritate·et duobus·c·se·de constitu·nam concupiscentia·de elec·t·si contumationem·li·vi·

¶ Ratione remotionis aliquid statuitur ·lxiii·di·cum longe·no·xii·q·ii·quoniam·xvi·q·i·temporis et ibi nota·

¶ A quo remouetur genus remouetur et quelibet eius species sed non econuerso·ff·de fun·instruc·l·fundi·cum concor ibi no·ff·qui satisda·co·l·uulgo·ff·ad macedo·l·sed et si ab alio·i·q·i·pricipatus·et·c·se·xix·di·c·fi·xii·q ii·alienationes·xvi·q·vii·et hoc diximus·xxviii·q i·idolatria·de peni·di·i·resuscitantibus·et di·ii·sine caritate·et de duobus c·se·de consti·nam concupiscentia·de electio·qualiter·cum similibus·

Remuneratio Deus non est remunerator nominum sed aduerbiorum·et qualiter hoc intelligatur·noca·de

collusi·detegen·e·l·

¶ Remuneratio non est mera donatio ·ff· de do· l·acquilius·ff·mã·l·ídemq̃·§·fi·ff·de peti· bere·l· ʒ et si lege·§·consuluit·

Renatus Nisi quis renatꝰ fuerit ex aq̃ et spiritu sancto non intrabit in regnum dei·Io·iii·de consecra·di·iiii· filius dei et·c·non dubito·de bap·maiores·ꝑ·ad id·et·c·non ut apponeres·et quod in eis nõ·

Renitens Hec dictio significat uiolentiaʒ et fulgorem·nõ·Io·an· đ spõsa ad id·et in·c·lator·đ re iudi·ubi nõ·de hꝰ ꝑ·

Renouatio Renouatio conseruat ius uetus non creat nouum·de priuile·ex parte·et·c·quia intentionis·nõ· glo·fi· in clemen·in plerisq̃·de elec·

¶ An renouatum sit idem cum primo·uide·ff·de pac·do·l·inter socerum·§·fi·ff·de iniurĳ·l·licet·& l·diuus·ff·de ri·nup·l·plerisq̃·et·l·nupcie·Archid· vi·q·iiii·osius·

¶ An et quando instrumentum antiquum uel deletum debeat renouari·uide·ff·de admi·tu·l·cirographis·C·de na·li·l·diu·C·de excu·mu·l· euidenter·li·x·de fi·instru·c·fi·

¶ Interior homo đ die in diem renouať·ad collo·iiii·de consecra·di·iiii·non ex quo·

¶ Quando dicatur concessio facta ad renouandũ uide Ange·i cõsilio·clxxxvi·qđ incipit·ex forma

Renunciatio An in cã capitali reus possit renunciare dilationibus·Barto·in·l·custodias·ff·de publi·iudi·ubi uide omnino·

¶ An creditor iussus mitti in possessionem ex primo decreto facto intrans· uel missus postea inde discedens uideatur renunciare beneficio missionis uide Bar·in·l·pretor·§·fi·ff·de bo·auc·iudi·pos·

¶ An renuncians exceptioni uideať donare·Bar· in·l·si fraudare·ff·que in frau·credi·

¶ An per impositioneʒ satisdationis quis uideať renunciare priuilegiis suis aľ·fori·uide Bar· in·l· uir bonus·ff·iudi·sol·

¶ Quid importat renunciatio quando quis renũciat omni iuri quod habet uel habere sperat ·Bar· in·l·fi·§·idem quesiuit·de condi·inde·

¶ De renuntiationibus quas faciunt sorores fratribus quando dotantur·uide·ff·de pac·l·amiſſ·et l·de his·ff·de transac·

¶ An possit renunciari legibus facientibus mentionem de insinuatiõe·uide Barto·in·l·modestinꝰ ff·de donatĳ·

¶ Que differentia sit inter renunciationem iudicialem et extraiudicialeʒ·uide per Barto·in·l·i·ff· de cura·bo·dan·

¶ Mulier potest personaliter capi quando renũciat omni auxilio·Barto·in·l·si quis sub condictione·ff·de testa·aľ·de testa·tu· ubi etiam querit an beneficio uelľ·possit renunciari ·Itẽ dicit ibi Bar· ꝙ simplex renunciatio non extenditur ad ius competens alicui de iure speciali·

¶ Aliud est dicere si non adierit·aliud si repudiauerit·aliud si renunciauerit·ut nõ·in ·l· si mulier· ff·de lega·ii·

¶ An filia exclusa a successione patris propter renunciationem iuratam preiudiceʒ ex hoc filiis suis uide Barto·in·l·qui superstitis·ff·de acq· heredi·

¶ Renunciantibus actiones suas non est amplꝰ regressus dandus ad eas·l·queritur·§·si uenditor· ff·de edi·edic· vii·q·i·quã periculosum·l·herẽnius ff·de euic·uide quod dixi sub dictione remissio·

¶ Si quis renunciat productioni testiuʒ uel instrumentorum an ualeat et quid importet· uide Bar· in auten·iubemus·C·de iudi·

¶ Eligens unum ex contrariis uidetur renunciare alteri iuri sibi competenti·l·commissorie ·C·de pac·inter emp·et uen·et·l·si quis filium·ff·đ acq· here·l·quod in heredem·§·eligere·ff·de tribu·

¶ Statim ꝙ quis renunciauit beneficio potest ordinarius uel alius ad quem pertinet illud cõferre et renunciãti potest auferri possessio absq̃ citatiõe Inno·in·c·accepta·đ resti·spoľ·contra·facit·c·liceʒ ep̃us·de preben·li·vi·

¶ Ille non potest admittere renunciationem qui non potest destituere inuitum·Innocen·de renun· quod in dubiis·

¶ Renuncians appellationi condemnatur in expensis·ita nõ·Inno·in·c·ex pte·de ꝓpeꝗ·aľ· de ap·

¶ Renunciare ecclesie magis est q̃ renũciare liti Inno·in·c·in nostra·de ꝓptis·

¶ Quis non cogitur renũciare rei in qua credit se ius habere·Inno·de elec·nihil·

¶ Quis non potest renũciare iuri quod ex se absolute non pendet·Inno·de renun·littere·

¶ Casus in quibus quis potest renunciare iuri ꝓ se introducto·glo·in·l·pactum·C·de pac·Barto·in l·ius publicum·ff·e·t·

¶ Partes non possunt renunciare solennitatibꝫ que in uero iudicio requiruntur·sed in compromisso sic·Host·in·c·đ causis·de off·dele·glo·ii·q·i·decernimus·nõ·in·c·fi·de re iudi·li·vi·

¶ Renunciatio litis potest fieri etiam altera pte absente·Inno·de pac·cum pridem·uide glo·in·l·pꝰ q̃ liti·C·de pac·adde nõ·per glo in auten·matri et auie·et·C·quando mu·tu·offi·fun·po·

¶ Renunciatio et conclusio facta in causa principali non extenditur ad cãm appellationis· nisi hoc expsse dictum sit·uide Inno·de testi·eũ uenissent·

¶ An renunciatio uel conclusio in causa sit đ substantia processus·uidetur ꝙ sic·de proba·quoniam contra·de fide instrumen·cum dilectus·facit autẽ· iubemus·C·de iudi·

¶ Renunciari potest appellationi tam iudiciali q̃ extraiudiciali·nõ·Inno·de ap·constitutus·

¶ Renunciare uideť uerbali protestationi q unuʒ dicit et aliud facit·Inno·de spon·tua·

¶ Renuncians appellationi põt nihilominus agere contra iudicem pro iniusticia sibi facta·Inno·đ ap·sepe·facit·l·cum iurisdictio·C·de arbi·

¶ Renuncians appellationi in uno articulo potest nihilominꝰ appellare i alio·nõ·Inno·de ap·dilectus

¶ Renunciatio uelľ·facta per mulereʒ in uno cõtractu non preiudicat in aliis causis·casus est singularis·in·l·iubemus·C·ad uelle·

¶ Renunciatio quã facit mulier metu mariti uel matris non ualet·glo·in·l·i·ff·qua·re·ac·non da·

¶ Renunciatio fori tantum operatur ꝙ dato ꝙ aliquis sit sortitus forum ratione contractus per

hanc renūciationē poterit trahi de ciuitate ꝓpria ad eam in qua est sortitus forum ratione contractus. glo. est singularis in. l. i. ff. si qs in ius uo. nō ie.

¶ Renunciatio de non appellando nō potest fieri in contractu ratione simplicis renunciationis sed per modum pacti. dictum est Iaco. de are. in. l. i. C. de pac. quod nō.

¶ Renunciatio casuum fortuitorum non comprehendit nisi consuetos euenire. Bar. in. l. seio. §. me dico. ff. de ānu. le. faciunt nō. in. l. sed et si quis. §. quesitum. ff. si quis caut.

¶ An prelatus possit renunciare legatum factum ecclesie. nō. do. Car. in. c. tua. de his que fi. a prela. facit quod nō. Barto. in. l. tutor. ff. de bo. pos. et. l. is qui heres. §. fi. ff. de acqui. here. do. an. de ꝓba. in presentia. ubi per modernos.

¶ Litigans super beneficio si pendente lite assequatur aliud cum illo incompatibile uidetur liti renunciare. Inno. de ꝯptis. in nostra. glo. in clemē. gratie. de ꝯptis. uide ibi do. Cardi. floren.

¶ An partes possunt mutuo consensu renunciare ordini iudiciario. glo. q sic. in. c. fi. de re iudi. li. vi. doc. moderni. de off. dele. de causis. nō. in clemen. sepe. de ꝟ. sig. in glo. fi.

¶ An renunciatio simplex seu etiam iurata extēdat se ad ea q̄ post renunciationem oriunt. bonus tex. de renun. cum inter. p. ubi glo. et doc. Bart. in l. qui rome. §. due fratres. ff. de ꝟ. ob. faciunt nō. in cle. litteras. de rescript.

¶ An data ecclesie tempore acceptationis beneficii uel ingressus ad ecclesiam secuta. postea renunciatione beneficii possint repeti. nō. de renunciat. ex transmissa. de cleri. coniu. quod ad te. in fine. et quod ibi nō. glo.

¶ An renunciatio facta absente parte noceat quo ad perdendum dominium uel possessionem. Item quid si renunciatur iuri reali uel personali absente parte. Item quid si renunciatur liti. Bar. in. l. si qs vi. §. differentia. ff. de acqui. pos. et in. l. i. C. de pac. glo. et Bar. in. l. non solum. §. si liberatione. ff. de li. be. le. et in. l. tale pactum. in princi. ff. de pac. et. l. postq̄ liti. C. de pac. Bar. in. l. certum. §. si quis absente. ff. de confes. Inno. et doc. de renun. ueniens. de pac. cum pridem. dixi aliquid supra.

¶ An et quādo electus possit renunciare sine cōsensu superioris. nō. de translat. prela. inter. de renun. admonet. et. c. q in dubiis q me. causa ad aures. de hoc est plena glo. in ꝟ. renūciat. in. c. si electio. de elec. li. vi.

¶ An renunciatio pinguis beneficii ex cā permutationis faciende cum nepote de exili beneficio ꝓsumatur fraudulenta. Io. an. q sic. in. c. ii. de renū. li. vi. doc. de cle. non resi. c. i.

¶ An et quando ualeat uel non renunciatio beneficii facta alibi q̄ in manibus superioris. nō. de renun. admonet. et. c. q in dubiis. adde q tacita renūciatio ualet etiam non facta in manibus superioris idem in renunciatione iuris ad rem utrunq ꝓbat in cle. gratie. de ꝯptis. de transla. prela. c. ii. de elec. si electio. li. vi. et qs in tali materia dicat superior dic q ille qui posset inuitum destituere. nō. Inno. de renun. q in dubiis. glo. in cle. i. de renun. Archidia. in. c. deliberatione. de off. le. lib. vi. facit quod nō. in. c. finali. de ꝓbo. sig. e. li.

¶ An cessio et renunciatio sint idem. dic q sic alis quando tex. iuncta ꝯtca. in cle. i. de renū. de simo. ꝓ tuas. de ꝯptis. susceptuz. li. vi. de ꝟ. sig. c. fi. e. li.

¶ An quis possit renunciare beneficio per procuratorem. dic q sic sed debet habere speciale mandatum. glo. in clemen. i. de renun. in ꝟ. ad cedendū et ibi nō. doc. qd de simplici nuncio. Idē fm doc. de procura. petitio. C. si qs al. uel sibi. l. multū. Speculi. de ces. act. §. i. ꝟ. item queritur. do. Car. in prealle. clemen. i. de renun. in penul. q.

¶ An beneficium quod renunciatur in curia per procuratorem uacet in curia uel ubi est dominus constituens. doc. q in curia. in. d. clem. i. uide quod nō. glo. in clemē. i. ut li. peñ.

¶ An prelatus habens capitulum possit renunciare prelature sine consensu capituli sui. nō. Inno. et doc. de renun. q in dubiis. doc. moderni. in. d. cle. i.

¶ An et quādo renunciatio beneficii uideatur facta ex cā permutationis. dic ut nō. in clemē. i. de rerum permu. ubi do. Car. flo. in. i. op.

¶ An ep̄us possit renūciare dignitati ep̄ali per ꝓcuratorem. dic q sic. casus est in. d. cle. i.

¶ An renunciatio facta coram iudice in competēti teneat adeo q beneficium possit tanq̄ uacans impetrari. nō. de renū. admonet. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. ubi per Inno. et doc. Io. an. in regula is qui tacet. li. vi.

¶ An habens beneficium ne conueniatur in quantum facere potest possit illi renunciare. Bart. in. l. alia. §. eleganter. ff. so. matri.

¶ An quis possit pacto renunciare exceptioni nō numerate pecunie. Bar. in. l. si ex cautione. C. de nō nume. pecu. Hosti. et docto. de solu. c. finali. ubi tenent q non.

¶ An iuri de futuro quis possit renunciare. doct. in. l. i. C. de pac. l. in plurium ff. de acqui. here. glo. et doc. de deci. ex multip. ci. in glo. ii.

¶ Renūciationes tacite et generales nunq̄ extenduntur ad aliam instantiam q̄ ad eam in qua facte sunt. dictū est notabile Inn. de testi. cū uenissent.

¶ An renunciatio beneficii sit facienda in scriptis tex. uidet uelle q sic. vii. q. i. q̄uis. licet glo. ibi contra quam tenent Pau. et moderni. in dicta clemen. i. de renunciat. pro qua facit glo. de censi. c. i. li. vi. adde quod nō. Hosti. in summa. de renun. §. qualr ꝟ. fit etiam. ubi tenet q renunciatio episcoporum debet fieri in scriptis. quod nō.

¶ An ad ualiditatem renunciationis sit necessarius consensus eius qui potest instituere. nō. doc. in. d. clemen. i. de renū. ubi ponūt multas questiones circa materiam renunciationis beneficii. adde quod nō. Archi. in. c. deliberatione. de off. lega. li. vi.

¶ Renūcians liti ante datum libellum non renunciat cause. tex. et ibi docto. de rescriptis ex tenore Ro. conclusione. xcvi.

¶ Quis non potest renunciare iuri suo in preiudicium aduersarii. tex. et ibi Laud. in cle. constitutionem. §. insuper. de elec.

¶ Renuncians liti post datum libellum uidetur renunciare cause. Inno. de renun. ueniens. doc. i. c. i. de lit. cont. Ro. cōclusione. xcv. de pac. cū pridē In contrariū facit tex. de elec. dudū. ii. nisi timore

renunciat. Io. an. de presump. afferte. glo. in clem. gratie. de rescriptis.

¶ An renuncians appellationi uideatur renunciare instantie. uide do. Pe. de anca. in c. qui cōtra. de elect. li. vi.

¶ Actor potest renunciare liti inuito reo ante libelli oblationem. uide tex. et doct. in c. ex tenore. de rescriptis. glo. de libel. obla. c. ii.

¶ An impetrans rescriptum possit illi inuito reo renunciare. docto. in c. ex conquestione. de resti. spol. Laud. in clemen. constitutionem. §. insuper. de elect. et ibi gen̄ze.

¶ An et quādo electus possit renunciare electioni d̄ se facte. glo. de elec. si electio. li. vi. in ℘. renūciat. glo. in ℘. confirmationem. de transla. prela. c. u. glo. de resti. in inte. cū uenissent. in ℘. renūciauit contrarium uide in. c. ad aures. ꝙ me. cā. in glo. i.

¶ Renunciatio iuri iure excludit renunciationē uniuersaliter quo ad omnes. nō. in. c. penul. de his que fi. a maio. par. ca. in glo. penul. fallit in muliere fm Io. an. in addi. Specu. de obli. et solu. sup rupca.

¶ Partes non possunt in totum renunciare ordini iudiciario. sed in parte dixi aliquid. s̄. adde glo. et doc. in. c. de causis. de off. dele. glo. in ℘. illustrium de re iudi. c. fi. li. vi. in ℘. figuram.

¶ An ep̄us extra diocesim possit recipere renunciationem beneficii glo. facit ꝙ non. in. c. si abbatem in ℘. prouinciam. de elec. li. vi. uide. c. fi. de offici. u'ca. eodem libro.

¶ Clericus non pōt uerbo renunciare priuilegio clericali. facto autem sic. de fo. compe. si diligenti. de ui. et ho. cleri. c. fi. in glo. penul.

¶ Renunciari potest beneficio in manibus inferioris prelati exempti cum membris suis. Hosti. in. c. fi. pe. de fi. presbi.

¶ An ualeat renūciatio bn̄ficii fc̄a in manibus inferioris ep̄o. dixi aliquid. s̄. adde glo. que tenet ꝙ sic. de renun. admonet. et ibi doc. Inno. eo. t. ꝙ i du bijs. et glo. in ℘. manibus. in clemē. i. de renun. glo. et doc. de preben. significatum. glo. vii. q. i. episcopus. Pau. in. d. clemen. i. idem in cle. i. de pen̄. uide de simo. ex insinuatione. et quod ibi nō.

¶ An ualeat renunciatio litis parte absente. doc. de renun. ueniens. de pac. cum pridem. Ro. conclusione. cxcv. Archidia. vii. q. i. quam periculosum. dixi aliquid supra.

¶ An potest tacite renunciare iuri cui nō potest expresse. glo. fi. xi. q. i. molita. glo. fi. in. c. fi. de uita et hone. cleri.

¶ An renunciatio tacita beneficii potest fieri in manibus prelati sui. glo. ꝙ sic. in. c. ꝙ eo. de his. q̄ fi. a maio. par. ta. Archidia. vi. q. iii. denīq. nō. in cle. gratie. de rescriptis.

¶ Renunciatio quandoq fit super re in qua quis nullum ius habet. tex. de deci. ad hec.

¶ An iuri de futuro possit renūciari. glo. in. c. raymucius. de testa. in ℘. absq liberū. glo. ii. de deci. ex multiplici. Spe. ti. d̄ renū. et oclu. §. ℘. qd si qs.

¶ Ille cui competunt excusationes potest illis renunciare. glo. in. l. i. C. qui morbo.

¶ Religiosus potest renūciare dignitati regulari in manibus capituli. doc. de ap. quia nos.

¶ An renunciās beneficio perdat ipsius possessionem. glo. ꝙ sic. de p̄ben. inter cetera. in glo. fi. Pau. in clemen. i. de renun. do. Anto. in. c. accepta. de resti. spol. uide glo. contra. in. c. i. de cle. coniu.

¶ An renuncians dominio perdat possessionē uel econuerso. Inno. d̄ renun. ueniens. glo. ꝙ non. in. c. i. de ser. non ordi. Inno. de renun. super hoc. i glo. in ℘. exceptio. Lau. i extraua. suscepti. Io. xxii. Io. an. in addi. Specu. ti. de peti. in pos. §. fi. in fin. do. Anto. in. c. cum in nostris. de conces. preben.

¶ An ualeat renunciatio iuris priuati renunciante non certificato. de priuile. doc. de emp. et uen. c. penul. et in. c. ii. de pac. li. vi. Archi. vii. q. i. qm periculosum. uide. Archi. xxxviii. di. placuit.

¶ An ualeant gesta per prelatum post renunciationem et ante intimationem Pau. in clemen. i. d̄ renuncia. Io. an. e. t. c. ii. li. vi.

¶ An impetrans litteras possit renunciare decreto in eis apposito. Io. an. in. c. statutum. de preben. li. vi. de conces. preben. c. i. e. li.

¶ Renunciatio beneficii facta per alienatum mēte non tenet. glo. vii. q. i. quamuis. glo. xvii. q. ii. c. i. ubi uide.

¶ An statim facta renunciatione beneficii possit collator illud conferre. Io. an. in. c. solicite. d̄ resti. spo. Pau. in cle. i. de renunti. ubi tenet ꝙ renuncians non potest penitere.

¶ Renuncians beneficio non ex hoc redditur inabilis quin possit iterato ad illud assumi etiam i eadem uacatione. glo. fi. in cle. gratie. de rescriptis.

¶ Renunciari non potest. l. uel statutis loquentib9 per uerba prohibitiua. glo. in. l. i. C. ne fi. dotdentur. Bar. in. l. fi. C. de uen. re. ci li. xi. et. l. modestinus. ff. de dona.

¶ Renunciatio iuris uniuersitatis durat etiā quo ad successores uniuersitatis. tex. et ibi Innocen. in c. nisi de preben.

¶ Episcopus potest renunciare iuri uel rei eccl'ie sue non dum acquisite. tex. est de testa. offici.

¶ Monachus non potest renunciare exceptioni competenti monasterio. etiaʒ si surgat ex persona sua. glo. penul. in. c. ueniens. de conuer. coniu.

¶ Renunciatio iuris quod quis habet uel habere sperat non referatur ad ius futurum nisi ex causa que est de presenti. Barto. in. l. si uxor. §. diuus. ff. de adul.

¶ An renunciās liti et cause uideatur transferre dominium rei litigiose in aduersarium. Bart. in. l. naturaliter. §. nihil cōe. ff. de acqui. pos.

¶ An renūciatio fideiussoris super exceptionibus preiudicet principali non renūcianti. Barto. in. l. hi qui. ff. de excep.

¶ Renūcians exceptionibus dicitur donare. tex. et Bar. in. l. si qs. §. i. ff. de dona. al. de noua.

¶ An damnatus ad mortem possit renunciare dilationibus sibi cōcessis a iure uel statuto. Bar. in. l. custodias. ff. de publi. iudi.

¶ An partes possint renunciare uicio surreptiōis rescripti. Inno. de re iudi. cum olim. Io. an. in. c. dispendia. de rescriptis. li. vi. nō. de testi. ex parte adde in glo. i. do. Anto. de rescriptis. ceterum.

¶ An si fratres diuidant hereditatem et renunciant iuri eorum hincinde intelligant renunciasse fideicōmisso futuro. Bal. x. cons. imp. loth. eug. pape

¶ An ualeat renunciatio minoris nō cerciorati de beneficio ał· preiudicio· Bal·x·colla· de pac· iura· fir· §· item sacra· docto· in auten· sacra puberū· C· si aduer· uen·

¶ Quis tacite renunciat liti si acceptat rem incō patibilem illi super qua litigatur· nō· in clemē· gratie· de ꝓptis· in glo· ii·

¶ An renuncians canonicatui et ꝑbende uideatur renunciare dignitati que non potest obtineri sine canonicatu· Fre· de se· consilio cxxviii·

¶ An possit renunciari facultati probandi per testes· Io· an· de fo· compe· si diligenti·

¶ An ualeat renunciatio simulationis contractus· uide Bar· in· l· nemo potest· ff· de le· i·

¶ Executor litterarum beneficialium nō recipit renunciationem nisi hoc caueatur expresse in lr̄is· Io· an· in· c· fi· de ꝓbo· sig· li· vi· et in· c· beneficium· de regula· e· li·

¶ Renuncians exercitio artis sed nō professioni non uidetur perdere priuilegium artis· glo· in ꝟ· quamuis· in clemen· i· de penis·

¶ Peractum contrarium clericatui inducitur renunciatio iuris in re et ad rem· glo· in ꝟ· clericalis in· c· i· de cle· coniu· li· vi·

¶ Forme rescripti etiam concernentis utilitatem ipsius impetrantis non pōt impetrans renunciare glo· in ꝟ· pensione· de preben· quamuis· li· vi·

¶ An ubi plures actiones competunt uni per electionem unius uideatur quis alteri renunciare· nō· de reli· domi· cū dilectus· in glo· fi· et ibi doc· Inno· in· c· fi· de collu· detengeo· facit· l· cum filius· §· uarius· ff· de le· ii· et· c· ut quis duas· et quod ibi nota· de elect· li· vi·

¶ An ualeat renūciatio beneficii facta in manibꝰ delegati habentis potestatem conferendi sed non admittendi renunciationem· uide Io· an· de elec· cū in cunctis· et in· c· sicut· đ ꝟ· sig· li· vi· Lap· in· c· beneficium· de regula· eo· li·

¶ An quis possit iuri publico renunciare· doc· in c· si diligenti· de fo· compe· Io· an· in· c· fi· de censi· li· vi· Specu· ti· de renun· et conclu· §· i· ꝟ· item iuri publico·

¶ An renunciatio facta in manibus non sui p̄lati ualeat saltem quo ad preiudicium renunciantis· Hosti· tenet ꝙ nō· in· c· ex ore· đ his que fi· a ma· par· ca· Pau· ꝙ sic· in clemen· i· de renuncia· faciunt que dixi supra·

¶ An quis uideatur renunciare beneficio si dicat se contentum ꝙ aliquis ibi instituatur uel eligat· Io· an· c· ex ore· de his· que fi· a ma· par· ca·

¶ Prelatus non potest renūciare iuri uel exceptioni utili competenti ecclesie· Inno· de po· grauis· in glo· fi· in prin· Inno· đ arbi· exposita· Io· an· in· c· si cautio· de fide instru· Inno· de prescrip· ueniens· Io· an· c· fi· de solutio· tex· et doc· in· c· querelam· de simo· et de censi· cum olim·

¶ An procurator possit renunciare exceptioni cōpetenti dn̄o· uide Inno· in· c· cum olim· de off· dele· in glo· penul· adde glo· de dila· c· fi·

¶ Non ualet renunciatio facta per procuratorē datum sub conditione forma non seruata· Pau· in clemen· i· de renun· ubi uide·

¶ An in renunciatione beneficii reqraẗ cōsensus patroni· uide Inno· in· c· fi· de renun· in glo· fi· vi· q· i· ep̄us de loco· Pau· in cle i· de renuncia·

¶ An in constitutione procuratoris ad renunciandum requiratur consensus capituli ecclesie cui renunciatur· uide Inno· et Hosti· de renun· ꝙ in dubiis· Pau· in dicta clemen· i·

¶ Renuncians accessorio non renunciat principali uide de renuncia· lecte·

¶ An renuncians omnibus exceptionibus dilatoriis possit postea aliquas proponere· Specu· ti· de renuncia· et conclu· §· i· ꝟ· pone ergo· et ꝟ· qd si qs

¶ An renunciatio simoniaca teneat· Inno· ꝙ nō· de re· permuta· cum uniuersorum· Pau· de preben dudum· li· vi· de renun· sup hoc· in ꝟ· pecunie· Archi· i· q· i· ordinationes·

¶ Ex renunciatione litis non perditur dominium sed ius agendi· do· Anto· de cau· pos· pastoralis· super glo· magna· in secundo intellectu·

¶ An renuncians beneficio ex calore iracūdie possit statim penitere· Io· an· in· c· ii· de renunꝗ· li· vi· Archidiaco· vi· q· i· q̄ periculosum· facit tex· đ peni· di· i· diuorcium·

¶ An sentencie late pro se quis possit renunciare uide glo· fi· in· c· fi· de adul· glo· in· c· ex litteris· de diuor· Barto· in· l· acta· ff· de re iudi·

¶ An renunciatio beneficii facta per dolū· teneat· glo· ꝙ non· vii· q· i· suggestum·

¶ An quis possit renunciare appellationi interponende· de arbi· cum dilecti· Archidia· vii· q· i· si autem· uide Ange· in consilio suo· cxxvi· ał· cxxxvi· Barto· in· l· i· §· ii· ff· a qui· ap· non li·

¶ Si papa mandat conferri bn̄ficium alicui si uult primis suis beneficiis renunciare· an debeat primo renunciare q̄ sibi conferatur· uide doc· in· c· ueniēs de renun· adde Io· an· in· c· si· de renun· li· vi·

¶ Renunciatio beneficii ex turpi cā non inducit amissionem tituli· tex· de pac· cum pridem·

¶ An renūcians exceptioni non nu pecu· possit illam postea opponere· Io· an· in· c· si cautio· de fi· instru· Specu· ti· de confes· §· sequitur· ꝟ· xvi· nō· do· an· in· c· fi· de soluꝗ·

¶ An clericus in minoribus beneficiatus assumendo notariatum uideatur tacite renunciare beneficio Io· an· in· c· sicut· ne cle· uel mo·

¶ An renuncians beneficio possit illud re in integrum petere· glo· vii· q· i· eos· glo· et doc· de renū· quidam· Io· an· in· c· ii· de renun· li· vi·

¶ An minor possit renunciare beneficio· glo· ꝙ sic de resti· spo ex parte· M·

¶ Ex quibus causis petenda sit uel admittēda renunciatio episcopatus· uide de renūꝗ· nisi qui· tex· in fine· probat ꝙ episcopus non potest renunciare nisi in manu pape·

¶ Papa potest renunciare papatui maxime cū se cognoscit in sufficientem ad regendum uniuersalē ecclesiam· de renun· c· i· li· vi· de quo dic ut ibi·

¶ An is qui impetrauit legatum si facit reum citari coram ordinario uideatur renunciare delegationi· uide do· Ancο· in· c· dilecto· de fo· compe·

¶ Plures casus in quibus quis uidetur renunciare appellationi· uide Io· an· de off· dele· gratū· Inno· de ap· solicitudinem· in glo· contra episcopum· Io· an· de off· dele· pastoralis· super glo· ulti·

¶ Exhibens reuerentiam alicui ut prelato uidet tacite renunciare iuri suo· uide in·c·ex ore·de his que fi·a prela·

¶ Non ualet renunciatio beneficii facta ut detur consanguineo suo·nō·viii·q·i·apostolica·i glo·fi·

¶ In quibus casibus renūcians possit reassumi·uel id repetere qđ renūciauit·nō·vii·q·i· hoc nequaq̄ de renū·post translationē·de cleri·cōiu·quod a ce· vi·q·i·episcopus·

¶ Recipiens beneficium fm quod cum primo retineri non potest uidetur tacite renunciare primo nō·Inno·et compos·de ꝑptis·in nostra·glo·in cle·gracie·de ꝑptis·

¶ Quis uidetur renunciare exceptioni suspicionis eo ipso ꝙ coram iudice procedit·de off·deleg·insinuante·de re iudi·cum inter·ee ibi nō·

¶ Renunciatio testiū facta in cā principali non extendit se ad cām appellōnis·de testi·fraternitatꝫ

¶ Per renunciationem purgatur uicium uiolentie precedentis·de renun·super hoc·

¶ Renunciat qs ipso facto iuri suo priuilegio uel statuto·ff·de iudi·l·cum furiosus·ff·de inoff·test·l·nihil·ff·de execu·mu·h·pe·nō·vii·q·i·qualiter·xxv·di·diacon⁹·de his que fi·a ma·par·ca·ex ore de ui·et ho·cle·l·ulti·de off·dele·gratū·de priuil·accedentibus·

¶ An ubi renunciatio de iure non tenet possit renuncians conuenire·nō·C·de repu·uel abstu·here·l·iii·de renuncia·ꝙ in dubiis·vi·q·iii·denuꝗ·et ibi Archidia·viii·q·i·quam periculosum·

¶ An renunciatio hēat uim pacti uide·ff·de pac·l·si unus·§·illud·et·l·et heredi·§·iul·et C·de pac·l·i·et quod ibi nō·

¶ Non uidetur quis renunciare iuri quod ignorat sibi competere·ff·de inoff·testa·l·mater·§·fi·ff·de pac·l·si cum te·ff·ad uell·l·fi·Io·an·de pac·quamuis·li·vi·

¶ Si aliquo renunciante alius eligatur an ualet electio si non ualet renūciatio·uide de renun·c·fi·

¶ An restituendus sit his qui dolo aduersarii renunciauit·uide·ii·q·ii·nullus episcoporum·

¶ An speciali pacto sibi prouidens uideatur renunciare beneficio legis·uide Io·an·i addi·Specu·ti·de loca·§·nunc uero·ꝓ·xxxv·

¶ An qui probat renunciationem debeat eaꝫ probare legitimam·uide·vii·q·i·Consaldus·et de suc·ab intest·c·cum dilectus·

¶ Si quis renunciat dignitati an presumat propter conscientiam criminis uł propter aliam causaꝫ renunciare·uide Inno·de renunciatꝫ·nisi·et·c·post translationem·

¶ An renunciatio facta uni prosit aliis uel facta simpliciter ꝓsit absenti·uide de renun·ueniens·de pactis cum pridem·fm Inno·

¶ De cuius licencia renunciat abbas uel rector ꝑsentatus per eum·uide de renun·c·finali·de cōsue·cum uenerabilis·

¶ Quid iuris sit si quis iurauit non repetere beneficium quod renunciauit·uide de renun·c·ii·

¶ An rebus non dum habitis quis possit renūciare·uide de deci·ex multiplici·in glo·ii·

¶ An ingrediens monasterium possit renunciare anno dato ad ꝓbandum·uide de regula·ad apiicaꝫ

¶ An consentiēs inq̄sitioni legati uideatur renunciare līis apostolicis·uide de accusa·ad petitioneꝫ·

¶ An amministrator ecclesie·uel alias possit renūciare·nō·C·de sacrosanct·eccle·l·iubemus·in glo·promissa·

¶ An iurisdictioni possit renunciari·nō·de off·ꝑsi·l·legatus·in glo·abdicando·ff·de ori·iuri·l·ii·§·cum placuisset·in glo·abdicarent·

¶ An possit renunciari constitutioni de duobus reis·nō·Cy·C·de duo·re·in auten·hoc ita·in·v·q·et ibi nō·in glo·fi·nō·in auten·de duo·reis·§·i·in glo·cedere·colla·vii·Barto·ff·de duobus reis·l·ex duobus·in pe·q·Specu·ti·de renuncia·et conclusi·§·sequitur·

¶ An renuncians liti seu accusationi possit iterū accusare·nō·Bar·ff·de adul·l·si maritus·§·si negauerit·Cy·et Bar·in·l·postq̄·C·de pact·

¶ An possit renunciari origini uel incolatui·nō·C·de immu·l·origine·li·x·

¶ Per pactum inutile nō receditur ab utili renūciatione·uide·ff·de ꝓbo·obli·l·si ita stipulatus·§·grisogonus·et ibi nō·

¶ An renuncians contractui ut alteri queraī uideatur illud dare ut ab eo proficiscatur·uide·ff·de iure dot·l·ꝓfecticia·§·i·ff·de fun·instruc·l·si nuptam·in glo·i·

¶ Quilibet potest renunciare his que pro se introducta sunt·C·de pac·l·si quis in conscribendo·de materia uide glo·et doc·de fo·compe·si diligēti

¶ An iuri quod est tantuꝫ in spe possum renūciare·glo·et Bar·in·l·i·C·de pac·ubi uide quid i iure de futuro·re·et spe·

¶ Simplex renunciatio refertur ad ius fm tēpus renunciationis nec tollit potestatem repetendi rē ex iure post renunciationem creato·ut habetur in c·ii·de renun·et ibi do·Anto·

¶ Renuncians liti non prebet tituluꝫ in re illi cui renunciat nec dominium transfert·C·de translatꝫ·l·si profundo·

¶ Renunciare potest quis iuri ad suam utilitateꝫ impetrato·etiaꝫ si alius possit illo iure uti ideo minor potest renunciare restitutioni quam impetrauit ne aduersarius illa utatur·ut·l·i·C·de reputa·que fi·in iudi·et ibi nō·

¶ Quando ex facto insurgit tacita renunciatio si illud factum est nullum non ualet tacita renunciatio·glo·est in·l·iuregentium·ff·de pac·

¶ Iure inducenti solennitatem in actu nō potest renunciari·Cy·in auten·si qua mulier·C·ad uelle·Bar·in·l·modestinus·ff·de solu·

¶ Una renūciatio non tollit duo iura·ut·l·i·§·sed uidendum·ff·de suc·edic·facie·l·fi·C·de do·pro·cōtra·l·si domus·ff·de ser·ru·pre·

¶ Prouisioni hominis non uidetur renunciatum prouisioni legis·Cy·plene·in·l·ii·C·de iure ēphi·in·vi·questione·

¶ Quis potest renūciare iuri ex precepto iudicis quesito·ut·l·i·§·et post operis·ff·de no·op·nūcia·

¶ Beneficium quod consequor ex re iudicata possum tollere renunciatione·ue·l·iiii·§·si ex conuentiōe·ff·de re iudi·Bar·in prealle·l·i·§·et post opus qui alī·l·ii·ff·de excep·rei iudi·

¶ Per pactū nulluꝫ incōpassibile ꝑmo nō inducit

renunciatio pmi. ff. de acq. pos. l. si quis ante

¶ Potest quis renunciare iuri futuro in iudicio auctoritate pretoris uel extra iudicium per uiam pacti. tex. est in. l. i. cum glo. C. de cura. bo. dan. et ff. de opti. leg. l. hodie. adde tex. in. l. i. §. q aut. ff. quo. lega.

¶ An quis possit renunciare dolo re ipsa. Bar. ff. de ꝟbo obl. l. si quis. cum alter.

¶ An emēs rem legatam uideat renūciare legato uide Bar. ff. de ꝟ. ob. l. qui rome. §. duo fratres.

¶ Renunciari non potest iuri de futuro etiam ꝑ quo competeret actio. sed in diem differtur exactio. uide in. l. si ita scriptum. §. i. ff de le. ii.

¶ Consensus in actu per quem inducitur tacita renunciatio habz conditionem si actus ualet. ff. q. mo. pig. uel ipo. sol. l. si debitor. §. fi. et. l. si cui. §. si uolent. et. §. uenditionis. e. t.

¶ An minor possit renunciare beneficio restitutionis in integruz. glo q nō. ff. de mino. l. si iudex.

¶ An imperator possit renunciare imperio. et an in manibus electoꝝ. dic quo ad hoc ultimum q nō quia non possunt illum instituere uł destituere. ui de Bar. in. l. barbarius. in ul. colū. ff. de offi. preto.

¶ Si aliquid mihi competit ex duplici iure renūcio ex uno non tollit reliquum. uide. ff. de lega. i. l. si seruo meo.

¶ Generali renunciatione non tollitur ius priuilegiatum sed exigitur specialis. tex. in. l. i. ff. si qs in ius uo. non ie.

¶ An iuri mihi quesito ex persona alterius possit alter renunciare. uide nota. ff. quemadmoduz ser. amit. l. si partem.

¶ An iuri pro se introducto possit quis renunciare quatenus tangit alterius preiudiciuz. uide bona uerba Bal. in. l. filiam. ff. de senato.

¶ Quis potest renunciari iuri prescribendi. ff. de pac. l. pacisci. Bal. alł. tex. singularē. ff. de edi. edic. l. q si nolit. §. si quis ita.

¶ Quod non est debitum nec re nec spe non uenit in pactum renunciationis. secus in eo quod est debitum spe. uide. ff. de transac. l. si cum tutoribus et ibi Barto.

¶ Si renuncio omni iuri qd habeo uel habere spero. intelligitur de iure quod spero ex aliqua causa de presenti. ff. de transac. l. qui cum tutoribus. in princi. ubi Bar. et. e. l. §. fi.

¶ Generalis renunciatio nō sufficit ubi alicui renunciatione ignorantie peouidetur. ff. de transac. l. cum acquiliana. et. l. i. ff. si quis in ius uo. non ie. Bal. in. l. ii. C. de rescin. uen. in. v. q.

¶ Si in prothocollo notarii reperiūtur renunciationes in uno contractu et in sequentibus non. an intelligant repetite. uide Bal. in. l. circa. C. loca.

¶ Stante statuto q contractus factus cum minore non ualeat sine auctoritate tutoris uel curatorꝫ etiam si iurauerit renunciatio facta cum iuramento. et cum curatore non tenebit quatinus sapit donationem. quia curator non potest dari ad donandum. Bal. in. l. fi. C. si aduer. dona. Idem in. l. penul. C. de dolo. ubi dicit notandam illam. l. pro mulieribus. inducti ad renunciandum hereditati paterne uel materne. et de remedio ipsaruz. et adde que dicit idem Bal. in. l. fi. C. de pac.

¶ Differentia est inter renunciare et promittere non petere. nō. in. l. si actione. fm unam lecturam C. de pac. iuncta. l. sicut. C. de repu here. uide Bal. in dicta. l. si actione.

¶ Renuncians uni iuri uidetur renunciare etiam alteri ad idem sibi competenti. glo. in. l. suum heredem. C. de iure deli. Bal. ibi contra nisi in renunciatione speciali exprimeret causa generalis utrumq ius comprehendens. adde quod nō. dicit Bal. in. l. licet. C. de iure deli.

¶ Qui scienter renunciat electioni ḋ se facte nō debet amplius super ea audiri. de renun. in pñtia.

¶ Renunciatio iuris spiritualis non ualet si interueniat pecunia. unde sicut in creādo iuri spirituali simonia uiciat ita ī tollendo. de renū. super hoc. et ibi uide do. Anto.

¶ Ad probandum spontaneam renunciationē nō sufficit probare ipsam nisi allegetur et probetur causa renunciatiōis. ut nō. do. an. in. d. c. super hoc ubi etiam dicit q duo testes deponentes super metu preualebunt mille deponentibus super spontanea renunciatione quod est bene notandum.

¶ Agenti possessorio recuperāde ob. exceptio spōtanee renunciationis. de renun. super hoc. ubi uide bona uerba do. Anto.

¶ Petens licenciam renunciandi exquo illaz obtinuit cogitur renunciare et non est talis licencia leuiter danda sed instāter petenti que petiē propter duplicem causam uel propter utilitatem ecclesie. ut de meliori prouideatur uel propter utilitatem anime renunciantis. ita dicit dominus Anto. in dicto. c. super his.

¶ Non ualet renunciatio facta in manibꝰ laici. et sic renunciantes sunt priuandi beneficio. de renū. quod in dubiis. uide ibi do. Anto.

¶ In renunciatione fienda requiritur cōsensus ecclesie cui renunciatur. xviii. q. ii. statuimus. lviii. di. si quis. et si renuncians est in magna dignitate uel talis exquo magnum commodum resultat ecclesie non sufficit licencia prelati siue licencia capituli maiorꝫ ecclesie. de his que fi. a prela. quanto. fm Inno. uide do. Anto. in preallegꝫ. c. q in dubiis. circa finem.

¶ Sola missio litterarum uel procuratoris nō priuat mittentem titulo beneficii nisi sequatur renūciatio. et ideo fructus quos interim percipit facit suos. bene facit. l. si socius. §. si absenti. ff. pro socio Ita dicit do. Pe. de Anca. post Io. an. in. c. ii. de renun. li. vi. adde q talis potest ante renunciationez procuratoris penitere. ut in cle. i. ḋ renū. et ibi nō.

¶ Habens ecclesiam curatam pacifice si eligitur ad episcopatum de quo litem patitur non uidetur renunciare prime ecclesie. doc. de ꝑptis. in nostra. do. Pe. de anca. in clemen. gracie. e. t.

¶ Renunciatio facta in manibus non sui prelati uel in manibus nullius non tenet. dixi. s. adde nō. per doc. in clemen. i. de renuncia. et per Inno. in. c. ueniens. de renun. per Bar. in. l. non soluz. §. si liberatione. ff. de libe. le.

¶ Minor pars capituli nō potest se opponere renuncianti facta ab ea renunciatione toti capitulo fm Inno. in dicto. c. ueniens.

¶ Non renunciat iuri suo qui gracie aduersarii se

submittit ut in dicto c. ueniens.

¶ Licet platus absoluat subditos ab obediētia nō ꝙ hoc uidetur renunciare prelature. de renū. lecte.

¶ Abbas exemptus non potest sine licencia pape renunciare. de renun. c. fi. et ibi habes ꝙ potest renunciare oneri abbacie remanente dignitate. et sic erit abbas nullatenen̄.

¶ Exemptus potest renunciare in manibꝰ legati de cōsue. cū uenerabilis. et de elec. si abbatē. li. vi.

¶ Si renunciatio abbatis non habetur rata poterit petere restitutionem ut monachi prestent sibi obedientiam per. c. fi. de renun. ubi hoc dicit do. An. qui allegat. vi. q. iii. denicꝫ. in fine.

¶ Presbiter presentatus ab abbate et institutus per epm debet renunciare in manibus epi non abbatis. et super hoc requirendus est consensus abbatis. de preben. in lateraneā. de off. archi. ad h. in fi. et dicit Host. ꝙ propter renunciationem factam i manibus abbatis epus posset illum priuare. ar. c. ꝙ in dubiis. de renun. nec sufficit si renunciat i manibus abbatis quo ad temporalia et in manibus epi quo ad spiritualia ꝙ hec sint ita cōnexa ꝙ unum sine altero esse non pōt. i. q. iii. si quis obiecerit fm Inno. ita dicit do. An. in d. c. fi. de renun.

Reor Hoc uerbum importat idē ꝙ opinor ii. q. vii. accusatio.

Reparatio Eadem solennitas que reqritur in fractiōe requirit in reparatione. C. de nup. l. si proponis. iii. q. iii. epus. Inno. de emp. et uen. cum dilecti. Io. an. de re. ecc. non alie. cum laicis. xi. q. iii. aliquis.

¶ An res reparata sit idem cum prima. habet de consecra. di. i. de fabrica.

¶ Difficilis est reꝑatio. d penī. di. i. sunt q. et ibi archi. d penī. di. iii. reperiunt. xxxii. q. v. si paulus.

¶ Reparata sūt fortiora. l. di. fidelior. et de peni. di. iii. ille rex.

¶ Reparare dicitur totaliter deperditum uel diminutū aliqualiter. in auten. de man. prin. col. iiii.

Repello Vim ui repellere licet. de iure naturali. l. di. ius naturale. ff. de iusti. et iure. l. ut uim ui. ff. de ui et ui ar. l. i. §. uiꝫ ui. et in. c. olim. de resti. spol.

¶ Repellere debemus a proximis illatas eis iniurias et uiolencias. al. peccamus sicut ille qui iniuriam intulit. xxiii. q. iii. non inferenda.

¶ Repelletur. i. redimetur. de pigno. significante.

Repente Nemo repente fit summus. de peni. di. iii. §. hoc que. et. §. seq. al. §. ex contrario.

¶ Repēte. i. statim. in autē. de nup. §. sed nō solū.

¶ De ista dictione et eius significato uide cōpos. in. c. ꝙ sicut. de elec. in glo. i. et uidetur relinqui arbitrio iudicis an aliquid dicatur factum repēte al. non. Gas. in. c. cupientes. de elect. li. vi. Albe. i. l. fi. C. de aduo. fis.

Reperio Quando aliquid dicatur non reperiri et qualiter hoc appareat. uide Bar. in. l. iiii. §. ꝑtor. ff. de dam. infec. ubi d hoc.

¶ Repertor rei aliene debet aliquibus saltem iudicis notificare se reperisse al. committit furtum ut. l. falsus. §. qui alienum. ff. de fur.

¶ Si statutum dicat ꝙ repertus post terciū sonū campane de nocte puniatur in. x. quid fiet in die ueneris sancta quando non pulsant campane. Bal. dicit ꝙ nihilominus punietur. in. l. libellorum. al. liberorum. ff. de his qui nō. infa.

¶ An pretextu nouiter repertorum precedens actus uicietur. uide. C. de transac. l. sub pretextu. C. de re iudi. l. sub ꝑtextu. C. de pac. l. tres fratres.

Repeto Repetitio An clausula seu qualitas apposita in precedentibus uideatur repetita in sequentibus et econtra dic quandocꝫ loquimur i una et eadem oratione. de hoc uide in. l. fi. §. seio. ff. de leg. ii. et. l. mulieri et ticio. et. l. iulius paulus. et ibi Bar. ff. de condi. et demon. quandocꝫ loquimur i diuersa oratione. de hoc nō. in. l. si stipulatus. §. Grisogonus. ff. de ꝟ. obli. et. l. in repetendis. ff. de leg. iii. Barto. in. l. imperator. ff. de le. i. predicta procedunt in dispositione hominis. Quid in dispositione legis. nō. in. l. pretor. §. ii. ff. ui bono. rapꝫ. facit quod nō. Barto. in. l. alienam. ff. de noua. Quid aūt de clausula in medio posita. nō. in. l. talis scriptura ff. de le. i. et. l. iiii. §. filiū. ff. de libe. et postu. Specu. ti. de instru. edi. §. nunc aliq. ꝟ. nunc excipe. Inno. de dona. cum dilectus. doc. de ap. scdo requiris. ꝑmissa limita nisi dispositio esset diuisa ꝑ. §. glo. est singularis. in. c. f. d postu. prela. li. vi. adde. c. ut circa. et quod ibi nō. de elec. e. li. adde omnino ad premissa quod nō. Bal. in. l. per retentionē. C. de usuri. Itē adde qd hētur in. l. seie. §. gaie. ff. de fū. istruc.

¶ An et quando solutum ex causa pietatis uel ꝓ redemptione captiuorum possit repeti. nō. C. de nego. ges. l. alimēta. ff. de reli. et sump. fu. l. ac si qs. §. hec actio. glo. plene. xii. q. ii. sacrorꝫ. C. de captꝫ. l. fi.

¶ Illa regula que habet ꝙ solutū uigore sentētie non potest repeti tanꝗ indebitum nō est uera indistincte. ꝙ ui aut clā. l. i. §. i. et. l. si fine. ff. rē ra. ha.

¶ Vbicunqꝫ datur repetitio soluti ibi multomagis datur nō soluti retentio. Bar. in. l. i. ff. d superficie

¶ Si tibi dedi rem indiuiduam puta bouem ꝑtim pro causa honesta partim turpi et tu non imples cām honestam ego uolo repetere tu uis retinere ꝗ turpiter dederim an nihil repetam uel totum uel pro parte. Io. an. in regula. in pari. li. vi.

¶ De repetitione et eius effectu. uide Barto i. l. si stipulatus. §. Grisogonus. ff. d ꝟ. ob. plenius per eum in. l. in illa stipulatione. e. t.

¶ Que in prefationibus dicuntur intelliguntur repetita in sequentibus. C. de fi. instru. l. repetita. C. de usuris. l. per retentionēꝫ. ff. de iudi. l. si iudex insti. ad. l. acquil. §. denicꝫ. xxxii. q. vii. apꝫus. adde ff. de ac. emp. l. si tibi liberum. et ibi Barto.

¶ Naturalis obligatio impedit repetitionēꝫ. ff. ꝙ quis. iur. l. penul. et. ff. de condi. inde. l. iulianus.

¶ Melius est nō soluere ꝗ soluere et repetere. ff. de fideiꝫ. l. si ita stipulatus. et. ff. de compensa. l. iii.

¶ De repetitione legatorum et conditionū. uide Bar. et alios modernos. in. l. lꝫ impator. ff. de le. i.

¶ Qualitas posita in prima oratione habetur pro repetita in. ii. coniuncta ei alternatiue. tex. est in l. qui fundum. ff. de contrahen. emp.

¶ Qualitas uel determinatio restringens pactuꝫ in precedentibus non uidetur repetita in sequentibus. ff. de ac. emp. l. uenditor hominis. in princi. ubi tex. cum glo.

¶ Dicta in precedentibus non uidentur repetita in sequentibus si per hoc redditur inutilis dispositio. ff. de ꝟbo. ob. l. si ita stipulatus. §. Grisogonus

uide ibi bona uerba. Bar.

¶ Quandoq3 fit repetitio precedentis orationis nõ in.l.i.ff.de no.op.nun.in glo.in ℘ deinde.

¶ An in statutis qualitas posita in precedentibus uideatur repetita in sequentibus. dic ut nõ.in.l.ꝑtor.§.fi.ff.ui bo.rap.

¶ Dicta in institutione uidentur repetita in preallegatis.ff.de condi.insti.l.cum seruus.

¶ Dicta in precedenti capite.l.uel statuti intelliguntur repetita in sequentibus si pertinent ad l. dispositioné secus si pertineant ad facti narratióz l.pretor.§.erit.et ibi Barto.ff.ui bo.rap.

¶ An dicta in instõne uideant̃ repetita in legato. uide in.l.ab oĩbus.§.cũ qdaz.ff.de le.i.et ibi Bar.

¶ An legata facta ab instituto uideantur repetita a substituto.uide in.l.quidaz.et ibi Bar.ff.de le.i.

¶ Conditio uni persone adiecta non uidetur repetita alteri in eadem oratione et dispositione copulate.ut.l.ticia.§.seia.ff.de le.ii.

¶ Dicta in pacto uidentur repetita in traditiõe nisi aliud exprimat̃.tex.et glo.in.l.sed me ꝑsente §.cum inter.ff.de códitį.inde.et in.l.si maꝝ.ff.de ser.ur.pre.et in.l.si tibi liberum.ff.de actio.emp.

¶ Repetere sua licet religiosis etiam in foro contentioso.s.Tho.in.iiii.di.xxxviii.ar.xxviii.

Replicatio

Actor non potest opponere plures replicationes contrarias sicut nec reus plures exceptiones.ff.de ap.l.si expressim.ff de exercito.l.nemo.Barto.

¶ De materia replicatiõis quid sit cui competat et quando ꝓponenda sit.uide Io.an.et post eu do. Anto.et modernos.in.c.a nobis.de exceptį.

¶ An excommunicatus repellatur a replicando. Specu.ti.d̃ excep.§.i.℘.item queritur.dixi plene in repeti.c.intelleximus.de iudi.

¶ An replicatio admittatur contra excipientem. glo et doc.de excep.dilecti.uide Inno.de accusa. sup hus.et.in.c.si quis ꝑsbiteroꝝ.de re.ec.nõ alie.de adul.c.pe.uide om no Io.an.i.c.fi.de or.cog.

¶ An primo debeat discuti et probari replicatio i.c.soucice.d̃ re iti.spol̃.uide Io.an.de excep.a nobis.de priuile.accedentibus.Specu.ti.de excep.§. nunc dicendũ.℘.sed de q̃.tex.in.l.qm̃.C.de adul.

¶ Replicatõ est exceptiõis exclusio quia semper opponitur ut exceptionem tollat.ff.de excep.l.ii. §.i.et.l.exceptio.

¶ An contra exceptionem iuriurandi detur replicatio doli.uide de excep.aduersus.

¶ Replicatio est exceptio.de ꝓptis.audiţ.et habet materiam eius.ff.de excep.l.ii.§.replicatiões. et.l.exceptio.Inno.de adul.intelleximus.

¶ Replicatio est tempalis ut actio quis exceptio sit perpetua.nõ.ff.de pecul̃.l.quesitum.§.in dolo. C.de excep.l.nemo.nõ.ff.de do.ex l.pure.in fine.

Repositu3

Istud ℘buz habetur in.l.si mihi mevia.§.fi.ff.d̃ le.iii.

¶ Que inferũtur et reponunt̃ non uident̃ oblata ff.de ser.ue.predi.l.fistulam.§.si sublatum.ff.de ac.emp.l.fundi.§.fi.cũ.l.se.et.ff.de pig.l.debitor.

Reprehensio

Inferiores nõ debent reprehẽdere suos supiores xxi.di.inferior.de materia uide.xxi.di.nolite.in glo.que dicit permissam esse inferioribus reprebẽsionem superiorum que fit de uoto animo et reuerenti.secus si cum imperio quod bene nõ.

¶ De triplici reꝑhensione.uide in.d.c.nolite.et multa de reꝑhensione.uide.ii.q.vii.paulq.et.c.petrus.et quasi ꝑ totũ.vi.q.i.beatus.xi.q.iii.§.hoc etiam.et cum non timet̃ reprebẽsor securius accedit temptator.nõ.in cle.attẽdentes.de sta.regu.

¶ Antequam scruteris ne reprehendas intellige prius et tunc increpa antequam audias non reprehendas.xi.q.iii.eorum.

Represalie

An dñs uel ciuitas possit cõcedere represalias ꝯ uniuersitatem sibi subditã uel ꝓpter delictum sui subditi. Bar.in.l.i.§.habet.ff.si quis testa.li.esse iussuc.

¶ Pro represaliis.uide Bar.in.l.cum scimus.C. de agri.et cen.li.x.

¶ Materiam represaliarũ.uide plene per Bar.in suo tractatu reꝑsaliaꝝ.Io.an.in.c.i.de iniurį.li.vi. in regula.non debet.e.li.uide Albri.in auten.omnimodo.C.ne uxor pro mari.ubi Bal.late.

¶ An solutum occasione represaliaꝝ possit repeti ab eo cuius occasione est solutuz.Bar.in.l.ii.§.itẽ si in facto ff.de ℘.ob.

¶ An represalie cõprehendant bãnitos.uide Bar. in.l.huiusmodi.§.legatum.ff.de le.i.Idem in tractatu suo represa.in.vii.q.

¶ Si represalie concedantur cõtra perusinos et reperitur unus qui uocatur perusinus an possit molestari.uide Bar.ff.so.ma.super ꝓica.

¶ An ille cui cõceduntur reꝑsalie teneat̃ in foro consciẽtie.Io.an.in regula nõ debet aliqs.li.vi.

¶ Represalie non possunt concedi contra clericos de iniurį.c.i.li.vi.et quod ibi nõ.

¶ An illud qđ unus ex ciuibus soluit nomine reꝑsaliaruz ꝓ ꝯciue suo possit ab eo repetere Bar.et Bal in.l.ii.§.ex his.et.§.item si in facto. ff.de ℘.ob.Bar.in tractatu suo represa.in ulti.q.

¶ An iure diuino licitũ sit uti represaliis.habetur xxiii.q.ii.dñs.ubi est tex.Augustini melior q̃ sit in mundo pro represaliis.

¶ Quid si spoliatq portat lr̃as ciuitatis sue ad ciuitatẽ ubi est spoliator et petat iusticiam neq3 fiat ei an possint cõcedi reꝑsalie.uide d.c.dñs.s.Tho. scđa scđe.q.xl.Io.an.in.d.c.i.de iniurį.li.vi.

¶ Soluens pedagium non potest capi pro represaliis.dicit Bal.x.col̃.que sunt rega.

¶ Si quis habeat represalias contra unam ciuitatez et aliquis de illa ciuitate ibi habitet an poterit detineri.Bar.ꝙ sic.ff.de ℘.sig.l.prouinciales.Io. an.de iniurį.super ꝓica.

¶ Reꝑsalie regulariter dicunt̃ esse contra ius diuinum canonicum et ciuile.ẜm Ange.in consilio suo.cxcviii.quod incipit ex themate.et ibi etiam uide ꝙ in represaliis concedendis propter denegatam iusticiam potest mora purgari.

¶ An in defectũ iusticie possint reꝑsalie iduci.uide Bal.i.l.nullus.C.de iude.et ꝙ nõ sint licite.nõ. la.de are.in autẽ.habita.C.ne fi.ꝓ pa.ubi uide

¶ Represalie non possunt fieri contra uenientes ad nundinas.l.i.C.de nundi.

¶ Legatus uocatus ad prouinciã seu ferẽdi testimonium uel appellationis cã.Item attinentes q̃ uenerunt ad uidendũ filiuz in studio nõ possunt capi pro represaliis.ff.de iu.li.l.ii.§.legatis.in glo.

¶ Reꝑsalie indici possũt de iure cõi et sũt debite in defectũ iusticie et in subsidiuz cessantibus aliis remediis.Bal.in.l.ex hoc iure.ff.de iusti.et iure.

¶ Preses non debet pati q alijs utat represalijs in prouincia sua. ff. de off. presi. l. illicitas. §. finali.

¶ Represalie sunt de genere prohibitorum potest tamen taliter prouideri in earum concessione q erunt de genere permissorum ut dicat q nullus de tali terra intret tale territorium nec intromittat res suas alias possit detineri tam ipse quam eius bona. et tunc si intrat potest detineri pro sua temeritate. per. l. diuus. ff. de ser. ru. predi. Bal. in aute. habita. C. ne fi. pro pa. in. v. colu. ubi etiam uide per eum qua cautela possint represalie uitari

¶ Si quis efficit ciuis alicuius ciuitatis non possunt sibi concedi represalie per dictam ciuitatem pro iniuria seu iniusticia recepta antequam esset ciuis. Iohan. de lig na. in tracta. suo de bello. car. xiiii.

¶ An represalie concesse Bononien. contra Iannuen. habeant locum contra Bononien. Ianue comorantes. Io. an. in addi. Specu. ti. de iniur. super rubrica. Bar. in. l. prouinciali. ff. de uer. sig. Bal. in aute. omnimo. C. ne uxor pro mari.

¶ Ille cui represalie sunt concesse non potest captos in uinculis retinere sed debet eos ducere ad iudice ut in publicis uinculis seu publico carcere custodiant. res autem capte sine alia aditione iudicis debent remanere penes capientes. ita dicit Io. an. et post eum do. Pe. de anca. in. c. i. de iniur. li. vi.

Representatio

De fideiussoribus qui promiserunt representare suo pena cui applicet illa pena si non representant. uide Bar. in. l. ii. quis. ff. de testa. tute.

¶ Aliquis in iudicio dedit fideiussores de iudicio sisti et de compendo. etc. qui fideiussores incontinenti iuerunt ad iudicem et protestati fuerunt q eum retinerent quia nolebat amplius teneri pro eis an talis protestatio liberet eos ut non teneant amplius representare. etiam si reus aufugiat. Io. an. tenet q sic in additio. Specu. ti. de accusa. super rubrica. Ange. in. l. nullus. C. de exhi. re.

¶ Attenditur representatio temporis. ff. de indi. adiec. l. si predio. in fi. ff. de le. ii. l. debitor. et initi. de lega. §. quod in diem.

Reprobatio

Si priceps uel dominus reprobat aliqua facta in suo loco an uideatur alia approbare. Barto. in. l. legata inutiliter. ff. de lega. i.

¶ Qualiter fiat reprobatio attestationum. uide falice. in. l. si quis testibus. C. de testi. ubi ponit nobilia probat Bar. et Bal. in. l. per hanc. C. de temp. ap. no. in cle. si. de testi. adde quod dicam. infra. sub dictione testis.

¶ Aliud est reprobare aliud non admittere. ff. de his qui no. infa. l. lucius. ff. de nego. gest. l. si rationem. C. de or. cog. l. i.

¶ Quod semel approbaui ulterius reprobare non possum. no. de elec. cu uintonien. fac. de testi. constitutus adde no. in aute. de exhi. re. §. si uero semel. in glo. repudiare. coll. v. de ui. et ho. cle. c. fi. in glo. i.

¶ Ille contra quem fit productio testium reprobare potest personas et dicta. uide de testi. presentium. adde no. in. c. licet. ii. e. t.

¶ Reprobare non possum mores quos prius approbaui. de fi. presbi. ueniens. xxxii. q. v. horrendum.

¶ Eo ipso intelligitur reprobatum instrumentum uel positio uel aliud quod fit in iudicio quando contra ipsum pronunciat. uide no. de re iudi. suborta.

¶ Reprobatio conuenit deo. s. Tho. in prima parte q. xxiii. ar. et in. i. di. xl. ar. v. et. vi.

¶ Reprobatio addit aliquid supra sciam. Idem in prima parte. q. xxxiii. ar. iii. et in. i. di. xl. ar. v.

¶ Reprobati possunt demereri in uia. Idem in q. de quolibet. q. v. arti. ii.

¶ An possit reprobari qui semel est approbatus. no. ff. de excu. tu. l. sed et reprobari. in glo. i. C. de profes. et medi. l. ii. li. x. et ibi Bar. Dy. in regula. q semel. li. vi. no. de preben. cum secundum apostolum. in glo. pe. de spon. impu. de illis. i. in glo. consenserit.

Repudium

Lex antiqua permittebat repudium quod lex euangelica non permittit. xxxi. q. i. sed obicitur. xxxv. di. ab exordio et ibi uide per Archi. an sit licitum dare libellum repudii. adde Inno. et doc. de diuor. gaudemus. ubi uide an repudium hodie sit licitum et que erat forma libelli repudii.

¶ An ille q dicit se nolle adire uideat repudiare Barto. in. l. quia poterat. ff. ad trebell. et. l. ii. miles. ff. de lega. ii.

¶ Repudium. i. renunciatio. ff. de diuor. l. ii. et habet fieri inter sponsos licet aliquando inter uirum et uxorem. ff. de uer. sig. l. inter stuprum. §. diuorcium ff. de ritu nup. l. si qua. in princi.

¶ Que sit differentia inter diuorcium et repudium. no. xxvii. q. ii. §. ecce impossibilitas. et. c. q autem adde. ff. de condi. ob causam. l. q seruus. in glo. diuortium.

¶ Hoc uerbum repudiare pertinet ad querenda non ad quesita. ff. de suc. edic. l. i. §. decretalis. uide. ff. de regu. iu. l. qui potest. §. quod quis.

¶ Qui non potest petere nec potest repudiare. ff. de acqui. heredi. l. si is qui. §. qui heres. ff. de re. iur. l. qui potest facere.

¶ Cum repudiat legatum perinde est ac si numquam fuisset factum. ff. ad. l. acquil. nam sicut. ff. si cer. pe. l. proinde. ff. de le. ii. l. seruum filii. et quod ibi nota.

¶ Repudium in euangelio reprobat. Math. xix. uide de diuor. gaudemus. et quod ibi no.

¶ Repudiatio legati fit per hoc uerbum nolo adire ff. ex qui. cau. ma. l. si unius. uide. l. i. ff. de cura. bo. dan. et in. l. qui se patris. C. unde li.

¶ Sicut apprehensio legati retro trahit ita repudiatio. ut. l. legatum. §. i. et. l. fuit filii. §. i. ff. de le. i.

¶ Aliud est omittere hereditatem aliud repudiare. uide. ff. de mino. l. q si minor. §. sceuola.

¶ Repudii causa fuit odium uxoris. uide. s. Tho. in iiii. di. xl. ar. xxxiii. arti. vi.

Repugnantia

Repugnantia uiciat. ff. de uiu et ha. l. per seruum. §. ii. ff. de reg. iu. l. ubi repugnantia. C. de ti. instru. l. scripture.

Reputatio

Aliud est esse tale aliud reputari pro tali. no. Barto. in. l. si maritus. ii. §. i. ff. de adul. glo. in. l. mereis. ff. de uer. sig. Bart. in. l. si is qui pro emptore. ff. de usuca. doc. de biga. nuper.

¶ Licet reputatio non immutet ueritatem. ut. ff. de offi. preto. l. barbarius. ff. ad macedo. l. si quis. C. de testa. l. i. insti. e. §. si quis. inducit tamen presumptionem adeo ut ea que medio tempore aguntur ualeant ut in. d. l. et. C. de sen. et interlo. om. iudi. l. si arbiter. C. qui accusa. non pos. l. non ignorat. et quod no. de preben. de multa.

Requies

Quedam est habere fructum suorum laborum. ff. de. l. omnis

Requisitio

An potestas requirendi procedat a superiore sicut potestas

[illegible] an cle.i.de heret.in .6.requisiuerunt.

¶ An in requisitione debeat esse certus terminus uel triplex monitio.glo.in prealle.c. cum causam. et in.d.clemen.i.de heret.

¶ Si pars requirat iudicem ut proferat sniam talis requisitio operatur hunc effectum q tacite uidetur prorogata iurisdictio que tempore erat peritura.de re iudi.causam.sm Host.

¶ Requirendus aliquando exponitur.i.requisitus. C.de requi.re.l.i.

Rerum ¶ Quando detur actio rerum amotarum et qn non.et an hodie habeat locum.nō.C.rerum amo.in rubrica.Cy.in.l.ii.e.t.et in.l.rerum amotarum quidam.in glo.et ibi Bar.uide Spe.ti.de furt.§.porro cū constāte.et ibi Io.an.

¶ An in actione rerum amotarum admittatur compensatio.nō.C.re.amo.l.i.

¶ An talis actio sit penalis.nō.C.re.amo.l.diuortii.in glo.ii.et ibi Cy.in.ii.op.

¶ Quando detur directa et quando utilis.nō.ff.re.amo.l.si mulier.in glo i.et ibi Bar.

Res Res tm ualet quantum uendi pōt ut.l.ii.§.nauis.et.§.se.ff.ad.l.ro.de iac.l.precia rerum.ff.ad.l.fal.Io.an.i addi.Specu.ti.de execu.sen.§.sequitur.§.q si filius.adde q hoc debet intelligi in homine sciente conditioné rei.glo.est singularis.in.l.mortis cā.ff.de dona.cā mor.

¶ Res que subiacet restōni potest i certis casibus alienari.uide nō.in auten.res que.C.cōmu.dele.

¶ Res inter alios acta aliis prodesse non debet neq nocere.C.res inter alios ac.in rubro et in nigro tex.i.c.iter dilectos.ad fi.de fi.istru.glo.in c.quis de re iudi.Inno.de pscrip.auditis.glo.de ap c. pe.

¶ Res aliena pōt uendi licz non possit pignorari.l.rem alienam.C.de contra.emp.

¶ Res in domo mea reperte presumuntur mee.Specu.ti.de furt.§.i.§.quid si res in misse.

¶ Res presumitur tm ualere quantum est in extimo.Bar.in.l hii qui.C.de predi.naui.cu.

¶ Non pro locis res sed loca pro rebus sunt amanda.ut.xxiii.di.nouit.

¶ Rez suam ab alio possessam ppria auctoritate capiens cadit a iure suo.xvi.q.vi.placuit.C.unde ui.l.si quis in tantam.de preben.eum qui.li.vi.

¶ Res alterius non est semper illi restituenda sicut gladius furenti.xxii.q.ii.ne quis.

¶ Res que per trienniuz seruari non pōt dicitur esse res que seruando seruari nō potest.glo.est singularis in.l.i.C.si aduer.usuca.adde glo.in.l fi.C.in qui.cau.in inte.resti.non est necess.

¶ Res non dicitur esse integra quando substancialia sunt incboata secus in preludiis uel aliis que respiciunt solennitaté quia talia non faciunt desinere rem esse integram.Inno.de elec.in causis.

¶ Quis potest rem apprehendere ppria auctoritate cuius habet inuestituram solum uerbalem.nō Inno.in.c.ii.de consue.et hoc dictum non reperit alibi sm Bal.in.l.qui raciario.ff.de pig.ac.

¶ Rei appellatō generalis est.ff.si cer.peta.l.i.i fi.ff.de pigno.l.grege.§.ii.ff.de .§.sig.l.rei.insti.de act.§.i.ff.de .§.sig.l.nominis.C.de eden.l.ii.ff.de iureiuran l fi.

¶ Res.i.rei extimatio.insti.de obli.que ex delictis.§.ité si filio.ff.de cōdi.fur.l.i.re.§.scire quod [illegible] extimatiōis ff.de au.et ar.lega.l.ticie.ff.de usuf.l.q pcipuo ff.de le.ii.l.mortuo boue.§.i.et.l.qui ergo §.si heres.licet aliud sit res aliud extimatio.C.de fideic.li.l.fi.ff.de .§.ob.l.si seruum.§.ul.

¶ Res.i.questio l.nensennius.ff.de neg gest.de hoc uide per Archi.xi.di.ante omnia.tex.de cog.spi.c.ii.li.vi.Specu.ti.de restitu.in inte.§.ii.§.id quoq.xxxiii.q.viii.si de rebus.

¶ Res non succedit loco precii in iudiciis particularibus.l.si rem et precium ff.de peti.here.

¶ Si res solita dari i ēphiteosiz reuertaf ad ecclesiaz etiā si steterit p annū apud ecclīam poterit nihilominus dari i emphiteosiz.d feu.c.ii.et qd ibi nō.

¶ Res transit cum honore suo.xvi.q.i.si quis laicus.de pigno.ex litteris

¶ Res eadem in diuersis personis operatur diuersos effectus uel diuersa signat.de usu pal.ad honorem de sacra unc.c.i.§.ad exhibendum.

¶ Res ad certū usuz deputata non debet ad aliū deputari.de consecra.di.v.ligna.de fo.compe.conquestus.de usu pal.c.ii.

¶ Res dicif integra in iudiciis anteq lis sit contestata de off.dele.gratum.et.c.licz undiq.adde.ff.de iurisdic.om.iudi.l.et quia.in glo.pe.ff.de pecu.l.creditor.i glo.i.in negociis uero anteq fecerit pmissa.nō.in cle.fi.de procura.in glo.iii adde qd nō.de preben.si cui.in glo.ul.li.vi.aliter dicif res integra.in.c.ubi periculum.§.fine.de elect.li.vi.nō.e.t.in causis.in glo.ergo.facit.ff.de polli.l.i.§.cepisse.aliter dicit.ff.de condi.ob causam.l.si pecuniam.i.gen.uide Io.mo.in.d c.ubi periculum.

¶ Reintegra aliqd licet qd non licet re non integra insti.māda.§.recte.C.e l.mādatuz.et ibi Cy.

¶ Res inanimata quandoq punitur.de heret.c.ii.i.gen.li.vi.et ibi uide concor.

¶ Quando res dicatur perfecta.nō.ff de ori.iur.l.i.in glo.constante.

¶ Quādo habetur magis respectus ad rem q ad personam.nō.ff.de tributo.l.pcuratoris.§.si pses

¶ Re cōi pōt socius uti ad usum destinatuz.ut l.si edes.ff.cō.di.Dy.in regula in re cōi.li.vi.

¶ An res empta ex pecunia mea sit mea salti utiliter.ut mihi psit.nō.Cy.C.de rei ué.l.mater.et.l.si ut pponis.nō.ff.de dona.inter ui.et uxo.l.uxor marito.in glo.fi.ff.so.matri.l.si cum dotem.§.ti.in glo.fi.nō.C.cōmu.utriusq iudi.l.si patruus.in glo.fi.nō.de usuris.cū tu.in glo.fi.Specu.ti.de ép.et uen.§.iii.§.si autem scias.

¶ An res empta ex precio rei cōdite succedat loco illius rei.nō.Barto.ff.de le ii.l.imperator.§.fi.dixi sub dictione precium.

¶ An res ēpta ex pecunia mea sit mihi obligata.nō.C.qui po.in pig.ha.auten q iure.in glo.ii.

¶ Re nō extante an ipsa uel extimatio peti possit nō.ff.d consti.pecu.l.pmissor stichi.et.l.pmissor hois.nō.in.l.in re furtiua.in glo.extimatoris.ff.de condi.fur.nō.insti.de le.§.si res.in glo consequ.

¶ An possiz petere id qd supest ex re mea.nō.ff.de le ii.l.mortuo boue.i pn et ibi nō.in glo.i.et p Bar.uide.ff.de cōdi.fur.l.si seruus.§.boue occiso.

¶ An possint exigi res et estiatio.nō.ff.de rei uē.l.si is qui.

¶ Mutari rei per minorem non debet fieri preiudicium.nō.ff.de in inte.resti.l.scio in glo.ii.

¶ Cuius sit res facta ab aliquo de rebus unius. nō. insti. de re. di. § cuȝ ex alieno. in glo. ab aliquo iure ta glo. ſpicas.

¶ Quando res debet designari i libello. nō. ff. de rei uen. l. si rem. in glo. fi. ff. de eden. l. i. in glo. pro inde. Cy. in. l. edita. C. de eden. in. iiii. q.

¶ An teneat contractus rei sue. nō. ff. de re. iur. l. neq pign⁹. ff. de ac. ēp. l. iulian⁹. § offerri. in glo. potest. ff. de ꝓ. ob. l. si rem meam. et ibi Bar.

¶ Quando permittatur alienatō rei sacre. nō. ff. de regu. iu. l. que propter necessitatem. insti. de re. diui. § sacre. in glo. excepta. adde Bar. in. l. multuȝ interest. ff. de ꝓ. ob.

¶ An quis possit tenere rem meaȝ me inuito. nō. ff. so. ma. l. si filio. § i. in glo. nobis.

¶ Si res communis uendaȝ per unum ex sociis q̄ actione agat alter. nō. ff. fam. herc. l. et si familie. i glo. fi. et ibi Cy.

¶ Si res cōis alienet p unū et postea diuidat qualiter sit obligata. Cy. in. l. i. C. si com. res pi. da. fit.

¶ Res deueniens ad eum casum a q̄ non pōt incipere an uicietur. nō. Cy. C. de contra. emp. l. si gaudentius. nō. ff. de fur. l. falsus. § fi. in glo. extinguit. Bar. ff. de ꝓ. ob. l. pluribus. § et si placet. uide. ff. de arbi. l. non distinguemꝰ. § satisdatio. in glo. credet qui fi. sint le. tanta. in glo. pe.

¶ Res denominatur ſm ꝓpositum utentium. nō. Bar. ff. de aqua quotti. et esti. l. i. circa principiuȝ.

¶ Quedam res sunt in bonis quedam nec intus nec extra. nō. ff. de acquī. re. do. l. in bonis.

¶ Si res nō efficiaȝ ꝑfecte creditoris an debitor liberetur. nō. ff. de solu. l. si rem. et ibi Bar.

¶ Eadem res non debet diuerso iure censeri. nō. de priuile. cum capella. in glo. de censi. sopite. i glo. fi. de deci. cum in tua.

¶ Eadem res non debet cōtrarios effectus operari. nō. de bap. maiores in glo. compassibilia.

¶ Rerum duplex est commutatio sanc. Tho. scda scde. q. lxxvii. arti. iiii.

¶ Res pl'es non sunt in diuinis. Idem in ꝑma pte q. xxxix. arti. iii. et in. i. di. xxv. arti. iiii.

¶ Rem aliquis potest multipliciter surripe. Idem secunda secunde. q. lxii. arti. vi.

¶ Res que sunt extra animam diuersimode se habent ad diuersas anime potentias. Idē in. q. de quolibet. q. vii. arti. iii.

¶ Quando differunt res et ens. Idē in primo. q. xxv. arti. iiii.

¶ Rei que non dū est non daȝ priuilegiuȝ nec cōstituitur seruitus. nō. de eccle. edi. c. pe. in glo. fi.

¶ Rerum quedam sunt animate quedam inanimate. ut. l. pretor. § edictum. ff. de dam. infec.

¶ Rei appellatione comprehenduntur omnia. ut ff. de le. iii. l. omnia. § fi.

¶ Rei appellatione cōprehenditur pars. ff. de dā. infec. l. i. et l. iiii. § si intra.

¶ Rei appellatione comprehenditur ius. ff. de alie. iu. mu. causa fac. l. non solum.

¶ An rei appellatione includantur homines. uidetur q non. in. l. i. ff. de sta. ho. ff. de le. iii. l. omnia. § cui ita. ff. de ꝓ. si. l. fi.

¶ Differentiaȝ inter res et bona. uide in. l. multū. ff. de usuf. et. l. serui. ff. de sta. ho. et ibi Bal.

¶ Rei appellatione comprehenditur possessio. nō. ff. de condi. inde. l. i. in glo. in ꝓ. rem suam.

Rescissoria

Rescindi interduȝ dicitur id quod nō tenuit. in autē. de alie. et emphi. § si uero contigerit. et. § si qdeȝ ff. de ꝓbo. ob. l. conditio.

¶ De rescissoria. uide Io. an. in addi. Specu. ti. de resti. in inte. super rubrica. et ibi Specu. § i.

¶ Que sit actio rescissoria ac de materia eiꝰ. uide per glo. fi. et ibi Cy. et Bart. in. l. fi. C. ex qui. cau. ma. idem Cy. C. de resti. mili. l. quod tempore. Bar. ff. ex qui. cau. ma. l. ab hostibus. § sed quod simpliciter. et qualiter in ea formet libellus uide Specu. ti. de resti. in inte. in. iiii. par. adde ad materiaȝ qd̄ nō. Dy. insti. de act. § rursus.

¶ Quandoq aliqd dicitur rescindi de facto. tex. in. l. i. C. de fi. instru. et iu. has. fis. li. x.

Rescriptum

An et qn̄ falsa latinitas uiciet rescriptū. Bart. in l. i. C. de su. tri. tex. et ibi nō. de ꝛeptis. ad audientiā ubi uide adde nō. de fi. istru. ex pte. et ibi p Inno. Adde q nō. do. an. in. c. i. de fu. in ꝓ. uenio. ad glo. Bar. et Bal. in. l. imperator. ff. de sta. ho.

¶ Rescriptū obtentū contra sniam non ualȝ nisi dicatur non ob. snia. l. pe. C. sen. rescin. non pos.

¶ De illa clausula que apponit in ꝛeptis nō obstāte tali lege ꝛc. uide Bar. i. l. fi. C. si ꝯ ius uel uti. publi. uide in. l. neminē. C. de sacro. san. ec. ro. li. xi. ad de nō p Io. an. in. c. i. de scisma. li. vi. de ꝛeptis. cū aliqbꝰ. e. li. late p eundē. in. c. i. de exces. pla. e. li. uide in repeti. c. p uenerabilē. q fi. sint legit. Ia. cal. plene in. e. i. de exces. pla. li. vi. Pau. in cle. i. i fi. de sepul. Lau. in cle. ii. e. t. et in cle. i. de iu. pa. Bal. x. colla. de pa. constan. in ꝓ non obstante.

¶ Rescriptū et instantia ex eo fundata nō transit contra singularem successorem secus in uniuersali Inno. de iudi. quia uero.

¶ Quando rescripta dicantur sibi inuicē derogare. uide plene Host. et doc. de ꝛeptis c. i.

¶ An rescripta sint perpetua. Host. de ꝛeptis. sedes

¶ Rescriptuȝ pricipis pōt tollere solennitatē testi glo. est singularis in. l. si nō speciali. C. de testa.

¶ Rescriptū nō ualȝ si aliqs asseruit se esse doctorē cū non esset. glo. est i. l. pe. C. si ꝯ ius. uel uti. publi.

¶ Rescriptum aliquando habet ꝓ libello. de elec. dudū. Bal. in. l. elegāter. § si qd post. ff. de ꝯdi. ide.

¶ An ꝛeptum sufficiat accessorem beneficii uel patrimonii. tex. et Host. de ꝛeptis significasti.

¶ Rescriptū non iuuat impetrantē si fecit ꝯ formā ꝛepti quia non intelligit pro eo scriptum q contra facit ei qd̄ est scriptum. Inno. de ꝛeptis. mandatuȝ.

¶ Rescriptum accipit uires ex intellectu rescribetis dicit Inno. in. c. cum ecclesiastice. de excep.

¶ Rescripta bn̄ficialia tanq̄ ambitiosa sunt restringenda. Inno. i. c. cū in nris. de ꝯces. ꝑben. tex. de ꝑben. ꝗuis. li. vi. Io. an. in. c. susceptū. de ꝛeptis. e. li.

¶ Rescriptū apostolicum continens cōmissionē appellationis si non habet clausulam si ita est semꝑ presumit falsum. nō. Archidia. de ap. cordi. li. vi.

¶ Rescriptū ꝑsumitur falsum si reperitur lra recēs in carta antiqua que narret factū antiquum. tex. est in. c. inter dilectos. de fi. instru.

¶ Rescriptum non pōt ꝯtinere duo ꝑpalia i ꝑsonaȝ unius. Ita dicit Bal. in. l. i. C. qū li. ab emp. disce.

¶ Rescriptū et statutū in aliqbꝰ equiparant. nō. Inn. de cōsti. q in ecclia ꝑ. Bal. in. l. ii. C. de legi. ubi uide

¶ An uirtute ꝛepti quo committit alicui cognitō

cause possit ferri sententia condemnatoria uel ab-
solutoria. nō. glo in. l. qui per procuratorē. ff. de ꝓ
cur. Bar. in. l. a diuo pio. ff. de re iudi. doc. i cle. au
ditor. de ꝛ̃ptis. et in cle. sup qōnuȝ. de off. dele. pōt
tñ ꝓnunciare quem absoluendū uel condemnandū
per. l. i. et quod ibi nō. ff. qñ ap. sit.

¶ An ualeat ꝛ̃ptū impetratū nō facta mētione đ
ꝑuilegio suo uel aduersarii. nō. de ꝛ̃ptis. cū ordinem
nō. de lit. cōt. c. i. li. vi. et de re iudi. inter mōsteriū.

¶ An ꝑ ꝛ̃ptū ad bñficia ꝗraẗ aliqđ ius ipetrāti
nō. glo. de renū. ueniens. et de preben. dilectus. ii.

¶ An ꝛ̃ptum principis faciat legem. Inno. ꝙ sic.
de consti. que in ecclīaruȝ ꝗ alleget. l. ii. C. de legi.

¶ An clausula derogatoria in ꝛ̃ptis dēat esse spe
cialis uel sufficiat ꝙ sit generalis. plene ꝑ Archid.
et Io. an. de consti. c. i. li. vi. Idem ꝛ̃ptꝗ. cum aliqbꝫ
e. li. de preben. non pōt. eo. li. uide Fre. de se. consi-
lio ccxxvi. pulchre ꝑ do. Car. i cle. eos. de sepul in
iii. ꝗrio ubi onnio uide ꝙ tāgit materiā ꝗtidianā.

¶ An in ꝛ̃pto appellare ꝓpria noia possint scribi
breuiata. nō. idem do. Car. flo. de consti. cum acces
sissent. Specu. ti. de ꝛ̃ptis. presenta. ꝗ. dicto. ꝟ. cir-
ca dictiones. ubi uide.

¶ An ualeat ꝛ̃ptum in quo concediẗ beneficium
in ecclesia numerata nulla facta mentione đ nume
ro. nō. de ap. dilecto. đ ꝛ̃ptꝗ. ꝯstitutus. Inn. de ꝑbē.
dilectus. do. An. et moderni. de ꝯsti. cū. m. Archi.
de ꝛ̃ptꝗ. duobꝫ. li. vi. et i. c. si a sede. de ꝑben. eo. li.

¶ Quot modis extinguatur ꝛ̃ptum. no. Io. an. in
c. ceterum. de ꝛ̃ptis. et ibi glo. in ꝟ. exempta.

¶ An in ꝛ̃pto ad lites sit necesse facere mentionē
exceptionū ꝯpetentiū illi contra quem ꝛ̃ptum im
petratur. doc. faciunt differentiam inter exceptio
nes ꝑemptorias et dilatorias. de quo. in. c. i. de fo.
compe. li. vi. de fo. compe. ex parte. B. de ꝛ̃ptis. pa
storalis. et in. c. cum ordinem. quid autem in ꝛ̃ptꝗ.
ad beneficia. nō. e. t. constitutus.

¶ An taciturnitas diuiciaruȝ uel nobilitatꝗ uiciet
rescriptum. doc. de ꝛ̃ptis. ad aures.

¶ An ꝛ̃ptū ad beneficia extendatur ad beneficia
que alius colorate possidet Cal. ꝙ non. de ꝛ̃ptis. ca
pitulū. ꝗ. de conces. preben. cum nostris. licet de fac
to contrarium obtentum.

¶ Quid importet illa clā et ꝗdam alii posita in
in ꝛ̃pto. nō. de ꝛ̃ptꝗ. sedes. e. t. cum in multꝗ. li. vi.

¶ An ualeat impetratio ꝛ̃ptorum contra unū ad
diuersos iudices super diuersꝭ actionibus. uideẗ ꝙ
non. de ꝛ̃ptꝗ. c. si. et. e. t. dispendia. li. vi.

¶ An uigore ꝛ̃pti quo mandaẗ ꝓuideri alicui ido
nee ꝑsone de bñficio possit ei ꝓuideri ꝗ nō habet
sufficiēs. dic ꝙ sic. tex. et glo. de ꝑben. is cui. li. vi.

¶ Qualiter intelligaẗ ꝛ̃ptū aplicuȝ i quo commit
titur alicui ex dioc. ꝙ compellat exemptos ad con
tribuendū cum aliis clericis eiusdem dioc. ad one
ra legatorum et nunciorum sedis apostolice. uide ꝑ
Fede. de sen. s. consilio suo cxxxii.

¶ Quid operetur illa clausula decreti i ꝛ̃pto pa
pe. nō. de ꝑben. dilecto. do. Car. flo. in. c. ad petitio
nem. de accusa. glo. in clemen. i. đ immu. eccle. uide
que dicta sunt sub dictione decretum.

¶ In quocūꝗ ꝛ̃pto beneficiali licȝ apposita sit clā
decreti semꝑ tñ intelligiẗ conditio si impetrās uti
uelit illa grā. dictum est Io. an. in. c. statutum. de ꝑ
ben. li. vi. sup ꝟ. post mensez facit qđ nō. de ꝑben.
auctoritate c. li. sup ꝟ. anteferri bene faẗ. l. ꝓuide

C. si cer. peta. ubi licet mortuo testatore dominiuȝ
rei legate recta uia transeat in legatariū tñ si lega
tarius repudiat fingiẗ non transisse. adde quod nō.
Specu. ti. de loca. ꝗ. nunc aliqua. ꝟ. xiii.

¶ In ꝛ̃pto bñficiali semꝑ intelligiẗ illa clā si est
idoneus tex. cum glo. in cle. i. de off. dele. et in cle.
cum ei quē. de conces. ꝑben. glo. de ꝛ̃p. mandatum

¶ An si preferatur in ꝛ̃pto pape. ille ꝗ debꝫ post
poni uicietur ꝛ̃ptum. Io. an. ꝙ non. in. c. Iohannes.
in princi. de testa.

¶ An quis possit impetrare ꝛ̃ptum ꝓ alio sine spe
ciali mandato nō. glo. de ꝛ̃ptis. ad aures. plene. eo.
t. nonnulli. ubi fit differentia inter ꝛ̃ptum ad lites
et ad beneficia.

¶ An defectus unius lr̃e uiciet ꝛ̃ptum. dic ꝙ nō
ꝑ casum. in. c. ex pte. de fi. instru. supfluitas tamē
uiciat neq abrasio habet ualidare. ut dicit do. Car.
in. d. c. ex parte. et. c. ad audientiam. de rescriptis.

¶ An post impetrationē et ꝑsentationeȝ ꝛ̃pti ac
citationē exinde secutam possit impetrans recede
re a lite. nō. Inno. et Host. de resti. spo. ex questio
ne. de ꝛ̃ptis. ex tenore.

¶ De intellectu illoruȝ ꝟboꝝ positoꝝ in ꝛ̃pto. mā
damus tibi conferri beneficiū non obstañ. collatio
ne alteri facta. nō. doc. de testi. causamꝗ.

¶ De interpretatione ꝛ̃ptorum. nō. doc. in dicto
c. causamꝗ. et. l. fi. ff. de consti. princi.

¶ An in ꝛ̃pto ꝑ qđ mandaẗ conferri alicui ꝑben-
da uacatura comprehendaẗ non solū uacans temꝑe
collationis sed etiam uacans temꝑe date. glo. i cle.
cum ei quē. ꝗ. secus. de conces. ꝑben. uide do Car.
flo in. c. cōstitutus. de ꝛ̃ptꝗ. ubi nō. ꝙ ꝑbenda uacās
diciẗ uacatura quousꝗ conferaẗ. de quo est glo. nō
bilis. in. c. si postꝗ de preben. li. vi.

¶ An sufficiat sctā solꝰ uicecancellarii ad ualidita
te ꝛ̃pti impetrati i curia. glo. et doc. de ꝛ̃ptꝗ. cū di
lecta. glo. de ꝓcu. consuliti. dic ꝙ ꝭm stilū curie per
signaturā uicecācellarii expediunẗ ꝛ̃pta. đ iusticia

¶ An taciturnitas sufficietꝗ patrimoii uiciet ꝛ̃ptū
ad bñficia. nō. de ꝑben. cum ꝭm. de ꝛ̃ptꝗ. postulasti.

¶ An habēs rescriptū ad beneficia si impetrat ali
quod beneficium teneaẗ facere mentionem de illo
ꝛ̃pto. nō. de ꝛ̃ptis. in nostra. eo. t. gratia. li. vi. ubi
glo. Io. an. in regula ignorantia. eo. li.

¶ An habens beneficium et impetrans ꝛ̃ptum ad
aliud beneficium teneaẗ facere mentione de bene
ficio. Archi. đ ꝛ̃ptꝗ. cū aliqbus. li. vi. ubi dicit ꝙ sic
Inno. contra. de ꝛ̃p. si ꝓponente. sed ꝑmum uerius.

¶ An habens beneficium curatū et impetrans ꝛ̃p
tum ad aliud curatum uideatur renunciare primo
sicut in casu conuerso. doc. ꝙ non. in cle. gratie. de
ꝛ̃p. et an teneaẗ facere mentionem de pensione ulꝰ
prestimonio. dixi sub dictione beneficium.

¶ An faciens in impetratione mentionem secundi
tacens de primo tñ ꝙ in illo esset intrusus dicatur
surreptitie impetrasse. nō. do. Car. in clemē. si reus
de preben. in ulti. q. et ibi tenet ꝙ non nisi esset ta
lis intrusio que eum redderet inabilē ad beneficiū
obtinendum. ar. c. quisquis. de elec. quod nō.

¶ An ualeat ꝛ̃ptū in ꝗ mandaẗ alicui conferri ec
clesia talꝭ sancti. talis dioc. et in illa sunt pſes eccle
sie talis sci. uel etiā nulla est. nō. de ꝛ̃p. significāte.

¶ De intellectu illorum uerborum que ponuntur
in ꝛ̃pto uidelicet in negocio ipso preuia procedas
nō. doc. de ꝛ̃ptꝗ. ex insinuatione. Inno. de offi. dele.

prudentiam. in princi. glo. in clemen. i. de off. dele.

¶ Rescriptum pape in quo mandatur multos recipi in ecclesia numerata ultra numerum presumitur subrepticium. nõ. doc. de preben. dilectus. i.

¶ An uirtus rescripti ad beneficiũ expiret per optationem beneficii quod impetrans non potuit cõsequi conclusio est ꝙ non sed poterit aliud optare uigore talis ꝝpti. nõ. glo. et doc. de ꝝptis. cũ in multis. li. vi. et Archi. e. t. et. li. gratia.

¶ An ꝝptum sup administratione comprehendat dignitatem. nõ. glo. et doc. in cle. i. de ꝝptis. faciunt nõ. in cle. i. de preben. ubi uide an ꝝptum sup dignitate comprehendat electiuam. glo. ꝙ sic si simpliciter emanat ꝝptum. si uero ponit ad alterius collationem uel prouisionem nõ. et quid si dicat ad alterius dispositionem. dic ut nõ. in. d. cle. et in cle. quia regulares. in prin. de sup. negli. prela. ubi glo. et doc. et moderni.

¶ An habens beneficiuz curatũ si impetrat ꝝptũ dispensationis super alio nõ facta mentione de cura dicantur subrepticie impetrate. tex. ꝙ sic. in. d. clemen. i. de preben. adde que dicta sunt supra sub dictione dispensatio.

¶ Quibus casibus expiret ꝝptuz concessuz alicui ad beneficiũ. nõ. doc. de ꝝptis mandatum.

¶ An ꝝptum concessum alicui ad beneficium uacaturum expiret mortuo papa. nõ. in. c. si sup grã. de off. dele. li. vi. et in. c. si cui. de preben. e. li. Quãdo aũt in talibꝫ dicat res desinere esse integra. nõ. do. Car. flo. in cle. fi. de ꝝptis. ꝯ. quinto quero. Io. an. in. d. c. si cui dixi supra sub dictione res.

¶ An ualeat ꝝptum impetratũ ad archidiaconuz Bononieñ. cũ sint ibi duo nec apparet de quo sensit papa. et sic quis erit iudex. glo. et doc. de off. dele. quoniã abbas. de ꝝptis. c. fi. ubi per doc.

¶ Quid importent illa uerba posita in ꝝpto uel bulla pape ad perpetuam rei memoriam. zc̃. nota. glo. in. c. ad apostolice. de re. iud. li. vi.

¶ Sine aliq̃ pbatione credit dicto impetrantis ꝙ ignorauerit primos iudices reuocatos procedere. Inno. in. c. i. de conces. preben. li. vi. in glo.

¶ An reus possit uti ꝝpto impetrato p actorẽ anteq̃ actor illud p̃sentauerit. et qd post p̃sentationẽ nõ. in. c. ex questione. de restitu. spol.

¶ Quid importent illa uerba ꝝpti talem i ecclesia sua in pace dimittas zc̃. donec aliud beneficiuz canonice fuerit assecutus. nõ. Inn. et Io. an. in. c. ueniens. de fi. presbi.

¶ Quid importet illa cl'a posita in ꝝpto cõmittimus tibi uices nr̃as donec eas ad nos duxerimus reuocandas. Inno. et doc. de off. dele. si pro debilitate. et. e. t. si delegatus. li. vi.

¶ Qualr intelligat ꝝptum p̃ncipis p qd tollunt omnes exceptiões. nõ. in l. quotiens. C. de p̃ci. impera. offe. plene. in. c. ex parte. ii. de off. dele.

¶ An uigore predicti ꝝpti uel alterius cõtra ius obtẽti iudex debeat procedere. nõ. C. de p̃ci. impa. offe. l. nec dãnosa. de ꝝp. si qñ. xxv. q. ii. imperiali. ubi nõ. an ualeat ꝝptum quod infert alteri magnam lesionem.

¶ De intellectu illorũ uerboꝝ positoꝝ in ꝝpto si nõ ualueris zc̃. uel si nõ potueris zc̃. nõ. de off. dele. coram dilecto. de ꝝptis. sciscitatus. d' off. dele. prudentiam. in prin. et. §. addicimus.

¶ De intellectu illoꝝ uerboꝝ positoꝝ i ꝝpto p̃pe in uirtute scẽ obediẽtie et sub obtestatione diuini iudicii. nõ. de ap. cum speali. de off. dele. suspitiõis. in glo. in cle. i. de iurepatro. in glo. in ꝯ. inhibẽtes. Io. mo. de sepul. c. i. li. vi. ubi dicit ꝙ contrafaciens peccat mortalr. adde Host. de tẽp. or. quesitũ. qui dicit ꝙ illa ꝯba diuini iudicii exponunt. i. dãnationis eterne qñ oues sepabuntur ab edis. uide Laud. in cle. i. §. sane. de fo. compe. facit. de ma. et obe. c. si. et. c. illud. lxxxi. di. si qui sunt.

¶ Quid importet illa cl'a posita in ꝝpto. si ita est zc̃. nõ. de rescrip. c. ii. et in. c. ab excommunicato. e. ti. glo. de off. or. graue.

¶ An ui rescp̃ti p qd papa mandat puideri alicui de beneficio in aliqua dioc. si postea illa dioc. diuidatur in duas possit prouideri i ea que nouiter est creata. uidet ꝙ nõ per cle. lr̃as. de ꝝp. contrarium tenet Io. an. de ma. et obe. cum inferior. per tex. in extraua. Io. xxii.

¶ An taciturnitas beneficii quo quis est spoliatꝰ reddat rescriptum subrepticium. Io. an. ꝙ sic. de p ben. cum teneamur. Idem Io. cal. et moderni. de rescrip. in nostra.

¶ An in rescripto pape ad beneficia intelligitur illa cl'a si pro alio non scripserimus. nõ. de rescrip. capitulum. ubi Inno. et doc. glo. e. t. mandatuz. glo. fi. de rescrip. duobus. li. vi.

¶ An uigore rescripti quo mandat alicui ut ea q̃ de bonis talis ecclesie inuenerit alienata ad ius et proprietatez dicte ecclesie restituat possit agi possessorio uel tm̃ petitorio. et an talis iudex possit p inqsitionem pcedere uel etiam i forma iudicii. Io no. plene in. c. epi. de re. eccle. non alie. ubi tenet ꝙ utroqꝫ modo iudex potest pcedere. Idem dicit ibi de rescriptis. quicquid. post intelligit ceptum aut litem ceptam attentatũ fuerit zc̃.

¶ An ille contra quem est impetratum rescriptũ possit eo uti inuito impetrante. nõ. doc. in. c. ex cõquestione. de resti. spol. ubi concludit ꝙ nõ nisi rescriptum fuerit presentatum.

¶ An ualeat ꝝptum p quod confert alicui beneficium in aliqua ecclesia in qua prius data erat potestas legato conferendi si non fiat mencio de tali potestate. dic ut habetur. de p̃ben. duduz. li. vi. do. Car. flo. de ꝝp. cum ordinem. et in cle. i. §. secus. in ii. op. de conces. preben.

¶ Duo ꝝpta concessa sup duobus a papa sup prouisione in tali ecclesia de beneficio qd. ĩ. mensem duxerit acceptandũ cuz cl'a decreti zc̃. uacante bñficio secũdus. ĩ. mensem acceptauit et executor suus illud sibi contulit primus nihil fecit. dubitatur an ualeat collatio facta scdo. do. Car. consuluit ꝙ sic. de quo uide p eum in repeti. c. dilectus. ii. de p̃ben. alii contra. de quo etiam uide per eum. in cle. i. §. secus. in. i. q. de conces. preben. et quod idẽ nõ. ibi in. vi. q.

¶ Quid importent illa uerba posita in ꝝpto committimus tibi ꝙ pure et simpliciter procedas factum in uestigando. Item ꝙ sine solennitate procedas. nõ. in cle. sepe. de ꝯ. sig. Bar. in extraua. ad reprimendam. et in. l. filiusfa. ff. de donati. et in. c. dilecti. de iudi. ubi de hoc.

¶ Quid si dicatur procedas sm̃ ueritatem et equitatem. de iura. calum. litteras.

¶ An in secũdo ꝝpto faciẽda sit mentio de p̃mo qd erat nullum uel saltez poterit elidi exceptione

glo ꝙ non. de ꝝptis. ex tenore.

¶ Quid contineatur sub ꝝpto in quo papa mandat prouideri alicui in aliqua ecclesiarum prouincie uel dioc. nō. de preben. pro illorum. tex. est de preben. quamuis. i. li. vi. et ibi nō. an autē sub tali ꝝpto comprebendantur ecclesie exempte. dixi. s. sub dictione exemptio.

¶ Qualiter intelligitur illa clausula posita in ꝝpto ꝯdictores et rebelles ꝑ censurā ꝛc. nō. per glo. et doc. de ꝓben. ꝑ illoꝝ. de off. dele. ex parte. de rescrip. cum contingat. de cle. ex. mi. ꝓposuit. Io. an. in c. i. de conces. preben. li. vi.

¶ An et quale ius queratur ꝑ ꝝptum pape siue monitoriū siue executoriū siue ꝓceptorium. uide glo. de renun. uenienś. Inno. Host. et doc. de preben. dilectus. ii. Inno. de consti. cum. M. in. c. i. de conces. prebē. li. vi. do. Car. in cle. si. de ꝝptis. ubi plene examinat qd̄ ius queratur impetranti ꝝptum pape ad uacaturum. de quo uide de preben. si postq. li. vi. de ꝝp. mandatum. et. c. c. duobus. li. vi.

¶ An et qn̄ in ꝝptis inspiciatur tempꝰ date uel ꝓsentatiōis uel aliud. nō. de ꝝp. si eo tempe. li. vi. c. t. eam te. et. c. constitutus. do. An. et moderni. i. c. dilectus. ii. de ꝓben. et. c. t. ei cui. li. vi. Specu. ti. de ꝝp. pñta. §. ratione quoq; defectus. Archi. de concess. ꝓben. si sol. li. vi. de ꝝp. si duobus. e. li. adde ad intellectū. c. si eo tempe. et. c. ei qui. preall. que uidentur sibi contraria qd̄ pulchre scribit do. Car. flo. in cle. lras. de ꝝp. in. iii. op.

¶ An et qn̄ ꝓcessus habitꝰ ui ꝝpti subreptitii sit nullus. glo. et doc. d̄ ꝝp. ad audientiam. glo. et doc. de conces. preben. cum nr̄is. tex. est ꝙ subreptitio uiciat ꝝptum. in clemen. i. de preben.

¶ An uigore ꝝpti quo mandatur alicui ꝓuideri in aliqua ecclesia possit illi prouideri de illa ecclesia. dic ꝙ non. ꝑ c. ti. de ꝓben. bona glo. in cle. ut hiꝰ q. §. illi. de eta. et quali. in ꝟ. et eisdē. et ibi ꝑ modernos. bene facit cle. i. et quod ibi nō. de ꝓben. in glo. sup. ꝟ. icerta. ubi uide qd si mandatur ꝓuideri alicui de dignitate in tali ecclesia et ibi non est nisi una. Item qd si de principali dignitate et ibi nō est nisi una. et uide qd̄ ibi nō. do. Car. in. vi. vii. c. viii. q.

¶ De multiplici falsitate ꝝpti apl̄ici. uide de cri. fal. licet. et. c. falsarioꝝ. et. c. q̄ grau. Specu. plene ti. de ꝝp. presenta. §. dicto. et. §. se.

¶ Quid operetur illa cl̄a posita in ꝝpto supplentes omnem defectū ꝛc. nō. de elec. illa. Specu. ti. de le. §. nunc ostendendū. ꝟ. xviii. supplet ꝛc. adde ꝙ talis cl̄a supplet defectus iuris positiui nō aūt natura lis. ita dicit Copost. de elec. ꝙ sicut. facit qd̄ nō. de elec. ꝙ sit. li. vi. in glo. fi. tex. in cle. pastoralis. §. ceterum. de re iudi. ubi nō. ꝙ ꝑ illam cl̄am non inducitur aliqd̄ extrinsecū uidelicet dispensatio uel absolutio. adde ꝙ hec cl̄a nō supplet defectus ꝑsone supplicantis. dicit Archi. lvii. di. cenomaneñ. facit qd̄ in simili nō. glo. in cle. si romanus. de preben.

¶ An in ꝝpto impetrato contra ius commune sit necesse facere mentionem de ipso iure communi. nō. de ꝝp. c. i. et. c. t. c. i. li. vi. in glo. bonus tex. et ibi glo. et doc. de capel. mo. ex parte.

¶ An ꝑ ꝝptum pape i quo mandatur alicui ꝓuideri de dignitate cū canonicatu et ꝓbenda possit ꝓuideri de canonicatu et ꝓbenda uacātibus licet non uacet dignitas. nō. doc. de cele. mis. cum marthe. §. que si quis. facit. ff. de fun. instruct. l. si cui fundus. ff. de usuf. le. l. illi cum illo. ff. de le. i. l. ticie textores §. nihil. ff. commo. l. si ut certo. §. si me rogaueris ff. de le. i. l. si quis ancillam. et. l. si cui serui. et. l. si qs inquilinos. §. si quis ita. faciunt nō. per Io. an. in regula. nullus ex consilio. li. vi.

¶ An sub ꝝpto per quod mandatur alicui prouideri de beneficio comprebēdantur hospitalia. tex. ꝙ non. in cle. per litteras. dic ut ibi.

¶ An sub tali ꝝpto ueniat beneficiū patronale laici uel clerici. nō. de ꝓben. c. ii. li. vi. de iure patro. dilectus. iii. de off. le. dilectus. glo. in. d. cle. ꝑ lras.

¶ Que sit pena impedientiumꝫ petrari rescripta apl̄ica in causis ecclesiasticis. dic excōmunicatiōis ipso iure. ut habetur. in. c. qm̄ d̄ immu. eccle. li. vi.

¶ An ꝝptum pape nō sigillatum expiret ꝑ mortē ipsius. Io. an. disputat in ꝓhe. li. vi. et ibi Archi. tenet ꝙ ualet collatio bn̄ficii facta ꝑ papā si moriatur ante plumbationē bulle. et ita dicit ibi Io. an. se cōsuluisse. Idem nō. in cle. dudum. de sepul.

¶ An in ꝝpto ꝙ impetratur sup aliqua cā sit necesse facere mentionem de ꝓcessu ante habito in eadē cā coram ordinario. tex. uidetur ꝙ sic. de do. inter ui. et uxo per uestras. de re iudi. inter.

¶ An ꝝpeum pape in quo scribit collegio uel uniuersitati appellādo eos filios cum tn̄ ibi essent epi uel econtra appellando eos fratres cū non sint oēs epi sicut in collegio dominorum cardinaliū sit falsum. dic ꝙ non. ut nō. glo. in salu. li. vi. uide glo. in ꝟ. fratribus. in. c. i. de off. dele. li. vi.

¶ An ꝝptum pape in quo aliqd cōcedit cum cl̄a quousq; duxerimꝰ aliter ꝓuidendū expiret ꝑ mortem ipsius. Io. an. ꝙ non. in. c. graciose. d̄ ꝝp. li. vi. qui dicit se ita consuluisse. quod nō.

¶ An uigore ꝝpti quo mādatur ꝓuideri de ꝓbenda sub diaconali uel diaconali possit de ea ꝓuideri sacerdoti uel an sacerdos expectans prebendam posset consequi sub diaconalem uel diaconalē. Io. mo. tenet. de ꝝp. cum aliquibus. Idem Archi. de ꝓben. si pro clericis. eo. li. Io. an. tenet contra. et melius in dicto. c. cum aliquibus.

¶ An uigore ꝝpti in quo est illa cl̄a citati is citādis iudex debeat procedere iudicialiter. dic ꝙ sic. tex. est singularis probans. de iudi. exhibita. et ibi nō. per do. An. et modernos.

¶ An ꝝptum ad beneficia sit subrepticium eo ꝙ ibi non exprimitur ualor uel cura ul' ordo annexꝰ beneficio qd̄ an̄ ipetrationem hebat seu alia q̄litas glo. i cle. i. de ꝓben. ubi etiā tangit an sit necessariū exprimere ualorē bn̄ficii qd̄ impeteat. et licet ibi glo. uideatur dicere ꝙ non. contrariuꝫ tn̄ est uerius.

¶ De intellectu illoꝝ uerborū que solent poni in ꝝptis amoto exinde quolibet illicito detētore. nō. doc. de conces. preben. cum nostris.

¶ An uigore ꝝpti ꝑ qd̄ mandat papa ꝓuideri alicui usq; ad talem summā possit illi ꝓuideri de pensione. nō. in. c. q̄uis. de preben. li. vi.

¶ An et qn̄ uigore ꝝpti quo mandatur ꝓuideri alicui de beneficio spectante ad collationē talis ꝛc. possit ꝓuideri de beneficio cuius collatio ꝑ ipsius negligentiam ad aliū deuoluta est uel cuius collatio ꝑ negligentiā alterius ad ipm deuoluta est plene nō. in cle. si de beneficio. de preben. ubi uide.

¶ An uigore ꝝpti per quod mandatur alicui prouideri de dignitate possit prouideri de dignitate que habet prebendam annexam. glo. ꝙ non. in cle.

fi. de preben. contra. ibi dicunt doc. per. c. super eo et quod ibi nõ. glo. de preben. li. vi.

¶ Rescriptũ impetratũ super absolutiõe per subreptionem est ipso iure nullum. tex. et ibi doct. de fi. instru. quod super hiis.

¶ Eadem expressio circa qualitates beneficii & persone que requirit in ℞pto per quod mandatur provideri. requirit etiam in lr̃is per quas providet Io. an. in. c. et qui. de preben. li. vi. Ro. conclusione cclxiii. nõ. in cle. i. de preben. in glo. fi.

¶ Taciturnitas veritatis qua expressa papa etiaʒ daret ℞ptum nõ viciat illud in beneficialibus. tex. et glo. in. c. dudum. de preben. li. vi. vide Io. an. i. c. penul. de ℞ptis. eo. li.

¶ Rescriptom in cã appellationis debet late interpretari. Io. an. in. c. ex litteris. de off. dele.

¶ An in ℞ptis debeat attendi stilus curie. glo. i. c. sic. an. c. ad hec. de sen. excõ. tex. in. c. ꝙ sup hiis in fi. de fide instru. et de cri. fal. quam grav. de cõsti. ex litteris. glo. in. c. ii. de preben. li. vi.

¶ Vicium subreptionis ℞pti differt a vicio nõ inclusionis. glo. in. c. significante. de ℞p. glo. in clem. per litteras. de preben.

¶ An valeat ℞ptuʒ sine noĩe illius ꝯ quem impetrat. doc. i. c. cum in multis. de ℞p. li. vi. et de noĩe iudicis. vide Specu. ti. de ap. §. de officio. in fi.

¶ An in ℞pto beneficiali sit necesse ꝙ fiat mẽtio de mõ vacationis. Lap. in. c. susceptuʒ. de ℞p. li. vi.

¶ An scia ptis ꝯ quam impetrat ℞ptum excuset a vicio surreptionis. doc. de ℞p. ceterum. Inno. de re iudi. cum olim. de ℞ptis cum dilecta.

¶ An ille qui impugnavit ℞ptum possit pꝰea ex illo ꝯmodũ reportare. vide Specu. ti. de conven. et reconvẽ. §. i. in fi. adde qđ dixi sub dcõne reprobo

¶ Appellatione ℞pti comprehenditur etiam ꝑuilegium. Lap. in. c. i. de ℞ptis. li. vi. glo. contra. in ꝯ. noscatur. de consti. c. i. eo. li.

¶ Quando quis dicatur uti in ℞pto. vide Io. an. in. c. ex questione. de resti. spol.

¶ An ℞ptum ad beneficia habeatur loco tituli. vi de Archidia. in. c. i. de litꝫ. contꝫ. li. vi. Io. an. in. c. in nostra. đ ℞p. et in. c. ad audientiam. eo. ti. vide omnino Genze. in extrava. sedes. Io. xxii.

¶ Impetrans ℞ptuʒ videtur fateri oĩa narrata in eo et ideo sibi ꝑiudicat. Io. an. i. c. fi. đ iureiu. li. vi.

¶ Si duo impetrãt ℞pta ad beneficia quoꝝ alter habet uberiorem grãm nec apparet de ꝑoritate. an debeat uberior preferri. vide Lap. in. c. q̃uis. i. de ꝑben. li. vi. et. c. fi. a sede. eo. li.

¶ Rescriptum in dubio potius presumit commissio q̃ gratia. Io. an. in. c. fi. cu. de preben. li. vi.

¶ An valeat ℞ptũ ad bñficia lꝫ in eo nõ fiat mentio de collatione facta ꝑ non hñtem ptãtem nec đ possessione caꝰr obcẽta. Archi. et Lap. i. c. cũ de bñficio. de preben. li. vi. et videt ꝙ nõ. ꝑ. c. cũ nris. đ conceꝭ. preben. aliqd ꝑ Lap. in. c. fi. de off. le. li. vi.

¶ Rescriptum in quo papa mandat cãm certo mõ decidi põt trahi ad consequentiaʒ sicut ius gratie. glo. et ibi Io. an. de iudi. quia. v.

¶ Licet in ℞pto ad beneficia dẽat fieri mẽtio de inhabilitate ĩpetrantꝭ surgentꝭ de iure cõi non tñ de inhabilitate surgente a statuto duʒ tñ in ℞pto statuta tollantur. Io. an. in. c. ei qui. de preben. li. vi.

¶ Licet ℞pta in bñficialibus sint stricti iurꝭ non tamen debent ita stricte interpretari ꝙ nõ valeãt vide Io. an. i. c. duobus. de ℞p. li. vi. vide ꝑ et ꝯ. de ℞p. significavit. adde ꝙ talia ℞pta nõ sunt stricti iurꝭ. ꝑ ℞ptum ad bñficiandum licet sic quo ad beneficia. Pau. in cle. ne romani. §. ii. de elect.

¶ An stante paritate ℞ptorum beneficialium in data preferatur ille qui maior est in ordine. vide Inno. et Host. de ma. et obe. statuimus.

¶ Rescriptum ad lites impetratum contra exẽptos non facta mentione de exemptione non valet vide Inno. in. c. ex parte. i. de privile.

¶ Ubi non valet statutũ non valet etiam ℞ptum super tali cã concessum. Inno. de cõsti. q̃ in ecclꝭiaꝝ

¶ An in ℞pto beneficiali debeat impetrans facere mentionem de prestimoniis. dixi aliqd. s̃. et qd de aliis possessionibus quas tenet ab ecclesia. vide doc. de ℞p. postulasti. Archidia. in. c. si pauper. de preben. e. li. Inno. in. c. duduʒ. ii. de elec. Pau. in cle. fi. de off. or. et in cle. ii. de vi. et ho. cle. Lap. in. c. si propter. de ℞p. li. vi.

¶ Valet ℞ptum in carta de papiro vel bombacina tex. in. l. ii. C. de diver. rescrip. adde qđ dixi supra sub dictione instrumentum.

¶ An valeat ℞ptum alternativum. vide Io. an. de resti. in inte. constitutus.

¶ In ℞ptis generalis locutio non inducit subreptionem licet in aliqua minima specie generꝭ nõ possit verificari. glo. in probe. li. vi. in ꝯ. filiis.

¶ Rescriptum ad beneficia in altera pte disiuncte falsum valꝫ in eo in quo non est falsum. tex. de rescrip. inter ceteras. et. c. si eo tempore. li. vi. lap. in c. ei cui. de preben. eo. li. glo. in ꝯ. vel alteri. in cle. i. de preben. glo. de ℞p. constitutus.

¶ An i ℞pto ad lites vel beneficia debeat fieri mẽcio de nobilitate vel diviciis. vide de ℞p. ad aures. Inno. in. c. cãm. de off. dele.

¶ Si taceatur in ℞pto beneficiali defectus impetrantis qui tñ est dispensabilis an grã sit nulla. videtur ꝙ non. Io. an. in. c. inter. de ex. prela.

¶ In ℞ptis ad beneficia nõ sufficit facere metiõeʒ de prebenda nisi addatur ei de canonicatu. tex. de ℞p. cũ adeo. et ibi nõ. Rota conclusione. ccclviii.

¶ Secundum ℞ptum impetratum contra primum non valet nisi fiat mentio de speciali clausula nec sufficit facere generalem mentioné de ptimo. doc. de ℞p. ex parte decani. tex. in. c. ex conquestione. de resti. spo. Io. an. de ℞p. cum dilectus.

¶ Quid operet expressio beneficioꝝ que obtinꝫ impetrans ℞ptum. Inno. de excep. cum ecclꝭiastice

¶ Clausule inserte in ℞ptis etiaʒ ad beneficia que idem sonant et disponunt quod ius commune recipiũt illas limitationes q̃s ius comune. vide Archi. in. c. licet canon. de elec. li. vi.

¶ Secunda impetratio ℞pti extensive prime valꝫ licet de prima non faciat mentionem. Io. cal. in. c. in nostra. de ℞ptis.

¶ In ℞ptis ad beneficia ꝑceditur de stricta significatione ad latam. vide glo. de preben. pro illoruʒ idem in contentiosis. Inno. in. c. epĩ. de re. eccle. nõ alie. Host. contra. in ꝑmo. de sa. unc. c. i. de secũdo vide quod nõ. glo. vis. in cle. i. de ℞ptis.

¶ Rescriptum gratiosum plumbatur cum filo serico de iusticia vero cum canapo. laud. in extrava. sedes. Io. xxii. circa fi. Idem laud. in cle. i. de cõcess. ꝑben. in ꝯ. executoris. qđ đ snia pape. Specu. ti. đ ℞p. presenta. §. ratione autem forme. ꝯ. nũc circa

sententias. Lau.in.d cle.i.d concef.preben.Io.an. in addi. Specu.sup rubrica.ti.de concef.preben.

Reus etiaz originalis pōt impetrare ꝶptū sup causa principali. Host.de resti.spo.conquerente.

Surreptio in ꝶpto contentioso uiciat lr̄as et processum ipso iure qn̄ surgit a cā funditeg annullāte. nō.in.c.sua nobis.de off.uica.in glo.fi.tex.in.c.i. de ꝶp.li.vi.Io.an.in.c.fi.de preben.e.li.

An ꝶptuz impetratū p predecessorē trāseat ad successorē ex pte actoris impetrātq.Inno.i.c.gratū de off.dele.glo in.c.significauit.de ꝶptis.

Quando dicat ꝶptum generale et qn̄ speciale. Pau.in cle.i.de concef.preben.in ꝯ.acceptandum.

Rescriptū dicit uiciosum si ibi deficit locus date. Pau.in probe.cle.in fi.Specu. ti.de ꝶp.psenta. §.item q̄ non est ibi locus.Io.an.de ꝶp.super lr̄is et c.cum ex lr̄is.de resti.in inte.

Non ualet ꝶptum sine die.tex.in.l.si qua.C.d diuer.ꝶp.Io.an.in.d.c.super lr̄is.in glo.i.

In quo ꝶpto dēat impetrans facere mentionez de prioribus beneficiis.doc.in.c.cum aliquibus.de ꝶp.li.vi.glo.et doc in.c.si apostolice. de pben.e. li. Archidi.in.c.si motu ꝓprio.e.t.et.li.Pau.i cle. fi.de off.or.doc.de ꝶptq.in nostra.glo.in.c.gratia. eo.t.li.vi.

An in ꝶpto ad beneficia debeat fieri mētio de hospitali quod habz impetrans.uide Pau. in cle.i. de off.or.facit.quod dixi.s̄.

An in ꝶpto bn̄ficiali dēat impetrās facere mētionem de uictualibus sibi assignatis .Pau.in cle. fi.de ut et ho.cle.uide nō.in.c.postulasti.de ꝶptq.

An in ꝶpto ad beneficia debeat fieri mētio de potestate illig cui p̄iudicatur per lr̄as beneficiales quo ad collationem.lap.in.c.cū aliquibus.de ꝶptq. li.vi.glo.in.c.ei qui.de preben.e.li.

De effectu cl'e irritātq que ponit in ꝶp.Hosti. de resti.spolia.audita.Ro conclusione.c.

De effectu clausule anteferri que ponit in ꝶp. Io.an.de ꝶp.causam.aliquid de deci.nuper.lap.in c.quamuis.de ꝶptis.li.vi.Io.an.in.c.penul.e.t.et li.idem in addi.Specu.ti.de preben.super rubrica Idem in.c.penul.eo.t.li.vi.

Rescriptū simpl'r super cā includit ciuilē et criminalē.Io.an.in.c.dispendia.de ꝶptis.li.vi.

An in ꝶpto dispensationis super illegitimitate sit facienda mentio de qualitate parentum.Io.an. in.c.fi.de fi.presbi.

An in ꝶptis confirmatoriis debeat fieri mentio eorum de quibus in aliis nō.de preben.si apostolice.in glo.penul.li.vi.

An ꝶptum ad beneficia dicat surrepticiū si impetrans tacuit delictū suum.Inno.q̄ nō.de cōcef. pben.ꝓposuit.in glo.magna.in ꝯ. imo plus.uidet melius.de excef.p̄la.inter tex.dē accus.accedens.

An ualeat ꝶptum si filum bulle est ruptuz.nō. xcvii.di.nobilissimus.in glo.magna.in fi.

An ualeat ꝶptum bn̄ficiale in quo dant executores incerti.nō.de rescrip.tibi qui.in glo ii.

An renuncians ꝶpto possit postea redire ad legatum Specu.ti.de ꝶp.presenta.§.ratione autem impetrantis.§.item quia renunciauit.

An ualeat rescriptū si est annullātum in nomine ppio et tamen constat de psona per alias qualitates insertas in rescripto.uide Specu.ti.de ꝶp.presenta.§.ratione autem.ꝯ.quid si indubitanter.

In ꝶptq beneficialibg nunq̄ debet fieri mentio de q̄litate bn̄ficii uel ip̄etrantq nisi in casibus a iure expressis.glo.in ꝯ.uel alteri.in cle.i.de peeben.facit quod nō.Io.an.in.c.ad aures.de ꝶptis.

Rescriptū in forma pauperum fit cū cordula canapis.Genze.in cle.i.d concef.preben.Io.an.in addi.Specu.ti.de concef.preben.super rubrica.

Taciturnitas eius q̄ posset mouere papam ad negandum ꝶptum inducit surreptionē.dixi aliqd s̄. adde glo.in ꝯ.uel alteri.in cle.i.de preben.tex. in.c.dudum.de elec.Io.an.de rescrip.postulasti.

An ualeat rescriptum ad lites impetratū ad delegatum commorantem in dioc͂.actoris et rei licz ibi domiciliū non habeat.Io.an.de fideius.constitutus.glo.in cle.fi.de sen.excom.Io.an.in.c.statutum.§.i.de rescrip.li.vi.

In dubio primum rescriptum uidetur reuocatū per scd̄m exquo facit mentionem de illo. nota.de rescrip.cum contingat.in glo.iiii.

Taciturnitas alicuis qualitatis qua expressa papa non ita de leui daret lr̄as uiciat ꝶptum beneficiale.tex.de ꝶp.postulasti.de elec.dudum.et i.c. ii.de fi.peesbi.li.vi.

An scd̄m ꝶptum impetratum super beneficio uacante ualeat si non facit mentionem de primo impetrante in genere proximum uacaturum.Io.an. in.c.si postq̄.de elec.li.vi.et in.c.i.de concef. preben.eo.li.ubi dicit q̄ sic

An ꝶptum concessuz p̄lato de alienando dicat surrepticium si non facit mentionem de iuramēto prestito per prelatum de non alienando .Io.an.in c.ut super.de re.eccle.non alie.

An ꝶptuz sup iniuria illata in re includat actionem criminalē.Inno.in.c.cū olim.i.de off. delega.

An ualet ꝶptum contra ius nō faciens mentioez de iure.Inno.q̄ sic.de ꝶp.c.i.glo.in.c.i.de consti. li.vi.glo.contra.de eta.et quali.eam te. de resc͂p. nonnulli.de capel.mo.ex parte.

An rescriptum impetratum contra priuilegiuz continens id quod ius commune ualeat Innoce.et doc.in.c.i.de rescrip.Idem Inno.de p̄scrip.ueniens

Rescripta ad lites propter taciturnitatē exceptionis peremptorie non uiciātur.uide tex.in.c.i.d litq.contq.li.vi.Inno in.c.cum ordinem.de rescrip. et in.c.ex parte.i.de peculle.et i.c.sup lr̄is.de ꝶp.

An in ip̄etratione resc͂pti preiudicat alteri requirat citatio.Io.an.de ma.et obe.inter quatuor.

Rescripta ad beneficia tacentia exceptionez peremptoriam uiciantur ipso iure.uide Innocen.de rescrip.cum ordinem constitutus.et.c.super litteris Io.an.in.c.i.de lite contest.li.vi.doc.de presump. c.fi.Innocen.de excep.pastoralis.

Rescriptum ad beneficia surrepticium est nullum ipso iure.docto.de rescrip.ceteruz.et.c.ad aures.ubi tex.et.c.ad nostram.Inno contra.de concef.preben.cum nostris.in glo.in ꝯ.litteris.

Rescriptum ad lites habes uicia patētia et nisi bula est ipso iure nulliū.Io.an.de rescrip.olim.i fi.

Valet scd̄m resc͂ptum post primū surrepticiuz.et exceptiōe elidibile licet in hoc scd̄o non fiat mentio de illo primo.tex.et doc.in.c. ex parte.supra de rescrip.glo.in.c.ex tenore.eo.t.glo.in.c. bone. de confir.uti.uel inuti.glo.in.c.suggestum.de iure patrona.glo.in.c.cum nostris. de concef. preben. docto.in.c.pe.de cle.non resi.uide glo.contrariaz

in regula non prestat. li. vi.

¶ An rescriptum p̄mum tollat ipso iure p̄ sm̄ faciens mentionem de primo. uide in c. ceterum. de rescrip. tex. e. t. pastoralis. §. quoniam. glo. in. c. in l̄ris. de off. dele. glo. fi. de resti. spol. audite. Inno. in. c. cum olim. ii. de priuile. Io. an. in. c. cum cōtingat. de rescrip. et in. c. i. de conces. preben. li. vi.

¶ Rescriptum speciale non faciens mentionē de generali in quo specifice species enumerant̄ nō ualet. uide tex. et ibi doc. de rescrip. cum dilecta.

¶ An ualeat rescriptum impetratū ignorante eo contra quem impetratur. tex. et ibi doct. de rescriptis ceter. Inno. e. ti. cū dilecta. glo. et doc. d̄ re iudi. cū olim de rescrip. ex p̄te decani. in glo. preter assensum

¶ Rescriptum et libellus equiparantur. Io. an. in c. cum in multis. de rescriptis. li. vi.

¶ An in rescripto sufficiat exp̄mere p̄stimonias in genere uel reqrat̄ exp̄ssio specifica. Io. an. i addi. Specu. ti. de lega. §. sed dicendum. ꝟ. sed nunquid.

¶ Pronunciatio facta sup rescripto impetrato a p̄sona inabili facit illud ualidū. glo. et doc. de rescrip. ex parte decani. ab. eo. t. c. i. li. vi.

¶ Ista cl̄a que solet apponi in rescriptis dummō non sit alteri ius quesitum tollit ius ad rem. Io. an. de preben. si postq̄. li. vi. et in. c. dudum. eo. t. et li.

¶ Rescriptum ap̄licum integrat̄r e st edend̄. glo. de rescrip. eam re. Specu. ti. d̄ rescrip. presenta. §. ii. in p̄n.

¶ Impetratio rescripti est actus extraiudicialis. nō. de rescrip. ex parte decani. in glo fi. Lap. e. t. c. i. li. vi. Rota conclusione. cccclxiiii.

¶ An ualeat rescriptum bn̄ficiale impetratuꝫ per laicum. doc. de transac. super. de p̄sump. c. fi. de insti. c. ii. facit de preben. accedens. et quod ibi nō.

¶ Quid operentur illa uerba non obstantibus rescriptis impetratis et impetrandis. Io. an. in. c. cuꝫ in illis. de preben. li. vi.

¶ In rescriptis beneficialibus regula a pari uel a maiori non habet locum. doc. de rescriptis. postulasti. casus est in. c. cui de non. de p̄ben. li. vi. tex. et glo. contra. in. c. dudum. eo. ti. et li.

¶ In dubio taciturnitas alicuius qualitat̄ que necessarie exprimi debet in rescripto presumitur fraudulenta. glo. in. c. si proponente. de rescriptis. Io. an. in c. ex litteris. de do. et cōtu. in. e. bone. de confirma. uti. uel inuti. et in. c. cum teneamur. de preben. uide nō. de rescrip. super litteris. in glo. in ꝟ. p̄terea.

¶ An in rescripto bn̄ficiali reqrat̄ exp̄ssa mētio fructuum p̄mi bn̄ficii. Inn. in. c. dudū. ii. circa fi. d̄ elec.

¶ Rescripta sunt stricti iur̄. glo. de rescrip. significante. rationem uide per tex. et doc. e. t. ad hoc. glo. et doc. in c. cum olim. de ꝟ. sig.

¶ In rescriptis beneficialibus uel ad lites uerbum diocesꝭ non comprehendit ciuitatem. casus est in. c. ra dulphus. de rescriptis. glo pen̄. de eta. et quali. accepimus. Pau. in cle. ne romani. §. ii. de elec.

¶ Plus nocet in impetratione rescripti exprimere falsum q̄ tacere uerum. Inno. in. c. penul. de rescriptis.

¶ Si rescriptum remouet exceptiōes que intelligant̄ remote uel sublate. doc. de off. dele. ex parte. ii.

¶ Rescriptum in quo continetur aliqua clausula contra ius potest dici priuilegium. Io. an. in. c. i. de rescriptis. glo. in. c. i. de consti. li. vi.

¶ Rescriptum debꝫ interp̄tari sm̄ ius. Io. an. in. c. cum dilectus. de iure patro. tex. de rescrip. causamq̄. gratia. di. c. fi. et ibi nō.

¶ An dispositio. c. statutum. de rescriptis. li. vi. hēat locum in beneficialibus. Genze. in clemen. i. de rescrip. in ꝟ. litterarum. et ibi Laud.

¶ An ualeat rescriptum impetrat̄ p̄ inabileꝫ in cā inq̄sitionis. glo. et doc. de accusa. cum oporteat. glo. penul. et glo. in ꝟ. alio in. c. i. de rescriptis. li. vi.

¶ Falsa narratio proprietatis in rescripto impetrato super patrimonio non uiciat rescriptū. tex. et ibi doc. de fo. compe. ex parte. b.

¶ An rescriptum impetratum pariter per excommunicatum et nō excōicatum ualeat saltꝫ quo ad nō excōicatum. uide doc. de off. dele. prudentiā. §. sexta. dixi plene in repeti. c. intelleximus. de iudi.

¶ Si papa scribit pro beneficiando indigno an sit parendum. Io. an. d̄ rescrip. cum adeo. et per. doc. in. c. si quando. eo. t.

¶ Eadem expressio requiritur in rescripto dispensationis ad beneficia que requiritur in litteris beneficialibus. glo. de preben. non potest. li. vi.

¶ Rescriptum ex taciturnitate dilatorie est surrepticium. uide ut lit̄. non cont̄. accedens. Inno. in c. super litteris. et. c. cum ordinem. de rescriptis.

¶ In rescriptis beneficialibꝰ non fit extensio de stricta significatione ad latā. glo. in ꝟ. humani. de rescripti. susceptū. li. vi. glo. fi. de fi. p̄sbi. litteras. ubi de hoc

¶ Etiam si motu proprio concedatur rescriptum intelligit̄ cuꝫ illa clausula si preces ueritate nitant̄ tex. cum glo. xxv. q. ii. rescripta.

¶ An ualeat rescriptuꝫ si impetro beneficiū patronale postq̄ patroni eligerunt p̄ntandum nondum tamē presentauerunt nulla facta mentione de electione Io. an. in. c. capitulum. de rescrip. in glo. magna.

¶ An ualeat rescriptū sine salutatione. uide doc. in probe. cle. uel in salutatione.

¶ An uiciet̄ rescriptum si premittitur ille qui debet postponi. Io. an. in. c. rainucius. in princi. de testa.

¶ Quid operetur illa clausula in rescripto ꝙ tale qd uult haberi pro expresso. uide in extraua. dudum. benedic. xi. Ro. conclusione. dciii.

¶ Valet rescriptum pape sine nomine impetrantis in his que detecta sunt in foro iudiciali. Io. an. de simo. Matheus.

¶ Rescripta beneficialia large interpretantur q̄n concernunt fauorem solius concedentis. ut in. c. cū de beneficio. de preben. li. vi. in glo. antepenul.

¶ Uerba rescripti que dupliciter possunt intelligi adaptantur ad illum sensum q magiꝭ ꝯuenit intētioni impetrantis. nō. de fo. compe. ex parte. b. in glo. i.

¶ An sm̄ rescriptum in quo mandatur procedi sm̄ formam primi det nouam iurisdictionem. nō. in. c. i. de fi. instru. in glo. fi. ubi de hoc.

¶ Rescriptum impetratū contra. l. prohibentem impetrationem rescripti. etiam ex certa scientia principis ualet si apponatur cl̄a non obstañ tali. l. glo. et Bar. in. l. omnes. C. de aqueduc. li. xi.

¶ In rescripto non debet fieri mentio de eo quod nō est. glo. in. c. dilectus. ii. de preben. Io. an. in. c. i. nostra. de rescriptis.

¶ Surreptio i rescripto g̃roso nō tollit totaleꝫ effectum gratie i foro penitētiali. glo. de sen. ex officii.

¶ An rescriptum ualeat impetratum a clerico cōtra laicum super re temporali. Archi. lxxxix. di. iudicatum. et de fo. compe. si clericus laicum.

¶ Clausula que communiter apponitur in rescriptis pape. si quis autem hoc attentare presumpserit

indignationem etc. importat ut priuetur beneficiis secundum Bal. x. collat. que fuit prima causa bene. amit. Genze. in extraua. execrabilis. in fi.

¶ Si impetratur rescriptum sub nomine dignitatis uacante dignitate an successor possit illo uti. uide Archidia. xi. q. iii. cure.

¶ De iure conceditur rescriptum super solo possessorio recuperande. tex. de fo. compe. ex parte. b. de sequestra. c. i. li. vi.

¶ Qualiter appareat quod secundum rescriptum anocet causam a primis iudicibus. Hosti. ut li. non conti. accedens

¶ An uigore rescripti in quo quis impetrat simpliciter canonicatum in ecclesia collegiata in qua sunt duo collegia unum maius alterum minus debeat impetrans recipi in maiori uel potius i minori uide Io. an. in. c. si pluribus. de preben. li. vi.

¶ An uigore rescripti per quod papa mandat aliquem recipi in canonicum et sibi conferri prebendam uacaturam possit conferri uacans. dixi. s. ad. ie de preben. inter cetera Inno. e. t. pro illorum. tex. ec ibi doc. de conces. preben. proposuit.

¶ Impetrans rescriptum ad beneficium uacaturum potest illud acceptare licet in litteris non contineatur expresse. Io. an. in. c. i. de conces. preben. li. vi.

¶ Clausula non obstante collatione alteri facta posita in rescripto pape per quod confert alicui beneficium. intelligitur de collatione iniusta non iusta Compost. de rescrip. causam que.

¶ An uigore rescripti per quod mandatur alicui prouideri de beneficio certi ualoris possit prouideri de beneficio minoris. Pau. in cle. i. de conces. preben. Io. an. in. c. cui de non. de preben li. vi. glo in. c. quis. e. t. et li.

¶ An sub rescripto per quod mandatur prouideri de beneficio spectante ad collationem alicuius comprehendatur beneficium ad quod prelatus eligitur et non interueniente alia confirmatio sed statim installatur uide Io. an. in addi. Specu. ti. de act. et peti. § sup petitionibus. ver. auctor nobis.

¶ An sub rescripto in quo mandatur episcopo ut prouideat de beneficio includatur ecclesia cathedralis. Io. an. in addi. Specu. ti. de ac. et peti. § sup petitionibus. ver. tanto Io. an. in. c. quamuis. de preben. li. vi.

¶ An in rescripto per quod mandatur prouideri alicui de beneficio spectante ad collationem episcopi intelligatur de eo quod spectat ad episcopum iure communi tantum uel etiam speciali. uide no. in. c. quamuis. i. de preben. li. vi. Pau in. c. cum ecclesia. e. t. et. li.

¶ An si papa mandat prouideri alicui de beneficio usque ad certam summam possit uigore talis rescripti prouideri illi de pluribus beneficiis usque ad talem summam. uide Io. an. in. c. quamuis. i. de peeben. li. vi. Idem de iurepatro cum dilectus.

¶ An uigore rescripti per quod papa mandat conferri alicui prebendam pro. x. uacaturam et in canonicum recipi possit executor statim antequam uacet prebenda compellere ut ille recipiatur. Io. an. in. c. si clericus. de preben. li. vi.

¶ Licet statuto ecclesie caueatur quod beneficia non conferantur nisi existenti in sacerdocio tamen impetranti in illa ecclesia non existenti in sacerdocio prouideri poterit si per rescriptum statuta tollantur. Archi. et Io. mo. in. c. si pro clericis pauperibus de preben. li. vi. Io. an. in. c. ei cui. e. t. et. li.

¶ An uigore rescripti per quod mandatur prouideri de beneficio uel dignitate cum prebenda possit separatim prouideri de singulis. Io. an. de cel. r. mis. cum marthe. Lap. in. c. quia sepe. de preben. li. vi. tex. in. c. si is cui. e. t. et li. glo. ii. in clemen. fi. de preben.

¶ An impetrans officium in aliqua ecclesia possit per illud rescriptum assequi beneficium temporale dicte ecclesie. uide Io. an. de elect. quia sepe. li. vi.

¶ An uigore rescripti in quo papa scribit pro secundo in una ecclesia dicendo quod primus pro quo scripserat erat mortuus qui in ueritate non erat possit hic secundus admitti. uide Archidia. de peeben. cum in illis. li. vi.

¶ An si impetro dignitatem in ecclesia non obstantibus litteris impetratis et impetrandis postea papa concedit quod talis dignitas per rescriptum impetratum et impetrandum non conferatur quid erit. uide Archi. et Io. an. in. c. cum in illis. de preben. li. vi.

¶ Vigore rescripti per quod mandatur prouideri de beneficio curato non poterit prouideri de dignitate. Inno. in. c. fi. de preben.

¶ An acceptans uigore rescripti apostolici unam prebendam et illa pendente uigore eiusdem rescripti acceptans aliam si secunda non est sibi debita possit redire ad primam Lap. quod non. in. c. ii. de rescriptis. li. vi.

¶ An rescriptum pape per quod mandatur prouideri alicui incapaci impediat ordinarium collatorem. Inno. in c. inter dilectos. de exces. prela. in sua glo. fi.

¶ An surreptio rescripti tollatur consensu aduersarii. dic quod non secundum Inno. in. c. cum olim. de re iudi.

¶ An uigore rescripti in quo mandatur conferri aministratio possit conferri dignitas. uide doc. i cle i. de rescrip.

¶ An uigore rescripti generalis beneficii clausulam non ob quacumque uel illa uerba tribuat potestatem conferendi beneficia uacantia in curia. uide Lap in. c. i. de preben. li. vi.

¶ Quid sit necessarium ut in rescripto ad beneficia includantur dignitates. Lap. in. c. cum in illis. de preben. li. vi.

¶ An ualeat rescriptum contra ius naturale uel gentium. Cy. in. l. rescripta. C. de preci. impera offe. Specu. ti. de rescrip. presenta. § nunc autem. ver. item quod est contra ius. xxv. q. ii. rescripta.

¶ Si aliquis impetrauit rescriptum ad beneficium postea contraxit matrimonium deinde moritur uxor et uacat beneficium an poterit illud obtinere uigore dicti rescripti. no. de cle. coniu. c. i. li. vi. in glo. hac ergo ubi de hoc

¶ An rescriptum extendatur ad consocium. uide i. l. i. C. de diuer. rescrip.

¶ An dominus possit opponere surreptionem contra rescriptum impetratum in curia per procuratorem no. de rescrip. super litteris. et de cau. pos. cum olim.

¶ Princeps non intendit concedere rescriptum nisi secundum petita. de sponsa. de muliere. de rescrip. suscitatus. facit l. precibus. C. de impu. et aliis sub.

¶ Rescripta apostolica non debent uendi nec quis eis abuti. de rescrip. sedes. et. c. nonnulli. et. c. fi. e. t.

¶ Rescriptum debet esse non abolitum non cancellatum. no. causam. de fi. instru. in litteris.

¶ An rescriptum semel exhibitum debeat iterum exhiberi. no. c. di. quoniam. de ver. sig. abbate.

¶ Rescriptum obtentum tacito de re iudicata a qua non est appellatum non tenet. de his. conti. c. i. i glo. magna li. vi. adde no. in. l. fi. C. sen. rescin. non pos.

¶ An rescriptum impetratum contra facientem extendatur contra ratum habentem. uide de iudi. ga. v.

¶ Quando possit opponi contra rescriptum quod non interfuit impetrantis. no. de testi. ex parte ade.

¶ Rescripto impetrato non potest quis renunciare inuito aduersario. de resti. spol. ex conquestione.

¶ Si primum rescriptum fuit de consensu ptiuz impetratum et negligant illo uti·ī·annum an poterit pars uti secundo non faciente mentionem de primo·uide de ꝝp·plerūq·

¶ An fm ꝝptum non faciens mentionez de pmo sit nullum ipso iure uel ope exceptionis· uide do· An·et alios modernos·de ꝝptis·ceterum·

¶ An ptopter defectum lr̄e uel sillabe aut oratio nis uicietur ꝝptum·uide de fi·instru·ex parte·

¶ An partibus dēat darí copia ꝝpti·uide de dila· preterea·de procura·in nostra·de off·dele·cum in iure·adde nō·de priuile·porro·in glo·penul·

¶ Rescripta beneficialia tanq̄ ambitiosa sunt re stringenda·de preben·cum olim·fm Inno·

¶ Rescriptum debet continere petitionem sicut snīa libellum·nō·C·ad·l·cor·de fal·l·nec exemplū·

¶ An ꝝptum impetratum contra reum ualeat cō tra eius heredem uel alium singularem successorē nō·Cy·C·qñ h·prin·da·l·ii·Specu·ti·de ꝝp·pñta· §·ratione autem·nō·de ꝝp·significauit·in glo·i·de iudi·quia·v·Io·an·in regula·is qui·li·vi·

¶ Si ꝝptum dicatur falsum an iudex in eo datus cognoscet de hoc·nō·Bar·ff·de testa·tu·l· iure no stro·§·fi·Inno·de ꝝp·sup lr̄is·in glo·forsan·

¶ Quot modis inpugnetur ꝝptum·uide Specu· ti·de ꝝp·presenta·per totum·

¶ Quanto tēpore duret ꝝptum·nō·C·de diuer· ꝝpti·l· falso·in glo·i·et ibi Cy· plene uide Specu· ti·de ꝝpti·presenta·§·rōne autem impetrantis·ꝟ· item excipitur ꝙ impetrans·adde Bal·in·l·ii·C·de diuer·ꝝp·facit quod habetur·de ꝝp·plerūq·

¶ In ꝝpti non solū non debēt ffo narrari ea ꝑpter que pinceps induceret ad ꝯcedendū sed nec etiā ea ꝑpē q̄ faciliꝯ redderet i ꝯcedēdo·de ꝝp·ꝯposuisti

¶ Quibus modis ꝑdit ꝝptum·nō·Inn·i·c·capitu lum·de ꝝp·in glo·sua pe·uide etiam ibi glo· ordi·

¶ Per quas ꝑsonas pōt impetrari ꝝptum·nō·de ꝝp·nonnulli·§·i·in glo·spēali·et·c·mandato·i glo· fi·Specu·ti·de ꝝp·ꝑsenta·§·ratiōe autē impetrātis

¶ Rescriptū non facile ualet ꝯ publicam utilitatē nō·in auten·ut nulli iudi·§· si uero huius·i glo·ii·

¶ Rescriptum aliquando pendet·nō·de fo·cōpe· ex tenore·in glo·fi·et·c·ex parte·in glo·fi·e·t·

¶ An et quando ꝝptum tollat iurisdictionez ordi nariam uel delegatam·nō·de ap·ut debitus·in glo· fi dicat·et glo·se·

¶ Ao ꝝptum possit probari per testes·Specu·ti· de probati·§·i·ꝟ·iii·

¶ An per ꝝptum possit concedi ꝙ pater possit fi lium preterire·uide·C·de inoff·testa·l· si quando·

¶ Princeps potest ꝑ ꝝptum tollere dominiū et ea que sunt iur̄ ciuilis dummodo non dicat nō ob· stā·l·quotiens·C·de preci·impera·offe·

¶ Quando ꝝptum est concessuz nō attendit qua litas persone·secus in concedendo quia inabilis re pellitur·l·i·et·l·uniuersis·C·de preci·impa·offe·

¶ Modus cognoscendi rescriptuz ponitur ꝑ Cy· in·l·ꝝpta·C·de preci·impera·offe·

¶ Priceps rescribit ꝯ·l·diuinā derogādo sed nō in totū tollēdo nec etiā derogādo sine cā sed si cā subest sic et i dubio presumit cā·Cy·i·d·l·rescripta

¶ Scdm·l·non est differentia inter rescriptuz sur repticium et obrepticium·Bar·et Cy·in·l·prescp tionem·C·si contra ius·uel uti·publi·

¶ Si ꝯcedit alicui ꝝptū ꝙ possit cōuenire oēs de bitores suos·intelligit d̄ his q̄s hēbat tempe impe trati ꝝpti nō de postea q̄sitis·Io·an·i addi·Specu· ti·de ꝝp·presenta·§·ratione aūt·ꝟ· item excipit·

¶ Que sint de forma rescripti·uide plene in·l·ꝑ scriptione·C·si contra ius uel uti·publi·

¶ Si tempore impetrati ꝝpti non competat ius agendi quod postea incipit competere an ualeat ꝝptum·uide in prealle·l·prescriptione·

¶ Rescriptū contra ius non ualet nec contra uti litatem publicam·ut·l·fi·C·si ꝯ ius uel uti·publi·

¶ Si in ꝝpto est cā si preces ueritate nitant̄ di cens surrepticium grauatur onere probandi·ut·l· fi·C·de diuer·ꝝp·

¶ Rescriptum contra priuilegium ualet si de illo facit mentionem licet non dicat oō ob·priuilegio uide in·l·i·C·qñ impa·inter pu·et uidu·et ibi Cy·

¶ Si per ꝝptum tollantur priuilegia· intelligitur de his que non sunt corpore iur̄ clausa·glo· in au ten·qua in prouincia·C·ubi de cri·agi·opor·

¶ Rescriptum etiam motu proprio concessuz non ualet si non habet clām derogatoriam· uide glo·in l·i·C·de colla·dona·li·x·

¶ Ubi ꝝptum est contra ius non statim est pen dum sed expectanda scd̄a iussio·in auten·de man· prin·§·deinde·colla·iii·de ꝝp·si quando·

¶ An i dubio ꝑsumatur ꝝptum concessum motu proprio uel ad instantiaz alterius·plene per Guil· in·l·i·ff·ꝙ quisq̄ iur̄·et in·c·si motu proprio·de ꝑ ben·li·vi·ubi de hoc·

¶ Rescriptum ꝑ quod conceditur id quod est ꝓ hibitum impetrari non ualet quia presumit ꝑ im portunitatē uel mendacium concessum·et quando de aliqua re est denegata petitio eius rei impetra tum ꝝptuz est surrepticium·ut·l·i·et·ii·C·si oup· ex rescrip·pe·et ibi Bar·

¶ Si impetrās ꝝptum componat se cū eo contra quez impetrauit et sic renunciet ꝝpto· et deinde oo seruet compositio·an impetrās possit redire ad ꝝptum et eo uti et concluditur ꝙ non si tradidit ꝝptum fm Io·an·in addi·Specu·ti· de rescrip·pre senta·§·ratione autem·ꝟ·item ꝙ renunciauit·

¶ Si est erratū in nomine ꝑprio non uiciat ꝝptuz dummō al̄·sit certuz·Io·an·in addi·Spe·ti·de ꝝp· pñta·§·ratione autem cause·ꝟ·quid si dubitetur·

¶ Rescriptū non extendit ad alias ꝑsonas·de off· dele·p·et·g·ideo cedens non posset tradere ꝝptuz cessionario ut eo utatur·ut nō·do·Anto·in·c·quia nōnulli·d̄ rescrip·qui etiam dicit ibi ꝙ exceptio li tis finite potest opponi ad rescriptum sic dicit in telligendum·c·i·de liti·cont·li·vi·

¶ Presentatio ꝝpti facta corā iudice incōpeten ti priuat facultate utēdi dicto ꝝpto corā ꝯpetenti ut·l·si quis·C·de aqueduc·li·xi·et ibi Barto·

¶ Anteq̄ rescriptum presentet̄ non confert̄ nec aufertur iurisdictio fm Inno·de resti·spo·audita· unde dicit Bal in·l·i·C·qñ li·prin·da·ꝙ rescriptuz sine presentatione nihil ualet·alleget quod nō·In no·in·c·ex questione·de resti·spol·

¶ Vbicunq̄ in ꝝpto aliquid tacetur quod uidetur ob·et in ueritate non ob·non uiciatur rescriptum· ut·l·i·C·si contra ius uel uti·publi·et ibi Bal·

¶ In ꝝpti potius attendit̄ conclusio q̄ petitio fm Inno·de rescrip·sup lr̄is·in glo·in ꝟ· in cōi forma Bal·in·l·prescriptione·C·si contra ius uel uti· pu·

¶ Si ex opposita ꝯ ꝝptuz cōcernit impossibilitatē

impetrandi potest opponi et discuti in pmo limine iudicii·ut·l·ii·in fi·C·si contra ius uel uti· publi·si concernit in efficatiaz impetrati et tunc debet discuti tempore pbationum una cum principali quia iste est ordo iudicii·ut·l·siquidē·C·de excep·Bal·in·d·l·prescriptione·C·si contra ius uel uti· publi·
¶ Si papa prouidet alicui de bñficio et eius examinationē committit añquam iste presentet ꝗptū et sic examinatꝰ et approbatus per aduersariuz nō dicit plene pussus nec ad eum spectare beneficiuz ar·l·ea que·C·de temp·in inte·resti·et ibi Bal·
¶ Rescriptum postq̄ est p̄sentatum iudici efficit cōe utriq pti nec pōt tunc impetrās renūciare illi in preiudicium alterius ptis·ita intellige qd dictū est supra fm Inno·de resti·spol·ex conquestione·nō·Bal·in·l·petendū·C·de tempo·in inte·resti·pe·
¶ Rescriptum qd trahit in alterius iniuriā p̄sumit obrepticium nisi appareat de certa scientia pncipis sed qn emanat sup re pncipis tūc est latissime iter ꝑtandum·l·nec auus·C·de emā·li·et ibi nō· p Bal·
¶ Exceptio semel opposita ad elidendū ꝗptuz et reiecta si ex eodem ꝗpto agat ad aliud nō poterit opponi iterato quod eit bene notandum fm Inno·in·c·accedens·de prebeo·

Reseruatio

Reseruationes bñficiorū sunt odiose ideo restringē de·nō·glo·de off·le·presenti·li·vi·
¶ An i generali refuatione bñficioꝝ fca p papam gphendant bñficia q̄ laici possūt ex puilegio aplice sedis pferre·nō·Io·an·i·e·li·de p̄ben·li·vi·Specu·ti·de le·§·nunc tractemus·ꝟ·sed nunquid legatus
¶ An et qn reseruatio et inhibitio habeat ligare manus ordinarii·nō·de preben·dilecto·et·c·inter cetera·de conces·preben·li soli·et·c·si capitulo·li·vi·de iurepatro·cum dilectus·ubi plene nō·Inno·de huiusmodi reseruationibus que fiunt per executores datos per papam ad prouidendum·de q̄ etiaz in·c·executor·de conces·preben·li·vi·
¶ An reseruatio superueniens post electionez uł collationem anteq̄ electus consentiat uel is cui fca est collatio eam ratam hēat impediat consensum·nō·doc·in·c·si eo tempore·de elec·li·vi·
¶ Quid si eod die pcurrāt refuatio et collatio ordiarii·nō·i·d·c·si eo tpe·et·c·si a sede·d p̄bē·li·vi·
¶ An refuatio bñficioꝝ facta p papā expiret morte illius·Archi·q sic·in·c·si gratiose·de ꝗp·li·vi·
¶ An ualeat suppressio bñficii in p̄iudiciuz reseruationis facte p papā·dic q non·ut hētur i exua· execrabilis·§·que omnia·Ioh·xxii·et in extraua·dudū·Benedic·xi·et i aba eiusd q̄ icipit sedes aplica adde qd nō·doc·in·c·deliberatione·de off·le·li·vi·
¶ An refuatio bñficii fca p papā hoc mō refuamꝰ collationi nre uel sedis aplice expiret p morteꝫ pape·nō·Laud·i cle·i·d pba·ubi etiā do·Car·i·in·q·
¶ An inferior a papa possit reseruare collationi sue beneficia·nō·glo·in clemen·i·de pba·tex·in·c·fin·de off·le·li·vi·
¶ An refuatio fca p legatū expirꝫ finita legatiōe doc·q sic p·c·pnti·d off·le·li·vi·et ibi Archi·uide do·Car·in dicta clemen·i·in·v·q·
¶ Que beneficia comprehēdantur in refuatione pape·dic ut nō·Archidia·et Io·an·in·c· si propter tua debita·de rescrip·li·vi·
¶ An in tali refuatione pprehendant bñficia que sunt de mēsa·dic q nō·per cle·q· regulares·d supne·pla·et in·c·frequens·d exces·pla·et qd ibi nō·
¶ An in generali reseruatione ueniant beneficia q̄ sunt de iur·patronatus laicoꝝ·dic ut nō·de ꝗp·si propter tua·li·vi·et in·c·ii·de preben·eo·li·
¶ An refuatio tollat ius optādi·dic ut nō·Archi·et Io·an·in·c·fi·de consue·li·vi·
¶ An reseruatio pape sine decreto et inhibitione ligāt manus ordiarii·glo·et Io·an·de elec·si eo tempore·li·vi·facit quod nō·Archi· de consue·c·fi·e·li·ubi dicit paria esse beneficiatum et reseruatum·uel uacare in curia·
¶ An bñficia q̄ uacant ex cā pmutatiōis ueniant in generali refuatione·dic ut nō in·e·i·d re·pmo·li·vi·et in cle·i·e·t·ubi uidet concludi q nō·et ita rndit Io·an·Lap·consulenti ut recitat in p̄alle·c·i·
¶ An refuatio bñficii presumat fca motu pprio uel ad instantiam partis·Lap·d constitu·c·i·li·vi·
¶ Qui non potest conferre beneficia non pōt illa reseruare·nō·in·c·presenti·de off·le·li·vi·i glo·ii·
¶ Reseruatio facta motu proprio est fauorabilis Lap·in·c·i·de consti·li·vi·Frede·de se·in trac·per mu·et in·e·i·de rerum permu·li·vi·
¶ Materiam reseruandi sibi ius in succedēdo·uide p Barto·in·l·fi·C·de pac·
¶ Verbum reseruare inducit fideicommissuz·Bar·in·l·filio·ff·de auro et ar·le·
¶ Reseruare nō potest beneficia qui nō potest cōferre·nō·in·c·presenti·de off·le·li·vi·in glo·ii·
¶ An epus possit sibi refuare fructus beneficiorū uacantiū·tex·et doc·in·e·i·ut eccle·benefi· glo·in ꝟ·cōcedimus·in·c·si ppter tua debita·de ꝗp·li·vi·
¶ Reseruatur ius alteri etiam si talis sit inabilis·de elec·quia propter·
¶ Reseruata specialiter sedi apostolice·nō·xii·di·precepti·de exces·prela·sicut·de off·le· quod translationem·de transla·prela·c·i·in glo·super ꝟ·pertineat·Specu·ti·de lega·§·ostendendū·uide que dicta sunt·s·sub dictione papa·
¶ Si bñficiuz est refuatū non ualꝫ impetratio nō fca mētione de refuatiōe·Archi·d pfue·c·fi·li·vi·
¶ Ao reseruatio bonoruz uictet ingressum religionis·dixi supra sub dictione religio· adde Ange·in consilio suo·cxviii·quod incipit arguo·
¶ An reseruatio generalis facta per papam comphendat hospitalia collegiata in qbus sunt pversi et oblati non clerici sed laici·Fede·tenet q non·in cōsilio suo·cclxvi·

Residentia

An bñficia simplicia requirant residentiā·dic q nō ex generali consuetudine eccľie que hꝫ q taliuꝫ beneficioꝝ fructus pcipi possunt in abñtia· nō·glo·sup ꝟbo de iure teneri·de ꝗp·gr̄a·et ibi Archi·d·et·c·fi·e·t·li·vi·et in cle·gre·e·t·contrariū·nō·Inno·et doc·i·c·fi·de cle·nō resi·ubi uide que bñficia de iure regrant residentiā·Idem Io·an·et doc·de p̄ben·extirpande·Item omne bñficiuꝫ curatum requirit residentiam·de elec·licet canon·li·vi·
¶ Omne beneficium regulariter requirit residentiam nisi statuto priuilegio uel consuetudine aliud disponat·dicit Inno·in·c·fi·d cle·non resi·bo·tex·xcii·di·c·fi·vii·q·i·si quis in clero·
¶ An inferior epo possit priuare clericos sibi subiectos propter non residentiam·nō·de off·archip̄sbi·officium·ubi Io·an·facit quod nō·de cle·nō resi·relatum·de elec·licet canon·li·vi·

¶ An epus possit puare clericu3 beneficio in quo monitus negligit facere residentiam. dic q sic de ap. puenit. ii. ubi tex. cum glo. de cle. non resi. inter quatuor. et. c. ex tue. et. c. fi. plene in. c. qm. §. porro. ut hi. non cōti. et est expssum. i. c. fi. d off. uica.

¶ An cardinalis possit puari pter nō residentiā in titulo suo. nō. q sic. de cle. non resi. c. fi. Quid de archiepo uel epo. dic idē. ut. e. t. qualr. et. c. ex tue.

¶ An clericus fugatus d patria pter parcialitatē et inimicias possit priuari beneficio suo pter nō residentiā. doc. q nō. de arbi. c. ii. de cleri. non resi. c. i. li. vi. ego allego bona3 glo. in cle. ne in agro. §. sane. ii. de sta. mo. ubi propter aeris intemperiem uel capitales inimicicias non cogitur quis residere

¶ An ualeat dispensatio super non residentia perpetua etiam si concedatur p papa3. nō. de p. e. fi. li. vi. et in. c. licet canon. de elec. li. vi. in glo. fi.

¶ An non residēs in ecclesia puetur potestate uocādi in electione. Inno. q nō. de ele. non resi. c. fi.

¶ Qualr et qñ dicatur qs in bñficio residere. nō. doc. de cle. nō resi. ex parte. fi. doc. moderni i. phe. Grego. dicunt q non debet intelligi ita aspere q semper stet in eccīa sed tm̄ horis competētibus p hoc bonus tex. in. l. menia. ff. de ma. testa. pulchre per Archidia. et Io. an. in dicto. c. licet canon. dixi plene ad hoc propositum supra sub dictiōe assidue

¶ An absēs p utilitate eccīe fingat residēs quo ad oia iura residentiū. Io. an. et Archi. de cōsue. c. fi. li. vi. doct. de cle. non resi. ex parte. ii. ubi de hoc.

¶ Que dicantur iuste cause non residendi. glo. et doc. in. c. fi. de cleri. non resi.

¶ An pbenda reqrat residentiam. nō. de cleri. nō resi. c. fi. Host. q sic. de preben. sup. dicens esse casum. in. c. extirpāde. §. qui uero. e. t. ubi residentia prebende preiudicat residentie prochiat ecclesie.

¶ Quis possit et ex qb9 caus sup nō residētia dispensare. nō. de cle. nō resi. inter quatuor. et. c. relatum. glo. et doc. de p. e. fi. li. vi.

¶ An ad residentiā magl obligeī uicari9 q rector glo. q sic. in cle. i. de off. uica.

¶ Quilibet episcopus tenetur facere residentia3 in ecclesia sua. al. in mōsterio deputatur. vii. q. i. p uenit. dixi supra prox. colū.

¶ Clerici debent residere in ecclesiis suis maxie in diebus solennibus. vii. q. i. si quis.

¶ Si i studio est puilegium q studentes pcipiāt fructus in abītia. an hñs bñficium reqrens residētia3 i loco studii possit etiā pcipere fructus alteri9 beneficii qd obtinet i alio loco q non danī non residentibus. Pau. in prohe. cle. in p. commorantibus.

¶ An familiares cardinaliū uel platoꝝ teneanī residere in bñficiis eoꝝ si uolunt percipere fructus Host. d cle. nō resi. dilect9. Pau. i cle. ii. d cele. miss.

¶ Fructus beneficiorum in quibus nō fit residentia debent conuerti in utilitatē ecclesie. tex. d cle. non resi. e. penul. in p. suspensus. in cle. ii. de ui. & ho. cleri. facit. tex. in. c. si canonici. de off. or. li. vi. doc. de cle. non resi. ad audientiam.

¶ An propter non residentia3 possit quis priuari beneficio si non fuerit monitus. Archid. vii. q. i. si quis in clero. glo. et Archid. ea. causa. et. q. §. mutationes. et. c. c. si quis prestet.

¶ An de iure cōi existentes in studio et pterea nō residentes possint recipe fructus bñficioꝝ suoꝝ glo. et Arch. xxvii. di. de qbusdam. Io. an. i. c. tue. de cle. non resi. Lap. in. e. li. de priuile. li. vi.

¶ An et quando uigore dispēsationis possit qs nō residendo percipe fructus. uide distinctionē. Lap. in. c. cum ex eo. de elec. li. vi.

¶ Aliquem non residere in beneficio suo nō pōt esse nō notoriū. glo. de fi. presbi. conquerēte. Inno. et Host. in. e. quoniam. e. t.

¶ An clericus qui ex residentia habebat priuilegium seu beneficium perdat illud si incipit uagari Genze. in extraua. execrabilis. Io. xxii.

¶ An ualeat statutū uel consuetudo q si canonicus interest certis horis dicaī residens ita ut hēat quotidianas integras ac si interessꝫ omnibus. uide glo. in cle. ut hii qui. de eta. et quali.

¶ An canonicus priuilegiatus sup non residentia dēat nihilominus si uult percipe fructus deseruire per substitutum. tex. in. c. pe. de cle. nō resi. Host. de preben. cum iam dudum. uide. e. t. illud.

¶ An ualeat pcessus contra clericum propter nō residentiam si erat legitime impeditus. glo. fi. i. c. fi. de cle. non resi. et ibi uide docto.

¶ Non pōt priuari clericus q nō residet in bñficio pter inimicicias quas habet in loco beneficii. nō. in. e. fi. de cle. non resi. in glo. fi. dixi supra.

¶ An habentes bñficia in ecclesia possint cōpelli ad residendum et officiandum in ea. Host. q sic in. c. i. de eccle. edi.

¶ Clericus dicitur residere in ecclesia cathedrali si habitat in ciuitate ubi est ecclesia. tex. est in. c. i. i. p. n. de cle. non resi. li. vi.

¶ An inferiores epis possint dare licenciā non residendi. Inno. et Host. q sic. de cle. nō resi. relatū. glo. de pscrip. c. fi. li. vi. glo. in. c. licet canō. de el. c. e. li. Pau. in cle. i. de off. uica. Archi. ii. q. vi. biduū. tenet q. uide Laud. in cle. i. de cele. mis. in p. illi ad quos. Archidia. vii. q. i. mutationes.

¶ An si clericus multo tempore fuit absens i captiuitate pōt priuari pter nō residentiā. uide glo. xxxiii. q. i. cum per bellicam. dixi. s.

¶ Clericus nō residens in bñficio ex cā īeuitabili puta pter bannum uel parcialitates pōt nihilominus petere fructus. uide Inno. in. c. ii. de arbi. glo. in preal. c. cum p bellicam. tex. in extra. Bo. viii. super declaratione decimarum. in p. prelati autē.

¶ Non est necesse ad residentia3 q clericus hēat domū contiguā eccīe du3 tm̄ nō sit lōginqua. tex. xli. di. epus. uile3. facit. tex. de cle. nō resi. c. i. li. vi. Inno. de immu. eccle. inter. in glo. etiam in fi. tex. xii. q. i. necessarium. et ibi glo. i. glo. et Archidia. xvii. q. iiii. id constituimus. tex. q. xxxii. di. preter. i. q. ii. sacerdos. Archi. in. c. fi. de priuile. li. vi.

¶ Licencia data clerico sup non residētia non expirat morte cōcedētis. Lau. in cle. fi. de elec. Inno. de cle. nō resi. cū ad hec. glo. ibi contra. uide Lap. in. c. fi. de p. li. vi. Io. an. i. d. c. licet canon. de elec. li. vi. aliquid in. c. cum ex eo. e. t. et. li.

¶ Consuetudine pōt induci ut clericus nō residēs habeat fructus beneficii sui. glo. in p. fructibus. in. c. fi. de p. li. vi. glo. prima. et doc. de consti. cum omnis. glo. in. c. ex parte. de conces. preben. glo. et doc. de cle. non resi. conquerente. glo. e. t. c. i. li. vi. Inno. in. e. ex tue. e. t. in glo. magna. p. item oportꝫ Archidia. xxxi. di. sacerdotibus.

¶ An inferior epo possit compellere subditos ad residētia3 qd si nō faciant puare eos bñficiis. dixi

aliquid. s. doc. uidenť dicere q non. in. c. fi. de off. archip̃sbi. aliqd. in. c. ex parte. de cle. nõ resi. Inno. de p̃ben. extirpãde. in glo. fi. Io. an. in. c. i. de maio. et obe. li. vi. Inno. de cle. nõ resi. qualiter.

¶ Quando dicať clericq residere dixi aliqd. s. uł de Io. an. i. c. ex pte. ii. de cle. nõ resi. Archi. de elc. licet canon. li. vi. Idem. vii. q. i. peruenit.

¶ An ep̃us possit ad tẽpus se abſtare ab ecclesia sua sine licencia pape. Host. de uoto. magne. et in d. c. peruenit. xxiii. q. iiii. sicut. ℞. ipse uero.

¶ Si ep̃us in sinodali constõne monuit oẽs beneficiatos q sub pena iuriſ deberẽt facere residentiaʒ an ꝯ faciens et non residẽs sit p̃uatus uel p̃uandus Fede. tenet q sit priuatus. consilio suo. cui.

¶ An canõicus nõ residẽs ꝓpter infirmitatẽ dẽat habere quotidianas. uide doc. in. c. ad audientiam. de cle. non resi. in. c. i. de cleri. egro. uide in. c. i. et quod ibi nõ. glo. et doc. de cle. non resi. li. vi.

¶ Exñs i loco studii p̃uilegiati sup ꝑceptiõe fructuum i abſntia nõ ꝑcipit fructus si fraudulenter facit se scolarem. glo. in. c. ii. de priuile. li. vi.

¶ Clericus absens tanto tẽpore q nescitur an sit uiuus uel mortuus desinit hr̃e bñficii amministrationem. glo. de consecra. di. v. non enim. Io. an. i. c. ex tue. de cleri. non resi.

¶ Licet bñficiuʒ nõ reqrat residentiaʒ põt tñ rector illo priuari si sit uagabundus. Inno. in. c. ex tue in glo. magna. in ℞. item nñ. et ibi Io. an.

¶ An si ex statuto uel consuetudine clerici habẽt seruire ecclesie per unam ebdomadam in mense et non ultra. si quis deseruit in illa tñ et in alia est absens an dicať residere. glo. q sic. lxxxii. di. ꝓposuisti. super ℞. in templo Io. an. in. c. ex parte. ii. de cle. nõ resi. Archi. in. d. c. licʒ canõ. in ℞. residentia. facit. glo. xxxi. di. tenere. adde quod dixi supra.

¶ An clericus possit aliquo casu sine licencia ep̃i non residere. Io. an. de cleri. non resi. inter.

¶ Ex quibus causis possit dari licencia clericis de non residendo. uide Archi. in. d. c. licet canon.

¶ Quid si is cum quo est dispensatum sup nõ residentia i uno beneficio nõ resideat in alio. Specu. ti. ii. ꝗ. uidendum. ℞. sed quid si indulgentia.

¶ An hñs pl̃es eccl̃ias ex dispẽsatione teneať residere i altera quã elegerit nisi dispẽsatio eũ excusʒ a resid̃ẽtia utriusq. de p̃ben. nõ põt. li. vi. i glo. q̃ro

Residuum

Appellatione residuuʒ totũ ꝯtineť. C. de here. insti. l. fi. ff. de ℞. sig. l. ceteꝫ. uide de hᵒ ℞. de testa. c. i. et qd̃ nõ. de usuriſ. quãq̃. li. vi. i glo. ꝓpť sui maliciã in fi.

Resistentia

Qñ dicať qs facẽ resistẽtiam et an ꝑ motioneʒ controuersie dicatur fieri resistentia. uide glo. sup. ℞. nouerit. in. l. lucius. ꝗ. tres heredes. ff. ad trebell̃.

¶ Malum cui non resistitur uidetur approbari. lxxxiii. di. error. et. c. consentire.

¶ Cum conceditť licencia resistendi uideť concessa licencia puniendi. C. qñ li. uni. si iudi. se uin. l. i.

¶ Aliqñ tenetur qs resistere. ff. loca. l. iteꝫ querit ꝗ. exercitu. ff. ad silla. l. i. ꝗ. occisorum.

¶ An detinẽs possit resistere. uidetur q sic. ff. de usuca. l. non solum. ff. loca. l. item queritur. ꝗ. exercitu. lxi. di. nullus. lxiiii. di. quia. xi. q. iii. non debet contra. C. unde ui. l. i.

¶ An qs possit resistere officialibus. nõ. C. de iusis. l. ꝓhibituꝫ. in glo. resistentibus. li. x. et ibi Bar. C. de ap. l. quoniam. uide in. l. contra. in glo. possessori. C. de execu. li. xii. Cy. C. unde ui. l. i. in ti. de temp. or. ad aures. in glo. obedientiaʒ. de off. dele. ex litteris. in glo. penul.

Resolutio

Resolutio ꝯctus est eiusdeʒ nature cuius est ipse contractus resoluendus. Bar. in. l. et ideo. ff. de condi. fur.

¶ Magna dr̃ia est an ꝯctus sit conditional̃ uł sit purus. sed resoluẽdus sub ꝯditiõe. ff. d̃ indi. adiec. l. ii. et. l. itẽ queriť. et. l. impatores. ff. de dona. l. i.

Respectus

Illud qd̃ respectu unius caret uicio respectu alteriꝯ est uiciosuꝫ. ff. q cuiusq in. l. fi. ff. si ser. uẽ. l. loci. ꝗ. cõpetit. et. ff. de ui et ui ar. l. cum a te.

Respicio

Respexit deus ad Abel. et munera eius. ad Cayn ℞o et ad munera eius non respexit. Geñ. iiii. iii. q. vii. in grauibus. xiiii. q. v. scriptum est. facit. de peni. di. i. num quid. et. di. v. consideret.

¶ Nemo mittens manum ad aratruʒ et respiciẽs retro aptꝯ est regno dei. Luce. ix. de peni. di. ii. pẽnata. de uoto. magne.

Responsio

In criminalibꝯ nõ admittiť responsio rei dicentis se non esse culpabilem sed debet respondere super facto. Bar. in. l. i. ꝗ. accusationem. ff. ad turpil.

¶ Si rñdeo petitioni incõtinenti an talis respõsio noceat mihi. Bar. in. l. non fatetur. ff. de confes.

¶ Omnis respõsio facta ad interrogata presumiť deliberata. ff. de acquiriſ. here. l. gerit.

¶ An rñsionem factã positiõi liceat ꝑ parte acceptare et ꝑ pte nõ. glo. et ibi Cy. in. l. ii. C. de do. añ nup. Bar. i. l. publia. i fi. ff. de posi. glo. in. l. sigdẽ. C. de excep. Spe. ti. d̃ posit. ꝗ. fi. ℞. pe. plene ꝑ Bar. in. l. aurelius. ꝗ. pe. ff. de libe. le. dixi sub dcõne positio

¶ An respondere debenti dentur inducie deliberatorie. glo. de presump. quosdam.

¶ An responsio debeat esse benigna uel seuera. uide in. l. ut responsum. C. de transac.

¶ Quis non debet rñdere aduersario suo. nisi de mãdato iudiciſ. al̃. si sponte rñdet sibi p̃iudicat et sibi debet imputare. Inno. in. c. prout. de do. et contu. uide glo. de iura. calum. in causis.

¶ Omnes illi qui sunt in concil̃. ꝓuinciali teneńť respondere querelantibus. Inno. de preben. graue.

¶ Qui est presens in iudicio tenetur rñdere sine alia citatione. ita dicit Inno. in. c. i. de iudi.

¶ Nolens respondere intelligitur esse contumax nisi sit liquidum q non teneať respondere. ita nõ. Inno. in. c. ueniens. de accusa.

¶ Responsio recipit determinationeʒ ab interrogatiõe precedenti. ff. de libe. le. l. aurelius. ꝗ. sticho ff. de interro. ac. l. defensor. ꝗ. qui interrogatus. C. de diuer. rescrip. l. i. insti. de inuti. stipu. ꝗ. quotiẽs de fi. instru. inter dilectos. ꝗ. ceterum.

¶ Rñsio debet ꝯgruere interrogatiõi. ff. de ℞. obl. l. i. ꝗ. i. et. ii. ff. q ui aut clã. l. is qui. ꝗ. si fundus.

¶ An debeat expectari rñsio reqsiti. uide de elec. q sicut. in glo. iii. de off. dele. prudentiam.

¶ Is dicitur simpliciter rñdere q sine adiectione conditionis uel modi respondet. de scru. c. i.

¶ Quando rñsio dicať simplex et qñ admittatur uide in. l. i. ꝗ. si quis simpliciter. ff. de ℞bo. obli.

¶ Respondẽs positioni pl̃a continenti et ꝯfitens illam nõ intelligiť confiteri nisi id q i ea ꝓncipale

continetur s'm Specu·ti·de positio·§·vii·v·xi.

Respublica Pro defensiõe republice licet arma accipere·xxiii·q·viii·ut pridem.

¶ Respublica plus religione geritur q̃ laboribus uel armis·xxiii·q·viii·quamuis.

¶ An respublica utat' iure pupillor' uel adultorũ uide Bart·in·l·respublica·C·in qui·cau·in inte·restí·non est neces·l·libertos·cũ·l·se·C·de execu·tu·Bar·in·l·respublica·ff·si cer·peta.

¶ Que dicat' respublica ꝓprie et que improprie nõ·C·qui po·in pig·ha·l·eam rem·et in·l·respublica·et ibi Cy·in·ii·q·al'·C·ex q·cã·ma·nõ·in auté·d' bere·et fal·in p̃n·in glo·respublice·i auté·de trien·et semis·in glo·i·coll'·iii·Bar·C·de iure fis·in ꝑtica.

¶ An ualeat s'nia lata contra rempublicam cuiuscunq' ciuitatis sit siue sit defensa siue non·nõ·C·d' iu·reipu·l·penul et·l·fi·li·xi.

¶ Infra quantum tempus restituatur respublica si est lesa·nõ·C·de iure reipubli·l·rempublica' et ibi Bart·li·xi·uide·C·ex q·cau·ma·l·respublica·et ibi plene per Cy.

¶ Respublica dicitur esse inferiorum ciuitatum·ut·ff·de act·et obli·l·in honorariis·§·fi·ff·de edi·edic·l·i·§·illud·ff·de fue·l·si quis imagine'·§·si qs ff·de publica·l·si bu·§·i.

¶ Respublica et fiscus dñt·uide glo·ff·de edi·edic·l·i·§·illud·In q·ff·de iu·fis·l·in fraud'·§·neq' ff·de bo·pos·l·non est ambigend'·C·de iudi·l·ꝓperandum·in prin·C·de ser·fugi·l·si quis suum·et·l·mancipia·Cy·C·ex qui·cau·ma·l·respublica.

¶ Respublica obtinet uicem populi·C·ex q·cau·ma·l·respublica·et ibi nõ·glo.

¶ Respublica et pupillus equipant'·ut·l·illud·ff·de ap·l·rempublicã·C·de iu·reipu·quod nõ·ꝓpter priuilegia cõcessa reipu·et fisco·et maxime qa sine confectione inuẽtarii non tenet' ultra uires hereditatis·ut nõ·Bart·in·l·i·§·an bona·ff·de iure fis·et ibi est tex·adde quod no·idem Bar·in·l·ii·in p̃nci·e·t·et·l·si procurator·§·i·e·t.

¶ Interp̃tatio statuti nunq' d' fieri ꝯ rempublicã·ut nõ·Bal·p9 Ia·de are·i·l·ii·C·an suus ꝓ suo fac.

Restitutio reruz **Restitutio in integrum** Restitutio i integrũ aduers9 s'niam et nullitatis possunt simul cumulari in eode libello Inno·de resti·in integ·constitutus.

¶ Restitutio in inegrũ ita suspendit s'niam sicut appellatio·tex·est·C·de transac·l·si causa cognita qui nou est alibi s'm Fran·tigri·et Bal.

¶ An abñti q ex iusta cã passus est missionẽ det' restitutio·uide nõ·in·c·i·de eo qui mit·in pos.

¶ Restitutio i inte·petitur de plano cõtra interlocutoriam·ita nõ·Inno·in·c·querelam·de ꝓcura.

¶ Quando qs petit se restitui in integrum ad allegandum uel ꝓbandum i iudicio tũc sufficit summaria cognitio·nõ·Inno·de resti·in integ·ex l'ris.

¶ Restitutionem in inte·et rem qs põt petere in eodem libello siue petat restitui contra s'niam siue ꝯtra contractũ sup re·ita dicit Inno·in·d·c·ex l'ris.

¶ Restitutio in inte·nõ extendit' q' est iuri cõi ꝯ̃ria·ita dicit Inno·in·c·ex trãsmissa·d' prescp·nõ·ff·de condi·inde·l·fi·§·idem q̃st·facit·ff·de act·et ob·l·in honorariis·§·sed cum rescisa.

¶ Restõ pape nõ cassat electionem canonicor' qa non inuenit locũ uacante'·glo·Inno·et Host·i·c·innotuit·de elec·tex·et glo·e·t·si eo tẽpore·li·vi.

¶ Restituit' spoliat9 s'm modũ et spẽ' spoliatiõis ita dicit Inno·de resti·spol·ex parte·ubi de hoc.

¶ An restõ possessionis possit peti p simplicẽ querela' sine aliq̃ libello·uide·i·q·iiii·qa p̃sulatus·glo·in·l·montanee·C·unde ui·que dicit q' non.

¶ Restitutio rei deposite uel ꝯmodate est de iure naturali·i·di·ius naturale.

¶ Restitutio tollit omnem infamiã acquisitam et penam·ii·q·iii·abolitio.

¶ Restitui debet alienum illi cuius est nec debet de eo fieri elemosina·xiiii·q·v·non sane.

¶ Si plures sunt obligati ad restitutionem rei an quilibet teneatur insolidũ uel pro parte·uide nõ·plene·in·l·eadem·§·cato·ff·de v·ob.

¶ Restituere debet male detinens aliena nisi pro eis uerbera sustinuisset·glo·de homi·sicut dignu' sup v·si hunc·glo·in regula peccatum·li·vi.

¶ An ille q deposuit aliquẽ possit illũ restituẽ·nõ·de cle·nõ resi·ex tue·i glo·fi·et ibi p̃eni9 p Io·an.

¶ An depositus et postea restitutus repetat fructus interim percepcos·uide·l·di·contumaces·adde glo·ii·q·v·sup cã·glo·xci·di·clericus uictũ·glo·fi·de ap·pastoral·Spe·ti·de fruc·et iteres·§·fi·in fi.

¶ An episcopus possit inuito patrono restituere p̃sbiterum a se depositu'·glo·in·c·quamuis·de ꝑ·p·li·vi·nõ·de renun·ex transmissa.

¶ An restõ concessa contra s'niam uel bannu' porrigatur ad bona iam alienata·Bar·in·l·quicũq'·C·de fi·instru·et iu·bas·fis·li·x.

¶ An ad proponendũ exceptionẽ possit qs petere restõne' in integ'·Bar·i·l·exceptionẽ·ff·d' excep.

¶ Si petit' restõ ꝓpter rem uenditam et traditã a minore ad qd sit facitẽda uel rescissione' ꝯctus·uel ad restõne' possessiõis·dic ad rescissione' ꝯctus tm Bar·in·l·siue herede·§·interpositio·ff·d' admi·tu.

¶ Formam articulandi in cã restitutionis in inte·uide per Bar·in dicto·§·interposito.

¶ Uerbũ restituere est generale oĩa ꝯp̃hendẽs·ut l·uideam9·ii·ff·de usur'·glo·insti·q·mo·ius pa·po·sol·§·pari ratione·in glo·fi·de quo plenius infra.

¶ Restitutio in inte·nõ dat' ubi tractat' cã status tex·est in·l·si ex causa·§·minor·ff·de mino.

¶ Quod dr̃ in cã restõnis i inte·regri spẽale mãdatũ·dic illud esse uer' qñ petit' principal'r·secus si incidenter·Bar·in·l·cũ ꝓcurator·ff·de no·op·nũ.

¶ Quod dr̃ q' restõ in inte·recupat bona est uerum qñ bona non sunt ad alium translata·Bar·in·l·gallus·§·et quid si tm̃·ff·de libe·et postu.

¶ Minor abñs post aditã h'ditatem nõ restituit' contra ea que iacente hereditate contingunt·Bar·in·l·si quis ita instituatur·ff·de here·insti.

¶ An ualeat alienatio rei q̃ subiacet restitutioni uide Barto·in·l·seruo legato·ff·de lega·i·Bar·in·l·marcellus·§·res que·ff·ad trebel.

¶ Verbũ restituere adaptat' petitorio et possorio Io·an·in addi·Spe·ti·de ac·et peti·§·ii·v·s' certe.

¶ Restitutio concessa minori non prodest cõreo ut·l·ii·C·si unus ex plu·ap.

¶ Restõ concedit' etiam post duas s'nias licet appellari non possit·ut·l·minor·ff·de mino.

¶ Vt libellus in restõne minoris concludat debet dici q' mior est lesus sui facilitate q' diligẽs pater fa·hoc nõ fecisset unde si solũ diceret' q' minor est lesus libellus nõ concluderet·ita dicit Bar·in·l·nõ uidet'·C·de resti·in inte·adde tex·et qd nõ·Bart·in·l·nam et postea·§·si minor·ff·de iureiuran.

¶ An restõ in inte· regrat libellũ· uide in· l· in cãe ff· de mino· ubi Bar· et quod nõ ·in· c· fi· de off· iudi·
¶ An restõ miore intelligatur restitutus fideiussor in caus in qbus beneficium transit ad fideiussores glo· et Bar· in· l· ea que· C· de fideius· mino·
¶ Si res subiecta restõni alienet pendente condi tione et in ea emptor sumptus fecit an illi compen sentur cum fructibus perceptis· dic q non· glo· est singularis· in· l· emptor· ff· de rei uen· quam alleget Bal· in· l· insulam· § fructus· ff· so· ma·
¶ Quãdo dicatur plene et libere fieri restõ· nõ· de off· dele· uenerabili· de resti· spol· pisanis· ubi tex·
¶ Quo remedio compellatur facere restõnez heres grauatus de restituendo· nota· in· l· i· ff· ad trebel· doc· de testa· rainucius· ubi distinguit an petat re stitutio ante aditam hereditatem uel post·
¶ Quo ordine debeat fieri restitutio male abla- torum· glo· i· q· i· non est putanda· Innocen· et doc· de immu· eccle· quia plerique· ubi uide quando in fo ro conscientie turpe lucrum est restituendum·
¶ Quot remedia sũt pdita ad petendũ restõnez cõtra spoliatorẽ glo· iii· q· i· in summa· ubi glo· enu merat actionẽ q me· cã· interdictũ unde ui· condi tionem ex canone reintegranda officium iudicis·
¶ An spoliatus per iudicem possit petere restitu tionem· glo· dicit q non· vii· q· i· presentium· bene facit· l· iuste· ff· de acqui· pos·
¶ An qs possit petere restõnem eius rei quam nõ potest de iure possidere· glo· de resti· spol· ex pte· iii glo· xiiii· q· i· c· i· que incipit simile·
¶ Quibus et a quibus et inquantum est faciẽda restõ male ablatorum· Host· in summa· de testa· § qd si heres· et de usur· § que pena· et de peni· § q bus· et· § sed que forma· ubi plenissime·
¶ Quid de bonis inuẽtis i naufragio· Item qd de bonis pegrinorum mortuorũ in hospiciis quaritur sit ta lium faciẽda restõ· Host· i sũma· de rapto· § cõtra quem· et in· § et inquantũ· et in auten· nauigia· C· de fur· Idẽ Host· in sum· de pegri· § quo puilegio· in sũma· de peni· § qbus· v· qd de naufragiis· et v· qd si neuter· et v· sed q forma· adde qd habet nu- meri· v· ubi uidetur q restitutio fiat sacerdoti·
¶ An minor iurans de non contrauenieudo con- tractui possit petere restitutionem ex eo capite q non fuit cercioratus de beneficio restõnis· Cy· i· l· si· C· de rescin· uen· Bar· in· l· si duo patroni· § idem iulianus· ff· de iureiuran· et in· l· sciendum· ff· de v· ob· et in auten· sacra· C· si aduer· uen·
¶ An minor pfessus religionẽ possit adiuuari bñ- ficio restõnis· nõ· in· l· si ex cã· § papinianus· ff· d mi no· i glo· Specu· ti· de resti· i inte· § quaritur· v· sz nũ qd minor· glo· de regula· cũ uiruz· xxii· q· i· c· i· xxi· q· i· illud· uide nõ· de uo· scripture· xx· q· i· placuit· i glo· adde glo· xxvii· q· i· c· i· que tenet q non põt dici les9· uide dicta· s· sub dictione minor religio·
¶ An post sñiam possit peti restõ ex illa clausula si qua mihi iusta cã zc· propter non probatum pro bandum· glo· in· l· si fideiussor· § in omnib9· ff· mã· Inno· de resti· ultra terciam·
¶ Quis possit infamẽ restituere ad famã· nõ· ff· d postulan· l· i· § de qua· Inn et doc· de re iudi· cũ re·
¶ An epus q priuauit clericũ beneficio patronali possit illud sibi restituere iuito patrono· nõ· de off· Archidia· ad hec in fi· Host· de renunc· ex trans- missa· glo· de sep· quamuis· li· vi·
¶ An in spũalibus hẽat locuz restõ· nõ· in· c· cuz di lect9 q me· cã· d resti· spo· ex pte· iii· ubi glo· adde glo· in v· minoruz· xxvii· q· i· c· i· glo· xx· q· i· illud·
¶ An petens restõnem habeat necesse probare d lesione· nõ· in· l· nam et postea· § si minor· ff· de iu reiuran· Inno· et doc· plene de resti· in inte· cum ue nissent· nõ· in cle· i· de resti· in inte·
¶ An quelibet respublica possit petere et obtine re beneficium restõnis in integruz· nõ· glo· et doc· in· l· respublica· C· ex qui· cau· ma· doc· in· c· auditis· de resti· in inte· ubi do· Anto· uide Specu· e· t· § si quis· autem· v· idem quoque·
¶ An ɔcedatur restõ ecclesie ɔ pscriptionez· nõ· glo· et doc· i· d· c· auditis· et i cle· i· e· t· doc· i· c· i· et· c· ii· d pscrip· glo· in auten· qs actiões· C· de sa· sanc· eccle·
¶ An p bñficiuz restõnis possit minuere publicatis attestatiõibus sup eisd articulis pducere· Bar· in· l· i· § nũciatio· ff· de no· op· nun· doc· i preal· c· auditis·
¶ An ad petendum restõnem pro aliquo regratur speciale mandatũ· nõ· Bar· in· l· i· C· etiam per pcu· de restitu· in inte· suscitata· et· c· coram· ubi glo· et doc· quod declara· ut dixi supra·
¶ An platus possit petere restõnem p eccl'ia sine speciali mãdato· glo· q sic· in cle· i· de resti· in inte·
¶ Quid si prelatus constituat procuratorẽ noĩe ecclesie ad petendũ restõnem an sit opus speali mã dato· nõ· doc· in· d· cle· i· glo· de resti· in inte· coram et· c· suscitata· et est conclusio q sic·
¶ An p modico sit danda restõ· dic q non· ff· de mino· l· scio· nõ· in· c· i· de resti· in inte·
¶ An degradatus sed postea restitutus ad ordinem et eius executionem intelligitur restitutus etiam ad beneficium· nõ· de sep· quis· li· vi· ubi uidetur di cere q non· de hoc uide Specu· ti· de lega· § postre mo· v· quid si degradatus·
¶ An priuatus aliquo collegio si postea restituatur ad illud recupet locũ suum pristinum uel sit poste rior aliis· nõ· Bar· in· l· q ad tempus· ff· de decurio· facit qd idem nõ· in· l· si quis adulteriu· ff· de adul· uide do· Car· flo· in· c· ex litteris· de cõsti· adde bo· tex· de renun· ex transmissa· in fi· de sep· quamuis· lib· vi· melius· de simo· ex insinuatione· bona glo· xxiii· q· iiii· nabugdonosor·
¶ Infra quantum tempus possit peti restõ et ad quantũ tẽp9 dic· i· q̃driennium et ad tẽpus quantũ fuit tẽpus lesionis· nõ· in· l· fi· C· de tẽp· in ĩte· resti· pe· et in· c· i· de resti· in inte· li· vi· et in cle· i· e· t· § infra quod tempus· v· in restitutione autem·
¶ An et qbus casibus aduersus lapsum tempis cõ cedatur restõ ecclesie uel ipso iure fuerit illesa· nõ· de resti· in inte· auditis· plene in cle· e· t· Specu· eo· ti· § si quis autem· v· hoc autem nõndum· Host· in sũ ma· e· t· § quoniã· v· item dicitur· et· § in qbus v· in pscriptionibus· glo· i autẽ· de eccle· ti· § p tẽpalib9
¶ In restõne in inte· incidẽter petita sufficit sum- maria cognitio· uide Inno· in· c· ii· de resti· in inte· in glo· in v· priuilegiis· et· e· t· coram·
¶ An restõ in inte· detur contra primum uel sm decretum· uide Inno· de resti· in inte· cãm· in glo· magna· in fi· Bart· in· l· si finita· § si forte· ff· de dã· infec· ubi uide·
¶ An dñs restituatur aduersus pbõnem omissam a suo pcurare· glo· i· c· ii· de resti· in ĩte· in v· restitui·
¶ An detur restitutio aduersus sñiaz arbitri· Bar· in· c· penul· de resti· in inte·
¶ Non restituitur clericus post lapsũ termini statuti ad opponend crimina uel defectus ɔ electum· doc· in· c· auditis· in v· restituimus· compos· de elec· q si cat· Specu· ti· de resti· in integrũ· § ii· v· sed pone·

¶ An delegatus possit restituere aduersus sniam suam. Host. de resti. in integ. suscitata. credo me dixisse supra sub dictione delegatus.

¶ Restõ q̃ incidenter petẽda est i iudicio dz peti ĩ. x. dies. alr. non põt peti. doc. in d. c. suscitata.

¶ Petens restõnem in inte. dicitur de nouo agere. Inno. in. c. fi. de fo. compe. Laud. i cle. i. de resti. in inte. Io. an. in addi. Specu. ti. de iura. calum. ꝫ. sequitur. ꝟ. quid si questioni.

¶ An detur restitutio aduersus omissionez exceptionis dilatorie. uide de resti. in inte. coraz Archi. lxxxvii. di. religiosum. Idez. ii. q. vii. testes. in pn. Lau. in cle. i. de resti. in inte. Specu. ti. de restitu. in inte. ꝫ. si quis autem. ꝟ. illud.

¶ An eccl'ia restituat aduersꝰ delictuz plati et capituli. doc. ꝙ non. in. c. ii. de alie. iu. mu. cã fac. et ĩ d. c. auditis. glo. ꝗ. xi. q. iii. priuilegiũ. et ibi Archi. Specu. ti. de ces. actio. ꝫ. sciendum. ꝟ. quid si mior

¶ Restituitur quis aduersus prescriptionem qñ ignorauit ius sibi competere. Bart. in. l. i. ꝫ. si quis autem. ff. de questio.

¶ An eccl'ia restituat aduersus lesionẽ a iure ul a principe approbatã. uide Io. an. in. c. i. de pac. li. vi.

¶ Quid sit restitutio in integrũ. uide glo. de r. p. quamuis. li. vi. tex. et glo. insti. qui. mo. ius pa. po. sol. ꝫ. deportatione.

¶ An mior et eccl'ia restituant aduersus ꝯtũaciaz Archi. lxxxvii. di. religiosũ. xxiiii. q. iii. de illicita.

¶ An minor et ecclesia restituant ad producẽdos testes publicatis attestatiõibus. uide Inno. d. resti. in inte. auditis. de testi. ultra terciam. in glo. si qs petat. Pau. in cle. i. de restitu. in inte. in ꝟ. lapsum. Innocen. de testi. intimauit.

¶ An inferior a principe restituat in inte. Bar. in l. i. ꝫ. si quis antem. ff. de questio.

¶ An mior restituat aduersus ꝯfessionẽ. Inn. i. d. c. auditis. et ibi glo. uide glo. i. l. i. C. si mi. se ma. dixe. Specu. ti. de resti. in inte. ꝫ. si qs aũt. ꝟ. sed nũgd.

¶ An petenti restitutionem in inte. ob. exceptio excommunicationis. Laud. in ꝟ. finitis. in cle. i. de resti. in inte. uide nõ. per Io. an. in. c. fi. de fo. compe. Idem in. c. significauerunt. de excep.

¶ An restõ ꝯcessa miori ꝓsit maiori hñti cum eo cãm connexam. glo. ii. q. vi. sunt quoruz. uide Inn. in prealle. c. auditis. in glo. iii. Specu. ti. de dila. ꝫ. uidendum. in ꝟ. in summa.

¶ An ecclesia possit petere restitutionem contra sniam latam in possessorio. uide Io. an. in. c. ii. de resti. in inte. li. vi. aliquid de procura. querelam.

¶ An sit necessaria restõ si electores sunt ipediti ĩ. tempus debitũ. uide doc. de elect. ne ꝓ defectu.

¶ An aduersus iuramẽtuz det restitutio. Inno. ꝙ non. de iureiuran. peruenit. et in. c. cuz dilectus. de his q ui me. ue cã. fi.

¶ An mior et eccl'ia restituant aduersus iacturã rei quam sustinuit cedẽdo in casu ꝓhibito. Specu. ti. de cessio. ac. ꝫ. sciendum. ꝟ. quid si minor.

¶ An iudex possit ex officio suo restituere eccl'iaz lesam. uide doc. de insti. cum uenissent.

¶ An rector ecclesie possit petere restõnem ĩ inte. aduersus contractũ ledentem eccl'iam cuius tñ effectus nõ durat nisi usq ad uitam rectoris cõtrahentis. uide Io. an. de transac. ueniens.

¶ Data semel restõne in ite. aduersus unam lesionem nõ debet iterato dari aduersus illam. glo. i. de resti. in inte. cum ex litteris. glo. e. t. c. fi.

¶ An minor possit renunciare beneficio restõnis in inte. Bar. in. l. doli. ff. de noua.

¶ An restõ possit peti post quadriennium. glo. & doc. in preall. c. cum ex lr̃is. glo. in. c. i. e. t. li. vi.

¶ Inferior non restituit aduersus sniam latam p superiorem. Io. an. in addi. Specu. ti. de excõ. sen. ꝫ. ii. ꝟ. quid si mandetur. do. Anto. in. c. pastoralis ꝫ. quia uero. de off. dele.

¶ Actor mior non restituit aduersꝰ lesionẽ cãtaz ab ignorãtia iuris. uide Ange. in cõsilio suo. lxxxv.

¶ Restitutio in integ. principalr petita habet in star actionis personalis. glo. de off. iudi. c. fi.

¶ Practicam petendi restitutionem ĩ inte. ad ꝓducendum instrm. uide per Inno. i. c. ii. de resti. in inte. in ꝟ. restituimus.

¶ Que dña sit inter restitutionem que competit minori et illam que aliquando dat maiori. nõ. glo. pe. in. c. fi. de resti. in inte.

¶ An minor et ecclesia lesa possint facto procuratoris petere restõnem ul agere contra ꝓcuratorẽ Inno. de resti. in inte. suscitata. glo. pe. lxxxvii. di. irreligiosum. in. c. i. ut lite non conte.

¶ Que sit dña an petat restõ p̃ncipaliter uel incidenter. uide tex. et ibi Inno. in. c. penul. de resti. in inte. et quod dixi. s.

¶ Ecclesia et minor possunt petere restitutionem in inte. si procurator uel tutor per amiciciam trãsigunt. uide Inno. in. c. ii. de arbi.

¶ An plati et clerici restituant qñ lesio cõcernit ꝑsonas eoꝝ non ecclias. glo. ii. in cle. i. de resti. i inte. et ibi Pau. et nõ. de transac. ueniẽs. i glo. añpe.

¶ An sit necessaria ꝓbatio lesionis antequam cõcedatur restõ uel sufficiat solum allegare. Pau. in cle. i. de restitu. in inte. Specu. e. t. ꝫ. quis autem. ꝟ. illud quoq. uide glo. fi. in prealle. cle. i.

¶ An restitutio possit deduci in iudiciuz post quadrienniuz per uiam exceptionis. Pau. ꝙ nõ. in cle. i. de resti. in inte.

¶ An pater succedens in peculio filii possit petere restitutionem in inte. que competebat filio. glo. et Bar. in. l. pater. ꝫ. i. ff. de castren. pecu.

¶ Restitutio ad ius amissum censetur eius nature cuius erat illud primum ius. glo. in. c. i. de r. p. quamuis. li. vi. in glo. penul.

¶ Restõ que fit ratione magne lesionis non fit ad modificationem sed ad totius actus reuocationez Io. an. in. c. dilecti. de deci.

¶ An possit renũciari bñficio restõnis ĩ inte. dixi in miore. s. adde gl'. et doc. i. c. si diligẽti. d. fo. ꝯpe.

¶ An sufficiat clericũ suspensum uel depositũz restitui uerbal'r. Specu. ti. de accu. ꝫ. ii. ꝟ. circa.

¶ An eccl'ia restituat aduersus pactũ ab ea factũ Io. an. in. c. i. de resti. in inte. li. vi.

¶ An aduersus lapsuz temp̃is regrat restõ. uel seruetur qs ipso iure illesus. glo. in ꝟ. impedimento. in. c. cupientes. ꝫ. ꝙ si p. xx. de elec. li. vi. facit. l. fi. C. in qui. cau. in inte. resti. non est neces.

¶ A q̃ tempe currat q̃driennii restõnis petẽde aduersus ꝓbationem omissam. Io. an. in. c. i. de resti. ĩ inte. Archid. e. t. c. ii. li. vi. glo. et Pau. in cle. i. e. t.

¶ Judex ex officio etiã nemine petẽte restituit ecclesiam et minorem. Io. an. in. c. pe. de resti. i inte.

¶ An nutrati pro crimie possint restitui et a quo. Bar. in. l. i. ff. ad. l. iul. de ambi.

¶ An fletus et preces amicorum inducant iustam causam petendi restitutionez contra actum gestũ uide Inno. de conuer. coniu. ueniens.

¶ Si ex errore aduocatoꝝ clientulꝰ ꝑdit cãm an

possit petere restõnem in inte. bo. tex. de ap. cũ caz

¶ Doctor legum non põt petere restõnez. glo. in l. professio. C. de muneri. patri. li. x.

¶ Que differentia sit inter restõnem que fit ad uersus sniam et restõnem que fit ad appellandum. uide nõ. in. c. fi. de resti. in integrum.

¶ An quis possit restitui aduersus obligationẽ naturalem. Bar. in. l. marcellus. ff. de fideius.

¶ Furiosus et prodigus restituunt si ex suo contractu efficaciter obligantur. glo. et Bar. in ṗalle. l. marcellus. ubi uide.

¶ An magistratus municipalis possit restituere. Bar. in. l. ea que. §. magristratus. ff. ad munici.

¶ Non restituitur quis ad appellandum si alia uia agere põt. uide Inno. de excep. cum inter.

¶ Non restituitur spoliatus quando ex restitutione oriretur scandalum. nõ. ꝺ accusa. ad petitionem in glo. ii. nõ. glo. ii. q. i. in primis. glo. iii. q. i. i sũma alios casus in quibus non fit restõ. uide ꝑ glo. in. c. f. ut lit. non cont. Inno. in. c. eũ liberum. de sepul. iiii. q. i. in summa. glo. in ꝓ. audientia. xxiiii. di. In nomine domini. glo. iii. q. ii. audiuimus. glo. et doc de or. cog. cum dilectus. ii. q. v. super causa.

¶ Qualiter intelligitur ꝙ spoliatus ante cause ingressum debz restitui. uide Host. in. c. cãm. qui filii sint le. Archidia. iii. q. i. c. i.

¶ An restituta possessione spoliato debeant sibi restitui fructus medii temporis. glo. ii. q. v. super causa. dixi supra in simili.

¶ An spoliatus debeat restitui priusq̃ cognoscat de iusta uel iniusta spoliatione. Archidia. iii. q. vi. hoc quippe. vii. q. i. presentium. lxxiiii. di. quorundam. Archidia. i. q. iiii. quia presulatus.

¶ Non fit restitutio agenti possessorio donec constet de proprietate quando res nõ põt de facili ꝑmutari. Inno. de sepul. cum liberum.

¶ In restitutione possessionis que fit per capitula pacis ob. exceptio. dolo facis zc. Bal. x. colla. ꝺ pa. constan. in ꝓ. restituantur.

¶ Renuncianti iuri suo dolo alterius competit remedium restitutorum. glo. ii. q. ii. nullus. i.

¶ Restitutio rei ecclesiastice facta ṗlato dr̃ facta ecclesie. Archi. in. c. sciant cuncti. de elec. li. vi.

¶ Si ex restitutione rei qua quis est spoliatus incurrat restituendus peccatum manifestum non debet restitui. de diuor. gaudemus. iii. ꝗen.

¶ Quedam pertinentia ad hanc materiaz. uide. ĩ. sub dictione spoliatio | spoliatus | spoliator.

¶ Sub ꝓ. restõ cõtinet rei restitutio ut possessor efficiat fructuum redditũ et omnis cãe et utilitatis. ff. de ꝓ. sig. l. plus. et. l. restituere. et. l. cum ṗtor §. ul. §. fi. ff. de regu. iur. l. in condemnatione. §. i. dicitur etiam restõ noua constructio. ff. de ui et ui ar. l. si plures. pertinet etiam restõ ad restõnem libertatis. ff. de nata. resti. l. queris. et est commune uerbum taz ad refectionẽ q̃ ad restõnem. ff. si cerpeta. l. creditor. et. ff. de no. op. nun. l. i. ff. ne quid in lo. pub. l. ii. Item restõ. i. solutio. C. de suffra. l. i. Item restituas. i. restituendi facultatem habeas. ff. man. l. si procurator. §. fi. in fi.

¶ Item restitui. i. manere. ff. de neg. g. l. nẽsennig. de materia uide plene per Io. an. post Archidi. de elec. ꝙ sepe. li. vi. sup ꝓ. plene restituerit. de ꝗp. ꝗuis. i. e. li. de off. dele. uenerabili. sup ꝓ. plenarie. Specu. ti. de libel. concep. §. ad huius. ꝓ. hic autem nõndum. et ti. de act. et peti. §. sequit. circa prin. Archi. iii. q. ii. si epus. super ꝓ. integerrime.

¶ Contra petentez restõnem potest opponi notorius defectus iuris qd̃ non habet in re. plene per Io. an. de fi. instru. ꝯstitutus. de resti. spo. ad decias li. vi. Io. an. in addi. Specu. ti. de resti. spo. sup ꝗca

¶ Postulata restitutiõe in iure omnia debẽt esse in suo statu donec sit finita. nõ. ꝺ resti. in inte. suscitata. ubi uide.

¶ Cum retractat snia omnia in pristinum statum debẽt restitui. ut nõ. ut li. nõ conti. accedens. ii. fac ii. q. i. pastoralis. in glo. ii. de elect. ꝙ diligentia. in glo. ul. ff. de mu. l. ꝙ si minor. §. restitutio.

¶ Petitio resti. i inte. et querela inofficiosi testamenti uidentur habere eundẽ effectum. ut nõ. Io. an. de iudi. exhibita. super ꝓ. contestata.

¶ Restitutus debet habere in integrum tempus de elect. si electio. li. vi.

¶ Rogatus restituere hereditatem si decedat sine liberis non tenetur illam restituere si habet nepotẽ ex filio. nõ. de testa. rainucius. i glo. q̃ decesse[...]

¶ Petens restõnez coniugis debet duo ꝓbare. s. mr̃imoniuz et copulã. de resti. spo. ex trãsmissa. c. ex pte. et. c. ex ꝯq̃stione. de off. dele. ꝯsultati[...]

¶ Rogatus restituere hereditatem non põt diminuere ṗtextu pie cãe. glo. de ꝓbat. in ṗsentia.

¶ Restitutionem petens quia dicit se spoliatum post appellationem non habet iustificare possessionem ex titulo sed tantum docere ꝙ legitima appellatio precessit. uide. de accusa. si constiterit.

¶ Quãta sit restõ temporis que dat impedito ꝓsequi appellationem. uide de ap. ex ratione.

¶ Restõ non dat in delictis. ff. de mino. l. auxiliũ §. in delictis et. l. i. si ex cã. §. nunc uidendum. nõ. ꝺ alie. iu. mu. ex parte. C. si aduer. delic. l. i.

¶ Quandoq̧ quis restituitur ad rem quãdoq̧ ad actionem. ff. de procur. l. qui proprio. §. item queritur. C. si aduer. rẽ iudi. l. i. uide Inno. de restit. in inte. cũ ex lr̃is. et an restõ in inte. sit eadem cã cuz principali. uide in dicto. §. item queritur.

¶ Restitutio denegatur propter scandalum. uide de accusa. ad petitionem. in glo. iii.

¶ Plus est restituere q̃ exhibere. uide. ff. de ꝓ. sig. l. plus est.

¶ Restitutio petitur officio iudic. ff. ex qui. cau. ma. l. si qs sic. et. l. ab hostibus. §. sed ꝙ simpliciter ff. de mino. l. si minor. §. fi. quandoq̧ datur ipso iure. ff. ad usl. l. debitrix. in fi.

¶ Cum ecclesia est enormiter lesa in aliq̃ ꝯctu. an subueniat ipso iure uel beneficio restõnis. nõ. de resti. in ĩte. c. i. de re. ec. non alie. ad nostram.

¶ Qui iudices cognoscant de cã restõnis. nõ. de resti. i inte. c. penul. de resti. spo. ex parte.

¶ Quando contra confessionem detur restitutio. uide de resti. in inte. ex lr̃is.

¶ An petenti restitutionem possit opponi compensatio. uide de or. cog. c. ii.

¶ An monialis possit petere restitutionez. uide de rescrip. cum dilecta.

¶ Si aliq̃ mulier ꝑpria auctẽtate recessit a uiro an poterit petere restitutionem uel expeñ. uide de diuor. significasti.

¶ Restõ que dat officio iudic. ĩ. quantũ tempus det et ad qd. nõ. C. de tẽp. i inte. resti. pe. l. fi. §. ꝯtinuatio. et ibi Cy. in. vi. q. nõ. ff. ex q. cau. ma. l. sed et si ꝑ ṗtorez. §. quotiens. in glo. magna. Specu. ti. de resti. in inte. §. in ꝓ sed quod tempus.

¶ An restitutio possit peti post quadrienniũ per uiam exceptionis. nõ. Cy. C. de temp. in inte. resti.

pe·l·fi·in ul q·Bar·ff·de excep·l·exceptiones que persone·in fi·Io·an·in addi·Specu·ti·de iura·calú·§·ii·ꝟ·quid de questionibus·

¶ Restitutio datur propter absentiam sed ꝓpter dolū non·nō·ff·de ĩ inte·resti·l·ii·i glo·absentiam·

¶ Restitutio data sup uno nō extendit ad aliud etiam accessoriuꝫ·nō·ff·de conditi·inde·l·fi·§·fi·in glo·non posse·fallit in·l·fi·ex cā·ff·de mino·

¶ Que restō datur uel non daẗ ꝗ pentes uel pro·nos·nō·ff·de dolo·l·non debet·in glo·in factum·

¶ Restitutio non tollit obligationem sed inducit exceptionem·nō·ff·de mino·l·iii·§·sed utrū in gẗ·et nō puto·in fi·et·l·et si fine·§·sed quod papenianus·in glo·sed utiles·e·t·

¶ An pendente restōne in inte·dēat super principali pronunciari·uide in·c·tuꝫ ex litteris·de resti·in inte·et·l·qui proprio·§·item queritur·ff·de procura·et·l·nam et postea·§·si minor·ff·de iureiuř·et·l·penul·C·si aduer·rem iudi·et·l·i·C·de or·cog·facit de iudi·exhibita·

¶ Restitutus ad principale non uideẗ restitutus ad accessoriū·ut·l·fi·§·fi·ff·de condi·et demō·nisi ueniat p uiaꝫ ꝯfirmatiōis·ut·l·fi·§·ergo·ff·de uul·et pu·ubi Bal·et Cuma·facit quod dixi supra·

¶ Restitutus simpl'r intelligit p oīa restitutus·ui de Ange·in consilio suo·cclviii·qd incipit fm ea·

¶ Restitutio condemnati uel banniti est repositio in pristinum statum·ut·l·fi·C·de sen·pas·ubi Bar·facit·l·ꝙ si minor·§·restitutio·ff·đ mino·licꝫ quandō fit ex gratia non trahatur ad bona alteri quesita·ut per glo·et doc·in·l·gallus·§·quid si tm̄·ff·de libe·et postu·

¶ An restō tollat tm̄ ciuilem obligationeꝫ·nō·ff·de mīo·l·in cāe·in glo·actio·quid de naturali dixi ŝ·uide Ange·in consilio suo·ccxc·qd incipit·uiso·

¶ Restitutio habet locum ubi qs habet exceptionem·nō·ff·de mino·l·in cause·ii·in glo·competere in fi·et·ea·l·§·ii·in glo·non enim·Cy·C·de filiofa·mino·l·ii·ubi uidetur dici contrarium·

¶ An restō datur in priorem creditoreꝫ ubi nouatio non ualuit·nō·insti·qui·mo·tol·ob·§·preterea·in glo·nulla·C·de repu·que fi·in iudi·l·i·in glo·debitorem·et ibi Cy·in·ii·op·

¶ An in cā restitutionis fiat litis contꝗ·nō·Cy·si ut se ab here·absti·auten·si oīs·in fi·Specu·ti·de resti·in inte·§·ii·ꝟ·fi·et ibi Io·an·

¶ An arbiter qui non pōt restituere possit ꝓnunciare quem restituendū·nō·C·ubi et apud quos·l·fi·in glo·compromissarios·et ibi Cy·et Bar·

¶ An restō deẗ familiaribus militū q absunt cā rei publice·nō·Cy·C·de uxo·mili·l·i·in fi·

¶ Leso datur restō tantum infra id tēpus in quo lesus est et non·ĩ·quadriennium·nō·Bar·ff·que in frau·credi·l·ait pretor·§·si conditionale·

¶ An in restōne ueniat ꝑlegatū·nō·C·de fideiç·l·cum uirum·et ibi Cy·in·i·et·ii·op·Barto·ff·ad trebel·l·marcellus·§ penul·et ibi glo·

¶ Dolo facis quia petis ꝙ restituturꝰ es·uide in·l·si socer·§·lucius·ff·so·ma·

¶ An minor restituatur aduersus lites quas habuisset alterius delicto licet propter factum ipsiꝰ ille non sit in delicto·uide·ff·de usuř·l·cuꝫ quidam·§·si pupillus·

¶ Minor nō restituiẗ aduersus pacē quā fecit đ morte patr'·la·de are·et Cy·i·l·i·C·đ resti ĩ inte·

¶ Restō daẗ minoribus lesis etiam si absit dolus aduersarii·l·minoribus·C·de in inte·resti·mino·

¶ Si res casu pereat quam utilem et necessariam pupillus emerat an detur restitutio tanꝗ leso·uide Cy·in·l·fi·C·de inte·resti·mi·

¶ Restitutio datur minori aduersus contractuꝫ ex quo leditur licet habeat actionem contra alium ex quo poterat se seruare indemnem agendo·ut·l·i·C·de fi·fa·mino·et in·l·fi·C·si tu·uel cura·inter bene facit·l·cum mandato·ff·de mino·

¶ In omni contractu iussu patris filius restituiẗ·ff·de mino·l·iii·§·sed utrum fallit in mutuo cuius ratio redditur per Cy·in·l·ii·C·de fi·fami·

¶ Ubi filius contraxit iussu patris an pater restituatur pro obligatione filii inuito filio·uide·ff·de mio·l·patri·glo·et la·butri·in·l·ii·C·de fi·fa·mio·

¶ Si filiusfa·facit id quod dictat consuetudo regionis dicitur usus iuris communi et non datur restitutio·glo·C·de fideius·mi·l·i·glo·in·l·non uideẗ C·de in inte·resti·mi·

¶ An beneficium restōnis transeat ad fideiussorem·uide·C·de fideiussori·mi·l·i·dixi aliquid·ŝ·

¶ Decretum et auctoritas iudicis ĩ contractu in quo obligaẗ minor non excludit eum a restitutiōe secus est in decreto ubi solutionem recipit tex·& glo·C·de fideiusso·mino·l·ii·

¶ Restitutio datur minori etiam ex gestis p tutorem si est lesus·C·si tu·uel cura·interue·l·iii·C·si aduer·rem iudi·l·non est·

¶ Restitutio minoris extendiẗ ad alterum ꝓpter indiuiduitatem iuř non ꝓpter solam cōitatem·C·si in communi ea·ꝗ·cā·l·i·ubi Cy·et Bar·

¶ An aduersus patreꝫ detur filio restitutio in cā status·uide·C·si aduer·rem iudi·l·ii·

¶ Propter alienationem rerum que seruando seruari non possunt denegaẗ restitutio minori·uide glo·in·l·ii·C·si aduer·uendi·

¶ Per restitutionem consequitur agens litis instantiam·ut·l·i·C·si aduer·libe·

¶ Restituto minore restituitur etiam aduersariꝰ ad contrarium·ut·l·i·et·ii·C·si aduer·transactꝗ·et ibi uide Cy·et Bar·

¶ An data restitutione aduersus aditionem hereditatis debeat mīor restituere id quod comedit et bibit ex hereditate·Cy·in auten·si oīs·C·si ut se ab here·absti·

¶ Etiam in lucro omisso restituiẗ minor si in hoc est lesus·ut·l·et si fine·aẗ·est·§·pomponius·sub·l·ait pretor·ff·de mino·

¶ Minor non potest restitui aduersus ꝑscriptioꝫ xxx·annorum anteꝗ sit completa eo ꝙ non sit interrupta·Cy·in·l·fi·C·de prescrip·xxx·an·

¶ Ubi malicia supplet etatem et maliciose in re se gesserit·priuatur beneficio restōnis·ut·l·si alteriꝰ in princi·C·si mi·se ma·di·

¶ Impetrata uenia etatis minori denegatur restitutio·C·de hiis·qui ue·eta·impe·l·i·

¶ Lenta restitutione in integ·non potest peti ut noua significatio restitutionum fiat et in hoc differt ab appellatiōe·diẗ Cy·in·l·i·C·si sepi·in inte·restitu·posses·

¶ Restitutio tollitur si minor factus maior ratifficet qd ante gessit parti·C·đ ma·fac·ra·ha·p totū·

¶ Licet lesio non sit de presenti si tamen esse pōt non datur restitutio·Cy·in·l·i·C·de re puta·que si·in iudi·

¶ Beneficium restitutionis transmittiẗ ad hẽdes

ut possit petere restitutionem aduersus non aditã hereditatem. C. de restitu. mili. l. i. facit quod nõ. Bar. in. l. pantonius. ff. de acqui. here.

¶ Petenti restitutionem aduersus uenditionem pignoris sufficit offerre debitum uel precium emptionis. C. de resti. mili. l. si tamen militaribus.

¶ Pro lesione defuncti que habuit originem ex contractu defuncti heres non potest petere restõnem. C. de resti. mili. l. que a patre. et ibi Barto.

¶ Quedam specialia in petenda restitutione in dote confessata non dum soluta uide. C. de restitu. in inte. peten. auten. si minor.

¶ De gestis infra tẽpus petendẽ restitutionis nõ datur restitutio. nõ. in. l. fi. C. de temp. in inte. restitu. pe. in glo. in ꝟ. conuiuium. fallit. in. l. fi. C. de peti. heredi.

¶ Si inchoata est ꝑscriptio in minori etate et finita in maiori an detur restitutio. glo. in dicta. l. fi. et ibi Cy. in. v. q. et Bar.

¶ Absens in legatione gaudet beneficio absentiũ cã reipubli. ut. l. i. C. ex qui. cau. maio.

¶ Formam libelli in restitutione aduersus sñiam uide per Bar. in. l. i. prealle. et ibi tex.

¶ Absens ex cã necessaria restituit ad totam cãm ut. l. ii. C. ex qui. cau. maio.

¶ Q: quis detineat in carceribus et non possit se defendere est legitima causa restitutionis. uide in. l. ii. C. ex qui. cau. maio.

¶ Licet restituatur respublica romanorum non tamen restituitur fiscus. Cy. in. l. respublica. C. ex qui. cau. maio.

¶ Restitutio est res odiosa non fauorabilis ita q; non extenditur. Cy. h' tenet per. l. in honorariis. §. sed cum rescissa. ff. de act. et obli. h' dicit in. l. respublica. prealle. Bar. ibi contra.

¶ An restitutio detur contra tercium possidentẽ uide Cy. in. l. fi. C. ex qui. cau. maio. in. vii. q.

¶ An contra dolum presumptum de preterito uel de futuro restituatur minor uel ut producere possit testes publicatis attestationibꝰ. glo. et ibi Bar. in. l. i. §. nunciatio. ff. de no. op. nuncia. et ibi uide. an restituto minore ad producendum testes possit aduersarius etiam producere.

¶ An detur restitutio si quis dicatur ꝑscripsisse quod non prescripsit. glo. et Bar. ff. de acqui. pos. l. iii. §. labeo.

¶ Casus in quo minor non restituitur in alienatione facta per fiscum. ut. l. scripti. C. de fi. instru. et iur. has. fis. li. x.

¶ Verbum restituo refert ad illud qd' quis nunq̃ habuit. ff. quo. bo. l. i. ff. de ꝟ. sig. l. uerbum.

¶ An restitutio damnati preiudicet alteri cui est ius quesitum uel qui est positus in eius locum. uide in. l. gallus. §. et quid si tm̃. ff. de libe. et postu.

¶ Restitutio populi non solum prodest sibi sed etiam aliis consecutiue expectantibus commodum ex eiusdem restitutione. ut. l. ii. §. interdum. ff. de uul. et pupil.

¶ Etiam ad lucrum datur restõ minorum propter absentiam et ad implendam conditionem. ff. ex q. cau. ma. l. si qua.

¶ Restitutio quandoq; datur ut actio nouet utiliter. tex. ff. ex qui. cau. ma. l. si quis stipulatus.

¶ Restitutio dat' ex clausula generali si actor agere non potuit propter paupertatem. ff. de iudi. l. sed et si restituatur. §. sed et si dies. et ibi glo.

¶ Si una pars alterã expulit de ciuitate et ꝓpter hoc aliqua sũt prescripta restituitur quia abest ex legitima causa. tex. ff. ex qui. cau. maio. l. i.

¶ Si petatur restitutio aduersus sententiam absolutoriam an dẽat in iudicio fieri restitutio et qd de condemnatoria. uide Ia. bu. in. l. ab hostibus. §. sed quod simpliciter. ff. ex qui. cau. Inno. de resti. in inte. cum ex litteris.

¶ Restituitur quis ad lucrum quod ꝑdidit propter absentiam. ff. ex qui. cau. ma. l. non solum.

¶ Aduersus lucrum omissum non datur restitutio minori quando lucrum est cum alterius damno. ff. ex qui. cau. maio. l. sciendum.

¶ An absens ex causa ꝓbabili restituat' si nõ dimisit procuratorem et potuit dimittere. uide guil. in. l. sed et si per ꝓ̃torem. §. i. ff. ex qui. cau. maio. uide glo. in. l. nec non. e. t. et. l. fi. ff. de resti. in integrũ.

¶ Restitutio datur tantum ad tempus perditum non ad totum. ff. ex qui. cau. maio. l. sed et si per ꝓ̃torem. §. quod. et ibi nota.

¶ Fortior est restitutio que datur maiori q̃ illa q̃ datur minori. ff. ex quibꝰ cau. maio. l. nec non. §. i. ubi de hoc.

¶ Tempus restitutionis hodie est continuum quo ad hoc ut dies feriati computẽtur sed quo ad hoc est utile ut si subest aliquod impedimentum desinat currere. glo. nõ. ff. ex qui. cau. maio. l. nec non. §. sed cum in prouincia.

¶ Restitutio datur aduersus absentem et ꝑscriptionem completam in presentia. uide tex. in. l. cum miles. ff. ex qui. cau. in pos. ea.

¶ An repertis instrumentis detur restitutio aduersus sententiam. uide Bar. in. l. argentarius. §. cũ autem. ff. de eden.

¶ Restitutio et posthminium equiparantur. ff. de in iuf. rup. et irri. testa. l. si quis filio §. penul.

¶ An restitutus et bannitus possit esse prior ciuitatis. uide Bar. in. l. inter stipulantem. §. sacra. ff. de ꝟ. obli. Bal. in. l. cassius. ff. de senato.

¶ Minor restituitur aduersus dilatoriam omissam uide tex. ff. qui satis. co. l. de die. §. minori.

¶ An res que subiacent po. restituendi aliter q̃ ꝑ fideicommissum possint alienari. glo. ff. de condit. inde. l. in summa. §. si seruum.

¶ Restitutio non datur aduersus libertatem. ff. d' dolo. l. eleganter. in princi.

¶ Certi sunt casus in quibus minor ipso facto ꝓbat lesionem. de quibus Io. an. in addi. Specu. ti. de resti. in inte. §. ii. in princi.

¶ Si petitur restitutio aduersus sententiam latã per falsos testes et ille contra quem petitur uult ꝓbare ius suum ꝑ ueros testes et fortificare sñiam auditur sm̃ Bar. in. l. i. C. de condi. inde. pro hoc. l. titianꝰ. ff. quod cum eo. Bal. in prealle. l. i. dicit cõtra. per glo. in. l. i. §. i. ff. quod quis. iur.

¶ An cesset restitutio si lex uel statutum fingat etatem. dixi aliquid. s. adde Bal. plene in auten. si captiui. C. de epi. et cleri.

¶ Pendente causa restitutionis in inte. sñia non potest mandari executioni si executio est irreuocabilis et sic interim non posset quis ex sñia uel instrumento exequibili poni in carcerem quia talis executio est irreuocabilis. Idem si est retractabilis sed ille qui petit restitutionem offert probationes paratas al' fit executio prestita satisdatione simili illi de qua loquit' auten. que supplicatio. C. d' preci.

impera offe· conclusio est Bal· in· l· i· C· de postula· in integrum resti· ne quid no· fiat·

¶ Si minor non appellauit et uult petere restitutionem in inte· debet illam petere coram iudice coram quo causata est lesio· si autem appellauit et nõ prosecutus debet illam petere coraȝ iudice ad quẽ coram quo causata est lesio· si autem appellauit & non fuit prosecutus debet illam petere coram iudice ad quem coram quo est lesus ex prosecutiõe corã illo non facta· ar· C· de ap· l· preses· et ibi Bar

¶ In causa resti· in inte· iudex pronũciare potest· sententiam iustam uel iniustam inspecta ueritate et ex probationibus nouis sicut iudex appellatiõis a diffinitiua licet quidam dicant contra ſm Inno· in· c· cum olim papa· de priuile· in glo imponentes ꝓ· sed dices·

¶ Ecclesia potest petere restitutionem in inte· non solum ubi omisit facere utilia sibi competẽtia de iure communi sed etiam ubi omisit facere actꝰ sibi competentes de iure speciali uel ex priuilegio Inno· de resti· in inte· cũ uenissent· ĩ glo· repudiari·

¶ Quando petitur restitutio aduersus sñiam uł contractum debet libellus offerri et lis contestari secus si petitur restitutio aduersus actum ꝑ queȝ contractus uel sñia non ueniant rescindendi puta aduersus probationem omissam quod nõ bene ſm Inno· in· d· c· cum uenissent· in glo· restituimus·

¶ Restituto minore aduersus actum iudicialem non restituitur aduersarius nisi ratione connexitatis aliud inducat secus in extraiudiciali ſm Inno· in· c· auditis· de resti· inte· in glo· probationum·

¶ Restitutio potest incidenter peti et si constat iudici potest eam statim concedere omni iuris ordine omisso· Bal· in auten· si omnis· C· si ut se ab here· absti· tex· in· l· defendente· C· de auc· tuto·

¶ Procedit libellus iste dico sententiam nullam et siqua est peto me restitui· Inno in prealle· c· auditis· in glo· nullam·

¶ Aduersꝰ sñiam arbitri potest minor restitui et eo restituto tollitur obligatio pene et compromissum· Inno· de resti· in inte· causam·

¶ Si petitur restitutio aduersus sñiaȝ arbiter ex eodem iudicio non potest fieri rei restitutio nec peti ut fiat quia iudex non succedit arbitro ĩ cognitione cause principalis licet secus fit ubi petitur restitutio aduersus sñiam iudicis· Inno· de resti· in inte· cum ex litteris·

¶ De beneficio restitutionis in inte· non potest obici ante illud obtentuȝ· sed practica est ꝙ dicat ego petii restitui in inte· qua obtenta ex nunc oppono de ea et quia constat ꝙ restitutione obtenta debet silere iudicium ideo peto super sederi· facit l· si ex falsis· C· đ transac· et ibi Ia· butri· ponit similem practicam et eam refert do· meus Raf· ful· in l· nam et postea· ꝙ· si minor· ff· de iureiuran· ubi uide omnino Bal·

¶ Sicut minor contra minoreȝ restituitur ita monasteriũ contra matrimonium et una ecclesia ꝯtra aliã· uide Bal· in· l· pupilloꝝ· in fi· C· đ repuđ· here·

¶ An in causa restitutionis in integrum ꝓcedat summarie uel seruatis solennibus al· solennitatibꝰ iuris· uide quod nõ· Bar· in· l· ab hostibus· ꝙ· sed qđ simpliciter· ff· ex qui· cau· maio·

¶ Si minor excepit de prescriptione et non allegauit titulum publicatis attestationibus restituit ut titulum alleget et probet· si autem induxit testes et nihil probauit non induxit illos qui ꝓbare poterant non restituitur publicatis attestatiõibus nisi primo hoc iudici constet ſm Inno· in· c· auditis· de resti· in inte· in glo· omissa·

¶ Si produxi testes infames uel excommunicatos qui negocium probauerunt et hoc ignorabam et si postea publicatis attestationibus reprobant possuȝ ex clausula generali restitui ad alios testes producendos quod est singulare ſm Innocen· in· d· c· auditis· in fine·

¶ Contra interlocutoriam modicum preiudiciuȝ inferentem non petitur restitutio nec competit sicut est illa per quam reicitur declinatoria fori uel dilatoria solutionis uel per quaȝ pronunciatur ꝯp tum esse uerum· Innocen· de resti· in integrum coram felicis· in glo· interlocutoria·

¶ Fraus preuaricatio et quecunq̧ rationabilis cã interueniens aperit uiam ecclesie ad petenduȝ restitutionem post quadriennium et sic ultra tempꝰ iuris· de resti· in inte· c· i· li· vi· et ibi nõ· do· Pe· de anca· de quo uide ibi glo· fi·

¶ An nullitas et restitutio possint simł cumulari uide Inno· de resti· in inte· constitutus· dixi supra

¶ Restitutio est actus iusticie cõmonitione· sanc· Tho· secunda secũde· q· lxii· arti· i· et est necessaria ad salutem· ea· q· arti· ii· et in· iiii· di· xv· arti· v· et sufficit restituere tantum quod ablatum est· ea· q· ar· iii· et· iiii· et in· iiii· di· xv· ar· v· et debet fieri ei cui ablatum est scđa secunde · q· lxxii· ar· v·

¶ Restitutio debȝ fieri per eum qui accepit· scđa secunde· q· lxxii· ar· et in· iiii· di· xv· ar· v·

¶ Restitutio est statim facienda secunda secũde q· lxxii· ar· viii·

¶ Restitutio est pars satisfactiõis · Idem in· iiii· di· xxv· arti· v·

¶ Restitui debet etiam mutuatuȝ ut detur latronibus· Idem in· q· de quolibet· q· v· arti· xvii·

¶ Restituere tenet rem alienam qui accepit· etiã si non habeat eam· Idem scđa scđe· q· lxxii· ar· vi·

¶ Quid est restituere et qualiter dicitur dupł̄r in prealle· q· lxxii· arti· i·

¶ Restituenda sunt membrum| uita| fama| honor| dignitas| prebenda| quando sunt ablata et qualiter fiat omnium talium restitutio· Idem in prealle· q· lxxii· arti· ii·

¶ Restituere non tenetur qui tenuit pecuniã creditorum ultra terminum totum illud quod potuisset lucrari de pecunia· ea· q· ar· ii·

¶ Restituere tenetur accipiens aliquid simoniace sed non danti et cui et quid de eo debeat fieri· ea· q· lxxii· articulo quinto·

¶ Restituere non tenetur meretrix id quod accepit propter fornicationem nisi superfluum accepisset· ea· q· arti· v·

¶ Restitutio eius cuius est preponit subuentiõi pentũ extra casuȝ necessitatis· Idem secunda scđe q· xxxi· arti· iii· et· xxxi· arti· vii·

¶ Qui habet rem alienam potest restituere per sacerdotem cui confitet in ꝑalle· q· lxxii· arti· vi·

¶ Quando multi acceperunt rem alienam si unus restituat ex integro alii non tenentur illi cui fuit ablata sed restituenti eodem· ar· vi·

¶ Restituere tenetur precipiens furtum uel rapinaȝ ꝯsentiens et receptator latronũ et ꝓcinaȝ

prestans et participans in crimine latrocinii et ille qui non obstat quando tenetur obstare. secunda secunde. q. lxii. articulo. vii.

¶ Quando tenetur restituere qui nō manifestat furtum uel rapinam. eo. arti. vii.

¶ Non ualens statim restituere debet dilationem uel remissionem petere. secūda secūde. q. lxii. arti. viii.

Restitutor Quando detur actio restitutoria. nota. C. ad uelle. l. feminis in glo. i.

¶ Quando mulier intercessit an detur restitutoria officio iudicis uel per. l. nota. ff. ad. l. uelleia. l. debitrix. §. finali.

¶ In eodem libello possunt accumulari utilis restituta et rescissoria. tex. C. de resti. mili. l. quo tempore. adde quod nō. Inno. de resti. in inte. ex litteris.

¶ Utilis restituta habet uitam quadriennii et sm glo. potest perpetuari. C. de temp. in integ. restit. peten. l. fi. in glo. et ibi Barto.

¶ An utilis rescissoria uel restitutoria sit natiua seu datiua plene examinat. Barto. in l. finali. C. ex qui cau. maio.

¶ Licet beneficium rescindens habeat quadriennium tamē utilis restituta solo anno finitur nec in hoc corrigitur. l. fi. C. de temp. in inte. resti. peten. uide Barto. in. l. fi. C. ex qui. cau. maio.

¶ De ista restitutoria seu rescissoria. uide Cy. et Bar. in preallega. l. fi. ubi plene.

¶ Quando oriatur utilis restituta. Cy. in. d. l. fi. in. vii. q. ubi etiā uide que sit forma libelli tam in rescindenti q̄ inutili restituta. uide Ia. butri. in. l. ab hostibus. §. sed quod simpl'r. ff. ex qui. cau. maio.

Resurrectio Resurrectōnis dominice testis fuit Thomas palpādo uulnera. xxvii. q. ii. sic quippe.

¶ An si mortuus miraculose resurgat recuperet bona sua. glo. i. l. ex his. ff. de legibꝰ et in. l. seruus effectꝰ. ff. de ac. et ob. et in. l. ea que raro. ff. de reg. iur. Alber. in. l. inter stipulantem. §. sacra. ff. de ꝟ. obli. plena. glo. xxxii. q. vii. licite. Barto. in preallē. l. ex his. et in. l. i. C. de sa. sanc. eccle. uide do. Car. flo. in. c. fraternitatis. de fri.

¶ An mortuus resurgens debeat iterum baptizari uel ordinari. et an iterum sit coinquinatus peccato originali. glo. in preallē. c. licite que i omnibꝰ istis concludit quod non. adde nō. in. d. c. fraternitatis. et quod dicit Specu. ti. de sta. mo. §. i. ꝟ. xiii.

¶ An tempore uniuersalis resurrectionis lingue hominum loquent. nō. lx. di. diaconus. de sum. tri. c. i. §. hec sancta de dotibus corporis resurgentis glorificati. nō. glo. de conse. di. ii. c. ii.

¶ De erroribus phariseorū et saduceorum circa resurrectionem. nō. glo. xxxi. q. i. ꝙ si dormierit.

¶ In resurrectione neqꝫ nubent neqꝫ nubentur sed erunt sicut angeli dei. nō. in palle. c. ꝙ si dormierit.

¶ Fortior quis resurgit post lapsum. l. di. fideliter de peni. di. iii. ille rex.

¶ Dominus noster filium uidue plurimorū lacrimis motꝰ resuscitauit. Luce. vii. de peni. di. i. fleat et. c. quē penitet. et. iii. di. adhuc instat. et di. vi. q̄ uult de filia archisinagogi resuscitata. uide Math. ix. Mar. v. de peni. di. i. §. ecōtra. et. c. quē penitet.

¶ Resurrectio est futura omnium generaliter et nō erit naturalis. s. Tho. in iiii. di. xliii. arti. i. et in summa ɔtra genti. li. iiii. q. lxxix. et. lxxx. ar. ix.

¶ Resurrectio debet differri usqꝫ ad finem mundi et eius tempus est occultum et erit subito et hora noctis. Idem in. iiii. di. xliii. arti. x.

¶ Resurgentes scient oīa peccata et merita sua et aliorum. et tamen uno intuitu. Idem in quarto di. xliii. arti. v.

¶ Resurget unusquisqꝫ in eo i quo magis fuit ut participans uere speciei. Idem in. iii. di. xxx. ar. v.

¶ Resurget quantum debet de eo quod a generato est in. d. di. xxx. arti. iiii.

¶ Resurrexit uirgo beata sicut xp̄us. sanc. Tho. in. iii. di. xii. arti. xii.

¶ Resuscitatus non potest petere uxorē sed posset cum ea iterato contrahere si alteri non nupsissꝫ nec propterea bigamus esset. Idē in. iiii. di. xlviii.

Rete Retia Que nimis apparent retia uitat auis. nōt. glo. in clemen. pastoralis. de re iudi.

Retentio Retentio rei et ablatio idem sunt de resti. spol'. sepe.

¶ Quedam retinemus que non petimus. ut. l. sed et si possessori. in glo. ff. de iuretiuran.

¶ Nemo potest retinere illud quod uendidit. i. q. i. qui studet.

¶ Retinere idest abstinere. C. de episco. et cleri. l. omnes. in fi. interdū retinere idest remittere. ff. de condi. et demon. l. si cui.

¶ Quando quis posset uti retentione. uide Bart. in. l. si is qui rē. ff. de furt. aliqd in. c. ii. de or. cog.

¶ An possim retinere animal quod dedit damnū in re mea. uide Bar. in. l. fi. ff. de incen. rui. naufra. uide glo. ff. ad. l. acquil'. l. quintus. ff. de dam. infec. l. hoc amplius. §. neratius.

¶ Licet in retinendo quod al'. non licet. C. de pac. l. in bone fidei. C. de usur. l. per retentionem.

¶ An res possit retineri pro debito. nō. ff. de condi. inde. l. si non sortem. §. si centum.

Retro De significato huius dictionis. uide per glo. in. l. si de eo. §. penul. ff. de acqui. pos. et in. l. in facto. ff. de condi. et demō. al'. significat preteritum. in regula. rati. li. vi. et. l. retro. ff. de capt. et. l. fi. C. de dila. li. x. et. l. fi. C. de predi. curia. facit. ff. de neg. gest. l. nensennius.

¶ Que in presenti fiunt aliquando trahuntur retro. ff. de peri. et com. rei uen. l. ꝙ si penden̄. ff. qui po. in pig. ha. l. potior. quandoqꝫ econtra qd̄ factuꝫ est retro trahitur ad presens. ff. de ser. ru. predio. l. per fundum. et. ff. de offi. proconsu. l. obseruare. §. finali.

Reuelo Sepe reuelatur mīori id quod occultatur maiori. nota. xxiii. q. iii. si habes.

¶ Qui iurauit non reuelare crimen potest et debet in genere reuelare. xiii. di. nerui.

¶ Qui ambulat fraudulenter reuelat archana. q̄ autem fidelis est celat amici cōmissum. prouerbio. xi. v. q. v. qui ambulat.

¶ Turpitudinem fratris tui uel matris uel sororis tue ne reuelebis. xxx. q. ii. pictarium.

¶ Reuela domino uiam tuam. Psalmista. xxxv. et de peni. di. i. non tibi dico.

¶ De reuelationibꝰ que facte sunt multe et multis de xp̄o. dicam infra sub dictione xp̄us.

Reuerentia Quid in reuerētia debetur remitti non potest. ar. C. de

bo. libe. l. finali. §. reuerentia. ff. solu. matri. l. alia. §. eleganter

¶ Reuerentia que debetur uiuo etiam debet mortuo. ff. de do. excep. l. apud celsũ. §. aduersus

¶ Reuerentia debetur maiori a minore non econtra. nõ. C. de palaci. sa. largi. l. nihil. li. xii.

¶ Reuerentia maior debetur malo prelato q̃ bono subdito propter tria. uide. s. Tho. in. iiii. di. ix. articulo. vii.

Reuersio Nõ dicit recessisse q̃ libere reuertit uel habuit animũ redeundi. ff. de diuor. l. diuorcium. ff. de ac q. re. do. l. naturales. §. in hiis. ff. de ritu. nup. l. plerumq. C. de incolis. l. si. li. x. insti. de re. diui. §. in hiis autem.

¶ Si iurauit scolaris non recedere sine licencia sui creditoris et habita licencia recessit an si postea reuertatur et uelit recedere sit necessaria dicta licencia. uidet q sic. ff. de edi. edic. l. queritur. §. si uẽditor. ff. de usuca. l. sequitur §. idem labeo. ff. de v. obli. l. inter stipulantez. §. sacra. Dy. contra. ff. de adul. l. adulter. in fi. facit. ff. de op. liber. l. plane. in fine.

¶ Uerbum reuertatur significat reuersionez dominii ipso iure. Bar. in. l. quisquis. C. de omni agro deser. li. xi.

Reuiuisco Actio semel extincta amplius nõ reuiuiscit. de eũ secra. di. iiii. queris. ff. de solu. l. qui res. §. aream et quod ibi nõ. in glo.

Reuocatio Reuocatio mandati procuratoris constituti ad contrahendum cum aliquo debet uenire in noticiam illius cum quo contrahere debet. secus in iudiciis naz si non esset ceptũ iudicium põt fieri reuocatio licet non ueniat in noticiaz aduersarii et sic limitatur. l. i. C. de satisdã. Inno. de procura. ex insinuatione.

¶ Illud quod fit contra appellationẽ reuocat non illud quod fit citra sm Inno. de elec. cum inter canonicos. Inno. in. c. consuluit. de ap.

¶ Reuocatio litterarũ pape est odiosa. Inno. de off. dele. ex litteris. et quod ibi nõ.

¶ Que de facto fiunt possunt de facto reuocari. dicit Inno. de resti. spo. audit. facit. l. mior in princi. ff. de euictio.

¶ Ad reuocationem procuratoris sufficit palam proponi eum esse reuocatum. Bar. in. l. nõ solum. §. morte. ff. de no. op. nun.

¶ Si bona sunt uendita per hereticum et reuocatur uenditio per inquisitorem an preciuz sit restituendum emptori. Bar. in. l. si debitor. ff. que in fran. cre.

¶ An reuocatio facultatis uel priuilegii debeat uenire in noticiam ad finẽ ut actus postea factus non ualeat. nõ. ff. de procur. l. si procurator ff. de in ius uo. l. sed et si. ff. mã. l. si mandassez et. l. si precedente. uide de procur. non iniuste et. e. t. c. si. li. vi. optie facit ad hoc. lxxxii. di. proposuisti. Inno. et Host. de conces. preben. c. i. li. vi. Archidia. de rep. c. si. e. li.

¶ Ad probandum tacitam reuocationem ultime uolũtatis requiritur solennis numerus testium sicut in expressa. Bar. in. l. heredes palã §. si post motã. ad. §. si quid post. ff. de testa.

¶ Qualiter fiat reuocatio procura eidẽ. glo. de procura. mandato. Bar. in. l. i. C. de satisdã. adde que diximus sub dictione procurator.

¶ De reuocatione sequestri. uide Barto. in. l. litibus. C. de agri. et censi. li. x.

¶ An iudex qui in criminalibus iniuste iudicauit possit sententiam reuocare. nota. in. l. i. §. ultimo. ff. de questio. adde que diximus sub dictione iudex.

¶ An statutum per quod ius queritur priuato possit per superiorem reuocari. nõ. Inno. de iudi. nouit. de sta. mona. cum ad monasterium. de in iur. in nostra. Bar. in. l. q semel. ff. de decre. abor. fa. et in. l. oms populi. ff. de ius. et iu. do. Car. in. c. perpendimus. de sen. excom.

¶ Plus est quod papa ad se reuocet aliquod negocium q̃ quod ad eum appelletur. de appel. ut nostrum. in fi.

¶ An quis possit reuocare gratiam uel dispẽsationem quam fecit. nõ. de elec. c. cum ex eo. li. vi. in glo. nõ. in septennio. uide Archi. de rep. c. si. li. vi. ubi dicit q talis reuocatio non nocet nisi postquam uenit in noticiam.

¶ De illa clausula que ponitur in rescriptis reuocato in irrituz zc. quid importet plene nõ. Ioan. de rep. significante. et ibi concor. uide. e. t. radulphus. et. c. significauit. de iudi. exhibita. et ibi nõ. concor.

¶ De litteris reuocatoriis habes. de prebẽ. si cui. li. vi. et quod ibi nõ. et de conces. preben. c. finali. eo. li.

¶ An imperator possit reuocare donationem factam ecclesie romane. doc. in prohemio. C. et ff. Albe. plene. in. l. bñ a zenone. C. de q̃. pscrip. uide nõ. de iureiurã. intellecto. uide nõ. lxiii. di. ego Ludouicus. plene in clemen. romani. de iureiuran. et ibi remiss.

¶ Quo ad reuocationem attentatorum idem uidentur appellatõ missio nuncii et itineris arreptio. nõ. Io. an. de off. dele. cum causa. super eo. postquam. in fi.

¶ Cum reuocatur iudex qualis mentio sit facienda. Io. an. de off. dele. ex litteris.

¶ Quid de illis uerbis positis in litteris pape studeas reuocare zc. nõ. Inno. de elec. nosci. de off. dele. statuimus.

¶ Quibus cõpetat ius reuocandi domum et quibus non. nõ. de fo. compe. c. ulti. v. q. ii. uocati o. de dila. c. fi. iii. q. vi. in summa. plene in l. ii. §. legatis. ff. de iudi.

¶ Quando quis possit factum suum reuocare nõ. de elec. nosci. de accusã. qualiter. el pru longo. de re. ec. non alie. si quis pres biterorum.

¶ Reuocatio procuratoris constituti ad impetrandum rescriptum debet intimari iudici uel aduersario nec sufficit intimari soli procuratori q̃ ad impediendas uires rescripti. de rescrip. ex parte. ii.

¶ Reuocatio processus non dicitur diffinitiua uide de procura. in nostra.

¶ Qui dicit aliquid reuocatum debet illud

probare ff de excep. rei uen. l. i. §. i. ff. de ꝓba. l. cum tacitum C. de testa. l. sanctimus.

¶ An successor possit reuocare gesta uel grãz predecessoris. uide de cleri. non resi. c. penul. de elec. cum ex eo. li. vi. i. q. vi. quod in ordine. et ibi Archidia. et. xii. q. ii. si ille.

¶ Que difficilius dantur difficilius reuocant et ecõuerso. ff. qui et a qui. l. generaliter. §. sub conditione. nõ. ff. de noxa. l. si noxalis.

¶ Que sine solennitate fiũt sine solennitate reuocantur. ar. ff. quod me. cã. l. finali. §. finali. et ff. de mino. l. ex facto. in fi. nõ. ff. de euic. l. minor. xxx. annorum. C. de agri. et censi. l. si colon i. libro. xi. de hoc de elec. querelam. circa medium. nõ. Innocen. de senten. excom. sacro. sup ꝑ reuocare.

¶ An et quando quis possit reuocare confessionem suam uel errorez. uide. C. de iur. et fac. igno. l. error. ee. C. de libe. causa. l. precium.

¶ Potest episcopus reuocare id quod ex grã concessit. de elec. cum inter. in glo penul.

Reuocatoria An detur filio ĩ rebus alienatis per patrem et econtra. nõ. Cy. C. si in frau. patro. l. ii. in. vii. q. et ibi glo. penul.

¶ An detur creditori contra eum cui alienata est res in fraudem. nõ. C. de reuo. hiis que ĩ frau. l. ignoti. in glo fi.

¶ Reuocatorie actiones que sunt et quibus cõpetunt. uide. C. si in frau. patro. l. ii. ff. e. l. §. sufficit. et. §. se.

Reus An et quatenus unus ex reis possit conueniri pendente iudicio cõtra alium. Bar. in. l. quamuis. ff. de dam. infec.

¶ An plures rei possint simul conueniri in eodem libello. Bar. in. l. ex duobus. ff. de duo. re.

¶ An duo rei uideantur inuicem fideiubere. Barto. in. l. reos. ff. de duo. re.

¶ An et quando unus ex reis soluens repetat ab alio in totum uel pro parte. uide in dicta. l. reos. et. l. qui hominem. §. si duo. ff. de solu.

¶ An uno ex duobus reis inefficaciter obligato possit alter conueniri insolidum. ff. de duo. re. l. duo rei. et. l. si ex duobus. §. a ticio. et ibi Barto. eo. t.

¶ An acceptilatio facta uni pactum uel sententia alteri prosit. Barto. in. l. ex duobus. ff. de duo. reis.

¶ An duo rei debendi uel credendi intelligantur socii. uide Barto. in. l. si quis. ff. rem ratum habe.

¶ Qualiter constituantur duo rei siue diuiduum siue indiuiduum sit in obligatione. uide Barto. in. l. i. ff. de duo. rei.

¶ An plures rei possint conueniri diuersis libellis quilibet pro parte. Bart. in. l. duobus. ff. de duo. re. et. l. ii. e. t. et. l. de pupillo. §. si plurium ff. de no. oper. nun.

¶ Ex duobus reis stipulãdi si unus exigat et solidum debet cauere de defensione aduersus alium. Barto. in. l. non solum. ff. so. matri. et. l. si ticio. ff. de le. ii.

¶ An unus ex reis credendi possit agere sine uoluntate alterius. Barto. in. l. ii. §. uoluntate. ff. solu. matri.

¶ An litem contẽ. reus non cogitur respõdere is que pertinent ad decisionẽ cause. uide Bar. ff. de confes. super rubrica.

¶ Quando reus absoluitur quia non possidet an reus debeat sibi in aliquo condemnari uide. ff. uti possi. l. i. §. fi.

¶ Vbi debeat citari reus accusatus de crimie Barto. in. l. inter accusatorem. ff. de publi. iudi. et in. l. i. ff. de requi. reis.

¶ Reus conuentus in plus q̃ debeat habet iustã cãz litigãdi sup toto nisi dicat creditor quod uelit separatim recipe partem que nõ est in cõtrouersia Bar. in. l. qui solidum. §. etiam. ff. de lega. ii.

¶ Reo non currit tempus actore nolente agere. ita nõ. Inno. de off. dele. prudentiam.

¶ Si conuentus rei uen. probat se dominũ cõfirmanda est sibi possessio et proprietas adiudicanda ac si ipse egisset. Ita dicit Inno. in. c. cum uenissent. de resti. spoli. ubi uide omnino.

¶ Reus potest cogi ad satisdandum etiam de feriata in honorem dei et hoc si timetur de fuga. glo. in. l. fi. C. de feri.

¶ Reus non est excutiendus cum certum est eum non esse soluendum. tex. ff. de ꝓ. ob. l. decẽ

¶ Reus per inquisitionem iudicis preuentus non potest declinare forum. glo. est in auten. C. de epi. et cleri.

¶ Reus succumbens in exceptione quaz opposuit uidetur tacite confiteri intentionem actoris. glo. est in auten. de exhi. reis. §. sanctimus

¶ Reus opponens plures exceptiões simul uidelicet contra actorem. contra libellum. et contra iudicem. uidetur primo opposuisse exceptõnem in competentie non attento ordine scripture. dictum est Bar. in. l. quidam consulebant ff. de re iudi. doc. de re p. causam.

¶ Reus qui a casu reperitur apud iudicem tenetur respondere libello licet nõ fuerit citatus Specu. ti. de libel. concep. in princi. Bal. in. l. si quis libellos. C. de appel.

¶ Reus nõ excusat licet hẽat iustam cãz litigãdi nisi qñ factuz est ĩ obligatione. glo. in. l. ĩ hac. ff. de tritica. Bal. x. colla. qui succe. tene.

¶ Reus positus ad torturam si negat delictũ non potest condemnari etiam si sit ante probatum. hoc nõ. in. l. fi. C. de probati.

¶ Reus qui est contumax potest in expensis factis et fiendis condemnari glo. de procura. auditis. Albri. in. l. sanctimus. C. de iudi.

¶ Reus uolũtarius debet ltimare ꝑsonã suaz ĩ iudicio sed necessarius eo ipso quod est citatus hz ltimam ꝑsonam. Ita nõ. Inn. de excep. pastoralis et quis dicatẽ reus necessarius. uide ibidẽ Host.

¶ An reus cõdemnatus ꝑ sniaz que erat nulla possit principaliter petere illam declarari nullam. uidetur quod sic. ff. fami. hercis. l. quedam mulier. ff. de iure patro. l. fi. uerius est quod oritur officium iudicis quo petitur sententia declarari nulla et reuocari quatenus de facto processit. C. de accu. l. iiii. facit quod nõ. in. l. i. in fi. ff. de feri. et. l. i. §. i. ff. que sen. si. ap. rescin.

¶ Reo dandū ē tpūs rñdendi et se defendendi. ii.q.i.in primis.

¶ Qñ dicat nomē rei receptū īter reos. bar. i.l. is q reus. ff. de pub. iudi. et ibi Ange. Idē Ange. i.l. adulteram. C. de adul. Cy. et Bal. i.l.i. C. qui accu. non pos. vide in.l.pe. §. ad crimen. ff. de publi. iudi.

¶ An ī oībus officiis et ɔ̄ctibus possīt cōstituī duo rei. bar. i.l. eandem. ff. de duo. re.

¶ An ī pluribus reis eiusdem delicti unius conuentio liberet ceteros. uide Bar. i.l. semp. §. si. in sepulcro. ff. qđ ui aut clam. ff. de iur. o. iudi. l. et is. ī glo. adde glo. i.c. ii. de hiis q̄ vi me. ue cā. fi. glo. et archi. xii. q. ii. monemus.

¶ Reus conuentus non possidens immobilia tenetur satisdare de iudicio sisti sed nō đ iudicato soluendo. iii. q. iii. offeratur.

¶ Rei fauorabiliores sunt q̄ actores. ff. de reg. iur. l. fauorabiliores. et. e. ti. cū sūt. li. vi. de resti. spoli. cuz ad sedem. et ibi nō.

¶ Reus non tenetur rñdere ad interrogationez actoris sʒ si rñdeat sibi p̄iudicat. đ iura. calūp. c. pe. in glo. fi. et de cau. pos. pastoralis.

¶ Reus qui per actorem mittendū ī possessionē de mandato iudicis non admisit de equitate canonica non puitur si. ī. ānum ꝓmiserit stare iuri ut in p̄all. c. i. de dolo et contu.

¶ Reus potest conueniri ut caueat de restituendo rem actori si ad eius manus prouenerit. ff. de rei. uen. l. si iterum. et de excep. c. fi.

¶ Si reus possideos absolut⁹ fuit ꝙ non possidebat si iterū conueniat potest excipere. ff. de re. iudi. l. si a te. et ibi glo.

¶ Reus nō potest inuito iudice renūciare exceptioni p̄ quā accusator redditur inhabilis de accusa. c. i. et ibi nō.

¶ Si is pro quo lata est sn̄ia eicit uiolenter reū de possessione tenetur ipsi reo ad interesse. hētur de p̄uil. cum olim. ii.

¶ An reus dicatur esse quilibet ɔ̄dicens alicui actui. tex. et ibi Bar. i.l. đ pupillo. §. pe. et. fi. ff. đ no. op. nunc.

¶ Quot mōis dicatur reus. nō. ff. de duo. re. l. i.

¶ In quo re⁹ sit potior actore. nō. ff. đ iudi. l. in tribus. in glo. fi.

¶ Qñ reus sit absoluēd⁹ uel cōdēpnādus. nō. ff. de iureiur. l. admonendi. et ibi Bar.

¶ An reus p̄sumatur absolutus ꝙ non possidet uel ꝙ actor nō probauit. nō. ff. de ex. rei. iudi. l. si quis ad exhibendum. et ibi Bar.

¶ Reus criminis a quibus repellatur. nō. C. de reis postu. l. i. li. x.

¶ Si post latā sn̄iaʒ con̄ reū đ crimīe appareat de ei⁹ īnocēcia an debeat p̄ pricipē restitui. nō Bar. ff. de questio. l. i. §. si quis ultro. nota. in. l. diui frēs. ff. de pen̄. et ibi Bar.

¶ An reus debēdi utat executione cōrei et uni⁹ factū alteri noceat. nō. ff. de pac. l. idem ī duob⁹ ī glo. i. ff. de euic. l. si p̄ iprudentiam. §. fi. ī glo. ii. et. iiii. ff. de duo. reis. l. si ex duobus. et ibi Bar. plene i. l. plē eo. ti.

¶ Plures rei an teneāt ī solidū uel ꝓ parte nō. ff. de po. l. i. §. si. apud duos. ī glo. peruenirent. ff. cōmo. l. si ut certo. §. fi. ī glo. habebūtur. Cy. C. si cer. peta. l. cū te ī gallia. C. de duo. reis. aut. h̄ ita. ī glo. et ibi Cy. i. ii. q. Bar. ff. e. l. iii. §. ꝓba. i. ii. q. et l. eandem. ī pu. e. ti.

¶ Si reis stipulandi exigat totū an teneat contribuere alii et q̄ actione. nō. Cy. C. de duo. reis aut. h̄ ita. ī ul. q. Bar. i.l. reos. ff. e. i. viii. q. nō. ff. de solu. l. qui hominem. §. si duo. ī glo. cois. et ibi Bar. Ioh. an. ī addi. sp̄e. ti. de obli. et solu. sup ɔ̄ica secunde partis.

¶ Quali t ī actionibus facti cōstitūat plures rei nō bar. ff. de duo. re. l. neq̄ est q nesciat. et ibi nō. in glo. fi.

¶ In q̄bus obligationibus cōstituātur. nō. Bar. ff. de duo. re. l. eandem.

¶ Que diuersitates impediant eoꝝ cōstitutionem nō. Bart. ff. de duo. re. l. fi.

¶ Quibus modis cognoscitur ꝙ sint duo rei debēdi uel credēdi. nō. Bart. ff. de duo. re. l. fi. in. fi. ubi uide.

¶ Ad materiā uide quod plene dixi. s̄. sub dictione rei debendi. ubi late.

¶ Si reus post litē cōtest. in actiōe furti uel alia famosa se abn̄tauit et ferat sn̄ia cōtra eū abn̄tez et idefensum. al' tn̄ ltīme citatum derogat īfamia iuri. sicut si sn̄ia lata esset cōtra eū nō abn̄tem ut l. nō solum. §. fi. ff. de ꝓcur. et. l. i. §. de qua. ff. de postulan. et ibi probat tex. iūcta glo. ꝙ licet talis sit effectus īfamis si petat et obtineat restitutioʒ ī inte. ꝓpter abn̄tie iustam causam tollitur incōsequētiā īfamia irrogata. Bar tn̄ uidet dicere contrariū i. l. ictus fustiū. ff. de hiis q nō. ifa.

Rex

Rex nō potest testando priuare regno filios nec fratres seu alios cōsanguineos ex linea paterna descēdentes. quod est uerum quando regnum est tale in quo rex habetur per successionem nō per electionem. secundum Inno. in. c. grādi. de sup. ne. p̄la. li. vi. glo. viii. q. i. Moises. ubi oīno uide.

¶ Quibus casibus detur curator regibus et aliis pricipibus et a quo et quis. dic si nesciunt defendere regnum. Item si nō seruant iusticiam maxīe locis religiosis et p̄sonis pauperibus. Item si dep̄dita nesciunt recuperare. quod nō pro moderno rege anglie. Henrico. vi. Ita nō. Inno. in. d. c. grandi.

¶ Rex potest donare de rebus regni moderate tn̄ ita ut nō ledatur dignitas regalis. Inno. in. c. intellecto. de iureiur. Idem nō. de imperatore. ī aut. q̄uo opor. epi. in pri. adde quod nō. Bart. i. l. ꝓhibere. §. plane. ff. ꝙ ui aut clam.

¶ Quā libertatē pn̄t reges dar̄ eccl'iis. uiđ Inno. de resti ī īte. auditis. ad materiā addđ qđ hētur đ ꝯsti. eccl'ia. xcvi. di. bn̄ quidem. ī glo. doc. đ p̄bē. c. ii. li. vi. et an reges possint ɔ̄ferre aliq̄ bn̄ficia ecclesiastica. dic ꝙ sic ex p̄uilegio pape. al's nō ex q̄uis modo. uide de elec. massana. et. c. sacrosancta. et. lx. di. ī sinodo. tex. et ibi doc. de iurepa. preterea. nō. x. di. īperium. lxxxxvi. di. bene quidem. in. glo. doc. de p̄ben. c. ii. li. vi. sp̄e. ti. de p̄ben. ꝯ. si ubi facit mentionez de p̄uilegio cōcesso Impatori ī eccl'iis alamanie addđ glo. xvi. q. vii. ī summa. ubi fit mētio de regibus apulie. Item Io. an. de regib⁹ franc' et anglie in p̄all. c. sp̄e. ti. de lega. §. nunc ꝯ. sʒ nūqd legat⁹. et. e. ti. §. uidendū. ꝯ. quid si collatio. addđ Inno. de elec. ꝙ sicut. tex. xvi. q. i. hinc etiā. adde ꝙ rex Anglie cōfertur

decanatum et prebendas eccl'ie Cenomaneñ. in normandia. ut habetur de elec. cum inter. in pte decisa. Item episcopalibus sedibus regni Anglie uacātibus confert beneficia medio tpe uacantia et hoc iur' regal' . de iu. prō. ex diligenti. que habebatur ī antiq̄ cōpilatiōe sȝ modo remota est in noua. Item dicit Bal. in. l. rescripta. C. de p̄ci. ipa. offe. q̄ reges Anglie et Vngarie cōferūt bñficia. Dñs Car. flo. ī repetitiōe. c. perpendimus. d' sen. excō. ī. vii. oppo. ubi uid' qñ ualeāt p̄uilegia regū ul' principū in ecclesiam.

¶ Rex et quilibet dñs uidet' posse expelli p p̄p'm ꝓpter suum delictū. tex. in. l. ii. §. his legibus. et ī Bal. ff. de origi. iu. et nichilominus etiā post eiectiōeȝ uigent eius leges nisi cassentur. secus ī eo q̄ nūquā fuit rex sȝ tirānus. C. de sacrosan. eccle. l. decernimus. et ibi nō.

¶ An reges infideliū hēant iurisdc̄iōȝ. uid' Inno. ī. c. q̄ sup his. de uoto. Bal. ī r̄peti. l. cūctos populos. C. de summa tri.

¶ An rex equiparet' p̄fecto p̄torio. uide Bal. in p̄ma consti. ff. roꝶ. Bar. ī. l. i. ff. de offi. p̄fec. preto.

¶ An rex habeat sup̄mā potestatē in regno suo Bal. in. l. ii. ff. de ori. iuris.

¶ An rex possit facere legem generalem. Bal. in preall'. l. ii.

¶ Regibus oportet obedire. viii. di. q̄ iure. et. c. que contra. de maio. et ob. solite.

¶ Reges dicuntur omnes clerici q̄ se et alios debēt regere. xii. q. i. duo sūt genera. adde q̄d dicā infra sub dictione tonsura.

¶ Reges seculi debent suis tporibus ꝓcurare et seruare pacem eccl'ie. xxiii. q. iiii. quādo uult. et xxiii. q. v. princeps. et. c. administratores. et. c. regū. xxiii. q. iiii. nō iuenitur. et. c. se. et. c. si eccl'ia.

¶ Rex aliter fuit deo ut homo aliter ut rex. ut homo bene uiuendo. ut rex leges obseruando. ut dicto. c. si eccl'ia.

¶ Regū officiū est deprimere malos et exaltare bonos. xxiii. q. v. regum.

¶ An rex Frācie sit subiectus impatori. uide. c. p uenerabilē. qui fi. sint le. glo. x. coll'. d pa. iura. fir. c. i. Bal. x. coll'. de probi. feu. phe. p fede. i. fi. dixi supra sub dictione imperator. ubi uide. adde qd nō. d. Ia. de alua. in lec. sua noua. de ite. pace. fir. §. iniuria. coll'. x.

¶ De forma iuramenti quod prestant reges in eorum coronatiōū. glo. in. c. fi. de eccle. edi.

¶ An omnes reges ungantur. nō. ī. c. i. de sacra unc. dic q̄ tātū quatuor de iure. s. Ierosolomitarū Francorum. Angloꝶ. et Sciculorum. ut habetur in libro censuali Romane ecclesie. s'm albricū sup ꝑ̄ica. C. uide plene de hoc per. d. Ja. de alua. i. c. i. quis di. dux co. uel marchio.

¶ An rex possit licite exigere homagiū seu iuramentum fidelitatis a prelato sibi subiecto. nō. de simo. ex diligenti. de reg. iur'. c. fi. de excess. prela. grauem. Inno. de elec. significasti. adde quod dixi sub dictione Epus.

¶ Factū maioꝶ partis maioꝶ regni censetur factum ab oībus de regno. uide Inno. de iureiurando. quanto.

¶ Rex dicitur habere domiciliū in terra ubi habitat. tex. ī. c. pastoral'. §. idē q. de re. iudi. glo. de maio. et ob. c. ii.

¶ Cui eccl'ie Rex debeat soluere decimas. glo. d' ma. et obe. omnes.

¶ Que sit pena clericorū recipientiū Epatus abbatias uel alia eccl'iastica beneficia de manibus regum principū uel quorumcūq laicorum. plene habetur. xvi. q. vii. si quis deinceps. et. c. se.

¶ An ad reges possit spectare custodia eccl'iarū uacantiū. nō. de elec. generali. li. vi. ubi uidetur q̄ consuetudine hoc possit introduci.

¶ Omnes reges terre debent subici Romano pōtifici. de ma. et. ob. omnes. lxiii. di. ualentinianus.

¶ Que sunt insignia regū. dic ānulus q̄ siḡt fidē de quo. xxx. q. i. nostrates. et luce. xv. Itē armilla que est ornamentū manuū siḡns bonam opatiōnē de qua Ezech. xvi. Sceptrū q̄d signat iusticiam xcvi. di. Constātinus. et. xxiii. q. v. regū. gladius q̄ signat uindictam. ad Romanos. xiii. xxiii. q. v. §. i. et. c. non solū. purpura de qua in preall'. c. cōstantinus. ubi etiam de diademate seu corona de qua. xii. q. i. duo.

¶ An reges sunt patroni maioꝶ ecclesiaꝶ regni sui. glo. uidetur dicere q̄ sic. lxiii. di. lectis.

¶ An omnes reges recognoscant Imperatorē. dic q̄ non. de rege Francie. anglie et Hispanie. quod glo. dicit esse de facto in. c. per uenerabilē. qui fi. sint le. doc. ī. l. bene a zenone. C. de qua. prescrip. et. l. deprecatio. ff. ad. l. ro. de iac. et. l. cunctos populos. C. de sū. tri. et fi. catho. glo. et Bal. x. colla. de pa. iura. fir. et. l. hac edictali. de regib' Castelle et legiōis. dicit glo. q̄ nullū habēt regem superiorem. de do. inter ui. et ux. et si necesse. in glo. fi. adde quod dixi. ē. prox. colū. et sub dictione Imperator. Adde ad istā materiā q̄d pulcre scribit Oldra. in consil'. suo lxviii.

¶ Qualem honorē Rex debeat prebere Epo dic q̄ debet assurgere sibi et iuxta se sedē assignare de ma. et obe. solite. ii. q. iiii. habet hoc propriū.

¶ An filius regis uiuēte p̄re possit dici rex. tex. et glo. q̄ sic. xxiiii. q. i. c. fi.

¶ An Rex scotie sit uerus rex. glo. dicit q̄ est regulus. de elec. uenerabilē. uide glo. xxxii. q. ii. c. ii.

¶ Quis est ordinarius regis. dic Epus in cuius dioc̄. habet domiciliū uel ubi delinquit. dicit. glo. in. c. quicunq̄. de sen. ex li. vi.

¶ An uxor reg̃ mortui sit appellāda regina. nō. glo. xxvii. q. ii. scripsit. de foro compe. ex parte C. de nupti. l. cū te. ff. ad munici. l. filii. §. uidua.

¶ Cuius etatis debeat esse rex ut sit ydoneus regno. doc. in. c. grandi. de sup. ne. prela. li. vi.

¶ An rex fūdet intentiōnē suam de iure cōmuni sup subiectione regni. Io. an. in. c. fi. de offi. ordi.

¶ Quilibet dicitur rex in domo sua secundum Io. an. d' elec. uenerabilē. ubi ponit fabulā rustici.

¶ Solus rex romanorū potest concedere pedagia et guidagia alii reges non. secū. Hosti. de uerb. sig. super quibusdam.

¶ An filius natus anq̄ pater esset rex succedat in regno. C. de decu. l. nec. li. x. C. de digni. l. senator. uide. ff. de senato. l. senatores. ff. de penis. l. moris. §. i.

¶ Qui sunt reges feudatarii romane ecclesie. dic Rex Ierosolomitanus. Rex Cicilie. Rex Anglie Rex Aragonie. Rex Sardinie. Rex Vngarie. de quo dic ut habetur in censuali Romane ecclesie.

Et adde omnino quod dicim. j. sub dictione romana ecclesia.

¶ Si rex efficiatur monacus an transeat ius regni ad monasteriũ uel ad successores uel fiat noua electio. nõ. xxvii. q. ii. scripsit. adde p. d. Ia. de alua. in lec. sua no. i. c. i. de mili. uas. q ar. belli. depo.

¶ Rex Aragonũ est de regibus Hispanie qui sunt omnino imunes ab imperio ut nõ. Vincẽ. de elec. uenerabilẽ. Io. mona. i. c. grãdi. de sup. ne. pla. li. vi. Oldra. i consil. suo. lxviii. ul. lxix. Idem tenet Bal. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. et iure. et in q. per eum disputatã que incipit Apulus qu idaz in. ii. par. in ix. ar. In hoc uidetur stare cõis opinio q reges qui longo tẽpore de facto non recognouerunt Imperatorẽ dicantur habere apud se sũmum imperiũ et ea i terris suis facere posse que potest Imperator. Bar. in. l. hostes. ff. de capt. i. facit quod idem dicit in. l. infamẽ. ff. de publi. iudi. et. l. si alius. §. bellissime. ff. quod ui aut clam. et l. i. ff. de iu. fis. et. l. i. ff. de dam. infec. et. l. imperiũ. ff. de iur. om. iudi. bene faciũt que dixi. s. hoc tenent moderni i. c. p uenerabilẽ. qui fi. sint legi. et do. Car. Flo. in cle. pastoral. de re. iudi.

¶ An rex possit dar bona iurisdictioñ. sue. dic ut p. Bar. in. l. prohibetur. §. plane. ff. quod ui aut clam nõ. de iuresu. intellectu. uide Iaco. de alua. in lec. sua no. qui feu. dare pos. in prin.

¶ Gens non subiecta potest sibi eligere regẽ uide Bal in. l. de hoc iur. ff. de ius. et iur.

¶ Regna uadunt per successionẽ non per electionẽ. dixi. s. et sic primogenitus succedit. fallit in regno romanorũ. de elec. uenerabilẽ. de uoto licet. viii. q. i. Moises.

¶ Qualiter autẽ succedatur i dignitatibus regalibus. uide per. d. Ia. de alua. in. c. i. de feu. mar. et in. l. imperialẽ. §. preterea. de prohibi. feu. alie. per fede.

¶ Si duo nascuntur reges in eodez instanti unus ex eis eligitur per regnicolas et populos. ar. ff. ad ex. tuto. l. si quis duos. ff. ad sille. l. si quis i graui. §. ulti. ff. de l. ti. l. si quis seruũ. §. si inter duos. ff. de sta. ho. q. arethusa. uel dic q utiq est rex. ff. de iurepatro. l. diui fratres. uide Bal. in. l. ex hoc iure. ff. de insti. et iure.

¶ Primus rex romanorũ fuit Romulus et primũ regnũ. et a iusticia dictus est rex. ff. de ori. iuris. l. ii. post prin.

¶ Rex debet esse refector tẽporalis uite. ff. de offi. prefec. preto. l. i.

¶ An Rex Anglie habeat aliquod ius in regno francie. uide per Bal. in. l. i. ff. de senato.

¶ Potestas constituendi regem de iure cõmũi residet in populo secũdũ Bal. in. d. l. ex hoc iure.

¶ Melius est regi bono rege q bona lege. C. de hiis qui ad eccle. confu. l. presenti. et Bal. in pal. l. ex hoc iure.

¶ Que dicãtur bona regalia et que dignitates regales. et qs eas tribuat. uide p moder. x. colla. qui feu. dar. pos. c. i. i prin. et de feu. mar. c. i.

¶ An rex possit expelli sine demeritis suis. uide ff. de ori. iur. l. ii. §. et uim. et. l. ii. C. ubi sena. uel claris. Bal. de hoc ponit in. l. moneor. C. de ser. ex por.

¶ Rex Romanorũ etiam ante coronationẽ dũmodo sit concorditer electus potest concedere p̃uilegia et omnia facere. uide tex. et ibi Bal. i p̃ma consti. C. et ibi Bal. in prin. tit. car. diui sub dictione imperator.

Rigor Rigor iusticie ex multis causis et circũstantiis debet tẽperari. i. q. vii. requiritis. et. c. tãta. et. c. necessitas. et. c. quid. cum multis. c. se.

¶ An et quando rigor preferatur equitati uel econtra. uide doc. in. l. i. C. de legi. et in. l. placuit. C. de iudi. adde que diximus sub dictione eqtas.

¶ Quid sit rigor habetur. l. di. ut constitueret et quod ibi nõ. uide de resti. spoli. in litteris. facit de transac. c. fi. de prebẽ. tue. de ap. iterposita. §. fi. in quibus uidetur rigor accipi pro subtilitate quandoq capitur pro iusticia. c. di. omnis qui. et c. uera. Et quid sit rigor iuris. uide p modernos de rescript. super litteris. uide omnino Bal. in. l. i. ff. de iusti. et iure.

¶ Quibus casibus rigor tẽperatur. nõ. de sen. ex. c. fi. i. glo. rigore. adde. xxvi. q. vii. alligant de pen. di. i. importuna. in g lo. leuitatis

¶ Sequendo rigorem plerũq quis errat. ut. l. si seruuz. §. sequitur. ff. de uerbo. ob.

Ripa Quid sit. uide. ff. de flumi. l. i. §. ripa. et. ff. ne quid in flu. publi. l. i. §. ripa.

¶ Proprietas riparũ est uicinoruz dñorũ. usus tamen ipsaruz est publicus. ut nõ. Io. an. in addi. spe. ti. de cau. pos. §. quia uero. et sed et probibito bene faciunt que diximus. s. sub dictione flumẽ.

Rite De hac dictiõe uide quod nõ. glo. in. l. hoc colore. ff. de inoffi. testa. et quod dixi. s. sub dictione recte.

¶ Rite ius notat. ff. de bo. pos. contra tabu. l. non putauit. §. non queras. Interdum non ius sed factum. xxvii. q. ulti. si quis.

¶ Non sufficit fieri nisi rite fiat. i. q. i. neq.

¶ Rite fieri uel factum dicitur quod fit cũ solempnitate. l. iiii. §. condemnatum. ff. de re. iudi. bonus tex. de presbi. non bap. ueniens.

Ritus Quid sit dic q est usus disponens circa solemnitatem actus de temp. ordi. cum sm. facit quod nõ. in. l. i. ff. de ioffi. testa. et i. l. lecta. ff. si cer. peta. adde de cele. cõiu. cum olim. ubi. tex. Inno. de offi. ordi. quoniã in plerisq. archi. in. c. contra xp̃ianos. de hereti. li. vi.

¶ Ritus id est mos et obseruantia secunduz arch. viii. q. i. neq. et in dicto. c. contra xp̃ianos.

¶ De ritu uide. C. de aposta. l. i. et. l. sicut. C. de pactis.

Riualis Qui dicantur. uide. xxxiii. q. v. horrendus. in glo. pe.

Riuus Est locus p longitudinẽ depssꝰ quo aqua decurrit. ff. de riuis. l. i. §. ii. et differt a flumine. ff. de flumi. l. i. §. i. ff. de riuis. l. i. §. i.

¶ An riuus aque possit mutari uel cooperiri. nõ. ff. de riuis. l. i. §. fi. cum. l. se. et. l. fertius. i glo. ad uersariũ. eo. ti.

¶ An riuus sit publicus uel priuatus. Bar. in tractatu tibe. l. ii. super. et nouus riuus.

Rixa Clerici amantes rixas et conuicia iferentes aliis puniri debẽt. xc. di. si quis monachus.

¶ An rixa sit peccatũ mortale. uide. sanc. Tho.

secunda secunde q.xlv.

¶ Refert inter rixam et turbam.ff. ui bo.rap.l.p tor ait.§.turbam.nō.de iudi.c.i.de peni.di.i.ant facta.super.℘.rixa.

¶ Rixa interdum est ex litibus et cōtenciose nascitur.ff.de actio.et obli.l.seruus.C.de iudi.l.properandum.et quod ibi nō.

¶ Rixosus est expellendus a cōmunitate.ar.ff.de offi.procura.cesa.l.si.ff.de re.milit.l.omne.§.si.et quod ibi nō.

¶ Rixantes in officio sibi cōmisso coram iudice puniuntur per ipsum si est ordinarius.si uero est delegatus tunc per ordinariū.de peñ.dilectus.

¶ Culpa in rixa semper ascribitur incoāti.ff.ad.l.acqu.l.si ex plagis.§.tabernarius.

¶ Hoc ℘.uide in.l.equissimū.ff.de usuf.

Robaria Consistit in tribus in persona derobante et derobata et rebus.secunduz Bal.in.c.accedens.ii.ut lite non contes.qui mouetur.per glo.que idem dicit in rapina.in.l.marcellus.ff.de uerbo.sig.ubi uid.

Robustus Robustus et cautus debet esse qui capit in pri.ut.ff.de acqui.poss.l.pomponius.

¶ Quis dicatur robustus.uide p archi.vi.di.§.ultimo.in fine.

Rogo Rogare debes deum tantū pro habenda gratia quantuz rogares pro habenda potestate terrena.de peni.di.v.consideret.

¶ Rogatus restituere id quod ex hereditate sit pererit tenetur restituere quartā substituto.et de ea restituenda cauere.in aut.contra rogatus C.ad trebel.

¶ Rogare aliquando est precipere.ff.si cer.pe.l.rogasti.et hoc quādo superior utitur illo.℘.nō.xi.q.iii.rogo.ea.cau.et.q.quod precipitur.al' rogo.i.interrogo.ff.de adop.l.ii.lxiii.di.ordinatos.

¶ Rogatus maiorum quodāmodo sunt iussus et precepta.nō.ff.quod ius.l.i.in prin.in glo.super ℘.quemadmodum.

¶ Rogatus notarii potest probari p testes.spe.ti.de istru.edi.§.breuiter.℘.et nō.ꝙ tabellio.et sufficiunt duo ad probandum.ar.ff.de re.mili.l.lucius.facit.l.ubi.ff.de testi.uide.Ange.i cōsil.suo.cclxxvii.quod incipit.Ex themate.

¶ Inter rogare te iubere est differentia.ff.de dam.ifec.l.si finita.§.si iam ruerūt.et ibi cōcor.

Rogationes An presbiteri prochiales debeant i diebus rogationū conuenire ad ecclesiaz cathedralē.glo.xxxviii.di.quoniam.

¶ An dies rogationuz sint sub precepto ieiunii dixi.s.sub dictione ieiunii.Et add' ad materiam que diximus sub dictione letanie.

Roma Romana ecclesia

¶ Consuetudo romane ecclesie ab ōnibus est obseruanda.xi.di.nolite.et quod ibi nō.

¶ Romani habēt multa iura eis propria quibus non utuntur alie nationes.i.di.ius quiritum.

¶ Romani uirtutibus meruerunt imperiuz.habetur.xxiii.q.i.ex hiis itaq.

¶ Romanorum mos est statim post cognitionez uxoris lauare se balneis.xxxiii.q.iiii.uir cū ppa

¶ Lingua romana dicitur lingua latina.iiii.di.reuelerunt.et quod ibi nō.

¶ An Roma subsit Imperatori uel pape.nō.glo.in aut.quomodo oper.epis.in prin.que tenet ꝙ Imperatori.contrariū dicit glo.in.l.i.§.cum urbem.ff.de offi.prefec.ur.Ange.in.l.more.ff.de acqui.here.hodie est expeditū in.c.fundamenta de elec.li.vi.glo.xxiii.q.viii.igitur.adde.lxiii.di.ego.

¶ Non reputans ecclesiam romanam esse caput omnium aliarum est excommunicatus.tex.ē iūcta glo.xix.di.nulli.ymmo hereticus.xxii.di.c.ii.iūncta glo.fac.xi.q.i.relatū.lxxxi.di.si qui i fi.

¶ An sicilia sit de patrimonio rōne ecclesie.dic ꝙ sic.de presūp.mandata.d' re iudi.ad apostolice li.vi.glo.in cle.ne romani.§.i.de iureiuran.pro hoc.xciii.di.ualde.i fi.x.q.iii.relatum.idem de ciuitate tiburtina.de iureiuran.uenientes.Idē de tota sardinia de prescrip.si diligēti.de aliis autē ciuitatibus romane ecclesie plene nō.xcvi.di.Constātinus.lxiii.di.tibi domino.adde ꝙ ciuitas uelletreñ.subest romane eccle.nō de testa.cum esses.et ibi glo.

¶ Quis dederit bononiam et totaz romandiolā romane ecclesie.pulcre ponit spe.ti.de rescrip.p senta.§.ul.℘.item quod obtentum.

¶ Ciuitas beneuentana est de temporali iurisdictione ecclesie romane.Goff.et doc.qui fi.sint le.c.penult.

¶ An illud quod sequit' romana ecclesia et nos debeamus sequi.glo.de frigi.consultationi.xi.q.iii.nolite.xi.di.qs nesciat.dic ꝙ illud qd' romana ecclesia sequitur et docet sequendum.omnino sequenndū est.al' secus.tex.est cū glo.de cōse.di.i.basilicas.in fi.de cōse.di.ii.nosce.idē glo.xxxiii.q.iiii.uir cum propria.glo.de sū.tri.c.i.li.vi.add' quod dixi.s.sub dictione consuetudo.

¶ Regnū anglie est feudum ecclesie romane.de quo inuestitus fuit in feudum le.Rex anglie filius henrici maioris tempore Innocētii.iii.ut nō.Inno.et doc.qui fi.sint le.causam.

¶ Totum regnū apulie est de patrimonio romāe ecclesie.xix.q.iii.monasteriis.

¶ Vbi et quo dicat' esse curia romana.nō.i cle.ne romani.de elec.et.c.ii.et.c.presenti.et.c.statutū.de preben.li.vi.que dicit ꝙ est ubi est papa uel eius audientia.spe.ti.ii.§.finitur.℘.Iteȝ hēt vii.q.i.scire.Inno.de iureiuran.ego.N.Gēze i extua.Io.xxii.q̄ incipit execrabil'.et.c.ad onus.

¶ Que sit illa ecclesia romana que est mater aliarum ecclesiaruȝ et que tot priuilegiis gaudet dicitur cōmuniter ꝙ est ecclesia lateraneñ.

¶ Quot sunt sedes patriarchales in roma.communiter dicitur q̄tuor.uidelicet.sancti petri.scte marie maioris.sancti laurencii extra muros.sci pauli.nō.Io.mo.et Archi.d' elec.fundamenta.li.vi.glo.iii.q.vi.duduȝ.ubi uidetur ꝙ ecclesia sci petri sit principalior.ad idem.xii.q.i.futurā.Idē Io.an.in dicto.c.fundamēta.Et de hiis uide.do.Car.in cle.ne rōmani.de elec.

¶ An ecclesia romana sit domina omniū aliaruȝ nō.archidia.in.c.i.de sū.tri.li.vi.

¶ Romam intelligimus non soluȝ nouaȝ sed etiā ueterē.C.de uete.iur'.enu.l.i.§.pe.uid'.nō.xxiiii.q.ii.sane.ii.

¶ Roma extimatur non muretenus sed in qua

¶ Roma extimatur non muretenus sed in qua sunt continētia edificia. ff. de. ꝟ. si. l. ut alphenus et. l. qui continētibus. et. l. edificia. de quo dic ut de sen. ex. si ciuitas. §. i. li. vi. xxii. di. constantinopolitane et. c. fi.

¶ Que sit prouincia romana nō. ď offi. vi. sua.

¶ Romana ecclesia non solum aliarum omniū est mater et magistra. de fo. compe. c. fi. C. de sa. sa. eccle. l. omniū. xii. di. non decet. et ibi Archi. xi. q. iiii cuncta. de priuile. si papa. li. vi. ď peñ. felicis e. li. de sum. tri. dānamus. in fi. sed etiā caput et cardo. xxii. di. sacrosancta. in fi. et curatrix et tutrix. de imu. ec. c. i. li. vi. et ibi nō. Io. an. super ꝟ. et tutelam.

¶ Opinio romane ecclesie in iudiciis prefertur ueritati aliarum in hiis que non sunt contra fidē secundum Hosti. et nō. Io. an. de biga. nuper. sup glo. hoc collige.

¶ An ecclesia romana posset mutari. nō. Archi. de elec. fundamenta. li. vi. xxiiii. q. i. rogamus. dixímus. s. sub dictione papa.

¶ Roma est cōmunis patria. l. rome. ff. ad muni. et. ff. de. ꝟ. si. l. eum qui uectigal.

¶ An snia romane ecclesie sit preferēda snie totius mundi in hiis que spectant ad fidem. uide xxiiii. q. i. hec est fides. et. c. quodcunq.

¶ Per que uerba romana ecclesia fuerit aliis ꝑlata. uide de transla. prela. c. i.

¶ Roma est caput italie. ff. de iudi. l. cum furiosꝰ in glo. i. italia. Itē est caput orbis. nō. C. de ueteiu. enu. l. i. in glo. sequi.

¶ Quot nomina habeat roma. nō. in aut. ut. e. roma. gaude. spa. cen. an. in glo. ii.

¶ Primum regimē quod fuit rome fuit regimē regium seu regale. et de aliis officiis et magistratibus postea subsecutū post exactos reges. uide plene in. l. ii. per totū. ff. de ori. iur.

Romipeta Qui romipetas capere uel spoliare presumpserit debet excōmunicari. ut habetur in c. si qs romipetas. xxiiii. q. iii.

Roncenus An quis teneatur de ronceno cum quo misit famulum. uide. ff. cōmo. l. si ut certo. §. si de me. ff. de lite. agno. l. i. ubi Bar. et adde que dixi. s. sub dictione equus.

¶ An locatores roncenorum dicantur negociatores uel mercatores. Bar. in. l. legatis. ff. de l. iii.

Rubeum Non licet clericis portar colorem rubeum. uide i. c. pe. de ui. et ho. cleri. et ibi nō. et i. de. ii. e. ti. ubi etiam de hoc.

Rubor Rubor euitatur ot. ff. de usuf l. in fideicōmissi. §. fi. ubi uid.

Rubrica An liceat arguere ex rubrica sicut ex tex. nō. glo. in. l. i. e. ne fideiusso. dot. den.

¶ An rubrica inducat probationem. uide doc. i cle. i. de elec. glo. in prohemio. vi. in. ꝟ. titulis. glo. de peni. di. i. §. hec autem uerba. glo. ii. in. c. i. de offi. dele. li. vi.

¶ An debeat fieri cōtinuatio rubrice ad rubricā cōmuniter dicitur ꝙ sic per. l. si. ff. de sta. ho. q̄ limita nisi rubrica esset caput libri ď quo ē glo. ff. de condi. fur. super rubrica. ad materiam facit glo. i. l. gallus. in prin. ff. de libe. et postu. ubi nō. ꝙ. l. ad. l. non est necessaria continuatio. similiter nec. §. ad. §. facit glo. de postu. prela. c. i. li. vi. similiter nec ꝟsi. ad ꝟsi. glo. in. c. i. t circa. de elec. li. vi.

¶ Quando rubrica est generalis lex sub illa posita debet intelligi generaliter. glo. et Bar. in. l. i. C. de capita. ciui. li. xi.

¶ An rubrice statutorum probent. glo. ꝙ sic. in ꝟ. titul. in prohe. vi. doc. in cle. i. de elec. glo. de peni. di. i. §. hec autem uerba. Io. an. in. c. i. de clerego. li. vi. do. Anto. i. i. cōsti. grego. Archi. x. di. quis nesciat. glo. iiii. i. c. i. de iura. ca. li. vi. glo. in. ꝟ. executiones. in cle. i. de offi. dele. Io. an. i. c. fi. de frigi. glo. pe. in. c. uidetur. qui ma. accu. poss. glo. xvi. di. habeo librū in suprascrip.

¶ An scriptor qui promisit scribere librum pro certo precio teneatur etiam pro illo precio scribere omnes rubricas. glo. cōcludit ꝙ sic. i prohemin. vi. super ꝟ. titul.

¶ An ualeat ar. a rubrica nō. in. l. iperatores. ff. de in di. ad. ec. et. l. item si uno. ff. loca. facit glo. in prohe. vi. que dicit ꝙ rubrice sūt autentice. dixi. s. sub dictione argumentum

¶ Rubrica que incipit per ut uel per ne potest uelut tex. allegari. dictuz est Bal. sup rubrica. C. an seruus ex suo fac.

¶ Rubrice que continent orationem perfectaz sunt autentice et continent ius sicut in rubrica ut eccle. bene. et de serui. non ordi. cum si. secus si non continent orationem perfectā. ut de ꝓbē. ď testa. cum si. uide. nō de rescrip. ubi qui. i glo. si. li. vi. et de offi. dele. c. i. li. vi. in glo. i pe. ti. de dispu. et allega. §. satis clare. in fi. et ibi Io. an. in addi.

¶ De rubricis decretorum nō. iii. q. ix. eā te. in rubro. xvi. q. iii. placuit. in glo.

¶ Ex rubricis arguitur ad ordinē. ut nō. de mutu. peti. c. i.

¶ Si lex loquitur generalius q̄ rubrica an attēdatur lex uel rubrica. uide glo. et ibi Ia. butri. an aut. de hoc. C. de usuris.

¶ Distinctio per rubricas uarias et speciales facit ut res melius et clarius intelligatur. uide i sti. de lega. §. sed ne in primis.

Rubus Rubus quid significet. uide ď peni. di. i. sunt qui arbitrātur.

Ruina Ciuitas deformatur ruinis. uid ff. ne quid in lo. pub. l. ii. et. l. si quis nemini. C. de edi. priua. l. negociandi. cuz. l. se. et ibi nō.

¶ An habens domum ruinam minantē iuxta domum meam cogatur eam reficere uel sufficiat ꝙ caueat de damno infecto. uide specu. ti. de satisdañ. §. est quoq. ꝟ. circa hoc. et. ꝟ. se.

¶ Quid sit ruina et qd rudera. uide. ff. de dam. infec. quidam. in prin. et ibi uide.

Rumor Rumor minus est quā fama nō. Inno. in. c. tercio loco. de ꝑsump. et facilius nascitur ac moritur q̄ fama. ut l. fi. ff. de heredi. insti.

¶ Rumor est uotum obstrepentis multitudinis uide de accu. ad petitionē adde Archi. ii. q. vi. habet ho: proprium.

¶ An alia que fiunt per rumorē ualeant uel nō

xxxv·q·ix·ueniam·

¶ Rumor per se non probat·de eo q̄ cogno·cōsan·uxo·sue·super eo·aliquid de elec·ubi periculum·§·pen̄·li·vi·

¶ Rumor falsus non debet nocere·ff·de here·insti·l·fi·xxxv·q·vi·si duo·et ibi Archidi·nec debet attendi·xxiii·q·iiii·non inuenitur·

Rumpo Exponitur id est corrumpo ff·ad·l·acqui·l·si seruū suū·§·inquit lex·

¶ Rupta et cesa sunt que terra non continent ut arena·folia·arbores cese·carbones·lapides· et similia·ff·de contra·emp·l·in uendendo·§·fi·ff·de·ꝟ·sig·l· in ruptis·ff·de actio·emp·l·si fundū·§·si rump·

Rursus De significato huius dictio nis·et que sit differentia iter rursus et iterum·et quotiens·uide per Bar·in·l·fideicōmissa ·§·si quis·ff·de lega·iii·

¶ Rursus·i·postea·ff·cōmuni diui·l·arbor·

¶ Rursus·i·iterum·C·de epi·et cle· aut· Item q̄ cunq·in glo·rursus·

¶ Quandoq; rursus·i·econtra·l·quicquid astrī gende·ff·de·ꝟ·ob·

Rusticus Rustici non debent concedere imunitatem alicui fabro ut stet in uilla·glo·est in·l· uacuatis·C·de decuri·li·x·

¶ De uulgari rusticorum qui quando recipiunt aliquam molestiam protestantur ex parte domi potestatis·uide Bar·i·l·de pupillo·§·si quis·ff·de no·operis nūcia·

¶ Quis dicatur rusticus·uide in·l· conficiūtur·§·codicilli·ff·de iur·codi·et ibi Bar·adde Cy·in l·fi·C·de testa·

¶ An rusticus qui soluit pluribus annis unū par caponum et postea recusat possit cogi ad soluendum tanq̄ debitor·uide Bar·in·l·cum de in rem ꝟso·ff·de usuris·et ibi glo·

¶ Rustici ad miliciā conuolantes sūt reuocādi ad agriculturam·l·super·C·de manci·et colo·patrimo·

¶ Quid de rusticis simul habitātibus et acqui rentibus qualiter eorum bona intelligantur acq̄sita·et qualiter debeāt inter eos diuidi·uide plene per Bar·in·l·i·C·pro socio·et per·d· Bar· de salicceto in·l·si patruus·C·cōmunia utriusq; in·

¶ An rusticus debeat uti pane albo·glo·q͂ non·in·l·fūis urbanis·ff·de l·iii· ubi uide de cibis rusticorum·

¶ Sicut rustici uadunt ad siluam pro lignis·ita debent ire ad ecclesiam pro indulgentiis·et ad ci uitatem pro consilio·secundum Bal·in·l·iuris ig norantia·C·qui admit·ad bo·pos·pos·

¶ De priuilegiis rusticorū nō·in·l·fi·C·de testa·in aut· agricultores·C· que res pi·o· pos·et in·c·fi·de treu·et pa·

¶ Rustici tempore messium et uindemiaruz nō debent uocari ad munera extraordinaria·Bar·in l·i·C·de agri·et censi·li·x·

¶ Sententia rusticoruz est diuidere per mediuz glo·in·l·nensenius·ff·de nego·ges·

¶ Quot sūt species rusticorum·plene per glo·et doc·de imu·ec·iudicatum·d̄ uide·multorū·C·de agri·et censi·l·cum satis·li·x·Host·in sum·de na·ex libe·uen·§·in quibus·

¶ Rustici ecclesie debent conueniri in foro ecclesiast·co·lxxxix·di·iudicatum· ubi tex·cuz glo·adde que diximus sub dictione forus·iudex·

¶ Rusticus emens rem sub titulo ciuis ut euitet collectam debet rem perdere· Bar·in l·i·c·de na ui·non excusan·li·xi·adde quod dixi sub dictiōe emptor·

¶ Nichil impudentius arrogantia rusticorū·uid̄ xlvi·di·in prin·

¶ Quod dicatur prediuz rusticum·quod urbanum·nō de consti·ecclesia sancte marie·adde·ff·de fun·dota·l·dotalis·et·l·urbana·ff·de·ꝟ·sig·

¶ An rusticus sicut mulier possit appellare executionem post sentētiā· nō·C·de iur· et fac·igno·l·f·in glo·ii·

¶ Que sunt spatia in rusticis·nō·in aut·nul·cee·agri·terre·§·i·in glo·in omnes·col·x·

¶ Licet quo ad penam rusticus excusetur ab ig norantia iur·non tamen quo ad nullitatez actus quē gerit absq; solemnitate·C·de iterdic·matri·inter·pu·et tuto·l·i·

¶ Licitum est arguere a dictis antiquoruz rusti corum ut·l·si·chorus·§·i·ff·de le·iii·

¶ Qui comprehendantur appellatione rusticoꝝ et an attendatur habitatio ruris uel opus· uide in·l·pe·ff·de l·iii·et·l·urbana·ff·de·ꝟ· signi·et·l·quemadmodum·ff·de suppel·le·facit·qd̄ dixi·s̄·

Rusticitas An excuset·nō·ff·d̄ iur·ōni·iudi·l·si quis id quod·§·doli·in glo·rusticitatē·Cy·C·d̄ inter· ma·iter tuto·et pu·l·i·nō·de rescrip·super litteris·i glo·simplicitati·

¶ Rusticitas omnia palaz habet·nō·C·loca·l·cer ti·iuris·in glo·et ibi Cy·

Rutilo Hoc·ꝟ·idem significat qd̄ splē deo·de reli·et uenera· sancto·c·i·li·vi·et ibi hoc·ꝟ·

s **Abbatum**

¶ Die sabbati ē ieiunā dum uel non secundum cōsuetudinez patrie· ut habetur·xii·di·illa·

¶ Sabbto ante pēthe·est ieiunandum sicut in sabbato sancto·lxxxvi·di·necessario·

¶ Sabbato est ieiunandum ob reuerentiam sepulture xp̄i·de conse·di·iii·sabbato·

¶ An et qualiter in sabbato pascali sit missa cele branda·nō·de temp·ordi·litteras·in glo·magna·

¶ Sabbati obseruatio conuenienter fuit precepta secundum sanct·tho·secunda· secunde·q·cxx·ar·iiii·et in iii·di·xxxvii·ar·quīto·

¶ Preceptum sabbati debuit cessare tempore gratie· idem·i·ii·q· c·ar·iii·et in ·iii·di·xxxvii·ar·v·

¶ Sabbati obseruationi succedit obſuatio diei dominice·idē in·i·secunde·q·xxii·articulo q̄rto·

Sacer Ecclesia uel alia loca que sunt in potestate hostium non per hoc de sinunt esse sacra·nō·in cle·in plerisq;·de elec·in glo·tali·uide·xiii·q·ii·questa·i glo·ii·ubi de hoc·

¶ De sacro ordine diximus plene .s. sub dictione ordo sacer.

Sacerdos

An sacerdos grecus transferens se cum uxore ad ecclesiam occidentalem possit celebrare. Albri. C. de sponsa. super rubrica tenet q sic.

¶ Sacerdos potest reuelare q aliquis sit hereticus si dictum est sibi in confessione. Albri. C. de here. super rubrica. adde qd dixi .s. sub dictione confessio. et sub dictione hereticus. uel heresis.

¶ An sacerdos possit alii stipulari. uide Bal. in l. i. ff. de iusti. et iur. adde quod pulcre dico .s. piculum .

¶ Sacerdotum maiorum et minorum officium in nouo testamento exordiuz sumpsit a xpo .xxi. di. in nouo. et .c. ministri.

¶ Sacerdos idem importat quod sacrum dans uide .xxi. di. cleros.

¶ Stulticia sacerdotum non debet sub nomine simplicitatis excusari .xxxvi. di. oportet.

¶ Sacerdotibus necessaria est scientia et oratio xxxvi. di. si quis. et eis ii. Ide piculosa est sacrarū litterarum ignorātia .xxxiii. di. cum utiq. et .c. igneantia. quoniam eorum ignorantia nec excusatione digna est nec uenia .xxxviii. di. si i laicis et .c. nulli sacerdotum.

¶ Sacerdotes debent habere pietatez et seruare hospitalitatem .xlii. di. hospitalem.

¶ Officium sacerdotis est predicare pplo .xliii. di. sit rector. et semper in conuiuiis debent hēre lectionem .xliiii. di. pro reuerentia.

¶ Sacerdos capitale crimen cōmittens ab officio et cōmunione priuatur .lxxxi. di. diaconus.

¶ Sacerdotū magna ē dignitas et officiū .xcv. di. ecce ego dico. sunt eniz omniuz fideliū patres xcvi. di. quis dubitet. et ido honorari debēt atq defēdi a pricipibus mūdi .xcvi. di. boni pricipis.

¶ Sacerdotuz malorum non uitam sed doctrinā debemus considerare .i. q. i. significastis. et .c. non quales.

¶ Ille sacerdos bene potest orare pro peccatis aliorum qui propriis non grauatur .i. q. vi. ego autem.

¶ Sacerdos cuilibet indigenti debet prestare auxilium .iii. q. i. nulli dubium. et .c. se.

¶ De sacerdotibus nichil mali suspicandum est nisi sit manifestum .xi. q. iii. absit.

¶ Sacerdotes debent esse solliciti in regimine populi eis cōmissi. et inde gloriam acquirant non iudicium .xiii. q. i. ecclesias.

¶ Qui insequitur sacerdotes iudicandus est sacrilegus .xvii. q. iiii. sicut qui.

¶ An sacerdos pauper licite locet opas suas spirituales. dic q non in precium sed in elemosinam sta nō. Inno. in .c. qm. ne prela. ui. suas.

¶ Sacerdos in foro penitentiali est publica persona et non potest stipulari alteri etiam absenti sta dicit Inno. in .c. fi. de sepul. adde glo. de usur. qq. li. vi. uide Bar. i. l. i. § huius studii. ff. de iusti. et iur. et quod nō. Inno. de conuer. coniu. dudu3 dixi supra proxime.

¶ An filius sacerdotis sit natus ex damnato coitu. glo. q sic. i auth. qui mo. na. effi. sui. § fi. colla. vii.

¶ Que sunt pertinentia ad officium sacerdotis nō. xvi. q. i. adiicimus. de conse. di. iiii. constat glo. et doc. in .c. significauit. de cor. uicia.

¶ An appellatione sacerdotis ueniant inferiores glo. et doc. de coha. cle. et mulie. c. ii. de pigno. c. i. adde glo. i. q. i. qui per pecuniaz. que dicit q appellatione sacerdotis uenit omnis ordo sacer.

¶ An sacerdos nō celebrans quotidie peccet. nō. de conse. di. ii. quotidie. doc. de coha. cle. et mu. uestra. in iiii. op. adde sanc. tho. in ultima par. sū. q. lxxxii. articulo primo. ubi uide quotiens i āno sit celebrandum.

¶ Que sit pena sacerdotis reuelantis cōfessionē tex. de peni. omnis. in fi. de peni. di. vi. sacerdos et ibi pulcra. q. in glo. nō. glo. xiii. di. nerui. quam uide omnino. adde Hosti. de eo qui cogno. cōsā. uxo. sue. ueniens. qui dicit q de uoluntate confitentis potest reuelari alteri pro consilio habēdo de adul. significasti. Io. an. de testi. nuper. in glo. fi. et .c. testimoniuz. uide de excep. c. i. i glo. spe. ti. de tes. § i. . item opponitur Archi. l. ci. in capite .ii. q. vii. ipsi apl'i. Hosti. in sum. de peni. § in quo teneatur. in prin. adde quod diximus sub dictione confessio.

¶ An peccatum faciendum possit sacerdos reuelare. doc. in dicto .c. omnis. uide in dicto .c. sacerdos. ubi per Archi. facit glo. ii. q. i. si peccauerit.

¶ An credens se sacerdotez cum non sit uel baptizatum cum non sit conficiat uerum corpus xpi seu alia sacramenta. glo. q non licet conferat effectum sacramenti ppter bonam fidē et cōmuēz opinionē. glo. de presbi. non bap. c. ii. facit glo. de elec. dudum. ii. glo. de offi. ordi. pastoral'. adde qd dixi sub dictione error.

¶ De honore exhibendo sacerdotibus etiaz per pricipes. uide .xi. q. i. sacerdotibus .vi. q. i. sacerdotes. et .c. se. et .c. ex merito. et .c. deteriores. de heti. cū ex iniūcto. circa fi. xii. q. i. futurā .xcvi. di. quis iam .xi. q. iii. absit.

¶ Sacerdociuz melchisedech fuit ante .l. scriptā nō. Hosti. et doc. qui fi sint le. per uenerabilem idem Hosti. de sacra unc. c. i.

¶ Sacerdotes dicuntur reges et sacerdocium regale. de elec. si finita. li. vi. i. petri. ii. bonus. tex. xii. q. i. duo sunt.

¶ Contra seculares carpentes uitam sacerdotū bonus tex. i. q. i. multi. vi. q. i. sacerdotes.

¶ An sacerdos possit esse tutor. nō. lxxxvi. di. peruenit. xvi. q. i. generaliter.

¶ Sacerdos debet pcedere milites. uide Io. an. de ser. non ordi. eo libentius.

¶ An sacerdos qui al' est notarius possit ut notarius scribere legatum factum ecclesie sue. Io. an. in .e. cum inter nos. de ce. iudi. tenet q sic per illum tex. quod nō.

¶ Sacerdotes dicuntur nuncii dei. de peni. di. i. quem penitet. alibi dicuntur ministri .i. q. ii. sacerdos. alibi antistites. de peni. di. i. in actione. alibi dicuntur prepositi .c. di. multiplex.

¶ Sacerdotes curati tenentur ire ad sinodū epi secus de non curatis nisi particulariter citarētur et primi tenentur soluere cathedraticum. hoc nō. de maio. et obe. q super his.

¶ Sacerdos nec stans ad altare. nec indutus uestibus sacerdotalibus nichilominus cōsecrat. hic 3

quidam contra·uide de elec·ꝙ ficut·§·ff·

¶ Sacerdos cognoscendo uxorem quam primo habebat cõmittit incestuz et plus peccat q̃ si cognosceret solutam·ut nõ·lxxxi·di·ministri·

¶ Sacerdos debet credere confitenti dicenti se habere licentiam a sacerdote suo prochiali·nõ·i cle·i·de peni·et remis·in·v·glo·de peni·di·vi·c·fi·in glo·pe·

¶ Sacerdos prochialis potest curam alteri sacerdoti cõmitere sine licẽtia superioris ad modicũ tempus·s·trium septimanarũ·et sic fuit disputatũ in·c·cum ex eo·de elec·li·vi·

¶ Sacerdoti offert diaconus calicem in missa non eucaristiam·nõ·xciii·di·peruenit·in glo·i·

¶ Sacerdos concelebrans episcopo si dicit uerba consecratoria anq̃ episcopus conficiat·de elec·ꝙ sicut·super·ꝓ·celebrans·

¶ Quas personas possit sacerdos habere secum nõ·lxxxi·di·uolumus·de coba·cle·et mu·c·i·

¶ Sacerdos poetst presentare clericum ordinandum ad titulum ecclesie sue·nõ·de iu·patro·postulasti·

¶ Sacerdos potest pro exequiis mortuoruz et benedictionibus nubentiũ accipere pecuniam si est consuetudo et agere ut dicitur de simo·tua·i glo·i·

¶ Sacerdos potest suos subditos absoluere ex̃ prochiam suam·in cle·i·de fo·compe·in glo·iiii·et super ea·de offi·lega·nouit in·glo·fi·

¶ Sacerdos legens euangelium nunq̃ debet habere stolaz ut diaconus·nõ·xxiii·di·ecclesiastica in glo·fi·

¶ Si sacerdos etiaz existens in canone misse uideat puerum in periculo mortis potest eum baptizare et postea missam prosequi·de conse·di·i·nullus epus·in glo·pen·

¶ Quilibet sacerdos absoluit a minori excõmunicatione·xi·q·iii·qui cõmunicauerit·in glo·fi·et de cle·excõ·mi·c·ii·in fi·

¶ Sacerdos non debet uocari in testem ubi instrumentum conficitur·xiiii·q·v·c·ul·

¶ Sacerdos memor peccati mortalis dum est i missa debet nichilominus conficere et sumere licet peccet·nõ·vii·q·i·nichil·in glo·i·de cele·miss·de homine·et ibi nõ·in glo·ul·l·di·de hiis uero·i fi·in glo·ultima·

¶ Sacerdos potest cõmunicare infirmũ·per diaconum·de conse·di·ii·peruenit·in glo·et etiam p puerum si est magna necessitas·ut ibi nõ·Archi·uide·xxvii·q·vii·c·iiii·in glo·qđ nõ·

¶ Sacerdos tenetur uxorem suam alere et uestire·xxxi·di·omnes·in glo·i·et ult·

¶ An sacerdos hospitalis possit pauperibus ministrare sacramenta·nõ·in cle·i·de ꝓule·i glo·fi·

¶ Sacerdotes peccant dum sunt in crimine infungendo penitentiam·de pe·di·v·c·i·in glo·peccat·

¶ An sacerdos non imponens penitentiam debitam teneatur·uide de pe·di·i·mensuraz·in glo·iiii·et·c·nullus debite·adde glo·xxxiii·q·iiii·si is qui prelatus·in glo·i·

¶ Si sacerdos qui preest altari uel capelle sue i aliqua ecclesia decedat ab intestato nullo relicto consanguineo eius bona applicantur illi altari uel capelle·de succe·ab intes·sed licet·

¶ An possit fieri sacerdos qui non potest ire sine baculo·nõ·de conse·di·i·nullus epus·

¶ An sacerdos pauper possit cogere prochianos ad oblationes·nõ·de conse·di·i·omnis xp̃ianus·

¶ An ut quis consequatur sibi relictum tanquã sacerdoti debeat probare se sacerdotẽ·uide Bal·in·l·eam quam·C·de fideius·

¶ Ad probationem uel positionẽ sacerdocii nõ sequitur probatio uel positio aliorum ordinũ·de cle·peregri·c·ii·et ibi Inno·Bar·in·l·illud·ff·de acquir·heredi·

¶ Sacerdos potest dotare spuriam suam de proprio·Bal·in autẽ·ex complexu·C·de inces·nup·Bar·in·l·fi·§·si a socero·ff·que in frau·credi·

Sacramentum

Virtus sacramentorum ecclesie ꝑ maliciam ministrorum non uiolatur·ut·i·q·i·sacramenta·et·c·nonne·

¶ Sacramenta per malos ministros collata bonis conferunt gratiam·i·q·i·remissionẽ·et·c·oia

¶ Uera sacramenta non sunt extra ecclesiam·i·q·i·in ecclesia·et·c·extra·et ideo ab hereticis uel scismaticis collata nichil conferunt ad salutez·i·q·i·si quis·

¶ Sacramentum est sacre rei signũ et inuisibilis gratie uisibilis forma·de conse·di·ii·sacrificium adde quod dicam·j·

¶ Quot sint sacramenta·et que necessitatis·et que uoluntatis·glo·de transac·ueniens·doc·de sacra·non iteran·super rubrica·ubi uide quid sit sacramentum·et que fuit causa instituendi sacramenta·adde glo·i·q·i·§·sed notandum·glo·de hereti·ad abolendam·

¶ An quilibet de episcopatu possit recipere sacramenta in ecclesia cathedrali·glo·et doc·in·c·officiũ·de offi·archipsbi·

¶ An existens extra ecclesiam possit conferre sacramenta ecclesiastica·glo·et doc·de cõsue·q̃to glo·i·q·i·si iustus·et·c·se·ix·q·i·ordinationes·et ibi glo·tex·cum glo·xxiiii·q·i·scisma·et·c·subdiaconus·in glo·et·c·ul·ubi tex·et glo·in quibus uidetur distingui inter sacramẽta necessitatis et uoluntatis seu dignitatis·adde tex·et glo·i dicto §·sed notandum·i·q·i·itra·et multis·c·se·ad idez xv·q·ul·c·ul·i·q·i·multi·et·c·se·de mã·uide Hosti·in sum·đ temp·ordi·§·et a quo·ꝓ·hoc sit·ga fides tua·et in sum·de remissio·§·utrum fiat·et in sum·de coba·cle·et mulie·§·quid sit notoriuz ꝓ·ut autem·

¶ Que sit ratio ꝙ existens extra ecclesiam põt sacramenta conferre non autem excõmunicare nõ·xxiiii·q·i·§·hiis auctibus·sed melior ratio ẽ quia unuz est ordinis·aliud autẽ iurisdictionis·

¶ An prohibitus a perceptione unius sacramẽti uideatur prohibitus a perceptione omniũ·nõ·v·di·ad eius uero·xcv·di·illud·de tornea·c·i·đ rapto·super eo·glo·de sepul·c·fi·

¶ An sacramentum extreme unctionis possit reiterari·glo·ꝙ sic·de secũ·nup·uir autem·dic ꝙ in uno anno et una tantum infirmitate quis semel tantum debet ungi·si autem in uno anno pluries infirmaretur totiens debet ungi quotiens infirmatur·idem si esset una infirmitas que duraret pluribus annis quia quolibet ãno debet ũgi·

¶ Sacramentum est signũ unius rei tantuz·scđm

Tho·in·i·par·q·lx·ar·iii·et est semp aliqd sensibile·ea·q·ar·iiii·et in·iiii·di·i·ar·iii·

¶ Sacramenta requirūt determinata uerba·idē i prealle·q·lx·ar·vi·et·vii·et in·iiii·di·ar·x·et determinatas res·ea·q·lx·ar·v·

¶ An liceat addere uerbis sacramentorū·uide i prealle·q·lx·ar·viii·

¶ Sacramenta sunt instituta in remedium·idez in·iii·par·q·lxv·ar·i·

¶ Sacramenta sunt necessaria ad salutem·in p̄alle·q·lx·et·lxv·ar·iiii·et in·iiii·di·i·ar·ii·et·iiii·et in sum·contra genti·li·iiii·q·lvii·nullaz tamē est solum in remedium·idem in·iiii·di·ii·ar·ii·et nullum est in remediū pene·ea·di·ar·iii·quid de culpa·uide per eundem in·iiii·di·ii·ar·quarto·

¶ Sacramenta non fuerunt necessaria i lege nature·nec ante peccatum·nec ante xp̄m·idem i·iii·par·q·lxi·ar·vi·et·viii·et in sum·contra gētiles li·iiii·q·lvii·

¶ Sacramenta legis moisi debuerūt addi supra sacramenta nature·idem i·iiii·di·i·ar·ix·et de eorū conuenienti institutione·uide in·iii·par·q·lxi·ar·iiii·et in·iiii·di·x·

¶ Sacramenta noue legis continent gratiam·idē in·iii·par·q·lxxii·ar·iii·et in·iiii·di·i·ar·xiii·et i q·de ueritate·q·xxvii·ar·iiii·et in sū·contra gē·li·iiii·q·lviii·

¶ Sacramenta habent uirtutē ex passione xp̄i ea·q·lxii·ar·v·et in·iiii·di·i·ar·xiiii·

¶ Sacramenta ueteris legis non cābant gratiam idem in·iiii·di·i·ar·iiii·et in·iii·par·q·lxii·ar·vi·et in·i·ii·q·ciii·articulo·ii·

¶ An usus sacramentorum ueteris legis esset meritorius·idem in·iiii·di·i·ar·xviii·et an purgaret ab imundiciis·ea·di·ar·xix·

¶ Intrinseca operatio sacramentoruz est solius dei·idem in·iii·par·q·lxiiii·ar·i·et·ii·

¶ Sacramenta non possunt conferre quicūq̄ angeli·idem in·iii·par·q·lxiiii·ar·iii·et·vii·et i·iiii·di·xiiii·et·xv·

¶ Sacramenta requirunt actionē ministri licet non rectā·idem in·iii·par·q·lxiiii·ar·viii·et·x·et in·iiii·di·vi·ar·iiii·et·v·nec requirunt fidem in ministro·in prealle·q·lxiiii·ar·ix·et in·iiii·di·vi·ar·viii·

¶ Sacramenta sunt·vii·idem in·iii·par·q·lxv·ar·i·et in·iiii·di·ii·ar·v·

¶ Quare sacramentum extreme unctionis detur infirmis·et an liceat ungere oleo non conseerato·et de multis circa hoc sacramentum·uide per glo·xcv·di·peruenit·glo·de conse·di·v·i sū·uide sanc·Tho·in li·de ueritate·li·vi·c·xxxiii·

¶ Quot modis unū sacramentum sit alio excellentius·dic ratione efficacie·ut baptismus·rōne sanctitatis·ut eucaristia·ratione significationis ut coniugiū·ratione conferentis·ut confirmatio glo·est nobilis·de conse·di·ii·nichil i sacrificiis·

¶ Quare deus instituit sacramenta cum solo uerbo saluare homines posset·glo·de conse·di·ii·institutio·

¶ Que sunt sacramenta in quibus non cōfertur gratia·glo·et doc·in·c·fi·de p̄sbi·nō bap·

¶ An sacramentum extreme unctionis debeat dari non penitentibus·tex·et ibi Archi·xcv·di·illud·

¶ An sit potius danda pecunia presbitero qui aliter non uult conferre sacramenta q̄ patiendū q̄ infirmus decedat sine sacramētis·glo q̄ sic·i·q·i·baptizandis·

¶ An damnatus ultimo supplicio detur sacramētum extreme unctionis·uide Io·an·de bēti·cap eo·li·vi·Archi·xcv·di·§·oleo·

¶ An recipiēti sacramēta ab alieno sacerdote et dicenti se facere de licentia proprii sacerdotis sit credendum·glo·et pau·in cle·religiosi·de priuil·ubi uidetur concludi q̄ sic in sacramentis necessitatis·uide qd̄ diximus·s·sub dictiōe sacerdos·

¶ An extrema unctio dicatur unū sacramentuz uel plures cum fiat per partes·uide Archi·xcv·di·§·oleo·ubi de hoc·

¶ An in sacramentis ubi requiritur missa possit episcopus facere cantare missam per aliū et ipse sacramenta conficere uel ministrare·tex·facit q̄ nō·de cōse·di·i·porro·doc·de cele·mis·referēte·

¶ An extrema ūctio sit sacramētū·nō·de cōse·di·i·in glo·sum·

¶ An sacramēta corpori collata pereāt perempto corpore·glo·i·q·i·corporalia·

¶ An extrema unctio sit danda pueris·uide lau·in cle·i·de priuil·

¶ An extrema unctio possit dari per diaconuz glo·in·c·i·de custo·euca·quid per laicū·uide glo·xxiiii·q·ii·c·fi·

¶ An sacramenta sint danda cathecuminis·hug·xcv·di·illud·

¶ An sacramenta sint danda nō petētibus·tex·et ibi pau·in cle·i·de peni·

¶ Sacramēta collata ab habente potestatē etiā contra prohibitionem superioris non sunt iterāda·doc·de consue·quāto·glo·de elec·prouida·li·vi·glo·et doc·in cle·in plerisq̄·de elec·nō·in cle·i·de regula·in glo·in·℣·irritum·doc·in·c·meminimus·de accusa·

¶ An omnia que interueniunt in sacramētis sit de substantia·Archi·xxiii·di·episcopus·Inno·ī de sacra·non iteran·c·ii·

¶ Quot sunt species sacramentorum·uide Archidi·de conse·di·i·c·i·super glo·i·

¶ Modus quem seruat ecclesia metropol·in cōferendis sacramētis et diuinis officiis exercēdis debet seruari in aliis ecclesiis·xii·di·de hiis·de consecra·di·ii·institutio·

¶ An cui unuz sacramentū conceditur uel negat alia concessa uel negata intelligantur·uide de sepul·c·fi·xcv·di·illud·

¶ An omnia sacramenta sint in crucis signaculo conferenda·nō·de conse·di·v·nūquid·

¶ An duo sacramenta imperfecta faciant unuz perfectum·uide·xxiii·di·quorūdam·

¶ An ficte accedens ad sacramenta celebrāda uel accipienda aliquid agat·uide tex·et quod ibi nō·de baptis·maiores·glo·de reg·ut clerici·add quod dixi supra sub dictione fictio·

Sacrarium Est locus in quo sacra reponunt·ff·de re·diui·l·sacra·§·sacrarium·

Sacrificium Quid sit sacrificium quid sacramentū·qd ministerium·habetur·i·q·i·multi·de conse·di·ii·sacrificium·et·c·sequenti·

¶ Sacrificium aliquod necessarium erat ante circumcisionem. sanct. Tho. in. iii. par. q. lxx. ar. uii. et in. iiii. di. i. ar. xi.

¶ Sacrificium offerendũ est soli deo. idem. ii. ii. q. lxxxv. ar. i.

¶ Sacrificium obtulit deo abraham. ysaac. in p̃alle. ar. i.

¶ Ad sacrificium offerenduz tenentur homines ĩdifferẽter. et ante legem. et sub. l. ueteri et noua ĩ. ii. q. lxxxix. ar. ix.

¶ Sacrificium dicitur multipliciter. idem in. i. di. xv. ar. ix.

Sacrilegium sacrilegus

¶ Sacrilegium est fraudare pauperum elemosinam. xii. q. ii. multi edificant.

¶ Sacrilegium est grauius fornicatione. xvii. q. iiii. sicut qui ecclesiam.

¶ Sacrilegium cõmittitur multipliciter. ut habetur. xvii. q. iiii. sacrilegium. et adde ꝙ quicũq͂ mentitur cõmittit sacrilegium. de peni. di. i. serpens decepit.

¶ Sacrilegus ad altiores ordines promoueri nõ potest. l. di. si quis presbiter.

¶ Sacrilegus est qui bona ecclesie indebite retinet. xvii. q. iiii. sacrilegium. et. c. sicut qui ecclesiam. et c. attendendum. et. c. qui rapit.

¶ Quot modis cõmittitur sacrilegiũ. nõ. Inno. de sen. ex. cum pro causa. faciunt. nõ. de fo. cõpe. conquestus. in cle. si quis suadente. de peni. tex. et glo. xii. q. ii. de miro. c. indigne. ff. ad. l. iul. pecula. per totum. ubi quicquid sit sacrilegium. et que sit eius pena. adde Bal. in l. si non dum. C. de fur. ubi ponit quot modis cõmittitur sacrilegiuz Io. an. in. c. felicis. de peni. li. vi. et ibi per do. pe. de ancha.

¶ Sacrilegium est occidere sacerdotem uirginẽ uel quamlibet mulierez in loco sacro et furari rẽ sacram. in prealle. q. xcix. ar. ii. et ibi uide ꝙ sacrilegium habet plures species.

¶ Sacrilegii pena est pecuniaria. ea. q. ar. ix. et potest esse excõmũicatio. ea. q. ar. iiii. ubi uide q̃ sit pena sacrilegii secundum leges ciuiles.

¶ Sacrilegii pena est irregularitas. idem. ii. ii. q. cliiii. articulo. x.

¶ Sacrilegium cõmittit iudex rapiens aliquem de loco sacro. ii. ii. q. xcviiii. ar. ii.

¶ Sacrilegiuz est grauius peccatũ omnibus speciebus luxurie. ii. ii. q. cliiii. ar. xii.

¶ An sacrilegus sit ipso iure excõmũicatus. dic ꝙ sic in uiolatore uel incendiario ecclesie. secus ĩ aliis. de sen. ex. tua. et. c. conquesti. tex. et glo. xvii. q. iiii. omnes.

¶ Reputare indignũ eum quem princeps reputat dignuz est crimen sacrilegii. xvii. q. iiii. §. cõmittunt. et in. l. i. et. ii. C. de crimi. sacri.

¶ Secundũ quam speciem sacrilegiũ sit grauius uide sanc. Tho. ii. ii. q. xcix.

¶ Cognoscens monialem carnaliter cõmittit sacrilegium. glo. xxvii. di. c. si.

¶ An quodlibet sacrilegium inducat penam depositionis. uide glo. xxiii. q. iii. non ĩ ppetuum.

¶ Auferẽs aliquid de ecclesia est sacrilegus et cũ eo dispensare potest episcopus. uide. xv iii. q. qui si forte. adde quod auferens sacrum de sacro punitur de iure canonico tanq̃ fur et sacrilegus dictum est. Archi. de conse. di. i. corpora. qui allegat. xxiii. q. iiii. quid ergo.

¶ Inuadens res clericorum non propterea committit sacrilegiũ. nõ. in. c. siliter. xvi. q. i. i glo. i.

¶ Sacrilegium impedit promouendum ad imperium. tex. de elec. uenerabilem. post prin.

¶ Sacrilegium est crimen ecclesiasticum quandoq͂ tamen punitur per iudicem secularẽ cuz imponitur pena corporalis. secundum Hosti. de fo. compe. cum sit. uide. ii. q. i. in primis. ubi de persona. et adde ꝙ sacrilegus potest coraz utroq͂ iudice conueniri. ut dicto. c. cum sit.

¶ Que sit pena sacrilegii. uide. ff. ad. l. iul. pecula. l. sacrilegii capite. et ibi glo. i. Bar. d̃ re. iur. que multotiens.

¶ Quot requiruntur ut fiat sacrilegium. nõ. ff. ad. l. iul. pecula. l. diuus seuerus. Bar.

¶ Crimen sacrilegii incurrit quis imponẽdo ecclesie collectã non debitam. uide. C. de sacro. sãc. ecclesie. l. penl.

Sacrista

Si per ecclesiam deputetur sacrista ad custodiam depositorum tunc non obligatur ecclesia nisi sit uersuz in utilitatem ecclesie uel depositum recipiatur a prelato et capitulo. de depo. c. i.

Sacrum

Sacra uasa nõ nisi a sacris hominibus pertractari debẽt. d̃ peni. di. i. in sancta.

¶ Locus sacer non potest fieri per laicum sine auctoritate episcopi. d̃ dona. inter dilectos. tex. et ibi doc. de reli. domi. ad hoc Inno. de sepul. abolendum. glo. xiii. q. ii. clerico. in glo. ii. etiam. et ibi si edificetur altare. secundum Inno. de dona. inter dilectos. uide quod diximus. s̃. sub dictiõe religio uel religiosum.

¶ An locus sacer captus ab hostibus desinat esse sacer. uide. nõ. vii. q. i. pastoralis. i glo. fi.

¶ An locus ubi erat eccl'ia remaneat sacer si ecclesia destruatur. glo. xix. q. iii. que semel.

¶ Quando res desinant esse sacre uel religiose nõ. ff. de cõtrahen. emp. l. et de sacra. in glo. i. isti. de re. diui. §. si quis uero. in glo. manet.

¶ An res efficiatur sacra per uotum uel ultimã uoluntatem. nõ. C. de fur. l. iii. i glo. i.

¶ Quid sit ꝓprie res sacra. uide. ff. de re. diui. l. sacra. §. i.

¶ Sacra res non recipit extimationem. ff. de re. diui. l. sacrum. §. fi. et qd̃ ibi nõ.

¶ An res sacra possit effici propbana. uide. ff. de ꝟ. ob. l. inter stipulantem. §. sacram. et per quem uide. eo. ti. l. continuus. §. cum quis. ubi glo. dicit ꝙ per solum principem.

Saginum

Exponitur. i. larduz. et an liceat comedere illis dieb⁹ quibus oua et caseus comedũtur. uide glo. l. di. presbiter. faciunt. nõ. v. di. deniq͂.

Sagittarius

An ars sagittariorum sit licita. uide in. c. i. d̃ sagit. adde. xxiii. q. i. dñs. et. q. viii. ut pridem.

¶ Que sit pena exercentiũ artem sagittariorũ uide plene in dicto. c. i.

Sal

Per sal designantur uerba sapientie xliii. di. sit rector.

¶ Sal cũ aq̃ benedictum magnam habet uirtutẽ

de conse·di·iii·aqua·
¶ Quare sal benedictum ponitur in aqua pueri baptizandi·uide de conse·di·iiii·p⁹ea signatur·
¶ In cunctis nostris operibus debet esse sal·i· sapientia·de conse·di·iiii·sal celestis·adde quod in lege precipit dominus·ut i omni sacrificio offeretur sal·uide leuitici·ii·c·
¶ De salib⁹ regalibus·uide d̄ re·permuta·c·nl·

Salarium Salariū nō debetur offici ali post āministrationez d̄ posteram·Barto·in·l·absenti·ff·de donac·
¶ De salario assessoris remoti propter suuz delictum an debeatur pro parte tēporis quo bene seruuit·Bar·in·l·meuia·ff·de ali·et ciba·le·
¶ Salarium debetur famulo etiaz si fuerit egrotus·tamen ex quo cōualescit tenetur seruire·ar·l·cuz quidam·C·de condi·inser·specu·ti·de loca·§·postquā·℣·quid si·adde glo·in·l·arboribus·§·de illo·ff·de usuf·et·l·cum heres·§·sticus·ff·de statuli·dixi plene·s̄·sub dictione īfirmitas·
¶ Salarium consultoruz per quem solui debeat Io·an·in addi·specu·ti·de consi·requisi·in prin·adde Bar·in·l·precipimus·circa fi·C·de app·
¶ Con̄ doctores et stipēdiarios nolētes recipeř salarium tempore debito·uide tex·et ibi Bar·in l·fortissimi·C·de ero·mili·anno·li·xii·
¶ An salarium datuz aduocato repetatur si cā nō completur·uide in·l·i·§·diuus·ff·de ua·et extra·ordi·cog·
¶ An et quādo generaliter locātes operas suas debeant tēpore īfirmitatis habere salariuz·Bar·plene in·l·si uno·§·item cū quidam·ff·loca·doc·in·c·propter·de loca·
¶ Quo tempore debeat solui salarium procuratori·aduocato uel famulo·nō·in·l·i·C·de suffra et·l·quisquis·C·de postulan·et·l·properandū·§·sillo·C·de iudi·specu·ti·de salari·§·nunc de procuratorum·in fine·et·§·sequitur·℣·sed quando soluetur·Inno·et doc·in dicto capitulo propter glo·i·q·iii·uendentes·
¶ An si ille qui tenetur soluere salarium habet unde soluat et negligit·ac ꝓpterea ille cui debet fieri solutiō mutuat sub usuris ille teneat̄ soluere usuras·Bar·ꝙ sic·in·l·per hanc·C·de eroga·mili āno·li·xii·
¶ An salarium debeatur assessori uel aduocato si lis termineur per concordiam uel moriatur delegatus·habetur·ff·de offi·asses·l·diē functo·ff·loca·l·qui operas·et·l·ex conducto·§·item si·ff·de ua·et extraor·co·l·i·§·diuus·et ibi Bar·glo·fi·e·statutum·§·assessorem·de rescrip·li·vi·
¶ Quis habeat taxare salarium aduocato·assessori uel notario·nō·specu·ti·de sala·§·ii·plene·in dicto·§·assessorem·
¶ Quis habeat soluere tale salarium·nō·C·de re·credi·l·pe·§·expēsis·Bar·in·l·si postulauerit·ff·de adulte·spe·ti·de asses·§·salariū·℣·fi·sed nūquid·de hiis nō·do·Cardi·floren·in cle·i·de eta·et quali·
¶ An salarium debitum defuncto debeatur heredi ratione officii non completi per defunctum tex·et glo·ꝙ sic·in·l·si quis·C·de proxi·sa·scri·li·xii·plene per Bal·x·colla·quis dicatur dux co·et mar·
¶ Stipendiarius siue doctor tempore peregrinationis debet habere salarium si de licentia dn̄i peregrinatur·B·l·in·l·si ea·C·de condi·inser·ꝙ allegat glo·quam dicit esse singularem·in·l·desertorem·§·si ad diem·ff·de re·mili·uidetur esse casus multū singl'aris·in·l·hac lege·C·de proxi·sa·scri·li·xii·facit·C·de ero·mili·anno·l·iubemus·li·xii·
¶ Quid sit salarium·uide·ff·man·l·salariuz·ff·ne quid in lo·pub·l·ii·§·si quid·
¶ Qua actione petatur salarium·nō·C·de suf·l·i·ff·man·l·salarium·insti·man·§·fi·in glo mercedem·Cy·C·de dona·ante nup·aut·dos data·in fi·q·Bar·ff·de ua·et extraor·cogni·l·i·§·aduocatos·specu·plene titulo d̄ salario·§·ii·et·iii·de fo·compe·c·i·in glo·salariis·et glo·se·li·vi
¶ An salarium debeatur pro toto tempore uel opere si ante moriatur ille qui debet habere uel casu impediatur·nō·C·de aduo·diuer·iudi·l·post in glo·fi·Bar·plene·ff·de ua·et extraor·cog·l·i·§·diuus·et ibi glo·idem Bar·C·de domesti·et ꝓtecto·l·fi·li·xii·C·de agen·in re·l·matriculam·e·li·specu·ti·de sala·§·fi·
¶ Si non fit cōuentuz super salario intelligitur de consueto·nō·Cy·C·loca·l·excepto·in fi·et uide quod nō·Bar·ff·d̄ ua·et extraor co·l·i·§·sed et comites·
¶ An iudex debeat habere salarium si partes concordent·nō·specu·ti·de sala·§·i·ad fi·
¶ Quis debeat soluere salarium tercio si duo assumpti discordēt·nō·specu·ti·de asse·§·salariū·℣·quid si duobus·
¶ Si duobus constitutum est salarium et unus moritur uel non implet·an accrescat alteri·Bar·ꝙ non·in·l·i·C·de legatio·li·x·
¶ An ille qui gerit actum cōmissum alteri debeat habere salarium·nō·ff·ad munici·l·titio·in glo·incidisset·et ibi Bar·
¶ An officialis qui propter culpam remouetur debeat petere salarium·nō·Bar·ff·de excu tu·l·ex hiis·facit quod dixi·s̄·
¶ Salariuz procuratoris non debet excedere sūmam centū florenorum·quia nec salarium aduocati debet dictam sūmam excedere·glo·et Bal·i rubrica·C·manda·aliqui·nō·in·l·i·§·si cui·ff·de ua·et extraor·co·
¶ Arbitri debent habere salariū·in aut·de nup·§·ne autem·uidet casus·in·l·in sacris·C·de ꝓxi·sa·scri·li·xii·et in·l·quotiens C·de priuile·sco·e·li·sed utrobiq̄ exponi consueuit arbitro·i·iudice delegato·et ita uidetur sentire specu·ti·de arbi·§·fi·℣·sed nūquid arbiter potest a ptibus·facit quia arbitri eliguntur ut expense euitentur·ut l·i·et·l·qui seruuz·prope fi·ff·de nego·ges·ff·man·l·qui procurator·§·fi·et·l·ex mandato·
¶ Judex ordinarius nō recipit salarium a ptibus sed ex publico·in aut·ut diffe·iudi·§·fi·in delegato·dic ut i aut·de iudi·§·ne autē labor·Guil·in·l·diem functo·ff·de offi·asse·uide plene de rescrip·statutum·li·vi·
¶ Preses proficiscens extra prouinciā nichil debet a subditis recipere preter salarium·i aut·de man·prin·§·illud tamen·
¶ Regulariter salaria sunt prohibita de publico nisi a principe concedantur·l·i·C·de sala·li·x·
¶ Si aduocat⁹ cui cōstitutū est salariū dimittit

litez indefensam tempore iminentis periculi nō habebit salarium et habitum reddet·l·diuus·ff· de ua·et extraor·co·Bal·in·l·idem·C·loca·

¶ Si quis conducitur pro certo tēpore pro certo salario quo finito iterum reconducitur sine expressione alicuius salarii·intelligitur recōductus cum primo·ar·l·etiam·C·de iur·do·et ibi Bal·

¶ Assessor cui non est constitutuz salarium a suo potestate potest tēpore sindicatus petere ꝙ siodicatores ex eorum officio sibi constituāt·ut ·l·i·§· sed si comites·ff· de ua·et extraor·cogni·et ibi hoc nō·Bar·

¶ Procurator non potest petere sibi constitui salarium per officium iudicis·nō·Bar·in·l·i·§· aduocatos·ff·de ua·et extraor·co·sed potest petere ex promissione si est sibi promissum af·ex locato·

Saline Sunt eorum in quorum prediis sunt·ff·de censi·l·fo rma·circa fi· contra·ff·de publica·l·sed et hii·C· de uecti·l·si quis·uide de ·℞·sig·sup quibusdam·§·preterea· et ibi Inno·et Hosti·

Salomon An sit damnatus·uide remiss·de cōstitutionibus ne imitaris·ubi uide·

¶ Salamon et dauid i adolescentia reges fuerūt lxxvii·di·regulariter·

¶ Salomon non diuitias·non longam uitaz sed sapientiam a dño impetrauit et obtinuit·xxxvi· di·ecce ꝙ qui ecclesiasticis·

¶ Salomon luxuria muliebri superatus templa ydolis fabricauit·xxxii·q·iiii·salomon·

Saltem Hec dictio saltem quando iūgitur cum uel aut alternatam seu denotat alternationem ordinis·tex·est notabilis·de dona·inter ui·et uxo·per uestras·in fi· et nō·pau·et do· Car·flo·in cle·cā·de elec·et·c· quia propter·eo·ti·ubi Io·an·super·℞·uel saltē·

¶ De materia huius dictionis uide Bar·in·l·i· ff·de iur·codi·et·l·sup·ff·de aqua· plu·ar·adde quod nō·de rescrip·statutum·§·sed et i duobus super·℞·saltem·plenius per Io·an·in addi·spe·ti· de offi·om·iudi·§·ultimo·℞·sed nunquid a sñia Item potest dici ꝙ hec dictio est causatiua·ut· C·de epi·et cle·l·oms·et·l·qui sēp·ff·de re·iur·

Saltus Nullus debet ad ecclesiasticam dignitatem promoueri ꝑ saltuz lix·di·si officia·lxxvii·di· nullus· de eta·et q̄li· cum in magistrum·et in toto·ti·de cle·per sal· promo·

¶ Quid sit saltus·quid uinaria·quid foresta·ui de glo·in cle·ne in agro·§·porro·de sta·mo·Io· an·in·c·cum dilecti· de donac·et est saltus nemus habens raras arbores ubi fere et homines bene saliunt·

Saluianum De iterdicto saluiano cui spectat et pro qb⁹ rebus et unde dicatur·uide Io·an·de cau·pos·pastoralis·super glo·ad intelligentiam·

¶ An saluianum interdictum detur locatori ꝑdii urbani·nō·Bar·ff·de saluia·inter·l·i·in·i·q· Cy·C·loca·l·certi iur⁹·in·ii·q·

Salus Licitum est pro saluandis ceteris aliqua more nauigantium abicere etiam que diligimus·i·q·vii· dispēsationes·uide in·l·i·et·si·ff·ad·l·ro·de iac·

¶ Saluti proprie nullum comoduz debet ꝑferri i·q·vii·scimus·

¶ Pro salute multorum quandoq̧ pauci sunt puniendi·xxiii·q·iiii·ecce quot crimina·

¶ Saluantur aliqui timore pene·aliqui amore iusticie·xxiiii·q·iii·cum ergo·

¶ Salus alicuius est inextimabilis·ut·ff·de do·dona·l·pensē·

¶ Salutē suā q̄rētibus deus nūq̄ deest in his q̄ sunt necessaria ad salutem·uide sanc· Tho·i·iii· di·xxv·ar·quinto·

¶ Si adam non peccasset soli saluandi fuissent nati·dixi·s̄·sub dictione adam·

¶ Ad salutem aliquis peruenit dupliciter·sanc· Tho·in·iiii·di·xxv·ar·v·

¶ Ad salutem dicitur aliquid sufficere dupliciter·idem in·iiii·di·iii·ar·xxxii·

Salutatio An salutans inimicuz suum uideatur se cum eo pacificare· nō·glo·lxiii· di·cuz adrianus·i glo· ad salutandum·facit quod nō·moderni·i saluta· Gregori· bonus tex·in·c·ex ore·de his que fi·a ma·par·ea·in contra·facit de sen·ex·si aliquez et in cle·si sūmus·et quod ibi nō·de sen·ex·

¶ Salutatio quandoq̧ ꝓhibetur·de sen·ex·si aliquem·xxiiii·q·i·omnis·

¶ Quid conferat salutatio pape·uide per Io· cal·in prohemio decreta·in·iii·q·

Saluum Saluo Qui consentit saluo iure uel ꝑuilegio suo ius suum per talem protestationem cōseruat·ff·qui mo·pig·uel ypo·sol·l·si debitor lxiii·di·cum longe·ix·q·iii·saluo·

¶ Quid importent illa uerba constituo te ꝓcuratorem meū in omnibus saluis exceptioibus meis·uide Io·an·de dila·c·ult·

¶ De his·℞·saluo iure addendi et minuendi uide de fi·instru·inter dilectos·de offi·dele·cū contingat·et ibi nō·

¶ An is qui dicit recipio pecuniam saluo iure meo possit postea petere pecuniam·uide specu·ti·de arbi·§· ℞·sed pone ꝙ dum·

¶ Quid importent illa uerba saluo iure impertinentium et non admittendorum·uide per Io· an·de offi· dele·cum contingat·de testi·ex parte·et in cle·constitutionem·de elec·

¶ Hec uerba saluo iure legitimi possessoris habent uim tacite exceptionis·ut si alius legitime possideat missio facta non sit·Bal·in·l·edicto·x· colump·C·de edic·di·adri·tol·allegat glo·in·l· idem·§·si·ff·famil·hr·et quod nō·Bar·in·l·ille a quo·§·i·ff·ad trebel·

¶ Promittens rem saluam fore tenetur eaz cōseruare a dāno et furto·ff·nau·cau·stabu·l·nauta·et ibi nō·

Saluus conductus Potest qs peter saluū cōductum et signū ubi timet de iniuria· Guil· de Cu·in·l·sanc·tū·ff·de rerum diui·

¶ An contra illum cui datus est saluus conductus possit agi saltim usq̧ ad sñiam·doc·ꝙ sic·per tex·in aut·de man·prin·§·sed neq̧·

¶ Littere de saluo conductu non sunt dande delinquentibus·et si dantur non sunt seruande i

prealle. § sed neq. in aut. de man. prin. coll. iii.

¶ De saluis conductibus uide Bar. i. l. iubem⁹ C. de digni. li. xii. et in. l. i. C. de lustra. auri. et i l. i. ff. ad. l. iul. maies.

¶ Etiam cuz litteris de saluo conductu quis nō tenetur se cōmittere capitalibus inimicis. ut h. non contes. accedēs. ii. uide glo. de rescriptis sta tutum. § cum uero. li. vi. ubi de hoc.

¶ Si factus est alicui saluus conductus ueniēdi intelligitur etiam recedendi. Bar. i. l. utimur. ff. de sepul. uio. in aut. habita. C. ne fi. p patre. et in. l. i. et. ii. ff. ad. l. iul. maies. doc. de treu. et pa ce. c. ii.

¶ An finito negocio pro quo datus est alicui sal uus conductus censeatur finitus ille saluus con ductus. pone factus est saluus conductus ut ue niat ad litigandum cum tali. zc.

¶ An finita lite sit finitus saluus conductus dic q sic. per nō. in. c. ii. de treu. et pa.

¶ De istis saluis conductibus quos alii uocant fidancias. nō. plene per Albri. in. l. presenti. C. de his qui ad ecc. confu.

¶ Uiolans saluuz conductum principis incidit in crimen lese maiestatis. ff. ad. l. iul. maies. l. i. et in glo. ii. et ibi doc. et maxime Raf. Cuma.

¶ Si datur saluus conductus eundi et redeūdi intelligitur pro una uice tantum. Bar. in. l. i. ff. ad. l. iul. maies. ubi etiam dicit q si datur saluus conductus omnibus uenientibus ad nundinas in telligitur etiam de bānitis. quod nota.

Samaritanus Significat idē qd custos. nō. de pre sump. nonne.

Sanitas Sanus Deus paratior est ad sanandū animas q corpora. de peni. di. iii. adhuc instāt.

¶ Sanitas corporis plerūq prouenit a sanitate anime sicut et infirmitas. de peni. et remis. cum infirmitas.

¶ Quilibet presumitur sane mentis nisi probe tur cōtrariū. C. de testa. ubi glo. et in. l. ii. C. qui tes. fa. pos. ubi Bar.

¶ An de sanitate mentis credatur medicis. uidē Bal. in. l. i. C. de testa.

¶ Qui sanatus est perinde est ac si non fuisset infirmus. ff. de edil. edic. l. q si nolit. § q si ita. qd nō. xxiii. q. vii. uides. l. di. ferrum.

¶ An sanis sit danda eucaristia tempore inter dicti. nō. de sen. ex. alma. in glo. sed nūq. li. vi.

Sanctitas Sanctus Qui nō sunt sci non debent tractare sancta. lxxxi. di. maximian⁹

¶ Sanctius ē mori fame q uesci ydolatis. xxxii. q. iiii. sicut sanctus.

¶ Quis possit canonizare sanctos. et quot req rantur in eorum canonizatione. glo. in ea. l. de re li. et ue. sanc. li. vi. e. ti. c. i. et. ii. ubi Hosti. et do. An. et uide de testi. uenerabili.

¶ An corpora sanctorum possunt transferri de loco ad locum. nō. de conse. di. i. corpora. Hosti. i sum. de reli. et ue. sanc. ꝯ. sed neq. et quibus de causis. ea. di. tribus.

¶ An episcopus possit mandare in sua dioc. ce lebrari festū alicuius sācti. do. Anto. tenet q cū capitulo suo debet hoc facere. in. c. fi. de fer. et ita ego aliquando feci qui mandaui celebrari fe stum sāctoz martirū Scinini et Cypriani fratz militum.

¶ An liceat emere reliquias sanctoruz. uide Io. an. in. c. cōsulere. de simo. dixi sub dictōe religio.

¶ Vnde dicatur sanctuz. uide. ff. de re. diui. l. sanctum.

¶ Quatuor leguntur sanctificati in utero. uide licet Ieremias. Io. baptista. beata uirgo Maria et Iob. de renunc. nisi. super. glo. iii.

¶ Magis est standum dictis sanctorum q legis nō. ff. de offi. presi. l. illud obseruandū. i glo. ii.

¶ Sanctificatio beate uirginis extinxit i ea fo mitez. sanc. Tho. in. iii. di. iii. ar. et contulit ei ple nitudinem gratie. idez in. iii. par. di. xxii. ar. iiii.

¶ Sanctificatio fuit prima beate uirgini post xpm. idem in. iii. par. q. xxii. ar. v.

¶ Sanctificati in utero debent baptizari. idem in. iii. par. q. lxviii. ar. i. et in. iiii. di. vi. ar. iii.

¶ Qualiter xpus fuerit sanctificatus in primo instanti sue conceptionis. dicam. ꝯ. sub dictione christus.

¶ Sancti ueteris testamenti possunt dupliciter considerari. sanc. Tho. in. i. di. xi. ar. viii.

¶ Sanctitas dicitur multipliciter. idem. ii. ii. q. lxxxii. ar. viii.

¶ Sanctitas est pars iusticie. ii. ii. q. lxxx. ar. i.

Sanctio Quid sit. nō. iii. di. in sūma. glo. de rescrip. statutuz. li. vi. in glo. sanctione. et dicitur q proprie est consti tutio cuz pena. adde. C. de no. codi. compo. l. i. ff. de penis. l. sancte. ff. de reruz diui. l. sacra. § pro prie. isti. de re. diui. § sāctio q q. adde i pphemio cle. ꝯ. sane. ubi idem glo. in. ꝯ. sanctionem. et in dicto. § sancte.

¶ Hoc uerbum tantuz pertinet ad. l. imperato ris. in aut. consti. dñm b in glo. i. circa fi. coll. x.

Sanctuarium Dei nō debet iur hereditario posside ri. de conces. preben. e. pe. de deci. ad hoc. de iure patro. consuluit. ubi uide concor.

Sandalictum Quid sit. nō. glo. in cle. attendentes. de statu regularium.

Sandalia Que et quid sint aut qua lia. dic q sunt calciamenta episcoporum deaurata. xciii. di. § compagis. ubi tex. et glo. que etiam ponit de uestibus quibus cooperiuntur equi dominorum Cardinalium.

¶ De istis sandaliis habetur in. c. fi. de usupal. glo. in cle. attendentes. de sta. regu.

¶ Sandaliis diaconi uti non debent. xciii. di. § compagis. et. e. peruenit.

Sanguis Sanguinem propriū quilibet clericus debet effūdere pro defensione ecclesie. xxiii. q. viii. conuenior. ubi tex. et ibi nō.

¶ Clericis nec licet facere nec imperare sāguis effusionem. xxiii. q. viii. licet igitur.

¶ Nigromantici semper utuntur sanguine in suis maleficiis. xxvi. q. v. nec mirum. quia ut ibi dicitur demones amant sanguinem et presertim humanum. uide ibi.

¶ Sanguis capitur pro anima q dicitur habere sedem. in sanguine. de offi. or. irrefragabilis. post

prin. Aliis modis capitur de quibus per Io.an. qui fi.sint le per uenerabilem.℘.rationibus.

¶ Sangwis est detestabilis propter multa que procedunt ex eo.Io.an.in addi.spe.ti.qui fi.sint legit.post principium.

¶ Sanguinis effusio habundantiam tantū comprehendit.nō.de sen.ex.cum illorum.hoc tamē arbitrio iudicis relinquitur.ut dicit ibi glo.ꝙ si modicum.dixi sub dictione effusio.

¶ Per effusionem sanguinis alicuius sancti nō dicitur ecclesia polluta sed magis cōsecrata.Archi.de elec.fundamenta.post prin.de elec.li.vi. super ℘.consecrarunt.

¶ Sanguis debet minui.xiii.die februarii.et sic faciens nō potest mori illo anno ex febre.et ita fuit reuelatum cuidam sancto uiro.ut nō.Io.an. in.c.cum ad monasterium.§.in refectorio.super ℘.minutione.de sta.mo.

¶ Quecunq faciunt accusator.iudex.testis.uel notarius in causa sanguinis.idem in aduocato nō potest ordinari.plene nō.li.di.c.i.

Sapientia Sapiens

Vera sapientia requiritur solum in sacra scriptura.uide.xxxvi.di.§.hinc etiam.

¶ Sapientis est non adimplere id quod male ꝑmisit et reuocare quod male loquutus est.xxii.q.iiii.magne sapientie.

¶ Sapientibus minus credere q̄ sibiipsi nichil ē stultitius.xxiiii.q.iii.quid iniquius.et de constitutione imitaris.

¶ Sapientia est maxima inter omnes uirtutes intellectus.sanc.Tho.in.i.ii.q.lxvi.ar.iii.et.v.

¶ Sapientia est donū quod est in intellectu sicut in subiecto.in uolūtate uero sicut in causa.ii.ii.q.xlv.ar.i.et in.xii.et in.iiii.di.xxxv.ar.v.

¶ Per dona sapientie.scientie.et intellectus perficitur diuersimode potentia intellectiua.idē ii.ii.q.xlv.ar.ii.

¶ Sapientia diuersimode consideratur a fidelibꝫ et philosophis.ii.ii.q.xix.ar.ii.

¶ Que dicatur sapientia terrena.que animalis et que diabolica.ii.ii.q.xlv.ar.ii.

¶ Initium sapientie est timor facta tamen differentia inter timorem seruilem et filialem.idem ii.ii.q.xix.

¶ Sapientiam que est donum habent amantes et pueri baptizati qui sunt sine peccato quantū ad habitum non autem quantū ad actum.idē ii.secunde.q.v.

¶ Sapientie donum est speculatio.idem.ii.ii.q.xlv.ar.iii.et in.iii.di.xxxv.ar.v.et non est sine gratia.ea.q.ar.iiii.et est in omnibus habentibus gratiam.ea.q.ar.v.

¶ Sapientie respondet septima beatitudo.ea.q.ar.vi.

¶ Sapientie opponitur stulticia.idem.ii.ii.q.xlvi.ar.i.

¶ Sapientiam sortiuntur aliqui secundū diuersum modum.et qualiter.idem.ii.ii.q.xlv.ar.v.

¶ Donum sapientie est effectus caritatis non causa.ii.ii.q.xlv.ar.vi.

¶ Sapientie celestis quid sit principiū.q finis qui effectus.uide per eundem in prealle.q.xlv.articulo.vi.

¶ Sapientia que est donū secundum quid est certior fide.idem.ii.ii.q.iiii.ar.viii.

¶ An sapiens electus ad consulendum in causa debeat iurare.uide Bal.in.i.consti.ffo.

¶ Quid importet clausula ꝙ aliquid extēdat ad consilium sapientis tam in contractibus q̄ in ultimis uoluntatibus.Bar.in.l.illa institutio.ff.de he.insti.et.l.ex ea.ff.de.℘.ob.glo.ff.man.l.si mandato ticii.§.si.

¶ Stante statuto ꝙ iudex debeat sequi consilium sapientis.itē ꝙ possit procedere sūmarie debet hoc secundum intelligi secundū primū.uidelicet qd sapiens cōsuluerit.uide Bar.in.l.ptor §.si quis aduentu.ff.ui bo.rap.

¶ Si pater relinquit centū filio ad sensum sapientis.quid īportant illa uerba.uide.nō.in p alle.l.illa instō.et.l.ex ea.adde quod nō.Bal.in.l.captatorias.C.de testa.mi.Albri.in aut.nouissima C.de ioff.te.adde spe.ti.de instru.edi.§.instrm ℘.quid si a contrahentibus.et ibi Io.an.

¶ Presumptio est pro sapiente ꝙ nō erret.ff.de offi.prefec.preto.l.i.C.de legi.l.humanū.

¶ Non debemus plus sapere q̄ oportet sed ad sobrietatem.ad romanos.xii.xli.i.di.sit rector facit.de pecu.di.iii.adhuc.de renunc.c.i.li.vi.

¶ Si conuentum est ut stetur dicto sapiētis et sapiens dixerit ultra ius an sit stādū.nō.ff.mā.l.si mādato ticii.in fi.glo.et ibi Bar.ff.de.℘.ob.et ex ea parte.

¶ Appellatione sapiētis itelligitur sapiēs scdm intellectum naturalem.ff.de arbi.l.i.§.i

¶ Quid possit facere sapiens cum aliquis promittit alteri facere sibi contractū ad consilium sui sapientis.uide Io.an.in addi.spe.ti.de istru.edi.§.instrumentum.℘.quid si contrahentibus et ti.de emp.et uen.§.iii.℘.si fideiussoris.et eo.ti.§.sciendum.℘.item si in instrumento.

¶ Si testator facto testamento dicit uelle illud ualere ad sensum sapientis.uide Bar.in.l.illa institutio.ff.de here.insti.Bal.in.l.captatorias.C.de testa.mili.

¶ Stante statuto ꝙ iudicari debeat cū cōsensu uel consilio sapientis debet intelligi in casu dubio.et si quis illud peteret i casu certo debet ab ipso iudice repelli propter manifestam calūniā ita dicit Bal.in.l.i.C.de legi.

Sarracenus

Insequi debemus sarracenos non iudeos.de quo quare fiat habetur.xxiii.q.viii.dispar.

¶ Sarraceni dicuntur qui neq nouū.neq uetus testamentum receperunt.qui non abagar ancilla abrahe de qua sunt uoluerunt se nominare.sed a sarra uxore libera sarracenos se appellauerunt.

¶ Xpiani qui deferunt sarracenis arma et alia probibita efficiuntur serui capientium.de iudi.ita quorūdam.et.c.ad liberādum.adde qd nico.iiii.in extraua.olim instituit et inouauit ꝙ nullus arma.ferrum.equos.lignamina.uictualia.et alia quecunq mercimonia in alexandriā uel ad alia quecunq loca sarracenorum terre egipti ferre uel mittere.uel de suis portibus deferre permittant.uel extrahi faciant.uel auxilium seu fauorem prestare presumant alias sint excōmunicati ipso facto nec possint absolui nisi de bonis propriis tm in terre sancte subsidiū conuerterint

uel conuertendum persoluerint q̄ tum ad ptes predictas detulerit uel miserint aut deferri·ut s·permiserunt·et ideȝ statuit de omnibus terris soldano subiectis·et addit q̄ al' sint perpetuo infames et intestabiles tam actiue q̄ passiue·que extua·oliȝ postea fuit inouata·p bonifa·i·viii· in extraua·que incipit contra illos·et deinde p cle·que incipit multa inuenti·

¶ An ritus sarracenorum siue gentiliū sint tollerandi·uide sanc·Tho·ii·ii·q·x·

¶ Sarraceni non sūt permittendi in terris xp̄ianorum facere publicam innouationē nominis machometi·tex·in cle·i·de iudi·

¶ Vnde dicant sarraceni·Archi·lvi·di·ismahel· Io·an·de iude·super rubrica·dixi aliquid·s·

¶ An sarraceni possunt missas audire·tex·de cō se·di·i·episcopus·glo·de conse·di·iiii·iudei·in glo·i·xxv·di·perlectis·

¶ Est quoddam genus monete uocatum sarracenorum·ut habetur de confes·c·ii·

Sarcina Pro sarcinis imponendis bestiis·uide Bar·in·l·publici·C·de cursu publi·

Sarculum Est instrumentum quo euelluntur male herbe et inutiles que nascuntur inter bonas·ysaie·vii·et i·regum·xiii·in fi·

¶ Differentiam inter sarculum et fallonē·uide insti·manda·in fine·

Sardinia Tota pertinet ad romanam ecclesiam nullo mediante sicut et ducatus calogaricanus·ut patet d̄ pscrip·si diligenti·circa prin·

Sartor Sartor non debet pro factura unius mantelli accipe nisi unuȝ florenuȝ·tex·est in·l·fortissimus·C·de uesti·mili·li·xii·

Satellites Sunt seruiētes et ministri ut habetur de testi·constitutus·ii·adde d̄·p̄·isto i p̄ma cōsti·ff·§·discipli·

Satis Hec dictio est apta notare implementum ueruȝ et similitudinariū tex·ff·qui satis·cogan·l·i·

Satisdatio Satisdatio usufructuarii de bene utendo non potest in testamento remitti quia est inuenta i fauorem heredis non autē testatoris·tex·et glo·in·l·scire·ff·ut in pos·le·nō·in·l·i·C·de usuris in glo·fi·

¶ An satisdatio de iudicato soluendo prestita in causa principali expirat si appelletur·Bar·in l·ii·C·de procu·et in·l·cum apud·ff·iudi·sol·

¶ An per satisdationem de iudicio sisti res desinat esse integra·nō·in·l·si defunctus·ff·de procura·

¶ An assumpti ad officia publica debeant ante omnia satisdare·Bar·in·l·pe·C·de murile·li·xi·

¶ Si ex forma statuti quis obligatur ad satisdanduȝ si ante acceptionem est ydoneus facultatibus satisfacit statuto ex obligatione bonorum suorum·Bar·in·l·quicūq·C·de fun·patri·li·xi·

¶ Quid sit satisdatio·uide glo·C·de satisdan·super rubrica·ubi uide omnino·

¶ Quot sunt species satisdationis et qui debeant satisdare·nō·Archi·xvi·q·i·monaci·

¶ Satisdatio debet fieri cum fideiussoribus·ff·de·p̄·ob·l·stipulationū·§·satisdatio·ff·qui satis·co·l·i·C·de·p̄·sig·l·sanctimus·nō·ff·de re·iud·l·in eo q̄ plus·§·i·et ibi Bar·interdum appellatione satisdationis sola repromissio continetur ff·de·p̄·si g·l·satisdationis·ff·iudi·sol·l·i·§·nūc uideamus·

¶ Satisdatum intelligimus si est ydonee satisdatum·al'·secus·ff·qui satis·co·l·quotiens·item si duret satisdatum·ff·quo·le·l·i·§·ante pe·

¶ Verbum satisdationis late patet·ff·ut in pos·le·l·si cui·§·satisdationē·de hoc·de ap·preterea·super glo·i·

¶ Qui nō potest satisdare non debet repromittere uel iurare·ff·qui satis·co·l·sciendum·et ibi nō·C·de epi·audi·l·de creationibus·

¶ Qui tutores debeāt satisdare·nō·ff·de legi·tu·l·legitimos·

¶ Inquisitio succedit loco satisdationis·ff·de tu·et cu·da·ab his·l·si impuberi·§·fi·

¶ In iudiciis per quos fiat satisdatio et quibus remittatur·nō·ff·qui satis·co·l·i·in glo·fi·insti·de satisdan·§·per hoc·hodie in glo·i·cum glo·iii·et·iiii·uide in aut·de exhi·re·§·sanctimus·i glo·fideiussore·colla·v·spe·ti·de satis·per totū·

¶ Si satisdatio debet prestari·et ille est ydoneus·sufficit sola cautio cum generali ypotheca·Bar·in·l·quicunq·C·de fun·patri·li·x·

¶ Satisdatio superuacua non est prestanda·nō·ff·de procura·l·non cogendum·§·fi·in glo·penult·in fine·

¶ An possit remitti legatario uel usufructuario per testatorem·nō·insti·de usuf·§·itaq·i glo·

¶ An actor possidens imobilia satisdet in iudicio·nō·Cy·C·de epi·et cle·aut·generaliter·i·iii·q·nō·in aut·de exhi·reis·§·sanctimus·in glo·fideiussor·colla·v·et uide Bar·in·l·fi·C·de p̄ ua·agen·in re·li·xii·et ibi glo·adde Bar·in·l·sciendum·ff·qui satis·cogan·

¶ Quando finiatur satisdatio de iudic in sisti et de cautela in satisdando Io·an·in addi·specu·ti·de do·et contu·§·restat·p̄·porro·

¶ Qualis debeat esse in iudicio·nō·in aut·de exhi·reis·§·sanctim⁹·in glo·fideiussione·coll·v·

¶ Si in iudicio fiat mutatio ex parte actoris uel rei an cōmittatur uel extinguatur·nō·ff·qui satis·co·l·iulianus·ff·de procura·l·in cause·§·si ex parte·ff·iudi·sol·l·si ante·et ibi Bar·plene·et eo·ti·uide·nō·plene·C·d̄ procura·l·ii·et ibi Cy·spe·ti·de satisdan·§·expedito·p̄·sed pone·Egi·et ibi Io·an·

¶ An obligatus satisdare liberetur dando pignus uel obligando omnia bona·u ide·nō·in·l·si post perfectam·C·de euict·

¶ An pater agens uel defendens in causa filii teneat satisdare·nō·ff·qui satis·co·l·si filius·Io·an·in addi·spe·ti·de sindi·§·i·p̄·sed q̄ritur·

¶ Valet satisdatio de parendo iuri cum satisdatione expensarum facta corā iudice absente pte ut li·non contes·quoniam·nō·de rescrip·oliȝ·sup p̄·promiserat·

¶ Quis nō tenetur prestare iuramentuȝ ubi satisdatio remittitur de iure cōmuni·secus si ex priuilegio speciali·ff·qui satis·co·l·sciendūȝ et ibi Bar·

¶ Non ualens satisdare alleuiatur iurando se non posse satisdare. alle. pro casu. insti. de satisda. §. sed hodie. C. de epi. et cle. aut. generaliter.

¶ Ubi exigitur fideiussio de iudicio sisti possunt partes ex conuentione prestare nudam cautionem glo. ff. qui satis. co. l. i. al. ff. de re. signi. l. satisdationis.

¶ An promittens satisdare liberetur dando pignora. glo. in. l. i. ff. qui satis. cogan. et. l. pretorie ff. de preto. stipu. in aut. de exhi. et intro. reis. §. susceptor. glo. contra. in aut. offeratur. C. de lit. contes. et. l. in eo qd. ff. de re. iur. in glo. i. Bar. in dicta. l. i. et in dicta. l. pretorie.

¶ Inhabilis ad agendum censetur inhabilis ad satisdationes iudiciales exigendas uel recipiendas ff. qui satis. co. l. ii.

¶ Promittens de iudicio sisti obligatur ad sententiam et non ultra. ut. l. ii. §. si fideiussorem. ff. qui satis. co.

¶ Satisdans de iudicio non tenetur presentare mortuum naturaliter uel ciuiliter. idem uidetur in bannito. ff. qui satis. co. l. sed et si decesserit. tex. et Bar. in. l. sed et si quis. in prin. cum. l. se. ff. si quis cautio.

¶ An satisdatio de iudicio sisti possit peti post lit. contes. uide. ff. qui satis. co. l. ii. tex. in. l. de die. §. si seruus. e. ti.

¶ Si quis tenetur satisdare non tenetur satisdare fideiussorem habenti fori prescriptionem. ff. qui satis. cogan. l. si fideiussor.

¶ Defensor necessarius ratione indiuiduitatis iuris proprii non tenetur satisdare de iudicio soluendo. ff. si ex noxa. causa. aga. l. si cum uno.

¶ An olim uel hodie conuentus nomine proprio satisdet de iudicio soluendo. uide glo. pe. et ibi doc. ff. qui satis. cogan. l. iulianus.

¶ Quod dicitur satisdationem de iudicio sisti teneri si impediatur a priuato est uerum quando priuatus est tercius id quod haberi pot regressus contra eum. ff. si quis cau. l. sed et si quis. §. quesitum.

¶ Licet possidens euitet satisdationem de iudicio sisti non tamen euitat nudam cautionem. l. sciendum. §. si. ff. qui satis. co.

¶ Satisdatio de iudicio sisti extinguitur siue sit appellatum a sententia siue non. glo. et Ia. bu. in. l. iulianus. ff. qui satis. co.

¶ Promittens aliquem in iudicio sistere debet personaliter sistere nec liberatur eum defendendo in actibus ubi exigitur personalis presentia. uide Bar. ff. si quis cau. l. si eum. uide in. l. i. et. l. ii. §. si quis in iudicio. eo. ti.

¶ Liberatus a lege uel homine ab onere satisdandi non liberatur ab onere simplicis cautionis. ff. de usuf. ca. re. que usu. consu. l. in rebus.

¶ An obligatus ad cauendum liberetur si dat expromissorem nisi et ipse promittat. uide. ff. de usuf. ca. re. que usu consu. l. a ticio.

¶ Satisdatio de iudi. sol. coram iudice principali non extenditur ad iudicem appellationis. uide Cy. in. l. ii. C. de procura.

¶ Ubi quis tenetur satisdare durante causa tenetur satisdationem renouare si fideiussores sunt effecti non soluendo. ff. quorum le. l. i. §. qd ait pretor.

¶ Satisdatum dicitur siue ipso iure quesita sit actio siue per mandati actionem agri possit. ue dicto. §. quod ait.

¶ Ubi debitum est liquidum non admittitur nolens satisdare sed debet soluere. ff. de sta. li. l. statuliber. rationem.

¶ Debens satisdare liberatur prestando cautionem uel non prestando si sibi fides adhibeatur ff. de fideius. libe. l. iii. §. addi. et ideo dixi quod stante statuto quod non cancelletur quis de banno nisi prestita satisdatione de satisfaciendo offenso si non satisdedit sed offensus stetit sue promissioni ualebit cancellatio. per illum tex.

¶ Verbum satisdare intelligitur cum fideiussoribus habilibus ad conueniendum ita quod non habeant exceptionem. secus si sunt habiles quo ad ius licet lapsi facultatibus. ff. de fideiusso. l. satisdare

¶ Qui tenetur satisdare an liberetur dando clericum. uide Bar. ff. de fideius. l. qui satisdare. ubi uide. quid si semel datus est fideiussor ydoneus qui postea efficitur non soluendo.

¶ Quando quis passus est missionem propter contumaciam conuentus proprio nomine tenetur satisdare de iudicio sisti. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. hoc autem. §. i.

¶ Satisdatio de iudicio sisti tollitur triennio. ff. de diuer. et temp. prescrip. l. seruus. in glo.

Satisfactio Imponenda est secundum diuersas circumstantias confitentis. xxii. q. vii. tempora. et. c. se. et. c. penitentibus.

¶ Non sufficit mores comutare in melius nisi satisfiat de preteritis. de peni. di. i. non sufficit. ubi de hoc.

¶ Satisfactio debet esse secundum quantitatem peccati et hoc arbitrio sacerdotis. de peni. di. i. domos.

¶ Satisfactio in onus debitorum auctoritate iudicis facta posteriori creditori non potest per priorem peti reuocari. ut. l. qui autem. §. apud labeonem. ff. que in frau. credi.

¶ Satisfactio secundum Augustinum est causas peccatorum excidere et eorum suggestionibus aditum non indulgere. uel secundum Anshel. satisfactio est deo debitum honorem reddere. de quibus uide per sanc. Tho. in. iiii. di. xv.

¶ An quis possit satisfacere de uno peccato sine alio. sanc. Tho. in. iiii. di. xv. dicit quod non. uide ibi ar. iii.

¶ An satisfactio debeat fieri per opera penalia uide in prealle. di. xv.

¶ Qualiter elemosinarum largitio sit satisfactoria. uide sanc. Tho. in prealle. di. xv. ubi etiam tractat an flagella quibus flagellamur in hac uita sint satisfactoria. item ibi tractat quomodo magis satisfaciamus elemosina. ieiunio. uel oratione. et ibi uidetur concludere quod elemosina magis quam oratione. et oratione magis quam ieiunio. ad qd bene facit luc. xi. et daniel. iiii.

¶ An restitutio sit pars satisfactionis. uide. no. in prealle. di. xv.

¶ An unus possit pro alio satisfacere. uide in. d. di. xv. ubi etiam tractat sanc. Tho. an per opera facta extra caritatem possit fieri satisfactio.

¶ Quid sit satisfacere · uide in · l · i · ff · qui satis · co · ff · de pig · ac · l · si rem · § · omnis ·

¶ An quis sit cogendus ad satisfactionē · nō · de sponsa · ad audientiam · in glo · fi ·

¶ Satisfactiones de crimine non potest āplius de eo accusari · nō · xxxvi · q · v · quicunq · ī glo · fi ·

¶ Satisfactio debet precedere absolutionez · de elec · cum inter · de · ꝓ · fig · ex parte · de offi · dele · ex litteris faciunt · nō · in dicto · c · ex parte ·

¶ Satisfacere non cogitur quis de furto ab alio cōmisso · de exces · prela · dilectis ·

¶ In q̄ consistit satisfactio percutientis clericū et usq ad quantū tempus possit peti satisfactio pecuniaria · uide de sen · ex · ea noscitur · facit eo · ti · contingit ·

¶ Satisfactio qualiter accipiatur · uide · ff · de · ꝓ · ob · l · stipulonuz alte · § · satisfactio · ī glo · satisfieri ·

¶ An qui promisit satisfacere liberetur dando fideiussores · uidetur ꝙ sic · in · l · liberatur · § · i · ff · q mo · pig · uel ypo · sol · et · l · ꝑmissor · § · cōstituto · ff · qui satis · co · Guil · tenet contra · in · l · i · ff · q satis · co · per tex · expressū · in aut · ut cū de ap · co § · ad hec · colla · viii · et · C · de consti · pecu · aut · si qn̄ ·

¶ Differentiā inter soluere et satisfacere · uide · l · iiii · § · ait pretor · ff · de re · iudi · ubi uide ·

Sator Exponitur · i · seminator · glo · ī cle · fi · de hereti ·

Satrapa Exponitur id est sapiens · de elec · fundamenta · li · vi · ī glo ·

Saxum Saxorum appellatione omnis materia continetur · C · de metal · l · pe · li · x · et quod ibi nō · adde que diximus · s · sub dictione lapis ·

Scabini Sunt anciani consules uel priores ciuitatis · et est uulgare gallicorū · de hoc in · c · ii · de alie · iu · mu · cā · fac · et de pen · c · ii · ubi de hoc · de imu · eccle · c · i · li · vi ·

Schachus De illo qui promisit dare schachū mattuz cū pedite et dedit cum ea facta regina · uide Cy · in · l · ii · C · de excu · tu · bar · in · l · seruus legatis · § · orna tricib' ff · de le · iii ·

¶ Ludus schacorū non est prohibitus · nō · ī aut · de sanc · epi · § · interdicimus · in glo · seruatis · coll · ix · doc · in · l · ii · § · i · ff · qua · re · ac · nō · da ·

Scala Appellatione domus non continet scala que est foris hostium domus et delictū ibi cōmissū nō dicet cōmissum ī domo sc̄dz Bal · i · l · fistulā · ff · d̄ f · ur · pre · ꝑ illū tex · ubi uidetur casus · de quo ibi per do · Florianū ·

Scandalum Quid sit · uide sanctuz Tho · ii · ii · q · xliii · articulo · i · et in · iiii · di · xxviii · ar · vi · et in prealle · q · xliii · ar · i · ubi uide ꝙ duplex est scandalū · Sanc · Iheronimus math · xv · dicit ꝙ scandalum grece latine offēsio · uel iniuria · uel passio pedis dici potest · unde scandalum est dictum uel factum minus rectū ꝑbens occasionē ruine · glo · sup math · xv · et · xviii ·

¶ An scandalum sit peccatū · uide · s · Tho · in prealle · di · xliii · nichil · dicit ꝙ sic ·

¶ An bona spiritualia sint propter scandalum omittenda · uide sanc · Tho · ubi supra · ubi etiam uide an propter scandalum sit omittenda punitio peccatorum · item an propter scandalū sit cessandum a sacra doctrina · itez an correctio fraterna sit dimittenda propter scandaluz · item an peccatum ueniale sit cōmittendum propter scandalum uitandum ·

¶ An temporalia sint dimittenda propter scandalū · uide sanc · Tho · in prealle · di · xliii · ubi etiaz uide an cibus sit dimittendus propter scandaluz et an debeamus uitare iudiciū ꝑpter scandalū ·

¶ Multa conceduntur pro uitando scandalo q̄ al · non concederentur · xcv · di · peruenit ·

¶ Ad quācunq ecclesiam ueneris illius morez serua si non uis aliis esse scandalo nec alios tibi · xii · di · illa ·

¶ An scandalum reddat aliquem īpromouibilez qui al's erat promouibilis · cōmuniter tenetur ꝙ sic · tex · est cum glo · de cle · coniu · cum olim · Inno · de consue · super rubrica · tex · est expressu s · in · c · cuz teneamur · de preben ·

¶ An et quando propter uitandum scandalum sit aliquod faciendū uel omittēdū · nō · de renūc · nisi · § · pro uitando · de no · op · nunc · cuz ex iniūcto bona · glo · xxiii · q · iiii · cum quisq · que distinguit īter ueritatē discipline et iudicii · ut prima omittatur propter scandalū · secunda non · de quo dicitur per sāc · Tho · ii · ii · q · xliii · addē ad materiā · nō · d̄ ꝑscrip · nichil · de temp · or · ad aures · et · ff · de iniu · rup · et irri · testa · l · si quis filio · § · bii q̄q · et · § · se · Item adde Tho · in prealle · q · xliii · ar · vii · et · viii · et ī · iiii · di · xxxviii · ar · ix · et in ꝑalle · ar · viii · uid quando propter scandalum cibus sit dimittēdus et quis cibus · et quando non ·

¶ Quid sit scandalum et unde dicatur · Hosti · in sūma · de renunc · § · pe · ꝓ · est autem scandaluz uide · nō · de renunc · nisi · § · pro graui · et in · c · ii · de no · op · nū · doc · in cle · i · de offi · or · adde quod dixi supra prox ·

¶ An et quando ueritas sit propter scandalum omittenda · nō · Io · an · de offi · dele · c · i · li · vi · super ꝓ · scandali · de preben · cum teneamur · in glo · pe · de prescrip · c · ii · de re · iur · qui scandalizauerit ·

¶ An aliquod crimen propter scandalum remaneat impunitum · et quibus casibus · nō · de temp · ordi · c · ii ·

¶ Aliqua licent propter uitandum scandalum ar · ff · de dolo · l · si oleū · ff · de usuf · l · equissimū · qd nō · Inno · et Hosti · de proba · in presentia · Io · an · de sequestra · c · i · de re · iur · qui scandalizauerit · contra · C · de peñ · l · decurionuz · Inno · de renunc · nisi cum pridez · de elec · c · ii · quod nō · xliiii · di · c · i · et ibi Ar · li · di · c · i · et · xi · q · iii · inter

¶ Scandaluz facit quez irregularem · de homici · ex litteris · in glo · ii · et ibi concor ·

¶ Cum scandalo nichil est faciendu · ar · liiii · di · generalis · in fi · de temp · or · ad aures · in glo · iii · et ibi uide concor ·

¶ Propter scandalum dimittitur licitum matrimoniū · de cogna · spiri · super eo ·

Scelus Sceleratus De hiis of de · C · de incest · nup · l · ab incest · C · de fer · l · prouinciarum

Scena Locus ubi histriones et mimi ludebant · nō · de usupal · ad honorem et hoc · ꝓ · habes · ff · de hiis qui nō · infa · l · ii · § · ait pretor · de conse · di · ii · § · fi · xxxiii · di · maritus · et ibi Archi · exponit qd sit scena ·

Scientia Quantam et qualez debeãt habere persone ecclesiastice uide per sanc. Tho. in.iiii.di.xxi.ii.et in sũma pisa. sub dictione scientia.§.quantam. adde.nõ. xxxviii.di.nulli.et.c.se.faciũt.nõ.de eta.et qli. c.si.de elec.cum nobis.et.viii.q.i.licet. Inno.et Hosti.de elec.cum in cunctis.i.ꝯ.scientia.

¶ An magis expediat intendere scientie theologie q̃ utilitatem animarũ.uide sanc.Tho.in.q. de quodlibet.uide in dicta sũ.sub.§.scientia.§. utrum magis.ubi referuntur uerba sci. Thome.

¶ In negociis discutiendis plus ualet scientia doctorũ q̃ auctoritas pontificuz.in diffiniendis uero econtra.ii.di.decretales.

¶ Carentes omnino scientia non debent promoueri in clero.xxxvi. di.oportet.et.c. illiteratos de eta.et quali.c.si.et quod ibi nõ.

¶ Oportet prelatum habere scientiaz sacrarum litterarum.xxxvi.di.ecce ꝙ sacraruz.

¶ Sola scientia de maleficio cõmittendo nõ facit quem teneri aut puniri nisi ueniret cõmittendum in propriũ principem seu rem.pub. cui sciens subest. ita dicit Bar.in.l.i.§.occisorum.ff. ad silleia plenius in.l. utrum.ff.ad.l. pomp. de parrici.

¶ Scientia astrologie nichil ualet ad salutẽ sed potius inducit homines in errorez.xxxvi.di.legimus.

¶ Qualiter scientiis et libris gentilium clerici debent intendere uel nõ. uide.xxxvi.di.cũ ergo et.c.legimus.adde.nõ.in sũma pisa.sub dictione scientia.in principio.

¶ In ecclesiis cathedralibus debet esse magister qui doceat scientias liberales. xxxvii. di. de quibusdaz quia tales scientie multum conferũt ad notitiam sacre scripture.xxxvii.di.relatũ.

¶ Scientia dialetice est quedam uanitas cordis ut.xxxviii.di.§.hinc.et.c.omnẽ ui.itez est q̃dã umbra cito transiens.ea.di.unio.

¶ Parentes non debent filios tradere scientiis secularibus.xxxvi.di.legant.

¶ Quando uniuersitas uel uilla teneatur scientie delictum cõmissum in suo territorio. Bar.in l ne quid.ff.de incen. rui.nauf.et an sola sciẽtia sufficiat ad puniendum. Bar in.l. utruz.ff.ad.l. pomp.de parrici.

¶ Ex denunciatione facta et ex publica fama ꝑsumitur scientia.Bar.in.l. quidam decidens.§. fi.ff.de admi.tu.facit.c.si.qui ma.ac.pos.

¶ Ratione consanguinitatis presumitur sciẽtia mortis. Bar.in.l.qui duos.ff.de re.dub.

¶ Limitatio regule uulgaris ꝙ in factꝫ proprio presumitur scientia.habetur in.l. si res obligata ff.de le.i.

¶ Qualiter probetur scientia eius qui dicitur transiuisse ius deliberandi.uide Bar. in.l.is pot. ff.de acqui. here.ubi etiam uide qualiter probet queꝫ scire testm̃ esse factuz et se institutũ.

¶ Scientia procuratoris nocet domino.ff.de tributis.l.ꝓcurator.Bar.in.l.i.ff qñ a p.sit.

¶ Scire et credere inter se differunt.nõ. Bar.i l.i.ff.de interro.acti.

¶ Qualiter probetur scientia.et an presumat uide glo.in.l.tutor.C.de peri.tu.

¶ Que scire debeant xp̃iani ad salutem suam Bal.C.de sum.tri.sup rubrica.glo.x.q.iii. si qs dixerit. Inno.et Io.an.de renuncia.nisi.§.pro defectu.

¶ Existens in aliquo ordine uel officio si negligit scire ea que ad illuz ordinem uel officiũ spectant peccat mortaliter.dicit Inno.in dicto.§.ꝓ defectu.idẽ dicit de sum.tri. firmiter.adde.nõ. per Hosti.in sum.de peni.§.q̃ penitentia.ꝟ.ut autem sacerdos.

¶ Scire est rem per causam cognoscere.tex.est secũdũ Bar.et Bal. in.l.pupillus.ff.de acqui.hẽ. Io.mo in prohemio.vi.qui allegat.xxiii.q.viii. occidit.et de testi.cũ causam.

¶ An paria sint scire et scire debere et facere q̃ minus quis sciat. nõ.ff.si cer.pe.l.ꝙ te.et.l.fulcinius.§.quid sit latitare.ff. ex qui.cau.i pos.ea. et in.c.quoniam frequenter.§.porro.ut lite non contes.

¶ Qualiter probetur aliquem sciuisse scientiã uel alium actum contra se gestuz.nõ.glo.et doc. de postula. prela.c.i.ubi bonus tex.faciunt.nõ. in.c.causam.de elec.

¶ An scientia iuris ciuilis uel canonici sit uere sciẽtia.nõ.do.Car.floren.in.c.non debet.de cõsang.et affi.

¶ An scientia nigromantie sit de se mala etiam si non esset prohibita.dic ꝙ sic.quia contra preceptum de adorando solum deuz.dixi sub dictione hereticus.adde.xxvi.q.v.episcopi.ubi credens talis scientie est infidelis et peior pagano xxvi.q.v.nec mirum ubi dicitur ꝙ talis est circa fidem reprobus.xxvi.q.vii non obseruetis. adde quod dixi sub dictione diuinatio.et leuit.i. xx.deutro.xiii.et.xviii.al.xvii.

¶ An scire malum sit malum.bo.glo.xxxviii.di. quamuis.tenet ꝙ non.

¶ An scientia astrologie sit licita xp̃ianis.uide xxvi.q.ii.§.his.ita.xxvi.q.iiii.c.i. Augus.li.d doc.xp̃ia.et in libro de ciuitate dei tex.et glo. xxvi.q.v.non licet.

¶ A quibus primo habuit ortum talis scientia nõ.xxxvii.di.§.hinc etiam.glo.xxvi.q.vii.qui salutem.

¶ Quando aliquid dicatur fieri ex certa sciã nõ. glo.in.c. statutum.in prin.de rescrip.li.vi. adde quod nõ glo. in c.i.et.ii.et.c. pe.de cõfir. uti.uel inuti.glo.in cle.i.de iudici.

¶ An sciens litem moueri cui debebat assistere ex tali scientia sibi preiudicet. nõ.in.l. emptor C.de euic.in.c.cuz super.de re iudi.et quid ꝓsit talis assistentia.nõ.in.c.ii.i si.de procura.li.vi. et in.l.si suspecta.ff.de inoffi. testa.faciunt.nõ. per glo.et doc.in cle. constitutionem. §. sane de elec.

¶ An sit peccatũ ignorare scientiã Laud.i cle.i. de eta.et quali.

¶ Que sunt scie liberales.uide Archi.xxxvii. di.de quibusdam.

¶ Que scientie sint permisse. uide.lvii. di.per totum.

¶ An liceat omittere scientiam sacre pagine ꝓ iure positiuo. Io.an.in regula.ais in rubrica de sum.tri.super glo.

¶ Sciens rem suam tractari et non contradicẽs sibi preiudicat. uide de insti.ueniens.in glo.pe.

de re iudi·c·pe·de·fi·instru·inter·

¶ Scientia nobilitat hominem que precio comparari non potest·ff·de uar·et extraor·cog·l·i·§·est quidem·no·de preben·de multa·in fi·in glo·pe·

¶ Scientia est in deo·sanc·Tho·i·i·par·q·xiiii·ar·i·et in·i·di·xxxv·ar·i·et in sum·contra genti·li·i·q·xliii·et·xlviii·et ii·iii·q·xliiii·

¶ Scinetia est in deo de seipso qua seipsum comprehendit·idem in·i·par·q·xiiii·ar·ii·et·iii·et i·q·de ueritate·q·ii·ar·ii·

¶ Scientia dei non est discursiua componendo et diuidendo sed simul omnia nouit·idem i sum·contra genti·li·i·q·lv·ar·viii·

¶ Scientia dei est causa rerum·idem in·i·par·q·xiiii·ar·viii·et in·i·di·xxxviii·ar·i·et in sum·contra genti·li·iii·q·xxiiii·xxv·et·xxvi·

¶ Scientia dei est malorum sed non cognoscit bonum propter malum·idem in·i·par·q·iiii·ar·x·et in·i·di·xxvi·ar·ii·

¶ Scientia inflat·glo·in·l·si iulianus·§·quod dicitur·ff·ad macedo·et·l·ut ex pluribus·ff·de re·iur·et·l·licet·C·de acqui·pos·tex·de renunc·nisi §·propter scientiam·

¶ Scientia presumitur eo tempore quod quis iurare non uult eo casu quo error probatur per iuramentum·de sen·ex·si uero·ii·

¶ Episcopi debent scire nouum et antiquum testamentum·xxiii·di·si episcopus·xxxviii·di·omnes ix·q·i·de persona·et debent scire ius canonicum de consang·et affi·c·i·

¶ Hoc scimus quod ab aliis audiuimus·C·de testa·l·cum antiquitas·xxii·q·v·hoc uidetur·et ibi Archi·contra·ff·de aqua plu·ar·l·in summa·§·idem labeo·et quod ibi no·

¶ Quedam ualent ex certa scientia que per errorem non ualerent·de offi·dele·pastoralis·§·i·in cle·i·de iudi·et ibi no·

¶ Scientia nocet·C·de condi·inde·l·indebitum ff·si quis cau·l·sed et si quis·§·fi·et·ff·ad·l·acqui·l·scientiam·contra·ff·qui·mo·pig·uel ypo·sol·l·sicut·§ nunc uidetur·

¶ Quandoque scientia prodest·ff·qui·mo·usuf·amit·l·is qui·ff·pro emp·l·ii·§·celsus·ff·de acq·here·l·nec is·et·l·cum quidam·§·i·et fi·C·de acqui·pos·l·i·

¶ Quando par est causa scientie et ignorantie·ff·deposi·l·i·ff·loca·l·item queritur·§·si fullo·ff·man·l·si fideiussor·§·quedam·insti·de lega·§·si quis·et·§·si res·

¶ An scientia unius uel ignorantia alteri prosit uel noceat·uide·ff·de iu·et fac·igno·l·equissimum·ff·qui ad hbe·procla·non licet·l·fi·C·de inces·nup·l·qui contra·

¶ An scientia uel ignorantia superueniens noceat·ff·de hbe·ca·l·non solum·ff·pro emp·l·i·§·si rerum·

¶ Qui scientiam allegat debet eam probare·ff·de proba·l·uerius·et eius difficilis est probatio Archi·iii·q·i·reintegranda·

¶ Scientia eorum que fiunt in domo presumitur haberi ab illis qui sunt in domo·ut·l·i·§·quod ff·ad silleia·l·consensu·C·de repu·

¶ Scientia presupponit notitiam eius quod scitur·ff·de insti·et iure·l·iuris prudentia·facit pro teste qui dicit quod ticius interfecit Gaium·certe si interrogatus an cognoscat ticium dicit quod non·non probat·idem si interrogatus quid sit fama dicat se nescire non probat de fama·uide in·l·iii·ff·de legi·

¶ Illud quod quis opinatur magna opinione dicitur sciri licet improprie·ut·l·in summa·§·idem labeo·ff·de aqua plu·ar·facit glo·in·l·scire·ff·de legi·

¶ Ubi scientia attenditur tempore contractus et exercicii superueniens ignorantia uel scientia non attenditur·ff·de hbe·le·l·non solum·§·i·

¶ Probatur scientia alicuius eo ipso quod probat quod erat uicinus uel proximus in loco·de presump·c·i·et·ii·uel probato quod in loco erat publica fama glo·in·l·v·C·de peri·tuto·Bar·in·l·si cui·§·i·ff·de accu·

¶ Scia dei est singularium etiam que habent nunc esse uel non esse·idem in·i·par·q·xiiii·ar·xi·et i·i·di·xxvi·ar·i·et in sum·contra genti·li·iii·ca·q·lxiii·usque ad·lxvi·

¶ Scientia dei est futurorum contingentium·idem in·i·par·q·xiiii·ar·xiii·et in·i·di·xviii·ar·xv·et in·q·de ueritate·q·ii·ar·ix·et in sum·contra genti·li·i·q·lxii·

¶ Scientia dei est omnium equaliter et inuariabilis·idem in·i·par·q·xiiii·ar·i·et in·i·di·xxxviii·ar·ii·et di·xxxix·ar·i·et·ii·

¶ Scientia dei de rebus est practica·in prealle·q·xiiii·ar·xvi

¶ Scientia dei non est uniuersalis nec particularis·idem in prealle·q·xiiii·ar·i·et in·i·di·xxxv·ar·v·

¶ Scientia dei non est habitus nec potentia sed actus tantum·in prealle·q·xiiii·ar· et·q·lxv·et·lxvi·

¶ Scita a deo sunt in ipsa·ea·q·xiiii·ar·v·et in i·di·xxxvi·ar·iii·

¶ Scientia dei est donum·idem in·ii·ii·q·ix·ar·i·

¶ Qualiter differant scientia que est donum et que habetur per demonstrationem·uide·ii·ii·q·ix·ar·i·

¶ Qualiter differant scientia que est donum et que est gratis data·eo·ar·i·

¶ Scientia que est donum est scientia sanctorum ii·ii·q·ix·

¶ Donum scientie non est circa diuina·ii·ii·q·ix·ar·ii·et in·iii·di·iii·ar·ii·

¶ Scientie dono respondent precepta·ii·ii·q·ix·articulo quinto·

¶ Scientie ad scibile duplex est respectus·sanc·Tho·i·iii·di·viii·ar·vi·

¶ Scientia angelorum et animarum sanctarum potest augeri usque ad diem iudicii·idem in·iiii·di·xlix·ar·xxii

¶ Scientia est multiplex·idem·in·q·de quodlibet·q·iii·ar·iii

¶ Non dicitur quis scire nisi quod certitudinaliter scit·facit·C·de fur·l·manifestissimi·§·sin autem idem tamen intelligendum est de eo qui debuit scire·quoniam habetur pro sciente·l·quod te·in fi·ff·si cer·pe·no·in·l·pe·C·de peri·tuto·idem in eo qui dolose refugit scientiam·ut·d·l·quod te·et·ff·ex quibus cau·i pos·ea·l·fulcinius·§·quid sit latitare·aliquando quis dicitur scire per uehementem opinionem consonantem substantie ueritatis·ut no·ff·de acq·

here.l.cum quidam.§.q dicitur.

Scisma Scismaticus

Sacramenta scismaticorum non habent uirtutis efficaciam xxxii.di.porro.§.ceterum.

¶ Scismatici.in principio florent sed cito deficientes incrementa habere non possũt. uide.vii.q.i.nouatianus.

¶ Scisma adeo graue peccatũ est q etiam a laicis puniri debet.xxiii.q.v.non uos.et.c.de liguribus.et.c.religentes. xxiiii.q.i. non afferamus et.c. omnis qui.

¶ Scismatici non possunt habere fidem.caritatẽ et iusticiam.xxiiii.q.i.ubi sana

¶ Scismatici sunt extra ecclesiã et ideo ĩ eccl'ia nichil habet iuris seu ptãtis.xxiiii.q.i.dicamus.

¶ Scismatici ab unitate ecclesie sunt diuisi.ut xxiiii.q.i.scisma.et.c.inter heresim.xxiiii.q.iii.

¶ Quare greci sunt scismatici.nõ.glo.in cle.i.de magist.in.ꝟ.hebraice.Inno.in.c.i.de scisma.dixi sub dictione grecus.hodie tamen sunt ĩ obedientia ecclesie romane et in collegio dñorũ Cardinalium sũt duo cardinales greci.uidelicet Ruthenus et nicenus.

¶ De predicatione crucis contra scismaticos nõ.Albri.in.l.iubemus nulli.C.de sa.sa.ec.ubi allegat iura canonica.dixi sub dictione crux. adde Hostien.in sum.de uo.§.fi.

¶ Si clerici intendunt facere scisma potest imperator contra eos exercere iurisdictionez.glo.de deci.tua.i.glo.xxiii.q.v.princeps.tex.ea.cau.et q.de liguribus.et.c.quali.

¶ Quid sit scisma nõ.glo.de elec.quia diligẽtia xxiiii.q.i.scisma. Inno.de scisma. super rubrica et ibi per doc.

¶ De scismate datan et abiron habetur.numerĩ xvi.et.xix.vii.q.i.deniq.

¶ An ualeant ordinationes et collationes facte a scismaticis.nõ.de scisma.c.i.et.ii.xix.q.i.ordinationes.et.c.a nobis.i.q.i.q quidam.et.c.dñs.ix.q.i.ordinationes.de cõse.di.iiii. quomodo oñditur.et.c.ab antiqua. Hosti.in sũma.de temp.or.§.aque. et est conclusio q ĩ forma ecclesie cõferunt caracterem sed suspensum quousq dispẽsetur per habentez potestatem. adde.xxiiii.q.i.pudenda.xxiiii.q.i.audiuimus.

¶ Cõtra scismaticos.uide.xvi.q.ii.sicut.xxiiii.q.i.quoniaz.et.c.quicunq.et.c.pudenda.et.c.alienus.xxxii.q.iiii.recurrat.i.q.i.si qs ĩqt.xxiii.q.vii.quemadmodũ.et.q.v.relegentes.vii.q.i.nouacianus. et.c.deniq. adde q scisma est a diabolo xvi.q.ii.et.c.xxiii.q.v.si uos.

¶ Qua pena puniant scismatici habetur numerĩ xvi.l.q.i.si quis ĩqt.de scisma.c.i.l.i.vi.xxiiii.q.i.didicimus.iii.regum.iiii.xii.xiii. viii.q.i.deniq de elec.licet.xxiii.di.in nomie domini.xi.q.i.petimus.de offi.or.quoniam.§.pe.et ul.addẽ Hosti. in sum.de scisma.§.qua pena.xxiii.q.v.de liguribus.Io.an.de iudi.cum non ab homine uide sanc.Tho.ii.ii.q.xxxix.adde q non recognoscens romanam ecclesiam pro capite dicitur scismaticus.glo.xxiii.q.vi.non uos.

¶ Cum scismaticis non est cõmunicandũ.xxiiii.q.iii.clericus.et.c.se.

¶ An scisma includat in se heresim.nõ. glo.xxiii.q.i.in sũma. glo.xxiiii.q.i. non afferamus xxiii.q.iii.§. quia uero.in glo.super ꝟ.heresim.et.c.inter heresim.et duobus.c.se. in quibus uidetur probari q scisma non est sine heresi quia uix potest esse scisma quin confingantur noue opiniones.adde.xxiiii.q.iii.quidaz.ꝟ.nouaciani ea.cau.q.i.conferamus.in glo. pe.vii.q.i.deniq in.ꝟ.adiuuare.Io.an.de iudi.cũ nõ ab hoĩe.

¶ An teneat priuilegiũ concessum a scismatico nõ.de conse.di.ii.et dixit.in glo.fi.

¶ Qualiter scismatici redeuntes debeant abiurare scisma.tex.i.q.vii.quotiens.

¶ Sequẽs scisma magis peccat ex sĩplicitate q̃ subtilitate.glo.xxiiii.q.i.scisma.

¶ An scismaticus grauꝰ peccet q̃ ydolatra.glo.et Archi.vii.q.i.deniq.

¶ Scisma equipatur tẽpestati.de dona.per tuas

¶ Scismatici sunt excoĩcati ipso iure.secundũ Inno.in.c.i.de sen.exc õ.

¶ Scismatici secundũ ius ciuile debent suspẽdi Bal.x.colla.de pa.iura. fir.c.iii.R.

¶ De scismate quod fuit tempore Io.xxii.nõ.Io.an.de elec.fundamenta.li.vi.

¶ Scisma est speciale peccatum sed non grauius in fidelitate.sanc.Tho.ii.ii.q.xxxix.ar.i.et.ii.

¶ Scismatici sunt excõmunicandi.ea.q.ar.iii.et col ercendi brachio seculari.ubi supra.

¶ Quando propter scisma cessandum sit a penaꝝ inflictione.idem.ii.ii.q.xxxxiii.ar.vii.

¶ Vnde dicatur scisma et unde scismatici. idem ii.ii.q.xxxii.ar.i.

¶ Qualiter differant scisma et sedicio.idem.ii.ii.q.xxxxi.ar.i.

¶ Qualiter conueniant et differant scisma et heresis.idem in prealle.q.xxxxi.ar.i.

¶ An possunt esse simul duo romani pontifices dic q non.vii.q.i.non autem.adde que diximus s.sub dictione papa.

¶ An scismaticus habeat aliquam potestatẽ spiritualem.uide sanc.Tho.ii.ii.q.xxxix.

¶ Quid iuris sit de his que prelatus scismaticꝰ acquirit ecclesie.uide de scisma.c.i.

Schola

An faber habitans iuxta scholas possit expelli.nõ.G.in.l.i.ff.so.ma.et in.l.i.in fi.C.de studi.li.ur.ro.li.x.

¶ Vnde dicatur scola.nõ.Io.an.ne cle.uel mo.ut periculosa.li.vi.super.ꝟ.scolis.

Scholaris

Quando quis dicatur definere esse scolaris ita ut non gandeat priuilegio scholariũ.uide Bar.in.l.aut facta.§.tempus.ff.de peñ.

¶ Scolaris matriculatus qui stetit absens per quinquenniũ non gaudet priuilegio.ut.l.ii.C.de priuile.li.xii.facit.i ar.l.si duas.§.fi.ff.de excu.tu.bar.in.l.aut facta.§.tempus.ff.de peñ idem si transiuit ad aliud exercicium.ut.l.legatis.§.si ex officio.ff. de le.iii. Bal.in.l.qui sub pretextu C.de sa.sa.ecc.

¶ An scolaris dicatur habere peculiuz quasi castrense. Bar.in.l.legatis.§.ornatricibus.ff.de le.iii.et in.l.i.§.nec castrense.ff.de colla.bo.

¶ Scolaris per suũ doctorem est presentandus examini.ut.l.i.C.de offi.magis.offi.

¶ Aliquas utiles questiones ď scolaribus et doctoribus seu rectoribus et eorum priuilegiis.uide

per Bar. et Bal. plenius in aut. habita. C. ne fi. pro pa. Bar. in. l. fi. ff. de colle. illi.

¶ An scolaris per decenniū habitans in studio dicatur habere domicilium. Bar. in. l. ii. C. de inco. li. x. glo. et Bar. in. l. quesitum. ff. de le. iii. et l. heres absens. §. i. ff. de indi. ubi glo. Bar. in. l. lex cornel. §. domū. ff. de iniur. Bal. in. l. i. C. ubi de cri. agi. oꝫ. diximus sub dictione domiciliū.

¶ Scolaris non potest occupare locum alterius qui recessit de scolis nisi cum consensu rectoris glo. in. l. fi. ff. de offi. preto. afri.

¶ An scolares habeant de iure ius eligendi sibi rectorem. glo. in. l. fi. C. de iur. om. iudi. Bar. in. l. fi. ff. de colle. illi. do. Car. flo. in. c. ex litteris. de consti. doc. in aut. habita. glo. de procura. quia in causis.

¶ Scolaris qui conduxit domum ad tempus si ante illud finitum recedit de studio potest alteri locare. nō. glo. insti. de loca. §. fi.

¶ Scolaris obligatus pro alio socio habet utileꝫ actionem pro socio. glo. est in. l. damni. C. loca.

¶ Scolaris qui in loco studii non potest conueniri coram suo rectore poterit si est alibi conueniri coram alio iudice. tex. in. l. ex eo. C. de agen. in re. li. xii.

¶ Scolaris qui non reperitur descriptus in matricula non gaudet priuilegio scolarium. tex. in l. matriculam. C. de agen. in re. li. xii.

¶ Si scolaris qui cessit bonis postea emit libros non poterunt illi libri sibi postea pro debito auferri. dicit Bal. super rubrica. C. qui bo. ce. pos.

¶ Scolaris qui ex forma statuti non potest conueniri nisi coram rectore. poterit nichilominus conueniri coram episcopo si epūs est consuetus cognoscere. tex. i. l. uiros. C. de diuer. offi. li. xii. uide nō. in aut. habita. C. ne fi. pro pa.

¶ Scolaris non potest conueniri in loco studii de contractibus alibi celebratis. dictum est Bal. in. l. i. C. ubi de cri. agi. oꝫ. Inno. de fo. compe. ex parte.

¶ Scolaris qui studet ī aliqua terra interdicta uel per rebellionem dampnata non gaudet priuilegiis. ut in dicta aut. habita. et ibi Bal.

¶ Scolaris potest de iure ciuili omisso medio appellare ad imperatoreꝫ licet regulariter sit cōtrariuꝫ. dictū est nicho. de math. in prealle. aut. habita. et licet de iure ciuili ante sententiam nō possit appellari. fallit tamen in scolari. glo. ī dicta aut. habita.

¶ An uicerector scolarium gaudeat illis priuilegiis quibus rector. Bar. in. l. filius. ff. de lega. do. Car. flo. ī cle. i. de offi. uica. in. vi. oppo. et est cōclusio ꝙ sic si est deputatus ab uniuersitate. secus si a rectore.

¶ Licet scolaris non habeat domicilium in loco ubi est causa studii tamen propter multam conuersationem potest ibi conueniri. idem in mercatoribus. secundum Bar. in. l. ii. C. ubi de cri. agi. oꝫ. per illuꝫ tex. uide doc. modernos. de fo. cōpe. quod clericis. et. c. si. Io. an. in addi. spe. ti. de cōpe. iudi. adi. §. i. ꝟ. quinto ratione cōtractus.

¶ Scolaris cui donaī pro libris uel pro studio dicitur illud habere quasi castrēse peculiū. Bar. in. l. i. §. nec castrense. ff. de colla. bo.

¶ Scolares sunt imunes a solutione gabellarū de rebus suis. glo. in aut. habita. C. ne fi. pro pa. uide do. Car. flo. in cle. si. de censi.

¶ An scolaris recedens de duodena uel societate possit inuitis sociis alium loco sui surrogare. nō. Spe. ti. de iudi. §. i. ꝟ. circa hoc. doc. moderni de fi. instru. inter. in prin. adde Cy. C. loca. l. uiaꝫ ueritatis. in. i. q. insti. de loca. §. fi. i glo. fi. Io. an. in dicto. c. inter dilectos. in glo. penultima.

¶ Quot sunt necessaria scolaribus ut perficiant dic. v. de quibus. per Hosti. et floren. in. c. i. de offi. primice. pau. in probe. cle.

¶ Scolaris non gaudet priuilegio studentiuꝫ licet resideat in loco studii si non studet actu. uid. Archi. xxxi. di. de quibusdaꝫ. uide in probemio decreta.

¶ An appell'one scolaris ueniat doctor et qd ecōtra. doc. in prealle. probemio.

¶ An priuilegia concessa scolaribus extendātur ad famulos eorum cartarios seu librarios. glo. et doc. de loca. c. i. et ibi Inno. tenet ꝙ sic. Io. an. de sta. regu. c. fi. §. pe.

¶ Scolares non debent susurrare neq confabulari in scolis. glo. v. q. iiii in loco.

¶ An rector scolarium possit esse merus laicus Bar. dicit ꝙ non. in. l. fi. ff. de colle. illi. doc. in c. cum ab ecclesiarum. de offi. or.

¶ Qui dicantur scolastici. doc. de cele. mis. cum marthe. §. quesiuisti. de resti. spoli. frequens. li. vi. de procura. quia in causis.

¶ An scolaris stans in studio possit de iure percipere fructus beneficiorum suorum. glo. de pri uil. c. ii. li. vi. de rescrip. c. si. e. li. Archi. in dicto c. ii. xxxvii. di. de quibusdam. Hosti. de magis. super specula. do. Car. flo. in. c. ex tue. de cle. non resi. in. vii. q. et in cle. i. §. sane. ii. de statu mo. in. vi. q.

¶ An scolares cum doctoribus faciant uniuersitatem approbatam. uide in dicta aut. habita. et quod nō. doc. in probe. grego. Io. an. de procu. qa in causis. do. Ant. i. c. cum ab ecclesiarū. de offi. or. tex. in. c. i. de loca. Bar. in. l. fi. ff. de colle. illi.

¶ Quot iudices habeat scolaris. uide ī dic. aut. habita. Spe. ti. de reo. §. i. ꝟ. item scolaris. et ibi uide plures questiones circa materiam. Io. an. de offi. dele. significantibus. super. ꝟ. ab eorundem in fi. adde glo. in probe. ff. §. pr. in glo. ꝓfessores in aut. de sanc. epis. §. si pro pecunia. ī glo. adire colla. ix.

¶ An episcopus possit ordinare scolareꝫ. nō. de temp. ordi. eos. li. vi. de elec. auaricie. ī glo.

¶ Scolaris testificatur de scientia magistri. ff. de fun. instruc. l. quesitum. in prin. ff. de do. ple. l. cum scriptum. melius facit. ff. de dam. infec. l. si edibus. et econtra magister de scientia scolaris C. de aduo. diuer. iudi. l. nemini. xii. q. i. c. i.

¶ Bonus scolaris scientiam magistri sui bene excusat. ff. de arbi. l. qualeꝫ. §. si pluribus.

¶ An scolaris studens in propria ciuitate gaudeat priuilegio scolariū. ff. ex qui. cau. maio. l. et qui. §. si. cum. l. se. ff. ad. l. iul. de adul. l. si maritus. §. i.

¶ Scolares obligant. l. ciuitatis. glo. viii. di. q. ꝗ.

¶ Scolaris etiam incedens in habitu et tonsura si impetrat beneficiuꝫ non ualet impetratio nisi hoc exprimatur. de rescrip. cuꝫ adeo. secūdꝫ Io. an.

¶ Si scolaris per errorem non alleget priuilegiũ suum an possit post lit. cont. allegare. nõ. ff. de iudi. l. ii. §. si proinde. in glo. et consensus. ubi scolaris satisdat. ff. de iudi. l. ii. §. si proinde. in glo. domicilium. et ibi Bar. uide. C. de incol. l. ii. li. x. et ibi Bar. uide Cy. C. de iur. om. iudi. l. ii. i. q. nõ. C. ubi de cri. agi oportet. l. ii. in glo. fi. Cy. i aut. habita. i. iiii. q. Bar. ff. de iniur. l. lex cornel. §. si tamen.

¶ Scolaris qui non uult iurare rectori nõ debet reputari pro scolari. de consti. ex lris. facit quod nõ. i. l. quedam. et. l. nummularios. ff. de eden. et. l. pe. C. ex qui. cau. ma. de q̃ per Bal. et alios doc. i aut. habita. C. ne fi. pro patre

¶ An scolares teneantur sequi cõsuetudines et statuta loci ubi sunt i studio. nõ. c. di. q̃q̃. in glo. peregrini.

¶ An scolaris possit inuito socio ducere meretrices in domo. nõ. ff. de usu et ha. l. nõ aliter.

¶ An scolaris possit agere contra sociũ ĩpedientẽ ipsũ studere. spe. ti. de iudi. §. ii. ubi hoc etiã nõ.

¶ An libri uideantur dati a patre filio scolari ut eos habeat precipuos. nõ. Cy. C. de fa. fa. ecc. aut. ĩgressi. i. vi. q. C. fami. her. l. fibe. et ibi Cy. Bar. ff. de dona. l. donatione. et. l. pater. et. l. i. §. oec castrense. circa prin. ff. de colla. bo.

¶ An scolaris possit renunciare priuilegio suo Cy. C. de epi. et cle. l. si quis. in conscribendis. i prima. q.

¶ Si scolaris est clericus an possit uolens coram rectore cõueniri. Spe. ti. de reo. §. i. ℣. quid si scolaris est clericus.

¶ Scolares habent imunitatez. nõ. C. qui eta. l. f. et. ii. li. x. et ibi Bar. et. ff. de excu. tu. l. sed et reprobari. §. amplius.

¶ An uniuersitas scolariũ constituat ꝓcuratorẽ nõ. de procura. quia in causis.

¶ Si actor trahat scolarez corã non suo iudice q̃ sit pena. nõ. in aut. habita. in glo. pe.

¶ Si pr̃ misit filiũ ut esset scolaris et postea decessit an fratres teneantur ei facere expensas de cõi. Bar. ff. ad munici. l. lucius. §. idẽ. ff. de colla. bo. l. i. §. nec castrense. C. de peri. succe. pareo. l. i. li. x. Bar.

¶ Si scolaris decedit in studio sine herede ei succedit uniuersitas. doc. C. de her. decu. l. i. et in. l. f. C. de bo. uacan. li. x.

¶ An scolaris habeat priuilegiũ quod habet doctor uel scolaris. nõ. Bar. in. d. l. i. §. nec castrense i fi. p̃. ℣. fi. ff. d̃ lega. l. legatis. §. ornatricibus. plures q̃ones de scolaribus. uide in remissio. Io. an. i addi. Spe. ti. de magis. super rubrica.

¶ An scolaris matriculatus qui pluribus annis iuit per officia postea rediens teneatur iterũ soluere ꝓ matricula. uide Bar. in quodã consil. suo q̃d incipit statuto nostre ciuitatis.

¶ Scolaris dicitur discipulus. uide in p̃ma cõsti. ff. §. discipuli.

¶ Scolaris debet aliquos libros seruare in q̃bus post audiaz studeat. in p̃ma consti. ffoꝝ. §. sed q̃.

¶ Scolaris uagabundus et negligens studiũ non gaudet p̃uilegiis uniuersitatis. tex. bonus. i. l. generaliter. §. i. C. de epi. et cle.

¶ Scolaris potest appellari filius doctoris. l. i. C. de excusa. artifi.

¶ Si scolaris ex forma statuti non potest conueniri nisi corã rectore intelligitur nõ tñ in ciuilis sed etiam in criminali et intelligitur donec est in terra ubi degit cã studii. nam extra potest conueniri coram quocunq; iudice cõpetenti. ut. l. fi. C. de agen. in re. li. xii. et ibi Bar.

¶ Scolares sequentes opiniones contrarias magistroꝝ non excusantur ab errore. sanc. Tho. in q. de quodlibet. q. ii. articulo. x.

Scriptor An scriptores sequantur foꝝ scolariũ. uide. nõ. in ꝓhemio ffoꝝ. §. sed hec omnia. uide Inno. de loca. c. i.

¶ Si scriptor qui iurauit scribere librũ intrat monasteriũ quid fiet. nõ. l. di. preterea. de ser. nõ ordi. c. fi. et ibi per Inno. Ar. li. ii. di. c. i. doc. de uo. scripture. sup. ℣. cõmutare.

¶ An scriptor possit retinere quiternũ pro salario. nõ. glo. ff. de condi. ir. de. l. si nõ sortez. §. si centũ. ff. de acqui. re. do. l. qua ratione. §. littere insti. e. §. lre. adde nõ. C. in qui. cau. pi. ta. cõnba. l. si non inducta. in glo. fi. et ibi Cy.

¶ An scriptor teneatur scribere rubricas. dixi s. sub dictione rubrica.

¶ Scriptor compellitur precise scribere. nõ. ff. de no. op. nũc. l. stipulatio. §. siue in glo. i. et ibi Bar. Cy. C. qui. bo. ce. po. l. i. in. vii. q. Bar. in. l. stipulationes nõ diui. §. celsus. ff. de. ℣. ob. Spe. ti. de renũc. et conclu. ℣. item beneficium. et ibi Io. an. in addi.

¶ Libri legũ non debent scribi abbreuiate. i. ꝑ signa ut una lra notet unã sillabaz. uide in. i. cõsti. ffoꝝ. §. illud.

Scriptura Scripture canonice sẽper continent ueritatẽ et si i eis aliquid reperiatur contrariũ errori scriptoꝝ uel male intelligentium attribuendum est. ix. di. ego solis.

¶ Scriptura metu facta nõ p̃iudicat scribenti xv. q. vi. pessimum.

¶ Scriptura sacra nullaz falsum admittit. ix. di. si ad sacras. et. c. quis nesciat.

¶ Contra sacrã scripturaz non admittũtur scripture aliorum doctoꝝ. ix. di. noli frater.

¶ Scriptura sacra cõsideranda est ex multis circumstanciis. xxix. di. sciendum.

¶ A sacra scriptura ois scientia sũpsit exordiũz xxxvi. di. legimus. §. deniq;.

¶ Scriptura sacra est scientia pietatis. xxxvi. di. si quis. et mentẽ illuminat. xxxviii. di. sicut.

¶ Scripturã sacraz docere debent epi nõ grãmaticã. lxxxvi. di. i doctrina. et. c. cũ multa.

¶ Qui aliter ĩtelligit sacrã scripturaz q̃ sit sẽsus spũs sci ẽ hereticus. xxiiii. q. iii. heresis.

¶ Scriptura facta manu debitoris licet negata facit semiplenã probationẽ ita ut deueniatur ad iuramentũ. glo. i aut. de fi. istru. §. si uero.

¶ Que scriptura dicatur publica et q̃ nõ. Inno. i. c. i. de fi. instru. ubi etiaz tractat que scriptura dicatur esse autentica.

¶ Neganti scripturã aliquaz esse talis notarii ĩcũbit onus probandi. uide. nõ. in dicto. c. i. et in c. ueniens. de. ℣. sig.

¶ Ex quo scriptura est facta manu publica uel habet sigillũ autenticũ facit fidez etiam mortuis testibus in ea descriptis dũmodo non sit i aliquo

uiciata uel suspecta. ita dicit Inno. in. c. ii. in pri. super. ꝓ. publicuz. de fide instru.

¶ An scriptura registri faciat fidē. nō. Inno. i. c. i. de procura. dū sub dictione registrum.

¶ Scripture solius notarii creditur circa dicta testiū. ita dicit Inno. de elec. dilecti.

¶ Scriptura iudicis licet sit subscripta testibus nō probat acta nisi iudex sit etiā notarius. Inno. de testi. cuz a nobis. C. de sa. sa. ec. l. iubemus. §. hus tabellionibus. Bal. adde de ꝓba. qm̄ cōtra.

¶ Scribi nō debet aliquid qd̄ sit contra bonos mores uel contra ius. ita nō. Inno. de testa. filius. adde ꝙ nec insolita nec nimis cautelosa debent scribi. ff. de condi. istu. l. si quis sub conditione. et quod ibi nō.

¶ Scribens sniam mortis est irregularis. ita nō. Inno. ne cle. uel mo. sententiam.

¶ Scripture tabellionis statur si in ea cōtinetur aliqd esse factuz de mandato iudicis licet iudex neget se illud mandasse. Ia. de are. in. l. ne i arbitris. C. de arbi.

¶ Scripture tabellionis contra quē probatuz ē ꝙ unā scripturā falsam fecit non p̄sumitur falsa si in officio toleratur. glo. et Inno. i. e. s̄ nitatis de hereti. in glo. damnatur.

¶ Scripture cui credendū est de iure uel de cōsuetudine semp dicit̄ publica. glo. de fi. īstru. c. i.

¶ Scripture tabellionis statur licet non habeat testiū subscriptionez ī iudicio secus extra iudiciuz. Inno. de proba. pᵒ cessionē. i glo. ꝙ nō.

¶ Scriptura q̄ non habet debitaz solemnitatem p̄sumitur falsa. l. iubemus. C. de testa. et ibi Cy. l. pe. C. de proba. et ibi glo. q̄ ponit qn̄ scriptura dicatur esse suspecta. de quo dic ut nō. Cy. in. l. fi. C. de falsis.

¶ Scriptura que est de natura iudicii nō reqrit testes sed tm̄ notariuz. tex. C. de dona. l. donationes. facit de proba. qm̄ contra.

¶ Scriptura non requiritur i processu qn̄ causa est breuis. glo. est notabilis. in aut. ut cle. apud ppri. epis. §. i. uide Bar. in aut. nisi breuiores. C. de sen. et inslo. om. iudi.

¶ Scriptura facta per notariū hoc modo talis testificatus ē hoc modo. zc̄. et postea scribit idē talis dixit. an ualeat Bal. in. l. amplio orem. §. i. C. de appel.

¶ Probatio q̄ fit per scripturaz maioris ē auctoritatis q̄ illa q̄ fit per testes qn̄ agitur de probando numero annorū. ut lapsu tp̄is de quibᵒ est dubiuz. glo. in. l. optimā. C. de cōtrhen. et cōmit. stipu. uide i. l. i. C. si mi. se. ma. dix. ad. parem uim obtinent. l. in exercendis. C. de fi. instru. et quod ibi nota.

¶ An et qn̄ scriptura priuata faciat fidem. uide Bar. in. l. nuda. ff. de dona. et. l. instrumenta. C. de probac.

¶ Quando scriptura dicatur cōtinere unū casū et qn̄ plura. uide Bar. l. aurelius. §. idē q̄siit. ff. de libe. le.

¶ Si qs scripsit unā cedulaz in qua continentur q̄dā facta in fauorē suuz et tuū et ego rescripsi dicens oīa p̄dicta approbo et confirmo non ualet ꝯ me sed debet sequi subscriptio sp̄alis tali modo dicendo ꝙ factuz est de tali contractu inter me et talem approbo zc̄. Bar. in. l. diuus. §. idem se-

natus. ff. de falsis.

¶ Que in scripturā rediguntᷓ uidetᷓ magis delibe rata q̄ que dicuntur oretenus. Bar. i. l. gerit. ff. de acqui. here.

¶ Scriptura est necessaria ad probationē ī multis casibus. Spe. ti. de instru. edi. §. restat. glo. in c. i. de censi. li. vi. adde. nō. i. l. pactū. ꝙ bona fide C. de pac. et. l. cōhibitur. ff. de pig. nō. glo. et doc. q. de. uel uo. rursus. glo. xx. q. i. c. fi. xxvii. q. i. omnes.

¶ An et qn̄ scriptura priuata probet. Spe. ti. de instru. edi. §. nūc dicenduz. Bar. in. l. admouendi. ff. de iuriuran.

¶ Scribēs se accepisse pecuniā mutuo nō potest opponere exceptiōz non nu. pecu. ut. ff. de iur. dot. l. si ego. §. plane. facit. ff. si cer. pe. ta. l. lecta.

¶ An scriptura priuata requirat diē. Bal. in. l. i. §. quibus. C. de no. codi. cōpo. per modernos. i. c. ii. de fi. instru. Bar. in. i. cōsti. ffoꝝ. ubi etiā tenet ꝙ non requirit subscriptiōz. et in. l. ad testm̄. §. i. ff. de testa. ubi tenet ꝙ non exigit sigillū. idē glo. xxv. q. ii. si qua. in glo. super. ꝓ. die.

¶ An ad reprobationez unius scripture sit necessaria alia scriptura uel sufficiant testes. ut in. l. generaliter. C. de non nu. pecu. de fi. īstru. cuz iohānes. et. c. si cautio. ubi per modernos. Bar. in. l. qeunq. C. de appo. pub. li. x.

¶ An scriptura sit de substantia grē concesse p papaz. Inno. tenet ꝙ nō. de rescrip. pastoralᷓ. Archi. et Io. an. in prohemio. vi. glo. in cle. dudū. de sepul. q̄ incipit hoc uidetur exp̄ssuz.

¶ An scriptura sit de substantia priuilegii. nō. glo. xxv. q. ii. instōnis.

¶ An scripturis exn̄tibus in marmoris uel colūnis detur fides. dic ꝙ sic. si non agitur de alterius p̄iudicio. xxiiii. q. ii. sane. et ibi glo. iii. q. vii. postulans. iūcta glo. et de ꝓbac. cuz causam. do. Car. flo. de sponsa. ad audientiaz. in. iii. nōbilis et. v. op. glo. de conse. di. i. de cōsecrationibᵒ. adde glo. de iuriur. q̄to. Io. an. de conse. eccle. uel alta. ꝓposuisti. glo. de conse. di. i. solēnitates. tex. glo. et Bar. i. l. monumentoꝝ. C. de religio. et sūp. fu.

¶ Cōtra male ac p̄uerse intelligētes scripturas tex. xxxvii. di. unio. et. c. relatum.

¶ Qualiter sit intelligenda sacra scriptura hētᷓ xxiiii. q. iii. heresis. et. c. qdam. in fi. xxvi. q. v. nec mirū. i. q. i. marchio. ii. q. vii. §. itez obicitur et. §. hus ita. adde glo. in cle. romani. §. ceterum. sup. ꝓ. corticem. de iuriuran.

¶ Quot modis scriptura dicatur autentica. nō. xxv. q. ii. sanctimᵒ. ubi glo. ponit tres modos ad de quartuz. uidz qn̄ manu notarii est subscripta Io. an. et doc. de ꝓba. post cessionez. glo. super. ꝓ. autentica. in cle. causaz. de elec. et ibi doc.

¶ An liceat transferre libros sacre scripture in sermonez uulgarē. dic ꝙ nō. de hērti. cū ex iūcto in parte decisa.

¶ Scriptura priuata duoꝝ in facto tercii facit p̄sumptionez. tex. est. qui ma. accu. pos. c. ii.

¶ Scriptura priuata probat delictuz cōtra scribentez. uide Bar. in. l. non itelligitur. §. tacita. ff. de iur. fis.

¶ Aliud est scribere scripturā manu ꝓpria aliud est illā se subscribere. Hosti. de libel. obla. c. i. in. ꝓ. roboratam.

¶ Scriptura monachorū facit fidez in cōtractib⁹ gestis cuz monasterio. tex. de deci. ex mltiplici.

¶ Scriptura manu propria facit plenā fidez cō tra scribentem. tex. de postu. p̄la. bone. ii. ꝯ. nec nocebat. doc. de elec. innotuit. doc. de fi. instru. c. ii. tex. de scisma. c. i. li. vi. glo. in cle. i. de bñti. tex. cuz glo. xx. q. i. c. fi. tex. de soluc. c. ii. tex. et glo. xv. q. vi. c. i. glo. insti. de iuti. stip. ꝰ. sed cuz hoc. de ma. et obe. legebatur.

¶ Mille scripture priuate simul iūcte non faciunt plenaz fidē. Bal. x. colla. de cōtrouer. inuesti.

¶ An scriptura priuata faciat saltez semiplenam probationē. Spe. ti. de instru. edi. ꝰ. nunc dicendū uide quod dixi. s.

¶ An scripture reperte apud ꝑsonā publicaz uel archiuū publicuz probent. Inno. in. c. i. de porcu. glo. in. c. cum causam. de proba.

¶ Scriptura priuata ꝓbata p̄ compatione l̄raꝝ facit plenaz fidē. uide Inno. de testi. cum a nobis de fi. instru.

¶ An ꝓbatio q̄ fit p̄ compationez scripturaꝝ sit ualida. Spe. ti. de ꝓba. ꝰ. uidendū. ꝯ. instrm̄ q̄ꝙ adde nō. in. l. compationes. C. de fi. instru.

¶ Si ꝓducitur scriptura ī iudicio quā altera pars ex uicio scripture non ītelligit nō p̄iudicat Laud. in cle. ii. ut li. pen. glo. iiii. q. iii. ꝯ. item in testibus.

¶ Quot modis noīentur scripture remanentes apud notariū contractuū q̄bus est rogatus. glo. ī l. contractus. C. de fi. instru.

¶ Scriptura priuata de manu scribentis cōtinēs debituz ꝓ scribente et solutionez contra se ꝓbat contra se. glo. in. l. fi. C. de conue. fis. de. li. x.

¶ An scriptura priuata sine die et consule ꝓbat cōtra scribentē. glo. xxv. q. ii. rescripta. Hosti. ď fi. instru. inter dilectos. Io. an. in. c. abbate. de re. iudi. li. vi. Spe. ti. de instru. edi. ꝰ. nūc dicendum ubi Io. an. in addi. magna. ꝯ. sed ultra q̄rit. Bar. in. l. i. ꝰ. item labeo. ff. de aqua plu. ar.

¶ Si scriptura in iudicio ꝓducta sit taliter formata q̄ nō sit intelligibilis hētur ꝓ non ꝓducta Laud. ī cle. fi. ut li. pen. glo. iiii. q. iii. ī testibus.

¶ Scriptura dr̄ mea q̄ licet non sit facta de manu mea est tñ facta de mandato meo licet manu alterius. uide tex. de rescrip. fi. pro te. li. vi.

¶ Ex pacto partiū potest fieri ut credaƭ scripture priuate ac si esset publica. doc. de fi. instru. c. ii. et eo. ti. c. fi. et. c. cū p. tabellio. ubi Inno.

¶ Valet scriptura in qua q̄s est descriptus manū alterius eo iubente uel consentiente. tex. et glo. ď priuile. cum olim. ii.

¶ An ubi ius requirit scripturā debeat esse publica uel sufficiat q̄ sit priuata. doc. de sen. exco. c. i. li. vi.

¶ Seriose scripta debent scd̄m ordinē q̄ scripta sunt terminari. in sti. de obli. ad fi. xliii. di. sit rector. de rescrip. cū dilecta. de offi. dele. uenerabili.

¶ Sciens scribere debet se subscribere manu ꝓpria al̃ nō ualet. nō. de re iudi. cū iter. ī glo. ui.

¶ Scriptura priuata ualet sine die et consule ī p̄iudiciuz scribentis nō tercii. ff. depo. l. publia. de fi. instru. inter dilectos.

¶ Plus attenditur ueritas q̄ scriptura. C. de ꝓbaq̄. l. cū p̄cibus. l. i. C. plus ua. q̄d agi. ar. contra. C. arbi. tu. l. fi.

¶ Ex quo inuenitur scriptura presumiƭ factum ff. de. ꝯ. ob. l. ticia. ꝰ. pe. ff. de donatq̄. l. ex hac. C. de arbi. l. ne in arbitris.

¶ Scriptura sacra exponiƭ q̄tuor modis. lxxxvi. di. ieiuniū. et quod ibi nō. Archi. Io. an. de sa. unc. c. i.

¶ Scriptura sacra accipiēda est et exponēda s̄m ꝓprietatez linguaꝝ in qua est edita. xxxviii. di. locutio.

¶ Scriptura sacra nō artatur sub regulis grāmatice. c. di. dignum.

¶ An scriptura autentica et publicata differāt Io. an. in. c. ii. in prin. de fi. instru.

¶ Quot testes req̄rat scriptura priuata ut ꝓbet nō. C. si cer. pe. l. fi. et autq̄. ibi posita C. q̄ po. in pig. ha. l. scripturas. ī glo. fi. et ibi Cy. Spe. ti. de instru. edi. ꝰ. nūc uidenduz. et ibi Io. an. plene. ff. de admi. tu. l. cyrographis in glo. i. et ibi Bar. in l. admonēdi. ff. de iuriuran. ď h. ī stru. c. ii. ī glo. i.

¶ An credatur scripture cāpsoꝝ et alioꝝ mercatoꝝ. nō. ff. de eden. l. q̄daz. ꝰ. nūmularios. Bar. in l. admouēdi. et. l. nuda. ff. de dona. spe. ti. de istru. edi. ꝰ. nūc dicendū. ꝯ. r̄ariter ergo. Io. an. ī addi. Spe. ti. de fi. instru. ī prin. Bal. in l. rōnes. C. de ꝓbaq̄. idem in. l. i. an fi. C. de edendo.

¶ An scriptura pro p̄te teneat et ꝓ p̄te nō. nō. in autq̄. ut cum de ap. cog. ꝰ. siue igitur. in glo. testium. colla. viii.

¶ Interrogatio ad recognoscendū scripturā pōt fieri ante libelli oblationē. s̄m Bal. ī autq̄. cōtra q̄ ꝓpriam. C. de non nu. pecu. facit quod nō. ff. de ī terro. actq̄. super rubrica.

¶ An tantuz ualet gestum sine scriptura sicut cū scriptura. nō. C. de pac. l. pactuz quod.

¶ Scriptura debet continere causā. nō. in autq̄. de instru. cau. et fi. ꝰ. si tñ. in glo. negatiue.

¶ An debeat stari scripture donec ꝓbeƭ contrariuz. nō. isti. de iuti. stip. ꝰ. itē uerboꝝ. ī glo. oīo et. C. de fi. istru. et iu. haf. fis. l. i. ī glo. cuz ordine li. x. uide. C. de arbi. l. ne in arbitris. ī glo. electus et ibi Cy. in autq̄. de istru. cau. et fi. ꝰ. si morianƭ in glo. p̄ se. colla. vi. de ꝓba. q̄m contra f̃am. in glo. iii. de testi. cū a nob. s. in glo. scriptq̄.

¶ An scriptura falsa possit in īnuallo t̄pis confirmari. nō. C. de fal. l. sicut falsi. et ibi Cy.

¶ An credatur uni scripture facīēti mētionē de alia. nō. Cy. C. de dona. l. si donatio.

¶ Si ꝓducāt scripture ꝯrie uel diuerse cui steƭ et an aliq̄ ualeat. nō. C. ď fi. istru. l. scripture. et ibi Cy. et ī. l. in exercendis. et ibi Cy. in. ii. q. eo. ti. C. de cōhben. et cōmit. stip. l. optimā. in glo. q̄dem. et ibi Cy. in fi. de fi. instru. imputari.

¶ Qui corrūpit scripturā factaz ī muro punitur nō. ff. ad. l. iul̃. pecu. l. q̄ tabulas.

¶ Si scriptura sit obscura non crediƭ ei. nō. de fu. tri. in. c. i. in glo. iii.

¶ An scriptura notarii mortui sit releuanda uł publicanda si releuata uel publicata ꝓpter eius defectuz fidē non faceret. uide Ange. ī consil. suo q̄d īcipit ad hoc ut scriptura. et ī alio suo cōsil. quod incipit ex themate p̄cedenti.

¶ Scriptura notarii nō solēnis non facit fidem ut nō. in. l. contractus. C. de fi. instru.

¶ Releuans scripturaz alterius notarii mortui nichil potest addere de ꝑtinentib⁹ ad substātiaz

actus uel solēnitatez instrī. ut nō. Io. an. ī addi. Spe. ti. de instru. edi. §. ostenso. in addi. q̄ incipit ad materiaz. do. Anto. in. c. cū. p. de fi. instru. sed circa clausulas apponi consuetas bene habet potestatē ipse releuās. ut ibi nō. et p Bar. sup rubrica C. de fi. instru. in. viii. q.

¶ Mandatū principis requirit scripturā. uide Ange. in consil. suo. clxxxviii. qd̄ icipit mādatū

¶ Producēs scripturā in iudicio uidet asserere esse uerā qd̄ in eis continet. casus est in aut. ad hec. C. de fi. instru. de priuile. cum olim. facit. l. cum precuz. C. de libe. cau. et. l. cura. C. de omni agro deser. li. xi.

¶ An scriptura q̄ continet accepta et data possit p pte approbari et pro parte nō. uide Ange. i consil. suo quod incipit uisa dicta scriptura.

¶ An in cōtractu emphiteosis scriptura sit de substantia. uide ī aut. de non alie. §. sed neq.

¶ In scriptura priuata locus et tpus non sūt de substātia. l. cū tabernā. §. idem q̄siit. ff. de pigno. uide Io. an. et do. Anto. in. c. inter dilectos. de fi. instru.

¶ Scriptura sacra est necessaria. sanc. Tho. i. i. par. q. i. ar. i. et in. ii. ii. q. xi. ar. iii. et. iiii.

¶ Scriptura sacra ē scia. idē in. i. par. q. i. ar. ii. et ē scia speculatiua. ea. q. ar. x.

¶ Scriptura sacra est dignior omnibus scientiis idem in. i. par. q. i. ar. v.

¶ Scriptura sacra ē sapia. idem in. i. par. q. i. ar. vi. et hēt deum p obiecto. ea. q. ar. vii. et est sciencia argumentatiua. ea. q. ar. viii.

¶ Scriptura sacra hēt plres sensus. idem in. i. par. q. i. ar. x. et in. q. de qdlibet. q. ix. xv. et. xvi.

¶ Scriptura sacra utitur methaphoris. ea. q. i. ar. ix. et in sum. contra gen. li. iii. q. cxix. et in. q. de quodlibet. q. iiii. ar. xviii.

¶ Quo ordine debet tradi scriptura sacra. idez ī sum. contra gen. li. i. q. i. ar. ix.

¶ Quis nō tenetur dimittere studiū sacre scripture ut uadat ad docendū alios uel exercendū curā aīaz. idem in. q. de quodlibet. q. i. ar. xiiii. Sed tū fidei alicui cōmissū nō est reuelandū nec ī hac cā debet subditus plato suo obedire. sanc. Tho. ii. ii. ii. q. xxxiii. ar. ii. et in. q. de qdlibet. q. v. ar. xv.

¶ Scripturā priuate epl'e michi missaz possū p pte approbare et p pte reprobare. tex. est in. l. publia. ff. deposi. et ibi Bar. in. l. aurelius. §. idē q̄siit ff. de libe. le. facit. l. i. C. de proba. et quod nō. in l. si quidem. C. de excep.

Scrupulus Quid sit uide in. l. i. C. de metal. li. xi. et ibi ad de. nō. de sen. ex. constitutionem. i. rz. li. vi. d̄ testi. cōstitut'. i. de accu. q̄liter. p. ueruz. ante finem. de rescrip. olim. al'. scrupulus. i. suspicio. iii. q. vii. negligere. et ibi glo.

¶ Non est dandū sic alteri q alii scrupuloso corde moueantur. xvi. q. vii. c. i.

Scrutinium Hoc uerbū multi modis sumitur. nō. de capel. mo. dilectus. i. in glo. i. de elec. c. ii. li. vi. eo. ti. publicato. in glo scru. c. i. et ibi uide remis.

¶ Scrutatores electionis pōt reuocari reitegrare non integra. nō. de elec. qa ppter. ubi uide q̄t et quales debeant esse et an sua uota debeāt pri' scrutari q̄ aliorum.

Se Cuilibet standuz est cōtra se. uide. ff. de interro. act. l. de etate. §. i. C. de pbat. l. exemplo. et aut. quod obtinet.

¶ Quod qs admittit p se debet admittere q̄ se C. de testi. l. si qs. C. de sen. et inlo. om. iudi. l. cū pap. ff. si quis. in rubro et nigro.

¶ Aliqd̄ est malū q̄ ad se. nō. xlix. di. sacerdotes et facit aliquis q̄tum in se est. ut ibi nō.

Secretarium Est locus ubi moniales accipiūt habitum xvii. q. i. indutas.

Secretum Que sit pena reuelantis secretuz habet in. l. omne delictum. §. ii. ff. de re mili. nōt. glo. xxvii. q. v. de forma.

¶ Id secretū est qd̄ uulgus ignorat siue qd̄ neq palam neq publice fit. ff. de his q deie. uel effu. l. i. §. sūma. ff. ad silleia. l. si qs ī graui. §. apperio.

¶ Nūq dicatur secretū qd̄ fit in p̄ntia. v. hominuz. de peni. di. i. uel ecōuerso. uide. c. di. quō. Io. an. de bti. c. ultimo. sup. ḃ. secretuz. de elec. ubi periculum. §. uulgi etiam. li. vi.

¶ Qui pdit secretū alicuius capite punit. ff. d̄ re mili. l. omne. §. iii. C. de cōmer. et mercato. l. iiii. ff. deposi. l. i. §. si qs tabulas. xxii. q. ultīa. de forma. contra. ff. de ori. iur. l. ii. §. postea p̄nceps

¶ Prīceps illū honorat cui secreta cōmittit. C. de prox. sacro scri. l. proximus. C. de ppo. labo. l. i. li. xi.

Secta Vnde dicatur secta. nō. glo. in cle. ad nrām. de hereti.

¶ Quid sit secta. nō. glo. in cle. ne ī agro. de stamo. uide. C. de peti. bo. subla. l. fi. li. x.

¶ Nūq sumitur in bona pte. C. ne sanc. bap. reite. l. i. qnq in malaz ptem. l. ii. C. de iude. tex. et glo. sup. ḃ. secta. in. l. fi. C. de spōsa. uide ī dicta. l. fi. C. de peti. bo. subla. et. l. ī honorib'. §. phis. ff. de ua. et extor. cog. ubi de hac dictione.

Secum Exponit. i. ī domo uel familia C. de iur. om. iudi. l. qui iurisdictioni. et quod ibi nota.

Secularis Seculariter. i. dissolute de regula consulti. in glo. iii.

¶ Vnde dicātur clerici seclares. uide qd̄ nō. glo. de offi. or. licet. de elec. cuz ad nostram.

¶ Licet secularis officialis occidat clicuz ne aliuz occidat fit irregularis nō tū excoicatus. uide de sen. ex. si uero. facit. cle. i. de homi.

¶ An secularis iudex possit cognoscere d̄ cā natiuitatis. uide qui fi. sint le. lator.

Secundum De significato huius dictionis nō. in. l. euz q §. iulianus. ff. de consti. pecu. pulcre. in. c. abbate de. ḃ. sig. Cy. in. l. ii. C. de cōmben. et cōmit. stip. Bar. in. l. si testiuz. C. de insti. et substi. sub cōdi. fac. adde q scd̄m exponit p iuxta. ff. de pscrip. ḃ. l. duo. et ita exponit. l. si suus seruū. §. si furnuz. ff. ad. l. acquil'. l. inter eos. et. l. ergo. §. i. ff. d̄ acq. re. do. et. ff. de ui. publi. l. ediles. et. l. sluia. ff. de flu. adde de hac dictione. C. de cōmben. et cōmit. stip. l. seruu. ff. de iuriuran. l. admouēdi. Archi. ui. di. priuilegia. ubi de hoc.

¶ Licet scd̄m dicatur respectu primi. ut. ff. qui po. in pig. ha. l. creditor. §. si primus. et. §. se. in-

terdū tñ nō dicit respectu pmi. ff. de gradi. cog. l. i. §. ii. insti. de gradi. §. sed nec primus.

¶ In qbus casibus hēat locū scda iussio. nō. Io. an. de excess. pla. c. i. li. vi. sup glo. ergo necesse. uide de rescrip. si quando.

¶ Quedaz scdo facto ualēt q primo non ualerēt uide. C. si con. iqs uel uti. pub. l. fi. C. de plus peti. l. i. in fi. ī aut. de man. prin. §. impotēs. colla. iii. scdus actus ad idē factus non tollit primū. uide de do. et contu. c. fi.

¶ Scdm qñqz stat cōdicionaliter qñqz illatiue. i. si est ita. ff. de pac. l. item quia. de. ꝓ. sg. abbate.

Securis

Nunquid gloriabitur securis. xxi. di. inferior.

¶ Securis ad radicē arboris ponit. Math. iii. luc. iii. i. q. i. alia.

Securitas

Quid importēt ista uerba promitto te facere securuz uide Bar. in. l. i. ff. de preto. stipula.

¶ An is q habet securitatē ut nō possit capi pro aliq̄ debito possit nichilominꝰ capi ꝓ pecuniaria condēnatione de eo facta. uide Bar. i q̄daz cōsilio qd incipit statuto ciuitatis tuderti.

¶ Si est data securitas ueniendi et redeundi tm an intelligatur ꝓ una uice tantum. uide Bar. in. l. f. et. ii. ff. ad. l. iul. ma.

¶ Ille dicitur securus q de iure suo idoneū habet fideiussorez. tex. est notabilis. in. l. pretor. §. hoc interdictuz. ff. de no. op. nunc.

¶ De eo q ꝓmisit aliquē facere cautuz et securz qd debeat facere. uide in. l. si mādato ticii. ff. mā da. Bar. in. l. i. ff. de preto. stip.

¶ Securus dicitur ille q nichil timet. ff. de ac. emp. l. i. facit dicta. l. si mandato. §. fi. ff. de excu. tu. l. scire oportet. §. pe. qñqz dicitur securus ille cui dantur fideiussores. ff. de usuf. l. si cuius. ff. q satis. co. l. i.

¶ Securitas mater ē negligētie. ar. ff. d. iur. et fac. igno. l. nec supina.

¶ Si aliqs timet aliquez an possit petere eū com pelli ad danduz securitatem. ar. ff. q me. cau. l. non ē uerisile. C. de hiis q ad eccle. confu. l. denū ciamus. ff. so. ma. l. ii. ac. ff. ne qd in lo. pub. l. ii. §. si qs. ff. de offi. psi. l. illicitas. §. ne potētiores

¶ Qui facit contra securitatē dataz a principe i cidit in crimen lese maiestatis. ff. ad. l. iul. maies. l. i. in prin. ar. ff. de lega. l. fi. C. ne fi. ꝓ pa. aut. habita.

¶ Judex debet ꝓuidere de loco securo utriqz p ti. de fi. instru. accepimus. et qd ibi nō. de puil. cuz psone. §. i. li. vi. et ibi Archi.

¶ An et qñ qs possit ꝓ securitate sua petere ut officiales curie armati euz associent. uide Guil. ī d. l. illicitas. §. ne potentiores. ubi late exaīat qd sit securitas et an pstet a re rei. et a psona psone et an in securitate pstāda debeat interuenire sacramentuz. et q̄ sit pena frangētis securitatē. et an pstans securitatez in territorio alicuius iudicis teneat illā seruare ex territorium. et usqz ad qd tpus duret. Bar. et Guil. d. hiis oībus. d. §. ne potentiores. adde qd nō B. ar. in. l. is qui reus. ad fi. ff. de publici. iudi. Guil. de suza. i. l. cōgruit. ff. de offi. presi.

¶ Vbi timetur rixa potest iudex pcipe alicui ne transeat p contrataz alterius. ar. ff. d. offi. pfec. ur. l. i. §. fi. tex. ff. de offi. ꝓcu. cesa. l. fi. facit. in aut. de man. prin. §. sed nunc. colla. iiii.

¶ Si datur securitas alicui ut non ob ꝓcessibus possit uenire ad ciuitatez per hoc non ē securus q ad delicta cōmissa ideo capi et puniri potest de delicto. Bal. ff. de legi. l. cum lex allegat. C. de tnsac. l. si decreta. et. l. cū acquiliana. ff. de transac.

¶ Securitas potest peti etiaz ab eo q timet offē di etiaz sine libello. Cy. C. qd cum eo l. si seruus la. de are. in. l. i. C. nti possi. Spe. ti. de libel. concep. §. nunc dicenduz. ꝓ. xxii. de proba. ī presētia ff. de offi. ꝓcu. cesa. l. fi. ad hoc. l. quibus diebꝰ. in prin. ff. de condi. et demon. ubi Archi. xcvi. di. nos sāctoz. Bal. in. l. i. ff. de offi. pfec. ur.

¶ Si potestas dat securitatē malefactori an illā teneat seruare. uide Guil. ff. de c'olo. l. i. §. doliū.

¶ Exuli uolenti litigare p ꝓcuratorez non est danda securitas. ff. de mino. l. pap. exuli. secus si non potest litigare per ꝓcuratorem. ut. l. is qui reus. ff. de pub. iudi.

¶ Si det securitas sup delicto in dubio nō uidet data sup debito ex delicto. ff. q cū eo. l. sed si ex parte. §. q̄q̄. et Guil.

¶ Fidantia seu securitas nō debet dari longa. ff. de sta. li. l. cum heres. §. i.

¶ An ī cā ꝓpter quaz timeo offendi possum agere ut michi pstetur securitas. ff. de dam. infec. l. qui bona. §. si quis iuxta.

¶ Si petis a me securitatez de non offēdendo teneor pstare nisi et tu michi caueas. ff. de dam. in fec. l. qui bona. §. si quis. et ibi Bar.

¶ Vt securitas sit legitima debet esse ꝓ eundo et redeundo. uide tex. i. l. i. C. d. nauicula. li. x.

¶ Securitas pfecta ē pmiū uirtutis. sanc. Tho. ii. ii. q. cliii. ar. v. a. q. cxxix. ar. ii.

Secus

Exponitur. i. contra. de ui. et ho. cleri. c. i. adde qd nō. glo. i. l. filiis C. de inoffi. te. stez secus. i. iuxta. ff. de acq. re. do mi. l. maritus. in glo.

Sed

De hac dictione nō. i. l. sed et si lege ff. de peti. he. et in. l. ii. §. sed si agant ff. de iudi. glo. in. l. i. ff. si quis ius. di. nō obtēp. Io. an. de arbi. p tuas. in fi. uide Bar. in. l. patris et filii. ff. de uul. et pupil.

¶ Hec dictio interdū ponit ꝓ tñ. ff. de condi. ob causam. l. q se. interdū ꝓ quia et tunc cātiue ponitur. ff. ex q. cau. maio. l. iul. in fi. interdū superhabundat. in aut. de nup. §. si uero expectet. de succe. ab intes. c. i. ne cle. uel mo. seruet.

¶ Hec dictio sed denotat diuersitatē facti sed idēptitatez iuris. ff. de neg. ges. l. si pupilli. §. sed si dñs. et qd ibi nō. et. ff. de. ꝓ. ob. l. qui usuf.

¶ Qñqz non nōt diuersitatē sed ocntinuat. ut. l. acqui. et qd ibi nō. ff. d. neg. ges. uide. ff. d. eden. l. si quis ex argentariis. §. rōm. in glo. i. et. ff. de op. le. l. ii. ff. si qua. pau. fe. dita. l. i. §. sed et si casus. facit. l. si ex causa. ff. ꝓ socio. de hac dictiōe adde qd nō. glo. in. l. i. §. huius rei. ff. de offi. eiꝰ cui man. est iurisdic.

¶ Differentiā inter dictionez sed et sz et si. uide per glo. et Bar. in. l. i. sed et forte. ff. si quis in ius uocan. non ie. adde Bar. ff. de li. et pos. l. si ita. ff. de peti. he. l. sed et si lege. glo. i. l. si pupilli. §. sed et si homines. ff. de neg. ges.

Sedes Apl'ica aliqua sibi reseruauit q̄ ab aliis impune tractari non possunt de excess·pla·sicut·et ibi nō.

¶ Qui tenetur se pñtare sedi apl'ice debet se p̄sentare pape·nō·de elec·quāuis·§·ceter·li·vi.

¶ Sede uacante nichil est inouandum qđ intellige in sede epāli·secus i abbatiali·de quo in c·dilecti·de consue.

Seditio An sit petm̄ mortale·sāc·Tho·poit·ii·ii·q·xlii·ar·i·et·ii·ubi tractat i q̄ sedicio coueiat et differat cū scismate·bello et rixa.

¶ Seditio est getis publice ꝯbatio·ut·C·de sedi·l·i·et·ii·de hoc nō·xlvi·di·sedicionarios·et ibi p Archi·plenius p Io·an·de imu·ec·decet·§·null' li·vi·sup·ꝓ·seditioně·uide etiaz in·c·ubi piculuz·§·postremo·super·ꝓ·discordia·per Io·an·de elec·li·vi.

¶ Qua pena puniant concitantes seditioně·ut de in·l·denūciamus·C·de his qui ad ec·confu·et dic ꝙ est pena capitis.

Seduco Qui est seductus nō videtur uelle·ff·de li·ho·exi·l·iii·si qs uolente·C·de rap·uir·l·i·circa fi.

¶ Seductio an sit re·pbata·uide ꝙ me·cau·c·pe·de couer·coiu·duduz·de rl'a·ad nostram·et ibi uide Hosti.

Segnicies Expediunt segnes cōmissa negocia plures·ff·de admi·tu·l·si plures·§·apparet·et ibi nō·de hoc·ꝓ·uide C·de pigno·ac·l·si nulla.

¶ Segnicies est pars timoris·sanc·Tho·ii·ii·q·xix·ar·ii.

Segregatio Hii sunt q segregāt sciēnt ipsos spm̄ sanctum non hn̄tes·xxiii·q·i·scisma·facit·ea·cau·q·iii·de illis.

Semel An ille qui fuit hospitatus tātuz semel teneať ex edicto nau·cau·sta·Bar·in·l·mariti lenociniuz·ff·de adulte.

¶ Semel exhibens illuz quē ꝓmisit exhibere totiens q̄tiens opus fuerit non liberať·Bar·in·l·sic in annos·ff·q·mo·usuf·amit.

¶ Semel·i·simul·ff·de condi·et de·l·qui·heredi·§·si duoꝝ·ff·de iu·patro·l·si libertas·§·ultio.

¶ An semel probatus debeat iteruz probari·nō·de preben·cum secundum.

¶ Quod semel placuit amplius displicere nō potest·ff·de aqua plu·ar·l·in diě·ff·quo·le·l·ꝓdest ff·cōmo·l·in cōmodato·§·sicut·C·de ac·et ob·l·sicut·đ re·iuri·quod semel·li·vi·et ibi Dy·Archi·viii·q·i·dilectissimi·xx·q·i·proclivus·xxx·q·v·horrendus.

¶ An qđ semel fuit p̄sumať adhuc esse·ff·de senato·l·ii·ff·de accu·l·si cui·C·de proba·l·siue possidetis·et in·d·regula quod semel.

¶ Licet semel qđ sepius non liceret·ff·de adop·l·adoptare·ff·de eden·l·q̄dā·§·fi·ff·de le·i·l·sed in electione·in prin·ff·de lega·i·l·statuliber.

¶ Non sufficit semel fieri·ff·de eden·l·si qs ex argentariis·§·p̄tor ait·et·ff·de arbi·l·si duo·§·fi·ff·ad macedo·l·sed iulianus·§·qđ dicitur·ff·loca·l·marcius·et quod ibi nō.

¶ Sufficit semel puenisse licet desinat·nō·ff·q me·cau·l·uideamus·in glo·semel.

Semen Fructus magis debenť iur̄ soli q̄ seminis·ff·de usur̄·l·qui scit·et ff·de rei uen·l·si frumentū·§·idem scribit.

¶ Semen est de sup̄fluo alimentoꝝ·sanc·Tho·in·i·par·q·xxiiii·ar·ii.

¶ An semen mulieris concurrat ad generationē sanc·Tho·tenet ꝙ non dicens ꝙ quidam mulieres concupiunt licet non mittant semen·ita dicit in·iii·di·i·ar·xvii.

Semestre Duo semestria faciūt unum annuz·de sup·negli·pla·licet.

¶ Quando icipiat currere tpus semestre et qđ de eo subducať·et in qb' locuz hēt·et an sit utile uel continuuz·uide de conces·preben·c·ii·et·c·ꝙ diuersitatē·de preben·de multa·et i dicto·c·licz.

Semper Continuum tpus signat et sic semp·i·oi tpe·ff·so·ma·l·i·ff·đ iiuř rup·l·ii·§·i·ff·de distrac·pig·l·q sub imagie.

¶ Nūq nō significat tpus continuuz et restringit eius generalitas·ff·de re·iur̄·l·in obscuris·et l·semp in dubiis·ff·de peri·et cōmo rei uen·l·si uendita·ff·de offi·prefec·ur·l·ui.

¶ Hec dictio semp ꝓlata a testibus exponitur tpe competenti uel horis cōgruentibus·nō·Spe·ti·de teste·§·postq̄·in fi.

¶ Quidam obligantur semper sed non ad semper nō·Io·an·de peni·et remis·ꝙ quidam.

Sempiternum Exponiť·i·perpetuuz·C·de cōmer·et merca·l·i·et ibi nō.

Senator Qui sunt senatores·uide·ff·đ sena·l·fi·ff·đ inoffi·testa·l·ticia·ff·de libe·lega·l·petitor·C·de peti·here·l·fi.

¶ Senator q̄nq sumiť ꝓ decurione·C·de decu·l·ois·nō·de elec·fundamenta·§·ne autem·super ꝓ·senatu·li·vi.

¶ Quis dicať filius senatoris·dic ut·ff·de sena·l·senatores·et·l·se·et·l·emancipatuz·facit·l·meres·§·parentes·ff·de pen.

¶ Senatus cōparať p̄ncipi·ff·đ postulan·l·i·§·de inde·al'·§·de qua·ff·de legi·l·nō ambigitur·ff·de aqua plu·ar·l·quod principis.

¶ Multa q̄ pōt senatus ultra alios·et quid sit senator et unde dicatur·uide per Bar·ff·đ senato·super rubrica.

Senectus Senex Vbi non reperitur scripture auctoritas·nec doctoꝝ·senes sunt requirendi et eoꝝ sn̄ie standum est·xx·di·de quibus.

¶ Senibus debeť obedientia ac reuerentia·ut habetur·xxiii·di·de his.

¶ Presbiteri dicunť seniores nō q̄dez etate sed sapientia·lxxxiiii·di·porro.

¶ Nimiū senes non debent assumi ad p̄lationez lxxxv·di·florentinum.

¶ Quantūcunq senes etiam a iuuenib' possūt et debent adiscere·xxiiii·q·iii·si habes·xxxviii·di·c·fi.

¶ Senes emendare debemus illud qđ iuuenes errando cōmisimus·de peni·di·i·ii.

¶ Doctor et testis senex in dubio prefertur iuueni·Bar·in·l·cum quid·ff·si cer·pe.

¶ Quis dicatur senex·nō·Io·an·ut lite nō cōtes·q̄m·sup·ꝓ·senes·idem de cle·egro·c·i·li·vi·sup ꝓ·senio·ubi uidetur concludere ꝙ is qui excessit

lxx·annum·facit·ff·de in·et imu·l·semper·et ibi nō·Inno·butrius·zabarella et moderni dicūt id luz fienez qui est in āno quinquagesimo cōstitutus in dicto·c·quoniam·

¶ Senior·i·dńs·de censi·c·i·xv·q·vii·hic igitur al's senior etate·C·q testa·fa·pos·l·seniū· Itē senior·i·sapiens·xx·di·de quibus·

¶ Senectus defectus est atq; canicies que uix labores suos tollerare pōt et dolores·nō·de uoto magne·p·ueruz·et ibi Io·an·

¶ An senx possit matrimoniū cōtrahere·nō·xxv si·q·i·nuptiaruz·et·q·ii·est itaq;·

¶ Ratione senectutis mitigat' pena·lxxxvi·di·tāta negcia·et ibi Archi·et ibi glo·in ver· senectute·ubi uide concor·

¶ Deferendū est senectuti·l·semp·ff·de iure·imu·C·de puile·uete·l·i·et p totuz·C·de postulan·l·puidendū·C·d aduo·diuer·iudi·l·uiuos· et qd nō·Archi·lxi·di·statuimus·in aut; de app·§·illud·colla·iiii·

¶ Senectus sumit' pro sapiēcia·lxxxiii·di·c·fi·

¶ Presūptio ē q senex cicius moriat' q̄ iuuenis ff·de fideicō·li·l·is qui·ff·ad·l·fal·l·hereditatum coñ·ff·de inoffi·testa·l·ná et si parētibus·

¶ Quādo quis dicat' senex·nō·ff·de adop·l·si pater·§·in arrogationibus·ff·de testi·l·inuiti·C·de his q nō imple·stipen·l·ii·in glo·i·ubi uide·adde ff·de senato·l·qui patris·§·fi·

¶ Senex ïueteratus suis moribus difficili emēdatur·ff·de edi·edic·l·pcecipiunt·

¶ Senes reputātur meliores q̄ iuuenes·ff·si certuz peta·l·cuz qd·et ibi nō·et senes preferuntur mioribus·ff·de probat·l·fi·

¶ Senectus est ppinqua morti·et ideo senex p̄sumit' ex senectute mortuus·ff·cōmo·l· si ut certo·§·nunc uidendū·facit·ff·de dona·cau· mor·l·mortis cā capitur·et ibi concor·in glo·

¶ Quare honorētur senes·uide p sanc·Tho·scda scde·q·clx·articulo pmo·

Senodochium Est locus uenerabilis in quo peregrini recipiūtur·de reli·domi· de sinodochiis·ubi uide·

Sensus Sensuz crassuz generat uentus pinguis·xlvii·di· si ergo·

¶ Unaqueq; puincia habūdat in suo sensu·lxxvi·di·utinam·

¶ Sensus sapient; uigent in capite·de conse· di·iiii·ecce accepisti·

¶ An ualeat ar·a cōtrario sensu·dixi plene supra·sub dictione argumentum·

¶ Sensus corporis sunt qnq;·ff·de acqui· pos·l·quod in eo·§·si uenditio·in glo·non mirum·adde sanc·Tho·in·i·par·q·lxxxvii·ar·iii·

¶ Magi spectant' sensus q̄ uerba contrahenciuz nō·ff·de cōtrahen·emp·l·q celsus·§·i·i glo·secūde

¶ Uiciosuz est opponere studiū circa sensibilia cognoscenda·sanc·Tho·ii·ii·q·clxii·ar·ii·

¶ In sensibilib' est duplex drīa·idem in·iiii·di·ix·articulo primo·

¶ Sensitiua cognitio ē curiositas· idē·scda·ii·q·clxii·articulo secundo·

¶ Sensus non ē angelis·idez in·i·par·q·liiii·ar·v

¶ Sensus interiores bñ distingunt' per eundem in·i·par·q·lxxxvii·ar·iiii·

¶ Sensualitas est tm in apparentia·idē in·i·par·q·lxxxi·ar·i·et in·ii·di·xxiiii·ar·v·et in·q·d ue ritate·q·xxv·arti·i·

¶ Quid sit sensualitas motus·uide p sanc·Tho·i·par·q·lxxix·ar·ix·et in·ii·di·xxiiii·ar·ix·

¶ Sensualitas diuidit' in irascibilē et concupiscibilez·idem in·i·par·q·xxxi·ar·ii·

¶ Sensus uatilatio dz obedire rationi·idem in·q·de ueritate·q·xxv·arti·iiii·

¶ Sensualitas in uia·nō pōt congrue curari· ea·q·articulo secundo·

¶ Pugna sensualitat; cātur ex tribus· idem in iii·di·xvii·arti·v·

¶ Hec uerba facias ad sensuz intelligunt' d sensu homis·ff·si qua·pau·fe·di·l·i·§·ait pretor·

Sententia Snía plurimop obtiet ubi aliqua orta fuerit dissentō lxxix·di·sane·et·c·nō debet·lxxix·di·si transit'·

¶ Snía a nō suo iudice lata nullā habet firmitatē ii·q·i·si quis in hoc·iii·q·ix·abñtez·C·si a non cōpe·iudi·in rubro et nigro·

¶ Snía diffinitiua que cōdēnationē uel absolutōnē non cōtinet ē nulla·ii·q·vii·diffinitiua·

¶ Snía semel bñ data retractari nō dz·vi·q·iiii·qd bene·q; dz pferri cū multa maturitate·xi·q·iii·summo opere·

¶ Snía lata super crimine est perpetua·secus si super contumatia·Inno·de constitu·ex litteris· ubi glo·et hosti·ad quod uide glo·nō in·l·fi·ff·d penis·

¶ Sententia non debet formari cōtra canonicū qui defendit ecclesiam sed pocius contra ecclesiā q̄ defendit·no·ap·in·c·cum iam dudum·de pben·

¶ Cui nocet sententia nocent etiam acta·Inno·in·c·causam·de testi·

¶ Sententia que erat nulla ppter defectū iurisdictionis si per p superiorem pronuntietur alrq̄ cōualescit·ita dicit Inno·in·c· super litter; d p·p·

¶ Quando sententia lata per obreptiōm debtat retractari uide Inno·de rescrip·cū dilecta·

¶ Snía super iurisdictione territorii lata inter aliquos non p̄iudicat dño territorii·ita nō·Inno·in c·ex litteris·de rescrip·

¶ Snía excōmunicationis suspensiōis et īmissionis ex pmo decreto pñt reuocari citra ordinem·iudicior; ōrio imperio·Inno·de p·p· ad audientiā facit·l·minor·in prin·ff·de euic·

¶ Sicut snía excōmunicationis nō suspendit' p appellationē ita nec snía absolutionis·Inno·de p·p·ab excōmunicato·

¶ Snía lata sup inqsitione p̄iudicat accusatori·nisi pbet de pprio interesse·et de ignorantia·ita nō·Inno·in·c·cum dilectus·de elec·

¶ Snía lata super etate non transit in rē iudicatā quādo lata fuit ex aspectu uel presūptione ul' sūmaria cāe cognitione·Hosti·de elec· cum dilectus·et ibi uide·

¶ An snía lata sup principali pariat exceptionē rei iudicate sup accessoriis·Inno·d resti·spo·guis

¶ An snía lata super possorio pariat exceptiōz rei iudicate super petitorio·et econuerso·glo·et doc·de cap·mo·pastoralis·Inno·in·c·i·de seques·in glo·i·tex·et glo·d dona·inter dilectos·

¶ Snía lata super etate non facit ius ubi uertit' periculuz anime·sm Inno·de elec·cum dilecti·

¶ Sniarum quedaz sunt que nunq̄ transeunt in rem iudicatā ut in cā mrimoniali quedā que statim trāsit ut snia censure quedā media que trāsit post x dies dicit Inno in palle c cū dilecti.

¶ Snia lata ꝯ defūctuz in interdicto uti possi non mādatur executioni ꝯ heredē Inno in c abbate de uerbo signi.

¶ Snia expēsaꝝ pōt ferri etiam si non precedat citatio dūmodo quis sit cōtumax Inno ꝺ penis calumniā de procura querelam.

¶ Snia potest retractari ꝓpter equitatē superuenientē casus ē et ibi Inno in c ii de pur uulga.

¶ Snia lata sine ꝑ ciuz citatione non ualet glo ꝺ consti eccl̄ia idem si facta ē citatio non tamē relatio nuncii glo in l sepe ff de re iudi.

¶ Snia lata p rectorē scolariuz debet mitti executioni p potestatē glo in l epale C de epi audi.

¶ Snia lata a ꝑncipe in crimiāli ꝯ abn̄tem ualet casus ē in cle pastoralis de re iudi.

¶ Sententia est edenda parti nota Inno de fi instru G perpetuus.

¶ An snia lata ꝯ nō citatū cōualescat eo postea approbāte Bal i l iii § fi ff ꝺ of ꝓcō et lega.

¶ Snia dz formari ꝯ defensorē defensorio noīe Inno in c cām qui fi sint legit.

¶ Snia iudicis piurii et infamis non ꝓpterea est nulla Inno de accu q̄liter Bal in l quid ergo § pena grauior ff de hiis qui nō infa.

¶ An snia lata sup aliquo toto pariat exceptionē rei iudicate sup qualibet eius parte glo in c dilecti de exces prela.

¶ Snia pōt mandari executiōi i bōis abbi et apd aliuz exn̄tib⁹ C de oī agro deser l quicūq lib xi.

¶ Snia lata ꝯ l q̄ hz diuersos itellectus nō infirmatur licet postea cōfirmet alius itellectus Ioan de consti c i lib vi.

¶ Snia hoc mō lata ꝓnuncio esse probatū non ē diffinitiua sz interlocutoria glo est i l fi C ꝺ senten que sine cer quan.

¶ Snia que facit ius int̄ oēs non facit ius inter abn̄tes ut l qui repudiātis § i ff de inoffi testamen et quod ibi nota.

¶ Snia diffinitiua pōt ferri etiā lite non contes qn̄ actori non pōt plene succurri permissinoē in possessionē glo ē in l sanctimus C ad trebel.

¶ An snia lata i uno iudicio pariat exceptionē rei iudicate inter easdē psonas in alio iudicio uide Inno de ordi cog cū dilectus plene p eundē eo ti c fi et in c dilectus i de ꝯp in glo fi glo et doc in c pastoralis de cau pos nos addimus Inno in c cāz q fi sint le gl i c fi ꝺ excep li vi.

¶ Snia lata inter aliq̄s ꝓdest aliis etiam ad quos factuz non spectabat si per modū actionis fuerit petituz aliq̄d ānullari puta ꝯctum uel sentētiaz ita dicit Inno de ꝓcura in nr̄a tex ē in l postumus § si quis in hiis ff de inoffi testa.

¶ Snia lata sup inepta actione ē nulla ipso iure glo est singularis insti de acti in ꝑn que incipit istud quā allegat Bal in l actori C de iureiur.

¶ Que sit forma snie in cā appellationis uide p Inno in c dilectus de ap.

¶ An et qn̄ ꝑualeat snia lata a pluribus ordinariis uide glo sup ꝯ iudices ii q vi si plures.

¶ Quot modis snia possit reuocari plene glo xxxvi q ix loci nostri.

¶ Que snia dicatur eē generalis et que generalissima uide Inno de exces prela tāta.

¶ Quis non tenet̄ fuare sniam eius quem rescit delegatum Inno in c illud de cle excom mi.

¶ Sniaz diffinitiuā pōt qs pati i crimiāli etiā sn̄ aliq̄ ꝓcessu ex sola cōfessione dicit Inno in c q̄liter ii de accusa.

¶ Snia absolutoria ab ob̄fuatiōe iudicii rō ē diffinitiua Inno ꝺ accu ad petitionē casus ē in l ticia ff de accu glo in l baruz ff si serui uen nō in cle fi de ap.

¶ Snia lata sup dote per iudicē secularem ualet Inno in c de prudentia de do int̄ ui et ux.

¶ Snia legitimitat; uel illegitimitat; nō facit ius q̄ ad alios Inno in c cāᷓ q g fi sint legit.

¶ Snia nulla non parit exceptionē rei iudicate etiā si agat̄ ex ꝑma cā tex ꝺ ēp et uē dilecti.

¶ Snia sup lrīatione psonaꝝ pōt reuocari etiam post li cōtē de app nouit ꝯ ff de iudi l sed et si susceperit et l fi.

¶ An snia lata super naturali possīone ꝑiudicz ciuiliter possidēti uiꝺ Inno ꝺ re iudi q̄uis ff de usufr l cuicunq § i.

¶ Quādo interlocutoria hz uim diffinitiue idē iudicat̄ de ea qꝺ de diffinitiā ut nō in l snie tēp⁹ C q̄ ap nō reci uide Bal in l minoribus C ꝺ his qui ut indig.

¶ An snia possit ferri ꝺ nocte Bal i prima cōsti ff § itaq nō i c consuluit de offi dele et l non minorem C de transac.

¶ Snia lata sup notorio ualet nullis recepti ꝓbationibus Inno de elec uenerabilē Bal in l elegāter § si qd post ff de condi inde.

¶ Snia lata ꝑtextu cōfessionis facte in tormentis est aliqua et iō ab ea pōt appellari tex et ibi Bal in l ii C quo ap non reci.

¶ Snia excōmunicatiōis suspēsionis uel interdicti nō ē ꝓprie snia Archi ꝙ me cā c i li vi Io an de cōsti c ii eo li glo ii q i ꝑmates Archidia ii q i super glo sum.

¶ Driam int̄ sniaz excōmunicatiōis et aľs sniaſ uide p Archi xi q i nemo ad idē ꝺ senten excom c i li vi.

¶ Snia est necessaria qn̄ bona aliquo casu debēt puenire in fiscuz Archi in c felic de pen̄ li vi Bal x colla ꝺ ꝓhi feu ahe l impialis § pena nota in l si quis i tantā C unꝺ ui tex op et ibi nō in c cum secundum de hereti lib vi adde quod dixi supra sub dictione lex.

¶ An snia lata p iudicē die iuridica quā putabat feriatā teneat Bar i l mulier ff ꝺ cōdi et ꝺmō.

¶ Si iudex fecit citari ptē ad audiēdam sniam tali die et illa die non tulit neq aliq̄d dixerit de ea ferenda altera die an si tulit ualeat uiꝺ Cy et Albri in l ꝓperandum C de iudi.

¶ Snia lata ꝑtextu falsoꝝ istrumētoꝝ uel testiū nō uiciat̄ nisi ꝓbetur ꝙ iudex scient̄ eā tulerit de ꝓba licet cām de re iudi cum I et A.

¶ Snie a qua nō est appellatū licet ex actis manifesta iniquitas appareat semp credit̄ nec retrctatur licet appareat ꝙ iudex se retulerit ad acta Inno de proba quoniam contra.

¶ Snia que reuocat̄ p ꝓcessus ꝓcuratoꝝ potest dici diffinitiua Inno in c auditis in glo conclusum de procura.

¶ Snia incerta pōt ferri sup accessorio. Inno. in c. int dilectos. in glo. pertinenciis. de dona. insti. de offi. iudi. §. fi.

¶ Snia coñ sniam etiã de partiuz cōsēsu nō tenet. glo. est nōbilis. in. l. si diuersa. C. đ trāsacti. Bal. adde nō. in. c. suborta. de re iudi.

¶ Snia lata sup expeñ ualet. etiā non seruato ordine iudiciario. Inno. in. c. querelā. de pcura. et ī c. sacro. de senten. excō. in glo. mutatur.

¶ Qui supplicat ut retractet snia que trāsiuit in rem iudicatā incurrit īfamiā. tex. ē singularis in l. fi. fi pen. li. et ideo si tal' pduceret in testez posset repelli a testimonio.

¶ Snia semp dz eē condēnatoria. uel absolutoria de tota sūma uel q̄titate petita in libello. al's est nulla glo. ē uulgar. in. l. i. C. si aduer. rē iudi.

¶ Snia nō dz ferri sub cōditiōe. ut. l. i. §. biduum ff. qñ ap. sit. qđ intellige đ cōditione extrinseca. secus de intrinseca. q̄ tāgit ipm negociuz. glo. et ibi Bar. in. l. cū iudex. C. de sē. et inlo. om. iudi.

¶ An is q scripsit acta dēat eē pñs in pnlatione snie. dic fuandā esse loci consuetudinē. Bar. in. l. cum snia. C. de sen. et interlo. om. iudi.

¶ Snia lata p grām euidēter uel p temeritatem pōt retractari bñficio restitutiōis in integrū. lz trāsiuerit ī rē iudicatā. glo. ē nōbilis in. l. suo iui to. §. cū ptor. ff. ad trebel quam allegat do. Bal. ī l. i. C. de condi. inde.

¶ An si snia nulla cōfirmet pacto oriat saltem exceptio pacti ad obsuātiā eoꝝ que in snia continētur. glo. ꝙ sic. de fo. cōpe. significasti. facit. l. si. et qđ ibi nō. C. cōi. utriusq; iudi. qđ nō. Bar. in l. i. C. q p sua iurdic. et iu. l. si exp̄ssim. in. i. colū. ff. de ap. Inno. de ꝛ p. sup lris. nos addimus Cy. et Bal. in. d. l. ii. glo. de sen. ex. a nobis. et ꝙ snia nulla possit ptiuz consensu cōfirmari. tāgit Bar. in. l. i. §. i. ff. de fer.

¶ Snia lata p̄iudicat omnibus q̄ consecutiua sūt poruz iudiciorū nō in hiis q̄ requirunt nouū iudiciū. nō. Inno. de re iudi. cum super.

¶ Qualit snia sit ferenda ī realib' et psonalibus. si reus cadit a possiōe. uiđ Inno. ī. c. i. đ re iudi.

¶ An iudex possit dicer in snia ego cōdēno zc. uel magi nos lz sit unus. uide Inno. de re iudi. ad apostolice. lib. vi.

¶ Snia p̄iudicat ei q̄ sciuit cām agi et nō appellauit. Inno. de re iudi. sicut. et. c. q̄uis.

¶ An ualeat snia diffinitiā lata p iudicez appellationis appellatione deserta. uide Inno. de app. ex ratione. Dy. in regula scire oportet. §. cōsequēs ff. de excu. tu.

¶ An snia cōdēnatoria lata sup aliq̄ capl'o libelli gñalis uel pluriuz capl'oruz specificatoꝝ intelligit in ceteri eē absolutoria. Inno. de re iudi. cum inter. et ibi uide modernos.

¶ Snia lata cū pte per quā declarat testes falsū dixisse. ñ nocet testib'. nec facit eos īfames. idez econ̄. si lata ē coñ testes ul' notariū ñ nocet pti q̄ quā nō fuit īgsituz. tex. ē nōbilis. in. l. lucius. ff. đ hiis q nō. īnfa. qđ ē nōndū. fm Bar. ibi fac qđ nō Inno. qui fi. sint legit. causamq;.

¶ Que et q̄t debeant generalit in sententia cōtineri. uide Spe. ti. de sen. pla. §. seqt. ꝓ. pe.

¶ An snia dēat ferri fm modū agēdi. glo. in. ꝓ. faciēda. in. c. cū dilectus. đ or. cog. glo. i. ꝓ. forma de accu. q̄liter. đ simo. lz heb. ī glo. Spe. ti. đ sen. pla. §. qualiter. ꝓ. in secundo uero.

¶ An ualeat snia incerta. glo. i. l. qđ tñ. ff. đ arbi. ff. si pars her. peta. l. non possumus. ī glo. fi. C. de sentē. q̄ si cer. q̄ti. l. ii. et. iii. isti. de ac. §. curare. glo. i. l. ait p̄tor. §. si iudex. ff. đ re iudi. et ibi barto. Spe. ti. đ sē. pla. §. q̄lit. ꝓ. item debet.

¶ An snia possit ferri sup petitiōe incerta. nō. ff de posi. l. i. §. si qs argētuz. glo. ī. l. que de tota. §. l. ff. de rei uendi.

¶ An snia lata de re restituēda sit interlocutoria uel diffinitiā. nō. ff. de rei uē. l. qui restituere. in glo. fina.

¶ An snia sit nulla pꝑter errorē iuri expressuz in actis. gl. cōmuniter tenet ꝙ ñ. C. qñ puo. ñ ē ne. l. p̄sce. ff. đ re iudi. ing. C. đ erro. cal. l. i. et ibi Cy et qđ nō. Io. an. đ sen. ex. uenerabilib'. ī fi. li. vi.

¶ An assessor dēat se subscriber sn̄ie. ncta. in. l. fi. ff. de offi. asses.

¶ An snia possit reuocari p̄textu exceptionis ñ admisse. uiđ Inno. đ cōces. pbē. post electionem.

¶ Qualiter sit ferenda snia ī petitiōe her̄ditatī īcentata q̄ heredē possidētē p indiuiso. uide glo. in. l. ñ possum'. ff. si ps her. pe. ī gl. fi. et ibi Ang.

¶ Notoria iniusticia reddit sniaz nullā. đ re iudi. int cetera. ī cle. pastoral. e. ti. Inno. de frigi. fraternitatī. et quod ibi p doc. nō.

¶ Snia nō dz formari noie assessor. sz noie ptātis. cuius ē ille assessor. tex. ē nōbilis. in. l. metum §. sed quod p̄tor. ibi per pretorē me assidēte zc. ff. ꝙ me. cau. quod bene nota.

¶ Snia excōmunicatiōis pōt qñcūq; p iudicem reuocari. et ē spāle ꝙ per eā nullū ius querit. dictuz est Inno. in. c. de sen. excom.

¶ An tenēs aliqd p̄textu inique snie teneat cuz bōa consciā. doc. đ pbē. nisi. đ cōces. p̄ben. c. ii. Inno. đ cēsi. cū oli. et de imu. ecc. ꝙ pleriq;.

¶ Licet snia lata q̄. l. non ualeat. ut. l. ii. C. qñ puo. nō est ne. ualet tñ lata q̄ simile legis. ita dicit ibi Ia. de are. et Bal.

¶ Snia lata coñ accātuz qui cōfitet se cōmisisse delictuz nō facit p̄iudiciuz alicui iudici q lz iurisdictionē in loco cōmissi delicti. hoc tenet Inno. de ꝛ ptis. super lris.

¶ Non ē necesse ut snia lata super notorio feratur ī scripti nō. ī aut. ut iudi. si. q̄. suffra. §. necessitate. Bal. ī. l. p̄sbiteri. C. de epi. et cleri.

¶ Snia iudici q̄ pnuntiauit dicta testiuz eē publicata et facere fidē ad eternā rei memoriā. tātuz operat ꝙ amplius ñ poterit opponi nec coñ psonas. nec coñ dc̄a. Bal. ī aut. si qs ī aliq̄. C. đ edē.

¶ Snia q̄ quis pnūtiauit se eē iudicē trāsit ī rē iudicatā. si ab eo ñ fuit appellatū. nisi forte fuerit lata uigore falsi ꝛ pti. Inno. in. c. super litteris. in glo. forsitan. de ꝛ. p.

¶ Snia lata ex falsa cā non ualet in effectu. licz iudex motus ex ueri pbationibus potuissz idē pnuntiare. glo. ē singulari. in. l. si is ad quē. ff. đ acqui. here. Bal. in. l. i. C. de condi. inde.

¶ Snia lata p pbationē a iure improbatā ē ipso iure nulla. de pur. uul. c. ii. Bal. in. l. libertoruz. C. de testi. Io. an. in. c. qm̄ contra falsam. de pba.

¶ Snia falsa enumerat int casus fortuitos. Bald. in. l. que fortuiti. C. de pigno. actio.

¶ Snia lata īfra paucos dies post dationē libelli

pôt dici nulla q̄ñ ex breuitate tēporis p̄sumatur iudicē non fuisse īstructū. Bar. in. l. prolatam. C. de senten. et interlo. om. iudi.

¶ Snīa ē certa lȝ referat ad instr̄a in iudicio nō producta. Inno. de excep. cum venerabil.

¶ Snīa lata ab occulto excōicato ualet. Inno. de excep. exceptionē. casus ē d̄ re iudi. ad ꝓbanduȝ et qd̄ nō. l. i. C. d̄ iu. et fac. igno. bn̄ facit. l. barbarius. et quod ibi nota. ff. de offi. presi.

¶ Snīa lata p arbitratorē ī dieb⁹ solēnib⁹ ualet. Inno. d̄ iuriuri. qntaualꝭ. in aut. ut diffe. iudi. §. si uero. Spe. ti. de arbi. §. fi. ꝟ. sȝ nūqd amicabil.

¶ Snīa dȝ mādari executiōi nō ob. ꝙ aliqs p̄tendat se habere ius ī illa. rep̄stita cautiōe p illum cui res ē adiudicata. Inno. de accu. ueniēs.

¶ Snīa pôt ferri in cā mr̄imoniali sine scriptis. ita nō. Inno. de testi. albricus.

¶ Pro snīa lata p̄nte pte et nō ꝯdicente p̄sumitur ꝙ sit lata solēniter. et ꝙ cōtineat ꝟitatē. ita nō. Inno. de ꝓba. qm̄ con̄. facit. l. i. C. de relatio. et. l. cū on̄dimus. §. ul. ff. de fideius. et. l. fi. ff. qñ appel. sit et ibi per Bar.

¶ Licet in snīa cōtineat ꝙ libellus fuit oblatus hs cōtes. z c̄. tn̄ p hoc nō ꝓbant acta. Inno. ī pal le. c. qm̄ con̄. Bar. in d. l. fi. ff. qñ app. sit. et aut. si quis in aliquo. C. de eden.

¶ Snīa ꝑuationis n̄ ē necessaria qñ qs renūtiauit bn̄ficio. ꝙ statim pôt ordinarius cōferre. Inno. d̄ resti. spo. accepta. ubi omnino uide.

¶ Snīa iudicꝭ q est in q̄sipossessione iurisdictionis ualet. Inno. de resti. spo. in lr̄is. bn̄ facit. l. si urbana. ff. de cōdi. inde. bn̄ faciūt nō. p Inno. in. c. cōsultationib⁹. de iurepatro.

¶ Snīa fert non solū sup eo qd̄ petit. sȝ etiā sup causꝭ. Inno. ī. c. cū eccl̄ia. de cau. pos. et ꝓprie.

¶ Snīa n̄ tenet qñ nō p̄cedit legitīa citatio. dixi aliqd. s. uid Inno. ī. c. q̄relā. de ꝓcura. uide ī. l. si cū nulla. ff. de re iudi. et in. l. uir bonus. ff. iudi. sol. et. l. si pr̄. cum glo. C. ne de sta. defunc.

¶ Quādo snīa petit ānullari dȝ īplorari officiuȝ iudicis. Inno. de ꝓcura. ex insinuatione. Barto. in l. que sub conditione. ff. de condi. insti.

¶ Snīa vr̄is mādatur executiōi in reb⁹ que ꝓbant tpe executiōis. Inno. ī. c. cōquerēte. d̄ of. ordi. facit. l. facultas. C. de iu. fisc. li. x.

¶ Snīa lata negatiē sup iurisdictione delegati nō pôt reuocari. etiā de uoluntate pciū negaciū. ita nō. Inno. de of. dele. significasti.

¶ Snīa non meret executionē nisi cōstet d̄ citatione uel p̄ntia ptis tēpore snīe. nota. Inno. in. c. cum in iure. de offi. dele.

¶ Snīe late sine ordīe et cā non est parendū. secus in p̄ceptꝭ que nō ptinent ad foruȝ cāruȝ sȝ ad auctoritatē p̄cipientꝭ. Inno. de tēpo. or. ad aures. facit in ar. ff. de au. et ar. le. l. qnt⁹. §. pompo.

¶ Snīa indicto tenet lȝ rō corrigat ꝙ erronea. uel falsa. Inno. de renunc. ī p̄ntia. facit. l. scio. ff. d̄ ap. l. ticianus. ff. ꝙ cum eo. l. emilius. et. l. pap. ex uli. ff. de mio. glo. in. l. si is. ff. de acq. here.

¶ Snīa est nulla si non fuerūt uocati illi quoruȝ interest. ita nō. Inno. de elec. dudum. glo. in. l. minor. ff. de mino.

¶ Snīa in notorio ualet etiam non uocata parte Inno. in. c. q̄to. de transla. prela. glo. ꝯ. de iureiuran. ad nr̄am. de diuor. porro. de purgatio. canocum dilectus.

¶ Snīa lata con̄ minorē ex falsa cā uel obrepticia est nulla ipso iure. ut C. de sen. aduer. fis. la. l. i. li. x. sec⁹ si con̄ maiorē. ꝙ ualet lȝ dat restō. ff. ad trebel. l. fuo suito. §. c. ꝫ ptor. glo. i. l. si is ad q̄. ff. de acq. her. uid qd̄ nō. Inno. d̄ renūc. ī p̄ncia.

¶ An snīa mādet executiōi in p̄iudiciuȝ unı⁹ et nō alterius. uide Inno. de re iudi. cū super.

¶ Snīa lata sup exceptione ꝯ excipientē nō tollit ordinariā iurisdictionē si ꝓcessus fuit sūmarius. sm̄ Inno. et Hosti. in. c. u. de or. co. facit. ff. d̄ re. di. l. a diuo pio. §. si super rebus.

¶ Snīa lata super exceptione ꝓ excipiente n̄ sufficit ad agendū nec ad accusandū. sm̄ Inno. in. d. c. si. faciunt nō. in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. d̄ uerbo. obliga.

¶ Snīa non dȝ reuocari pretextu exceptionis d̄ nouo reperte. nō. Inno. de ꝓp. dilecta.

¶ Si snīa continet plura capitula lȝ appellare ab uno tm̄. Inno. in. c. dilecto. de ap. casus ē d̄ testa. rainucius. et. c. raynaldus. bn̄ facit. ff. de iur. pa. l. carmelia pia.

¶ Snīa dat et aufert aīm possidēdi ꝙ dat aīum uictori et aufert uicto. dicit Inno. de resti. in integ. cum uenissent.

¶ Licȝ snīa lata sup expen̄. sit conditiōal. et icerta ualet. et iudex pôt sibi reseruare taxationē. nō. Inno. de do. et contuma. finem.

¶ Snīa lata me sciēte cū certa p̄sona possidente rē meā mihi preiudicat q̄tuȝ ad posſionē. nō q̄tū ad ꝓprietatē. Inno. de re iudi. cum super.

¶ Snīa lata con̄ defūctuȝ non ē exequēda ꝯ heredem. nisi p̄missa citatiōe. dic Inno. d̄ iudi. ꝙ. v.

¶ Quādo agit sm̄ formā. l. diffamari. C. d̄ ingenu. qualiter sit formanda snīa. Inno. in. c. dilecto de preben.

¶ An snīa diffinitiua dēat fieri con̄ diffamātem uel sufficiat solū imponi sup diffamatione silenciuȝ. dic ꝙ si ē clare ꝓbatuȝ de iure diffamati dȝ ferri snīa diffinitiua. ita dicit Inno. in. c. causam. qui fi. sint legit.

¶ Qualiter debet formari snīa qñ dat restitutio ī integrū con̄ con̄ctuȝ. uide in. c. ad nostram. de re. eccle. non alie.

¶ Snīa lata con̄ abn̄teȝ retractat ꝓbata cā absentie. nō. de re iudi. cū bertoldus. adde nō. in. l. diu⁹. ff. de resti. in inte. et. l. pap. exuli. ff. de mino. et l. fi. ff. de resti. in inte. ubi glo. et Bar. Inno. in. c. querelam. de procura.

¶ Snīa preiudicat tercio q hꝫ ius se opponēdi et passus ē de suo iure disputari. ꝙ ꝓhibere potuit ne sibi fieret preiudiciū se opponēdo et ꝙ nō fecit uidet cōsensisse nisi appellet. ita nō. de re iudi. q̄uis. ff. so. ma. l. ui. §. uolūtate. Bar. ī. l. ticia. eo. ti.

¶ An ualeat snīa in q̄ dicit cōdēno te in eo qd̄ d̄bes. uel in eo qd̄ ē ꝓbatuȝ. uide Bar. in. l. at pretor. §. si iudex. ff. de re iudi.

¶ Quid opet illa cl̄a que solet apponi in sētēciis ꝙ si essent late preter. l. z c̄. Bart. in. l. i. in p̄n. ff. ad turpil. et. l. iudex. ff. de re iudi.

¶ Snīa absolutoria in dubio presumit lata ꝙ nō fuit ꝓbatuȝ. ff. ui bo. rap. l. iii. §. i. ff. de duo. re. l. ex duobus. ff. d̄ re iudi. l. duobus. et. l. fideiussor.

¶ Qualis dēat eē forma snīe. qñ pena pecuniaria resoluenda est in corporalē puta ꝙ cōdēnatus n̄

potuit soluere pecuniā. uide Bar. in. l. si quis. ff. de iniuriis.

¶ An snia diffinitiua possit ferri lite nō contes. ꝓpter cōtumaciā ptis. nō. C. ad trebel. l. factimus in glo. pe. glo. i aut. q semel. C. quō et qñ in. bar. in. l. ꝓperādum. §. et siquidez. C. de iudi.

¶ Ex snia orit actio i factuz. tex. ē fm Bal. in. l. si ptor. §. marcellus. ff. de iudi. et qđ ibi nō. Bar. in. l. si postulauerit. ff. de adul.

¶ Snia lata ꝯ absentem ex falsis allegatiōib⁹ tenet lz dat restō. l. diuus. ff. de re iudi. fallit in cā excusatiōis a tutela uł cura. tex. et glo. isti. đ excu. tu. §. si. et. l. ii. C. si ex fal. alle. et ibi glo.

¶ Snia lata ꝓcio ñ tenet. ut. l. uēales. C. qñ ꝓuo. ñ est ne. uide de re iudi. cum eterni. h. vi.

¶ An snia absolutoria ab obseruatione iudicii sit diffinitia uł interlocotoria. nota. Barto. i. l. ticia. ff. de accusa.

¶ Uerba snie debēt stricte intelligi. ut. ff. de appella. l. si expressum. et ibi Barto.

¶ An ualeat snia lata in cā appellatiōis inꝑposita ab interlocutoria. Bar. in. l. eius q. i si. ff. de ap.

¶ Snia absolutoria pōt ferri sub cōditiōe. ff. de re. diui. l. in uenditione. et. l. i. §. biduum. ff. quando ap. sit. et ibi Barto.

¶ An ꝟba snie referant ad libellū uel obligōez ꝓcedētē. Bar. in. l. paulus. ff. đ re iudi. ubi đ hoc.

¶ Qualit ītelligit illa regula ꝙ sup cadēte non pōt ferri due snie diffinitie. uide. ff. đ ex. rei in. l. duob⁹. ff. rē ra. ha. l. si fine. §. cuz aūt. ff. đ iurisiurā. l. nā et postea. §. si damnatus.

¶ An dēam⁹ interꝑtari ꝟba snie fm naturā cōtractuū uel ultiaꝝ uolūtatuz. Bar. in. l. obligōnū fere. §. placet. ff. de ac. et ob.

¶ Qualr fēm deducat in obligōne et snia. uide tex. et ibi Bar. in. l. stipulationes non diuiduntur ff. de uerbo. obligatio.

¶ An snia absolutoria tollat utrāq oblıgōem. uł ciuilē et naturalē. uel ciuilē tm. tiđ i. l. iulian⁹ uerū debitorē. ff. de condi. inde. doc. in. l. cum quis. C. de iu. et fac. igno.

¶ Si sapiēs cōsuluit reū absoluēduz ꝓpt ineptaz petitionē. et iudex in snia asseruit se uelle seq cōsiliū sapiētis et nihiloīn⁹ absoluit simplicit. an ualeat snia. Fred. đ se. tenz ꝙ sic cōsil. suo. clxxxxvi.

¶ An et qñ iniuriosa snia ꝑiudicet tercio ut ccñ eum detur regressus. uide Bar. in. l. exceptionem ff. de fideiusso.

¶ Snie diffinitiue late in cauf q expediunt mere iudicis officio pōt iudex addere uel detrahere ex post facto. Bar. i. l. ꝑtor. §. fi. ff. đ ꝑto. stip. uñ in his durat iudicis officiū post sniam sic dz limitari l. iii. C. deposi.

¶ Quādo snia lata ē nulla an iudex poterit iterū iudicare. Bar. i. l. cū querebat. ff. de re iudi.

¶ Qualit cognoscat snia diffinitiua ab interlocutoria. nō. in. l. generaliter. C. de iureiuran.

¶ Snia sup incidēti pōt ferri sin scriptis. Bal. in. l. fi. C. đ sen. ex pi. reci. q allegat tex. quē dicit esse ad hoc singularē. i. l defēdētez. ff. đ auc. e uto.

¶ Snia lata p ordiariū q fuerat delegatus si sit simplr lata nō expsso ꝙ tanq delegat⁹ ē nulla. fz Frede. đ senis cōsilio suo. cxxv. de q dubitari potest ꝙ nēo uidet uelle aliā uiā eligere. p quē actꝰ ꝑeat. l. iiii. ff. de testa. mili. do. Anto. in. c. cum ex officii. de ꝑscrip. adde quod dixi supra. sub dictōne delegatus.

¶ Snia p quā adiudicat uni fi dus. alii usuf. ñ facit ꝙ usuf. sit cōis. lz sec⁹ sit in. l. i. dispēne testa tex. ut. l. si alii. ff. de usuf. le. p hoc ē glo. in. l. et puto. ff. fami. herc.

¶ An snia gratiosa teneat. uide glo. insti. de excu. tu. §. si. tex. ē in. l. suo iuto. §. cum pretor. ff. ad trebel. tex. in. c. i. de re iudi. h. vi.

¶ An in dubio ꝑsumat snia lata ꝑcedēte precio uel gra dic hoc iudicāduz ex qualitate ꝑsonaꝝ. ar. l. i. §. fi. uicta glo. ff. de ac. et ob.

¶ Nō sufficit ut qs citet ad audiēduz uolūtatez iud cis. sz dz specifice citari ad sniam. tex. i cle. sepe. đ ꝟbo. sig. et dicā. j. Itē dz citari ꝑeptorie. in aut. iubēus. C. đ iudi. tñ si ps esset pñs in iudicio sufficeret monitō iudicis. ut. l. ea q. et ibi glo. C. quō et qñ in. et. l. de uno q. ff. de re iudi. glo. i. ꝟ ꝑeptoriū. in c. consuluit đ offi. dele.

¶ An ualeat snia i q dicit cōdēno in x. et plus. uel minus ꝓut dictat statutū. uide Bar. in. l. iudex. ff. de re iudi.

¶ An snia lata q debitorē et uenditorē preiudicet creditori et ēptori. Bar. in. l. cum querebatur et. l. sepe. ff. de re iudi.

¶ Qualis dēat eē forma snie in interdicto uti pos. Bar. in. l. si duo. ff. uti possi.

¶ In una eadēq cā potest absolui reus et cōdēnari actor de accusatione non probata. Barto. in l. athletas. ff. de falsis.

¶ Qualr dēat eē forma snie qñ pēa applicat ꝓ pte pti. bar. i. l. sēat⁹. §. senatus. ff. đ iur. fis.

¶ An et qñ sit nece ferri snia sup toto eo ꝙ i iudiciū deductū ē. bar. i. l. si cōstāte. §. fi. ff. so. ma.

¶ An snia lata q filiūfa. hēat executiōez ipo fēo sin iur. Bar. ꝙ sic. i. l. si filio. ff. so. ma. ubi uide.

¶ Snia nō dz dici lata nisi legēs uideat ocul scripturam. ut. l. i. ff. de his que in testa. delen.

¶ Snia lata in cā sūmaria ñ fac ꝑiudiciū nec pīt exceptiorē in cā plenaria. seu ordiaria. ut. l. si qs a liber. §. si uel parēs. ff. đ li. agro. et. l. ii. ff. đ lis q sint sui uel alie. iur. facit. l. i. ut in pos. le. Bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de uerbo. ob. h. In no. đ or. cog. c. fi. in glo. magna. ir. fi.

¶ An snia lata q test m. seu q eius ꝟitatē ꝑiudicet legatariis. uide Bar. i. l. fuus pluriuz. ff. de lega. i.

¶ An ualeat talis snia si talis nō cōparat. j unum mēsez extūc ꝓut extūc sit cōdēnatus. uide đ cla. despō. eua. Bal. i aut. iubemus. C. de iudi.

¶ Snia inlocutoria bāni meret executionē q heredem. ut. l. qui a latronibus. §. si quis. ff. de testamen. et quod ibi nota.

¶ Snia lata sup libello inepto ꝓducit actionem in factum. insti. de uerbo. ob. in prin.

¶ Snia hoc mō lata condēno seiū si ꝓbauerit. uel absoluo si iurauerit an ualeat. Spe. ti. de sen. ꝓla. ꝟ. sed ecce iudex. et. ꝟ. se. et ibi Io. an.

¶ Snia lata q debitorē i fauorem tcii an noceat creditori uel econuerso. uide Barto. in. l. si superatus. ff. de pigno.

¶ An snia sit de actis. uide Io. an. in addi. Speci. de sen. ꝓla. §. i. in pn. de re iudi. cum eterni. h. vi. Bar. in. l. in fraudem. §. neq. ff. de iure fis. et l. actor. ff. de re iudi.

¶ Snia lata sine scriptis est ipso iure nulla. ut. l.

fi·C·de sen·ex pi·reci·et ibi glo·uide i·c·si·d re iudi·li·vi·ubi plene in tex·et glo·

¶ Snia lata a n cōpetēti iudice nō ualet·ut·C·si a n cōpe·iudi·p totuz·pōt tō consēsu ptiuz cōffirmari·ad qd ē tex·nōbil·an·l·ii·C·cōi utriusq·iudi·

¶ Que sit snia interlocutoria et q diffinitia·uide glo·i cle·i·d sequest·pos·et fruc·Spe·ti·de sen·p la·in pn·Bar·in·l·q iussit·ff·de re iudi·

¶ Snia lata con contūacem magl psumit lata ppter cōtumaciā q q ille foueat in iustā cām Bar·in·l·illicitas·in fine·ff·de offi·presi·

¶ Snia indubio psumit diffinitia·nō·in·l·pe·C·q·ap·nō reci·Bal·in·l·i·ff·de of·pfec·pto·glo·i·l·i·ç·biduuz·ff·quādo ap·sit·et in·l·i·ff·q quisq iuri·et in cle·i·de re iudi·

¶ Snia lata q eū qui nunq fuit in iudicio p se sz p pcuratorez non ualet·glo·de arbi·ex pte·et·l·i suma·ç·ul·cū·l·se·ff·de ex·rei iudi·

¶ Snia excois trahit secum executionē·lz appellat ab ea donec absoluatur·de appella·pastoralis·de excep·pia·lib·vi·

¶ Ex snia cōfirmāte nō ex cōfirmata orit actō in fēm·p·l·i·in fi·ff·ad turpil·et·l·furti·ff·d hiis qui nō·infa·et·l·si quis priore·ff·ad trebel·et de offi·dele·coram·

¶ An snia lata q heredē piudicet legatariis·uid Bar·in·l·q repudiātq·in fi·ff·de inoffi·testa·

¶ Snia lata i psona pncipalis omissa psona pcuratoriq pntis non ualet·Bar·in·l·certuz·ç·si quis·ff·de confes·

¶ An snia in dote incerta ualeat·Bar·in·l·h snia C·de sen·que si·cer·qti·pfe·tenet q n·per illum tex·quem dicit non esse alibi·

¶ Qualit pbet sniam non esse latam·uide Bart·in·l·error·C·de aduo·diuer·iudi·

¶ Quādo iprobant pba snie ut ualeat·Bal·i·l·i·C·d ne·ges·alr·glo·quā dic eē unicam in·l·et pu to·ff·fami·herc·

¶ In qbus rebus snia ē mandāda executioni·uid Cy·et Bar·in·l·pperāduz·ç·et siquidem·C·de iu di·et in·l·a diuo pio·ff·de re iudi·ubi plene·

¶ An snia pncipis deat seruari pro lege·Cy·in l·leges generales·C·de legi·

¶ Snia qnq pfertur pte non citata·Bar·in extraua·ad repmendā·in glo·et figura iudicii·circa finem·adde quod dixi supra·

¶ An snia possit p parte ualere et p pte n·bar·et doc·in·l·i·C·si aduer rē iudi·Io·an·d re iudi·cū inter·de elec·cū int·R·de puile·cū oli·glo·et Hosti·d cōuer·cōiu·placz·adde q si snia cōtinet diuersa capla pōt in uno ualer et in altero non·ut·l·carmelia pia·ff·de iurpa·l·quedā·ff·fa·her·nō·in·l·pe·ff·de iuri·o·iudi·Bar·in·l·ii·C·de re iudi·Bal·in·l·eo tpe·C·de resti·mih·p hoc glo·in·l·etiā·ç·i·ff·de mino·si po cōtinet unū caplm uel unā sumaz tm pōt p pte ualere·et p parte n ut·l·certa cōnc·C·qn pvo·nō est ne·Bal·ita dic in·l·si·ff·de iu·o·iudi·et hec pcedūt q ad ualiditatez uel innaliditatē snie·q pō ad eqtatez ul iniquitatē tunc pōt eē p parte equa·et p parte iniq q declarabit per iudicē appellatiōis·ut·l·āpuorez in pn·C·de ap·uide Bal·in auq·si quas ruinas·C·de sa·sanc·eccle·

¶ An cā sit inserenda in snia·doc·de re iudi·sic Bar·in·l·ait ptor·ç·ignominie·ff·de hiis q nō infa·adde Cy·in·l·pperāduz·ç·si·C·de iudi·Bar·i l·qui rome·ç·duo fres·ff·d pb·ob·doc·d renūc·in pntia·Hosti·de cōces·pben·ex parte·

¶ An ualeat scda snia lata q pmā·Cy·i·l·i·C·qn pvo·nō ē ne·Io·an·d re iuca·int mōsteriuz·Bar·in·l·duob·ff·d ex·rei iudi·et·l·cū pcurator·ç·si dns·ff·d no·op·nūc·et de re iudi·cuz bertoldus·glo·Inno·et doc·de frigi·fraternitatq·

¶ An ualeat hec snia absoluo te·imo condēno·glo·xvi·q·i·predicator·

¶ An snia lata de nocte ad lumē candelaq uale at·dixi·s·adde la·bu·et Bar·in·l·more romāo·ff de fer·glo·istu·d pb·ob·ç·cōis·Bar·i·l·liber homo ç·decē ff·de pb·ob·Io·an·in addi·Specu·ti·de sēten·ç·iuxta·pb·sed nunquid·

¶ Snia generalis pit exceptionē rei iudicate etiam i nō psecutq·si tm sunt d appendēciis psecutoruz·ita dicit Bar·in·l·si cū tibi·C·de iudi·d materia uid p euz in·l·si minor·ff·de admi·tu·

¶ An snia lata post trienniuz ualeat uel n·Bar·in·l·pperanduz·C·de iudi·

¶ An ptes possint cōsentir q snia ualida feratur sine scriptq·glo·dicit q sic·ii·q·i·statutum·

¶ Snia nō pōt ab hoie ferri q minorē in defensum·sed a iure sic·glo·ē in·l·si·C·si aduer·rem iudi·de quo ibi Bar·

¶ An snia lata in ciuili piudicet in criminali·ul ecōn·Cy·in·l·i·C·qn ciui·ac·pui·crimi·Dy·i regula·nullus pluribus·li·vi·Cy·in·l·ex morte·C·ad l·acql·Bar·in·l·ii·ç·i·ff·ui bo·rap·facit quod nō in simili·de cau·pos·cum ecclesia·

¶ An ex snia trāsferat dniuz·nō·glo·institu·de of·iudi·ç·si·glo·in·l·officiuz·ff·de rei ué·et·l·i·et·l·sunt et alie·ff·de publi·Inno·de fi·instru·inter·Bar·in·l·pomp·ç·iussu·ff·de acqui·pos·Cy·et Bal·in·l·i·C·cōi utriusq·iudi·Ange·in·l·naz et postea·ç·si quis fraudē·ff·de iuriiuri·glo·in·l·exceptio·ff·de ex·rei iudi·et in·l·iii·ç·queri pōt·ff·de re·eo·glo·de conces·pben·pposuit·et ibi p do·Car·facit qd nō·Bar·in·l·ex hoc iur·ff·d iusti·et iure·do·Anto·i·e·cū nostris·de conces·preben·ubi plene·p Inno·et doc·an per sniam adiudicatiuā rei uel iurq trāsferat posfio·et quid de snia puatiua iurq an iducat puationē posfionis·

¶ Infra qtuz tēpus snia sit mādāda executioni tā in ciuilib q in criminalibus·nō·glo·xi·q·iii·cum apud thesalonicam·

¶ An ualeat snia sui qui habet pro libero·nō·in·l·barbarius ff·de of·preto·et in·l·i·C·d testa facit·glo·in·q·vii·infamis·de re iudi·ad pbāduz

¶ An ad diffinitiuā possit pueniri lite n contes·uel an litq·contq·nō·Cy·in·l·i·C·ne·li·in una ca·q cā·et in·l·pnti·ç·q si·C·de his qui ad eccle·confu·bar·in·l·si finita·ç·iulianus·ff·de dam·infec·Bal·in·l·cum pponas·C·de bo·auc·iudi·pos·uid ut li·non contes·c·i·et per totum·

¶ An ualeat snia lata ptextu falsoq instrumentorum uel testiuz·nō·in·l·iii·C·si ex fal·instru·glo·in·l·si is ad quez·ff·de acqui·here·et ibi bar·d e pba·licet canon·de excep·cum uenerabilis·d re iudi·cum·l·et·A·

¶ An iudex sine pcessu possit ferre sniam d hiis que uidet sedens pro tribunali·glo·q sic·ii·q·i·deus omnipotens·

¶ An iudex possit ferre sniam super pncipali in

scripti et sup expens uiua uoce. Bal. in. l. patris. ff. de uulga. et pu. faciunt nota. in. l. paulus. i. ff. de re iudica.

¶ An ualeat hec snia ticiũ absoluo et uictũ uictori in expen. Bar. q sic. in. l. i. in fi. ff. de here. institu. Bald. ibi contra.

¶ An snia absolutoria ab obseruatiõe iudicii sit necessaria cã inferẽdi. Io. an. q sic. in. c. finẽ litibus de dolo et contuma.

¶ An snia lata sup possorio sit diffinitia uel interlocutoria. glo. et Bar. q sit diffinutia. ut. l. i. C. si de momẽ. pos. et. l. q iussit. ff. de re iudi. glo. de in di. c. fi. et ibi p modernos. Inno. de insti. cũ uenissent. glo. de of. dele. consultationibus. et in clem. i. de seques. pos. et fruc.

¶ An ualeat snia pnuncio put ticius consuluit Bar. in. l. cũ iudex. C. de sẽ. et interlo. o. iu. l. ait ptor §. i. ff. de re iudi. doc. de excep. cũ uenerabil. Bar. in l. ii. C. si aduer. liber. Io. an. in addi. Spe. ti. de excep. §. uiso. ℣. porro.

¶ An snia lata super dilatoriis sit interlocutoria nõ. de or. cog. cũ dilect⁹. idẽ in pẽptoriis. ut nõ. glo. in cle. cũ a repulsiõe. de appe. de or. cog. tuaz. qd autem si sit lata super aliis exceptionibus. gl. in prealle. cle. cum a repulsione.

¶ An et qñ psumat p snia. nõ. in. l. herẽnius. §. gaia. ff. de euic. Bar. in. l. hii q ad ciuilia. C. de ap. doc. de pba. qm ǭ. Inno. de eo q fur. or. rece. innotuit. de renũc. in pñcia. do. Anto. et moderni. de elec. bone. i. de resti. spo. cum ad sedem.

¶ An snia lata int uiruz et uxorẽ sup cõsanguinitate piudicez fri uiri et sorori uxor. q etiã iuicẽ ǭxerunt. glo. q ñ. de pben. dilecto. Spe. ti. de sẽten. pla. §. nunc de effectu. ℣. sed pone.

¶ Snia diuorcii est pena. glo. est singularis. de diuor. porro. et ibi doc.

¶ An et qñ snia interlocutoria possit reuocari uel non. plene p Bar. in. l. q iussit. ff. de re iudi. doc. i. c. cũ cessãte. de ap. glo. ẽ singlar. in. l. i. i fi. ff. de pto. stip. glo. in cle. fi. de app.

¶ An snia p quã pnunciat bñ uel male appellatum sit diffinitiua uel interlocutoria. glo. in cle. fi. de ap. que dicit q est diffinitiua.

¶ An ex snia interlocutoria oriat actio in factuz sicut ex diffinitiua. Bar. in. l. a diuo pio. in pn. ff. de re iudi. bonus tex. in. l. q in diẽ. §. si rõne. ff. de cõpensa. uide de elec. cũ dilectus. ubi Hostie. et moderni. glo. in cle. cũ a repulsione. de appel. uide. C. de iudi. l. i. et. C. de arbi. l. pe.

¶ An snia interlocutoria transeat in rem iudicatam. nota. Inno. de insti. cum uenissent.

¶ An snia in bñficialib⁹ a q̃ nõ est appellatuz trãseat p lapsuz decẽnii in rẽ iudicatam. dic q sic. q̃ ad ptez. de elec. cũ dilectus. nõ q̃ ad iudicẽ. nõ. Inno. de do. et contu. cũ oli. do. Anto. et moderni. de rescrip. ad audiẽtiã. eo. ti. constitut⁹. et. c. ad aures. et de re iudi. cũ bertola⁹. de restu. spo. cũ olim.

¶ An ualeat snia p eo q ℣ba nõ sint concepta in pmã psonã sz tercia. nõ. Spe. ti. de sen. pla. §. iuxta. ℣ nõ ualet. nõ. de iudi. examinata. faciunt nõ. de cõuer. cõiu. dudũ. adde quod diximus sub dictione instrumẽtum.

¶ Licet snia lata ǭ. l. sit nulla ipso iure. ut. l. i. C. qñ puo. ñ ẽ ne. tñ lata ǭ mẽtez. l. ñ ẽ ipso iure nulla. ita nõbilit dicit Cy. i. l. i. C. de erro. cal. dixi. s

¶ An ualeat talis snia pnuntio put continetur in tali instro. uel put ẽ pbatũ. nõ. Bar. in. l. ait ptor. §. i. ff. de re iudi. et. l. iii. C. de sẽ. q̃ si cer. q̃ti. p se. do. Anto. et modni de excep. cũ uenerabil. §. q ℣o. ubi etiã Inno. et Io. an. de reli. do. cẽstitutus. Io. an. i addi. Spe. ti. de sen. pla. §. q̃lit ℣ qd si iudex. adde doc. i dẽo. c. cũ uenerabilis. ubi querũt an ualeat talis snia pnuntio put talis pnuntiauit. et dicit q nõ ibi etiã tractat an ualeat talis snia pnuntio sm formã cõsilii de quo p doc. i. l. ii. C. si aduer. liber. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de excep. §. uiso. ℣. porro.

¶ Infra q̃tuz tẽpus possit rescindi snia lata per falsos testes seu lra instra. nõ. de pba. licz cãm. Bar. in. l. diuus. ff. de re iudi. tex. et ibi doc. plene de excep. cum uenerabilis.

¶ Quid opet illa cla posita in snia pape. uel ipatoris. supplẽtes omnẽ defectũ. zc. nõ. Albri. in. l. digna uox. C. de legi. glo. in cle. pastoral. in pn. de re iudi. in. c. illa. de elec. de transac. c. i. lvi. di. cenomanẽsez. ubi Archi. Spe. ti. ii. §. nunc uidendũ ℣ xviii. dixi sub dictione sptũ. ubi uide.

¶ Que sit dria int sniaz et rẽ iudicatã. nõ. Bar. i. l. i. ff. de re iudi. doc. de re iudi. super spica.

¶ An snia cẽsure trãseat in rẽ iudicatã. nõ. de re iudi. lator. et. c. cõsãguinei. glo. de sen. ex. sacro.

¶ Ubicũq i snia ℣tit piculũ aie nunq̃ snia trãsit in rẽ iudicatã. glo. xxxv. q. viii. in summa.

¶ An snia nulla in se pducat effectũ pbabil ignorantie. glo. uidet dicere q sic. qui fi. sint legit. platum. q̃ ẽ singulari. sm do. Car. ibi uide quod dixi in repeti. c. ab excõmunicato. de sp.

¶ Quibus modis possit retractari snia. nõ. de probа. licz. et de excep. cũ uenerabil. Hosti. in sum. de re iudi. §. q sunt eius. ℣. quid ergo. glo. xxxv q. viii. in sũ. Spe. plene ti. de sen. pla. §. iuxta.

¶ An snia indictiõis purgatiõis sit diffinitiua. uel interlocutoria. nõ. Inno. et doc. de re iudi. q ad consultationem.

¶ An snia possit pbari p testes. nõ. de testi. Albricus. de priuile. cum olim. de re iudi. sicut. Ro. conclusione. ccccii.

¶ An aliqbus casibus snia que trãsiuit in rẽ iudicatã possit reuocari. nõ. de re iudi. cum bertoldus. de frigi. fraternitatis.

¶ Quãdo utraq ps plene pbauit intẽtionẽ suã p qua ẽ ferẽda snia. nõ. de re iudi. suborta. de post. pla. bone. ũ. de pba. lz cãz. de testi. in nostra.

¶ An deducta nullitate snie ex una cã possit ex alia non deducta. de q̃ tñ cõstat snia reuocari. nõ. de re iudi. cum bertoldus. et. c. ad protanduz. dominus Anto. et moderni. de appella. dilecto.

¶ Si iudex uictũ uictori condẽnat in expen. et uterq ẽ uictus et uictor qd erit. Bal. in. l. q solidũ. §. etiã. ff. de le. ii. doc. de do. et contu. finem

¶ An aliq̃ mõ possit ǭuenire snie late pñtib⁹ ptibus a q̃ nõ est appellatũ. Inno. in. c. inotuit. de eo qui fur. or. rece. tenet q possit opponi sententiaz fuisse latam non precedentibus actis.

¶ An snia lata sine pbationibus sit nulla. doc. de consti. ecclesia. et ibi p do. Car. flo. cui cõñciunt alii moderni. ibi uide glo. et Inno. de concess. preben. post electionem.

¶ Snia lata non seruato ordine iudiciario ẽ nulla. ut. l. prolatã. C. de sen. et interlo. om. iudi. quod

limita q̄n est lata p̄ntibus ptibus secus si absētibus·glo·q fi·sint le·uenerabilem·

¶ An snīa lata non uisis actis sit nulla·uide d̄ re iudi·cum bertoldus·

¶ An snīa possit dici nulla q̄ in totū fuit parti denegata audiencia et facultas se defēdēdi·nō·d̄ d̄ resti·cōstitutus·ii·ii·q·i·pmates·Inno·d̄ coha·cle·et mulie·tua·doc·de consti·ecclesia·

¶ An et q̄n snīa lata int̄ aliq̄s p̄iudicz aliis ī alio iudicio·nō·in·l·cū querit̄·ff·de ex·rei iudi·glo·et doc·plene de re iudi·c·penult·Inno·qui fi·sint legit·causam·fi·

¶ An ēminus pēptorius dat⁹ p iudicē cēseat̄ snīa interlocutoria·nō·Inno·et Hosti·d̄ elec·q̄ sicut·

¶ Illd̄ qd̄ dicit̄ q̄ p̄sumat̄ p snīa lȝ etiā locuȝ ī actu uolūtarie iurisdictiōis·tex·est multū singularis·in·l·ab ea parte·ff·de proba·

¶ An snīa possit ferri sup eo qd̄ tacite et in q̄dā cōseq̄ncia deducitur in libello·Inno·q̄ sic·d̄ offi·del·cū cōtigat·d̄ resti·spo·ex conquestione·

¶ An si actor dicat in libello se dn̄m rei petite et reus assumit ī se on⁹ pbādi q̄ sit dn̄s·dēat pro reo ferri snīa·Inno·et doc·q̄ sic·de resti·spo·ex cōquestione·per illum tex·de quo per doc·d̄ of·dele·cum contingat·

¶ An et q̄n ualeat ul' n̄ ualeat snīa lata ꝯ abn̄tez Bar·i·l·fi·ff·de resti·i inte·et·l·quesitū·ff·de re iudi·glo·et doc·de procura·querelam·

¶ An et q̄lis actio oriat̄ ex snīa·dixi·s·add̄ glo·in·l·nam et postea·§·fi·ff·de iureiuran·Cynus·et Bal·in·l·actori·C·eo·Barto·in·l·miles·§·iudicati·ff·de re iudi·

¶ An omne ꝓbū iudic̄ sit snīa iterlocutoria·nō·glo·in aut·de litigio·§·ad excludēdas·colla·viii·glo·d̄ p̄sup·a ferte·et qd̄ ibi nō·moderni·glo·i cle·ad cōpescendas·d̄ seq̄s·pos·et fruc·Hosti·in sū·d̄ sen·§·quot sint eius species·in prin·

¶ An si peto a te·xx·cū nō dēas nisi·x·tu autez simpliciter negas possit seq snīa·Bart·in·l·i·§·si stipulanti·ff·de ꝟ·ob·do·Anto·et moderni in·c·i·de plus peti·

¶ An ad ualorē snīe diffinitiue sufficiat ptes ci tari pēptorie lȝ nō dicat̄ noīatim ad snīaz·dixi·s·adde glo·q̄ tenet q̄ non·in·ꝟ·ad id·in cle·sepe d̄ ꝟ·sig·faciūt nō d̄ offi·dele·consuluit·glo·in·c·eū q·de do·et cōtu·li·vi·Inno·de accu·ad petitionē uide·ff·q̄ sen·sine ap·rescin·l·i·§·itē cuȝ ex edicto fallit in casu dicti·c·eū q·et in cle·i·eo·ti·

¶ An sit necesse ad ualorē snīe q̄ pēptoriuȝ ueniat in noticiā citati·glo·iii·q·ix·caueāt·et conclusio ē q̄ nō sufficit eni eū citari ad domū·adde nō·de do·et cōtu·c·fi·ce de eo q mit·i pos·c·fi·

¶ An si snīa casset uel nulla declaret̄ ad instanciā eoꝝ quorū non interest·p sit illis q̄ruȝ interest Inno·dicit q̄ sic·in·c·in nr̄a·de procura·

¶ An ualeat snīa lata post ēminū p̄fixuȝ a iure·uel ab homie·Cy·et Bar·in·l·properanduȝ·§·i·C·d̄ iudi·do·Anto·et moderni·i·c·d̄ caus·d̄ offi·dele·

¶ Vbicūq effectus snīe se extēdit ad p̄iudiciuȝ alterius q̄ illius ꝯ quē est pnunciatū·nunq̄ illa sētencia p̄iudicat t̄cio si ē lata propter contumaciam eius ꝯ quē p̄ncipalit̄ institutē iudiciū·hec regula colligit̄ ex·l·si ideo·ff·de euicti·nō·do·Anto·et moderni·in·c·fi·de emp·et uendi·

¶ Qualit̄ sit ferēda snīa q̄n agitur cōn monachū dic si agitur super iure adl esibili p̄sone formanda ē in p̄sona mōachi·al's in mon̄·cȝ declari·doc·de conuer·coniu·dudum·

¶ Snīa lata ualet sup non petito q̄n illud ē succedaneuȝ loco p̄ncipalit̄ petiti·et illi surrogatū·et de eo notorie cōstat in iudicio p cōfessionē·tex·ē·et ibi nō·doc·de reli·do·cōstitutus pbat etiaȝ ille tex·q̄ ualet snīa in certa q̄ntitate·q̄n pōt certificari ex pbationibus·de q̄ in·c·eū uenerabilis de excep·lo·an·in addi·Spe·ti·de sen·pla·§·c̄ꝺ ꝟ·qd̄ si iudex·cuius dēm referūt doc·de religio·domi·cum uenerabilis·

¶ Qualiter sit formāda snīa sup rebus seu iuribus sp̄ualibus·dic adiudicādo·uide tex·d̄ reli·do mi·cū uenerabil·de q̄ tex·specu·facit magnū sermoneȝ in ti·de ac·et peti·§·si pōt·ꝟ·sȝ nūquid·

¶ An uerus debitor absolutus p iniquā snīaz teneat̄ in foro conscie·nō·Inno·et doct·de immu·eccle·quia plerīq·

¶ Licet snīa q̄ trāsiuit ī rē iudicatā inducat p̄sūptionē iuris·et d̄ iure ꝯ quā nō admittit̄ pbatio tn̄ si p cōfessionē illius p quo lata est constat d̄ iniusticia snīe poterit reuocari·dicit Inno·in dēo·c·q̄ plerīq·p quo facit aut·sed iaȝ necesse·C·de do·an̄ nup·cū ibi nō·et·l·i·et·l·fi·C·de nō nu·pecu·glo·de pur·uul·c·ii·imo plus si cōstaret de iusticia snīe et pbationes factas·et uolūtarie admissas etiā postq̄ trāsiuit in rē iudicatā esse snīa reuocanda·dicit Inno·de ꝓp·cū dilecta·de re iudi·eū bertoldus·de ap·ex rōne·de frigi·et m̄ficatis·licet ꝯtriuȝ uideat̄ sentire·de pba q̄n coñ·sed p̄mum uerius fm doc·in·d·c·q̄ plerīq·

¶ Snīa diuorcii pōt ferri sub condicione·dictū ē Inno·singulare·in dēo·c·de illa·de diuor·

¶ An snīa lata sup legitimitate uel illegitimitate faciat ius quo ad oēs·etiā q non fuerūt in iudicio·Inno·uariauit·et in·c·cāȝ qui fi·sint legit·uidet̄ magis inclinare q̄ n̄·dic tn̄ q̄ snīa lata super filiatiōe facit ius q̄ ad oēs·ff·de libe·agno·l·i·§·fi·et·l·se·uide in dēo·c·cāȝ·p Inno·q̄lit̄ sit dictāda snīa in cā legitimitat·de q̄ plene p Spe·ti·d̄ sen·pla·§·nt aūt·ꝟ·si autē agit·

¶ An sufficiat snīaȝ scriber in pariete et sic ex scripto recitare·nō·glo·i·q·vii·postulatus·

¶ Si duo iudices uel arbitri dati diuersa pnunciant q̄ snīa ualeat·nō·ff·de arbi·l·item·§·si plures·et·l·itē si unus·§·p̄ncipaliter·de re iudi·c·fi·glo·ii·q·vii·§·item si plures·

¶ An snīa lata ab uno tanq̄ arbitro possit reuocari ab eodē tāq̄ iudice·uide doc·d̄ p̄sūp·litteras

¶ An post ꝓbuȝ cōdēno possit aliq̄d addi p iudicē in snīa·Bar·q̄ nō·in·l·iudex·ff·de re iudi·et·l·mor·ff·de pen·ꝯtriuȝ tenet Ange·in cōsilio suo·xlvii·p quo ē casus·de excep·cuȝ uenerabil·de eo qui mit·in pos·c·pe·d̄ reli·do·cum uenerabil·

¶ An snīa absolutoria faciat ius·etiam inter ptes·glo·ii·q·vi·ꝟ quippe·de presump·afferte·

¶ Snīa lata sup exceptiōe ptis aduerse ualet dato q̄ aliter pnunciet̄ super p̄ncipali petito·quādo ex illa surgit diuisio principalis·tex·de consue·cum inter·et quod ibi nota·

¶ An de nullitate sententie possit agi corā iudice qui eā tulit·Inno·q̄ sic·de re iudi·decetero·Laud·et Pau·in cle·i·eo·ti·Inno·in·c·in litteris·de of·dele·Archi·xv·q·vii·c·i·

¶ Quos effectus cōsequitur snīa lata cuius nulla facta ē executio. Inno. in c. q̄liter. ii. d̄ accu. i gl. magna. ℣. ité nō. in. c. cū nr̄is. d̄ cōces. prebē. Ioh. an. in addi. spe. ti. de peti. et pos. §. i. in fi. Bar. in l. iudex. ff. de re iudi.

¶ Ubi ℣ba snīe pn̄t preiudicare pti ī pluribꝰ in telligunt̄ tm̄ p̄iudicare ſm finē ad quē snīa ē ꝓlata. glo. i. in. q. vii. hoc quippe.

¶ An ualeat snīa altnatiua. glo. pe. et ibi doc. in c. latores. de cleri. ex. mi. tex. de re iudi. cū inter. glo. x. q. iii. §. cū ergo. Archi. xxiii. di. c. fi. glo. et Bar. ī. l. a diuo pio. §. in uēditione. ff. d̄ re iudi.

¶ Que drīa sit int̄ decretū et snīam. uide Io. an. in. c. i. d̄ re. ec. nō alie. li. vi. Specu. ti. de restitu. ī integ. §. quis autē.

¶ Si libellus ē datus p̄ncipaliter ꝯ unū et in cō tumaciā contra alios an possit ferri sententia cū tra alios. Io. an. de libel obla. c. i.

¶ Snīa lata sine cāe cognitione ē nulla. Inno. de p̄ben. ꝓ illoꝝ. idē de re iudi. cū bertoldus. idem de ap. ad audiētiā. coñ. nō. glo. de consti. ecclesia. Pau. in cle. dispēdiosaꝫ. d̄ iudi. nō. ii. q. i. ī glo. fi.

¶ An in snīa lꝫ apponi data. dic q̄ sic. p tex. et ibi Hosti. de resti. in inte. cum ex litteris.

¶ An ualeāt due snīe intlocutorie late ꝓ eodem ḡuamīe. Barto. in. l. cum procurator. §. si dominꝰ ff. de no. ope. nunc.

¶ Snīa non ē ferenda ꝓ actore nisi ꝓbet sibi de bituꝫ. et ex cā in libello deducta. nō. Inno. ī. c. fi. de of. Archi. in glo. ii. idem in. c. cū contingat. de offi. dele. in glo. magna.

¶ Snīa pape depositoria clerici line cā legitima uel sine citatiōe pōt reuocari. Io. mo. in quadam ex̄ua. que incipit rem non nouam.

¶ Statuitio t̄mīni fc̄a per iudicē hꝫ uim snīe int̄ locutorie. Pau. in cle. cōstitutionē. §. ii. d̄ elec. In no. de dila. p̄terea. et. c. exposuit. tex. et glo. in. l. cū clericis. C. de epi. et cleri.

¶ An actore nō ꝓbante intētionē suā. nec reo oppositū dēat ferri snīa absolutoria. ab obſuatiōe iudicii. uel ab īpetitione actorꝭ. uide Innoc. in. c. cum contingat. de offi. dele. in glo. magna.

¶ Coñ nō cōparentē in dilatiōe fert̄ snīa exclu dēs a facultate āplīꝰ agendi. glo. xi. q. v. c. i.

¶ Qualit̄ ferat̄ snīa ꝯ reū q tpe cōuētiōis possid bat rē petitā. et tpe snīe non. uid̄ Inno. d̄ re iudi. super rubrica.

¶ In cā appellatiōis snīa dꝫ eē cōfirmatoria. uel infirmatoria. tex. de resti. in inte. ex litteris.

¶ Si admittit̄ libellus ḡnalis et actor nō ꝓseq̄tur in iudicō. nisi certos casus cōprehēsos sub ge nere. sub illis dꝫ ferri snīa. uide Inno. in. c. dilec tus. de capel. mo. in glo. fi.

¶ An sup dubio possit ferri snīa certa. glo. xx iii. di. habuisse.

¶ Qn̄ duo litigāt sup uno bn̄ficio et q̄libet pro bat semiplene de iur̄ suo ꝓ quo ē ferēda snīa. ui de Io. an. in. c. i. de eo qui mit. in pos. li. vi.

¶ An sit necesse q̄ in snīa lata sup crimīe exp̄matur pena eū ꝓ illo īponit̄ a iure. Inno. d̄ elect. cū vintonieñ. in glo. ex hoc. ℣. sed ꝯ eundē in. c. nihil. eo. ti. in glo. ii. tex. ii. q. vi. §. nōndū. Archi. in. c. pro humani. de homi. li. vi.

¶ Snīa intlocutoria p quā iudex ꝓnūtiat nō ser uāduꝫ ordinē iuri. q̄ ptes non pn̄t renūtiar̄ nō ua let. do. Anto. in. c. ii. de libel. obla.

¶ Si snīa interlocutoria hꝫ uim diffinitiē dꝫ regu lari q̄ ad sua solēnia. sicut diffinitiā. glo. in. c. ii. d̄ elec. li. vi. Io. an. de ap. puenit. Oldra. consilio suo cclxxv. Archi. ꝯ in. c. cupiētes. ℣. plenā. de elec. li. vi. Ro. conclusione. cclxxxi.

¶ Quādo snīa fert̄ in delinq̄tē non ē necesse q̄ ferat̄ sup delicto sed sufficit q̄ pena ꝓpter delic tuꝫ imponat̄. Inno. de dolo. ꝯtatꝭ.

¶ An et que iterlocutoria dicat̄ hr̄e uim diffini tiue. Io. an. de ap. puenit. Oldra. in cōsilio suo. cc lxxv. nō. in cle. fi. de ap. in glo. fi. glo. ii. in. l. itra utile. ff. de mino. Ro. in p̄alle. cōclusiōe. cclxxxi.

¶ An iudex possit in snīa īponere mulctā illi cō tra quē fert̄. si non paruerit snīe. uide Ioh. an. de testa. Raynaldus.

¶ Quelibet intlocutoria pōt dici diffinitiua. q̄tuꝫ ad articulum q̄ꝫ diffinit. glo. iii. q. vi. hoc quippe. glo. in cle. fi. de ap.

¶ Si actor non ꝓbat de iur̄ suo in cā bn̄ficiali et de ℣o iure aduersarii constat an possit ꝯ reū fer ri snīa. Spe. ti. de ac. et peti. §. super petitionibus ℣. sed qd si reus. Cōpos. de ꝓp. capl̄m. in glo. fi. Archi. ii. q. multi. in. ℣. nominatum.

¶ Snīa non dicit̄ facere manifestū qn̄ ē appella tione suspēsa. tex. de sen. ex. uenerabilibus. §. sed et si iudex. li. vi. et quod ibi nota.

¶ An snīa exhi possit per iudicē qui tulit reuo cari. tex. ii. q. i. in p̄mis. opti. tex. in autꝭ. Itē nulla cōmunitas. C. de sacro sanc. ec.

¶ Casus in quibus p snīam qs efficit̄ īfamis qn̄ snīa ē lata super crimine. uide per Spe. ti. de sen ten. §. i. ℣. ad huiusmodi.

¶ An snīa probet si repitur cācellata. Bart. in. l. acta. §. i. ff. de re iudi.

¶ Diuerse snīe diffinitiue in eadē instācia ferri nō pn̄t. Bar. ī. l. ducbꝰ. ff. de excep. rei iudi.

¶ An snīa debeat eq̄parare ꝯctui ul̄ ultīe uolun tati. bar. ī. l. cētesimis. ff. d̄ ℣. obli. dixi aliquid. s̄.

¶ Ex snīa oritur tm̄ ciuilis obligatio. Bar. in. l. i. ff. de fideiusso.

¶ Actor in pte ꝓbans petita in illa pte obtinet snīam pro se. in aliis fit absolutio. Barto. in. l. qui nas. §. i. ff. de furtis.

¶ In cā nullitatꝭ snīe pōt snīa in melius reforma ri. sic in cā appellatiōis. bar. ī. l. si expssū. ff. d̄ ap.

¶ Snīa qua pronūciat̄ sup dilatoriis ñ esse ꝓcedē duꝫ ad ulteriora hꝫ uim absolutorie ab obſuācia Bar. in. l. i. ff. de appel. reci.

¶ Ualet snīa sine citatione qn̄ calculat̄ cōputus ecīs. Bar. in. l. ii. ff. de admi. re. ad ciui. perti.

¶ Snīa bāni dicit̄ interlocutoria. Bald. x. colla. hic fini. lex. c. i. in prin.

¶ Si statutuꝫ disponit q̄ quis ꝓ tali cā nō au diat̄ snīa eo casu lata ꝓ eo non tenet. Bal. x. col la. de pa. coustan. in ℣. nō admittemus. ubi etiam tractat q̄liter per snīam dibet imponi silencium ei quem statutum ꝓhibet audiri.

¶ In snīa p̄uatiua oīum bn̄ficioruꝫ non ē neces se ea pticulariter exp̄mer̄. Pau. ī cle. pastoralis. de re iudi.

¶ Snīa nimis repente lata est nulla. tex. de res ti. in inte. cum ex litteris. et in cle. pastoralis. §. deniq. de re iudi. facit quod dixi. s̄.

¶ An snīa lata ꝓ ecclesia uel contra ad īstāciaꝫ

falsi ꝓcuratori teneat·uide tex·de ꝓcur·c·s.

¶ Snia gñalis quo ad fructus pceptos et execu tio generalis pōt ferri añ taxationē·uide doc·i·c cum ad sedem·de resti·spo·

¶ Snia cōdēnationis expēsaruз est interlocutoria· nō·de ꝓcur·querelā·in glo·fi·Inno·eo·ti·auditis do·Anto·de eo q mit·in pos·cum uenissent·

¶ Snia pmi decreti ē interlocutoria·nō· de testi· cum olim·in glo·fi·glo·ii·q·i·in summa·glo·iii·q ix·decernimus·

¶ Snia adiudicatia possēsiōis ꝓpē cōtumaciā rei nō dicit diffinitia·tex·de do·et contu·ꝓut·

¶ Snia lata sup exceptione ihibitans psonaꝝ non facit fidē in alio iudicio qñ agit de alia re·quam pmo etiā inter easdē psonas·Inno·de or·cog·cuз dilectus·in·ꝯ·nō ceget·Archidia·iiii·q·i·in sum ma·secus si sit lata in pncipali iudicio ad hoc istā tuto·ut nō·Inno·đ accu·olī·ii·in glo·magna·

¶ Snia lata ꝓ uno ꝓdest aliis hñtib⁹ ius cōnex uз·glo·ii·q·v·interrogat·Lap·in·c·cupiētes·§·cete ruз·de elec·li·vi·ii·q·v·sunt quorum·Innocen·đ procura·in nostra·

¶ Licet snia sit tota lata unico cōtextu tñ qt ar ticuli in ea cōtinētur tot snie reputātur·glo·ii·q vi·si qs·glo·i·ꝯ·eadē·i·c·cū dilcus·đ or·cog·

¶ Casus in qbus retractari pōt·uide·xxxv·q·ix in sū·glo·đ do·et cōtu·ad audiētiā·đ offi·ord·ad repmedā·đ resti·spo·ex pte·iii· et qđ ibi nō·

¶ Snia interlocutoria offō iudicī lata nō durat fini to eius offō·qñ est lata sine cāe cognitione·uide Inno·de institu·cum uenissēt·in glo·i·et in glo·i ꝯ·tuendū·ad materiā uide Inno·in·c·ꝙ translatō nē·đ of·dele·glo·et doc·in·c·cū a nobis·đ sen·ex cō·melius p Inno·in·c·ii·de testi·in inte·in glo· su per·ꝯ·ihibitionē·glo·in·l·i·C· de postulan·

¶ An snia lata post tēpus datū ad agēdū ualeat glo·in·ꝯ·finē·i cle·i de resti·in ite·et ibi p mo dernos·gl·i·l·ꝓperādū·§·i·C·đ iudi·dixi aliqd·ꝫ

¶ Snia repositiōis in pstinū statū est interlocu toria·Io·mo·in·c·cupientes·de elec·li·vi·

¶ Snia priuatiua ptāt uł facultatī non tollit uali ditateз gestorū dependētiū a tollerantia ꝗusꝗ in loco fiat intimatio snie·tex·de sen·ex·cū non ab hoīe·glo·in regula mora·li·vi·ix·q·i·ordiatiōes·

¶ Snia ualet etiā si citatio nō uenerit ad noticiā citati ubi sufficit ficta cōtumacia·doc·de cōstit· ecclesi a·lз glo·ibi uideat dicere cōtrariuз·uiđ glo· iii·q·ix·caueant·

¶ Cā est expmenda in snia qñ uis ꝯborum pōt extendi ultra intētuз sniantis·tex·de postu·pla· c·i·adsi·de elec·super eo·et·c·cum in ueteri· ad si·et·c·ecclesia·ii·eo·ti·uide Inno·in·c·cum uenis sent·de insti·in glo·pe·

¶ Ante cōclusionē in cā si ꝓbatio est dubia nec est renunciatū pluribus nō ē ferenda snia·glo·et doc·de elec·cum inter·R·

¶ Quid operet petitio ptiuз instātiuз ut feratur snia·Hosti·đ re iudi·cāз·tex·i·c·cū dilcī·đ elec·

¶ An si in pncipio iudicii nō cōpetit ius agenti quod postea supuenit tpe snie· possit ꝓ eo ferri snia·glo·super·ꝯ·electionis tpe·in·c·dudum·de elec·ii·Inno·in·c·i·ut li·pen·glo·in·c·abbate·đ re iudi·li·vi·in·ꝯ·tēpus·doc·in·c·cum Iohannes·in prin·de fi·instrumen·Bar·in·l·et an eadem·§·ac tiones·ff·de excep·rei iudi·

¶ Sententia continēs expressum errorem in ex uaganti non est ipso iure nulla·doc·de fi·instru· pastoralis·in prohemio gregoriano·

¶ Snia interlocutoria que fuit bis confirmata nō pōt reuocari per iudicem qui eā tulit·glo· in·ꝯ· super ea·in clemen·fi·de appel·Bar·in·l·ꝙ iussit· ff·de re iudica·

¶ Snia non est ferenda nisi plene liqueat iudicī de cā·tex·de elec·cum nobis olim·et·c·scriptum de re iudi·cum bertoldus·de resti·in inte·cuз ex litteris·uiđ practicā cōtrariā·p Bal·in·l·i·C·đ bis que pe·nō·Bar·in·l·ait ptor·ff·de re iudi·Gy· in l·i·C·qui accusa·non pos·

¶ Snia condēnatoria fert cōtra ꝓcuratorē·nō cōtra dñm·ut·l·i·C·de sen·qd de absolutoria·glo· est i l·si renumerandi·ff·man·pro qua est casus de fi· instrumen·inter dilectos·

¶ Snia publica cōmunis bonoruз secundū com munē opinionē trahitur·etiā ad bona existencia ex territoriuз iudicātis·nō·in·l·i·C·de sū·tri· et in·c·cum scđm·de hereti·li·vi·et in·c·postulasti de fo·compe·mō est dubiuз cui fisco debēt appli cari·an ubi lata est snia·uł ubi hз originē condē natus·dic ꝙ imobilia debēt applicari illi fisco ubi sunt sita·casus ē in·l·quicūꝗ·§·uniuersi· de her· bona ꝯo mobilia etiā alibi existentia fisco ubi la ta est sententia·casus est·x·colla·de pa·tenē·c·i· §·si iudex·de quo ibi Bald·

¶ Snia lata super incidenti dicit diffinitiua qñ ille articulus determinatur sepatim a principali· casus est in·c·iii·de do·inter ui·et uxo·

¶ Sententia lata super ineptitudine libelli ꝓpē ineptam causam quātuз ad illam causam est dif finitiua·uide tex·de elec·constitutus·doc·de iu di·examinata·Lap·in clemen·fi·de appella·Pau·i clemen·i·de re iudica·

¶ Si duo litigant super eadem re et unus pro bat ius suum ante aliuз an sententia debeat ferri pro probante pmo·uide Io·an·đ spon·duo·super rubrica·Archi·xvi·q·i si monacus·

¶ An ualeat sententia cōtra sententiam in eodeз iudicio·Innocen·de offi·dele·cum contingat· de re iudi·inter monasteriuз·et·c·causam·ii·qui fi· sint legit·glo·ii·q·vi·§·item sententia· Innocen· de rescrip·pastoralis·glo·xi·q·iii·§·cum ergo·In nocen·tenet ꝙ non ualet etiam in diuerso iudi cio·de consti·cum·M·ubi uide Ioh·an·et domi num Anto·adde quod dixi supra·

¶ Practicam retractandi sententiam que non transiuit in rem iudicatam·uide per glo·de offi· ordina·significauit·eodem ti·ad reprimendam· i ꝯ·conquestus·glo·de restitu·spo·ex parte·M· doc·de resti·in inte·ex litteris·

¶ An sententia lata inter alios de re sententiā tis preiudicet sententianti uel aduocato· uel pro curatori in re sua officiuз prestanti· glo·i· et ibi docto·de transact·ex litteris·de fi·instrumen·in ter dilectos·de re iudi·suborta·

¶ An confirmatio electionis habeat uim senten tie diffinitiue·Ioban·an·in·c·auaricie·de electō· libro·vi·tex·de re iudica·ad probandum· glo·de electio·c·fi·

¶ Sententia interlocutoria ualet etiam sine cita tione·Innocencius de procurato·querelam·et·c· auditis·de ap·ex ratione·et·c·ad petitionem· de

accu·in glo·magna·

¶ Sñia per quam excluditur quis a potestate appellandi est interlocutoria·tex·de ap·sua nobis·

¶ An sententia possit ferri super negotō de futuro· glo·et doc·de procu·auditis·de sepul· in nostra·ubi glo·et doc·glo·in·c·romana·§·caueant·de sen·excom·lib·vi·

¶ Sentētia super executione est īterlocutoria Io·an·ī addi·spe·ti·de ap·§·in quibus·ꝟ· et scias ꝙ si iudex· et·ꝟ·quinto·

¶ An sñia incerta teneat·uide glo·fi·et ibi doc· de ꝓcur·auditis·doc·de ap·ꝑterea·de offi·ordi· si sacerdos·Inno·pulchre·in·c·fi·de exces·prela· in glo·ii·glo·in·c·latores·de cle·excom· minis·

¶ An sñia possit ferri per iudicem ex actis gestis coram arbitro·uide doc·de arbi·ex parte·et·c·fi· eodem ti·contrarium tenet Inno·in·c·cum causa de restitut·in integrum·

¶ Sententia lata super processu nullitatis censetur diffinitiua·de ꝓcura·auditis· in glo·ii·

¶ Quot modis sententia dicatur iniusta·uide glo· xi·q·i·in summa·

¶ Sententia potest dici diffinitiua etiā que fertur super causa accessoria ad principalem· tex·ē de do·post diuor·resti·c·ii·

¶ An sñia que requireret pñtiam plurimoruꝫ iudicum ualeat ipsis omnibus nō pñtibus·doc·in·c prudentiam·in prin·de offi·dele·glo·in·c·fi·de ae bi·lib·vi·glo·in·c·non potest·de re iudi·glo·ii·in c·ut officium·de hereti libro·vi·glo·ii·q·vi·§· diffinitiua·

¶ Sententia lata ultra quantitatem de qua iudex potest cognoscere ualet usq ad illam·de qua potest· Archi·in dicto·§·diffinitiua·

¶ Sñia declaratiua dubii orti super diffinitiua potest dici diffinitiua·tex·de ꝟbo· sig· in hiis·

¶ Sñia continēs ꝙ res assignata actori ꝓ cōtumacia rei uēdat est inlocutoria·Inno·in·c· dilecto·de ꝟ·sig·Io·an·de offi·dele·consultationibus· glo·in·l·fi·C·de hiis qui ad eccle· confu· Specu· ti·de secun·decre·§·iuxta·in prin·

¶ Sñia lata super declaratione priuilegii est interlocutoria·nō·in·c·fi·de ꝟ·sig·li·vi·in glo·fi· contra·tex·eodem ti·in hiis·de priuile·c·i·libro·vi· uide Inno·de uerbo·sig·olim·

¶ An stante actione clara et exceptionis obiectu reddat dubia actio et exceptio sit ferenda sententia ꝓ reo uel ꝓ actore·glo·pe·et ibi docto·in cle·lr̄as·de rescrip·doct·de testi·cum tu·de condi·appo·per tuas·et ibi glo·glo·de testi· in nostra·Archidia·in·c·si a sede·de preben·li·vi·Iohan·in regula cum sint parcium·eo·li·Inno· super rubrica·de spon·duo·Frede·de senis consilio suo·lx ii·tex·de fi·instru·cum Iohānes· Archi·xvi·q·i· si monachus·glo·de offi·dele·cum cōtingat·Hosti·de iudi·nouit·in fi·Bar·in·l·admonendi·ff· de iureiuran·glo·pe·in·c·uenerabilib⁹·de senten·ex com·li·vi·glo·ii·in dicto·c·cum contingat· do· Antō·in repeti·c·in presentia·de proba·

¶ Sñia que pōt eē certa ꝑ relatōnē ad aliud ualet·tex·et ibi doc·de excep·cum uenerabilis·spe· ti·de sen·ꝓla·§·qualit·ꝟ·quid si iudex·Barto·in l·ait pretor·§·ii·ff·de re iudi·

¶ An regratur sñia in facto sup quo ius īponit penā ipso iure·glo·in·ꝟ·non ipso·in·c· quam sit· de elec·lib·vi·glo·in·ꝟ·executionē·in·c· licz canon·eo·ti·et li·et ibi glo·fi·de scism·a·c·i·eodem li·doc·in·c·cum uintonieñ·de elec·Archi· in c· fi·de prescrip·li·vi·glo·in cle·ii·de censi·Io· an· in·c·ut cōmissi·de hereti·li·vi·et in·c·felicis· de peñ·eo·li·doc·in·c·cum qui·eo·ti·et li·Iohan·an· in·c·i·de homi·eodem lib·

¶ Sñia pōt ferri sup alio q̄ super petito·qñ īpossibile est petituꝫ restitui et obligatio subest·doc· de ꝟbo·sig·ex parte·de consue· cum inter· Item qñ non petitum spectat ad declaratiōnē iudicis· doc·de resti·in inte·corā·Itē in cā matrimoniali Hosti·de despon·īpu·attestationes·aliqd de materia per Inno·de concess·preben· cum super·

¶ An in rotoriis regrat sñia·Inno ꝙ non·in·c· ex parte·de uerbo·signifi·glo·contra·in·c·ad nostram·ii·de iureiurā·et in·c·dilecti s·de purga·cano·in·ꝟ·iudicandi·glo·ii·q·vi·manifesta·Arch ī dia·de peñ·felicis·lib·vi·

¶ Sñia in criminali statim ē mandanda executioni·c·ut inqsitionis·de hereti·li·vi·glo· in·c·q renti·de offi·deleg·bona glo·xi·q·iii·cum apud· Bar·in·l·qui ultimo·ff·de peñ·et i·l·ñ fi·ff·de ap·

¶ Quando sententia contra ius litigatoris inste transire possit in rem iudicatam·Laud·in clemē· si appellationem·de appel·glo·in cle·pastoralis·§ fi·de re iudicata·

¶ Sententia interlocutoria delegati iniqua non tollit ius quod erat iam quesituꝫ per litteras·nō glo·magna·in fi·in·c·si soli·de cōcess·ꝑben·li·vi·

¶ An et quādo sententiam suaꝫ possit iudex interpretari· Bar·in·l·ab executione·§·ii·ff·de app·

¶ Sententia nulla propter defectum iurisdictionis licet non ualeat ut sentētia pōt ualere ut pactum·glo·de fo·compe·significasti·contra·de elec· dilecti·pro hoc quod nō·Inno·in·c· prudentiam de offi·dele·in glo·in·ꝟ·canonice·facit·l·ii·C· cōmu·utriul·iudi·

¶ An sñia infirmationis possit peti super petitione confirmationis·uide Inno·de offi dele·cuꝫ contingat·doc·de resti·spo·ex conquestione· et de ꝓcura·ex insinuatione·et quod ibi nota·

¶ Sñia pōt ferri per ꝟbū negatiuū·de proba·licet canon·de excep·cum uenerabilis·

¶ Sñia in materia purgationis lata est īterlocutoria·nō·de re iudi·qd ad cōsultationeꝫ·i glo·ii·

¶ Sñia lata in causa propria est ipso iure nulla nō·glo·de ap·dilecti·i·glo·pe·et fi·eo· ti·ad audientiam·do· Anto·eo·ti·cum uenissent·Inno·de·ꝟ· signi·ex parte·i·

¶ Sñia lata super sponsalibus trāsit in rem iudicatam·uide nō·in·c·ꝑterea·de spon·et de ꝓba· Inno·uit·et quod ibi nō·

¶ Sñia coñ notorium non tenet·uide Innoc·de frigi·fraternitatis·de sꝑ·p·cum dilecta·de conces· preben·cum nostris·de re iudi·inter ceteras·et·c inter monasterium·de sen· excom· ꝑ tuas·de ap· sollicitudinem·Io·an·in·c·romana·§·in uniuersitatem·de sen· excō·li· vi·et in·c· uenerabilibus· e·ti·et li· Archidia ·xi·q·iii·nemo·

¶ Uerba sñie sunt restringenda ad dñm non ad procuratorem·quando materia est tantum proporcionabilis domino·uide Innocen·qui·fi·sint legit·causam·ii·bonus tex·in·l·fi·C·de re·credi·et iureiuran·adde glo·de elect·querelam· de resti·

in inte. suscitata. de reli. domi. constitutus. de ꝓ-
batio. licet causam. in glo. penult. ubi uide.

¶ Sententia lata cum expressione duplicis rati
onis quarum una facit ad causam alia non. ualet
qui fi. sint le. per tuas. de rescrip. ab excõmunicato
de renunc. in presentia. de re iudi. sicut. de cõces.
preben. ex parte. et. c. dilectus.

¶ Sententia interlocutoria cuius facta est exe-
cutio ab homine uel a lege non potest reuocari
nisi causa cognita. Bar. in lege pretor. §. fi. ff. de
peeto. stip.

¶ An sicut diffinitiua non fertur nisi precesserit
peremptorium sic interlocutoria. uide Bal. in
l. consentaneum. C. quó et quando iu.

¶ Sententia interlocutoria potest ferri absente p
te. ut. l. sed si interpellatur. §. si arbiter. et. l. diem
in prin. ff. de arbi. Spe. ti. de dila. §. nunc uideam?
℘. sed pone ecce. adde nõ. per Inno. de procura.
auditis. uide in. l. nec quicquaz. §. ubi decretuz. ff
de offi. procon.

¶ Snia interlocutoria trãsit in rem iudicatam q̃
ad partem non quo ad iudicem nisi appelletur. ĩ.
x. dies. Io. an. in addi. specu. ti. de senten. prolat.
in prin. qui all. c. cum dilecti. ad fi. de elect. et de
testi. significauerunt. adde spe. ti. de excep. §. ui
so. ℘. sed nunquid iudex. Inno. de appella. cuz ces
sante. Barto. in. l. q̄ iussit. ff. de re iudica. faciunt
que diximus supra.

¶ Snia interlocutoria diminuẽs dilationẽ potest
ferri absente parte sed contumace. glo. in. c. ad pe
titionem. de accusa.

¶ Sententia interlocutoria qua iudex pronuntia
uit exceptionem obstare potest reuocari. Inno.
in. c. cum dilectus. de ordi. cog. in. ℘. nullatenus.

¶ Sententia expensarum potest reuocari per eũ
qui tulit. et non per alium. nota. de senten. ex-
commu. sacro.

¶ An dicatur citatio facta ad sententiam si iu-
dex dicat compareat hodie ad audiendum senten
tiam. uide Barto. in. l. liber homo. §. decem. ff.
de. ℘. ob.

¶ Ubi a iure pro crimine imponitur pena non ẽ
necesse illam exprimere in sententia. tex. ĩ. q. ii
notandum. Innocen. de accusat. qualiter. ii. i glo.
magna.

¶ ¶ Sententia aliquando sumitur pro firma et ĩ
dubitata opinione. insti. de iure natura. §. respõ
sa. Quandoq̄ sumitur pro cõsensu. C. ubi et apd
quos. l. iii. quandoq̄ pro scientia. ut. C. de nup. l.
uidue. quandoq̄ pro consilio. ut. C. de senato. l.
fi. dicitur etiam sententia que finem liti impo-
nit. C. de erro. aduo. l. fi. et ubi hoc uerbum sim-
pliciter profertur intelligitur de diffinitiua. ff.
quando appella. sit. l. i. §. biduum. de testi. cum oli
in glo. ultima.

¶ Sententia et decretum equiparantur. nota. C.
de bo. q̄ li. l. cũ non soluz. §. necessitate. de elec. du
dũ. ii. de ℘. sig. ex parte. C. senten. rescin. nõ pos.
l. i. de ap. constitutus. ii.

¶ An snia lata cõtra ordinatuz p̃iudicet ordinan
ti. nõ. lxxxiii. di. tantis daniel.

¶ Snia excõmunicationis lata cõtra mẽtez delegã
tis non tenet. nõ. Io. an. de cle. excom. minis. allud
et de preben. c. fi.

¶ An snia lata cõtra b̃ficiatuz super crimie pos
sit ordinarius eum spoliare b̃ficiis suis et an illi
ad quos spectat electio possit aliuz eligere. uide
Io. an. de accu. q̃liter. ii. sup. ℘. diminutiõe capitis.

¶ Snia nulla executionẽ non meret. immo exe
quẽte ipune non paret. nõ. de offi. dele. ex litter
in glo. pe. qd intellige ut ibi per Hosti. et Io. an.

¶ An credatur seu stetur sente ntie si non appa-
ret de actis. nõ. de ꝓba. qm̃ cõtra. in glo. ul.

¶ An snia lata cõtra unum ex sociis preiudicz al
teri socio. nõ. lxxxiii. di. tantis. ii. q. i. interroga-
tuz. iii. q. vi. hoc quippe. de simo. dilectus. i.

¶ Que sententia dicatur publice lata. nota. de ex
cepti. exceptionem.

¶ Licet partes possint petere sniaz ferri. tñ hoc
nõ est de necessite. nõ. de re iudi. cãmq̄. i glo. ubi
uide qd operetur talis petitio. et ibi per Hostiẽ.
et Iohan. an.

¶ Sententia non preiudicat ueritati in negocio
spirituali. nota. xxxv. q. ix. §. hiis ita. Ioh. an. de
offi. dele. cum plures. §. i. lib. vi.

¶ An snia lata partibus peesentibus possit post
ea impugnari ratione processus. nota. de proba.
quoniam. in glo. fi.

¶ Sententia lata super exceptione peremptoria
est interlocutoria. non diffinitiua. nõ. in clemen.
fi. de ap. in glo. ii. uide nõ. de electio. cupientes.
in glo. super. ℘. priuatos. li. vi.

¶ Quãdo snia excõmunicationis est nulla uel in
iusta. uide nõ. de ꝑp. ab excõmunicato. glo. de sen
ten. excom. per tuas. super. ℘. intollerabilez. Spe
cu. ti. de sen. prola. §. iuxta. per modernos. in. l. i.
de re iudica.

¶ Ad sententiam non est procedendum nisi audi
tis allegationibus partiuz. iii. q. v. iudicante. de re
sti. in inte. ex litteris. de consue. ad nostram.

¶ In sententia aliquando ponuntur hec uerba
absens corpore et p̃ns spũ zc̄. uide. ii. q. i. de ma-
nifesta. de do. et contu. ueritatis. de accu. qualiter
de iudi. c. i. li. vi.

¶ Differenda est executio sententie quam quis
uult incontinenti probare iniustam. nõ. ii. q. vii.
ab executore. in glo. i.

¶ An ualeat snia lata contra incertam personam
nõ. de sen. excõ. c. i. in glo. causam.

¶ Snia lata per metum non est nulla ipso iure
sed potest elidi per exceptionem. xi. q. viii. iniu-
stum. in glo. i. et in. c. quatuor.

¶ Snia absolutoria propter ineptitudinem libelli
non est diffinitiua sed interlocutoria. uide de de
spon. impu. ad dissoluenduz.

¶ Qualiter formetur snia qñ exceptio spoliati
onis est obiecta et probata. uide de or. cog. cum
dilectus. et quod ibi nõ.

¶ Snia lata contra non conuictum neq̄ confessũ
non est nulla ipso iure sed ãnullanda beneficio
appellationis. de resti. spo. cum ad sedem. contra.
nõ. glo. de consti. ecclesia.

¶ Snia non reuocabitur licet testis extra iudi
cium dicat se corruptum et falsum tulisse testi-
monium. uide de testi. sicut nobis.

¶ Sententia que fertur in interdicto uti. possi. ẽ
declaratoria sicut illa que fertur in reali. de pro-
ba. licet causam. in fi.

¶ Sententia lata pro actore excommunicato ẽ
nulla. quod est uerũ quando excõmunicatõ fuit

obiecta et probata·de excep· significauerunt· in tex·et glo·ex hac littera·uide tex·ꝯ excep·c·pe·

¶ Valet sententia alternatiua licet libellus non fuerit alternatiuus· de hoc de re iudi· cum inter uos·de hoc in·c·cuꝫ dilecti· de emp·et uen·tex· in·c·ex litteris·de pigno·

¶ Si sententia feratur super pluribus articulis non potest actor grauatus appellare ad unuꝫ iudicem·et reus ad alium·de appella·si duobus·

¶ Sententia habet in se tacitum pactum ne ulterius petatur·de fo·compe·dilecti·in glo·hoc expresso· Archidia·xi·q·iii·quomodo·

¶ Sententia generalis tenet·de exces·prela·tanta·de purga·cano·cum dilectus·

¶ Ubi sententia est nulla propter iuris ordinem non fuatum potest declarari nulla etiam parte non citata·ut sicut ꝯ facto processit sic de facto reuocetur·ff·de euic·l·minor·facit·qđ nō· de re iudica·cum olim·

¶ Snia lata cum falso ꝓcuratore qui fuit ꝓnũciatus uerus non tenet nisi dominus ratificet·ff·rem ra·ha·l·iii·§·i·

¶ Snia lata in causa inquisitionis denuntiationis uel accusationis transit in rem iudicatã· et ꝑiudicat aliis·de elec·cum dilectus·

¶ Quis debeat exequi sententiam a qua fuit uł iudex a quo uel ad quem·uide Inno·in·c·pastoralis·de offi·dele·

¶ An reuocatio snie nocebit illis quibus sententia proderat etiam si in hoc iudicio reuocatorio non fuerunt·uide de procura·in nostra·

¶ Ualet sententia per quã adiudicatur ius episcopale etiam non facta specificatione contentoꝝ sub illo iure·uide de reli·domi cũ uenerabilis·ii·

¶ Sicut iudicis ita arbitri sententia est in scriptis ferenda·tenet Io·mo·in·c·fi·de re iudi·lib·vi allegat glo·in·l·cum antea·§·sin autem·C·de arbi·ubi uide docto·

¶ Snia declaratoria non constituit nouuꝫ ius sꝫ quod est declarat·l·sicuti·§·distant·ff·si serui·uẽdica·nota·de conces·preben·proposuit·in glo·pe· Io·cal·de simo·dilectus·ii·

¶ Sententia in realibus declarat·ff· de rei uen· l·ex diuerso·ff·si ser·uen·l·sicuti in personalibus inducit·ff·de pecul'·l·iii·§·idem scribit·qñq; rescindit·ff·de inoffi·testamen·l·pap̃·§·fi·xi·q·iii· quomodo·

¶ An sententia lata contra heredem preiudicet legatariis·ff·de le·i·l·si seruus pluriuꝫ·§·i·

¶ An sententia lata contra auctorem sceleris ꝑiudicet illis qui ex scelere habuerunt compendiũ C·de aduo·diuer·iudi·l·i·C· si ex fal· instru·l·fi· uide·nō·in regula ratihabitio·li·vi·de simo·dilectus·ii·de adul·significasti·iii·q·vi· hoc quippe·ii· q·v·interrogatio·

¶ An preceptum iudicis sit sententia·ff·de iudi· l·si debitori·ff ꝙ me·cã·l·fi·de hoc·de elec·dudũ ii·de ꝓ· sig·ex parte·ii·q·i·in summa·xi·q·iii· in summa·

¶ In spiritualibus non trãsit sententia in rem iudicatam·xxv·q·ix·§·his ita· Archidia·ii· q· vi· in summa·uide nō·de re iudi·lator·et·c·consanguinei·et·c·inter monasterium·

¶ Sententia lata super crimine est perpetua secus si super contumacia·de consti·ex litteris·uide glo·in auth·ut nulli iudi·§· quia uero iubemus de offi·dele·presenti·li·vi·glo·de pen·l·fi·

¶ Regula est quod cui nocet scientia nocent etiam acta·et econtra·de testi·cãm·scđm Inno·

¶ Sententia que erat nulla propter defectum iurisdictionis si per superiorem pronunciatur a lite qua conualescit·de rescrip·super litteris·

¶ Sententia lata super inquisitione preiudicat accusatori nisi probet ꝯ proprio interesse et ignorantia·de elec·cum dilectus·scđm Inno·

¶ Snia potest retractari propter equitatem superuenientem·de pur·uulga·c·ii·scđm Inno· idẽ tenet Azo in sum·C·de re iudi·

¶ Sententia potest ferri in causa matrimoniali sine scriptura et sine testibus· secundum Inno de testi·Albricus·

¶ Sententia ex cuius tenore comprehenditur euidens equitas non ualet·Io·an·de re iudi cuꝫ Bertoldus super·ꝓ·concessimus· et in cle· pastoralis §·eiusdem·super·ꝓ· habebat·

¶ An iudex uel arbiter debeat per se sententiaꝫ ferre·uide·C·de senten·ex peri·reci·l·i·et·ii· et de re iudica·c·fina libro·vi·et ibi Io·an·and· et Archidia·et·c·cum ab uno·eodem ti·et libro·ꝗd de interlocutoria·uide·ff·de arbi·l·diem proferre·Specu·ti·de arbi·§·pone·

¶ An is pro quo lata est sententia in beneficialibus possit propria auctoritate beneficium occupare·uide de conces·preben·proposuit·et·c·cum nostris·secundum Innocen·

¶ Si sententia est nulla an idem iudex possit aliam ferre·Inno·de re iudica·c·i·

¶ An sententia lata super beneficio aliis preiudicet·uide de rescrip·capitulum·et·c·mandatum de procurato·ex insinuatione·secundũ Inno·

¶ An per uiolentam prescriptionem feratur sententia·etiam altera parte absente·uide de re iudica·cum olim·

¶ Quibus fiat preiudicium per sententiam super iuribus spiritualibus·uel interdicto uti possidetis nō·de ꝓbo·sig·abbate·secundum Innocen·

¶ Que et quot generaliter debeant contineri in sententia·Specu·ti·de senten·§·qualiter·ꝓ·pe·

¶ Plures formas sententiarum uiđ per Specu· ti·de senten·§·ut autem·per totum·

¶ An sententia reuocationis tenute sit diffinitiua·uide Ange·in consilio suo·quod incipit uiso puncto·numero·xliiii·ubi uide

¶ An sententia in qua continetur instrumentuꝫ fore exequendum sit diffinitiua·uel interlocutoria·uide Ange·in consilio suo·xii· quod incipit· dictus punctus·et sequen·

¶ An sententia in qua iudex pronunciat secundum quod in consilio continetur ualeat· uide Ange·in consilio suo·ccliiii· quod incipit ymmo uidendum·

¶ Sententia cancellata omnis eius effectꝰ et executio expirat·et si facta fuerit debet reuocari· uide Ange·in consilio suo·cclix·quod incipit ꝗa consultatio·

¶ An sententia que non apparet lata ad petitionem alicuius partis sit nulla uide Ange·in consilio suo·cclxix· quod incipit·multorum·

¶ M·ꝫ est auctoritas snie·ut·l·si fideiussor·§ in omibus·ff·man·et facit de indebito debitum·

l·nepoti·ff·de fun·instruc·l·cum putaré·ff·fam· berc·l·i·C·de códi·inde·

¶ Quanto tempore sñia possit dici nulla· vide Spec·ti·de sen·§·pen ulti·℘·fi· Bal·in·l·data opera·ff·qui accu· non pos·

¶ An ualeat sñia lata die feriata·nõ·ff·de fer·l·i·in glo·ualebit·& ·l·si feriatis·eo·ti·Cy·in·l·cum actor·C·de arbi·de fer·c·fina·Spec·ti·de sen·§·iuxta·℘·item ꝙ est nulla·

¶ An ualeat sñia tempore dilationis·nõ·ff·de fer·l·i·in glo·momẽti·

¶ An sñia debeat ferri ſm modum agendi·nõ·de or·cog·cum dilectus·in glo·faciunt de accus·qualiter·ii·in glo·forma·Spe·ti·de sen·§·qualiter·℘·in summa·no·Pe·eps brix·

¶ An in sñia potest uenire plus uel minus q̃ sit petitum·nõ·de cau·pos·cum ecclesia·in glo·i iudicium·ff·de uerbo·signi·l·uerbum oportere·in glo·Cy·in·l·i·in ulti·q·C·de li·contesta·& in·l·i C·si aduer·rem iudi·faciunt q̃ dixi·s·

¶ Ubi debet ferri sñia·nõ·C·de sen·l·cum sñiam & ibi Cy·Spe·ti·de sen·§·iuxta·℘·ité ꝙ est nulla róne loci·Pe·eps brix·

¶ Si sunt late due interlocutorie ex qua illarum queratur ius parti·nõ·Bar·ff·de no·ope·nunc·l·cũ ꝓcurator·in fi·Pe·eps brix·

¶ An due sñie possunt ferri super eodem facto·nõ·C·quan·ꝓuo·non est ne·l·i·& ibi Cy·Bar·ff de iureiuran·l·nam & postea·§·si damnet·&·l·duobus·ff·de ex·rei iudi·

¶ Si diuerse sñie late sunt a pluribus que tenet & que nõ ubi plures iudicauerũt·nõ·ff·de arbi·l·diem·§·si plures·in glo·diuersas·ff·de inof·te·l·si pars·in glo·C·quan·ꝓuo·non est ne·l·cũ magistratus·ff·de re iudi·l·duo iudices·in glo·fi·& l·duo ex tribus·& ibi Bar·eo·ti·&·l·inter pares eo·ti·nõ·in aut·ut iudi·non expec·sa·ius·col·ix de re iudi·c·fi·nõ·de rescrip·pastoralis·in glo·plures·Spec·ti·de sen·§·iuxta·℘si·i·ad finem·dixi aliquid·s·

¶ An in suitutibus sñia debeat ferri rei uel per sone·nõ·ff·de nego·ge·l·si aliena·§·fi·in glo·ii ꝓdio·&·ff·de no·ope·nunti·l·fi·in glo·fi·

¶ An sñia retractetur per instruméta nouiter reperta·nõ·C·de transact·l sub ꝓtextu·& ibi in glo·Cy·C·de re iudi·l·sub specie·Bar·in l·i·C·de sen·aduer·fis·la·li·x·Spec·ti·de sen·§·nunc de effectu·℘·i·&·§·fina·℘·illud autem·

¶ Si sñia cótinet errorem expssum·uel tacitum an ualet uel non·Cy·C·quan·ꝓuo·non est ne·l·i nõ·ff·de re iudi·l·preses·in glo·fi·&·l·cum ꝓlatis·& ibi Bar·eo·ti·C·que sen·si·appel·rescin·l·i·in glo·putauit·& ibi Bar·Spec·ti·de sen·§·iuxta·℘·item est nulla róne manifeste·

¶ Si in sñia sit erratum in calculo uel in computo·an ualeat in totum uel saltim in parte in q̃ nõ est erratum·nõ·Cy·C·de erro·cal·i·l·i·in ulti·q· & in·l·ii·C·de re iudi·

¶ An sñia lata ꝓ parte teneat·nõ·ff·de arbi·l·qualem·§·dicere·in gl·a tota·C·si aduer·rem iudi·l·i·& ibi Cy·in·i·q·nõ·ff·de exec·rei iudi·l·si ex testamento·in fi·ff·de do·excep·l·apud celsum·§·item queritur·nõ·in·l·in hoc iudicio·in glo fi·ff·fam·berc·ff·de mino·l·etiam·§·i·in gl·audiendis·Cy·C·de li·contesta·l·i·in ult·q·Bar·ff·solu·ma·l·si cóstante·§·fi·nõ·de arbi·cũ tempore·in glo·capl'is·Spec·in ti·de sen·ꝓla·§·qualiter autem·℘·quid si peto·x·

¶ An sñia possit fieri super petitiõe incerta·nõ ff·de pigno·l·i·§·si quis argentum·nõ·ff·de rei uen l·que de tota·§·i·in gl·dari·

¶ An sñia possit ferri per alium·nõ·ff·de arbi·l diem·in glo·i·& in·l·ii·C·de sen·ex peri·reci·nõ in·l·fi·in glo·i·eo·ti·Cy·C·de iudi·l·penul·Spe·ti·de sen·§·sequitur·in pn·Cy·in·l·iii·in·ii·q·C·fini·regun·

¶ An sñia lata contra ius cósuetudinis teneat·vide Cy·in·l·ii·in fi·C·quan·ꝓuo·non est ne·

¶ An tenere possit sñia ubi iudicium est nullum nõ·ff·de iudi·l·de qua re·§·fina·in glo·impetrare·ubi uide·

¶ An sñia possit ferri post mortem patris·nõ·ff de arbi·l·non distinguemus·§·item non est cogendus·nõ·ff·de iudi·l·de qua re·§·fi·in glo·repetere·Spec·ti·de sen·§·iuxta·℘·item est nulla róne litigatoꝝ·

¶ An & quando sñia possit uel non possit ferri parte absente·& ꝓmo in ciuilibus·nõ·ff·de iudi·l·& post·in glo·ii·iii·& iiii·& l·si ꝓtor·in gl·i·eo·ti·& C·eo·l·ꝓperandum·§·& siquidem·§·hmói·&·§·sin autem reus·in glo·cótradictionũ & ibi Cy·in·iii·q·nõ·C·quo·& quan·iu l·cósentaneum·in glo·transferre·& in aut·qui semel·in glo·ꝙ locum·& ibi Cy·in·iiii·q in auten·ut omnes obe·iudi·ꝓuin·§·si uero neq·in glo·absens·col·v·Spe·ti·de contu·§·fi·& ii i·nõ·de do·& contu ꝓput·in glo·fi·Quid autem in criminalib⁹ uide in·l·absentem·C·de accus·& ibi Cy·in·l·q̃uis C·de adulte·in glo·ꝓsentia·& se·& ibi Cy·Bar·ff·de questio·l·penulti·nõ·ff·de pen·l·absentem in glo·i·& glo·relegationũ·& ibi Bar·vide·ff·de admi·re·ad ci perti·l·ii·§·ii·in gl·in nauis·Spe·ti·de accus·§·sequitur·de do & cótu·ueritatis·in glo·ꝓbatum·

¶ An sñia lata ꝓ absente falso ꝓcuratore interueniente cóualescat per ratihabitióem·Cy·in·l·si tutor·C·in qui·cau·in inte·resti·nõ est necess·Cy·in·l·optimam·C·de cótrahen·& cómit·stip·Bar·in·l·si mater·§·h⁹ iure·ff·de exec·rei iu·& in·l·licet·ad fi·C·de ꝓcur·Spec·ti·de sen·§·iuxta·℘·item ꝙ est nulla róne litigatoꝝ·& eo ti·§·fina·℘·quid si ꝓcurator·& ibi Io·an·

¶ An actio ex sñia sit ꝓpetua ubi ꝓma fuit temporalis·nõ·ff·de re iudi·l·miles·§·fi·in glo·fina·& ibi Barto·

¶ An sñia habeat effectum ante·x·dies·nõ·ff·de iudi·l·i·in glo·i·& ibi Barto·i·i·q·ff·nil no·ap·pen·l·i·in glo·i·Spec·ti·de appel·§·restat·in fi·& ti·de exe·sen·§·uidendũ·

¶ Quam actióem tollat sñia·nõ·insti·de excep·§·item si in iudicio·in glo·durat·

¶ An sñia de re restitueda sit diffinitiua uel interlocutoria·nõ·ff·de rei uendi·l·qui restituere in glo·fina·

¶ An & quando sñia debet ferri in cófessum in ciuili uel criminali·nõ·ff·ad legem acqui·l·prouide·in glo·fi·ff·de nego·ge·l·at qui natura·§·cum me·in glo·cómittat·nõ·C·de exec·rei iudi·l·debitoribus·in glo·reddere·Bar·ff·de iudi·l·si debitori·&·l·i·ff·de confes·&·l·certum·in glo·fi·

& ibi Bar. co. ti. Bar. de custo. & exhi. reo. l. si cō
fessus. Specu. ti. de confes. §. i. in. ii. pte.

¶ An snia lata in principali pīudicet in inciden
ti. nō. ff. de his qui sunt sui uel ali. iuris. l. si iudex

¶ An snia debeat ꝓdesse ei cōtra que in lata est
nō. ff. de excep. rei iudi. l. euidenter. & ibi Bart.
Neqꝫ dꝫ nocere ei ꝓ quo lata est nō. ff. de pig-
no. l. si fundus. §. creditor. in glo. executio.

¶ An snia lata in questiōe partꝰ subrepticii no
ceat uel ꝓsit partui. nō. ff. ad legē cor. de fal. l.
f. in glo magna.

¶ An snia lata ꝑ falso tutore uel curatore qui
non satisdedit uel cōtra teneat. nō. C. in qui. cau.
in integ. resti. non est neces. l. si tutor. in glo. ii.
& ibi Cy. Bar. plene. ff. de excep. rei iudi. l. si ma
ter. §. hoc iure. & ibi glo. Specu. ti. de sen. §. fi. ꝓ-
item lata ꝓbatur.

¶ An snia sit bone fidei uel stricti iuris. nō. Cy.
C. de arbi. l. iii. in. iii. oppo.

¶ An possit pacisci ut talis feratur snia. nō. C.
de iurisdic. om. iudi. l. i. in gl. cōsensu. & ibi Cy.
in. ii. oppo. Bar. ff. de re iudi. l. si cōuenerit. & ibi
Bar. Specu. ti. de sen. §. qualiter. in fi. nō. C. cōi.
utri. iudi. l. ii. C. ubi de cri. agi opor. l. i. in. ii. q.

¶ An snia absolutoria lata ꝓpter qualitatē de
licti non ꝓbataꝫ que adiecta fuerat faciat ut ite
rum agi non possit. nō. Bar. ff. de adul. l. denunti-
asse. §. quid tamen.

¶ Si quis fecerit ut falsa snia feratur an tenea
tur. l. cor. de fal. nō. ff. ad. l. cor. de fal. l. i. in pn.

¶ Si iudex pmo tulit sniam nullam postea i se
cunda snia ꝓnuntiauit ualide & dicit ꝓnuntio
per omia ut pmo an ualeat snia. uide in. l. legata
inutiliter. ff. de le. i.

¶ Snia lata contra heredem grauatum nō pre
iudicat fideicōmissario nisi citetur. Bal. in. l. filiꝰ
familias. §. diui. ff. de le. i. in. i. q.

¶ Snia in principali non extenditur ad accessori
um qn̄ ꝓfertur ex remedio speciali. ff. de condi.
inde. l. fi. secus si iure cōi. l. ex diuerso. §. i. ff. de
rei uen. & l. fi. ff. de cōdi. sine cau.

¶ An super delicto per uiam exceptionis ultra
uires pncipales petitiōis possit ferri snia. uide. ff.
como. l. in rebus. §. i. als. §. fi.

¶ Ualet hec snia incerta Cōdemno te in centū
& quāti plurimi debes cōdemnari ex forma sta
tuti. ff. de cōtrahen. emp. l. hec emptio. §. fi.

¶ Snia ualet in alio q̄ petito si pars expresse uel
tacite cōsentiat. per. l. si cōuenerit. ff. de re iudi.
Bar. in. l. i. ff. de act. emp.

¶ Pro actu qui est nullus ipo iure potest agi
ut rescindatꝰ per sniaꝫ. ff. de act. emp. l. exempto.
§. si quis uirginem. ubi glo & Barto. vide in. l.
i. ff. de feri.

¶ An snia lata contra debitorem qꝫ non proba-
uit se dn̄m noceat creditori. vide. ff. de pigno. l.
si superatus. in pn. vbi uide Bar.

¶ An snia lata contra Ticium agentem nomine
meo me sciente mihi pīudicet. vide Bar. in. d. l.
si superatus. qui recitat dictū Inno. in. c. ex par
te decani. de ꝑpt.

¶ An possit renuntiari snie postq̄ transiuit i reꝫ
iudicatam glo. qꝫ non C. de transact. l. si diuersa. l.
arbitrio §. tua. ff. de dolo. glo. in. l. acta. ff. de re
iudi. vide Bal. in. l. iiii. §. cōdemnatum. ff. de re
iudi. tex. cum glo. in. l. si duobꝰ. ff. de exe. rei iu.

¶ Per sniam finitur officium iudicis. ut. ff. de
usur. l. i. §. i. & ibi nō.

¶ Ubi lex ponderat factum snia cōtra. factum
nihil operatur. ff. de ri. nup. l. palam. §. fi.

¶ Causa est exprimenda in snia qn̄ alteri time
tur pīudicium. ff. de pact. do. l. bebius.

¶ Qd̄ dicitur sniam latam cōtra ius non ualere
est uerum quando ius est certum. secus si habet
opiniōes. ita dicit Bart. in. l. i. C. de no. co. com-
po. & l. cum ꝓlatis. ff. de re iudi.

¶ An in snia que penam imponit possit iudex a-
liquid sibi reseruare circa penam. vide Guil. in au
ten. interdicimus. C. de epi. & cle. Bar. ff. de ex-
cep. rei iudi. l. iudex.

¶ An iudex peccet ferendo sniam scd̄m cōsti-
tutiōem uel legem iniustam. vide Cy. C. de pci.
Impe. of. super reica.

¶ Snia interlocutoria ex falsitate cause non est
nulla. dicit glo. nō. in. l. fi. C. si mi. se ma. dix. Cy.
in. l. ꝓperandum. §. sin autem reus. C. de iudi.

¶ Aliud est restitutere alter sniare de restitu
endo. ut. l. fina. C. ubi & apud quos. glo. in. l. i.
C. si aduer. libe. & l. iiii. §. duas. ff. de dam. infec
Hosti. de elect. transmissam.

¶ Sententia lata utraqꝫ parte cōtumace est nul
la. ut. l. ꝓperandum. §. sin autem alterutrum.
C. de iudic.

¶ Non ualent due snie etiam cōsonantes. in di
uersa instantia late. Bar. in. l. i. ff. de re iudi.

¶ Snia iudicis quandoqꝫ suppleꝰ per legem. ut
l. iiii. §. si quis cōdemnatus. ff. de re iudi.

¶ An ualet snia Cōdemno te ad restōnem pos-
sessiōis qualem habebas ante litem cōtesta. vide
Bar. in dicta. l. ait pretor. §. i. ff. de re iudi.

¶ An ualeat snia Cōdemno si est ꝓbatum. vide
in. d. l. ait ptor. §. i. ff. de re iudi.

¶ Snia lata super eo quod non est in obligatiōe
sed in facultate soluendi est nulla. uide in. l. mi-
les. §. deceꝫ. ff. de excep. rei iudi. & l. Paulus. eo.
ti. & ibi per Bar.

¶ Snia non potest ferri cōtra dn̄m absenteꝫ ci
tatum quādo litigauit per ꝓcuratorem. ff. de re
iudi. l. furioso. & qd̄ ibi nō.

¶ An in obligatiōibus facti ualeat snia sup ex-
ecutiōe. ff. de execu. rei iudi. l. si quis ab alio.

¶ Snia fertur quandoqꝫ p uerba pceptiua qn̄qꝫ
uetatiua seu negatiua. vide. ff. de re iudi. l. qꝫ ui
sit. & ibi nō.

¶ Si unus & idem iudex eodem instanti profe
rat snias cōtrarias. neutra ualet. ff. de re iudi. l.
duo ex tribus. & ibi Bar.

¶ Si snia absoluit a petito & in eo quod est i ex
ecutiōe minus q̄ in obligatiōe non uiciatꝰ snia. ff.
de re iudi. l. cum ex cā.

¶ Snia lata contra silē legis uel contra mentem
eius ubi non apparet casus expssus est nulla. nō.
ff. de re iudi. l. cum ꝓlatis. Cy. C. de rei ux. act.
l. i. §. cum autem. Hosti. de appel. intimasti. do.
An. de re iudi. c. i.

¶ Snia lata cōclusa deliberatiōe solum in actu
snie ualet. gl. in. l. actor. ff. de re iudi.

¶ Snia debet ꝓferri uerbis intelligibilibus. ff.
de iudi. l. decreta. als de re iudi.

¶ Non ualet snia lata conta absentem causa rei

publice de cuius absentia iudex est certificatus. ut. l. cōtra pupillū. §. i. ff. de re iudi.

¶ Qd dicitur delegatum non reuocare sniam nullam est uerum qn snia est nulla ꝓpter errorē iuris. secus si facti. Bar. in. l. iudex. ff. de re iudi. Inno. de re iudi. c. i.

¶ Per uerbū iubeo fertur snia. ff. de re iudi. l. in summa. & ibi nō.

¶ Ubi dubius est intellectus legis snia lata contra uerum intellectum ignoranter est ualida. secus si scienter. q̄ est nulla. Iaco. de are. in. l. cū ꝓlatis. ff. de re iudi. qui dicit ibi esse casum.

¶ Ad cognoscēdum quando snia faciat ius. uide Bal. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iur.

¶ Snia contra equitatem non scriptam expsso errore equitatis non est nulla ipo iure. glo. in. l. ius pluribus. §. i. ff. de iusti. & iur. in. ꝟ. decreuit que est notabilis.

¶ Licet ordinarius sniando debeat fuare locum maiorū non sic delegatus uel arbiter. C. de sen. l. cum snia. Bal. in. d. l. ius pluribꝰ. qd intellige qn ꝓcedit cum cause cognitiōe. als secus. q̄ sufficit etiam in uia iudicare. ff. de exhi. l. iii. §. ibidem. C. de dilat. l. a ꝓcedente. C. quis or. in bo. po. ser. l. ii. §. dies. Adde q̄ si iudex iudicat alibi q̄ in loco maior snia est nulla. C. quo. & quan iu. l. si ut ꝓponis. & C. de sen. l. ꝑses.

¶ Si snia est iniusta ꝓpter ignorantiam. ut q̄ iudex non plene nouit negocium tenet neq̄ rescinditur per restitutiōem in integrū. sed agitur contra iudicem qui fecit litem suam. ff. de iudi. l. cuꝫ filius. sic loquitur. l. seruo inuito. §. cum pretor. ff. ad treb.

¶ Aduersus sniam latam cōtra maiorem etiam ꝑsentem ubi dolo iudicis est lata inique datur restitutio ex cl'a generali. l. seruo inuito. §. cū pretor. ff. ad treb. Bal. in. l. penul. ff. de iureiuran. & hoc si cōstat de dolo. Ide si de errore affectato. secus si bona fide ꝓnuntiauit que bona fides ꝑsumat in dubio. ut. l. haberemꝰ. §. gaya. ff. d euict.

¶ Officiales discurrentes p ꝓuintias & sic nō habent certam residentiā possunt ubilibet ꝓnuntiare. Bal. in. l. penul. ff. de iusti. & iur. alr̄ at. l. cōgruit. ff. de offi ꝑsi.

¶ An ualeat snia lata contra infirmum. nō. ff. si quis cau. l. ii. §. si quis in iudicio.

¶ An plures iudices possunt facere sniam ul' in eadem omnibꝰ cōsentientibus aut subscribentibꝰ vide Gul. ff. de eden. l. ꝑtor. §. cogentur. gl' ff. d regu. iur. l. etiam.

¶ Appellōne snie indubio intelligit de snia lata cum cause cognitiōe. nō. ff. de his qui nō. infa. l. quid ergo. §. quesitum.

¶ Snia per quam ꝓnuntiatur ius agendi cōpetere est interlocutoria. ff. q̄ me. cau. l. metum. §. sed q̄ pretor ait.

¶ Due diffinitiue non possunt ferri in eadeꝫ instantia & non ualet snia nisi in scda cōtineatur aliquid quod non est in ꝑma. ff. q̄ me. cau. l. si cū exceptiōe. §. hoc autem.

¶ Snia lata corrupto aduocato est ipo iure nulla. ff. de mino. l. minor. §. sin autem in gl'.

¶ Snia declaratoria facit ius quo ad omēs fideꝫ snie adhibentes non quo ad comodum non adhibentium fidem. ff. de mino. l. minor. xxv. an. de quo ibi Bar. & per ea que ibi habent limitat. l. ingenuū. ff. de sta. ho.

¶ Qd dicitur tot esse snias quot articulos est uerum nisi actuꝫ sit ut una feratur snia. ff. de arbi. l. quid tn̄. & l. se.

¶ Snia generalis & petitio generalis etiam in arbitro restringitur ad ꝓsecuta nisi dolose non sint ꝓsecuta. ff. de arbi. l. de rebus.

¶ Ut ualeat snia exigitur iudicem certum de substantifice requisitis. ff. de iudi. l. i. §. i. p Bar. qui dicit q̄ si iudex non est certificatus de cōtumacia. nō ualet snia cōtra cōtumacem.

¶ An ius superueniēs ex parte actoris uel rei ꝓficiat ad sniam. Bar. ff. de iudi. l. non pōt. facit quod dixi. s.

¶ Incboatio litis cōtra plures non impedit cōtra aliquos ferri sniam separatiꝫ. ff. de iudi. l. nō ideirco. Bar. ff. de rei uen. l. de unoquoq̄.

¶ Snia non initit cōsensu partium sed solum iudicis auctoritate. nō. ff. de iureiur. l. ii. in gl'. fi.

¶ Non ualet snia lata contra absentem dolo presentis. ff. de iudi. l. si pretor. §. marcellus. Ideꝫ si sit lata contra absentem impeditū iusta causa qd intellige inoice certificato. ut ibi. & uide omino qd dixit dn. Anto. in. cum Bartoldus. de re iud.

¶ Snia lata cōtra cōtumacem potius ꝑsumitur lata ꝓpter cōtumaciam q̄ iniustitiam. ff. de inof. testam. l. papinianꝰ. §. meminisse. ff. de euict. l. si ideo. & l. qui repudiantis. §. fi. ff. de inof. testa.

¶ Snia in ꝑncipali facit ius in accessorio etiam si in diuersa instantia petatur. ff. de rei uen. l. ex diuersis. vide tex. cum gl. in. l. iul'. uerū debitorem. ff. de condi. inde.

¶ Snia indubio ꝑsumitur lata q̄ non ꝓbatum. ff. de iureiuran. l. si duobus. §. fi. & l. qui rome. § duo fratres. ubi per eū. ff. de uer. obli.

¶ Snia lata super deducto in modum cause obstat etiaꝫ in alio iudicio. ff. de iureiur. l. qui duobus. §. qui iurauit. vide do. Anto in. c. cū eccl'ia. de cau. pos. & ꝓpri.

¶ Qd dicitur non ualere sniam cōtra sniam est uerum nisi ꝑme sit renūtiatū. fm Bal. in. l. si duo patroni. §. fi. ff. de iureiur.

¶ Qualis debeat esse snia quando ius superuenit pendente iudicio glo. & Bar. ff. de iureiurā. l. iusiurādum & ad pecunias. §. fi.

¶ Snia dicit indubitata quādo est certa & nullo remedio iuris retractabilis. ff. de cōdi. inde. l. eleganter. §. i.

¶ Per uerbum decerno ꝓmulgatur snia diffinitiua. tex. & ibi glo. in uer. decernit. ff. de iusti. & iure. l. i.

¶ Snia declaratoria qualitatis ꝑsone facit ius q̄ ad omēs & potest imprimere & tollere qualitate a iure positiuo impssam & ꝓ ueritate seruat. vide. ff. de sta. ho. l. ingenuū. de quo ibi uide Bar. Nos addimus q̄ snia lata super dignitate uel officio publico facit ius quo ad omēs. ff. q̄ fal. tu. auct. l. i. §. idem pomponius. Idem in snia super uniuersitate puta hereditate. ff. de sta. h. l. statuliberi a ceteris. §. i. Idem in snia super patria potestate uel filiatōe. ut. l. i. in fi. cum. l. se. ff. de li. agno. Idem super mrimonio. qui fi. sint le. causā Exiguntur tamen q̄tuor ut tales snie faciant ius quo ad omēs. Primo legitimū ꝑncipium. hoc est

ꝙ persone sint legitime & legitim⁹ cõtradictor. cõgruum medium.i.ꝙ causa sit plenarie examiata & non contra absentez ꝙ sñia sit formata uerbis & causis affirmatiuis supponentibus uerũ esse rei. & ꝙ post sñiam nõ detegatur collusio. uerba sunt Bal. in dicta.l.ingeniuz. Adde de hac materia plene per do. Anto. de re iudi. q̃uis.

¶ Sñia negatiua non facit ius quo ad oẽs .ff. de iure urã.l.sed & si possessori.in pn. scd̃m Bal. in palle.l.ingenium.

¶ Sñia in criminali facit ius quo ad oẽs ut in actiõe populari.ut.l.eum qui.§. in popularibus. ff.de iureiur. Bal.in.d.l. ingeniũ.

¶ Sñia uerificabilis ex pluribus causis non obagenti ex altera tm̃.glo.de his qui sunt sui uel ali.iur.l.penult.

¶ Sñia lata in iudicio summario non ob.si idez deducatur in plenario.ut dicta.l.penulti. & .ff. de li. agno.l.si quis a liberis.§.si uel parens. & .ff. de re iudi.l.a diuo pio.§.si super rebus. Et quid si sñia est lata super incidenti ꝙ postea deducit in alio iudicio pncipaliter. vide Bart. & Bal.in p̃allega.l.penul.

¶ Sñia diffinitiua uel interlocutoria que requirit cause cognitiõem non potest ferri per epistam secus in interlocutoria que non reqrit cause cognitiõem.ut.l.diem ꝓferre.in prin.ff.de arbi. & l.nec quicq̃.§.ubi decretum.ff.de of.ꝓcon.

¶ Interlocutoria per quam iudex ꝓnunciat se cõpetentem potest reuocari secus de interlocutoria per quam ꝓnunciat se incõpetentem.ff.si quis in ius uo non ierit.l.ii.& ibi assignatur ratio per docto.

¶ An sñia lata super exceptiõe pemptoria reguletur ut diffinitiua uel ut interlocutoria.dixi aliquid.s. vide Bal. in.l. minoribus .C. de his qui.ut indig.

¶ Quedam sunt interlocutorie que cõtinent dari uel fieri nec cõtinent pudicium tercii ut ꝑsecitetur uel ꝓrogatio renum & tales possunt ferri parte absente & non citata.ita dicit Iaco.butri.& Bar.in.l.nec quicq̃.§.ubi decretum .ff. de offi.ꝓcon.& leg.

¶ An interlocutoria debeat ferri in scriptis.gl. C.de appel.l.ii.C.de pui.sco.l.i.in fi.li.xii.Bar. in d.§.ubi decretum.

¶ Si partes sunt p̃sentes non est necessaria citatio ad sñiam.ff.de his qui ut indig.l.post legatum.§.his uero.nam finis citatiõis est comparitio.frustra ergo uidetur citari qui est presens dictum est Io.an.in.c.i.in fi.de elect.li.vi.

¶ Sñia debet ferri s̃m allegata & ꝓbata & non s̃m cõscientiam.ff.de of.presi.l.illicitas.§.ueritas.glo.in.l.surreptiõe.ff.fini.regun.vide q̃ dicta sunt sub dictiõe iudex. Et adde omino quod scribit do.Anto.de of.ordi.c.ii.

¶ Potestas non potest ferre sñiam per assessorem.quia speciale est in quibusdam personis ꝙ possint per alios sñiare.l.ii.C.de sen.ex ꝑeri.re. & in.c.fi.de re iudi.li.vi.

¶ Si statuto caueat ꝙ qualiscũꝙ sit sñia arbitri mandetur executiõi intelligitur nihilominus de sñia lata de persona habili & sic defectus persone potest opponi. Bart.in.l.ii.§.ait pretor.ff. qui satisda.cog.

¶ An sñia lata contra maritum petentem rem dotalem ualeat. vide Guil.in.l.de die.§.quidam ff.qui satisda.cog.& p ea que dicit ibi idẽ Guil. & Bar. declarat.l.sepe.ff.de re iudi.

¶ Sñia lata ex calumpnia aduocati retractat absꝙ appellone .C. de aduo. diuer. iudi.l.ii. & ibi Cy. & Bar.

¶ Sñia cõdemnatoria non tollit antiquã actionem sed nouat addendo nouam actiõem in factum. vide glo.& docto.C.de iudi.l.i.Bart. in.l. miles.§.iudicati.ff.de re iudi.docto.in.l. actori C.de re.credi.

¶ Sñia lata ꝓ parte ualet quando in libello sũt duo deducta.vnum specificatum alterũ generale.s̃m docto.in.l.licet.C.de iudi.Inno.de re iudi.cum inter.& ibi plene p do.Anto.

¶ Quando fertur sñia super lapsu instantie exprimenda est causa ut declaretur cuius culpa.nõ in.l.ꝓperandum.§.illo.C.de iudi.de q̃ dic ut ibi

¶ In sñiando glo.est seruanda ꝓ lege.ita dicit Ia.butri.in.l.i.C.qui ꝓ sua iurisdict.

¶ An partes possint cõuenire qualiter iudex ferat sñiam.gl.in.l.i.C.de iurisdi.om.iu ff. de re mili.l.si cõuenerit.dixi.s.

¶ Sñia lata contra colonum ul possidentẽ nomine alieno non p̃iudicat dño.Bar.in.l.ii.C.ubi in rem act.qui al'at.l.i.C.si p uim uel alio mõ.

¶ Sñia lata in reali expressa una causa non p̃iudicat agenti ex alia.glo.in.l.eum qui.C. de inoffi.testam.

¶ Non sufficit causam apponi in sñia nisi appareat ꝙ ꝓpter illam iudex fuit motus.ut.l.si filio C.de inoffi.testa.

¶ Sñia cõtinens impossibile iuris uel facti est nulla.Cy.in.l.si putas.C.de peti.here.Bar.in.l. is cui bonis.ff.de uerbo.obli.& in.l.ii.C.qñ pro uo.non est ne.& .l.i.ff.de cur.fur.

¶ Sñia lata cum herede p̃iudicat omnib⁹ ubi testamentum ꝓnuntiatur querelatũ secus si falsũ vide Ia.butri.& Cy.in.l.ii.C.de peti.here.

¶ Sñia lata super dote cõtra maritum constante matrimonio p̃iudicat uxori solu.ma.ita dicit Guil.C.de rei uen.l.dote.

¶ An sñia absolutoria in ciuili ꝙ non factũ obstet si agatur criminal'r.Iaco.bu.& Cy.in.l.ex morte.C.ad l acqui.Bar.in.l.ii.C.ui bo rap.vide omino glo.in.l.quoniam multa.C.ad legem iul.de ui a pub.

¶ Super ꝓcessu in ciuili nõ potest sequi sñia in criminali ad instantiam partis sed bene ex officio.Guil.in.d.l.ex morte.

¶ An in actiõibus mixtis sñia lata simpliciter agenti publi.vide.C.in.l.ii.C.de ꝓba.

¶ Sñia per quam ꝓnuntiat testamẽtum falsuz cum legitimo cõtradictore p̃iudicat aliis non sic si instrumẽtum ꝓnuntiatur falsum.ꝙ ius debiti surgit ex instrumẽto.sic dicit gl.C.de fi.instru. l.si uteris.de quo uide ibi Cy.& Bar.

¶ An sñia lata contra testem per quam ꝓnuntiatus est falsus p̃iudicet aliis. vide.C.de fi. instrum.l.si uteri.glo.in.l.lucius.ff.de his qui.nõ sñsa. An autẽ talis sñia p̃iudicet ꝓducenti.Bar. in dicta.l.si uteris.Cy.C.qui accus.non pos.l.i. vide.l.an cognitiõem.ff.ad sil.cũ glo.in.l.i.C. ubi cau.fis.ad fi.& ibi Cy.vide do.Anto.in.c.

quãuis de re iudi.

¶ Ex sñia iniusta oritur ficta naturalis & ciui lis. Idem si pnceps dat mihi potestatem ut aliqd colligaz puta. x. ab alio. Cy. in. l. sic cui. C. de nō nume. pecu.

¶ An sñia lata super iure excipiēdi obstet si id deducitur p uiam agendi. Dy. in. l. in pnuntiati. §. i. ff. de no. ope. nunt. Bar. in. l. fin autem. §. si q̃ cunq ff. de nego. ge. ubi melius q̃ alibi declarat. l. q si in diem. ff. de cōpensa.

¶ Ubi sunt opiniões nec est casus expssus etiã super modo pcedendi si omisso ordine illo ferat sñia ualet & non potest appellari. & qd dicit q sñia contra ius non ualet debet intelligi de iure decisorio non de dante formam. Bar. in. l. iiii. §. hoc autem iudiciuz. ff. de dam. infect. vide Speti. de of. iudi. p. sed an eisdem.

¶ Sñia potest tolli per acceptilatiõem & stipulatiõem que fiat animo nouandi. ff. de donatio. l. si in stipulatu.

¶ Ubi ex eodem facto surgunt plures actiones unum est factũ unus est titulus criminis sed plures forme agendi absolutus ab una nõ potest ex alia cõueniri. q obstat exceptio. vide Bar. in. l. hoc edicto. ff. de publica.

¶ Actus gestus etiam per uiam uoluntarie iurisdictiõis transit in rem iudicatam. ff. de manuuin. l. iusta causa.

¶ Ualet sñia lata a notarin psente iudice & tacente q uerba ipsius subintelligunt uel finguntur ff. de ma. uin. l. manumisso. q tex. est ualde nõ.

¶ Ubi ex expssione cause in sñia surgit effectus diuersus a non expssione debet iudex causam exprimere. ff. de fideius. l. si legatario. §. fi.

¶ Sñia lata super inabilitate persone ad actum exercendum non nocet illi in cuius psona actus est exercitus. ff. qui & a qui. l. comperit.

¶ Usufructuarius non potest rem deducere in iudicium ad piudicium pprietarii. ita q sñia cõtra eum piudicet pprietario absenti. ff. de lib. cã. l. si pariter.

¶ Sñia lata p matre pdest filio ut dicat liber sed lata contra matrem non nocet filio. ff. de li. cau. l. si usufruct. §. fi.

¶ Si mens iudicis sñiantis non cõcordat cũ uerbis sñie. an ualeat sñia. Federi. tenet q non. consi lio suo. l. & lvii.

¶ Sñia in possessorio habente annexam pprietatem est diffinitiua. glo. ff. de interdict. l. ii. §. quedam.

¶ Qd dicitur sñiam esse nullam ex uicio iustitie est uerum quando uicium est patens & apertum. secus si absconditum. dicit glo. ff. de ta. exhi. l. i. §. fin autem.

¶ Sñia lata ex falsa causa etiam cõtra psentem est nulla. ita uidetur sentire Bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de uer. obli.

¶ An sñia lata contra ciuiliter possidentẽ piudicet naturaliter possidenti. glo. dicit q non. in. l. pomponius. §. si is q. ff. de acqui. pos. & ibi Bar. remittit pceptum in cõfessum non est sñia. Bar. in. l. i. ff. de confes. & . l. non fatetur. co. ti. de uer. sig. ex pte. de elect. dudum. ii.

¶ Ualent sñie cõtrarie in eadem instantia sup diuersis libellis pductis. ff. de ex. rei iudi. l. singulariter. quod nõ. p dicto Inno. in. c. cum contingat. de offi. dele.

¶ Post sñiam auditur quis opponens exceptionem ubi non potest ei imputari quare non opposuit ante. q forte non habebat instrumẽta parata. glo. in. l. si mater. ff. de ex. rei iudi. glo. d. re iudi. inter monasteriũ.

¶ Qd dicitur super iure de nouo supueniẽti posse fieri sñiam est uerum si superueniat ante cõclusiõem in causa secus si post. sic limito. l. si rem. §. omnis. ff. de pigno. act. Bar. in. l. si mater §. fina. ff. de ex. rei iudi. do. Anto. plene in. c. fi. ut li. pen. & ibi uide.

¶ Ubi sñia potest esse lata ex causa nulla & ex causa aliqua psumitur lata ex aliqua. glo. in. l. & an eadem. §. actiões. ff. de ex. rei iudi.

¶ An uariata qualitate ob. exceptio sñie. tex. i dicta. l. & an eadem. in princi. & . §. actiões. & ibi Barto.

¶ Si in sñia exprimuntur due cause sufficit alteram extare. ut. l. si rem meam. ff. de ex. rei iudi.

¶ Si non apparet ex qua causa sñia sit lata indubio psumitur lata ex causa in actiõe deducta. ff. de excep. rei iudi. l. si rem meã.

¶ Licet post sñiam non possit opponere exceptionem pemptoriam quam non opposui ante sñiaz si ex ea competat mihi ius agendi potero p uiaz actiõis agere nõ ob. sñia. Casus est. ff. de excep. rei iudi. l. ex duobus. & . l. ex extante. §. latinus.

¶ Sñia absolutoria in reali p possessore nõ trãsfert dominiũ sed p actiõe transfert solum publicianam. ff. de excep. rei iudi. l. exceptiõem.

¶ Sñia absolutoria in reali q non pbatur trãsfert ius agendi. glo. in dicta. l. exceptiõem

¶ Si ago rei uen. & succumbo postea peto rem. quia mea non ob. exceptio. glo. in. l. fi. ff. de exceptl. rei iudi.

¶ Per hec uerba non uideo cum non sis condemnandus pfertur sñia de iure. ff. de uer. obli. l. i. §. si quis ita. per Bar. alleg. l. uxorem. §. cõcubinam. ff. de le. iii.

¶ Js p quo lata est sñia non potest dicere eã iniquam si agatur super aliquo exetutiuo ex sñia vide glo. in. l. stipulatio ista habere licere. ff. de uerbo. obli. in pri. & ibi Bar.

¶ An sñia lata contra unum ex quo in quam deuenitur ad alium alii piudicet. Bar. ff. de uer. obliga. l. cum filius.

¶ An sñia psumatur lata quia non est pbatum Bar. in. l. ex duobus. ff. de duo. reis. in. tiu. q. qui alleg. l. iohannes. ff. de condi. inde. l. pcurator. §. i. ff. rem ra. habe. ff. de excep. re. iudi. l. si inter me ff. de li. cau. l. diui.

¶ Sñia lata per delegatum qui non est tempore sñie non ualidatur. licet postea supueniat delegatio. glo. in. l. ii. C. de iure fis. li. x.

¶ An & quando sñia lata aduersus fiscum ualeat uel non. vide in. l. i. C. de sen. aduer. fis. la. li. x ubi plena glo.

¶ Jn omnibus casibus in quibus sñia lata cõtra unum plene piudicat tercio est uerum quando est lata contra psentem. secus si contra absentez etiam per cõtumaciam q tunc fingimur esse in iusta quoad piudiciũ tertii tm. l. qui repudiantj in fi. ff. de inoffi. testa. & . l. si per iusiorio. eo. ti. C.

pignoꝶ.l.prefis.cum fi. Adde nō.C.de legi.l.fi.
nō.de re iudi.in causis.

¶ Ubicunq; snīa mandanda est executiōi in ea-
dem re in qua lata est non est necessaria partis
citatio.nō.Innoc. de appel.ex rōne.secus si i alia
re.per.l.a diuo pio.§.in uenditiōe.ff.de re iudi.
Bar.circa hoc uidetur uariare in.l.creditores.C.
de pigno.in.v.q.&.l.meminerint.C.unde ui.in
fi. colū.in.ꝓ.ꝑcedo.& in dicta.l.a diuo pio
§.in uenditiōe.in.ii.q.

¶ Snīa nunq̄ trahit secum effectus legales qn̄
in ea est defectus iurisdictiōis.l.curiales.C.de
curio.li.x.&.l.si quis filio.§.q; si quis.ff.de in-
inst.rup.& irri.testam.Bal.in.l.eius qui.§.i.
ff.de testam.

¶ Snīa lata ad petitiōem eius qui sine actiōe ex
pertus fuit ualet & parit effectuz rei iudi.& ta
lis exceptio Tu non habes actiōem non potest
opponi post snīam.nec reddit iudiciuz retro nul
lum Casus est in.l.cum putarem.ff.fam.herc.
nō.Bar.in.l.si fine.§.cum autem.ff.rem ra.ha.g.
alle.at ꝑ casu.c.abbate sane.de re iudi.li.vi.

¶ Snīa interlocutoria uel diffinitiua lata expres-
se cōtra regulam iuris cōis est ipo iure nulla.li-
cet repertantur aliqui casus excepti in quib⁹ sal
uari posset illa snīa ex quo illi non sunt expressi
in snīa.vnde si iudex interloquitur Ticium ser
num esse torquēdum cōtra Seyum dn̄m suum n̄
ualet snīa.gl.est nō.in.l.ii.ff.de appel.reci.

¶ Uerba snīe trahunt ad impropꝛium significatū
nō.in.l.& puto.§.i.ff.fam.herc.vide Bal.in.l.
fi.C.qui accu.non pos.Adde q; uerba snīe debēt
intelligi sm materiam iudicii.etiam si per h⁹ tra
huntur ad impropꝛium intellectum.per gl.in.d.l.
& puto.§.i.vide Bal.in.l.fi.C.cōi.diui.

¶ Fatuus est ille iudex qui snīat in alio q̄ sit pe
titum.tex.nō.in.l.fi.C.de fideicōmis.liber.vid
tex.in.l.fideicōissa.§.si imo.ff.de lega.iii.& ibi
Bal.Et qui post snīam cōdemnatoriam reperit
instrumētum solonis nullo iure succurritur.sm
Pe.& Cy.qui alle.at.l.argentarius.§.cum autē
ff.de eden.ubi de hoc.

¶ Snīa lata ex ficta confessiōe non p̄iudicat in
aliis casibus.Bart.in.l.eius qui delatorem.
ff.de iur.fis.

¶ Ualet talis snīa ex causa Cōdemno te in.x.re
seruatis tibi exceptiōibus solonis & pacti qui-
bus postea ꝓbatis ex nunc te absoluo.Bal.in.l.
peremptorias.C.de sen.rescin.non pos.Bart.in.l.
nam & postea.in p̄n.ff.de iureiur.

¶ Si dico snīam quam obtinuisti cōtra me esse
nullam.& in ꝓcessu peto q; ꝓducas illam.dicit
Inno.q; non cogeris ꝓducere sed iudex ꝓnunti
abit q; si quo tempore apparebit sit nulla.ita di-
cit Innoc.de fi.instrum.c.ꝑpetuus.Bar.in.l.i.§.
edenda sunt omnia.ff.de eden.melius in.l.is
apud quem.C.eo.

¶ Est dare snīam diffinitiuam habentem uim
interlocutorie.Bal.in.l.cum & minores.C.si ad
uer.rem iudi.

¶ Si snīa cassatur implorato iudicis officio per
unum illa cassatio ꝓdest omnibus etiam qui i iu-
dicio non interfuerūt.sed si cōfirmatur illa con
firmatio non nocet a[...]tibus.sm Innoc.de pro-
cur.in nr̄a.in glo.i.

¶ Quando snīa petitur retractari non est ne-
cesse citari iudicem qui eam tulit.sm Innoc.in
p̄alleg.c.in nostra.

¶ Si iudex non uidit attestatiōes meas ex hoc
solo possum petere snīam reuocari.Innoc.de re
iudi.cum Bertoldus.

¶ Snīa lata per falsos testes nō retractat nisi
iudex eorum dicta secutus fuerit aut corrupti
falsum dixerint.sed quando esset lata per falsos
cōspiratores tunc semper retractatur.sm Inno.
de re iudi.cum.I.&.A.in gl.alioꝝ.

¶ Snīa per quam cassatur omis ꝓcessus factus
cōtra Ticium ualet nec irritatur rōne gn̄alitat.
Innoc.in.c.tanta.in glo.omem.ꝓ.& potest dici
de exces.prela.

¶ Interlocutoria lata cum cause cognitiōe du-
rat finito officio interloquētis.secus si sine cau-
se cognitiōe.Innoc.in.c.cum uenissent.in glo.
tenendum.ꝓ.& forte non male.de insti.

¶ Snīa lata super crimine incōtinenti ꝓducit
omes effectus qui ex snīa oriuntur in q̄bus non
est necessarium factū hoīs.Inno.in.c.q̄liter &
qn̄.de accu.in glo.adimi.

¶ Snīa lata cum cōtradictore nō iusto facit ius
inter litigantes.licet non inter alios.sic limitat
l.cum nō iusto.ff.de collu.dete.Innoc.in.c.sup
hiis.in glo.i.de accu.

Sentire

Aliud est sentire aliud cōsenti-
re.Nec tamen sentire possunt q
nequeunt cōsentire.ff.de adopt.lega.l.sicut
electio.§.ii.

Seorsum

Exponitur ꝑ separatiz & se
creto.vide no.de his que ui
me.ue cau.fi.c.i.

Seperatio

Sepatorum sepata debet
esse rō & ex sepatis nō in-
fertur.C.de dona.inter ui.& uxo.l.si maritus.
ff.de calump.l.fina.ff.de mino.l.pap.exuli.& d
of.ordi.dilectus.facit glo.de deci.ad audientiā.
C.de codi.l.iii.de p̄ben.cum in illis.li.vi.

¶ Sepatio bonorū non habet locum nisi in cer-
tis casibus.nō.ff.de ꝓbat.l.si pactum.nō.de re
iudi.abbate.§.ꝑ gte.li.vi.

¶ Sepata ualent que iuncta non ualerent.nō.
xvi.q.iii.§.p̄scriptionū.

¶ Sepata p̄mam naturam reassumūt.ff.de rei
uen.l.in rem.§.quecūq;.insti.de re.diui.§.cū in
suo.C.de rei uen.l.iii.

¶ Quedam cōceduntur ꝑpter difficilem separa
tiōem.ff.de rei uen.l.marcellus.§.fi.& se.ff.de
sepa.l.i.§.pe.

¶ Plura habentur loco unius ꝑpter difficilē se
paratiōem.ff.de nego.ge.l.cum actum.ff.como.
l.in comodato.§.fi.ff.de iudi.l.non idcirco.ff.d
edil.edict.l.plerūq;.&.l.fi.

¶ Jura & actiōes non possunt separari a perso-
na.ff.de pecu.l.quid ergo.in fi.&.l.q; debet.ff.
ꝓ socio.l.iii.in p̄n.

¶ Juris cōiuncta difficilis est separatio.C.cōi.
utri.iudi.l.possessionū.ff.de edil.edict.l.plerūq;
& quod ibi nota.

¶ An separata iungantur.nō.ff.de e[...]ibu.l.pro
curator.§.fi duas.

¶ De separatiōe bonorū uide bonam glo.in.l.si
adulta.C.de hered.uel act.uen.

Sepe De significato huius dicunt nõ. in auth. de testi. §. q̄ uero sepe. de elect. q̄ sepe. li. vi. vbi Archi. xxv. q. ii. ita nos. & in clem. sepe. de uerbo. signi. Speq. ti. de inqui. §. i. ꝓ. sed qualiter.

¶ Quid de significato dicunt sepius. nõ. in. c. mandatum. de of. archi.

¶ Sepe fit qñ bis fit. ar. ff. de testi. l. iii. §. fi. ff. de re iudi. l. de unoquoq̄. Archi. xii. q. ii. longinquitate. de tem. or. sepe. li. vi.

¶ Sepissime ponitur ꝓ tribus uicibus. nõ. ii. q. vii. si quis ergo.

¶ Sepius cõmissum grauius est uindicandũ. vide de adulte. c. iii.

Sepultura Sepelire

Pro sepultura nihil debet exigi. i. q. i. dictum. xiii. q. ii. questa. & c. postq̃. de sepul. ad abolendã. cum multis sy. de simo. non satis. xiii. q. ii. §. item querit. in gl.

¶ Uxor debet sepeliri cum marito. & filius cũ patre. xiii. q. ii. ebron. & c. placuit.

¶ Sepeliri apud eccl'iam multum ꝓdest. xiii. q. ii. non extimemus.

¶ Preciosa sepultura non ꝓdest malo. nec uilis nocet bono xiii. q. ii. diẽ defunctoꝝ.

¶ Sepultura non est neganda etiam hiis qui ꝓ suis sceleribus occidunt. xiii. q. ii. quesitũ.

¶ Sepultura negatur incendiariis. xxiii. q. viii. de incendiariis.

¶ An monachis fratrib' & aliis religiosis quãdo moriunt extra eorum monasteria liceat libere eligere sepulturam. Inno. de ex. ꝑla. nimis.

¶ Que sit differentia inter sepelire admittere ad sepulturam & interesse sepulture. glo in cle. eos. de sepul. & ibi omino uide.

¶ Quot modis accipiatur hoc nomen sepultura nõ. xiii. q. ii. §. item querit. in glo. alia glo. de sepultu. abolende.

¶ Que sit pena sepelientium tempore interdicti uel nominatim interdictos. aut publice excõicatos. vide de priuil. epõrum. li. vi. & in cle. eos de sepul. & qđ ibi nõ.

¶ An sepulti tempore interdicti sint exhumandi sicut excõicati ul' nomĩatim interdicti. nõ. gl. in. c. si ciuitas. de sen. excõi. li. vi. gl. in clem. eos de sepul. que dicit q̄ non faciunt nõ. p Innoq. de excei. ꝑla. c. fina.

¶ An liceat sepelire mulierem pregnãtem in cimiterio. nõ. glo. in. c. eccl'iam. i. de conse. dis. i. q̄ uidetur dicere q̄ sic. q̄ partus est pars uentris. docto. de sepul. ex parte. ii. Hosti. in sum de con se. ec. uel alta. §. an sit. ꝓ. qđ si mulier.

¶ An & qñ ualeat uel non ualeat pactum de eligendo sepulturam apud certum locum. nõ. in. c. i. de sepul. li. vi. & in clem. cupientes. de penis. vide Innoq. de sepul. in. c. i. vbi tenet q̄ ualet pactum de admittendis ul' non admittendis certis ꝑsonis ad sepulturam. de quo est casus in. c. i. de pact. li. vi. qđ nõ.

¶ An ualeat dispositio defuncti mandãtis se sepeliri cũ certo habitu. puta sancti Francisci. ac nõ. glo. in. c. dudũ. §. huiusmõi. super uer. decessit. de sepultur.

¶ An eps possit cõcedere eccl'iis sue dyocq. ius sepulture. Io. an. q̄ sic. đ sepul. c. i. et. c. certificari

¶ Cui eccl'ie competat de iure ius sepulture. nõ Io. an in. c. i. de sepul. glo. in clem. dudũ. §. hmõi de sepul. Archi. in. c. i. eo. ti. li. vi.

¶ Quare xpiani sepeliant in eccl'iis ul' ꝓpe. nõ xiii. q. ii. cum grauia. & ibi tex. cum glo uide ea. eau. & q. nullus. de quo dic ut ibi. in gl.

¶ Ubi debeant sepeliri uiatores. nõ. xvi. q. i. ei. xiii. q. ii. ubicunq̄. de of. archip'. officium. plene per docto. de sepul. c. i. vide do. Car. in clem. dudum. §. hmõi. de sepul. in. xx. q. ubi etiaz uide cui eccl'ie debeat quarta. bona glo. in. c. nec numeras. x. q. iii. ubi uide.

¶ An liceat unicuiq̄ sibi eligere sepulturaz ubi uoluerit. nõ. de sepul. cum liberum. xiii. q. ii. §. nunc queritur. & c. ubicunq̄. in glo. Adde bona uerba Archidia. de sepul. cum quis. super uer. elegerit. li. vi.

¶ An ex hoc solo q̄ corpus sepelitur in loco. locus efficiatur religiosus. dic q̄ sic s̃m legistas. s; s̃m canonistas. uide glo xiii. q. ii. in eccl'iastico. dixi sub dictiõe religiosus.

¶ Que dicantur funeralia seu obueniẽtia occasione sepulture. dic ut nõ. glo. & docto. in clem. dudum. §. hmõi. de sepul. & eo. t. in nr̃a.

¶ An ꝓpter debita defuncti uel appell'onem alicuius impediat sepultura. dic q̄ non. ut. l. fi. C. đ sepul. uio. in auth. ut defunc. seu. fu. coll'. vi. gl. & docto. de sepul. ex ꝑte. i.

¶ Ubi debeat sepeliri uxor decedens nõ electa sepultura. xiii. q. ii. ebron. & c. quos cõiunxit. & c. unaqueq̄. nõ. de sepul. de uxore. Casus est i. c. is qui. §. ulti. eo. ti. li. vi.

¶ De intellectu ꝑuilegiorũ concessoꝝ a papa super iure sepeliendi. nõ. Io. an. & docto. de sepul. certificari.

¶ An liceat sepelire mortuos cum pane & uino. dic ut habetur Thobie. iiii. tex. & glo. q̄ nõ. de cõse. di. i. non oportet. vide in Ratio. diui. of. sub ꝛ̃ica. de festo kathe. sancti Petri.

¶ An ualeat cõsuetudo q̄ post sepulturam homines cõueniant in uno loco ad prandium sumptibus defuncti. dic q̄ non. de conse. di. v. nullus ꝑsbiterorum. vbi glo. damnat cõsuetudinem que est in Anglia. quam ego etiam ibi existens ꝓ sede ap'lica pluries reprehendi sed nihil ꝓfeci.

¶ An quis possit habere ꝓpriam sepulturam. dic q̄ sic quo ad usum non quo ad dominiũ. ff. đ re. diui. l. in tantuz. §. sacre. & l. ii. §. si usumfru. & l. familiaria. ff. de religio. xiii. q. ii. ebron. cum c. se. Hosti. de sepul. abolende. ubi de hoc.

¶ Qui sunt casus in quibus quis ꝑuatur eccl'iastica sepultura. glo. & docto. de sepul. ex parte. ii. de deci. ꝓhibem'. de peni. omnis. Adde q̄ mortuus in peccato mortali non est sepeliendus i ecclesia. de sta. regulari. c. ii. & c. super. in glo. tex. & glo. xiii. q. v. placuit. ubi habes de canina sepultura. glo. xxiii. q. viii. quicunq̄. Adde. xiii. q. ii. qbus. & c. cuz grauia. & c. nullus. in gl. Adde nõ. in sum. pisa. sub dictiõe sepultura. iiii. in pri.

¶ Pro scandalo uitando non exhumabitur q alis erat exhumandus. tex. de regula. super quodam. & ibi uide Inno.

¶ An quis sit sepeliendus cum habitu quo utebatur in uita. nõ. de ussupal. c. ii. ubi glo. & doct. qui dicũt q̄ clerici in uestibus sui ordinis debẽt

ſepeliri·facit glo·de conſe·di·i·nemo per ignorā tiam·que dicit ꝙ clerici debent ſepeliri cum ſacris ueſtibus.

¶ An ualeat cōſuetudo ꝙ eccl'ia electe ſepulture non ſoluat canonicam eccl'ie parrochiali· nō· Hoſti·in ſum·de ſepul·§·& quota·ꝑ·ſed nunqd do·Car·in·c·certificari·de ſepul·in·ix·q·& in clem·dudum·§·hmōi·in·vi·q·

¶ Ubi debeat ſepeliri eṗs decedens non electa ſepultura·dic in eccl'ia ſua·de teſtam·requiſiſti·vii·q·i·ſcire·de priuil·c·i·doct·de ſepul·c·i·do·Car·in·d·cle·dudū·§·hmōi·in·xix·q·

¶ An funus ſit portandū ad eccl'iam ꝓchialem anteq̄ ad locum electe ſepulture·gl·ꝙ ſic·in dic·clem·dudum·§·hmōi·

¶ An damnatus ad mortem ſit ſepeliendus i ci miterio·dic ꝙ ſit ſi fuit penitens·xiii·q·ulti·c·ulti·Fallit in heretico combuſto cuius cineres ñ ſunt ponendi in cimiterio·dictū eſt Io·an·in·c·ſtatutū·de heret·li·vi·

¶ Que pena imponat aperientib' ſepulchra & exhumantibus corpora·vide in·l·pergit·C·de ſepul·uiola·

¶ An corpora debeant cum ornamentis ſepeliri·dixi·ſ·adde Archi·de cōſe·di·i·nemo·

¶ An excōicatus minori debeat carere eccl'iaſtica ſepultura·glo·in clem·eos·de ſepultu·in uer·excōicatos·

¶ An prelatus poſſit mandare ſepeliri in alieno ſepulchro corpus non habentis ſepulturam·vide Archidia·xiii·q·ii·ꝑcipiendum·Pe·de peruſio·in tracta·cano·por·par·ii·c·x°·Io·an·de ſepul·ſacris·Adde ꝙ de iure ciuili uidetur ꝙ non in l·ii·&·l·plures·ff·de·religio·ſecus de iure canonico ſm Archi·in·d·§·ꝑcipiendū·

¶ Hoſpitale non habens eccl'iam annexam ñ poteſt habere ius ſepeliendi·uide Inno·de ſepul·ſacris·Pau·in cle·i·eo·ti·

¶ Ubi ſepelitur caput hominis ibi ꝓprie dicit eius ſepultura licet membra alibi ſepeliant·glo·xiii·q·ii·in eccl'iaſtico·glo·inſti·de re·diui·§·religioſum·facit de his q̄ ti·a ꝑla·nouit·

¶ An dicatur eſſe ſepultura alicuius ibi ubi ponitur ad tempus·glo·de conſe·di·i·corpora·vide tex·ff·de reli·& ſump·fu·l·ſi qs cum eo·

¶ An regulares habeant ſepulturam·vide d ex ceſ·ꝑla·nimis·i·

¶ An liceat euiſcerare corpus defuncti pro ſolennibus exequiis faciendis·vide in extraua Bonifa·viii·que incipit deteſtāde·

¶ An oblati regularium remanentes in ſeculo d iure ſint ſepeliendi in eccl'ia parrochiali·& qd de eorū legatis·uide docto·de priuil·ut priuilegia·Innoc·de ſepul·in noſtra·in glo·magna·& docto·eo·ti·de his·

¶ An comitatē·fugientes ad ciuitatem ꝓpter guerrā & ibi ſepulti priuet ꝓchia debito iuo vide Io·an·in·c·is qui·de ſepul·li·vi·

¶ An corpus ſepultum poſſit transferri ad alium locum ſine licentia·glo·de conſe·diſ·i·corpa

¶ An fingentes ſepelire illum cui a iure interdicta eſt ſepultura incurrant penas iuris·Io·an·ꝙ ſic·de uſur·c·ii·li·vi·facit tex·in·c·de homine·de cele·miſ·

¶ An cathecuminus poſſit ſepeliri in cimiterio vide·xcix·di·illud·

¶ Que dicantur funeralia·glo·in clem·dudū·§·uerum de ſepul·& ibi Pau Federi·de ſenis·cōſili·vi·tex·i·l·at ſi quis·§·funeris cā·&·§·fi·&·l·funeris ſumptus·ff·de relig·

¶ An corpora ſepulta tempore interdicti ſint exhumāda ſublato interdicto·Pau·in clem·i·de ſepul·Innoc·& Hoſti·in·c·fi·de exceſ·ꝑla·

¶ Mandanti ut corpus ſuum non ſepeliatur ñ eſt obediendum·gl·xxi·di·nō autē·facit·l·qdam in ſuo·ff·de cōdi·inſti·

¶ Honus ſepulture mulieris uidue incumbit patri·Io·an·de ſepul·is qui·§·ulti·li·vi·C·de neg·geſt·l·quod in uxorem·Io·an·in·c·licet·de ſepultu·li·vi·

¶ Expenſa ſepulture prelati debet fieri de bonis eccl'ie·tex·de donat·apoſtolice·vide·xii·q·ii·bone rei·

¶ Teſtator poteſt uni heredum cōcedere ius ſepulture·tex·& ibi Bar·in·l·i·§·ii·ff·de ſepul·uiol·

¶ Expeñ·ſepulture uxoris debet fieri de dote ſi habet·vide Hoſti·in ſum·de ſepul·§·qs tenet ff·de iur·do·l·cum filiū·

¶ In quo cōſiſtat ius funerandi·vide glo·in·c·ex tranſmiſſa·de ꝑſcrip·

¶ Filius grauatus de reſtituēda hereditate retinet ſibi ius ſepulchri·nō·de teſtam·raynutius·in glo fina·

¶ Sepulchꝛ poſſidet iure hereditario·Io·an·de deci·ad hec·glo·de iudi·q̄to·

¶ Sacrilegium incurrit detrahens corpori mortuo uel ſepulto ornamenta·Io·an·de uſu·pal·ad hec·

¶ Expenſa ſepulture debet detrahi de hereditate etiam ante deductiōem debitorū·glo·in·l·fi·§·in cōputatiōe·C·de iur·deli·

¶ An ſi quis cōmittit alteri electiōem ſepulture ſue & ille non eligit ante mortem poſſit eligere poſt mortem·Lap·in·c·pe·de ſepul·li·vi·

¶ Interdictus non nominatim poteſt ſepeliri in cimiterio non interdicto·glo·in uer·nominatim·in clem·i·de ſepul·

¶ Quis poteſt ſibi eligere ſepulturam nouam dimiſſa antiqua etiam minus religioſa·de ſepul·cum quis·li·vi·

¶ Propus ſacerdos uiolenter eripiens corpus ꝓchiani ſui qui elegit alibi ſepeliri amittit ius quod in eo habebat & oſſa reſtituit·vide de ſepul·cum liber·& qd ibi nō·

¶ Quibus cōpetat ius ſepeliendi·vide de pac·c·i·li·vi·& qd ibi nō·

¶ Neq̧ ſumptuoſa ſepultura ꝓdeſt neq̧ uilis nocet q̄ ad deum·de ſepul·ſacris·

¶ Tribus de cauſis homies ſepeliunt in cimiterio·nō·xiii·q·ii·cū grauia·

¶ Sepulti a ſciſmaticis non exhumant nec ueſtimenta ſacra in quibus celebrāt benedicūt·de ſacra·non iteran·c·ii·in·i·&·fi·glo·

¶ Sepultura non denegat excōicatis abſolutis in mortis articulo·de ſepul·c·fi·de rapto c·i·

¶ Sola ſepultura non facit eccl'iam curatā·Hoſti·de cle·non reſi·ꝙ nōnulli·Federi·de ſenis·cōſili·ſuo·cxviii·

¶ An pater poſſit filio eligere ſepulturam·vide de ſepul·de uxore·&·c·in noſtra·&·c·penulti·

eodem ti.li.vi.

¶ An in sepulchris sit ponenda pecunia. vide de iude. sicut.

¶ An morientes in torneamentis sint sepeliendi in cimiterio. vide de tornea. c. i. & ii.

¶ An sit privandus ecclesiastica sepultura is qui non satisfecit de rapina. vide de rapto in lris.

¶ Qua pena puniatur violans sepulchra. no. C. de sepul. vio. l. i. in glo. crimen. & l. q sepulchra

¶ Sepulchra olim non fiebant in civitatibus. no. in aut. de non eligen. se. nuben. §. sirgoriam. in glo. extulisse.

¶ Quibus causis remanet sepulchrum apud heredes no. ff. ad trebel. l. que restituta. §. i.

¶ Pro sepulchro seu monumento faciendo quid potest expendi. & an detrahat ut es alienum. no. ff. ad. l. fal. l. i. §. si. & ibi Bar.

¶ Non debet quis sepeliri in sepulchro alicuius sancti. C. de sa. san. ec. l. ii. secundum unam lect.

¶ Que differentia sit inter sepulchrum & monumentum habet. ff. com. pdi. l. cavet. ff. de religi. l. at si qs. §. si. cum gl. C. de reli. l. sepulchra.

¶ Heres ante aditam hereditatem potest compelli ad sepeliendum defunctum. ff. fam. herc. l. qui erat. & ibi no.

¶ Jus sepulchri diminuit legata. ff. de relig. l. at si quis. facit quod dixi. s.

¶ Pro funere faciendo potest iudex sapere bona defuncti & vendere d. l. at si quis. §. iunus.

¶ Expensa facienda est in funere secundum dignitatem & facultates defuncti. ff. de religi. l. si quis sepulchrum. §. fina.

¶ Ad quos de iure spectat necessitas sepeliendi vide in. d. l. si quis sepulchrum. §. pe.

¶ Circa exitum funeris non statur voluntati defuncti si modum excedat. ut dicta. l. at si quis. §. hec actio.

¶ Actio funeraria non concurrit cum alia. ut dicta l. at si quis. §. labeo.

¶ Femina pregnans non est sepelienda antequam partus extrahatur ff. de mor. inferen. l. negat. vide quod dixi supra.

¶ Si testator mandat se sepeliri in vestibus non est servanda voluntas. ut. l. servo alieno. §. fina. ff. de lega. primo.

¶ Sepulchrum non potest vendi nec obligari C. de religio. l. ii. potest tamen alienari ius inferendi mortuum. ut. l. monumenta. eo. ti.

¶ Legatarius non tenetur ad honus sepulture. ut l. legatum. C. de religi.

¶ An ius sepeliendi in aliquo sepulchro transeat ad heredes. vide. C. de religio. l. ius familiarium. & l. ius sepulchri.

¶ Cerei & equi qui ducuntur ad sepulturam militum debent remanere fratribus sepelientibus quasi sequela funeris. ar. l. i. § sed & hii qui. C. de la. liber. tol. & ibi Bar.

¶ Si pater & avus alicuius sunt sepulti apud religiosos, proavus & anteriores apud ecclesiam parrochialem filius qui decessit non electa sepultura ubi debet sepeliri. Io. an. in addi. Spec. ti. de sepul. super rubrica. Pe. eps brix.

¶ Ille qui non poterat vivus stare in civitate non potest mortuus reduci ad sepulturam. l. ii. ff. de cadave. puni. & ibi Bar.

¶ Per concessionem libere sepulture non possunt sepeliri illi quibus interdicta est sepultura. secundum Inno. de privil. ut privilegia. facit. l. si quando. C. de inoffi. testam.

¶ De sepultura Christi. vide quod dicam. i. sub dictione Christus.

¶ Vendere sepulturam potest dupliciter intelligi & quomodo est licita venditio & quomodo non. vide per s. Tho. in. iiii. di. xxv. ar. xiii.

Septenarius

Quod septem sunt hore canonice & septem candelabra & sic de multiplici septenario. vide de cele. mis. c. i. in gl. & sup ea & xciii. di. dyaconi.

¶ An ex sponsalibus contractis per minores septennio surgat aliqua obligatio. vide de despon. impube. c. i. li. vi. Quid in aliis actibus. vide no. de conse. di. iiii. puuli. de iudi. si annum. li. vi.

Sequaces

Qui dicantur sequaces. vide quod dictum est. s. de adherentibus Pe. eps brix.

Sequentia

Respiciunt pariter & uniformiter omnia precedentia. C. de libe. pte. l. i. ff. de ser. rusti. pdio. l. q sola. & quod ibi no. ff. de sta. ho. l. queritur. ff. de au. & argen. leg. l. & si non sint. §. pveniamus. vii. q. i. denique. de conse. di. ii. cum omne. de rescrip. olim de appel. super eo. i.

¶ Aliquid prohibetur non tamen quia sit malum sed quia potest ex eo sequi malum. xxix. di. denique. xxii q. i. in nova.

¶ Non solum imputatur delictum sed omnia sequentia ex illa. ff. q me. cau. l. si mulier. l. di. clericus. & quod ibi no.

¶ Qui unum dicit dicit omnia sequentia ex illo. vis. di. quo iure. & quod ibi no. xxxi. dis. si laycus. & ibi Archidia.

¶ Sequentia purgant delictum. ff. de rei ven. l. sin autem. § i. ff. deposi. l. i. §. si rerum. de condit. ob causam. l. si pecuniam. §. si. contra. quod no. lvi. dis. undecunque. & quod ibi no. i. q. i. constat.

Sequestratio Sequester

¶ Sequestratio fit propter contumaciam. ita no. Innoc. in. c. ex lris. de do. & contu.

¶ De materia sequestri quando habeat locum & quando non. vide plene per Io. an. in regula Locupletari. li. vi. Cy. & Bal. in l. i. C. de pbi. seque. Bar. in l. Imperatores. §. fina. ff. de appel. docto. in. c. i. & ii. de sequest. glo. ii. q. vi. quotiens & c. appellone. in gl.

¶ Si possessor appellat & eventus cause est dubius interim fructus sequestrantur. ii. q. vi. quotiens

¶ An beneficium vel res super qua litigat possit sequestrari. tex. quod sic. iunc. glo. in clem. i. de seque. pos. & fruc. no. de iudi. examiata.

¶ Quid sit sequestratio quotuplex sit. an sequester possideat. an sequestratio regulariter sit permissa qua actione conveniatur sequester ad restitutionem rei.

¶ An & quando iudex possit ex officio suo sequestrum facere. & de multis si. vide plene per do. Car. flo. in clem. i. de seque. pos. & fru. in. xv & xvi. q. dic melius in. q. xxi. & xxii.

¶ Sequester pro expen. factis rei sequestrate habet actionem contra debitorem cuius sunt res. ff.

ad legem acquil. l. quéadmoduz. §. magistratus. & agit negocioꝝ gestorum. quia eius negocium utilitatem gessit.

¶ Sequester uolens liberari a sequestro dꝫ seruare id quod habetur in. l. si apud quem. §. fina. ff. de posi.

¶ Qualiter concipiat libellus per petentem sequestratióez beneficii siue alterius rei. vide Io. an. i addi. Spe. ti. de seque. pos. & fruct. sup ꝛica

¶ An sequester beneficii possit eligere ꝑsentare si hec ptinent ad beneficium uel ecclíam sequestratam. Pau. in clem. i. de sequest.

¶ Libera ꝑsona quádo sequestrat. tex. & gl. de iureiur. ex rescripto. đ spon. cum locú. de restispo. ex transmissa. & c. lras.

¶ Quando res que debet sequstrari est tempore ꝑitura potest officio iudicis uendi & pecuia sequestrari. tex. & ibi Bar. i. l. litibus C de agri. & censi. li. xi gl. in clem. i. đ sequest. Bar. in. l. interesse puto. ff. de acqui. pos.

¶ An sequester possideat. glo. ꝙ non. de iudicij. examiata. cótraria gl. in. c. i. de sequestra. vide glo. in clem. i. in uer. beneficiú. eo. ti. & ibi Pau.

¶ Officium sequestrarii est uoluntariú. Bar. in l. litibus. C. de agri. & censi. li. xi. q allat tex. in l. fi. C. de bo. auct. iudi. pos.

¶ An pendente appellóne fructus debeant sequestrari. glo. ii. q. vi. quotiens. & c. apostolicos Pau. in clem. i. de sequest. vbi querit an iudex a quo possit sequestrú facere. Bar. in. l. Imꝑatores §. idem rescripserút. ff. de appel.

¶ An sequestrum possit fieri de re non dum deducta in iudicium. glo. ꝙ non. de iudi. examiata. & quod ibi nō.

¶ Casus in quibus potest fieri sequestratio. vide ꝑ Innocē. de do. & contu. ex litteris. Paul. in clem. i. de sequestr. glo. in uer. fructus. in. c. ii. de sequestra.

¶ Quádo sequestrum fit de re litigiosa durat usqꝫ ad decisióem cause. tex. de resti. spo. ex transmissa. de sponsa. cum locum. in clem. i. de sequestra. xi. q. i. cꝫ res. Io. an. in ꝑalleg. c. ex lris. ii. q. vi. quotiens. vide iii. q. ii. c. ii.

¶ An delegatus datus super ecclía quam qs dicit sibi deberi pleno iure possit fructus ecclie sequestrare si petens dicit possidentem dilapidare fructus. Archi. xi. q. i. quia res. Specu. ti. de sequestra. circa fi.

¶ An in casibus in quibus debet fieri sequestratio euitet quis sequestratióem si ꝑstet cautióem vide Io. an. de iudi. examiata. Idez in addi. Spe. ti. de sequestra. Bar. in. l. litib⁹. C. de agri. & censi. li. xi. vbi dicit ꝙ cautio debet cótinere ꝙ fine ꝓcrastinatióe restituat.

¶ Quis dicatur sequester. vide glo. i. de iudi. examiata. Pe. eṗs brix.

¶ Ubi sequestratio est facta in casu non ꝑmisso a iure qñ fit reuocatio non requirit uocatio partis. tex. in. c. i. de sequest.

¶ Ubi est casus i quo ꝑmittitur fieri sequestratio non debet fieri sine cause cognitióe. tex. in. c. ii. de sequestr. facit tex. i clem. i. eo. ti. vide Ange. in consilio suo. xc°.

¶ Ubi lis est inter laycos & coram iudice seculari & bona penes clericos uel ecclíam si sunt sequestranda debet fieri sequestrum per iudicem ecclíasticum non secularem. tex. est nō. in. l. presenti. §. sane. C. de his q ad ec. cófu.

¶ Potest fieri sequestrum rei mobilis contra reum cótumacem quádo timetur de excessu ipsius. Speculi. ti. de pri. decre. §. iam de effectu. ꝟsi. sꝫ cum in personali. Io. an. in. c. quoniam. §. ꝙ si super. ut li. non contesta.

¶ Non fit sequestratio de re aliena nisi ꝑus cóstet de debito per publicum instrumétum. Bar. in. l. litibus. C. de agri. & censi. li. x°. Idé in. l. pe. C. de ero. mili. áno. li. xii.

¶ Potest sequestrari stipendium in camera cómunis ꝓ pecunia mutuata stipendiario. tex. & ibi Bar. in. l. penul. C. de ero. mi. áno. li. xii.

¶ An sequester possit agere ꝓ damno dato i re sequestrata. Bartꝗ. in. l interesse puto. ff. de acqui. pos. tenet ꝙ sic.

¶ In casibus i quibus ꝓhibita est fieri sequestratio potest fieri descriptio per iudicem ne bona pereant. Bar. in. l. mandatum. ff. de requi. re. Idem in. l. Imꝑatores. §. fina. ff. de appella. Adde l. i. §. penul. ff. de uen. in pos. mit. & l. defensióes C. de iur. fis. li. x. vide Bar. in. l. i. C. de ꝓhibi. seque. pe. Adde quod nō. Innocē. de hereticꝭ. c. fi. quod intelligo de descriptióe que non est cuꝫ iniuria. puta ꝙ describant fructus. secus si qs uellet ut describerent suppellectilia. vnde iudex debet esse discretus ut sine iniuria res ꝓcedat. in. l. fi. C. quan. & qui. quar. pars de. Bal. in dicta. l. i. C. de ꝓhi. seque. pe.

¶ Si rogatióes notarii sunt apud aliquem sequestrate potest compelli sequester ut ostendat ad finem ut extrahant instrumenta ꝓ illis quoꝝ interest. Bar. in. l. i. §. si tabule. ff. de ta. exhi.

¶ Pro cótumacia non fit sequestrum. Pau. in cle. ii. de heretꝭ. doc. in. c. ii. de do. & cótu.

¶ Quando fit sequestratio rei tempore peritture que non potest seruari uenditur res & seruatur ꝑcium. Bartꝗ. in. l. mandatum. §. i. ff. de requi. re. dixi. s.

¶ Quis dicatur sequester. vide. ff. de uer. sig. l. sequester. ff. deposi. l. ꝓprie. & l. sequestratio. uide. xv. q. i. eo. ti.

¶ Licet sit regulare ꝙ post appellónem nihil ē innouádum. in certis tamen casibus post appellatióem fiet sequestratio. ut nō. ii. q. vi. appellone. & in. c. ulti. de sequest.

¶ Sequestratio que succedit loco missionis in possessióem causa custodie potest fieri ob cótumaciam partis. vide de donatꝭ. ex lris. de ꝓptꝭ. olim. & ibi Innocē.

¶ Sequestratio est duplex. s. cóuentional. & iudicialis. de sequest. dilectis. de ꝓptꝭ. olim.

¶ An ualeat sequestrum ne ueniát ad rixaz. & an ab eo possit appellari. vide Ange. in cósi. suo ciiii. qđ incipit Dicta cóstitutio.

¶ Libellos cótra sequestrum uide per Io. an. in addi. Specꝗ. ti. de deposi. §. ii. eo. ti. de sequestra. super ꝛica. Pe. eṗs brix.

¶ Circa reuocatióem sequestri & satisdatióem vide Specꝗ. ti. de satisda. §. fi. ꝟ. i. Bar. in. l. litib⁹ C. de agri. & censi. li. xi.

¶ Sequestratio fructuú semper debet fieri ubi timetur dilapidatio etiam in casibus ꝓhibitis.

nō. Bar. ff. de appel. l. Imperatores. §. fina. Speculati. de sequestra. circa pn. & §. fi. item pone. nō. de rescrip. olim. in glo. ii. de sequestra. c. ii. in gl. v. & fina. Pe. eps brix.

¶ An sequestratio fiat in interdicto uti possi. ui. de Spe. ti. de sequest. §. sed nunquid.

¶ Sequestratiōem euitat quis propter suspitiōem offerendo cautiōem de re non baratanda. ff. qui satisda. cog. l. si uero. tex. & glo. in. l. si fideiussor. §. fina. eo. titu.

¶ Sequestratio debet fieri cum cause cognitione & iudice sedente pro tribunali. nō. in. d. l. si fideiussor. §. fina.

¶ An sequestrum possit fieri uel reuocari die feriata. uide. ff. de euict. l. minor. gl. ff. de no. ope. nunt. l. i. §. item nuntiatio.

¶ An sequester possit uendere fructus sine iudice. Guil. C. de sa. san. eccl. l. sanctimus. Bar. in l. litibus. C. de agri. & censi. li. xi. per. l. si oleum. ff. de dolo. & ibi etiā quod officium sequestri est uoluntariū. l. mandatum. §. i. ff. de requi. re. Barto.

¶ An seqster postq̄ suscepit possit officium deponere. ff. de posi. l. ei apud quē. §. si uelit. & ibi Bar. vide Bal. in rubrica. C. de posi. in fi.

¶ Qua actiōe cōueniatur sequester. vide. ff. de posi. l. si in asia. §. i. & ibi habes glo. quod accusatiuus quandoque facit sequestrē quandoque sequestrum.

¶ Sequestratio potest fieri die feriata si periculum est in mora. nō. in. l. fina. C. de feri. & causa summati cognita & requiritur saltem illa cause cognitio que in primo decreto propter similitudinem quam habet cum ipo.

¶ Quod sit officium eius penes quem sequestratur bñficium. vide in clem. i. de sequestra. vbi nō. quod talis sequestratio fiet per ordinarium etiam si snīa lata sit in curia. & est ibi speāle.

¶ Sequestrum regulariter debet fieri per eum qui cognoscit de causa etiam si ab eo sit appellatum. l. ab executore. C. quo. appel. non reci. Hosti. in c. fi. de sequest. pos. & fruct. Adde. l. gnāliter. §. sin autem. C. de re. cre.

¶ Licet in casibus pdatur possessio per sequestratiōem quādo est uoluntaria. de quo per Bar. in. l. i. ff. de acquir. pos. per Cy. i. l. i. C. de phi. seque. non tamen pditur effectus possessiōis quo ad libellum q̄ ad onus probandi quo ad numer. dilationum & quo ad hec etiam ut in dubio pro eo ferat snīa. sm Cy. in. d. l. i. & Io. an. de iudi. examīata. docto. moder. in. d. clem. i.

¶ An quis possit euadere sequestratiōem offerendo idoneam cautiōem. videtur quod sic. in. l. i. C. de phi. sequest. ubi Cy. de quo uide docto. in dicta clemen. pma.

¶ Satisdatio de restituenda re sequestrata uel sequestranda durat triennio qd̄ incipit currere a die litis contesta. Bar. in dic. l. litibus. vbi etiam habes quod uolens reuocare sequestrum debet sufficienter satisdare.

¶ Cum cōtenditur de possessiōe uacanti fructus sunt interim sequestrandi si uidetur iudici quod iura ptium sint obscura & sit metus armorū. alias non fit sequestratio. Item si unus possidet interim inhibetur alii ne eum turbet & possessor percipit fructus sm Innoc. nam lite penden. nihil innouandum est cōtra possessorem nisi i mera fructuum descriptione si iudici uidebitur. ut. l. facultas. C. de iure fis. li. x. de his uide Bal. in. l. edicto. C. de edic. di. adri. tol.

¶ Licet nec lege nec statuto caueatur quod quis cogatur recipere sequestrum uel esse sequester. tamen iudex ex causa potest cōpellere sic tñ ut ponat solam operam & non impendat aliqd d̄ suo. ff. de bo. auct. iudi. pos. l. i. §. fi. & l. fina. ff. de re quir. re. Hec colligit Bal. in. l. i. ff. ubi pu. educa. debe. ex illo tex.

¶ Sequestratio potest fieri de rebus corporalibus & incorporalibus & etiam spūalibus. Innoc. de iudi. examīata. & ex qbus causis. vide nō. de do. ex lris. do. Pe. de anka. in clem. i. de sequest.

¶ Executor a cuius executiōe potest appellari. facit fructus rei immobilis sequestrari. Bar. in. l. si. ff. de appel. reci. in ii. colūp.

¶ Sequestratio rei aliene non potest nec debet fieri ad petitiōem alicuius nisi de debito ob qd̄ petit sequestratiōem fieri prius constaret in iudicio per publicum instrumētum. Casus est nō. in l. pe. C. de ero. mili. āno. & ibi Bar.

¶ Sequestratio potest fieri rōne cōtumacie in parendo uel sistendo i iudicio. Inno. in. c. ad hec. de sequest. pos. & fru.

¶ Sequester uidetur habere officium & dici officialis. tex. in. l. si fideiussor. §. fi. ff. qui sa. da. cogan. quod est uerum late sumpto uocabulo. nemo enim compellit ad tenendum rem in sequestrum. ut dixi. s. bene facit. l. fi. C. de bo. auct. iu. pos.

¶ Res sequestrata debet esse sub cura & custodia sequestri. ut. d. l. si fideiussor. §. fi. & in. l. i. C. de phi. seque. pe. Ang. in. d. §. fi. ubi uide.

¶ Quando est metus armorū tunc debet fieri sequestrum. & hoc quādo utraque pars incumbit possessiōi. sed si incumbit una & non altera. tunc non debet fieri sequestrum. sed debet mandari incumbenti ne interim accedat ad possessiōem. ita nō. Innoc. de proba. in psentia. nec super hoc necessarius est libellus. quia etiam non oblato libello quantum ad hunc articulum proceditur sūmarie ut sciatur quis detineat. l. liber. §. fina. ff. de libe. cā. Bal. in. l. si disceptet. ff. ubi pu. edu. de.

¶ Ad sequestrum non est necessaria citatio. quia fit cōtra suspectum de fuga ut det fideiussorem ne fugiat cum re. ff. qui sa. de. cogan. l. si fideiussor. §. fina. & sic procedi potest cōtra eum de facto ff. que in frau. credi. l. ait pretor. §. si fugientem. que enim remedia sunt cotra fugientē sūt etiam cōtra suspectum de fuga. ff. de procur. l. sz & hec. & qd̄ ibi nō. in glo. ulti. & quod nō. C. de feri. l. fi. in glo. fideiussio.

Sermo

¶ Quilibet debet ponderare sermones suos. & quod sibi loqui non uult alteri nō loquet. l. di. ponderet. ubi tex.

¶ Sermones debent esse sm materiam. ff. loca. l. si uno. ff. de le. i. l. legaui. ff. de in di. adiect. l. Imperator. de regu. iur. intelligentia. ff. de sta. ho. l. ii. i. q. i. c. i. & c. numq̄. xxxvii. di. unio. & c. relatum. de consti. ex litteris. de priuil. ex ore. & c. ut priuilegia. eo. ti. si papa. li. vi. cum multis si.

¶ Sermo potest esse gratia datis data. & talis non datur mulieribus. s. Tho. scda scde. q. cxxii. articu. fi. & i.

¶ Gratia sermonum est ad tria. Idem scda scde

q. xii. articu. scdo.

Serpens Qui decepit Euã callidus astutus prudens & loquebat & sua ppria pba intelligebat. & fuit a deo maledictus ac punitus. & qualiter intelligebat omĩa dicta a deo. vide per s. Tho. scda scde. q. clxv. ar. ii.

Sera Sero Sero exponit pro tarde. de do. & contu. cum dilecti. & ibi uide cõcor.

¶ Sera penitentia nõ admittit. ff. loca. l. si in lege. §. colonus. C. de iur. & far. igno. l. ii. ff. de adul. l. si uxor. §. si.

¶ An sero sit nox. vide quod diximus sup sub dictione nox.

Seruare Quando res dicitur seruando suari. Bar. in. l. i. §. fuit quesitũ ff. ad trebel. Et adde q ille res que non possunt per trienniũ seruari dicunt res que suando seruari non possunt. nõ. in. l. contra. C. si aduer. usuca. vbi etiã per doct. & maxie Salic.

¶ Que pmittuntur in his que seruari nõ possunt que non pmittuntur in aliis. ff. de pcura. l. pcurator. & ff. ut in pos. lega. l. si cui. §. qui legatorũ. C. de admi. tu. l. lex que tutores. in fi.

Seruiana Exponitur. i. ypothecaria. C. de usur. l. acceptam. & insti. de actio. §. item seruiana.

¶ In quo differũt seruiana & saluianũ interdictum. nõ. in preall. §. item suiana. in glo. quasi. & ibi Dy. insti. de interdict. §. interdictũ q. in gl. pepegisset. C. de precar. & saluia. inter. l. i. in glo. competit. & ibi Cy. in. i. q. vide Cy. C. si res alie. pi. da. sit. l. cum res. Bar. ff. de saluia. inter. l. i. in. ii. questiõe.

Seruitus Seruus Seruitus nõ est a natura sed iur. gentiũ. xiii. q. ii. cum redemptor. xv. q. viii. cũ multe. glo. i. di. iusgentiũ. Adde. xxiiii. q iii. dispar. tex. & gl. de iude. ita quorũdaz. Arch. viii. di. quo iure.

¶ Non esset suitus nisi fuisset ebrietas. xxxv. di. sexto die.

¶ Seruus sine licentia dñi sui ordinari non põt l. di. si quis obligatus.

¶ Serui infidelium si fidez recipiant efficiunt liberi. liiii. di. fraternitatẽ.

¶ Si eps suum eccle manumittit duos dabit ecclesie p uno. xii. q. ii. eps q mancipiũ.

¶ Serui fugientes ad ecclam post prestitũ iuramentum per dños suos illis restituunt. xvii. q iiii. metuentes. & c. illud cõstituim.

¶ Seruos monasterii abbas manumittere nõ potest. ut. xvii. q. iiii. in uenditiõib.

¶ Seruitutẽ haber psumitur q aliqñ id fieri phibuit in quo credit se habere suitutem. ff. quẽadmo. ser. amit. l. si qs alia. §. si cũ ius haberet. de uer. signi. si abbate. in uer. altior.

¶ Seruitus assifatur morti. nõ. in. l. intercidit. i fi. ff. de cõdi. & demon.

¶ Seruus manuissus agit q dñm ut sibi facit instrumentum manumissiõis. glo. de testi. significauit. & in. l. sicut. C. de libe. cau.

¶ Seruitus pscribitur. x. uel. xx. annis. ut. C. de sui. & aqua. l. licet.

¶ Seruitus non psumit nisi pbatur. tex. & gl. in. l. si in edibus. C. de sui. & aqua.

¶ An suitus locari possit. Barto. remittit. ff. loca. l. locare.

¶ Qualiter cognoscatur si suitus habet causaz cõtinuam uel discõtinuam. Bar. & Bal. in. l. ii. C de sui. & aqua.

¶ Seruitus potest cõstitui sub modo nõ sub cõditione. uide tex. in. l. suitus. i. ff. de suitu.

¶ Licet olim captus ab hostibus efficeret suus capientis. tamen hodie secus. post. l. gñe. gl. i. di. iusgentium. Barti. in. l. hostes. ff. de capti. bonus tex. xii. q. ii. cũ redemptor. vbi uidetur q inter xpianos sit sublata omis suitus.

¶ An appellone seruorũ ueniant ancille. tex. & ibi nõ. in. l. suis legatis. ff. de le. iii. ff. de uer. sig. l. attestatio. §. sui.

¶ An cõtrahens cum suo teneat in foro conscientie implere cõtractum. & an implens dño sit securus in conscia. Inno. de immu. ecc. q plerique Cuius uerba sunt notanda ad limitatiõez oĩum iurium loquentiũ de q̃ctibus suorum.

¶ Que penitentia sit imponeda suo in foro cõscientie. Hosti. de cõiu. seruo. c. i. ubi cõcludit q nulla penitentia est imponẽda per quam reddat inhabilis ad suiendum dño. docto. de materia in c. relatũ. de sen. ex. Host. in sum. de peni. §. que penitentia. pb licet autem.

¶ An liceat dño seuire cõtra suum uel eum occidere. nõ. in. l. i. & ii. ff. de his qui sunt sui uel ali. iur. glo. l. di. si qua femia. xxiii. q. iiii. si ecclesia. que tenet q non. sm canones. ibi etiã nõ. q suus potest uocare dñm in iudicium p iniuria sibi illata. quod est notandũ. Adde gl. in uer. meliis. xxiii. q. iiii. si clerici.

¶ An seruus possit cõtrahere mrĩmonium sine licentia dñi. nõ. de cõiu. ser. c. i. bona glo. xxxii. q iiii. c. i. s. Tho. in. iiii. q. xxxvi.

¶ An & qñ & p qbus causis dñs possit uendere suum suum uxoratum. nõ. gl. & docto. de cõiu. seruo. c. i.

¶ An dñs possit uẽdere suũ suũ ordinatũ ad sacros. gl. q. non. i. q. i. qui studet. potest tñ cõmutare ul alio cõtractu gratuito alienare.

¶ An suus admittat in testez cõtra dñm. nõ. xi q. ii. questiõem. C. de quest. l. qstionem.

¶ An seruus eccle gaudeat priuilegio clericor. & eccle. videtur q sic. xii. q. ii. ecclia suos

¶ An liceat seruo omisso seruicio dñi ingredi religiõem. nõ. xvii. q. iiii. si quis suum. & c. se. i auc. de mona. §. hic autẽ. xxix. q. ii. in glo. ii. ubi cõcluditur q sic.

¶ An suus possit deputari nuntius ad citatiões Io. an. in addi. Specu. ti. de testi. §. i. pb. quid si est seruus. ubi uide.

¶ An clericus possit uendere suum suum. vide tex. lxxxi. di. quidam.

¶ An suus ordinatus qui pter factum suũ restituitur dño gaudeat puilegio clericali. Io. an. i c. ii. de ser. non ordi. glo. si. eo. titu. nullus. glo. liiii. di. nullus.

¶ An dñs possit sibi reseruare aliqd seruiciuz i seruo quem ad hoc liberat ut ordinat. gl. & Archi. xliiii. di. quicunque.

¶ An xpiani possunt emere seruos iudeos. gl. & Archi. liiii. di. mancipia.

¶ An si xpianus habet fuum infidelem quez facit baptizari liberet a fuitute. Archi. in preal. leg. c. mancipia.

¶ An & qto tempore gerens se p libero pscribat fuitutem. Archi. xxii. q. iiii. longinquitate. alias. xii. q. ii.

¶ An fuus cōis pluriū possit pmoueri ex cōsensu alterius tm. glo. liiii. di. c. i.

¶ Manumissio serui que fit ad finem ut ordinetur debet fieri cocam iudice eccl'iastico. Archi. in. c. ii. liiii. di.

¶ An xpianus possit emere xpianum ut eum in seruitute retineat. tex. q sic. liiii. di. presenti. & de iude. c. i.

¶ Quibus modis seruus acquirat libertatem. Archi. liiii. di. si fuus. ii. Adde in sum. pisa. sub dictiōe fuus. i. §. fi.

¶ An in considerāda seruitute debeat attendi tempus cōceptionis uel natiuitatis. Genze in extrauag. execrabilis. Io. xxii°.

¶ Que differētia sic inter fuos & ascripticios glo. in. l. ne diutius. C. de agri. & cens. li. xi.

¶ Seruitus dicit quando quis detinetur inuit°. tex. & ibi Bar. in. l. ii. ff. de libe. exhi.

¶ An fuus ad instātiam dñi teneat ɔhere matrimoniū. Archi. xvii. q. ii. c. fi.

¶ An natus ex libero & serua ul ecōtra censeatur seruus uel liber. & sic quo ad fuitutem ul libertatem cuius parentis condictiōem sequatur filius. dixi. s. sub dictiōe filius & liber. vide. s. Tho. in. iiii°. di. xxxvi. Exod. xxii.

¶ Quot requirant ut liber homo qui patitur se uendi fiat seruus. vide plene in sum. pisa. sub dictiōe seruus. i. §. qualiter. vbi enumerantur. vi. que requiruntur.

¶ Si eodem tempore cōcurrant dñs & uxor petentes diuersa fuo cui debet magis obedire. uide sanctū Tho. in. iiii. di. xxxvi.

¶ Quid si dñs uult uendere fuum cōiugatum in remotam regiōem. an possit. vide. s. Tho. ubi sup. & in sum. pisa. sub dictiōe seruus. iii. §. quid si dominus.

¶ An cōtra acquisitiōem fuitutis debeat pbari scientia aduersarii. vide Bar. in. l. i. §. hoc interdictum. ff. de iti. actuq; pua.

¶ Si concedo tibi fuitutem eundi ad fundū tuum per fundum meū & uni filiorū tuorum quēcunq; eligeris An possis dicere eligo illum filiuz meum qui ultimo fupuixerit. Io. an. dicit q non p multas rōnes. in addi. Spe. ti. de dona. sup gnica

¶ Qui seruit epo dicitur fuire eccl'ie. vii. q. i. scire. nō. de cle. n̄ resi. de cetero.

¶ Facilius quis seruit de psona q̄ de rebus. ar. ff. de ope. liber. l. he opere. in pn. & ibi nō.

¶ Licet aliqn̄ seruire de uento. ut nō. Abbas d insti. cum uenissent. post glo. pe.

¶ Quid sit seruitus. nō. ff. de insti. & iur. l. manumissiōes. ff. de sta. ho. l. libertas. §. i. cū si.

¶ Seruitus iudicat rustica uel urbana fm qualitatem predii dominātis. ff. de fui. ur. pre. l. rusticorū. nō. ff. de fui. le. l. pater.

¶ Seruitus alienatur ex industria dñop. ar. ff. de fer. urba. pdio. l. fuire. §. stillicidiū.

¶ Seruitens sequitur fundum. ff. de fui. ru. pdi. l. uia. §. si fundus. cum ibi nō.

¶ Que sunt seruitutes reales & que psonales. vide. ff. de usufruct. l. si quis unas. C. de serui. l. si Cy. C. de usufruct. sup gnica.

¶ Seruitus seruitutis esse non potest. ff. de usufru. leg. l. i. ar. cōtra. ff. si usufru. pe. l. i. & qd ibi nō. vide. ff. de serui. l. ei qui. in gl. i.

¶ Que religiosa sunt non possunt debere fuitutem. ff. de fui. l. seruitutes. in fi. ff. cōi. pdi. l. cameri. ar. cōtra. xi. q. iii. si tributū.

¶ Oēs fuitutes sunt indiuidue excepto usufruct. ff. si fui. uendi. l. loci. §. i. & l. si forte. §. si edes. ff. de uer. obli. l. stipl'ones. in pn.

¶ Que fuitutes possunt pignori obligari. uide ff. de pigno. l. si is qui. §. ii. & l. se. & qd ibi nō.

¶ Fortiores sunt fuitutes reales q̄ psonales. & ideo non ita de facili amittunt. ff. qui. mo. usuf. amit. l. repeti. §. mutatiōe. ff. de ser. ur. pre. l. fuitutes que in supficiem. §. si sublatum.

¶ Si cui debent due fuitutes remittendo unaz debet alia. ff. de fui. ur. pdi. l. si domus. ff. de acqui. here. l. in pluriū. ff. de le. i. l. si creditori.

¶ Licet fuitutes non pscribant. ff. de serui. l. seruitutes. tamen si habent cōtinuam & perpetuaz cām bene pscribuntur. sicut est fuitus tigni immittendi stillicidii recipiendi aque ducēdi. & altius non tollendi. Io. an. de elect. cumana. super uer. pscripta. de pscrip. de quarta.

¶ Que libera uoluntate fiunt non inducunt fuitutem. x. q. iii. q uero. Io. an. de uer. sig. abbate. sup uer. extra iudiciū.

¶ Seruus dictus est a fuando eo q capti seruabantur & non occidebant. ff. de sta. ho. l. & i seruorū. & l. libertas. §. seruitus. insti. de iur. pso. § serui. Aliqui dicunt q fuus dicitur a fuiendo p quibus facit. l. naturalis. i prin. ff. de pscrip. uer. facit qd nō. xxiii. q. i. nulli.

¶ Serui appel'one cōtinentur etiam statuliberi ff. ad silla. l. i. §. iii vide. ff. ad. l. fal. l. statuliberi. ff. si ex noxa. cau. aga. l. fi.

¶ Seruus dicit captus ab hostibus. nō. in. l. hostes. in fi. magne glo. ff. de capti. Item fuus publicur dicitur notarius. ff. de adopti. l. nō aliter. & l. libertas. in fi. ff. de sta. ho.

¶ Qui dicant serui originarii & qui ascripticii nō. liiii. di. gnālis. de iude. c. ii.

¶ An seruus eccl'ie possit agere nomine eccl'ie. & quid si pendente iudicio cōstet eū esse fuum. vide Io. an. de iudi. cū deputati.

¶ Seruus quo ad ius ciuile pro nullo est. ff. de reg. iur. l. qd attinet.

¶ An & qualiter fuus possident. vide. ff. de acqui. pos. l. q seruus. & l. possessio. §. ii. ff. de uerb. ob. l. stipulatio ista. §. hoc quoq;.

¶ Seruus causa respubli. abesse non potest. ff. de reg. iur. l. fi. & ibi nō.

¶ An seruus liber factus possit facere testimonium de his que uidit tempore fuitutis. ff. d testi. l. iii. §. lege iulia. C. de testa. l. i.

¶ An & quādo fuus possit esse in iudicio. vide ff. de iudi. l. uix ex certi. C. si per uim ul alio. l. i.

¶ Nūq; est seruus sine dño. ff. de nox. l. si fuuz ff. de libe. cau. l. si usufruct.

¶ An dñs accipiens pecuniam a fuo ut euz manumittat teneat manumittere. vide. C. de libe. cau. l. cum affirmas.

¶ An seruus factus liber possit ex actu gesto i suitute cõueniri uel cõuenire. vide de pact. l. in rigentium. § fi. ff. de nego. gest. l. eum actum. ff. de reg. iur. l. q quis. C. an ser. ex suo fac. p totuz C. de noxa. l. i.

¶ An seruus pendente iudicio libertatis debeat seruire. dño. ar. C. de ordi. cog. l. fina. ff. de libe. cau. l. ordinata. ar. de accu. obz. viii. q. iiii. c. f.

¶ Seruus non potest facere testamẽtuz. nõ. xiii q. ii. illud. in fi. gl.

¶ Seruus in cã ciuili se defendere non põt. sed bene in crimiali. iii. q. iiii. nulli.

¶ Quib⁹ casibus fraudat dñs seruo suo. vide d psumpti. illud.

¶ Qui serui dicant bene meriti. vide. xii. q. i. si quos.

¶ An quis manumittẽdo seruum uideat sibi dedisse peculium. vide. xii. q. ii. cũ redemptor.

¶ Cõcedens alicui licentiam intrandi per suum fundũ statim obligatur pari. licet alter seruit⁹ nõ cõstituat. l. ut pomũ. ff. de sui. facit. ff. de ser. rusti. predio. l. ueluti. iuncta. glo. facit eo. titu. l. ptoris. in fi. glo. magne. ff. de usufru. leg. l. damnans. & l. fundi.

¶ Contra suitatem non pscribitur licet quis ea usus non sit nisi qui seruitutem debet aliquid contra eam fecerit. ut. l. hec autem iura. ff. de serui. urba. predi.

¶ Quanto tempore seruitus non imposita acquiratur. vide tex. & glo. in. l. qui luminibus. ff. de serui. urba. predi. & . l. suitutes. ff. de suitu.

¶ Seruitus luminũ trahit ad futura. ut. l. si suitus. ff. de ser. ur. pdi.

¶ Per uicinũ alteri uicino non querit suitus ut. l. pprium. ff. cõi. pdi.

¶ Seruitus cõduci non põt. ff. de tritica. l. i. § fina. in gl. i. & ibi uide.

¶ An suitus cõputetur in bonis. nõ. ff. de pig. l. si is. § fina. in glo. penul. insti. de re. diui. in pn. in glo. habebat.

¶ An seruitus semel amissa restituatur. nõ. ff. de here. uel actio. uen. l. ii. § fi. in gl. restituat.

¶ An post amissiõem seruitutis agatur interdicto. nõ. ff. de aqua quoti. & esti. l. i. § preterea. per Barto.

¶ Que actiões dentur p suitutibus. uide Spe. ti. de cau. pos. & ppri. § ii.

¶ Quot sunt species suitutis. nõ. insti. de sui. rusti. pdi. in glo. ii. ff. de serui. l. i. in glo. i. Cy. C. de usufruct. sup rica.

¶ Qui possunt cõstituere seruitutem. nõ. ff. de serui. l. iii.

¶ Seruitus debet pp̃ter necessitatem non pp̃ter delectatiõem constitui. nõ. ff. de seruitu. l. ut pomũ. in glo. i.

¶ An seruituti pscribatur cõtra actiõem personalem ex testamẽto. nõ. de anna. ex. l. i. in glo. p socio. & . l. corruptiõem. in glo. altricantib⁹. & ibi Cy. C. de usufru.

¶ A q̃ tpre incipiat pscribi suitutibus. nõ. Cy. i l. i. C. de ser. & aqua. in. vi. q.

¶ Que requirant ad scriptiõem earũ. nõ. C. de serui. & aqua. l. ii. in glo. i. & ibi Cy. in. vii. q. Bar. plene. ff. de usuca. l. sequitur. § marũ. vide ff. de aqua plu. ar. l. i. § fi. in glo. tam diu. & ibi Bar. Spe. ti. de cau. pos. § fi.

¶ Natura suitutis est ut patiatur non ut faciat nõ. ff. de serui. urba. predio. l. hoc qđ dictum. § i. in glo. paries.

¶ An suitus acquirat rei cõmuni per unum ex sociis. ff. de serui. ur. predi. l. sed & si intra. vide ff. de uer. oblig. a. l. ii. § ex hiis. in glo. putant. gl. non potest. & se.

¶ An suitus pdialis transeat ad heredes uel alios successores. nõ. ff. de ser. rusti. pdi. l. ptoris. in glo. ii. & ibi Bar.

¶ An sit seruitus ubi est medium pdium. nõ. ff. de serui. rusti. pdio. l. qui insulam. § fi. & ff. cõi. pdi. l. i tradendis. in gl. imponi.

¶ An suitus extinguatur ex cõmunsiõe fundoz. nõ. ff. de serui. rusti. predi. l. si cõi fundo. i gl. fi.

¶ Seruitus recipit patientiã non traditiõez. nõ. ff. de usufru. l. iii. in glo. ii.

¶ An suitus possideat. nõ. Cy. C. de serui. & aqua. l. ii. in. i. q.

¶ Qualiter suitus retineat. nõ. in preall. l. ii. in. iii. q. ubi Cy.

¶ Qualiter pbatur q quis usus sit iure suitutis nõ. ff. de iti. actuq; pua. l. i. § hoc interdicto. in glo. ii. & ibi Bar. vide quod nõ. de uerbo. signi. abbate. in glo. monachi.

¶ Seruitus retineatur per fructuariuz sed non acquritur. nõ. ff. de itine. actuq; priua. l. iii. § videamus Barto.

¶ An seruitus acquiratur sine titulo. nõ. C. de serui. & aqua. l. ii. in glo. i. & ibi Cy. in. v. q.

¶ An seruitus concessa uni possit alii concedi. nõ. C. de serui. & aqua. l. aqua in glo. ii. ibi Cy.

¶ An stipl'o suitutis sit facti uel iuris. nõ. ff. de uer. ob. l. ii. § i. in gl. uiam. & ibi Bar. in. i. q. & . l. stipl'o ista. § si quis. ita. eo. ti.

¶ Seruitus respicit quãlibet partem pdii. nõ. ff. de acqui. re. do. l. ergo. in gl. ad corruptiõem.

¶ An debeat seruitus rei legate uel uendite. nõ. ff. de serui. le. l. i.

¶ Seruus non obligat naturaliter fideiubendo nõ. ff. de fideiu. l. suus inscio. & . l. se. in gl. possit. & ibi Bar.

¶ In quibus excuset seruus si dñs iubet. nõ. ff. de actio. & oblig. l. suos nõ in omnib⁹. in glo. fi. ff. de re iudi. l. ad ea.

¶ Quot sunt necessaria ut fiat suus ille q est liber. nõ. ff. de sta ho. l. & seruorũ. in glo. ii. insti. de iur. perso. § penulti. in glo. maior. xxix. q. ii. perlatũ. Spe. ti. de na. ex li. uen. psi. sciendum. & ibi Io. an.

¶ Qñ suus acquirit dño. nõ. ff. de his q sũt sui uel ali. iuri. l. i. in glo. acqritur.

¶ Ut seruus acquirat dño hereditatem uel bo. pos. que requirunt. nõ. ff. de acqui. re. do. l. acquiritur. § i. in glo. & si.

¶ An seruus acquirat possessiõem dño. nõ. ff. de acqui. pos. l. peregre. § quesitũ. in glo. spes.

¶ An suus possit facere condictiõem dñi deteriorem. nõ. C. de pact. l. suus.

¶ An respõsio serui piudicet dño. nõ. ff. de interro. act. l. si sine. in glo. interroget.

¶ An seruus possit cõstituere pcuratorem. nõ. Bar. ff. de annu. le. l. seruus. ff. de ali. & ciba. leg. l. seruos.

¶ An seruus possit esse in iudicio. nõ. ff. si quis cau. l. si quis seruum. in glo. ii. & l. quotiens. in glo. fi. eo. ti. ff. de iudi. l. uix ex certis. in glo. i. C. eo. l. seruus. & ibi Cy. C. de accus. l. ii. in glo. i. C. de pci. impe. offe. l. i. dixi. s.

¶ An seruus possit esse executor in testamento uide Io. an. i addi. Spe. ti. de instru. edi. §. nũc ꝓo aliqua. ꝟ. quid de abbatib9.

¶ An suus ascripticius possit testari. vide Spe. ti. de instru. edi. §. cõpendiose. ꝟ. i. vide nõ. in. l. cum satis. in glo. pmanere. C. de agri. & censi. li. xi. & l. ii. in glo. licere. C. in qui. cau. colo. censi. do. accus. pos.

¶ An serui torqueant cõtra dñm. nõ. C. de ser. fugi. l. quicũq3. in glo. pe. & fi.

¶ An torqueant ꝓpter adulteriũ & de eorum emendatiõe. nõ. C. ad. l. iul. de adultꝗ. l. iii. in glo. fina. & ibi Cy.

¶ An seruo solui possit. vide in. l. ꝙ seruus. ff. deposi.

¶ An seruus debet torqueri si sit cõtrouersia de eo. nõ. C. de rei uen. l. cum sup. in gl. fi.

¶ An seruus possit esse testis. nõ. C. de testi. au ten. si dicatur. in autꝗ. de testi. §. si uero dicatur. i gl. ita. colla. vi. Spe. ti. de testi. §. i. ꝟ. item ꝙ est seruus. dixi aliquid. s.

¶ Quis dicat ueteranus. nõ. ff. de edil. edic. l. fi na. in glo. spacio.

¶ Si seruus pluriũ deliquerit qualiter teneant dñi. nõ. ff. de noxa. l. si ex duobus. in glo. patitur.

¶ An & quãdo seruus possit esse liber a dño mi nore. xx. annis. institu. ex qui. cau. non licet. in fi. in glo. cõpleuerit. uide Io. an. in addi. Specꝗ. de ser. non ordi. super ꝗca.

¶ An seruus possit habere tutorem. nõ. insti. de tute. §. i. in glo. libere. ff. eo. ti. l. i. in gl. ii.

¶ Seruus est heres dñi etiam ab intestato. nõ. in autꝗ. de trien. & semis. §. i. glo. fm col. vi.

¶ Quot sunt necessaria ut seruus sit uerus heres. nõ. insti. de here. quali. & dif. in glo. iii.

¶ Qua pena puniatur accipiens suum alienũ. nõ. C. de ser. fugi. l. quicũq3. in gl. fina. & ibi Cy. in. vil. oppo.

¶ An & quãdo quis efficiatur seruus pene. nõ. ff. de penis. l. qui ultimo. in glo. ad bestias.

¶ Quãto tempore suus priuet dñm possessiõe uel dominio sui ipius & de remedus & ubi agat nõ. Cy. C. ubi cau. sta. l. i. in. i. q. usq3 ad fi.

¶ An seruus possit priuare dñm possessiõe rei dñice. nõ. C. qd cum eo. l. si seruus. in penulti. q. & ibi uide Cy.

¶ An seruus cui est legata libertas teneat red dere rõnem dño. C. de manu. testa. l. cum testa menta in glo. fi.

¶ In quo differt seruus a filiofam. in oblĩonib9. nõ. C. qd cum eo. l. nulla res. in glo. i.

¶ Si seruus mandauit se emẽdum extraneo & manumittendũ. quid iuris. nõ. fi ser. exte. l. i. & ibi Cy. & Pe. xviii. q.

¶ Si seruus fuit uenditus ut exportet si contra fiat. quid iuri. nõ. C. si ser. expor. l. ancilla.

¶ An sit suus qui natus est ex ancilla que debuit manumitti sub condictiõe. nõ. de fideicõ. liber. l. cum libertas.

¶ An suus cui legata est libertas a testatore debeat manumitti ab herede uel legatario uel emi ut manumittat. nõ. C. de fideicõ. liber. l. deberi. in glo. fina.

¶ Si seruus expellatur a dño an sit liber. nõ. C. de lati. li. tol. l. i. §. sed scimus. in glo. pclitantem i autꝗ. de nup. §. & mꝫco. in gl. cõtempsisse. col. iiii

¶ Si seruus sit hereditarius & stipulet heredi tate iacẽte an ualeat. nõ. ff. de uerb. ob. l. interdũ §. si seruus. vbi uide.

¶ Que pene cadant in suum. nõ. ff. de accusa. l. hos accusare. §. omnibus. in glo. magna. ubi Bar.

¶ An dñs possit legare seruo. nõ. ff. de le. ii. l. sta tuliberũ. in glo. i. nõ. in autꝗ. ut liber. de cete. §. si ei miles. in glo. uideat. col. vi.

¶ An quis seruiendo efficiat seruus ex tempore. nõ. de iudi. c. ii. in glo. iii.

¶ Quis dicat seruus latinus quis dedicius. nõ. in autꝗ. ut li. de cete. in gl. largianũ. col. vi.

¶ Si seruus fiat monachus & postea exeat. an redigatur in seruitutem. nõ. de condi. ap. c. ii. in glo. fina. vide. C. de epi. & cle. auten. si seruus. & ibi nota.

¶ Si seruus cõtraxit mrĩmonium & eodẽ tem pore uxor petit debitum & dñs seruiciũ cui potius tenet obedire. nõ. de cõiu. suo. c. i. in gl. fi.

¶ Si quis pmo est liber & post mrĩmoniũ facit se suum. an uxor põt eum reuocare. vide nõ. xx ix. q. ii. platum.

¶ Si suitus cõstituenda deducitur in cõtractũ põt agi ex cõtractu. ff. de ꝯben. emp. l. cũ manu fata. §. i. & qd ibi nõ.

¶ Seruitus morti cõparatur. ff. de do. inter ui. & uxo. l. cum hic status. §. si donator.

¶ Predio tributario suitus potest imponi. tex. cum glo. in. l. in ꝓuintiali. C. de suitu. Idem si ꝗ predio liuellario uel feudatario.

¶ Seruitus realis sequit fundum. Cy. in dicta l. in ꝓuintiali.

¶ Si dñs aquam cõcessam uni uult cõcedere alteri potest absq3 preiudicio primi. C. de seruitu. l. aquam.

¶ Cõfessoria competit ad destruẽdum edificant cõtra suitutem & ad damnũ & interesse ex non usu. C. de seruitu. l. si qd pars.

¶ Dicens suitutem grauatur honore ꝓbandi. ꝙ dicens liberũ finita est intentio. C. de seruitꝗ. l. altius. & ibi Bar.

¶ Potest dñs in fundo publico ope facto aquã cõtinere nisi ꝓbetur suitus. C. de seruitu. l. si tibi. & qd ibi no.

¶ Uia publica quis uti non ꝓhibetur. C. de seruitu. l. per agrum. & ibi uide. si duo plaustra inuicem obuiant qd cedat alteri. de quo dic ut ibi per glo. & Cy.

¶ Cõcessio suitutis aque ad irrigandos agros nõ augmentat licet ager augmentet. C. de sui. l. non modus. ubi tex. & Cy.

¶ Quãto tempore suitus non utendo ꝑdatur. uide. ff. de suitu. l. sicut.

¶ Per internalla temporũ uel horarũ aut dierũ non multiplicat tempore seruitus. nõ. glo. C. de seruitu. l. sicut.

¶ In perdenda seruitute & sic in acquirẽda nõ distinguit an habeat causam cõtinuam uel discõtinuam. ꝙ indistincte perditur non usu decẽnii

dicit Guil. in. l. sicut. C. de ser. fm unũ intellectũ

¶ Seruus põt agere cõtra dñm per uiã querele qñ eum non tractat decenter uel est in eum nimis seuerus. ff. de his qui sunt sui uel alie. iuris l. i. sic dico in monacho aduersus abbatem.

¶ Dñs ꝓstituens suum cogitur eum manumittere. sed si eo uolente habeat rem secum compellit eũ alienare. l. ii. ff. de his q sunt sui uel ali. iur.

¶ Seruus est capax iniurie inspecto iure naturali non ciuili. ff. de his qui sunt sui uel ali. iur. l. si in uer. iniuria. Idem põt dici in monacho.

¶ Seruire debet quis quando in totum sequitur uoluntatem eius. vide in. l. ius ciuile. ff. de iusti. & iure.

¶ Seruitus realis non est pars fundi licet secus in usufruct. ff. de uerbo obli. l. ii. & l. cum filio. §. dominus. & l. is cuius. glo. ff. de pact. l. si unus §. & generaliter.

¶ Seruus cõtrahens cum dño obligat sibi dñm respectu peculii. ff. de pecul. l. quatuberonis. §. impensio.

¶ Seruus litigans de statu habetur ꝓ libero. ff. ex qui. cau. ma. l. is autem.

¶ An filiusfam. possit se facere suum ad ꝑiudicium patris patiendo se uendi. ff. de minor. l. fu. §. penulti.

¶ Seruus ex delicto cõmisso cõtra dñm non cõuenitur factus liber nisi in certis casibus. vide tex. cum glo. ff. de mino. l. uerũ. in ꝑn.

¶ An quesitum suo cõi ab altero ex dñis ꝑsumatur cõtemplatiõe patris dñi alterius uel non. ff. ꝓ socio. l. uerũ. §. pe.

¶ Habens ius stillicidii in aream ꝑmittendo me edificare perdit ius. ff. quẽadmo. seru. amit. l. si stillicidii.

¶ Utens seruitute latius q̃ debeat seruitutem nõ ꝑdit ius. ff. quẽadmo. ser. amit. l. si cui.

¶ Seruitus sequitur singularem successorẽ fundi donantis. ff. quẽadmo. seru. amit. l. si cui. al's is cui. §. fina.

¶ Alienatiõe fundi ꝓpinqui fundo a quo debetur seruitus interpellatur non extinguitur seruitus nisi tanto tempore steterit quo tẽpore sit amissa ff. quẽadmo. serui. amit. l. si quis de fundo. & quod ibi nõ.

¶ Seruitute legata transfertur ius seruitutis realis sola aditiõe hereditatis preter aliam constitutiõem uel traditiõem. tex. est in. l. si partem. §. i. ff. quẽadmo. serui. amit. secus in cõtractibus. ut ibi in ꝑn. illius. l.

¶ Si paries est cõis & actum est q utriq; seruiat non cogitur iure seruitutis ul' reficiendo ul' aliter. sed cõi. diui. etiam ut portet honus qd fu erat impositũ. ff. cõi. diui. l. si edes.

¶ Quando quis agit confessorio non debet dicere in libello seruitutem sibi deberi sed fundo. scdm Iaco. butri. in. l. si seruitus. ff. de seruit. rusti. predio.

¶ An in cõfessoria semper utamur uerbis affirmatiuis. & in negatoria negatiuis. vide omino Iaco. butri. in. l. harũ. ff. si seru. uendi. Adde q negatoria qñq; ꝓponitur uerbis affirmatiuis. ff. si usuf. pe. l. uti frui.

¶ Seruitus ex die uel ad diem cõstitui nõ põt. ff. de ser. l. iiii. & ibi Bar.

¶ Quot sunt seruitutes reales & quot ꝑsonales. & quid de seruitute pascendi. uide gl'. ff. de serui. l. si quis binas.

¶ Seruitus esse non potest qñ quis usus est solatii gratia. sed est pactum quoddam. ff. de serui. l. ut pomum.

¶ Obligatus ad seruitutem obligatur solũ ad patie. ff. de serui. l. quotiens. §. i. non ut aliquid faciat ut ibi. vnde in qualibet seruitute post cõstitutiõem adest obligatio ꝑsonalis ad pati. Bar. in. l. seruitutes. ff. de ser.

¶ Ualet cõstitutio seruitutis inutilis ꝓpter spem q sit futura utilis. ff. de ser. l. ei fundo.

¶ Practica tradendi seruitutem est quia oportet se personaliter obligare ad pati. ff. de seru. l. quotiens. ii.

¶ In seruitutib' non cadit uacua traditio. ff. de serui. l. quotiens. sed patientia. ut ibi. & l. i. §. fi. ff. de ser. rusti. ꝑdio.

¶ De iure seruitutis non põt agi cõtra fructuarium sed tm̃ cõtra dñm. ff. de ser. l. fi.

¶ Seruitus urbana & ꝑdium urbanum dicitur omino ꝑdium ad habitandum. glo. ff. de seru. urba. predio. l. i.

¶ Seruitus urbana uel rustica dicitur respectu fundi cui debetur nõ a quo debet. nõ. ff. de ser. rusti. ꝑdi. l. sella. in gl'. pe.

¶ Quare in seruitute ꝑscribentur nõ exigitur titulus. vide nõ. ff. de ser. l. seruitutes.

¶ Si quis ꝓmisit coquere panem Ticio & eius familie an teneat si filii habuerũt plures filios. docto. in. l. uie. ff. de ser.

¶ Differẽtia est inter seruitutem luminũ & ne luminib' officiat. ff. de ser. ur. ꝑdi. l. luminũ.

¶ In ꝑscribenda seruitute urbana ul' libertate aduersus eam solus non usus non sufficit sed exigitur ex parte querentis libertatem aliqd factum glo. in. l. i. ff. de serui. ur. pre. tex. co. ti. hoc autẽ. vide nõ. in. l. sequit. §. si uiã. ff. de usuca.

¶ Parietem cõem rõne seruitutis non potest alter inuito altero reficere. ff. de seru. urba. predio. l. parietem.

¶ Quilibet potest edificare alte usq; ad celum etiam si uicini domus offuscent in luminib'. ff. de ser. urba. pre. l. altius. de quo uide ibi glo. q̃ incipit Aliquos casus.

¶ An legata re uideatur legata uia ad rem. uide ff. de ser. urba. ꝑdi. l. binas. & ibi gl'. & Bar.

¶ Prohibitus ex seruitute altius edificare põt. sibi facere uiridaria dum seruitus non sit de ꝓspectu. q tunc non posset. ut. ff. de ser. urba. predi. l. edificia.

¶ Juxta murum cõem non licet facere ignem per quem ꝑiudicetur muro sed bene caminũ. uide tex. & Bar. ff. de ser. ur. ꝑdi. l. quicam yberus ff. ad. l. acqui. l. si suus suum. §. fi.

¶ Murum cõem licet pingere & incrustare. ff. de ser. ur. ꝑdi. l. qdam yberus. §. i.

¶ Seruitus que debetur fundo transit cũ uenditiõe fundi. ff. de cõtrahen. emp. l. si aqueduct'.

¶ Que sit differentia inter seruitutem ne luminibus officiat & ne ꝓspectui. vide. ff. de ser. urba. predi. l. iure seruitutis.

¶ An debens seruitutem luminis nõ officiẽdi possit facere opus per qd sol obscuret non lumen.

& an dicatur facere cōtra fuitutē si faciat aliqd per quod magis de sole detur· vide·ff·de ser·ur· predio·l·si arborem·vbi uide qn̄ tollendo edificium quis dicat officere luminib⁹·ut si forte reumberatiōe edificii dat maius lumen.

¶ Debens fuitutem altius non tollendi pōt habere arborem ultra edificiū·glo·in·d·l·si arborē

¶ An possim ꝓhibere tenentem aquam & spargentem in loco suo iuxta parietem per quaz paries cōis humidat & destruit·uide·ff·de ser·urba·p̄di·l·fistulam.

¶ Cōcessa seruitute id sine quo fuitꝰ esse nō potest cōcessum uidetur·ff·de serui·urba·predio·l·seruitus·§·si de meo.

¶ Debens fuitutem stillicidii p tegulas nō potest ibi facere edificium ut canale ut unaqueq̧ tegula guttare non possit·ff·de ser·ur·predio·l·fuitutes·§·si seruitus

¶ Pater habens fuitutem facere aliquid p qd̄ alleuietur aliquid non p qd̄ grauet·ff·de ser·ur·predio·l·fuitutes·§·si.

¶ Futuro edificio fuitus imponi non potest·ff·de ser·ur·p̄dio·l·si fuitus·§·futuro.

¶ Seruitus dicit habere cām cōtinuam quādo aptitudine habet non actu·& sic inspicitur aptitudo·ut in·d·l·fuitus·§·futuro.

¶ Si edificium debens fuitutem remoueat iud rigore extinguitur fuitus sed equitate reuiuiscit eo recōstructo·ff·de ser·ur·pre·l·fuitutes §·si su' latū·& eo·ti·l·si testamēto.

¶ Refectio parietis debentis fuitutem spectat ad eum qui debet fuitutem & nō solum de pariete existente tempore fuitutis uidetur cogitatio sed etiam de subrogādo·ff·de ser·ur·pre·l·eū' debere colūpnam.

¶ Quādo res sunt intantū distincte q̧ inuicez uideri non possunt fuitus cadere non potest·uide·ff·de ser·ur·p̄dio·l·si edes.

¶ In pariete cōi alter nō potest facere fenestrā altero inuito·ff·de ser·ur·pdi·l·eos qui.

¶ Si legatur domus uel habitatio per quam est aditus ad ortum ex cōsuetudine patrisfam·ortiua uidetur retenta non iure fuitutis·tex ḋ ser·urba·predio·l·si.

¶ Differētiam inter fuitutem actus uie & itineris collige ex·l·i·ff·de ser·ur·p̄dio & ·l·q cesa eo·ti·& ·l·si tam augasti·& ·l·uia·eo·ti.

¶ In fuitute cadit traditio & patientia·& traditio fit ex cōstitutiōe fuitutiꝭ sed q̧ p h⁹ nō traditur possessio q̧ non est formata sequitur obligatio ad patientiam·ff·de ser·ur·pre·l·i·in fi·l·quotiens·eo·ti·vide·l·fi·ff·de usuf.

¶ Seruitus aqueductus potest plurib⁹ concedi si omnib⁹ sufficiat·ff·de ser·ru·pre·l·i·§·aqua·facit quod dixi·s̄.

¶ Si quis utatur fuitute per aliam uiam & modum q̄ cōcessum sit an illaz tempore amittat q̄si non fuerit usus·vide·ff·de serui·rusti·p̄dio·l·neracius·§·fina.

¶ Regl'ariter fuitus transit ad uniuersalem & singularem successorem·fallit in casib⁹ quos enumerat glo·in·l·pecoris·ff·de ser·ru·pre.

¶ An indubio uideat cōcessio seruitutiꝭ facta rei uel ꝑsone·Bar·ff·de serui·le·l·pater filii·& ibi glo·in uer·alieno·in·l·ergo·ff·de ser·rusti·predi·glo·in·l·uelutī·eo·ti·in uer usufructus·& ·l·lutius·eodem ti.

¶ Seruitus pecoris pascendi est predialis quando in peccore cōsistit fructus predii·ff·de ser·rusti·p̄dio·l·pecoris.

¶ Ut fuitus predialis cōstitui possit oportet p̄dia esse uicina·ff·de ser·ru·pre·l·ergo.

¶ Seruitus p̄dialis non potest deberi p̄dio dominanti ultra suam necessitatez·ut·d·l·ergo·ibi gl'·facit·l·uelutī·in fi·ff·de ser·ru·pre.

¶ Habens iter pōt ire in curru & equo curruz tñ non potest ducere cū aliis rebus·ff·de ser·rusti·p̄dio·l·qui sella.

¶ Seruitus realis potius annectit fundo q̄ superficiei indubie·ideo si uinee debeat fuitus sublata uinea remanet seruitus·ff·de ser·rusti·p̄dio·l·certo generi.

¶ Seruitus uie simpliciter debite ampliatur ad omes partes sed arbitrio boni uiri est terminanda·ut·d·l·certo generi §·i.

¶ Habens aqueductū potest facere fistulas & instrumenta cōsueta ad usum aque·ff·de ser·ru·p̄dio·l·quesitum·& qd̄ ibi nō.

¶ Per usum quātūcunq̧ minime partis seruitutis tota retinet q̧ non pōt perdi per ptes·ff·de ser·rusti·pre·l·una est uia.

¶ Per superueniētiam usufru·in loco seruitutis debite non extinguit seruitus·vide·ff·de ser·rusti·p̄dio·l·si mihi.

¶ Licet fuitus aque sit indiuidua ipa tñ comoditas diuidi potest·ff·de ser·ru·pre·l·si ptem.

¶ Si debeat indefinite seruitus uie uel aqueductus in fundo debet quis eligere ptem p quā eat·ff·de serui·ru·p̄di·l·si uiam·vide bonaz glo·in·l·certo·§·i·& ·§·fina·eo·ti·ff·de fui·l·si cui.

¶ Per exceptiōem partis rei in fundo uidetur fuitus iuris nō ꝓprietatis excepta·ff·de ser·ru·p̄di·l·q̧ duo p̄dia.

¶ Seruitus potest deberi interposito medio alterius inter dominante & fuitutem dūmodo consentiat medius ut inde aquam ducam·ff·de ser·rusti·predi·l·uia publica.

¶ Comoditatem fuitutis ut de aqua quam habeo in fundo alieno alteri non possunt cōstituere nisi uoluntate dñi fundi seruientis ut postq̄ aqua ingressa est fundum meum·ff·de ser·rusti·p̄di·l·cum esset·& ibi nō.

¶ Ubi in p̄sentia rei quis utitur fuitute currit tempus sed restituta facultate utendi restituit p̄stinum ius tex ff·de ser·rusti p̄di·l·altius vide·l·sed si forte·cū glo·ff·de ser·uen·& ·l·sed locus·ff·quead ser·amit.

¶ An aqua possit haberi ex flumie publico de iure cōcessiōis p̄uati·vide·ff·cōi·p̄di·l·u.

¶ Si non est fuitus cōstituta q̧ non est p patientiaz tradita si tamen est appensa usu sciente & patiente qui obligat ad cōcedendum uidetur satis cōstituta·ut in p̄al'·l·ū.

¶ Seruitus non pōt imponi loco religioso·ff·cōi·p̄dio·l·cameri.

¶ Partem fundi tradendo quis non pōt cōstituere fuitutem nisi fecerit duos fundos·ff·cōi·p̄dio·l·si quis duos·§·si quis ptem.

¶ Is cui debetur fuitus potest ire ad aptandum organa per que fuitute utitur etiam per partem

que non seruit nisi cōtrarium actum sit .ff. cōi. pdio.l.refectiōis.& qđ ibi nō.

¶ Alienato fundo dominãte sequit̃ suitus fundum.ff.co.pdio.l.cum fundus.

¶ Licet in publico non possit cōstitui suitus si tamen in uenditiōe fundi aliquid excipit̃ ppinquum rei uendite suandum est pactum ad preiudicium priuatoꝝ dum tamen usus publicus aliorũ non impediat̃.ff.cōi.pdi.l.uenditor.

¶ Cōcessa suitute cōcessus uidetur usus cōgruo tempore.ideo suitus uie per urbanum pdiuz cōcessa intelligit̃ de die non de nocte.ut.ff.cōi.pdio.l.iter.

¶ Legato usufruct.fundi legata uidetur ad fundum.ff.si ser.uen.l.ii.dic tamen ꝙ usufructuarius non potest ppriе habere comoditatem uie licet comoditate uie utatur.& ideo non pōt agere cōfessoria licet posset agere interdicto.de itinere.actuqꝫ pua.ut.d.l.ii.ubi uide gl̃.

¶ Regl̃ariter de facto affirmatiuo non est seruitus & sic non agitur ut faciat.tex.est.ff.si serui.uen.l.& si forte.§.etiam.

¶ Libellum & sñiam in suitute honeris ferendi collige ex.l.harum.& l.penulti.ff.si ser.uen.

¶ In cōfessoria libellus & sñia debent esse declaratoria iuris petiti.ff.si ser.uen.l.sicuti.§.sed si queratur.

¶ Fumum de domo ppria in alienam non licet immittere nisi hoc habeatur iure suitutis.ut in palle.l.sicuti.§.aristo.nec possum agere contra uicinum ut non faciat fumum in domo sua.ut ī d.l.sicuti.§.si tex.al's.§.fi.

¶ In cōfessoria agitur ut caueat de non impediendo in futurũ.ff.si ser.uen.l.harũ.& l.egi.

¶ Si ppter opus factum in parietẽ cōem paries inclinet pōt agi contra facientem.ff.si ser.uen.l.si cum meus.§.i.

¶ Precedente titulo usus suitutis acquirit quasi possessiōem & ius reale si patiente illo facit.ff.si serui.uen.l.si a te.

¶ An iuxta parietem uicini liceat facere latrinam & si ex hoc ledatur murus uicini.uide tex.ff.si serui.uen.l.si quis.§.fi.

¶ Seruitus potest cōstitui de aqua nōdum apparente.ff.de serui.rusti.pdio.l.labeo.& .ff.si ser.uendi.l.fi.

¶ Jus eundi ad sepulchrũ & ius eundi per uiaz publicam non pditur tempore.ff.quēadmo.ser.amit.l.iter.

¶ Si fundus dominãs uel seruiens diuidatur inter eos quibus est cōis quomō tunc duret seruitus.vide plene.ff.quēadmo.serui.amit.l.nam satis.§.i.ubi uide.

¶ An & qñ habens suitutem uie possit p qualibet ptem ire.vide in.l.non satis.§.fi.in glo.& l.si cui.ff.de serui.

¶ Multa per que dinoscit̃ obligatio psonalis a suitute.uide in.l.gayus.ff.de annu.le.

¶ Spēs seruitutis est morari in certo loco & nō habere facultatẽ inde discedendi.ut.ff.de libe.ho.exhi.l.nihil.

¶ Est dare suitutem que cōpetit iure cuiusdaz facultatis.C.ꝙ cum eo.l.suus.

¶ An ubi suitus debetur alicui in fundo alieno artetur dñs fundi aptare organa utendi suitute uel ipse qui habet ius suitutis.gl̃.ff.de aqua plu.arcen.l.i.in fi.vide Bar.in.l.ii.§.apud labeonem.co.titu.

¶ An is cui debet̃ seruitus aque ducende possit riuum coopire.vide.ff.de aqua plu.arcen.l.supra iter.in prin.

¶ An diuersitas cōcessionũ faciat diuersas seruitutes.uide Bar.ff.de aqua plu.arcen.l.si prius.ubi plene de hoc.

¶ Est dare aliquod ius psonalis comoditatis ultra usumfructũ & habitatiōem qđ debet̃ ad comodum persone non fundi & extinguit̃ cum psona.ff.de aqua quoti.& esti.l.i.§.illud.

¶ Quis cōstituendo seruitutem ad quam tenetur ipo iure non liberatur.ꝙ adhuc non impleuit cum in futurum ad patientiã teneatur.ita dicit glo.ff.de uerbo.obliga.l.pluribus.§.& si placuit.

¶ Seruus naturaliter obligat̃.ff.de condi.inde.l.naturaliter.Et an inter dñm & suum bona fide possessum oriatur actio.vide.ff.como.l.si is qui.§.fina.

¶ Seruo obligat̃ dñs sm illam equitatem iurisgentium quo introductum est ꝙ seruetur fides Ita dicit Bar.ff.de condi.inde.l.frater a fr̃e.

¶ Seruus piudicat dño in acgrendo.ff.ad uelle.l.bona fides.§.i.

¶ Seruus tenetur de dolo cōmisso erga libertatem cōsequēdam.ff.de dolo.l.i.& elegant.in pn.

¶ Dñs potest suum tenere in uinculis p delicto.ut.l.Imperator.ff.ad sil.C.de emen.suo.l.i.debet tamen eum postea tradere iudici.ff.ad l.cor.de sicca.l.cum cōcedere.§.fi.Bar.in.l.ii.ff de his qui sunt sui uel ali.iuri.

¶ Quib⁹ remediis & qua occasiōe suus uendicet.vide.C.ubi cau.sta.l.i.& ibi Cy.

¶ Seruus in materia peccati habet uocem cont̃ dñm & potest implorare officium iudicis ecclesiastici ne peccare cogat̃.C.de epi.audi.l.leones.

¶ Natus ex ancilla ppria etiaz quã dñs impregnauit licet sit filius remanet seruus.tex.est in.l.ii.C.si man.ita fue.ali.

¶ Seruus pene generat uel parit liberũ.ff.de statulibe.l.statuliber.

¶ Que requirant̃ ut seruus hereditatẽ legatuꝫ uel fideicōmissũ acquirat dño.vide gl̃.ff.de acqui.re.do.l.acquirit̃.§.i.

¶ In seruo cadit titulus donatarii & emptoris sed non heredis.ff.de usucap.l.sequitur.§.seruus.in glo.

¶ An in gestis p suum inspiciat̃ scientia dñi.vide.ff.de litigio.l.fi.

¶ Seruus alienus ex re aliena in stipulãdo querit.ff.de sti.seruo.

¶ Seruus fructuarius dño querit ex omni causa fructuario uero ex re tm̃ uel opera.ut.l.i.§.fructuario.ff.de stip.ser.

Seu De significato huius dictiōis nō.gl̃.& ibi docto.de postu.pla.bone.i.in gl̃.fi.Archi.de sta.regu.c.i.li.vi.lxiii.di.ego Ludouicus.Bar.in.l.si quis ita.ff.de aur.& ar.leg.do.Car.flo.in clem.i.§.porco.de sum.tri.& in clem.i.de ui.& hone.cle.Archidi.de rescrip.statutum.§.cum uero li.vi.Cy.in.l.cum quidam.ff.de uerbo.signi.Archi.de appel.romana.§.cu

autem.h.vi.Cy.in.l.cōuenticulam.C.de epi.& cle.Bar.in.l.i.C.de naui.h.x.

¶ Hec dictio ponitur cā amphandi.ff.de aur.& argen.le.l.si quis ita legauerit uxori.&.l.qn.tus.§.si.eo.ti.& ibi nō.interduz termīat ut colligitur ex.l.fina.C.de iur.do.Quādoq; ponitur correctiue.ut de sta.regular.c.i.§.porro.h.vi.Quādoq; amphatiue ut dixi.vide de rescrip.statutum.§.i.&.ii.h.vi.de tempo.or.cum nullus.i.&.iii.ręnso.co.h.vide etiam qđ ponit Io.an.d̄ of.uica.licet.super uer.excessus.h.vi.

¶ De hac dictiōe adde quod nō.Inno.in.c.dudum.ii.de elect.vide aliquid de usur.c.i.h.vi.Archi.de filii.pres.h.vi.c.i.Adde Bal.in.l.pe.C de uerbo.signi.qui dicit ꝙ ponitur amphatiue.Item adde.C de h.dan.tuto.l.ad regendum.ubi plene per Bar.& per eundem in.l.si is q ducēta §.utrum.ff.de re.du.

¶ Hec dictio seu ponitur amphatiue ut dictuz est & ꝓ cōiuncta.ut nō.glo.in dic.l.penul.Ideo si testator legat pecuniam quam habet Perusi seu Padue utraq; pecunia uenit in legato.Ita dicit Bal.in dicta.l.penulti.per illam glo.quod dicit esse nouum.

Seueritas Quid sit seueritas eccl'iastica.quid censura.qd animaduersio.nō.Io.an.de penis.in qbusdam.

¶ Seueritate ꝑncipum adiuuatur quies ecclie.xxiii.q.v.ꝓdest.

Seuicia Seuicia cōsistit circa penā temporalem.de penis.in qbusdam.

¶ Seuicia est in culpa.ff.ad legē acqui.l.sed & si.&.l se.&.C.de emen.suo.l.i.& qđ ibi nō.

¶ De hoc uerbo seuicia & feritas.uide.ff.d usufruct.l.sed & quid.§.manci.

¶ Seuicia differt a crudelitate.s.Tho.scđa secunde.q.clix.ar.ii.

Sextarium Quid sit.uide.C.de suscep.& archa.l.modios.li.decimo.

Sexus In contentiōe sexuum mr̄imoniū ꝑficitur.xxvii.q.ii.in omni.

¶ Uir & mulier quādoq; accipiunt non ꝓ sexu sed ꝓ uirtute & mollicie.xxxii.q.vii.& illud.

Si De significato huius dictiōis nō.ꝑ modernos.de ma.& obe.cum inferior.Io.an.de rescrip.ex parte.ii.&.c.mandatum.v.q.i.in glo.Bar.in.l.i.ff.de condi.& demon.do.Car.de condi.appo.uerum.Adde ꝙ qñq; ponit ꝓ quis.ut.l.si quis in graui.§.i.ff.ad silla.gl'.in.l.quoniam.C.de fideicō.ff.que in frau.credi.l.ꝑtor.§.ulti.ff.de acquir.pos.l.qui uniuersas.§.i.de renunc.post translatiōem.§.rursus.& in.l.i.C.de maite.& in quo lo.h.x.Interdum ponit ꝓ non.ff.de mino.l.scire.ff.de le.i.l.legato generaliter Interdum ꝓ quia.ut.ff.de iureiur.l.uideamus.de ma.& obe.cum inferior.de rescrip.ex parte decani.&.ff.si cer.peta.l.nam & si fur.§.i.i gl'.si ammonitus.Bar.in.l.i.ff.de condi.& demon.Interdum ꝓ quando.xxiiii.q.iii.illud.Interduz ponitur ꝓ sicut.ut.ff.de acqui.re.do.l.qua rōne §.i.Quādoq; causatiue ponit.ut.ff.d̄ tute.l.muto.in prin.C.de epi.& cle.l.cōuenticulā.

¶ Si dignum putaueris si non reprobaueris si arbitratus fueris Hec cōditiones uident impor tare arbitrium boni uiri.ff.de cōtrahen.empt.l.hec uenditio.ff.de fideicō.liber.l.thays.§.sorore.ff.de le.ii.l.i.& ibi Bar.& in.l.si fideicōmissa.§.si sic.ff.de le.iii.

¶ Quot modis dicatur hec dictio si.nō.ff.d̄ offi.eius cui man.est iuris.l.i.in glo.fortissimum.Cy.C.de epi.& cle.l.cōuenticulam.& uide in.l.muto.§.i.ff.de tute.in glo.non condictiōem.& ibi Bar.nō.ff.quan.di.le.ce.l.si ticio.per tempus.& ibi Bar.

Sic Hec dictio demonstratiōem & declaratiōem significat fm glo.in.l.gallus.i ꝑn.ff.de libe.& postu.

¶ Hec dictio non semp denotat omnimodā similitudinē.de sum.tri.damnam⁹.

Siccarius Qua pena puniatur.nō.in sti.de publi.iudi.§.itez lex.cornelia.in glo.ultore.

¶ Sicarius dicitur q cum armis uite alicuius insidiatur.& unde dicantur.nō.de peni.di.i.si qs.cum telo.nō.de homic.sicut dignum.§.hii q̄.in glo.siccarii.

¶ Lex de siccariis dolum requirit.ff.ad.l.cor.de sicca.l.in lege.ꝯ.de hoc.

Sicera Quid sit.nō.glo.xxiii.q.ii.admonere que dicit ꝙ est omnis potus qui potest inebriare.

Sitiens Omnes sitiētes uenite ad aquas Ysaie.lv.xv.di.sancta romana.

Sicilia Tota est de patrimonio beati Petri.ut nō.de ꝑsump.mandata xcuii.di.c.i.in fi.nō.in clem.romani.de iureiur.

Sidus Quid est.dic ꝙ est genus monete ualens.xx.obol'.tex.est.i.q.i.iudices.vide Nume.xviii.& quod nō.de peni.di.iui.qui donum.§.ecōtra.in glo.sidus.Adde Exod.xxx.& Leuit.xxvii.& Ezechiel.xlv.

Sicophanta Dic ꝙ est calumpniator.iii.q.vii.§.porro.& ibi exponitur ꝙ sunt comedētes ficus.Idem glo.est.C.de his qui nō.infa.l.uerbū precibus.

Sicut Sicuti De significato hui⁹ dictiōis sic.nō.do.An.i.c.damnam⁹.§.cum ergo.de sum.tri.& i.c.i.de sacra unc.in glo.super uer.sicut.&.xxi.di.cleros.in uer.sicut epi.de confir.uti.uel inuti.c.penul.Math.xxii.de priuil.ex ore.de accus.inquisitiōis.i.ręnso.in glo.ii.

¶ Sicut prius quid importet.vide.xi.q.iii.si qs eps.de sen.ex.c.i.h.vi.

¶ Quādo hoc uerbum sicut ꝓuide latum est ponitur in cōfirmatiōibus & in sententiis intelliguntur cōditionaliter.Quādo uero in priuilegiis stant causatiue.nō.de offi.dele.quoniā abbas.in glo.ulti.de confir.uti.uel inuti.c.pe.& ul.de iudi.qr.de uer.sig.abbate.

¶ Hec dictio sicuti qñq; ponitur similitudiarie qñq; exemplatiue.ff.de usufru.l.queādmodū.& ff.de edil'.edic.l.pomponi⁹.§.spadonē.

¶ Hec dictio sicut aliquādo facit similitudinez per cōtrarium.nō.ff.ꝓ socio.l.iii.in glo.fina.ff.de offi.ꝓcon.l.solent.§.sicut.ff.de offi.questo.l.i.Item aliquando causatiue.Aliquādo cōditionaliter ponit.nō.de ꝑuile.ex ore.in gl'.suis.

¶ Hec dictio ponitur exemplificatiue.ut.l.i.

ff. de re. diuisi.

¶ Sicut a me possessa sunt. de hiis uerbis nič. ff de le. iii. l. prediis. §. i.

Sigillatim Exponitur. i. singulariter & diuisim. de elect. ꝙ ꝑt Iaco. butri. & Bal. in. l. non possunt. ff. de legi.

¶ Sigillatim qualiter sit intelligendũ. uide de testi. ꝑsentium. li. vi. & ibi Archi.

Sigillum Quādo sit credendũ sigillo Innoc. in. c. i. al's. ii. de fi. instru. Bar. in. l. lutius. ff. de fi. instru. Adde quod ibi nõ. in. l. ad testium. ff. de testam. & in. l. que dotis. in fi. ff. so. matri. i. obi Bar. Adde nõ. de ꝓbati. post cessiõez de cle. peregri. c. i. de appel. significāte. C. de epi. & cle. l. si qua ꝑ calumniā.

¶ Sigillum doctorũ non est publicum. & ideo cõsiliis doctorũ non creditur nisi sit factum instrumentum ꝙ talis doctor cõsuluit super tali questiõe & suum sigillum apposuit. Istud est dictum Iaco. butri. in. d. l. si qua per calũpniam. cõtrarium tñ seruaẽ. Idem dicit Bal in. d. l. si qua.

¶ Sigillum in quo non apparent lr̃e non põt dici sigillum. Gar. in clem̃. i. ut li. pen. facit tex. & qđ ibi nõ. de fi. instru. inter dilectos.

¶ An sigillum uẽ signum tabel possit apponi in ꝑncipio instrumēti. Bal. i. l. nõ aliter. ff. de adop.

¶ Sigillorũ aliud dicitur autenticũ. ut pape. Imperatoris. e͞porum & aliorũ dñorum temporaliũ. Aliud solenne. ut sigillum testis in testamento. Aliud testimoniale. ut. C. de epi. & cle. l. si q̃ per calũpniam. Aliud cõsensus. ut. ff. de fideius. l. pater. Aliud ratificatiõis. ut. l. ii. C. de re. ec. nõ ali.

¶ Non dicitur sigillasse qui non uidit nec subscripsisse qui errauit. C. plus ua. qđ agi. l. fi.

¶ Quid importet sigillum & qd cera uacua. nõ. Inno. in. c. ii. de fi. instru.

¶ Quis potest sigillare cedulam licet non legerit eam. Ita dicit Inno. in. c. q̃to. de hiis que fi. a prela. Cõtrariuz dicit Bal. in. l. ii. C. de fi. instru. in glo. sigillum.

¶ Quis potest sigillare non solum cum suo sigillo siue annulo. sed etiam cum alieno & dicere causam q̃re. ut. l. si unus. C. de testam̃. Inno. in. c. i. de fi. instrum̃. Pau. in. c. statutum. de elect. Adde glo. de re iudi. cum inter. glo. de offi. or. si canonici. li. vi. gl. xcvi. di. nobilissim⁹. Speq. ti. de cita. §. iam de citatiõe. ꝟ. lr̃e.

¶ An sigillans uideatur approbare illud qđ sigillat. vide Bar. in. l. in fraudem. ff. de te. mili.

¶ Sigillis ignotis non crediẽ nisi fiat fides per illos qui nouerunt. Specu. ti. de ꝓcur. §. rõne. autem forme. ꝟ. ii. ꝓ hoc facit. ff. de ꝓcura. l. si ꝓcuratorem. ff. re ra. ha. l. ne satisdatio. C. de re. ec. non ali. l. ii. xi. q. iii. cure.

¶ Qui destruit sigillum scripture appositum dicitur uiolare scripturam. tex. de of. dele. cũ oliz.

¶ An quis admittat ꝓ alio si ostendit sigillum eius ꝓ quo uult admitti. vide Hosti. de solu. si quorũdam. glo. in clem̃. i. de ꝓcur. Io. an. in. c. ii. de ꝓcur. li. vi. de appel. significauerũt. Specu. in ti. de instrum̃. edi. §. restat. ꝟ. quid si habet. glo. in. d. c. significauerũt. al's significauit.

¶ An licitum sit accipere pecuniam ꝓ sigillo. nõ. de simo. c. i. & in clem̃. statutũ. de elect.

¶ De multis falsitatib⁹ sigilli uide. c. inter dilectos. de fi. instru.

¶ De modis cognoscendi uerũ sigillum pape uẽ Imꝑatoris. vide Speq. ti. de rescrip. ꝑsenta. §. dicto. ꝟ. fiet autem. &. ꝟ. se.

¶ Que sigilla dicanẽ autentica. nõ. Inno. de fi. instru. c. i. & ibi do. An. in. ꝟ. uenio ad materiā. faciũt nõ. per Archi. de elect. ut circa. li. vi. gl. de fi. instrum̃. c. ii. Archidi. xi. q. iii. cure. & lxxiii. di. in nomīe dñi. Speq. ti. de ꝓbati. §. uideo dum. ꝟ. illud etiam.

¶ An sigillum reprobeẽ quia non est in eo nomen auctoris. glo. i. q. i. si qs inquit. in fi.

¶ An tanta fides sit adhibenda sigillo autentico q̃ta instrumeno notarii. glo. & ibi moder. in clem̃. statutum. de elect. de ꝓbati post cessionez. Spe. ti. de ꝓba. §. uidenduz. ꝟ. x. eo. ti. de instru. edi. §. restat. ꝟ. sed cum lr̃is. Et est cõclusio ꝙ eadẽ est fides qñ habet id cõsuetudo uel maior datur instrumento.

¶ Quomõ debeat sigillum apponi & ꝑ quem. & de forma sigilli. & an quis possit sigillare sigillo alieno & de multiplici sigillo. Inno. in. c. i. de fi. instru. Pau. in ꝑall. cle. statutum.

¶ An sigillum ꝓbetur ꝑ colł'onem alterius sigilli sicut dicimus in scriptura. Spe. ti. de ꝓcur. §. ut autez. ꝟ. si autẽ non põt. & ibi Io. an. in addi. Spe. que incipit Sed an.

¶ Qualiter ꝓbetur ꝙ sigillum non est fictum sed eius cuius apparet. Hosti. de accu. c. fi.

¶ An sigillum appositum scripture facit illā aotenticam. Io. an. in. c. ii. de so. compe. li. vi. Bal. x col. de pa. cõstan. in glo. in uer. sigillo. & io cle. statutum. de elect.

¶ Tale ꝑsumitur esse sigillum q̃lis imago in cera impmitur. tex. de peni. dis. iii. ꝑncipium. ꝟsi. item sigillum.

¶ An sigillũ caoonicorũ sit autenticũ. nõ. glo. in c. statutum. de of. or. li. vi.

¶ Depositus a dignitate non potest uti sigillo dignitatis. uide tex in. c. i. de scisma. li. vi.

¶ An quilibet possit sibi assumere & fabricare sigillum quod uult. nõ. de excel. prela. dilecta. in glo. fina.

¶ Quos effect⁹ habeat appositio sigilli ad scripturam. vide Pau. in clem̃. statutũ. de elect. Spe. ti. de ꝓba. §. uidendũ. ꝟ. illud etiā.

¶ Sigilla non ꝓbant nisi sint recognita. glo. i. q. i. si quis inquit. in uer. non sic. Io. an. & Hosti. i c. fi. de accu. facit qđ dixi. s̃.

¶ An sigillo destinaco ad certũ usum credatur si quis utatur ad aliud. tex. & ibi doct. de appel. significauit. doct. in. c. ii. de solu. Adde Io. an. c. ii. de ꝓcur. li. vi.

¶ Qua pena puniaẽ uiolans sigillum. habeẽ de offi. dele. cum olim. ii. Adde Bar. ff. ad. l. cor. de fal. l. paulus.

¶ Cui debeanẽ emolumēta sigilli uacante sede. nõ. de elect. q. sepe. li. vi. in clem̃. statutum. eo. ci. ubi de hoc plene.

¶ Standum est sigillo citanti. de ꝓba. qm̃. & ibi nõ. super uer. citatiões.

¶ Quibus liceat uẽ non liceat habere sigilluz. nõ. de exces. ꝑla. cum dilecta.

¶ Neganti sigillum esse uerũ incumbit ꝓbatio. de fi. instru. qđ sup hiis.

¶ Quot modis possit opponi cōtra sigillum. nō. de fide instru. inter dilectos. Spe. in ti. de instru. edi. §. instrumētum ꝟ. item ꝙ non est signatum & se. ubi uide.

¶ Sigillum ita demum ꝓbet robur scripture si sit officialis ad hꝰ deputatus. Bal. i ꝓeīca. C. ḋ fi. instru. in. v. colūp. in fi.

¶ Appositio sigilli non nocet alteri si ignorauit illud apponi. Casus est in. l. ii. C. de re. ecclē. non aliter si non sciuit. ꝓiudicat etiam sine alia subscriptiōe. ut ibi nō. glo. & Bal.

¶ Appositio sigilli supplet in mandato defectuꝫ expressiōis nominū collegiatorū. Io. an. in addi. Spe. ti. de sindi. ꝟ. qḋ si in aliq̄ est.

¶ Ex sigillis signis & signaculis res cognoscit. ut in auth. dos data. C. de do. ante nup. & ibi dicit Bal. ꝙ bulla illius ꝓsumitur esse cuius est signum. qḋ in ea reperitur.

Signatio An habeat ꝓ traditiōe. nō. ff. de peri. & como. rei uen. l. ꝙ si neq̄. §. materia. in glo. fi.

Significatum Quando uerbum aliquod habes plura significata reperit in lege uel statuto sm̄ qḋ debet intelligi. vide Barto. in. l. omes populi ff. de insti. & iur.

¶ De significato distributiuorū & collectiuoꝝ uide Bar. in. l. hoc articulo. ff. de here. insti.

¶ An a ꝓprio significato uerborū sit recedendum. ff. de excerci. l. i. §. in re igitur. & l. ille aut ille. §. cum in uerbis. ff. de leg. iii. §. plautius. ff. de au. & argen. le. l. non dubium. C. de legi. Interdum significatum ponit ꝓ signante. interdū eꝗ. de quo. xxiii. di. eccl'iasticam.

Significatio Indubio non est recedendum a ꝓprio significatiōe uerboꝝ. ff. de exerci. l. i. §. iure igitur. & l. non aliter ff. de le. iii.

¶ Stricta significatio est sm̄ ꝓpriam significatiōem. ff. de uer. signi. l. labeo ff. de aur. & ar. le. l. plautius. xliii. di. oratorū. & c. se. xvi. q. i. si qs xxiiii. q. i. pudenda.

¶ Aliud est ꝓpria uerbi significatio, aliud interꝑtatio. ff. de tribu. l. i. §. i. in fi. & ibi nō. & in. l. patroni. ff. de uer. signi. xxvii. q. i. quotq̄t. de biga. nuper. & c. ulti. qui fi. sint legi. per uenerabilem. §. ratiōibus.

Significauit Hoc uerbum ponitur ꝓ interrogauit ul' ex posuit deinde significauit cum cōcor. Aliquādo ꝓ responsiōe. de tem. or. c. ii. & ibi remiss.

¶ Significare idem est ꝙ declarare seu manifestare. ff. de insti. & iur. l. ius pluribꝰ. ad fi.

Signum An res habentes signum alicuius ꝓsumantur esse illiꝰ cuiꝰ est signum. Io. an. in addi. Spe. ti. de rescrip. in fi. Bal. dicit ꝙ sic. in auth. dos data. C. de dona. ante nup. qḋ dixi. s. sub dictictiōe sigillū. in fi.

¶ Per signum declarat uoluntas. ff. de iur. do. l. mutus C. de fideicō. l. & in epl'a. de spon. cum apud. & c. tue. & quod nō. hostii. di. c. i. xxvi. q. v. nec solo.

¶ Signo fit, uocatio, ꝓceptum, ul' inhibitio. nō. Io. an. de homic. Iohānes.

¶ An signum notarii sit de substātia instrumēti. vide Spe. ti. de instru. edi. §. ii. ꝟ. in fine autē. Adde qḋ dixi. s. sub dictiōe instrumentū.

¶ Non potest quis assumere signum uel nomen alterius & eo uti etiam si non fiat dolo malo dūmodo ex eo sequat damnum alterius. Qui enim signa alterius mouet de suo loco, termios mouet quod non est licitum. Nam posito ꝙ non fiat ad alterius emulatiōem, ex animo fit tn̄ reipa. & licet desit fraudis affectus, non tamen deest damni effectus a quibus abstineri oportet. ar. l. pe. ff de termi. mo. & C. fi. regun. l. cōstiterit. uerba sunt Bal. C. sup ꝓeica. ꝓ socio. iuxta fi.

¶ Sicut licitum est cuilibet imponere nomen & cognomen & mutare sm̄ suam uoluntatem dūmodo non faciat in fraudem. & si in fraudeꝫ facit tenet de falso. C. de muta. no. l. i. ff. de fals. l. falsis. in prin. Ita & hmōi signa licet accipere & mutare sine fraude scd'm Bal. in. l. i. C. que res uen. non pos.

¶ Signum bene diffinit per. s. Tho. in. iiii. dis. i. articu. ii.

¶ Quatuor sunt signa p que cognoscit si aliqs est immunis a peccato. Idem in. iiii. di. ix. ar. x.

¶ De. xv. signis que ꝓcedent iudiciū uniuersale. Idem in. iiii. di. xuii. ar. iiii.

¶ Signa mercatoꝝ operant idem qḋ sigillū. ff. ḋ uerbo. obliga. l. si ita stipulatus. §. grysogonus. ubi uide de hoc.

Sillaba Error sillabe non nocet. nō. ff. ḋ ma. testa. l. qui habebat. & de fi. instru. ex parte. in fi. & qḋ ibi nō.

¶ Sillaba supflua in iure esse nō debet. ff. ꝙ me. causa. l. i.

¶ Sillaba qn̄q; ponit ꝓ dictiōe. ut. l. uerbū uolo. C. de fideicō. iuxta fi. & ibi Bal.

Silentium Qualiter intelligit imponi ꝑpetuum silentium. uide tex. & ibi Bar. in. l. quid tn̄. ff. de arbi.

Siliqua Quid sit. nō. in. l. frugem. ff. de uer. signi. glo. xxxvii. di. §. hinc etiam. in. ꝟ. siliquis. Adde nō. C. de epi. & cle. auten. sed hodie. in glo. i. & in auth. nul. creden. agrico. §. i. in glo. siliquam. col. iii. & in auth. de san. epis. §. sportularū. in glo. siliquas. col. ix.

Silicet Hec dictio est restrictiua. ut. l. si in uenditione. ff. cōi. predio. & quod ibi nota.

¶ Hec dictio qn̄q; ponit causa ornatus. ff. de cōsti. ꝑn. l. beneficium.

¶ Hec dictio est expositiua ꝓcedentium. ut. ff. de of ꝓsi. l. cōgruit. §. furiose.

Silua Quid cōprehendat appellatiōe silue cedue. dic illa que fructuꝫ facit. ff. de cōtrahen. emp. l. cum manusata. §. siluaꝫ ceduam. & qḋ ibi nō.

Simbolum Simbolo & orōne dominica non incantatiōibus uti licet. xxvi. q. v. nō liceat.

¶ Cathecumini debēt addiscere simbolū anteq̄ baptizent. de conse. di. iiii. ante uicesimum. & c. baptizandos. & c. non liceat.

¶ Simbolum debet ꝓdicari in omnibꝰ ecclesiis in die palmaꝝ. de conse. di. iiii. simbolū.

¶ Filii spūales debent instrui in simbolo & orōne dn̄ica. xliiii. di. non oportet.

¶ Quando fuit editum simboluz. tex. ponit. xv di. c. i. & ibi Archi. ponit quare dicat post euangelium. de quo uide in ra. diui. of.
¶ Simbolum cõtinet articulos fidei. s. Tho. secunda scđe. q. i. ar. ix. & quare in simbulo patrũ non fit mentio de descensu ad inferos. & ꝙ plura simbola sunt edita. & qualiter differant. uide ibidem.
¶ Quare simbolum patrum publice cantetur i eccľia. vide ꝑ eundem. scđa scđe. q. i. ar. vi.
¶ Quid importat nomen simboli. vide in. iii. dist. xxv. ar. ui.

Similago Quid sit nõ. glo. i. q. i. per Ysaiam. que dicit ꝙ similago est flos farine de quo fiebant olim panes ꝓpositionis.

Similitudo Simile Quid cõprehendatur sub ista dictiõe Et similib⁹ posita in aliq̃ dispositiõe. nõ. de rescriptĳ. sedes. de ꝓcura. qui ad agendum. li. vi. in clem. non potest. e. o. ti. de capel. mo. cum dilectus. de resti. spo. cum ad sedez de offi. or. cõquerente.
¶ De similibus ad similia ꝓceditur in iure. vide rescrip. inter ceteras. ff. de legi. l. & non possunt. tex. & ibi glo. de sta. regu. super quodam. Adde Bal. in. l. cõuenticulam. C. de epi. & cleri. diximꝰ sub dictiõe argentũ.
¶ An illa dicant similia inter que licet sit aliq̃ similitudo est etiam dissimilitudo. dic ut nõ. gl. de ꝑben. non potest. li. vi.
¶ Similitudo ꝓsupponit duo extrema inter q̃ sit similitudo ꝙ nullum simile est idez ei cui est simile ꝯm philosophos. bonus tex. & ibi glo. & Bar. in. l. ꝙ nerua. ff. depo.
¶ Quid dicatur simile. nõ. in. c. capľm. de ꝓptĳ. in glo. i. vide quod nõ. de ꝑben. non pot. li. vi. in glo. pone.
¶ De similibꝰ idem est iudicium. de rescrip. inter cetera. de transla. ꝑla. inter corporalia. de cõsti. translato. ff. ad. l. acqui. l. illud qđ nõ. Archi. ii. q. i. multi. xvi. q. iii. licet.
¶ Ubi similitudo ponitur ueritas denegat. ff. de cõcus. l. i. ff. de act. & obli. l. in bonorariis. & C. de iur. & fac. ig. l. constõne.
¶ Aliqua sunt similia q̃tum ad uerba. sed idem quo ad sensum. ff. de uul. & pupil. l. q liberĳ.
¶ Similiter. i. equaliter. ff. de re mili. l. omis. in ꝑn. in autĳ. de mona. §. hinc aũt.
¶ Ad similia facilis est transitus. l. an inutilis. §. i. ff. de accepti. xvi. q. vii. & hoc diximꝰ. xviii q. i. ydolatria. de transla. ꝑla. c. ii. de postu. ex ꝑte. de sta. regu. qđ dei timorẽ.
¶ Quãdo lex ꝓducit uel ꝑtendit similitudinez debet simpliciter intelligi nõ ꝯm quid. l. i. §. sed uidendũ. ff. de sue. edic. vii. q. i. nupciarũ. xxviii q. i. sicut enim inquit. de cõstitĳ. translato. de rescrip. inter cetera.
¶ Qui similes sunt in culpa debent esse similes etiam in pena. C. de epis. & cleri. l. si quenq̃. & quod ibi nota.
¶ Cum quid ꝓhibetur cõceditur uel statuitur & eius simile. ff. de iudi. l. sed & si restituatur. § ex quibus. ff. man. l. si. §. fina. & ff. si serui. uen. l. loci. §. i.

¶ De similitudine creature ad deũ. uide per. s. Tho. in pri. par. q. iiii. ar. iii. & in summa contra genti. li. ii. q. xxix.
¶ De similitudine corporalium & spũalium. Idem in. iiii. di. ar. v.
¶ Similitudo dei que est in anima pot cõsiderari dupliciter. Idem in. i. di. xxxvi. ar. iii.
¶ Similitudo quõ diuiditur cõtra imaginez & quõ non. Idem in. ii. di. xvi. ar. iiii.
¶ Similitudo agentĳ dupliciter est in patiente. Idem in. iiii. di. xliiii. ar. xxxi.
¶ Similitudo rei cognite tripliciter est in cognoscẽte. Idẽ in. q de q̃libet. q. xi. ar. xiii. ars. iii.
¶ Non refert an aliquid fiat uel eius simile. ff. man. l. si. xxxvii. di. nemo.
¶ Aliq̃n aliquid est simile alicui sed non ꝑ omnia. ff. de pigno. act. l. si cum uenditor. §. fi. & ff ad legẽ iul. pecu. l. sacrilegii penam. §. fi. & tũc non ꝓcedit ar. a simili. ff. de iniust. rup. & irri. testa. l. iii. & ff. de rei uen. l. si nauis. xxxiiii. di. relatum. xxxviii. q. i. sicut. vide Io. an. de ꝑben. cum qui. super uer. simili & co. ti. non potest. li. vi. in iii. glo.
¶ Similitudo aliquãdo est per cõtrarium. ff. q. mo. usufru. amit. l. si fructuarius messem. ff. de re. diui. l. aristo.
¶ Unus dicit simile alius dissimile cui incũbat ꝓbatio. nõ. Archi. xx. q. ii. si quis. & de excep. cum inter. quod nõ. xxiiii. di. deo. xxviii. q. i. sic enim. Spe. ti. de dispu. §. post hꝰ.
¶ Simile iuris non scripti debet iudicari. nõ. C. que sit lon. cõsue. l. i. gl. pe. & ibi Cy. in. iii. oppo.
¶ Similitudo est diuersorũ eadem rõ. Bal. in. l de q̃bus. ꝓ restat uidere. in. iiii colũp. ff. de legi.
¶ In maleficiis & penis maleficiorũ licituz est ꝓcedere de similibus ad similia. & illa dicant similia in quibus ꝑ omia reperit eadem rõ. ita dicit Bal. in. l. si quis nõ dicã rapere. C. de epi. & cler.
¶ Qualiter intelligat statutum ꝙ ꝓcedat de similibus ad similia. nõ. Bal. in. l. ii. C. de legi.
¶ Similia sunt illa quorũ qualitas est una. Bal. in. l. i. C. que sit lon. cõsue.

Simonia In spũalibus etiam si ꝑ uiaz cõditionis ꝑlatus inuitatur ad lucruz cõmittitur simonia. Bar. in. l. ticio centum. ff. de cõdi. & demon.
¶ An dans pecuniã epõ ut non det indigno beneficium cõmittat simoniam. Archidia. i. q. ii. q̃ pio. ubi uide.
¶ An omnis recipiens pecuniã ꝓ sacramentis cõmittat simoniam. glo. & docto. de ꝑben. significasti. de sepul. ad abolendam. de simo. suam. & c. ad apostolicam. & c. non satis. vide glo. i. q. i. iudices.
¶ An si abbas dat pecuniam uni ut fiat monachus cõmittatur simonia. vide Io. an. in. c. fi. de simo. de offi. delega. ex parte. i. q. i. apľica. in fi. i. q. iii. saluator. i. q. i. ordinatiões. de pact. cũ pridem. in. ꝓ. pactiões. de iureiur. & si Christus. glo. de cleri. non resi. c. i. li. vi. glo. de simo. tua. i. q. i. cui. ubi uide.
¶ Simonia mentalis non inducit restitutiõem sed sola penitentia deletur. glo. & docto. de simo. c. fina.
¶ An simonia mentalis ꝓprie sit simonia. glo. d

offi·dele·ex parte·i·q·i·apl'ica·

¶ An dare pecuniam alicui ut non cōmittat simoniam sit simoniacū·vide Archi·i·q·i· ordinatiōes·Io·an·de simo·cum in eccl'ia·

¶ An sit simoniacum dare pecuniam ut qs recipiatur a cōfraternitate ad pauperes alendos·Io' an·de simo·dilectos·ii· Archidia·xlii·dis·c·i' ubi uide de hoc·

¶ Pecunia data p matrimonio nō inducit simoniam·glo·de simo·cum in eccl'ie·quam habes qui ma·accu·pos·significante·plena glo·xxxii·q ii·honorant·glo·& Archi·xxiii·di·§·his ergo·glo i·q·i·quicqd·

¶ Tempore dñi nostri Iesu Christi non erat p hibitum uendere rem sacram·vide Archi·xi·q· iii·abiit iudas·

¶ Depositus ex cā simonie est infamis·glo·d' simo·licet hely·i·q·iii·c·fi·

¶ Simonia pōt sumi late| stricte| & strictissime Archi·i·q·i·c·ii·

¶ Si dispositio iuris cōis deducatur in pactum in traditiōe spūalium non inducit simoniam·gl'·& Inno·de consti·cum·M·glo·de rescrip·ad audientiam·glo·de elect·significasti·glo·de pben· significatum·de resti·spo olim·i·in glo·ii·tex·d' cle·non resi·ex pte·ii·de simo·Iacobus·uide tex· i·q·iii·ex multis·

¶ In eodem genere simonie plus peccat dans q̄ recipiens·Io·an·de sta·reg·c·ii·

¶ An sit simoniacum dare regi pecuniam ut consentiat electioni epi· vide nō·in·c·ii·de confes·in glo·fina·

¶ An ex uenditiōe iuste sententie cōmittatur simonia·i·q·iii·uendentes·in glo·ii·tex·de purga·cano·c·fi·

¶ An sit simoniacum renūtiare beneficio ut detur alteri·glo·i·q·i ordinatiōes·viii·q·ii·aplica· in glo·i·melius per Archi·i·q·i·c·ii·de offi·de·leg·ex parte·i·

¶ An dans pecuniam pro redimenda uexatiōe sua cōmittat simoniam·glo·de simo·dilectus·gl' i·de ui·& hone·cleri cum ab omni·glo·de pact·cum pdem·in uer·illicite·Aliqd per Inno·de insti·cum uenissent·in uer·concessiōem·glo·i·q· iii·quesitum·

¶ Ex simonia cōmissa etiam in simplici beneficio efficitur quis irregularis·Io·and·de sta·regula·c·ii·

¶ An officiales curie romane cōmittant simoniam accipiendo pecuniam p litteris beneficii· Io·an·in·c·i·de simo·

¶ An canonicus uadens ad horas canonicas solum ut habeat distributiōes cōmittat simoniam· nō·in·c·i·de cle·non resi·li·vi·in glo·penult·Archi·i·q·ii·sacerdotes·Hosti·de uer·signi·olim· lxxxi·di·psbiter·lxi·di·qui pderit·de pben·significatum·ubi do·Car·flo·in·iiii·q·& se·

¶ An adipiscens dignitatem per metum illatū ab amicis suis sit simoniacus·nō·i·q·vi·c·i·in gl' fi·que tenet q non·

¶ An modus appositus in traditiōe spūalium inducat simoniam·gl'·q non·de ser·nō or·eo liberatus·glo·de resti·spoli·olim·i·vide nō·ut eccle·benefi·c·i·

¶ Qualiter simoniaci potius dicti sunt a simone q̄ a gregi·Archi·i q·i·§·quia ergo·glo·de simo·sicut pro certo·

¶ Quid sit simonia·glo·i·q·i·in summa·glo·d' simo·c·penul·docto·eo·ti·nemo·s·Tho·scda scde q·c·& in·iiii·di·xxv·

¶ An pactum dandi spūale p spūali possit interuenire sine uicio simonie·Archi·i·q·ii·q̄ pio·

¶ An dans pecuniam ut obtineat papatum possit post electiōem repelli tanq̄ simoniacus·glo·lxxix·di·si quis pecuniam·Io·an·de homi·p humani·li·vi·ubi etiam ponit qd de optinente Imperium p pecuniam·

¶ An dare pecuniam testi·p ferendo testimonio sit simoniacū·Hosti·de simo·tua·

¶ An cōcedens spūalia per amorem & beniuolentiam cōmittat simoniā·nō·l·di·clerico·in glo· ii·i·q·i·si qs coactus·in glo·ii·

¶ An papa cōmittat simoniam·Archi·xii·di·c· i·glo·lxxxii·di·psbiter·in uer·denarium·glo·i·q vi·c·fi·glo·de pact·cum pdem·glo·de of·del·ex pte·Pau·in cle·i·§·i·de sum·tri·

¶ Que differētia sit inter simoniam & crimen lese maiestatis·glo·xv·q·iii·sane·tex·de simo·per tuas·

¶ An dare pecuniam ut qs fiat cōuersus sit simoniacum·glo·& Inno·de testi·c·ii·Archi·i·q· ii·q̄ pio·ubi uide·

¶ Simonia dicitur esse species heresis·tex·ii·q· v·q̄to·Inno·de simo·quotiens·tex·eo·ti·p tuas· vide Archi·vi q·i·§·sed licet·&·i·q·i·fertur· & quod ibi nō·Adde·i·q·ulti·c·fina·i·q·i·cito· &·c·Petrus·Adde·s·Tho·in·iiii·di·xxv·

¶ An sit simoniacum dare pecuniā magistro ul' epo ut inducat ferias·Arch·de conse·di·iiii·c·i·

¶ Simonia non cōmittitur cum deo·vide dans pecuniam pauperi p redemptiōe ieiunii non cōmittit simoniam·glo lxxxii·di·c·i·in uer·denarium·i·q·i·in summa·glo·i·q·i·ordinationes·& ibi Archidia·

¶ Simonia est peccatum irregl'aritatis·scdz·s· Tho·scda scde·q·c·ar·i·

¶ De simoniace acqsitis non possit fieri elimosina sacrificium uel oblatio·Idem scda scde·q· xxxiii·ar·vii·

¶ Simonie pena est cōueniens quam ponit·s· Tho·scda scde·q·c·ar·vi·&·iiii·di·xxv·ar·v·

¶ Simonia non est peccatum in spūm sanctum dicitur tamen heresis & simoniaci heretici·in p alleg·q·xxv·ar·v·

¶ Simoniam cōmittit qui dat pecuniam p baptismo·Idem scda scde·q·c·ar·ii·

¶ Simoniam cōmittunt pmutantes eccl'iastica beneficia·plātus tamen ex officio suo talem permutatiōem pōt facere absq3 simonia·Idem in·iiii· di·xxv·ar·v·

¶ Qui accipit pecuniam uel pbendam p missis cantandis non cōmittit simoniam·Idem scda secunde·q·c·ar·ii·

¶ Clericus uendens crisma cōmittit simoniam i·q·iiii·si quis pbendas·i·q·i·dictum·vide de simo·non satis·

¶ An sit simoniacum cōferre spūale uni cōtemplatiōe alterius·nō·l·di·clerici·in glo·pe·

¶ An preces inducant simoniam·vide glo·viii q·i·moyses·de eta·& qua·tuam·de electio·per

inquisitióem·glo·ii·q i·ordinatióes·gl·i·q·i·qui
busdam·&·i·q·v·non itaq·in glo·|glo·viii·q·ii
in summa·glo·pe·l·di·de clerico·

¶ Gratis datum p spūalī non inducit simoniaz
Io·an·de simo·c·i·tex·eo ti·dilectus·ii·

¶ An dare pecuniam p expeñ·factis in acqui-
sitióe beneficii & ut beneficiatus renuntiet sit
simoniacum·Inno·de renunt·sup hoc·in·§·pecu
nie·vide de pact·cum pdem·

¶ An dare pecuniam p officio seu dignitate se
culari sit simonicum·glo·i·q·vi·sicut·i·q·iii·c·si
na·in gl·vide Inno·ne pre·ui·su·c·i·Io·an·de bo
miq·c·i·li·vi·gl·xv·q·ii·obseruandum·

¶ Eps paup exigens pecuniā p Balsamo emen
do ad cóficiendum crisma non cómittit simoniā
Arch·i·q·i·placuit·

¶ An eps dispenset cum illo cum quo cómisit
simoniam in ordine uel beneficio· uide glo·i·q·
v·psentium·Archi·i·q·i·statuimus·

¶ Simonia dicitur rapina·i·q·i·sanctitum·

¶ An cómittat simonia in quolibet officio ec-
clesiastico·puta pulsandi campanas uel luminib·
glo·i·q·iii·multoruz· & ·c·saluator· Io·an·de si-
mo·consulte·

¶ An medicus uel magister recipiens pecuniaz
pro suo artificio cómittat simoniam· glo·i·q·
iii·saluator·

¶ An faciens se clericari sub spe habendi bene
ficium als non facturus cómittat simoniam·gl·
lxx·di·b ad nos gl·lx·di·gd pderit·ea·di·§·sed
si aliud·glo·xvi·q·ii·per laycos·de simo·cum nó
deceat·Io·an·de elect·uenerabilem· Et quid de
seruiente prelato sub spe beneficii an comittat si-
moniam ipse uel prelatus cóferens p beneficio
sibi impenso·s·Tho·scda scde·q·c·ar·v·& ibi
uide an dans beneficiuz intuitu cosanguineatis
cómittat simoniam·

¶ An exigens pecuniā p collōne beneficii post
ipsius collōnem cómittat simoniam·glo·in uer·
uendidit·i·q·i·qui studet glo·in uer·subsidii·i·q
ii·§ pio·Io·an·de testi·ueniens·Archi·i q·ii·sic
glo·de simo·tua·

¶ An & qualiter cómittat simoniam dans pe-
cuniam ne impediatur in epatu uel prebenda·&
qliter non·uide per·s·Tho·scda scde·q·c·ar·ii·

¶ Dans pecuniam p oronum suffragiis impe-
trandis aut pdicatoribus & celebrantib diuinū
officium aut facientib pfessionez in funere no
cómittit simoniam·Idem scda scde·q·c·ar·iii·

¶ Quomó uendens uel emens uasa ecclsiastica
cómittat simoniam uel non·s·Tho·scda secúde·
q·c·arti·iiii·

¶ An ypocrita faciens bona spūalia pter hu-
manam laudem cómittat simoniam·Idez scda se
cunde·q·c·ar·v·

¶ Simoniacus cóiter putatur eo q per simoniā
acquisiuit·Idem scda scde·q·c·ar·vi·

¶ Códitiones per quas quis inducit ad fidem
non inducunt simoniam·glo·xxxii·q·iiii·dz bo
mo·glo·i·q·ii·§ pio·

¶ An dare pecuniam layco ut cósentiat electiói
uel psentationi sit simonia·tex·de simo·cum es-
sent·nō·de confes·c·ii·in glo·fina·tex·& docto·
in·c·ueniens de testi·

¶ An monasterium exile & depauperatū reci-
piens monachum sub pacto ut adducat secuz &
manducet·cómittat simoniam· vide gl·de simo·
non satis·Inno·eo·ti·tua·gl·i·eo·ti·qm·i·q·ii· in
summa·& ibi uide p Archi·

¶ An medicus recipiens pecuniā p sanitate có-
mittat simoniā·gl·i·q·i·q studet·

¶ An ambitio inducat simoniā· vide Hosti· de
pben·q intantū·

¶ An simonia cómittatur dando pecuniaz p ho
spitalibus·tex·cum glo·i·q·vii·c·ii·circa fi·

¶ Códitio spūalis apposita in traditióe rei spūa
lis inducit simoniam· Innoq· de ser· non ordi·
eo libentius·

¶ Simonia cómittitur etiam in annexis spūali-
bus·tex·de re·pmu·qsitum·ii·q·iii· p totū·

¶ An interuentus pecunie possit in spūalibus có
mittere simoniam ex pte alterius tm·glo· pe·i·q
iii·quesitum·glo·i·q·i·in summa·glo·xxxii·q·v·
pposito· glo· de simo· dilectus·i· glo·de pact·
cum pridem·

¶ An dans pecuniam epo ut ordinet aliquē sine
uicio simonie cómittat simoniam· docto· de si-
mo·cum in eccl'ie·

¶ An liceat dare pecuniam p baptismo si aliter
haberi non potest·glo·& doct·i·q·ii·baptizādis

¶ An sit simoniacum fuire epo ut sibi conferat
beneficiū·glo·& Io·an·de simo·cum essent· glo·
i·lxi·di·quid pderit·glo·penul·i·q·i·sunt nónul
li·glo·& Arch·i·q·i·ordinatióes·Adde Genze·
in clem·i·de re·eccle·non alie·de simo·tua·vide
do·An·eo·ti·ex tue·

¶ An laycus mediator simonie sit simoniacus·
tex·q sic·i·q·i·si qs eps·

¶ An iudas uendendo saluatorem nostrū cómi
serat simoniam·glo·& Arch·i·q·i·qui studet·xi
q·iii·abiit·

¶ An simoniacus sit suspensus ipo iure·glo·i·q
i·reperiunt·glo·& Archi xxxii·di·ad hec· glo·
& Archi·l·di·de his·ii·

¶ An dare infideli pecuniam ut se baptizet sit
simoniacum·glo·& Archi·i·q·ii·§ pio·Io·an· de
simo·dilectus·ii·glo·xxiii·q·iiii·in summa·

¶ Redimere pecunia id qđ est debitum de iure
diuino non est simoniacū·nō·vii·q·i·§ periculo
sum·in glo· pe·

¶ An sit simoniacum dare pecuniam electori-
bus ut eligant quem als erant electuri·uide gl·
de simo·nobis·

¶ An liceat dare pecuniam alicui malo prelato ul
sacerdoti ut renuntiet beneficio ad finem ut bo
no & idoneo cóferatur·uide·i·q i·reperiunt·nō
de simo·tanta·

¶ Uiolenter tenens rem eccl'ie pōt dici simonia
cus·glo·i·q·iii·res eccl'ie·

¶ Non dicitur uera nec ppria simonia nisi pa-
ctum ptium interueniat·no·de cle·non resi·c·i·
li·vi·in glo·pe·

¶ An possit dari aliquid in traditióe spūalium
sine uicio simonie·Archi·i·q·i·eos·

¶ An ratificans actū simoniacum dicatur simo
niacus·nō·de simo·sicut·in gl·fi·

¶ Quedam sunt simoniaca q pbibita| quedam
pbibita q simoniaca·glo·de iureiur|·& li xpus·
glo·de pact·cum pridem·glo·& docto·de of·de-
le·ex pte·i·Hanc tamen distinctióem uidi dam
nari p theologos Parisieñ·

¶ An obtinens beneficium non precibus alienis sed suis cōmittat simoniam. & sic an liceat alicui ꝓ seipso preces porrigere. vide glo. i. q. i. ordinatiōes. que uidet cōcludere ꝙ sic. si est dignus exemplo Petri qui dixit Quid ergo erit nobis. vide glo. i. q. i. q̄busdam. & c. epiphaniū. §. nō. staq̄. vbi glo. Adde. s. Tho. in. iiii. di. xxv.

¶ An eps dans clerico licentiam eundi ad studium per pecuniam cōmittat simoniam. nō. glo. xxxvii. di. de q̄busdam. que dicit ꝙ non. licet sit turpe lucrum. Idem do. Car. in clem. i. §. sane. ii. de sta. mo. in pe. & ulti. q.

¶ An sacerdos accipiens pecuniam ꝓ celebratione diuinoꝝ cōmittat simoniam nō. gl. & doct. de ꝑben. significatum. de sepul. abolende. bo. gl. i. q. i. iudices. Ad materiam uide Inno. ne prela. ui. suas. c. iii. qui dicit ꝓ anniuersario uł celebratiōe missarum non debere aliq̄d dari legari uel ꝓmitti. de quo per Hosti. in sum de simo. §. generaliter. ꝟ. non tamen.

¶ An uendens iusticiam uel sniam cōmittat simoniam. glo. i. q. iii. uendentes. cōcludit ꝙ non. als tamen est graue peccatum. nisi ea esset ecclesiastica uel spūalis tunc enim esset simonia. uł de docto. de ui. & hone. cle. cum ab omni. xi. q. iii. non licet. i. q. i. c. penul. & fi. Innoc. in. c. i. ne prela. ui. suas. ubi tractat an liceat uendere iurisdictiōem.

¶ An cōpositio facta super lite beneficii inducat simoniam dic ꝙ non. si fit auctoritate superioris. secus si ex ꝑtium conuentiōe. tex. est pulcher. & ibi nō. de ꝑben. nisi.

¶ An renuntiatio bñficii facta ea intentiōe ut illud certe ꝑsone conferat fit simoniaca. nō. glo. & docto. de ꝑben. dilecto. i. q. i. ordinatiōes. in glo de offi. deleg. ex parte. ii. ubi tex. cuꝫ gł. viii q. i. aplica. in glo.

¶ An carnalitas uel cōiunctio sanguinis inducant simoniam. nō. glo. ut ec. benefi. c. i. de eta. & qua. tuam. i. q. i. si quis neq̄.

¶ An simoniacum sit dare pecuniam ꝓ ingressu religiōis. nō. glo. & docto. de sta. regu. c. ii. de simo. non satis. & c. cum in eccłie. & c. de regularibus. ubi casus. & eo. ti. ueniens. & c. qm. uid i. q. ii. ꝑ totum. & q̄d dixi. s.

¶ An simoniacus in beneficio possit absolui si non renuntiet. uidet ꝙ non. de renun. post translatiōem. in glo. magna. de simo. de regularibus. in glo. & c. se. de elect. si alicuius. ubi tex. cum glo. facit. i. q. v. ꝑ totum.

¶ Quomō cōmittatur simonia mentalis & quō tollatur. glo. i. q. i. repertunt. bene facit glo. q̄ clerici. non resi. c. i. li. vi. de hoc etiam nō. in. c. fi. de simo. & in. c. tua. eo. ti. ubi tex. cū glo.

¶ Pro modico non cōmittitur simonia. uide de simo. & si questiōes. & q̄d ibi nō.

¶ An dare uel assignare alicui pecuniam uł pensiōem donec adeptus fuerit beneficium tanti ualoris sit simoniacum. nō. docto. in clem. i. de re. ec. non ali. ubi per do. Car. in. xvii. q.

¶ An sacerdos audiens cōfessiōem possit licite aliquid accipere. vide Hosti. in sum. de peni. §. in quo teneat. ꝟ. tercio tenet.

¶ Qua pena puniat mediator simonie. nō. i. q. i. si quis eps. & i. q. iii. c. ulti.

¶ An dare spūalia & recipere tēporalia ad sumptus & sustentatiōem sit simoniacum. tex. & glo. ꝙ non. i. q. i. iudices. quod facit ad materiā annatarū quas recipit curia romana. cōtra eaꝝ tamē receptiōem multum facit. i. q. iii. saluator. & c. ex multis. de q̄bus late dixi in libro meo contra impugnātes auctoritatē sedis aplice.

¶ Simonia maxie uidet damnari in regno Francie. tex. i. q. i. fertur.

¶ An recipere gratis oblatum sit simoniacū. uidetur ꝙ non. xxiii. di. de eulogiis. & ibi glo. i. q. i. baptizandis. ubi etiam glo tex. i. q. i. quicq̄d. & c. placuit. iii. melius. i. q. ii. in prin. & §. sed & als ud. & c. i. & c. q̄ ꝑ pio. & se.

¶ Qua pena puniet faciens se ordinari ab epo simoniaco. uide de simo. per tuas. ii. i. q. i. si quis a simoniaco & ibi glo. & c. se.

¶ An simoniacus recipiat caracterem. glo. i. q. i. ordinatiōes. videt cōcludere ꝙ sic.

¶ Quis dispenset cum simoniaco in ordine. dic ut nō. in. d. c. ordinatiōes. glo. & doct. de renun. post translatiōem. ubi concludit ꝙ solus papa. Adde quis possit dispensare cum simoniaco. i. q. iii. ex multis. ubi glo. & i. q. v. ꝑsentium in glo. de simo. ex insinuatiōe.

¶ An dare uel accipere pecuniam ut ordinādus non ordinet uł ut electus non cōsentiat electiōi sit simoniacum. glo. ꝙ sic. de simo. nemo. i. q. i. §. quolibet ergo. & §. qui autem.

¶ An dans bona eccłie eo pacto ut inde sustentetur uł ut admittat in fratrem illius eccłie & illa bona cedant sibi in prebendam sit simoniacus. tex. uidetur ꝙ sic. de simo. tua. glo. i. q. ii. si quis.

¶ An sacerdos locans operas suas in aliq̄ ecclia ad dicēdū diuinū officiū siue celebrādū cōmittat simoniam. nō. Inno. ne ꝑla. ui. suas. c. iii. ubi cōcludit ꝙ non. dūmodo non interueniat pactio ꝙ ꝓ diuinis recipiat sed uel ꝓ mora quam ibi trahit uel ꝓ expen. uel ꝓ recōpensa damni q̄d patitur aliunde uel in retributiōem laboris. de quo uide per Hosti. in sum. de simo. § qualiter. ꝟ. non tamen intelligas. ꝟ. sed caueat sacerdos.

¶ An emere officiū hostiarii uel aliud officiū in ecclesia sit simoniacū. glo. i. q. iii. in prin. sup. ꝟ. hostia. & c. Saluat. & c. ex mltis. ubi sūt optime tex. cōtra simoniacos.

¶ Cui facienda est restitutio pecunie simoniace nō. gl. q̄ simo. q̄ hec. & c. audiuim⁹. & c. ueniēs. i. q. iii. si quis dator. in glo. in auten. de sanc. episc. §. si uero laicus. & §. sed neq̄.

¶ An simonia possit tm̄ cōmitti ex una ꝑte et nō ex alia. glo. i. q. iii. quesitum.

¶ An emere uel uēdere res eccłie sit simoniacū nō. glo. i. q. iii. saluator.

¶ An dare aliq̄d uł recipere ꝓ datiōne pallii sit simonia. dic ꝙ sic. i. q. ii. nullus abbas.

¶ An cōcedere decimas ꝑ pecuniā sit simoniacū tex. cū glo. ꝙ sic. i. q. iii. altare.

¶ An consecrare eccłias uel altaria ꝑ pecuniaꝫ sit simoiacū. dic ꝙ sic. q̄ simo. cū sit rōna. i. q. iii. si quis ꝑbēdas tex. & gł. i. q. iiii. eccłia. xviii. q. ii. eleutherius. vbi tex. cū gł. adde q̄d dixi. s. sub dictiōne epus cōsecratio.

¶ An dare pecuniā ꝓ electiōe uel ut decreto electiōnē subscribat uł ut electiōi nō resistatur

sit simoniacum. dic q sic de quo. i. q. vi. p totum et maxie in. c. si quis eps. et. c. q studet. et. c se.

¶ Que sit pena simoniace pmoti. dic depõnis. i. q. i. p totũ. i. q. v. c. i. et quasi p totũ. i. q. vii. c. ii.

¶ An subditus non premissa monitione possit accusare platum suum simoniacuz. glo. uidet dicere q sic. i. q. vii. requiritis.

¶ An infames et criminosi admittantur ad accusandum et testificãdũ in crimie simonie. uidet q sic. de simoni. tanta licz beli. et. c. p tuas. glo. ii. q. i. in primis. vi. q. i. in summa.

¶ An simoniace ordinatus possit ordinatorẽ suum de simonia accusare. glo. vi. q. i. §. porro.

¶ An pactio de prestando iuramẽtum si quis eligatur in platum inducat simoniã. nõ. viii. q. iii. in summa.

¶ Promittere se facturum remissionẽ canonicis uel indulturum qd male gestum est si eum elegerint est simoniacum. tex. nõbilis. viii. q. i. c. i.

¶ An dare tẽporalia pro uita eterna uel pro remissione peccatorum sit simoniacum. dic q non si datur p moduz elimosine dañ. iiii. uide sanc. tho. in. i. ii. di. xxv. facit quod dixi. s.

¶ An encennia seu munera inducãt simoniã. uide. i. q. i. duces. de simo. et si qões.

¶ An sit simoniacum si unus sacerdos hodie celebrat pro alio cuz pacto q ille alia uice celebrat pro eo. dic q non. nõ. in sum. pisa. sub dictione simonia. et. §. quid si unus.

¶ Quid sit munus a lingua in quo cõmittit simonia. uide sanc. tho. ii. ii. q. c. et in. iiii. di. xxv.

¶ An recipere pecuniã p absolutione ab excõicatione sit simoniacũ. sanc. tho. i palle. q. c. ubi dicit generalit q illa spiritualia ad que quis tenet ex officio non licet uendere aut pro eis aliquid recipere.

¶ An committat simoniaz qui debitori suo dat aliquod spũale ut rcipiat sibi debitũ. sanc. Tho. in. iiii. di. xxv. tenet q sic.

¶ An pro receptione canonici ul monaci uel p installatione epi aliquid recipe uel exigere sit simoniacũ. uide nõ. in. c. i. et. c. sicut pro certo. Matheus Iacobus. et. c. ad apostolicã. de simoni. sanc. Tho. in pall. q. c.

¶ An pecunia crismal possit licite rcipi sine uicio simonie. uidet q non. de simo. in tantu. uide in sum. pisa. sub dictiõe simonia. in. §. utrum possint dixi aliquid. s.

¶ An dare laico aliquid ut non molestet uel nõ impediat electionẽ sit simoniacũ. dixi. s. adde de simo. dilectus. sanc. Tho. ii. ii. q. c.

¶ An cõferens beneficiũ cõsanguineo suo principaliter pter cõsanguinitatẽ cõmittat simoniam. dixi aliquid. s. sanc Tho. in dicta. q. c. dicit q talis collatio est illicita non tamẽ simoniaca.

¶ Si apd ecclesiaz sint diuersa cimiteria et taxetur p quanta pecuia quis ponat in tali cimiterio sit simonia. Hosti q sic. de simo. audiuimus. et. c. sicut. ubi uide.

¶ Quid si clerici cõsueuerũt accipe lectũ uel pãnos et huiusmodi moriẽtis et ante portationem faciũt pactũ de redimendo. uide in sum. Pisa. sub dictiõe simonia. §. quid si clerici.

¶ Quid si det pecunia clericis ut uigilent super defunctũ uel dicant psalmos. uide ubi. s. prox. §. quid si datur.

¶ An sit licitũ statuere q pcessio fiat pro pecunia. uid de iuriu. sicut. ii. uid sanc. Tho. ii. ii. q. c.

¶ An simonia sit grauius crimen homicidio. uid glo. de simo. sicut. i.

¶ Ex sola pmissione licet non interuenerit datio cõmittit simonia. nõ. de cõfes. c. ii. in glo. ul.

¶ Simonia est crimen ecclesiasticũ. de fo. cõpe. cum sit. in glo. ul. de simo. per totum

¶ Laicus cõmittẽs simoniã debz excõicari. i. q. i. si quis episcopus. et. c. reperiũtur.

¶ An quis tõsuratus uel recipit habitũ ut eligatur uel ut habeat dignitatẽ aut bñficium sit simoniacus. uide de simo. consulet. et. c. tua. et. c. fi. de offi. dele. ex parte. i. q. i. c. ii. et. c. reperiũtur. xx. q. iii. pñt. de elec. officii. lx. di. c. ii. xvii. q. vi. per laicos.

¶ An sit simoniacũ recipe aliquẽ in canonicuz sic q nichil pcipiat donec alii sint pbendaz assecuti. uide de cõsti. cum. m.

¶ An auctoritas superioris excuset a simonia. uide de pac. cum pridem.

¶ An liceat audire missam sacerdotis simoniaci xxxii. di. nullus. et. §. ueruz. et. c. pter hoc. xxi. q. i. multi. xv. q. ii. c. i.

¶ An cõsuetudine possit induci q pro sacramẽtis uel sacramẽtalibus aliquid accipiat. et sic an nõ sit simonia. uide de sepul. c. pe. de simo. cuz in ecclesia. et. c. ad apficam. i. q. iii. c. ulti. lxiii. di. quia facta.

¶ An dare pphanũ ut fiat sacrum sit simonia. uide de resti. spo. olim.

¶ Simoniacus in ordine si celebrat efficitur irregularis. de cle. ex. mi. si celebrat.

¶ Simoniacus in ordie debet ppria auctoritate cessare ab officio ordinis quia executionẽ nõ habet. i. q. i. ergo. nõ. doc. in. c. nisi cum pridem. §. i tueri. in glo. sup. ℞. dũtaxat. de renũ.

¶ Simonia cõmittit manu lingua obsequio. nõ. in aut. quo opor. epis. §. ii. in glo. pecuniis. collat. i. et. i. q. i. in glo. i.

¶ An simoniacus habeat titulum. nõ. de renũ. nisi cum pridem. §. pter cõsciãm. in glo. dũtaxat.

¶ Cui sit restituendum quod simoniace accipit nõ. de simo. ad hoc. in glo. fi.

¶ An simonia habeat locũ rome. uide glo. i. l. ff. ad. l. iul. de ambi. gl. et bar. ff. de offi. pto. l. barbarius.

¶ Quod simonia est crimen publicũ qd infamat et q pena eius est depositionis. nõ. C. de episc. et cle. l. si quemquam.

¶ Quasi simonia est dare pecuniã q quis fiat tutor al doctor et scolari q secum intret. nõ. ff. de offi. pfec. ur. l. i. §. Itẽ solũ. in glo. in ℞. occupasse.

Simplicitas

Qui sub simplicitatis nomine sacerdotũ stulticiaz excusãt rephẽsiõe sunt digni. xxxvi. di. oportet.

¶ Simplices ad regimẽ ecclesie assumi nõ debẽt xxxix. di. petrus.

¶ An et quãdo simplicitas sit pbanda uel improbãda et an repellat aliquẽ a pmotiõe. nõ. glo. plene. xxxix. di. petrus. vii. q. i. quia frater. et est cõclusio q qdã est simplicitas contraria dolo et quedam est cõtraria prudẽtie. ad idem glo. xvi. q. i. si cupis.

¶ An ꝑpter simplicitatẽ possit quis remoueri a dignitate·glo·lxxiiii·di·epoꝝ·glo·vii·q·i·ꝙ·ff·

Simplex simpliciter

An et qñ casus mixtus comprehendatur sub simplicibus·nõ·Bar·et ibi Bal·in·l·ii·in·prin·ff·de ꝟb·obliga·plene per bar·in·l·si ita scriptũ·ff·de libe·et postu·faciunt nõ·de rescrip·susceptũ·li·vi·de offi·or·dilectus ꝗ ben·cui de non·li·vi·facit·l·solemus·ꝙ·latrũculator·ff·de iudi·adde Bar·in·l·uim passaꝫ·ꝙ·ꝑscriptiones·ff·de adulte·

¶ Quid autẽ ĩ statutꝭ an sub simplicibus comprehendanẽ mixta·uide Ange·in consilio suo·cclix·quod incipit quia cõsultatio·

¶ De significato huius dictiõis simpliciter·uide Bar·in·l·i·in ꝑn·ff·de uul·et pu·nõ·ĩ·l·gallus ꝙ·quidam recte·ff·de libe·et postu·et in·l·i·ꝙ·si quis simpliciter·ff·de ꝟ·ob·Bal·in·l·cum falsum ff·de acqui·here·nõ·glo·in cle·sepe de·ꝟ·signi·

¶ Dispositio simpliciter cõcepta·intelligiẽ rebus sic se habẽtibus·Bar·in·l·quotiens·ꝙ·si duo·ff·de here·insti·

¶ Qui dicatur simpliciter respõdere·nõ·glo·de scruti·c·i·Ia·bu·in·l·ii·C·de iura·calũp·et i·l·cõtra negantẽ·C·ad·l·acquiẽ·et·l·in testamento·C·in pos·lega·Bar·in·q·p eum disputata·que icipit coiter p Italiam sunt statuta·facit qđ nõ·in·l·eũ qui·ff·de iureiuẽ·et in·l·si quidẽ·C·de excep·

¶ Quando et in quo simplicitas sit amplectenda et subtilitas respuenda·uide Hosti·et post eum modernos·de iudi·dilecti·

¶ Inter simplicem loquelam et iuramentũ deus non facit differẽtiam·de pac·c·i·xvii·q·ii·ꝗcumq suffragio·

¶ Cõmittens simpliciter uices suas·totum negotiũ uideẽ cõmisisse·nõ·de off·del·uenerabiẽ·in glo·pe·et·e·ti·sup qõnum·ꝙ·si uero·in glo·i·

¶ Parciẽ simpliciati·ff·de dolo·l·i·ff·de suspecto·l·tutor·nõ·lxxxvi·di·tanta·de re·pmu·cuꝫ uniuersorum·ubi uide plures cõcor·cõtra·xxix·di·c·i·et quod ibi notat archi·lxxiiii·di·eporum ii·q·vi·sancta·et ibi archi·

¶ Simpliciter dictum generaliter intelligẽduꝫ est·ff·de aleato·l·i·ꝙ·qđ autẽ·ff·ad trebell·l·marcellus·ꝙ·quidaꝫ cõtra·ff·ex qui·cau·ma·l·ab hostibus·ꝙ·quod simpliciter·de offi·dele·ꝑterea·in glo·i·ubi de hoc·

¶ Aliud est aliquid esse simpliciter tale·aliud secundum quid·de cõse·di·iiii·non est nobis·

¶ Simplex aliqñ accipitur pro cõposito·et econtra·nõ·ff·so·ma·in rubrica in glo·petatur·

¶ Simplicitas·est amica legũ·nõ·isti·de fideicõ·here·ꝙ·sed quia·ĩ glo·simplicitas·C·de fur·l·manifestissimi·ꝙ·talis itaqꝫ·in glo·simplicior·in autꝭ·de istru·cau·et fi·ꝙ·si uero moriantẽ·in glo·ꝑcedere·de iuriuẽ·ueritatis·ĩ glo·simplicitatꝭ·xxiiii·q·iii·cum sancti·

¶ Quid inportẽt illa uerba simpliciter·et de plano·Bar·in·l·i·ff·de testa·mili·et·l·neqꝫ·ꝙ·deportari·e·ti·ĩ cle·sepe·de·ꝟ·sig·i·c·si·de hereti·li·vi·

¶ Simpliciter·i·sine distinctione·uel plica·ff·ꝑ so·l·coiri·

¶ Simplex quis dicatur·uide in·l·fi·C·de donante nup·

¶ De hoc·ꝟ·simpliciter·uide Bar·in·l·i·ꝙ·si ꝗs simplicit·ff·de·ꝟ·ob·Bal·ĩ·l·f·ĩ ꝑn·C·de edi·ac·

Simul

Illa dicũtur simẽ fieri quorũ ꝑoritas ñ põt depꝑhendi·ff·de sta·ho·l·arethusa·ff·de pac·l·si fundus·ꝙ·si duo·et·l·debitori·ff·de ue·ĩspi·l·i·ꝙ·si mulier·ff·de le·ii·l·cũ pẽ ꝙ·libertis·ff·de re·dub·l·quod pariter·ar·contra ff·si pars here·peta·l·ãtiqui·C·de testa·l·hac cõsultissima·ꝙ·in omnibus·ff·de testi·l·ob carmen·

¶ Quedã sunt que debent fieri simul et non ex ĩteruallo·que nõ·de elec·ut circa·i glo·põe ꝙ una die·li·vi·

¶ Simul sunt que eodem tempore cõcurrunt·ff·de adul·l·nichil·in fi·ff·loca·l·ĩ operis·ff·de duo·re·l·duos·ff·de mili·testa·l·querebatur·

¶ Quid dicatur fieri simul·quid successiue·nõ·Bar·ff·de iniuẽ·l·item apud labeonẽ·ꝙ·sed quid additur·spe·ti·de arbi·ꝙ·si·ꝟ·quid ergo si de quibusdam·

¶ Simul et statim quãdoqꝫ ĩtelligũẽ modico interuallo interposito·ff·de duo·reis·

Simulatio Simultas

Cõtractus ꝑsumitur simulatus in multis casibus·uide glo·in·c·si·de alie·iu·mu·cã·fac·ubi de hoc·

¶ Que dicaẽ exceptio simulationis·uide Bar·in·l·si ex pretio·C·si cer·peta·

¶ Simulatio quãdoqꝫ est licita·xxiii·q·iii·nolo·nõ·ꝙ me·tau·c·i·in·ꝟ·simulauit·xxii·q·ii·utile glo·xxvii·di·qđ interrogasti·glo·de regu·ut clerici·et·c·ex parte·glo·i·di·ius ciuile·xxiii·q·ii·dominus noster·glo·de elec·cupientes·in·ꝟ·malignantium·li·vi·

¶ Simulatio probaẽ hoc ipso ꝙ in instrumento appositum est nomen illius ad quem nõ ꝑtinebat ipsum instrumẽtum·sed ad alium non nominatũ Bal·in·l·cum pater·C·ad uelle·

¶ Inter prohibitos presumiẽ simulata confessio Bal·in autꝭ·si qua·C·ad uelle·

¶ Quid sit simulatio·nõ·C·de iuẽ·et fac·igno·l·pe·in glo·si·

¶ Si unus ex cõtrahentibus simulat·alter non sed credit in ueritate illud esse in mente qđ est ĩ uoce·in potestate eius est annullare actum uel infringere·nisi lex expsse resistat actui·glo·est singularꝭ ĩ·l·a diuo pio·ff de ri·nup·

¶ De natura simulationꝭ·nõ·Bar·in quodã cõsilio suo·quod incipit·petrus incole·et·l·i·ꝙ·hoc interdictum·ff·qđ ui aut clam·Bal·in·l·i·C·plus uale·ꝙ agi·

¶ Duplex est simulatio·quedaꝫ pia·quedaꝫ perniciosa·glo·xxiiii·q·i·officiũ·et ibi remiẽ·

¶ An simulatio sit peccatum·uide sanct·tho·ii·ii q·iii·

¶ An aliquis peccet simulando sanctitatem·uide sanc·tho·in questione de quodlibet·

¶ An occultare peccatum suum sit simulare·uide sanc·tho·ii·ii·q·iii·

¶ Plus ualet quod ĩ ueritate agiẽ ꝗ quod simulate cõcipitur·C·plus uale·qđ agi·in rubro et nigro·C·de transac·l·cum ea·

¶ Simulata equitas duplex est iniquitas·secundũ beatum Grego·quia facit malum et abutitur bono·sm Io·mo·de elec·auaricie·li·vi·Io·an·de cele·miẽ·de homine·super ul·glo·et ibi ponit remiẽ·glo·in cle·i·de reli·domi·

¶ Simultas est latens odium. simultates latētia odia. uide glo. de iur. patro. c. i.

¶ Renuntiari non potest exceptioni simulationis. uide Bar. in. l. nemo potest. ff. de le. i.

¶ Simulata presumit̄ repudiatio. eo ꝙ reptus est quis possidere postea id qđ repudiauit. C. de dona. ībe. l. iii. uide Bar. in. l. post. cōtractum. ff. de do. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. sicuti. §. super uacuum.

¶ An actus simulatus dicatur falsus. uide. ff. de in diem adiec. l. ii. §. cum uenditi.

¶ Alienatio post delictum presumit̄ simulata. ut l. res uxoris. C. de do. inter ui. et uxo. uide plene in. d. l. post contractum.

¶ Si non ualet quod in ueritate agit̄. ualet qđ simulate concipitur. ff. depo. si. l. lutius. et ibi uiđ Bar.

¶ Ad ꝓbandū ꝙ cōtractus est simulatus. bona practica est ꝓbare ꝙ ante est actū q̄ cōtractus fiat. ff. de pac. l. item quia.

¶ Ubi ius non uult actui cōtradici. intelligitur ubi actus est uerus. secus si simulatus. ff. đ trans. l. cum hii. §. sed ciuil̄. ubi tex. et Bar.

¶ De ꝓ. simulare. uide in. l. i. §. dolū. ff. de dolo.

¶ Contractus potest dici simulatus. quando debitū ex una causa transfertur in aliam ex certa scientia. uide. C. si cer. peta. l. si ex precio.

¶ Eo ꝙ quis possidet id quod dicit̄ distraxisse presumit̄ simulatio. nisi ostēdatur titulus nouus C. de distrac. pig. l. et qui. sub imagine. uide Bar. in. l. sub specie. C. de postulā.

¶ Si simulat̄ causa mutui. ubi est alia. aut illa est de p̄terito sed finita. et tūc mutuū trāffertur in illam causam. et simulatio nō obstat. ff. si cer. peta. l. singularia. uide Bar. et Bal. in dicta. l. sub specie.

¶ Contractus ꝓbatur simulatus eo ꝙ nomē alterius est descriptum in emptiōe rei. et ego illaʒ possideo. facit. l. quotiens. C. si qs al̄. uel si. Bar. ff. de do. l. post cōtractum. et. l. multum. C. si qs al̄. uel sibi.

¶ Cautela quādo quis uult facere cōtractuʒ simulatū est. ꝙ anteq̄ faciat illuʒ dicat. et facit illum cōtemplatione causati. ff. de ma. l. iiii.

¶ Contractus simulatus non habet cōsensuʒ ne obligationē ꝓducit in eo ꝙ simulatur. ff. de ac. et ob. l. contractus.

¶ Qualiter ꝓbetur contractus simulatus. uide nōbilia ꝓba Bar. in. l. pacta nouissima. C. de pac.

¶ Notarius scribens cōtractum simulatum punitur pena manus. et imperpetuum est infamis. ſm Bal. in rubrica. C. res inter alios acta.

¶ An simulatio possit ꝓbari per testes. Bal. i. l. i. C. plus uale. ꝙ agi. et in. l. sicut. §. supuacuū. ff. qui mo. pig. uel ypo. sol.

¶ Exceptio simulationis tūc obligat. quādo in ueritate nichil agebat̄. uel agebat̄ aliquid inualidum seu turpe. secus si ī ueritate aliquid agebat̄ in quo poterat fundari obligatiōis substātia. licet caderet ī speciem alterius cōtractus. tex. nō. in. l. lutius titius cū haberet. ff. đpo. si. et ibi Bar. Ex quo sequit̄. ꝙ si id quod debes michi ex una causa. puta dotꝫ uel uēditiōis. uel simili. tu michi ꝓmittas ex causa depositi. si agā ex tali deposito nō poteris michi obicere de simulatiōe. Bal. sup rubrica. C. deposi.

¶ Dicens instrumentum simulatum debet exp̄mere in quo est simulatū. et quare. et sic exprimere moduʒ simulationis. nam id quod pluribus modis fieri potest. debet declarari p intētantem facit quod in simili notat Inno. đ ꝓba. licet causam. facit quod notat̄ insti. de. ꝓbo. ob. §. iteʒ ꝓborum. Bal. in. l. ab anastasio in fi. C. man. Bar. in cōsilio suo. quod incipit petrus incole.

¶ Contractus tunc dicit̄ simulatus quādo pretextu nullius cause celebrat̄ figuraliter. sed non essentialiter. Sed quādo pretextu alicuius cause celebrat̄. et ille cause ex uolūtate ptiuʒ sic se habent ꝙ una eqpollet alteri. hec non est simulatio ut. l. si ex p̄cio. C. si cer. pe. sed si essent cause que non possent ad inuicem equipollere. ut locatiōis et emptiōis. ibi est simulatio. et potest perpetuo opponi. ut. C. plus ua. quod agi. l. euictione. Bal. in. l. sub specie. C. de postulā. plenius ī. l. cum p̄cibus. C. de ꝓba. ubi ponit q̄tuplex sit simulatio.

¶ Contractus dicit̄ simulatus emptiōis. Si qs soluit p̄ciuʒ et incōtinenti illud recipit sub mantello sicut si p̄ciū nullū esset solutuʒ quod intellige quādo fuit adiectū pactū ut preciuʒ illico redderetur al̄ autē restitutio p̄cii nō reddit cōtractum simulatum. ita dicit Ange. in. l. qui sic. ff. de solu. per illam. l. iuncta. l. si quis duos. ff. e. ti. qđ dicit notandum. quia ſm eum declarat. l. per diuersas. C. manda.

Sinagoga Que sit dr̄ia int̄ sinagogā et ecclesiam. uide p Io. an. đ elec. fundamēta su. p ꝓ. militātꝫ. li. vi. ubi uiđ.

¶ An sinagoge iudeorum possint de nouo erigi ant ueteres repari. de iude. iudei.

¶ Extra sinagogā facient nos qui arbitrant̄ obsequiū se p̄stare deo. Io. xvi.

Sinceritas Laudatur sinceritas. ut. ff. de testi. l. ob carmen. in fi. de hoc ꝓ. sincere. uide in. l. et qui sub imagine. C. de distrac. pig. uide. C. de episco. et cle. l. si quemquam.

Sincopa Sincopa de medio tollit qđ empenthesis auget. nōtur. de cele. miss. dolentes. in glo. i. Et de hac figura. et aliis nō. de ꝓb. sig. sorus ubi uide.

¶ De hiis qui dicunt officium p sincopā uel sincopando uerba. uide in prealle. c. dolētes. đ cele. missa. et in cle. i. e. ti.

Sinderesis Nō potest peccare. uiđ sanc. Tho. i. q. de ueritate. q. xvi. ar. ii.

¶ Sinderesis nō potest extingui. ideʒ ea. q. xvi. ar. iii. et in. ii. di. xxiiii. ar. vii.

¶ Sinderesis est uirtus spetial̄. iđ. ii. ii. q. li. ar. iii. et iiii.

¶ Quid est sinderesis. uide per eundem in. ii. di. xxxix. ar. v.

Sindicus sindicatus Sindicus constitut⁹ a conuentu. non eget confirmatione episcopi uel superioris. dicit Inno. de iura. calūp. imperatoreʒ et. e. ti. cum causam. quod intellige. quādo cōuentus habet bona sepata a prelato. al̄ secus. ut nō. Inno. đ rescrip. edoceri. uide in. l. nulli. ff. quod cuiusq̄ uniuer. ubi habet̄. an in sinđ. uniuersiatis

negratur consensus supioris·uide bar·in·l·actor·ff·rem ra·ba·

¶ An sindicatus sit officium necessariū·uide bal·in·l·filius·§·mutus·ff·de ꝑcu·

¶ Sindicus qui ex forma statuti tenetur capere malefactorem satis dicitur conuictus si reperitur homo mortuus & ignoratur quis sit·uid̄ nō·ii·q·iii·libelloꝝ·ubi glo·q̄ non est alibi·

¶ Sindicus iurat de calumnia in animā ꝓpriam & capituli·glo·in·c·ex litteris·de iureiu·& in·c·ꝓsentium·de testi·li·vi·contra·nō·d̄ iura·calum·in ptractandis·glo·lxiiii·di·tibi dño·Inno·in·c·fi·de iura·calum·glo·in·c·ii·eo·ti·li·vi·bar·in·l·qui bona·§·si quis·alieno·ff·de damp·infect·ubi omnino uide·

¶ Sindicus constitutus ad uniuersitatē causarū non tenetur satisdare·glo·insti·de satisdan·§·sin autem·

¶ Sindicus ciuitatis pōt agere pro legato facto pauꝑibus·bar·in·l·ciuitatibus·ff·de le·i·

¶ Sindicus ciuitatis uel collegii pōt interuenire in cā criminali·ut·l·tam collatores·C·de re mili·libro·xii·

¶ Sindicus ciuitatis qui ex forma statuti tenet̄ denuntiare maleficia non excusatur licet non fuerit in dolo uel lata culpa in ꝑquirendo malefactorem quando requiratur exactissima diligentia·dictum est bal·in·l·si quis non dicam rape·C·de epis·& cleri·

¶ Sindicus qui tenetur denuntiare maleficia excusat consociū si soluit penā eo ꝙ non denūtiauit·bal·in·l·i·C·de condi·fur·

¶ Sindicus non tenetur denuntiare mortē banniti qui ex forma statuti potuit impune occidi·bal·in·l·si quis in graui·§·si tamē·ff·ad sille·

¶ Sindicus qui denūtiauit maleficiū & apposuit testes qui nesciunt factuꝫ ut reus absoluat̄ dicit̄ preuaricator·bal·in·l·athletas·§·calūniator·ff·de his qui nō·infa·

¶ An sindicus constitutus a capitulo cum uoluntate prelati uideatur constitutus ab utroqꝫ·scilicꝫ a prelato & capitulo·Inno·uidetur sentire ꝙ sic·in·c·i·ne sede uacan·ar·ff·de procura·l·talius·§·sed & filia·

¶ A snīa sindicatoris non pōt appellari·nō·in·l·nulli·C·quo·ap·non reci·ubi Cy·bar·bal·et Ang·dixi pridie in facto·

¶ Quando sindicus constitutus ab uniuersitate cum ptāte obligandi uniuersitatem & singulares obligauit singulares·an poterūt illi singulares cōueniri·bar·i·l·sicut·ff·ꝙ cuiusqꝫ uniuer·& l·iiii·§·si actor·ff·de re iudi·

¶ An sindicus constitutus ab abbate & cōuentu possit a solo abbate reuocari·uide bar·in·l·ꝙ si actor·ff·ꝙ cuiusqꝫ uniuer·

¶ Sindicus qui tenetur ex statuto denuntiare malefactorem si non denuntiauit iam ab alio denuntiatam·an excusetur a pena statuti·uide bar·in·l·i·§·eleganter·ff·de libe·agno·uide moder·in l·sororem·C·de his qui·ut indigni·adde bar·in·l·diuus·ff·de custo·& exhi·reo·

¶ An finito officio sindici is qui separat litem cuꝫ eo possit dicere malle se cum illo q̄ cum alio litigare·uide·ff·de ap·l·creditor·§·si·

¶ An sindicus uniuersalis sit legitimus adminis-trator·& an equipet̄ tutori uel procuratori·uide bar·in·l·iusiurandū & ad pecunias·§·defensor·ff·de iureiuran·

¶ An nomina consiliarioꝝ debeāt poni in sindicatu·bar·in·l·i·ff·de albo scri·bar·& bal·i·l·si qua·C·de uendi·re·ad ciui·ꝑti·adde ꝙ sindicus debet collegialiter constitui·de consti·cuꝫ omnes·Speti·de sindi·ꝓ·quid si unus·ad materiam uid̄ Speti·de sindi·ꝓ·iteꝫ opponit̄ ꝙ nomina·& ibi plene p Io·an·in addi·

¶ An tpe sindicatus possit queri de eo quod ante sindicatū cōtraxerat uel deliquerat sindicus·uide bar·in·l·ii·§·legatis·ff·de iudi·

¶ Sindicus denūtians maleficiū non motus iusta causa punitur·bar·in·l·cum quidam·§·q̄d dicitur ff·de acq·heredi·

¶ An sindicus constitutus ad tempus teneatur finito tempore prosequi litem a se inchoatā·bar·in·l·ita autem·§·i·ff·de adminis·tuto·facit quod dixi supra·

¶ An sindicus possit litigare cum eo cuius auctoritate creatus est·uide bar·in·l·penultima·ff·de aucto·tuto·

¶ An sindicus qui ignorat delictū esse cōmissum teneatur pena statuti si non denūtiauit·uide bar·in·l·heredi·ff·de his qui·ut indig·& Ange·in·l·& ideo·C·eo·

¶ Cuius etatis debeat esse sindicus·glo·& bar·in l·de pupillo·in ꝓn·ff·de no·op·nū·

¶ An sindicus uel massarius castri uel uille qui tenetur soluere collectam ꝓ omnibus de castro uel uilla possit uendere possessiones non soluentium collectas·uide bar·in·l·creditor fundum·ff·de actio·emp·

¶ Pro sindicis cōmunitatū uel cōmunitatus citandis uide bar·in·l·actuarios·C·de numerari·& actua·li·xii·

¶ Que sit forma constituendi sindicum·bar·in l·i·ff·de albo scriben·glo·in·c·fi·de ꝓcur·Speti·de sindi·§·i·ꝓ·item opponitur·& ibi Io·an·uide doc·de sindi·c·i·

¶ An in constitutione sindici requiratur decretum·glo·in·l·actor·ff·rem ra·habe·& l·nulli·ff·ꝙ cuiu·qꝫ uniuersi·doc·de sindi·c·i·& ibi concluditur ꝙ sic·

¶ Quis dicat̄ sindicus·glo·de sindi·c·i·glo·xvi·q·vii·qm in quibuidam·

¶ An laicus possit esse sindicus ecclesie·glo·ꝙ sic de sindi·c·i·facit de ꝓcura·c·i·li·vi·

¶ An & qualiter sindicus uniuersitatis possit accusare·Cy·in·l·ii·C·qui accusa·non pos·bar·in·l·ii·§·pupillus·ff·de accu·glo·lxxxix·di·iudicatū·

¶ An sindicus qui semel reddidit rōnem de administratiōe teneat̄ iterato eam reddere·uide Io·an·in·c·i·de cle·egro·li·vi·

¶ De officio & potestate sindicoꝝ qui eliguntur ad sindicandos officiales·uide Specu·ti·de sindi·§·i·in fine & ibi Io·an·in addi·adde bal·plene in l·obseruare·C·ꝓficisci·ff·de offi·ꝓcon·& lega·

¶ An sindicus uniuersitatis gn̄aliter cōstitutus possit ea que requirunt speciale mandatuꝫ·bal·in colla·de pace constan·in·ꝓ·nunciū·

¶ Officiū sindicatus est minus publicum·ff·de mu·& ho·l·i·circa ꝓn·& l·error·§·i·

¶ An sindic' uniuersitatis possit noīe uniuersitati

accusare de crimine publico. Io. an. in addi. Speculi. de accu. ℣. item ꝙ non potest.

¶ Sindicus non iurat sine speciali mandato nisi esset constitutus ad uniuersitates causarum monasterii Arch. in c. presentium de testi. li. vi.

¶ Sindicus qui administrationem recipit a lege potest petere restitutionem in integrum sine speciali mandato. secundum Inno. de resti. in integr. suscitata.

¶ In quo differant sindicus. actor. & yconomus nota. ff. ꝙ cuiusque uniuersi. l. i. §. quibus. in glo. sindicus. uide de sindi. c. i. & quod ibi no.

¶ In quibus sindicus equiperatur procuratori. no. ff. ꝙ cuiusque uniuer. l. item eorum. §. actor. i glo. fungitur. ubi uide.

¶ An debeat sat. sdare de iudicato sol. no. in d. §. actor. in glo. de rato.

¶ Cum uniuersitas contrahit non est necesse fieri sindi. presentialiter. bar. in. l. i. §. si aut collegium ff. ad trebel.

¶ Qualiter sindicus constituatur a ciuitatibus. no. bar. ff. ad trebel. l. ita tamen. ff. ꝙ cuiusque uniuer. l. notationum bar. in. l. procuratores. eo ti. li. x.

¶ Si sindicus & comune obligantur in decem. intelligitur sindicus in. v. & comune in aliis. v. uide. l. si pater filio ff. de uul. & pup. uide in autq. causa que fit cum monacho. in glo. ii. C. de episco. & cle. & ibi Cy.

¶ An sindici uillarum teneantur denuntiare maleficia non punibibilia. uide bar. in. l. finali. ff. de publica. & l. i. §. accusationem. in fine. ff. ad turpil. & quod ibi no.

¶ Sindicatus non presumitur stare per officialem nisi fiat protestatio. ut C. de suscep. & archa. l. i. libro. x. & l. placuit C. de colla. fun. patri. li. x bar. in. l. damni. §. sabini ff. de dam. infec.

¶ Quot diebus post finitum officium stat iudex ad sindicatum. uide in autq. ut iudi. sine quo suff. §. necessitatem. colla. ii. & ibi de pena aufugientis ante sindicatum & fugientis durante officio uide ibi.

¶ In sindicatu tenetur iudex qui inter opiniones malam eligit sed minus punitur. bar. in. l. cum prolatis. ff. de re iudi.

¶ Datus ad sindicandum officialem non potest cognoscere nisi de his que gessit in officio. tex. ff. nau. cau. stabu. l. i. & tu. §. idem labeo. Guil. C. quo. ap. non reci. l. nulli.

¶ Officialis non sindicatur pro delicto uiatoris repente uenientis in loco. ff. nau. caupo. stabul. l. licet. §. i.

¶ Licet officialis exerceat officium gratis nihilominus debet sindicari. ff. nau. caupo. stabul. l. licet. in prin.

¶ Officialis non tenetur de sindicatu de facto berruarii sui delinquentis extra officium. ff. nau. cau. sta. l. fi. §. hec actio.

¶ Potestas non potest sindicari de eo de quo constabat antequam esset potestas in loco. ff. de iudi. l. ii. §. legatum. & quod ibi no.

¶ Si iudex male pronuntiat dolo tenetur sed si per imprudentiam. tenetur ad arbitrium sindici. ff. de iudi. l. si filiu. & qui allegat dolum illum probet.

¶ Sindicatur iudex etiam de eo ꝙ male iudicauit incidenter. C. de pac. l. si quis in conscribendo.

¶ Banna que faciunt iudices ante sindicatum. ut si quis debet habere ueniat alias non audietur post terminum nihil operantur. ff. de iudi. l. pars litterarum. alias incipit magistratus. & ibi bal.

¶ Potest sindicari officialis de eo quod commisit durante officio exprimendo ratione officii. glo. ff. ex quibus cau. maio. l. sed & si per pretorem. §. hoc quoque. per tex. in autq. ut diffe. iudi. § si tamen.

¶ In sindicatu de iure comuni est iudex princeps. Item prefectus pretorio. Item episcopus. C. ut omes. tam ciui. quam mili. cause. l. i. in fi. & in autq. ut iudi. sine quo. suf. §. necessitatem. sed hoc hodie non seruatur maxime quo ad episcopos. uide Io. an. in addi. Specu. ti. de sindi. bal. in. l. obseruare. §. i. ff. de offi. proconsul. & legati.

¶ De quibus rebus sindicetur officialis. dic ꝙ de commissis extra officium sindici se non intromittunt & procedunt contra officialem ut alias contra priuatum delinquentem. Guil. in. l. nulli. C. quo. app. non reci. per l. iii. §. penul. ff. nau. cau. sta. bal. in. d. l. obseruare. §. proficisci. in repe. illius. §. si autem finito officio deliquit. hoc non pertinet ad sindicatores ar. ff. ꝙ cuiusque uniuersi. l. item eorum. §. si decuriones. ℣. sed si.

¶ Intra quantum tempus quis sindicetur est determinatum. in dicta. l. i. C. ut omnes tam ciui. quam crimi. bal. in dicto. §. proficisci. tenet ꝙ sic. & an ex tali inquisitione generali possit sequi sententia spetialis sine alia inquisitione. bal. ubi supra. in. iiii. columna.

¶ An offendens officialem uel eius familiam tempore sindicatus puniatur ac si in officio fecisset. bal. in. d. §. proficisci. tenet ꝙ sic. ac si pretextu precedentis officii fecerit.

¶ An officialis puniatur in sindicatu. pena forensis uel ciuis. bal. tenet ꝙ pena ciuis quia est caput ciuium. ff. de testa. tu. l. quod constitutum. C. de incolis l. ciues. libro. x. ita dicit bal. in prealle. §. proficisci. in. viii. questione.

¶ Si tempore sindicatus non reperitur potestas an fideiussores possint retineri. bal. ubi supra. in ℣bo nouo.

¶ An contra officialem in sindicatu sit dandus libellus. dic ꝙ non. C. de sen. expi. reci. autq. nisi. & in prealle. §. necessitate. i. q. iiii. q. a. pro. autq. de contestatione litis. uide glo. in dicta. l. i. C. ut omnes tam ciui. quam crimi.

¶ An puniens malefactorem tempore appellationis debeat de hoc sindicari. bal. in dicto. §. proficisci. in. xii. questione.

¶ An si ex statuto in sindicatu non sit seruandus ordo si fuetur an ualeat. bal. ubi. s. in. xiiii. q.

¶ An officialis teneatur in sindicatu de solo dolo uel de sola culpa. uide in. l. ii. ff. ꝙ quisque iuris. bal. ubi. s. in. xv. q.

¶ An si officialis conueniatur in sindicatu teneatur ad expensas illorum contra quos inquisiuit & absoluit. uide bal. in prealle. §. proficisci. in. xvi. q.

¶ An familia potestatis possit pro potestate in sindicatu testificari. uide ibidem in. xvii. q.

¶ An in sindicatu puniatur qui non uult audire allegationes & probationes. ff. de eden. l. argentarius §. cui autem.

¶ An infirmatus in officio debeat bis sindicari. uide bal. in. d. §. proficisci. in. xviii. q.

¶ An pendente appellatōe iudex qui tulit iniquā sententiam possit conueniri in sindicatu ad sumptus litis·dic ꝙ non·ff·ꝙ quisq̄ iur·l·i·§·i·in glo· ordinaria·

¶ An iudex faciens executionē indelatā faciat litem suam·uide bal·ibi·q·xxii·

¶ An si iudex dedit tenutā tercio & postea reuocauit teneatur illi ad expens·cōtra quem dedit i sindicatu·uide ibi bal·in prealleg·§·proficisci·in xxvii·qōne·

¶ An si data est potestas iudici ut ꝓcedat scđm equitatē an possit sindicari·uide bal·ibi in·xxv·q·& ibi uide si data est potestas officiali arbitraria contra turbatores status an possit minuere penam ordinariam·uide bal·in prealle·§·proficisci·in·xxv·qōne·

¶ An excusetur iudex in sindicatu si pronuntiet de consilio sapientis·bar·ꝙ non nisi necessitetē ex statuto ad sequendum consilium·ff·de re iudi·l·si cōuenerit·bal·ubi supra·dicit hoc uerum qñ consultor est electus a iudice·secus si a partibus·ar·l·si unus·§·ꝑncipaliter·ff·de arbi·ad hoc qđ nō·C· offi·dele·sup questionū·& qđ nōt·Io·an post Inno·eo·ti·si ꝑ debilitate·

¶ An si petatur a iudice ꝙ faciat iustitiam scđm ius & statuta si sequatur tantum statuta possit puniri in sindicatu·bal·in dicto·§·proficisci·in xxxiiii·qōne·

¶ Stante statuto ꝙ sententie sindicoꝝ debeant ferri in presentia ancianorum·quid fiet si anciani nolant interesse·dic ut ꝑ bal·ubi supra·in·xxxvi· questione·

¶ Potestas totam familiam tenetur exhibere in sindicatu & super his que gesta sunt ꝑ potestatem poterit ab eis inquiri·ut nō·Azo·in sum·ti·de asse·qđ nō·C·de testi·l·nimis graue·bal·in·d·l·obseruare·

¶ Officialis regū & ꝑncipū qñcunq placet regi possunt sindicari·in auc·ut iudi·sine quo·suff·§ si quis·& ibi nō·in glo·q̄ incipit·ergo durante officio·bal·in·d·l·obsuare·in pn·

¶ Officialis non debz dimittere famulū suū ante sindicatū seu assessore sed debet expectare ipsuz donec sit sindicatus al' tenet·ff·de offic·ꝓcon·l· meminisse·§·legatꝙ·

¶ Potestas non sindicatur ex delicto assessoris in delictis dolum requirentibus·ff·ꝙ quis·iuri·l· hoc edictum·dic ꝙ potestas sindicatur ex iniusta sñia lata ꝑ assessorem licet nō teneatur ex edicto ꝙ quis·iuri·

¶ Si potestas tenetur in fine officii sui uel i sindicatu ꝑsentare familiā non artat' ad ꝑsentanduz mortuū ul' ex illa cā bannitū·uide·ff·qui satisdacog·l·sed & si decesserit·

¶ Potestas tenetur de facto sui officialis dati i coadiutorem sui officii & si soluat ꝓ eo hz cōtra eum actionē neg·gest·nisi fraudem secū ꝑticiauerit·tex·est·ff·de neg·gest·l·cum alicui·

¶ Si ꝑmissum est iudici ꝙ seruabitur indempnis in sindicatu si sic ꝑnūtiet·uide bar·in·l·uxori·§· si seruū·ff·de sicca·al' est·l·si quis uxori·§·si fugitiuū·ff·de furt·

¶ Si in sindicatu agitur contra iudicem qui tulit sniam iniustā & appellatū fit an interiz possit sindicari·dic ꝙ sic·ff·de alie·iudi·mutā·causa fac·l· quia·§·finali·

¶ Si berruarius ꝑcussit resistentem ultra modū resistentie non tenetur in sindicatu·ff·ad legem acquili·l·quemadmoduz·§·municipal'·quem tex·tene menti·

¶ In sindicatu laudandus est official' si iuste egit & debet audire omnes cōmendationes & omnes clamantes contra eum audiendi sunt·C·de offic·recto·ꝓuin·l·i·

¶ Officialis tempore sindicatus debet stare in locis publicis ut omnibus pateat ius reclamandi contra eum de his que male gessit·C·ut oēs tam ciui·q̄ crimi·l·i·non tamen est licitum illi iniuriā facere illo tempore·

¶ Qui de iure sunt sindici officialiū·ponit glo·i ꝑalle·l·i·dixi aliquid·s·

¶ Sindicandus si artat' de iure ad aliam cautionē q̄ iuratoriā·ut in·d·l·i·

¶ Nulla excusatio releuat sindicandū quo minus tpe sindicatus ꝑfixo a lege uel statuto ibi nō moretur & alibi uadat·ut·d·l·i·

¶ Successor in officio debet de iure defēdere sindicandū ab iniuriis & si sit suspectus de fuga euz custodire·ut in ꝑalle·l·i·

¶ Pendente uno officio electus ad aliud non excusatur a sindicatu primi·ut·d·l·i·

¶ Si cā non finiatur·ī·tpus sindicatus quid fiet uide in ꝑalle·l·i·

¶ Notarii·milites·officiales·assessores·& consiliarii debēt stare ad sindicatū·ꝑ·l·dies·&·l·consiliarios·C·de asses·

¶ Officialis pōt torqueri tpe sindicatus ad inueniendas barratarias·C·de asse·l·nullus·

¶ Officialis tempore sindicatus tenetur exhibere berruarios & alios de quibus fit querela quos secum tenuit in officio qn sindicat'·uide·C·de asse·l·si post depositam·ff·de publica·l·si cum exhibuissent·

¶ Si iudex n̄ damnat in expens·debet de suo resarcire in sindicatu·C·de iudi·l·sancimus·

¶ Si duo sunt iudices in eodem tribunali uel in eadem ciuitate qui possunt pro tali causa adiri ul' etiam uicini sunt iudices superior & inferior·sindicari non potest unus de negligentia si non appareat ꝙ omnes fuerunt negligentes quia potest imputari quare aliū non adiuit·ut·l·pretor·§·si tam uicinū·ff·de dam·infec·ubi bar·

¶ An officialis in sindicatu teneatur ꝓ delicto familiaris cuius ministerio non utitur·ff·de publica·l·i·§·unde queritur·ff·de publica·& ibi uide bartolum·

¶ Penam debet iudex pati in sindicatu quam ipe omisit alii imponer qui erat pena dignus·tex est in·l·nullus·C·de iude·adde tex·in·l·i·in fi·C·de paga·&·l·xpianus·in fi·e·ti·

¶ Si sindicus n̄ denūtiat maleficiū quod tamen est impunibile an cadat in penam·uide bar·ff·de publica·l·si·§·diuus pius·

¶ An sindicus teneatur denūtiare maleficiū qđ ad eius noticiā uenit finito officio·uide bal·in·l· cum ancill·C·de inces·nup·

¶ Si officialis non inquirit ad denuntiationem sindici facit litem suam·bal·in·l·iubemus·C·de ꝓbationibus·

¶ Si ex forma statuti sindicus tenetur denun

tiare pcussiones sanguinolentas excusatur si non denuntiaret percussiones cum modica cutis sciscura notat bal. in l. si predium. C. de edili. actio. post prin.

¶ Sindicum ñ excusat supina ignorantia. ar. l. cũ sex. ff. de edil. edic. & ibi bal.

¶ Si officialis ex forma statuti non debet sindicari nec contra eum inquiri & tenetur nisi p reis quis. unde si apud eum aliquid remanserit de rebus communis poterit de hoc sindicari & contra eum inquiri. argu. l. diuus. §. finali. ff. de pecu. le. & ibi bar.

¶ Si maleficium est cõmissum in confinio duorum territoriorum utriq; sindicus tenet denũtiare. ar. l. si uero. §. q si ex mediano. ff. de his. qui defe. uel effu. uno tamen puueniente satisfactum est iuei. bal in. l. ii. C. ubi de cri. agi opor.

¶ Sindici ñ possunt condẽnare officiales de his que ñ gesserunt in officio uel eius contemplatiõe quia i talibus non sortiunt forũ. ar. l. fi. C. ubi de cri. agi opor. & ibi bal.

¶ An debeat stari dicto sindici si falsum retulit uide bal. in. l. i. C. si aduer. liber.

¶ Si plures cõmiserunt maleficium & sindicus omittat denuntiare unum nõ pdest sibi diligentia adhibita circa denũtiatos, quin puniatur pinde ac si nullũ denũtiasset. ar. l. minoribus. C. de his qui. ut indig. & ibi p bal. in fi.

¶ Sindici non tenent nisi de euidenti calũnia & puniunt extra ordinẽ. bar. in. l. ita autẽ. §. fi. ff. de admi. tu. & l. ab accusatione. §. nuntiatores. & ibi bar. ff. ad turpil.

¶ Sindici q deũtiant maleficia ad instigationem aliorum excusant. uel non sm qualitatẽ psonarum instigantiũ quibus debẽt credere uel nõ. ar. l. athletas & ibi bar. ff. de fal.

¶ Si duo college sindici inciderunt simul in penã quia non denuntiauerunt maleficiũ solutio unius liberat aliũ. bar. in. l. ex maleficiis. §. is quoq;. ff. de ac. & ob.

¶ Excusatur officialis in sindicatu si in leuibus criminib' nõ suauit sollemnitatem iuris & statutorum. bar. in. l. leuia. in fi. ff. de accu. Idem in grauibus si non dolo fiat. bal. in palle. l. obseruare. §. pficisci. in xxxiii. q.

¶ Si sindicus ignarus litterarum faciat sibi scribi p notariũ nomen denũtiandi & locũ & notarius in scriptura erret talis error non nocet sindico non ergo debet puniri sindicus licet error reptatur denũtiatiõis nisi constet q falso fecerit. ut l. diuus. ff. de custo. reo in dubio aũt magis psumit error q malicia ut. C. de his qui si. ascri. l. pe. bal. in. l. errore. C. de erro. aduo.

¶ Priores hñtes arbitriũ non possunt absoluere officialem a sindicatu cum nec pnceps possit nisi dicat. nõ ob. hac. l. ita dicit. bal. in. l. mãcipia. C. de ser. fugiti.

¶ Si ex forma statuti sindici debent denũtiare maleficia nec est pximum tpus intelligit a tẽpore scientie non tñ coguntur pcipiti festinatiõe denũtiare sed inquisita ueritate. bal. in. l. cum ancillas. C. de incest. nup. bar. in. l. heredem. C. de his qui. ut indigni.

¶ Officialis qui certo tempore debet stare ad sindicatum si tempore sindicatus eligitur & uocatur ad aliud officium potest licite recedere dimisso tamen legitimo pcuratore qui p eo respondeat in sindicatu. ar. in autẽ. de colla. §. fi. et quod ibi notatur. colla. ix.

¶ Sindicus qui tenetur denuntiare maleficia psumitur scire maleficia cõmissa nisi probauerit legitimã inquisitionẽ. ita colligit dñs. an. ex glo. ignorantiã. in fi. in c. innotuit. de elec. uide qd nõt. bar. in. l. si cui. §. hisdem. ff. de accusa. ver. quero ipse dicit. al. tex. dicit.

¶ Si statuto cauetur q sindicus teneat denũtiare damna data p restitutione facta p dños. i. quartã diem a quo tpe intelligatur ista quarta dies. dic a die ptestationis. ut. l. si quis uolente. ff. de nego. gest. ubi bal.

¶ Officium sindici ab uniuersitate creati sine limitatione temporis uidetur durare donec reuocetur. ut. l. item eorum. §. q si actor. ff. de admi. tu. Specu. ti. de sindi. in ver. illud queritur. bene facit glo. in. l. curatores. §. predium. ff. de ammi. re. ad ciui. perti.

Sine

De ista dictione nõ. xii. q. ii. sine exceptione. de peni. di. u. sine. de ma. & obe. solite. de no. op. nũ. c. ii. de coha. cle. & mulie. ubi doc. bonus tex. cũ glo. v. di. ad eius uero concubitum. adde. lxiiii. di. c. i. in glo. p Io. an. de app. romana. i. rñso. li. vi. & C. de custo. reo. l. i. bar. ff. de condi. & demon. l. i.

¶ Non dicit sine liberis decedere qui unũ uiscũ hz. ff. de regu. iu. l. si quis pregnante. de hoc p Io. an. de pben. quis. li. vi.

¶ Conditio sine causa cum quibus actionibus cõcurrat & quando detur. nõ. ff. de condi. si. causa. l. i. in glo. i.

¶ Conditio sine causa competit solutione facta pter rem iudicatã quis cesset conditio indebiti. nõ. ff. mã. l. si fideiussor. §. in omnibus. i glo. cessat ubi oino uide.

¶ An hec dictio stet amphatiue. uide in. l. cũ qs. §. fi. ff. de le. iii.

¶ Hec dictio uerba disiungit & sensum cõiungit bar. in. l. si quis ita. ff. de au. & ar. le. & C. de nauicula. sup pcica. li. xi.

Singuli

Hec dictio est distributiua. ff. de le. i. l. huiusmodi. §. ita. & ibi nõ. uide p Io. an. de elec. in causis.

Singulare

Quãdo duo singularia pluraliter copulantur. uide per Io. an. de rescrip. c. capitulum sancte crucis. super ver. monstrauit.

¶ Singulare resoluit in plurale & ecõtra. de priuile. ut puilegia. in fi. de surrepa. nobis.

¶ Jure singulari amisso non perditur in cõmune & econtra. C. de adulte. l. iure. ff. de testa. mili. l. si les. ff. de succe. edic. l. i. §. sed uidendũ.

¶ Licitus pditur ius singulare q cõe. ff. de mino. l. in cause. u. ff. de publica. l. i. §. penul. & C. de pac. conuen. l. fi.

¶ Uniuersale ponitur p singulari. i. di. c. i. nõ. Io. an. de homici. Iohannes.

¶ Singulares testes nõ pbant. de elec. bone. i. de accu. cum dilecti. de pba. licet.

¶ Singulare ponitur p plurali & econtra. ut in c. accepta. de ap. & ibi remiss.

Sinistrum Qui utitur sinistra & dextra an sit morbosus. ff. de edili. edic. l. qui clauũ.

Si non An hec dictio stet inclusiue. nõ. glo. ff. de pigno. ar. l. i. uide de hac dictione. ff. de ꝟ. obli. l. si ita quis stipulatur.

Si non ualet An si non ualet qđ ago ut ago ualeat ut ualere potest. nõ. ff. de consti. pecu. l. i. § eum qui. & l. si unus. § pe. ff. de pac. Cy. C. de testa. l. nõ codicillũ bar. ff. de ꝟ. ob. l. i. § si quis ita.

¶ Quid operetur hec clausula si non ualet iuř testi. ualeat iuř codicilloꝝ. nõ. in autꝗ. ex causa. C. de li. prete. uel exhere. in glo. finali. & ibi Cy. in vi. questione. C. de fideig. l. ex testamento. in gl. .ii. Spe. ti. de instru. edic. § cõpendiose. ꝟ. porro. & sequenti. & ibi Io. an. qui etiam ponit quid in casu conuerso.

Sinodus Exponitur. i. congregatio. C. de iude. l. iudeoꝝ. aliter sumit ff. de exercito. l. i. § nauis. item sinodare. i. ad sinodum uocare. de priuile. qm. x. q. iii. placuit.

¶ Olim omnes cause tractabantur in sinodo. de iudi. c. i. & ibi nõ. in glo.

¶ In sinodali citatiõe sufficit unica citatio. xvii. di. si epus. in glo.

¶ Valet consuetudo ꝙ sinodaticũ minuat. uiđ de censi. olim. & quod ibi nõ.

Sinonima Uerba sinonima hoc opant ꝙ unius expssio opat effectũ alterius. ut. l. i. § si quis ita. & § fi. ff. de ꝟ. ob. ff. de re iudi. l. in summa. ff. de arbi. l. quid tamen.

¶ Que dicantur sinonima. uide Ange. in consi. suo. xxxv.

Sinus abrahe Quid sit sinus abrahe. uide per san. Tho. in. iiii. di. xlv. ar. ii. ubi de hoc.

Si quando Exponitur idest aliquãdo & nõ semper. uide de offi. deleg. ex pte. ii.

Siquid Quando dicitur si quid illi acciderit intelligit de morte. ff. de le. ii. l. uxorem § i. insti. de dona. § i.

¶ Hec dictio ad modicũ refertur. ff. de cõtrahẽ. emp. l. hac lege.

¶ Differentia est inter si quid & si quod. Si qd denotat ptez. si quod totũ. ut. l. i. § hoc aũt edictũ ff. de no. op. nũ.

Siquis Appellatione si quis ciuitates & collegia continent. ff. ad macedo. l. i. & ii. & ff. ex qui. cau. ma. l. item ait ptor. in pn. & l. ergo. § fi. & quod ibi nõ.

Siquidem Exponitur ꝓ quia. nõ. ff. de litigio. l. i. § i. in glo. siquidem. ubi uide.

Sit Exponitur. i. fiat. nam hoc uerbum sit et fiat qñq recipiũt futuꝝ tempus. ut nõ. xxv. q. i. generali. nõ. x. di. c. i. uel sit. idest exiistat C. ubi de cri. agi opor. l. i.

Sine De significato huius dictionis uide bar. ff. de au. & ar. le. l. si quis ita duos. & l. quintus mucius.

Soboles Quid contineat appellatione sobolis. nõ. in autꝗ. de trien. & semiss. § consideremus. colla. iiii. uide in. l. fi. C. de decu. libro. x.

Sobrietas Hec uirtus maxie est circa potum. uide s. Tho. secunda secunde. q. cxlix. ar. i. & est uirtus spetialis. eadez qõne. ar. ii.

¶ Maiores maxime decet uti sobrietate. Idem ea. q. arti. iiii.

¶ Q̃no sobrietas magis reqritur in iuuenibus & in mulieribus & in pncipibus ea. q. ar. iiii.

Socer Quid sit socer. quid socrus habetur ff. de gradi. l. non facile. § affines. ff. de ritu nup. l. adoptiuos. in fi. ff. de postulan. l. cuř eoꝝ. § affinitas.

¶ Socer põt agere in iniuriaꝝ nõie nurus. insti. de iniurꝗ. § pariter.

¶ Contra socrum cogitur quis testificari de iure canonico. secus de iure ciuili. iiii. qõne. iii. § item lege iulia.

¶ An socer cõueniat in plusq̃ facere possit. nõ. ff. solu. ma. l. ex diuerso. in glo. ii.

Societas Socius An liceat cõmittere mercatori uel artifici pecuniam ꝑ modum societatis & inde lucrum recipere. uide sanctuz Tho. secunda scđe qõe. lxxviii.

¶ Non caret scrupulo societatis occulte qui manifeste facinori desinit obuiare. xxiii. q. i. qui põt de homici. sicut dignũ.

¶ Qui sociatur corruptis incorruptus ꝑmanere non põt. xxiii. q. iiii. quisqs. & ideo uitanda est societas maloꝝ. xxiiii. q. i. non turbatur. & c. q̃ dignior. xxiiii. q. ii. ne quisq̃.

¶ Qualiter formetur instrumentum societatis. uide Specu. ti. de iudicꝗ. § generalia. ubi uide aliqua pulcra.

¶ An si duo speciarii uel duo drapperii faciũt inuicem societatez & unus uult ire uenecias uel aliquas mercantias facere alius non debeat faciens cõmunicare lucrum nolenti. bar. in. l. quia poterat ff. ad trebel. dicit ꝙ non. ꝑ illum tex. & ꝑ. § illud insti. ꝓ socio.

¶ Socius debet pticipare cum laboribus damnis & casibus aduersus alteri socio euenientibus. nõ. Inno. in. c. sicut. i. de iureiu.

¶ An & quando fratres per cõmunem habitationem & usum uideantur contraxisse societatem. bar. in. l. i. § hoc interdictuz. ff. de iti. actuꝙ. pua. & in. l. ticium & meuiuz. § altero. ff. de admi. tu. adde bal. in. l. si patruus. C. cõia utriusꝗ iudi.

¶ An socius delicti possit fideiubere pro consocio a quo exigitur cautio. tex. est in ar. ꝙ sic. in. l. romanus apulus. ff. de tuto. & cura. da. ab his. & ibi bar.

¶ Societas contrahiť inter dñm et colonũ parciariũ. tex. in. l. si merces. § uis maior. ff. loca.

¶ Quando contrahit societas ad certũ tꝑus sicut nõ põt diminui capitale ita nec lucrũ. bar. in. l. ii. C. de frumen. ur. constan.

¶ Socius criminis põt esse ꝓcurator consocii. ita dicit Inno. in. c. licet. de accu.

¶ An unus ex pluribꝰ socius unius mercantie possit agere insolidum ꝓ rebus societatis nisi habeat mandatũ. bar. in. l. cum te. C. si cer. peta. plenius ꝑ eum in. l. eandem. in. vii. q. ff. de duo. re.

¶ An duobꝰ sociis ponetibꝰ unus pecuniã altero

operã capitale finita societate ueniat diuidendũ: Respõdetur an perdito capitali ille qui prestat operam agnoscit illud detrimentum pro pte. bal. in. l. i. C. pro socio.

¶ Socius criminis recipitur in testem quo ad psumptioné. nõ. Inno. de testi. c. i. nõ. de testi ueniens. i. xv. q. iii. sane. in glo. ii. lxxxix. di. c. ii. i glo. i. facit. C. de testi. l. qm liberi. & ibi nõ.

¶ Possunt societates disciplinatorũ destrui p iudicem si in eorũ statutis non continent aliqua ptinentia ad religioné. uide bar. in. l. sub ptextu. ff. de extraor. crimi.

¶ Socius quis dicit pluribus modis. ut nõ. in cle. i. de peni. in glo. qa littera. in pn. & adde qd dicit Io. an. de socio. in. c. innotuit. de elec.

¶ In rebus inhonestis non contrahitur societas. ff. famili. herc. l. cape. §. multi. ff. pro socio. l. preter mittendum.

¶ Societas habet uim fraternitatis. ff. pro socio. l. uerum. in prin. nõ. de sen. excõi. dilecto. super. p. uicino. li. vi.

¶ Nullius boni sine socio iocunda possessio est. Seneca epistola. vi. ad lucillũ. ponit Io. an. de stamona. c. ii.

¶ An heres succedat in societate. ff. pro socio. l. adeo. & l. uerum. & l. si renuntiauerit. §. merito. de arbi. c. si. ff. pro socio. l. nemo. & l. cum duobus. §. idem rñdit.

¶ Quando oriatur actio pro socio. uide in dicta l. si renuntiauerit. §. non nunq. C. pro so. l. qdiu.

¶ An per societatem omniũ bonorum transferatur dominium absq alia traditione. notatur. ff. pro socio. l. ii.

¶ An societas facta cã donatõis ualeat ut donatõ uide. ff. pro so. l. societas. §. si.

¶ Societas & collegium in quibus differant. nõ. de excess. pla. dilectus. super glo. i. nõ. ff. q cuiusq uniuer. l. i. in glo. i. & ii.

¶ Si socius repellit iniuriam socii non incurrit sententiam excõmunicationis. uide de senten. ex. si uero. & ibi quãdo socius possit cõicare socio excõmunicato.

¶ Societas non potest fieri ut unus habeat lucrũ & nihil ponat sed est donatio. nõ. ff. pro socio. l. societates. §. si.

¶ Ex qualitate psonarũ in dubio cognoscit an sit societas. nõ. ff. pro so. l. si margaritã.

¶ Societas remanet in uitulo mortua uacca. nõ. ff. pro socio. l. adeo. in glo. ii. & l. uerũ. §. in herede. & §. simili. eo. ti. & l. nulla. eodé ti. & C. e. l. cum in societate.

¶ Si unus ex sociis renuntiet societati quando agat alter. nota. ff. pro socio. l. actione. §. labeo. in glo. tempore.

¶ An in doctrina possit fieri societas. nõ. ff. pro socio. l. duo societatem. in glo. i. & ibi tex.

¶ Societas tacito cõsensu intelligitur refirmata socii si eam psequunt. bal. in. l. mandatũ. C. man. pẽd quod habetur in. l. mancipiis. §. si impubes. et §. eius ergo. ff. de insti.

¶ Socius apter socium aliqñ lucratur aliqñ pdit nõ. ff. si quis cau. l. si duo. in glo. ii.

¶ Si socius expendit de suo iure cõi que auxilia habet. nõ. ff. pro so. l. idem pomponius. als incipit socius. in glo. consequi.

¶ Socius condemnatur inquantũ facere põt & non ultra. nõ. ff. pro so. l. uerũ. in glo. i. & ii.

¶ An socius possit alienare totũ uel ptem. nõ. ff. pro so. l. nemo ex sociis. in glo. i. & l. i. in glo. pe. & ibi Cy. C. eo.

¶ An socius possit esse testis in causa socii. notatur. C. de testi. l. quoniam liberi. in glo. participes & ibi Cy. in. i. qõne. insti. de testamen. §. legatariis. in glo. damus. Spec. ti. de testi. §. i. vsi. sed nũquid socius.

¶ An socius possit iudicare sociũ criminis ut habeat pmiũ statuti uel pclamatõis. bar. ff. de condi. ob tur. cau. l. idem. in fine.

¶ An socius possit accusare sociũ. uide Cy. C. qui accu. non pos. l. si magnũ.

¶ Socius potest uti re cõi ad usum destinatum. ut. l. si edes. ff. cõi. diui. Dy. in regula iure cõi li. vi. bal. in. l. i. C. qui testa. fa. pos. & l. si duo. ff. de acquir. heredi.

¶ De sociis dациорũ quorũ quidã administrant quidam non. uide Ange. in consi. suo. cclxxxviii. qd incipit. quia in facto.

¶ Quando habeat locum actio pro socio. nota. ff. cõmu. diui. l. i. in glo. i. & quando nascatur. notatur. C. pro socio. l. tam diu. in glo. ii. & ibi Cy. notat. ff. de pca. l. quesitum. §. & illud. in glo. uel culpam.

¶ An actiõi pro socio possit pscribi qñ ambo socii possident. nõ. C. de ãna excep. l. i. §. i. in glo. pro socio. & ibi Cy. in. iii. q.

¶ Actio utilis pro socio qñq hz locum. Spe. ti. de iudi. §. ii. vs. hoc etiam nõ.

¶ In quo differt actio pro socio a cõi diui. nõ. Io. an. in addi. Spe. ti. de iudi. §. seqtur uidere de cõmunibus. vs. porro.

¶ Tres modos quibus soluitur societas. s. morte renuntiatione. & capitis diminutiõn. uide. ff. pro so. l. societatem. §. i.

¶ Qui plus ponit in societate uel plus laborat plus debet habere. ff. pro so. l. si quis societatẽ. qui tex est bene notandus sm bal. ibi.

¶ Socius debet recedere a socio si est rixosus. ff. pro so. l. si cõuenerit. in fi. & ibi glo.

¶ Quot modis possit renuntiari societati etiam ubi est pactum de nõ discedẽdo uel nõ diuidendo ff. pro so. l. si cõuenerit & l. se.

¶ Etiaz soluta societate põt agi pro socio. ff. pro so. omne es alienũ.

¶ Non ualet pactũ in societate ut unus plus portet de lucro q alius quando omes ptes conferunt pariter. nõ. ff. pro so. l. si non sint. in glo.

¶ Ex possessione cõis hereditatis uidentur heredes in societate si hoc agatur. ff. pro so. l. plane. & quod ibi nõ.

¶ Inter socios põt dari actio cõi. diui. ut. ff. pro so. l. si actum.

¶ In societate damna debent esse cõmunia sicut lucra & quid si socius captus est ab hostib' & redemptus. uide. ff. pro so. l. cum duobus. §. quidam.

¶ Si socii aliquid extra negociatione comunem quesiuerunt non tenent cõicare. ut in. d. l. cũ duobus. §. duo erant argentarii.

¶ Socius omniũ bonorũ cõicat etiam ea q sibi nõ licite obueniunt. ff. pro so. l. si inter fratres. §. socius & quod ibi nõ.

¶ An & quando hereditas uel legatum ueniant cōicanda inter socios. uide. ff. pro socio. l. socius qui in eo. §. socium.

¶ An heres socii cōicet lucra ꝓueniencia societati post mortē socii. uide nō. ff. ꝓ so. l. uerum. §. in heredem. & ibi glo.

¶ Jura quesita ab altero ex sociis nō cōmunicantur quia non uidentur data ꝓpter societatem sed contemplatione persone. ff. pro socio. l. uerum. §. si seruus.

¶ Renūtiatio dolosa societatis non tollit societatem ad ꝑiudiciū alterius quin damna & cōmoda teneant̄ cōicare. secus si nō sit dolosa. ff. ꝓ socio. l. actione. §. diximus.

¶ Nemo inuitus cōpellitur ad societatē. ff. ꝓ so. l. actione. §. non societas.

¶ Si plures sunt socii & apud unū est pecunia contra illum primo agendū est. ff. ꝓ so. l. actione. §. si cōis. in glo.

¶ Si plures sunt socii & unus ex eis efficit̄ non soluendo alii ꝓ eo debent soluere. ff. pro socio. l. si unus. in prin.

¶ An socii diuidant an possint retinere debita societatis. uide Cy. in l. certum. C. famil. herc.

¶ Licet unus ex sociis cōtrahat nōie ꝓprio nihilominus ex quo est socius omniū bonorū tenetur cōicare. tex. est a contra. in. l. si unus. §. si unus. et l. nemo. ff. ꝓ so. & ibi glo. & bar.

¶ De qua culpa teneatur socius. dic leui & sufficit sociū adhibere illam diligentiā in cōibus quā solebat in ꝓpriis tpe cōtracte societatis. ff. ꝓ so. l. si socius.

¶ Societas omniū bonorum extenditur ad hereditatem postea delatam. ff. pro socio. l. si societatem. §. i.

¶ Quesita post societatem statim nō sunt cōia sed cōicanda. ff. pro socio. l. si societatem uniuersorum. & l. se.

¶ Socii omniū bonorū non tenent̄ ad dotandas filias nisi hoc ueniat in pactum. ut. ff. ꝓ so. l. si socius ꝓ filia.

¶ An & q̄ debita imputet socius societati. uide in. l. in re societatis. ff. ꝓ so.

¶ Expense circa honorem in societate omniū bonoꝝ sunt faciende de cōi. ff. ꝓ so. l. si societatē uniuersoꝝ. §. si. Spe. ti. de iudi. §. seqt. ꝑ. quid si uno. & §. ex heredibus.

¶ Si unus ex sociis cōmittit delictum an res cōmunes debeant deuastari. uide bar. in. l. si is cum quo. ff. cōi. diui.

¶ Socius non querit seruitutem rei cōmunis ꝑ pactum sed per prescriptionem. glo. ff. de seruit. urba. predi. l. inter me. §. i. ad hoc. ff. si fui. uen. l. an unus. in glo.

¶ Societas hoc solo non contrahitur q̄ bona retinentur in communi. bar. in. l. si familie. C. famil. herc. & in. l. ticium & meuium. §. altero. ff. de adminis. tuto.

¶ Si duo simul emūt fundū in illo contractu pōt intelligi societas. C. ꝓ so. l. ii.

¶ Licet societas non transeat in heredem transit tamen compendiū societatis. C. ꝓ so. l. iiii.

¶ An socius teneatur cōmunicare pecuniam quā fortuito inuenit. uide. C. pro socio. l. tam diu. & ibi uide Cy.

¶ Si unus ex sociis ꝓmittit sub nōie ꝓprio & alter sub nomine appellatiuo an queratur omnibus & pro qua portione. uide. ff. d̄ stipu. suo. l. si fuus cōmunis ita.

¶ An socius possit sustinere alium loco sui. uide bal. in. l. fi. C. qui testa. fa. pos.

¶ Colonus parciarius est socius. ff. loca. l. si merces. §. uis maior. qd̄ qualiter intelligendū sit. uide bal. in ꝑtica. C. ꝓ socio.

¶ Si duo sunt socii omniū bonoꝝ & unus ex usuraria prauitate multa q̄siuit & cōicauit socio poterit epus non solum cōicantem sed eum cui fcā est cōicatio cogere ad restitutionē usuraꝝ. ita dicit bal. in. l. i. C. ꝓ socio.

¶ Si socii contraxerūt multa debita adeo q̄ de corpore societatis non possunt solui damnū taliū debitoruꝫ est cōmune & si unus est in carcere & facit ibi sumptus de cōi debent solui. l. cum duobus. §. quidam sagariā. ff. ꝓ socio. bal. in. l. i. C. ꝓ socio in. iii. qōne.

¶ Quando socius proficiscitur causa societatis debet habere expensas de communi corpore societatis & an debeant cōputari ille quas domi fecisset. uide bal. in. d. l. i. C. ꝓ socio. in. v. q.

¶ Societas facile ꝑsumit inter fratres habitātes cōiter post mortem patris. uide bal. in. l. cū oportet in ꝑn. C. de bo. q̄ libe.

¶ Socius dicitur qui a principio ex ꝓposito societatis se associat cum aliquo causa eundi nō qui se ex accidenti associat in itinere ꝓ suis negociis ꝓficiscens. ut. l. item apud labeonem. §. si quis cōmitum. ff. de iniur. & in. l. i. C. de naui. non excusan. li. xi. & in securitas data alicui et sociis suis non includeret tales incidentes. ita dicit Angel. in. l. i. ff. ad legem iuli. maiesta. licet bar. dimiserit insolutum.

¶ Unus socioꝝ potest conueniri pro omnibus et socii in cōtractu uidentur etiam socii in distractu argu. ff. de edili. edict. l. iustissime. §. proponitur. & ibi bal.

¶ An unus socioꝝ possit stipulari societati & ex ea stipulatione queratur actio aliis sociis sicut sibi bal. q̄ ualet tantum ꝓ parte sua. in. l. si absenti. C. si cer. peta.

Soccida In soccidis animalium si noluerint esse socii agitur ꝓ socio. aut ꝑs prescrip. u. quia est contractus innominatus ut. l. si pascenda. & quod ibi nō. glo. C. de pac.

¶ In dubio potius intelligitur poni in societate usus rei q̄ res. vnde in soccida ouiū potius uidet̄ dicenduꝫ q̄ fetus. lana. lac. & similia sint cōmunia q̄ oues date in soccidam & licet capita ꝑncipalia sint mortua durat tamen societas in fetibus. ff. ꝓ so. l. si id quod. ff. d̄ pigno. l. grege. in ꝑn. uide bal. in. l. i. C. ꝓ so. maxime in. viii. q.

Sodomia An uxor possit dimittere uiꝝ ꝓpter peccatum sodomie. nō. xxxii. q. vii. omnes cātiones. Io. an. de adul. maritus. dicam sub dictione uxor.

¶ De pena huius criminis uide in. l. i. §. remoueor. ff. de postu. C. de adul. l. cum uir. in aut. ut non luxu. contra naturā. in ru. & nigro. uide de excess. ꝑla. clerici. ubi concor.

¶ Sodomita agit contra naturam. xxxii. qōne. vii. adulterii malū. & c. flagicia. et dicto. c. clerici

audiui tamen quosdam dicentes q non facit contra naturam sed preter. cōmuniter tamen dicitur q contra naturā agit.

¶ Quare pauli sodomitarum cum parentibus perierant. uide p. s. Tho. q. cviii. ar. iiii.

Sol Calefacit mediante splendore. s. Tho. I primo. di. x. ar. i. & agit inferiora per lumen suū. idem in tercio. di. xxxvii. ar. i.

Sollemnitas Quid significet sollemnitas nuptiarum habetur xxx. q. v. femine.

¶ Sollemnitas consilii ordinis uel auctoritatis nec potest ratificari quia deficit forma. ff. de ser. expor. l. si minor. secus si nō est de forma. ut. l. uniuersas. C. de pci. impa. offe. Item secus si simplex consensus requiritur. ita nū. Inno. in. c. prudentiā de offi. dele.

¶ Sollemnitates que debent interuenire i instrumento possunt per cōsuetudiné aboleri. nō. Inno. de fi. instru. c. i.

¶ Sollemnitas q habetur in. l. libellorum cessat ubicunque non reqritur inscriptio ad penam talionis. bal. x. colla. qui. mo. feu. amit. c. i.

¶ Sollemnitas dicte. l. non requiritur ubicunque quis accusatur de falso. glo. est que non reperitur alibi. insti. de publi. iudic. §. item lex cornelia de falsis. in principio. bal. in prealleg. c. i. qui. mo. feu. amit. colla. x.

¶ Que dicatur sollemnitas intrinseca & que extrinseca. uide per bar. in. l. sciendum. ff. de. p. obli. Io. an. de emp. & uen. puenit. nō. in. l. i. C. de usur. & ibi Cy. insti. de fideius. §. fi. i gl. i. bar. in. l. i. C. de fide instrumé. & iur. bas. tisca. libro x Io. an. in. c. albericus. de testibus. &. c. cum in iure. de offi. delegat.

¶ Quid importet statutum remittens sollemnitates iur. uide bar. in. l. i. ff de testamen. milit. & in. l. filiusfamil. ff. de dona. bar. in extrauagan. ad reprimendam.

¶ An sollemnitas de qua fit mentio in instrō psumatur interuenisse. bar. in. l. sciendū. ff. d. p. ob. sollemnitati. l. prohibent. Item. l. dantis modū & formam renuntiari non pōt. bar. in. l. si qua. C. de uendi. re. ad ciui. pti.

¶ An sollemnitas intrinseca psumatur. nō. insti. de inuti. stipu. §. si scriptum. insti. de fideius. §. fi. glo. in. l. actor. ff. rem ra. ba. glo. i. l. impatores. ff. de priuile. credi. nō. in. l. quicunque in fi. ff. de publi. bar. in. l. fi. ff. de sepa. & in palle. l. sciendum. Inno. & Io. an. de elec. bone. de consue. cum dilectus. de libel. obla. c. fi. de hiis q fi. a pla. ea noscitur. de eo qui fur. or. rece. inotuit. glo. in. c. si forte. de elec. li. vi. Inno. de accusa. super hiis. de dolo & contu. cum olim.

¶ De multiplici sollēnitate nō. bal. in. l. ad exactionem. C. de dot. pmis. & in. l. platam. C. de sen. & interlo. o. iudi.

¶ Sollemnitas que rquiritur post actus originé psumitur non substantialis. nō. glo. in. l. uniuersa. C. de pci. impa. offe. & in cle. causam. de elec. facit l. cum hii. §. si ptor. ff. de transac. doct. de consue. cum consuetudinis.

¶ Qn aliquid dicatur sollēniter fieri uide Inno. & doc. de uoto. p tuas.

¶ An sollemnitates iuris possint pcium cōsensu remitti. glo. de offi. deleg. de causis. in glo. ii. et ibi Inno. Arch. iii. q. vi. accusatoribus. Spe. ti. de sen. pla. §. iuxta. v. quid si. bar. in. l. i. ff. de le. iii. glo. i cle. sepe. de. v. sig.

¶ An omissio sollemnitatis uiciat actum. uide. ff. de transac. l. cum hii. §. si ptor. ff. de resti. in inte. l. diuus. ff. de adop. l. nō enim. ff. de uen. inspi. l. i. §. fi. C. de iudi. l. rem non nouā.

¶ An & quare maior sollemnitas requiratur in obligatione q in excōmunicatione. uide de senté. ex. a nobis.

¶ Sollemnitas que debet interuenire in instrumento pōt per consuetudinem aboleri. nō. de fide instru. c. i. fm Inno.

¶ Que dicatur sollemnis penitentia & cui imponatur & p quo crimine. nō. l. di. in capite. dixi. s. sub dictione penitentia.

¶ Que dicatur sollemnitas leuis & grauis. nō. bar. ff. de uen. inspi. l. i. in fi.

¶ Que dicatur sollemnitas formalis essentialis uel substantial. uide Ang. plene in consi. suo. xlv.

¶ An sollēnitas post dispositioné requisita sit de substantia. uide p bar. ff. de testa. l. i.

¶ Remissio sollemnitatum non concernit piudicium tercii. uide. l. in fraudem. &. l. dotalem. ff. de testa. mili.

¶ Quo tpe pōt actus fieri illo pōt sollemnizari. uide. C. de dona. ante nup. l. fi.

¶ Vbi in dispositione exigitur aliqua sollemnitas que ptis cōmodū respiciat intelligitur si pars petat. vnde si exigitur q prestet fideiussorem intelligitur si ille petierit. C. de preci. impera. offe. l. uniuersa.

¶ Vbi sollemnitas aliqua exigitur non contemperanee cum actu sed ex interuallo. ex eius defectu actus non inficitur ipo iur sed in effectu. si opponatur. ut. d. l. uniuersa.

¶ Qnque receditur a sollemnitate ppter concursū magne equitatis. ff. de resti. mi. l. diui.

¶ Sollemnitas firmās actum que non est de substantiali esse cōtus sed illi maiorem firmitatem dat pōt ante et post contractū interuenire. glo. in aut. sacramenta. C. si aduer. uendi.

¶ Ubi sollemnitas exigitur in actu & lex ultra procedit annulando si non interueniat si illa concernit utilitatem partis potest pars illi renūtiare & ualet actus. ita dicit glo. in aut. offeratur. C. de litis contesta. ff. de fidecōmis. liber. l. ergo. §. addici.

¶ Aliud est dicere non iur factum. aliud non sollemniter factum. non iur factum dicitur quod deficit in iusticia. non sollēniter qd deficit in forma glo. in. l. i. in pn. ff. de no. op. nū.

¶ An ubi certa sollemnitas ante actum requiritur si actus ille non habuit effectum debeat pambula sollemnitas reiterari si actus secundo fiat. uide textū in. l. si quis michi bona. §. si quis. ff. de dam. infec. &. l. si finita. §. si quis metu. eo. ti.

¶ Omissio sollemnitatis pambule uiciat actū. C. de fabricen. l. i. li. xi.

¶ Quid importent uerba statuti quo cauet q iudex in maleficiis possit proceder sine aliqua sollemnitate. uide bar. in. l. filiusfamil. ff. de dona. l. i. ff. de testa.

¶ Quid sit sollemnitas. uide bal. in. l. & in epla

C. de fideiu.

¶ Quod dicitur q sollenitas extrinseca nõ presumitur hoc est uerum nisi ex diutina possessione arg. l. si filius. C. de peti. here. & ibi bal ubi infert q electus presumitur confirmatus si diu possedit sciente eo ad quem spectat confirmatio. uide omnino bal.

¶ Sollenitas q requiritur in actu construendo de nouo regritur etiam in eo reparando. nõ. bal. in l. si ut proponis. C. de nup.

Solercia Approbatur. ff. de dolo. l. i. nõ. in. cle. i. de offi. dele. de elec. ubi periculum. circa prin. li. vi. ubi de hoc. p Arch.

Soleo Solitus An faciendum uel utendum uel considerandum sit quod solet fieri. uide. ff. de neg. gest. l. negocia. ff. de his qui nõ. infami. l. liberorum. § i. ff. de pigno. actio. l. pignus. de celebra. missa. cum marthe. in prin. & ibi nõ i. q. one. ii. iudices. & ibi Archi. uide de offi. delega. prudentiam. i. responso ubi de hoc.

¶ Arguimus ab eo quod solet fieri & a communiter accidentibus. ff. de pac. l. labeo. & l. iurgentium. §. pactorum.

¶ Si lego alicui illud quod solitus eram prestare. intelligitur de solitis communiter non extraordinarie. ut. l. seio. § medico. ff. de annu. le.

¶ In hoc legato que solitus prestabam non ueniunt illa que certo respectu personali testator prestabat persona extincta quia in illis cessat cã legati. ff. de annu. le. l. seio. §. ii.

¶ Solitũ dicitur non qd momento sed quod diu factũ est. ut. l. cum de lanionis. §. salluus. & §. asinam. ff. de fun. instruc. & instru. lega.

¶ An idem sit solitum quod consuetũ bal. uidetur dicere q non. in. l. mella. ff. de ali. & ciba. le.

¶ An uerbum soleo importet necessitate. uide bar. in. l. i. C. quo & qñ iudex.

Sollicitudo Sollicitudo temporalium facit homine curuũ ad spiritualia ut supna mentis oculo nõ possit aspicere xlix. di. loquere.

¶ Solliciti debẽt esse prelati non solum de utilitate clericorum; sed etiam laicorum i. qõe. iii. quia presulatus.

¶ An sit licitum gerere sollicitudinem de temporalibus. uide sanc. Tho secunda secunde. qõe. lv. ar. vi. & qño liceat gerere sollicitudine de tpalibus etiam pro futuro. uide ea. q. ar. vii.

Sollicitator An sonat in malam partem sollicitator & sollicitare doc. de elec. p inquisitioné. & ff. de ser. corrup. l. i. §. persuadere.

¶ Sollicitator litis qui repelli possit a testimonio quis dicatur. uide Ange. in consi. ccxxxxvii. quod incipit in causa.

¶ Deus non cooperatur non cooperanti. Io. an. in. c. i. de homicid. libro. vi. facit. l. pupillus. ff. de priuile. credi.

¶ Prelati debent esse solliciti in remouendo noxia & agendo proficua ut in dicto c. i. facit. l. congruit. ff. de offic. presi. quod notatur de offi. ordi. irrefragabili. in prin. bona glo. de regu. iuris. c. penultimo.

Solidum Aliud est dicere insolidũ aliud simpliciter. uide de procura. si duo. li. vi.

Solidare Exponitur. i. firmare. de pac. c. ii. vnde solidum. i. firmum. de iudi. nouit. §. ulti.

Solidus Quandoq ponitur pro solido. qñq pro aureo. ut notat. de iudi. c. ulti. ubi uide.

¶ Quid sit solidus & unde dicatur & quid sit solidus aureus & quod solidi faciunt unã libram. notat bar. in. l. quociens. C. de suscep. & Archi. li. x. adde notata in. l. quicunq. C. de ser. fugi. adde gl. x. q. iii c. i. C. de sportu. l. ii. insti. de pena temeliti. in fi. glo. C. de uete. nũmis. potesta. sup pu ca. glo. ff. de in ius uocan. l. fi.

¶ Solidi & aurei qui dicantur & quot faciant libram. nõ. ff. de in ius uocan. l. fi. & ff. de dolo l. si oleum. §. fi. cum. l. se. insti. de pe. te. liti. in glo. ii. glo. in. l. si mancipia. C. de ser. fugi. et quod ibi nõ. per docto.

¶ An inspiciantur solidi qui nunc currunt uel currebant tempore legum conditarum. Specul. ti. de obliga. & solutio. §. nunc aliqua. uersi. finali. & bal. in. l. illud. C. de sacrosanc. eccle. per. l. fi. & qd ibi nõ. C. eo. delega. uide de offi. ordi. conquerente. in glo. duos solidos.

¶ Solidi tales esse debent q. lxxxii. faciunt librã auri. C. de suscep. & arch. l. quociens. li. x. uide. gl. C. de uete. nũmis. potesta. l. i. libro. xi. & quod ibi notatur.

Solitarius Solitudo reprobat. de sta. mona. c. fi. & ibi nõ.

Soloecismus De hoc nota. xxxviii. dis. sedulo.

Solum Quicquid plantatur seritur uel edificatur omne solo cedit radices si tamen egerit. ff. de rei uen. l. si frumentum. §. penul. ti. ff. ad. legem acquil. l. qui domum. ff cõ. pdio. l. si precario. ff. de usuris. l. qui fer. C. de rei uendi. l. ii.

Solus Quid importet hec dictio. nõ. glo. in. l. si imperialis maiestas. C. de legi.

¶ Clericus solus cum muliere sola loqui nõ debet nec solus ad solam accedere. dist. clericus. & c. in omnibus. & c. clerici.

¶ Hec dictio est exclusiua. ff. de usu & habi. l. si. tr. de condi. indebi. l. his solum. ff. de iureiuran. l. eum qui. § mulier. nõ tamen semper excludit. ff. de condi. iur. l. i. de hoc. ii. qõne. i. si peccauerit de transla. pla. inter corporalia. sup. uerbo. solus. viii. di. si solus. & c. ulti.

¶ An melius sit alicui q sit solus q cũ socio. nõ. lxxxi. di. i omnibus. de peni. di. ii. qn. xxxii. q. iii. sunt si ea.

¶ Quando dicitur solus ticius hoc facit potest intelligi duobus modis. uno modo q alius non facit alio modo q sine alio facit. ff. de legi. l. non ambigitur.

Solutus Non est solutus qui sine uinculis custoditur. ff. ex qui. cau. maio. l. succurritur. & ff. de libe. ho. exhib. l. ii. ff. de uerbo. signi. l. neq.

¶ Que dicatur omnino soluta. uide. ff. de uerbo. signi. l. alienationis. & l. se. & l. sepe.

Solutio Debitor tenetur soluere etiam post terminũ sibi assignatũ licet post terminũ citatus non teneatur compareꝛ qui non comparuit in termino. Inno. in. c. cum dilecti de do. & contu. bene facit. l. celsus. ff. de arbi.

¶ Vna solutio inducit utriq; pti psumptionẽ. ita dicit Inno. de censi. cum olim.

¶ Soluens publico officiali fisci debz esse cautus ut faciat q apparear de uero actu numerationis p quez prestatur uera & ppetua securitas. ut. l. i. C. de cano. frumẽ. ur. ro. & ar. in auꝫ. de man. pn. §. coges. uide bal. in. l. in contractibus. §. sed qm. C. de nõ nu. pecu.

¶ An & quando una re soluta pro alia extingua tur obligatio ipso iure. uide bar. in. l. ii. ff. si certuz petatur.

¶ Solutio facta minori iussu iudicis operatur q aduersus eam non poterit petere restitutionem i integ. tex. est notabilis in. l. ait pretor. §. pmittiꝛ ff. de mino.

¶ Solutio indebiti facta etiam mandato iudicis põt repeti qñ ex forma statuti nõ põt opponi ali qua exceptio. bar. in. l. i. §. hoc interdictum. ff. q ui aut clam.

¶ Solutio facta heredi putatiuo ñ liberat soluen tem. glo. est de elec. nihil. que incipit. uel dic.

¶ An & qñ solutio facta p unũ ex delinquẽtibus liberet alios. uel nõ. bar. in. l. semp. §. si in sepulcro ff. q ui aut clam.

¶ An & qñ soluens p inimico habeat regressum cõtra euz. uide bar. in. l. stichũ. §. fi. ff. de nouatio. ubi de hoc.

¶ Curatori pupilli potest solui & soluens libera tur. bar. in. l. quod si forte. §. quid ergo. ff. de solutio. ubi uide.

¶ Cur differentia fit an unum sit in obligatiõe aliud in facultate soluendi ex dispositione. l. uel contrahentiũ. uide bar. in. l. eum qui. ff. de v. ob.

¶ Quo casu possit solui negocioꝝ gestori. uide i. l. filio. ff. de solu.

¶ In quo loco deoꝫ fieri solutio cũ simpliciter cõ trahitur. uide in. l. q si ephesi. ff. de eo qđ cer. lo. & l. item illa. in pn. ff. de consti. pecu.

¶ An condemnatus ad factum possit soluere int esse. uide bar. in. l. stipulatiões nõ diuiduntꝛ. in pn. ff. de v. obli.

¶ An soluendũ annuatim debeat solui in fine ãni uel in peincipio. uide doc. de arbi. puenit. glo. i. q. iiii. urndentes. Inno. de loca. pter sterilitatem. in glo. fi. Io. an. de censi. cum nup. glo. que incipit. ut infra. in. l. ii. C. de iur empht. bar. in. l. si seruus cõ munis meuii. §. fi. ff. de stipu. suo. dixi supra sub dictione annus.

¶ Solutio & acceptilatio possunt fieri cũ pacto q non psint alus obligatis. ff. de duo. re. l. ex duo bus. bar. in. l. & per iusiurandum. §. qui ita. ff. de acceptilatꝫ.

¶ Debitor in uno floreno auri potest soluere in argento & econtra potius de consuetudine q̃ de iure. ff. de au. & ar. lega. l. i. §. i. & l. creditores. §. paulus. ff. de solutio. & l. diuortio. §. si cõtractus. ff. solu. ma.

¶ Si quis promittat se soluturum ubicunq; lo corum fuerit requisitus quid importent illa uer ba. uide bar. in l. ticium & meuium. §. tutor. ff. de admi. tuto.

¶ Solutio facta p aliquem magis creditur fieri nomine pprio q̃ alieno. ut. l. & magis. ff. de solutꝫ. adde rõnem tex. in. l. ii. C. de iure deli.

¶ Soluens p alio etiam ignorante liberat eum. tex. in. l. soluendo. ff. de nego. gest.

¶ An soluens p ingresso alicuius collegii. x. pti cipet etiam ipse in illis tanq̃ unus de collegio. Io. an. in addi. Spe. ti. de obli. & solu. sup rica.

¶ Particularis solutio nõ minima incõmoda hz. l. plane. ff. famil. herc. glo. in. l. edem. C. loca.

¶ Solutio intelligitur facta etiam in duriorem causam. ut. l. cum ex pluribus. ff. de solutio. Io. an. đ testa. cum in officiis. tex. in. l. i. C. de solutio. ubi glo. & Cy.

¶ An & qñ solui possit una moneta p alia. bar. in l. paulus. ff. de solu. & l. cuz quid. ff. si cer. pe. doc. de censi. olim. & ibi glo.

¶ Quilibet psumitur esse soluendo. glo. in. l. si ue ro. ff. qui satisda. cogan.

¶ An soluens cõitati illud ad quod erat obligatꝰ tercio liberetur. bar. in. l. creditor. ff. de solutio. Specu. ti. de solu. §. ii. v. illud aũt. & ibi pulcra. in addi. Io. an.

¶ Quando solutio debet fieri uni officiali & al ter facit eam sibi fieri qua pena puniaꝛ. bar. in. l. quos tabularios. C. de suscep. & archa.

¶ An pecunia soluta post metũ adhibitum possit repeti. uide bar. in. l. cum te. C. de his que ui. me. ur. causa fi.

¶ Solutio que debebat fieri antiquo officiali si eam nõ exegit est faciẽda nouo nisi antiquus for te soluerit de suo. bar. in. l. susceptores. C. de sus cep. & archa.

¶ Potestas non potest facere ut pecunia solua tur alteri q̃ camerario cõmunis quãdo ipi est de putata. bar. in. l. precipit. §. illud. C. de cano. largi uide in preallega. l. quos tabularios. C. de suscep. & archa.

¶ Quo solutio liberat soluentẽ & in q̃ pte uide bar. in. l. exhibitionis. C. de exhi.

¶ Si fiat alicui solutio alicuius rei deteriorate an recipiens sibi pīudicat. bar. in. l. exhibitiõis. in fine. C. de exhi.

¶ Solutio pecunie uel alicuius rei est de iure gen. ideo solutiõe tollitur naturalis obligatio. ff. de so lutio. l. penul. Interdũ tamẽ solutio dicitur de iur ciuili. C. de pac. l. creditori. bar. in. l. an inutilis. §. fi. ff. de acceptila.

¶ An per dationẽ insolutum uidetur recessum a priori contractu. Cy. in. l. libera. C. de senten. bar. in. l. eleganter. in prin. ff. de pig. ar. & in. l. si quis aliam. ff. de solu.

¶ Cui debeat fieri solutio debitoris uacãte sede episcopali. dic yconomo. secundum doct. in. c. fi. ne sede uacan.

¶ An & qñ soluens plato uel pticulari de ecclesia liberetur. Inno. & doc. de depo. c. i.

¶ Quid si soluatur prelato non uero sed putati uo. nõ. de resti. spoli. in litteris. Quid de prelato remoto. notatur. de elec. uenerabilem. & c. nichil. ubi de hoc.

¶ Qui non habet unde soluat luat in corpus. C. de seruis fugi. l. quisquis. C. de sepul. uiola. l. fi nali. in fine.

¶ Massarius cōis potest soluere ad mandatum prior. bar. in. l. ii. ff. ad municipa.

¶ An quis possit impedire debitorem ne soluat creditori. docto. de offic. delega. sane. ii. ubi uide an debitor possit agere ut sibi relaxetur talis prohibitio.

¶ An indebite soluens possit solutū repetere. nō. de magis. c. ii. in gl. i. gl. & bar. in. l. si cū auruz. ff. de solu. plene p eum in. l. i. ff. de dona. & in ti. de condi. indebi.

¶ An soluens nūtio creditoris liberet. uide doct. de pigno. significante.

¶ Soluens pecuniā suo nōie promissā uidet pmissionē ratificare. tex. de simo. sicut.

¶ Si soluo eo pacto ut solutū recupem. an transferatur ex tali solutione dominiū. bar. in. l. q sic. ff. de solu.

¶ An debitor debeat portare solutionem ad domū creditoris uel econtra. docto. de pigno. significante. facit quod notat Inno. de resti. in inte. corā in glo. magna. ꝟsi. si dices. Arch. ii. qōe. i. si peccauerit. ff. de constitu. pecu. l. item illa. in principio. & ibi nota.

¶ An ecclesia teneat soluere damnū clerico qui p defendendis rebus ecclesie exposuit patrimonialia. uide Io. an. de consti. ex pte.

¶ An qñ quis artatur ad aliqd soluendū debeat offerre pcium uel sufficiat q sit paratus soluere. glo. in. ꝟ. contempserint. in. c. cupientes. §. si uero de elec. li. vi.

¶ Non dicitur soluere qui tardius soluit. Arch. xiii. q. ii. qui oblationes. insti. de actio. §. plus.

¶ An obligatus ad solutionē alicuius pecunie debeat soluere de moneta maioris extimationis uel minoris. glo. q de usitatiori. in. c. ii. de maledi. de censi. ex parte. & in cle. ii. d censi. glo. penul. in. c. fi. de iude.

¶ An soluens pecuniā in opus pium uel pro alio possit repetere. glo. xii. q. ii. sanctoꝝ. & ibi omnino uide Archi.

¶ Que dicatur spontanea solutio. uide p Pau. in cle. fi. de censi.

¶ Filius non tenetur soluere debita paterna nisi succedat in eius hereditate. tex. de pigno. c. iii.

¶ An obligatus soluere pecuniam possit de alia re satisfacere. notatur. x. qōne. ii. hoc ius. in glo. in uerbo insolutum. glo. in. l. si quis argentuz. §. i. C. de dona.

¶ An non obligatus soluens debitum alienum ex qua solutione ille releuetur a debito possit repetere ab illo p quo soluit. Io. an. de foro compe. c. fi. libro. vi. glo. & bar. in. l. stichum. §. fi. ab alio. ff. de nouatio.

¶ An dicatur soluisse is qui alio mō pmisit bona sua puenire ad creditorem. tex. & ibi Io. an. de iureiurā. ad nostram.

¶ An soluens indebitū ptextu sententie uel trāsactiōis possit repetere. Inno. in. c. grauis. de depo. in glo. fi. de materia uide glo. i. q. iii. §. notanduz. ii. q. i. in glo. sūme. de pcura. i. nostra. in glo. in. ꝟ. modū. glo. insti. man. §. fi.

¶ Solutio differt a pmissione de soluendo. tex. d magis. c. fi. adde q solutio & pmissio equipantur nō. in regula q semel. li. vi.

¶ An indebite solutum camerario debeat restitui a camera. bar. in. l. ii. §. finali. ff. de adminis. re. ad ciui. pti.

¶ Quis debeat soluere notario cōficienti instrm̄ sup uenditione rei ecclesiastice. nō. x. q. ii. hoc ius in glo. in. ꝟ. stipendio.

¶ Si teneor aliqd soluere absenti an debeam illi mittere expeñ. meis uel suis. glo. de usuri. cum tu. de uoto. magne. in glo. pe.

¶ An debitor soluens ante tpus liberet. glo. de conse. di. i. solent.

¶ An non obligatus soluens pro obligato liberet debitorez. Lap. q sic. de preben. si epus. li. vi. glo. xxiiii. q. iii. si qui.

¶ An obligatus ad soluendum in certo termino debeat soluere si in illo termino debitor est excōicatus. glo. xv. q. iii. nos sanctoꝝ. Inno. de dolo & contu. ueritatis. de sen. excō. si uere. glo. in regula peccatum. li. vi. aliqd p Inno. de conces. pben. cum nostris. glo. in. c. fi. de hereti. facit qd no. bar. in. l. miles. §. fi. ff. de adul.

¶ An successor teneatur soluere collectas pdecessoris. Io. an. q non. de elec. querelam.

¶ An successor teneatur soluere salariū uicario pdecessoris. uide Io. an. de offi. uica. ad hec Archi. i. q. i. sunt nōnulli.

¶ An successor teneat soluere salariū pcuratoris defendantis electionē pdecessoris. uide Io. an. de re iudi. cum. i. & a.

¶ An fructus ecclesie uacantis debeant solui successori si fuerint occupati uel usurpati p pdecessorem. Io. an. de pben. de multa.

¶ An successor teneatur soluere debita que fuerunt cōtracta p sustentatione plati. doc. de solu. c. i. Io. an. de pigno. c. iii. de mataria uide plene p Lau. in cle. i. de priuile.

¶ Expeñ plati sani facte in medicinis non debēt solui p successorem quia bene hñtibus non est necessarius medicus. ii. q. i. multi.

¶ A qua culpa liberet obligatio solutionis debiti bar. in. l. qui . §. i. ff. de solu.

¶ An & quando pluribus obligatis ad soluenduz uno soluente ceteri liberētur. uide Io. an. in. c. fi. in fi. de rescrip.

¶ Is cui facienda est solutio cogitur recipe monetam fm taxam factam in publico. bar. in. l. qui falsam. ff. de fal.

¶ An obligatus ad soluendum pcurationem uni cam ratione legationis q ordinarie potestatis uideantur soluendo potius soluere in cām legatōis q ordinariā. uide Pau. in cle. dudū. de sepul. uni. c. de censi. cum nup.

¶ Qualiter phibet solutio census uel pensionis annue p temporibus futuris. Io. an. de postu. pla. bone. ubi de hoc.

¶ An solutio facta de pecunia reprobata & approbata per campsorem liberet forensem. uide Specul. ti. de pigno. §. hec rubrica. ꝟsi. pone quod petiisti.

¶ An fructus ecclesie possint capi pro solutione debiti clerici. Io. an. de app. rephensibilis.

¶ An in solutione debitoꝝ clerici debeāt haberi ratio ne egeat. Io. an. in. d. c. rephensibil. & quod ibi nō. de solu. odardus.

¶ Pecunia deputata certo usui nō debet in aliū solui. textus & bar. in. l. finali. C. de frumen. urb.

constan.no.li.xi.

¶ Qui uult secure soluere ecclesie debita faciat cum auctoritate iudicis. Hosti.ne se.ua.c.i.

¶ An si is qui est tutus pscriptione.xxx.annorum soluat possit repetere.bar.in.l.si.ff.rem ra.ha.

¶ An pluribus obligans ad soluendum intelligitur quilibet obligatus pro rata.Io.an.de religi.domi. constitutus.

¶ An si uniuersitas nõ habet unde soluat teneantur singulares soluere.Specu.ti.de senten.excõi. §.sequitur.nota.de rescript.cum dilecta.in glo. finali.Io.an.in regula non debet.libro.vi.bar.in tractatu represa.in.iiii.q.Fre.de senis in consilio suo.xxxvii.

¶ Dans idoneũ fideiussorẽ dicitur soluere.bar. in rescripto.§.debitores.ff.de mu.& ho.

¶ Si condẽnatio uenit pro medietate applicanda fisco pro alia parte debet totuz solui fisco qui dabit partem parti.bar.in.l.i.C.de nundi.fis.& cri. re.libro.x.

¶ Judici non debet solui salarium si est negligẽs in officio tex.& ibi bar.in.l.iudices.C.de cano. & tribu.li.x.

¶ An ueniens de nouo ad uniuersitatẽ uel collegium debeat soluere ptem debitorum pcedentis temporis.tex.& bar.in.l.puidendũ.C.de decur.li.x. Io.an.de iniur.in nostra.

¶ Si potestas pmittit per bannũ publicum centum capienti malefactorem non soluentur dicta centuz de pecunia cõmunis sine licentia cõmunis bar.in.l.i.C.de sala.li.x.& in.l.cum nauariorum.C. de naua.li.x.

¶ Officialis obligatus ad dandũ balistas in fine officii non põt soluere extimationẽ sed debz dare balistas bar.in.l.i.C.de fabricen.li.xi.

¶ Si soluo tibi pecuniã & tu eam statim reddis an dicatur solutio debiti uel psumatur donatio.bar. in.l.si quis duos.ff.de solu.

¶ Pecunia deputata certo usui si assignetur i solutione alterius reddit ad primũ usuz finito sedo. tex.in.l.i.C.de expen.lu.li.xi.

¶ Stipendum debet solui stipendiariis per manus camerarii cõmunis & non per substitutum. tex.& ibi bar.in.l.penultima.C.de ero.mili.ãno. libro.xi.

¶ Solutio pensionis pbat possessionẽ recipientis bar.in.l.qui uniuersas.§.qui p colonũ.ff.de acq. pos.& eo.ti.l.quãuis.§.si conductor.diximus sub dictione possessio.

¶ An res data in solutum intelligatur pro toto debito.barto.in.l.a diuo pio.§.si pignora.ff.de re iudicata.

¶ An possit solui de bonis cõmunis ut ciuitas repleatur hominibus.bar.in.l.deportationis.ff.de bo. damnato.

¶ Quo tempore debeat solui pensio domus.uide bar.in.l.i.§.si pensio.ff.de migran.diximus sub dictione pensio.

¶ An debitum ad tempus solui possit ante tempus.dixi supra.adde bar.in.l.qui rome.§.calimacus.ff.de uer.obli.

¶ An successio habeat uim solutõis.uide bar.in.l. uranius.§.i.ff.de fideius.

¶ Si unus pmisit duobus & soluit uni tñ an recipiẽs teneatur cõicare alteri.glo.& bar.in.l.qui hominẽ.§.si duo.ff.de solu.

¶ Faciens pcuratorem uel nuntiũ ad recipiendũ solutionem uidetur debitoribus suis mandare ut illi soluant.tex.& bar.in.l.qui hominẽ.§.si titiũ. ff.de solu.& eo.ti.quod iussu.

¶ Solutio facta coniũcte psone non liberat debitorem.tex.& ibi bar.in palle.l.qui hominem.§.si gener.ff.de solu.

¶ Quando addatur insolutum cautela est ut ponatur cõditio q si euincatur remaneat pristina obligatio.uide bar.in.l.si quis aliam.ff.de solu.

¶ An debitor possit soluere de alia pecunia q pmiserit.uide glo.in.l.si quis argentum.§.i.C.de donatio.

¶ An ubi sunt plures obligati insolidum uno soluente ceteri liberentur.docto.de rescrip.c.finali. Inno.de homici.sicut dignum.in glo.magna.pro si. hec autem generaliter.nõ.de re.ecclesi.non alie. si quis presbiterorum.in glo.finali.et an talis solutõ liberet alios a pena.uide Pau.in clemẽ.i.de deci. glo.q me.cau.c.ii.glo.& Io.an.in regula.bona fides.libro.vi.

¶ An si obligatus sub pena excõis soluere certaz summã infra terminũ & mittat illam per nuntiũ qui non soluit in termino euitet nichilominus penam.uide Io.an.de usuris.c.ii.libro.vi.glo.xxxii. q.i.c.apud.

¶ An si pbo me canonẽ soluisse tribus annis preteritis presumatur solutio pro aliis.uide docto.de dila.littere.

¶ An mandans fieri solutionez uideatur soluere glo.in.pro.denegetur.de usur.qq.li.vi.

¶ An monasterium teneatur soluere debita ingredietis.uide glo.li.dis.preterea.Inno.titulo de obli.ad ratio.super gtica.Frede.de senis consilio suo.xxxvii.

¶ An ubi debeo soluere alicui ex aliqua opera michi fienda uel prestanda debeam soluere ante operam uel post.Inno.de loca.propter.in glo.fi. adde glo.in.l.i.C.locati.&.l.edem.eodem titulo. glo.& bar.in.l.i.§.diuus.ff.de uari.& extraordi. cognitio.

¶ An non soluens quod debz peccet.uide Arch. xiii.q.vi.c.i.

¶ An debitores dignitatis debeãt soluere intruso dixi aliquid supra.adde Inno.de resti.spo.in litteris.Arch.in.c.eum qui.de pben.li.vi Quid autẽ de plato male instituto.uide dñm Ant.in repet. c.consultationibus.de iure pa.Inno.eo.ti.in litteris.in glo.magna.

¶ Habens soluere alicui quartam partem floreni non liberatur si incidat florenũ & soluat illi quartum sed debz soluere de pecunia numerata.Gen. in extrauag.Io.xxii.que incipit ad sacro.

¶ Soluens debitum illi qui duplici ratione debebat recipe uidetur soluisse illa ratione qua magis erat obligatus.doc.de censi.cum nup.Pau.in cle. dudum.de sepul.

¶ Habens soluere cum effectu non dicitur adimplere si uerbaliter tñ offert solutionẽ.Gen.in extraua.Io.xxii.que incipit suscepti.

¶ An damnatus ad soluendã pecuniam possit pcusse compelli ad soluenduz.Spec.ti.de sen.ex.§.si quis.in pri.

¶ Obligatus soluere annuatim unũ par caponum

debet soluere uiuos·bar·in·l·qui decem·§·fi·ff·q̃ solutio·

¶ Solutũ ꝓtextu sñie nulle pôt repeti·uide glo. antepe·de ꝓcura· in nostra·& in·l·iulianus uerũ debitorem·ff·de condi·indebi·

¶ Debitores compulsi soluere debita creditorũ expulsoꝝ de ciuitate liberantur·bar·in·l·creditor ff·de solu·

¶ Si obligatio est facta in uno loco & solutionis destinatio in alio intelligitur solutio fienda. sed monetam currentem in loco solutionis non obligationis·textus in clemen·ii·q̃ deci·de censi· ex parte·

¶ An is qui iurauit soluere creditori centum infra mensem & interim ipse condemnatus est de crimine iudex illi ꝓcipit ut nõ soluat an debeat nihilominus soluere·doc·de censi·significauit·

¶ In instrõ guarentigie ubi ponitur unũ in obligatione aliud in facultate soluendi durat facultas eligendi usq; ad executioné instri·uide bar·in·l·si quis·ff·de solu·

¶ An si p̃latus qui erat tpe impositionis decime papalis ꝓmoueat̃ fructibus collectis ad aliam ecclesiam tenetur ipe uel successor soluere illam decimã·Io·an·in regula non est in mora·libro·vi·de elec·querelam·sup glo·ii·& ibi Io·an·

¶ Si moriens confitetur sibi pecuniam solutam heres non potest opponere exceptionem non nume·pecu·glo·in·l·i·C·de ta·causa adiec·lega·bal· x·colla·de pa·constan·in·℘·septuaginta·

¶ An soluens debitum alienum possit pretextu cessionis sibi facte a creditore post solutionem repetere illud debitũ solutũ·Inno·de iureiu·sicut·

¶ An soluens canonem in partem non in toto cadat a iure totius uel solum partis·uide Io·an· in regula plus·libro·vi·Specul·ti·de loca·§·nunc aliqua·℘·xxix·adde quod notat bar·in·l·fraudati ff·de publica·

¶ An massarius cõis possit soluere ad mandatũ prioꝝ ciuitatis·bar·in·l·ii·ff·ad municip·

¶ Solutionis uerbum ad omnem liberationem pertinet & magis ad substantiam obligationis refertur q̃ ad pecunie numerationem·ff·de solutio· l·solutionis·

¶ Quãdo aliquid dicatur solutũ·uide·ff·de pig· ac·l·solutũ·in pñ·&·§·solutam·

¶ Soluere dicit̃ qui debitoré delegat·ff·ad uelle· l·q̃uis·§·interdum·

¶ Is dicitur esse soluendo qui potest solidũ soluere·ff·de uerbo·signi·l·soluendo·insti·de·o·que ex delic·nas·§·fullonis·& solidũ intelligimus tam sortem q̃ usuras debitas·ff·de fideicõmis·liber·l· ergo·§·creditoribus·in fine·argu·ff·de pactis·l·si plures·in fine·

¶ Soluens ꝓcuratori reuocato nõ liberatur neq; talis ꝓcurator obligat dñm·nõ·de rescrip·ex parte decani·in·v·glo·

¶ Soluens illi cui non debet non liberat̃ a creditore·ff·de condi·indebi·l·si urbana·de iureiu·ea; te·in·i·&·ii·glo·

¶ Solutione eius quod debetur omnis tollit̃ obligatio·insti·qui·mo·tol·obli·in pñ·

¶ Una solutio non inducit liberationem & repetitionem·ff·de solu·l·qui hominem·§·fi·q̃·de iureiuran·debitores·& quod ibi nõ·bar·in·l·an numerationibus·ff·de solu·

¶ An debitor soluens creditori creditoris liberetur·uide·ff·de pig·ac·l·solutũ·&·ff·de do·excep· l·si opera·

¶ An soluere satisfacere & ꝓmittere sint paria· uide·ff·de solu·l·satisfactio·ff·de edili·edic·l·q̃ si nolit·§·illud·ff·de uerbo·signi·l·solutionem·C·ad l·fal·l·finali·

¶ Solutionis locus attenditur·ff·de contrahen· empt·l·ratio·§·finali·ff·de actio·& obliga·l·contraxisse·ff·de eo quod cer·loco·l·ii·ff·si cer·petatur·l·uinũ·

¶ An in cõtractibus & delictis uno soluente alii liberentur·uide q̃ me·cã·c·ii·sup glo·i·

¶ Nũq; quis soluit sibi ipi·ff·de nego·gef·l·debitor·in glo·michi·ff·de admi·tuto·l·quociens·§· sicut·nõ·i·l·ita tñ·§·si ex trebelliano·ff·ad trebel· in glo·debitor·

¶ Quilibet presumitur soluendo & qui dicit cõtrarium probet·ff·qui satisda·cogan·l·si uero·§·i· ff·de priuileg·credito·l·si creditores·in fine·C·de proba·l·actor·

¶ Qui nunc est nõ soluendo presumitur & ante non fuisse·ff·de ꝓba·l·nõ est necesse·ff·de magis· cõue·l·i·§·ꝓbatio·C·de ꝓba·l·ex psona·

¶ Soluens censum pape non ꝓpter hoc eximitur a iurisdictione diocesani·de priuile·recepimus·

¶ Quando & ex quibus causis & in quantum filius teneatur soluere debita patris·notatur de solutio·c·ii·

¶ An p̃sumatur facta solutio eo q̃ debitor habet cyrographum uel pignus est redditũ·uide ut lite pen·c·penul·lxxv·di·scire·

¶ An debitor teneatur soluere non expectata interpellatione·uide de loca·c·ulti·

¶ In quo differt solutio a liberatione·nõ·ff·de solutio·in ꝓica·& ibi bar·

¶ Tacita seu ficta solutio nõ plus opatur q̃ uera nõ·C·solu·ma·l·susurrationem·

¶ Solutio aliqñ transfert onus ꝓbandi·ff·de ꝓbatio·l·cum de indebito·in glo·õimodo·

¶ Solutio aliqñ non pôt negari primã negationé nõ·in aut·de trien·& semis·§·si quis auté·in glo· postea·colla·iii·& Specu·ti·de excep·§·uiso·℘·sed quid si·

¶ Solutio facta a possessore hereditatis cuius nomine p̃sumatur facta·nõ·ff·de peti·heredi·l·si qd possessor·in glo·nõie·adde qđ nõ·Cy·C·de cõdi· indebi·l·si a patre·

¶ An administrans bona alicuius possit sibi ipsi soluere·nõ·ff·de fidelus·l·tutor·& ibi bar·

¶ An soluens ꝓ inuito habeat actionem·nõ·ff·de negoc·gef·l·soluendo·in glo·i·& ibi bar·&·ff·de noua·l·si stichũ·in glo·fi·& ibi bar·Cy·in·l·fi·C· de nego·gef·in ulti·q·& ibi bar·

¶ An solutio alterius rei possit fieri inuito creditore·nõ·ff·si cer·peta·l·ii·§·mutui·i glo·fi & ibi bar·&·l·non amplius·ff·de le·i·C·de solu·l·cum· aut·si nisi·in aut·de fideius·§·rerũ uero datio·in glo·conctum·

¶ An solutio possit fieri ꝓ parte inuito creditore nõ·insti·qui·mo·tol·obli·§·sicut·

¶ Si repiatur apocha presentis anni uel p̃teriti an p̃sumatur facta solutio annoꝝ p̃teritoꝝ·nõ·C· de apo·l·pens·in glo·annoꝝ·li·x·C·de iur empbi·

l.ii.in glo.expellere.& ibi Cy.in.v.q.Spec.ti.de loca.§.iii.ꝯ.xxvii.& ibi Io.an.In quibus iuribus concludit ꝙ sic.uide p Io.an.in.c.littere.de dila.

¶ An solutio possit fieri unius pecunie pro alia.nõ.bar.ff.de solu.l.paulus.nõ.C.de dona.l.si quis argentũ.in glo.extimatiõe.tangitur in.l.i.§.i.ff.de au.& ar.le.Cy.C.de compen.l.si.in.vi.q.nõ.de censi.olim.ubi glo.& doc.

¶ An psumatur solutio ubi creditor adit heredi tatem debitoris.nõ.ff.solu.ma.l.si socer.

¶ An diutina solutio inducat obligationem.Cy.per multas qões tractat in.l.si certis annis.C.de pact.notatur in.l.i.C.de fideiq.in glo.magna.& ibi Cy.notatur de censi.peruenit.& de offi.ordi.duo.in glo.

¶ Si solutio fiat ratione pmissionis p metũ uel uim an repetat.nõ.C.de his que ui me.ue cã fi.l.xi.& ibi Cy.in.ii.& iii.q.

¶ Si solutõ est facta a debitore qui tenet ex pluribus causis cuius sit electio in quod debitum sit facta.nõ.C.de usur.l.si usuras.in gl.fi.& ibi Cy.nõ.C.de solu.l.i.in glo.i.& ff.de solu.l.i.in glo.& debitum.& ibi oar.& l.ceterum.in glo.penul.eo.ti.bar.in.l.si ex pluribus.§.fi.eodem ti.Idem eo.ti.l.creditor.§.ualerius.plene in.l.cum ex pluribus.eo.ti.

¶ An solutio & petitio pcedant ex eisdem regulis.nõ.ff.solut.matri.l.non solum.in glo.i.& ibi bar.in prin.

¶ An ppositus ad contrahendũ possit solutionez recipe.nõ.bar.ff.de solu.l.ꝙ fuus.

¶ An & qualiter pbetur solutio & an sit necesse ꝙ pbetur p instrm.uide Specu.ti.de proba.§.fi.ꝯ.sed pone.

¶ Soluendo dicit esse unus ex reis debendi licz sit paup si alter est soluẽdo.l.quociens.C.quo q̃s.or.cõue.li.xi.

¶ Soluendo dicitur esse principalis si fideiussor est soluendo licet principal sit paup.tex est iũcta glo.in.l.si plures.§.pterea.ff.de fideius.ad idem autq.sed hodie.C.de ac.& ob.& autq.h si debitor.C.de pigno.& econtra soluendo dicitur esse fideiussor q̃uis inops sit pncipalis est soluendo.casus est notabilis i.l.mulier.C.de iur doq.facit.l.si qs stipulatus fuerit.§.i.ff.de ꝯbo.obli.ratio horum potest esse quia inopia unius suppletur in opulentia alterius.

¶ Solutione eius quod non debetur nolente creditore non liberatur debitor ipo iure sed p exceptionem.secus si soluat qd debet.glo.in.l.ii.heres.§.generaliter.ff de solu.

¶ Solutio in unam causam facta conuertitur in aliam quando illa propter quam solutum est expostfacto resoluitur.glo.ff.de.ꝯ.ob.l.in stipulati.§.fi.&.l.post litem.§.i.ff.de trãsac.&.l quod de stipula.ff.p so.bar.

¶ Si statuto imponat pena quantitatis & si non soluerit amputetur sibi pes an sufficiat dare fideiussores.uel pignora.uide.ff.qui.mo.pig.uel ipo.sol.l.item liberat.§.qui patus.& ibi uide bar.tacuint q dixi.s.

¶ Creditor ex pluribus causis cogit recipe si soluatur sibi ex una.ut in.d.§.qui patus.

¶ Solutio p partem inuito creditore fieri nõ pôt ut.ff de usur.l.tutor.§.i.

¶ Solutio facta absente creditore liberat debitorem & cogitur creditor ratũ habere quid si eo psente & contradicente.nõ.glo.ff.de doli.excep.l.si opera.uide oino bar.

¶ Delegans uidetur soluisse & ideo statim pôt agere fideiussor.ff.de fideius.l.qui debitorem.

¶ Js dicitur soluisse qui liberatus est.ff.de re iudica.l.iiii.§.soluisse.proprie tamen non est solutio.ut ibi.

¶ An solutione rei obligate quis liberetur a prima obligatione.uide.ff.de dolo l.si oleum.§.i.& ff.de solutio.l.si hominem.&.l.iiii.in fine.ff.de re iudica.

¶ Datio insolutũ etiam ex snia equipatur solutioni.ff.de noxa.l.sed & alio.

¶ Obligatus p alio in dubio uidetur soluere p sua obligatione.uide.ff.de pecu.l.si filius.

¶ Qui pacisci pôt & illi pôt solui.ff.de pac.l.nã & necesse.&.l.se.

¶ Solutio facta p debitorem creditori creditoris que credita surrexerunt ex eadem causa liberat debitorem.ut.l.si liber homo.ff.de neg.ges.Idem si res debitoris erant obligate ut ibi.&.l.solutuz.de pig.ac.alias liberet ope exceptõis.ut.l.si opa.ff.de do.excep.

¶ Penes quẽ sit dominiũ pecunie solute gestori anteq̃ dñs ratũ habeat.uide.ff.de neg.ges.l.si ego ubi glo.& bar.

¶ An solutio dolo desinẽtis possidere liberet possidentẽ.uide.ff.de peti.heredi.l.nec ullam.§.itez si quis in glo.

¶ Jlla solutio non parit liberationẽ p qua competit conditio indebiti.ut.l.si nõ sortem.§.si centum.ff.de condi.indebi.

¶ Solutio que parit repetitionẽ non tollit obligationẽ.nec naturalẽ nec ciuilem.ff.de condi.inde.l.si fideiussor.& quod ibi nõ.

¶ An & quando heres putatiuus soluens de suo uel hereditario possit uti retentione & liberet uerum heredem.tex.& glo.ff.de peti.heredi.l.si quis possessor.

¶ An soluens rem deterioratam si recipiat eam creditor sibi piudicet & ubi non piudicat an pma actio extinguat ita ꝙ sit opus actione noua.uide plene Cy.& bar.in.l.exhibitõis.C.ad exhib.uide bar.in.l.qui michi aut ticio ff.de solutio.& qualiter formetur libellus.& an creditor compellatur recipe rem deterioratã.uide glo.& ibi Cy.C.de usuris.l.acceptam.

¶ Ubi duo creditores pariter instant debitor nõ pôt gratificare qñ p omnibus non est soluẽdo.ff.de bo.auc.iudi.poi.l.si non expectierat.

¶ Jus soluendi adiecto non transit ad heredes.uide.ff.de.ꝯ.ob.l.cum quis.

¶ Si facto procuratoris tantum committitur obligatio illi solus potest.ff.de uerbo.obli.l.eum qui ita.§.qui sibi.sm bar.qui allegat.l.quod fuus ff.de solutio.

¶ Solutio rei que subiacet restitutioni & que irreuocabiliter non fit creditoris nõ liberat debitorem.& ita creditor statim agere possit.uide bar.ff.de.ꝯ.ob.l.inter stipulante.§.si rem.uide.ff.de solu.l.cum quis.§.si hominẽ.

¶ Solutio eius quod est tñ in facultate soluendi non in obligatione non liberet ipo iur.uide.ff.de

bbo·obli·l·si ita stipulatus.

¶ Qualiter liberet soluens fisco uel ciuitati·uide glo·in·l·i·C·de pdi·curia·li·x·

¶ Interest nostra potius nō soluere q̄ solutū repetere·ff·de fideius·l·stipulationes·

¶ Debitor alicuius creditoris forensis coactus soluere a sua cōmunitate in iniuriā sui creditoris non propterea potest se tueri aduersus creditorē Io·an·in addi·Specu·ti·de obli·& solutio·§·i·ꝟsi·illud autem·

¶ Quomodo probatur aliquid esse solutum ex tali pecunia·uide bar·in·l·si predium·C·de predi·minor·

¶ Est dare casum in quo eadem solutio inducit presumptionē respectu soluentis et etiā respectus eius cui soluitur·puta debebā ticio pro censu monetam florentinā solui perusinam ista solutio inducit prescriptionem respectu mei ut nō tenear nisi ad perusinam & respectu eius cui soluitur ut sim obligatus ad canonem·Inno·in·c·olim·in glo·fi·in·ꝟ·& est mirabile·de censi·ubi oino uide·

¶ Soluere dicitur qui pecuniam numerat nō qui aliter satisfacit·ut·l·id quod liberatur·§·4·ff·qui·mo·pig·uel ipo·sol·& hoc stricto modo·ut nō gl·C·de solu·super rubrica·sed largo modo pertinet ad omnē solutionē quoquō factā·ut nō·ff·d solu·l·solutionis uerbum

¶ Non cogitur quis soluere nisi fiat sibi instrumentum refutationis·notat bar·in·l·sciendum·ff·de usuris·

¶ Soluens pro aliquo etiam inuito condemnationem ne patiatur aliquid in psonam·pot ab eo repeterē tanq̄ utiliter gestū·ar·l·stichus·ff·de pecu·le·& ibi bar·

Somnium Somnus

Est cā & signū futuroꝝ euentuū & ipius multipliciter est causa·san·Tho·scda se·q·xcv·ar·vi·

¶ Somnolentia oritur ex accidia·Idem secunda se·q·xxxv·ar·iiii·& reducitur ad torporē·

¶ Somnus quid est & quod modis dicatur·Idez scda se·q·xcv·ar·viii·

Sonticus

Quis sit morbus sonticus·nō·de renū nisi cum pridem·§·defectu·i glo·i·& uide quod de hoc nō·Archi·x·q·iii·certum·uide tex·& glo·ff·de re iudi·que situm·& ·ff·si quis cauti·l·&·§·si quis·& per Io·an·in·c·si postq̄·de elec·in·vi·in nouella·

Sophisma

Quid sit·dic q̄ est ꝓpositio apparens & nō existēs·ut·xxiii·q·iiii·transtaterūt·& quod ibi nō·

Sopire

Exponitur·i·finire & terminare de rescrip·pastoralis·sup glo·sed uidetur·ad idem·de excep·cum uenerabilis·

Soror

Non oēs que cum sorore mea sunt sorores mee sunt·lxxxi·di·legit·

¶ Non dicitur alienare quod transfertur de fratre ad sororem·nō·de his que fi·a prela·cū aplica ubi de hoc·

¶ Sororis sue cōuersationez presortis potest habere·lxxxi·di·uolumus·cū ea tū habitare non est tutum·lxxxi·di·legitur·

¶ Polluens sororem uxoris neutram haberē potest nec ab uxore āplius debitū petere·ut·xxvii·q·ii·qui dormierit·&·c·cōcubuisti·adde·xxxiii·q·i·in lectum·

¶ Sorores a principio licite contrahebant cum fratribus immo tamen hoc erat necessariuz ꝓpter penuriam mulieꝝ & ꝓpagationē generis humani xxv·q·i·cum ergo·

¶ An appellatiōe sororis contineatur neptis·nō·xxx·q·iii·pictatius·in glo·ii·

Sors Sortilegium

An electiones possint fieri p sortem·uide glo·xxi·di·cleros·

¶ Uti sortibus est peccatum·xxvi·q·ii·qd autē·& ·c·non statim·&·c·hii qui·&·c·non exemplo·minus tñ peccatū est q̄ querere demonū consilia·xxvi·q·ii·hii qui·

¶ Sortes nihil aliud sunt q̄ diuinationes & maleecia·xxvi·q·v·sortes·

¶ Multa genera sortilegioꝝ cauenda puniuntur xxvi·q·vi·āmoueant·

¶ Qui sunt sortilegi·habe t·xxvi·q·i·sortilegi·&·q·iiii·igitur genus·& omnes tales sunt idolatre & excōicandi·xxvi·q·v·quod aūt·si autē est clericus sortilegus deponitē·xxvi·q·v·si qs epus·&·c·ꝓuenit·ubi tex·dicit q̄ tales sortilegi sunt heretici & inimici xp̄i·

¶ An sortes sint licite·nō·gl·xxi·di·cleros·xxvi·q·ii·c·i·in glo·C·cō·delega·l·fi·in ꝓn·de sortileg·c·i·et fi·in glo·adde glo·xiii·q·i·plures·que dicit q̄ in sortibus uoluntas dei ostenditur·

¶ Qua pena puniantē sortilegi et incantatores·habetur·xxvi·q·v·p totum·

¶ An sortes sunt male et ꝓhibite uel econtra·habetur·xxvi·q·ii·c·i·in tex·et gl·ubi uidetur q̄ solum sint male non de sui natura sed quia ꝓhibite eo q̄ facile inducunt homines ad ydolatriam·

¶ An suspendere breuia ad collum uel reliquias sanctoꝝ sit licitum·uide Arch·xxvi·q·v·nō licet adde san·Tho·scda se·q·xcvi·

¶ An sit licitum soluere maleficia p sortes uel in cantationes·Hosti·de frigi·c·fi·

¶ An sit licituz ungere infirmū crismate ut liberetur·uide Iaco·ubi tex·de sa·unc·c·i·de·ꝟ·signi·ꝯsuit·xcv·di·§·oleo·facit tex·xxiii·di·de his·

¶ An sit licitū herbas uel lapidea ad collū suspēdere sine incantatione·tex·xxvi·q·ii·Laud·i cle·sepe·de·ꝟ·sig·

¶ Que sortes sint probibite et que ꝑmisse·uide Arch·xxvi·q·ii·c·i·

¶ Quot sūt genera sortilegioꝝ siue diuinationū uide sanc·Tho·secunda se·q·xcv·et in sum·pisa·sub dictione sortilegium·§·i·et·ii·et·§·quot modis fit illa·

¶ An diuinatio non principaliter p sortes sed p inuocationez demonū sit licita·s·Tho·scda se·q·xcv·ubi tractat de diuinatione q̄ fit p somnia·p auguria & astra·

¶ Quid de arte notoria an sit licita·uide sanc·Tho·secūda se·q·xcvi·& plene in sum·pisa·sub dictione sortilegiū·i·ii·

¶ An sortilegi puniantur p inquisitorē heretice prauitatis uel p ordinariū·diximus·s·sub dictiōe inquisitio·

¶ Sors quandoq̄ dicitur respectu lucri uel fine·ff·de fideicō·liber·l·ergo·§·creditoribus·Itē sors idest prima obligatio·ff·de iureiu·l·si actor·Item sors idest fortuna uel euentus·xxvi·qōe·iii·sors·

pro capitali de usur. c. i. et. ff. de pigno. cũ contra. Item pro pte uel portione de pben. cum secundũ xxi. di. cleros. et ibi nõ.

¶ Sortes alique sunt licite alique illicite. ut nõ. xxi q. i. in sum.

¶ Sex sunt casus in quibus non prohibetur aliquid recipere ultra sortem. qui notantur. xiiii. q. iii. in in sum. de usuris conquestus. de iurein. uenientes. & ibi nõ.

¶ An sit peccatũ puerere ueritatem uel furta p sortilegia. nõ. de sortile. c. i. & c. fi.

¶ Quare sortilegi puniantur. uide de sortile. c. i. in fine. & c. ii. xxvi. q. ii. si quis.

¶ An sit aliquid dirimendum sorte. nõ. ff. de in. i. in tribus. & l. sequeñ. C. cõ. delega. l. finali. in pri cipio. in glo. ii. & ibi Cy. in secunda opposit. & i. qõe. C. quando & qui. quar. pars debe. l. ii. in glo. & ibi bar. libro. x. de sortileg. c. fi. in glo. fi. xxvi. q. ii. in sum.

¶ Cum agitur de pdendo ius non est locus sorti bal. in pbemin. ff. §. in reliqua.

¶ Sorte dirimitur iudiciũ iuris non facti. ff. uti possi. l. si duo. & ibi bar.

¶ Sors pmittitur pter dubium facti. ff. famil. berc. l. que sunt cautiones.

Spado

Quis dicatur. dic ille qui caret testiculis. ut nõ. i. c. si p fortsarias xxiii. qõne. i. & l. spadonem. ff. de excu. tuto. & l. qui uno ff. de testamen. uide dñm Car. flor. in c. ii. de frigi.

¶ An possit contrahere matrimoniũ. diximus supra sub dictione matrimoniũ. adde tex. in. l. spadonem. §. si fua. ff. de iudi. glo. xxxii. qõe. vii. bii qui. Io. an. qui filii. sint legit. quod sedem. ubi concludit ꝙ non.

¶ Appellatione spadonũ continent oẽs castrati. siue naturaliter siue ex accidenti. ut. ff. de. ꝓ. sig. l. spadonum.

¶ Spado non meretur continendo. glo. de peni. di. ii. si enim inquit.

¶ An spadones possint contrahere. adoptare. & instituere. uide. ff. de adop. l. ii. §. illud. ff. de iure doq. l. si serua. §. spadoni. ff. de libe. & postu. l. sed est qsitũ. §. i. insti. de adop. §. illud. nõ. in. d. l. sed est quesitum. §. spadonem. in glo. non putat. ff. de ꝓ. signi. l. spadonem.

Speciale Specialiter

An duo specialia possint cocurrere circa idem. dic ꝙ non C. de doti. pmis. l. i. & ibi glo. ff. de iure doq. l. cum post. §. gener. & quod ibi nota. faciunt que dixi sub dictione fictio.

¶ An & qñ dicat fieri specialis expssio. uide glo. & doc. in cle. fi. de offi. ordi.

¶ Specialiter. i. expresse. C. de nego. ges. l. finali. ff. de le. iii. l. si quis. C. de pscrip. xxx. uel. xl. an. l. omẽs. ff. qui po. in pig. ba. l. pignus. glo. in. l. negocium. ff. de nego ges.

¶ Quod dicitur spetiale debet esse abstractum a genere a quo abstrahi põt aliter non est spetiale ff. de publici. l. i. §. si quis dixerit. xxiii. q. v. si non licet. de cõiu. lepro. c. ii. in fi.

¶ Quedam sunt q̃ requirunt spẽalem expssionez ff. de pcu. l. pomponius. in pñ. ff. de mino. l. illud ff. de iniur. l. item apud. §. hoc edictum. uide de procura. qui ad agendum. libro. vi. & quod nõ. xxiii. dis. quamq̃.

¶ De hoc uerbo speciale uel specialiter uide gl. in. l. ea. §. i. ff. p so. & l. i. ff. de offi. eius cui man. est iuris. & l. sed & si quis. §. quesitum. ff. si quis cauti. & l. i. ff. si quis in ius uo. nõ ier. uide. l. fi. C. quod cum eo. & l. i. §. qui filium. ff. ad legem fal. & l. quod in rerum. §. i. ff. de le. i. bar. in. l. i. ff. de admi. tuto. & l. si quis. in pncipio testi. in. iiii. colum. ff. de le. iii.

¶ Specialia non sunt trahenda ad consequentiã de conces. pben. constitutus. ad fi.

¶ Speciale ius facilius tollitur q̃ cõe. ut in auti. de non alie. §. quia uero uerisimile.

Species

Conuentus ad species qui negat eam stare habet intentionem fundatam. ff. de le. ii. l. cum ita. §. species. & ibi bar.

¶ Species appellãtur etiã que pondere numero mensura ue consistunt. ff. si cer. pe. l. ii. C. de agri. & censi. l. litibus. li. x.

¶ Quociens aliqua se habẽt ut spẽs distincte an appellatiõe unius altera includatur uide nõ. ff. de pto. stipu. l. i. & ibi glo. casus est. ff. de testa. tu. l. quod nepotes. uide. viii. di. quo iure. de conse. di. iii. celebritatem. de offi. ordi. dilectus. & transla. pla. c. ii. de rescripti. susceptum. li. vi. nõ. in regula plus semp. li. vi.

¶ Quod nos uocamus speciem dialetici uocant indiuiduum. & quod nos uocamus genus ipi speciem. ff. de iusti. & iure. l. i. in principio. ff. de uerbo. obligati. l. in stipulationibus. ff. si certum peta. l. ii. in prin.

¶ An nõie speciei contineat specificatũ. uide. ff. de pigno. ac. l. si cõuenerit. §. si quis.

¶ Mutata specie mutat res. ff. de fui. ur. pdio. l. fustutes que in supficiem. §. si sublatum. & quod ibi notatur.

¶ An species cedat specificanti. uide. ff. de rei uendi. l. si frumentum. §. i. ff. de acquiren. rerum domi. l. adeo. §. cum quis. insti. de re. diuisi. §. cum ex aliena.

¶ An posita specie ponat & genus. ff. de iusti. & iure. l. semp specialia.

¶ Quid operatur genus quo ad omnia operatur species quo ad speciem. & econtra. C. de pscripti. xxx. an. l. omnes. C. de quadri. prescrip. l. iii. ff. de admis. tuto. l. si duo. de peni. di. i. §. hoc idem. in principio. xxiii. qõne. v. non licet. iiii. dis. denique. v. dis. ad eius uero. de consti. nam concupiscentiã de offi. ordi. si sacerdos. & de priuile. quia circa. & ibi nota.

¶ A quo remouetur genus & quelibet eius species. ff. de donatio. l. filius. ff. de fun. instruct. l. fundi. §. i.

¶ Species excepta non continetur sub genere. ff. de penis. l. sanctio legum. xcii. di. c. ulti. xxiii. q. v. si non licet. xxiii. q. v. dixit dñs. de rescrip. c. i. & c. pastoralis. de offi. legati. studuisti. de pben. dudum. li. vi.

¶ Si expressa una specie tantũ sequtur genus simpliciter ipm genus ad illam spẽm expssam restringitur. ff. de iusti. & iure. l. ex hoc iure. ff. ex qui. cau. maio. l. sed & si per ptorem. §. edictum. ff. de ꝓ. obli. l. doli clausula. de rescrip. sedes. de pcura. cle. non potest.

¶ Si species exprimatur uidetur nominatim fieri. nō. bar. ff de libe. & postu. l. ticius. & ff. de legat. i. l. turpia. §. fi.

¶ Plus uel minus non faciunt aliq̄ differre spē bar. in. l. i. ff. de acqui. pos. tex. in. l. finali. de fun. instruct.

¶ Specialia sunt agilioris potentie q̄ cōia. ut. ff. de inoffi. testa. l. pap. §. fi.

¶ Species idest forma. ff. de iudi. l. proponebatur. Item species idest qualitas. ut. l. edita. C. de eden. Interdum sumitur pro casu seu causa. insti. de eo cui liber. causa. uo. addi. §. finali. quandoq̄ ꝓ dominio uel proprietate rei. ut. l. adeo. §. insula ff. de acquiren. reꝝ do. quandoq̄ pro pretextu uel uelamine. ut. l. sub specie. C. de transact. quandoq̄ pro prima apparencia. ut insti. de rerum diuisi. §. insula. in fi.

¶ Dria est inter spēm & substantiam. & in quo uide tex. ff. de usufr. l. quociens. §. fi.

¶ Additio qualitatis uel quantitatis nō facit qd differre specie. dicit bar. ff. de publica. l. i. §. unde queritur.

¶ An ꝑ specialem ꝓuisionem. l. recedatur a generali. uide in. d. §. unde queritur. & ibi habetur q̄ generalis ꝓuisio nō refertur ad specialiter ꝓuisa quod intellige qñ specialis ꝑcessit uel eodem tpe emanauit. secus si specialis seqtur in tpe generalē ut ibi nota.

¶ Species diuersa nōie nō transit sub appellatōe generis. ff. de do. cā mor. l. mortis cā capiē. & ibi concor. in glo.

¶ Qñq̄ drie speciēꝝ sumunt̄ ex antecedēti qualitate non penes substantiā. glo. ff. de publi. l. interdum. §. quociens.

¶ Ubi specificatū non est reducibile ad primam formā non comp̄henditur sub prima specie. ut. l. quesitū. §. illud. ff. de le. iii.

¶ Qñq̄ adiectio uel detractio alterat spēm. ff. de. ꝟ. obli. l. in cōuentionalibus.

¶ Quid sit spēs. uide. ff. de riuis. l. i. §. i.

¶ Spēs intelligibilis est quo intelligitur. s. Tho. in prima pte. q. xxvi. ar. ii.

Specificatio

De specificatiōe circūstātiaꝝ plene nō. ī elec. ut circa. i glo. quid ergo. & ibi remis. libro vi. ubi omnino uide.

¶ Non solum in accusando specificanda sunt crimina. ff. de accusa. l. libelloꝝ. ff. de iniurī. l. pretor. in prin. de ꝓcura. tue. sed etiam in exceptiōibus. ut nō. Inno. de pur. cano. c. ulti. Arch. de testi. ꝑsentium. §. testes. li. vi.

¶ Qualiter in iudiciis sunt omnia specificanda & nō in genere proponenda plene ꝑ Inno. & Hosti. de pur. ca. c. i.

Spectaculum

Spectaculis publicis clerici interesse nō debent. xxxiiii. di. presbiter. de conse. di. v. nō oportet. & ibi nō.

¶ Spectaculis insistentī. diebus dominicis & ecclesiam ac diuina relinquentes debent excōicari. de conse. di. i. in solutionē.

¶ An spectacula sint ꝓhibita. nō. C. de feri. l. fi. in glo. lacrimosa. & ibi Cy. in. iiii. oppo.

¶ An interesse spectaculis sit peccatum. san. Tho tenet q̄ nō. secunda se. q. clxviii. ar. iiii. & in quarto di. xvi. ar. viii.

Spectare

Si petantur spectantia ad aliquam dignitatem non exp̄mendo quo iure intelligitur de hiis que spectant de iure cōi. Io. an. de offi. Arch. c. ulti. & ibi Inno. ni de de ꝑscrip. auditis.

¶ An sit spectandū principiū medium uel finis. no. de censi. sciences. in glo. fi. & de offic. delega. querenti. de elec. dudum. & ꝑ Io. mo. de rescriptī. statutum. li. vi.

Specus

Dicitur locus ex quo despicitur inde spectacula dicta sunt. ut. ff. de riuis. l. i. §. specus. ff. de aq̄ plu. ar. l. sup̄ iter.

Spes Sperare

Spes de misericordia dei penitentibus est tribuenda. l. di. de hiis uero.

¶ Sperare proprie est ex aliqua causa de ꝑsenti & qualiter intelligantur illa uerba cum quis remittit omne quod habet uel habere sperat. uide ff. de adulte. l. si uxori. ff. de uerbo. ob. l. qui rome §. finali. & ff. de condi. ob causam. l. quod seruus. & ibi bar.

¶ Pupillariter substitutus mortuo testatore & uiuo pupillo non dicitur hr̄e spem. bar. in. l. is pōt ff. de acq. heredi.

¶ Paria sunt aliquid esse & de ꝓximo sperari. bar. in. l. mulier. §. i. ff. ad trebel.

¶ Non dicit̄ esse spes in eo qui pōt [illegible] uiui. bar. in. l. si qs sub conditione. ff. de testa. [illegible].

¶ An quis debeat sperare auxiliū ab eo quē spreuit. uide. ff. de arbi. l. litigatores. in ꝑn. & ff de minori l. auxilium.

¶ Sub spe uenie nemo debet peccare. nō. ī elec. c. i. in fi. li. vi. nō. de imu. eccle. c. ultio. in glo. i. & ibi uide concor.

¶ An sit idem iurī in spe quod ī re. uide. ff. de in di. adiec. l. ubi. §. marcellus. ff. de spon. l. in sponsalibus. & l. oratio. ff. de sta. homi. l. qui in utero. ff. de adul. l. si uxor. §. diuus. & quod ibi nō.

¶ Quod est in spe uidetur iam quasi esse. ff. de excu. tu. l. non solū. §. si libertus. ff. de uen. inspi. l. i. §. fi. ff. de mino. l. iii. §. si quid.

¶ Spes attenditur. ff. de usufr. l. si tibi. & l. se. ff. de pac. cōuen. l. quidam. & quod nō. Io. mo. de ap. non solum. li. vi.

¶ Spes transmittit̄ ad heredes. insti. de. ꝟ. obli. §. ex conditionali.

¶ Sola spes punitur. C. de diuer. rescrip. l. sacri. xiiii. q. iii. c. i.

¶ Propter spem largior sit interp̄tatio. ff. si pars here. peta. l. antiqm. ff. de pac. l. tale. §. fi. ff. de le. ii. l. cum pater. §. cum extimaret.

¶ Spes pōt haberi sine peccato de beneficio ecclesiastico obtinendo etiā si nondū uacat. de elec. cum ad nostram. in glo. ii. sup ea.

¶ Spes dicitur quando habet dependentiam de presenti. nō. ff. de adulte. l. si uxor. §. diuus. & l. post emancipationem. §. i. ff. de libe. leg. bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. in. vi. questiōe. ff. de uerbo. obligaꝝ.

¶ An spes habeat eundem effectū q̄ ueritas. nō. bar. ff. de libe. & postu. l. gallus. §. uidendū. bar. in l. mulier. §. i. ff. ad trebel.

¶ Spes est ꝑma passio irascibilis. uide san. Tho. in prima secunde. q. xxv. ar. iii. & in secundo di.

xxvi·ar·ii·& ·v·& in quarto di·iiii·ar·i·

¶ Spes est una de quatuor principalibus passionibus·idem in prima secunde·q·xxv·ar·iiii·& in tercio·di·xxvi·ar·iiii·

¶ Spes non est idem q̄ desideriū·idem p̄ma sc̄de q·xl·ar·i·& in tercio·di·xxvi·ar·iii·

¶ Spei contrariatur desperatio·idem·p̄ma sc̄de q·xl·ar·iiii·

¶ Spes est in brutis·idem prima secunde·q·xl·articulo·iii·

¶ Spei cā est expientia iuuentus & ebrietas·e·a·q·xl·ar·v·&·vi·

¶ Spes causat amorem & adiuuat opationem·eadem·q̄ōe·viii·&·viii·& audaciam·secunda se·q·cxx·ar·vi·

¶ Spes est actus posterior fide & prior caritate idem p̄ma sc̄de·q·lxii·ar·iiii·& sc̄da se·q·xxvii·ar·vii·&·viii·

¶ Spes potest haberi sine caritate non autem sine fide·& quare·idem sc̄da se·q·lxv·ar·iiii·& sc̄da secunde·q̄ōe·xvii·ar·vii·&·viii·& in tercio dis·xxvi·ar·iiii·

¶ Spes est uirtus theologica·idem prima secunde·q·lxii·ar·iii·& secunda se·q·xvii·ar·v·&·vi·& in tercio·di·xxvi·ar·vi·et·vii·

¶ Spes non manet in pria·idem prima secunde·q̄ōne·lxvii·ar·iiii·&·v·& secunda secunde·q̄ōne xviii·arti·ii·& in tercio·dis·xxvi·arti·x·& dis·xxxi·arti·xi·

¶ Obiectum spei est beatitudo eterna·sc̄da se·q·xvii·ar·ii·

¶ Spes est in uoluntate·sc̄da se·q·xviii·ar·i·& q·de ueritate·q·iiii·ar·ii·

¶ Non licet sperare in homine·secunda sc̄de·q·xvii·ar·iiii·

¶ Spes non est in beatis·secunda se·q·xviii·ar·ii·nec in damnatis·ea·q̄ōe arti·vi·& in tercio·di·ii·articulo·x·

¶ Spes uiatoꝝ est certa·idem sc̄da se·q·xviii·ar·iiii·& in tercio·di·xxvi·ar·ix·

¶ Spei correspondent p̄cepta·idem·secunda se·q·xxii·ar·i·

¶ Spem habuerunt patres in limbo·idē·in tercio di·xxvi·ar·x·

¶ An spes fuerit in xp̄o·dicam infra sub dictione christus·

¶ Ad spem ptinet fiducia·secunda se·q·cxx·ar·vi·& ibi uide qualiter quis pōt habeī spem ex se ip̄o & ex alio·

¶ Spei fidei & caritatis non est idem obiectum sed diuersimode faciunt in honore dn̄i·idem sc̄da se·q·xvii·ar·vi·

¶ Qualiter cōueniant & differant spes & magnanimitas·ea·q·xvii·ar·v·

¶ Uicia opposita spei habentur secunda secunde·q̄ōe·xx·al's·xxix·ar·ii·q̄ōe·ii·per totum·&·xxi·per totum·

¶ Spes est in uiatoribus & in hiis q̄ purgantur secunda se·q·xviii·ar·iii·

¶ Spes que est passio & spes que est uirtus theologica differunt ea·q·xvii·ar·i·

¶ Spei que est passio obiectū est honor & cōtra spei passionē est magnanimitas·idem sc̄da se·q̄ōe cxxviii·arti·vi·

¶ Spes opponitur desperationi & timori·eadem q̄ōne & articulo·

¶ Quedam est spes infallibilis uel multis casibus non subiecta·et hac spe priuatus dicitur damnificari·quedam est multis casibus subiecta et q̄ pendet a uoluntate alterius et priuatus ista non dicitur damnificari·ff·de adop·l·si arrogator·ſm Iaco·butri·

¶ Res iudicatur prout est in re non prout est in spe·uide glo·ff·de sta·homi·l·i·et·ff·de his qui sunt sui uel alie·iur·l·i·ff·de sta·libe·l·statuliber·

Spirituale Amatores mūdi sunt debiles in spiritualibus qui sunt fortes in tp̄alibus·xlvii·di·omnes·

¶ Spiritualibus rebus die ac nocte clerici debēt esse intenti·xxi·q·iii·hii qui·

¶ Spirituali gladio trūcat ecclesia malos et hereticos·ut·xxi·q·i·si petrus·

¶ Quocienscunq; uertitur aliquod dubium circa ea que sunt spiritualia terminari debet p episcopum·quod est notandum ſm bar·in·l·omni nouatione·C·de sa·sanc·eccle·

¶ Possessorium super re spirituali nō est ꝓprie causa spiritualis uide Vincen·in·c·fi·d̄ iudi·glo·et Inno·de elec·cum dilecti·in glo·super ūbo iuramento·glo·in·c·litteras·de iura·calū·Io·an·de iudi·ceterum·et·c·ex parte·de fo·compe·contrariū nō·glo·et ibi tex·in·c·presentiū·d̄ testi·li·vi·in·ꝟ·possessionem·

¶ Spirituale dicitur multis modis·nō·i·q̄ōne·i·in sum·et ibi Archi·et·q̄ōe·iii·§·i·xvi·q̄ōe·vii·pe mientis·

¶ Spiritualia sine temporalibus diu esse non possunt·i·q̄ōne·iii·si quis obiecerit·et quod ibi notat Archidia·

¶ Sp̄ualia facilius construunī q̄ destruantur·de transla·p̄la·Inter corporalia·

¶ Spiritualia sunt temporalibus digniora·de ma·et obe·illud·et·c·solite et fortiora·d̄ transla·p̄la·c·ii·et eis p̄ponenda·xii·q·i·p̄cipimus·

¶ De causa materie spirituali iudex secularis directe uel indirecte se intromittere nō pōt·nō·de de ten·ex·si iudex laicus·li·vi·de iudi·nouit·qui fil·sint legit·p uenerabilem·et·c·lator·et·c·cām·de ordi·cog·tuam·

¶ An ius patronatus sit mere spirituale·de iudi·quanto·et ibi nō·

¶ Quare emptio et uenditio non habent locum in sp̄ualibus sed pmutatio sic·uide de re·pmu·ad q̄ōnes·et qd̄ ibi nō·

¶ Spirituale inherens p̄sone est maius q̄ inherēs cause·de iudi·decernimus·

¶ Quando spiritualia petunī debet fieri missio in ip̄a re non in temporali·de eo qui·mit·in poss·constitutus·

¶ An sup spiritualibus possit interuenire pactio conditio·uel transactio·nō·de p̄ben·significauit·in glo·i·de trāsac·c·ii·et·c·sup eo·c·ti·de deci·ex multiplici·in glo·cōuentionem·

Spiritus Uirtute spiritus sancti et nō meritis hoīm remittunī peccata·i·q·i·ut euidenter·

¶ Spiritu sancto nondū ducit qui timore pene non amore iustitie bonū aliqd̄ facit·ut·xxiii·q̄ōe vi·ex his·

¶ Qui non habent spiritum sanctū nec possunt

solnere nec ligat·xxiiii·q·i·si aūt est corde·& ibi tex·q̄ spūs sanctus non habitat in cordibus sup̄boꝝ·quod nō·

¶ Qui statuta canonū transgreditur uel cōsentit transgressorib⁹ peccat in spiritū sanctū·xxv·q·i·uiolatores·

¶ Spiritus sanctus semp̄ manet in iustis p̄ gratiam & uirtutes sed non semper per miraculorū operationem·de peni·di·ii·querendum·&·e·post discursus·

¶ Qualiter spūs sanctus a p̄ncipio descendebat uisibiliter·de conse·di·iiii·uenit sacerdos·

¶ Spiritus sanctus procedit a patre & filio·de conse·dis·i·de spiritu sancto·in·c·i·de sum trini·li·vi·de consec·dis·ii·saluator·xv·dis·canones·& xvi dis·sexta·

¶ Quociens spūs uenit in discipulos·dic bis·primo qn̄ dn̄s insufflauit in eos diceos accipite xc̄·Scd̄o qn̄ descendit de celo in linguis igneis·glo·de conse·di·v·nouissime·

¶ Quādo & qualiter spūs sanctus descendit sup̄ ap̄los in unū congregatos·habetur·xxiiii·q·i·audiuimus·& ibi nō·

¶ De multiplici significato h⁹ dictionis spiritus nō·Archi·& Io·an·de sum·trini·c·i·li·vi·ubi nō·q̄ qn̄cūq̄ ponit ista dictio sine additamēto semp̄ accipitur in bonam p̄tem·& ita dicit expsse beatus Iheronimus sup̄

¶ Quo intelligatur spūs uadens & non rediens·nō·de pe·di·i·§·hoc idem melius in·§·siue·c·conuertimini·in glo·i·ea·di·

¶ Spūs sanctus non uenit nisi sup̄ ap̄los cōgregatos ad denotādum unitatē·xxiiii·q·i·audiuimus·nō·de cā pos·cum ecclesia sutrina·in glo·i·

¶ Spiritus sanctus est nomē diuine p̄sone·sanc·Tho·in prima parte·q·xxvi·ar·i·& in primo·di·x·arti·iiii·

¶ Spūs sanctus p̄cedit a patre & filio inquantū sunt unū·idem in prima parte·q·xxvi·ar·ii·& in primo di·x·atir·iiii·et di·ii·ar·i·ii·et·iii·et in summa contra gen·li·iiii·q·xxv·et·xxvi·

¶ Spūs sanctus non magis p̄cedit a patre q̄ a filio·idem in prima p̄te·q·xii·ar·ii·sed a patre per filium·idem in prima parte·q·xxxvi·ar·iii·et in primo·di·xi·ar·iii·

¶ Spiritus sanctus non distingueretur a patre nisi procederet ab eo idem in p̄mo·di·x·ar·v·

¶ Spiritus sanctus non esset nexus patris et filii·idem in prima parte·q̄ōe·xxxi·ar·i·et in p̄mo di·x·ar·iii·

¶ Spiritus sanctus est deus·idem in sum·cōtra gentil·li·iiii·q·xvi·xvii·et·xviii·et ea·p̄cessione·est deus et homo·idē in prima p̄te·q·xxxviii·ar·ii·et in primo di·xviii·ar·iiii·

¶ Spūs sanctus fuit principium actiuū in cōceptione xp̄i·idem in tercia p̄te·q̄ōe·xxxii·ar·i·et in tercio dis·iiii·articulo·i·et tamē spiritus sanctus non potest dici pater xp̄i·in p̄allega·q·xxxii·ar·ii·et in quarto dis·iiii·ar·ii·et in sum·contra gen·li·iiii·q·xlviii·

¶ Spiritus sancti attributa et effectus sunt in scriptura·idem in summa·contra gen·libro·iiii·q·xxi·xxii·et·xxiii·

¶ Spiritus sanctus procedit ut amor·idem p̄mo di·x·ar·i·et est amor q̄ habet pater in filiū·et ecōtra·ea·q·xxxii·ar·ii·

¶ Spūs sanctus dicitur deus·anima·angelus·aer & uentus·& uapor·& duo amantes sunt·idem in primo·di·x·ar·iiii·

¶ Spūs unit corpori dupliciter·idem in quarto·di·xlviii·ar·xxxvii·

¶ Pater & filius sunt unus spirator·idem in prima parte·q̄ōe·xxxvi·arti·iiii·& in primo·dis·xi·articulo·iiii·

Spoliatio Spoliatus

Spoliatores clericoꝝ excōicantur·ut·xxiiii·q·iii·paterna·

¶ Diuidentes spolia cum aggressoribus uiarum sunt uiui comburendi·bar·in·l·i·si q̄s·C·de re mili·libro·xii·

¶ An spoliare semp̄ sonat in malam p̄tem·nō·de resti·spoli·conquerente·de renūti·q̄ in dubiis·de pact·cum clerici·de etati·& qualit·cum bone·de cleri·non resi·ex parte·&·e·finali·de magis·quanto·de collu·deteg·audiuimus·de crimi·fal·ad falsariorum·de cleri·excōi·minis·fraternitatem·& c·seqn̄·de iurepat·quia·& quod ibi nō·docto·de his uide Io·an·de resti·spolia·conquerente·&·c·ex conquestione·

¶ Quid importet illa uerba·precipimus spoliari uel talis est spoliandus·doctores in·c·finali·de postulan·ubi concluditur q̄ quo ad ius priuatus est ipso iur·sed mandatur priuatio quo ad possessionem facti·

¶ Eo ipso q̄ quis rediens ad ius uel rem suā non admittitur dicitur spoliari·ff·de acqui·pos·l·clam possidere·§·ultimo·&·l·si id quod·§·ultimo·nō·glo·de diuor·significasti·de infan·& expo·c·i·de adulte·intelleximus·in glo·i·de resti·spoli·litteras·in glo·iii·Spe·ti·de sponsa·§·fi·in pri·

¶ An spoliator possit obicere spoliato crimen petenti restitutionē·uidetur q̄ non·de resti·spo·in litteris·&·c·item cum quis·ubi plene de materia bonus tex·ii·q·ii·per totū·& iii·q·i·c·i·iii·& iii·adde quod dixi·s·sub dictione possessio·

¶ Pro spoliatione iudiciali pretextu sententie nulle agitur possessorio·tex·in·c·causam·&·c·cum causam·de offi·dele·tex·de resti·spo·cum uenissz Inno·de procura·ex insinuatione·glo·in·uerbo indicia·xxiii·dis·in nomine domini·glo·fi·vii·q̄ōe·i·precium·i·q̄ōe·iiii·quia presulatus·glo·ii·q̄ōe·i·in primis·

¶ Pro spoliatione facta p̄decessori datur successori interdictū unde ui·tex·& glo·de resti·significauerunt·de ordi·cog·cum dilectus·

¶ An consiliarius spoliantis teneatur interdicto unde ui·Inno·de elec·querelā·ii·q·i·notū·

¶ An spoliator recup̄et expēn·factas in re inuasa·nō·de resti·spo·c·i·in glo·fi·

¶ Qualiter intelligitur quis spoliari possessione iur eligendi·Inno·in·d·c·querelam·de elec·

¶ Spoliato usufructuario non uidetur spoliatus p̄prietarius·bar·in·l·i·§·siue aūt·ff·d̄ ui & ui ar·glo·& bar·eo·ti·l·item est·§·fi·

¶ Spoliatus a iudice incōpetenti pōt agere possessorio recup̄ande·tex·vi·q·iiii·denīq̄·de accu·ad petitionē·de offi·dele·cum cām·Spe·ti·d̄ peti·& pos·§·fi·

¶ Non dicit q̄s spoliat⁹ cuius bona detineant sua spontanea uoluntate·iii·q·ii·cum ecclesiastice·

¶ An spoliatus propter infamiam sit restituendus anteq̄ purget. gl. i. & ibi. Arc. iii. q. ii. audiuimus.

¶ Clericus spoliatus bonis patrimonialibus pōt agere contra laicum spoliatorem possessorio recuparande coram iudice ecclesiastico. tex. iii. q. i. reintegranda. iii. q. ii. si epus.

¶ De significato huius uerbi spoliare uide Archi. de elec. sciant cuncti. li. vi.

¶ An spoliatus etiā re minima debeat restitui. glo. & ibi Arch. in. c. quia sepe. de elec. li. vi.

¶ Spoliato non datur possessorium recuparāde ex sola possessione naturali. Do. anto. in. c. cuz ad sedem. de resti. spolia. & eodem titulo in litteris. glo. xiiii. qōe. i. §. i. contrarium notat Io. an. eodez ti. ex parte. glo. in ₰bo ceterum. in. c. ad decimas. de resti. spo. li. vi.

¶ Spoliato debēt restitui bona in loco unde fuerunt ablata. Arch. xvii. q. iiii. miror.

¶ An spoliator admittat post restitutionem ad agendū cōtra spoliatū in ciuili uel criminali. glo. & doc. ii. q. ii. in scripturis. glo. iii. q. ii. audiuimus Inno. de rescrip. ex pte.

¶ Quod remediū datur spoliato ꝓ iuribus incorporalibus. bar. in. l. sequtur. §. si uiam. ff. de usuca.

¶ Quot remedia habeat spoliatus ꝓ recuparatōe rei sue. uide glo. iii. q. i. in summa.

¶ Sufficit ſm canones cōqueri spoliatū. nam iudex restituet etiaz si illud expsse non petat. nō. i. q. vii. quia psulatus.

¶ Spoliationis exceptio est dilator. ideo debet opponi an lit. contes. nō. ii. q. ii. c. i. de resti. spoli. ex conquestione.

¶ Spoliatus a iudice non potest petere restitutionem. nō. vii. qōe. i. presentium. quot modis intelligitur. uide ibi. & iii. qōe. i. in summa. de resti. spo. conquerente.

¶ Si spoliatus stetit p annū q̄ nō petiit restitui non auditur postea. glo. iii. qōe. i. reintegranda. de resti. spo. solicite. Io. an. de elec. querelam. sup. ₰. subtractam.

¶ Spoliatus petens restitutionē uxoris hʒ duo ꝓbare. s. legitima desponsatione & carnalem copulam. & in tali casu qui possidet possidet. nō. de resti. spo. ex transmissa.

¶ Eoipso q̄ quis petit uxorem & ipa non uult redire ad eum dicitur eum spoliare. no. de restit. spo. litteras.

¶ Dicitur quis spoliari iuribus incorpalibus si q̄ soluta fuerunt hactenus certis terminis non soluantur. nō. de elec. querelā. sup. ₰. subtractam.

¶ An spoliatus poterit petere fructus. & an spolians interim debet ali. nō. de cā pos. cum sup. de resti. spo. c. i. & c. grauis.

¶ Eoipso q̄ subditus non obedit intelligit spoliare. uide doc. de re iudi. suborta.

¶ Spoliatus non restituitur ad ea q̄ de iure possidere non potest. de resti. spo. ex parte. eodem ti. ad decimas. li. vi. Arch. iii. q. i. §. ti. & xiiii. qōe. i. in summa.

¶ An spoliatus quocunq̄ agatur sit priuilegiat⁹. Dy. q̄ non in regula qui ad agenduz. li. vi. Inno. contra. de ordi. cogni. cum dilectus. C. de agri. & censi. l. si coloni. li. x.

¶ Que sunt priuilegia spoliati. uide in dicto. c. cum dilectus per Inno. Hostie. & Io. an. de causa pos. cum ecclesia. & c. ii. & quod ibi nō. Inno. de resti. spo. ex cōquestiōe. & c. frequēs. li. vi. & qd̄ nō. Arch. ii. q. ii. c. i.

¶ Unum singularem casum quo spoliatus non restituitur. uide notata de sequestra. c. i. in glo. ii. & super ea.

¶ Si spoliatus beneficio petat restitutionem an habeat necesse iustificare possessionem p titulum & qualiter sufficiat iustificare. nō. in cle. i. de cā pos. plenius per Io. an. in addi. Spec. super rubrica de resti. spo.

¶ In causa spoliationis offertur libellus & lis cōtestatur. notatur in clemen. ii. ut lite pendente. in glo. i. & ante litem contestatam non restituitur possessio. de offi. delega. consultatōibus. & ibi nō. in glo. finali.

¶ Dicens se spoliatū & petens sibi fieri iustitiā p hoc intentat petitoriū non possessoriū. de ordi. cogni. cum dilectus. & ibi glo.

¶ Spoliatio bis ꝓbatur ab eodem in eodem iudicio. de resti. spo. solicite.

¶ Spoliatus ita debet restitui q̄ in pace possideat. de resti. spo. cōquerente. de fil. pſ bi. ueniens & quod ibi nō.

¶ Spoliatus debet restitui cū fructibus pceptis & qui pcipi potuerunt. de resti. spo. grauis.

¶ Spoliatus beneficio post appellationem restitui debet & probare de iustitia appellationis. de accu. si constiterit.

¶ Spoliatus qui petit se restitui dicitur uenire in iudicio tanq̄ actor. de rescrip. dilectus. in glo. hoc uidetur.

¶ Spoliatus non potest ante restitutionem accusari. de offi. dele. ueuerabili. de resti. spo. frequēs. li. vi. dixi. s.

¶ Exceptio spoliationis est infra. xv. dies ꝓbanda post diem qua proposita est. de resti. spoli. frequens. li. vi.

¶ An spoliatio uel exceptio spoliationis interrumpat prescriptionem. notatur de ordi. cogni. cum dilectus.

¶ Si spoliatus spoliet spoliatorem q̄ actio detur. uide de iureiuran. sicut. ii. ſm Inno.

¶ Quando spoliatus habet exceptionez. nō. bar. ff. q̄ ui aut clam. l. sepe. ff. de ui & ui ar. l. iii. §. cū contra. C. ad legem iuli. de ui. l. si quis a se funduz in glo. magna. ff. uti pos. l. i. §. hoc autez. Cy. C. de do. inter ui. & uxo. l. si maritus. in fi. uide Spe. ti. de peti. & pos. §. i. ₰. cum ergo.

¶ Quibus casibus spoliatus non restituatur. nō. ut lite non contes. c. i. in glo. spoliatum. Spe. ti. de peti. & pos. §. fi. Hosti. in sum. de resti. spo. §. qui₰. in casibus.

¶ Spoliatus contra quem experitur de spoliatōe nō. de ordi. cogni. cum dilectus. in glo. non cogatur. de resti. spoli. frequens. li. vi. eo. ti. cum ad sedem. et. c. sepe.

¶ An questio spoliatōis piudicet principali. nō. de ordi. cogni. cum dilectus. in glo. exceptōis. & i palle. c. frequens.

¶ Si succubuit in exceptione spoliatōis an possuz agere directa. nō. de ordi. cogni. cum dilectus.

¶ Qualiter concipiatur libellus in materia spoliationis. uide Specu. ti. de resti. spoli. §. i. ₰. predicti libelli.

¶ Plura circa materiam ſpoliationis uide Spe. ti. de poſ. & peti. ſ. ſi.

Sponſio Uerbum ſponſionis non ſolum intelligitur de ſponſalibus ſed etiã de omni promiſſione. ut. ff. de. ꝟ. ſig. l. ſponſio de hoc nõ. de conſtitu. tranſlato. in fi.

Sponſus Sponſalia An xp̃ianus poſſit contrahere ſponſalia de futuro cum iudea. uidẽ Arch. xxviii. q. i. non oportet.

¶ An p̃ma ſponſalia de futuro ſoluant̃ ꝑ ſcd̃a de p̃ſenti que ſunt nulla. Io. an. ꝙ non. de ſponſa. c. i. li. vi. & in regula non p̃ſtat. eo. ti.

¶ An ſponſalia de futuro trãſeant in matrimoniũ ꝑ aliũ actũ q̃ copulã. uide Io. an. in. c. i. de deſpon. impub. li. vi. et in. c. fi. de cõiug. lepro.

¶ Caſus in qbus ſoluant̃ ſponſalia de futuro. uidẽ ꝑ Inno. in. c. i. de ſpon. duo.

¶ An puella que patitur ſe deſponſari nichil tamen reſpondendo uideatur conſentire. uide Archi. xi. q. iii. extimauit. glo. in. ꝟ. opera. & ibi Archidia. xiiii. diſ. ſit rector. nõ. in. c. penultimo. de ſpon. in glo. ſ.

¶ An per hec uerba promitto ꝙ te deſponſab. contrahatur ſponſalia de futuro. uide Io. an. in. c. penul. de ſpon.

¶ An alius a patre contrahens ſponſalia ꝓ impubere p̃ſente & tacente obliget illum. Io. an. in. c. i. de deſpon. impub. li. vi.

¶ An ſponſa habeat tacitã ẏpothecã in bõis ſponſi bar. in. l. ii. ff. de p̃uile. credi.

¶ Iocalia qua mittantur a ſponſo ſponſe ut magis ornate & honorifice ducantur non uidentur donari. bar. in. l. ſi ut certo. ſ. interdũ. ff. cõmo.

¶ Sponſus de preſenti ſponſam ingreſſam monaſterium & profiteri uolentez rapuit & corrumpit illa tamen poſtea profitetur an ſponſus poterit ipſam repetere. uide Io. an. in regula que contra ius. li. vi.

¶ Sponſalia non poſſunt contrahi ante tp̃us diſcretionis. xxx. q. iii. ſponſalia.

¶ Qualiter ſponſus & ſponſa ſunt benedicendi uide. xxiii. di. ſponſus.

¶ Sponſus inconſulta ſponſa poteſt uouere caſtitatez. exemplo macharii & alexii. xxvii. q̃oe. vii. macharius.

¶ Sponſo mortuo ſponſa non dicitur uidua nec eam ducens efficit̃ bigamus. xxvii. q. vii. deſponſatam. & c. e. legalia.

¶ Quare ſponſa non tradit̃ ſponſo. oſtenditur xxvii. q. ii. iuſtum. eſt.

¶ Sponſaz de futuro ñ tenetur quis ducere ſuperueniente fornicatiõe. ſecus in uxore. Inno. de iure iurã. queãdmodũ.

¶ An quis cogatur complere ſponſalia. nõ. de deſpon. impub. de illis. de ſpon. ex litteris.

¶ Quid ſunt ſponſalia dic futuraꝝ nuptiaꝝ promiſſio. de ſpon. ad audientiaz. in glo. uide doc. ſup rubrica. eo. ti.

¶ An ex ſponſalibus factis ꝑ monachũ uel ſacerdotem inducat̃ publica honeſtas. nõ. glo. xxvii. q. ii. ſi quis uxore. Inno. de ſpon. ad audientiam. ubi tenet ꝙ ſic. & ibi doc.

¶ An ſponſa nondum traducta ſequatur domicilium uiri. uide bar. in. l. imperatores. ſ. iii. ff. ad municipa.

¶ An ex ſponſalibus contractis ꝑ minores ſeptennio in quibus malicia ſupplet etatem inducat̃ impedimentum publice honeſtatis iuſtitie. uide glo. & doc. d̃ ſpon. iuuenis. de deſpon. ĩpub. c. i. li. vi. Arch. glo. in. c. ſponſam. de ſpon.

¶ Si minor contrahit ſponſalia de preſenti & anteq̃ ꝑueniat ad etatem legitimam contrahit cũ alia que moritur ante perfectam etatem. deinde minor efficitur maior an prima ſponſalia reconualeſcunt. uide bar. in. l. miles. ſ. querebatur. ff. de adulte.

¶ Sponſi debent p̃ma nocte in uirginitate ꝑmanere ꝑpter maiorem reuerentiã ſacramenti. dicit tex. xxx. q. v. ſponſus. non tñ peccant aliter faciendo. de quo dic ut ibi nõ.

¶ An ꝑ hoc uerbum ꝓmitto ꝙ te accipiã in uxorem & de cetero ita te tenebo cõtrahant̃ ſpõſalia de futuro uel de p̃ñti. Hoſti. ꝙ de futuro. ita nõ. in. c. ex ꝑte. de ſpon. quẽ ſeqtur Arch. xxvii. q̃oe. ultima. c. fi.

¶ Sponſus dicitur is qui non eſt uir. ff. ꝓ dote. l. i. ſ. cum queſtio.

¶ Sponſa xp̃i eſt eccleſia. nõ. lvi. di. ſponſus.

¶ Quãto tp̃e ſponſus teneat̃ expectare ſponſaz uide Gaſ. de cal. in. c. in p̃ſantia. de ſpon.

¶ Inter ſponſos nõ contrahit̃ affinitas. ff. de ritu nup. l. ſi qua. ſ. i. ff. de gradi. l. labeo. & de deſpon. impub. c. i. li. vi.

¶ An iura loquentia de ſponſo & ſponſa habeãt locũ in uiro & uxore. uide. ff. de his qui nõ inia. l. uxores. & l. ſolent. ff. de ſponſa. l. oratio. uid de tranſ la. p̃la. inter corporalia. xxvii. q. ii. egreſſi.

¶ Qualiter contrahant̃ ſponſalia. habet̃ de ſpon. c. pe. de hoc Spec. ti. de ſpon. in p̃n & quot modis trahantur. de ſpon. duo. e. i.

¶ An auctoritate proprie quis poſſit recedere a ſponſalibus uel non. no. xxvii. q. ii. in ſum.

¶ Qua etate poſſint ſponſalia cõtrahi. de deſpõ. impub. litteras. & c. acceſſit. xxx. q. ii. in ſum.

¶ An malicia ſuppleat etatem in ſponſalibꝰ. uide de deſpon. impub. de illis. & c. ulti.

¶ Quid ſi ueniente uxore quis contrahit ſponſalia cum alia nõ. de eo qui dux. in ma. ſuper hoc ſm Inno.

¶ An conſenſus puelle ſit neceſſarius in ſponſalibus. uide. xxx. q. ii. honorantur.

¶ An qui contraxit ſponſalia uel qui iurauit aliquam accipere in uxorem compellatur p̃ciſe eam recipere. uide de ſponſa. ex litteris. & c. requiſiuit. de condi. appo. de illis. de deſpon. impube. de illis. xxxi. q. ii. ſ. i.

¶ An ſponſalia ſint ſoluenda ꝑ eccleſiam. uide d̃ deſpon. impub. de illis. i. & c. ii. in fi.

¶ Sponſalia de futuro per copulam tranſeunt in matrimoniũ de preſenti etiam ſi pro teſtõ in contrariũ fiant. de ſpon. is qui. & ibi nõ. xxvii. di. q̃d interrogaſti. & ibi nõ. in glo.

¶ An contrahẽs ſponſalia ꝑdat bñficium ĩpo iur. uide de cleri. cõiug. ſane. i.

¶ An unus pro alio poſſit contrahere ſponſalia. nõ. de ſpon. c. i. de ma. contrac. ꝗ. inter. eccleſi. c. i. & ibi nota.

¶ An & qñ ſponſalia inducant uel nõ publice boneſtatis iuſtitiam. uide de ſpon. iuuenis. & c. ad

andientiam·in glo·i·

¶ Sponsalia non possunt impediri ex statuto uel dispositione testatoris si alias contrahunt legitie· de iure canonico·uide Ange·in cōsi·suo·lxxxvii· quod incipit sup primo·

¶ Quid sit sponsalicia largitas proprie & improprie·nō·in aut·ut sponsa·largi·in prin·in glo· i·colla·ix·

¶ Quando sponsa possit impune nubere alteri q̄ sponso & econtra & quando·nō·C·de repudi·l· liberum·uide in·l·i·& ibi Cy·C·de spon·& in·l· ii·& ibi Cy·eodem ti·de spon·c·ii·glo·fi·&·c·de illis·in glo·xxvii·qōe·ii·sic quippe·§·ex his·in glo·finali·

¶ An sponsa habeat tacitam ipothecam in bonis sponsi & sit priuilegiata·nō·ff·de priuile·credi·l· ii·§·si sponsa·etiā in glo·pe·& fi·Cy·C·qui po·in pig·ha·l·assiduis·in·vi·q·

¶ Sponsus prius debet interrogari q̄ sponsa·nō· ff·de adop·l·ii·in glo·de spon·c·pe·

¶ An solutis sponsalibus restituantur bona·nō· xxvii·q·ii·decreta·in glo·ii·

¶ Si sponsalia contrahant sub hac conditione si rem secum habuerit quid iur·nō·de spon·duo·c· i·in glo·pmiserit·

¶ Si sponsa de futuro recipiat alium & non renuntiat prius sponsalibus est infamis·secus si renuntiat·Cy·in·l·i·C·de spon·

¶ An si in contractu sponsaliorum est apposita stipulatio possit agi ad interesse·Cy·in·l·i·C·de spō·

¶ An sponsalia ex una tm̄ parte contrahi possint uide Cy·in·l·ii·C·de spon·

¶ In contrahendis sponsalibus non attendit uoluntas tutoris·C·de spon·l·si pater·

¶ Si filia contrahit matrimonium contra sponsalia contracta per patrem nō tenet matrimoniū· de iure ciuili secus de iure canonico·ut nō·in·d· l·si pater·

¶ An pena adiecta sponsalibus ualidetur iuramēto·bar·q nō·in·l·fi·C·d offi·rec·puin·uide plene de spon·gēma·

¶ An si sponsus alimentat sponsam q̄ non est uxor uera faciat fructus dotis suos·glo·& Cy·in·l· i·C·de dot·pmis·

¶ In sponsalibus qñq fit ludus uerberandi sponsum·glo·in·l·fi·C·de eman·libe·

¶ Prohibito matrimonio prohibita sunt sponsalia·ff·de spon·l·oratio·ff·de his qui nō·infam·l· solet·§·fi·

¶ An ex stipulatione sponsaliū possit agi ad interesse si sponsalia non seruent·nō·ff·de spon·l·ii·in glo·ff·de·v·ob·l·ticia·

¶ Uerba sunt de substantia sponsaliorum licet non stipulatio·glo·ff·de sponsa·l·iii·dñs Anto·de sponsa·tue·

¶ Sponsalia de presenti inutilia ex defectu etatis non ualent ut sponsalia de futuro·ff·de spon· l·quesitum·contra de iure canonico per casum·de spon·impu·c·fi·&·c·i·de spon·li·vi·

¶ Filia artatur consentire patri in sponsalib· nisi appareat q pater eligit sibi indignū·ff·de spon·l· si que patris·licet hoc non habeat locum de iure canonico·nō·de despon·impub·c·i·

¶ Appellatione mariti comphenditur sponsus ex interptatione·ff·de fun·dota·l·lex iulia·

¶ Q sponsalia sint uenalia & q pecunia det pretis est prohibitum·ut·ff·de dona·inter uirum & uxorem·l·si·

¶ Sponsus pōt alieno ānulo desponsare & postea illum mutare·ff·de dona·inter ui·& uxorem·l·si deuote·§·fi·

¶ Si sponsus ducit ad domum sponsam nondum nubilem de equitate ita lucrat lucrū dotis p bonerū cōpensatione sicut si teneret matrimonium· sed in lucris prouenientibus ex statutis facientibus mentionem de matrimonio uel dote nō est locus quia pprie non est dos ubi non est matrimoniū·& statuta debent intelligi pprie fm bal·in·l· ii·C·de dot·pmis·idez bal·in·l·sed que patris·ff· de sponsa·

¶ Sponsalia cōuenienter describunt·p·s·Tho· in quarto·di·xxvii·ar·iiii·& de cōuenienti tempore contrahendi sponsalia·ea·di·ar·v·

¶ Sponsalia n̄ sunt necessaria & possunt dimitti & cause pter quas ponunt per eundē in quarto di·xxvii·ar·vi·

¶ An sponsalia de presenti possint dissolui per diuorcium·uide bal·in·l·si qua ex fratris·C·de secund·nup·

¶ Ex sponsalibus conditionalibus ante conditōis euentū non oritur publice honestatis iustitia·ut i c·i·§·ille uero·de spon·li·vi·

¶ Filius presens sponsalibus contractis per patrem & non contradicens uidetur consentire·in ·c·i·§·porro·de despon·impube·libro·vi·& ibi p doc·modernos·

¶ Si quis ducat ad domū sponsam decem annoꝝ que a consanguineis auferatur poterit p sponsum repeti·ar·l·deo nobis·C·de epi·& cle·glo·xxvii· q·ii·§·ex his·bal·in dicta·l·deo nobis·& in·l·raptores·in fi·C·de epis·& cleri·& subdit in dicta·l· deo·q pendente lite an ualeant sponsalia uel non· poterit sponsa alteri nubere & ualebit matrimoniū quod nō·

Sponte

De hoc uerbo aliquid per Inno· d re iudi·quod ad consultationē circa finem·

¶ Cum sponte confesso mitius agitur·de eleo·cū nobis olim·&·c·innotuit·ubi Io an·ponit concor· sup·v·sponte·& nō·ii·q·i·in pmis·in pn·

¶ Sponte oblata honeste recipiunt q̄ nō honeste petuntur·ff·qui & a qui·l·fi·

¶ Ignoscitur ei qui non sponte facit·uide·C·de admi·tu·l·cum quidam·

¶ Non dicitur fieri sponte quod fit ignoranter· ff·de legi·l·i·& ibi nō·

Sportule

Quid ueniat appellatione sportulaꝝ·nō·xiii·q·v·nō fa ne·i aut·de litigio·§·ad excludēdas·iii·q·iii·offeratur·in glo·i·de ui·& ho·cle·cū ab omni·doc·in clemen·statutū·de elec·

¶ Sportule·i·epule·ut·l·similiter acceptaz·alias est·l·si sponsus sponse·§·marcellus·ff·de dona·int ui·& uxorem·aliquādo sumitur p munere quod dat iudicibus·ut nō·de ui·& ho·cleri·cū ab omni alias sportula est illud quod datur p fabulis·nō· xxxvii·di·uino·

Spurius

An pater possit substituet spurium legitimo·bar·in·l·q conditionis·ff·de do·cā mor·in aut·qui·mo·natura·

efficiuntur sui.§.fi.in glo.participare.colla.vii.insti.de fideic.heredi.in glo.ii.bar.ff.de uulg.& papil.l.si is qui.Specu.ti.de succes.ab intesta.§.si.quid si pater.

¶ An spurius possit ex testamento succedere fratri suo legitimo.uide bar.in.l.si is qui.ff.de uulg.& pupil.ubi etiam uide q eo ipso q spurius regit possidet bona paterna presumitur alienatio facta in fraudem.

¶ Cautelam qua filio spurio pot relinqui.uide p bar.in.l.si is qui.ff.de libe.le.falce.in.l.si societatem uniuersorum.ff.pro socio.

¶ Quid sit spurius & quantum possit pater illi relinquere.uide bar.in.l.si.ff.de his qui.ut indig.ubi ponit de hac materia multas questiones.adde in auten.qui.mo.na.effic.sui.colla.vii.C.eo.ti.l.i.C.de in ces.nup.aut.ex complexu.

¶ An mulier habeat tutelam filii spurii.no.gl.in.l.fi.C.qn mu.tu.offi.fun.pot.

¶ Quis dicatur spurius & qualiter sint incapaces.bar.in.l.fi.ff.de his q ut indig.bal.in.l.generalis.§.cum aut.C.de insti.& substi.sub condi.fac.& l.filium.ff.de his qui sunt sui uel alie.iur.ubi idem adde no.de ser.no ordi.consuluit.& de renu.nisi §.spurius.

¶ An statuto possit disponi q spurius succedat bar.& bal.in.l.iii.ff.de testa.bar.in.l.seius & augerius.ff.ad.l.fal.bal.in.l.i.C.de iu.aureo.anu.& in.l.fi.C.de natu.libe & in.l.i.C.de his que peno.& in.l.eam quam C.de fideic.bar.in.l.non ambigitur.ff de legi.adde no.qui fil.sint le.tanta.xv.q.ulti.cum multe.

¶ An aliquo casu spurius possit institui.bal.in.l.gallus.§.instituens.ff.de libe.& postu.& l.in tempus.ff.de heredi.insti.facit quod no.in.l.libertas ff.de ma.testa.

¶ An heres institutus possit ex aliquo contractu transferre bona hereditaria in spurium seu alias incapacem ex testamento paterno.no.bal.in.l.eam quam.C.de fideic.Ange.in.l.si is qui.ff.de uulg.& pupil.

¶ An & qn dici possit spurius natus ex clerico.licet in minoribus.uide Io.an.in regula sine culpa li.vi.in.iii.q.

¶ An spurius succedat matri.no.insti.ad orficia.§.penul.in glo.admitti.C.ad orfi.l.penultima.in glo.finali.C.de inces.nup.aut.ex coplexu.in glo.finali.& ibi Cy.Specu.ti.de succes.ab intesta.l.si suspecta.§.i.

¶ An spurii sibiinuicem succedant.no.ff.unde cogna.l.hac pte.

¶ An spurius possit esse notarius.uide Ange.in consi.suo.cclxxxvi.quod incipit pmitto.

¶ An spurii eligantur ad honores.no.ff.de curso.l.generaliter.x.pe.

¶ An spurius possit heres institui ab herede patris.bar.ff.de uul.& pupil.l.si is qui.

¶ An spurius possit emere ab eo cui uendidit pater suus.bar.in dicta.l.si is qui.& in.l.i.C.de natura.libe.

¶ An pot dari executor in bonis patris.uide Io.an.in addi.Spe.ti.de instru.edic.§.nunc uero aliqd.sed quid erit in plato.

¶ Sicut pater non instituit filium spurium sic nec filius spurius patrem.ita no.bal.in aut.licet.C.de natu.liber.

¶ Pater non pot uendere filio spurio et eo ipso q res patris regitur penes spurium psumitur fraus.ut.l.i.C.de natu.libe.et ibi bar.

¶ Institutio spurii facta a patre est nulla et ueniunt cognati et agnati usq ad decimum gradum excluso fisco.ar.l.si pater.et ibi no.bal.C.unde cogna.ad fi.uii.colum.

¶ An pater possit dotare filiam spuriam.uide bar.in.l.fi.§.si a socero.ff.q in frau.credi.

¶ Spurius non dicitur filius quia non est agnatus neq cognatus et non pot probari q sit filius p causas intrinsecas sed extrinsecas.bal.in.l.humanitatis.C.de impu.et al.substi.in pe.car.

¶ De hac materia spurii et legitimationis.uide multa p bal.in.l.eam quam.C.de fideic.

¶ Si spurius possidens hereditatem patris expelliatur de possessione certe ius expellentis no applicabitur spurio cum non sit capax successionis.quod est uerum de tota hereditate secus de iure singulari unius rei que bene potest dari spurio.sm bal.in.l.si qs in tantam.circa finem.C.unde ui.

¶ Spurius succedit cum legitimis patri legitimanti no aut aliis agnatis uel cognatis patris nisi princeps adderet in rescripto quod etiam agnatis et cognatis legitimantis succederet.bal.in.l.in adoptiuis.C.de adop.

Stabulum An comprehendatur appellatione prediorum urbanorum no.ff.quibus mo.pig.taci.contraha.l.eo iure.§.i.et ibi uide.

Stadium Quid sit.no.insti.de rerum diui.§.i.in glo.in verbo stadium.ubi dicit q stadium est octaua pars unius miliarii.

Stallum Unde dicatur stallum.no.Io.an.de renu.cum inter.

Stare Differentiam inter stare et sedere.uide de uita et ho.cleri.c.i.et ibi concor.per Io an.

¶ Quod p me non stat michi imputari no debz et pro facto habetur.ff.loca.l.opus.& l.si uno.§.cum quidam.ff.de verbo.oblig.l.in executione.§.finali.xxvi.qone.ii.c.i.et ibi Archi.et de eo qui mitti.in posses.c.f.et.fi.vii.qone.i.§.ne autem.xxxii.qoe.v.quod deo.

Statio Statio a stando dicta est.ff.de flumi.l.i.§.stationem.

¶ Hoc uerbum stando diuersis modis sumitur.plene per Io.an.de probatio.post cessionem.super eo uerbo.

Stater Aperto ore piscis inuenies staterem illum da pro me et pro te.xxiii.q.ulti.tributum.

¶ Stater ualet duas didragmas.i.duos nummos usuales.ita no.Guido in.c.magnum.ii.q.i.sic etiam dicit Arch.ibi qui refert Ieronimum.uide Matheum xv.c.in fine.

Statera Stateram dolosam tenet qui pro libito uoluntatis aliorum peccata leuia uel grauia facit.xxiiii.q.i.non afferamus.

Statim De hac dictione no.bar.in.l.i.§.qui presens.ff.de pro.ob.

¶ Uerbum statim significat summariam cognitionem absq ordine iudiciario C.unde ui.l.momentanee ff.iudi.sol.l.i.et ibi bar.adde bar.ff.de iure fisci.

l.res.§.res autem.

¶ Hec dictio intelligitur cum aliquo temporis spacio uel temperamento q̄ cicius uel cōmodius potest.ff.de le.ii.l.cum quidam.C.de pac.l.petēs aliquādo uero sine temporis interuallo.ff.de edi.edic.l.ediles.§.item sciendum.aliquando statim idest post duos menses uel dies.ff.de re iudica.l.a diuo pio.§.si post aditum.aliquando sumitur pro maiori spacio temporis.ut.ff.de iure fisci.l.i.§.fi.in fine.

¶ De hac dictione uide xxxvii.di.c.iii.p Arch.§.q.constat.& de deci.cum homines.

¶ Que statim fiunt uidentur inesse.ff.si cer.pe.l.lecta.ff.de ser.urb.pdio.l.qui duas.ff.de labe.& postu.l.ticius.

¶ Admittitur quis statim qui non admittit̃ ex interuallo.ff.ad exhi.l.in hac.§.pomponius.&.l.iii.§.ibidem.eodē.ti.ff.ad trebel.l.ille a quo.§.i.& ibi nota.

¶ Statim significat idem q̄ ipso iur̃.ff.de iur̃ fis.l.imperator.& ibi bar.

¶ Hec dictio q̄rum tempus significat.nō.ff.solu.matri.l.diuorcio.in glo.i uerbo excepta.adde de hac dictione quod nō.in.l.i.C.de usu rei iudi.& in.c.prudentiam.§.sexta.de offi.dele.& in.l.iii.C.de edili.actio.&.l.pmissor.ff.de consti.pecu.lxxvii.di.queuis.& in.l.bone fidei.C.de pac.de resti.spo.litteras.Archi.in.qōe.i.i summa.glo.in e.i.de mutu.peti.&.cōcludit q̄ ubi aliter non est determinatum statim debet intelligi secūdū arbitriuz boni uiri qui considerabit an sine interuallo uel cum interuallo sm subiectū materiā.sm glo.in.e.an sit.de ap.

Statua

Que dr̃ia sit inter statuam & imaginem.uide.C.de sta.& ima.in pr̃ica.de usuf.l.statue.

¶ Cuius sit statua in publico posita.ff.de acqui.re.do.l.stacius.ff.de priuile.credi.l.an filius.ff.q̄m aut clam.l.is qui.

¶ Statue adhibetur reuerentia que debetur illi quem representat.C.de his qui ad sta.confu.l.i.ff.de penis.l.capitalium.&.l.ad statuas.& quod ibi notatur.

¶ Si auferatur statua posita in loco publico cui & quod remedium detur.nō.ff.q̄ ui aut clam.l.is qui in puteū.§.i.in glo.sententia uera est.

Statuere

Hoc uerbum rem perfectam significat & consumatam non tantuz ceptam.ff.quod quis.iur̃.l.i.§.i.de uerbo.signifi.l.in his.ubi de hoc.& de peni.di.i.§.hoc autem.

¶ Statuere est nouū ius facere.sed decerner̃ est cum diffinitur casus non dubius ut de iudi.decernimus.uide aliquid de offi.ordi.ut litigantes.in glo.ui.li.vi.

¶ An cōitas possit aliquid statuere in piudicium singulorū.uide de iureiu.uenientes.

Statuliber

Hiis est qui statutam habet libertatem in diem uel conditionem.ut.ff.de statuliber.l.i.

Status

Quo status est piudicialis.ut.C.ordi.cogni.l.i.

¶ Status consistit in tribus.ut habetur.ff.de capiti dimi.l.ii.

¶ Mutatio status reuocationem inducit.ff.si certum peta.l.eius.ff.de adopti.l.q̄ seruus.ff.de donatio.inter ui.& uxorem.l.cum hic status.§.si diuorcio.

¶ De hoc u̇bo status uide.ff.de testa.l.qui testō.&.l.se.& in palle.l.cum hic status.& in epistola uictor.C.de sum.tri.& fi.catho.

¶ Que dicat̃ causa status.textus & glo.C.ubi cau.sta.l.ii.

¶ Status alicuius dicitur minui eo q̄ infamatur ff.de his qui nō.infa.l.i.in fine.

¶ Status.i.utilitas.uel id quod qs subsistit.tex.& glo.ff.de iusti.& iure.l.omnes.

¶ Omnia que fiunt cōtra sacerdotes & magistratus & sacramenta fiunt contra statū.l.i.§.huius studii.ff.de iusti.& iur̃.

¶ Nātes ptātem disponendi sup bono statu ciuitatis reputant̃ habere etiam in castris subiectus.sm bal.in.l.i.ff.de iusti & iure.

¶ Pena contra turbantes statū ciuitatis intelligitur de turbantibus pncipaliter non occasionalit̃ uel secundario.ut.l.si quis ingenuā.§.in ciuilibus ff.de cap.bal.in.d.l.i.§.huius studii.

¶ Satus idest conditio.ff.de statu homi.in rubrica.&.l.ii.

¶ Ille dicitur facere contra statum qui nitit̃ mutare in aliam formā uel regimen.C.de ser.expor.l.moueor.de elec.ubi piculum.§.sane.li.vi.ff.de mino.l.si ex cā.§.i.

¶ Satus dicitur circa iurisdictionez ptātis.ff.de o.i.iur.l.ii.§.& cum placuisset.

¶ In eo statu in quo quis uixit psumitur etiam post mortē nec pōt quo ad eius gesta hoc in dubium reuocari.ff.de adop.l.post mortē.ubi uidet̃ casus.uide.l.anpenul.C.de cur.li.x.

¶ Status q̄nq̄ ponitur p opinione.ff.de usuf.l.sed & si quid.§.mancipiorū.

¶ Status.i.forma.ff.de sta.ho.l.si status.ff.pro socio.l.iii.

¶ De ista dictione uide per Cy.C.de suspect.tu.l.curator.

¶ Inducens cariorē annonā non facit cōtra statū l.studentibus nobis.C.de offi.pfec.ur.

¶ Status attenditur sm quod dicitur in re.non sm quod dicitur in spe.ff.de statuli.l.statuliberi a ceteris.& quod ibi nō.

¶ De hoc u̇bo magnifico statu uide in.l.si quis.C.decuri.li.x.& de statu uide bar.in.l.legatu.§.i.uel fi.ff.de le.iii.

¶ Status est conditio libertatis uel s̃uitutis.san.Tho.scda se.q.clxxxiii.ar.ii.

¶ Diuersitas statuū graduum & officiorū in ecclesia ad tria ptinent.& qualit̃ differunt.in palle.q.ar.ii.&.iii.

¶ Status distinguunt̃ sm insipientes pficientes & pfectos.ea.q.ar.iiii.

¶ Statum perfectionis non tenet omnis perfectus sed omnes prelati et religiosi.eadem qōne.articulo.v.et.vi.

¶ Status hōis pōt tripliciter considerari.s.Tho.in tercio.di.xii.ar.xii.

Statutum

Qualiter intelligatur statutuz dictans q̄ aliquis habeatur p ciue.uide bar.in.l.si maritus.§.iulianus ff.de le.iii.et qd idem nō.in.l.si is qui p emptor̃ ff.de usucap.

¶ An ꝑ penam impositā a statuto uideaꝛ recessū a pena iuris cōis. bar. in. l. i. in ṗn. ff. ui bo. rap. dixi sub dictione pena.

¶ Ubi statutū punit facientē coadunationē gentium non est necesse ꝙ oēs cōueniant in uno loco bar. in. l. ꝓtor. §. hoc interdicto. ff. ui bo. rap.

¶ An ualeat statutum ꝙ in bāno possit cognoscē de delicto alibi cōmisso. ff. de incen. rui. naufra. l. ne quid. bar. in. l. cūctos populos. C. de sum. trini. & fide catho.

¶ Statutū puniens ꝓtātem qui aliquē plus debito condemnauit habet locum etiam si potestas cōdemnauit illum qui in nullo debuit condemnari. uide bar. in. l. si seruus legatus. §. si ita scriptum. ff. de lega. i.

¶ Si statutum dicit ꝙ bannitus a centum libris supra possit impune offendi an si quis est bānitus ex pluribus causis & summis q̄ simul iūcte excedunt centum possit impune offendi. bar. in. l. fideiussor. ff. de solu.

¶ Statutum ꝙ disponit causas cōpromitti non debꝫ referri ad causas meri uel mixti imperii ut l. nō distinguemus. §. de liberali. ff. de arbitris. & quod ibi nō.

¶ An accusatio ex statuto quod punit crimen publicum sit publica uel priuata. uide bar. in. l. fi. ff. de accusa.

¶ An ualeat statutum quo cauetur ꝙ quis non possit allegare ignorantiā statuti. bar. in. l. diuus. ff. ad. l. cor. de fal.

¶ An ualeat statutū ꝙ testis deponens in aliq̄ cā non possit de falso redargui. & qs sit talis statuti effectus. uide bar. in. l. absentē. ff. de peñ.

¶ Qñ statutū fit ꝑ apostolicā necessitatē contra regulas iuris cōis durat durante illa necessitate. bar. in. l. i. §. nuntiatio. ff. de no. op. nūti. bene facit l. i. in ṗn. C. de cadu. tol.

¶ Statutum in dubio debet intelligi ut aliquid addat iuri communi. bar. in. l. iiii. §. pretor. ff. de dam. infec.

¶ An ualeat statutum ꝙ nullus ciuis possit stare uel mercari extra ciuitatem. dic ꝙ sic. casus est in. l. fi. in fine. ff. de decre. ab or. fa. ꝓ hoc. l. quod ꝓmulgatis. C. de offi. prefec. affri. casus est etiam in. l. mercari. C. de cōmer. & merca. pro hoc quod notat bar. in. l. relegatorū. §. interdicere. ff. de interdic. & rele.

¶ An si statutum punit insultantem uulnerantem uel interficientem si unus ista tria cōmittit unico contextu puniatur triplici pena tanq̄ pro tribus delictis Io. an. in addi. Spec. ti. de homici. super rubrica.

¶ An populus uel ciuitas possit facere statuta sine suis rectoribus. nō. i. dis. ius ciuile. de ma. & obe. c. ii. de consti. cum omnes. de his que fi. a ma. par. capi. c. ii.

¶ An statutum rōnabile & iuratū possit mutari absq̄ auctoritate pape. uide in. c. i. de his que fi. a ma. par. capi. & in. c. i. de cleri. nō resi.

¶ An ualeat statutū ꝙ nullus possit ingredi societatem fraternitatē uel collegiū nisi soluat decē uide Arch. lxxxii. di. si quis despicit.

¶ An ualeat statutum ꝙ non liceat appellare. ff. de aqua plu. arcen. l. finali. doc. in. l. omēs popul. ff. de iusti. & iure. bar. in quodam consi. suo. quod incipit dubia.

¶ An statuto possit disponi ꝙ pater teneatur ꝓ delicto filii. uide in. l. si qua pena. ff. de his q̄ sunt sui uel alie. iuris. ff. de. ꝓ. ob. l. quidam cum filium. & ibi per bar.

¶ In statutis loquētibus per nōia multiplicatiua semper inest simplū rei ꝓsecutionis. bar. in. l. hoc edicto. §. fi. ff. de publica.

¶ An statutū simplicicitter loquens extendaꝛ ad delicta extra territoriū cōmissa. uide bar. in. l. cūꝫ unus. §. is q̄. ff. de bo. auc. iudi. pos. & in. l. cūctos populos. C. de sum. tri.

¶ Si potestas reperit in una societate statutum inhonestū pōt eo ipso cassare societatē. bar. in. l. sub ꝓtextu. ff. de extraor. crimi. bal. in. c. i. §. cōuenticulas. x. colla. de pace tenen.

¶ An ualet statutuꝫ disponens circa ꝑsonam non subditam. bar. in. d. l. cum unus. §. is qui.

¶ An ciuitas possit facere statutū in ꝑiudiciū priuati. bar. in. l. anthiocensiū. ff. de priuil. credi. adde quod dixi sub dictione statuere.

¶ Statutū ꝓhibens portari perlas uel aliqua ornamenta non habet locū in fictis & contrafactus. bar. in. l. i. §. hoc interdictum. ff. de fonte.

¶ Una est accusatio ex uno statuto licet habeat plura capita. bar. in. l. i. §. i. ff. de cloacis.

¶ Quis sit effectus statuti disponentis ꝙ nulla exceptio opponatur contra instrumentum. bar. in. l. i. §. i. ff. quod ui aut clam. & l. ita pudor. C. de adulte.

¶ Que statuta dicantur contra libertatem ecclesie. uide in. l. i. §. que onerande. ff. quarū rerum acti. non da. bar. in. l. cūctos populos. salice. plene in aut. cassa & irrita. C. de sa. san. ec.

¶ An iurans fuare statuta teneaꝛ ad postea edita bar. in. l. si stipulatus. §. i. ff. de u. ob. facit. c. i. de iureiu. li. vi.

¶ An statutū puniens intrantē rem alienā habeat locuꝫ in re hereditatis iacentis. bar. in. l. si ex re. §. illud. ff. de stipu. ser.

¶ Qualiter intelligaꝛ statutum imponens penam ꝓ quolibꝫ uerbo iniurioso. uide bar. in. l. itē apud ff. de iniuri.

¶ Si unum statutum uenit ad interpretationeꝫ alterius omnia que dicuntur in interꝑtato intelligitur repetita i interꝑtante. bar. in. l. ꝓtor. §. si qs aduentu suo. ff. ui. bo. rap.

¶ Stante statuto ꝙ sindici denūtient malefactores sub certa pena si nō possunt reperiri malefactores debent sindici conuocare uicinam & dicere ꝙ nesciunt inuenire malefactorem & ꝙ per eos nō stat & de hoc facere fieri instrm̄ qd̄ ꝓducant coraꝫ iudice & sic excusabunt fm̄ Ang. in. l. & ideo C. de his qui. ut indig.

¶ An & quando sit uera illa regula quod non licet per pactum non licet per statutum. uide bar. in. l. omnes popul.

¶ Non ualet statutū sup his q̄ de iure sunt ṗncipi reseruata. bar. in. d. l. omnes popul.

¶ An possit statuto disponi ꝙ dn̄s teneatur ꝓ famulo. bar. in. l. i. §. familie. ff. de publi.

¶ Stante statuto ꝙ ꝓ una ꝑcussione amputetur una manus an pro duabus ꝑcussionibus amputentur due. bonus textus in aut. ut nulli iudi. §. quia uero. colla. ix.

¶ An statutum puniens producentem falsos testes habeat locum in eo qui produxit unum tantum. bar. in. l. ii. §. sed si unus. ff. ui bo. rap. credo dixisse sub dictione plurale.

¶ Si statutum disponit super aliquo facto de actione alicui quaerenda an intelligitur de utili uel directa bar. in. l. i. §. i. ff. ad trebel.

¶ Non ualet statutum factum contra consanguineos clericorum. bar. in. l. i. ff. de his que pe. no.

¶ Non ualet statutum quod quis non auditur in suis defensionibus. bar. in. l. cum mulier. ff. so. ma.

¶ Stante statuto quod mulier uel minor non possit contrahere sine consensu propinquorum non possunt propinqui consentire ad eorum comodum. bar. in. l. i. ff. de auc. tuto.

¶ Statuta generaliter loquentia non extendunt ad illicita. bar. in. l. si quis sub conditione. ff. de condi. insti. bene facit de iureiu. c. i. li. vi.

¶ Quis sit effectus statuti concedentis alicui totam illam potestatem quam habet consilium. uide bar. in. l. dotalem. ff. de testa. mili.

¶ Stante statuto quod inuenti denocte post tercium sonum campane aut prestent fideiussorem aut ducantur ad carcerem. an si duo fuerint simul inuenti uel etiam diuisim possint inuicem fideiubere. tex. in ar. quod sic. & ibi bar. in. l. romanus populus. ff. de tu. & cura. da. ab his.

¶ Statutum quod de ultimis uoluntatibus soluatur gabella est stricte intelligendum quia est contra ius comune ar. l. fi. C. de edic. di. adri. tol.

¶ Satutum quod instrumenta guarentigiata debeant mitti executioni habet locum nisi sint uiciata. bal. in. l. i. C. ut in pos. lega. ar. preallega. l. fi. C. de edic. di. adri. tollen.

¶ Statutum in uno correlatiuorum habet locum & in reliquo. tex. in. l. finali. C. de indic. uidui. tol. & ibi nota.

¶ Statutum quod uendentes frumentum alibi quam in platea cois puniantur certa pena. comprehendit etiam emptorem. tex. & ibi bar. in. d. l. fi. dixi. s. sub dictione correlatiuum.

¶ Statutum dictans quod non capiens malefactorem puniatur non habet locum si non potuit capere. ut. l. i. §. occisorum. & quod ibi notatur. ff. ad sillania.

¶ Statutum predictum non habet locum in eo qui non cepit illum qui commisit aliquid impunibile. bar. in. l. iii. §. si maritus. ff. ad sillani. & adde quod diximus. s. sub dictione sindicus.

¶ Stante statuto quod mulier non possit contrahere sine consensu duorum propinquorum ex parte patris si habeat. & duorum ex parte matris si habeat quid erit si habeat tantum unum ex parte patris. uide bar. in. l. stichum. ff. de le. i.

¶ Differentiam inter statutum & sententiam. uide per Io. an. in c. uenerabilibus. § porro. de sen. ex. li. vi. & in. c. ii. de consti. eo. li. aliquid per Inno. de preben. per illorum in probo contradictores.

¶ Statutum imponens penam pecuniariam ubi de iure coi uenit imponenda pena censure uel corporalis non tenet. secundum Hostien. de delic. pue. c. ii. & de penis. presbiter.

¶ Non ualet statutum contra consuetudinem ecclesie. de consti. cum omnes. contra. no. eodem titulo. cum. M.

¶ Statutum quod non est coe omnibus de capitulo non ualet. uide de consti. cum omnes.

¶ An statutum puniens portantem arma offensibilia habeat locum in eo qui portat arma offensibilia & defensibilia. bar. in. l. pediculis. §. auro. ff. de auro & ar. le.

¶ An statutum possit disponere quod spurius succedat. uide bar. in. l. ii. ff. de testa. dixi supra sub dictione spurius.

¶ An in statutis consideretur causa in eis expressa. uide bar. in. l. diui. ff. de adimen. le.

¶ An statutum loquens de captura debitoris habeat locum in eius herede. bar. in. l. postulante. ff. ad trebell.

¶ Stante statuto quod ualeat testamentum cum subscriptione. v. testium an intelligitur de testo ecci. uide bal. in. l. si queramus. ff. de testa.

¶ An ualeat statutum quod iudex laicus non reddat ius clericis & exemptis. no. in auth. statuimus. C. de epis. & cleri. & l. assiduis. C. qui po. in pig. ha. tex. de imu. eccle. c. fi. li. vi.

¶ An ualeat statutum quod bannitus possit impune occidi. uide Io. an. in addi. Spec. ti. de consti. in fi. pro. quid si extraneus. add que dixi. s. sub dictione bannitus.

¶ An statuta ligent statuentes. no. Arch. de consti. ut animarum. li. vi. bar. in. l. i. ff. quod quis. iur.

¶ Multa utilia circa materiam statutorum uide per bar. in. l. omnes populi. ff. de iusti. & iure. & per salice. in repetitione. l. ii. C. de noxa ex quibus multa dicam infra.

¶ Statuta contra libertatem ecclesiasticam non ualent. de consti. que in ecclesiarum. & c. ecclesia. de iudi. decernimus. & c. quanto. de re. eccle. non ali. c. ultimo. xcvi. di. bene quidem. in auth. cassa. C. de sacrosan. ec.

¶ An in statutis habeat locum argumentum a contrario sensu. uide bar. in. l. i. §. huius rei. ff. de offi. eius cui man. est iur. salice. in. d. l. ii. C. de noxa.

¶ An statuta laicorum ligent clericos. dic quod non. bar. in. d. l. cunctos populos. in. v. q. doc. in. c. ecclesia. de consti. Io. cal. in. q. per eum disputata que incipit statuto ciuitatis.

¶ Statutum in dubio debet interpretari secundum ius coe. uide Io. an. in regula qui tacet. li. vi.

¶ An statutum disponens super dato habeat locum in promisso. bar. in. l. iubemus. i. C. de sacro sanc. eccle.

¶ Uerba statuti recipiunt interpretationem restrictiuam. C. de noxa. l. si seru.

¶ An statuta & reformationes ciuitatum extendantur ad lites pendentes. dic quod non. per. l. sancimus. C. de sa. san. ec. bar. in. d. l. omnes populi.

¶ An statuta alibi existentia que faciunt ad causam que hic agitatur produci debeant in scriptis sicut alia priuata instrumenta. bar. in. l. ii. C. si contra ius uel uti. publi.

¶ An statutum disponet quod de quolibet debito de quo conficitur instrumentum soluatur gabella. locum habeat si conficiatur apodissa. bar. in. l. i. C. de iura. calum.

¶ An ualeat statutum aliquid disponens contra defensionem. bar. in extrauagante. quoniam nuper. in uerbo mille librarum.

¶ Quando statutum facit quem nobilem. de q

nobilitate intelligat͡ bar·in·l·i·C·de digni·li·xii·

¶ Non ualet statutum q̄ uenditio uel alienatio non possit fieri in ecclesiá licet ualeat q̄ nó liceat uendere forensi·bar·in·l·fi·C·de sa·san·ec·

¶ Stante statuto q̄ in tali negocio ꝓcedatur statim & de facto·quid importetur ꝑ hoc·ꝓ·bar·in extraua·ad reprimendá·in·ꝓ·uidebitis·

¶ Si statutú dicit q̄ quis non trahit talem ad iudicium uel q̄ quis non trahat sanguinez de manu dextra non hꝫ locum in tracto ſponſe ſiue barbitonsore·bar·in·l·i·C·de agri·& censi·li·x·

¶ Stante statuto q̄ tale quid nó ualeat an intelligitur ipso iure uel ope exceptionis·bar·in·l·si qs C·de cano·frumé·ur·ro·

¶ An statutum factum ab abbate & cóuentu de dando aliquid ánnuatim mónachis & iuramento firmatú possit solus abbas tollere·Io·an·in regula nó est obligatoriú·li·vi·

¶ An statuta sinodalia uel municipia recipiant interꝑtationé uel extensioné·Io·an·in regula pro possessore·li·vi·bar·in·l·oés populi·

¶ Si statutum episcopi disponit nullam alienationem fieri rerum ecclesiasticaꝝ sine licentia epi uicians contractuz & addens penam arbitrariam an capitulum ecclesie cathedralis ꝑmisso tractatu uidens aliquas terrulas ipi epo sine licentia incidat in penaz·uide Io·an·late disputante in regula qui tacet·li·vi·

¶ An ualet statutum disponens id quod ius cóe·& an inducat nouú uinculum·nó·plene in·c·i·de consti·li·vi·

¶ An secundum statutum contrarium primo de eo mentioné non faciés tollat primú·bar·in·l·iii·§·diuus·ff·de sepul·uio·nó·in·c·i·

¶ Statutum ex causa bene factum potest etiaz ex causa reuocari·lxiii·dis·uerum·i·q·i·quod pro necessitate·

¶ Statutú pót disponere q̄ bánitus de una ciuitate possit puniri in alia confederata·ut·l·non dubito·ff·de capti·& quod ibi nó·

¶ Si statutú ꝓhibet aliquid simpliciter licet nó imponat penam tñ contra faciens punit extraordinarie·glo·est singularis·in·l·nemo martires·C·de sa·san·eccle·

¶ Qualiter intelligitur statutum quo cauetur q̄ iudex statim uiso instrumento debꝫ illud mandare executioni·bal·in·fi·C·de edic·di·adri·tol·

¶ Statutum factum a ꝑside sine parlamento uel consilio ꝓuincie non ualet nisi approbet͡ ꝑ superiorem·bar·in·l·si quod·ff·de lega·& ibi soluit cótra·d·l·oés populi·

¶ Statuta laicoꝝ suꝑ rebus ecclesiasticis non ualent·xcvi·di·bene quidem·de consti·que in ecclesiaꝝ·de re·eccle·non alie·c·fi·

¶ An statutum factum per capitulum sede uacáte ualeat·dic q̄ sic·& an duret in tempus successoris prelati mortui·dic q̄ sic·uide de his ꝑ Fre·de senis in consi͡l·suis consilio·xvi·

¶ An ualeat statutuz episcopi quo cauetur q̄ qs possit ꝓbari usurarius ꝑ solos testes de fama uel ꝑ testes uel ꝑ singulares·Fre·uidetur dicere q̄ nó in consi·suo·xvi·

¶ An ualeat statutum q̄ credatur testibus deponétibus de credulitate·uid͡ in·l·i·ff·de uen·inspi·& ·l·qd͡ tamen·ff·de arbi·Spe·ti·de testi·§·i·ꝟsi·quid de credulitate·dñs·Anto·in·c·quociens·de testi·& in·c·i·de ap·

¶ Qualiter sit intelligendú statutú q̄ uille debeant denútiare malefactoré·uide bar·in·l·i·§·occisoꝝ·ff·ad silla·

¶ Statutú dans ꝑmiú denuntianti malefactorem nec exꝑmens de eius bonis qualiter sit intelligendum·uide bar·in·l·cornelia·ff·ad silla·

¶ Statutuz simpliciter loquens q̄ scolaris nó possit coraz alio iudicio cóuenari q̄ rectore·intelligit͡ tam ciuiliter q̄ criminaliter·tex·est nó·in·l·ex eo C·de agen·in rebus·li·xii·

¶ Statutú non comꝑhendit lites pendentes & si expsse dicat͡·secus in·l·generali·bar·in·l·sancimus C·de sa·san·eccle·

¶ Statutú pót disponere illud quod pactú iuramento confirmatú·bal·in·l·cunctos populos·

¶ Statutú ꝑ quod iustitia denegatur non ualet·uide Inno·de consti·que in ecclesiaꝝ·

¶ Statutuz disponens q̄ pro homicidio soluatur pena pecuniaria non tenet·quia est contra legem diuinam·Io·an·qui clerici uel mona·c·fi·li·vi·nó·te perusine·

¶ Statutum disponens q̄ exceptiones non admittantur intelligitur de friuolis·ff·q̄ ui aut clam·l·i·§·deniq̄·

¶ Statutú simpliciter ꝓhibens res portari extra ciuitatem non debet intelligi de rebus ibi portatꝭ glo·est in·l·si quis post·C·de edifi·priua·

¶ Statutú non pót disponere q̄ contra ecclesiam nulla ꝑscriptio currat glo·est in autꝭ quas actóes C·de sa·san·ec·

¶ Statutú nó trahitur ad ꝑterita nisi illa essent contra legem diuiná glo·de usuris cum tu·

¶ Statutum permittens occidi bannitum non uidetur ꝑmitti extra territorium·bal·in·l·cúctos populos·

¶ Statutum disponens q̄ actor audiatur super maleficio infra annum non post non habet locum in eo q̄ fuit deꝑdatus·in autꝭ·nauigia·C·de furt·

¶ An statutú ꝓhibens portari arma sub pena habeat locum in portante extra territoriú·uide bal·in·d·l·cúctos populos·

¶ Statutú non pót disponere q̄ quis accipiat ꝓhibitam in uxorem quia est cótra legem diuinam glo·in·l·nemo·C·de iude·

¶ Statutú simpliciter disponens q̄ stetur dicto talis·intelligitur cum iuramento·bar·& bal·in·l·theopompus·ff·de do·ꝑle·

¶ Statutú qd͡ recipit interpretationem legalem & trahit ad ius cómune non dicitur proprie statutum·glo·in·l·i·C·de ser·rei pub manu·de consti·ex literis·

¶ Statutum laicoꝝ ñ obligat clericos si quid tñ est in fauorem clericoꝝ illo uti possunt·x·di·si in adiutorium·adde q̄ statutum laici etiam inferioꝝ imperatore etiam in fauorem ecclesie non ualet·de consti·ecclesia·quod est intelligendum ubi statutum est ꝑceptorium seu inhibitorium·sed ubi est ꝑmissorium tunc ualet & comprehendit clerú in fauoré eius·casus é nótabilis in·c·constitutus·de resti·in inte·bene facit·c·cum uenissent·de eo qui mit·in pos·& ·c·ecclesia·ut lite pen·l·ap·dicit ita in alle·sua·c·

¶ An statutum possit prohibere quartá debitam

iure nature·uide in regula indultū·li·vi·dixi sub dictione legitima·

¶ Statutum disponens ꝙ contrahens brixieñ·si declinat iurisdictioné ptātis brixi·pdat bona sua debet intelligi de bonis existentibus in districtu brixi·Inno·in·c·postulasti·de fo·compe·

¶ Statutum disponens aliquid in persona uiri existentis in dignitate comprehendit feminam in eadem dignitate positam non uigore masculini generis sed uigore dignitatis·bal·x·colla·qui·mo·feu·amit·

¶ Statutū ñ potest disponere ꝙ monachus possit testari·nō·in·c·ecclesia sancte marie·de consti·

¶ Statutum pōt disponere ꝙ collecta sit munus ordinariū·tex·C·de iudi·l·i·li·x·

¶ Statutum disponens ꝙ ex prescriptione queratur dominiuꝫ intelligit de directo·nō·bar·in·l·ii·de usuca·

¶ Statutuꝫ disponens ꝙ scolaris habeatur ꝓ ciue non propterea subtrahit sibi priuilegia iuris cōmunis·bal·in·l·ii·C·de condi·ob causam·adde nō·per bar·in·l·iii·§·si emancipatus·ff·de bono·pos·contratabul·

¶ Statutum disponens ꝙ talis causa admittatur quolibet ꝑcio·intelligigitur de idonea·glo·est·in l·i·C·de fi·instru·

¶ Statutū non pōt disponere ꝙ nō ualeat testm̄ ad pias causas nisi cum quinqꝫ testibus·dictuꝫ est bal·in·l·i·C·de sacrosan·eccle·facit de testa·relatum·&·c cum esses·

¶ Stante statuto ꝙ interficiens aliquem in die ueneris sancta puniatur certa pena an puniatur qui non interfecit sed uulnerauit & ex illo uulnere postea ex interuallo secuta est mors·bal·in·l·i·C·de nūdi·

¶ Stante statuto ꝙ possessio fingatur translata in heredem mortuo possessore·an ipse heres poterit nichilominus implorare beneficium·l·fi·C·de edic·di·adri·tol·bal·dicit ꝙ sic·in·l·ea lege·C·de condi·ob cām·

¶ Stante statuto ꝙ in causis damnoꝝ datoꝝ stet̃ iuramento an dominiū uel possessio ꝓbabitur per iuramētum·dic ꝙ sic·uide bar·in·l·solet·ff·de ali·le·bal·in·l·i·C·de rebus credi·& iureiurā·C·unde ui·l·si quando·l·diuus·ff·de testamen·militq·facit optime·l·non ignorat·C·qui accu non poss̃·& ibi oīno uide bar·

¶ Statuto potest disponi ꝙ uno de agnatiōe delinquente ceteri teneantur·& que sit ratio talis statuti·uide in·l·iure promissuꝫ·C·de fabricen·li·x·& ibi bar·

¶ Stante statuto ꝙ instrumenta debiti ꝓ certa solutione gabelle debeant registrari alias non ualeant qd si in uno instrumēto duo debitores sunt obligati insolidum & dictum instrumentum per creditorem fuit assignatum registro quo ad unuꝫ debitorem an ualeat quo ad alium·uide Frede·de senis in consi·suo·cclxxxv·

¶ Statutū disponens ꝙ sufficiat q̄libet probatio intelligitur de sollemni & legitima·glo·est in·l·i·C·de fi·instru·& ibi bal·

¶ Statutum disponens ꝙ pater teneatur soluere condemnationeꝫ pro filio non habet locum in nepote·ratio quia istud statutum est contrariū iuri naturali·ideo debet restringi nō extendi·bal·in·l·si filius·C·ad mace·

¶ Statutum disponens ꝙ filius ñ possit se obligare sine licentia patris non habet locum eo casu quo pater et filius in eodem instrō se obligauerūt bar·in·l·cum pater·§·libertis·ff·de leg·ii·bal·in·l·fi·C·ad mace·

¶ An statutū disponens ꝙ cum filiofa·ñ possit cōtrahi nisi sit mercator habeat locum eo casu quo contrahit sed ñ in cā mercātie·uide nō·per bal·in ꝑalle·l·fi·C·ad macedo·

¶ Stante statuto ꝙ non soluta gabella irritus sit contractus scienter soluit & uenditor transtulit possessioné·an possit dicere cōtractū nullū·bal·in l·acceptam·C·de usur̃·

¶ Statutū disponens ꝙ ꝑscribatur creditori quinquénio hꝫ locum in cessionario·bal·in·l·ꝑ diuersas C·man·in·x·q·

¶ An stante statuto ꝙ non soluta gabella non ualeat cōtractus & ñ audiatur nō soluens si agat & pendente iudicio soluat reualidet̃ instantia ideo ꝙ sequi possit condemnatio·bal·in·l·per diuersas C·man·in·xii·q·

¶ Stante statuto ꝙ non soluens ad certum terminū ponatur ad carceres partes paciscunt̃ inter se ꝙ si ñ soluerit ad terminū soluat duplū an nihilominus ponet̃ ad carceres·dic ꝙ sic·uid̃ bal·in·l·ii·C·de iure emphi·

¶ Stāte statuto ꝙ de quolibet contractu soluat̃ gabella si soluta est de ꝑncipali nō soluet̃ ꝓ pena·quia illa succedit loco sortis·uide bal·in·l·ii·C·de iur̃ emphiteo·

¶ Statutū pōt anferre bānito in territorio statuentiū non solum ꝑuilegia statutoꝝ sed etiā ius cōe·ut·l·sed & si ꝑ ꝑtorem·§·sed dum decreto·ff·ex qui·cau·maio·

¶ Statuta recipiūt interꝑtatōes ne quis damnū indebite paciatur·uide in·l·ii·C·de noxa·& in·l·cesar·ff·de publica·

¶ Statutum ñ potest tollere alicui ius quesitum nisi ex causa iusta & rōnabili sed bene pōt toller̃ suū auxilium seu iuris ciuil̃ ut actioné non tamen pōt funditus impedire officium iudicis quia non pōt auferre implorationeꝫ neqꝫ defensionem que sunt de iur̃ naturali·ut nō·Inno·de consti·que in ecclesiarum·

¶ Ex causa iusta potest fieri statutum etiā contra singularem personā·glo·in·l·amissione·§·i·ff·de capi·dimi·

¶ An statutum loquens de magistratibus se extendat ad clericos magnates·Fre·tenet ꝙ nō·consilio suo·lxxvi·

¶ An statutum laicoꝝ loquens de usur̃ habeat locum i foro ecclesiastico·in·q·uertenti inter duos laicos suꝑ usuris·uide eūdem Fre·qui tenet ꝙ nō in consi·suo·xc·

¶ An statutū epī liget sacerdotem ad residentiaꝫ qui est rector ecclesie dioc̃·ꝓsine subiecte tamē epo tudertino quo ad quedā·uide eundé in consi·suo·xciii·

¶ An ualeat statutum ciuitatis quo cauetur ꝙ filii spurii & naturales succedant patri ac si capaces & habiles existerent nō obstante aliqua lege Fre·tenet ꝙ non·in consi·suo·cclxiiii·

¶ An statutū possit tollere bānito ius cōe·bal·in l·ii qua pena·ff·de sta·ho·

¶ An statutū ꝓhibens extrahi bladū de ciuitate uel de territorio habeat locum in incipiente iter. uide bal. in. l. i. ff. de ori. iur.

¶ An statutum possit prohibere ne aliqs guelfus accipiat aliquā gebellinā in uxorez. uide bal. in. l. i. ff. de iusti. & iure.

¶ Statuta q̄tum fieri pōt debent concordare cū iure cōi & in terris ecclesie cum iure canonico. in terris imperii cum iure ciuili. ita dicit bal. in. l. i. C. qui bo. ce. pos.

¶ Statutum disponēs ꝙ mercatores qui dolo fugiant cum pecunia aliena dentur creditoribus lacerandi ualet. dictū est bal. in. l. i. C. q bo. ce. pos.

¶ Statutum potest disponere ꝙ res non extrahatur de ciuitate. textus est in. l. fi. ff. de decre. ab ordi. faci.

¶ Statutū pōt disponere ꝙ uicinus teneatur ad collectas pro alio uicino. tex. est in. l. i. C. de omni agro deser. li. xi.

¶ Statuta non sunt necessario alleganda & licet non fuerint allegata potest tamē iudex ferre sententiam secundum illa non sic in consuetudine q̄ est alleganda & probāda quia non sic constat de ea iudici sicut de statutis cū iuret suare ea. dictū est bal. in. l. i. C. ut que desunt. aduo. in. sup.

¶ Statutū quod punit mandantē non uidet̄ punire facientez. Io. mo. de elec. sciant cūcti. li. vi. bal. x. colla. qui mo. feu. amit.

¶ An ualeat statutuz quo cauetur ꝙ filia dotata non succedat. bal. in. l. i. §. ius naturale. ff. de iusti. & iure. adde ꝙ tale statutum uidetur uelle ꝓuidere uenientibus ab intestato. ut. l. peto. in pi in. ff. de lega. ii.

¶ Statutum disponens ꝙ pater non teneatur aliquid relinquere filio si non uult nō ualet. quia inducit patrem ad peccanduz. bal. in dicta. l. i. §. ius naturale.

¶ Statutū loquens de uxore non extenditur ad sponsam. bal. in. l. uxo. ff. de his qui nō. infa. dixi supra sub dictione sponsus.

¶ Statutum disponens ꝙ reus in prima dilatōe habeat. x. dies & si non compareat bis citet̄. debz intelligi ꝙ etiaz in scda dilatione habeat alios. x. dies. bar. in. l. iii. ff. de ānu. le.

¶ Statutū dispones ꝙ medietas pene applicetur actori ualet. ut. l. lex cornel̄. ff. ad silla.

¶ Statutum simpliciter puniens furantes comprehendit subditos furantes extra territorium. secus si punit furantes in ciuitate quia non comp̄hendit furantes extra territorium. glo. in. c. a nobis. de sen. ex.

¶ Statutū in quo regitur uocabuluz certo modo expositū a iure debet illo modo intelligi. bal. in. l. i. §. dñi. ff. ad silla.

¶ An statutum dans premium capienti bannitū habeat locum in eo qui cepit ante statutuz sed representat post. uide bal. in. l. si ita scriptum. §. fi. ff. de lega. ii.

¶ Statutū nunq̄ est interp̄tandū contra utilitatē publicam. bal. in. l. iii. §. utrū. ff. ad silla.

¶ An ualeat statutum disponens ꝙ pater teneat̄ assignare legitimam filio delinquenti. uide bal. in. l. §. qua pena. ff. de his qui sunt sui uel alie. iur.

¶ Statutum concedens premium occidenti hostem uel bannitum non habet locum in eo qui occidit se defendēdo. bar. in. l. nulla. C. de delato. li. x.

¶ Statutū positū in uolumine statutoꝝ maioris est efficacie q̄ si esset extrauagans. dictū est bal. i. l. omnes. C. de peti. bo. subla. li. x.

¶ Statutū ꝙ quis censeatur nobil̄ uel ignobilis ex origine materna non ualet. dictuz est bar. in. l. exemplo. C. de decuri. li. x

¶ Statutum laicorum super rebus ecclesie ualet si papa illud confirmat alias non. Inno. in. c. i. de transactio.

¶ Statutum uel consuetudo non ualet in p̄iudicium tercii & maxime superioris. Inno. de mira. ueniens.

¶ Stante statuto ꝙ de quolibet contractu soluat̄ tantū ꝓ libra nō soluetur si fiat contractus de re inextimabili. uide bar. in. l. iiii. §. pretor ait. ff. de dam. infect.

¶ Statutū pōt infligere infamiā. dictū est bal. in repet. l. cūctos populos. C. de sum. tri.

¶ Si statutum disponit ꝙ de qualibet lite soluatur tantum si est lis de possessione debet fieri extimatio secundum commoditatem possessioñ. non secundum ipsam rem. ita dicit bar. in. l. si duo. §. fi. ff. uti possi.

¶ An ualeat statutum prohibens minorem contrahere etiam interueniente iurisdictio. bal. in. d. l. cūctos populos.

¶ Statutum prohibens rem alienari etiam in cōsanguineum non habet locum si ecclesia acquirat sibi per ingressum monasterii. bal. in. d. l. cunctos populos.

¶ Statutum non potest disponere ꝙ pater non teneatur prestare alimenta filio. unde licet statutum excludat filiam dotatam a successione non tamen excludit a ꝑceptione alimentoꝝ. bal. in dicta l. cūctos populos.

¶ Statutū disponēs ꝙ nullus portet arma uel nō uadat denocte ñ comp̄hendit clericos. uide bal. in ꝑalle. l. cūctos populos.

¶ Statutū nō pōt disponere ꝙ iudex ferat sñiam non citata pte ad audiendā sñiam. uide bal. in ꝑre alle. l. cūctos populos.

¶ Statutū disponens ꝙ bānitus habeatur ꝓ confesso. intelligitur de contentis in banno. uide bal. in. l. iii. C. de fi. instru.

¶ Statutum disponens ꝙ pater teneatur pro delicto filii intelligitur pecuniariter non criminaliter aut personaliter alias statutum non posset hoc disponere. glo. notabilis. xxiii. qōe. v. cum homo. bal. in. l. fi. C. ne fi. pro pa. ubi etiam dicit ꝙ statutum p̄dictum non habet locum in delictis extra territoriū cōmiss.

¶ An statutū odiosum loquens de filiis extendat̄ ad nepotes. uide in. l. ii. §. filius. ff. ad tertul. diximus s. sub dictione filius.

¶ An ualeat statutum imponens pro homicidio uel adulterio penam pecuniariaz. dixi supra. adde ꝙ bar. uidet̄ uelle ꝙ sic. in. l. i. ff. ui bo. rap. Archi. xxiii. q. iiii. duo ista. & i. c. fi. ne cle. uel mo. li. vi. Hosti. & Io. an. de consue. c. fi. tenent ꝙ nō ualet. bal. in. c. i. §. iniuria. de pace iura. fir. colla. x. adde Hostien. in. c. ii. de delic. pue. A. chi. xxii. q. iiii. §. illud.

¶ An ualeat statutũ epi quo cauet ꝙ quilibet excõicatus soluat .x. anteq̃ absoluat. uidet ꝙ non. ꝑ c. ad nostram. & c. nemo. d̃ simo. contrariũ notat Hosti. & Io. an. de simo. ad aures.

¶ An ualeat statutũ laicoꝝ ꝙ pro exequiis mortuoꝝ nõ expendat nisi tm̃. dic ꝙ nõ. ꝑ. e. fi. de reecclesi. nõ alie. per quem tex. feci reuocari brixie quoddam statutum.

¶ Statuta nõ recipiũt interpretationẽ a iure lombardo sed romano. bal. x. colla. qui. feu. da. pos. c. i. ubi uide.

¶ An statutuꝫ disponens ꝙ pax possit fieri cum ꝑcussore uł occisore extendat ad mandantẽ. uide bar. & bal. in. l. transigere. C. de transac.

¶ Statutum disponens ꝙ filia maritata extra territoriũ non succedat debet intelligi quando prius est maritata postea uult succedere. secus econtra. bal. in. l. matre. C. de suis & legiti. facit. l. final. ff. unde libe.

¶ Statutũ disponẽs ꝙ uictus uictori condemnet in expen. hꝫ locum siue uictus habuit iustaꝫ cãm siue non. uide Albri. in. l. ꝓperandũ. ꝗ. huiusmodi C. de iudi.

¶ Statutũ disponens ꝙ quilibet condẽnatus debeat satisdare. intelligit ꝭm qualitatẽ ꝑsone. unde si esset honesta ꝑsona sufficit sola cautio sine fideius. dictum est bal. in. l. abstinendum. C. quo. ap. non reci.

¶ Statutum disponens ꝙ femine non succedant ab intestato ñ habet locum qñ aliquis fecit testm̃ sed ruptum est capitis diminutione uel deportatione seu alio modo. bal. in. l. iii. C. si pendẽ. appel. mors interue.

¶ Statutum limitans successionem feminaꝝ respectu masculoꝝ dicit equũ. tex. in. l. si defũctus. C. de suis & le.

¶ Stante statuto ꝙ contra instrm̃ confessionatuꝫ non possit opponi exceptio solutionis nisi ꝓbetur ꝑ instrumentũ. iudex eum qui soluit coram testibus cogit iteꝝ soluere quid iuris. uide bar. in. l. i. ff. ꝙ ui aut clam. bal. in. l. i. C. de condi. inde.

¶ An statuta facta a papa uel consilio uel duce seu comite aut potestate rõne sui officii debeant censeri ius ciuile uel ꝑtorium. bar. in. l. quinta circa prin. ff. de uerbo. ob. & in. l. fi. ff. de penis. & l. ambiciosam. ff. de decre. ab ordi. faci. bal. in. l. i. C. de procura.

¶ An ualeat statutum excludens creditorem a iure suo post lapsum certi temporis. bar. in. l. legẽ ꝗ. si uiaꝫ. ff. de usuca. & l. nemo potest. ff. de lega. i. & l. i. ff. de usuca. & in extrauagã. ad repeimendam. in uerbo constitutiõe. bal. in. l. i. C. de fui. et aqua. in aut. ad hec. C. de usuris. idem in. l. quibus diebus. ꝗ. dominus. ff. de condi. & demon. & in. c. si quis per. xxx. si de feu. fue. controuer. i. colla. x. bar. & Ange. in. l. nam & postea. ꝗ. si is qui. ff. de iureiuran. docto. de iudi. nouit. dñs Anto. & moder. de prescript. c. finali. In. an. in. c. finali de excep. libro. vi. ubi concludit tale statutum non ualere etiam in foro seculari. Idem in. c. que in ecclesiaꝝ. de consti.

¶ Stante statuto ꝙ in maleficiis cõmissꝫ denocte pena duplicetur & ꝙ nox intelligit a primo sono campane de sero usqꝫ ad primũ sonũ campane. de mane aliquis in ueritate cõmisit maleficium denocte sed in loco ad quem sonus campane non poterat ꝑuenire an duplicetur pena. uide Cy. in. l. fi. C. de his qui. ut indig. bar. in. l. i. ꝗ. occisorem. ff. ad sil.

¶ An statutum priuilegians imunitate. x. ãnorũ uenientes ad habitandũ in ciuitate possit reuocari ꝑ ciuitatẽ. bar. ꝙ non. in. l. ꝙ semel. ff. de decre. ab or. fa. bene facit quod idem nõ. in. l. priuilegia. C. de sa. sanc. ec. faciũt nõ. ꝑ Inno. & doc. de iudi. nouit. de iniur. in nostra.

¶ An statutum loquens de delicto plurĩũ habeat locum in delicto unius & econtra. nõ. bar. in. l. ii. ꝗ. sed si unus. & ꝗ. quod ait ꝑtor. ff. ui bo. rap. facit. l. iiii. ꝗ. hec ꝓba. ff. de nego. ges. & uidet cõiter concludi ꝙ sic.

¶ Statutum sic debet intelligi ut aliquid addat iuri cõmuni. bar. in. l. iii. ꝗ. si rem. ff. de lega. iii. & l. non solum. ff. de rei uen. & l. iii. ff. de usucap. & l. iiii. ꝗ. ꝑtor ait. ff. de dam. infec. adde glo. & doc. de consti. c. i. li. vi. de consue. cum dilectus. & c. fi. ubi plene ꝑ do. ant. & moder. uide bar. in. l. i. ꝗ. i. ff. ad. l. fal. tex. de consti. cum omnes. de cleri. nõ resi. cum dilectus. & c. sequẽ. & quod ibi notat. glo. & doc. & per illos tex. dic ꝙ statutum disponens id quod ius cõmune recipit omnes limitationes iuris cõis. Item ꝙ statutum disponens id qđ ius cõmune non intelligitur aliquid adddere iuri cõmuni quatenus leditur ius tercii. imo tunc restringitur ad limites iuris. Item ꝙ statutuꝫ disponens id quod ius cõmune si excipit aliquos casus a iure exceptos in aliis non firmat regulam cõtra ius. imo in casibns emissis suppletur a iure q̃ sunt notãda & ꝓbantur in dictis iuribus. & ita in eis nõ. do. Anto. & moderni.

¶ An statutuꝫ gñale compꝛhendat casus exceptos bar. in. l. i. ꝗ. i. ff. de no. op. nũ.

¶ Statuta ligant subditos licet non sint bannita si tamen registuntur in archiuo publico. bal. in. l. ii. ꝓsi. & pro rostris. ff. de ori. iur. quod non uidetur uerum per notata. in. c. i. de postu. prela. & in. c. i. de consti. in aut. ut no. fac. consti. per totum. Aduerte si queratur a quo tempoꝛ incipit ligare statutum. uide glo. in uerbo ꝑuenerũt. de peeben. cuꝫ singula. li. vi. docto. super dat. eodem li. glo. fi. in c. ii. de consti. doct. in. c. cum infirmitas. de peni. & remis. glo. in. ꝓ. ex nunc. in clemẽ. ii. de hereti. glo. in uerbo hactenus. in clemẽ. ii. de rebus eccle. non alie. li. vi. tex. xxii. di. ꝓposuisti. nõ. in. c. i. de concess. ꝑben. li. vi. glo. q̃ incipit & ita. in ꝓhemio grego. glo. i. c. i. de postu. ꝑla. li. vi. in. ꝓ. decetero xvi. di. qđ dicitis. Hosti. de sen. ex. nouerint. doc. plene in. d. c. i. de postu. ꝑla.

¶ An statuta ligent ignorantes & an ligent subditos delinquentes extra territorium. notatur in l. finali. ff. de decreto ab ordi. faci. in. l. omnes populi. ff. de iusti. & iure. & l. cunctos populos. per bar. facit. l. penul. & fi. ff. de iurisdic. om. iudi. nõ. de sen. excõ. a nobis. i. de cnosti. ut animaꝝ. li. vi. ubi tex. ꝙ nõ.

¶ An uolens ꝓducere brixe statutũ ueronens. debeat ꝓducere totũ uolumẽ statutoꝝ. bar. ff. de no. op. nũ. sup ꝑtica. do. Anto. & moder. de fi. instru. contingit dixi aliquid. s.

¶ Stante ſtatuto q portantes bladum extra territoriu; puniantur in decem·an inuenti portare extra qui tamen adhuc erant infra territorium puniantur pena ſtatuti·uide bal·in·l·ſi fugitiui·C·de ſer·fugi·& ·l·ſi quis nō dicam rape C·de epiſ·& cle·adde qđ diximus·ſ.

¶ Statuto mediolaneñ·cauetur q mulier non nubat extra territorium cum hereditate aliqua adiuit hereditatem poſtea nupſit extra territorium an debeat perdere hereditatem·uide dñm meum Rapha·cuma in·l·heres per ſeruum·ff·de acquir·heredi·bal·in·l·pe·C·de ſuis & legi·dixi aliquid·ſ.

¶ An ſtatutum inferioris liget ſuperiorem delinquentem in loco inferioris ſtatuentis·nō·in·c·i·de rapt·Inno·de ma·& obe·cum inferior·Hoſti·in ſumma·de ſenten·excō·romana·§·i·& ·§·caueant·ubi tenet q ſucceſſor ſtatuētis ligatur tali ſtatuto. Inno·in dicto·c·ut animaru;·tenet q ipſemet ſtatuens ligatur·de quo dic ut ibi p Io·an·& poſt eum per eundem in regula cui licet·libro·vi.

¶ Poteſtas condendi ſtatuta pendet a iuriſdictione·nō·doc·de conſti·cu; oēs·eo·ti·ut animar;·li·vi·bonus tex·de re·eccle·non alie·c·fi·& ibi docto.

¶ Que ſit ratio q populus poteſt facere ſtatuta contra ius commune ciuile·ut·l·omnes populi·clerus autem uel epiſcopus non poteſt contra ius canonicum·nō·de ma·& obe·q ſup ubi do·Anto·& docto·uidē de tranſ la·pre a·c·i·& de conſue·c·fi·do Car·flo·in repeti·c·que in eccleſia;·de conſti.

¶ An ualeat ſtatutum quo cauetur q liceat impune occiderē interfectorem patris ſui·Io·an·q non·in addi·Specu·ti·de conſti·facit quod notant docto·de conſti·que in eccleſiarū·de conſue·c·finali.

¶ An & quando ſtatuta poſſint uel nō poſſint extendi ad caſus in eis non expreſſos·bar·in·l·omnes populi·doctores in·l·ſi uero·§·de uiro·ff ſolu·matri·dñs Anto·& moderni in·c·finali de conſue.

¶ Licet ſtatuta ſint ſtricte intelligenda tamē recipiunt interpretatione; declaratiuā & mentalem·Io·an·in regula pro poſſeſſore·libro·vi·immo etiam extenſiua; & mentalem·Io·an·ibi & hoc ubi eſt eadem ratio·ff·de·b·ſig·l·iuxta·de confir·util·uel inutil·cum dilecta·de elec·ſi poſtq·li·vi·& nō·in auti·quas actiones·C·de ſacroſan·eccle.

¶ Si p ſtatutum puiſum eſt de aliquo iudice ſpāliter gñalis puiſio conquieſcit·nō·bal·in·l·i·ff·de offi·pcōſul·glo·in·l·an ſacris·C·de pxi·ſa·ſcri·li·xii·& ibi bar.

¶ Si per ſtatutum dantur iudices illi dicūtur delegati·nō·bar·in·l·finali·C·de iudici·facit qđ notatur de offi·delega·ab arbitris·li·vi·& ·l·arbitro·ff·qui ſatiſda·cogan·Idem ſi eligantur uigore conſuetudinis·bal·notabiliter·x·collati·de inueſti·in mari·fac·c·i.

¶ An ſtatutum loquens in caſu uero extendatē ad fictum·legiſte cōmuniter tenent q non·per l·iii·§·hec pba·ff·de nego·geſ·Inno·contra de cleri·non reſi·cum dilectus·& ·c·ſequē·de quo bar·in·l·omnes populi·uide dñm Car·flor·in·c·is qui·de ſponſa·in·vi·qōne·ubi querit ſi ſtatuto cauetur q contrahens matrimoniū cum aliqua per uerba de preſenti puniatur in centum·an contrahens ſecundu; formam dicti·c·is qui incidat in penam ſtatuti·& determinat q non·per dictum ſingulare Inno·de pſump·quia ueri ſimile·adde ad materiā qđ nō·bar·i·l·ſi is q p emptore·ff de uſuca·glo·in·pb·matrimonialiter in cle·i·de conſan·& affi.

¶ An ualeat ſtatutū p quod uni tribuit cognitio cauſe alii diffinitio·dic q non·de conſue·ad noſtram·& quod ibi nō.

¶ An ſoli regentes ciuitatem uel uniuerſitate; poſſint facere ſtatuta·bar·in·l·omnes populi·et l·ambicioſam·ff·de decre·ab or·fa·Io·an·de cōſti·cum omēs·eo·ti·cum acceſſiſſent.

¶ An ſtatuta debeāt fieri appellatione in unū congregata·& an ſufficiat conſenſus maioris partis·notatur·ff·q cuiuſq uniuerſi·l·nulli·& l·plane·& ·ff·de decre·ab ordi·faci·l·ſii·uide de elec·licet·de hiis q ſi·a ma·par·ca·c·i·ii·bar·in d·l·omēs populi·doc·de conſue·c·fi.

¶ An ad condenda ſtatuta aliquid ualeant ſuffragia mino;·dic q nō·ff·de mu·& ho·l·ad re; publicā·facit·l·ii·§·ipuberes·ff·de iu·& imuni·ff·de decurio·l·ſpuru·§·minores·facit qđ nō·de elec·cum ex eo·li·vi·& in clemē·ut hii qui·de eta·& quali.

¶ An ualeat ſtatutū de nō uendēdo locādo uł alienando rem·niſi certo generi pſona;·nō·Io·an·& doc·de loca·ueſtra.

¶ An ſtatutum laicorū diſponens aliquid circa ſollemnitatem teſtamento; uel legatorū habeat locum in legatis ad pias cauſas·dic q nō·de teſta·cū eſſes·& ·c·relatū·i·ubi uide.

¶ An ualeat ſtatutū cartuſienſium qui etiā in mortis articulo non liceat eis comedere carnes Hoſti·q non·in·c·ii·de obſua·ieiu·Io·an·cōtra & ibi p doc.

¶ Extenſio que fit in ſtatutis de uno caſu ad alium ſemp debet intelligi in pportionabilibus illi caſui ad quem fit extenſio·de ſtatu regula·ea que·in fine·& ·c·indemnitatibus·in fine·de elec·libro·vi.

¶ An ualeat ſtatutum ciuitatis q nullus uendat uel deſinat clericis &c·dic q non·de putle·quanto de imuni·eccleſi·c·finali·libro·vi·de iniuriis·olim·ubi habes q clericus non poteſt bānniri p laicum.

¶ Stante ſtatuto q conſilium uel aliquid tale fiat ſingulis quatuor menſibus uel de triennio in trienniū·an poterit fieri in pncipio tpis uel in fine·& qtum tpus debet eſſe inter unū actū & alium·no·Io·an·& do·Car·flo·in·c·quod dilectio·de conſan·& affi.

¶ An ualeat ſtatutum q illegitimi ſuccedant parentibus uel admittanē in honores ciuitatis·dixi ſupra·adde bar·i·l·ſetus & augerius·ff·ad legem fal·Fre·de ſe·conſi·cccl xviii·do·Anto·qui fi·ſint legi·p uenerabile;·ubi do·Car·in·v·q·et in cle·u·de elec·in·ii·q.

¶ An ſtatutum factum in caſu nō permiſſo ſit

nullum ipso iure uel annullandum·bar·in·l·finali·C·de crimi·li·xi·

¶ Si statuto ciuitatis caueatur quod domini non possint facere contra statuta si accidit casus ex quo per obseruantiam statuti lederetur ciuitas poterunt cõtra facere·bar·in·l·cũ nauariorum·C·de naui·li·xi·

¶ Statutum loquens per nomina appellatiua extenditur ad omnia contenta·sub illo nomine appellatiuo·Io·an·in addi·Specu·ti·de testi·super rubrica·

¶ An ciuitas possit facere statutum quod in suis aquis nõ nauiget·bar·ff·de ripa mu·sup rubrica·

¶ An statutũ hũs diuersa capita inducat·diuersas actões·bar·in·l·i·§·ii·ff·de cloac·

¶ Statutũ laicorum per quod clerici reddunt timidiores ad habitandũ ciuitatem nõ ualet tanquam cõtra libertatẽ ecclesie·bar·in·l·i·§·quod honorandi·ff·qua·re·ac·nõ da·

¶ Uerba statuti que possunt intelligi secundum cõmunẽ usum loquẽdi & secundum intellectum iuris debent potius intelligi·secundum cõmunẽ usum loquendi·bar·in l·stipulatio ista·ff·de uer·ob·

¶ Ualet statutum quod non possit contra illud allegari ignorãtia·bar·in·l·diuus·§·i·ff·de fals·

¶ Statuta inhabilitãtia personas ad actus sine certa forma ligant subditos etiam si actus fiat extra territoriũ statuẽtis·bar·in·l·ex castrẽsi·ff·de castrens·pecul·facit de sentẽ·excõ·si sententia·libro·vi·

¶ An cessãte cã statuti cesset statutũ·do·Ant·in·e·cum·m·de consti·in·iiii·nõbili·bal·de hoc in preludiis feudorum·li·x·

¶ An essentia statuti sit in uerbis uel mẽte·bal ubi supra·Dy·in regula fi·li·vi·

¶ An si princeps concedit ciuitati potestatem faciendi statuta poterit ciuitas illa postea reuocare·bal·x·colla·de pace constan·in uerbo in criminalibus·

¶ Laici possunt facere statuta iuri canonico contraria quo ad laicos tantum non quo ad clericos·de quo uidetur tex·secundum Dominicum de sane·ge·in·e·ecclesia sancte marie·de consti·de quo multum dubito·

¶ An statuto possit induci id quod nõ est quesibile cõsuetudine·uide tex·in cle·quia cõtingit·§·ut aũt·de reli·domi·

¶ Statutum penale extenditur ad casum non comprehensum quando uerba casus non comprehensi equipollent casui expresso·Pau·in clemẽ·eos·de sepul·& in clemẽ·eos·de consan·& affi·in·uer·monialibus·

¶ Statutum penale loquens de uno casu prohibito extenditur ad casum magis prohibitum moderni in clemen·eos·de consang·& affini·in uer·canonico·

¶ Ubi in statuto penali ponũtur plura diuersa & postea subditur pena cum dictiõe relatiua nõ refertur ad omnia si ex aliqua dictione apparet quod non debeat referri·glo·in·uer·in hiis·in clem·ii·de hereti·

¶ An ualeat statutũ epi mutans ordinẽ iudiciariũ·do·Anto·in·c·dilecti·de iudi·

¶ Ualet statutũ episcopi priuans ipso iure non registrantes titulum beneficii sui·nõ·in regula mora·li·vi·

¶ Statutum in dubio presumitur iustũ·Laud·in clem·i·de sepul·

¶ Statutũ non facit quem nobilẽ uel ignobilẽ·bar·in·l·exemplo·C·de decu·li·x·

¶ An subditi ideo nõ ligentur statuto quia dicant illud nõ fuisse seruatũ·glo·& doc·de treu·& pa·c·i·&·ii·de consang·& affi·quia circa aliquid·in clemen·i·de eta·& quali·Archi·iiii·di·§·leges·

¶ Stante statuto quod nõ ualeat contractus mulieris sine consensu duorum propinquorũ si illi requisiti nolunt consentire·an ualeat contractus bal·x·colla·de consue·rec·feu·c·i·glo·in·e·ii·eodem titulo·

¶ Statutum exhorbitans non extenditur ad idemnitatem rationis·glo·in·c·constitutionem·de regula·li·vi·glo·pe·in·e·relatum·de sen·ex·glo·in regula que a iure·li·vi·glo·in·c·i·de tẽp·ordi·eo·li·Io·an·in regula·in penis·li·vi·glo·de fureiur·ex rescripto·doc·in·l·si uero·§·de uiro ff·solu·matri·

¶ Statutum loquens de religiosis extenditur ad clericos seculares quando est eadem ratio·glo·in clemen·i·de reb·eccle·non alie·glo·in cle·ii·de deci·

¶ An uerba statuti loquentis generalius quam dispositio possint extendi·docto·in clemen·i·de elec·& in·c·dispendia·de rescrip·libro·vi·adde quod notat Io·an·in·c·i·de elect·Archi·lxxxi·dis·apostolus·

¶ An statutũ puniens euntes de nocte uel pascentes bestias in tali loco liget clericos·Io·an·in e·graue·de sen·ex·facit quod habetur in·c·solite·§·uerum·de ma·& obe·

¶ Statutum disponens super materia de qua per antiquam rationem idem uidebatur dicedum·extenditur ad preterita etiam si loquatur per uerba sonantia editionem noui iuris·uide glo·in uer·censemus·in cle·i·de conces·preben·glo·in cle·i·de reb·ec·nõ alie·

¶ An ad ualorem statuti requiratur consensus eorum quibus preiudicat·Io·an·in·e·fi·de offici·legati·Pau·in clemen·ii·in prin·de elec·Archi·fii·dis·c·i·

¶ Statutum nouũ quo ad penam sed antiquũ quo ad constitutionem non extenditur quo ad preterita quo ad penam·glo·in uerbo de cetero in clemen·i·de usuris·Io·an·in·c·ii·de consti·li·vi·Lau·in clem·ii·de ui·& ho·cleri·glo·fi·in·c·i·de cleri·non resi·li·vi·glo·iii·in cle·i·de reb·eccle·nõ alie·

¶ Statuta recipiunt interpretationẽ passiuam a iure cõi·bar·in·l·i·ff·de mu·& ho·tex·in·c·cum dilectus·de cle·nõ resi·de consue·cum dilectus·bar·in·l·liberorum·ff·de·uer·sig·

¶ An statutum in femina habeat locũ in masculo·tex·quod sic·in·c·ii·de diuor·glo·in·uer·tricesimus·in·c·indemnitatibus·de elect·li·vi·tex·de insti·c·i·Io·an·in·c·i·de reli·domi·li·vi·Pau·in cle·i·de reb·eccle·nõ·alie·Lau·in cle·i·in prin·de sepul·bar·in·l·fi·ff·de accepti·contra·tenet glo·in cle·ii·de sta·mo·

¶ In condendis statutis ñ regritur cãe cognitõ saltẽ contẽtiosa·uide Lap·in·c·romana·de sen·ex·li·vi·Inno·de pben·p illoꝝ·

¶ An potestas faciendi statuta sit iurisdictiõis uoluntarie·nõ·de·ꝓ·signi·ex parte·iii·in glo·i·tex·de deci·nup·

¶ Ubi duo se habent ad inuicem ita connexa ꝙ unũ non potest esse sine alio·statutum ĩ uno extenditur ad aliud etiam in penalibus·tex·i·q·iii·si quis obiecerit·& in·c·cupientes·§·penl·de elec·li·vi·glo·in ꝟbo reus·in·c·ii·de confes·eo·li·Io·an·de tempo·ordi·c·ii·eo·li·glo·in ꝟbo annũ·in·c·cum in cũctis·de elect·contra·nõ·de iurepatro·quia clerici·

¶ An per statutum possit quis priuari re sua·nõ·in·c·fi·de imu·ecclesi·li·vi·in regula mora eo·li·ubi uide·Io·an·in ultĩa·q·Inno·de consti·que in ecclesiaꝝ·bonus tex·in·l·fi·§·finali·ff·d̃ pigno·actio·

¶ An dominus temporalis possit facere statutum sub pena ꝙ filiafamil·non nubat sine consensu patris & casu quo sic coram quo erit exigenda hec pena·uide Io·an·de hereticq·statutum·libro·vi·

¶ An statuens possit dispensare contra ꝓprium statutũ·Inno·in·c·dilectus·de temp·or·& ĩ·c·cum ad monasteriũ·de sta·regu·& ibi Io·an·et p eundem in regula·cui licet·li·vi·

¶ An statuta ordinarioꝝ extendant se ad personas & loca exempta que sunt in dioc̃·Io·an·in·c·ii·de consti·li·vi·tex·in·c·nimis·ii·de exces·prela·Io·an·in·c·i·de priuile·libro vi·Fre·de senis suo consi·c·v·nõ·in clemen·i·de uita & ho·cle·in glo·ii·Io·an·in·c·ii·de loca·& in·c·fi·de sta·regu·

¶ An districtuales ligentur statuto ciuitatis·uide Pau·in cle·ii·de elec·uide nõ·ĩ·c·i·ne sede uacan·adde quod nõ·idẽ Pau·in cle·ne romani §·ii·de elec·

¶ Statutum imponens penam negligenti non hꝫ locuꝫ contra delinquentẽ·glo·in·ꝟ·negligentia·in cle·i·de sup·negli·p̃la·

¶ Statutum dicitur penale si priuat quem potestate exercendi actum pro illa uice & transfert in alium·glo·in ꝟbo in penam·in clemẽ·i·de iurepatro·

¶ Uerba statuti equiuoca debent intelligi fm improprium intellectum·si sic intelligendo nõ est contra ius cõe·glo·in·ꝟ·electio·de consue·cum dilectus·

¶ Non dicitur quis allegare contra statutum si dicat illud habere locum in alio casu q̃ eo in quo allegatur·textus de renunti·post translationem·ꝟsi·quicquid·tex·de his que fi·a p̃lacum apostolica·

¶ Statutum extensum ad aliud genus personarum nõ intelligitur extensum nisi tantuꝫ ad illa que sunt proportionabilia personis ad quas fit extensio·doc·de app·rep̃hensibilis·tex·in·c·fi·de sta·regu·

¶ An statutum episcopi disponens super rebꝰ funeralibus uel aliis rebus testatoris priuet eũ q̃ minus possit libere de suis rebꝰ testari·uide Laud·in·cle·quia contingit·de reli·domi·

¶ Stante statuto ꝙ moriens sine filio in potestate teneatur certo generi personaꝝ aliquid relinquere an moriens cum filio episcopo queꝫ dignitas liberat a patria potestate ligetur tali statuto docto·ꝙ non·quia episcopatus non liberat a patria potestate in hiis que concernunt cõmodum filii·uide in auth·si episcopalis·C·de episco·& cleri·

¶ In penis infligendis seruantur statuta loci delicti nõ iudicis·glo·in·ꝟ·dioc̃·in clemẽ q̃uis de fo·compe·

¶ Statutum penale concernens fauorem anime est late interpretandum·Io·an·in·c·pro humani·de homici·libro vi·idem in·c·penultimo qui filii sint legit·facit glo·in·ꝟ·ecclesia·in·c·i·de postu·prela·Idem si est statutum penale cõcernens fauorem ecclesie·glo·in·c·sciant cũcti·de elec·li·vi·

¶ Si propter aliquam necessitateꝫ factum est statutum nõ est sublatum nisi per habentes potestateꝫ reuocetur·tex·de resti·in inte·cum ex litteris·ꝟ·nos ergo·Archi·contra·lv·di·c·i·& in·c·licet ex quadam·de testi·bonus tex·C·de cadu·tol·l·i·in p̃n·

¶ Statuta laicoꝝ uidentur ligare clericos ĩ his que concernũt ordinationẽ litis·fm Arch·ii·q·vi·non ita·de quo põt dubitari·

¶ Stante statuto ꝙ uerberans famulum potestatis puniatur in mille·aliqs uerberauit unũ birrum non indutum ueste famil·an incidat in penam statuti·Albri·de rosatu in ciuitate senarum consuluit ꝙ non·quia paria sunt non esse & non apparere·l·si ignorans·ff·loca·& ibi bõa glo·uide bar·in·l·diuus·ff·ad·l·cor·de sicc·

¶ Statutum recipit interp̃tationẽ fm ius cõe & fm consuetudinem·de consti·ex litteris·de cõsue·cũ dilectus·&·c·ad audiẽtiã·glo·&Inno·d̃ rescrip·cãmq·Io·an·in regula cui licet·li·vi·plenius in regula p possessore·eo·li·adde tex·d̃ ꝟ·sig·ex pte·i·

¶ An statutum idem continens quod ius cõe uideatur reuocatũ reuocato iure cõi·glo·in·c·i·de cõsti·li·vi·doc·in·c·i·de rescrip·glo·& doc·in cle·i·de elec·

¶ An statutum factum ad cõmodum alterius possit reuocari·Inno·de iudi·nouit·de iniuri·in nostra·de consti·q̃ in ecclesiarũ·de tẽp·or·cum dilectus·Arch·xi·q·i·quicũq·

¶ Quatenus statutum uenit contra ius commune debet strictissime interpretari etiam improprlando uerba ne iuri cõmuni deroget·tex·est notabilis in·c·cum dilectus·de consue·glo·in uerbo enumerandum·in·c·statutum·de preben·libro·vi·

¶ Quatenus statutũ cõcernit dampnũ statuentiũ debet late interp̃tari·tex·in·d·c·cũ dilectus glo·in p̃alle·c·statutũ·

¶ An forenses ligentur statuto ciuitatis·Inno·de consue·sup ꝗica·Host·de sen·ex·a nobis·& ibi glo·& Inno·uide·viii·dis·que cõtra·faciunt nõ·in·c·ii·§·i·de consti·li·vi·bar·in·l·omnes·ff·de iusti·& iure·&·l·cunctos populos·C·de sum·trini·

¶ An & quãdo ep̃us possit facere statuta·glo·

& doc·de consue·cum dilectus·de loca·uestra·glo·& doc·de maio·& obe·c·ii·de offi·Archi·c·finali·Paul·in clemen·ne romani·in prin·de elec·glo·in·c·ii·de ꝓ·signi·li·vi·dixi supra sub dictione epus·

¶ Que requirantur in statuendo·uide Io·an·i c·i·de consti·li·vi·

¶ Potestas condendi statuta est delegabilis·uide notata i prohemio grego·Io·an·in·c·eccle sia·de consti·tex·de sen·excõ·a nobis·i·& eodẽ ti·grauem·

¶ Non ualet statutũ ꝙ pater nõ teneat alere filiũ suũ Spe·qui fi·sint legi·§·sed sic ĩtellecto ꝓ·sunt quidam·facit de consue·c·finali·bonus textus in·l·fi·§·ipsum autem·C·de bo·q̃ liber·dixi supra·

¶ Valet statutũ de non redimẽdis captiuis ex iusta cã·ut·l·i·§·ante·ff·deposi·

¶ Modum reformãdi statutũ quod als ñ ualz uide p bar·i extraua·qm·i fine·

¶ An statutarii possint ĩterp̃tari statutũ·doc·in·c·ex pte·iii·de uerbo·sig·Io·an·i regula pro possessore·li·vi·

¶ An allegans statutum habeat necesse proba re ipsius cõmunẽ obseruantiam·Io·an·de cõsti·ex parte·

¶ Quas exceptiones tollat statutum sic mo uens exceptiões·uide de offi·dele·ex pte·ii·& ibi doc·glo·in·c·indẽnitatibus·§·sane·io·ꝓ·nõ obstañ·de elec·li·vi·

¶ An ualeat statutuz p quod posteris inducit status asperior·nõ·glo·in cle·ut hii qui·de eta·& qualitatĳ·

¶ Ao statuentes possint uenire contra statu tum iuratum per eos·docto·de consti·cum om nes·& in·c·i·de hiis que fiunt a maio·par·ca·Archi·de cleri·non resi·c·i·libro·vi·docto·de preben·dilecto·uide Pau·in cle·i·de regu·

¶ Statutum disponens ꝙ iuris dispositio tra batur ad preterita non trahitur ad ea que sunt amicabili compositione transactione uel senten tia decisa·ut·l·finali·C·de erro·aduo·nõ·in·l·le ges·C·de legi·bar·& bal·in·l·sancimus·C·de sa crosanc·eccle·

¶ Non ualet statutum ꝙ debitor ñ possit ce dere bonis uel cedat cũ certa inhonestate·bar·in·l·alia·§·eleganter·ff·solu·matri·Ang·in re petitĳ·l·nemo carcerem·C·de exac·tribu·& in l·ticia·§·ticium·ff·de condi·et demon·Cy·in·l·i·C·qui bo·re·pos·

¶ An predecessor possit statuto suo restrin gere facultatem successoris·uide glo·xvi·q·i·quia frustum·

¶ Probatur esse statutũ eoipso ꝙ est descrip tum in uolumine statutorum·glo·xix·qõne·ii·duorum·Inno·de offi·ordi·pastoralis·xvi·dis·habeo librum·

¶ An si prohibeatur interpretatio statutoruz possit nichilominus aliquo casu fieri interpre tatio·uide do·Anto·in·c·cũ dilectus·de cõsue·super glo·

¶ Quid si in uolumine statutorum sint statu ta contraria quid debeat facere iurans seruare statuta·uide Io·an·in·c·i·d̃ iureiuran·libro·vi·optĩ·glo·in uerbo·duabus·in·c·ut officium·de hereti·eo·li·

¶ An ualeat statutũ factum p epum ꝙ locatio facta ad modicũ tp̃us nõ ualeat·Laud·in cle·i·de reb·eccle·ñ alie·

¶ Secundum statutum confirmans primũ uel innouans nil noui iur̃ tribuit·tex·in·c·ex parte iii·de uerbo·signi·glo·fi·in clemẽ·ne in agro·de statu mona·

¶ Qualiter cognoscatur ꝙ statutũ est antiqui iuris declaratoriũ·glo·in·ꝓ·respondemus·in·c·fi·de·ꝓ·sig·li·vi·& ibi Io·mo·glo·fi·in clem·i·de offi·uica·

¶ Statutũ laicoꝝ tendens ad tollendã consue tudiõẽ p laicos inductam ad utilitatẽ ecclesiaꝝ ñ ualet & retractari põt p epum·uide Inno·de fimo·ad ap̃licam·

¶ An loca addita regno de nouo subiciant sta tutis regni·bar·in·l·si cõuenerit·ff·de pig·ac·

¶ An statuta sint perpetua uel ãnalia·uid̃ bar·in·l·fi·ff·de p̃ca·& l·i·ff·ꝙ quis·iur̃·

¶ Sufficit cõtradicere statuto iniusto sine alia oppositione seu appellatione·Io·an·de consti·cum omnes·de reb·eccle·non alie·c·finali·& de locatĳ·c·ii·

¶ An statutum loquens in plurali uerificetur in singulari·do·Anto·in ꝓhemio cle·qd ecõtra uide p eundẽ in cle·ii·de rescrip·glo·ii·in cle·i·ut lite peñ·Spec·ti·de inquisitio·§·i·ꝓ·quid si·uide Ange·in consi·suo·lvi·al̃·lv·quod incipit quia reformatio·

¶ Inter statuta sunt in uno uolumĩe approba ta ñ est dare prioritatez nec posterioritatẽ·Io·an·in·c·ut officium·de hereti·li·vi·& in·c·ue nerabilibus·de sen·ex·li·vi·

¶ An ualeat statutum quo cauetur ꝙ qs possit pro uindicanda morte patris sui alium interfi cere·Archidi·xxiii·qõe·ii·c·i·super uerbo·ex edicto·glo·magna in·c·inter·de ĩmuni·ecclesi·glo·xxxiii·qõe·ii·interfectores·glo·fi·i·dis·cõ suetudo·

¶ Epus põt facere statuta priuancia canõicos uoce capitulari·glo·in clemẽ·ut hii qui·de eta·& quali·& inhabilitanda quem perpetuo a be neficiis·glo·in uerbo inhabilis·in clemen·ii·de ui·& bo·cleri·

¶ Prelati regulares possunt facere statuta pe nalia·tex·in cle·fi·de penis·

¶ Ao ualeat statutũ si unus de uilla derobetur uilla teneat satisfacere·Io·an·in regula nõ debz aliquis·li·vi·

¶ Ao statuentes uideantur reuocare statutuz si ueniant cõtra illud·Io·an·in·c·ad audientiam de cle·ñ·resi·& in·c·i·de hiis q̃ fi·a ma·par·ca·Pau·in cle·i·de regula·

¶ An statutũ laicoꝝ interp̃tetur ſm ius cano nicũ·dixi·s·adde qd̃ nõ·Io·an·in addi·Spe·ti·de succes·ab intes·ꝓ·sed que sunt·

¶ An episcopus possit statuere ꝙ pro eodem delicto clerici puniantur ea pena qua laici dum tamen pena non aduersetur iuri canonico·tex·facit ꝙ sic·ui·qõe·v·de accusationibus·Archi·iii·qõe·ix·dignum·xi·qõe·i·si quis·glo·& Ar chi·v·qõe·vi·iuxta·Io·an·de iudi·dilecti·tex·

v·qõe·vi·c·iii·
¶ An ualeat statutum ꝙ illud ius seruetur fo
rensi contra ciuẽ quod seruatur in ciuitate fo
rensi·tex·facit ꝙ sic·iii·qõe·v·accusationes·ii·
qõe·v·iusta·

¶ Statutũ factũ ꝑ unã ꝑtem ciuitatis põt per
aliam approbari·uide nõ·ĩ·di·plebiscita·

¶ An ualeat statutum ꝙ laicus uerberans cle
ricum non incidat penam·bar·in autẽ·cassa·C·de
sacrosa·eccle·

¶ An ualeat statutum populi qui est de tempo
rali iurisdictione ecclesie si est contrarium iuri
canonico·textus facit ꝙ non·xi·dis·in his·do·
Anto·de consti·translato·opti·tex·eodem·ti
tulo·ecclesia sancte marie·do·Anto·in·c·quod
clericis·de foro compe·uide textũ·de iureiurã·
uenientes·

¶ Statutum loquens ꝑ uerba ꝑñtis tpis indu
cit canonẽ late sententie·tex·v·q·i·c·ii·glo·de
offi·ordi·quoniam·glo·contra·de ui·& hones·
cleri·clerici·

¶ Uerba statuti que possunt trahi ad preteri-
ta & ad futura debent cicius trahi ad futura·
glo sup·℣·cõmiserint·in·c·ii·de cõsti·li·vi·glo·
in·℣·receperint·in·c·i·de cleri·nõ resi·li·vi·Io·
an·in·c·i·ꝙ me·causa·eo·li·bar·in·l·quociẽs·ff·
de regu·iur·

¶ Statutũ enumerans multa ꝓhibita & ultio
ꝓhibito apponẽs clausulaꝫ restrictiuã uel quali
tatem debet intelligi ut illa qualitas referatur
ad omnia ꝓhibita·Archi·& Io·an·de elec·ubi
piculum·li·vi·ubi uide·

¶ Statutũ·pactum·& renũtiatio equiparantur·
nõ·Io·an·de ap·c·ulti·li·vi·

¶ Statutũ nouũ supplens antiquũ nõ hꝫ locuꝫ
nisi in casibus antiquis·glo·in·℣·appellari·in·c·
ut circa·de elec·li·vi·

¶ Statutum loquens per uerba presentis tem
poris cum participio preteriti inducit canoneꝫ
late sententie·Io·an·in·c·ut circa·de elec·libro
vi·idem in·c·i·ꝙ me·causa·eo·li·tex·de sentẽ·
excõ·a nobis·

¶ Quando statutũ imponit penam executori
actus nõ includit gerentem actum sine execu-
tione·uide nõ·in·c·auaritie·de elec·libro·vi·in
glo·penul·

¶ An pena imposita ꝑ statutũ contra mandan
tem fieri delictum extendatur ad mandatariũ·
glo·& Io·an·in·c·sciant cuncti·de elec·li·vi·

¶ An statutuꝫ penale loquens de electione ex
tendatur ad presentationeꝫ·glo·in dicto·c·sci-
ant cuncti·facit glo·in uerbo electi·in·c·cupi-
entes·§·i·de elec·libro·vi·uide glo·in·c·finali·
de iurepatro·

¶ Statutũ imponens penam inducenti quem
ad faciendũ actuꝫ iuratũ nõ includit inducentẽ
ad faciendũ actum sine iurisdictione·Io·an·in
c·i·de sepul·li·vi·

¶ Statutum ecclesiasticum loquens generali
ter compꝛehendit etiam laicos in materia consti
tutõ·bus subiecta·Io·an·in·c·ii·de heret·li·vi·
Lau·in de·i·de sepul·

¶ Statutum affirmatiue uel negatiue prohi-
bens uł concedens quod est plus includit quod
est minus·uide dñm Pe·de ancha·in clemen·i·
de conces·ꝓben·

¶ Statutum disponens super subiecto qualifi-
cato nõ habet locum si illud subiectum est sine
qualitate·glo·& Pan·in cle·ii·de rescrip·idem
si statutum requirat duas qualitates & una suf
ficiat·glo·in·℣·in epũm·in clemen·in plerisq·
de electio·

¶ An statutũ epi ꝓhibens clericos ire ad mo-
nasteria habeat locum in euntibus ad monaste
ria exempta·Lap·de consti·c·ii·li·vi·

¶ An canonici possunt facere statuta sine con
sensu episcopi·glo·in·c·cõstitutionẽ·de uerbo·
signi·li·vi·adde q̃d diximus supra sub dictiõe
capitulum·

¶ Epũs potest compellere laicos ad ostenden
dum statuta contra libertateꝫ ecclesie edita ut
deleantur·Io·an·de imu·eccle·c·finali·libro·vi·
tex·& ibi bal·x·colla·de pace iura·fir·℣·con-
uenticulas·

¶ An ciuitas possit facere statuta maxime in ꝑ
iudicium superioris·uide qõnem quã ponit Io·
an·in addi·Specu·ti·de appella·§·nunc tracte-
mus·circa principium·& q̃d nõ·Inno·de cõsti·
que in ecclesiaꝝ·

¶ Legatus potest facere statuta etiam sine cõ
sensu ꝓuintialium·de offi·lega·c·ulti·& eo·ti·
nouit·facit de offic·archi·c·ultimo·de loca·c·i·
de uerbo·signifi·super quibusdam·& eodem ti·
ex parte·ii·

¶ Statutum consuetudo uel iuramentum non
possunt quemq̃ astringere ad peccandũ·& ideo
talia super hoc disponentia omnino non ualent
nõ·de uerbo·sig·constitutionẽ·in glo·ulti·li·vi·
& ibi concor·

¶ An statutũ disponens super uenditione tra
hatur ad dationem insolutum·Spec·ti·de emp·
& uendi·§·nunc dicendũ·℣·sed pone statutũ·

¶ Per quot debeãt interꝑtari statuta sinoda
lia·uide de·℣·sig·abbate·de fi·instru·inter di-
lectos·de iureiurã·ad nostrã·de rescrip·causaꝫ
de iurepatro·nobis·

¶ An statutũ disponẽs ꝙ extantibus masculis
legitimis nõ succedãt femine·intelligitur de le
gitimato uel ne·de cleri·non resi·ex parte·qui
fil·sint legit·ꝑ uenerabilem·bal·in·l·eam quam
C·de fideiꝯ·

¶ Si statutũ disponit ꝙ de quolibet cõtractu
soluatur gabella ad rationem·xii·deñ·pro qua-
libet libra sm formam statutoꝝ & in aliis sta-
tutis nõ reperiatur hoc dispositum nõ ꝓpterea
uiciatur hoc statutuꝫ·secus si dispositio statuti
est incerta ut quia dicat ꝙ ꝓ quolibet cõtractu
soluatur id quod ꝑ formã alioꝝ statutoꝝ est dis
positum·ut nõ·in·l·ut liberis·C·de colla·facit
tex·& quod ibi nõ·in·l·pe·C·de insti·& substi·
sub condi·fa·

¶ An statutuꝫ loquens de nepote compꝛehendat
filium fratris·nõ·in·l·fi·ff·de succes·edic·dixi
supra sub dictione nepos·& in·d·l·fi·nõ·ꝙ sta
tutum loquens de nepote non extendit ad pro
nepotem nisi in fauorabilibus & ubi nõ uertit
ꝑiudicium tertii·

¶ An iudex possit facere statuta ff ꝙ quis·iur

l.i.§.i.de sen.excõ.a nobis.de consti.cum.M &.c.tua nos.

¶ Electi appellatione ad statuta condenda nõ possunt illa interp̃tari finito eoꝝ officio.de.ꝓ.sig.ex pte.iiii.

¶ Statutũ municipale ita afficit maiores sicut minores.de resti.in inte.constitutus.

¶ Non ualet statutũ ꝙ canonicus ñ possit locare possessionez p̃bende nisi canonico.de loca.uestra.de emp.& uen.c.i.

¶ Statutũ contra ius diuinũ uel naturale non tenet.nõ.doc.ff.de iusti.& iure.l.ut uim.bar.i l.omẽs populi.eo.ti.

¶ An ualeat statutum ut quis nõ audiatur in agendo uel excipiendo.nõ.bar.ff.solu.matri.l.cum mulier.

¶ Uerba statuti debent accipi ꝓprie nõ improprie.ut.l.i.§.si is qui naué.ff.de exercito.ff.de ꝓ.sig.l.eum qui uectigal.&.l.ut alfenus.&.l.tigni.maxime qñ est odiosum.

¶ Statutum continens aliquid turpe uel uindictam fieri contra alium q̃ delinquentem non tenet.uide Ange.in consi.suo.cclxxiii.qđ incipit.uisis.et ibi uide an statutũ contra singularẽ p̃sonam teneat.de quo dixi.s.

¶ De statuto ꝙ fallitus uel rumpens uensens postea ad pinguiorez fortunã teneatur ad integram satisffactionẽ ñ obstãte pacto transactõe uel sñia.uide Ang.in consi.suo.li.quod incipit in q̃one ꝓposita.

¶ Statutum ꝙ mulier ñ possit testari sine consensu uiri uel filii ualet & ñ dicitur odiosũ.ẽm Ange.in consilio suo.lxxxiii.quod incipit premitto.& i consi.suo.cxxiiii.quod incipit testamenti factio.

¶ An statutum quod requirit presentiam affinium in actibus mulierꝫ uerificetur per presentiam mariti & alterius affinis.uide Ang.in cõsilio suo.clxiii.alias.lxii.quod incipit.ꝓ decisione.& consilio.clxxii.quod incipit reuocatur in dubium.

¶ An stante statuto ꝙ mulier non possit contrahere sine consensu duoꝝ ꝓximoꝝ consanguineoꝝ an possit contrahere cũ illis.uide Ang.in consilio.l.quod incipit in xp̃i nomine & sequentibus.adde bar.in.l.i.ff.đ aucto.tuto.bal.in.l.i.C.unde uir & uxor.dñs Io.de imol.in.l.i.§.fuit quesitum.ff.ad trebel.& an tale statutum habeat locum quando fieret testamentum uel contractus extra territoriũ pendet ex hiis que dicit bar.in.l.i.C.de sum.trini.in.ꝗ.si.sexto q̃ro.& in.l.ex castrensi.ff.de castrẽ pecul.

¶ Statutum ꝙ ex stipulatione notarii queratur utilis sine cessione non habet locum quãdo notarius stipulat pro forense.uiđ Ang.in cõsi.suo.lxxi.qđ incipit cui dicta actio.

¶ Statutum quod excludit filias feminas dicitur factuz ad conseruationẽ agnationñ.ut plene probat Ange.in consilio suo.lxxvi.quod incipit martinus.

¶ Statuta interp̃tant ẽm mentẽ & cõiecturas uide Ang.in.d.consi.lxvi.

¶ An ualeat statutũ ꝙ agnati p̃ferantur matri uide p Ang.in consi.suo.ci.quod incipit statuto cauetur.

¶ An statutum qđ excludit matrem a successione filii ab intestato excludat eam a petitiõe supplementi legitime si testatus decedat.uide Ang.in p̃alle.consi.ci.

¶ Statutũ ꝙ mulier sit cõtenta dote nõ opaẽ ꝙ in relicto dotis possit grauari per fideicommissum.uide Ange.in consilio suo quod incipit uisis predictis.

¶ Statuta q̃ priuant feminas extantibus masculis sunt odiosa.ut nõ.bar.i.l.cũctos populos C.de sum.tri.& fi.catho.ꝓbatur in.l.maximũ uicium.C.de libe.prete.uel exhere.facit.l.cum quidam.ff.eo.

¶ An statutum excludit matrem propter patruuz filii.an excludatur propter sorores filii.uide Ange.in consilio suo.ccxiii.quod incipit.statutum.

¶ An in statutis ualeat argumentum a contrario sensu.dixi supra.adde notata in.l.apud antiquos.C.de fur.& in.l.qui testõ.§.mulier.ff.de testa.Ange.in p̃alle.consi.ccxiii.& in consilio clxxxiii.quod incipit breuis.& duobus sequẽ.adde bal.in.l.obseruare.§.peoficisci.ff.de offi.ꝓcon.& e.

¶ An statutum possit habilitare ad testandum illũ qui alias erat inhabilis.nõ.bar.ff.de testa.l.si queramus.&.d.l.cũctos populos.

¶ Statutũ generale ñ extẽditur ad specialiter disposita.bar.in.l.in sacris.ii.C.de proxi.sacr.scrini.li.xii.

¶ An ualeat statutũ dans premiũ capienti hominẽ.nõ.bar.in.l.i.ff.ad.l.fal.de plagia.

¶ Ualet statutum ꝙ quis ñ exeat de districtu & exeunti imponens penam.notaẽ.ff.đ decre.ab ordi.fa.l.finali.& ibi bar.in dicta.l.cunctos populos.

¶ An ualeat statutum ꝙ si quis offenderit ciuẽ uel colligatum puniatur ubicuuq; in territorio statuentiuz.bar.in.l.neq;.ff.de incen.rui.nauf.& in dicta.l.cũctos populos.in.viii.q̃ce.Idem bar.ff.de cap.& postli.reuer.l.ñ dubito.in fi.

¶ Si dictat statutum ꝙ mulier uel minor non possit testari sine certa sollẽnitate poterit nihilominus ad pias causas sine illa sollenitate.bal.in.l.generali.C.de sa.sanc.eccle.

¶ Statutum debet simpliciter & indiffinitiue intelligi eo casu quo rationabilis & honesta sit eius dispositio.ar.ff.de cõdi.inde.l.si ꝓcurator §.celsus.ff.de priuile.credi.l.pater.ff.đ muni.l.lucius.§.impator.bar.in.l.q̃ sub cõditione.in p̃n.ff.de condi.insti.

¶ Statuta subditos concernentia dũmodo iuri non resistant uel non disponant in casibus principi reseruatis uel non sint contra bonos mores etiam in canonibus contradicant ualeant sine p̃iudicio superioꝝ maxime assistẽte antiquissima cõsuetudine & tacito cõsensu p̀ncipis.ita dicit do.Anto.in.c.quod clericis.de fo.compe.& in c.fi.de cõsue.q̃ sunt uerba notãda ad legitimationẽ.l.omẽs populi.

¶ Ualet statutũ ꝙ ingrediens matrimoniũ nõ succedat.uide bar.in.l.fi.C.de pac.

¶ An statutũ quod liberat a condemnatione

fit idem qđ statutum liberās a pena·uide Ang· in consi·suo·cclviii·quod incipit·fm ea·

¶ An statutū de tercia pte dotis lucranda habeat locū in dote ꝓmissa·uide Ang·in consilio suo·clx·quod incipit·uiso pūcto·

¶ Statutum aliquid disponens in gradu ulteriori uidetur idem statuere in gradu citeriori· scđm Ange·in·l·sed sciendum·ff·ad·l·pom·de parri·facit quod dicit bar·in·l·seruus·§·si ita·ff·de lega·i·

¶ An statutis nō potest fieri extensio de similibus ad similia·ar·l·ꝑcipimus·C·de ap·l·sancimus·C·de testa·bonus tex·in·l·si furiosi·C·de nup·& in·c·cum expediat·de elec·li·vi·que locum habent i iuribus correctiuis·secus in limitatiuis que quando sunt inducta ob aliquā rationabilem causam que suadet alia iura generalia limitari talia iura semper possunt extēdi ex idemptitate ratiōis de similibus ad similia·ar·l· non possunt·cum seqñ·ff·de legi·&·l·de quibus eodem ti·quod nō·glo·& bar·in·l·si constante· in prin·ff·solu·ma·et quod nō·in·l·si uero·§·de uiro·eodem ti·

¶ An & quandu statutum interꝑtetur fm ius cōe·uiđ Ang·in consilio suo·cciiii·quod incipit in questione·

¶ An statutū recipiat interꝑtationē restrictiuam·uide bar·ff·de mu·& bo·l·ut gradatim·& ff·de iusti·& iure·l·omēs populi·

¶ An ualeat statutum ut non liceat a sentētia minoris appellare ad maiorem·nō·Cy·C·de appel·l·finali·in fine·bar·in dicta·l·omēs populi· in·ii·q·principali·Io·an·in addi·Spe·ti·de ap·§·núc tractemus·

¶ An statutū trahatur ad similia maiora uł minora·Cy·C·q̄ sit lon·consue·l·i·et·iiii·op·et·i·q·bar·in·d·l·omēs populi·

¶ An statutum loquens in creditore habeat locū in cessionario·Io·an·in addi·Spe·ti·de cessi·actio·sup ꝑica·

¶ Qualiter intelligitur statutum loquens de duplicatione pene·bar·ff·de penis·l·sanctio legum·ff·si fa·fur·fe·dica·l·i·§·finali·uide·ff·de lega·ii·et meuius·§·duorum·Spec·ti·de empti·et uendi·§·i·

¶ Actio descendens ex statuto est stricti iuris nō·bar·ff·ad munici·l·constitutionibus·

¶ An si statutū puniat aliqđ requirat uel sufficiat lata culpa·bar·in·l·i·§·non tantū·ff·si quis testa·li·esse iuſ·fue·

¶ An ualeat statutum contra legem uel antiquam consuetudinem factam a capitulo cū consensu epi·uide de consti·cum omēs·de his q̄ fi·a ma·par·ca·c·i·

¶ Licet statutum sit factum uerbis generalibus si tamen ex coniecturis appar; ꝙ sit factū in odium spetialis persone potest ab eo appellari·fm bar·in·l·omnes populi·in·x·colum·osi·ultimo quero·

¶ A statuto iniquo pōt appellari & reclamari ut in·c·i·de his q̄ fi·a ma·par·ca·

¶ De intellectu statuti quod ꝓhibet compromissum·uide Ang·in consi·suo·cxcvii·qđ incipit·ordinamentū·

¶ De statuto excludente cognatos ꝓpter agnatos·uide Ang·in cōsi·suo·ccxxv·qđ incipit circumscripto·

¶ Que differentia sit inter statutum dictans ꝙ aliquis non audiatur & dictans ꝙ iustitia alicui non ministretur·& an ualeant·uide Angelum in consilio suo·ccxxxviii·quod incipit·uiso statuto·

¶ An in statuto excludente feminā habeat locum regula·si uinco uincentē te·ꝛc·uide Ang·in consi·suo·cclv·quod incipit ꝓ filia·

¶ Si statutum ꝓhibet alienationem in nō subditos an comꝑhendātur clerici·Io·an·in·c·fi·de imu·eccle·li·vi·

¶ Si statutum aliquid disponit de nō sustinentibus onera an sufficiat si fratres uel cōiuncti sustineant·uide bar·in·l·cum scimus·C·đ agri·& censi·li·vi·

¶ Si statutum ꝓhibet extrahi frumentum de ciuitate & nō intelligitur de eo quod extrahit̄ sui usus cā·ut·l·cetera·§·si duobus·ff·de lega·i·& quid de accipiēte de una ciuitate transeūdo per aliam an possit extrahere·uide i dicta·l·cetera·§·finali·

¶ Licet uerba statuti non dirigantur ad personam si tamen mens est illi prouidere ex dispositione eius agitur per illum ad cuius utilitatem prolata sunt uerba·ff·de lega·i·l·seruo·§·delegare·

¶ An ualeat statutū ꝙ res nō possit in ecclesiā alienari·nō·bar·in·l·filiusfa·§·diui·ff·de leg·i·ubi uide·

¶ Nō ualet statutū tollens naturalē defensionem·uide Cy·in·l·ii·C·de testa·tu·

¶ Statuta renouata per modum confirmatōis retro ligant·ff·de libe·le·l·aurelius·§·testō·

¶ Quid si ꝑ modū correctōis uel additionis·uide bal·in·l·ius ciuile·ff·de iusti·et iure·

¶ Derogatio statuti ñ trahitur retro nisi fingatur ꝙ statutū ñ fuerit factu;·nō·Io·an·in·d·c·fi·de elec·li·vi·

¶ In statutis plus debent ponderari uerba dispositiua q̄ narratiua et narratoria restringunt̄ ex dispositiuis·ff·de transac·l·cū·g·in ꝑn·iuncto·§·plane·et quod ibi nō·bar·

¶ Collegia approbata faciunt statuta in hiis in quibus hñt iurisdictionem·C·de iuris·om·iudi·l·fi·ff·de consti·ꝑn·l·ii·in glo·et ibi bar·

¶ Excōicatus ñ potest facere statuta de imn·eccle·aduersus·nec facta eo postea absoluto cōualescunt·ff·de bo·pos·fm tabu·l·qui liberis·§·testamento·bar·in·l·omnes populi·bal·in·l·de quibus·ff·de legi·

¶ Que sit pena condentis statutū qñ non h; ꝑtātem·bar·i·d·l·omēs populi·qui allegat·l·iii·ff·ad·l·iuł·maieſ·

¶ In prebendo consensum statuto sufficit tacitus consensus licet debeat uerbalis interrogatō precedere·ad hoc·l·seruo inuito·§·si pupillo·ff·ad trebelł·

¶ An ualeat statutū ꝙ ñ ualet cōtractus minoris etiam iuratus·dic ꝙ non·nisi statutū fingat ipm dolo inductū ad iurandū·fm bar·in·l·omēs populi·bal·ibi cōtra·

¶ An primũ statutũ iuratũ possit tolli p scḋm bar. in. d. l. omnes popul.

¶ In statuto iuramentum habet uim clausule derogatorie ita q exigitur expressa reuocatio. ar. l. cum pater. §. filius matrẽ. ff. de le. ii.

¶ Si statutũ dictat q possessor prescribat. v. annis ñ proficit prescriptio ante incboata quia oportet q actus ex quo oritur p̃scriptio uideli cet cursus quinquẽnii interueniat post statutũ ar. l. pe. C. de usuca. ff. de testi. l. ad testiũ. bar. ĩ d. l. omẽs popul.

¶ Statutum etiam temporalis iudicis est perpetuum nec finitur officio statuentis. de offi. lega. c. final.

¶ Statutum factum ab habente iurisdictionem temporalem producit actionem temporalem. ut. l. in honorarus. §. sed cum rescisa. ff. de ac. & obl.

¶ An is cui concessa est potestas condendi statuta possit condita interp̃tari. dixi supra. adde ff. de app. l. ab executore. in fine. bar. in p̃alle. l. omẽs popul.

¶ Statutum in uerbis recipit interpretationẽ etiam contra proprium significatũ. l. si uno. ff. locati. l. si ticius. §. i. ff. de lega. i. glo. de consti. ut animaꝝ. li. vi. facit. l. iii. §. si is qui nauẽ. ff. ḋ exercito. bar. in. d. l. omẽs popul.

¶ Uerba statuti potius interp̃tamur ex usu q̃ ex p̃prietate uocabuli. ut. l. cuꝫ delanionis. §. aliam. ff. de fun. instruc. & instru. le. & l. libroꝝ. §. i. ff. de le. iii.

¶ Statuta extendantur p rationis idemptitatẽ ſm bal. in. l. de quibus. ff. de legi. bar. in. l. omẽs popul.

¶ Statutum per quod imponitur mulcta non possunt facere nisi iudices maiores. ff. de legi. l. nõ ambigit. l. forma. C. de offi. p̃fec. p̃to. bar. in l. i. ff. si quis ius di. nõ obtẽ. uide ĩ. l. i. ff. q quis. iur̃. & ibi Ia. bu.

¶ Quid opantur illa uerba q statutum nõ recipiat interp̃tationem. glosationẽ. uel extraneũ intellectũ. dic q nihil. quia solũ reiciũt extraneas interp̃tationes & friuolas. C. de legi. l. i. & l. nõ dubium. facit. l. nemo põt. ff. de le. i. facit ḋ app. pastoralis.

¶ Non sufficit p̃ducere p̃ticulam statuti. ff. ḋ legi. l. in ciuile. bar. in. l. omẽs popul.

¶ Facere statutũ uideẽ esse imperii. ſm bal. in l. omẽs popul. bar. in. l. imperiũ. ff. de iuris. om. iudi. adde qḋ dixi. s̃.

¶ Superior põt mandare inferioribus q exhibeant eorum statuta ut si quid in eis est corrigendum corrigaẽ. bar. ff. de extraor. crimi. l. sub pretextu.

¶ Statutum non tollit generalem obligationẽ ff. q quis. iur̃. l. sed & si quis. §. fi. bal. in. l. omẽs popul.

¶ An collegiũ possit facere statutũ cõtra statutum popul. bar. in. d. l. omẽs popul.

¶ Statuta que sapiũt parcialitatẽ & monopoliũ sunt a iure reprobata. C. de monopo. l. i. Inno. de cõsti. cum accessissent. al̃. cum omẽs. bal. in p̃alle. l. omẽs popul.

¶ Papa põt cõf irmare statuta q̃ libertatẽ ecclesie. notat Inno. de transactio. c. i. In generali tamen confirmatione nõ intelligitur hoc uelle facere. ſm bal. ff. de pecu. l. si peculiũ.

¶ Statutum factum ab ancianis uel prioribus qui habent hanc potestatem appellatio est ius pretorium. sed si fiat ab adunantia populi est ius ciuile. uide bar. in. l. ii. ff. de uerbo. obligatꝗ. dixi supra.

¶ Stante statuto q nulla mulier possit portar̃ uestimenta de serico an trahatur ad antiqua uł intelligitur de nouis tantum. dic q omnia comprehendit glo. in uerbo uestibus. in clemẽ. i. de ui. & ho. cleri.

¶ An in statuto comprehendantur persone future puta dicit statutum q uxores bannitoruꝫ non possint stare in ciuitate an intelligitur de uxoribus post statutum. bar. in dicta. l. omnes popul.

¶ In statutis debet attendi intellectus ciuilis. in. l. si cui. ff. de seruitu. l. ii. C. de noxa. ideo in statuto loquente de subiectis ñ comp̃hendunẽ clerici. bar. in. l. si quis sub conditõe. ff. de cõdi. insti. ff. de ꝟ. sig. l. nepos p̃culo. ff. qui & a qui. l. rogatus. §. mater.

¶ Si statutũ dicit q patruus ñ excludat matrẽ nõ intelligiẽ de patruo magno. ſm Ia. bu. in. l. i. C. de succe. edic.

¶ An statuta interp̃tentur p ius cõe. bar. q sic. in. l. i. §. i. ff. ad. l. fal. dixi. s̃. adde. C. de noxa. l. ii. C. de iur̃ delib. l. fi. §. in computatione. & qḋ ibi dicit bar.

¶ Stante statuto q p̃mogenitus succedat debꝫ intelligi si est habilis. ff. de le. ii. l. lucius. facit l. i. cum glo. C. de sa. san. eccle.

¶ Stante statuto q statuta non possint glosari intelligitur de glo. hominis non legis. uide. C. ḋ adul. l. q̃uis. adde qḋ dixi. s̃. facit quod nõ. bar. in. l. labeo. ff. de sup. le.

¶ An statutũ loquens de faciente extendaẽ ad mandantẽ. bonus tex. de sen. ex. mulieres. in fi. bal. in. l. omẽs popul.

¶ Ultimo uerbo statuti est standum ideo totũ debet legi. ff. de legi. l. in ciuile. de fide instru. contingit.

¶ Statutum non dicitur extendi ubi est omnimoda similitudo. nõ. de temp. ordi. c. i. li. vi. in glo. quid ergo.

¶ Uerba statutoꝝ debent aliquid operari dummodo non trahantur ad iniquũ intellectum. de transla. p̃la. c. fi. ff. de uul. & pup. l. ex facto.

¶ forma statuti non est recedendum. ff. ad municipa. l. constitutõibus. ideo si statutũ requirit tempus tunc idem. ff. de testaꝫ. mili. l. ticius. si factum consumatũ tũc idem. nõ. Io. an. de elec. perpetuo. li. vi.

¶ Si statutũ dicit q bãnitus possit impune occidi. intelligitur de bãnito efficaciter. bar. in. l. iii. §. si fuus. ff. de acqui. pos.

¶ Statutum trahitur ad contractũ. bar. in. l. i. ff. de regu. cato.

¶ Statutũ extenditur de nõie ad nomen idem rep̃sentans. ff. de legibus. l. sed a posterioribus. ff. ad tertul̃. l. ii. §. idem. p bar.

¶ An generale statutuꝫ includat priuilegiatos

uide.ff.de testa.mili.l.in fraudem.§.fi.

¶ Quod non dicit statutum nec nos dicere debemus.ff.de acquire.here.l.si seruus seruuz. nisi ratione uere in qua loquitur suppleamus. ut in clemé.exiui.de uerbo.signi.bal.in dicta.l. omés populi.

¶ Omne statutum ꝑsumit iustū nisi appareat ratione uel lege improbatū.dicit bal.i.l.i.ff.de postulan.ubi uide.

¶ Senatus facit statutū late sniē.glo in.l.amissione.§.qui deficiūt.ff.de capi.di.

¶ Statutū disponés in materia ſm impossibilē naturā inducit fictioné.ff.de usufr.ea.re.q̄ usu consu.l.iii.& ibi de hoc.

¶ Statutum ad ꝑiudicium tercii non ualet specialiter sed generaliter.dixi supra.adde bal.in l.uenditor.§.si constat.ff.cōia pdi.& l.pen.& fi.C.de quadri.ꝑscrip.bar.in.l.anthiocensium.ff.de priuile.credi.& l.tociens.ff.de publicia.& l.si puatus.ff.qui et a qui.et.l.ambiciosa.ff.de decre.ab ordi.fa.

¶ In statutis statur ultimo.ff.ad l.acq.l.i.

¶ Valet statutum ꝑ quod conceditur imunitas offendenti delinquenté.ut.d.l.i.

¶ An ualeat statutum contra ius naturale.Pe.dicit q sic.ex cā.ut.l.uenditor.§.si constat.ff.cōia pdio.

¶ Ab iniquitate statuti potest appellari.dixi supra.tex.q sic.in.l.ii.§.exctis.al's.deinde ex actis.ff.de orig.iur.uide in.l.fi.ff.de ap.reci.ff.de uerbo.signi.l.si qua pena.ff.qui & a qui.l.prospexit.

¶ In condendis statutis ñ debent adesse mulieres.ff.de legi.l.i.

¶ Statutum loquens de una persona ñ extenditur ad aliam.bar.in.l.iura nō in singulis.ff.de legi.licet.Ia.de are.contra.in.l.i.C.que sit lon.consue.Cy.in.l.quicunq.C.de ser.fugi.bar.in dicta.l.omés populi.

¶ Statutum in reseruatis principi nichil pōt.uide bar.i.l.non ambigitur.ff.de legi.ubi etiam tractat an per statutum possit bastardus legitimari.de quo ꝑ Inno.in.c.cū.p.de fi.instru.

¶ Si clerici uolunt uti statuto laicoꝝ possunt dum tamé fuent formā statuti.uide bal.in.l.de quibus.ff.de legi.℘.sexto queritur.

¶ Statutū ad ꝑiudicium alterius ualet ꝓ publica utilitate & ex cā.uide ff.de consti.ꝑn.l.i.bal.in.l.paulus.al's eum qui.ff.de sta.ho.qui al legat nō.ꝑ Io an.de hereti.statutū.li.vi.

¶ Statutū q mulier ñ possit cōtrahere sine cōsensu duoꝝ ꝓpinquoꝝ ñ ualet quo ad matrimoniū.bal.in.d.l.paulus.

¶ Statutum disponens q non ualeat testamentum nisi ponitur ad catastrum nō cōphendit testamétum ad pias causas.ſm dnm Anto.qui dicit se ita de facto obtinuisse.in.c.relatū.i.de testa.ꝑ illum tex.

¶ Statutum iniquū & sine cause cognitione non durat nisi usq ad tempus regiminis statuentis.glo.in.l.i.§.qui magistratus.ff.q quis.iur.in glo.ii.

¶ Si detur potestas statuendi prioribus an successores possint statuta reuocare.uide bar.in.l.quociens.ff.de optio.lega.

¶ Quādo ꝑfatio statuti est generalis licet statutum sit speciale.intelligitur tñ gñaliter.ff.de iur.& fac.igno.l.regula.§.sed nec.& ibi glo.adde qd diximus.s.

¶ An hñtes arbitriū sup bona publica possint facer statutū q hñtes causas adinuicé teneant compromittere.uide bar.in.l.i.C.de no.codi.compo.in.℘.iuxta hoc quero.

¶ Statutum non dicitur ad lesionem alterius qñ potest aduersariū pariter damnū cōcernere.bar.in ꝑalle.l.i.

¶ Statutum compellens ad compromissum nō extenditur ad habentem instrumenta confessionata.bar.in dicta.l.i.uersus finem.bal.in.l.ancille.C.de fur.

¶ An hñtes arbitrium ad statuta cōdenda possit facere statuta cōtraria aliis.dic q nō.nisi habeant speciale mandatum uel noua cā subsit.ff.man.l.si hominé.uide bar.in.d.l.i.C.de no.co.cōpo.in.℘.extra glo.

¶ Si statutū fiat cōtra forensem imponés illi penā an ualeat.doc.q non.in.l.i.C.de sum.tri.Inno.de sen.ex.a nobis.

¶ An statutum liget forensem quando delictum est uniformiter punibile de iure cōmuni.glo.de senten.excōi.a nobis.Io.an.de consti.c.ii.libro vi.

¶ An statutum possit inducere q ualeat testamentum cum duobus testibus.uide bar.in.l.i.C.de testam.& l.si non speciali.eodem titulo.Ego istam questionez publice disputaui padue & incipit statuto ciuitatis uenetiaruz cauetur & an tale statutum habeat locum in forensi ibi testante.uide bar.in.d.l.i.℘.circa sc̄dm.

¶ An statuta ꝑmittentia aliquid cōtra ꝑsonaz porrigant effectum suū extra territoriū.bar.in d.l.i.C.de sum.tri.℘.vii.querit

¶ An statuta habilitātia ꝑsonam ad actū contra ius habeant effectum suū extra territoriū.bar.in.d.l.i.& quid de statutis punitoriis.uide bar.ibi.in.℘.viii.

¶ Potest una ciuitas consentire q statutum alterius ciuitatis ad suam extendatur.bar.in dicta.l.i.

¶ Statutum disponens q ciuis delinquens extra ciuitaté puniatur ualet.bar.in.d.l.i.qui declarat.c.ut animaꝝ.de cōsti.li.vi.ibi tamé dñs Anto.in repet.illius.c.tenet cōtrariū.

¶ Nō ualet statutū q alius ꝓ alio obliget.C.ne fil.ꝓ pa.aut.habita.

¶ Statutum loquens in futuꝝ est ferendum non late sniē.C.de sa.sanc.ecclesi.l.iubemus.§.iconomus.in glo.in.℘.ꝑuenit.nisi addat dictō mox uel statim.bar.in.l.impator.ff.de publica.idem in aut.qui semel.C.quō & quādo iudex.& in aut.nouo iure.C.de pe.iudi.qui ma.iudi.uide in.l.in criminali.C.de iuris.om.iudi.

¶ Statutum ñ extendit ad pendentia etiaz si expsse fiat ꝑ statutuz extensio ad illa.bar.in.l.sancimus.C.de sa.san.ec.in fine.

¶ Vicus castrū & uilla tenent statuto ciuitat.C.de epis.& cleri.l.i.& ibi doc.

¶ Practicam contra statutum q si clericus

declinat iurisdictionē secularem a ꝑtestatione cōis est ꝙ nnn declinet sed dicat se non posse consentire uel respondere·ob·e·si diligenti·de to·cōpe·uide·C·de epi· & cle·autē·statuimus·et ibi p la·bu·& bal·

¶ Si fiat adiectio ad statutū pinde est ac si ab inicio fuerit tpe conditi statuti·ut·C·de ue·iur enuch·l·i·§·hoc nihilominus·

¶ Si fiat statutū ꝙ statuta fuerit intelligitur de statutis cōsuetudine nō sublatis·C·de uete·iure enucl·l·i·§·sed si qua·

¶ An ualeat statutū ꝙ mōachus uel ingrediēs religionem non succedat·uide bar·in·l·fi·C·de pac·adde quod scribit bal·in·l·cuȝ donatōis·C·de transac·

¶ Statutis inherēdum est ut nauis remis di cit·bal·in·l·ꝑcibus·C·de impu·& al·sub·

¶ Statutū loquens de maleficio ñ habet locuȝ in maledicto & malescripto·uide bar·in l·aut facta·in pn·ff·de penis·

¶ Quando est dubium de statutē recurritur ad statuentem durante eius potestate nō post·bal·in·l·leges sacratissime·C·de legi·qui allegat·l·si certarum·§·final·cum·l·sequeñ·ff·de testa·mili·

¶ Si statutum denegat audientiam quid operetur tam i criminibus q̄ ciuilibus·uide bar·in l·cum lex·ante fi·ff·de fidesus·& ·l·i·§·sublata ff·ad trebel·&·l·eleganter·§·si quis post·ff·de condi·indebi·

¶ Statutum loquens in petente non habet locum in repetente quia fauorabilior est causa repetentis q̄ petentis·scḋm dñm Io·de imol·in rubrica·ff·solu·matri·Ang cōtra·ut ibi refert idem do·Io·

¶ Stante statuto ꝙ bannitus a centum librē·supra possit impune offendi·an cumuletur due condemnationes diuerse ut quis dicatur condēnatus in centuȝ·bar·in·l·ubi fideiussor·ff·de solutio·& in·l·ii·an fi·ff·de condi·insti·

¶ Si ex forma statuti prestans opem bannito ueniat puniendus in centum ad dictam penam non poterit quis condemnari nisi in accusatiōe uel inquisitione dicatur & probetur ꝙ dictus prestans opem sciebat illū esse bānitū·ita dicit bar·notabiliter in·l·omnes·C·in qui·cau·colo·libro·xi·

¶ Statutum requirens in actu consanguineos intelligitur de consanguineis legitime etatis uel saltem adultis·Ange·in·l·& quidem·ff·ꝙ cuiusꝙ uniuersi·p illum tex·Item intelligitur de consanguineis ꝑsentibus qui facile possunt consentire·argu·l·si uno·ff·loca·&·l·insulam·ff·de pres·ꝟbi·Ang·in consi·suo·xliii·Item adde qḋ nō·bar·in·l·fi·ff·de ap·reci·bal·in·l·i coniūctōe C·de nup·Item aliquas alias qōnes ad ꝑpositū·uide p bal·in·l·i·in fi·C·qui admit·ad bo poss·Item ad intellectum talis statuti adde oino qḋ notat bal·i·l·fi·C·de·ꝟ·sig·ubi dicit ꝙ tale statutum intelligit de cōsanguineis ꝑximioribus si sunt idonei·al·de ꝑximis post eos si ꝑmi nō sunt idonei & sic gradatim·& ibi ponit multa bona uerba circa hoc·

¶ Ubi iudex ex forma statuti hȝ plenissimam potestatem ꝑcedendi & terminandi prout sibi placuerit uel uoluerit nulla suata dispositione iurē·tunc non potest ius quesitum uni parti ex surgentibus uel ciuili·uel ex forma alicuius statuti tollere opatur ergo solum illa potestas in sollemnitate ꝑcessus uel sentētie & in dilatōis mult·ita dicit bar·in extraua·ad reprimendā·in·ꝟ·uidebitur expedire·

¶ Si statutum dicit ꝙ si quis turbauerit aliquem in possessione sua incidat in penam centū cuius dimidia applicetur parti turbate alia fisco·orietur ex illo duplex ius agendi·s·ciuiliter & criminaliter·p notata in·l·iii·ff·d̄ sepul·uio·& sic nō poterūt simul intentari·l·i·C·qñ ci·ac·piu·crimi·&·l·ii·§·i·ff·ui bo·rap·secus si statutum dicat si quis fecerit sic condēnetur in centum quoꝝ dimidia applicetur fisco & dimidia accusatori quia tūc erit merū iudicium criminale & in totum & reus cōdemnabitur fisco in totū·sed postea cōtra fiscum habebit accusator regressum ad dimidiam·ẜm bar·in·l·senatus·ff·de iure fisci·

¶ Statutum disponens de lucranda dote sibi data non habet locum in dote ꝑmissa·bar·in·l·iubemus·§·sane·C·de sa·san·ec·secus si statutū disponat simpliciter·de lucrāda dote·ut·l·si donaturus·ff·de cōdi·ob cau·bñ ꝑbat in·l·mulier ff·de condi·insti·ẜm bal·

¶ Statutum disponens ꝙ uictus uictori condemnetur in expeñ·uidetur addere iuri cōmuni ꝙ ꝑ expens·nascatur actio actori cōtra uictū·scilicet conditione ex statuto & ideo si lata sit sententia super principali & nichil sit dictum de expens·poterit uictor incipere agere ꝑ expens·ut nō·bar·in·l·iii·§·fi·ff·de le·iu·

¶ Si statutum disponat ꝙ quis debeat citari ꝑsonaliter uel ad domū uidetur hoc addere iuri cōmuni ꝙ pro prima uice sufficiat eum sic citari ad domū·nec sit necesse ꝑmo eum ꝑsonaliter requiri in loco ubi uerisimiliter possit inueniri ẜm bar·in·l·iiii·§·ꝑtor·ff·de dam·infect·cuius dictum uidetur sequi do·Anto·in·c·causam d̄ dolo quod ñ uidetur uerum quia statutum loquitur per uerba per que ius cōmune ideo debet recipere interpretationem iuris cōmunis p notata in·l·ii·C·de noxa·intelligaȝ·Tercio statutum ꝙ primo ꝑsonaliter requiratur & si non poterit inueniri tūc citetur ad domū·ut·l·i·§·i·ff·de libe·agnos·& in dicta·l·iiii·§·pretor·cū similibus·

¶ Ubi ex forma statuti debet dari tantum salarium si causa sit a quingentis usꝙ ad mille et tantū si usꝙ ad duo milia consultor habebit integrū salariū licet reus sit pauꝑ ita ꝙ eius nomen cōiter nō emeret·ꝑbat in·l·in offerendis·C·de ap·& ibi bar·

¶ Ualet statutum ꝙ ingrediens monasterium non succedat patri uel matri·secus si dicat ꝙ si quis ingressus fuerit monasterium ñ possit succedere patri uel matri·ẜm bar·in·l·fi·C·de pac·& dixi supra·sed primuȝ membrū non uidetur uerum quia tale statutum uidetur inhonestuȝ in se continens turpitudinem quia detrahit a uita contemplatiua ergo nō ualet·ar·§·sed hoc

presenti. in autẽ. de san. epiſ. quod nõ. bar. in. l. ſi ita quis. ꝗ. fi. ff. de leg. ii. ꝓbatur ſtatim ꝙ quis incipit ingredi ut qa aſſumit habitum nouicioꝝ quia ꝓprie dicit ingrediẽs. nam ingreſſus dicit demũ poſt profeſſionem expſſam uel tacitam q̃ perpetuo eſt obligatus religioni in genere uel in ſpecie. ut in autẽ. ingreſſi. C. de ſacroſanc. ec. proprie dicitur effici eccleſia perſona. ut in. c. religioſo. de ſenté. excõi. li. vi. & ibi nõ. in glo. & ideo non poteſt ligari ſtatuto ſeculari. & ſic non uidetur bona diſtinctio. bar. in dicta. l. finali. cogita.

¶ Statuto cauetur ꝙ turbans aliquem in poſſeſſione reſtituat poſſeſſionem & ſoluat centũ. an turbans ſed non expellens turbatum teneat ad centũ. la. bu. ꝙ nõ. quia ſtatutum loqtur in caſu expulſionĩ. nam aľ. poſſeſſio reſtitui ñ põt & ſtatutuꝫ loquitur copulatiue. unde ſi non poteſt habere locum una pena nec alia. uide quod nõ. bar. in. l. i. ꝗ. ñ autem. ff. ſi quis teſta. li. & l. iii. ꝗ. ſi ad plures. ff. de ſepul. uio.

¶ Si ſtatuto cauet ꝙ ſtante patruo ñ ſuccedat auus maternus. ñ excluditur auia quia hoc ſtatutum ñ eſt rationabile. & ideo ñ debet extẽdi de maſculino ad femininũ. uiđ bal. in. l. quicũꝗ. C. de ſer. fugi.

¶ Statuto cauetur ꝙ frater ab inteſtato excludat ſororem ſaluo ꝙ debeat dotari contingit ꝙ pater facit teſtamentũ dicens filios meos inſtituo ĩ eo qđ eis tangit de iure. hoc ſtatutũ includit feminã. ſed dubium eſt quam ꝑtem debeat habeř an uirilem de iure cõi. uľ ſtatutariã. bal. in. d. l. quicũꝗ.

¶ Si in ſtatuto fit mentio de fratribus nõ includuntur ſorores ſancte clare quia iſtud femininũ non eſt de illo maſculino. quia alio iure uiuũt. & differunt in alio q̃ in ſexu uidelicet in regula & in ſpecie. nõ. in clemẽ. i. de elec. & in c. i. đ regula. & in. c. generali. de elec. li. vi. bal. in. d. l. quicũꝗ.

¶ Si ſtatutum dictat ꝙ cõmittens tale delictũ decapitetur uel ſuſpendatur ipſius delinquentis eſt electio quia utraꝗ pena eſt certa & purgat delictuꝫ & de hoc interrogabitur ante ſententiam per iudicem & ſi nõ eligetur tunc eligat iudex ex poteſtate ſibi data per. l. hodie. ff. de penis. & ſententia feretur certa non alternatiua cum trahere debeat ſecum executionem. ff. de penis. l. qui ultimo. uide bal. in preallega. l. quicunꝗ.

¶ Statutum iniquũ ualet donec per ſuperiorem corrigatur. notat Io. an. in. c. fi. de ap. libro vi. bal. x. colla. de pace conſtan. ſuper uerbo. in criminalibus. ad finem. in. iii. charta. nota. in. l. i. ꝗ. qui magiſtratus. ff. ꝙ quiſ. iuř. in glo. ii. que dicit ꝙ ñ ualet ultra tpus ſtatuentis.

¶ Si alicui ciuitati conceſſum eſt per principẽ facere ſtatuta non poteſt ea renouare quia intelligitur de prima conceſſione. l boues. ꝗ. hoc ſmone. ff. de ꝟ. ſig.

¶ Si ſtatuto cauetur ꝙ confitenti maleficium remittatur medietas pene intelligitur de ꝑma confeſſione. ar. d. l. boues. ꝗ. hoc ſmone. & ideo ſi quis ſemel negauit non admittitur poſtea ad confitendum quia quo ad lucrum conſequendũ ſibi quãuis nõ auditur. uide bal. plenius examinantem hunc articulum. in. l. i. C. de ſeruis fugitiuis. circa finem. & in. l. contra negantẽ. C. de. ſ. acquiř.

¶ Si ſtatutum punit portantem arma & ticius ꝑcuſſit ſeium armis non conſiderant arma ꝑ ſe ſed utrũꝗ ſimul. & ſic reſultat tm̃ unicum crimen. ut. l. illud. ꝗ. fi. ff. ad. l. acqľ. in. l. aduerſus. ꝗ. i. C. de furt.

¶ Si ſtatutum dicit ꝙ omẽs q̃ões debeant cõpromitti intelligitur de q̃õibus iuř. ſic dicim⁹ in. l. ornamentoꝝ. ff. de au. & ar. le. bal. in. l. ancille. C. de fur. bar. in. l. i. C. de no. codi. compo. adde ꝙ tale ſtatutum oñ cõphendit pupillos qui cõpromittendo leduntur. ſm bar. in quodaꝫ conſi. ſuo quod incipit q̃ritur utrũ ſtatutũ.

¶ Si ex forma ſtatuti cauſe inter conſanguineos debeant cõpromitti ñ hꝫ locũ qñ conſanguineus comparet ad defenſam alterius. bar. & bal. plene i. l. i. C. ubi in rem actio.

¶ Si ſtatutum dicit ꝙ ualeat teſtamentum cũ quinꝗ teſtibus. non intelligitur de teſtamento ceci. bal. in. l ſi queramus. ff. de teſtam̃. dixi aliquid ſupra.

¶ Officiales terraꝝ qui iurant ſeruare ſtatuta debent illa tenaciter ſeruare. & ñ poſſunt a forma illoꝝ recedere etiã ꝓpter caſus emergentes ut nõ. bal. i autẽ. hodie. C. de iudi. idem bal. in. l. ii. C. quo & qñ iudex.

¶ Statutum ꝙ frater ſuccedat fratri excluſa ſorore quantum ad intentionem ſtatuentis debet dici fauorabile potius q̃ odioſuꝫ licet fauor ſit cauſa odii. ſecus in ſtatuto quod excludit filiam extantibus maſculis quia aufert dominiũ filie in poteſtate quod eſt odioſum. ut l. finali. C. de li. prete. uel exhere. l. in ſuis. ff. de liber. & poſtu. uide bal. in. l. i. C. qui. ad liber. perue. non licet.

¶ Per ſtatutũ ciuitatis põt ꝓuideri ut nõ naleat iuramentũ que lex hꝫ uim apoſtolici glo. ĩ l. ad gere. ꝗ. fi. ff. de iurepatro. uide bal. in. l. pactum. C. de collatio.

¶ Si ſtatuto cauetur ſolueř condmnationeꝫ ꝓ filio non intelligitur ꝓ ſpurio uel baſtardo. ita tenet bal. in. l. generaliter. C. de inſti. & ſubſti. ſub condi. fac. Io. an. in addi. Spe. ti. qui fil. ſint legit. in. iiii. q.

¶ Si per ſtatutum diſponitur in aliquo caſu ut officialis poſſit procedere non ſeruata iuř. ſollemnitate quod uideatur remiſſuꝫ. uide bar. in. l. ſi tutiſſa. ff. de dona. & l. a. ff. de teſta. mili. bal. in. l milites. C. eo. ti.

¶ Statuta ſunt leges ꝑuatoꝝ iudicioꝝ. ſm bal. in. l. ii. i fi. C. de teſta. mili. ex quo infert ꝙ bõa damnatoꝝ ad mortẽ nõ publicanť niſi hoc i ſtatuto expſſe dicatur.

¶ Si ſtatuto cauetur ꝙ quis non poſſit ius dicere inter coniunctos uel non poſſit teſtificari pro coniuncto. debet intelligi de coniuncto in pari gradu. bar. in. l. non ſolum. ꝗ. de uno. ff. de ritu nup.

¶ Stante ſtatuto ꝙ pena duplicet ſi delinquẽs ẽ nobilis ſi in platea ſi in die feſto deliquit ≈

& omnia hec concurrũt in uno delinquente nõ duplicabitur pena nisi semel ꝑ omnibus. argu. l. fideicõmisso. §. si quis derem. ff. de lega. iii. & ibi uide bar.

¶ Si ex forma statuti aliqd debeat fieri a certis de populo uel uniuersitate ad hoc deputatis si fiat a toto populo uel uniuersitate illis certis ꝓsentibus ñ ualet actus. fm Io. an. in addi. Speci. de requisi. consi. ad fi.

¶ Statutum loquens de duplicatione penaruʒ habet non solum in penis limitatis sed etiam arbitrariis. secundum bar. in. l sanctio legum. ff. de penis. glo. in. l. hodie eodeʒ titulo. & ibi bar. qui etiam dicit ibi ꝙ si ex statuto debent duplicari pene peopter diuersas qualitates nõ poteit summa excedere quadruplũ. Iteʒ ad intellectũ statuti loquentis de duplicatõe penaꝝ. uide qd nõ. idem bar. in. l. interꝓtatione. ff. de peñ. & l. aut facta. §. locus. eo. ti.

¶ Statutum per quod banniti debent rebanniri si rertum quid faciant habet locum etiam in bannitis existentibus in carceribus tempore editi statuti. secundum bar. in. l. domicianus. ff. ad turpill.

¶ Statutũ loquẽs de carceratis relaxandis uł bannitis rebãniendis ñ habet locũ in carceratis uel bãnitis ꝓpter crimẽ falsi. ut. l pe. & ibi bar. ff. ad turpill.

¶ Statuta quibus possunt adaptari iuris regule debent intelligi fm regulas iuris. & argumenta legum. ut in. c. ubertus. de feu. cogni. x. colla. de consue. cum dilectus. bal. in. l. apud hostes. C. de suis & legi. ubi dicit ꝙ multo fortius recipiunt interꝓtationeʒ uiue rõnis uel uiue equitatis. ar. l. ii. C. de noxa.

¶ Fatuus est iudex qui imponit minorẽ penã q̃ dictãt statuta que suare iurauit. bal. i. l data opa. C. qui accu. nõ pos.

¶ Statutũ quod transfert in formã cõtractus siue pacti non põt nuda uolũtate reuocari. bar. in. l quod semel. ff. de decre. ab or. fa. plenius in repe. l. omẽs populi.

¶ Si statuto cauetur ꝙ de ꝑcussionibus sanguinolentis ñ possit fieri concordia. intelligit̃ de ꝑcussione cum corpore imediato. Ideo si aliquẽ impuli & impulsa cecidit & colliso lapidi sanguis exiuit nõ teneor pena statuti quia non sum usus illo lapide tanq̃ instrõ. bal. in. l. de pecoribꝰ C. ad. l. acquił.

¶ Statutum quo cauetur ꝙ bãnitus habeatur ꝓ confesso intelligitur quo ad intẽtata in bãno nõ quo ad alia fm Cy. in. l. si aduersarius C. de fi. instru. et ibi bal.

¶ Statutum negatiuũ non includit contrariũ sensum i actu penali. exquo infert̃ ꝙ stante statuto ꝙ pro usur nõ possunt recipi nisi duo denarii. ꝓ libra in mense statuẽtes non sunt exẽpti quasi de pl'i negando uideant̃ de duobus denariis concessisse. uide bal. in. l. cum allegas. C. de usuris.

¶ Stante statuto ꝙ mulier nõ possit uendere uel testari sine consensu duoꝝ ꝓpinquoꝝ si propinqui uolũt et mulieri expedit. et maxime poterit hoc facere cũ auctoritate iudicis. fm bar. in. l. si cum dotem. §. eo autem tempore. ff. solu. ma. ad hoc. ff. de iure dotiũ l. ꝓfecticia circa ꝑn. dixi aliquid. s̃. bal. C. de contrahen. empti. super rubrica. in penł. q. idem bal. in. l. neq; tutores C. de ꝯben. & cõmit. stipu.

¶ Statutum ꝙ sindici teneantur denuntiare percussiones sanguinolentas. nõ intelligitur de modica scissura & si facienti sanguinem in platea esset pena manus certe peo tali uulnusculo nõ imponeret̃ tam atrox pena. bal. in. l. fi. C. de de edili. actio in. iuri. q. adde bonã glo. sup. ꝓbo effusione. in. c. cum illoꝝ. de sen. ex.

¶ An ualeat statutum poniens contrahentem matrimoniuʒ cum filiofa. sine consensu patris. dixi. s̃. fm Io. an. in. c. statutuʒ. de hereti. li. vi. q determinat ꝙ nõ. bal. tenet contra. in. l. omnẽ C. ad tertull.

¶ Licet statuto prohibeantur forenses acquirere possessiones uel domos in loco põt tamen legari eis sub modo ut uendant. fm. bal in. l. cuʒ quo. C. de lega. ubi dicit ꝙ põt relinqui mendicantibus ut uendant ꝓ eoꝝ necessitatibus.

¶ Statutum faciens mentionem de nepotibus puta ꝙ filii & nepotes excludant feminas. non intelligitur de filio fratris nisi dicerent fratres & nepotes defũcti excludant feminas tuc enim filius fratris dicitur nepos ex natura copule q̃ copulat ea que sunt eiusdem generis. ff. de fun. instruc. l. cũ delanionis. §. asinã. & §. cum dulcia de quo & multis aliis circa hoc uide bal. in. l. ii. C. de succe. edic.

¶ Stante statuto ꝙ non ꝓbans accusationem puniatur in decem libris. poterit iudex in eadeʒ sententia qua reum absoluit condemnare accusatorẽ. ar. l. athletas. ff. de fal. & ibi bar. i fi.

¶ Stante statuto ꝙ pena homicidii sit pecuniaria si officialis decapitauit homicidam ipse debet decapitari & soluet penam pecuniariam in statuto compcehensam peo homicidio. secundũ Ange. in. l. i. §. qui magistratum. ff. ꝙ quis. iur. ꝑ illum tex.

¶ Stante statuto ꝙ nõ comparens infra triennium banni habeatur pro confesso non est necesse ꝙ aduersarius sit peesens & accuset contumacem quia confessio procedit ex dispositione legali ad cuius effectum non requiritur presentia personarum. secundum bal. in. l. finali. C. de interdic. ma.

¶ Stante statuto episcopi ꝙ clericus ludens sit excõmunicatus. an epũs ludens cum clerico sit excõmunicatus. Io. an. disputat in questione q̃ incipit Bononień. episcopus. Archi. in. c. ii. de consti. libro. vi. uide omnino bal. in. l. digna uox C. de legi.

¶ Si sit statutum in aliqua ciuitate ꝙ omnibꝰ damnũ passis ꝓpter guerram fiat restitutio põt illud postea tolli ꝑ habentes regimen ciuitatis ꝑter conscientiã illoꝝ quibus erat quesitum ius ex tali statuto. uide Inno. in. c. in nostra. de iniuri. in glo. i.

¶ Si statutum dicit aliquid debere ꝓbari per testes fide dignos debet prius discuti de fide & dignitate testium. alias si simpliciter examinarentur testes in casu dicti statuti nõ ꝓbarẽt

presupposito etiam q̧ essent fide digni propter non seruatam formã statuti. ita nõ. Ange. in. l. si quis ex signatoribus. ff. quẽad. testa. api. Idez uidetur esse de mente bar. in. l. i. §. sed si neget. eodem titulo.

¶ Stante statuto q̧ ñ probans accusatioñẽ soluat decem si mille sunt accusati simul non probando de aliquo non est pena nisi decem & probando de omnibus excepto uno similiter est pena. x. bal. in. l. edita. C. de edien. i. q. xiiii. & in. l. i. C. de suffra.

¶ An ad esse statuti requiratur scriptura. uide bal. in. l. humanũ. C. de legi. do. Anto. in. c. fi. de consue. bar. tenet contra. bal. in. l. ii. C. q̃ sit lon. consue. Cy. in. l. de q̃bus. ff. de legi. Ro. in deci. nouis. conclusione. cexlvi.

¶ Statutũ nõ põt reuocari sine supiorꝫ auctoritate. bal. in. l. omniũ. C. de testa. dñs. Anto. in c. quod clericis. de fo. compe. bar. in. d. l. omniũ. & in. d. l. oẽs populi.

¶ Si actum est ex statuto & probetur consuetudo. uel econtra non potest sequi condemnatio scđm Cy. & bar. in. l. de quibus. ff. de legi. In contrarium faciunt notata per bal. in. l. ii. C. de bo. q̧ liber.

¶ Si petitur aliquem puniri ẜm formã statuti uel cõsuetudinis & de statuto seu cõsuetudine nichil apparet poterit eum iudex punire pena extraordinaria arbitrio suo. ẜm bal. in. l. libertum. C. de nup.

¶ Si statutũ dicat q̧ iudex iudiret ẜm consiliũ sapientis debet intelligi in casu dubio. ẜm dñm bal. in. l. i. C. de legi.

¶ Stante statuto q̧ non ualeat statutum nisi sit publicum in certis locis ciuitatis. hoc est intelligendum de statuto quod facit ius generale in ciuitte. secus si in fauorem alicuius singularꝫ psone. ẜm bal. in. l. ii. C. de legi. & ibi uide.

¶ Qualiter cognoscat q̧ statutũ sit lex gñalis uel specialis ẜm bal. ibi.

¶ Uerba statuti uerificantur ex equipollenti ut nõ. bar. in. l. nihil interest. ff. de acime. lega. unde si statutuꝫ mandat aliquid fieri sufficit q̧ fiat equipollẽs quod certe ñ est sine dubio.

Statuimus Hoc uerbum est noui iuris inductiuũ. nõ. glo. in clemen. ii. de rescriptꝫ. in uerbo statuimus. in c. super questionũ. §. uerũ de offi. delega. in gl. in ꝟbo statuimus. de iudi. decernimus. & quod ibi nõ. doc.

Stella Per cursum stellarũ ad futurꝫ auguria uenire non licet. xxvi. q. ii. leo & illud.

¶ Stellaꝝ motum seu cursum non licet in suis opibus fuare. xxvi. q. vii. nõ obßuetis.

Stellionatus Quid sit crimen stellionatus. uide in. l. i. et ii. ff. de cri. stellio.

¶ Quando habet locum. nõ. C. de cri. stellio. in rubrica.

¶ Ubicunq̧ si ciuiliter ageretur daretur actõ de dolo ibi si agatur criminaliter intentari dicitur crimen stellionatus. nõ. ff. de crimi. stellio. l. iii. §. maxime.

¶ Cessat si priusq̃ contendatur satisfiat. nota ff. de pigno. actio. l. si quis pignoꝛ. in glo. pe.

¶ An crimen stellionatus infamet. nõ. ff. đ his qui nõ. infa. l. qui tandem. §. fi. Cy. C. de crimi. stellio. sup ṗica.

Stercus Stercoratio agri affert utilitatem. ff. de usu & ha. l. plenum. §. sed si. & C. de cursu publi. l. in oibus. li. xii.

Sterilitas Dicitur qñ nõ recolligitur tantum quantuꝫ fuit semen uel quãto pcipitur ultra expens factas in fũdo uel consideratur ex cõmuni consideratione agricultoꝝ. ff. de flumi. l. i. §. i. de hoc in. c. ꝓpter. de loca. adde nõ. in. l. licet. C. loca. bar. in. l. ex conducto. §. cum quidam. ars est. l. si uno. in prin. & ibi glo. ff. loca. & l. si merces. §. uis maior. eodem titulo.

¶ Causa sterilitatis uxoris nõ licet ex ancilla querere filios. xxxi. q. iiii. qđ autem ex ancilla. nec licet uxorem dimittere. xxxii. q. v. si uxorẽ & q. vii. manet.

¶ An sterilitas liberet debitorem a solutione emphiteos uel libelli. nõ. doc. de loca propter Cy. & bar. in. l. i. C. de iure emphite. ubi etiam per Salice.

¶ An & quãdo propter sterilitatem possit peti remissio pension bar. plene in. l. ex cõducto. §. cum quidaꝫ. ff. loca. doc. in. c. licet. c. loca. plene in d. c. ꝓpter.

¶ Qñ exiguitas fructuũ est tanta q̧ tendit ad sterilitatem petitur remissio alias nõ. unde non ꝓcedit libellus in quo petit remissio ꝓpter exiguitatem fructuũ nisi concludat de sterilitate. bar. in. l. si merces. §. uis maior. ff. loca.

¶ Si uicio solito euenit sterilitas nõ fit r̃miſſio mercedis puta ex debilitate terre. sed quando insolito fit ut propter inundationem aquarum uel remotum uel exercitum. Inno. de loca. propter.

Sterquilinium Religiosus moriens cũ pecunia & non restituens debet sepeliri in sterquilino. de sta. mona. c. ii. & c. super quodam. & c. cum ad monasterium.

Stigma De hoc uerbo habes đ sentẽ. ex. c. si iudex. li. vi. & ibi uide cocor. auue. l. stigma. C. de fabricensi. li. xi.

Stilus De stilo habes per Cy. C. que sit lon. consue. l. ii. de confir. util. uel inutili. cum uenerabilis. de cri. fal. licet. & c. q̃ graui. quod nõ. Hosti. de consti. ex litteris. de senten. excõ. ad hoc in clemen. finali. de uerbo. signi. Io. an. in. c. finali. de consue. in sum. quam ibi ponit. ꝓ. d stilo. & ꝓ. precedenti. faciũt nõ. in. l. i. C. de sa. sanc. eccle. adde tex. in. l. iii. C. de bo. uacan. li. x.

¶ Stilus curie hꝫ ex pluribus causis expssis in appellatõe nõ ponitur nisi una in rescripto. nõ. in cle. appellanti. de app.

¶ Omissio stili reddit gratiam nullam. uide đ crimi. fal. licet.

¶ Stilus curie est q̧ cum loquitur de ecclesiis cathedralibus ñ exprimat nomen sancti. glo. de ꝑben. q̃uis. i. li. vi. do. Car. de rescrip. cũ adeo.

¶ Stilus curie est cum loquitur de clerico & laico semp pferre clericū tanq̄ digniorem·nō· Io·an·de testa·Iohannes·ubi tex·glo·& doc·in c·sedes·de rescrip·

¶ Stilus curie est cum loquitur de mortuis nunq̄ addit adiectiua illa·carissimus uel uenerabilis·uel dilectus·sed simpliciṫ dicit quondā talis·tex·est & ibi nō·doct·in c·de·pastoralis·in pn·de re iudi·

¶ Quid īportent illa uerba·liber sit stilus ꝛc· nō·bar·in·l·i·C·de sa·san·eccle·

¶ Stilus curie romane innititur iuri cōi·Spe·ti· de ap·§·de officio·ꝟ·ut antem·

¶ Stilus curie est cōmittere causas matrimoniales solum episcopis·nō·de consang·& affini· c·i·in fine·Io·an·de rescript·statutum·§·cum uero·li·vi·

Stillicidium

Stillicidia q̄ sunt superius uidetur q̄dam modo de iure cōi significare ꝓprietatem loci in ferioris·ar·l·olimpico·§·lucius·ff·de ser·urba· pdio·sm bal·ibi ꝙ per hoc uideṫ ꝙ quis possit facere bancam & ianuā quatenus stillicidia sua cadunt·ar·d·l·lucius·

Stipendium Stipendiarius

Dare stipendia militibus secundū eos liberos inest de iure militari·i·dis·iue militare·

¶ Stipendia ecclesiastica n̄ debent hr̄e clerici qui cōtinere nō possunt·xxxii·di·si qui uero·

¶ Stipendium non meretur accipere qui per singula stipendia non creuit ad meritum·lviii· dis·ordinatos·

¶ Qui stipendiis ecclesie sustentantur in dei opere esse debent ita assidui ut meritis & orationib⁹ suis ecclesiā adiuuent·lxxxi·di·uidue·

¶ Ideo sunt militibus stipendia constituta ut nō rapiant aliena·xxui·q·i·militare·

¶ Stipendiarii stantes in exercitu si contra pn cipem aliquid tractant cōmittunt crimen lese maiestatis·tex est in·l·quisquis·in fine·C·ad·l· iul·maies·

¶ Stipendiarii qui conducuntur ab aliqua ciuitate possunt de iure petere ut sibi assignētur prata ꝓ suis equis pascendis·tex·est·in·l·ii·C· de pas·publi·& p̄ ua·li·xi·

¶ Stipendiarii capti ab hostibus n̄ debent hr̄e stipendium interim ꝙ sunt in captiuitate·tex· est in·l·i·C·de re mili·li·xii·

¶ An possit constitui ꝓcurator ad stipendium recipiendū·bar·ꝙ non·in·l·iubemus·C·de ero· mili·anno·li·xi·

¶ Stipendiarii se absentantes cum licentia a publico stipendium habere non possunt sed ab ipsis licenciantibus·cōseruari debent indēpnes bar·in·d·l·iubemus·

¶ Stipendiarii recipientes pecuniam sub usuṙ eas recupant & damna ab illis qui teneṅt soluere stipendium si pecuniam habent & ipsis ex negligentia soluere omittunt·uide bar·in palle· l·iubemus·

¶ Stipendium n̄ a stipite sed a stipe appellaṫ· ff·de·ꝟ·sig·l·ager·& ibi nō·uidē quod nō·insti· de·ꝓbo·obli·in pn·

¶ Stipendiarii sunt ciues illarum ciuitatum ubi sunt stipendiarii·nō·bar·ff·ad munici·l·mu niceps·§·miles·

¶ An stipendiarii debeant habere stipendium pro tempore quo fuerunt captiui·dixi·s̄·adde nō·in·l·i·C·de re mili·li·xii·& ibi per bar·adde tex·in·l·si is qui·in fi·ff·de re mili·&·l·penl·& l·omnes·eo·ti·

¶ Stipendiarii non possunt petere pagas quas tempore debito noluerunt accipe·bar·in·l·fortissimi·C·de ero·mili·āno·li·xii·

¶ Stipendiarii qui uadunt ad custodiam alicuius terre uel castri de licētia cōis uel domini cui seruiunt debent recipe stipendiū a mitten tibus sed uictualia pro se & equis a loco quem custodiunt·uide in·l·fi·C·de ero·mili·anno·li· xii·& ibi bar·

¶ Cauti debent esse stipendiarii ut nunq̄ rece dant uigoṙ licentie eis date·nisi de ipa licentia appareat scriptura·ut in·d·l·fi·& ibi bar·

¶ Si stipēdiarius recedit ante tp̄us nihil debꝫ recipe de salario etiam ꝓ tempore quo seruiuit bal·in·l·edem·C·loca·in·iii·colū·

¶ Si stipendiarii sunt conducti de longinquis ptibus p aliquem dn̄m & interim dum ueniunt ille dn̄s pdit statum suū·an debeant habere salariū & ꝓ quanto tempore·Item an stipendiarii debeant habere salariū in pncipio uel in fine temporis·Item si aliquo tempore se absentant de licentia conducentis an ꝓ tempore absentie debeant habere salarium·Item an possint fuire per substitutum·& an tempore infirmitatis de beant habere salarium·uide hec omnia per do· Io·de ligna·in suo tractatu·de bello·in cartha· viii·& ix·

Stipula

Quid sit·habes·ff·de·ꝟ·sig·l· silua·& ff·de ꝯben·emp·l·q fū dum·§·fundi·

Stipulatio

Stipulatio facta per notariū ut alteri queratur actio requirit duo·s·ꝙ fiat in iudicio·& ꝙ non sit alius qui possit stipulari·uide Inno·in·c·i·de conuer·coniug·

¶ Stipulatio que habet debitam formā & esse licet ab inicio non intersit potest conualescere per superueniens interesse·bal·in·l·i·in anpenul· colū·C·p quas pso·no·acq·glo·in·l·liber homo· §·fi·ff·de·ꝟ·ob·

¶ An quando in stipulatione non est inserta aliqua causa uel est inserta falsa ex certa scientia contrahentium presumitur donatio uel stultitia·bal·in·l·gn̄aliter·C·de nō·nu·pecu·dicit ꝙ potius stultitia p̄sumitur q̄ donatio·

¶ Stipulatio pōt fieri paupibus uel piis locis p tercium & est spāle in talibus·glo·est sing·i·q· vii·quociens cordis·bal·in·l·id quod paupibus C·de epis·& cle·

¶ Stipulatio a lege subintellecta mandaṫ executioni sicut aliud instrm̄·stante statuto ꝙ instrumenta mandenṫ executioni·bal·in·l·ad ꝓbationē·C·de ꝓba·

¶ Qualiṫ intelligiṫ illa regula ꝙ ex stipulatōe officialis nulla queriṫ actio extraneo·uide bar·

in.l.si quis uxori.§.si fugitiuũ.ff.de furtis.

¶ Formã stipulatioñ in cã damni infecti uide p bar.in.l.fluminũ.§.uiciũ.ff.de dam.infec.

¶ An stipulatio possit fieri nutu sine uocis expssione.uide bar.in.l.i.in pn.ff.de.ṽ.ob.

¶ An si nõ ualet stipulatio ualeat accessorium.bar.in.l.ita stipulatus.ff.de.ṽ.ob.

¶ An stipulatio de euictione sit ptoria.bar.ff.de.ṽ.ob.l.cum ex cã.

¶ An ex stipulatione super re mea queratur michi actio.bar.in.l.stipulatio.§.si quis simpliciter.ff.de.ṽ.ob.

¶ Quis sit effectus illius stipulatõis quando quis stipulatur p se & heredibus suis.uidẽ bar.in.l.eadem.§.cato.ff.de.ṽ.ob.

¶ An stipulatione adhibita super contractibus bone fidei cesset remediuz.l.ii.C.de rescidendi.uide bar.in.l.si qs cũ aliter.ff.de.ṽ.ob.

¶ An stipulatio ãnua transeat ad heredes.bar.in.l.stichum.§.stipulatio.ff.de.ṽ.ob.

¶ An stipulatio seruitutis sit iuris uel facti.& quid de stipulatõe usufr.uidẽ glo.& bar.in.l.si.ff de ṽbo.ob.

¶ An ualeat stipulatio eius quod mihi debetur uide bar.in.l.quidam.ff.de.ṽ.ob.

¶ Qui stipulatur ex re mea me presente meo mandato & ad utilitatez meã uidetur stipulari bar.in.l.nemo.ff.de duo.re.

¶ Qualiter intelligendũ sit q stipulatio ãnua est una bar.ff.de stipu.seruo.l.cum seruũ quis.§.si seruus.

¶ An in stipulatõibus cõuentionalibus queratur utilis p notariũ uel aliam publicam psonã.bar.in.l.cum quasi.ff.rem pu.sal.fo.

¶ An stipulatio rem ra.ha.cõmittatur si cõtra fiat de facto tantũ.bar.in.l.si fine.§.cum autẽ.ff.rem ra.ha.

¶ Stipulatio facta alteri cõualescit si stipulatoris incipit interesse.glo.in.l.remunerandi.§.si tibi.ff.man.

¶ An stipulatio precedens uel sequens incontinenti in alio contractu q̃ mutui ipediat actionem ex contractu.uide bar.in.l.singularia.ff.si certum peta.

¶ An stipulatio inutilis uiciet contractũ utilẽ uide bar.in.l.i.ff.de.ṽ.ob.

¶ De impersonalitate que uiciat stipulationẽ uide per bar.in.l.stipulatio ista.§.si quis ita.ff.de uerbo.ob.

¶ Que dicatur stipulatio cõmunis que iudicialis & que ptoria.uide in l.stipulationuz alie.ff.de.ṽbo.ob.

¶ Stipulatio generalis & indefinita limitatur sm naturã pcedentis ɔ̃ctus.ff.de dam.infec.l.damni.& l.quidam.in pn.bar.in.l.qui rome.§.duo fratres.ff.de.ṽ.ob.

¶ Stipulatio sine cã non est efficax ad agendũ sm quosdam.alii contradicũt.de quo per Io.an.in addi.Specu.ti.de confes.§.nunc uidendum.ṽ.sed que est ideo.adde glo.i.l.generaliter.C.de nõ nu.pecu.

¶ Stipulatio utroq loquente contrahit.ff.de.ṽ.ob.l.i.& cõtinuitas actus in tali stipulatione requiritur.ff.eo.ti.l.cõtinuus.

¶ An stipulatio semel cõmissa possit iteruz cõmitti.bar.in.l.si sic.ff.de.ṽ.ob.

¶ Quod dicitur q alteri stipulari nemo põt habet locum in ṽbis directis.secus est in flexis puta si dicatur pmittis mihi recipienti nomine ticii q dabis ticio zc.glo.est singularis.in.l.huiusmodi.ff.de leg.i.Item de equitate canonica potest quis alteri stipulari.glo.i.q.vii.quociẽs cordis oculus.sm do.meũ Raf.cuma.in.l.stipulatio ista.§.alteri.ff.de.ṽ.ob.ad materiaz uide Inno.in.c.dudũ.de cõuer.cõiu.ubi ponitur qui sunt qui possunt alteri stipulari.

¶ An ascendentes uel descendentes p lineã femininã possint sibi stipulari uel pacisci.dic q nõ regulariẽ.nõ.in.l.gaius.ff.so.ma.& l.debitor.§.fi.ff.ad trebel.qui dicunt de linea masculina uide bar.in.l.quod dicitur.ff.de ṽbo.ob.bar.in palle.l.gaius.

¶ Quid sit stipulatio.uide.ff.de.ṽ.ob.l.stipulationẽ.§.stipulatio.& l.i.in pn.eo.ti.& est appellata a stipite.insti.de.ṽ.ob.in pn.

¶ Stipulatus idest per stipulationem interrogatus.ff.de condi.indebi.l.si nõ sortem.§.si decem.ff.de solu.l.in his.§.si.insti.qui.mo.tolli.obli.§.pterea.

¶ Stipulari quis põt nepotẽ.uide de fi.instru.eo.Io.heremita.

¶ An stipulatio que non ualet ut stipulatio saltez ualeat ut pactum.uide bar.in.l.i.§.pe.ff.de.ṽ.obli.ff.de pac.l.si unus.§.fi.& l.iurisgeñ.§.sed cum nulla.eo.ti.& quod ibi nõ.

¶ An stipulatio habeat nãlem obligationez.nõ.ff.de pac.l.i.in fi.ff.de condi.indebi.l.si fideiussor.& melius.in.l.in his.§.i.de solu.

¶ Quando cõmittatur & purgetur quelibet stipulatio.nõ.ff.si quis cau.l.& si post tres.in glo.fi.Cy.C.de pac.l.si pacto quo penaz.q.i.& ii.& l.magnã.C.de coñ.& cõ.sti.ubi etiã Cy.& bar.ff.de.ṽ.ob.l.ita stipulatus.

¶ An stipulatio penalis nominet pcedentez cõuentionalem.nõ.ff.de pac.l.relatum.§.si pacto in glo.fere.Cy.in d.l.si pacto quo penã.in.iii.q.& ibi glo.fi.bar.ff.de actio.emp.l.predia.& ff.de.ṽ.ob.l.ita stipulatus.nõ.ff.de ac.& obli.l.obligationũ fere.§.fi.dixi sub dictione nouatio.adde nõ.ff.de dol.excep.l.apud celsum.§.labeo.in glo.magna.

¶ An stipulatio penalis uel cõuentionalis cõmittatur si de facto contra fiat.dixi aliquid.ĩ.adde nõ.ff.de.ṽ.ob.l.stipulatio ista.in glo.successores.& ibi bar.in.§.si quis forte.ea.l.uide nõ.C.si man.ita fue.alie.l.ea quidẽ.in glo.magna.& ibi Cy.in.ii.op.nõ.bar.ff.de.ṽ.ob.l.continuus.§.cum quis.

¶ An stipulatio presumatur ubi non est.nõ.ff.de pac.l.iurisgeñ.§.quod fere.in glo.stipulationis.&.C.de usuris.l.i.in glo.pe.& ibi Cy.iũcto eo quod idem Cy.nõ.in.l.i.C.de contrahen.& cõmit.stipu.

¶ An teneat stipulatio siue sit pena siue non.nõ.ff.de pac.l.iurisgeñ.§.& generaliter.ĩ glo.& non licet.

¶ An stipulatõi ptorie liceat addere uel minuere nõ.ff.de.ṽ.ob.l.in conuentionalibus.in glo.

¶ In quo differunt stipulatio iudicial' & ꝑtoria. nõ. insti. de inuti. stipu. § ꝑtorie. glo. ueniũt ff. de ꝟ. ob. l. stipulationũ alie. in glo. de dolo. et glo. ꝑtorie. & se. & ibi bar.

¶ Stipulatio pura suspendi non põt. nõ. insti. de inuti. stipo. § i. in glo. ꝓtinus.

¶ An & quando diuersitas inter stipulantem & respondentem uiciet uel nõ. nõ. in. l. i. § cum addicit. ff. de ꝟbo. ob. & ibi bar. insti. de inutil. stipu. § i. in glo. respondeat.

¶ An stipulatio sequens mouet actionem que oritur ex numeratiõe. nõ. ff. si cer. pe. l. certi cõditio. § qm. i glo. puto. iũcto. § si nũmos. & ibi nõ. & C. eo. l. ii. et ibi Cy. in. ii. q.

¶ Stipulatio aliquando plus potest q̃ pactũ incontinẽti appositum. no. ff. solu. matri. l. quociens. in glo. i.

¶ An sequens stipulatio tollat effectum precedentis. nõ. bar. ff. de. ꝟ. obli. l. unde qui ita. § fi. et in glo. confestim.

¶ An teneat stipulatio eius res que nõ est ab eo qui scit nõ esse. nõ. ff. de ɔ̃hen. emp. l. ea que cõmenden. in glo. ii.

¶ Stipulatio refertur ad naturam contractus preambuli. ff. de regu. iur. l. nõ uidet' data.

¶ Quid contineat stipulatõ empte et uendite hereditatis nõ. ff. de here. uel ac. uen. l. uẽditor ex hereditate. in glo. stipulante.

¶ An ualeat stipulatio rei furtiue a fure. nõ. C. de furt. l. subtracto. in glo. obla. ff. de arbi. l. nõ distinguemus. § fi. insti. de actio. § sic itaq̧ et quod ibi nõ.

¶ An in stipulatione requiratur causa. nõ. C. de non nume. pecu. in. l. generalitatis. in glo iii. et ibi Cy. in. xiii. q. nõ. ff. de dol. excep. l. ii. § circa. in glo sine causa. et ibi bar. Io. an. in addi. Spec. ti. de confes. § nunc uidendum. ꝟsi. nunc dicendum.

¶ An possit esse stipulatio inter patrem & filium. notat Cy. C. de pactis. conuen. l. pactum. & ibi glo.

¶ An stipulatõ possit fieri ꝑ uirtutẽ p̃ntis tp̃is nõ. ff. de ꝟbo. ob. l. stipulationũ. § stipulatio. in glo. datum. et ibi bar.

¶ An et quãdo stipulatio sit una uel plures. et quis sit eius effectus. nõ. bar. ff. de. ꝟ. ob. l. scire debemus.

¶ Si in stipulatione ꝓmissio uel exactio conferatur in ꝑsonam alterius an ualeat. nõ. ff. de ꝟ. ob. l. stipulatio ista. § si quis insulam. in glo. i. ff. de. ꝟ. ob. et ibi bar.

¶ Si stipulatio continet incertum an ualeat. bar. ff. d. ꝟ. ob. l. ita stipulatus sum te. in. iii. v. vi. & vii. op.

¶ Stipulatio minus sollemnis ualet iur. pacti & ꝓducit naturalez obligationẽ. glo. C. de iuris & fac. igno. l. si post diuisionem.

¶ Per stipulationẽ usurarũ quis uidetur stipulari sortem cum usure sine sorte esse nõ p̃nt. l. ii. C. de do. ꝓ.

¶ Filius põt directis uerbis stipulari patri cuz et directe querat actionẽ. C. ꝑ quas ꝑso. no. ac. l. fi. & una uox intelligitur. insti. d. inuti. stipu. § et qui. Idem in tutor. & curatore. ff. de cõsti. pecu. l. eam qui. § si actori. insti. de inutil. stip. § si quis alii. glo. & bar. in. l. stipulatio ista. § si quis insulam. de. ꝟ. ob.

¶ Ex stipulatiõe tabellionis qui est fuus publicus queritur alii sine cessiõe. bar. in. l. ii. & iii. ff. rem pup. sal. fo. Io. an. in. c. q̃q̃. de usur. li. vi. Inno. in. c. qm contra. de ꝓba. idem in. c. duduz de cõuer. cõiu. uide omnino bal. in. l. i. C. ꝑ quas ꝑso. no. acqui.

¶ Si pater stipulatus est sine cõmemoratione filii dic ue. ff. de pac. l. tale pactũ. § fi. sed si cuz cõmemoratione filii & sine cõmemoratione sui dic ut. ff. de solu. l. stichuz. § quicũq̧. si uero cũ cõmemoratione sui adiecta ꝑsona filii. dic ut. l. ut iuriurãdi. § si liberi. ff. de ope. li. sicut. § pactus. ff. de pac. uide plenius ꝑ bal. in ꝑalle. l. i. C. ꝑ quas ꝑso. no. acq.

¶ Pater non põt ex stipulatione querere filie emancipate. C. de iur' dot. l. cuz patrẽ. glo. dicit ibi ꝙ querit utilem. Cy ꝙ nichil. uide eo. titulo si genero.

¶ Stipulatio iur. ꝑsonalis ꝑsonaliter in dubio intelligitur & si fiat mentio de herede transit ad heredez ut ab eo incipiat ex promissione defuncti non tanq̃ ex causa hereditaria ad eum trãseat. l. stipulatio ista. § si qs ita. ff. de. ꝟ. ob.

¶ Impsonalitas ex ꝑte stipulatoris non uiciat d. l. stipulatio ista. § si quis ita & § quesitũ.

¶ Quod dicitur quesituz ꝓmittendo factum alienũ obligari. est uerum si addicit penam & si fiat exp̃ssa mentio de facto alieno. ff. d. ꝟ. ob. l. stipulatio ista habere licere. in ꝑn. & § si quis dolum. & ibi bar.

¶ Non ualet stipulatio que pendet ex nuda & mera uoluntate ꝓmittentis. ff. de. ꝟ. obli. liber homo. § fi.

¶ Si stipulatio interponat' inter duos ad cõmodum tercii possunt contrahentes reuocare. uid. in. l. qui rome. § flauius hẽmes. ff. de. ꝟ. ob. & ibi bar. qui etiam tractat ibi an ille tercius possit agere.

¶ Libertus patrono ut extraneus stipulari nõ põt. ff. de. ꝟ. ob. l. si ita stipulatus. § grisogon⁹.

¶ Natura contractus iurgentium non alterat' in stipulatõe sed remanet idem ɔ̃ctus. tex. ff. de solu. l. solutã. in fi. & l. si tibi in ii. ff. de pac. uid. bar. in. l. ii. C. de rescin. uen.

¶ Quod dicitur quez posse alteri stipulari nisi sua interest. debet intelligi de interesse bursali & pecuniario nõ affectionis uel cõsanguinitatis. g'o. ff. de pac. l. fideiussoris. § i.

¶ An arbiter possit alteri stipulari. uide. ff. de arbi. l. litigatores. § quid ergo.

¶ An difficultas ꝑstationis impediat stipulationẽ. uide. ff. de arbi. l. si cum dies. § si quis.

¶ Stipulator arbiter uel preceptor nõ querit fisco. ff. de arbi. l. arbiter. nisi notarius stipulet'. ff. de iure fis. l. i. uide glo. C. de sa. sanc. ecclesi. l. illud. i. q. vii. quociens. Spe. ti. de arbi. § frequẽter. ꝟ. sed pone.

¶ An ualeat stipulatio quando secunda obligatio referunt' ad utilitatẽ tercii uel q̃n sunt impsonalia. uide bonã glo. in. l. eum qui. § si actori. ff. de consti. pecu.

¶ Administratores ut prelatus· tutor· uel administrator ciuitatis possunt stipulari referendo una dispositiua ad illū cuius bona administrāt. ff. de cōsti· pecu· l· eum qui· § · actori· &· § · nihil· &· § finali·

¶ Promittēs factū alienū consecutiuū ad id quod debet in dubio p̄sumit̄ ꝓmittere se facturū & curaturū· tex· & gl· ff· de cōsti· pe· l· q aūt § · sed & si quis·

¶ An ex stipulatione alterius sup re mea queratur mihi actio· uide in· l· solutū· § · p liberam· ff· de pig· act· bar· in· l· si cum uenderet· co· ti· & in· l· si ita stipulatus· § · grisogonus· ff· de· ꝟ· ob· & in· l· certi cōditio· § · si nūmos· ff· si cer· peta· ubi etiam bar·

¶ Ex stipulatione matris queritur filio· ff· de posi· l· publia· in fi·

¶ Consuetudine induci pōt ut ex stipulatione querat̄ alteri cui alias nō quereret̄· ff· si cer· pe· l· certi conditio· § · si nūmos·

¶ An stipulatō hōis mortui ualeat uide p Guil· ff· de iuriurā· l· eum qui· § · i· & ibi Ia· bu·

¶ Si quis stipulatur sibi in filiis in hiis q̄ non sunt de iur̄ hereditario transmissibilia censetur stipulari filiis equaliter nō ꝓporcionibus hereditariis· l· ut iurisiurādi· § · ii· ff· de op· liber· ubi tex· glo· in· l· si non sortem· § · libertus· ff· de cōditi· indebi·

¶ Stipulatio in dubio p̄sumit̄ ex cā nō lucratiua· glo· ff· p so· l· uerum· § · si suo·

¶ Stipulatio rei sue nō ualet· ff· de usuf· l· sed et si quis· & · § · se·

¶ Stipulator qn̄q̧ nominat̄ ꝓmissor· ff· de cōditi· inde· l· si nō sortē· § · si decē· in aut· de eq̄li· do· § · i· insti· qui· mo· tol· obli· § · penl̄· ff· de solu· l· in hiis·

¶ Stipulatio ut aliquod opus fiat sine determinatione loci nō ualet· ff· de eo qd̄ cer· lo· l· iii· § · si quis insulam·

¶ Uerbum placuit inter nos in epl̄a existens ꝓbat stipulationē· uide glo· ff· de usuri· l· tutor· § · fi· bar· ff· si cer· pe· l· lecta·

¶ Ex stipulatione sacerdotis dentis cōfessionē querit̄ alteri· Guil· de suza· in· l· cum clericis· C· de epis· & cleri·

¶ Ex stipulatione sine causa oritur obligatio· quia semp cā p̄sumit̄ donation̄· casus est in· l· si certis ānis· C· de pac· & · l· petens· eo· ti·

¶ Si· ꝟ· ꝓmissio ꝓfertur ab homine litterato intelligitur de stipulatione· si ab idiota intelligitur de nudo pacto· lac· bu· in· l· i· C· de ꝓcura· & in· l· i· C· de usuri·

¶ An ualeat stipulatio ex turpi cā de p̄terito quia homicidiū cōmisisti· uide Cy· sup ꝑca· C· de condi· ob tur· cām·

¶ Ualet qn̄q̧ stipulatio p uerba impsonalia· ut l· etiam· C· de iure doti· & ibi bar·

¶ Pater & auus filiis & nepotibus stipulādo directam nō querūt sed utilem· C· de pac· cōuē· l· pater· & ibi bar·

¶ Infans stipulari nō pōt· ff· de· ꝟ· ob· l· mulier nisi rem pu· sal· fo· si quocūmō pot balbuzare· ut ibi nō· glo·

¶ Qui me presēte stipulatur querit michi utilem sine cessione· glo· ff· de dam· infec· l· dāni § · finali·

¶ An ex stipulatione serui in quo habeo usum mihi queratur· uide glo· ff· de acq· re· do· l· acquiritur· ff· de usu & ha· l· p seruū· § · i· insti· p quas pso· no· acq· § · i·

¶ Stipulatio cōtinens dari id qd̄ est īpossibile est nulla· ff· de ac· & ob· l· i· § · si id quod dari·

¶ Infans qui loqui pōt licet nondū intelligat stipulari pōt· tex· ff· de ac· & ob· l· i· § · furiosus· in glo· in· l· i· in p̄n· ff· de· ꝟ· ob·

¶ Casus aliquos in quibus fingitur stipulatio ubi nō est· uide in· l· i· in p̄n· ff· de· ꝟ· ob·

¶ Ubi quis in iudicio patitur aliquē scribere talis stipulatus est / est facta fictio· sm̄ bar· in· d· l· i· qui sic intelligit· l· cum ostendimus· § · fi· ff· d fideius· tuto·

¶ Falsa cā ū uiciat stipulationē si scienter ē apposita· uide· ff· de· ꝟ· ob· l· diuorcio· qd̄ nō· ad intellectum· l· si· § · circa· ff· de excep·

¶ Si stipulor reddere non ius sed factum stipulor quia non nō· translationē dominii· ff· de ꝟ· ob· l· si pena·

¶ An aliquo casu stipulatio dandi cōmittat̄ ad penā· ff· de· ꝟ· ob· l· si penā· uide bar· ff· de· ꝟ· ob· l· stipulatōes nō diui· in· xii· q·

¶ De istis stipulationibus rem dari & rem tradi· uide· ff· de uerbo· obli· l· ubi autem non apparet· § · fi·

¶ Q̄ in stipulatōe rem dari ueniat interesse si actor noluit· ff· de· ꝟ· ob· l· ubi aūt· § · fi·

¶ Rem meā mihi dari stipulari ñ possum sed restitui lic· ff· de· ꝟ· ob· l· uero·

¶ Quando habetur respectus ad factum prout est factum non prout est in fieri ualet stipulatio facta ab eo cui illud facere sit possibile· ut l· cōtinuus· § · si ab eo· ff· de· ꝟ· ob·

¶ Qn̄ stipulatio penalis hꝫ diē uel cōditionē an cōmittat̄ ante diē ul̄ cōditionē qn̄ certū est cōditionē extare nō posse· uide· l· in stipulatōe· & l· hoc iure· & · l· quicqd· ff· de· ꝟ· ob· & · l· cū stipulatus sim michi a ꝑculo· & ibi bar· & · l· insulaꝫ intra bienniū· eo· ti·

¶ Si uerba gestoris stipulantis referant̄ q̄ ad dispositiua ad dn̄m nō ualet stipulatio ff· de ꝟ· ob· l· si ita stipulatus· § · grisogonus·

¶ Stipulatio sequens alium contractū in quo idem deducitur nō uiciatur & si stat incōtinēti nouat primuꝫ· si ex interuallo non· ut dicto· § · grisogonus·

¶ An uasallus stipuletur dn̄o· bar· dicit ꝙ non in· d· § · grisogonus ubi enumerat ꝑsonas que ratione subiectiōn possunt alteri stipulari ut ratōe patrie uel dominice potestatis cōuersionis uel monachatōis·

¶ In ꝓmittente exigitur solum ꝙ sit diligens nō diligentissimus· ff· de· ꝟ· ob· l· cōtinuus· § · cuꝫ ita· & · § · se·

¶ Stipulatio nō cōmittitur ad totale interesse nisi tantū tempus sit transactū ꝙ factum totuꝫ fieri potuerit· uide in· l· continuus· § · qui insulā ff· de· ꝟ· ob· & quod ibi nō· uide nō· de elec· com missa· li· vi·

Stola

Clerici semper debent uti stolis· i· ueste talari· xxi· q· iiii· nullus

¶ Stola prima dicitur ipa iustitia· de pe· dis· ii·

quomõ renouari.

¶ An stola facta de casula uel amitta uel planeta uel dalmatica debeat sit ꝑ benedici·nõ·de conse·di·i·uestimenta·nõ·de conse·ec·uel alta·quod in dubiis·in glo·fi.

¶ An sacerdos legens euangeliũ uel infirmus recipiens eucaristiaꝫ circũdet stola·uide·xxuii·di·ecclesiastica·ubi de hoc.

Strata Cum strata intrat plateam desinit esse strata·bar·in·l·fi·ff·de fui·ur·ꝑdio.

¶ Strata dicitur uia mattonata·ſm bar·in·l·f·in ꝑn·ff·de uia pub.

Strena Est primũ donũ quod datur in principio kl̃n·xxxvii·di·unio.

Stricte Verba non sunt nimis stricte interpretanda·ff·de usu & habi·l·plenũ·§·sed & si·&·ff·de edil·edic·l·si qd.

¶ Plura exempla q̃ dicuntur esse stricti iuris·uid ꝑ Io·an·de rescrip·c·ulti sup glo sed uidet de hoc etiam nõ·de cã pos·cum ecclesia·de excep cum uenerabil.

¶ Quicqd excedit ius cõe est stricti iuris·ſm Arch·xvui·q·ii·c·i·& de priuile·quia circa.

Studium Studiose Studium scientiarũ secularium est quedam uanitas cordis·xxxvi di·nõne.

¶ Non sufficit diu studuisse nisi qs bñ studuerit·glo·in·l unicuiq·C·d ꝑxi·sa·scri·libro·xii·adde glo·de resti·in inte·tum ex litteris.

¶ Clericis licitũ est studiũ sciaꝝ seculariũ ꝑpt scire nõ ꝑpter sequi·xxxvi·dis·cum ergo·&·c·legimus·&·c·si quis·&·c·qui de mensa.

¶ Studia sunt diuersa ad acquirẽda necessaria huius uite·xxxi·q·i·clericus.

¶ Qui parũ studet parũ ꝓficit·glo·in·l·unicuiq·C·de ꝑxi·sa·scri·li·xii.

¶ Que & quot faciũt studiũ generale·glo·in cle·dudũ de sepul·in·ꝟ·generalibus·& in cle·i·de magis·& in·c·ii·de puile·li·vi.

¶ Quis possit dare licentiã clericis & monachis eundi ad studiũ·dic coꝝ supior·etiam si nõ sit epus·Inno·de cleri·non resi·relatũ·glo·in·c·licet canon·de elec·li·vi·in glo·pe·nõ·in cle·ne in agro·§·sane·ii·de sta·mo·ubi uide·do Car·in·vii·qone.

¶ An existẽtes in studio possint ꝑcipere fructus suoꝝ bñficioꝝ·glo·& Archi·xxxvii·dis·de quibusdam·Io·an·in·c·tue·de cle·nõ resi·Lap·i c·ii·de puile·li·vi.

¶ Que sunt consideranda & fuanda ꝑ euꝫ qui uult optime studere·uide Pau·in ꝓhemio cle·in·ꝟ·cõmorantibus·Host·de offi·pmi·c·i.

¶ An existens in studio habeatur ꝓ residente dic ut·ff·de le·iii·l·quesitũ·in ꝑn·&·C·ne fil·ꝓ patre·autẖ·habita.

¶ An filiusfa·uel monachus existens in studio possit agere in iudicio·uide·ff·de iudi·l·si longius·ff·ad macedo·l·iulianus.

¶ Studiũ nõ intelligit de castro uel uilla·nõ·de rescrip statutũ·§·i·in glo·ciui·atibus.

¶ Studiũ legitimũ est tm Rome·alibi ex puilegio C·de stu·libe·ur·ro·l·i·& ibi in ꝑtica·li·xi.

¶ Studentes in theologia possunt ꝑ qnquennũ recipe fructus bñficioꝝ·uide in·c·sup specula·de magis.

¶ De hoc uerbo studiose uide in·l·deo nobis·in fi·C·de epis·& cle.

¶ De iure cõi omis ciuitas regia seu a rege cõdita hꝫ studium quia ciuitas regia·sed an ille ciuitates hñtes studium sint regie·habet in ꝑma consti·ffdoꝝ·§·hec aũt tria·uide·C·de stu·libe·urb·ro·l·i.

¶ Scientia dicit adulterina qñ tradit in studiis nõ ꝑmissis·ut i ꝑma cõsti·ffdoꝝ·§·hec aũt.

¶ Dispositio aũt·habita non hꝫ locũ in studiis non approbatis·ſm bal·in·d·§·hec aũt tria·qui allegat Io·an·in·c·tue·de cleri·nõ resi.

¶ Priuilegium studii est ꝑscriptibile sicut et aliud ius·C·de ꝑscrip·xxx·an·l·omis ff·de aq̃ coti·& esti·l·hoc iure·§·ductus aque·ff·sur·ad uer·nau·cau·l·ii·in fi·& ibi bar·q allegat·l·quis quis·C·de epis·& cle·&·xix·q·fi·Fustus.

¶ An studio mutato nouũ studiũ habeat antiq̃ ꝑuilegia·uide Guil·i·l·solutũ·§·i·ff·de pig·ac.

¶ Studium est uehemens animi applicatio ad aliquid pagendum·ut·l·i·§·huius studii·ff·de iusti·& iure.

¶ Hoc uerbũ studiose in actibus malis signat dolum in bonis meritũ·ff·qui pe·tuto·l·i·i autẖ·ut exac·inst an·do·§·ulti.

¶ Minor·xxvi·annis licentiatus in bononia ñ potest cõuentuari in studio pad·ut exigitur ꝙ examinãdus sit·xxv·annoꝝ·ſm constõnes bal·in·l·qui dignus·ff·de senato.

¶ Examinatus in uno studio non põt alibi gradum recipe quia cause continentia diuidi non debet·ff·de iudi·l·ubi ceptum·C·de exac·&·ex actẖ·l·quicqd·li·xii·facit quia si unus doctor ꝑsentauit alteri non põt dare insignia nisi substitutus uel ex cã alter·C·de sponsa·l·i·ad hoc·C·de testa·l·cum antiquitas & qd nõ·in autẖ·de here·& fal·§·si uero absint·in glo·que incipit·& illa scriptura ad hoc·l·in fraude·§·cõtra·ff·de iur fis·bal·in ꝑalle·l·qui dignus·ff·d senato.

¶ An filius deditus litteris possit cõpellere patrem ut eum mittat ad studiũ·dic ꝙ si pater incipit facere expẽ·in studio põt cõpelli ꝑficere ut·ff·de admi·tuto·l·cum plures·§·in plurimis &·l·fuos·&·ff·ad mace·l·filius·§·cure·&·l ge·ff·de his qui sunt sui uel alie·iu.

¶ An pater teneat emere libros filio studenti & ei facere expensas·uide·ff·de ali & ciba·le·l·i·dic ꝙ si accessit studiũ de uolũtate patris tenetur·ff·de ac·emp·l·iul·in ꝑn·ff·de pig·ac·l·si fuos·al secus·uide in·l·de bonis·ff·ad carbo·adde quod notat bar·in·l·si uni·§·neracius·ff·fa·hercis.

¶ Pater tenetur filio existenti in studio ministrare expensas ſm qualitatem suã & si filius usq ad modũ patrimonii recipit mutuũ obligatur patri licet filio minus mittere consueuerit·glo·in·l·iulianus ff·ad mace.

¶ An pater teneatur mittere filium ad studiũ & quid de fratre·uide in·l·qui filiuꝫ·ff·ubi pu·edu·de·& in·l·quidam·cum filium·ff·de·ꝟ·ob·& quod ibi nõ.

¶ Studiũ de iure est in urbe Romana & Constantinopol·glo·in ꝑtica C·de stu·libe·ur·ro·

que etiam dicit q Bononia legaliu studiorum obtinet monarchiam.

¶ Mens male intenti cito auertitur a studio qui facit castra i scolis uel enumerat tegulas. dicit glo. in. l. i. C. de stu. libe. ur. ro. li. xi.

¶ Si detur priuilegiu studentibus Bononie non extenditur ad docentes abbachu uel alphabetu uel ad geometras. tex. in. l. oróne. C. de pfesso. & medi. li. x.

¶ Studiu iuxta philosophicas scias est licitu. idem scda se. q. clxvii. ar. i.

¶ Circa studiu pot esse rectitudo puersitas & curiositas multiplicatas. idem scda se. q. clxvii.

¶ Studiositas est circa cognitionem que est pars temperantie. idem scda se. q. clx. ar. i. & ii.

¶ Studiositas opponit curiositati. & est circa ornatus. et omnia ptinentia ad corpus. idem scda se. q. lxvi. ar. vi.

Stultus Stultitia Stultus non debet esse melioris conditiois q peritus. ut. l. fuus. ff. q ui aut clam. de pben. eum qui. li. vi.

¶ Nihil est stultius q plus credere sibi ipsi q sapientibus. xxiiii. q. iii. quid inquit.

¶ Qualiter pbetur stultitia & quis debeat pbare & an infirmus psumatur sane mentis uel non. no. xxvii. q. i. consaldus. & c. si quis. faciut no., ff. de pba. l. ab ea pte. de successi. ab intes. c. si. tex. cum glo. in. l. si cum dotem. §. si maritus. ff. solu. ma. l. ob que uicia. ff. de edili. edic. xciii. di. legimus. iuncta glo. in. l. filiu. ff. de acq. here. in glo. bonus tex. in. c. i. §. si uero epus. de cle. egro. li. vi. tex. xv. q. i. aliquos. iii. q. ix. iudicas.

¶ An stultitia sit peccatum. uide san. Tho. secunda se. q. xlvi.

¶ Qui fuit stultus i culpa sit sapiens in pena. xxxvi. di. quia ea. no. de imu. ec. c. si. in glo. de offi. delega. nisi. in glo. ii.

¶ Stultis no succurritur sed errantibus. ff. de iur & fac. igno. l. pe. §. si quis. no. de consue. c. pe. de pben. eum qui. li. vi.

¶ Stultitia no excusat. ff. de iur & fac. igno. l. regula. §. pe. ff. q ui aut clam. l. fuus.

¶ Stultitia & stupru diuersimode opponunt sapientie. s. Tho. scda se. q. xlvi. ar. i. & e peccatum & filia luxurie. ea. q. ar. ii. & iii.

¶ Unde dicatur stultitia. ea. q. xlvi. ar. i.

¶ Stultiloquiu est filia luxurie. idem scda se. q. clvi. ar. v.

Stuprum Quid sit. dic pprie est uirginis defloratio. xxxvi. q. i. §. cum ergo. de adulte. c. ii. adde glo. xxxii. q. iiii. nemo. Arch. iii. q. iiii. cosanguineorum. improprie aute est in uidua. ff. de. ob. sig. l. inter omne.

¶ De pena stupri no de adulte. c. ii. de sepul. ex pte. ii. melius in. d. §. cum ergo.

¶ An stupru comittatur cum pstituta. no. C. ad legem iul. de adulter. l. si ea. insti. de publi. iudi. §. item lex iulia. de adulteris. in glo. uidua. uide xxxii. q. iiii. nemo. in glo. ii.

¶ Si aliquis stupruerit aliqua puella icognoscibilez an puniatur tanq stuprauerit uirgine. doc. in. l. si quis no dicam rape. C. de epis. & cle. uide tex. in. l. si quis aliqd. §. qui nondu. ff. de penis. & quod ibi no. bar.

¶ Pro stupro ita punitur mulier sicut uir. in. l. si adulteriu cum incestu. ff. de adul.

¶ Ita fit iniuria consanguineis uiri defuncti si stupru fiat in uidua relicta sicut si fuisset factu adulteriu in illam maritata. ar. l. si mulier. C. de adulte. et ibi bar.

¶ Stuprans sine ui uirgine uel uidua honeste uiuente non punitur pena capitali sed solum dimidie ptis omniu bonorum nisi sit uilis et infamis de iure uel de facto. quia tunc relegabitur et fustigabitur. insti. de pub. iudi. §. item lex iulia. de adulteris. qd no. quia pauci sciut illu tex. ad hoc.

Suasio Est in culpa. ff. de dolo. l. si quis affirmauerit. in pn. uide qd. no. l. dis. miror.

¶ De isto uerbo suadere uide. C. de resti. in integ. l. penul.

Sub Ista dictio aliqn ponitur p coram. ut l. pe. §. i. C. de iureiura. in glo. sub ipsa et. l. mathematici. C. de epis. audi. Itez sub idest post. ff. de resti. inte. l. i. et ibi no. ff. de interdic. l. ii. §. fi. ff. de aq plu. ar. l. si stipulatus.

¶ Que includantur sub hac dictione sub. uide p lo. an. de sepul. c. i. li. vi. sup eo. ob.

Subarratio Qualiter mulieres subarrantur in quarto digito qui pp hoc uocatur anularis. no. xxx. q. v. femine. et de psump. illud. et ibi no.

¶ An subarratio pbet matrimoniu. tex. et ibi no. in palle. c. illud.

¶ Quid sit subarratio. dic pprie est traditio annuli qua facit sponsus sponse. no. de despo. impu. sup rica. ubi uide p do. Car. flo. iuncta glo. eo. ti. c. ii. ubi plene uide quid opetur subarratio. de hoc etiam uide no. in. c. tenor. de re iudi. i glo. iii. uide. xliii. di. sit rector.

Subastatio An res que subastantur debeant dari plus offerenti. uide bar. in. l. si tempora. C. de fi. instru. et iu. has. fisca. li. x.

¶ De materia subastationi. uide plene p bar. in l. licitatio. in pn. ff. de publica.

¶ Subastatio. i. proclamatio seu peonizatio. ita exponit Genze. in extraua. Io. xxii. que incipit. suscepti.

¶ An subastatio debeat fieri p executores ultimarum uoluntatu et reru minoris. uide bar. in. l. alio. ff. de ali. et ciba. le.

¶ Quantu tpus debet poni in subastatoe. uide bar. in palle. l. licitatio.

¶ Si tactu est peoniu ut plus afferenti detur an statim cu plus offeret sit pfectus contractus et quis. uide p bar. in. d. l. licitatio.

¶ Si in contractu alienatiois rei ecclesiastice dicatur pcedetibus legitimis subastatoibus ista uerba enutiatiua no pbant illas pcessisse. bar. in l. si forte. ff. de castren. pecu. in. l. sciendum. ff. de uerbo. obli.

Subauditio Uiciosus intellectus non subauditur. uide. ff. de ob. ob. l. tacita. §. i. & quod ibi no.

Subdelegatus Subdelegatus pape habet cohertionem alias esset eius iurisdictio derisoria. de offi. dele ex litteris.

¶ Subdelegatus principis an possit committere examinationem testium. uide Io. an. de offi. deleg. sup questionum.

¶ Si recuset subdelegatus causa suspitionis est probanda coram delegato. no. glo. de offi. delega. li. contra. li. vi. eo. ti. sup questionum. § que uero. et quod ibi no.

¶ Subdelegatus non pot subdelegare etiam post litem cont. nec testium receptionem alii committere sed nudum ministerium sic. no. glo. de ap. cum cam.

¶ Subdelegatus debet esse constitutus in dignitate sicut delegatus. de rescripti. statutum. § in nullo. li. vi. no. de offi. dele. c. ii. glo. ulti.

¶ Subdelegari pot causa appellationis secundum canonistas. uide de offi. dele. pastoralis.

Subdiaconus

Subdiaconi non fuerunt ab apostolis instituti sed a sequentibus. ut habet. xxii. di. ministri.

¶ Qualiter ordinetur subdiaconus. uide. xxiii. di. subdiaconus. plene uide in pontificali.

¶ Anteque subdiaconus ordinetur debet uouere castitatem. xxviii. di. nullum.

¶ Subdiaconus tenens concubinam non pot legere epistolam. xxxi. di. preter.

¶ Cuius etatis debet esse subdiaconus cum ordinatur. ui. de. lxxvii. di. subdiaconus. hodie dic ut in clemen. generalem. de eta. et quali.

¶ Sedes apostolica quandoque committit subdiacono uices suas. xciiii. dist. ualde necessarium. uide in. c. scriptum. de elec. in suprascriptione.

¶ An subdiaconus de iure debeat ferre manipulum. uide. xxiii. di. ecclesiastica. sup glo.

¶ An subdiaconus cum quo papa dispensauit ut possit ducere uxorem compellatur eam ducere uide bal. in. l. ii. C. de edil. actio. casus est qui sic. in l. matrimonii. ff. qui & a qui.

¶ Subdiaconus eodem priuilegio gaudet quo diaconus. de ser. no. ordi. miramur. no. de eta. et quali. preterea. in glo i.

¶ Subdiaconatus olim non erat ordo sacer. hodie secus. de ser. no. ordi. c. ulti. de eta. & quali. a multis. & quod ibi no.

Subditus

Pro subditorum defensione debet se prelatus exponere lxiii. di. sit rector.

¶ Integritas prelatorum est salus subditorum. uide lxi. di. miramur.

¶ Subditorum culpe prelatis negligentibus imputantur. lxxxi. di. doctorem. & c. inferior.

¶ Omnes subditi suis superioribus debent obedire. xciii. di. obedientiam. & c. a subdiacono. de censi. omnis anima. de maio. & obe. c. ii.

¶ Propter subditorum merita bona uel mala dantur eis quandoque prelati boni uel mali. uide. viii. q. i. audacter.

¶ Subditus dicitur proprie ratione domicilii non ratione contractus uel delicti. glo. sup. uer. subdito in cle. i. de fo. compe.

¶ Quibus modis subditus dicatur priuare superiorem suum quasi possessione subiectionis. on. Inno. de elec. querelam. de resti. spo. sepe. ut lite non cont. accedens. i. de re iudi. suborta. de resti. spoli. olim. iii. plene per Inno. & doc. de resti. in inte. cum uenissent.

¶ An superior possit repetere subditum suum qui ab alio detinetur. no. de ap. dilectis.

¶ An superior possit agere pro uexatione subditorum. no. de proba. licet. Inno. de succe. ab intes. c. fi. de sen. ex. romana. li. vi. Arch. de re iudi. ad apostolice eo. li. de pe. presbiteri. de resti. spoli. olim. de reli. domi. cum uenerabilis. Inno. de ma. & obe. inter. facit de priuileg. auctoritate. § fi. li. vi. & in. c. dilectis. de ap. adde. ff. de adim. le. de iur. C. de decuri. l. generalis. insti. de iniur. § patit. Arch. ii. q. i. in primis.

¶ An superior possit prohibere subdito ut non cognoscat de causa ad eum delata. glo. l. dis. in capite. Arch. xi. q. i. de persona. xi. q. iii. nullus. & c. qui resistit. xxv. di. perlectis. Spe. ti. de ap. § de officio. uer. quid si iudex. plene per Io. an. & moder. de offi. ordi. pastoralis.

¶ Quot modis quis dicatur alteri subditus. no. glo. in cle. i. § eisdem. de fo. compe.

¶ An & quando subditus possit accusare superiorem. palcre no. ii. q. vii. clericus. & c. se.

¶ An subditus excusetur si commisit rem illicitam auctoritate superioris. no. lxiii. dist. ialonitane. de conse. di. v. discipulos. xxiii. q. i. quid culpatur. xxiii. q. v. si non licet. xvi. q. i. in canonibus. xii. q. ii. quicunque. xiiii. q. v. dixit dominus.

¶ An liceat subditis non recipere prelatum promotum eis inuitis. glo. xxi. di. in nouo. uide. lxi. di. nullus inuitis.

¶ Si aliquis dominus uult subicere terram suam alteri subditi contradicere possunt & sunt admittendi. no. de ma. & obe. dilecti. per Io. an. super uerbo preiudicium.

¶ An subditus teneatur obedire prelato uel domino suo a quo tenet temporalia. no. de ap. cum pati. in glo. ii.

¶ Subditi debent publice corrigere prelatos ubi iminet periculum fidei. sanc. Tho. secunda se. q. xxxiii. ar. iiii.

¶ An & quando subditus teneatur obedire prelato suo iniungenti sibi onus prelationis. idem secunda se. q. clxxxv. ar. v.

¶ Qualiter xpus fuit subditus patri & matri dicam infra sub dictione xpus.

¶ An subditus possit resistere superiori suo uolenti eum opprimere. no. de resti. spo. conquerente. in glo.

¶ Subditi non debent esse plus subditi quam expediat no. xviii. q. ii. nullum. in glo. ii. uide. lxxxvi. di. quam. in glo. iii. xcix. di. c. fi. in glo. ii.

¶ Subditus meus non pot sine meo consensu effici censualis alterius. de proba. licet. & ibi concor.

¶ Quis pot esse subditus ratione unius beneficii & exemptus ratione alterius. de priuile. cum capella.

¶ Subditi non tenentur obedire domino excommunicato. uide de pen. grauem.

¶ Si in his que pertinent ad episcopum & capitulum solus episcopus precipiat subdito poterit resistere etiam absque appellatione. uide de temp. ordi. ad aures. secundum Inno.

Subiectio Subiectus

¶ In signum subiectionis mulier debet habere caput uelatum. xxiii. q. v. mulier. Item debet nutrire comam. xxx. di. quecunque. xv. q. iii. generaliter.

¶ Subiectio & platio sunt ad bonum regimen mundi necessaria. uide. lxxxvi. di. ad hec.

¶ An supior possit populũ sibi subiectũ alienar & subicere alteri illo inuito·uide·x·colla· đ ꝓbi· feu·alie·l·impialem·§·pterea ducatus·doct·de maio·& obe·dilecti·&·c·humil·eo·ti·& qđ ibi nõ·dixi ꝓxime sub dictione subditas.

¶ Talia sunt subiecta qualia pmitrũt pdicata nõ·de fi·instru·inter dilectos·de deci·dudum· in fi·de reli·domi·c·i·li·vi·

¶ Que sunt illa p que plena subiectio declarat de re iudi·cũ inter·de offi·ordi·cõquerente·

¶ Accidentia uariant sm subiecta·ff·si cer·pe· l·lecta·xvi·q·i·statutũ·& ibi nõ·xiii·q·i·§·ga ergo·xxi·q·ii·si quis·de ma·& obe·cũ inferior· de parro·c·ulti·de deci·aplice·&·c·cõmissum· &·c·cum contingat·

¶ De subiectione põt agi contra eum qui dicitur subiectus·de re iudi·cũ pater·posset etiaz agi contra euz qui illos possideret ut subiectos de pscrip·auditis·de ma·& obe·inter·

¶ An maior uel equal possit se minori uel eq̃li subicere·uide·ff·de arbi·l·nam & magistratus· Arch·ii·q·vii·nos si·xi·q·i·puenit·de maio·& obe·cum inferior·qui fi·sint legit·p uenerabilẽ & quod ibi nõ·

¶ Destructo subiecto destruit qualitas·unde si extinguat res extiguitur pignus·ff·qui·mo· pig·uel ipo·sol·l·sicut·

¶ Quis aliqñ dicitur subiectus rõne potestatꝭ patrie ul dominice & dicit quo ad quid·ut·l·i· §·de his qui sunt sui uel alie·iuri·

¶ In subiectione alicuius attendit uolũtas eius cui imediate fit subiectio·unde si una ecclesia p supiorem subicitur inferiori exigit cõsensus illius·ff·de adop l·cum nepos·&·l·cũ adoptat·

Subito Interdũ exponit·i·fortuito·ff· de acquirẽ·re·do·l·si is qui·§·ꝙ si presens·

Subornatio In iudice aliquid faciente ex officio nõ timetur subornatio·ar·eoꝝ que nõ·Inno·de testi·cũ clamor·& ideo poterit interrogare testes etiaz didicitis testificatis·quod bene nõ·

¶ Non timet subornatio in tabellione qui deponit ad corroborationẽ sui instrũ·nec in testibus qui deopnũt ad corroborationẽ sue depositiõis uel subscriptiõis·ar·l·i·C·de testa·ita nõ· bal·in·l·amplioreẽ·C·de ap·Ex quo ibi infert ꝙ ille qui nõ põt ꝓducere testes post didicita testificata & sup ipis didicitis nõia testiũ dat iudici & se absentat·põt tunc iudex in quo nõ timetur subornatio recipe dictos testes & iuramenta & dispositões & ualebit eoꝝ testimoniũ qđ dicit esse mirabile·

Subreptio An irritet ipso iure litteras·nõ·glo·de excep·cum inter priorem·de rescrip·ceterũ·et·c·ad audientiam·ii·ubi plene·& fit dria inter lrãs ad lites & ad bñeficia·melior tex·de mõdo est in·c·cum nostris·de conces·pben·& ibi nõ p modernos· adde ho·glo·xxxv·q·ix·uenia·bonus tex·i cle· i·de pben·

¶ An cõsensus ptis tollat subreptionẽ·nõ·doc· moder·de cã pos·cum olim·

¶ An sicut taciturnitas beneficii qđ quis habꝫ inducit subreptionez·de rescrip·si pponente·de pben·si motu pprio·li·vi·sic tacitũnitas qualitatꝭ bñficii·glo·ꝙ nõ·in cle·i·de pben·

¶ An taciturnitas confirmatiõis pape sup certo numero canonicoꝝ i ecclesia expsso de numero inducat subreptionẽ·nõ·doc·de consti·cũ accessissent·de rescriptꝭ·constitutus·& ibi concluditur ꝙ non·

¶ An stãte dubio utrũ factũ ex quo surgit subreptio pcesserit lrãs uel nõ allegãti subreptionẽ incubat onus ꝓbandi factuz pcessisse·dic ꝙ sic· p tex·de rescrip·cõstitutus·ad fi·Io·an·de litis contꝭ·c·i·li·vi·nõ·de rescrip·sup·

¶ Que dria sit inter subreptionẽ & obreptionẽ Inno·de rescrip·cũ dilecta·doc·de tapel·mo·ex parte·ubi uidet casus ꝙ tacitũnitas iuris cõis inducat obreptionẽ & uiciat ipo iure·

¶ Surrepti sunt·i·surripuerũt·& est antiqua gramatica·ul·i·corrupti sunt·ita nõ·i·qõe·vii· cidici·

¶ Que debeãt exp̃mi in litteris papalibus ut non dicant surrepticie siue loquamur de litterꝭ cãe principalis siue appellatiõis siue de graciof siue de reuocatoriis pmaꝝ·nõ·plene p Io·an·de offi·dele·ex litteris·

¶ Quod surreptione obtinet nõ ualet·nõ·de offi·uica·sua·in glo·ulti·đ rescrip·ad audientiã ii·xxxv·q·ix·uenamus·

¶ An pcessus uel snia pncipis seu alterius per subreptionẽ facta possit absents etiã altera pte uel psente reuocari·uide·xxxv·q·ix·aplice·de re iudi·cum olim·de offi·uica·c pe·

¶ Gratia beneficialis subrepticie obtenta est nulla ipo iur·ut i cle·i·de pben·Ex quo infert ibi do·Pe·de anca·ꝙ processus habitus super ea nihil ualet·ar·c·i·de rescrip li·vi·

Subrogatio Subrogatũ

¶ An & qñ subrogatũ in locum alicuius sapiat naturam illius·nõ·glo·& doc·in·l·si sum·§·qui iniuriaꝝ·ff·si quis cautio·glo·nõbilis in·l·certi conditio·in pn·ff·si cer·pe·Cy·in·l·i·§·iii C·de rei uxo·actio·bar·in·l·i·§·hec actio·ff·si quis tes·li·esse·

¶ Ita agitur reali p re subrogata sicut p ea in cuius locũ fit subrogatio·ut hꝭ·pen·ecclesia·i·

¶ Qñ iudex subrogat alteri q̃tum tp̃us debet habere·uide nõ·de testi·dilecto·in glo·pe·

¶ Subrogatio nõis inducit idemptitatẽ dispositionis·ut·l·filie·§·ticia·& quod ibi·nõ·ff·de condi·& demõ·

¶ An subrogati censeant eodẽ iure quo illi quibus subrogat·ff·de iudi·l·si iudex·&·l·mortuo ff·si cer·pe·l·certi·ff·de usuf·l·uetus·§·fi·uide de iurepatro·c·i·li·vi·ii·q·vi·anterioꝝ·qđ nõ· Arch·xxiiii·q·iii·illi·&·l·si euz·§·qui iniuriaꝝ ff·si quis cau·ubi nõ·in·c·ecclesia·i·in glo·ii·ut lite pen·

Subsannatio An ppter subsannationẽ debeat doctor cessare a docendo uel platus a pdicando·dic ꝙ nõ etiam ppter psecutiones·hoc nõ·glo·ii·in·c· scimus·xliiii·di·uide ibi tex·

Subscriptio Qualiter debeat fieri subscriptio cedule priuate gnaliter an specialiter·uide bar·in·l·dictus

ꝗ·idem·ff·de falſ·

¶ Quid importet & ad quid referat̃ uerbum ſubſcribere·uide in·l·talis ſcriptura·ff·de le·i·

¶ De materia ſubſcriptioñ·uide bar·in·l·diuus ꝗ·idem ſenatus·ff·de fal·& ·l·fi·C·plus ua·qd̃ agi·l·fideiuſſor·ꝗ·pater·ff·de pigno·l·gaius·ff·de píg·ac·ubi glo·& doc·Ang·in·l·ſi ſtipulatus ꝗ·griſogonus·ff·de·ꝓ·ob·doc·de fi·inſtru·c·ii·

¶ An ubicū̃q requiritur conſenſus alicuius ad actuꝫ ſit neceſſaria illius ſubſcriptio·Inno·facit regulam negatiuã ꝙ nõ eſt neceſſaria ſubſcriptio niſi exprimat̃ a iur̃·uide de bis que fi·a p̃la·c·i·& ·c·tua·Arch·idẽ·xii q·ii·ſine exceptioñ·

¶ An ſubſcribens ſe alicui actui uideat̃ conſentire·nõ·glo·& doc·de pígno·acti·l·gaius·ff·de pígno l·fideiuſſor·ꝗ·pater·nõ·de tranſac·ex litteris·de bis que fi·a p̃la·quanto·glo·& doc·de reb·ec·non alie·ſi quis p̃ſbiterorũ·adde bar·ff·ſolu·ma·l·que dotis·

¶ Jn quibus caſibus reqratur ſubſcriptio·nõ·Io·an·poſt Hoſt·de bis que fi·a p̃la·tua·ſuper ꝓ·p̃ſcriptione·uide Inno·eo·ti·c·i·

¶ Subſcribens nõ tenetur de euictione·de reb·ec·non alie·ſi quis p̃ſbiteroꝝ·

¶ Quis põt ſe ſubſcribere pro altero dũmodo faciat de illius mandato·de re iudi·cum inter·C·de teſta·l·fi·& ·l·cuꝫ antiquioribus·eo·ti·qd̃ nõ·in regula quis põt·li·vi·

¶ Subſcribens uidetur iubere·nõ·C·qd̃ cũ eo l·etiam·in glo·fi·

¶ Jn quibus differant ſubſcribere & inſcriber̃ nõ·ff·de accuſa·l·ſi cui crimen·in glo·i·& uide ibi barto·

¶ Paria ſunt quem ſe ſubſcribere uel nõ ſubſcribere quo ad actioné uel ꝓbationeꝫ·uide·ff·de conſti·p̃n·l·i·

¶ Subſcriptio qua quis ſe ſubſcribit alicui cedule approbando & confirmãdo ſupius ſcripta debet eſſe ſpecialis·ſm bar·in·l·diuus·ꝗ·item ſenatus·ff·de fal·& ſentit eo·ti·l·i·ꝗ·inter filiũ ſed ab eo uidetur diſcordaee·Ang·in·l·ſi ſtipulatus·C·griſogonus·ff·de·ꝓ·ob·& ibi uide per eum an ſtatutũ loquens in ſcribente habeat locum in ſubſcribente·

Subſequenter

De ſignificato huius dictionis nõ·de elec·in cauſis·& ibi p doc·

Subſidium

Unus iudex tenet̃ alteri auxiliuꝫ p̃ſtare·x·diſ·quoniã·xcvi·di·cum ad uerũ·de pac·c·i·in glo·fi·de fo·cõpe·romana·li·vi·in glo unde poteſt·de rapeo c·i·de offi·ordi·qm̃·in glo·fi·de maledi·c·ii·de re iudi·clemen·paſtoralis·in glo·ſup ꝓ·requiſiti·

¶ Que in ſubſidiũ cõcedunt̃ non hñt locũ cũ quis ſua culpa excludit̃ a p̃ncipali·ff·de dolo·l·i·ꝗ·penul·

Subſignatum

Subſignatũ dicit̃ ideſt ſubſcriptum·ff·de·ꝓ·ſig·l·ſubſignatũ·Item dicit̃ cõſigillatũ·ff·de teſta·l·ad teſtiũ·ꝗ·ſi qs·Iteꝫ ſubſignatũ·i·obligatũ·C·de admi·tuto·l·ii·ꝗ·defenſioné·

Subſtantia Subſtãtiuũ

¶ Omiſſio ſubſtantialium uiciat actum·ff·de tranſac·l·cum hii·ꝗ·pretor·

¶ An cum inueniunt̃ aliqua in iure que debent interuenire in actu debent intelligi ꝙ ſint de ſubſtantia uel de forma·nõ·Arch·xxiii·di·quorũdã·ar·contra·de elec·eccleſia ueſtra·ꝗ·deniq͂ & ·c·quia ꝓpter·

¶ Non omnia que ponunt̃ in·c·quia ꝓpter·de elec·ſũt ſubſtãtialia·nõ·Inno·d̃ elec·eccleſia·ii·

¶ Nõia ſubſtantiua copula in unũ reſoluũtur·in adiectiuũ·nõ·ff·de pac·l·i·ꝗ·i·in glo·conſenſus·uide in·l·cenſ·& ibi nõ·ff·de ꝓba·inſti·de fui·ur·p̃·ꝗ·pe·in glo·pactionibus·

¶ Qñ ſubſtantiuũ reſoluit̃ in adiectiuũ eſt figura·nõ·de agri·& cenſi·an ꝓica·li·xi·

¶ Que dr̃ia ſit inter ſubſtantialia & formalia uide Ang·in conſi·xxxv·

¶ Subſtantia alicuius intelligit̃ deducto ere alieno·in aut·de nup·ꝗ·ſed ſi aliquid·uide tex·in·l·i·ff·de uſuf·ubi ſubſtantia ponit̃ ꝓ ꝓprietate·uide tex·in·l·ſancimus·ꝗ·repletione·C·de inoffi·teſta·qui uult ꝙ filius de ſubſtantia habeat quartam·

¶ Quot modis ſumat̃ ſubſtantia·uide p bal·i l·ſi ex puero·ff·ſi cer·pe·

¶ Subſtantiuũ qñq͂ reſoluit̃ in adiectiuũ·ff·d̃ aqua plu·ar·in ꝓica·

¶ Subſtantiuũ adiectiuat̃ qñ duo ſubſtantiua idem ſignificantia copulant̃ in idem·ff·de offi·ꝓ conſul·l·obſuare·ꝗ·ꝓficiſci·de quo dic ut in glo·ibi in·ꝓ iudicati·

¶ Subſtantia differt ab eſſentia & ſubſiſtẽtia·s·Tho·in·p̃mo·di·xxiii·ar·i·

¶ Subſtantia dicit̃ multipliciter·idem in p̃mo di·xxv·ar·i·& i·ii·di·xxxvii·ar·i·& in tercio·di·v·ar·iii·

¶ Subſtantia q̃ fuit in p̃mis parentibus poteſt diffundi tripliciter·idẽ in·iii·di·xxx·ar·v·

¶ Jn omnibus ſubſtãtiis inuenit̃ eſſe & opatio idem in ſcd̃o·di·xxxiii·ar·v·

Subſtitutio Subſtitutus

Subſtitutõ facta filio ſi deceſſerit ſine liberis ſeu filius ex ſe legitime deſcendẽtibus non excludit̃ p ingreſſũ religionis·ita nõ·Ab·in·c·rainutius·de teſta·unde religio nõ excludit ſubſtitutũ·adde qd̃ nõ·Cy·et doc·i aut·cõtra rogati·C·ad trebel·ubi uidet̃ dici ꝯrium·

¶ Subſtitutio uulgaris tacita cõpꝛhenſa inexpreſſa pupillari expirat adueniente pubertate·caſus eſt in·l·cũ quidã·C·de neceſ·ſer·hr̃·inſti·

¶ Subſtitutio directa facta in re certa uel in pte trahit̃ ad uniuerſum·tex·eſt notabilis in·l·coheredi·ꝗ·fi·ff·de uul·& pupil·

¶ An pater pupillo furioſo ſubſtituat pupillariter uel exemplariter bar·in·l·qui habꝫ·in p̃n·ff·de tutel·

¶ Qualiter intelligatur ꝙ quis nõ poſſit eſſe heres ad hoc ut ſit locus uulgariter ſubſtituto bar·in·l·iii·ꝗ·fi·ff·de li·et poſtu·

¶ An et qñ ſubſtitutio facta in unũ caſum extendat̃ ad alium·uide in·l·gallus·ꝗ·et qd ſi tantum·ff·de libe·et poſtu·

¶ Pupillo non inſtituto nec exheredato poteſt pupillariter ſubſtitui·bar·in dicto·ꝗ·et qd ſi tantum·

¶ Quare dicaẽ uulgarꝭ ſubſtituti o quibus uerbis et quociens fiat et qui ſint eius effectus. tractat bar. in. l. i. ff. de uul. et pupil.

¶ An in caſibus in quibus hereditas tranſmittĩ heres inſtitutus excludat uulgariter ſubſtitutũ nõ. bar. in. d. l. i. ff. de uul. & pupil.

¶ Quãdo inſtitutus eſt indignus an uulgariẽ ſubſtitutus excludat filiũ. bar. in. d. l. i.

¶ An & qñ teſtm̃ poſſit incipe & uires ſumeẽ a ſubſtitutione. bar. in. d. l. i.

¶ An mutata conditione heredis de uolũtario in neceſſariũ admittaẽ uel excludatur ſubſtitutus. uide bar. in pãlle. l. i.

¶ An pupillariter ſubſtitutus ſi decedat pupillus uiuo teſtatoꝛ admittiẽ poſtea ex tacita uulgari. uide bar. in. d. l. i.

¶ An pupillariter ſubſtitutus poſtumo qui poſtea non eſt natus admittatur ex tacita uulgari bar. in. d. l. i.

¶ An expreſſa uulgaris contineat in ſe tacitaꝫ pupillarem quando mater eſt in medio. bar. in d. l. i. tex. & ibi nõ. in. l. ii. C. de inſti. & ſubſti. ſub condi. fac.

¶ An uulgaris cõcepta in unũ caſum contineat tacitam pupillarẽ. bar. in. d. l. i.

¶ An uulgaris facta filio furioſo cõtineat exemplarem. bar. in. d. l. i.

¶ An ad effectuꝫ pupillaris ſubſtitutiõis ſit neceſſe ꝙ filius adeat hereditatem paternaꝫ. uide bar. in. l. ii. ff. de uul. & pup.

¶ An pupillarꝭ tacita cõphenſa in expſſa uulgari extendaẽ ad bona impuberis. bar. in pãlle. l. i. ff. de uul. & pup.

¶ An uulgaris tacita incluſa ĩpupillari expſſa hꝫ locũ qñ mater eſt in medio. bar. in pãlle. l. i.

¶ An p̃legata ueniant in ſubſtitutione uulgari bar. in. d. l. i.

¶ An per aditionem unius ex cohEredibus expiret ſubſtitutio uulgaris quo ad omnes. bar. in dicta. l. i.

¶ An exiſtentia ſui heredis impediat ſubſtitutionẽ uulgarem. bar. in. d. l. i.

¶ An emancipatio ſupeniens ſicut uiciat pupillarem expſſam ita uiciet etiam tacitã uulgareꝫ in ea contentã. uide bar. in pãlle. l. i.

¶ An expirante uulgari expſſa p aditionem hereditatis expiret etiã tacita pupillaris q̃ i ea continebaẽ. bar. ubi. s.

¶ An pupillaris ſubſtitutio conſerueẽ. p autꝭ. ex cauſa. uide bar. in. l. ii. ff. de uul. & pup.

¶ An filio poſſit ſubſtitui p fideicõmiſſum in legitima. bar. in pãlle. l. ii.

¶ Quo iuꝛ ſit inducta ſubſtitutio pupillarꝭ. uidẽ in. d. l. ii. ubi etiã uide p eundẽ bar. quid ſit ſubſtitutio pupillaris. & qualiter diffiniaẽ.

¶ An ſubſtitutio pupillaris facta extraneo trahatur ad fideicõmiſſum. bar. in. d. l. ii.

¶ An impuberi emancipato poſſit hodie pupillariter ſubſtitui. bar. ubi. s.

¶ Quo tempore ſit neceſſe filiũ eſſe in ptãte ut poſſit hr̃e locum ſubſtitutio pupillaris. uide bar. in. d. l. ii.

¶ An militi exiſtenti in ptãte poſſit fieri ſubſtitutio pupillaris. uide bar. ubi. s.

¶ An ſubſtitutio pupillaris trahatur ad fideicõmiſſariaꝫ & an ualeat ſubſtitutio pupillaris fcã filio p̃terito ualeat ſi teſtm̃ fuit p filium approbatuꝫ. & an filio exheredato mala mente poſſit fieri ſubſtitutio pupillaris. uide de hiis omnibꝰ plene p bar. in pãlle. l. ii. ff. de uul. & pup.

¶ An illa uerba ſi filius heres erit & in pupillari etate deceſſerit zc̃. limitent ſubſtiutionem pupillarẽ. ita ꝙ filio abſtinẽte ceſſet ſubſtitutio uide bar. in pãlle. l. ii.

¶ Quas pſonas excludit tacita pupillaris & de cõiecturis p quas põt pbari ꝙ teſtatoris noluit matrem excludi p tacitaꝫ pupillarem. uide bar. in pãlle. l. ii.

¶ Quid ſit ſubſtitutio cõpendioſa & quare ſic dicatur & an ſit ſpẽs ſubſtitutionis p ſe uel adiectio alterius ſubſtitutõis. nõ. bar. in. l. cẽturio ff. de uul. & pup.

¶ Quis ſit effectus ſubſtitutionis compendioſe tam in milite q̃ in pagano ſiue fiat p uerba mere directa ſiue obliqua ſiue mere cõia et que ſunt illa. uide bar. in pãlle. l. centurio. alii plene examinãt in. l. p̃cibus. C. d impu. et aliis ſubſti. canoniſte in. c. ſi pater. de teſta. li. vi.

¶ An ſubſtitutio cõpendioſa facta p. ꝯ. cõe cõtineat uulgarẽ. bar. in. d. l. centurio.

¶ Quid ſi cõpendioſa fiat in certa re uel quãtitate uel in certa quota. uide ibi bar.

¶ Quando ſubſtitutio poteſt ualere iure directo & per fideicõmiſſum in poteſtate eſt ſubſtituti quo iure capiat hereditatem. uide bar. in l. centurio.

¶ Quid importent illa uerba ſubſtituo filio meo uulgariter pupillariter & p fideicõmiſſuꝫ uide oĩno bar. in pãlle. l. cẽturio. idem bar. in. l. recuſare. ꝗ. ticius. ff. ad trebel.

¶ Quid ſi teſtator dixit inſtituo & ſubſtituo uide bar. in. d. l. centurio. & in. l. recuſare. ꝗ. ticius. ff. ad trebel.

¶ Quid ſi dixit ꝙ bona ſua ueniant ad aliqd iuꝛ ſubſtitutõis & fideicõmiſſi. uide per bar. in pãlle. l. centurio.

¶ An ſubſtitutio fideicõmiſſaria facta pluribꝰ ſimpliciter uideaẽ facta cuilibet ſingulariẽ. uidẽ bar. in. l. ff. de uul. & pup.

¶ Materiã ſubſtitutõis exemplarie uide per bar. in. l. ex facto. ff. de uul. & pup. doc. in. l. humanitatis. C. de ipu. & aľ ſubſti.

¶ Materiã ſubſtitutõis reciproce uide p bar. i l. lucius. ff. de uul. & pup.

¶ An ſubſtitutio pupillaris facta i teſtõ poſſit reuocari in codicilľ. uide bar. in. l. i. ff. de teſta. mili. bar. Ang. & do. meus Raf. cu. in. l. milites codicilľ. i p̃n. ff. de teſta. mili. bal. in. l. inſtitutio talis. ff. de condi. inſti. & l. hac conſultiſſima. ꝗ. ex impfecto. C. de teſta.

¶ An ſubſtitutio compendioſa facta pupillis ſuccedat in locum pupillaris ſi pupillus ſubſtitutus predecedat. uide bar. in. l. quam diu. ff. de acqui. here.

¶ Quando ſubſtitutio pupillaris trahitur ad fideicõmiſſariam quis in dubio cenſeaẽ grauatꝰ an ſuccedens teſtatori ab inteſtato uel ſuccedẽs pupillo. bar. in. l. i. ff. de iuꝛ codi.

¶ Subſtitutio facta pluribus inſtitutis ſi heredes non erunt an uno decedente uel pluribu

substitutus admittatur·nõ·in·l·quamuis·C·de impube·& al'·substi·bar·in·l·heredes mei·§·cũ ita·ff·ad trebel·

¶ Substitutus qui uenit ex expssa uolũtate defuncti pfertur coheredi qui uenit ex tacita per ius accrescẽdi·ut·l·si ticio & meuio·§·iulianus·ff·de lega·ii·ad hoc allega·auq·hoc amplius·C·de fideig·&·l·ii·§·si duo·ff·de bo·pos·sm tabu· pfertur tamen aliqñ coheres ut in casu·l·quidã testõ pculo·ff·de uul·& pup·

¶ Substitutio facta filio sicut intelligit tacite si sine liberis decesserit·ut·l·cum acutissimi·C·de fideig·&·l·generaliter·C·de insti·& substi·sub condi·fac·&·l·cum auus·ff·de condi·& demon·Ita etiaȝ intelligit si decesserit sine fratre secum instituto·tex·est in·l·cum quidam·C·de impu·& al'·substi·& in·l·qui duos·ff·de uulg·& pupil·

¶ Si substitutio fiat hoc modo instituo duos filios meos impuberes & unũ aliuȝ filium meũ fratrem predictoꝝ puberem & si ambo mortui fuerint in pupillari etate substituo alium puberem an mortuo uno impubere admittat pubes & ad eius successionẽ tantum uel una cum alio fratre impubere uel impubes tantũ·doc·in·l·cũ quidam·C·de impu·et al'·substi·tenent q ambo simul admittent·

¶ An substitutio uulgaris tacita expiret per empta pupillari·bonus tex·& ibi Dy·in·l·q si filius·ff·de capti·bal·in·l·pcibus·C·de impu·& al'·substi·

¶ An substitutio simpliciter facta intelligitur uulgaris uel pupillaris nõ·doc·moder·in·d·l·pcibus·uide bar·in·l·iam hoc iure·ff·de uul·& pu·glo·in·l·uerbis ciuilibus·eo·ti·iuncta·l·fi·ff·de here·insti·

¶ Substitutio facta filio impuberi licet contineat hec uerba sit mihi heres talis ꝫc·uel bona mea deueniãt ad talem ꝫc·nihilominus est pupillaris·& talia uerba hñtur p nõ adiectis·bar·in·l·i·ff·de uul·& pu·&·l·si ita·§·qui filio·ff·d bo·pos·sm tabu·

¶ Si substitutio fiat hoc modo·si filius meus nõ habuerit liberos ticiũ illi substituo institut⁹ suscipit liberos qui tñ moriunt·an substitutus admittat·bar·in·l·anpen·C·de insti·& substi·sub condi·fac·Ange·in·l·in substitutione·ff·de de uul·& pu·bonus tex·in·l·fi·§·i·C·de indic·uidu·tol·

¶ An substitutio uulgaris facta in unũ casum comphendat alium·bar·q sic·in·l·i·ff·de uul·& pup·qd limito nisi substitutio fieret ex necessitate quia tunc casus impotentie non comphendit casum uoluntatis·ut·l·gallus·§·& qd si tñ·ff·de libe·& postu·Item nisi substitutio fieret in unũ casum tñ in penam·ut·l·pater seuerinã·ff·de condi·& demõ·Item nisi fiat cum enumeratione tempoꝝ·ff·de uul·& pupil·l·si mater·
Aduerte tamen quia sententia bar·uidetur dubia·per nõ·in·l·si cum dotem·in prin·ff·solu·ma·in·c·susceptoȝ·de rescrip·li·vi·in·c·scisci tatus·in fi·eo·ti·in·c·prudentiam·§·addicimus·d offi·dele·Iteȝ aduerte quia in·l·pater seuerinã fuit simpliciter facta substitutio si nõ nupserit nõ expsso casu uoluntatis uel impotentie & al'

dixi in publica disputatione ibi esse casum singularem q i legatis & fideicõmissis substitutio uulgaris ñ hȝ duo capita contra·l·cũ pponas·C·de here·insti·

¶ Quid si institutus qui repudiauit admittit postea per beneficium restitutionis·an excludatur substitutus·bar·q non·in·l·i·ff·de uul·& pupil·

¶ An admittat substitutus si institutus adiuit & aduersus aditionẽ est restitutus·bar·q sic·i·l·qui se patris·C·unde libe·& in·l·i·ff·de uul·et pu·ꝓ·item dubitat·

¶ An heres instituti morientis deliberandi pfetatur substituto uulgari·bar·in·l·i·ff·de uul·& pup·bal·in·l·cum proponas·C·de here·insti·ubi p do·meũ Raf·ful·bar·in·l·cum antiquioribus·C·de iur deli·casus est in·l·i·§·cum autem functo·§·hereditatẽ·C·de cadu·tol·Ang·cõtra in·l·iam dubitari·&·l·si pater·ff·de here·insti·et in·d·l·cum pponas·

¶ An instituto monacho et dato sibi substituto uulgari monasterium excludat substitutum bar·q sic·in·l·i·ff·de uul·et pu bal·in·d·l·cum pponas·et·l·i·C·qui admit·ad bo·pos·

¶ Substituto uno uulgariter et alio p fideicõmissum quis eoꝝ pferatur·uide nõ·p bar·in·l i·ff·de uul·et pu·

¶ An instituto indigno fiscus excludat substitutũ uulgarẽ·bar·q sic·in·l·i·ff·de uul·et pu·

¶ An expiret substitutio facta uentri si ptus postea non nascitur·bar·in·l·i·ff·de uul·et pup·facit quod nõ·in·l·finali·C·de insti·et substiq·sub condi·fac·

¶ An ualeat substitutio pupillaris facta extraneo·bar·tenet q ualet·ut uulgaris·uide eum in l·ii·ff·de uul·et pu·

¶ An ualeat substitutio facta filio naturali qui post mortẽ patris fuit legitimatus·bar·dicit q sic·in·l·ii·ff·de uul·et pup·

¶ An per ingressum religionis expiret substitutio pupillaris·bar·in·l·in pupillari·ff·de uul·et pupil·

¶ An pater existens in monasterio possit filio pupillarit substituere·bal·q nõ·in auq·ingressi·C·de sa·san·ec·

¶ An statutũ possit disponere q paganus possit post pupillarẽ etate directo substituet sicut miles·bar·q sic·in·l·centurio·ff·de uul·et pup·in·ii·q·principali·

¶ An per susceptionem liberoꝝ expiret substitutio principalis·bar q sit·in·l·in pupillari·ff·d uul·et pupil·bal·in·l·humanitati·C·de impu·et al'·substi·

¶ An ista·ꝓ·sine liberis habeãt mutare naturã substitutiõis·bar·in·d·l·centurio·bal·in palle·l·humanitatis·al' pcibus·

¶ An ualeat talis substitutio quandocũq filius meus decesserit lego omnia bona mea ticio bar·in dicta·l·centurio·bal·tenet contra·bar·in l·fi·C·famil·herc·faciunt nõ·in·l·si quis suũ·§·fi·ff·de le·ii·

¶ An ualeat talis substitutio quãdocũq filius meus decesserit bõa mea distribuant inter pauperes xpi p meos fideicõmissarios·bar·in·l·centurio·bal·in·l·pcibus·et in·l·si qs ad declinãda

¶ ·de epi·et cleri·bar·in·q·p eum disputata que incipit filium adultum·

¶ An ualeat ista substitutio si filius meus decesserit in pupillari etate uel postea qñcunq; talem substituo·bar·in·d·l·cẽturio·& bal·in·l·ex tribus·C·de inoffi·testa·

¶ An substitutio compendiosa facta a pagano p·cõe sit omni tempore fideicõmissaria·bar·in·l·centurio·bal·in·l·pcibus·& d·l·ex tribus·& in·l·eam quam·C·de fideig·uide nõ·d testa·rainucius·&·c·rainaldus·

¶ An ista sit substitutio pupillaris filio meo pupillo qñcunq; decesserit talem substituo·bar·in·l·centurio·bal·in·l·pcibus·uide oĩno Io·an·i·c·si pater·de testa·li·vi·

¶ An ualeat hec substitutio si filius meus decesserit sine filiis & filii eo; sine filiis bõa mea ueniant in talem·bar·in·l·centurio·bal·in·l·pcibus·in ulti·colũ·melius in·l·ab eo·C·de fideig·& ·l·coheredi·§·cum filie·ff·de uul·& pup·bar·in·l·si sic·§·i·ff·de le·iii·

¶ Si substitutio pupillar; fiat diuerso tempoř a testamento paterno s̃m casum·l·si quis eum·§·i·ff·de uul·& pupil·substitutio pupillaris expressa non continet in se tacitum uulgarem·ratio quia i uulgari tractatur de hereditate testatoris ideo si contineretur in expressa pupillari facta ex interuallo tolleret testamentum patern(?)uz·ita dñs meus Raf·cuma·in dicta·l·si quis eum·§·fi·

¶ An substitutus sit uocãdus ad iudiciũ q; agiť cum instituto·bar·in·l·in diem·ff·de aq̃ plu·ar·faciunt nõ·in·l·sepe·ff·de re iudi·

¶ Si testator instituit pupillum filium suum cui ticiu; substituit deinde ticio substituit sempronium moritur ticius uiuo pupillo deinde pupillus in pupillari etate·an sempro·admittatur·bar·in·l·q̃ diu·ff·de acq·here·

¶ Qualiter intelligitur hec substitutio si filia mea decesserit anteq̃ nubat talẽ substituo·uide bar·in·l·qui habebat·ff·de uul·& pu·

¶ Substitutio facta duobus in gradu disparib⁹ sumitur equaliter non ordine successiuo·tex·d testa·rainucius·glo·in·l·gallus·§·quidã recte·ff·de libe·& postu·

¶ Substitutio facta uentri si nascetur masculus·habet locum etiam si fiat abortus·tex·est iuncta glo·in·l·penul·ff·de uen·inspi·bar·tenet hoc in·l·i·ff·de uul·& pupil·in·ii·charta·p·itez quero·bñ facit·l·uxoris·C·de postu·here·insti·

¶ De materia substitutõis uulgaris plene per bar·in·l·i·ff·de uul·& pup·bal·& alii·in·l·post aditam·C·de ipu·& al·substi·de pupillari·bar·plene in·l·ii·ff·de uul·& pu·bal·& doc·in·l·pcibus·C·de impu·& al·substi·bar·in·l·ex facto·ff·de uul·& pu·bal·in·l·hũanitatis·C·de ipu·& al·substi·de compẽdiosa·bar·in·l·centurio·bal·in·l·precibus·de breuiloqua·seu reciproca·bar·in·l·lucius·ff·de uul·& pupil·bal·in·l·precibus·de his omnibus adde glo·& docto·in·l·rainucius·&·c·rainaldus·de testa·&·c·si pater·eodẽ titulo li·vi·

¶ Substitutus interdu; poniť p collaterali·ut ff·de le·ii·l·ab omnibus·§·inquit·

¶ An sicut institutio non põt poni in arbitrio alterius·ff·de here·insti·l·illa institutio·cu; si·sit idem in substitutione·& uidetur q; sic·quia substitutio est conditionalis institutio·ff·ad·l·fal·l·in ratione·§·quod uulgo·argu·cõtra·ff·de le·ii·l·cum pater·§·hereditatem·& ibi uide·

¶ Que substitutio potest fieri in codicill·nõ·insti·de mili·testa·in pn·in glo·i·

¶ An & quãdo pupillaris ualet nel non ubi nõ ualet testamentu; patris·nõ·insti·de pu·substi·in glo·non ualeat·uide Cy·C·de libe·prete·uel extrahen·aut·ex causa·uide·ff·de uul·& pup·l·in pupillari·bar·in·l·ii·ff·de uulg·& pupil·in ii·questione·

¶ An substitutio facta uentri nascituro dicať uulgaris pupillaris uel cõpendiosa·uide Ang·i consi·suo·xxxix·

¶ Substitutio uulgaris tacita comprehensa in expressa pupillari pupillo mortuo in uita testantis non ualet quia regat confirmatione; per aditionem hereditatis·s̃m Ange·in dicto consilio suo·xxix·

¶ Quando substituunť aliqui & eorũ filii & heredes primo intelligiť ordine successiuo s̃m bar·in·l·gallus·§·qdã recte·ff·d libe·& postu·sed an requiratur q; sint filii & heredes uel sufficiat alterũ tantũ·uide bar·in·d·l·gallus·§·etiã·& eundem in·l·si is qui ducenta·§·utrum·ff·de reb·dub·

¶ Qualiter pupillaris substitutio deficiat·nõ·insti·de pup·substi·§·qua rõne·in glo adoleuit ff·de uul·& pu·l·in pupillari·& ibi bar·

¶ An pupillaris expiret patre capto et apud hostes mortuo uel econtra uel ambobus·nõ·ff·de cap·et postli·reuer·l·patre instituto·i glo·

¶ Substitutio fideicõmissaria qñ uideať fieri·nõ·insti·de pu·substi·§·fi·in glo·extraneo·

¶ Si dicatur si filii mei decesserint i pupillari etate uel al quandocũq; uolo q; bona mea uendãtur per meos fideicõmissarios et dentur pauperibus an sit substitutio directa uel fideicommissaria·nõ·bar·in·l·fundi trebatiani·in fi·ff·d usufr·lega·

¶ An reciproca substitutio 9tineat uulgare; et pupillare; exp̃ssas uel tacitas·uide bar·in·l·iam hoc iure·§·fi·ff·de uul·et pu·bal·in·l·pcibus·

¶ Si substitutio fiat duobus an uno decedẽte admittitur substitutus uel utroq;·nota·Cy·C·de impu·et al·substi·in·l·penulti·bar·in·l·heredes mei·§·cum ita·ff·ad trebel·et in preallegata·l·penultima·

¶ An possit fieri substitutio inequal·nõ·C·de testa·mili·l·in testõ·et ibi Cy·

¶ An uulgaris expressa que continet in se tacitã pupillarẽ trahatur ad bona pupilli·nõ·bar·ff·de uul·et pu·l·ii·§·sed et si quis·

¶ An uulgaris habeat locũ ubi institutus transmisit·uide bar·ff·de lega·prestan·l·uulgaris·§·non omnia·

¶ Uerbu; substituo p̃latum sine adiectione intelligiť de uulgari·ita nõ·bal·in·l·gallus·§·quidam recte·ff·de libe·et postu·

¶ An substitutio directa trahať ad fideicõmissariã uel econtra·et an una directa ad alia;·nõ·ff·de uul·et pup·l·uerbis·in glo·fi·et ibi bar·et picmus in·l·centurio·eo·ti·

¶ Plures questiones circa materiam substitutionū ponit Io.an. in addi. Specu. ti. de testa. §.i. in fine.

¶ An substitutus uulgariter herede absente p in integram restitutionem ipse uel legatarius admittatur ad hereditatē. nō. ff. de mino. l. & si fine. §. sed qd pap. in glo. substitute.

¶ An substitutus uel filii heredis admittantur ad fideicōmissum ubi heres rogatus est restituere. nō. C. de fideig. l. cum acutissimi. i glo. ii. iii. & iiii. & ibi Cy. in certo eo quod nō. C. d insti. & substi. sub condi. fac. l. gñaliter. §. fi.

¶ An filius incapax excludat substitutum. nō. bar. C. qñ & qui. quar. pars. de. l. i. li. x.

¶ An quilibet possit dare substitutū in suscēdo nō. C. de decurio. l. nullus qui nexu. li. x. & l. i. in glo. p substitutū. & ibi bar. C. de pnci. agen. i rebus. li. xii. in aut de sanc. epis. §. qd autem. in glo. i. colla. ix.

¶ An qui est impeditus per se facere teneatur dare substitutum. nō. bar. ff. d uart. & extraor. cogni. l. i. §. diuus.

¶ Substitutus utit iure eius in cuius locū substituit. nō. C. de iudi. l. aptissimi. in glo. fi.

¶ Omnis substitutio est institutio sed non cōuertitur. nō. glo. in. l. gallus. in pn. ff. de liber. & postu. & l. si ex pluribus. ff. de suis & egit. & l. in ratione. §. quod uulgo. & §. si filio. ff. ad legem falci.

¶ Succedentes ab intestato uident adinuicem substituti. ff. de le. ii. l. ticia. §. iulianus.

¶ Substituens ultimi morienti uidet eos inuicem substituisse. ff. de le. ii. l. ticia. §. seia.

¶ An uerbum ptinere positum in substitutiōe sit directū uel obliquū. uid Cy. & bar. in. l. i. C. de pac. inter emp. & uen.

¶ Substitutio directa & obliqua possunt concurrere & est in optione substituti quā uelit acceptare. ut. ff. de ma. testa. l. si quis seruo.

¶ Substitutio pupillaris expirat adoptione. ff. de adop. l. nec enim. §. i.

¶ Si malicia suppleat etatem in pupillo non propterea extinguitur pupillar. bal. in. d. l. nec enim. ad fi.

¶ An res subiecte substitutōi pupillari possint alienari. bal. tenet q non. in aut. res que. C. cōia de le. allegat pro casu. l. i. §. sed non nullos. ff. de tu. & ratio. distra. ita dicit in prealle. l. nec enī ubi uide.

¶ Sicut pater potest substituere filio pupillariter in pupillari etate ita sibi i illa etate potest codicillari grauando heredes pupilli per fideicommissum si decesserit in pupillari etate. ut. l. qd fideicōmissū. ff. de le. i. bal. in. l. si arrogator. ff. de adop.

¶ Si substituit filio si decesserit sine filiis bōa ueniant in talem. an ualeat fideicōmissum. bar. in. l. si fuerit. & l. se. ff. de leg. iii. & l. codicillis. ff. de usufr. lega.

¶ Substitutio simpliciter intelligitur de directa. ut. l. insulam. ff. de lega. iii. ff. de lega. ii. l. uxorem. §. seia.

¶ Qualitas in institutōe uidet adiecta in substitutione uel repetita. ut. l. fundū instructū. ff. de fun. instruc. & qd ibi nō.

¶ An in relictis ad pias causas possit maiori directo substitui. uide bar. i. l. i. C. de sa. san. ec.

¶ Substitutio fideicōmissaria appellat pcaria. ut. C. de pac. l. cum pponas.

¶ Si ascendens puta auus maternus rogat heredem institutum restituere filie sue & nepoti ex filia hereditatem uidetur illos uocasse simul non ordine successiuo. & ideo filius cum matre pariter admittetur ad fideicōmissum. de testa. rainucius. licet bar. in. l. gallus. §. quidam recte uideatur dicere contrariū & non bene. ubi omnino uide bal.

¶ Illa uulgaris regula qua cauetur q si substitutio fideicommissaria est facta duobus heredibus simpliciter habet locum in uno quoq eorū de perse. ut. l. lucius. §. gaio. ff. ad trebel. & l. fi. §. fi. ff. de lega. ii. nō. bar. in. l. heredes mei. §. cū ita. ff. ad trebel. debet limitari. nisi testator fuerit usus hoc signo uniuersali. omnia bona. quia tunc oportet q conditio uerificetur in utroq herede ut uocetur substitutus. argu. l. quidam testamento. ff. de uul. & pupil. ubi hoc expresse tenet bar. quod uidetur expresse contra tex. in d. l. heredes mei. §. cum ita. ubi testator dixit uolo omnē hereditatez meā puenire zc. de quo uide ibi bar.

¶ Pater non potest substituere filie in dotem quam non fuit stipulatus sibi reddi & hoc p fideicōmissum. sed uulgariter sic. Io. an. in addi. Spe. ti. de instru. edic. §. cōpendiose. ꝯ. sen sup. al's. sed si quid. in fi.

¶ Substitutio facta filio impuberi p hec ꝯba. quandocunq decesserit talem substituo omni tempore est fideicommissaria quia est unica & fideicōmissa potest fieri omni tempore & ꝯbū qñcunq uniformiter distribuit. fm bal. in. l. ex tribus. C. de inoffi. testa.

¶ Quesitum ex substitutione pupillari non uenit in fideicommisso si substitutus spōte adit al's secus. l. ita tñ. §. qui suspectus. & ibi bar. ff. ad trebel. uide bal. in. d. l. ex tribus.

¶ An substitutus dicatur gerere uices substituentis mortui dicendo ego talis substitutus a bone mēoire brixieñ. epo. Fre. consi. suo. cclvii.

Subtilitas An & quando sit uel non sit approbanda. nō. de trāslati. pla. inter. de fer. capellanus. de iudi. cilecti. de frigi. fraternitatis. glo. in clemen. dispensiosam. de iudi. de resti. spo. litteras. xii q v. obitū & ibi Arch. xxiiii. q. iii. cum sancti. C. ut actio. ab here. et contra here. l. i. ff. de uerbo. obli. l. si seruū. §. sequitur. adde docto. de dolo et cōtu. c. i. ubi de hoc.

¶ Subtilitates a iudicibus nō sunt admittende ft. qui. mo. pig. uel ipo. sol. in. l. si tibi. §. si creditori. & ibi de hoc.

Suburbia Que dicātur nō. de. ꝯbo. signi. cum in partibus. ubi uide an suburbia includantur in loco interdcō. dic ut ibi.

Succenseo Exponitur. i. irascor. ut habetur. xiii. q. ii. c. i. ubi gl.

Successio **Successor** Nullus potest succedere epo ipso uiuente. ut. vii. qōe. i. factus

est cornelius.

¶ An illegitimi succedant matri. uide docto. qui fil. sint legit. referente. et de resti. in integ. constitutus.

¶ Nec episcopus nec alii sacerdotes possunt sibi instituere successores in beneficiis uel ecclesiis. viii. q. i. episcopo non liceat. et. c. plerique. sacerdotes.

¶ Quesita ex successione hereditaria pōt epūs uel alius p̄latus relinquere et in his testari. xii. q. iii. fixum.

¶ An successor teneat de facto predecessoris. uide Inno. in. c. cum scđm. de p̄ben.

¶ Successor tenet soluere debita predecessoris occasione ecclesie contracta et in eius utilitatē cōuersa. tex. et ibi nō. de solutio. c. i.

¶ Successor in prelatura non tenetur seruare consuetudinem sui īmediati predecessoris. sed illam tm̄ quā repit tempore sui ingressus. bal. in aut. quibuscūque. C. de sa. san. ec.

¶ An successor possit impugnare facta p̄decessoris. bal. in. i. consti. ff. top.

¶ Successor eius qui electionē impugnat non potest uigore instātie in eum translate īpugnationē finire nisi succedat ī onere & bonore. nō. de elec. q sicut. in glo. p bono pacis.

¶ Successor prebendarū non tenetur stare colono quia non uidetur quis locare prebendam nisi pro tempore suo. Inno. in. c. ad abolendam. ne p̄la. ui. suas.

¶ Ad quem ptineāt bona interfecti ab eo qui erat successurus ab intestato. bar. in. l. cū ratio. §. finali. ff. de bo. damna. & in. l. i. C. si quis ali. testa. p̄hi.

¶ An & quando obligatio personalis transeat in singularem successorem. bar. in. l. si tercius. §. si prius. ff. de aqua plu. arcen. ubi etiam uide an & quando ius excipiendi transeat in singularem successorem.

¶ An actio personalis que competit contra p̄latum detur contra eius successorē. bar. in. l. i. ff. de p̄ua. delic.

¶ Si ex forma statuti nobilis non pōt recipere cessionem a populari nec contra popularem an succedendo sibi possit agere. uide bar. in. l. i. ff. de fals.

¶ An qs possit ab intestato succedere ei cuius filium occidit. bar. in. l. codicillis. §. matrem. ff. de lega. i.

¶ An cōpromissum uel cōmissio facta in aliquē sub nōie dignitatis transeat ad successorē. uide bar. in. l. qui liberis. §. hec ꝯba. ff. de uul. & pu. plene per glo. & docto. in. c. quoniam abbas. de offi. delega.

¶ An si filii naturales possunt succedere ab intestato ex forma statuti faciant deficere conditionē si decesserit sine liberis. ff. ad trebel. l. heredibus. §. ticius.

¶ An successor teneat stare colono. bar. in. l. si filio. §. si uir. ff. so. ma. & l. qui fundū. ff. loca. & l. emptorē. C. loca. & ibi. salice. doc. i. c. querelā ne p̄la. ui. suas. glo. i. cle. i. de reb. ec. nō ali. adde glo. in. ꝯ. prebendam. & uide glo. ii. in. c. ulti. ne prela. ui. suas. que concludunt q nō sine licentia epi. sine utilitate ecclesie. & si nōie ꝓprio & nō ecclesie. licet bar. dixerit contra. in. d. glo. in. ꝯ. p̄bendam. xii. q. ii. alienationes. Io. an. đ elec. uenerabilem. sup. ꝯ. iuramentū.

¶ An successor in dignitate debeat hr̄e bona mobilia predecessoris. glo. q sic. xii. q. ii. ħ huius placiti.

¶ An & qn̄ successio habeat uīm solutōis. bar. in. l. si socer. ff. so. ma. & l. si is qui ꝓ emptor. ff. đ usuca. ꝯ. quero q̄ sit cā inducenđ fictiō.

¶ An sit idem succedere in omne ius defuncti & in uniuersum ius. glo. in. l. heres in omne. ff. de acqui. here.

¶ An successor in dignitate obligetur ex contractu p̄decessoris. Cy. in. l. digna uox. C. de legi. & ibi bal. & Albri. bal. x. coll. q. succe. tene. c. i.

¶ An successor possit reuocare pensionem concessam per p̄decessorem bene merito. dic ut nō. Laud. in clemen. i. de reb. eccl. non alie. ubi dn̄s Car. q. xix.

¶ An sicut successor in dignitate ecclesiastica tenetur soluere debita p̄decessoris s̄m formā. c. i. de solu. sic successor in dignitate seculari. nō. Iaco. de beluiso in aut. ut nulli iudi. colla. ix. Io. an. in. c. uenerabilem. de elec.

¶ An mortuo canonico is qui postea adipiscit̄ illum canonicatū dicatur eius successor. glo. i. c. q sicut. đ elec. in. ꝯ. consentire. doc. in. c. qm̄ abbas. de offi. dele. & c. cum omēs. de consti.

¶ An & quibus casibus id quod non possum p me possum p alium meū successorē in dignitate nō. in. c. qm̄ abbas. de offi. dele. plene per Inno. Host. & doc. eo. ti. c. si. §. ceterū.

¶ An & qn̄ uicium p̄decessoris transeat in successorem. nō. in. l. an uicium. ff. de diuer. & tēp. p̄scrip. l. cum heres. eo. ti. doc. in. c. ex trāsmissa de fil. p̄sbi.

¶ An successor p̄lati possit reuocare possessiōes datas laico p p̄decessorem suū ob fulciū impensum ecclesie. uide Lau. in cle. i. de reb. ec. nō ali. in. ꝯ. possessiones.

¶ An mala fides p̄decessoris defuncti noceat successori. glo. in. ꝯ. leuioris. ii. q. i. in p̄mis. tex. in. l. ii. C. de peti. here. adde qđ dixi. s. sub dictione mala fides.

¶ An successor in dignitate censeatur uniuersalis uel singularis. uidem glo. ii. q. i. in primis. in ꝯbo leuioris. idem glo. xvi. q. iii. si sacerdotes. Contrariū nō. glo. de imu. ec. aduersus. Inno. de ordi. cogni. c. ii. faciunt nō. per eum de rescrip. eam te. do. de rota coclusi. cexxiiii. plene doc. in dicto. c. cura.

¶ An quando excōmunicatio lata contra p̄decessorem in officio uel dignitate liget successorē. nō. plene de imu. ec. aduersus. ubi gl. & doc. & xxiii. q. iii. si habes. ubi uidetur ꝓbari q nō & speciale est in casu. d. c. aduersus.

¶ An p̄ceptum uel mandatum factum predecessori & per eum nō executum debeat exequi per successorem. nō. glo. xviii. q. ii. dudum. ubi uidetur distingui an sit factum nōie proprio uel cōmuni. bene facit de offic. dele. qm̄ abbas. de rescrip. si graciose. dixi in. c. eam te. de rescrip. per glo. in. c. statutum. in p̄m. sup. ꝯ. canonicis. de rescrip. li. vi.

¶ An successor teneat soluer decimas n̄ solutas

p predecessorem. Fre. consi. suo. lxxiiii.

¶ Facta pdecessor sunt approbanda p successures. ut ex cladest. despon. cum inhibitiu. de iuracalum. c. i. glo. xi. q. iii. qui iubente. & c. seq. ubi no. q excoicatus per pdecessorez potest absolui p successorez. facit quod no. xxxv. q. ix. q quis comisit.

¶ In beneficialibus respectu tituli nulla datur successio. quia titulus pdecessoris totaliter extinguitur p eius morte. Laud. in extraua. sedes in. ℞. uacantiu.

¶ Frater minor no succedit patri ab intestatu cu alus fratribus. bar. in. l. fi. C. qn & qui. quar. pars debe. li. x.

¶ Quis succedat alicui ab itestato. uide insti. de here. ab intes. adde in sum. pisa. sub dictione successio. §. i. & §. le.

¶ Successor in dignitate succedit i instantia p pdecessore noie ecclesie inchoata. tex. de seqst. pos. & fruc. c. i. ut hi. pen. c. fi.

¶ Successor intelligitur non tm qui i uniuersa bona succedit sed etiam qui iure. ff. de dam. infec. l. fluminu. §. addicitur. ff. de iureiuran. l. ait ptor. & l. terciam. ff. quo. le. l. i. §. illud. qnq tn successor intelligit is qui in uniuersum ius succedit. ut. ff. de eden. l. queda. §. his autem. ff. ad trebel. l. i. §. si heres. uide Inno. de iudi. quia. v. Dy. in regula. qui rursus. li. vi.

¶ Res que succedit loco alterius eandem naturam sequi debet. no. Io. an. de uoto. magne. ℞. cum igit. & ibi uide remiss. de iu. pa. c. i. li. vi.

¶ An per illa urrba ad quem ea res ptinet solum uniuersalis successor intelligatur. uide. ff. de edili. edic. l. sciendu. §. deinde. ff. de. ℞. sig. l. sciendum. §. fi.

¶ De facili unus creditor succedit loco alterius creditoris. ff. de exercito. l. i. §. sed li ab uno ff. ad macedu. l. sed iulianus. §. fi.

¶ Qui i locu alterius succedit eode iure utit. ff. de iuriu. l. duobus. §. i. ff. de iudi. l. pponebat. In regula qui in ius. li. vi. et ibi Dy.

¶ An uicia realia uel psonalia transeant ad successores. uid. C. de acq. pos. l. uicia. et. ff. p here. l. ii. ff. de acqui pos. l. pomponius. Dy. in regula possessor. li. vi. uide. ii. q. i. in primis. iii. qoe. i. reintegranda.

¶ Successor tenetur adimplere factum pdecessoris. de rescrip. sup lras. xi. q. iii. epus. lxiii. di. adrianus. quod intellige in bene gestis. al debet reuocare. de re iudi. cum olim. de cleri. coiu. di. uers. xxxvi. di. qd quis.

¶ Ecclesia succedens pinato an fingatur uice priuati. uide de deci. c. ulti. de pscrip. illud.

¶ Successiu bnficiu etia pacto firmata no ualz ipo iure. de pac. accepimus.

¶ Successor in dignitate tenetur interdicto etia si nihil ad eum puenit. uide de ordi. cogni. cum dilectus.

¶ Successor legati non soluz succedit in legitimatione sed etiam in cognitione causar a pdecessore delegatar. de eo qui mit. in pos. cum uenissent.

¶ Successor singularis non pot coueniri ab eo qui soluit usuras nisi res sit empta ex pecunia usuraria. sm Host. de usur. tua. & c. cu tu.

¶ An successori debeat uitari uel fieri obediencia si est facta predecessori. no. de simo. ne dei. in glo. successoribus.

¶ Qualiter debeant agnati succedere agnatis ab intestato. no. insti. de legi. agna. succ. §. hoc etiam. in glo. supstites. Cy. C. de comu. de successio. aut. itaq.

¶ Usq ad quem gradu olim & hodie succedut no. insti. de succes. cogna. in glo. fi. C. de carbo. edic. aut. si aut. in glo. fi.

¶ Qualiter succedunt ascendentes descedentibus cu fratribus descendentiu. no. C. ad turpil. aut. defuncto. & ibi Cy. p totu. & in aut. itaq. C. co. de succes.

¶ Quali succedat frater fratri & nepos. no. C. de legi. here. aut. cessante. in glo. ii. et glo. pe. & ibi Cy. & in. d. aut. itaq.

¶ Materia successionis ab intestato plene tractat Cy. in. d. aut. itaq. Dy. ff. de libe. & postu. l. gallus. in pn. Spe. ti. de suc. ab intes. & ibi Io. an. in addi.

¶ Quot sunt uie succedendi. no. insti. de inidic. §. restitutoria.

¶ An successoriu edictu habeat locu in qrela i officiosi testi. no. glo. ff. de inoffi. testa. l. si non mortis. §. ii. & l. pater filiu. i glo. magna. eo. ti. & ibi bar. Cy. C. eo. l. si quis filiu. no. ff. de libe. & postu. l. si quis postumos. §. si filius in glo. si filius & ibi Dy. & bar.

¶ An successoriu edictum habeat locu in suis. no. C. unde libe. l. qui se patris. in glo. ii. circa fi. & ibi Cy. in. ii. q. no. C. de suc. edic. sup rica. et ibi etiam Cy.

¶ Quare fuit introductu successoriu edictu. & qualiter frat. uide in palle. rica.

¶ Successoriu edictum hz locu in contratabul. no. ff. de bo. pos. cotratabu. l. illud. §. i.

¶ Successor in dubio intelligitur uniuersalis Guil. in. l. fi. C. de sa. san. ec.

¶ Successor singularis no succedit i obligatoe psonali. l. & rem. ff. de contrahen. emp.

¶ Quod dicitur successore iur. auctor. uti est uer in pfectis no in pficiendis. ita dicit Cy. in l. ii. C. in qui. cau. in inte. resti. no est ne.

¶ Successor in regno appellat filius precessor glo. in rica. ffor. sup. ℞. iustinianus.

¶ Pactu afficiens rem seqtur quemcuq singulare successore. ff. de qben. emp. l. sub hac.

¶ Jus defensionis copetens auctori transit ad singulare successore. ff. de qben. emp. l. doha.

¶ Pactu in rem pcessoris nocet singulari successori. ff. p so. l. si couenerit. ad fi. & l. se.

¶ An singularis successor obligetur ad pena si facit id quod pmissum erat no facere sub pena a pdecessore. glo. ff. de alie. iudi. mu. ca fac. l. qa omne. §. opus.

¶ Exceptio copetens auctori ante alienatione transit ad singulare successorem sed no quesita post alienatione. secus in uniuersali successore. ut singulari no. glo. ff. de peti. here. l. nec ullaz §. item si quis. et ibi oino uide bar.

¶ An ius retinendi expen. trasfeat ad singulare successore. bar. ff. de rei uen. l. an fundo.

¶ Jus stipulatois et cautionis n transit ad singulare successore. ut. l. i. in fi. ff. de usufr. et. ff.

usufruc·quēad·caue·l·iii·§·fi·

¶ Interdictum utile ex usu itineris non trāsit ad singularem successorem·ut·l·i·in fine·ff·de serui·uendi·

¶ Pactum cum ṕdecessore transit in successorem ita ꝙ successor illi pacto stare tenet·ff·ad·l·acquil·l·hoc iudiciū·§·fi·ff·de peti·here·l·si tibi·§·pōponius·

¶ An dominiū supueniens auctori ꝓsit singulari successori post uenditionē iam factaꝫ·tex·ꝙ non·in·l·si non sortem·§·si filius·ff·de cōdi·idebi·& bonus tex·i·l··apud celsuꝫ·§·si a ticio ff·de doli excep·

¶ Actio singularis in rem scripta afficit singularem successorē·ut·l·i·§·illud·ff·quo·lega·uide do·Anto·in·c·quia·v·de iudi·

¶ Defensiones auctoris ꝓsunt successori etiā singulari·C·de euic·l·si cum quero·uide Cy·in l·emptor·C·loca·adde quod dixit do·Anto·in d·c·quia·v·

¶ An priuilegiū ꝑsonale transeat ad singulareꝫ successorē·uide tex·in·l·licitatio·§·i·ff·de publica·& quod ibi nō·

¶ Dispositio sup dignitate finita trāsit ad singularem successorem·ff·de fideic·liber·l·thais·§·tutor·la·de are·in·l·lucius·eo·ti·allegat·l·ita tamen·§·q suspectam·ff·ad trebel·

¶ Heres tunc dicitur succedere quando hereditatem adit·ut·ff·ꝙ ui aut clam·l·deniqꝫ·§·quesitum·

¶ Exceptio realis competens auctori transit ad singulareꝫ successorem·ff·de excep·rei iudi·l·si mater·§·idem iulianus·&·§·si ego·

¶ Res transit cum sua cā de auctore in successorē·ut·l·pōponius·§·si quis·ff·de acq·pos·

Successiue

Si pater stipulatur sibi et filius intelligitur successiue hoc est śm ordinem successionis·ut·l·ut iurisiurandi·§·fi·ff·de op·liber·bar·in·l·nō solum·§·si libertis·eo·ti·dic ut ibi p bar·

Succumbere

An succumbens dicat̄ hr̄e iustam causam litigandi·nō·bar·in·l·ꝯperandū·§·fin autē uictus·C·de iudi·Io·an·in·c·i·§·fi·de elec·li·vi·ubi ponit uerba notabilia·

¶ Succumbens ṕsumit̄ calūniari & ideo condemnat̄ in expeń·de peń·caluminiā·

Succurro

Sufficit si cui uel in paucis amici laboribus succurratur ff·de ꝓcura·l·qui ꝯprio·§·i·ff·de nego·gest·l·tutori·ar·contra·ff·como·l·in cōmodato·§·sicut·

¶ De hoc uerbo uide·C·de alienā liber·l·nihil ubi oino uide·

Sufficio Sufficiens

¶ Quod dicat̄ sufficiens beneficiū·nō·de rescrip·cum adeo·in glo·ii·de ṕben·extirpande·in glo·iii·de ṕben·de multa·xiii·q·i·quoniam·& de ma·& obe·statuimus·diximus·s·sub dictione bn̄ficium·

¶ An quis possit tenere bn̄ficium insufficiens cū sufficienti·uide de ṕben·dilectus·ii·de elec·dudum·ii·

¶ Quid ueniat appellatione sufficientis citationis·uide nō·de iureiu·ad nostram·i·de restispoli·ex transmissa·de dona·inter uirū & uxo·per uestras·

¶ Sufficit ꝙ euenire pōt licet nō eueniat·nō·Io·an·de elec·cum in cūctis·sup glo·ante·

¶ Paria sunt nō habere uel nō habere ad sufficientiam·ar·lv·dis·c·i·& ibi Archi·& nō·de transla·ṕla·inter corporalia·§·sed nec·

Suffocatio

Parentes nō debent secum tenere pueros suos in lectis propter periculum suffocationis·ii·q·v·consuluisti·

¶ Suffocās puulū in lecto homicida est·ut·d·c·consuluisti·& de paren·qui·fil·oc·c·i·&·ii·

Suffragium

Suffragia ecclesia illis solis defunctis ꝓsunt qui dum uiuerent hoc meruerūt·xiii·q·ii·nō extimemus·

¶ Suffragia ecclesie nō sunt facienda ꝓ ualde malis·xiii·q·ii·ꝓ obeuntibus·

¶ Quatuor sunt modi suffragioꝝ qbus iuuari possunt anime defunctoꝝ qui ponunt̄·xiii·q·ii·tempus·faciunt nō·per glo·in·c·cuꝫ marthe·§·pe·& ulti·de cele·mis·

¶ An suffragia exhibita per malos ministros ꝓsint defunctis·uide·s·Tho·in·iii·di·xxv·ubi etiaꝫ tractat nunqd suffragia facta ꝓ defūctis ꝓsint in aliquo ṕsis uiuentibus·

¶ Quibus defunctis ꝓsint suffragia ecclesie·uide·s·Tho in·iiii·di·xxv·&·xlv·

¶ An suffragia facta ꝓ aliquo eque ꝓsint aliis san·Tho·in ṕalle·di·xxv·

¶ An suffragia facta ꝓ multis simul eque ꝓsint omnibus ac si fuissent pro singulis facta·s·Tho·in ṕalle·di·xxv·et di·xlv·xvi·q·adde qđ diximus·s·sub dictione missa·

¶ Suffragiū interduꝫ dicitur patrociniū quod prestatur ab aduocato·C·de suffra·l·i·Interduꝫ salariū quod patrono datur·in autꝗ·ut hii iurēt in ṕn·Interduꝫ consensus exṕssus uerbo factus ff·ꝙ cuiusqꝫ uniuersi·l·illud·uide Io·an·de elec·ꝑpetuo·li·vi·in·iiii·Io·an·post Archi·in·c·ubi ꝑiculum·§·si uero·de elec·eo·li·

¶ Suffragium idest officium·ut·C·de episco·& cleri·l·si lenones·

¶ Suffragiū·i·electio uel cōsensus··ff·de offi·questo·l·i·ff·de legi·l·de quibus·ff·ꝙ cuiusqꝫ uniuersi·l·item eoꝝ·in glo·

¶ Suffragia facta possunt alteri ꝓdesse et fcā ꝓ uiuis possunt ꝓdesse mortuis·& facta a peccatoribus ꝓsunt etiam aliis a facientibus·sanc·Tho·in·iiii·libro·xlv·di·ar·v·

¶ Suffragia nō ꝓsunt beatis nec etiā dānatis nec existentibus in limbo sed tm̄ existentibus i purgatorio·ea·q·ar·v·

¶ Hos sint oṕa suffragioꝝ ꝓ mortuis·idem in iiii·di·xlv·ar·vi·

Suffraganeus

Suffraganei habēt eligere metropolitanū si hoc hꝫ consuetudo·de iudi·nouit·

¶ Si suffraganei opponant aliquid rōnabile cōtra consecrandū an debeant audiri·uide de tēp·ordi·nec epi·

Suggero

Hoc uerbum aliqn̄ sumitur·in bona significatiōe aliqn̄ in mala·ut no·Arch·lxxi·di·priuatꝫ·

Summa Súma exponitur.i.prima uel maxima.glo.insti.de iur.pso. in prin.in glo.i.

¶ An in maiori summa cótineatur minor.uide bar.in.l.i.§.si quis simpliciter.ff.de.ꝓ.obli.nō.ff.de arbi.l.diem.§.si plures.in glo.cōsenserút.Cy.C.de liti.conti.l.i.nō.ff.de regu.iur.l.in eo quod plus est.

¶ Ubi súma est indefinita quid sequat̃.nō.ff.de regu iur.l.semp in stipulatóibus.

¶ Suma.i.compendiosa uel breuis.ff.de reruz diui.l.i.ubi tex.& glo.

¶ Quid importent hec uerba damus tibi summá ptãtem.dic ꝙ important supmaz a qua non pōt appellari neq̃ contradici.ff.de ori.iur.l.ii.§.ex his.uid in.l.ii.§.ex actis.&.§.deinde.ff.de origi.iur.

¶ Súma.i.breuis uel supma.i.digna.ff.de sta.bo.l.supma.& ibi glo.

¶ Appellatione summe non solum compreben ditur pecunia sed etiam alie res corporales.ff.de leg.iii.l.quisquis.& ibi uid quid si testator legat summas.

Summariũ Summarie

¶ Summaria cognitio ꝑiudicat & parte ꝑiudi ciú ei qui poterat eam sine iudicio euitare.bar.in.l.si is a quo.in ꝑn.ff.ut in pos.lega.

¶ An i causis súmariis regratur litis contesta tio.bar.in.l.iiii.§.hᵒ aút iudiciú.ff.đ dam.infec.

¶ Qñ & quo respectu cā dicat summaria.uid bar.in.l.i.§.fi.ff.de ꝑto.stipu.bar.in.l.iudices.C.de iudi.

¶ Qualiter ꝓcedatur in súmariis.uid tex.& glo.in cle.dispendiosam.de iudi.& in cle.sepe.de.ꝓ.sig.& in.c.statutú.de hereti.li.vi.bar.in extrauag.ad reprimendã.

¶ Súmaria cognitio sufficit i omnibus q̃ sunt leuis ꝑiudicii.ar.l.thesaurus.ff.ad exhib.

¶ Qñ dicatur summatim uel summarie cōstare nō.ut lite ñ conti qñ.§.ꝙ si sup.glo.in.l.iii.§.sciendú.ff.ad exhib.& in ꝑalle.cle.dispendiosã & clemé.sepe.

¶ Ubi reqritur súmaria cognitio sup habilita te ꝑsone potest iudex illam facere sine uocatõe prium.Inno.de accu ex pte.

¶ Anteq̃ iudex capiat ꝓ maleficio debet ꝑce dere súmaria cognitio uel inqsitio.glo.in.ꝓ.de iure.in cle.ii.de re iudi.

¶ Si mandatur alicui prouideri de beneficio usq̃ ad certam summaz.uide de preben.quãuis i.responso.

¶ Summú sacerdotium est episcopatus.ut ha betur.xxxvi.di.qui ecclesiasticis.&.ii.qõe.vii accusatio.

¶ Súmaria cognitio non ꝑiudicat.ff.de liber.agnos.l.si quis a liberis.§.ii.uel.p.Ange.C.de ordi.cogni.l.ii.

¶ Si data est potestas iudici ꝓcedendi secun dum equitatem an poterit ꝓcedere summarie & de plano.Iaco.butri.ponit in.l.ꝑperandú.in ꝑn.C.de iudi.

¶ Súmarie dicatur ꝓbatum quod ꝓbatur uno duoꝝ testium.ut.l.in lege acquil.si deletum.ff.ad.l.acquil.

¶ Ubi debet ꝓcedi súmarie sufficit solum iu ramétum.ff.ad exhib.l.iii.§.sciendum.&.l.the saurus.eo.ti.

¶ Casus in qbus súmarie ꝓcedi pōt enumera glo.in ꝑalle.l.iii.§.sciendũ.

¶ In causis súmariis nō est necesse ꝙ iudex se deat.ff.de interro.ac.l.uoluit.§.fi.cú glo.

¶ In causis súmariis nō debet dari libellus cum talis qualis petitio sufficiat.ff.cõi diui.l.ut fun dus.do.Anto.plene de libel.obla.c.i.

¶ Summatim.i.breuiter.ut.ff.de offic.presi.l.obseruandum.

¶ Ubi iudex pōt ꝓuider̃ súmarie sola equitate inspecta potest remittere dilationes dilatorias uide.ff.man.l.si fideiussor.

Summissio An ualeat súmissio eiui tatis facta sepatim ab intrinsecis.bar.i.l.si quis a filio.§.fi.ff.de le.i.

¶ Quid sit súmittere.uide tex.ff.ꝙ me.cã.l.metú.§.sed licet.

¶ Súmissio ꝑsone ꝑsumit doluz.ff.ꝙ me.cã.l.metú.§.animaduertenduz.ff.de anc.tuto.l.pu pillus.§.pe.ar.contra.ff.de nego.ges.l.at qui na tura.§.cum me.

Sumptus Sumptus faciendi sunt sm modú facultatú & persone cõditionez ita ut aliqd remaneat ex redditu.ff.de peti.here.l.hererditas.ff.de iur dot.l.quero ff.de admi.tu.l.cú plures.§.cú tutor.C.de do.ple.l.fi.& ibi nō.

¶ Si unus ex coheredibᵒ fecit sumptus ob ho norem suuz principaliter in militia uel nuptiis suis uel dignitate aliqua habenda an uidet suuz ꝑcipuú & de pte sua detrahendú uel alii etiam heredes debeant contribuere.uide Specu.ti.de iudi.§.seqtur.ꝓ.quid si unus.

¶ Quos suptus cõputat actor uel curator.uid ff.man.l.deniq̃.§.idem labeo.&.l.inter.§.non omnia.Inno.de iureiu.sicut.

¶ Si opatii gratis opantur dñs debet eis ꝓui dere de sumptibus.argu.ff.cõmo.l.in rebus.§.post.ff.de edili.edict.l.item si serui.§.finali.et quod nō.C.de resti.l.qñ.secus si pro precio.ff.de op.liber.l.suo uictu.&.ff loca.l.cú in plures §.uehiculum.

Suppellex Quid sit.uid p Arch xli.di.epus uilem.&.ff.de sup.le.l.i.adde no.C.de admi.tu.l.lex q̃ tutores.§.i.in glo.suppellectili.

Super Hec dictio multis modis sumitur de quo uide per Io.cal.in cómento suo.de resti.spo.iug.

¶ Hec dictio sup accipitur ꝓ preter.nō.ff.de pi.& cõ.rei uen.l.penulti.in glo.ii.adde glo.& ibi bal.in.l.i.C.cõmu.delega.in glo.super ꝯbo super his.

Superbia Supbientes sub habitu sanc titis maxime sunt detestãdi xxx di.hoc scripsimus.

¶ Nullus p supbiam debet altiorem gradum appetere.uide.xl.di.multi.

¶ Supbia deorsuz demergimur sed humilitate sursum eleuamur.xcvi.di.cum ad ueru.

¶ Supbis & contumacibus prelati debent esse seueri.ii.q.v.quanto.

¶ Nullus debet superbire de statu suo·vi·qõe·i· imitare·quia superbia & ingratitudo reuocant beneficium collatum·xii·q·ii·octauo·

¶ Supbia mutat eternã mercedem in temporalem·xxxii·q·v·hinc notandũ·

¶ Ex supbia procedit nolle confiteri·de peni·di·i·taciturnitas·

¶ Per superbiam corruit diabolus qui bonus a deo fuit creatus·de peni·di·ii·hinc etiam·

¶ An supbia sit peccatũ mortale·uide oino·s·Tho·secunda se·q·clxii·

¶ De malo supbie uide·xlvi·di·c·i·& ibi Archid·plenius·xxv·dis·qual·& de peni·dis·i·§·econtra·

¶ Superbia est in irascibili·san·Tho·secunda secũde·q·clxii·ar·iii·& aliqñ oritur ex uirtute·ea·q·ar·v·

¶ Superbia est grauissimũ omniũ peccatorum ea·q·articulo·vi·&·vii·& est capitale uicium·articulo·viii·

¶ An blasphemia sit filia supbie·idẽ scda se·q·clviii·ar·vii·

¶ Ex supbia possunt omnia peccata dupliciter oriri·scda se·q·clxii·ar·ii·

¶ Supbie opponit humilitas & aliqñ pusillanimitas·ea·q·clxii·ar·i·

¶ Supbia unde dicat & an aliqua sit bona aliq mala·ea·q·ar·i·

¶ Quomodo superbia opponitur omnibus uirtutibus & qũo non·ea·q·ar·ii·

¶ Superbia impedit cognitionez ueritatis·ea·q·ar·iii·et ibi uide qualiter supbia dicat timor ꝓprie excellentie·

¶ Pro superbie rmedio permittit deus hominem ruere in alia peccata·ea·q·ar·vi·

¶ Superbia est regina & mater omniũ aliorum uiciorum·& cã inanis glorie·idez scda se·q·clxii·ar·viii·& q·xxii·ar·iiii·

Superexcrescens

In ecclesia est certus numerus canonicorum etiam confirmatus per papaz & redditus ecclesie tantum superexcreuerunt q possunt pluribus sufficere ualent littere impetrate supra numerum non facta mentione de numero nec poterunt per illam exceptionem elidi·nota·Io·an·de constitutionibus·cum·M·super uerbo in tantum·

Superficies Superficiarius

An supficiarius possit nomine ꝓcuratorio nunciare nouuz opus·uide bar·in l·in prouintiali·§·si ego·ff·de no·op·nũ·

¶ Superficiarius habet utile dominium·ff·de superfi·l·i·§·qui superficiem·& l·finali·& ibi nota·ff·de rei uendi·l·qui superficiario·§·i·& ibi nota·

¶ Superficiarias edes dicimus illas q̃ in ducto solo posite sunt quarum ꝓprietas ciuili & naturali iure est illius cuius est soluz·de quo dic ut·l·fi·ff·de supficie·

¶ An superficiarius possit ius suum in alium transferre & quando non·ff·de superfici·l·i·§·quod autem·

Superfluitas Superfluũ

¶ Supfluitas reprobatur·ut·C·de pct·impa·offe·l·fi·& in ꝓhemio grego·§·sane·imo etiaz punit·C·de ap·l·amphoré·

¶ Supflua aliquando non uiciant·ff·de usur·l·si stipulatus in prin·xviii·q·i·sicut·& ibi Archi·xiii·q·ii·non extimemus·sed resecant·ut·ff·de testa·l·i·in fi·ar·ff·q me·cau·l·i·de ma·& obe·legebatur·& ibi uide in glo·ultima·adde quod notat bal·ff·de liber·& postu·l·gallus·in prin·in·iii·oppo·

¶ Supfluis actibus nõ bebemus uti·l·hec stipulatio·§·diuus·ff·ut lega·no·cauea·

¶ Quandoqz uerba supflua ad maioré rei euidentiaz exprimunt·ff·ad·l·acq·l·si fuus fuũ·§·inquit lex·

¶ Supfluũ dicit fieri etiaz quod ex interuallo fit·glo·& bar·in aut·sacrã·C·aduer·uen·

¶ Supfluũ nõ dicitur quod repetit ut addat·ff de senato·l·senator·& ibi glo·

Superindictum

An dicat onus ordinarium uel extraordinarium·nõ·bar·in·l·placet·C·de sacro san·eccle·

Superior

Exquo superior cõfirmauit regulam uidetur dedisse potestatem abbatibus faciendi ea que continent ĩ regula cõtra suos monachos & cõuersos·Inno·in·c·quanto·de offi·ordi·

¶ An dispositio faciens mentionem de superiore puta q tale quid fiat de licentia superioris uel aliter intelligitur·credo uelit dicere intelligitur de imediato superiore uel alio·nõ·in·c·si religiosus·de elec·li·vi·do·Car·flo·dicit q intelligitur de imediato·in cle·religiosus·de ꝓcura·ubi uide oino·

¶ An superiori possint subditi subtrahere obedientiam ante sententiam contra eum latam·uide glo·xix·di·anastasius·glo·ii·q·vii·sacerdotes·Io·an·in·c·uestra·de coha·cle·& mulie·Hostié·in·c·p tuas·de simo·Inno·de temp·ordi·c·fi·glo·de pscip·cũ nõ liceat·tex·xvi·q·vii·sane thesalonicen·

¶ An superior in cuius psona cõcurrit etiã inferioris bñficium debeat sedere ante alios qui gerunt actum illius inferioris bñficiati·glo·in c·pe·de ap·li·vi·

¶ Auctoritas superioris excusat quem a temeritate·glo·in uerbo temeritas·in·c·i·§·finali·de elec·li·vi·

¶ Inferior debet parere mãdato supioris etiã inuito si sit casus in quo superior possit dispensare & dispensat·Host·& Io·an·in·c·significauit·de offi·ordi·tex·ii·q·vii·nos si incõpetẽter ꝓ·item cum balaam·

¶ Inobedientia superiori facta capite punitur·glo·de excess·prela·grauem·glo·iiii·qõe·i·in summa·

¶ An subditus possit denegare petita superiori propria auctoritate·glo·& doctores·de excel·prela·sane·

¶ An superior possit se submittere correctiõ

inferioris·tex·& doc·de hereti·cũ ex iniuncto glo·xxi·di·in sum·& c·inferior·
¶ Si superior dicit subdito ut uadat ad aliquẽ locum ille dicit se non idoneũ rogans ꝙ mittat alium·an tandem debeat obedire ſuꝑiori·uide glo·xxiiii·q·i·c·fi·
¶ Non obediens ſuꝑiori dicit eius inimicus·glo·l·di·ſi quis diaconus·
¶ An non obediens monitioni ſuꝑioris peccet mortalit·uide Inno·de ꝑben·dilectus·ii·Arch·xiiii·q·i·quod ꝑcipitur·
¶ An superior possit absoluere excõmunicatũ ab inferiore ipo inuito·nõ·de offi·ordi·cum ab ecclesiarum·in glo·ultima·& ibi docto·facit de rescrip·dilectus·Archi·de consti·c·fi·li·vi·de ma·& obe·c·i·eo·li·xi·qõe·iii·nullus·& c·qui resistit·
¶ Superiores nõ debeot esse nimis familiares cum inferioribus·nõ·xviii·q·ii·nullam·i glo·ii·ubi uide·
¶ Superiori non est illudendum·de offi·dele·licet·de postula·prela·bone·in glo·super uerbo illudetur·
¶ Suꝑior põt ꝑ uiam inquisitiõis ꝓcedere ut inferior spoliatus restituat·uide in·c·solite·de resti·spoli·
¶ Suꝑior põt ꝓhibere alienationẽ dũmodo ex causa & tunc alienatio erit ipo iure nulla·uid ut lite·pen·ecclesia·i·
¶ Suꝑior põt ex officio restituere minorez & ecclesiam·de resti·cũ uenissent·
¶ Suꝑioris auctoritas semꝑ intelligit excepta ff·ad municip·l·fi·in ꝑn·Inno·de rescrip·consti tutus·de iureiu·quẽadmodũ·
¶ Superioribus inferiores derogare oon possunt·l·iii·ff·de testa·& ibi bal·& laicus ꝑ do·Io·de imo·

Superlatiuum Uni soli competit ff·de uerbo·oblig·l·ubi autem·ff·de edili·edic·l·si quid·§·fi·xliii·di·metropolitano·& ibi nõ·
¶ Suꝑlatiuu nõ negat compatiuũ·uel positiuũ de renu·nisi·§·nec putes·

Supersedeo Quid significet·dic idẽ quod differo·ꝺ rescrip·dilectus filius·I·sarracenus·not·Io·an·eo·ri·ex insinuatione·uide glo·& doctores·de offi·ꝺ·delega·c·ii·

Superstitio Superstitio est cultus indebitus·ſm san·Tho·secunda ſe·q·lxxxv·ar·ii·
¶ Quid dicatur supersticiosum·uide textum xxvi·qõe·i·illud·notatur de etat·& quali·cum bone·de translat·prela·inter corporalia·uide Genze·in extrauagan·Io·xxii·que incipit·quorundam·
¶ Superstitionis plures sunt species·& que sint ille·uide per sanc·Tho·secunda secunde·q·xcii·arti·ii·& xciii·arti·ii·& xciiii·arti·iiii·& xcv·articulo·viii·& xvi·arti·iiii·& in tercio·di·ix·ar·iiii·
¶ Suꝑstitio est multiplex·Idem in quarto di·xi·ar·xix·

Superuacuum Pro suꝑuacuo nõ datur actio·ff·mã·l·i·in prin·ff·de pact·l·iurisgentium·§·dolo·& quod ibi nõ·
¶ Uerba ita debent intelligi ut non sit aliquod superuacuũ·ff·ad munici·l·i·et ibi nõ·ff·de le·i·l·si quando·

Superueniens De actu confirman do ex iur̃ suꝑuenieñ uide bona uerba·bar·in·l·cum uir·ff·de usuca·ubi oĩno uide·
¶ An ius superueniens post litem contestataz uideatur deductum in iudicium·uide bar·in·l·et an eadem·§·si mater·ff·de excep·rei iudi·
¶ Actus ex sui conceptione equus ex casu suꝑ uenienti debet reputari iniquus·C·de pact·l·i·C·de usur·l·si ea·lege·
¶ Quando ꝓsint uel noceant ea que de nouo suꝑueniunt·uide·ff·de procura·l·filius·§·finali cum·l·seq̃·ff·de transactio·l·qui cum tutoribus et·l·non est ferendus·ff·de iudi·l·non uidet·ff·loca·l·si uno·§·cum qdam·C·ꝺ nup·l·imꝑialis·§·sed si mulier·insti·de ac·§·i·
¶ An superueniens scientia noceat·uide·C·de usuca·transfor·l·i·C·de inces·nup·l·qui cõtra·

Supina Ignorãtia supina reprobat·ff·de iur· et fac·igno·l·nec supina uide sub dictiõe ignorantia·
¶ Supina ignorãtia est ignorare qđ omẽs sciũt de consti·c·ii·et ibi concor·

Suppletio An suꝑior possit supplere negligentiam inferioris eo non monito nec uocato·doct·uidentur uelle ꝙ nõ·de elec·cum in cunctis·do·Car·flor·in cle·i plerisq·ꝺ elec·in·ix·et·x·q·faciũt nõ·de ꝑben·extirpande·§·qui uero·adde qđ diximus·ſ·sub dictione negligentia·
¶ An inferior episcopo habeat supplere negligentiam habentis coram eo presentare ad beneficiũ etiam extra suã dioc·glo·ꝙ sic·in cle·i·de sup·negli·ꝑla·i·& dispositionẽ·et ibi ꝑ do·Car·et in·c·iii·de conces·ꝑben·
¶ Quis habeat supplere negligentiã uel delictũ habentis potestate ex ꝑuilegio ap̃lico·uide nõ·in cle·ii·de magis·in glo·fi·
¶ An in ecclesiis inferioribus et cathedrali capitulum suppleat negligentiam prelati et econtra·Laud·in clemen·i·de sup·negli·prela·Pau·et Genze·in clemen·si de beneficio·de preben·et ibi in glo·iii·et in cle·ne in agro·§·porro de sta·regu·
¶ An superior suppleat negligentiam inferior in conferendo bñficia in ecclesia non numerata glo·et doc·de elec·cum ecclesia·
¶ An ordinarius suppleat negligentiam executoris pape·Inno·in·c·cum nostris·de conces·preben·in addi·Idem in·c·inter·de exces·prela·glo·et Laud·in cle·si de beneficio·de ꝑben·
¶ Inferior q̃nq; supplet negligentiã suꝑioris·glo·lxviii·di·si forte·tex·cũ glo·de ꝑben·statutum·li·vi·uide·ix·q·iii·cuz simus·Io·an·in·c·i·ne sede uacan·li·vi·
¶ Nunquam superior uel capitulum supplet

negligentiam prelati nisi in causis expressis a iure. uide Inno. in. c. quia diuersitatez. de cōces. preben. in uerbo ad illum. Pau. in clemē. imple risc. de elect. Archidia. ix. qōe. iii. cum simus. contrariū nō. glo. in. c. duobus. de rescrip. li. vi. in. ꝟ. teneant.

¶ Inferior non supplet negligentiā pape in beneficiis deuolutis ad sedem ap̄licam. Pau. i cle. i. §. i. de sup. negli. ꝑla.

¶ An ep̄us suppleat negligentiā abbatis negligenets ponere monachos in monasterio. Arch. xviii. q. ii. luminoso. ix. q. iii. cum simus.

¶ An in beneficiis resuatis ꝑ executoré pape mortuū suppleat ordinarius. uide Io. an. i. c. tibi. qui. de rescrip. li. vi.

¶ In deuolutis ad ep̄um capitulū non supplet negligentiaz ipsius epi. Io. an. in. c. i. ne se. ua. li. vi. de elec. cū in cunctis. Io. an. in. c. q̄q̄. de elec. li. vi. & ibi uide.

¶ An iudex possit supplere de facto. uide bar. in. l. iiii. §. hec autez. ff. de dam infec. tex. & ibi doc. in. l. i. C. ut q̄ desunt aduo. in. sup.

¶ Ius petendi suppletionem legitime succedit loco querele & ubi olim cessabat querela hodie cessat suppletio. ff. de uul. & pup. l. cuz ex filio. Salice. i. l. oīmodo. C. d̄ inoffi. testa. & l. scimus. §. repletioné. eo. ti.

¶ An ad suppletioné legitime teneātur legata rii simul conferre cū heredibus. uide bar. in. l. in quarta. ff. ad l. fal.

¶ Qui supplet corrigit. nō. in aut. de nō alie. in ꝑn. colla. ii.

¶ Iudex supplet defectū legis. ff. de prescrip. ꝟ. l. quia. & ibi nō. & ff. de testi. l. q̄situ.

¶ An & quando iudex possit supplere defectum partis. uide Iono. de elec. bone. i. Io. an. de excep. pia. li. vi. & ibi Archi. iii. q. vii. iudicét. xxx. qōe ultima. iudicantem. xxviii. dis. priusq̄. de elec. cupientes. §. ceterum. in fine. libro. vi. in glo. ut quia non uenit. Specu. ti. de dispu. & alle. §. satis clare. in prin. & ibi ponitur quid de arbitro.

¶ Malicia & bonitas supplent etaté. C. si mi. se maio. dixe. l. iii. lxxvii. di. mōachus. d̄ despō. impu. de illis.

¶ Maior supplet defectum minoris & aliquā do econtra. lxv. dis. si forte. & quod ibi notat. ix. q. iii. cum scimus. & ibi Arch. lxxix. di. uolamus. dixi. s̄.

¶ Per suppletiones iura sunt concordanda. non autem corrigenda. secundū Hosti. de app. ut debitus.

¶ Quando ad perfectionem alicuius actus plura exigunt si alteꝝ obmittat debz ille defectus suppleri eo tp̄e quo geri posset actus ꝑncipalis. de sacra. nó ite. ꝑsbiter.

¶ Semel suppletum iteꝝ nō suppletur. ff. de le. iii. l. fideicōmissa. §. si quis decē. & l. i. §. est q̄situm. ff. ut le. no. cautea. Cy. in. l. ꝑperandū. §. fin autem. C. de iudi.

¶ Suppleri dicit id quod uenit in consequentiā primi. ff. de re iudi. l. paulus.

¶ Aliud est supplere. aliud corrigere. aliud adiuuare. unde. ff. de iusti. & iure. l. ius ciuile.

¶ Supplere dicit interpretans uel addās. ff. de legi. l. nam ut ait.

¶ In causa appellationis potest iudex supplere de facto. & quales actus potest iudex facere quando supplet de facto. uide bal. in. l. amplioré. C. de app.

¶ Qn̄ iudex possit supplere ex officio. bar. in. l. i. C. ut q̄ desunt aduo. ii. sup. ubi bal. ponit quatuor pulcras questiones quas ibi uide quia sunt quotidiane.

Supplicatio Que differentia sit int supplicatiōné & appellationem. nō. glo. iiii. in. c. ex litteris. de resti. in inte. ubi oino uide.

¶ Quid sit supplicatio & q̄uo fiat. uide Inno. in. c. auditis. de resti. in inte.

¶ Supplicatio pendens a snia ꝑfecti ꝑtorio nō impedit executioné snie sicut appellatio. glo. in aut. que supplicatio. C. de ꝑci. impa. offe.

¶ De materia supplicatōis que principi porrigitur. no. in ꝑalle. aut. que supplicatio. & in. l. i. C. de senté. ptec. ꝑto. Spe. ti. de suppli. §. differt aūt. & ibi Io. an. glo. & doc. de resti. in inte. ex litteris. Archi. ii. q. vi. nō ita.

¶ An supplicatio porrecta pape probet si non apparet aliter de bulla. glo. facit ꝙ non. in. c. nō nulli. d̄ rescrip. in glo. finali. glo. lxxxi. di. maximianus ubi uide.

¶ Formā supplicationis uide in. c. si ꝑponente. de rescrip. in glo. p. e.

¶ Ubi habet locum appellatio non habet locū supplicatio. uide. C. ut lite pen. l. ii. &. C. de sen. ꝑfec ꝑto. l. i.

¶ Pendente supplicatiōe mandari debet snia executōi. C. d̄ ꝑci. impa. offe. aut. q̄ supplicatō.

¶ An ab officiali episcopi liceat ad episcopum supplicare. nō. Inno. & Hosti. de app. romana. li. vi. Arch. ii. q. vi. anterioꝝ. & in prealle. c. ex litteris. de resti. in inte.

¶ Quādo liceat uel nō liceat supplicare impatori. nō. C. ne li. pen. & uide in aut. de litigios. §. si. in glo. eam auté. colla. viii. uide Spec. ti. de supplica. ꝑ totum.

Supplicium Timor supplicii refrenat facultatem aliis nocendi. iiii. di. ca.

¶ Suppliciū grande merent qui iustis legibus non acquiescunt. ix. di. quicūq̄.

¶ Ultimū suppliciū interꝑtat mors. ut nō. ff. de condi. ob cām. l. pe. in glo. supplicio. ff. de iuris. om. iu. di. l. magistratibus.

¶ Suppliciū differt a uerberibus. ff. si ex noxa. cā aga. l. penul.

Suppositum Unū fuit in xp̄o. dicā. i. sub dictiōe xp̄us.

¶ Plura supposita sunt in diuinis. s. Tho. in. p̄mo. di. ii. ar. v.

¶ Supposita nō sunt idem in creaturis. idem ꝑ ꝑma pte. q. iii. ar. iii.

Supra Hec dictio refert q̄nq̄ ad ualde remota. ff. de ac. em. l. si sterilis. §. quod diximus. ff. loca. l. item querit. §. ite iulianus. uid glo. in. l. creditores. §. i. ff. qui po. i pig. ha. ubi de hoc.

¶ De hoc legato lego supra dotem. uide tex. et glo. in. l. seia. ff. de do. ꝑle.

¶ Supra intelligitur etiam quod imediate nõ est supra·ff·ne quid in lo·publi·l·i·§·i·
¶ An hec dictio supra stet inclusiue·uide per la·de are·in·l·qui bona·§·si qs·ff·de dã·infec·
¶ Hec dictio qñq; ñ refert ad ꝓxima·ff·de ri uis·l·suus·§·huidem·ff·qđ ui aut clam·l·alius·§·notamus·
¶ Hec dictio supra refertur ad modicũ tpus·ff·ex q·cau·maio·i inte·resti·l·ab hostibus·ar·ff·de·ꝟ·sig·hec adiectio·nõ·glo·in·ꝟ·& supra·in·e·quesitum·i·q·iii·

Supradictum

Refertur ad omnia superiora·ut·l·seruũ filii·§·qui ꝓcula·ff·de le·i·

Suppremus

Quandoq; dicit etiam qui solus est·ff·de·ꝟ·si·gl·illa uerba·&·l·in uulgari·i·rñso·&·§·i·de bo·pos·frn tabu·l·ii·ii·rñso·

Surdus

An sit dare surdum qui ad motum labioꝝ intelligat·uide bar·in l·i·in ꝓn·ff·de·ꝟ·ob·ubi de hoc·
¶ An omnis surdus de necessitate sit mutus·tex & ibi nõ·in·l·discretis·C·qui testa·fa·pos·
¶ Aliquis est surdus aliquis surdaster·dicit glo·in·l·pe·al·fi·ff·de legi·tuto·
¶ An possit contrahere matrimoniũ·uide de spon·cum apud·& an possit testificari·nõ·iii·q·ix·§·de his·& ibi uide concor·
¶ Surdus non afficitur banno ciuitatis quia non potest audire uocem·ff·de postulan·l·i·§·casum·ubi uide q; surdus dicitur is qui peorsus non audit·

Sursum

Quid importet·uide bar·in suo tractatu tyberiadis·in secundo libro de insula·

Suspectus Suspicio

¶ Omne malam suspitionem clerici debent fugere·lxxxi·di·in omnibus·
¶ Sola suspitione sine legitima ꝓbatione nullus debet condemnari·ii·q·i·primo·
¶ Omni suspitione carere debent accusatores & testes·iii·q·v·accusatores·
¶ Ex mala conuersatõe quis reddit suspectus bar·in·l·si plures·in ꝓn·ff·de admi·tu·
¶ In accusatione suspecti quatuor principaliter requirũtur fauore pupilli inuenta primo qa non probans in hac accusatione et desistens nõ incidit in turpilianũ·ut·l·i·§·suspecti·ff·ad turpil·Secundo quia ubi alias pro causa priuata ñ debet fieri inquisitio·ut·l·rescripto·§·si qs accusatorem·ff·de mu·& ho·bar·in·l·ii·§·si publico·ff·de adulte·tamen secus in causa suspecti fauore pupilli·ut·l·iii·§·preterea·ff·de suspec·tuto·Tercio quia hec causa potest delegari·de quo per Dy·in dicto·§·suspecti·nota·insti·de suspec·tuto·in glo·Quarto quia ad hanc accusationem admittitur mulier·insti·de suspec·tu·§·consequens·adde Quinto q; põt interuenire ꝓcurator in tali crimine·ut·l·nõ solum·§·fi·ff·de ꝓcura·quod non est in aliis·ut·l·penul·§·ad crimen·ff·de publi·iudi·
¶ An accusatio suspecti interdicat administrationem ante litem conti·bar·in·l·decreto·ff·de suspec·tu·

¶ Qui uult facere capi debitorem suũ ut suspectũ debet allegare causam suspitiõis suguenientẽ·bar·in·l·si is aquo·§·fi·ff·ut in pos·le·
¶ Periculosum est coram suspecto iudice litigare·l·apetissimi·C·de iudi·de excep·cum inter·de app·cum spetiali·
¶ Triplex est suspitio·nõ·glo·ii·q·i·ꝑmo semꝑ xxxii·q·i·dixit dñs·
¶ Suspectus potest capi etiam die feriata·in honorẽ dei·bar·& ibi glo·in·l·finali·C·de feri·facit·l·ait pretor·§·si debitorẽ·ff·qoe in fraudi credi·
¶ Quid sit suspitio·uide tex·xxxiii·dis·habuisse·Io·an·i addi·Spe·ti·de uoto·§·ut aũt·i ꝓn·
¶ Suspitio qñq; inducit condemnationẽ·glo·ii·q·i·ꝑmo·vi·q·i·oues·glo·xxxii·q·i·dixit dñs & differt a ꝓsumptiõe·uide tex·de hereti·cum cõtumacia·li·vi·qñq; tñ ponunt ꝓ eodem·tex·de resti·in inte·suscitata·
¶ Apud quem debet cognosci de suspitione·nota·ff·si quis in ius uo·non ieri·l·ii·in fine·in glo·ii·bar·ff·ad turpil·l·i·§·suspecti·& ibi glo·Cy·C·de sum·tri·l·finali·ff·de suspec·tu·l·i·§·damus·& ibi bar·de offi·dele·suspitõis·de app·sc̃do requiris·in glo·ex eadẽ allegatione·
¶ An suspitio sit ꝓbanda·nõ·ff·de ꝓcura·l·itẽ si suspectus·&·ff·de inoffi·testa·l·si suspecta·in glo·i·de app·secundo requiris·in glo·eadem appellatio·uel allegatio·
¶ Quis damnet de suspitione·nõ·C·ad·l·iul·de adulte·aut·si quis ei·& ibi Cy·&·l·si quis adulterii·eo·ti·in aut·ut li·ma·& aute·§·is q̃q; in glo punire·colla·vi·
¶ An in eius cognitõe offerat libellus·& an habeat locũ inscriptio & an fieri possit ꝑ delegatũ ꝓsidis·nõ·Cy·de sum·tri·l·fi·bar·in·l·i·§·suspecti·ff·ad turpil·C·de iudi·l·apetissimi·in glo·libello·ff·de suspec·tu·l·i·in ꝓn·de ap·legitima·in glo·iii·li·vi·
¶ Coniunctio sanguinis tollit & inducit suspitionem·nõ·C·de excu·tu·l·humanitatis·
¶ Suspitio ante omia est ꝓponẽda alias uidet pars in iudicẽ consentire·nõ·bar·ff·de re iudi·l·quidam consulebant·
¶ False suspitioni ñ est standũ·nõ·ff·de incen·rui·nau·l·i·§·si suspitio·
¶ Que faciũt aliquẽ suspectũ·nõ·ff·qui satis·cogan·l·si fideiussor·§·fi·in glo·officiũ·
¶ Non sufficit dicer̃ quẽ suspectũ nisi ꝓnuntietur·bar·ff·de no·op·nũ·l·stipulatio·in fi·
¶ Nõ debet dari suspectus iudex & tabellio q recipiunt testes & causa cõmittit·nõ·in aut·de trien·& semis·§·& quod sepe·in glo·artifices·
¶ An suspectus de dilapidatõe debeat remoueri uel dari ei coadiutor & an interim administret·nõ·de offi·dele·uenerabili·in glo·de dilapidatione·cũ glo·se·nõ·ff·de solu·l·q; si forte·§·sunt quedam·ubi bar·de accusa·e·fi·de simo·licet hely·& glo·đ dilapidatõe·& ibi uide quis possit accusare de suspitione·
¶ An i cã suspecti possit interuenire ꝓcurator uide bar·ff·de suspec·tu·l·decreto·
¶ An uniuersitas possit dici suspecta·nota·de iudi·c·i·in glo·iii·Spe·ti·đ requisi·cõsi·ꝟ·quid si statutum·

¶ An exceptio suspitionis ante abas sit oppõenda. nõ. de re iudi. inter monasteriũ. in glo. iudicium. Hostien. de proba. quoniam contra. Speculi. de dila. §. nunc uideamus. e. ti. de excep. §. ui so. ℘. porro.

¶ Suspectus est michi non solum inimicus meus sed etiam amicus eius. ut in. l. scire. ff. de lega.

¶ Propter modicum delictum non debet quis uitari suspectus. Bal. post Cy. in auten. si iam necesse. C. de do. ante nup.

¶ Qualiter debet iurari debitorem esse suspectum de fuga & quando potestas debeat dare familiam suam ad capiendum talem. uide nõ. plene per Angelũ in repeti. l. nemo carcerem. C. de exac. tribu. li. x.

¶ An processus factus a iudice suspecto teneat uide Bal. in. l. i. C. si qua predi. potes. dixi plene sub dictione recusatio.

¶ Si debitor ex causa de nouo superuenienti effitiatur pauper et suspectus potest cogi ad satisdandum. secus si causa suspitionis inerat tempore debiti contracti. ut. l. si creditores. ff. de priuile. credi. et ibi Bar. et procedit hic etiam si casu fortuito et sine culpa debitoris obueniat causa suspitiõis. ut nõ. Bal. in. l. ubi adhuc. C. de iure dotium.

¶ Que faciunt aliquem suspectum. uide in. l. si fideiussor. §. fi. ff. qui satisda. co. adde Speculi. de seques. §. i. ℘. illud autem.

¶ Propter suspitionem superuenientem permittitur creditori persecutio pignoris ante diẽ. ut. l. quesitum. in prin. ff. de pigno. Bal. in. d. l. ubi adhuc.

¶ Judex habens causam consimilem ei que coram illo agitatur ut suspectus recusatur. et an sit consimilis uel non relinquitur arbitrio iudicis. Inno. de iudi. cum parati.

¶ Suspectus dicitur qui nõ ex fide ãministrat institu. de suspec. tuto. §. suspectus. Item dicitur suspectus qui ingerit operã suã in inuito. ff. de procura. l. que omnia. §. i. de hoc uide plene per Io. an. de heret. l. filii. li. vi. super. ℘. suspecti.

¶ An sit iusta causa suspitionis quod iudex sit cõpater uel patrinus actoris. Specu. ti. de relatio. §. qualiter. ℘. quid si uis.

¶ Pendente lite super causa suspitionis an possit collega non suspectus procedere in principali. uide nõ. de offi. dele. cum super.

¶ An suffitiat solius spiritualis suspitio ut indicatur purgatio. uide de offi. or. ex parte.

¶ Propter suspitionem licet quod alias non liceret. C. de adulte. autẽ. si quis. C. locati. l. habitatores. ff. quod ui aut clam. l. si alius.

¶ Que sunt legitime cause suspitinois. nõ. de offõ. delega. causam. et. c. insinuante.

¶ Persona quãdoque tollit suspitionem. C. de sa. sanct. eccle. l. eum qui. de coba. cleri. et muli. c. si. xxxii. di. interdixit. & econtra aliquando inducit suspitionem ut ibi nõ. Archidia.

¶ Suspitio tribus de causis contingit & que cause minuunt suspitionem & quomodo est duplex gradus eius. sanct. Tho. secũda secũde. q. lx. articulo. iii.

¶ Quod iudicium dicatur suspectum. ea. q. articulo. ii.

¶ Suspitio est triplex. Idẽ in. iiii. di. ix. ar. xix.

¶ Suspectus dicitur qui non ex fide administrat. institu. de suspec. tuto. §. suspectus. Idem dicitur per Io. an. de heret. filii. li. vi. super. ℘. suspecti.

¶ An sit iusta causa suspitionis quod iudex sit cõpater uel patrinus actoris. Specu. in ti. de rela. §. qualiter. ℘. quid si quis.

Suspensio Suspensus

¶ An suspensus a pontificalibus uel ab ingressu sit irregularis. Inno. dicit quod non. de sen. ex. cũ medicinalis. li. vi.

¶ Suspensus non potest conferre prebendas nec exercere spiritualia. Inno. in. c. tanta. de ex. pla.

¶ An sententia suspensionis possit ferri sine ordine iudiciario uide Archi. ii. q. i. nomen.

¶ Suspensus a iudice donec peniteat uel satisfaciat magis uidetur esse suspensus a deo quam ab homine quia homo exprimit illud quod tacite inest per legem. Inno. de cle. ex. mi. apposuit.

¶ Quanto tempore durat suspensio a beneficio. uide Inno. in. c. cũ bone. de eta. et quali.

¶ Suspensio ab officio impedit non solum ea que quis consequitur ex consecratione sed etiã ex confirmatione. sm Inno. & Hostien. de consue. cum dilectus.

¶ Suspensus a canone si celebrat non efficitur irregularis secus si ab hõine excõmunicatus tamen qualitercunque siue a canone siue ab homine celebrans bene efficit irregularis. ita nõ. Inno. in. c. sicut. de coha. cle. & mulie.

¶ Suspensus uel amotus ab ecclesia a beneficio nõ debet ĩteresse tractatibus ecclesie. Inno. de ex. prela. apostolice.

¶ Suspensus ab officio propter crimen liquidum uidetur suspensus a beneficio secus si non propter crimen seu propter suspitionem criminis uel infamiam. ita no. Inno. in. c. cum decorem. de ui. & hones. cle.

¶ Suspendens seipsum licet postea euadat ita debet puniri ac occidisset. uide in. l. omne delictum. §. qui se uel alium necauit. ff. de re mili.

¶ An suspensus ad tempus sit elapso tempore statim absolutus absque alia hominis absolutione. Inno. de eta. et qualita. cum bone. ℘. uide quid de suspenso donec satisfecerit. de quo in glo. nobili. in cle. i. de deci. adde quod no. Innocen. de coba. cle. & mulie. sicut. Hostiẽ. de maio. & obedien. c. si. adde nõ. in. c. exigit. de censi. li. vi. in glo. penul.

¶ An suspensus possit testificari. Hostien. de accusa. olim. de excep. apostolice. Specu. ti. de testi. §. i. ℘. quid de suspenso.

¶ An prelatus suspensus possit alium excõmunicare suspendere uel ecclesiastica bñficia conferre. nõ. de cle. ex. mi. si celebrat. de elec. cum inter. de consue. cum dilectus. de excess. prela. tanta. de eta. & quali. cum bone. uide de elec. illa.

¶ An suspensus possit conferre ecclesiastica sacramenta. nõ. in prealle. c. cum dilectus. & c. si celebrat. de cle. excõ. mi. et de coba. cle. et muli. uestra. et. c. si. et quod ibi nõ.

¶ An suspensus sit capax beneficii. nõ. de elec. cũ uintonien. & c. per inquisitionem. ubi gl. &

nō·in cle·cupientes·de pen̄·

¶ Quis sit effectus suspensionis a beneficio· nō· Inno·de elec·cum in cunctis·§·ul·et·c·per inqsitionem·& de appel·pastoralis·in fi·

¶ An suspensus ab offō sit suspensus a beneficio·nō·Inno·de eta·& quali·cum bone·de appellatio·pastoralis·ubi per modernos·de cleri· ex· mi·latores·in glo· pleue per glo· in dicta clem· cupientes·

¶ An quis possit suspendi respectu unius officii uel spetiei tantum ramanente in aliis ordinis executione·dic ꝙ sic·de cor·uicia·significauit·& ibi nō·de offi·dele·sane·ii·de exces· pla· ex lr̄is·de dolo & contu·ueritatis·

¶ An suspensus ad certum tempus a perceptione fructuum beneficii si interim illos percipit efficiatur irregularis·dic ꝙ non·per glo·in·c·ii· de ui·et ho·cle·in·℘·suspensus·

¶ Quis possit absoluere a suspensione ab offō glo·in·cle·i·dē heret·in·℘·excōmunicatōis sn̄ia· uide in cle·i·§·si quis·de re· eccle· non alien̄·& distingue inter sn̄iaꝫ iur·et hominis·

¶ An suspensus ab officio intelligatur suspensus ab officio diuino uel ab officio·i· āministratione·dic ut nō·glo·in cle·i·de deci·& ibi doc· & in dicto·§·si quis·ubi per do·Cardina·flo·in viii·q·

¶ Suspensus simpliciter intelligitur suspensus ab officio tantum·nō·de senten̄· excō· si quem· de iudi·at si clerici·de cleri·excom·minis· latores·de consue·cum dilectus·& no·in palle· cle· cupientes·

¶ Que sit pena clerici suspensi celebrantis·dic perpetue damnationis·de cle·excō·minis·ci ici· & c·latores·de ui·& ho·cle·nc clericoꝝ·& dic ꝙ talis efficitur irregular· nō· doc·de cle· ex· minis·si celebrat·quod intellige si est suspensus ab officio·secus si bn̄ficii tantum uel ab administratione spiritualium & temporalium·dictum est Io·an·de solu·si quorundam·

¶ Quilibet existens in peccato mortali est suspensus quo ad se·tex·& ibi glo· de coha· cle·& muli·c·fi· Quid de existente in ueniali· glo· & Archidia·vi· testim̄·doc·in palle·c·fi·

¶ Suspensus ab officio per unum iudicem debet hr̄i pro suspenso ab omnibus·secus si a beneficio·nō·glo·vii·q·i·si quis presbiter·faciūt nō· de offi· Archidia·ad reprimendam·& e·cum ab ecclesiarum·secus si esset suspensus a beneficio tantum in una ecclesia quia in alia potest admitti·glo de ap·pastoralis·glo·in·c·cupientes·§· ceterū·de elec·li·vi·

¶ An suspensus ab officio sit suspensus a iurisdictione·glo·& doc de cle·excō·minis· si celebrat·tex·& glo·de ex·prela·tanta·glo· de consue·cum dilectus·tex·de supplen· negl· prelato· c·i·li·vi·

¶ De suspenso ab ingressu eccl'ie· uide de sen· ex·sacro·& c·ti·e·i·li·vi·

¶ Quid operetur suspensio a beneficio in monacho· Inno·et Hostien·de simo·dilectus·ii· Archidia·de elec·quia sepe·li·vi·Idem·xii·q·ii· ab batibus·glo· in extraua· boni· viii· que incipit in mentem·

¶ De effectu suspensionis a beneficio·uide de consue·cum dilectus·in glo · de elect· cum uiatorien̄·in glo·de appel·pastoralis·in gl̄ · Innocē· et Hostien̄·de cohabi· cleri· et mulie· sicut· de elect· per inquisitionem· in glo· fi·et· eo· titu· cupientes·§· ceterum·li·vi· in glo· et in clem· fi·de ui·& hones·cleri·in glo·in·℘· beneficioꝝ Io·an·de do·& contu·ueritatis· glo· pe· de cle· ex·mi·latores·ubi uide·

¶ An suspensus a beneficio possit acceptare beneficiū uirtute lr̄aꝝ apl̄icaruꝫ·doc·ꝙ non·in·c· e·cupientes·§·ceterum·

¶ An suspēsus ab ordinario cū tp̄is statutiōe possit ab eo absolui·glo·ꝙ non·in·℘·excōmunicationis·in cle·i·de heret·glo·in·℘·suspensus·in dicto·c·cupientes·§·ceterum·Io·an· in regula· f·li·vi·

¶ Suspensus a iur̄ a beneficio potest celebrar̄ sine absolutione·si cessat a delicto·pro quo erat suspensus·Io·an·de coha·cle·& mulie·sicut·Idē de sen·ex·uenerabili·

¶ Suspensus ab ingressu ecclesie non est suspēsus a iurisdictione·glo·de sentē·ex·sacro·in·℘· in predictis·

¶ An Epus suspensus a collatione unius ordinis posset maiores uel minores illo conferre· Archidia· lxxv· di· ordinationes·ii· Io· an· de tempo·ordi·uel non est· Archidia· xxxvi· di· ·c·ii·

¶ An suspensus ab officio intelligitur de officio exemptionis ordinis uel iurisdictionis seu ā ministrationis·uide Pau·in cle·i·dē priuile·et ibi glo·Io·an·aliquid in·c·i·de re iudi·li·vi· de consue·cum dilectus·glo·in· cle·ii· de deci· tex· de iudi·at si clerici·& ibi de hoc·

¶ Simpliciter suspensus intelligitur ab officio tex·in dicto·c·ae si clerici·glo·ꝙ me·cau·c·i· li· vi· glo·in cle·i·de priuile·Io·an·in dicto·c·cum dilectus·ii·q·vi presbiter· Io·an· de iudi· cum non ab homine·

¶ An Episcopus suspēsus a sacerdotalibus possit pontificalia exercere·Genꝫe ꝙ non·in extraua·Io·xxii·que incipit suscepti·in glo·in·℘·pōtificalibus· Quid econtra· dixi·s̄· sub dictione irregularitas·adde quod nō·Io·an·in·c·ii·de officio dele·li·vi·Specu·ti·de lega·§·iuxta·℘· qd si epus·glo·i·q·i·si qui epi·

¶ An suspensus ab officio possit priuatim dicere horas cum aliis · Io· an· de re iudica·c·i· li·vi·

¶ An clericus possit semet ipsum suspendere a participatione sacramentorum·glo·de peni· di· i·qm̄ sanctus·

¶ An suspensus dicendo officium debeat dicere dominus uobiscum·Io·an· de re iudi·c·i· li · vi· Archi·xxviii·q·i·presentium·

¶ An suspenso a beneficio sint interim· amministrande expen̄·glo·in·℘· dimidiam· in cle· ut hii qui ·de eta·& quali·Io·an·de elec· cupiētes· §·ceterum·li·vi·

¶ Suspensio quandoꝗ ponitur pro depositione & econuerso·uide glo·xxxii·di·c·fi·lxxxiii·di· si quis episcopus·glo·l·di·dn̄o sancto·

¶ Suspendere clericum per quinquennium a beneficio idem est quod priuare· uide Archi· i·q ·v·c·fi·

¶ An suspensus ab officio sacerdotali possit cātare psalmos et antiphonas cū alijs. Archi. xxviii. di. presbiterum.

¶ Suspensus ab officio sacerdotali nō uidet̄ posse ꝑdicare ꝑꝑo. l. di. ꝑsbiteros. Pau. uidetur sentire contra. in clemen. i. de regu. i ꝯ. officia

¶ Suspensio perpetua idem est ꝙ depositio. Archi. lxxxii. di. c. ii. Io. an. in addi. Spe. in ti. de accusa. ꝗ. ii. ꝯ. item queritur. Pau. in cle. i. de re. eccle. non alie.

¶ Suspensus ab officio potest audire diuina. doc. de sen. ex. c. i. li. vi. Archi. v. di. testiū.

¶ Suspensus ab officio si durante suspensiōe aministrat priuandus est illo. Archi. xi. q. iii. si epus. i. laud. in cle. ut hii qui. d̄ eta. et quali. in ꝯ. uocem. tex. de elec. c. i. li. vi. et e. ti. cupiētes. ꝗ. ceterum. in glo. in ꝯ. suspensꝰ. e. li. i cle. si. de ui. et ho. cleri.

¶ Potest quis suspendi ab officio et beneficio propter solam contumaciaꝫ. Archidia. iiii. q. v. c. i. docto. de eta. cum bone. de do. et contuma. ueritatis.

¶ Suspensio a beneficio etiā tēpali diminuit statum. Inno. de accusa. sup hiis. in glo. finali.

¶ Concubinarius notoriꝰ uel simoniacus est suspensus quo ad se et quo ad alios. glo. in. c. de homine. de celebra. miss. de cohabita. cleri. et mu. uestra.

¶ Existens in peccato mortali de iure diuīo suspensus est a diuinis. Inno. de temp. ordi. ex tenore. ꝯ. item si uis. glo. fi. i. q. i. sacerdotes.

¶ An clericus per saltum promotus sit ipso iure suspēsꝰ ab ordīe sic suscepto. uide Archi. lii. di. c. i.

¶ Que sunt crimina inducentia suspensionē ipso iure. uide glo. xxxii. di. uirum. glo. et doc. d̄ simo. accusatus. et. c. tanta. adde glo. et doc. de purga. cano. ex tuarum. et. c. inter.

¶ An suspensus donec satisfecerit sit statim facta satisfactione absolutus. uide Innocen de eta. et quali. cum bone. de coha. cleri. et mulie. sicut. glo. de elect. quia sepe. li. vi. in ꝯ. donec. glo. in clemen. i. d̄ deci. in ꝯ. donec. glo. in cle. finali. de censi. in ꝯ. donec. adde quod dixi. s̄.

¶ Differentiam inter suspensionez exceptionem et interdictum et in quibus conueniunt. uide de ap. dilectis. et. c. ad hec. et. c. quoniam et ibi Inn. et de ꝓuile. ut priuilegia. de sen. ex. uenerabili. et. e. t. c. i. li. vi. et quod nō. Archi. xxxii. di. adhuc. et. l. di. sacerdos.

¶ Suspendere. i. deponere. lxxxii. di. si quis epus. xxxii. di. eos. quandoq; econuerso. xxii. q. ii. c. i. et uide quod nō. in dicto c. eos.

¶ Stans propter crimen in suspensiōe per annum est priuandus omnibus suis beneficiis. ut nō. de eta. et qli. cum bone. in glo. ulti. et sup ea. xi. q. iii. rursus.

¶ An suspensus simpliciter uideatur suspēsus perpetuo uel ad tempus. nō. Inno. et Io. an. de eta. et quali. cum bone.

¶ An ad ualiditatem suspensionis sit necessaria monitio. nō. de ex. prela. c. i.

¶ An in suspēso ab officio et beneficio sit necessaria absolutio. nō. de elect. quia sepe. li. vi. in glo. super uerbo. donec.

¶ Pena suspensoruꝫ est multiplex. ut nō. de elec. nihil. in glo magna.

¶ Suspensus pōt iteꝝ suspēdi d̄ ꝓp. capitulū et ibi nō. de iude. ita quorundam. in glo. fi.

¶ Suspensus potest excommunicari. nō. d̄ dolo ueritatis. in glo. sup ꝯ. sniam. et ibi concor.

¶ An sententia excommunicationis possit suspendi. uide de ap. preterea. et Inn. e. t. pastoralis. et de sen. excom. cum desideres. d̄ ap. dilectus. et ibi Hosti. de testi. ueniēs. ii. Inn. d̄ sen. excom. nulli. xi. q. iii. qui merito.

¶ Quidam suspensi a ꝑceptione eucharistie donec peniteant. de elec. ostius. quidam ab oblatione altaris. xvii. q. iiii. minor. Quidaꝫ a cōsecratione episcoporum tantum. de transla. ꝑla. c. ii. Quidaꝫ ab officio predicandi. ut nō. in clemen. cupientes. de peñ. in glo. magna. que ponit. xxv. species suspensionum.

¶ Simoniacus est de iure suspensus. nō. de simo. per tuas. in glo. ii.

¶ Suspensus a confessore suo est irregularis si celebrat. uide Archi. xiiii. q. iii. si quis epus

¶ Suspendi potest absens et ignorans. de cle. excom. mi. apostolice.

¶ Inferior a papa potest suspēdere aliquē ab officio et beneficio rōne infamie orte sup crimine. uide de purga. cano. inter.

¶ Sicut suspensus non potest eligere nomie proprio ita nec alieno et sic ꝯpromissarius ad eligendum esse nō potest. de excep. apostolice ſm unum intellectum. ubi etiam dicit Inno. ꝙ suspensus non potest petere confirmationem electi suspensi post absolutionez redeuntis ad pristinum statum. de accusa. olim.

¶ Ligatus miori excōicatione nō est suspensus ipso iure sed suspendendus ſm Inno. in. c. si celebrat. de cleri. excom. mi.

¶ An suspensus possit esse in iudicio. uide nō. de exces. prela. tanta. de consue. cum dilectus. de excep. apostolice.

¶ An recipiens inuestiturā de manu laici uel mulieꝝ sit suspēsus ipso iure. uide. xvi. q. vii. si quis deinceps. de elec. quisquis. de fi. presbi. ex tua. de renunciat. ꝙ in dubiis. de maio. et obedien. dilecta.

¶ Qui eligit scienter indignum suspenditur per triennium a beneficiis sed si non habet beneficia punitur pena arbitraria. de elec. cuꝫ cōpromissarius. li. vi. in glo. finali.

¶ Suspēsus triennio a beneficio et officio durante termino non potest eligi. de electio. quisquis. in glo. penulti. et super ea. e. t. cupientes. ꝗ. ceterum. li. vi. in glo. nō. ergo.

¶ Suspensus a beneficio eligere potest sed nō eligi. de elect. cupientes. ꝗ. ceterū. li. vi. i glo. super ꝯ. beneficiis. e. t. ꝑ inquisitionem. i glo. fi. et. c. cum uinctoniēn. in glo. nō. ꝙ semel.

¶ Suspēsus a canone percipit fructus bñficii secus si ab homīe. nō. xxii. di. preter hec. i gl̄. f. de ap. pastoralis. circa finem. et ibi nota.

¶ Appellatio sequens non suspendit effectuꝫ suspensionis a diuinis secus in suspenso a temporalibus. de senten. excommunica. religioso. li. vi. in glo. finali.

¶ Epi et eoꝝ supiores nullā penā suspensiōis

incurrūt. nisi de ipsis sit facta mentio spēalis. de sen. ex. quia periculosum. li. vi. de elect. si compromissarius. eo. li.

¶ Pena suspensionis a bñficio q̄ non pōt ad aptari monacho dz ↄuerti i aliā arbitrio iudic̄ ſm Archi. xiiii. q. vi. c. i. facit. l. hos accusare. ꝗ. oibus. ff. de accu. et quod nō. glo. et doct. de elec. si cōpromissarius. et. c. ga sepe. e. t. li. vi.

¶ Suspensus ab officio intelligitur suspensus ab ordinaria ptāte. nō. Archi. in. c. quia pōtiff cali. de off. dele. li. vi. facit qd̄ nō. Inn. de eta. et quali. cum bone. de elec. considerauimus.

¶ An liceat suspēdere diuīa uerba ad collū. ui de per sanc. Tho. scda scde. q. xcviii. arti. iiii.

Susurratio

Qui dicantur susurrones. uide sanc. Tho. secunda secunde. q. lxxxiiii.

¶ Quod est grauius peccatum susurratio uꝰ detractio. sanc. Tho. ubi. s. dicit ꝙ susurratio quia tollit amiciciam que magis est bonum q̄ bona fama quam tollit detractio.

¶ De susurratoribus et seminatioībꝰ zizaniarum et discordiarum. uide Ange. in ↄsilio suo clxxxi. quod ncipit uisis instrumentis.

Suus Suitas

An ualeat instō fcā de exneo casu quo suus non fuerit heres abintestō. uide Bar. in. l. gallus. in prin. ff. de libe. et postu.

¶ An i suo hēde sit dare mediū inꝰ mortem et aditionē hēditatis. Bar. in. l. si. ff. đ ↄdi. isti.

¶ Qualiter fiat imixtio quā facit suus i hereditate. Bar. i. l. is q putat. ff. đ acqui. heredi.

¶ An suus heres possit cum effectu couenirī antequā appareat de uoluntate abstinēdi. Bar. in. l. necessarius. ff. de acqui. heredi.

¶ Suus heres debet habere debitum bonorū subsidium sine aliquo onere. ut. l. quoniam. in prioribus. C. de inoff. testa.

¶ De pro nomie isto suus. uide tex. et glo. et ibi Bar. in. l. ex facto. ff. ad trebel.

¶ An existentia sui heredis confirmet tutelam testamentariam. Dy. et Bar. in. l. si nemo. ff. de testa. tute. Cy. in. l. ii.

¶ An legata particularia cōfirmentur existētia sui heredis. nō. in. l. cum quasi. ꝗ. sed et si quis. ff. de fideiꝰ. liber. Bar. i. l. si filius ꝗ patrī ff. de uul. et pupil. et. l. i. ꝗ. fi. ff. ut in pos. lega. ff. de condi. inde. l. non est nouum.

¶ An existentia sui heredis confirmet fideī commissum uniuersale. nota Barto. in. l. si filiꝰ qui patri. ff. de uul. et pu. et. l. ita tamē. ꝗ. si pater. ff. ad trebel.

¶ Qui ueniant appellatiōe suoꝝ. nō. C. ad tertul. l. si qua femina. et in. c. de cetero. de testi. in cle. cām. ꝗ. uerum. de elec. et de testi. constitutus. i. et qd̄ ibi nō. de sen. ex. quicunqꝫ. li. vi.

¶ Idez suū cui uendicādi ius cōpetit. ff. đ au. et ar. le. l. qntus. ꝗ. cū aur. viii. di. quo iure.

¶ Quando intelligatur suum. dic ut plene habetur. ff. đ le. iii. l. cum suo. et. l. se. et. l. suos. et l. si quis suos. ff. de ꝯ. sig. l. pupillus. ꝗ. ult. nō. de postu. c. i. in glo. bona.

¶ Que dicantur sue ecclesie. uide nō. de preben. pro illorum. in glo. i.

¶ Suum denotat presens et non futuruz. nō. de priuile. cū capella. in glo. ii. et super ea.

¶ Qui dicantur sui clerici. uide quod habet in. c. finali. de ꝯ. sig. li. vi.

¶ Potest quis facere aliquid in suo etiam si noceat alieno. ff. de aqua plu. ar. l. i. ꝗ. deniqꝫ.

¶ Suus sua suum qualiter dicatur et accipiatꝰ nota. ff. de ori. iur. l. ii. in glo. ii. et ibi Barto. et. l. i. ff. quod cum eo. in glo. sequatur. Barto. ff. de manu. l. is qui suus. nō. viii. di. quo iure. in glo. mea.

¶ Ad cuius personam referatur. uide Bar. ff. de au. et ar. lega. l. cum in testamento.

¶ Ut quis sit suus non solum inspiciꝰ tempꝰ mortis sed aditionis uel existentis conditiōis. ut. ff. de libe. et postu. l. si qs sub conditione.

¶ Datio substituti uulgaris et sui tollit suitatem. Bar. in. l. gallus. ꝗ. et quid si tantū. ff. de libe. et postu. est casus. in. l. si filius heres. eo. t.

¶ Suus factus uolūtarius in substitutione fca pupillo est necessarius. Bar. ff. de uul. et pu. l. sed si plures. ꝗ. ques possum.

¶ Datio coheredis extranei tollit suitatem. ut. l. apud iulianum. ꝗ. idem iulia. ff. ad trebel. et. l. si plures. ꝗ. ex asse. ff. de uul. et pu.

¶ Suitas operatur etiam post aditionez hereditatis. tex. est in. l. si filius. ff. de acqui. hēdi.

¶ An suitas confirmet legata particularia uꝰ fideicōmissum uniuersale. et quid de libertatibus. uide Bar. in. l. i. ꝗ. pater. ff. ad silleia.

¶ Filius est suus heres statim post mortē patris nec est dare medium. ut. d. l. i. ꝗ. pater. et ff. de le. i. l. si post mortem.

¶ Non dicitur suus necessarius post mortez eius de cuius hereditate agitur in potestate alterius. uide. ff. de adop. l. si quis nepotem.

¶ Datio substituti non uidetur tollere necessitatem in seruo. aꝰ. in suo. ff. ad. l. acquiꝰ. l. in de neractus. in princi.

¶ In suo superflua est aditio. ff. đ inoff. testa. l. qusmadmodaz. et ibi glo. ꝙ eo ipso quod est suus presumitur heres sine aditione.

¶ Suus heres abstinens nō desinit esse heres ff. de fideiꝰ. liber. l. cum quasi. ꝗ. sed et si quis.

¶ Existentia sui heredis confirmat tabulas pupillares. ff. de priui. credito. l. pater.

¶ Licet suus teansmittat hereditatez ad substitutum pot tñ substitutus abstinendo ab hereditate paterna accipere hereditatem pupilli ff. de priuile. credi. l. pater. in fi. ſm lec. Bart.

¶ Suus non transmittit hereditatez non aditam nisi ad descendentes. C. de his qui ante ap. ta. l. i.

¶ Suus transmittit legatum conditionalez ad suos tantum. nota. ff. de actio. et obligat. l. is cui. in glo.

¶ Suitas nō est inducta in sola legitima que inducitur fauore creditoris quia pro legitima non tenetur quis creditoribus. C. de rei uen. l. cum a matre. dicit Bal. in. l. si arrogator. ff. đ adop. in. ii. op.

¶ Hec dictio suus non notat quandoqꝫ suitatem et sic qualitatem in filio sed passionem filiationis. glo. ff. de sta. ho. l. in multis.

¶ Quandoqꝫ dicitur suus idest familia. ff. de eo per quem fac. eric. l. i. in princi.

Taberna Que dicatur taberna uide in clem·i· circa medium·de uita & honesta·cleri·uide·ij·

¶ Nulli clerico licet tenere tabernam aut argustulū·xliiii·di·nulli licz·

¶ Clerici nō debent intrare tabernā nisi aut in necessitate aut in itinere· xliiii·di·non oportet· de uita et honesta·cleri· clerici·xliiii·di·clerici edendi·

¶ Taberna dicitur generaliter omne edificiū utile ad habitanduz·uel domus ubi exercetur aliqua ars ff·de uer·signi·l·taberne· unde dicitur taberna uinaria taberna olearia·ff·d iudi·l·hers absens·ff·de fun·instru·l·taberna·& aput Titumliuium legitur hoc modo institutū indictuz taberne in foro clause quandoq; tamen restringit ad locum in quo uinum uenditur·ff· de uer·sig·l·taberna·& ff·ac·l·acquir· l·si ex plagis·§·tabernarius· de hoc·xliiii·di·nulli· de uita & honesta·cleri·clerici·

¶ Taberna stabulum cauponaq; dicatur· nō·ff·de nup·l·palam·in glo·taberna·& in cle·i·de ui·& ho· cleri·in glo·tabernarioꝝ·

Tabernaculum Dictum est a taberna sumpto generaliter uocabulo·ff·de uer·signi·l·si taberne·

Tabula De duplici tabula que est necessaria fluctuantibus in mari huius seculi nō·de peni·di·i·secunda tabula· Hostieñ· in summa de peni·& remis·in prin·

¶ Tabule dicuntur cuiuscūq; materie siue lignee siue membrane uel ex corio·ff·de bo·pos·sm tabu· l·i·in prin·alias tabula ponitur ut diuersum a carta uel membrana·ff· de rei uendi·l·in rem·§·fi·ff· de acquir·re·do·l·qua ratōne·§·i·&·ii·ff·de annu le· l·annua·ff·ad trebel·l·marcellus·§·quidam·uide in aut·de sanc·epi·§·idem dicimus·

Tabularium Est liber in quo continentur instrumta actuū & nomina debitoꝝ·ff·de le·iii·l·si mihi·

¶ Tabularius est publica persona & pōt dici notarius·de epi·& cleri·l·orphanotrophos· instiᵗ·de adop·§·cum autem·& C·de tabula·li·x·

Taciturnitas Quandoq; licet tacere ueritatem nunq̄ autem mentiri·xxii·q·ii ne quis arbitretur·

¶ An is cui offertur debitum ex sola taciturnitate constituatur in mora· Bar·in·l·peetor·§·si quis paratus·ff·de no op nū·

¶ An & quando tacens habeatur pro cōsentiente uel contradicente· uide in·l·de etate·§·qui tacuit· ff·de interro·ac· uide Bar·in·l·que dotis·ff·so·ma· adde Inno·in·c·i·de postulan· Bal·in·l·si sine uoluntate·C·ad nelī·& in·l·inuitus·C·de ꝓcurato·nō·de presum·nonne·xxvii·di·c·i·in glo·tacuerit·

¶ An tacitum habeatur pro expresso·uide Bar·in l·cum quid·ff·si cer·peta adde nō·ff·loca·l·quomō· §·i in glo·parare· Cy·C·de noua·l·fi· Bar·de uer· obli·l·quicquid constringende· de his que fiunt a maio·par·ca·ex ore·in·c·pe·

¶ Si tacens consentit fortius is qui aliquid agit qđ sonat in cōsensuz·Io·an·in regula q tacet·li·vi·

¶ Tacitū est illud qđ magis intellectu q̄ locutiōe percipitur·ff·de solu·l·ratū· Bal·in·l·fi·C·de insti· & substi·sub condi·fac·

¶ An notarius dicatur rogatus de tacita substitutione·Bal·in dicta·l·fi·tenet q; non·

¶ Tacitum quandoq; idem operatur qđ expssum ut·l·cum quid·ff·si cer·pe· glo·in·l·semꝑ in obscuris·ff·de reg·iur·quandoq; plus operatur tacitum q̄ expressum·nō·de testi·tuis·

¶ Expressio eoꝝ que tacite insunt nihil operatur· ut·l·iii·ff·de le·i·

¶ Tacens possessionem alterius uidetur surreptitie impetrare· Inno·in·c·dudum·de priuil· C· unde ui·l·meminerint· &·l·i·§·si qs adeo·ff·ne uis fi·ei·

¶ An & quādo taciturnitas habeatur peo cōsensu dixi·s·adde·ff·de ꝓcura·l·si filius·§·inuitus· glo· in·c·super eo·de cogna·spiri·lxxxvi·di·de tāta· in glo·Inno·et docto·de elec·in genesi·in regla is qui tacet·li·vi·adde glo·in·c·nonne·de presump·

¶ An taciturnitas in prelato sit peccatum·nō·xl· di·si papa·xliii·di·sit rector·xxv·di·§·criminis et quod ibi nō·

¶ Tacens habetur peo contumace·ff· de interro· actio·l·de etate·§·qui tacuit·nō·xliii·di·sit rector· lxvi·di·si forte·

¶ Quādoq; plus nocet taciturnitas q̄ expressus cōsensus·C·ad uel·l·si fine·nō·Archi·ii·q·vii·plerūq;

¶ Tacendo quis loquitur·ff·si ex noxa·cā·l·fi·xxviii·di·diaconi·et ibi Archi·

¶ Maioris uirtutis est expressio q̄ tacitum·ff· in qui·cau pi·ta·cōtraha·l·licet·in prin·et·l·est differentia·ff·de usur·l·si stipulatus·in pn·de hoc·lui· di·seruum·et ibi Archi·xvii·q·ii·§·cum ergo·

¶ Quedā possunt fieri tacite que non possunt expresse·ff·de pac·l·si unus·§·illud·ff· de ꝓcura·l·filius·§·ueterani·C· de iura·calū·l·ii·qđ nō·xi·q·iii· insolita·de elec·si forte·in glo·si ḡ·in fi·li·vi· adde nō·de foro compe·si diligenti·in glo·penl·doc·in·l· cum quid·ff·si cer·pe·C·de iura·calū·l ii·§· sed q;· doc·de arbi·cum tempore·pe· et quedam expresse que nō tacite·ff·de iur fisci·l·nō intelligit·§·si qs·

¶ Melius est tacere q̄ male loqui·de hoc nō·in ꝓhemio clem·ubi ponuntur multe auctoritates·

¶ Nec nimium taceas nec superflua dicas· hoc ponit Io·an·de uita et ho·cleri·clerici·

¶ Taciti et expressi eadem est conditio·de cōsti· cum·m·de rescrip·c·ii·

¶ An tacens uideatur alienare· nō·ff·de pigno·ac· l·gaius in glo·fi·ff·de reg·iur·l·id qđ nostrum·

¶ An tacens uideatur confiteri·uō·Cy·C·de iur· calū·l·ii·§·qđ si actor·in ul·q·

¶ Nocet tacenti si tacet in alterius deceptionem· nō·C·de lati·liber·tol·auᵗ·ad hoc qui suam· et ibi uide in glo·ii·

¶ An ualeat tacitum ubi non ualet expressum·nō· ff·qui·mo·pig·uel ypo·sol·l·i·in glo·inutilem·ff·de dona·inter uiꝝ et uxo·l·si spōsus·§·i·nō·ff·de fui· rustu·predi·l·iii·§·fi·

¶ An in delictis tacens habeat pro mandāte· uide ff· ad sill·l·i·§·scdm·

¶ Quod dicitur presentem alienationem rei sue habera pro consentiente si tacet est ueꝝ quando nō dolo tacet· secus si dolo· dicit Ia·de are·in·l·certi· C·locati·

¶ An tacitum et in corde retentuz habeat effectū expressi·uide Ia·bu·in·l·si maior·C·de transac·

Tadeus Dominus tadeus de copulis alias de populis fuit doctor nobilissim⁹ Barto. in. l. filio preterito. ff. de iniusto rup. & irri. testa. de quo etiam idem facit mentionem in. l. sepissime. ff. de condi.

Talea Domini tēporales licite possunt imponere subditis taleas & exigere ab eis. & quid de quibusdaʒ dn̄is qui nihil percipiunt a subditis nisi taleas. uide in sum. pisa. sub dictione talea. per totum.

¶ Episcopus non habet imponere taleas clericis. uide de exces. prela. c. i.

¶ Talee sunt illicite nisi a iure statuto uel cōsuetudine permittantur. fm doc. in dicto. c. i.

Talio Inscriptio ad penam talionis non est necessaria quando procedit contra aliquem per inquisitionem. nō. instit. de suspec. tu. in glo. ii. & in aut. quō opor. epi. § fi.

¶ An & quando debeat quis se inscribere ad penā talionis. nō. de accusa. l. fi. de accusa. licet. de ꝓcur. tue. & qd ibi nō.

¶ Sex sunt casus in quibus accusator deficiens in probatione non punitur pena talionis. qui nō. ii. q. ii. calumniator.

¶ Si accusator per se obligauit ad penam talionis probat per unum testem an puniri debeat. nō. Io. an. de elec. cum dilecti. super. ꝥ. defecerit.

¶ Lex mosayca penam talis instituit. ut habetur Leuitici. xxiiii. xiiii. q. i. qd debetur

¶ An scribens se ad penā talionis expresse uel tacite puniatur minori pena si forte accusator est nobilis et accusat⁹ ignobilis. dic ut nō. Bal. in. l. si uteris. C. de fide instru.

Talis An quis presumatur talis presentator uel ꝓcurator qualis in instrumēto nominatur. Spe. ti. de ꝓcura. § ratione quoq. ꝥ. illud quoq notandum.

¶ An quis ꝑsumat talis hodie sicut ante. & ecōtra Bar. ff. de confir. tuto. l. in confirmando.

Tam Est aduerbium affirmandi. xxxv. q. vi. de parentela. Io. an. de sen. excō. contingit. super. ꝥ. non tam ⁊c.

Tamen Est dictio aduersatiua. ff. de repudi. l. ii. in fi. quandoq est causatiua & ponit pro quia. ff. de neg. gest. l. seruus suū § ii. alias ponit pro etiam. ut. xxviii. q. ii. sicut eni.

Tamdiu De hac dictione uide doc. in. l. ii. C. de libe. pte. in. l. imperator. ff. de postulā. in. l. siue manifestus. § tamdiu. ff. de condi. furti. l. fi. ff. de excu. tuto. & l. pater seuerinam. § fi. ff. de condi. & demon. adde nō. iii. q. ii. tamdiu. ff. fami. herc. l. si filia. § non solum.

Tango Tangere immundū est consentire peccatis. ut. xxiii. q. iiii. recedite.

¶ Tangitur peccator a deo cuʒ eius mens pungit per gratiam. de peni. di. i. hinc etiam.

¶ Qui tangit partem dicitur tangere totum. de peni. di. i. uulgaris.

Tanquam D significato huius dictiōis nō glo. de maio. & obe. solite & ibi doc. glo. in. l. si pater. § qui duos. ff. de adop.

¶ Hec dictio aliquando est expressiua ueritatis. aliquando non. in aut. ut omnes obe. iudi. ꝓuin. § si uero aliquid. de hoc de sen. excō. cum pro causa. cum concor. de maio. & obe. solite. ꝥ. qd autē. uid de iudi. examinata.

¶ Hec dictio similitudinem notat & improprietatem. ff. qd cuiusq uniuer. l. i. § i. in aut. de here. & fal. § i. col. i.

¶ Non tanq̄ tibi sed petro. habetur de prescrip. ad audientiam. in fine.

¶ Ar. de tanq̄. ff. de adop. l. si pater. § qui duos. ff. de inoffic. testa. l. filius. C. de sacrosanc. eccle. aut. quibuscūq. ff. de dolo. l. i. de elec. cum inter uniuersas. & c. cum inter canonicos. in glo. de iureiuran. sicut nostris. qui filii sint legi. per uenerabilē. uide Bal. in dicto. § qui duos.

¶ Hec dictio aliquando exprimit ueritatem. aliqñ contrarium. nō. C. de here. insti. l. i. in glo. i.

¶ Hec dictio ponitur pro quia. C. de here. insti. l. i. & ponitur pro ut. l. iii. § sed & si qs. ff. iudi. sol.

¶ Contrahens cum aliquo tanq̄ cum tali approbat eum ut talem. nec potest dicere oppositū. ff. de inoffi. testa. l. si filius. § i.

¶ De hac dictione uide de sta. ho. l. qui in utero. & ff. de offi. eius cui man. est iur. l. si pretor.

¶ An possit quis tanq̄ alius qd nō potest tanq̄ ipse uide Cy. in. l. i. C. de dolo.

Tantisper Exponitur pro interim. fm glo. instit. de rer. diui. § cum in suo.

Tantum Tantummodo

¶ De significato hart dictionuʒ nō. Bar. in. l. i. ff. si qs ius di. nō ob. doc. de cau. pos. cū ecclesia sutrina. Adde ꝙ hee dictiones non semper excludūt. ut. l. ob es alienum. & ibi nō. C. de predi. mino. uide nō. de ꝓba. in litteris.

¶ Hec dictio ponitur exclusiue. ff. de seruī. le. l. si quid. & l. i. § denuntiare. ff. de libe. agno. C. de iurisdic. om. iudi. l. ii. et est inclusiuum totius qd est intra id qd excluditur. ff. de uer. signi. l. cum testamento. imo qd plus est denotat quantitatem temporis in nō excluso. ut. C. de edic. diui adri. tol. l. fi. circa fi. ff. de uaca. mune. le pe. Item tantū ponitur nominaliter et aduerbialiter. xv. q. i. inebriauerunt. De hac dictione uide plene in Spe. ti. de alle. & dispu. § post hec. ꝥ. ulti. ubi uide.

¶ Tantos. i. tot. C. de lega. l. cuʒ questio. in fi. ff. de le. i. l. si ita legatum. in prin.

Tantum respicit ad uerba non ad summā. nō. C. ad legē iul. de adulte. l. nō solum. alleg. l. uerba. in glo. i. nō. doc. ff. si quis ius di. nō obtem. l. i. C. de patri. qui fi. distra. l. ii.

¶ Tantum non semper excludit omnia. nō. C. de iurisdic. om. iudi. l. ii. in glo. fi.

¶ An ipsa uel alia dictio taxatiua extēdatur. uide Bar. ff. de usucap. l. sui nomine. uide Bar. de adi. le. l. si quis ita. § penl. Spe. ti. de dispu. et alle. § post hec. et ibi Io. an. in adci.

¶ Hec dictio tantū stat inclusiue. et quandoq excludit solū in respectu non simpliciter. glo. in. l. iur ordinem. C. de iurisdic. om. iudi. et. C. de ꝓba. l. rationes. uide in. l. iii. § si titio. ff. de adi. le. C. d̄ trāsac. l. siquidem. et ibi Bar.

¶ De hac dictione tantum uide Bar. in. l. i. ff. si quis ius di. non obtemp. in. l. ob es. C. de predi. mino. l. cum ita legatum. § in fideicōmisso. ff. de le. ii. et. l. ii. C. de patri. qui filios distra. ff. ad trebel. l. lucius. § qui habebat. Dy. in regula mandatum. li. vi.

Tantundem Notat idez in genere et non semper idem in specie·nō·de statulibe·l·si qs libertatē· ubi oīno uide·

Tarde Aliud est tarde|aliud est nūq̄·ff·de edil·edic·l·mutū·ff· de act·& obli·l·i·§·i·C·qui testa·fa·posl·l·discretis·

¶ Minus dat qui tarde dat·ff·de uer·sig·l·si cui·§·minus·xvi·q·i·decime·&·xxv·di·perlectis·

¶ Non refert aliquid non fieri uel tarde fieri· nō· Gof de ꝓcura·auditis·

¶ Tarde uenere bubulci· nō·Hosti·de elec·in genesi·de accusa·ad petitionem·

Taxatio Taxatiua Taxationē expensaꝝ ꝓcedere debꝫ iueamentū·nō·de elec·e·i·li·vi·in glo·taxatione·& ibi remis·C·unde ui·l·si quando· uide ff·de rei uēdi·l·qui restituere·&·ff·de in litē iurā·l·uideamus·§·ii·

¶ An a taxatione appelletur· uide Inno·& Io·an·qd̄ me·cau·c·fi·

¶ Quando mandatur ꝓuideri ſm taxationē deeime·uide quod nō·Io·an·in addi·Spe·ti·de cōces·preben·super ꝗica·

¶ An iudex posset sibi reseruare taxationē expensaꝝ·uide de sequestra·pos·c·i·de dolo & cōtu·finē·

¶ Immoderata iudicꝗ taxatio moderat̄·ff·ad exhi·l·iii·§·preterea·C·de fruc·& liti·expen·l·termiato et quod ibi nō·

¶ Dictio taxatiua iuncta termino affirmatiuo hꝫ tacitam abnegatꝗ·tex·est·ff·de cōdi·ob tur·cau·l·i·

¶ Dictio taxatiua solūmodo nō semper excludit· sed taxatū pre ceteris ꝑfert·ff·como·l·i·

¶ An legibus uel statutis per dictiones taxatiuas includatur cōditio· uide per Bar·in·l·iii·§·pen·ff·de adimen·lega·

Taxillus An qd̄ perditur cum taxillis sit restituendum· nō·de uita et ho·cleri·c·pen· in glo·iii·et super ca· et·xxxv·di·c·i· in glosa prima·

Teatrum Quid sit uide·ff·de reꝝ diui·l·in tantū·§·i·in glo·pone teatrales·uide in alio reptorio·

Tectum Si aliquis existens super tectuꝫ domus interficiat̄ dicitur interfectus extra domum· et ex hoc ecclesia nō dicitur polluta· ut nō·de consec̄·eccle·uel alta·c·i·li·vi· in glo·humani·

Telum Uulgo dicitur telum quod ab arcu mittitur·eius tn̄ appellatione continetur quicquid manu alterius mittitur·et generaliter quecunqꝫ nocendi causa habentur teli nomine continentur· instiꝗ· de publi·iudi·§·item lex·ff·de furtꝗ·l·si pignore·§·finem·ff· de uer·signi·l·calumniator·§·telum·C·ad·l·cor·de sicca·l·is qui cū telo· que est canonizata·de peni·di·i·is qui cum telo·

Temeritas Temeritas in iur̄ reprobat̄· de consti·ne imitaris·

¶ Quid sit temeritas uide de sacrosanc·eccle·l·iubemus·et dic ꝙ est audacia in malum·de quo per do·Car·flo·in clem·i·§·porro·de sum·trini·

¶ Quis dicatur temerarius aut temerarie agere bona glo·de sen·excō·li·vi·quā nō·Laudi·in clem·i·§·si quis autē·de sta·mo· qui dicit eum temerarie agere qui scienter et ex ꝓposito sine ratōnabili causa facit aliquod illicitum·xvii·q·iiii· si quis· de sen·excō·c·i·et·e·quante·

¶ Quod dicatur temerarium iuramentuꝫ·uide de testi·testimoniū·ſm Inno· et de elec·uenerabilem·

¶ Quis dicatur temere facere· uide in prealle·c·i·de sen·ex·li·vi·in glo·sup·ꝟ·temerarius·concor·de sen·excō·tua nos·et·c·uniuersitatis· & de peni·calumniam·et qd̄ ibi nō·

¶ Temeritas excludit dolum ff·ad turpil·l·i·§·queri potest·ii·q·iii·§·notandum·et ibi Archidia·ff·de iudi·l·eum quam temere·

¶ Aliter punitur temerarie iurans|aliter scienter de maledi·c·ii·et qd̄ ibi nō·de sen·ex·inquisitioni·et quod nō·in dicto·c·i·de sen·excō·li·vi·

¶ De hoc uerbo temerariuꝫ uide in·l·fi·C·de iuꝗ·om·iudi·in·l·omnes·C·de decurꝗ·li·x·et·l·militaribus·eo·ti·uide in·l·magr̄os·C· de ꝓfes·et me·li·x·

¶ De hoc ꝟbo temeritas uide·ff·d̄ publi·l·quāte·

¶ Differentia est inter temeritatē|calumniam|et dolum·nō·in·l·i·C·ad·l·iul·de ui·priua·et idē dicit Ange·in·l·eum quem temere·ff·de iudi·

¶ Temeritas cōtinetur sub precipitatione·et qualiter conueniant et differant· sanctus Tho·secūda secunde q·liii·ar·iii·

¶ Temeritas est uicium contentū sub prudentia· & que dicantur temere fieri·eo·ti·ae·iii·

Temperantia Temperare

¶ Quid sit temperantia·uide in·l·i·§·preterea·ff·offi·prefec·uigi·

¶ Temperare debet quis et actus et animum·ff·loca·l·item queritur·in prin· et ar·ff·ad·l·acquil·l·idem iuꝗ·§·i·ff·de ꝓba·l·cum de indebito·

¶ Turpia in ꝓponendo temperanda sunt uerbis· ff·de dolo·l·non debet· et·ff·de obsequi·l·si manumissori·et qd̄ ibi nō·

¶ Temperantia est uirtus specialis·s·Tho·scd̄a secunde·q·cli·ar·i·et·ii· Et est uirtus cardinalis·e·q·ar·vii·et in tertio·di·xxxiii·ar·v·sed nō maxia· Idem secunda secunde·q·cxli·ar·viii·

¶ Temperantia est solū circa sensibilia et delectationes tactus et concupiscentias·ea·q·ar·iiii· et·q·cxlii·ar·iii·et·iiii·et in tertio·di·xxxiii·ar·vi·

¶ Temperantia an sit circa delectationes gustus· ea·q·ar·v·ubi sanctus Tho·dicit ꝙ non· nec est regulanda ſm statum huius uite·ea·q·ar·vi·

¶ Partes temperantie ponnuī per sanctum Tho· secunda secūde·q·cxliii·ar·i·et in tertio·di·xxxiii·ar·iii·et ipsis partibus respondent precepta·secūda secunde·q·clxx·ar·i·

¶ Temperantie respōdet aliqd̄ dominiū qd̄ diiter simode respondet etiam fidei·Idem secunda secūde q·cxlii·ar·i·

¶ Ad temperantiaꝫ pertinent integritas|tranquilitas|decor|pulchritudo|et honestas·secunda scd̄e·q·cxli·ar·ii·

¶ Temperantia est circa tristitias cōtingentes absentie concupiscentiaꝝ et delectationum· secunda secunde·q·cxli·ar·iii·

¶ Que sunt partes integrales temperantie· uide per eundem secunda secunde·q·cxliii·ar·i·& dic ꝙ eius pars est honestas·ea·q·ar·i· &·q·cxlv·ar·iiii· et clemētia & mansuetudo·secūda scd̄e·q·clvii·ar·iii·&·clii·ar·i·& modestia·q·clx·ar·i·&·clxii·ar·i· et humilitas·ea·q·& ar·iiis·& studiositas·p eundē secūda secūde·q·clxvi·ar·ii·et integralitas·secūda

secunde·q·cxliiii·

¶ Precepta temperantie competenter traduntur in lege diuina·Idem scda scde·q·clxx·ar·i·

¶ Temperantia non côuenit deo·Idem in quarto·di·xlviii·ar·i·

¶ De uirtutibus annexis temperâtie côuenienter traduntur precepta in lege diuina· Idem secunda secunde·q·clxx·

Temperamentum Ex duobus côtrariis fit optimum temperamentû·nô·ff·de pigno·actio·l·si seruus·in glo fi·& ·ff·si quis cautio·l·ii·§·qđ diximus·in glo·filius·ff·de ,pcura·l·sed nec·in glo·i·

Tempestas Tempestatê accipim⁹ siue maritimam siue terrestrem ff·si quis caution·l·ii·§·quod diximus· & ·ff·loca·l·i· & quod ibi nô·

Tempestiuum Idest tempus·nô·in prima côsti·ffte·§·ex libris·super·,ô·tempestiuû·uel tempestiuû·i·qđ fit ante omnia·ff·man·l·si hominê·& qđ ibi nô·

Templarii Templarii & hospitalarii sunt minus religiosi q̃ monachi·ita dicit Inno·de sepul·in nostra·

¶ An templarii sint de foro ecclesie· & sint censendi religiosi· dixi plene sub dictione religiosus·ubi uide·

¶ De templariis & hospitalariis & de eorum statutis & priuilegiis· nô·in·c·i·de uer·signi·li·vi· in glo·sed in quo·& ibi doc·

¶ An têplarii possint suos fratres suspendere uel excômunicare· glo·tenet q nô·xcvi·di·bene quidê·

¶ Templarii dicuntur deo deuoti·xxiii·di·si qs·in glo· Petrus epus Brixieñ·

Templum A quibus edificatû & a qb⁹ destructum sit templum dei uide·xvi·q·vii·& hoc dicimus·

Temporalia Pro temporalibus sacerdotes iurare non debent·ii·q·v·uerum·

¶ Minora sunt damna rerum temporaliû q̃ damna morum·vi·q·i·uerum·

¶ Laici ministrare debent têporalia clericis a qb⁹ habent spiritualia·xi·q·i·si cuius·xiii·q·i·itê apsus

¶ Temporalia ecclesie quilibet prelatus pôt licite tractare & etiâ ampliare·xii·q·i·expedit·

¶ Quomodo ecclesia possideat têporalia cum dñs dicat nolite cogitare de crastino·xii·q·i·habebat·

¶ Pro temporalibus rebus epus ,puocatus litigare non debet·xiiii·q·i·epus·

¶ Bona temporalia ecclesiarum subdûtur impatori· & de ipsis illi soluitur tributû·xxiii·q·viii·ecce·& c·tributû·contra·est uerius·per·c·conuenior· & ·c·quâuis·xxiii·q·viii·

¶ Temporalia sunt de foro impatoris· spiritualia de foro pape·dicit Inno·de ,pcura·accedens·

¶ Que temporalia sunt ad agendû sunt perpetua ad excipiendû·& qualiter intelligitur nô·de ,pscri·si quâdo·in glo·i·et glo·nô poterit·et super ea· Ioan·de ordi·cogni·c·ii·

¶ Temporale dominiû·i·seculare·sic exponitur de imu·eccle·c·si·li·vi·et ibi concor·

¶ Q ecclesia habeat temporalia a principe sed decimas a deo· nô·ff· de mu·et ho·l·munerum·§ patrimoniorum·xxiii·q·viii·conuenior· et iurisdictionem a principe·viii·di·quo iure·

¶ Quando compositio sit perpetua uel temporalis nô·de deci·ex multiplici·

¶ An dñs têporalis possit punire clericû in bonis temporalibus·ar·q sic·C·de epi·et cleri·l·de his·et l·repetita·C·de sacrosanc·eccle·l·iubemus·uide de foro compe·uerum·et·c·postulasti·et de imu·eccl·non minus·

¶ Temporalia non immutant naturam rei·ff·de flumi·l·i·§·ripa·et·§·ii·

Tempus Tempore indigemus ad deliberandum anteq̃ agamus ne precipitemus consilia et opa nra·l·di·ponderet·ubi tex·

¶ Ex necessitate temporis aliqñ rigor iusticie uel in totum relaxatur uel temperatur·i·q·vii·requiritis·et·c·necessaria·

¶ Qualiter ,pbetur tempus de quo nô côstat iudici·Inno·de uer·signi·quia·

¶ Tempus presentatiôis rescripti est côsiderandû non tempus date·fm Inno·de rescrip in nostra·

¶ Tempus statutum a canone mortua uoce interpellat et habet uim uiue uocis·Innoc·de elec·cum nobis C·de côtrahen·et cômit·stipu·l magnâ·et·l·traiectitie·§·de illo·ff·de acti·et obli·

¶ Minus tempus requiritur in amissione possessionis q̃ ,pprietatis·nô·Inno·de elec querelam·

¶ Tempus eligendi uel presentandi nô currit nisi a die sciêtie uacatiôis· Inno·de elec·ne ,p defectu·

¶ Illud dicitur tempus breue uel nô côpetens qđ est ita breue q illud qđ agitur cum deliberatione fieri nô potest· ita dicit Inno·de elec·cû in ueteri·uide in·l·penl·C·de tempo· in inte·resti·pe·et·l·ii·C·de appell·

¶ Tempus non currit ignoranti·nô·Inno·in·c·ne pro defectu·de elec·

¶ Quanto tempus instantie est breuius tanto breuiores debent esse dilationes·ita dicit Inno·in·c·de causis·de offi·dele·

¶ In causa criminali non datur iudicanti tempus quadrimestre·ita nô·Inno·in·c·querêti·de of·dele·

¶ Ubi tempus addicitur in testamêto côputatio in dubio fit post mortê·nô a tempore testamêti ideo si testator legauit centû dari infra mensem intelligitur a die mortis nisi aliter appareat·ff· de manu·testa·l·qui duos·§·fi· Dy·& Bar·in·..·si cui·in pa·ff·de le·i·et in·l·i·alias·ii·ff·de condi·et demon·côtrarium uidetur probari in·l·thais·§·herede·et·§·splendoferus·ff·de fideicô·liber·ideo cogita·

¶ Tempus quadrimestre nô currit heredi si ignorat prêm mortuû·glo·in·l·fi·C·si pen·ap·mors int·

¶ Tempus presens attendit in delatione iuramêti unde licz olim actor fuerit persona inhonesta si tñ tempore iuramenti est honesta illud debz attendi·casus est in·l·mater·C·ne de sta·defunc·

¶ Tempus instantie nô currit iacente hereditate·Bal·hoc dic̃ nôbiliter in·l·fi·C·si pen·ap·mors int·

¶ An tempus quo litigatuz est apud arbitros subducatur de medio instantie principalis glo in aut·de ap·et inter· que tem·§·ad hec· Alb·in·l ,pperandum·in prin·C·de iudi·ubi omnino uide·

¶ Natura temporis est ut concessum infra tempus post tempus censeatur ,phibitû· ut·l·statuliberum·§·stichez·ff·de le·ii·& ·l·pater·§·quesitû·ff·de le·iii·ee·l·si ita quis substituat·ff·de uul·et pupil·

¶ Uerbû presentis temporis ,plaeû a lege porrigit

ad alia tēpa. ff. arbo. fur. cesa. l. i. in pn. et ibi Bar.

¶ De insultāte de die & pcutiēte ꝗ nocte fm qd tēpus debeat puniri. Bar. in. l. libellorꝫ. ff. de accusa.

¶ Tempus debꝫ apponi in libello qn̄ delictū habꝫ causam successiuā. Bar. in dicta. l. libellorꝫ. ff. de in litem iuran. l. in actionibus.

¶ Quando concurrunt duo tempora an unū computetur cum alio uel utrūqꝫ debeat per se computari. Bar. in. l. senatus. §. i. ff. ad turpill.

¶ Q. nō debent duplicari totius temporis inducie sed solum eius qd superest. ff. de penis. l. aut dāna. §. quisquis. & ibi Bar.

¶ Quod tempus dicatur esse comodū interpellationi uide Bar. i. l. nō solū. §. morte. ff. ꝗ no. op. nū.

¶ Ad uerificationē uerbi presentis temporis etiaꝫ a lege prolati sufficit rem esse in fieri. uide Bar. in l. quo minus. ff. de flumi.

¶ An uariatio tēporis faciat censeri aliud esse delictum. Bar. in. l. qui uxor. ff. de adulte.

¶ Tempus certum per numerationem annorꝫ uel mensium censetur ut species & nō recipit multiplicationem uel permutationē. Bar. in. l. si stipulatus. ff. de uerbo. obli.

¶ De tribus temporibus uidelicet presenti peterito & futuro | & quando unum ponatur pro alio. uide. ff. de uer. signi. l. oportebit. & ibi Bar.

¶ Quādo tēpus debeat imponi accusatiōi an morteis uel uulnerum. Barto. in. l. damni. §. sabini. ff. de dam. infec.

¶ An & quando tempus uideatur appositum causa limitandi absolutionēꝫ. uel causa differendi. Bar. in l. eum qui ita. ff. de uer. obli.

¶ Quado incipit currere tempus statutū emptori in cōtractu ad soluendū preciū. an ex die celebrati contractus uel traditionis rei. Barto. in. l. si cui. in prin. ff. de lega. i.

¶ Quando in dispositione apponit̄ tempus an sufficiat inchoatio uel requirat implementū. uide. ff. de le. i. l. si cui leget. & in. l. iii. §. scio. ff. de minorꝫ.

¶ An & quando uerbū presentis temporis trahat̄ ad futurꝫ. Bar. in. l. si ita. ff. de auro & ar. le.

¶ Tempus indeterminate platum intelligitur de x. annis. nō. in. l. fine prestinatione. C. de pac. uel melius relinquitur arbitrio iudicis. ut. l. i. in fine. ff. de iure delibe.

¶ Si tempus est statutū alicui ad aliquid faciendū si in aliqua parte temporis fuit impeditus an restituatur totum tempus uel id tm̄ in quo fuit impeditus. uide Bar. in. l. aut damna. §. tēpus. ff. de pen̄.

¶ Tempus facile recedit a memoria hoim. Spe. ti. de testi. §. iam de interrogatoriis. pꝰ. itē de tepore.

¶ De modico tempore uide in. l. si debitori. ff. de iudi. et ibi glo. ponit de termino decem dierum qui datur debitori confitenti.

¶ Tempora data prouisionibus ecclesiarꝫ uide p glo. in. c. si electio. de elet. li. vi.

¶ Quando tempus statuitur iudici infra quod debeat litem terminare licet infra illud non determinauerit punitur. secus si statuatur tempus cause nō iudici. Bar. in. l. i. C. ut ocs tam ciui. q̄ crimi.

¶ An tempus decem dierꝫ datum ad appellandum possit minui uel augeri. dic ꝙ nō. fm glo. in. c. cum sit romana. de appell. in glo. magna. Idem tenet glo. in. c. cupientes. §. ꝙ si p. xx. de elec. li. vi.

¶ Quod dicatur tempus congruum uide in. l. nō solum. §. morte. et ibi Bar. ff. de no. op. nū. glo. in. c. ab eo. de ap li. vi. adde qd dixi. s̄. sub dictioe locus

¶ An per lapsum temporis pereat ius litigatoris. nō. doc. in. l. operādū. §. i. C. de iudi. et in. c. pe. e. ti.

¶ Quando tempus dicatur utile uel continuū. et quid in dubio. no. glo. in. l. fi. C. ꝗ dolo. et in. l. fi. C. de tem. in inte. resti. pe. Bar. in. l. i. ff. de diuersi. et tem. prescrip. glo. in. c. si ꝓpter tua debita. de ꝓpti. li. vi. Adde ꝙ omne tempus intelligitur continuū nisi aliter exprimatur in iure ꝙ sit utile. ut dicta. l. i. et nō. per io. Car. in clem. cām. de elec.

¶ Licꝫ tēpus quadriennii qd datur minoribus ad restitutionem in integrū nō sit priuilegiatum. ut. l. doli. §. diuersum. ff. de noua. fallit tam in casu singulari. l. fi. C. de repu. heredi. ꝓut nō. Bar. in. l. si qs suus. ff. de iure delibe. et Bal. in prealleg. l. fi.

¶ An si concurrat tempus datum a lege cum dato ab homine unum cum alio confundatur. uel exportetur lapsus utriusqꝫ. Cy. Bal. et Alb. in prealleg. l. fi. C. de repu. heredi.

¶ An et quando tempus ceptum habeatur pro cōpleto. Bar. in. l. qua etate. ff. de testa. et. l. si cui legetur. ff. de le. i. et. l. seius saturnius. ff. ad trebell. glo. in. l. i. §. minorē. ff. de mino. glo. et doc. de elec. cum in cunctis. et de regula. ad nostram. in glo. ii. glo. de electi. indemnitatibus. li. vi. de eta. et quali. c. i. eo. li. faciunt nō. p do. Car. in. c. iuuenis. de spō. ubi querit quid si aliquis ꝓhibitus est alienare finito. xix. an poterit in. xix. Adde ꝙ qn̄ fit mentio temporis in ablatiuo sine prepositione in. puta possedit triennio uel nō minus triēnio oportet esse tēpus completum. tex. et glo. in clem. i. de sequestra. pos. et fruc. et in. l. i. C. de fideius. nō. docto. in dcā clem. prima.

¶ Quantum tempus sufficiat ad addiscenduꝫ ius ciuile. uide in ꝓhemio. ffторꝫ. §. hec aūt. ad ius canonicum habetur de elec. cum ex eo. li. vi. facit glo. et qd ibi nō. doc. de resti. in inte. cum ex litteris.

¶ An et quando tempus dicatur appositum causa finiende obligationis uel differende. no. Bar. in. l. eū qui ita. §. qui ita. ff. de uer. obli.

¶ Quod dicatur modicum tempus. nō in clem. i. de re. eccle. non alie. in glo. fi. et nō. in. l. i. ff. si ager uecti. et. l. i. §. qd ait ptor. ff. de superfi.

¶ Quandoqꝫ tepus preteritū ponitur pro futuro. tex. et glo. qui cleri. uel uo. ueniens. ff. de iureiura. l. admonendi. ubi absolutus exponit̄. i. absoluendus. ii. q. iii. §. notanduꝫ. ubi glo. exponit absolui. o. i. absoluendo. glo. de cōse. di. ii. in xpo pr̄i. dixi aliqd. s̄.

¶ An et quando tēpus augeat crimē. nō. de colue. c. fi. de eo qui duxit in ma. cum haberet. ff. de pen̄. l. aut facta. §. aut tempus. et. l. si quis diuturno.

¶ Qui et quales effectus inducant ex lapsu temporis. nō. glo. xviii. q. ii. c. ultimo.

¶ An et quando tempus inspiciatur natiuitatis uel conceptionis partus. dic in fauorabilibus tepus cōceptionis. in odiosis natiuitaꝫ. de quo est glo. in. c. si. qui filii sint legi.

¶ An post tempus appositū ad accusandū uel denūciandum audiatur uolens accusare uel denuntiare. dic ꝙ sic. si res est integra. glo. est singu. qui matri. accu. pos. c. fi. in glo. fi. et ibi per do. Car. i lo. Adde nō. per Bar. in. l. iteia. ff. de accusa.

¶ Quid de tēpore apposito ad iudicanduꝫ an post illud possit iudicari. no. de offi. deleg. de causis do-

Car. flo. in clem. i. de deci. in. xxxii. q.

¶ An et quando liceat uel nō liceat in agendis obseruare tempora. habetur. xxvi. q. vii. non licet. et c. non obseruatis. et. c. se.

¶ An & quando dubitat̃ si aliquis actus sit factus ante aliq̄d tempus uel post cui incumbat onus ꝓbandi. nō. Bar. in. l. non solum. §. sed ut ꝓbari. ff. de no. op. nū. bona glo. in clem. fi. de rescrip. faciūt nō. de elec. si eo tempore. li. vi. de p̄ben. si tibi absenti. & c. si a sede. eo. li.

¶ An & quando factum post tempus q̄d debeat fieri infra tempus teneat. nō. Bar. in. l. scire. §. cōsequens. ff. de excep. tuto. Idē in. l. mancipioꝝ. ff. de op. le. do. Car. in cle. i. de resti. in inte. in. xxi. q.

¶ Plura que nō possunt concedi ad tempus. uide vii. q. i. pastoralis. & quod ibi nō. per Io. an. in. c. fi. de iudiciꝫ.

¶ An si aliqua dignitas concedat̃ ad tempus talis dicatur esse interim p̄latus. uide q̄d nō. de fi. p̄sbi. ueniens. in glo. ulti. & super ea.

¶ Tempus simplicitur prolatū uel ab homine uel a statuto uel a teste intelligit̃ de anno & plura tēpora. i. plures āni. glo. & Bal. in. l. usure. C. de usurꝫ.

¶ Cum nil sit carius tempore cur nil uilius reputetur. uide Io. an. de celebra. mis. dolentes. super uerbo expendunt.

¶ An ex tempore aliq̄d ius querat̃. & quale. uide xviii. q. ii. seruitiuꝫ. nō. de censi. peruenit. nō. C. de pac. l. si certis. & in. l. cū de in rem ꝟso. ff. de usurꝫ.

¶ De tempore ante legem legis & post legē uide glo. in. c. consuluisti. de cele. mis. Io. an. post Hosti. de transla. prela. inter. in glo. ar. de summa trini. c. i. super uerbo dispositionem.

¶ Tempus non est modus tollende uel inducende obligatōnis sed tacitus consensus qui inducitur ex lapsu temporis. ff. de act. & obli. l. obligationū fere. §. placꝫ. facit q̄d nō. glo. de offi. ordi. duo. de maio. et obedi. dilecti. in glo. pe.

¶ Quo tempore fuit compilatus liber decreti. nō. ii. q. vi. §. forma. in glo. in uerbo ibi.

¶ Tempus debet inspici q̄n petitur extimatio rei uel interesse. nō. Io. an. de uerbo. signi. ex parte. ii. super uerbo facta.

¶ Tractus futuri temporis non spectat ad iudicē de sen. ex. c. i. li. vi. in glo. uide glo. in. c. in nostra. de sepul. tex. & q̄d ibi nō. in. l. ediles. §. itē sciēdū. ff. de edil. edic.

¶ Uno tempore licet q̄d alio nō liceret. ff. ad legeꝫ acquil. l. itaqꝫ. §. i. ff. ad. l. cor. de sicca. l. fi. ff. de ferꝫ. l. i. §. fi. ii. q. i. si peccauerit. xxxv. q. i. cum igitur.

¶ Inspicitur tempus cōtractus. ff. de cōtrahe. emp. l. rutilia. ff. de uer. obli. l. si filius. ff. pro socio. l. ui. de uerbo. signi. ex parte. ii. de emp. & uendi. cum dilecti. & q̄d ibi nō. Iteꝫ tēpus delicti. ff. si ex noxa. cā aga. l. pe. & fi. & ff. de noxa. l. in delictis. §. si extraneus. Item tempus testamenti. ff. de her. insti. l. si alienum. §. in extraneos. & ff. de le. ii. l. fi. §. i. Itē tempus testimonii. C. de testa. l. i. & q̄d nō. Archi. iii. q. vi. constituimus. Item tempus date tutele. ff. de ex. tuto. l. tutor penitus. Item tēpus cōcessionis ff. de iudi. l. cum furiosus. de quo de p̄ben. dilectus. de elec. dudum. i. de conces. p̄ben. c. i. li. vi. de ꝯpti. eam te. Item tēpus receptionis litteraꝝ. C. de excu. tu. l. quinquaginta. nō. de p̄ben. dilectus. ii. de ꝯpti. si eo tēpore. li. vi. Iteꝫ tēpus mortis. ut. ff. de rebus dub. l. si cognatis. ff. de le. iii. l. si deportati. Item tēpus cautionis. ff. qui satisda. co. l. sciendū. §. fi. Iteꝫ tempus dati libelli. ff. de adul. l. si maritus. §. quinquennium. Item tempus suscepti iudicii. ff. de iurꝫ. om. iudi. l. cum quidam. ff. de iudi. l. si quis postea. ff. de ap. l. fi. §. fi. q̄d nō. ii. q. vi. anterioꝝ. Item tēpus nate actionis. ff. de ui & ui ar. l. i. §. annus. Iteꝫ tempus litꝫ contꝫ. ff. de neg. gest. l. litis. & ff. q̄d me. cau. l. quātum.

¶ Illud q̄d requiritur s̄m tēpus uariatur uariato tempore. ut. l. precia reꝝ. ff. ad. l. fal. et. l. titia seio. §. usuras. ff. de le. ii. lxxvi. di. hec obseruatio. i. q. i. q̄d pro necessitate. de ferꝫ. c. ii. xxix. di. sciendū. et c. se. xxiii. q. iii. si ecclesiā. ii. q. i. si peccauerit. xxxii. q. iii. quis ignoret. de renū. nisi. §. ꝓpter maliciā. de testi. licet ex quadam.

¶ Explicatio dispositi trahitur ad tempus et locū dispositionis ff. de here. institꝫ. l. asse toto. et. ff. de solu. l. modestinus.

¶ Cum certū tempus statuit̃ ad aliquid faciendū certum tempus cedit facienti. ff. de uer. obli. l. qui hoc anno. et. l. eum qui ita. insti. de inuti. stipula. §. pen. de offi. dele. consuluit.

¶ Tēpore disputatiōis aliq̄n reseruant̃ exceptiones. de testi. ex parte. ade. in glo. huius.

¶ Tempus quando datur a iure pōt restringi per papam non autem per inferiorem. uide de elec. sacrosancta. et q̄d ibi nō.

¶ Quoddam est tempus utile abinicio et in progressu et tale nō currit impedito. de cōces. prebend. quia diuersitatem. quoddā est continuū in p̄ncipio et ꝓgressu. et illud currit cuicūqꝫ. sicut tēpus quadriennii ad petendā restitutionē in integrū. l. fi. C. de tem. in inte. resti. pe. quoddaꝫ est abinicio utile q̄d nō incipit currere impedito. sed in ꝓgressu continuū. i. postq̄ incipit currere semper currit. ut est tempus. x. dieꝝ ad appellanduꝫ. de ap. ratione. et. c. ulti. melius. eo. ti. cōcertationi. li. vi. quoddā ecōtra abinicio continuū postea in ꝓgressu utile. de q̄bus uide in. c. quia diuersitatem. de conces. preben. ubi glo. et Io. an. glo. aliquid. ii. q. iii. āterioꝝ. melius in clem. i. de resti. in inte. in glo.

¶ Participium unius temporis ponitur pro alio. nō. ff. de condi. fur. l. iii. in glo. ii.

¶ Quando tēpus est de substātia necessario debet probari. ut. l. matrem. C. de rei uen. et. l. cum actuꝫ. ff. de ꝓcura. l. nō solū. §. sed ut ꝓbari. ff. de no. op. nū. ff. de furtꝫ. l. si quis in seruitute. et. l. i. et. l. q̄m. ꝓ totū. C. an seruus ex suo fac. et ibi Bal.

¶ Tempus certū dinoscitur per principiū et finē. ut. l. talis scriptura. ff. de le. i. ubi tex. et gl. nec pōt sciri finis nisi habeatur principiū. ut. l. de diuisione et. l. si ante nuptias. ff. solu. matri.

¶ Tempus ponit̃ pro tēpore. dixi. s̄. Adde Arge. in consilio suo. xlix. q̄d incipit ex facto ꝓposito. et cclxiii. q̄d incipit thema.

¶ Que terminant̃ s̄m tempus ex cursu temporis uariantur. C. de ꝓba. l. cum te minorem. ff. ad. l. fal. l. precia reꝝ. ff. de leg. ii. l. titia seio. §. usuras. et. C. de usufruc. l. pen.

¶ Ex tēporis longinquitate presumit̃. ut. l. furtū. §. fundi. ff. de usuca. insti. de usuca. §. q̄d autē. facit l. si alius. C. si mi. se ma. dixe. in glo. magna. et in. l. i. C. de ser. fugi. in glo. magna. fac. ff. de carbo. edic. l. iii. §. due cause. C. de peti. here. l. si filius. adde q̄d

nō. Barto. in. l. qui in alieno. §. sed si non adierit. ff. de acquir. heredi.

¶ Variatio temporis facit censeri rem diuersam. de re iudi. abbate. li. vi. ante fi. & l. si nō fortem. §. liberet. ff. de cōdi. indeb. facit. l. si usufructus mihi in biennium. de usufruc. lega.

¶ Tempus infra quod factū qđ ꝓmissum est fieri possit semper intelligit. l. si stipulatus essem abste. & l. interdum. ff. de uer. obli.

¶ Quod tempus accipiatur pro estate. uide nō. in l. i. §. is aūt. ff. ne quid in flumi. publi. & ff. de aqua quoti. & esti. l. i. §. estatem. in glo. autūpnali.

¶ Quod dicatur modicum tempus. dixi. s. dic plenius ut nō. ff. de cōsti. pecu. l. ꝓmissor stichi. §. i. in glo. modicum. uide. ff. de uer. obli. l. eum qui kalendas. §. fi. ff. ex qui. cau. maio. l. non est enim. in glo. restituit. et. ff. de arbi. l. itez si unus. §. i. in glo. i. ff. si ager uecti. uel emphi. peta. l. fi. et nō. ff. solu. ma. l. si constante. §. pe. in glo. modicum tempus. ꝑ quo uide in glo. fi. in clem. i. de re. eccle. nō alie.

¶ Quod dicatur multum tempus. nō. ff. de arbi. l. item si unus. §. i. ff. de superfi. l. i. §. qđ aūt. in glo. in rem. et ibi Barto. ff. de re mili. l. non omnes. §. si amissor. in glo. rediit.

¶ Quod dicatur tempus longum. nō. ff. de usur. l. cum de in rem uerso. in glo. ii.

¶ An breuitas temporis excuset. nō. ff. si qs caut. l. ii. §. qđ diximus. in glo. angustie.

¶ An tempus currat ignoranti. nō. ff. de his. q no. infa. l. genero. in gl. cedit. uide Bar. ff. de iti. actu q priua. l. i. §. si quis ꝓpter inundationem. de preben. statutum. in glo. numerandū. li. vi.

¶ Qui nō fuit negligens nō ledit ex cursu tēpis. nō. in aut. de ap. in prin. in glo. ex cursu. col. viii.

¶ An currat tempus ubi de causa est compromissum. nō. Cy. C. de tem. ap. l. si tamen.

¶ Quantum tempus habeat debitor ad soluendū post sententiā. nō. ff. de usur. l. iii. in glo. i. in fi. nō. ff. qđ me. cā. l. si cum exceptiōe. §. quatenus. in glo. intra tēpora. ff. de iudi. l. si debitori. in glo. fi. ff. de uer. obli. l. pore in glo. cōfestim. insti. de inuti. stip. §. fi. in glo. fi. uide nō. in. l. qđ dicimus. ff. de solut. & ibi Barto.

¶ Timor lapsus temporis compellit iudicare. nō. ff. de arbi. l. pomponius. alias est. l. si de meis. §. arbiter. in glo. exitura.

¶ Eodem tempore fieri dicunt que successiue fiūt nō. ff. si pars here. peta. l. antiqui. in glo. i.

¶ An unum tempus includatur in alio. ubi de pluribus fit mētio. dixi. s. adde qđ nō. Cy. C. de repu. heredi. l. fi. in fi. Io. an. de elec. cuz in cunctis. in fi. nō. in cle. ii. de magi. in glo. pe. uide Io. an. de testi. c. pen. in. vi. q.

¶ An tempus debeat reiterari ubi aliquid non est factum tempore quo debuit. ff. de uerbo. obli. l. & ideo. Bar. in. l. si stipulatus. eo. ti.

¶ An permissum ad tempus uideatur postea prohibitum. Bal. in. l. obseruare. §. ꝓficisti. ff. de offic. ꝓcon. & lega. in. iii. q.

¶ An tempus uideatur appositū gratia debitoꝝ uel creditoꝝ. nō. ff. đ annu. lega. l. ꝫabolemus. alias. l. cū qui. in glo. fi. & ibi Bar.

¶ Ubi certum tempus requiritur ad aliquē actum debet probari. ff. de incē. rui. nauf. l. i. in prin. Spe. ti. de testi. §. iam de interrogatoriis. ꝟ. itē de tēge.

¶ Quando tempus uideatur appositū gratia differende solutionis. uel mutāde obligationis. Bar. in l. eum qui ita. ff. de uer. ob. uide qđ dixi. s.

¶ Quod tempus debeat designari ubi est diuersitas. nō. Bar. ff. de accusa. l. libelloꝝ.

¶ Quando aliquod factū uno tempore est punibile factum alio tempore nō tempus specialiter dꝫ poni in libello. fm Bar. in. l. non solum. §. sed ut ꝓbari. ff. de no. op. nū. & l. libelloꝝ. §. qđ si libelli. ff. de accusat.

¶ Concessum ad tempus post tempus non durat. glo. in regula. decet. li. vi. facit qđ in simili dicitur in. c. tua. de uer. signi. in. c. si ꝓpter tua. de rescript. li. vi. facit qđ de dictione ꝗꝺu dicit. Barto. ff. de condi. & demon. in rrica.

¶ Hec dictio abhic notat extremū inicii tēporis. ut. l. placet. C. de sacrosanc. eccle.

¶ Ubi aliquis obligatur ad factū semper inest tēpus quo id fieri possit. ff. de uer. obli. l. si ita stipulatus essem. C. de peñ. l. incredibile. in glo. fac. ff. de solu. l. qđ dicitur. facit qđ dixi supra.

¶ Tempus ad oia nō sufficit. uide in prima cōstitutioꝝ. §. sed quia. & §. hoc igitur.

¶ Tempus diuiditur per dies horas & momenta. ff. de mino. l. iii. §. minorem.

¶ Quando tēpus statuitur ad lites dirimendas in dubio incipit currere a die litis conti. nō ante. glo. & Bal. in aut. clericus. C. de epi. & cleri.

¶ Tempus est tantū unuz. sanctus Tho. in prima parte. q. lii. ar. iiii. & concretū mere prime in ꝑma parte. q. lxvi. ar. iiii. & quid sit uide per eundem in secundo. di. xix. ar. iii.

¶ Tempus non esset sine anima. Idem in secundo di. xix. ar. iii.

¶ Tempus habet continuitatem. Idem in primo. di. viii. ar. ix.

¶ Tempus et numerus quomodo differunt. Idem in primo. di. xix. ar. iiii.

¶ Tempus quo mensuratur motus primi mobilis est aliud a tempore quo mensuratur motus angeli Idem in primo. di. xxxvii. ar. ultimo. & q. de quolibet. q. ii. ar. xv.

¶ Dispositio ad tempus nō determinato tempore intelligit de decenio. ff. de peñ. l. si fine ꝓsumptiōe. & ibi glo. & C. de peñ. l. incredibile. & ibi alia glo. do Pe. de anc. ita nō. in. c. quāuis. de penis. li. vi.

¶ Quando prioritas uel posterioritas temporis est causa intentionis uel exceptionis tempus limitate debet poni et ꝓbari. et ita de loco. fm docto. Bar. in. l. no solum. §. sed ut ꝓbari. ff. de no. op. nū. do. Pe. de anc. in clem. litteras. de rescript.

Temptatio

Humanū est temptari sed diabolicū est superari. uide in. c. loquere. xlix. di.

¶ Illos precipue temptat diabolus quos reputat meliores. iii. q. i. nulli dubium.

¶ Ille temptat deuz qui dū pōt neq; sue neq; suoꝝ saluti intendit. xxiii. q. iii. si nulla.

¶ Tēptatio est duplex s. humana et diabolica. et ꝗ sit utraq; illaꝝ habet de peni. di. ii. itez sciendū.

¶ Qui temptatione trahitur ad peccatum minus peccat ꝗ ultro peccans. de peni. di. ii. consideret.

¶ Uicio gule tēptamur ꝗnq; modis. uide de conse. di. v. quinq; modis.

¶ Nemo debet temptare deum. xxii. q. ii. querit.

et in euangelio nō temptabis dominū deum tuum.
¶ Temptatus punitur. ff. de fideicō. liber. l. quidā in testamēto. in prin. C. de epi. et cle. l. si qs nō dicā.
¶ Homo temptat a demone. sanctus Tho. in pⁱma parte. q. cxiiii. ar. i.
¶ Temptari est proprium hominis. ea. q. ar. ii. et in secundo. di. xxi. ar. ii. et in secundo. di. xxi. ar. i.
¶ Temptatio omnino est peccatū. Idem in prima parte. q. cxiiii. ar. ii. et in scđo. di. xxi. ar. ii.
¶ Temptatio demonis nō est causa oīs peccati. ea. q. cxiiii. ar. iii.
¶ Temptare deum est peccatū. Idem scđa scđe. q. xcvii. ar. ii. et in quo consistit. ea. q. ar. i. et. ii. et in q. de quolibet. q. xi. ar. xviii.
¶ Temptare deū opponitur uirtuti religiōis. scđa scđe. q. xcvii. ar. iii.
¶ Temptare deum est grauius peccatum superstitione. ea. q. ar. iiii.
¶ Temprare quid sit et quot modis dicatur. eadē q. arti. secundo.
¶ Non temptauit Abraham deum petendo signū nec temptasset Achā. ea. q. ar. ii.
¶ Euangelizantes regnum dei et non querentes subsidia temporalia non dicuntur temptare deum. eadem. q. arti. i.
¶ Quomodo ante orationem nō preparans animā suam dicatur temptare deū. uide per sanctū Tho. secunda secunde. q. xcvii. ar. iii.
¶ Multum conueniens fuit diabolo temptare primos parentes. Idem secunda secunde. clxv. ar. i. et qualis fuit illius temptationis ordo. uide. ea. q. ar. ii. & in secundo. di. ii. arti. iiii.
¶ Temptare hominem interiore suggestione non potuisset diabolus in statu innocentie. Idem in tertia parte. q. xli. ar. i.
¶ Qualis fuit temptatio christi. dicam infra sub dictione christus.
¶ Temptationi consentire conuenit dupliciter. s. Tho. in tertio. di. xxxi. ar. v.
¶ Temptatio nō est appetenda. Idem in prima pte q. xli. ar. ii. & in secundo. di. xxi. ar. iii.

Tenacitas Est species auaricie. sanctus Tho. scđa se. q. cviii. ar. viii.

Tenebra Potest sumi dupliciter. s. Tho. in secundo. di. xii.

Tenera Tenera etas est. xviii. annoꝝ. xx. q. iii. presens. facit de statu mona. quia in insul.

Tenere Tenetur An hoc uerbum tenet sit pceptiuum habetur in clem. exiuit. § item ordo. de uer. signi. ubi uidetur casus ꝙ sic. et uide glo. xxvi. di. fi.
¶ Quis dicatur tenere aliquam rem illicite. & an ex unica sola dilatione dicat quis tenere. dic ꝙ nō. sed requiritur continuitas temporis. tex. cum glo. in clem. ne in agro. § quia uero de sta. mona. in ꝓ. pfate. facit. ff. de uer. signi. l. nomē. § hre. ubi uide.
¶ Differentiam inter habere tenere & possidere insti. qui. mo. tol. obli. § ii. licet interdum uerbo habendi cōprehendant. ff. de ui & ui ar. l. i. § qđ aūt.
¶ Aliud est possidere aliud tenere. uide. ff. de uer. obli. l. stipulatio ista. § habere.
¶ Tenetur etiaꝫ ꝓ necessitatis. de arbi. cum olim. de elec. licet canon. li. vi. vii. di. sanctoꝝ.
¶ An tenens presumat possidere. uide. ff. de uer. obli. l. stipulatio ista. § hec quoq. & qđ ibi nō.

Tenor Ubi tenor alicuius rei uel scripture ponit in litteris uel priuilegiis pape tunc uidet papa ex certa scientia confirmare adeo ꝙ non oportet ulterius pducere originale. ut nō. Inno. de confir. uti. uel inuti. c. pe. ubi de hoc etiam per glo. Archi. vii. q. i. presentiū.
¶ Ex tenore scripture iudicamus intentionē scribentis. de rescript. cum adeo. de offi. dele. sup questionum. § intentionis. de priuil. porro. & c. se.

Tenuta Si res accepta in tenutā non pōt comode cōseruari uendi debet & precium seruari. Bar. in l. fi. § fi. ff. de requir. reis.
¶ An iudex possit cōcedere ut quis capiat tenutā propria auctoritate. Bar. in. l. si finita. § iulianus. ff. de dam. infec.
¶ Penes quem debet esse res accepta in tenutam siue ex primo decreto. uide in dicta. l. si finita. § si quis autem.
¶ Tenuta est pbanda ex actis non per testes. nisi acta sint deperdita. de pba. quoniā contra. iunctis his q̄ notant. in. l. ii. in fi. ff. de testi. & C. de arbi. l. ne in arbitri. adde nō. i. l. fi. C. de edic. di. adri. tol.
¶ An & quando quis possit petere sibi confirmare tenutam quaꝫ habuit. Bar. in. l. i. § fi. ff. quoꝝ lega.
¶ Qualiter tenuta data possit reuocari. uide Sali. in. l. ordinatoꝝ. C. ne uxor pro mari.
¶ Qualiter capiatur tenuta nomine debitoꝝ. uide Spe. ti. de exe. sen. § sequit. ꝓ. quid si.
¶ Petens reuocari tenutam contra se datā dicens se nō fuisse citatū nō debet audiri. si rem illā captā in tenutam solum enumerat. sed per traditionē nō receperat. quia solus titulus nō dat probationē interesse sed ius rei uel possessiōis. fm Ja. bu. in. l. manifestissimi. C. de furt. qđ est notabile & est ueꝝ fm Bal. ibi.

Tremissis Tremissis est tertia ps solidi. de quo habes. C. đ uete. numi. li. xii. & fm Isidoꝝ tremissis dicit quasi tremissum solidum constituat. uide hoc glo. i. q. i. placuit.

Ter Factum aliquid dicitur etiā si eodē momento ter fiat. unde mulier instituta si ter peperit habebit hereditatem. etiaꝫ si uno partu tres peperit. ff. de uer. signi. l. ter enixa.
¶ Tres citationes locum peremptorii obtinent. C. quomō & qñ iu. l. tres. ff. de re iudi. l. contumacia. § contumax.
¶ Ter denuntianduꝫ est debitori ut soluat ad hoc ut pignus possit solui. ff. de pigno. actio. l. si conuenerit. & qđ ibi nō.
¶ Quod ter fit dicitur instanter fieri. C. de iudi. l. properandum. § & siquidem. ff. de iudi. l. ad peremptorium. cum. l. se. & an sufficiat ꝙ eadem hora fiat ut requirat interuallum temporis. nō. in dicta l. si cōuenerit. facit de ap. ab eo. li. vi. & qđ ibi nō. Archidia. uide clem. quāuis rigor. & quod ibi nōt glo. de appell.

Tertius An tertius uolēs assistere debeat ante omnia admitti ad pbandum de suo interesse. ff. de re iudi. l. a diuo pio. § sed illud. Bar. allegꝫ. § si super. et ibi Bar. in. l. a sentētia. ff. de appell. et ibi plene per bar.
¶ Sequester siue depositarius potest conueniri a tertio cuius interest. barto. in. l. locum. § si tabule. ff. de tabu. exhiben.

¶ An & quando quis possit de iure tertii conueniri Bar. in. l. ii. ff. de excep. rei iudi.

¶ An et quando tertius possit uti attestationibus factis inter alios in causa in qua sententia ferenda poterat prodesse et non nocere. Bar. in. l. cum lite mortua ff. iudi. solui.

¶ Tertius pro suo interesse potest exceptionē opponere ad impediendum iudiciū inter alios principaliter incboatum. Barto. in. l. si quis libertatē. ff. de peti. heredi.

¶ An et quando ius tertii dicatur exclusum. Bar. in. l. indebiti. §. sed si nummi. ff. de condi. indebi.

¶ Quid operet cōparitio tertii in iudicio agitato inter certas personas. Bar. in. l. si perlusorio. §. sed si agere. ff. de appell. et. l. a diuo pio. §. si sup rebus. ff. de re iudi. no. de testi. ueniens. ii. de re iudi. cum super. ff. solu. matri. l. titia. Io. an. de rescript. mandatum. glo. in clem. i. de re iudi. ubi per dominum Car. flor. in. v. q.

¶ An quis possit de iure tertii allegare. ar. q non. C. de pscrip. xxx. an. l. si quis emptionis. §. si uero. & C. de ser. fugi. l. cum seruum. Spe. ti. de peti. & pos. §. i. ꝟ. item nūquid. Io. an. de rescrip. mandatū. ubi de hoc Bar. notabiliter in. l. ii. ff. de except. rei iudi. & l. si perlusorio. ff. de appell.

¶ Quod pōt tertius qui uult uenire ad causam per alium ceptam. unde Bar. in dicta. l. si perlusorio. ff. de ap. Ange. plene in. l. si suspecta. ff. de inof. testa. Io. an. de re iudi. cum super. & ibi do. Anto.

¶ Tertius ueniens in dubio publico ꝓcessu per litigatores nō pōt ꝓducere testes. sicut nec possent ipse partes. Inno. de re iudi. cum super. in glo. constiterit. ꝟ. si publicatis.

¶ Cum tertius pro suo interesse appellat a sententia nō pōt illa mandari executioni pendente appellatione contra alium etiam nō appellantē. sic limitatur. l. si creditor. in prin. ff. manda. sm Innoc. in dicto. c. cum super.

¶ Q. tertia ꝑsona possit pro suo interesse assistere in iudicio| & ꝓbationes adducere| & curare ne colludatur. unde per Bal. in. l. fi. C. de litigio. ubi etiam notabiliter dicit q offensus potest in ꝓcessu inquisitionis interuenire & instruere iudicium. quia sua interest q offendens eum condemnetur.

Tergiuersatio

Tergiuersatio est ab accusatiōe instituta in uniuersuz desistere. ff. ad turpill. l. i. §. tergiuersari. Aliter accipitur. ff. ex qui. cau. maio. l. sed adeo. de collu. detegen. c. si. xxxii. q. iii. §. notandum.

¶ Tergiuersatio. i. dissimulatio. ii. q. i. de manifesta & ibi glosa.

¶ Nulla pōt tergiuersatiōne celari| ista uerba quid importent & qualiter exponant. unde de re iudi. ad apostolice. §. & ut. li. vi.

¶ Qualiter puniatur tergiuersator. nō. Bar. ff. ad turpill. l. si quis autem ab accusatione.

Terminus

Lapso termino dato ad deliberandum compellit quis ꝑcise respondere. nō. Inno. de excep. pastoralis. ff. de iure iuran. l. iusiurandum.

¶ Terminus datus alicui ad ꝓducenda instrumēta includit etiā ꝓductionē apodissaꝝ. Spe. ti. de dila. §. nunc dicamus. unde Bal. in. l. i. C. de iura. calū.

¶ Terminus nō debz dari partibus presentibus ad recipiendū copiam actoꝝ cum quotidie possint recipere. dictum est Bal. in dicta. l. ii. C. de eden.

¶ Terminus non pōt statui per iudicē tam actori q reo ad ꝓbandum simul qn causa debz summarie agitari. Bal. in. l. frustra. C. de ꝓba.

¶ Terminus prefixus a iudice habet ꝓ pemptorio. ita nō. Inno. de appell. per tuas.

¶ Terminus pōt notificari ubicūq partem posset ledere. glo. in clem. i. de appell. unde Bal. in aut. hodie. C. de appell.

¶ Terminus citatiōis pōt ex benignitate a iudice prorogari. si tn̄ pars cōtumax cōdemnet in expeñ. glo. in. ꝟ. gratiam. in. c. consuluit. de offi. dele.

¶ Quando ratione termini inducitur presumptio tunc admittitur ꝓbatio in contrariū. ff. de dolo. l. qd si. Bal. in. l. contractibus. C. de nō nu. pecu.

¶ Qui non est iudex non pōt assignare terminū. nō. Inno. de rescript. cum contingat.

¶ Omnis terminus de sui natura est pemptorius nisi aliter exprimatur. Inno. in. c. consuluit. de offi. dele. glo. in clem. i. de excep.

¶ Ultra terminū nulla debet admitti ꝓbatio. uide Inno. in. c. coram felic. de resti. in inte.

¶ Finito termino est cōpleta lesio. ita dicit Innoc. in dicto. c. coram felic. ar. ff. de contrahen. empt. l. qui fundum. & ex tunc currit quadriennium ad petendam restitutionē. ut in clem. i. de resti. in inte.

¶ Terminus iuris potest prorogari ex causa que oritur ab ipso iudice. de quo uide Inno. in. c. pia. de excep. li. vi. facit qd nō. in aut. ut li. ma. & aute. ad hec. Cy. C. de adulte. l. fi. Idez in. l. petende. C. de in inte. resti. peten. ff. de excu. tuto. l. scire oportet. §. consequens.

¶ Termini qui in ipso iudicio sumūt originē pnt artari causa cognita. licet sint legales & nō ꝑtorii. ita nō. Inno. de re iudi. qd ad consultationē. glo. in regula indultum. li. vi.

¶ Si terminus assignetur per iudicem ad aliquid faciendū per partez hinc ad octo dies & in ultima die incidat festū an sufficiat partez facere die precedenti. Frede. consilio suo. lxiii.

¶ Terminus datus ad uoluntatem partis habetur pro peremptorio & pro conclusione. nō. Innoc. de appell. super eo. facit. ff. de uer. oblig. l. qui rome. §. augerius. unde eo ipso q quis consensit in termino talis terminus putandus est peremptorius & pro conclusione cause. nisi aliqd nouū emergat in cā.

¶ Terminus prorogatus a iudice intelligitur cum suis accessoriis & penis tam spiritualibus q temporalibus. ita nō. Inno. de appell. preterea.

¶ An terminus appositus in exceptione uel iure possit de consensu partiū ꝓrogari. Bar. in. l. i. §. et post operis. ff. de no. op. nū.

¶ Si reus comparet in primo et secundo termino non autem in tertio quid iuris. Barto. in. l. si ante. ff. de uerbo. oblig.

¶ An dies termini computentur in termino. uide in. l. i. ff. si qs cau. et in. l. i. §. sed si marit. ff. de libe. agno. et ibi Bar. Bal. plene in. l. eos. §. fi. C. de ap.

¶ Pro ultima pte termini semp intelligit utraq pars numerata. Bar. in. l. item illa. ff. de costi. pecu. Bal. in. l. fi. C. qui admit. ad bo. pos.

¶ Terminus ad adeundā hereditatē uel implendā conditionem potestatiuā constituitur heredi soluz ad petitionē creditoꝝ. nō aūt substituti uel sequatiū Bar. in. l. si filio. ff. de here. insti.

¶ An post terminum statutum ad producendum testes uel instrumenta possint testes uel instrumẽta produci. Bar. in. l. mancipiorum. ff. de optio. lega. Cy. in. l. si ea. C. qui accusa. nõ pos. do. Anto. & moder. de ꝓba. licet causam. glo. in clem. sepe. de uer. sig. nõ obstãte. & in glo. que incipit ubi ergo. do. Car. in. c. cum dilectus. de fide instru. ad materiaz uide nõ. in clem. i. §. secus. de conces. preben. Adde dñm Car. in dicta clem. sepe. & in clem. constitutionez. §. ceterum. de elec. in. vi. q. adde nõ. in. c. prudentiã. in glo. in. ꝟ. ꝓbauerit. de of. dele. Inno. in. c. de cãs. eo. ti. in glo. magna. circa fi. tex. in. c. ordinarii. de offi. ordi. li. vi. uide omnino Bal. in ꝓalleg. l. si ea.

¶ Terminus datus ad ꝓbandum non currit anteq̃ respondeat positiõibus. glo. in clem. sepe. de ꝟ. sig.

¶ Termini ꝓrogatio dz fieri dilatione pendente. alias nõ ualet. ff. de precari. l. si manente. & ibi Bar.

¶ Terminus ad ꝓbandum statuitur actori ad hoc ut reus possit absolui diffinitiue. alias tñ absoluet ab instantia. Bar. in. l. admonendi. ff. de iureiurã.

¶ Terminus decem dierum assignatur ei qui se cõsti tuit solutum nullo termino adiecto. ff. de cõsti. pe. l. ꝓmissor stichi. §. i. Spe. ti. de dila. §. i.

¶ Terminus. vi. mẽsiũ aliqñ datur paruus. ut. l. nõ tñ. in prin. & ibi glo. ff. de excu. tuto.

¶ Si assignatus est parti terminus. viii. dierum ad ali quid faciendum si uult octaua die facere an habeat necesse facere citari aduersariũ. & qd si uelit infra terminũ facere. Bar. in. l. tẽpora. de temp. ap.

¶ Quid si detur terminus ad ꝓponendas excep- tiones an ꝓponens post terminuz auditur. dic ut in clem. i. de excep. Adde qd̃ dixi. s. sub dictione dila tio & exceptio. Item adde glo. singularem in dicta clem. que uult ꝙ si iudex dat terminũ ad ꝓducen- das omnes dilatorias etiã excõicationis ꝙ nihilo- minus potest produci post terminũ exceptio excõi cationis. quia concernit nõ solum utilitatẽ priuatã sed etiam interesse publicum.

¶ An iudex secularis coram quo opponit̃ exceptio mere ecclesiastica possit statuere terminũ parti ad probandum illam exceptionem coram ecclesiastico Bar. in. l. preses. C. de appell. facit qd̃ nõ. de dolo & contu. prout.

¶ Si uendo tibi librũ & faci terminũ anni ad sol- uendum pretiũ qñ incipiat currere talis terminus. uide Bar. in. l. si cui legetur. ff. de le. i.

¶ An iudex possit dare unum & eundem terminũ parti ad ponendum & articulanduz. dic ꝙ non nisi de partium cõsensu. nõ. glo. in clem. sepe. de uerbo. signi. in uerbo de partium.

¶ An statutio termini facta per iudicem parti ha beat uim citationis. glo. & docto. in. l. ii. C. quõ & qñ iu. in. c. consuluit. de of. dele. & eo. ti. qm̃ abbas. & c. fi. de elec. li. vi.

¶ Paria sunt esse in termino & ꝓpe terminũ. ff. ex qui. cau. maio. l. qui mittunt. de despon. impub. de illis. u. lxxxii. di. ꝓbiter. xii. q. ii. de uiro de tẽp. ordi. ex tenore. de furt. c. fi. de senten. excõ. reli- gioso. li. vi.

¶ Terminus statutus a lege in dubio uidetur esse peremptorius. C. de adulte. l. ob cõmissa. Innoc. qui ma. accu. pos. c. fi. de appell. cum sit. de re iudi. qd̃ ad consultationẽ. de excep. pastoralis. in regula indul- tum. li. vi. Alii dicunt ꝙ terminus datus a iudice habz uim interlocutorie adeo ꝙ post terminum nõ auditur. de resti. in inte. coram. de excep. pastoral. de elec. ut circa. li. vi. & qd̃ nõ. xiii. q. ii. in ꝓsenti. & ibi uide.

¶ An & quando iudex possit abbreuiare terminũ iuris. nõ. in dicta regula indultum. doc. de ap. cum sit romana. in clem. quãuis rigor. §. uer. de appell. conclusio est ꝙ terminũ datum a iure sine ministe- rio hominis iudex non potest breuiare. secus si cuz ministerio hominis.

¶ An sit differentia inter dicere compareas in tali termino & compareas infra talem terminuz. dic ꝙ sic. sm glo. & doc. in dicta clem. quãuis. §. similiter.

¶ An & quando duo habent facere aliquem actuz infra eunde terminũ statim currat terminus utriq̃ uel expectet postq̃ primus facere potuerit. & demũ currat terminus secundo. Bar. in. l. si maritus. ii. ff. de adulte. do Car. flor. in clem. i. §. secus. de cõces. ꝓben. in. vi. q. ubi plenissime. bene facit. l. fi. C. qui admit. ad bo. pos. faciunt nõ. in. c. fi. de cõsue. li. vi. in glo. pe. & ff. de suc. edic. l. i. §. si intra. ff. de bo. lib. l. si filius. §. cum filius. facit qd̃ habetur in. c. si pluribus. li. vi.

¶ Ille qui non uenit in termino sibi assignato amit tit potestatem cause pergende. uide nõ. iii. q. v. c. f. in glo. antepen.

¶ An post litis contest. possit iudex statuere termi num peremptoriũ ad ꝓducendũ omnia instrumẽta que partes sunt ꝓducture. uide Pau. in clem. sepe. de uerbo. signi.

¶ Qua pena puniat̃ remouens terminus uel euol- uens gl. lxxxvi. di. tãta. uide nõ. in. l. i. ff. de termi. amo. adde nõ. de accu. l. i. & ibi Cy. & ff. fini. regũ. l. sed & loci. §. si dicat̃. insti. de offi. iudi. §. si finiũ. in glo. furatus. ff. de fini. mo. l. agraria. in glo. in pu blico. & ibi Bar.

¶ Si ꝓmitto tibi aliquid in duobus uel tribus ter minis intelligitur in duobus uel tribus annis. Bar. in. l. iii. ff. de annu. lega. facit qd̃ nõ. glo. & ibi Bal. in. l. usure. C. de usuris.

¶ Que differentia sit inter terminũ finem & li- mitem. & in quibus conueniant. uide Archidi. xvi. q. ii. ecclesias.

¶ An post terminũ datum ad articulandũ audiat̃ uolens articulare. uide Specu. ti. de resti. §. nunc ui dendum. ꝟ. et quia.

¶ Prohibitus aliqud facere infra terminũ potest elapso termino illud facere etiam sine hominis mi- nisterio. Io. an. de eta. et quali. cum bone. de elec. c. i. §. ulti. li. vi. super. ꝟ. illud.

¶ Terminis suis quilibet debet esse contentus. de sepul. c. i. de sta. mo. recolentes. et ibi concor.

¶ Delegatus datus ad causam finiendã uel remit- tendam si de partiũ uoluntate ꝓcesserit si remittit causam potest partibus constituere terminuz ad se presentandũ coraz delegante. licz hoc in litteris nõ exprimatur. ita nõ. Io. an. de elec. dudum. super ꝟ. destinauit. remittens ad nõ. per se post Inno. in. c. ulti. de accusa.

¶ Si datus est terminus sub hac forma usq̃ ad octo dies ꝓducas quicquid uis an si octaua dies sit fe- riata poterit die sequenti. uide Spe. ti. de dila. §. i. ꝟ. sed pone. ubi dicit ꝙ nõ.

¶ An terminus debeat dari cum cause cognitiõe. uide Inno. de rescrip. cum contingat. iii. q. iii. §. spa cium. dixi sub dictione dilatio.

¶ Terminus ad quem non a quo debet inspici. ut l.i.§.itē sciendū.& §.apud labeonē.ff.de aqua plu. ar.nō.viii.q.iiii.c.i.i.q.i.si fuit.de pbat.post cessionez.de appell.super eo.& c.preterea.u.de cleri.nō resi.qualiter.& c.fi.de elec.cupientes.§.q si p uiginti.li.vi.de resti.spol.audita.de rescrip.si peo te.li.vi.de conces.preben.c.i.eo.li.

¶ Unus & idem terminus potest prefigi ad plures actus exercendos.de dolo.c.fi.de q̄ dic ut ibi.& de pba.licet.de peiule.cum olim.ii.

¶ Terminum ad finiendā causam recusationis p̄figit recusatus.de appell.legitima.li.vi.sed terminum ad pbandam causam recusationis prefigit arbiter.de appell.secundo requiris.

¶ Si detur terminus ad ponendū & articulandum & pars ptestetur q post terminū possit declarare & mutare articulos an possit hoc facere.uide.ff.de testa.l.heredes palā.nō.de excep.pastoralis.

¶ An terminus legalis datus ad eligendum possit restringi.nō.de elec.cum nobis olim.

¶ An elapso termino peremptorio prefixo ad opponendum possit quis aliquid opponere si dicat no uiter ad sui notitiam puenisse.nō.de elec.q sicut.ubi uide.

¶ Reprehensibile est ignorare terminos.ff.de testa.l.domitius.C.de transac.l.ut responsum.

¶ An post terminū statutū ad iudicandū possit iudex iudicare.uide Angel.in consil.suo.ccxx.quod incipit queritur.

¶ An dici debeāt termini agroꝝ.nō.ff.de cōtrahē.emp.l.qd sepe.& l.cum seruo.§.fi.

¶ Termini agroꝝ qualiter debent poni.Barto.in tractatu tyberiad.li.i.figura.xix.

¶ Quot modis dicat quis alienos terminos transgredi.nō.de sepul.c.i.in glo.fi.

¶ Si statuit alicui terminus ad pducenda instrumenta uel acta & eis nō pductis pnuntiet iudex q sint cassa nō operabitur plus pductio.Innoc.in c.pen.& fi.de fide instru.Barto.in.l.i.C.de eden.exemplum in.l.si ea.C.qui accusa.nō pos.& qd ibi nō.in.l.mancipioꝝ.ff.de op.le.

¶ Si pmitto tibi dare centum in terminis declarandis arbitrio tertii non pōt ille declarare ut uno termino soluā.ff.de annu.le.l.si legatur.in fi.

¶ Si cōmittitur causa infra certum terminum finienda alioquin alii hoc faciant si ante terminum elapsum moriuntur primi secūdi hoc possunt.uide Pe.in.l.& quia.ff.de iurisdict.om.iudi.uide dnm Anto.in.c.ab excōicato.de rescript.qd forte est limitandum iudicio meo qn ita paꝝ restabat de termino.& etiam primi si uixissent nō potuissent expedire.ac.eoꝝ que habentur in.c.licet canon.& c.cōmissa.de elec.li.vi.

¶ An sententia lata post horā termini ualeat.u.de in.l.si in rem.§.fi.ff.qd ui aut clam.§.in die.insti.de uerbo.obli.

¶ Lapsus termini banni ex forma statuti nō habz uim confessionis nisi absenti sit plenarie declaratū.de dila.preterea.Bal.in.l.si filius.ff.de interro.ac.

¶ Terminus operatur super eo ad qd prefigitur.& non super alio.Bal.in.l.si ea.C.qui accu.nō pos.qui etiā dicit ibi q lapsus termini nō habet uim renuntiationis.allegat.l.i.C.de in inte.resti.mino.

¶ Non cōparens in termino uidetur de causa diffidere.Bal.in dicta.l.si ea.

¶ Terminus non ualet nisi sit certus & cum appositione diei.sm Cy.& Bal.in dicta.l.si ea.adde omnino qd nō.Pe.& Cy.in.l.dies festos.ad fi.C.de fer.& adde glo.decre.que dicit q ubi in termino nō apponitur dies intelligitur cum primum pōt.ut nō.v.q.i.quidā maligni.q etiā dicit q termini assignatio est interlocutoria & pōt ab ea appellari ex causa de quo uide Bar.in.l.titia.ff.de accusa.

¶ Quis tacite uidetur renuntiare iuri suo pmittendo labi terminum sibi a iudice prefixū.sm glo.in dicto.c.quidam.& ibi uidetur in termino p̄fixo a iure.nō.in.l.si ego.ff.de neg.gest.immo tempus quandoq plus operatur q̄ renūtiatio.ff.ad trebell.l.facta.§.si quis.

¶ Si alicui est assignatus & simpliciter terminus decem dieꝝ nō currit a die assignationis.sed a die notificationis.sic q illa dies in qua fit notificatio que debet fieri per litteras eidem non computetur in termino.ita nō.iii.q.v.in summa.& in.l.i.§.annus.ff.de requir.reis.la.de are.in pecalle.l.facta.§.si quis.

¶ Si statuto cauetur q reus bis citatus nō comparens ponatur in banno in quo assignet ei terminus octo dieꝝ infra quem si nō comparuerit habeat p confesso.et iudex per errorez assignat terminū sex dieꝝ an habeatur pro confesso elapso dicto termino uide Bal.in.l.si ea.C.qui accusa.nō pos.

¶ Si alicui assignatus est terminus ad pducendas exceptiones uel instrumenta satisfaciat termino p solam pductionē absq citatione aduersarii.Inno.de regula.statuimus.Bar.in.l.maritus.§.hoc quinquenniū.ff.de adulte.glo.ff.de bo.pos.l.iii.et.l.pe.Cy.in.l.fi.C.qui admit.ad bo.pos.Bal.in preall.l.si ea.C.qui accu.nō pos.In cōtra.facit qd dicit ipe Bal.in d.l.fi.C.qui admit.ad bo.pos.po.ubi dicit q pductio facta infra terminum nō ualet.allegat iii.q.ix.carte.nisi pducat ultima hora termini pro qua pars uidetur citata.allegat qd nō.Bar.in.l.sed et alia.ff.de consti.pecu.Adde omnino Bar.in.l.si de meis.§.fi.ff.de arbi.et in.l.si societatem.§.arbitrorum.ff.pro socio.

¶ An infra terminū datuz ad pbandū sufficiat testes iurare.uide Bar.in.l.damni.§.sabini.ff.de dā.infec.Bal.in.l.si quando.C.de testi.in.iii.colum.

¶ Terminus datus ad appellandū a sententia conditionali currit a tēpore late sententie.licz in aliis p̄scriptionibus actionū currat a die existentis conditionis.Inno.in.c.qd ad consultationez.in glo.dicendum.de re iudi.

¶ Sicut nō audit ueniens post lapsum termini ita nec ueniens ante iniciuz termini.Bar.in.l.qui ante kalendas.ff.de uer.obli.Bal.in.l.fi.C.qui admit.

¶ Si ultima dies termini cadat in diem feriatā an prorogetur in diem sequentē.dixi.s.Adde Bar.in l.i.§.nuntiatio.ff.de no.op.nū.

¶ Quis nō potest terminū preuenire quando est prefixus ad aliquem actū momentaneū exercendū pura litem cont.iurandū de calūnia.uel similē.secus si ad actum qui requirat interuallū temporis ut ad probandum.non enim debet in fine termini subarrari.sed infra totum illum terminū debet esse solicitus.ut nō.do.Pe.de anc.in.c.i.de dolo & contu.li.vi.ubi bonus tex.adde qd nō.Bar.in.l.qui ante kalendas.ff.de uer.obli.

¶ Si effectus alicuius actus pendet ex arbitrio

alterius pōt illi terminus assignari ut approbet uel improbet·de pben·si tibi absenti·li·vi· qui tex·licz loquat̃ in beneficiis in quibus mora est periculosa de elec·ne ꝓ defectu·idem tamen dicimus in aliis· casus est in·l·iul·§·si quis colludente·ff· de actio· emp·fm Pe·de anc·in dicto·c·si tibi·Adde qđ nō· in·l·q̄diu·ff·de acquiri·here·& c·fi·de cōsue·faciūt nō·in·l·mancipioꝝ·ff·de op·le·

¶ Lapsus termini appellationis solum preiudicat appellanti cui est statutus nō appellato· ita nō·glo· in·c·ex parte·de rescripti· & ibi do·Anto·

¶ Terminus generationis in creaturis dupliciter potest considerari·s·Tho·in primo·di·v·ar·v· & dicitur multipliciter·Idez in primo·di·xliii·ar·i·& in quarto·di·xi·ar·vi·

Terra Non dicitur fieri in terra qđ fit in mari· nec id qđ fit in aere uel arbore uide in·l·i·§·ius priuatū·ff·de iusti·& iure·

¶ Quis dicatur ꝓprie de terra· uide per Bal·in·l· si non speciali ℭ·de testa·

¶ Appellatione terre non solū regnum uel ꝓuintia sed uilla uel castrum continetur· de uer·signi·si cū in partibus·de sen·ex·presenti·li·vi·

¶ Impossibile est esse aliam terrā q̄ istam·s·Tho· in prima parte·q·xlvii·ar·iii·

Terrere Hoc uerbum habetur in·l·nō solū· §·qđ plane·ff·de offi·ꝓcō·& lega·

Terribilis Hoc uerbum uide in·l·i·ℭ·si rector ꝓuin·

Territorium An & quando effectus sententie porrigat̃ extra territorium ꝓferentis illam·Bar·in·l·cunctos populos·ℭ·de summa trini· facit·l·pe·& fi·ff·de iuri· om·iudi·& qđ ibi nō·

¶ Quid sit territoriū uide Io·an·in·c·ii·de cōsti· li·vi·tex·in·l·pupillus·§·territoriuz·& ibi Bar·ff· de uer·signi·adde nō·ff·de iurisdic·om·iudi·l·fi·& xvi·q·ii·si quis episcopoꝝ·in glo·i· & clem·ne romani·§·sane·de elec·& eo·ti·ubi periculū·§·porro li·vi·in glo·penl·Io·an·de foro cōpe·cū cōtingat· & Archi·de offi·ordi·cum epus·li·vi·

¶ Quid si positum est aliquod onus territorio an augmentato territorio intelligatur illud onus extendi ad augmentū·nō·doc·de conces·preben·c·fi· li·vi·Bar·in·l·si conuenerit·ii·ff·de pigno·ac·facit qđ nō·Bal·in dicta·l·cūctos populos· in·℘·sed iux̃ hoc uenit incidenter·

¶ An super re existente in territorio alicuius dñi fundet ille dñs intentionē suā de iure cōmuni· nō· glo·& do·de offi·archi·dilecto·

¶ Quid si parrochianus unus deliquit in territorio alterius quis eum puniat qs absoluit· glo·est singularis·xvi·q·i·c·i· que uult ꝙ in foro contentioso ille ubi deliquit· in foro penitentie ille cuius est parrochianus·prout eam declarat Archidia·de consti·ut animaꝝ·li·vi·

¶ Quis dicatur habere territoriū an inferior epo possit dici habere territoriū· nō·Io·an·de fo·cōpe· cum cōtingat·doc·in clem·pastoralis·℘·ut illud·de re iudi·ubi do·Car·in·i·q·adde nō·de offi·archidi· ad hec·& c·dilecto·

¶ An potestas uel auctoritas fori penitentialis sit limitata ad territoriū sicut potestas fori cōtentiosi nō·do·Car·in clem·dudū·§·statuimus·℘·extra ciuitates·de sepul·in·iiii·& ·v·q·Hosti·in summa·de parrochi·§·cui·uide optimā glo·xvi·q·i·c·i·que tenet ꝙ non· uide Archi·in·c·ut aīaꝝ·de cōsti·li·vi· in glo·fi·doc·in·c·omnis·de peni·& remis·

¶ Licet locus exēptus sit in territorio quo ad sitū est tamen extra territorium quo ad iurisdictionez uel superioritatem·& sic est in diocesi·nō tamē de dioces· facit·ff· de interdic· & rele·l·relegatoꝝ·§· sicut autem·de priuil·c·i·li·vi·facit·l·i·ff·ad muni· uide Ang·in cōsilio suo·ccxxxvii·qđ incipit in cā· Adde qđ dixi·s̄·sub dictione exemptio·

¶ An archidiaconus habeat territoriū·uide p Bal· in·l·i·ff·de offi·pfec·ur·& qđ dixi ꝓxi·

¶ Si infra territoriū delinquens inciet delictum licet extra compleat̃ pōt puniri delinquens in loro inicii·ut nō·Cy·in·l·i·ℭ·ubi de cri·agi oportz· Bal· in·l·fi·ℭ·que res uen·nō pos·

Terror An & qualis excuset·nō·de ma·& obe·c·fi·super glo·ultima·

¶ Sufficit ad uim terror armoꝝ·ff·de ui & ui ar· l·iii·§·armis·

¶ Quedam statuuntur ad terrorem·ut nō·l·di·ut constituetur·

Testa Quod testa noua capit inueterata sapit· nō·de psump·cuz in iuuentute· & Oratius· quo semel est imbuta recens seruabit odorem testa diu·

Testatio Quid sit uide de no·op·nū·l·nō solum·& ibi glo·& Bar·

Testamentum Testator

¶ Testator qui ponit animā suam & bona in uoluntate alterius uidetur iubere omnia sua dari pro anima sua·& sic ad pias causas·Inno·in·c·cum tibi·de testa· Et aduerte quia amplius dicit ꝙ si testator extremā uoluntatem suam cōmittit dispositioni talis uidetur uelle ꝙ omnia bona sua donant̃ pro anima sua·qđ est magni effectus· quia fm hoc epus posset in talibus interuenire·& ita seruaui de facto in ciuitate Brixie·ubi cōtigit talis dispositio·

¶ Si testator instituit pauperes xpi heredes quia difficile est pauperes mitti in possessionē mittetur fideicōmissarius loco paupeꝝ uel epus aut sindicus paupeꝝ quem ipse deputauit·ita nō·Inno & doct· in dicto·c·cum tibi·

¶ Quando testator dicit in testamento lego male oblata quid importent ista uerba·uide Innoc·in·c· quia pleriq̧·de immu·eccle·

¶ Si testator anteq̄ faceret testamentuz erat sane mentis et postea passus est alienationē a mente et deinde rediit ad sanam mentē et interim fecit testamentum an presumatur fecisse sana mente·uide Inno·et Io·an·in·c·fi·de succes·ab intesta·

¶ Si testator dicit in testamēto relinquo bona mea idem est ac si diceret relinquo omnia bona mea·qꝛ indefinita equipollet uniuersali· ita nō·Abb· in·c· relatum·de testa·facit·ff·de fun·instruc·l·Intius·et ff·ad trebell·l·cogi·et·ℭ·que res pigno·ob·pos·l·fi· ubi per Cy·

¶ Si testator ꝓhibet alienationē rei extra famil· et illa pertinet ad comodū perpetuū et uniuersale debet inserere causam·alias secus·glo·est in·l·quotiens·ℭ·de fideius·

¶ Testator legās aliquā rem uidet̃ legare sumpt⁹ qui fiunt in petenda illa re· glo·est in·l·si mulier· ff·de lega·iii·

¶ Testator grauans heredē suum de nō aliēnādo extra familiam uidetur grauare heredem heredis. tex. est notabilis in. l. lutius. in prin. ff. de le. iii.

¶ Testator unū ex pluribus heredibus quos instituit grauans restituere titio uidet eos inuicē substituere. tex. est sing in. l. titia. §. seya. ff. de le. iii.

¶ Testamentum factum nutu nō ualet quo ad heredis institutionem preterq̄ inter liberos ad piam causam. Bar. in. l. i. C. de sacrosanc. eccle. & l. iubemus. eo. ti. & in. l. iur militari. de testa. mili.

¶ Testamētū antiquū pōt examinari. similiter & rescriptū. glo. est in aut. de here. & fal. §. ii.

¶ Testamentum scriptum manu publici notarii non est amplius publicanduz. glo. est in. l. ii. ff. quēadmodū testa. api.

¶ Testamentum factum inter liberos ualet etiaz si sibi non sunt testes rogati. glo. est in. l. fi. C. de codi. & l. hac consultissima. §. ex imperfecto. & aut. hec inter liberos. C. de testa. & q̄d ibi nō.

¶ Testamentū ad pias causas ualet etiā factū corā duabus mulierculis nō rogatis. dictuz est Bal. in. l. i. C. de sacrosanc. eccle.

¶ An testamentū iam factuz rumpatur si testator incidat in excōicationē. Bal. in. l. iii. C. si pen. appel. mors interue. uide nō. in. c. decernimus. de senten. excō. libro sexto.

¶ Testator qui dixit si non ualet iure testamenti ualeat iure codicillo2 uel donationis cā mortis reuocando testamētū uidet oēs illas clausulas reuocasse. glo. est in. l. ad testm̄. §. si q̄s. ff. de testa.

¶ Quid importent illa uerba testatoris uolo q̄ satisfiat omnibus a me habere debentibus. Bar. in. l. legatus. ff. de libe. agno.

¶ Qualiter ꝓbetur testatorē ꝑpter infirmitatem esse mente alienatū. Bar. in. l. i. ff. de testa.

¶ Qualiter testamentuz uel alia ultima uoluntas probetur per testes. Bar. in. l. heredes palam. in p̄n. ff. de testa. mili.

¶ Qualiter & ex quibus coniecturis declaretur uoluntas testatoris. Bar. in. l. ii. in prin. ff. de uulg. & pu. Idem in. l. licet imperator. ff. de le. i.

¶ Uerba ꝓlata in testamento minus ualide ꝓbāt nihilominus uoluntatem testatoris. & disponūt ac si extra testamentum essent ꝓlata. Bar. in. l. gerit. ff. de acti. here.

¶ Qualiter ꝓbetur quem nō fecisse testamentuz. Bar. in. l. si is ad quem. ff. de acquir. here.

¶ An testator possit in testamento dare licentiaz legatario ingrediendi uel capiendi possessionem rei legate ꝓpria auctoritate. Bar. in. l. titia cum testamento. §. i. ff. de le. ii.

¶ Quando testator facit testamentū de nocte ibi debet esse lumen ut testes uideant & cognoscant testatorem. Bar. in. l. nō minorem. C. de transac. faciunt nō. in. l. si unus. C. de testa.

¶ An ualeat testamentū abinicio iusta sed nō uera cā exheredationis inserta. Bar. in. l. i. ff. de testa.

¶ Damnati ad mortem in ciuitatibus non possunt facere testamentū. Bar. in. l. eius. §. i. ff. de testa.

¶ An ualeat testamentū banniti. uide Bar. in dicta l. eius qui. §. i. Bal. in. l. i. C. de sacrosanc. eccle.

¶ An & quando sit uer2 q̄ in testamētis inspicimus consuetudinē illius loci ubi fit. uide Bar. in. l. qui a latronibus. ff. de testa.

¶ An ualeat testamentū si suus instituatur ex re certa que non extabat uel postea etiā desiit. uel est euicta. Bar. in. l. suus quoq. ff. de here. insti.

¶ Si testamentū deficit ratione solēnitatis an ualeāt legata. uide Bar. in. l. filio ꝑterito. ff. de inius̄to rup. & irri. testa. uide nō. in aut. ex causa. C. de lib. prete. uel exhere.

¶ An & quando testamentū possit incipere a substitutione. Bar. in. l. i. ff. de uul. & pupil. dixi. s̄. sub dictione substitutio.

¶ An dispositio aut. ex cā. habeat locum ubi testm̄ deficit ratione non facte substitutionis. uide Bar. in. l. i. in fi. ff. de uul. & pup. nō. in dicta aut. ex cā.

¶ Quid si testator legat aliquid alicui & addit q̄ plus petere nō possit. uide Bar. in. l. fideicōmissa. §. si quis ita. ff. de lega. iii. & l. quotiens. §. si duo. ff. de here. insti.

¶ An testator possit in testamento suo iubere ne episcopus de executione testamēti sui se quouis mō intromittat. uel q̄ executores sui nō teneant reddere rationem amministrationis ep̄o seu alteri. dic q̄ non. casus est in. c. tua. de testa. facit q̄ dolus futurus remitti nō pōt. per ea que plene nō. Bar. in. l. aurelius. §. gaio. ff. de lib. le.

¶ Si testator dicit coram septem testibus se nolle primū testamentū ualere an ex hoc irritetur. uide Bar. in. l. si iure. ff. de leg. iii. adde glo. nō. in. c. i. de consti. li. vi. super uerbo. reuocare.

¶ Quid importent illa uerba testamentuz ualeat omni iure quo iure melius potest. Bar. in. l. si ita. ff. de auro & ar. le.

¶ An testator possit ꝓhibere detractionē trebell. uide Barto. in. l. si is qui ducenta. ff. ad trebell. adde q̄d dixi. s̄. sub dictione quarta.

¶ Si testator mandat aliquibus ut simul uiuant & simul moriantur an ualeat talis dispositio. & quid importet. uide in. l. i. C. de le. Barto. in. l. annua. ff. de annu. lega.

¶ Si testator legando ab herede loquit in tertia persona per ꝓ. suos an intelligat suos. i. testatoris. uel suos. i. heredes. ff. de au. & ar. lega. l. cum in testamento. & ff. ad treb. l. ex testamento. in prin.

¶ Si testator dixit instituo postumā que ex uxor mea nascetur. & si ad monasteriū intrare uoluerit ad libras. ccc. nata est postuma & tamē nō intrauit monasterium an sit ruptum testamentū tanq̄ filia sit preterita. Bar. in. l. si pater. C. de insti. & substi. sub condi. fac.

¶ An testamentum iuratum possit reuocari. uide in. l. si quis. in prin. testamēti. in prin. ff. de le. iii. ubi Barto. uide Io. an. in regula quod semel. li. vi. adde Frede. consilio suo. xlvi.

¶ An ualuerit testm̄ regis Henrici. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de instru. edi. §. ꝯpēdiose. ꝓ. quartodecio

¶ Testamentū in quo filius est ꝑteritus est nullū ipso iure. ut. l. gallus. ff. de libe. et postu. l. filio preterito. ff. de iniusto rup. et irri. testa.

¶ Testator reliquit uxori sue usumfructū omniū bono2 suo2. et post eius mortē reliquit. a. et. b. heredes mandans q̄ dictā hereditatē restituāt pauperibus an ualeat testamentū et heredis institutio. et an illi in effectu sint herēdes ul̄ executores. Frede. tenet q̄ ualet testamentum et q̄ illi sunt heredes consilio suo. liiii.

¶ An testator possit disponere de ineq̄li successiōe feudi inter filios suos. tex. uidetur q̄ non. in. c. i. de

succes. feu. et ibi uide Bal. et do. Ia. de alua. in lec. sua no. & ꝑ eundē in. c. i. an agnati. ubi plene de h°.

¶ An testamētū ingressi monasteriū in quo ex̄nei sunt instituti rumpat̄ per restitutionē in integrū. uide Bar. in aut. si qua mulier. C. de sacrosanc. ec.

¶ Sufficit testamentū ꝓbari quibuscunq; iudiciis dum tñ legitime ꝓbetur saltē duobus testibus. ita notabiliter dicit glo. in. ꝟ. iudiciis. in. l. inter oēs. C. famil. herc. de qua glo. facit ibi Bar. magnū festuz.

¶ An damnatus ad mutilationē membri possit testari ad pias causas. uide Bar. ibi. ubi etiaz uide qd de infami| quid de infideli| quid de excōmunicato| quid de usurario manifesto| quid de filiofamil. qd de monacho| quid de ꝓdigo| quid de furioso| qd de eo qui est dubius de statu suo. de his omnibus uide Bar. & Bal in dicta. l. i. C. de sacrosanc. eccle.

¶ An & qualiter possunt sustineri testaméta etiā si in eis nō esset legitimus numerus testiū. uide per do. Anto. in. c. cum esses. de testa. ubi ponit doctrinam multum notandam.

¶ Si testamentū nō tenet an ueniens ab intestato licite detineat iur̄ poli. uide Inno. in. c. quia plerīq; de imu. ec. Bal. in. q. per eum disputata que incipit statuto cauetur ꝙ fenerator. ubi de hoc.

¶ An ualeat testamentū ad pias causas nō solēne ex defectu numeri testiū. Item an saltē in foro cōscientie tale testamentuz debeat mitti executioni. Item an ualeat testamentū ad pias causas in quo filius est preteritus. Item an ualeat si est imp̄fectuz ex imperfectione uoluntatis. Item an ualeat dispositio captatoria ad pias cās. uide de his omib⁹ Bal. in. l. i. C. de sacrosanc. eccle.

¶ Si duo reperiuntur instruméta facta ab uno testatore eodē anno mēse & die| sed alio & alio loco & testibus & tabellionibus. nec apparet qd̄ fuerit prius nec posterius qd fiet. nō. in. l. fi. C. de edict. diui adri. tol. l. fi. in glo. missus. Io. an. in. c. duobus. de rescript. li. vi.

¶ Si testator legat uxori uictum & uestitum in domo sua & si heres eam molestauerit perdit hereditatem ad quem pertinebit hereditas in casu molestationis. Bar. in. l. uxorem. §. heres. ff. de leg. iii. Bar. in aut. cui relictuz. C. de indic. uidui. tol. et in l. i. C. de his que pe. no. do. meus Raph. cuma. in. l. pater. ff. de here. insti.

¶ An spe premii quis possit inuitari ad testamētū faciendū. nō. l. stipulatione hoc modo. ff. de uerbo. obli. et. l. captatorias. ff. de here. insti.

¶ De testamento Isaac nō. glo. in. l. quotiens. ff. de here. insti. et in. l. heredes palam. ff. de testa.

¶ An ebrius uel surgens de nocte in somnis possit facere testam̄tū. nō. in. l. furiosi. C. qui testa. fa. pos. facit qd̄ nō. glo. xxii. q. iiii. unusquisq;.

¶ An per statutū uel cōsuetudinē possit minui solēnitas testam̄toꝝ requisita de iure ciuili. Bar. in. l. iii. ff. de testa. ubi Bal. et Angel. Spe. ti. de instru. edi. §. cōpendiose. ꝟ. quid dicemus. ubi Io. an. tenet ꝙ nedū in una ciuitate sed etiā in una famil. tenet talis consuetudo. facit qd̄ nō. Bar. et Bal. in. l. i. C. de summa trini. Bal. in. l. si non speciali. C. de testa. et. l. fi. e. ti. et. l. ii. C. quēad. testa. ap. Adde ꝙ dispositio. c. cum esses. et. c. relatum. de testa. habz hodie locum in quolibet testam̄to. ii. q. iiii. in prin. in glo. super. ꝟ. trium. dixi in questione per me disputata que incipit statuto ciuitatis Venetiaꝝ.

¶ An et quando secundū testamentū tollat primū. nō. Bar. in. l. si quis. in prin. ff. de leg. iii. glo. in. c. i. de consti. li. vi. do. Car. flo. in clem. eos. de sepul. in iii. op. Adde qd̄ dixi. s̄. sub dictione iuramentū.

¶ An idem sit testamentuz qd̄ ultima uoluntas. et quid ueniat appellatione ultime uoluntatis. dic ut nō. doc. de testa. super rubrica. glo. in clem. i. de testa. Hosti. in summa de testa. §. i. Spe. ti. de instru. edi. §. compendiose. ꝟ. ad huius autem.

¶ An et quō ualeat testamentum christiani apud barbaros uel sarracenos. Bar. in. l. ii. C. quēad. testa. ap. facit nō. p Inno. et doc. de uoto. qd̄ sup his.

¶ Si testator reliquit centū filie an intelligat̄ titulo institutionis. Barto. in. l. illa institutio. et. l. his uerbis. ff. de here. insti. et. l. cogi. §. generaliter. ff. ad trebell. facit de testa. raynutius. et qd̄ ibi nō. in glo. et. eo. ti. c. i. li. vi. ubi uide an s̄m ius canonicuz sit necesse ꝙ filius habeat legitimā iur̄ institutiōis.

¶ An testamentū nō ualens ut testamentū ualeat ut codicillus uel donatio. nō. in. l. i. C. de iur̄ codicil. Bar. in. l. i. ff. eo. ti. glo. xii. q. ulti. quia iohannes.

¶ An testamentuz qd̄ non ualet ut in scriptis ualeat ut nuncupatiuū. nō. do. meus in. l. heredes palā in prin. ff. de testa.

¶ An testamentū solēniter factū reuocetur. eo ꝙ testator uocatis septez testibus dixit se nolle illud ualere. Bar. in. l. si iur̄. de le. iii. Bal. in. l. sanctimus. C. de testa. dixi de hoc. s̄. ꝓxi.

¶ An ualeat testamentū in quo pater instituit filiam sub conditione si intrauerit monasterium. nō. Bar. in. l. fi. ff. de condi. insti.

¶ An ualeant testam̄ta pluriū scripta in eadē carta adhibitis eisdem testibus. Bar. ꝙ sic. in. l. patris. ff. de uulga. & pupil.

¶ An ualeat hec dispositio heres mi dato qd̄ continetur in tali cedula. Bar. in. l. heredes palam. §. i. ff. de testa. & l. si ita scripsero. ff. de cōdi. & demō. faciūt nō. in. l. institutio talis. ff. de cōdi. insti. Bal. in. l. captatorias. C. de here. insti.

¶ An ualeat testamētū in quo pater filiū instituit & filie centum reliquit. Bar. ꝙ non. in. l. his uerbis ff. de here. insti. ubi Bal. & do. meus.

¶ An testamentum factum tempore pestis uel in loco ubi est paucitas hominū corā duobus uel trib⁹ ualeat. Bal. ꝙ sic. in. l. fi. C. de testa.

¶ Si testator duobus her̄dibus institutis eos grauat ut post mortem restituāt hereditatē titio uno premoriente debz statim illius portio restitui non expectata morte alterius. casus est singularis in. l. lucius. §. gaio. ff. ad trebel.

¶ An semper credatur ei qd̄ dixit testator in testamēto uel in articulo mortis. nō. in. l. rationes. C. de ꝓba. & in aut. qd̄ obtinet. glo. de presump. lr̄as. de succes. ab intesta. c. fi.

¶ An ualeat testamētū in quo pater instituit filiū sub conditione si intrauerit monasteriū uel sumpserit. dic ꝙ nō. ut nō. Bar. in. l. fi. ff. de condi. insti.

¶ An cōtractus possit fieri in testam̄to uel in alia ultia uolūtate. nō. in. l. her̄des palā. in fi. ff. d̄ testa.

¶ Quidam condito testamento & institutis heredibus dixit uolo ꝙ heredes mei soluant hominibus talis uille & filie mee que soluenda restāt. necnon omnia alia que debeo an tales teneantur omnibus creditoribus uel illis tantum enumeratis. Oldra. tenuit ꝙ illis tm̄ enumeratis in consilio suo. viii.

cuius rationes ponũt moderni in.c.cum dilecti.de dona.ubi omnino uide.

¶ An quis possit nutu testari etiã ad pias causas. dixi.s.adde nõ.in.l.iubemus.C.de testa.gl.& doc. de testa.cum tibi.

¶ An ad ualiditatem testamenti requiratur here dis institutio.dic ꝙ sic.de iure ciuili.insti.de le.§. ante heredis. Hosti.contra.de equitate canonica. dũmodo constet de testatoris intentione.de testa. raynutius & raynaldus.& ibi nõ.dixi.s.

¶ An ualeat testamẽtũ in quo pater instituit filiã heredem ita tamen ꝙ nõ contrahat matrimonium nisi cum filio mercatoris uel nobilis uł baronis ꝛc. alias instituat eam tm̃ in legitima. nõ.do.Car. de spõ.gemma.ubi dicit ꝙ sic.dicẽs sic de facto fuisse cõsultũ. hn̄ fac.l.titio.§.i.& qđ nõ.ff.de cõ.& de.

¶ An ualeat testamentũ in quo pater pretermisso filio instituit ecclesiã in omnibus. dic ꝙ nõ nisi filio relinquat legitimã.xiii.q.ii.si quis irascitur. & ibi glo.xvii.q.iiii.sunt q opes.& c.fi.C.de epi.& cle. l.si quis ad declinandã.& qđ ibi nõ.in glo.

¶ An testamentum rumpatur per ingressum religionis.& quando ingrediens religionem possit testari uel nõ.nõ.in autẽ.ingressi.& in autẽ.si qua mulier.C.de sacrosanc.eccle.de ꝓba.in presentia.tex. cum glo.xix.q.iii.c.fi.

¶ An si testator mandauit in fundo suo constitui hospitale ad usuꝫ paupeꝝ possint executores auctoritate episcopi ibi facere ecclesiã religiosoꝝ.Io.an. consuluit ꝙ sic. contra.nõ. in clem̃.quia contingit. de reli.domi.ubi uide per do.Car.florẽ.in.iiii.q.

¶ Disposita in testamento etiã odiosa sicut est exheredatio requirũt ad sui ualiditatem aditionẽ hereditatis ex testamẽto. Bal.allegat.l.si is qui tres. §.idem euenire solet.ff.de excu.tuto.

¶ De quibus bonis clerici possunt testari.Inno.de testa.cum in officiis.de uerbo.signi.cum clerici.de deci.nouum genus. de pecu.cleri.c.pe.& fi. Quid de quotidianis distributionibus an possint testari. Laudi.ꝙ sic.in clem̃.fi.de ꝓben.

¶ An nõ ualens testari possit pro anima sua aliqđ relinquere.dic ꝙ sic.de testa.ad h̃.Io.an. de usurẽ. quãq̃.li.vi.Bal.x.col.de pace constan. in.ꝓ.criminibus.ubi nõ.& in.l.i.C.de sacrosanc.ec.

¶ An excõicatus possit testari. uide de sen.excõ. decernimus.li.vi.dixi.s.sub dictione excõicatus.

¶ Qui sunt instabiles.uide Io.an.in.c.ii.de usurẽ. libro sexto.

¶ Si fiat testamentuꝫ sub conditione ꝙ si id unq̃ mutauerit donat heredi omĩa bona|an per hoc impediať potestas mutandi.& secũdo testandi. Bar. ꝙ nõ.in.l.stipulatio hoc modo.ff.de uer.obli. Dy. in regula.qđ semel.li.vi.

¶ An quo ad potestatem testandi malicia suppleat etatẽ.glo.ꝙ non.de testa.c.i.li.vi.Io.an.in.c.fi.de despõ.impu.uide glo.in.c.cum ex eo.de elec.li.vi.

¶ An ille cui testator cõmisit electionem fideicõmissarioꝝ possit post mortem illos eligere.Io.an.ꝙ non.in.c.i.de ꝓcura.li.vi.

¶ Testamentũ est lex et de eo disputať ut de lege Inno.de consti.que in ecclesiaꝝ.tex.xiii.q.iii.ultia uoluntas.et in autẽ.de nup.§.disputat.

¶ An si testator reuocat primũ testamentuꝫ quia dicit heredem in eum institutum esse mortuum|et ꝓpterea facit secundũ|si ille primus nõ erat mortus illa hereditas deuolua ť ad primũ uel secundũ Spe.ti.de instru.edi.§.cõpendiose.ꝓ.quid si is qui Lupus in.c.cum in illis.de preben.li.vi.

¶ An si forensis facit testamentum in loco ubi est consuetudo ꝙ nõ seruentur solẽnitates iurẽ ualeat. Spe.in dicto.§.compendiose.ꝓ. si de cõsuetudine.

¶ Interpretatio testamentoꝝ spectat ad solũ principem.nõ.in.l.ex uerbis.C.de dona.inter uirum et uxo.in glo.penł.

¶ Testamentuꝫ presumitur rite factum nisi ꝓbeť contrariũ. glo.et Bar.in.l.pe.de iurẽ et facti igno.

¶ An existens infra annum ꝓbationis possit condere testamentum.glo.ꝙ sic.de regula.non solum. li.vi.Inno.de testa.quia ingredientibus. Archidi. de regula.beneficium.li.vi.

¶ An liberti possint testari de bonis suis. glo. et Inno.in.c.de famulis.de ser.nõ ordi.

¶ Si testator legat certã quantitatẽ distribuendã annuatim de certo fundo et ex illis nõ recipiũť tot fructus an debeat ex aliis bonis fieri supplementũ uide Io.an.in addi.Spe.ti.de fruc.& interesse.§.i. quid de liberis.Idem in.c.ueꝝ.de condi.ap. Bar.in l.inter stipulantem.§.sacrã.ff.de uer.obli.

¶ An ualeat testamentũ eius qui tempore conditi testamenti non erat usurarius|sed postea effectus est.Pau.in clem̃.cos.in.ꝓ.manifeste.de sepul.

¶ An epũs possit se intromittere de executiõe testamenti in rebus legatis laico.docto.ꝙ sic.de foro compe.ex tenore.glo.Inno.et Hosti.tua. glo.e.ti. si heredes.glo.eo.ti.nos quidem.Pau.in clem̃.i.de testa.Io.an.eo.ti.iohannes.

¶ An testator moriens non perfecto testamento dicatur decedere intestatus. uide tex.de succes.ab intesta.c.i.et.l.i.in prin.ff.de suis et le. Adde qđ diximus.s.sub dictione intestatus.

¶ Testamentũ secundum perfectum tollit primũ qđ ualebat iure ordinario.secus si iure cõmuni.Io. an.de offi.dele.si super.li.vi.

¶ An testator uolens relinquere aliquid incapaci possit grauare heredem ut illi aliquid restituatur. Bar.in.l.ita fidei.§.i.ff.de iure fisci.

¶ An conditiones apposite in primo testamento uideanť repetite in secũdo. Bar.in.l.pe.ff.de iur.fis.

¶ An religiosus factus epũs possit condere testm̃. uide.s.Tho.secunda secunde.q.clxxxv.

¶ An testator possit penã heredibus imponere in testamento si nõ apparuerint sue uoluntati.uide in fin.l.i.C.de his que pe.no.insti.de le.§.pene.

¶ An defunctus sentiat aliqđ detrimentũ in eo ꝙ tardantur elemosine per eum disposite in testamẽto uide.s.Tho.in.q.de quolibet.qui dicit ꝙ quantum ad meritũ elemosine nullum sentit detrimentũ.sed bene quantum ad effectum non ut puniatur sed ut eius liberatio differatur.

¶ Heres uolens infringere testamentuꝫ in quo est institutus priuatur herditate uelut indignus.C.de his qui ut indig.xi.q.i.siluester.

¶ Epũs põt facere testamentũ de his que habebat ante ordinationẽ suaꝫ.et etiã de his que postea ex hereditate alicuius acquisiuit.xii.q.iii.fixuꝫ. uide de testa.c.f.

¶ An testamentum possit ꝓbari per duos testes. uide de testa.cum esses.et.c.relatũ.Frede.de senis consilio suo.lxxx.

¶ An ualeat testamentũ clerici factum de peculio

suo aduentitio· nō· de testa· quia nos ·in glo· finali· & ibi doctores·

¶ Quid sit testamentuz· uide· ff· de testa· l· i· xiii· q ii· placuit· nō· de testa· c· ii· in glo· i·

¶ Uerba testatoris sibi & hered̄ibus suis p̄iudicāt· non autem creditoribus uel extraneis· C· de ꝓba· l· instrumenta· & · l· se·

¶ An papa possit facere testamentuz· glo· ꝙ sic· C· qui testa· fa· pos· l· cum heredes· uide lxxviii· di· si transitus· & qđ ibi Archi· notat·

¶ Testamentoꝝ aliud solēne aliud nuncupatiuum Io· an· de testa· raynutius· circa principiū· super· ꝓ· testamentum·

¶ Omnes possunt testari qui nō ꝓhibentur· C· de reli· & sump· fune· l· statuas· Spe· ti· de testa· §· nūc uidendum· & qui sunt qui non peohibentur| & qui ꝓhibentur testari· uide latius in Spe· ti· de instru· edi· §· compendiose·

¶ Si aliquis ante ingressum monasterii fecit testamentū in quo nihil reliquit monasterio an ex hoc rumpatur testamentuz· & an sufficiat si in modico monasterium instituit· & an monasterium per ingressuz monachi uideat ademptus possessioni bono ingredientis· nō· xix· q· iii· si qua· Inno· de ꝓbat· in p̄sentia· Spe· ti· de sta· mo· §· i· & ibi Io· an· in addi· super ṽica· nō· in aut· ingressi· C· de sacrosanc· eccl· & uide que diximus· s̄· sub dictione monachus·

¶ Qualiter publicetur testamentū· nō· Inno· in c· fi· de fide instru· nō in· l· ii· C· de testa·

¶ Testamenti factio intelligitur actiue & passiue ut habetur insti· de here· qua· & dif· §· testamenti·

¶ Si testator dicat cetera bona mea relinquo tali an per hoc uerbum fiat heredis institutio· Inno· uidetur dicere ꝙ sic· de testa· raynutius· ſm glo· i· & ii ubi dicunt contrarium·

¶ An testamentum usurarii reconualescat per cautionem postea prestitā de stando iuri· nō· de usur· quanq̄· in glo· fi·

¶ Si testator legat aliquid uni ecclesie & plures reperiantur eodem nomine cui debeatur legatum· nō· de testa· iudicante· in glo· fi·

¶ Si testator legauit rem alienam an heres teneat dare equiualentē· uide de testa· filius· in glo· ii· xii· q· v· si ep̄us· faciunt nō· in· l· cū alienā· C· de lega·

¶ In testamentis primum locum obtinet uoluntas testatoris· ff· de le· iii· l· ille aut ille· §· i· & · l· nō alit· ff· de condi· & demō· l· in conditionibus·

¶ Qui non obedit uoluntati testantis priuat̄ comodo qđ habiturus erat ex testamēto· uide in aut· de here· & fal· §· si quis uero· col· i· C· de leg· l· fi· ff· de reli· & sump· fune· l· funus· de uoto· licet xi· q· i· siluester·

¶ An presbiter qui est sub patria potestate possit testari de bonis aduentitiis· nō· de testa· quia nos·

¶ Testamentum debet mandari executioni infra annum post obitum testatoris· de testa· c· iii· in gl· ii· & · iii· in aut· hoc amplius· C· de fideiuss·

¶ Si testator simpliciter iubet aliqđ dari sub pena debet̄ alteꝝ tm̄· s· res legata uel pena· ut· l· rescripto §· si pacto· ff· de pac· secus si iubeat utrūq; solui· de testa· raynaldus·

¶ An testator dando secundū tutorem uel executorem uideatur reuocare primum· uide glo· in· l· i· C· de testam·

¶ An testator legādo rem alteri uideatur adimere primo· nō· de adimen· lega· l· si transferam·

¶ Si testator mandat in aliquo loco construi monasterium & ibi non possit quid fiet· nō· Inno· de testa· nos quidem· dixi sub dictione locus·

¶ An canonicus uel simplex prebendarius qui non p̄sidet ammimistrationi possit testari· nō· glo· de of· ordi· p̄senti· li· vi· de testa· relatū· i· & · c· quia nos·

¶ An testator possit aliquid contra ius statuere in suo testamento· uide in· l· nemo potest· de le· i· & de testa· requisisti·

¶ An factio testamenti uel legatum possit cōmitti in arbitrio alterius· nō· de testa· cum inter· de cōdi· ap super eo· ff· de here· insti· l· illa·

¶ Testamentum factum in uno loco ſm illius loci consuetudinē ualeat in alio ubi est cōtraria consuetudo· Cy· in· l· i· C· de sum· trini· & ibi Barto· Cy· de here· insti· l· nec apud· C· quemad· testa· ap· l· ii· Spe· ti· de instru· edi· §· compendiose· ꝓ· sed nunquid de consuetudine· & ibi Io· an· et in ti· de senten· §· qualiter· ꝓ· item pone·

¶ An uiciet si testis nō est idoneus· insti· de testa· §· cum aliquis· in glo· signetur· C· e· l· i· in glo· fi·

¶ Quot testes requirant̄ in testamento· nō· insti· de testa· §· fi· in glo· i· C· e· l· hac consultissima· glo· rogatis· Adde nō· per Cy· C· de sacrosanc· eccle· l· i· in· ii· q· Spe· ti· de instrn· edi· §· compendiosa· ꝓ· itez ꝙ ius canonicum· de testa· cum esses· in glo· ii· et· c· sequenti· in glo· i·

¶ Per qđ testes probetur testamentū factuz uel solēniter factum· nō· C· de bo· pos· ſm ta· l· ii· in glo· potest· et ibi Bal· et Bar· ff· de testa· l· heredes palā· Spe· ti· de instrn· edi· §· cōpendiose· ꝓ· quid si unus· et· ꝓ· quid si in instrumento·

¶ Quis dicatur nō habere testamenti factionem passiuā· nō· insti· de lega· §· legari· et· §· factio· Spe· in dicto· §· compendiose· ꝓ· secundo oppone·

¶ An testamentum rumpatur per contra ta· nō· ff· de inoffi· testa· l· filio· in glo· prætulit·

¶ Quibus modis rumpatur testamentū· nō· insti· qui· mo· testa· infir· §· et ruptū· in glo· efficit̄· et· §· se· in glo· rumpi· et in dicto· §· compendiose·

¶ An ualeat testamentū si preteritur postumus uel iam natus· nō· Cy· in· l· ii· C· de postu· heredi· insti· Bar· in· l· postumus· ff· de seruis testa· de in aut· de here· et fal· §· exheredatos· in glo· uoluit· Io· an· in Spe· ti· de instru· edi· §· ubi aūt· ꝓ· si aūt nolit·

¶ An testamentum cōfirmetur si filius preteritus moriat̄ uiuo suo· ff· de testa· tuto· l· si hereditas· §· qui filium· & ibi Bar·

¶ An primum testamentum perfectum rumpatur per secundū imperfectū· nō· insti· quibus mo· testa· infir· §· ex eo· in glo· et perfecte· C· de testa· l· noluimus· in glo· i· et· l· hac cōsultissima· §· si quis· in glo· scimus· eo· ti· Spe· in dicto· §· compendiose· ꝓ· qđ si primo· et ꝓ· se· ubi Io· an· in addi·

¶ An primum testamentum tollatur per secunduz ipso iure uel ope exceptionis· nō· C· de testa· l· sanctimus· in glo· ii· et ibi Cy· in· iiii· op· C· eo· ti· l· nostram· pe· Spe· in dicto· §· compendiose· ꝓ· fi·

¶ Si testamentum fit remotū per testatorem quis habebit bona· Cy· plene· C· de testa· l· nostraz· in· ii· q· Io· an· in addi· Specu· ti· de instru· edi· §· compendiose· ꝓ· quid si primo·

¶ Testamentū pōt reuocari usq; ad ultimum uite spiritū· ff· de iure co· l· conficiantur· §· fi· ff· de ami·

le·l·iiii·ff·de lega·iii·l·si chorus·§·pen·et·§·fi·

¶ Causa testati trahit ad se cām intestati quando pcedit ex defectu pteritionis·l·postumus·in prin·ff·de libe·& postu·& in·l·pen·ff·de iniusto testa· secus si ex defectu exheredationis·ut·l·circa·ff·de inoffi·testam·

¶ Si testamentū non ualet & heres motus ex titulo putatiuo possedit per·x·annos pscripsit ex illo titulo putatiuo·fm Bar·& doc·in·l·celsus·de usuc· Io·an·in·c·cum persone·de priui·li·vi·do·Anto·& doc·de prescrip·si diligenti·nō·in·l·qđ uulgo·ff·de dona·&·l·fi·ff·p socio·

¶ De publicatione insinuatione uel aptura testamēti nō est agendū in curia epali·Bal·in·l·cōsulta·C·de testa·&·l·repetita·C·de epi·& cleri·

¶ An & quando sufficiant septem testes ad solēnizandum testamenta plurium personaꝝ·uide in·l·patris & filii·ff·de uul·& pu·& ibi p Bar·& Bal·

¶ Primū testamentū inualidū potest confirmari sine aliqua expssione uerboꝝ eius in secundo·Bar·in·l·eos·ff·ad·l·cor·de fal·

¶ Si primū confirmetur per secundū qualiter ualeant scripta in primo·nō·Bar·ff·de iniusto rup·& irri·testa·l postumus·§·si paganus·

¶ An ualeat si testator dicit facio testamentum put continet in scriptura que est in tali loco·uide Bar·in·l·si ita scripsero·ff·de condi·& demō·

¶ An testamentū factum a filio deportati teneat patre restituto·nō·de sen·pas·l·fi·in glo·sūt·& ibi Cy·in·ii·questione·

¶ Que sit forma testamēti nuncupatiui & in scriptis·nō·Spe·ti·de instru·edi·§·ut autem·

¶ Que sit forma testamenti ceci·uide in·l·hac cōsultissima·C·qui testa·fa·pos·Spe·ti·de instru·edi·§·ut autem·ꝟ·illud quoq·

¶ Quot requiruntur ut ualeat testamentū in scriptis·nō·in aut·de here·& fal·§·quia uero duplex·in glo·delatus·Spe·ti·de instru·edi·§·cōpendiose·ꝟ·pone·&·§·ut aūt·ꝟ·testamentū uero solene·

¶ An inabilitas testatoꝝ superueniens post testamentuꝫ rumpat testamentū·dixi aliquid supra· Adde nō·ff·de testa·l·ii·melius·ff·de bono·pos·fm tabu·l·i·§·si quis·in glo·utroq·

¶ An solēnitas testamenti possit pacto mutari·nō·ff·de testa·l·iii·& ibi Bar·Spe·ti·de instru·edi·§·compendiose·ꝟ·quid si de consuetudine·

¶ An possit fieri testm̄ sine legatis·nō·ff·de testa·l·heredes palam·in glo·i·& ibi Bar·

¶ An in testamēto sit fuandus ordo·Cy·C·q testa·fa·pos·l·hac consultissima·C·de testam̄·l·ambiguitas·in glo·ii·

¶ Qualiter publicetur & quis sit eius effectus·nō·C·de testa·l·ii·in glo·i·& ibi Cy·Spe·ti·de instrum̄·edi·§·ostenso·ꝟ·& nō·

¶ An ualeat testamentum si in eo est institutus aliquis potens·nō·C·de testa·l·uolumus·in glo·ii·& ibi Cy·& Bal·

¶ An ex testamento imperfecto debeantur legata nō·ff·de testa·l·si is qui·ff·de le·iii·l·fideicōmissa·§·i·& ibi Bar·de testa·cū esses·&·c·relatū·in gl·i·

¶ Quando testm̄ dicatur fieri in scriptis uel sine·nō·Cy·C·đ testa·l·hac ꝯsultissima·§·p nūcupatiōꝫ·

¶ Si aliquis nominat heredē et testator respōdeat sic uel placet) an ualeat testamentū·nō·C·de testa·l·iubemus·in glo·quēadmodū·et ibi Cy·in fi·Speti·de testa·§·i·ꝟ·quid si is·& ibi Io·an·

¶ Quomodo testamentum debeat edi·nō·Cy·C·de preci·impa·offe·l·i·

¶ Quot auxiliis petatur·nō·C·quēad·testa·api·l·i·et ibi Cy·

¶ Si testamentum sit uiciatum in uno loco an ualeat in alio·nō·C·de edic·diui adri·tol·l·fi·in glo·uiciatum·et glo·se·

¶ An quis possit sibi asscribere in testamento·nō·Cy·C·de his qui se in testa·asscri·l·si testator·nō·in·l·i·et·ii·eo·ti·

¶ An testamentū restituti et eius qui statim recuperat conualescat ipso iure uel per nomina declarationē·nō·Bar·ff·de iniusto rup·et irri·testa·l·filio alias·l·si quis filio·§·quatenus·et·l·postumus·

¶ An testamentum patris et pupillare sit unū uel duo·nō·ff·de uul·et pupil·l·ii·et·l·patris et filii·in glo·fi·et ibi Bar·

¶ An testator possit uenire cōtra ea que cōfessus est in testamēto·Cy·C·de pba·l·rationes·in ulti·q·

¶ Si testator manifestauit substantiā suam an illi manifestationi debeāt stare heredes·nō·in aut·de iureiurā·a mori·pſti·§·scimus·in gl·iurauit·col·v·

¶ An testator etiā donādo inẗ uiuos possit disponere de re heredis ut de ꝓpria·sicut patet legando uide in·l·unū ex familia·§·si rem·ff·de le·ii·

¶ Si quis phibꝫ testes intrare ad testatorē uideẗ phibere testari·ff·de testi·l·curent·

¶ Relicta ad pias causas habenẗ in minus solēni testamēto pro repetitis etiā absq clausula·tex·est notabilis in·l·testem·ff·de fideicō·liber·

¶ Quando iuramentū prestitum in testamēto habeat uim repetitōnis ab intestato·nō·in aut·de iureiuran·a mori·pſti·§·i·nō·Bar·in·l·pr̄is et filius matrem·ff·de lega·iii·

¶ An in relictis ad pias causas possit diminui portio filiis debita·uide Bar·in·l·i·C·de sacrosanc·ec·

¶ An in relictis ad pias cās ualeat uoluntas captatoria·uide Bar·in dicta·l·i·ubi declarat·c·cū tibi·de testam̄·

¶ Priuatus habitu bonoꝝ priuaẗ potentia testādi C·de sacrosanc·eccle·aut·ingressi·

¶ Quod dicitur testamentuꝫ capitis diminutione est ueꝝ qñ mutat statū in peius·secus si in melius·uel si mutatio status reddit eum statim inabilem·Bal·in aut·si qua mulier·C·de sacrosanc·ec·

¶ An testamentum ruptum recōualescat cessante cā annullationis·uide in·l·qui libertū·§·fi·ff·de fm tabul·de cuius intellectu uide Ia·bu·et Bal·in·l·si arrogatur·ff·de adop·

¶ Filiusfamil·testatur in peculio fm antiqua iura·ff·de neg·gest·l·successor·§·i·

¶ Ex testamento in quo iubetur aliqđ concernens honorem defuncti non producitur actio sed solum officiū iudicis·ff·de annu·le·l·qntus·tex·et glo·ff·de peti·here·l·hereditas·§·i·

¶ Testamenti factio considerata absq solēnitate legali est de iure gentiū·igitur ex testamēto oritur naturalis obligatio·tex·est in·l·neq enim·§·si deportatus·ff·de testa·mili·Bar·uidetur contra·in·l·interdum·ff·de condi·indebi·

¶ Qđ is cuius bona sunt publicata nō possit testari quia habeẗ pro mortuo | eo q in ipsius bonis alter succedit·uide in·l·actiōe·§·publicatione·ff·p soc·

¶ Pater relinquens filio centū in testamento pro

legitima q̃q̃ aliud non dixerit uidet titulo institutionis relinquisse. fm Bar. in aut. unde si parēs. C. de inoffi. testa. Idem hanc q̄onem dimisit insolutaȝ in. l. filium. § si portio. ff. de lega. prestan.

¶ Quodlibet testamētū et quelibȝ ultima uolūtas minus solēnis in qua testator reliquit coniuncte p̄sone aliquid uł ei quem multum diligebat oportet et producit actinoē ac si esset solēne. casus est singularis in. l. in testamento. ii. ff. de fideicō. liber. fm lec. glo. in. l. eam quam. C. de fideicō. lib. quaȝ tenēt omnes doc. q̄d puto ueȝ in legatis et fideicōmissis. secus in heredis institutione que facto in testamēto minus solēni nō operat ut possit succedi iure testamenti ar. p̄ locum a speciali in. l. hac cōsultissima. § ex imp̄fecto. C. de testa. si eni inter liberos est speciale ut ibi. igit in contra. est ius cōmune.

¶ Testamētū solēniter factum nō tollitur per aliud subsequens in quo testator simpliciter asseruit se nolle prius testamētū ualere etiam si hoc dicat corā sep̄tem testibus nisi post lapsum decēnii. per. l. sanctimus. C. de testa. ubi nihil addat q̄ uult decedere intestatus. fm Bar. in. l. si iure. ff. de le. iii.

¶ Quo ad ualorem testamēti inspicit locus ubi fit. q̄ debet fieri fm cōsuetudinē illius loci. sed quantū ad processum cause inspicitur locus iudicii seu consuetudo fori ut. l. ii. C. quemad. testa. ape. et. l. si nō speciali. C. de testa. Bal. in dicta. l. ii.

¶ Si alia est cōsuetudo in ciuitate alia in suburbiis ubi factū est testamētū seruat consuetudo ciuitatis quia in ea censetur factum. ff. de excu. tu. l. titius. § ratione. ubi casus. Bal. in dicta. l. ii.

¶ Omnis disposicio p̄ quā alquid confertur in aliū post mortem dicit testamētū. ut. l. quoq;. C. fa. herc;. C. de codicił. l. herditatē. C. de testa. l. nō codicillū. Bar. in aut. si qua. C. de sacrosanc. ec.

¶ Apostatans a fide cuius bona publicant nō pōt testari. uide. C. de aposta. l. ii. quid de heretico uide Bar. in. l. is cui. ff. de testa.

¶ Hec uerba habeas res meas inducūt testamentū et institutionem. C. de pac. l. licet.

¶ An sit dare modū quo ualeat quis se astringere alicui ut post mortem habeat omnia bona sua. glo. et Bar. in. l. fi. C. de par.

¶ An spe lucri possit quis inuitari ad instituendū in testamento suo. glo. et Bar. in. l. cum donationis. C. de transac. Bar. in. l. titio centū. ff. de cōdi. et de.

¶ Licet filiofa. testare in quasicastrēsibus. ut. l. fi. C. de inoffi. testa. uide de sepul. c. penł.

¶ Miles ueteranus facit testamētū de iure cōmuni non iure militari. ut in dicta. l. fi.

¶ Ubi testator diuidit hereditatem inter filios illa diuisio habetur loco institutionis et ualet testm̄ in solēni uoluntate et minus solēni. C. fam. her. l. quotiens. et. l. i. et ibi Cy. et. eo. ti. l. filio.

¶ Testamentū potest fieri per relationē ad aliud. ff. de manu. testa. l. si ita. Bar. de re. du. l. apprebēdi. ee. ff. de cōdi. et de. l. si ita scripsero. dixi aliq̄d sup̄.

¶ Q̄ dicitur ualere testamentū imperfectuȝ inter liberos est ueȝ ratione solēnitatis. secus si ratione uoluntatis. glo. ff. fam. herc;. l. pe. ff. de testa. mili. l. miles si testamento. et. l. lucius. in aut. de testam. imperfec. § i.

¶ Filius etiam patre permittente nō potest testari quia testamenti factio non pōt pendere ex aliquo arbitrio glo. ff. de dona. cau. mor. l. tam is. § qui.

¶ Sicut non adita hereditate ex testamento debentur legata ita non debent ex codicillis nō adita herditate ab intestato tex. est in. l. ii. ff. de fideicō. liber. glo. eo. ti. l. tum quasi. et. l. si quis.

¶ Omne uerbum p̄latum in extremo presentibus testibus licet ad hoc nō uocatis. sed fortuito p̄sentibus habet uim ultime uolūtatis. tex. notabilis. ff. de fideicō. liber. l. si pater. § fi.

¶ Si interrogatus nis talem heredem respondeat per uerba uulgaria quis dubitat quin liceat facere an hec uerba inducant testamentū. Bar. in. l. si quis ita. ff. de uerbo. obliga.

¶ An inabilis ad testificandū de iure comūi possit abilitari per testamentū. Bar. in. l. iii. ff. de testa.

¶ Non ualet testamentū eius qui capite minuitur translatis bonis in aliuȝ. secus si nō transferant. ut. l. lege cornelia. ff. de testa. in glo.

¶ An habens dominium bonoȝ nec habere ualens nō testatur. glo. de testa. l. qui a latronibus. facit. l. is cui. eo. ti.

¶ Qui non potest testari non potest esse testis in testamento. ff. de testa. l. is cui.

¶ An legatari⁹ possit esse testis in testamēto. uide ff. de testa. l. qui testamenta. in prin.

¶ An testes in testamento presumant esse rogati. nō. ff. de testa. l. heredes palā. in fi. et ibi Bar.

¶ An sufficiat heredem testamenti nominare per notarium. Bar. in dicta. l. heredes palam.

¶ Si p̄pria manu testator scripsit testamentum et nondū publicauit pōt dici p̄fectū uoluntate sed nō solēnitate. fm Bar. in. l. testamentū. ff. de testa.

¶ An ponderandū uoluntatem defuncti inspicitur factū p̄ut in opinione testantis non p̄ut est in iuris effectu. uide tex. in. l. pe. § in rem. et quod ibi nō. ff. de lega. ii.

¶ Appellatōne testamenti ueniunt codicilli in lata significatione. ff. ad sił. l. si qs in graui § codicillos

¶ An iudex possit reseruare testamenti factioneȝ. uide tex. et Bar. in. l. si quis in principio testamēti. ff. de lega. iii.

¶ Testamentum est uocabulum generale ad omnē speciem ultime uoluntatis sequendo allusionem uocabuli non p̄priam significationem. nō. in. l. i. ff. de testa. in glo. fi. et ibi Bal. dicit q̄ ualet ad saluandū scripturam notarii qui dicit talis nolens decedere intestatus suum condidit testamentū cum tamē nō condiderit. uide quod nō. Bal. in. l. his uerbis. ff. de here. insti.

¶ An ualeat pactum per quod etiam indirecte infringitur libera testamenti factio. uide in. l. si inter fratres. § idem rn̄di societatē. alias est sub lege tū duobus. ff. pro socio. ff. de uer. obli. l. stipulatio hoc modo. et ibi Bar. C. de pac. l. iii. C. de transac. l. cum donationis. ff. ad trebel. l. ex facto. in prin. Dy. ff. de bo. auc. iudi. bos. l. hereditarium. uide nō. in. l. i. C. de sacrosanc. eccle. et in. l. si qs in prin. testamēti. et ibi Bar. ff. de lega. iii.

¶ Ex postfacto pōt quis decedere testatus et pro parte intestatus. ff. de inoffi. testa. l. nam si. § fi. et l. se. et ibi nō.

Testiculus

Qui unum tantū testiculuȝ habet potest generare. ff. de edił. edic. l. pomponius. § spadonem. et militare. ff. de re mili. l. qui cum uno. in prin. ex quibus legibus arguitur q̄ defectus utriusq; debilitatem animi et

cordis inducit. in §. ff. de edil. edic. l. ediles. §. sunt.

Testis Testimonium

An contra aliquas personas & in aliquo casu requirat maior numerus testium quam duorum uel trium. s. Tho. secunda secunde q. lxx. uide ii. q. iiii. presul.

¶ Qualiter deponit testis qui non est certus de negocio. uide. s. Tho. ubi supra.

¶ An quis sit obligatus ferre testimonium. s. Tho. in preallegata q. lxx. ubi etiam tractat an liceat homini ferre testimonium de his que in secreto sunt gesta.

¶ Clericus dicens falsum testimonium cuiuscunque dignitatis sit deponitur ab officio. l. di. si epus.

¶ Testes primo debent iurare se nihil falsi dicturos. ii. q. iiii. nullam.

¶ Qua pena puniatur testis falsus. vi. q. i. quicunque glo. iii. q. ix. hoc nihilominus. tex. v. q. vi. presbiter. tex. l. di. si episcopus. Io. an. in regula non est obligatorium. li. vi.

¶ An infidelis possit esse testis contra christianos. uidetur quod non. ii. q. vii. non potest. Adde de testi. iudei. & eo. ti. cle. cum iudei. i. di. multiplex. Spe. ti. de teste. §. i. & in dicta clem. i. de testi.

¶ Testes carere debent infamia & suspicione manifesta. ii. q. vii. testis. iii. q. v. accusatores. ubi de hoc.

¶ Qui nec est nec potest esse sacerdos non potest esse testis contra sacerdotem. ii. q. vii. sacerdotes.

¶ Nullus apostata potest esse testis. iii. q. iiii. beatus. nec consanguineus nec familiaris accusatoris. iii. q. v. accusatoribus. nec inimicus accusati. iii. q. v. accusatores. & generaliter qui non potest accusare non potest testificari. iii. q. v. suspectos.

¶ Familiares alicuius possunt testari contra ipsum non pro ipso. iii. q. v. nulli eporum.

¶ Caluniator uel proditor non potest esse testis. iii. q. ix. si clericum. dicam plenius infra.

¶ Illi qui percipi aut impari possunt non sunt testes idonei. iiii. q. iii. item. l. iulia. neque minor. xx. annis. ut ibi. neque is qui propter famosum crimen est damnatus ut ibi. & l. iii. §. lege iulia. ff. de testi.

¶ Ubi numerus testium non exprimitur duo uidentur sufficere. ff. de testi. l. ubi numerus. iii. q. iiii. item lege iulia.

¶ Quanto testes falsi sunt honorabiliores tanto debent puniri maiori pena. v. q. vi. presbiteri cura.

¶ Periurus nullo modo potest esse testis. vi. q. i. quicunque. xxii. q. vi. paruuli.

¶ Episcopus non potest cogi ad ferendum testimonium. vi. q. i. nec bonore. & c. nec ipsum. & quando sponte dicit uidetur quod testimonium eius solius fidem facit. xi. q. i. quicunque.

¶ Clerici possunt perhibere testimonium pro sua ecclesia in ciuilibus non in criminalibus. xiiii. q. ii. de eo autem. & c. si per pecuniam.

¶ Testificari de alieno crimine non potest qui illud de consuetudine confessus est. nisi in crimine lese maiestatis. xv. q. iii. nemini.

¶ Quando testis dicatur uarius | quando contrarius | quando uacillans. no. Inno. notabiliter de testi. cogen. preterea. super. pro. in continenti.

¶ Dictum testis examinati super articulo impertinenti non ualet. no. Inno. de testi. c. per tuas.

¶ Depositio testis contra non citatum non ualet. Abbas de testi. in nomine domini. in glo. & Bal. in. l. si quando. C. de testibus. & ibi de hoc.

¶ Testes qui uariant in actu reiterabili sunt per distinctionem potius ad concordiam reducendi quam reprobandi no. de testi. cum tu. Idem si deponunt super actu commutabili. quia dictum unius potest referri ad principium temporis alterius ad finem. no. in. d. c. cum tu. & in. l. insulam. ff. so. matri. Bar. in. l. ii. ff. si certa peta. & de concordia testium dicantur aliqua infra.

¶ Testes extra prouinciam non sunt cogendi uenire ad ferendum testimonium. Abb. in. c. cum olim. de testi. no. in. l. pe. C. de testi. uide in. c. statutum. de rescrip. §. proferendo. li. vi. dicam infra.

¶ An testes sint reprobandi ante publicationem uel post. Abb. in. c. series de testi. & ibi per Inno. & c. e. ti. ex parte.

¶ Idem testes possunt sepius induci cum uariatur modus agendi. de testi. constitutus. & c. ueniens.

¶ Duo testes derogant litteris sigillatis. Abbas de testibus a nobis. quia uiua uox & uera derogat ficte & mortue.

¶ Testium apertura non ob. ubi uariatur modus agendi no. Abb. de testi. ueniens.

¶ An ualeat hec depositio testis dico titium bonum hominem quia cum bonis conuersatur. no. Inno. in c. i. de scruti.

¶ An & quando testis possit corrigere dictum suum. uide de testi. cogen. preterea. de testi. cum clamor.

¶ Quando testes sunt cogendi ad testificandum si se subtrahant. uide Inno. de testi. co. c. i.

¶ Testis debet interrogari a iudice de causa scientie et si iudex non querit presumitur in eo malicia. quia omittit ea que suo officio & solertie incumbunt. uide Inno. in. c. cum clamor. & c. per tuas. de testi. & quod no. in. l. solam. C. de testi.

¶ Licet causa sit summaria tamen testis debet citari & iurare. Bal. in. l. si quis ex signationibus. ff. quemad. testa. ap.

¶ An quando reprobatur dictum testis debeat ipse reuocari. tex. quod no. in. l. lutius. ff. de his que no. infa.

¶ Testis qui recipit pecuniam ab uno ex litigatoribus potest ab aduersario produci in testem contra illum a quo recipit pecuniam. tex. est no. x. col. si de feu. fu. controuer. inter do. & uasal.

¶ Testis celans ueritatem non punitur de falso nisi precesserit iuramentum. tex. & ibi Bal. x. col. si de feu. fue. controuer. inter do. & ua. §. quod omnia.

¶ Testes examinati super inquisitione speciali quod probent. no. de elec. bone. in glo. testes.

¶ Testes post dicta testificata non reprobantur directe nisi dicatur quod corrupti odio uel amore falsum dixerint. ita intelligitur. l. diuus. ff. de re iudi. Inno. de proba. cum causam.

¶ Falsitas testium potest probari etiam post sententiam ea no. Inno. in. c. licet causam. de proba.

¶ An & qualiter probat testis de auditu. uide ff. de proba. l. si arbiter. de testi. tum litteris. in prin. in glo. & c. e. ti. cum causam. & ibi concor. iii. q. ix. §. de his xxii. q. v. hoc uidetur. Io. an. de consue. ex litteris. super. pro. audiendum.

¶ Testibus eiusdem partis licet inuicem contradicant creditur. secus si unus elipsi contradiceret. de proba. licet causam.

¶ Testis qui asserit meram negatiuam est suspectus ut in preallega. c. licet causam.

¶ Licet testis familiaris non probet tamen facit indicium. tex. qui no. est alibi in. l. si quando. C. unde iii. no. in. l. i.

ff. de testi. Bar. in. l. ii. §. etas. ff. de excu. tuto.

¶ Testis qui fuit inimicus potest testificari cōtra inimicum suum. etiaȝ si de nouo facta est pax. hoc tenet Inno. de accusa. cum oporteat.

¶ Si testis deponat hoc modo uidi tali die numerare titio centū duc. in tali loco nisi fallar derogat aliquantulum fidei sue ꝑ illa uerba nisi fallar. Bar. in. l. i. ff. de iusti. et iure Bal. tñ ibi dicit ꝙ ualet dictum talis testis.

¶ Licet testis qui fuit examinatus non possit ad instantiam partis repeti ut declaret dictum suum iudex tamen pōt hoc ex officio suo facere. glo. est notabilis in aut. de testi. §. si uero

¶ Testis infamis infamia facti non probat nisi sit receptus cum tormentis. Bal. in. l. cūctos populos. C. de sum. tri. sed infamis infamia iuris etiā cū tormentis non probat etiaȝ semiplene uidetur tamen facere indicium ſm Bal. ibi.

¶ Testis qui dicit unum in iudicio aliud extra nō punitur immo dictū in iudicio ualet | dictum extra nō. glo. est in. c. cum causam. de testi. Bal. tenet cōtrarium in. l. eos. ff. de fal. uide Bal. in. l. nullum. C. de testibus.

¶ Testis qui iurauit in causa principali iurat etiā in causa appellationis si repetit. glo. est singularis in. l. per hanc. C. de temp. ap.

¶ Unus testis pōt in ciuilibus pluries examinari contra eundem. glo. est in. c. fraternitatis. de testi.

¶ Testes possunt produci in causa inquisitionis et post aperturam. de testi. cum clamor. quod est uerū ex officio iudicis in quo nō timet̃ de subornatione quia presumptio officii excludit ꝑsumptionē doli. ar. l. si mulier. ff. de publica. et attestationes semper sunt note iudici qui testes examinat. secus in ꝑte. ſm Inno. in c. presentium. et. c. ueniens. de testi.

¶ Testes possunt esse familiares dūmodo non sunt subditi ꝓducentis. ita nō. Inno. de testi. in litteris.

¶ Judex nō potest esse testis in causa sibi cōmissa. licet eam alteri delegauerit. Inno. de testi. dilecto.

¶ Jtem qui uenit contra iuramentum suum potest esse testis peracta penitentia de peccato. Innoc. de testi. intimauit.

¶ Protestans contra testes potest uti eoꝝ dictis ad excludendam intentionem aduersarii | non tamē ad intentionem protestantis fundandaȝ. quia esset eipsi contrarius. Inno. de testi. presentium.

¶ Testis debet deponere de uisu et non opinione quia qui opinatur aliqualiter dubitat. ſm Bal. in. l. fi. in. fi. xiii. col. de edic. di. adri. tol.

¶ Testis debet deponere de tempore in specie nō in genere. iii. q. ix. nihilominus. Bar. in. l. celsus. de usucap. Bal. in prealleg. l. fi.

¶ Testes possunt recipi tam ꝓ actore q̄ ꝓ reo ad ꝑpetuam rei memoriam etiam lite non cont. dictū est Bal. in aut. si quis in aliquo. C. de eden.

¶ Testes recepti coram arbitratore nō faciunt fidem coram iudice. nec habet locum. l. fi. C. de testi. ita dicit Inno in. c. quintaual. de iureiuran.

¶ Testis qui iterato recipitur ad testificanduȝ nō potest dicere dico prout al. dixi. potest tamen petere tempus ad deliberandū. alias fit suspectus. ita dicit Bal in. l. fi. C. de testi. adde quod nō. Barto. in l. eos. in fi. ff. de fal.

¶ Testes non sunt necessarii quando non fit copia alicuius scripture forensis per notarium. dictū est Bal. C. de fide instru. super ꝓca.

¶ Testis qui fuit condēnatus de falso non ꝓpterea terea nocet parti que illum produxit. dictum est de matha. quem refert et sequitur Bal. in. l. fi. C. de fide instru.

¶ Testis qui notificauit parti ꝙ ipse deposuit nō propterea impedit productionem alioꝝ testiuȝ. nec dicitur pars didicisse testificata. Bal. in dicta aut. ad hec. C. de ꝓba. cōtra. tenet Io. an. in. c. ultra tertiam. de testi. si auteȝ anteq̄ deponeret notificauit parti ꝙ esset testificatus nō propterea dicitur pars didicisse testificata. Bal. in dicta aut. ad hec. ubi omnino uide.

¶ Testis qui in mortis articulo cōstitutus dicit se alias falsuȝ deposuisse nō ꝓpterea nocet parti. dictū est Bar. in. l. si quis in grau. ff. ad sill. uide Bal. in aut. si dicatur. C. de testi.

¶ Testis infamis qui ex forma statuti potest testificari non potest recipi super matrimonio si scit de matrimonio illius mulieris cum qua dicitur cōmisisse delictū. l. iii. ff. ad legem iul. ma. Bal. in ꝑalleg. aut. si dicatur.

¶ Testes recipiuntur in causa inquisitionis etiam lite nō contesta. glo. est in. c. quoniam frequenter. ut lite non contestata.

¶ Testis non iuratus facit presumptionem. Inno. in. c. nuper. de testi.

¶ Testis deponens super fama si fuit interrogatus de diffinitione fame et nescit respondere nō ꝓbat. ita dicit Bar. in. l. fi. ff. si cer. peta. uide ibi Bal. et in l. i. eo. ti.

¶ An testis qui deposuit ꝙ talis cōmisit tale delictum et interrogatus quō sciret dixit quia sum uicinus suus ꝓbet. Bar. dicit ꝙ sic. in. l. i. ff. si cer. pe. Bal. dicit ibi contra.

¶ Testis singularis cum dicto alterius testis singularis facit uehemens indicium. dictum est Cy. in. l. ii. §. fi. ff. si cer. peta.

¶ Testis qui non reddit bonā causam sui dicti punitur ac si falsum deposuisset. dictum est Bal. in. l. presbiteri. C. de epi. et cleri.

¶ Causam singularem in qua creditur depositioni testis sine causa uide de accusa. inquisitionis. §. iii.

¶ An domestici admittuntur ad testimoniuȝ uide ff. de testi. l. pen. C. de testi. l. etiā. iii. q. v. in suma. et. c. accusatores. xiii. q. i. in summa. Spe. ti. de testi. §. i. ℣. item excipitur.

¶ Quare aduocatus | iudex | assessor | uel ꝓcurator nō possunt testificari in cā in qua sui officiū impēderūt. bona glo. ii. q. vi. statuendū. sup. ℣. cognitor.

¶ Jn causa uniuersitatis singuli possunt esse testes quia testificantur ut singuli nō ut uniuersi. Innoc. de testi. insup. Bal. in. l. sicut. ff. qd̄ cuiusq̄ uniuersi. et in. l. testatrix. §. i. ff. cōi. predi. facit. l. intantū. §. uniuersitatis. ff. de re. diui. Cy. in. l. parentes. C. de testi. Spe. ti. de testi. §. opponitur. ℣. sequitur. et ibi Io. an. in addi.

¶ Socii criminū admittunt̃ ad testificandū saltem quo ad presumptionem et indicia. ita dicit Inno. in c. i. et. c. quoniam. de testi.

¶ An quis possit testificari de suo actu uel facto Inno. de arbi. nō fine. tex. est in. l. defendere. §. i. ff. de iure fisci. tex. singularis. xiiii. q. ii. sup prudentia. Archi. et Io. an. de testi. romana. li. vi.

¶ Qui semel testificatus est contra unum nō pōt

ulterius contra eum testificari. Innoc. de accusa. in c. ex parte. contrarium dictum est supra.

¶ Quando testes nō concordant in dictis eoꝝ uel in causa scientie quid sit faciendum uide in. c. qualiter. de accusa.

¶ Dicta testium sunt in mitiorem partem interpretanda nō. Inno. de rescrip. causam. sed in dubiis semp sunt interptanda ꝯ ꝓducenté. fm Hosti. ibi.

¶ An qs possit testificari de his que uidit in puerili etate. uide glo. xxxvii. di. relatum.

¶ Si testis interrogatus in uno iudicio uł uno tépore dicit se non recordari deinde postea dicit se omnium habere memoriam non est sibimet cōtrarius & statur ultimo dicto tex. est in. l. iii. §. cause. ff. de carbo. edic.

¶ Testiū depositionibus nō debet quis puniri nullatenus quatenus modus agendi patiatur. secus ex ꝓpria significatiōe. ita nō. Inno. de elec. p inq̄sitioꝫ.

¶ Quando testis uacillat notarius debet scribere incontinenti presente iudice modum uacillationis ita dicit Inno. in. c. qm̄. de ꝓba.

¶ An testis possit puniri de confessis p eum in depositione sua. Inno. de confes. cum super.

¶ Quibus casibus testes recipiantur ante litem contest. oblato libello uel non. Inno. & Hosti. in. c. quoniam. ut lite nō cont.

¶ Si testis dicit uidi talē fugientē cū gladio euaginato post delictum factum tamen in facto non interfui ualet testimoniū & ꝓbat. nō. Inno. in. c. statuimus. de offi. dele. li. vi.

¶ Concordia testiū nō est facienda nisi in numero impari. ita notanter dicit Inno. in. c. corā. de of. deł.

¶ De quibus testis est interrogandus & de quibus nō. & si interrogetur uel sponte cōfiteať an piudicet alteri uel nō. & an ipse sit puniēdus uł nō. uide Inno. in. c. cum super. de confes.

¶ Iudex potest cōmittere notario examinationem testium in sui absentia. ita nō. Inno. in. c. cum bertoldus. de re iudi. nō. in. c. mulieres. đ sen. ex. li. vi. in clem̄. i. de offi. dele.

¶ Quando testis poterit iteꝝ examinari in eadem causa. uide Inno. de testi. fraternitatis.

¶ Testis debet clare loqui & intelligibiliter. alias si obscuro est dictū suū nō ualet. nō. Inno. in. c. cum clamor. de testi. & in. c. i. de sum. tri. & fi. ca.

¶ In cā matrimonii pater pōt esse legitimus testis filio. nō. Inno. in. c. insuper. de testi.

¶ Testes contra unam partem ꝓducti non ualent contra aliam. nō. Inno. de testi. constitutus.

¶ Quando licitū est obicere contra ꝑsonas testiū & quando non. Item si uis scire cautelam ne testis reprobetur. Iteꝫ si obicitur ne testes recipiant̄ quia sunt criminosi an oporteat exprimere crimia. uide de his Innoc. in. c. pterea. de testi. Archi. & Io. an. in. c. presentium. de testi. li. vi.

¶ Ille cui per iudicem cōmittiť examinatio testiū non pōt eam alteri cōmittere nisi de partiū uoluntate. Inno. in. c. cāꝫ. de testi. de re iudi. cū bertoldus.

¶ An & quando testis inimicus admittatur uel nō ad testimonium. & quid de inimico reconciliato. dixi. s̄. uide Inno. de accusa. cum oporteat. qui dicit ꝙ non si reconciliatio erat recens. secus si antiqua. ꝗ ex antiquitate presumiť obliuio. ff. de usur. l. uideamus. & l. generi. fać qđ nō. glo. de simo. p tuas. ff. de annu. le. l. iii. §. fi. ff. de excu. tuto. l. athletas. §. dat remissionem.

¶ Receptio testiū potest fieri de nocte. nō. Inno. in. c. cōsuluit. de offi. dele. faciunt nō. in. l. more. ff. de fer. & in. l. nō minorem. C. de transac.

¶ Testis non debet uerisimiliter ita recordari de tempore sicut de persona & loco. dictum est Inno. in. c. qualiter & quando. de accusa.

¶ Testis qui deposuit coram uno iudice & confitetur se esse homicidam nō poterit ab ea damnari. dixi. s̄. adde glo. iii. q. vi. hoc quippe. Bal. in. l. ꝑsbiteri. C. de epi. & cleri.

¶ Testis dicens credo talē fuisse sic quia uidi ꝓbat. ratio quia licet dictum sit minus efficax tamē ratio est efficatior & trahit ad se dictum. ita dicit Bal. in. l. conuenticulam. C. de epi. & cleri.

¶ Testis qui tempore ꝓhibito a iure canonico iurat nō debet puniri nisi a deo. Bal. in aut. decreuit. C. de arbi.

¶ Testis qui est ꝓductus ab una parte si interrogetur in fauorē partis aduerse & dicat se nolle respōdere nihil ꝓbat. dictū est Bal. in. l. ii. C. de edē.

¶ Testis infamis pōt obicere parti ꝙ ipsa est infamis. glo. in. l. iii. §. lege iulia. ff. de testi. Bar. in. l. cum mulier. ff. solu. matri.

¶ Testis qui dicit talis tenet talē rem licet nō dicat uidi eum tenere ꝓbat. fm Inno. in. c. cum causam. de testibus.

¶ Testis nunq̄ debet repeti ad interpretandū dictum suum qñ lex illud interpretať. Inno. in. c. cuꝫ clamor. de testi. Bal. in aut. ad hec. C. de ꝓba.

¶ Si testis qui fuit repetitus ut redderet causam dicti sui si malam causam reddit facit dictū suū nō ualere. Bal. in aut. ad hec. C. de ꝓba.

¶ Testis deponens ꝙ aliquid fuit factuꝫ de nocte uel qđ uidit fieri de nocte nō ꝓbat si luna tunc nō lucebat glo. in. l. cū exceptione. §. in hac. ff. qđ me. cau. in glo. in. ꝟ. ignoranter.

¶ Testes post dicita testificata possūt recipi de consensu partiū. Bal. in aut. ad hec. C. de ꝓba.

¶ Testis iuratus super possessorio nō debet intergari sup petitorio. tex. est in. l. i. C. qui legi. perso.

¶ Dictum testis debet edi parti. ff. de arbi. l. non exigimus.

¶ Testis asserens se non cognoscere aliquem contra quē debeat testificari pōt petere a iudice ut faciat ipm uenire corā se. ff. de publi. l. cū exhibuissent.

¶ Testis deponens super dominio debet reddere rationem dicti sui licet non interrogetur. & si non reddit rationē nihil ꝓbat. Inno. de testi. c. cū causam.

¶ Cecus nō pōt deponere de perceptis per uisum. nec surdus per auditum. nō. Hostieñ. de consue. ex litteris. & ibi uide.

¶ Non pōt esse testis qui est excōmunicatus per sententiā contra eum latam. Inno. de elec. cū nobis

¶ Testis non solum debet iurare dicere ueritatem super articulo dato sed etiā super tota causa. Item de interrogatoriis fiendis testibus. & quid iuris si omittantur. uide Inno. de testi. per tuas.

¶ Quando ꝓcurator possit esse testis in cā dñi uł nō. uide Inno. de testi. insuper. co. ti. romana. li. vi.

¶ An excōicatus possit testificari in causa ecclesie & an abbas in causa monasterii sui. uide in prealł. c. romana. Bar. in. l. deferre. §. i. ff. de iure fisci.

¶ Si testis dixit uidi talem possidere talem domū a tali tempore citra qualiter intelligant̄ illa uerba.

uide Inno. de fide instru. cum iohannes.
¶ Si inter testes diuersaꝝ partium est per omia equalitas illi debent preferri qui magis cõsonant iuri cõmuni. ita dicit Inno. de excep. audito. bonus tex. de ꝓba. licet causam.
¶ Testes suos quis põt reprobare. ita nõ. Inno. in. c. licet. de testi.
¶ Ante aperturam testium potest dari terminus ad opponendum cõtra personas testium exhibitis nominibus. uide Inno. in. c. ad hec. de testi.
¶ Sacerdos nõ debet testificari de eo qd scit in confessione. quia illud scit ut deus non ut homo. uide Inno. de testi. quoniam.
¶ Quando aliqui testes descripti in instrumẽto contradicunt instrumẽto quid iuris. uide de fide instru. cum iohannes. nõ. glo. de testi. in nostra.
¶ Testis qui iurauit dicere nudam & puram ueritatem nihil põt addere uel minuere sponte sua. Inno. de accusa. cum dilectus.
¶ Testis qui iurauit dicere meram ueritatẽ deponendo per famam non probat. quia ille qui nõ fuit in facto non põt dici scire meram ueritatem quia scire per famam nõ est scire sed opinari. nõ. in. l. in bonefidei. C. de iureiurã. in glo. magna. ibi sed quid si.
¶ Testis non tenetur habere memoriaꝫ diei nisi dies esset de substãtia facti. ita dicit Inno. de accusa. qualiter. Cy. in. l. testium. C. de testi.
¶ Testi nõ creditur de infamia alicuius nisi addatur iusta & legitima causa scire. nõ. Innoc. de accusa. cum oporteat.
¶ Testis in causa criminali etiã interrogatus nõ tenet deponere d die. glo. iii. q. viii. nihilominus.
¶ An testis teneatur deponere super illo qd iurauit seruare secretuꝫ. Inno. de accu. qualiter. qui dicit ꝙ illud iuramentum de non reuelando intelligitur sine iusta causa.
¶ An ille qui associauit aliquem ad aliqd crimẽ cõmittendũ possit esse testis in cã illius criminis. & an possit cogi. uide Inno. in preall. c. qualiter.
¶ Testis deponens post torturam in iudicio non facit conualidari torturam abinicio datã sine iudicio. glo. est in. l. maritus. ff. de questio.
¶ Testis contra quem opponitur ꝙ non est legitimus testis põt ꝓducere instrumenta ad legitimandam personam suam. tex. est in aut. si dicat. C. de testibus.
¶ Testis nõ uidẽs aliquẽ de nocte sed cognoscẽs eum ad uocem facit indicium. dictuꝫ est Bal. in. l. si non speciali. C. de testam.
¶ Testis dicens non bene recordor sed scio ꝙ illud qd continetur in tali instrumento est uerum probat. nõ. in. l. iubemus. C. de ꝓba.
¶ Testis debet esse descriptus in instrumẽto nisi aliud inducat cõsuetudo. in aut. ut ppo. no. impa. § i. in glo.
¶ Testis dicens scio quia fui presens reddit bonã rationem. & hec est bona ratio ad omnem sensum corporis. dictũ est Nico. de matha. quẽ refert & sequitur Bal. in. l. solam. C. de testi.
¶ Testis alias non ydoneus si fuit a partibus rogatus potest cogi. glo. in aut. de testib⁹. § si uero ignoti.
¶ Testis debet iurare super tota causa. Azo. in summa de testi. § iurabit. Alb. in aut. sed iudex. C. de epi. & cleric.
¶ Testis qui semel testificatus est contra me in causa criminali non admittitur amplius cõtra me in alia causa criminali. secus in ciuili. sic intellige qd dixi supra per glo. in. c. cum. p. manconella. de accusa. adde glo. in. l. post legatum. § si uero. ff. de his quibus ut indig.
¶ Testis qui deposuit falsum corã iudice durãte causa principali potest puniri ex ordineꝫ. ea uero finita debet ordinarie puniri. & sic limitat. l. nullum. C. de testi. Inno. de cri. fal. falsidicus.
¶ Testis anteq̃ loquat cum alio potest corrigere dictum suum. minor tamen fides ei adhibet. Iteꝫ potest addere dicto suo anteq̃ recedat a presentia iudicis. tex. & glo. in. c. preterea. C. de testi. cogẽ.
¶ An ualeat testamentũ de credulitate. uide de presump. litteras. & c. se. adde nõ. per do. Anto. de testi. quotiens. & de ap. c. i.
¶ Testis non tenet respondere an sit criminosus tantum si respondit statur dicto suo. nõ. de accu. inquisitionis. in glo. sed asserunt.
¶ Testis qui deponit de extimatione rei sed nõ reddit rõnẽ nõ ꝓbat. Bal. in. l. ii. C. de rescin. uen.
¶ Testis potest iurare per sanctum Iacobum uel alium sanctum quando recipitur ad iuramentum uide Cy. in. l. testium. C. de testi.
¶ Testis nõ debet asserere nisi illud qd uidet uel sentit. alias est falsarius. Innoc. de testi. fraternitatis. alias de hereti.
¶ Pauci testes affirmantes preferuntur multis negantibus. nõ. Inno. de uer. signi. l. id per nouale. adde nõ. per Io. an. in. c. i. de prescrip. li. vi. glo. in l. diem. § si plures. ff. de arbi.
¶ Testi contra queꝫ inducuntur testes nõ datur copia capituloꝝ. quia exitus litis nõ tangit eum. ita nõ. Inno. de pur. cano. cum inter.
¶ Testis qui se subtrahit ut ueritas occultet tenetur de falso. Innoc. de cri. fal. c. i. Idem si tacet ueꝝ dum deponit. ut. l. presbiteri. C. de epi. & cle.
¶ Ubi duo testes sufficiũt si ꝓbaui per tres nihil prodest parti obicere contra unum. ita nõ. Innoc. in. c. super eo. de testi.
¶ Publicatis attestationibus nõ potest tertius ꝓducere testes super eisdẽ articulis. ita nõ. Inno. de re iudi. cum super.
¶ Testis potest testificari solũ de ueritate sensata et palpata organo cordis. ita dicit Inno. in. c. ex litteris. de iureiuran.
¶ Testes singulares probant iurisdictionem. ita nõ. Innoc. in. c. licet. de ꝓbat. et in. c. qualiter. de accusa. f. cit. l. ob carmen. in fi. ff. de testi.
¶ Illud qd dicitur ꝙ testis potest repeti ad declarandum dictum suum. ut nõ. Inno. de testi. cuꝫ clamor. habet locum nisi obscuritas ꝓueniat loco patris alias ponentis. quia facit obscuꝝ articuluꝫ. uide de ꝓba. in presentia.
¶ Testes recepti ad perpetuam rei memoriã nõ ualent nisi contra eos qui citati fuerunt. nõ. Inno. de testi. significauit.
¶ Testis de auditu falcit fama & aliis amminiculis Inno. de testi. preterea.
¶ Dictum testis ambiguum qd potest se habere ad esse et nõ esse interpretatur contra ꝓducentẽ. glo. de ꝓba. in presentia.
¶ Testis põt recipi post didicita testificata sup

eodem articulo si iudex fuit nimis uelox in publicando dicta testium. glo. est singularis in clem. i. de testi. Bal. in aut. ad hec. de ꝓba. Item si publicatio nō fuit nota pti. Io. an. in dicta clem. i. Bal. in dicta aut. ad hec.

¶ Testis qui semel fuit tortus non cogitur amplius pseuerare in dcō suo. Bal. in. l. fi. C. de q̄sti.

¶ Depositio testis cū ratione preualet testi deponenti sine ratōne. Bal. in. l. presbiteri. C. de epi. & clericis.

¶ Testis qui deponit de ualore rei mobilis semp debꝫ se habere ad preciū quo res illa uenderet̄ in foro. tex. est in. l. semel. C. de erro. mili. āno li. xii.

¶ Testis non potest iurare per procuratorem & habentem speciale mandatuꝫ. Bar. in. l. qui bona. §. qui alieno. ff. de dam. infec.

¶ Inimicus presumptus qui habet causas inimicandi ita repellit̄ a testimonio sicut uerus. ita singulariter nō. Inno. de re iudi. cum. I. & A. Bal. in l. ii. C. si contra ius uel uti. publi.

¶ Quod dictum est supra ꝙ inimicitia repellit̄ a testimonio est uerꝫ si est capitalis. alias non repellit. licet faciat ut minor fides adhibeatur. glo. de accusa. cum oporteat. & ibi Inno. hoc autem si inimicitia sit grauis uel leuis cōmittitur arbitrio iudicis. ſm Inno. in dicto. c. cum oporteat. Bal. in aut. si dicatur. C. de testi.

¶ Testis nunq̄ est reducendus ad concordiā cuꝫ dicto partis| sed bñ cū dicto testis alterius partis Inno. de offi. dele. cum cōtingat. Bal. in prima cōstitutione. C. §. quibus. adde Bar. in. l. ut insulam. ff. solu. matri. Inno. de testi. cum tu.

¶ Testis debet certificari de eo qd̄ percipit sensu corporis. ut. l. qui testamto. §. fi. ff. de testa. & de testi. cum causam. sufficit tamen si dictum suū sit reducibile ad perceptionem per sensum corporis. ut nō. Bar. in. l. i. ff. si cer. peta.

¶ Non ualet dictum testis deponentis ultra id qd̄ interrogatur immo reddit se suspectū. Innoc. de accusa. inquisitionis. dicam infra.

¶ Testes non possunt simul ꝓduci ab utraq̄ pte. Inno. de cleri. ex. mi. ꝓposuit.

¶ In causa restitutionis in integꝝ testes nō possunt recipi ex contumacia partis lit. nō cont. nisi post tres menses. ita nō. Innoc. in. c. accedens. ut lite nō cōt. sed Hosti. ibi tenet contrarium.

¶ Testes possunt recipi ad cautelam etiā nō citata parte. ita dicit Hosti. de elec. bone.

¶ Non ualet depositio testis deponentis de intētōne cordis alterius que soli deo est nota. Innoc. de renū. super hoc. quandoq̄ tamen ex facto uoluntas intelligitur. ut. l. reprehēdenda. C. de insti. & substi. sub condi. fac.

¶ Receptio testium in causa inquisitionis ualet. etiam ante litē cōt. Innoc. in. c. ueritatis. de dolo.

¶ An testis inductus ad ꝓbandum prescriptionē & exceptionem tanq̄ tituluꝫ prescriptionis ꝓbat si dicat illum emisse. sed nō recordat quanto precio quibus pactis & terminis. Bal. in. l. i. C. de re. alie. non alie.

¶ Quando testes sunt aperte ꝓducti tunc creditur eis ita sponte iurantibus. ita debet intelligi glo. singularis. & l. post legatum. §. eis uero. ff. de his quibus ut indig.

¶ Quando agitur in iudicio de aliquo homine recognoscendo qualiter testis debeat reddere rōnē dcī sui. uide Bar. in. l. stigmata. C. d fabricē. li. xii.

¶ Testi debent opponi crimina nō in genere sed in specie tamen expressione loci & temporis. de testi. presentium. li. vi. nec sufficit ꝓbatio specificata cum generali obiecto. ut in. c. ut circa. de elec. li. vi. Bal. in aut. si dicatur. C. de testi.

¶ Testi familiari & domestico nō est adhibenda fides per iudicem si hoc constat ex actis. licet nō opponatur de familiaritate. Bal. in. l. parentes. C. de testibus.

¶ Testis qui cōmittit falsitatem uel fraudē quā cōmittere dicitur quando tacet ueritatem. uel loquitur uersute non dicendo plene factum. uel qñ uidit factum & non reddit rationes usus ad hoc ut testimonium suum non probet debet criminaliter puniri & ciuiliter tenetur parti ad interesse Bal. in. l. nullum. C. de testi.

¶ Quando testes producuntur in causis grauibus & arduis debent examinari presentibus personis fidedignis ad hoc ut nō possit dubitari si notarius uerꝫ scripserit. ille autē persone fidedigne debent iurare ꝙ tenebunt secretū & nemini aperietur. Bal. in dicta. l. nullum.

¶ An testis qui repetitur possit dicere testificor prout dixi alia uice. Bar. ꝙ sic in. l. legata inutiliter. ff. de le. i. & l. eos. ff. de fal. Bal. tenet cōtrariū in. l. nullum. C. de testi. uide qd̄ dixi. s. adde Bar. & Bal. in. l. fi. C. de testi. Alb. in. l. fi. C. de preci. impa. offe. glo. & doc. de testi. cum in tua. doc. de regula. c. ii. in fine. per illum tex. facit de except. cum uenerabilis. de reli. do. cōstitutus. de re iudi. l. ait pretor. §. i. Io. an. de uer. signi. nihil.

¶ An ꝓducens testem qui falsum deposuit aliq̄ modo teneatur pena falsi. uide Bal. in. l. iii. in fi. C. de fide instru.

¶ Si mulier uel rusticus sibiipsis contrariant̄ in testificando eis non parcitur. Io. an. in. c. cum iohannes heremita. de fide instru.

¶ Testis debꝫ interrogari an illud qd̄ dixit dixerit gratia lucri| odio| inimicitie| uel timoris. Bal. in. l. comparationes in. ii. col. C. de fide instru.

¶ Qualiter testes se habeant ad instrumenta. uide Bal. in. l. i. C. plus ua. qd̄ agi.

¶ Falsum testimonium dicitur esse casus fortuitus. dicit Bal. in. l. que fortuitis. C. de pigno. acti.

¶ Quando testes unius partis sint alijs pferendi & qualiter testes sint ad concordiam reducendi. uide glo. op. iiii. q. iii. si testes.

¶ Testes concorditer aliquid deponentes si sunt numero. x. faciunt ut illud presumatur notorium facti. nō. C. de accusa. l. ea quidem. Bal. in aut. qd̄ locum. C. de colla.

¶ Unus testis potest facere indiciū & semiplenā probationem. nō. in. l. in bonefidei. C. de iureiurā. ff. de re iudi. l. a diuo pio. glo. in. l. admonendi. ff. de iureiurā. C. ad. l. iul. ma. l. si quis. alias quisqs. qd̄ est uerꝫ qñ unus testis directe deponit super maleficio. secus si deponeret super aliquo indicio ad maleficium. quia tunc illud indicium debet legitime probari per duos testes. ſm Bar. in. l. fi. C. famil. herc. & ibi uide glo.

¶ Quādo tales testes recepti sunt qui recipi nō debuerunt absentis datur restitutio. ita nō. Innoc. in. c. ex parte. ade. de testi.

¶ Testis debet reddere causam dicti sui per illũ sensum per quem percipit illud super quo testifi catur. nõ. Inno. de testi. cum causaꝫ. sed Pla. dicit ꝙ in quolibet actu corporeo sufficit redditio cãe per uisum. ut nõ. in. l. ii. C. de erro. aduoca. et ibi Cy. quoniam uisus large pro omni sensu corporis potest accipi.

¶ Qualiter testis debeat deponẽ quando inducitur ad probandũ contractũ innominatum. Bal. in. l. i. C. de re. alie. non alie.

¶ Quando testis iurauit. ĩ. terminuꝫ et deposuit post terminũ loquendo de termino prefixo parti ad probandum an ualeat eius dictum. uide Bal. in l. si quando. C. de testi. in. vi. q.

¶ Qualiter testis debeat deponere ut probet ꝙ aliquis gessit se pro filiofamil̃ aut pro patrefamil̃. Bal. in. l. si cũ pater. C. si aduer. re iudi. ubi de hoc

¶ An testis dicens scio pro certo ꝙ. A. est filius. B. probet filiationẽ. uidetur ꝙ non. quia dicit id quod est impossibile. dic contra. quia intelligit̃ de ea certitudine que in talibus haberi põt per presumptionẽ legis & hominis. sc̃dm doct. in. l. quid si uenditor. ff. de edil̃. edic.

¶ Sufficit testi semel reddidisse causaꝫ dicti sui nec de ea est ulterius interrogãdus. sed de circũstantiis sic. puta loco tempore de ur stibus & aliis similibus. maxime si uideatur suspectus. ita dicit Inno. de testi. cum causam.

¶ Si testis deponit super his que non percipiunt̃ sensu corporis sed mente tantum non ualet dictũ suum nisi reddat rationẽ. ita dicit Inno. in. c. cãm. de testi. & tũc ratio debet esse alia a dicto. ut nõ. ff. de legi. l. non omnium. ff. de offi. ꝓcu. cesa. l. i. & quod ibi nõ.

¶ Bona ratio testis facit eius dictum esse bonũ. et mala maluꝫ. ff. de do. ex. l. ii. §. circa. ff. de cõci. et demõ. l. cum tale. ad fi. Item ad id aptat̃ dictũ testis ad qđ ratio. ut nõ. ff. de acq. pos. l. si is qui.

¶ Testis qui iurauit dicere ueritatem nõ debet respõdere de credulitate. sed id qđ uere nouit. et sic non dubitatiue sed assertiue. no. Inno. de testi. ad hec.

¶ Quando quis dicatur didicisse testificata ita ꝙ non possit ulterius testes ꝓducere. nõ. Inno. de testi. ultra tertiam.

¶ Possuꝫ reprobare testes ex causa que ab aliis ꝓcedit. ita dicit Inno. in. c. cũ uenerabil̃. de excep.

¶ Qualiter debent deponere testes qui uolunt probare alicuius rei memoriam non extare. uide Inno. in. c. ueniẽs. de uer. signi.

¶ An et quando testis ꝓductus in una causa debeat et possit produci in alia. uide Bar. in. l. ii. §. i. ff. ui bo. rapto.

¶ An et quando liceat iudici recipere testem uolentem corrigere dictum suuꝫ. uide Bar. in. l. si sti pulauerit. §. i. ff. de adulte. et. l. repeti. ff. de q̃stio. et. l. quicquid astringende. ff. de uer. obli.

¶ Testis ultro se offerens reddit se suspectum adeo ut non ualeat dictum eius. Bar. in. l. si quis uxori. ff. de fal.

¶ An et qualiter puniatur testis uarians in causa Bar. in. l. cos. ff. de fal. ubi etiam uide an ualeat dictum testis dicẽtis testificor prout alias dixi. de quo dixi supra.

¶ An is qui desiit esse domesticus possit testificari de his que uidit ante domesticitateꝫ. Bar. in preallegata. l. cos.

¶ Testium dignitas et auctoritas multum est attendenda eo ꝙ testes in dignitate existentes preferunt̃ non existentibus. ar. l. si plures. ff. de accu. facit. l. iii. §. cuidem. et. §. tu magis scire potes. ff. de testibus.

¶ Testis qui accepit pecuniam ob testimonium non dicendum tenetur pena falsi. uide Bar. in. l. i. in fine. ff. de fal.

¶ Ubi testis nõ debet examinari examinatus nõ facit indicium. ut. l. diuus. et. l. maritus. et. l. fi. ff. de questio. Sali. in. l. i. C. e.

¶ An testis qui deponit super infamia uel aliis dixisse uel scire sit falsarius. Bar. in. l. de minore. §. pluribus. ff. de questio.

¶ An coniunctus admittatur in testem pro coniuncto contra alium eque coniunctum. Bar. in l. repeti. ff. de questio. et. l. non solũ. ff. de ritu nup.

¶ An sustineatur dictum testis qui examinatus coram potestate super uno articulo dixit unuꝫ et coram uicario episcopi dixit aliud. uide Bar. in. l. i. ff. de no. op. nun.

¶ Depositio testis contra non citatum ualet ad presumptionem. Barth. in. l. res hereditarie. ff. de crimi. expila. heredi.

¶ An in examinatione testium ad eternã rei memoriam sufficiat citatio ad domum. uide Bar. ff. de dam. infec. l. iiii. §. pretor.

¶ An testis qui primo dixit se non recordari de die postea recordat̃ sit falsarius. Bar. in. l. qui bona. ff. de dam. infec. uide qđ dixi supra.

¶ An testes quoꝝ unus deposuit testes esse institutos equaliter alios inequaliter possint reduci ad concordiam. Bartho. in. l. si finita. §. si autem. et. l. damni. §. sabini. de dam. infec.

¶ Qualiter intelligatur dictum testis deponẽtis se uidisse titium possedisse continue per deceꝫ annos talem funduꝫ. Bar. in. l. i. in prin. ff. de aqua quoti. et esti. l. i. ff. sol̃. ma. et in. l. si quis ita. ff. de condi. et demon. Bar.

¶ Testes examinati ad perpetuam rei memoriã non preiudicant in illa causa in qua non preiudicaret sentẽtia. Bar. in. l. si nath. fi. ff. de ex. rei iu.

¶ Non contradicunt testes quoꝝ unus dicit ante talem diem | alter dicit tali die. uide Bar. in. l. qui ante kalendas ff. de uer. obli.

¶ An testis descriptus in testamento uel instrumento presumat̃ rogatus. uide Bar. in. l. scienduꝫ. ff. de uerbo. obli. et. l. domitius labeo. ff. de testa. ubi concludit ꝙ sic.

¶ Testes seml̃ publicati possunt ex causa iterum publicari. Bar. in. l. cum lite mortua. ff. iudi. sol.

¶ Quid iuris cum testes descripti in instrumẽto dicunt se nõ interfuisse. uide in. l. corã. ff. de uer. signi. et. l. diem proferre. §. coram. ff. de arbi. Bar.

¶ An ualeat dictũ testis deponentis ita esse ꝓut sibi uidetur. Bar. in. l. i. ff. de uen. inspi. dic ut ibi.

¶ Illud qđ solet dici cõiter ꝙ post didicita testificata nõ possũt testes ꝓduci. in aut. de testi. §. qr uero. habet locum qñ testis deposuit super facto principali affirmando uel negando. secus si dixerit se ignorare. quia tunc licet pars didicerit testificata nihilominus potest testes producere. casus uidet̃ notabil̃ in. c. i. §. si enim duo. qd sit inuesti-

de quo dic ut ibi·per Bal·et alios scribentes·

¶ Si testis interrogatus de causa scientie refert ita est quia certus sum non probat·uide Bar·in·l· si quis ita·ff·de testa·tute·

¶ An ualeat dictum testis qui deposuit nō citatus· Bartho·in·l·scire oportet·§·fi·ff·de tuto·& cura·da·ab his·

¶ Si testis interrogatus de causa scientie dixit ꝙ fuit presens an sufficiat· uide Bartho·in·l·i·§· fi·ff·de auc·tuto·

¶ An & quatenꝰ tutor possit esse testis in causa pupilli que agitur per actorem ad illam constitutum·uide Bar·in·l·qui testem·ff·de auc·tu·

¶ An parentes pro filio| socer pro genero| frater pro fratre| & ecōtra possint esse testes·uide Bar· in prealle·l·qui testamēto·qui ma·accu pos· uide nō·ii·q·iiii·c·i·Spe·ti·de teste·§·i·post prin· glo· iii·q·v·c·i·iii·q·ii·§·item testis·ubi tex·cuꝫ glo· alia glo·xx·q·iii·presens clericus·glo· de ꝓsump· litteras·de offi·dele·insinuante·&·c·cum·R·canonicus·glo·in·l·parentes·C·de testi·Barth·in·l·lex cornelia·ff·de iniur|·Spe·ti·de testi·§·sꝫ nūqd ff·

¶ De teste qui dicit ꝙ tale qd nō potuisset dici uel fieri quin audisset uel uidisset·Bar·in·l·heredes palam·in prin·ff·de testa·

¶ Quis sit modus excipiendi contra ꝑsonas testium scriptoꝝ in testamento uel instrumēto·uide Bar·in·l·ad testium·§·conditionem·ff·de testam· ubi etiam tractat an inabilis sm tempus presens possit testificari de gestis tēpore quo erat abilis· Item an cecus nunc possit testificari de his que uidit ante cecitatem· ꝙ non est semper uera illa regula ꝙ testes per subdiuisioneꝫ sunt reducendi ad concordiaꝫ· Bartho·in·l·gallus·§·ille casus·ff· de libe·& postu·

¶ An assertio testis dicentis se tulisse falsum testimoniuꝫ preiudicet parti·Bar·in·l·iiii·§·i·ff·ad sill·Spe·ti·de teste·§·i·Io·an·in·c·statutuꝫ·§·pe· de rescrip·li·vi·

¶ Qualiter sit facienda cōmissio examinatōnis testium in eodem uel alieno territorio· Bar·in·l· i·ff·quemad·testa·api·

¶ An testes deponentes de ꝓcio rei diuersimode sint contrarii·Bar·in·l·fi·ff·de le·ii·

¶ Quid iuris sit si dictū testis sit pro parte ueꝝ & pro parte falsum·Barth·in·l·scribat·ff·de auro & argen·lega·

¶ Au reus pro conreo| fideiussor pro principali possit esse testis·Bar·in·l·si qs ita·ff·de re·du·

¶ An & quando testes uideant deponere spōte uel coacte· Bar·in·l·plures·§·si uero·ff·de his q ut indig· & ibi uide an ualeat eius dictum si non fuerit citatus·de quo dixi·s·Item uide ibi an ille qui fert testimonium pro bannito uideat ei ferre auxilium·

¶ An ille cui aliquid relinquitur in testamento possit esse testis in eo· dixi·s·sub dictione testamentum·Bar·in·l·si quis ita·ff·de re·dub·

¶ Non oportet ꝙ testis deponat de significatiōe uerbi·ꝙ non deponit ut doctor sed ut testis·nisi deponeret de artis ꝑitia·Bar·in·l·i·ff· de duo·re·

¶ An & quādo possint examinari testes ad perpetuā rei memoriā·uide in·l·de etate·ff·de mino· & in·l·in lege acquil·si deletū·ff·ad legeꝫ acquil· & in auth·qui semel·C·de ꝓba·uide in·c·albericus

&·c·significauit·de testi· Spe·ti·de instru·edi·§· ostenso·e·ti·de teste·§·satis·circa medium·

¶ An petente reprobatione testiū ꝑ modū principalis accumulatiōis debeat deferri prima causa ff·de peti·heredi·l·si quis testamentum·&·l·si qs libertatem·& ibi Bar·

¶ Testes recepti inter aliquas personas faciunt presumptionem contra alias uel semiplenam probationem·ff·de iureiurā·l·admonendi·ff·de peti· heredi·l·si quis libertatem·& ibi Bar·

¶ Si testis dicit ꝙ uidit titiuꝫ possidere·x·annis uel plus uel prope·x·annos| uel·x·annis| uel circa qualiter intelligitur talis depositio· uide·ff·si qs cauti·l·& post tres·ubi per Guil·de cu· Bar·in·l· celsus·ff·de usuca·

¶ Testis declarans qualiter intelligit uerba articuli non ꝓpterea dicitur deponere extra articulū nō· Bar·in·l·i·ff·si cer·peta·

¶ An ualeat dictum testis qui deponit super cōditione persone & interrogatus de causa scientie respondet ꝙ est eius cōsanguineus| amicus| uel uicinus·uide Bar·in·l·i·ff·si cer·peta·facit qd idem nō·in·l·tutela·ff·de tute·resti·mi·

¶ Testis deponens super numeratione & dicens se ignorare causam in dubio probat mutuū· Bar· in·l·cum quid·ff·si cer·peta·

¶ Quando testis dicat extra articulū deponere· Bartho·in·l·si duo patroni·§·idem iulianus·ff·de iureiuran· ubi etiam tractat an testis debeat iurare super articulis uel super tota causa· Item an ualeat depositio testis examinati super articulo qui non debebat admitti·

¶ An testes quoꝝ depositiones nō ualent possint iterum examinari si partes didicerint testificata· Bar·in·l·qui per salutem·ff·de iureiuran·

¶ An deportatus possit esse testis·uide in auth·de fide instru·§·si tabellio·

¶ Si testis deponēs super fama interrogetur quot testes faciunt famam qualiter debeat respondere uide Bar·in·l·cum duobus·§·item ex testamēto· ff·pro socio·

¶ An uasallus possit esse testis pro domino· Bar· in·l·parentes·C·de testi·ubi etiam Cy·uide Spe· ti·de teste·§·opponitur·℘·quid si dubitetur·

¶ Testis assignans causam nō concludentē scienter punitur pena falsi·secus si ex rusticitate·glo· est in·l·lutius·ff·de his qui no·infa·

¶ An testis religiosus non iuratus in causa laici faciat fidem·Inno·ꝙ sic·de testi·nuper·

¶ Testis et etiam pars possunt petere ut ꝑsonaꝫ super qua uel de qua testis deponit exhibeatur ut testis possit illam uidere & recordari·Bar·in·l·ii· ff·de publica·glo·in·c·cum causam· de testi· dixi aliquid supra·

¶ Testis recipiens pecuniaꝫ pro testimonio presumitur corruptus et falsus· Barth·ff·de re iudi· l·diuus·ubi uide·

¶ Testis examinatus qui non debuit examinari quia minor uel ꝙ terminus elapsus facit indiciū nō· Bar·in·l·ante sententiam·ff·de appell·qui allegat·l·i·§·impuberes·ff·ad sill·&·l·qui ultimo·ff· de penis·

¶ Testis debet necessario concludere alias non probat·ut·l·non hoc·C·unde cognati· de ꝓbati·in presentia·Bar·in·l·i·ff·si cer·peta·

¶ An testis q̄ nō iuratus deposuit falsum teneat̄ pena falsi. Io. an. in regula nō est sine colpa. li. vi.

¶ Testis secundo examinatus cōtradicens pro dicto suo nihil probat. Spe. ti. de teste. § i. v. quid si. de testi. cogē. preterea. de ap. solicitudinē. Bar. in. l. eos. ff. de fal. glo. de testi. cum causam.

¶ Testes singulares non ꝓbant. de elec. cum dilecti. ff. de testi. l. ob carme. § fi. doc. de ꝓba. licet cām. de elec. bone. Bal. x. col. de cōtrouer. inuesti. c. i. Inno. de accusa. qualiter. ii.

¶ Regulariter ante litē cont. non possunt testes examinari. fallit in casibus nōtis per Specu. ti. de teste. § nunc tractemus. in prin.

¶ Publicatis attestationibus fidē testes uel alii super eisdem articulis uel directo contrariis producere nō possunt inter easdez psonas. uide Spe. ti. de teste. § satis. v. nec etiam. & v. se. de testi. fraternitatis. & in clem. i. eo. ti.

¶ Testes etiam non iurati possunt deponere ubi causa est cōmissa cognoscēda nulla iuris solēnitate seruata. Bar. in. l. filius. ff. de dona.

¶ An aliquis de monasterio possit esse testis in cā monasterii. glo. de ꝓba. tertio loco. uide Sal. in. l. parentes. C. de testi.

¶ An requiratur notitia testium in cōtractibus uel iudiciis. Io. an. in addi. Specu. ti. de teste. § i. v. quid si iuro.

¶ An depositio testis facta coraz arbitro ualeat coram iudice. nō. in. l. fi. C. de testi.

¶ Si publicatis attestationibus pars que uidit probatū cedit liti an absoluatur ab expensis. uide Bar. in. l. destitisse. ff. de iude.

¶ Testes non publicati non probant. glo. & Bar. in. l. fi. C. de re iudi. & an idem sit in summariis. Bar. in exua. ad repmendā. et in. l. solā. C. de testi.

¶ Si plures testes dicant se uidisse instrumentū publicum manu talis notarii hmōi tenoris an ꝓbēt uide Bar. in aut. si quis in aliquo. C. de eden.

¶ Si testes non latini ꝓducunt̄ quis modus seruetur in eoꝝ examinatione. Bartho. in. l. i. § fi. ff. de uerbo. obli.

¶ An testis deponens de presentia uideatur deponere de intelligētia. Bar. in. l. ea que. C. de erro. aduo. et in. l. i. C. de auc. tu.

¶ An testes producti in causa possessiōis sint interrogandi de ꝓprietate. Bar. in. l. momentanee. C. qui. le. perso. stan. in iudi. nō ha.

¶ An si in actis dicatur talis testis iuratus ꝓbet iuramentum. nō. Barth. in. l. iubemus. C. de erro. mili. anno. li. xii.

¶ Judex recepit testes contra absentem citatum ad domum an hec receptio ualeat. Io. an. in regula presumitur. li. vi.

¶ Testes minus ydonei recipiunt̄ qū agitur de generali statu ecclesie. nō sic qū cōtra certā psonā fit inquisitio. nō. glo. ii. q. i. deus omnipotens.

¶ An testis uocatus ad testimonium et ex obliuione uel alia de causa omittens iurare si deponat falsum teneatur pena falsi. dixi. s. sm Io. an. in regula non est sine culpa. li. vi.

¶ Si testis uacillauerit iudex debz inquirere ueritatē cū tormētis. Bar. in. l. quotiens. C. de naufra.

¶ An testis infamis qui recipit penitētiā a sacerdote possit testificari. glo. et Cy. in. l. imperialis. C. de nup. et c. accusatus. § licet. de hereti. li. vi.

Albe. late in. l. iusiurandi. C. de testi.

¶ An interrogationi de iure testis debeat respōdere & an sufficiat q dictum testis concludat ꝓsumptiue. Specu. ti. de positio. § septimo v. xiii. Bar. in. l. i. ff. si cer. peta. Inno. de testi. cū causam. facit qd̄ nō. in. l. sed et si possessori. § item si iura uero. ff. de iureiuran. et in. l. stipulatio ista. § hoc quoq. ff. de uer. obli.

¶ Testibus sunt exponendi articuli uulgariter super quibus habent deponere. maxime si non intelligant latinū. Specu. ti. de teste. § nunc tractādum. in principio.

¶ An testis deponēs q titius de sua pecunia aliquid fecit sit falsus cum non fecit de sua sed sibi debita. glo. et doct. in. l. is qui. ff. si cer. peta. et in. l. si me et titium. eo. ti.

¶ An testis presumatur rogatus. dixi aliquid. s. adde Spe. ti. de teste. § i. v. sed quid in predictis. glo. in aut. de tabel. § nos aūt. in glo. hic nō. Cy. in. l. hac cōsultissima. C. de testa. Bar. in. l. sciendū. ff. de uer. obli. et in. l. heredes palam. § in testamētis. ff. de testa. Cy. in aut. rogati. C. de testi. doct. de testa. cum esses. Bar. in. l. domitius labeo. ff. de testa. Bal. in dicta. l. hac cunsultissima.

¶ Quibus casibus requiratur q testes sint rogati nō. Specu. ti. de teste. § item q non fuit. glo. iii. q. ix. testes.

¶ An testis presumatur iuratus. uide Bar. in. l. theopompus. ff. de do. prele.

¶ An testis interrogatus si sit criminosus teneat̄ respondere. Bar. in. l. si duo patroni. § idem iulianus. ff. de iureiuran. doc. in. c. i. de excep. et in. c. fi. li. vi. de cōfes. glo. de testi. cum causam. Spe. ti. de teste. § i. Bal. in. l. ii. § qd̄ obseruari. C. de iur. calū. glo. in. l. qui iurasse § si pater. ff. de iureiur. Bar. in. l. marcellus. ff. re. amo. et in. l. fi. ff. de his qui. ut indig. doct. de elec. dudum. ii. Specu. ti. de positio. § septimo. v. xvi. glo. in. l. si a te. ff. de ex. rei iudi. et. l. in cōtractibus. § illo. C. de nō nu. pe.

¶ An sit differentia si alicui cōmittatur examinatio testiū uel receptio. et que sit differentia inter examinationem et receptionē testium. nō. glo. in clem. i. de offi. dele. faciunt nō. per Inno. de ꝓba. quoniam cōtra. Spe. ti. de teste. § nūc tractandū. v. ut autem. de testi. c. ii. li. vi. et qd̄ ibi nō.

¶ An ualeat examinatio testiū facta die feriata. specu. dicit q sic. ti. de feri. § ii. v. sed quic si tūc. glo. in preall. clem. i. de offi. dele.

¶ An idem testis possit sepius ꝓduci sup eisdem articulis ante publicationē. dic ut nō. specu. ti. de teste. § satis. v. sed nunquid.

¶ An et qualiter testis possit deponere sup possessione. nō. glo. in. l. stipulatio ista. § hoc quoq. ff. de uer. obli. et ibi Bar. et. l. celsus. ff. de usuca. et in. l. i. ff. so. ma. bona glo. in. l. ii. ff. de ori. iur.

¶ An et quando opponantur crimina contra testes debeat fieri eoꝝ et circūstantiaꝝ specificatio dic ut nō. Innoc. et Archi. de testi. c. ii. li. vi. do. Car. in cle. cōstitutionē. § ceteꝝ. de elec. in. iii. q.

¶ Quomodo iurabit infidelis ꝓductus in teste. spe. ti. de iura. calū. § restat uidere. uide do. Car. in clem. i. de testi. in. v. q.

¶ Quando dicantur testimonia testium diuersa Bar. in. l. si qs legatū. ff. de fal. que autē uaria nō. spe. ti. de teste. § i. v. et nō q testis.

¶ An testibus varia vel contraria deponentibus sit credendum. & quibus & quando plene nõ. de testi. in noie. ubi glo. nõ. iii. q. ii. si testes. ubi glo.

¶ An si plures testes deponunt sup aliquo facto licet quilibz de perse esset minus ydoneus omnes simul coniuncti peobent. nõ. glo. in. l. iii. §. eiusdez quoqz principis. ff. de testi.

¶ Testes tunc dicuntur perhibere testimonium quando deponunt in iudicio. glo. in. l. iii. §. idem diuus. ff. de testi.

¶ Que sit forma iuramenti testiũ sinodaliũ. nõ. de testi. cogen. preterea. xxxv. q. vi. epus.

¶ An pater bapti admittatur in testamento pro filio suo. & econtra. Bal. in. l. parentes. C. de testi. & l. i. C. q acću. nõ pos. facit qđ nõ. in. l. adoptiuũ. ff. de in ius uo.

¶ Qualiter & quibus casibus prosoneta seu sensalis uel mediator contractus possit esse testis de cõtractu in quo fuit mediator. nõ. in autq. đ testi. §. quia uero legẽ. in glo. i. glo. in autq. de fi. instru. §. si uero. Io an. de testi. c. i. li. vi. glo. de testi. cõdilecto. Bar. in. l. deferre. §. i. ff. de iure fis. Cy. & Bal. in l. omnibus. C. de testi. Spe. ti. de testi. §. i. moderni. de testi. cum a nobis. & quod nõ. de transac. ex litteris.

¶ An iudex possit taxare numeꝝ testium. Bal. ꝙ sic. in. l. qui plures. ff. de uulgq. & pupil. Innocq. de ꝓba. licet. glo. & doc. de offi. dele. querenti. facit de testi. cum causam.

¶ An illi qui receperũt ab aliquo feneratore ad usuram & illi soluerunt usuras sint ydonei testes ad ꝓbandum illum usurarium. Bal. in. l. dictantibus. C. de testa. & in. l. i. C. de testa. in. viii. q. doc. de iureiuran. ad nostram. ii.

¶ Licet aliquis nõ sit ydoneus testis ad deponẽdum in iudicio potest tamẽ iudex recipere ab eo informationẽ extraiudicialiter ad inquisitionẽ ueritatis & hoc sine iuramento. glo. x. col. de pa. tenẽ. c. i. §. si duo. facit qđ nõ glo. de purif. cũ olim. i.

¶ An clericus possit testificari contra ecclesiam suam. glo. ꝙ sic. de testi. ueniens. ii. ubi doc. faciũt nõ. de postulau. c. fi.

¶ An ciuis possit testificari contra suam ciuitatẽ Spe. ti. de aduo. §. i. ꝟ. sed fm hoc.

¶ Super causa que agitur Brix. examinantur ad petitionem potestatis Brixieñ. testes alibi existẽtes qui ibi deponũt falsuz postea eoꝝ depositiões clause mittunẽ ad potestatẽ Brixieñ. quibus aptis apparet testes falsuz deposuisse ubi punieẽ de falso. nõ. Bal. in. l. nullum. C. de testi. uide do. Anto. & moder. in. c. fi. de foro compe.

¶ An testis debeat deponere pro utraqz pte. nõ. glo. ut lite nõ contq. quoniam frequenter.

¶ An ualeat dictum testis deponentis de credulitate. doc. de testi. quotiẽs. & c. cãz. de iura. calũ. litteras. de simo. licet. de accu. qualiter. ii.

¶ Qualiter intelligitur dictũ testis ꝙ talis uix possedit. x. annis. nõ. in. l. uix ex certis. ff. de iudi. et in. l. ii. §. ex actis. ff. de ori. iurq. faciũt nõ. in. c. cõtracto. de cogna. spi. & c. e. ti. p catbecismũ. li. vi.

¶ Quid si testis dicat talis tanto tempore posse dit & pauloplus. uide in autq. ut eccl. ro. §. i. & ibi nõ. et. C. de scđis nup. l. si qua.

¶ Quid si dicat pene decem annis. nõ. de elect. dudum. i. plene de his omnibus per do. Anto. & modernos in. c. littere. de dila.

¶ An ille q fuit iudex in una causa possit in alio iudicio & alia causa testificari de gestis coram se in illa prima causa. nõ. glo. in. l. ob carmen. §. fi. ff. de testi. & l. fi. eo. ti. ubi glo. ꝙ nõ. in contra. glo. in. l. ii. C. de arbi. glo. & doc. de testi. cum a nobis. & c. dilecto. Inno. de testi. in inte. c. ii. de testi. c. fi. li. vi. facit qđ nõ. glo. ii. q. vi. statuendum. de elec. cum dilecti. š. p glo. et moder. Inno. de arbi. c. ii. Spe. ti. de teste. §. quid si appelletur. et §. opponitur. ꝟ. admistrator. facit qđ nõ. Bar. in. l. deferre. §. idem decreuerunt. ff. de iure fisci. Cy. et Bal. in. l. qm. et. l. omnibus. C. de testi.

¶ An testis iuratus die non feriata possit deponere die feriata. Barth. in. l. damni. §. sabini. ff. de dam. infec. uide do. Anto. et moder. in. c. i. de ferq.

¶ An ualeat depositio testis qui deposuit deinde iurauit. Spe. ti. de teste. §. sequitur. in fi. Archidi. iiii. q. iii. testes. moderni in. c. testibus. de testi. et ibi uideẽ esse cõmunis opinio ꝙ non ualeat. possit tamen distingui ex interuallo uel in continenti.

¶ An testis compellatur deponere uiua uoce uł sufficiat per scripturam. spe. ti. de teste. §. nũc tractandum. ꝟ. quid de muto. de accu. inquisitionis. iii. q. ix. testes. Archi. v. q. ii. relatum.

¶ An testis deponat in scriptis. doct. in. c. de testibus. de testi. et est cõclusio ꝙ parte petente cõpellitur uiua uoce. alias sufficit in scriptis. ad materiam uide glo. et doc. in. c. ii. qui ma. accusa. pos. de coha. cle. et mul. tua C. de fi. instru. autq. apud eloquentissimum. de consang. et affi. c. i. Bar. in. l. theopompus. ff. de do. prele. ubi dicit ualere dictũ testis qui presens tradit iudici dictum suum in scriptis. cõtra. dicit do. Car. in dicto. c. ii. in causis arduis per illum tex.

¶ An publicatis attestationibus in causa ṗncipalł possunt produci testes super exceptione pemptoria. nõ. glo. in. l. ii. C. sen. rescin. nõ pos. glo. in. l. officiũ. ff. de rei uen. casus est ꝙ sic. đ dolo. et cõtufinem. et ibi nõ. glo. in. c. de testibus. de testi.

¶ Generaliter an et quando publicatis attestationibus possint ꝓduci testes in causa appellatiõis uel principali. nõ. in. c. fraternitatis. de testibꝰ. in clem. fi. de testi. in. l. per hanc. C. de temp. ap. speti. de teste. §. satis uidetis.

¶ Quid si attestationes sunt publicate sed ante sententiam perdite uel igne consumpte. uide in prealł. §. satis. ꝟ. sed quid.

¶ An per restitutionẽ in inte. possunt publicatis attestationibus induci. doc. in dicto. c. fraternitatis. et in dicta clem. fi. ubi per do. Car. in. xiii q.

¶ An ualeat dictum testis deponentis de auditu et qd si deponat de auditu auditus. nõ. de testi. tã litteris. preterea. et. c. cum causam. glo. in. l. ii. §. idem labeo. ff. de aqua plu. ar. nõ. in. l. testium. C. de testi. et. l. si arbiter. ff. de ꝓba. glo. iii. q. ix. testes. §. de his.

¶ An ualeat dictum testis deponentis super re perceptibili sensu gustus uel auditus. si interrogatus de causa scientie dicat scio quia uidi. specu. ꝙ sic. ti. de teste. §. i. ꝟ. itẽ ꝙ nõ ꝓhibet. nõ. de testi. tum litteris. de consue. c. ii. ubi per do. Anto. et modernos. glo. iii. q. ix. testes. de testi. eo. peruenit de testi. presentiũ. li. vi. doc. in. c. iii. de succes. ab intesta. bona glo. de cõse. di. iiii. uenisti. que dicit

q̄ sub uisu omnis sensus cõtinetur·dixi de hoc·s̄·

¶ Duobus testibus deponentibus pro una parte & duobus pro alia ceteris paribus preualet dictũ istorum qui assignant rationem dicti sui· etiam illis casibus quibus testis nõ tenetur assignare rationem dicti sui nisi petitus·dictum est Bal·in·l·presentium·C·de epi·& cleriq̄·qđ facit ad ea que habentur·in·c·preterea·de testi·alias in nostra·

¶ Licet aliquid sit perceptibile duplici sensu tñ si testis deponit per noũ ex illis duobus sensibus dicitur recte deponere·tex·est multuȝ singularis in·c·fi·de suc·ab intesta·licet in contrarium facit tex·de consue·c·ii·de quo dic ut ibi notatur·et in c·causam·de testi·

¶ Si testes deponunt super facto perceptibili duplici sensu licet unus deponat p̄ unũ sensum alius per alium testes illi non dicuntur singulares·imo plene ꝓbant· casus notabilis est in·c·ii·de suc·ab intesta·de quo dic ut ibi nõ· & de testi·in·c·cum causam·glo·uidetur dicere contra·iii·q·ix·testes· in qua querit̃ quid si cecus & surdus interfuerint contractui & unus audiuit uerba contractus alius uidit numeratione̅ pecunie· & uidet̃ dicere q̄ non probant·

¶ An ualeat depositio testis qui in iudicio primo dixit unum postea contrariũ in iudicio uel extra· dixi aliquid·s̄·adde glo·de testi·cũ causam· & c· ueniens·& c·cum in tua·ubi per doc·Specu·ti·de teste·§·i·ꝟ·quid si idem testis·

¶ An sufficiat testes esse contestes in dicto licet sint singulares·Innoc·q̄ sic·de accu·qualiter·Cy· in·l·ii·C·que sit lon·consue·do·Anto·& moderni de testi·licet ex quadaȝ·uide tex·& qđ ibi nõ·de succes·ab intesta·c·fi·

¶ An sufficiat eos esse contestes in tempore liceȝ sint singulares in officiis· nõ·glo·iii·q·ix·nihilominus·& qđ ibi nõ·

¶ An ad ꝓbandũ aliqđ totum uel genus habens sub se multas species sufficiat q̄ unus deponat de una ꝑte uel specie alius de alia·uerbi gratia debet probari q̄·A·dixit missam|unus testis dicit q̄ audiuit eum ad altare dicentem epistolam· alius q̄ uidit eum eleuante̅ corpus christi· Inno· in dicto c·qualiter·de accusa·dicit q̄ probant·adde glo·in dicto·c·nihilominus·& hec faciunt ad probandaȝ iurisdictionem seu consuetudineȝ·de quo plenius nõ·de consue·c·fi·Inno·de testi·licet ex quadam·

¶ An & quando testis possit torqueri· nõ·Bar· in·l·ex libero·ff·de questio·

¶ An testis habeat necesse deponere de die uel mense actus gesti·nõ·in·l·testium·C·de testibus· Hosti·e·ti·ex tenore·& ·c·cum causam·Innoc·in dicto·c·qualiter·ii·de accusa·facit de fide instru· cum iohãnes·glo·in dicto·c·nihilominus·glo·iiii· q·ii·§·item testibus·que dicit q̄ de te̅pore uestibus & aliis circũstãtiis interrogabitur testis ꝓut iudex uiderit expedire·

¶ An iudex debeat facere testibus saluũconductum si timent uenire ad locuȝ iudicii· glo·q̄ sic· iii·q·ix·hortamur·

¶ An testis deponens sine p̄ma deliberatione sit suspectus·nõ·iiii·q·ii·§·iteȝ in testibus·in glo·in ꝟ·ex tempore· v·q·v·§·sed aliud· in glo· uide·l· di·ponderet·

¶ An & quãdo sufficiat dictuȝ testis cõcludere presumptiue·Bar·in·l·ii·C·si cer·pe·glo·& doct· de presump·litteris·

¶ Nedum in foro penitentie sed etiaȝ in contentioso creditur uni testi qñ nõ fit alicui preiudiciũ glo·de testi·tuis·& ·c·testimonium· de sen·excõ· sicut·de testi·nuper·in glo·fi· adde glo·xxxiii·q· ii·admouere·

¶ An testes deponentes per unum sermone̅ censeantur suspecti·doc·de rescrip·ex tenore·

¶ Usq̄ ad quotum gradũ possit repelli testis ut suspectus·glo·de appell·postremo·glo·iii·q·v·cõsanguinei· Specu·ti·de teste·§·i·ꝟ· sed nunquid frater·& ꝟ·se·

¶ Licet testis in deponendo dicat uerba esse oĩa que in accusatione continentur· si tamen nõ dicit illa esse cõmissa tali die & loco ꝓut in libello continetur non ꝓbat·Bar·in·l·i·ff·de alea·bene facit quod dixi ꝓxime·

¶ An testes in causa criminali possint recipi lite non contestata·uide nõ·in·c·ueritatis· de dolo & contu·in glo·magna·

¶ An testis tacens ueritate̅ possit puniri de falso sicut deponens falsitatem·Iaco bu·q̄ sic in·l·prescriptione·C·si contra ius uel uti publi·uide doc· de rescrip·super litteris·

¶ An testes plene examinati in iudicio sũmario faciant fide̅ in plenario·Ia·bu·q̄ sic·in·l·ab hostibus·§·sed qđ simpliciter·ff·ex qui·cau·ma·quem sequuntur moderni in·c·per inquisitione̅·de elec·

¶ An & quando duo testes equiualeant instrumento notarii·nõ·xvi·q·iii·§·potest·in glo·super ꝟ·subscriptione· glo·de ꝓba·quoniã contra·C·de fi·instru·l·in exercendis·faciunt nõ·per glo·xvi· q·iii·cure·

¶ An et quando testis possit cogi ad testificandũ nõ·de testi·coge̅·peruenit· et·c·dilectoꝝ·in q̄bus distinguit̃ inter causas ciuiles et criminales·adde glo·de rescrip·statutum·§·pen̄·

¶ An deputatus ab alio q̄ a principe ad testes recipiendos possit eos cogere testificari si se gratia odio uel timore subtraxerunt· Laudi q̄ non·nisi sibi specialiter cõmittatur·per·c·super questionũ §·porro·de offi·dele·et·c·i·de testi·cogen·ita nõ· in clem·i·de of·dele·et ibi p̄ do·Car·flo·in·iiii·q·

¶ An testis uocatus ad testificandũ ex̄ domiciliũ suum debeat habere expeñ·et a quo· nõ·de ꝑpt̄· statutum·§·pen̄·et·C·de testi·l·si quando·

¶ An testis teneatur non solum assignare causam dicti sui sed etiã cãm iostificante̅ sup̄ quo factuȝ disponit· do·Anto·et moderni· de renũ·sup̄ hoc· s̄m unũ intellectũ illius·c·facit qđ nõ·de re iudi· sicut·C·de testi·l·solam·eo·ti·causam· adde quod nõ·glo·xxiiii·q·iii si habes·

¶ An canonicus possit esse testis pro cõcanonico doc·q̄ sic·de offi·dele·insinuante· glo·in·c·cũ·R· eo·ti·dixi·s̄·sub dictione canonicus·

¶ An et quando testis debeat deponere corã iudice et ad eum ꝑsonaliter accedere·nõ·in·l·si qñ· et aut·apud eloquentissimum·C· de testi·l·ii·§·si preses·ff·quis oc·in bo·pos·serue· de testi· si qui· de offi·or·significauit·facit qđ nõ·ff·de iureiurã· l·ad egregias·de iudi·mulieres·et qđ ibi nõ·l·ii·vi·

¶ An minor·xiiii·annis possit esse testis·habetur in·l·iii·§·lege iulia·ff·de testib⁹·iiii·q·ii·c·i·ii·et quasi p̄ totũ·et uide ibi in gl·sum·q̄ cõcludit q̄ in

ciuilibus post·xii·annū. in crimīalib⁹ post·xxiiii.

¶ Quid de teste qui postq̄ reuertitur ad iudicē & dicit se deposuisse falsuȝ. Bar·in·l·generaliter. C·de nō nu·pecu·dicit ꝙ ualet primū.

¶ An dicta testium obscura possint declarari ex instrumentis productis in iudicio. Io·an·tenet ꝙ sic·de prescrip·ad audientiam.

¶ Ubicunq; testis testificatur contra illud factū qđ deberet tueri etiam si sit factum magnū ualet eius testimonium. casus est singularis in·c·ii·de arbi·& ibi de hoc·per Inno·& doc. qđ nō·glo·in e·super eo·de eo qui cogno·consang·ux·sue.

¶ An iudex possit ex officio suo repellere testeȝ inabilem licet per partem nō opponatur. Io·an·in addi·Spe·ti·de teste·§·i·℣·itē ꝙ est domesticus. ℣·opponitur·℣·sed pone ꝙ admistratio. facit qđ nō·glo·de exces·prela·pia·li·vi. in glo·quādo est publicum. Inno·de accu·inquisitōnis·in glo·super ℣·senserunt·glo·de usur·quia frustra. do·Anto· & moderni·de consue·cum dilectus.

¶ An mutus possit esse testis·uide insti·de testa· §·testes·Spe·ti·de teste·§·nūc tractādū·℣·qd de muto·ubi dicit ꝙ nō·adde glo·iii·q·ix·iudicas.

¶ An socius criminis possit esse testis contra cō socium·dic regulariter ꝙ nō·dixi·s̄·uide·iiii·q·ii· §·item omnibus·fallit in casibus quos ibi nō·glo· sup·℣·socii·bona glo·xv·q·iii·c·fi·ubi uide.

¶ An hermofrodita possit esse testis. dic inspiciē dum esse sexū ꝑdominantē. ut·l·querit·ff·de sta· ho·iiii·q·iii·§·item in criminali·Hosti·in summa de testi·§·qs possit·℣·qd de hermofrodita.

¶ An existens in peccato mortali admittatur in testimonium·uide·iii·q·vii·iudicet·&·c·postulatus·de excep·c·i·Inno·de elec·cuȝ dilectus. &·c· illa·de testi·testimonium.

¶ An testes deponentes rem esse uenditaȝ ultra dimidiam iusti precii probent licet nō exprimant quantitatē·doc·ꝙ sic·de testi·c·cum causam·tex· de emp·& uen·cum causa.

¶ Quando iudicium agitatur in remotis ꝑtibus nō compelluntur partes producere testes in loco iudicii sed ad locum testiū est examinatio cōmittenda·casus est in·e·constitutus·de fideius. Spe· ti·de testi·§·qualiter·in prin·&·℣·scribent autē· ubi uide practicam & remis. Et an iudex debeat prius decernere remissionē ad partes. nō. Archi· & Io·an·de testi. presentium·li·vi· qui dicunt ꝙ talis remissio est arbitraria. uide Spe· ti·de lega· §·iam nūc·℣·sed fm ꝑmissa. & ibi Io·an·in addi· uide do·Car·in clem·i·de of·del·in·vi·q·ubi uide quid in ordinario & quid in delegato.

¶ Qui testes dicanť omni exceptione maiores· glo·de consang·& affi·c·i·faciunt nō·in·l·optimā C·de contrahen·& cōmit·stipu.

¶ Qualiter testes deponant super consanguinitate & affinitate uel gradibus eiusdē·nō·de testi· licet ex quadam·de consang·& affi·c·i·&·c·tua nos·xxxv·q·vi·de parentela·& ibi glo.

¶ An testimoniū parentum admittatur pro matrimonio uel contra·nō·qui ma·ac·pos· uidet sup eo·in glo·& quid in spirituali m̄rimonio habeť xx·q·iii·ꝑsens clericus·glo·xxiiii·q·ii·in summa.

¶ An testis debeat deponere de loco contractus nō·in·c·per tuas·qui fi·sint legi·glo·& Innoc·de re iudi·abbate·li·vi.

¶ An testis debeat deponere in presentia partis dic ꝙ nō·sed secreto exemplo danielis. debent tñ iurare in ꝑsentia partis·ut nō·glo·ii·q·i·in ꝑmis. super·℣·eo presente.

¶ An testis deponens falsuȝ cōtra aliquē teneať ad penam talionis·glo·ꝙ nō·ii·q·iii·in summa.

¶ An in aliquibus casibus dictū unius testis faciat fidem·nō·glo·ii·q·iiii·usum.

¶ Que & qualis amicitia uel inimicitia repellat testem·nō·de simo·licet heli·&·c·per tuas. insti. de excu·tu·§·inimicitie·ff·de arbi·l·licet. in aut. de testi·§·si uero dicať. bona glo·iii·q·v·c·ii·hoc residet in pectore iudicantis.

¶ Testis dicens famā esse & aliter nō deponens non probat si dicitur denūtiare famam·glo·est in c·cum in tua·de spon.

¶ Testes possunt recedere a conspectu iudicis si presentes fuerunt per·xv·dies. glo·iiii·q·iii·§· item inusti.

¶ An falsitas testium possit probari per ipsos met testes qui falsa dixerunt·Spe·ti·de ꝓbat·§· uidendum·℣·in summa.

¶ De facto ꝓprio questione uertente inter alios quis non potest testificari nisi in defectum ꝓbationis·glo·in·℣·et si tres·de elec·cum dilecti·glo· magna de re iudi·c·pen·li·vi·tex·opti·de exces· prela·inter dilectos·℣·preterea· glo· in·℣·sacramenti·xxxv·q·ii·extraordinaria· glo·ii·de ꝓba· tertio·tex·& glo·iiii·q·iii·§·iteȝ fm· glo·fi·de re iudi·cum·I·& A· glo·in·℣·auctores·de testi·li· vi· Bal·x·col·de pa·tenen·e·i·§·si duo.

¶ Testi infami & inabili crediť qñ ex dicto suo non leditur ius alterius. Io·an· in·c·prudentiam· de offi·delega.

¶ Testis inabilis descriptus in instrumento non uiciat instrumētū. Inno·in·c·ex litteris·de trāsac· Io·an·de sen·ex·decernimus·li·vi.

¶ Aduocatus etiā tēpe aduocatōnis pōt describi testis in instrumento pro clientulo suo ut testificetur deposito officio tempore aduocationis·glo· & doc·de transac·ex litteris·Io·an·in·c·romana· de testi·li·vi·glo·ii·q·vi·statuendum.

¶ Si testis qui nō debet examinari deponit non facit indiciū·tex·in·l·i·§·antonius·ff·de questio· plene per Bar·eo·ti·maritus·cōtra·dixi·s̄.

¶ Si formatur articulus qualificatus & testis deponit suprr deducto in articulo nō super qualitate an dicatur ꝓbare·uide Innoc·& Hostien· de cleri·ex·mi·ꝓposuit.

¶ Publicatis attestationibus possunt testes ꝓduci quando non ob sententiam·glo·de ꝓbat·iurauit·tex·e·ti·licȝ·tangitur in·c·causam·e·ti·ubi glo·& nō·pro glo·fi·e·ti·cum in tua·glo·in·e·series·de testi·doc·in·c·ueniens·e·ti·&·c·fraternitatis·tex·de fide instru·inter dilectos·glo·iiii·q· iii·si quis testibus.

¶ Dictum unius testis inducit presumptionem· glo·in·c·preterea·de testi·glo·in·c·nup·e·ti· Iteȝ facit semiplenam ꝓbationem·glo·ii·in·c·ex insinuatione·de ꝓcura· quandoq; facit ꝓbationeȝ ut dixi·s̄·ꝓxime·adde glo·ii·q·v·quanto· de conse· di·iiii·placuit·glo·lix·di·ordinatos·tex·cum glo· de testi·in integ·ex litteris·tex·in·c·super eo·ii· de testi· glo·iiii·q·iiii· iurisiurandi. nō·C·qui & aduer· quos·l·iii· in glo·i·glo·lxxxvi·di· tantis.

glo·penl·in·c·fi·de testi·li·vi·glo·ii·q·iiii·in summa. Bal·x·col·de consue·rec·feu·c·ii.

¶ Promissio testium de deponendo in cã nõ sufciat testimoniũ·tex·ii·q·iii·paulum.

¶ An testes in causa inquisitionis possunt recipi sine citatione partis contra quam testes sumunt· uide·lxxxvi·di·tantis·de pur·ca·c·ii· Io·an·in·c· qualiter·ii·de accu·Spe·ti·de teste·§·núc tractãdum. Io·an·in·c·i·de consang·& affi.

¶ Publicatis attestationibus testes produci põt super articulo directe cõtrario quando articulus fuit confuse formatus·glo·de ꝓba·iurauit·Inno· de censi·ex tenore· & ·c·cum clamor· glo·iiii·q· iii·testes.

¶ An publicatis attestationibus possunt ꝓduci testes super articulis directe contrarius quando pars fuit ꝓtestata·glo·in prealle·c·testes·℣·item testibus·Io·an·de testi·fraternitatis· Pau·in cle· fi·de testi·glo tenet ꝙ nõ·de testi·cũ in tua.

¶ Testes reprobatorii publicatis attestationibus reprobari possunt· glo· & doc·de testi·ex tenore· docto·e·ti·cum in tua· Inno·e·ti·cuz clamor·doc· e·ti·series· tex·& doc·de fide instru·cũ iohãnes· glo·iii·q·iii·de iudiciis·glo·iiii q·iii·testes·℣·itez testibus.

¶ An postq̃ causa est cõmissa consulenda possint noui testes induci·nõ·de testi·cãm·ii in glo·i.

¶ Testes reprobatorii reprobatorioꝝ reprobari non possunt·docto·de testi·ex tenore·casus est in c·licet dilectus·de testi.

¶ Testes pro prelato litigante super alia p̃latura nõ sunt idonei si sunt subiecti illi prelato· tex· de purga·cano·cum in iuuentute·in fi.

¶ Testis non probat nisi sciat diffinire actũ sup quo deponit·glo·in·l·stipulatio ista·§·hoc quoq· ff·de uerbo·obliga·

¶ An sollicitator admittaṫ ad deponenduz in cã quã sollicitauit· uide do· Anto·in·c·cum a nobis· de testibus·

¶ Attestationes nulle ꝓpter defectũ ordinis iudiciarii possunt a partibus ratificari·Innoc·in c· cum causam·de testi·& ·e·ti·ueniens·ii·cõtra·tenet idem Inno·e·ti·significauit·uide glo· in·℣·nocumentis·de fide instru·inter dilectos.

¶ Precibus põt induci testis ad testificandum nec per hoc detrahitur dicto eius·nõ·in·c·dilecti alias dilecto·de testi·in glo·ii·

¶ Au publicatis testibus in causa inquisitionis possint recipi noui testes super eisdem capitulis· uide Frede·consilio suo·ccli·

¶ Qui dicantur testes sacramentales· uide in·c· i·& ·c·quotiens·& ·c·fi·de pur·cano· adde que habentur per gl·& doc·in·c·i·§·hoc quoq· qui feudare pos·& in·c·si qs·fi de inuesti·inter do & ua· & cõsue·rec·feu·§·sacramentum· Que autem sit forma iuramenti talium testium sacramentalium uide Spe·ti·de aboliti·in fi.

¶ Quot testes sint necessarii ad cõuincendũ uasallũ de culpis quibus uenit priuandus feudo· dic quinq·ut habetur·x·col·quot testes sint necessa· ad ꝓ·c·i·nõ·in·c·ii·de capita·qui curi·uendi.

¶ Testis deponens de uisu nocturno sine lumĩe nõ ꝓbat·dixi·s·adde Bal·x·col·que fue·prima cã benefi·amit·sicut·iii·q·ix testes.

¶ Ferre testimoniũ est dignitatis·tex·in·c·licet ex quadam·de testi·glo·e·ti·testimonium.

¶ Portans rem de uno ad aliũ nõ põt esse testis super portatione· Bar·in·l·deferre·ff·de iure fis.

¶ Publicatis attestationibus nõ possunt testes iterato produci si dixerunt se nihil scire de contentis in arti·Io·an·de testi·fraternitatis·Idẽ uidetur uelle glo·iii·q·x·c·i.

¶ Non ualidatur dictum testis qui deponit non iuratus licz in cõtinenti post uelit iurare· Archi· iiii·q·iii·iurisiurãdi·doc·in·c·de testib⁹· de testi·

¶ Copia interrogatorioꝝ nõ est danda parti·doc· de testi·per tuas· nõ·in·c·presentium·de testi·li· vi·glo·in·℣·interrogatorioꝝ· secus in copia articuloꝝ super quibus sunt testes examinandi·Inno· in·c·per tuas·de testi.

¶ An existens ꝓpe mortẽ possit esse idoneus testis·uide Bal·x·col·de pa·cõstan·℣·lxx.

¶ Potestas testificandi non est officiũ publici. Inno·de elec·nullum·tamen officium testificandi est publicum·glo·ii·q·vi·statuenduz·nõ·de testi· testimonium·in glo·ii.

¶ An si peritus in arte aliqua ꝓducatur in testẽ faciat fidem sine iuramẽto·Io·an· & ibi do·Anto· de ꝓba·ꝓposuisti·de testi·testimonium· de frigi· fraternitatis·Spe·de ꝓba·§·uidendũ·℣·hoc ꝙ.

¶ Testis ꝓbat licz reddat rationem dicti sui ex sola presentia non per sensum immediatum· tex· in·c·super eo·de testi·cogen·& ·e·ti·peruenit·Io· an·in·c·presentiũ·de testi·li·vi·tex·de fi·instru· cum iohãnes·Bar·in·l·i·in fi·ff·de auc·tuto· glo· de elec·ut circa·li·vi·in·℣·coram· facit tex·iii·q· ix·testis· Bar· in·l·penl·C·de eroga·mili·anno l· penl·li·xii·dicit ꝙ sic.

¶ Testes possunt dici singulares duobus modis· Bal·x·col·de cõtrouer·inuesti·c·i.

¶ An testis possit testificari de his que percipit cũ est impubes·glo·in·c·cum nobis· de prescrip· doc·de corpo·uici·ex parte·et glo·iii·q·ix·testes· Hosti·in·c·fi·de sen·ex· glo·xxxvii·di·relatum· in glo·fi·& ibi Archi· facit tex·de cle·per sal·ꝓ· c·i·glo·de conse·di·iiii·placuit·& ·c·se·glo·instit· de testa·§·sed neq·

¶ An testis debeat dicere in qua parte domus fuerit actus·glo·iii·q·viii·libelloꝝ.

¶ Que sit differentia inter reprobationẽ ꝑsonaꝝ testium & dictoꝝ·Io·an·de testi·series.

¶ Dictum testis suppleri nõ debet· doc·de renũ· ueniens· glo·contra·viii·q·iii·artaldus·glo·insti· de inuti·stipula·§·si scriptũ· glo· de elec·bone·i.

¶ Testis potest exponere dicta sua que uidenṫ contraria·uide Innoc·in·c·ueniens·ii·de testi·in glo·magna·℣·obiectioni.

¶ An testes discordãtes in tempore ꝓbent· glo· iii·q·ix·nihilominus·glo·de peni·di·i·periculose· Inno·de accusa·qualiter·ii.

¶ Secus si habet notitiam personaꝝ potest testificari·glo·in·℣·uiderũt·iii·q·ix·testes·do·Antoni·c·causam que·de testi.

¶ Iudex põt se informare per testes nõ iuratos Bal·x·col·de pa·tenẽ·c·i·§·si duo·Inno·de postu· prela·c·i·de elec·bone·i.

¶ Ualet dictũ testis etiã si fuerit remotus a loco ubi actus fiebat dũmodo uiderit actuz super quo testificatur·nõ·iii·q·ix·testes·in glo·fi.

¶ Casus in quibus nõ sufficiunt duo testes uide

ꝑ glo·ii·q·iiii·in summa·glo·in regla pluraľ·li·vi·

¶ Testis in causa notoria creditur sine iuramento·doc·de dolo & contu·cum olim·Inno·de offi·deľ·prudentiã·in glo·in·ꝓ·malitiaꝫ·& in·ꝓ·fatemur·

¶ Uerba testis que habent unum intellectũ iuris alium facti debent intelligi de facto·glo·& Bar·in·l·stipulatio ista·§·hoc quoq·ff·de uer·obli·

¶ Licet testis nõ iuratus non plene ꝓbet coadiuuat tamen alias ꝓbationes·nõ·de priuile·cum olim·i·in glo·iii·facit tex·& quod ibi nõ·in·c·ii·qui ma·accusa·pos·

¶ An si unus testis dicit plura uerba q̃ alius ex hoc uicietur eoꝝ dictũ·tex·ꝙ nõ·in·c·cũ marthe·§·i·de cele·mis·

¶ Licet testis deponat tm̃ de parte articuloꝝ cõcludentium intentũ ꝓbat·tex·de ꝓba·ꝓposuisti·& de succes ab intesta·c·fi·

¶ An duo testes ꝓbent sufficienter in cã criminali·doc·de hereti·excõmunicamus·tex·ii·q·iiii·per totum·Archi·in·c·ut officiis·de hereti·li·vi·

¶ Ualet dictum testis licet nõ reddat causam qñ actus est talis ꝙ causa per testem sciri nõ potest Spe·ti·de ꝓba·§·ꝓbare·ꝓ·illud aũt sciendũ·Pau·in clem̃·i·de ꝓba·alias de renũ·

¶ Publicatis attestationibus possunt sup eisdẽ articulis alii testes recipi quando iudex procedit ex officio·uide Inno·de testi·cuꝫ clamor·uide Io·an·in·c·ut officiuꝫ·de hereti·li·vi· Archidi·in·c·pro hoc·eo·ti·& li·

¶ Publicatis attestatiõibus possunt interrogari illi qui non producuntur ut testes sed ut instructores super facto coram se gesto·Inno·de accu·cum dilectus·glo·xx·q·iii·presens·

¶ Receptio testium facta ab examinatore dicitur actus extraiudicialis·Innoc·in·c·cum nobis olim·in ꝓ·contra formã·de elec·glo·in clem̃·i·de offi·deľ·

¶ An examinator testium debeat admittere exceptiones cõtra ꝑsonas testiũ·et si nõ admittitur an ualeat receptio·Archi·ii·q·vii·testes·

¶ In factis antiquis magis standuꝫ est testibus antiquioribus·glo·in·ꝓ·canonicis·de offi·ordi·c·fi·tex·in·c·quotiens·de testi·

¶ An nuntii missi ad uocandũ possint testificari de uocatione·tex·ibi Io·an·ꝙ sic·in·c·ii·de capel·mo·contra·de sen·ex·sacro·in prin·

¶ Articuli sunt legẽdi uulgariter testi nõ intelligenti grãmaticã·dixi·s·uide Pau·in clem̃·ne in agro·§·sane·de sta·mo·fac tex·xvi·di·septuagita

¶ Qualiter habeat deponere testis uolẽs ꝓbare aliquam rem esse illam de qua agiť·Bar·in·l·iii·C·de fabricen·li·x·Io·an·in·c·cũ olim·de rescrip·

¶ An testis ignotus sit abilis ad testimoniũ·glo·& Archi·iii·q·vi·canonicã·Inno·de accu·inquisitionis·in glo·ex hoc loco·

¶ Uenditor nõ põt esse testis ꝓ emptore quãdo tenetur de euictione·Archidi·iiii·q·iii·ꝓ·item si nullus·doc·de testi·insuper·

¶ Magister potest esse testis pro discipulo·glo·xii·q·i·c·i·

¶ An ꝓcurator possit testificari pro dño·Bar·in l·deferre·§·idem decreuerũt·ff·de iure fisci·do·Anto·de testi·cum a nobis·uide nõ·de trãsac·ex litteris·& qđ ibi nõ·

¶ An articuli sup quibus debeant testes admitti uel examinari debeãt admitti si formentur pure per uerba negatiua·Io·an·in·c·bone·i·de electio·de reruꝫ·super hoc·Idem nõ·in clem̃·fi·de ꝓpti·in glo·penultima·

¶ Deputatus ad receptionem testium nõ potest recipere reprobatorios sine speciali cõmissione·uide de ꝓba·licet causam·

¶ Quare testes debeant deponere quẽ nõ cõmisisse delictum in certo loco·glo·lxxxi·di·clerici·Io·an·de testi·ex tenore·

¶ Iudex in grauibus debet examinare testes per seipsum·doc·qui ma·accu·pos·a nobis·Bal·x·col·de controuer·inuesti·c·i·in prin·

¶ An testis ꝓductus in uno iudicio inter easdẽ personas si postea producatur in alio iudicio sup eisdem articulis & inter easdem personas debeat iterare iuramentũ·Io·an·in·c·presentata·de testi·& in·c·preterea·de testi·cogen·tex·in·c·cum in tua·de testi·

¶ Dictum testis debet concludere causam in libello·Inno·de offi·deľ·cum cõtingat·super·ꝓ·indigeat·tex·de re iudi·abbate·§·ꝓlatus·li·vi·

¶ An testis ꝓpter maculã quã hꝫ in corpe repellatur a testimonio·uide Io·an·in·c·i·de excep·

¶ An testis descriptus in instrumento presumatur scire ea que in illo continentur·glo·in·c·quanto·de his que fiunt a prela·

¶ An clericus possit testificari in cã criminali ciuiliter mota·uide Io·an·de homi·tua·

¶ Attestationes recepte in possessorio nõ faciunt fidem in petitorio·glo·de testibus·de testi·

¶ Testis qui iurauit dicere ueritatẽ nõ artať ad dicenduꝫ illud qđ est omnino occultum·Laudi·in ꝓhemio clem̃·sup·ꝓ·sanctio·

¶ Licet causaliter testis possit decipi sup eo qđ testificatur nõ uiciatur testimoniũ nisi ꝓbata deceptione·nõ·iii·q·ix·testes·in glo·ii·

¶ Non uiciatur dictum testis licet ante depositionem pars in forma iuris eum de ueritate eius quod scit informet·tex·iii·q·iii·de iudiciis·licet glo·ibi contra·

¶ Litigiosus remoueť a testimonio·iii·q·v·suspectos·& c·nullus·& c·si mulier·

¶ An possim reprobare testem quẽ semel approbaui·glo·de testi·presentium·Innoc·de excep·cũ uenerabilis·Archi·iii·q·viii·cuius in agendo·

¶ Ubi est ꝑsumptio ꝙ testis potius dicat ꝓ una parte q̃ pro alia non est admittendus·nõ·ii·q·vi·statuenonm·in glo·pe·tex·iii·q·v·accusationes·

¶ An publicatio attestationum sit de substantia iudicii·Io·an·de re iudi·cum·I·&·A glo·ii·q·vi·§·diffinitiua·Bal·x·col·de cõtrouer·inuesti·inter do·& uasal·c·i·

¶ De practica examinãdi personã an sit idonea uel non·glo·ii·q·vii·si qui·

¶ An post relationẽ factam per delegatũ iudici superiori possint testes ꝓduci·glo·ꝙ sic·in·c·cãm ii·de testibus·

¶ Negatiua testis potest interpretari ut referať ad scientiam suam tantuꝫ·nõ·viii·q·iii·artaldus·in glo·fi·ubi uide·

¶ An is qui iurauit nõ manifestare aliqđ factuꝫ si producatur in testẽ debeat illud dicere·Innoc·in·c·qualiter·i·de accu·in glo·fi·

¶ Licet testes dissentiant uerbis tantũ nõ reprobantur·glo·super·ꝓ·uacillasse·in·c·cum ecclesia

de cau·pos· de ℘·sig·nihil·doc·de feri·capellanus· Inno·in·c·qualiter·ii·de accu·glo·iiii·q·ix·nihilominus·ubi de hoc·

¶ Mutus potest testificari per scripturam·Speci·de teste·§·nunc tractandum·℘·quid de muto· iiii·q·viii·testis· Io·an·in·c·de testibus· de testi· dixi supra·

¶ Testis non examinatus sigillatim ab aliis non probat·ut in·c·causam·de testi·in glo·ii·tex·in·c·uenerabili·e·ti·& ibi nõ·in glo·ii·

¶ Testis criminosus in causa inquisitionis generalis admittitur·de re iudi·cum·I·&·A·& qd̃ ibi de conspiratione·

¶ Testis non deponens de tempore non probat dixi·s̃·adde doc·in·c·cum causam·&·c·ex tenore de testi·tex·de fide instrum·cum iohannes·& ibi doc·Inno·in·c·abbate·de re iudi·li·vi· in glo·pe· doc·de accu·qualiter·ii·glo·iiii·q·iii·item in testibus·glo·ii·q·viii·libellorum·

¶ Clericus põt describi testis in p̃mo instrum̃to ad utilitatem ecclesie celebrato·etiam si sit clericus illius ecclesie·de re iudi·cum inter·

¶ Licet testis dicat se nescire id super quo producitur si postea in iudicio alio dicat se scire probat qñ res talis q̃ potuit de ea se de nouo informare·nõ·de testi·cum causam·ii·in glo·ii·Bal·x·col·quid sit inuesti·c·ii·

¶ Qualiter testis reddat causam dicti sui super notorio·docto·in·c·cum dilectus·de purga·cano· Inno·in·c·i·de offi·dele·li·vi·& ibi Io·an·aliqd p̃ Inno·in·c·ueniens·de uer·sig·in glo·magna·in fi·

¶ Dictum testis habetur pro cõfessione·Inno·de de testi·ueniens· casus est de accu·cum dilectus· &·c·inquisitionis·de elec·per inquisitionem·

¶ Testis in inquisitione que fit contra prelatum promouendum ubi agitur officio iudicis admittit̃ absq̃ iuramento·Inno·de postu·prela·c·i·de elec· si postq̃·tex·& doc·e·ti·cũ nobis olim·tex·cõtra· e·ti·per inquisitionẽ·de pur·ca·c·ii· & qd̃ ibi nõ·

¶ Examinatio testium in causa criminali nõ põt delegari·gl·in·c·ii·de iudi·li·vi·gl·in·c·i·de testi·cogen·glo·de offi·dele·super questionum·in glo·super·℘·alii·glo·in·℘·legitia·de iudi·at si clerici· & in clem·i·de offi·dele·in glo·iii·q·ix·testes·

¶ Instrumentis secularium negociorum non debent clerici adhiberi testimonium· Et an possint testificari sine licentia sui prelati·& quid in monacho & fratre minore·uide de his per modernos·in·c·cum nuntius·de testi·

¶ An testis tacens uerum puniatur de falso·dixi aliquid supra·uide do·Anto·de rescrip·sup litteris·in prin·& qua pena puniat̃·uide·l·di·si epus·ii·q· iii·uisum·xxxii·q·v·hec imago·de cri·fal·c·i·

¶ Quot testes requirantur in causa heresis· & an singulares in hoc crimine probent·& an cogant̃ deponere·Io·an·de hereti·ut officiũ·§·uerum·li·vi· super·℘·testimonium·

¶ Testis cum producitur in aliqua causa debet iurare certa capitula·& que sint illa nõ·de testi·fraternitatis·in glo·fi· &·c·quotiés·e·ti·ii·q iiii·nullum·in glo·fi·ii·q·viii·libellorum·in glo·iii·de accu·cum super· in glo· que incipit a falsitate·ii·q iiii· c·fi·in glo·ulti·

¶ In causa criminali testis debet deponere coram iudice & non alibi·uel coram alio· nõ·de fideius· cõstitutus·in glo·pe·& ibi per Io·an· nõ·in clem· i·de offi·dele·in glo·ii·

¶ Facilius reperitur iudex q̃ testis·de of·dele·cũ p·qd̃ nõ·Archi·iii·q·vii·uisum·

¶ An publicatis attestationibus possit indirecte probari falsitas·nõ·iii·q·ui·§·item in crimiali·de testi·series·&·c·ex tenore·

¶ Quot requiruntur ut testes dicantur idonei nõ·de testi·c·ii· ubi ponunt̃·v·etas conditio zc̃·

¶ Qui testes dicantur fidedigni collige p̃ doc· in·c·testimoniũ·de testi· &·c·licet ex quadã·qui ma·accu·pos·insuper·ii·q·vii·nõ põt·&·c·testes· s̃m Archi·de hereti·c·iiii·li·vi·sup·℘·fidedignos· & ibi concor·

¶ Testis unde nominetur habetur de uer·signi·forus·in·℘·testis·

¶ Sufficit si testis deponit sup cõtentis in libello·Io·an·post Archi·de testi·presentiũ·li·vi·

¶ An procurator factus dominus litis uel principalis sit citandus ad uidendũ iurare testes·doc· in·c·ii·de testi·

¶ Testem receptũ pro me teneor recipere cõtra me & econtra·iiii·q·iii·§·ii·in glo·e·ti·cum nuntius·in glo·i·

¶ An sufficiat si obiciat̃ testi falsitas siue corruptiue·nõ·de pba·licet·in glo·ii·

¶ Testis debet deponere super omnibus circũstantiis que ad causam pertinent·de testi·cũ causa· super·℘·circũstantiis·

¶ Testis excõicatus absoluitur ad cautelam· de testi·ueniens·& ibi nõ·in glo·fi·

¶ Testes producuntur ad probandum q̃ illud de quo agitur fuit gestum extra prouinciam·de testi· ex tenore·

¶ Quando testi obiciunt̃ crimina necessaria est specificatio criminum·s̃m Inno·de testi·p̃sentiũ· de excep·exceptionem·in clem·constitutioem·de elec·super·℘·circũstantiarum·

¶ Cedens non potest testificari pro cessionario super iure illi concesso·de testi·insuper·Specu·ti· de procura·in fine·

¶ Impediens testes testificari debet excõicari· uide de testi·cum litteris·

¶ Testificari põt epus coram uicario suo· nõ·de testi·dilecto·& ibi glo·

¶ Ad testimonium admittunt̃ senes et ualitudinariũ de iure canonico·ut lite nõ cõt·qm̃·secus de iure ciuili·iiii·q·iii·§·item in iure·

¶ Exquo testis iurauit dicere ueritatem super cã principali intelligitur iurasse super omnibus contingentibus·s̃m Inno·de cõfes·c·ii·

¶ Falsum dictum testis de consensu partium põt approbari·et iudex tenetur illud sequi·qd̃ est uerum in causis in quibus iudex ex officio supplere non potest·alias secus·de pba·licet·

¶ Si duo testes deponant de uno gradu super cõsanguinitate et alii duo super alio probata est consanguinitas·de testi·series· s̃m Innoc·eo·ti· licet ex quadam·

¶ Testes producti ad probandũ interesse recipiunt̃ lite nõ cont·de testi·ueniens·

¶ An pars habens testes impeditos proferre testimonium propter impedimentũ uel longam distantiam possit petere q̃ supersedeat̃ in publicatione uel sententia·uide de testi·ultra tertiam·

¶ Testis qui patitur se inscribi in instrumento super re sua ab alio celebrato nõ per hoc p̃iudicet iuri suo. ff. de pigno. acti. l. gaius. & de fide instru. inter dilectos.

¶ Testis cui obicitur crimen qualiter puniatur probato crimine. nõ. de excep. c. i.

¶ Si testes dicant se aliter deposuisse q̃ reperiat in scriptura notarii cui standum sit. uide de rescrip. ad audientiam.

¶ Testis ferens falsum testimoniũ tribus psonis est obnoxius. de cri. fal. c. i.

¶ Testis punitur eatenus quatenus fuisset punitus ille contra quem testificat si uer deposuisset. l. di. si epus. ii. q. iii. in summa. xxxii. q. v. hec imago. de cri. fal. c. i. in fi.

¶ Testes qui dicũt se audiuisse ab uno censentur loco unius. de testi. licet.

¶ Testis varians uel uacillans in suo testimonio põt capi & in carcerẽ detrudi. de penis. sup his.

¶ Quando cõmittitur inquisitio ad alicuius instantiam recipiunt testes quos ille nominat. uide de cleri. coniuga. tue.

¶ Receptio testiũ cõtra ecclesiã uacante sede est nulla. uide ne sede uacan. constitutus.

¶ De testibus sinodalibus & que debeãt nũtiare uide de offi. ordi. c. i. de excep. c. i. & de iuramẽto ipo uide de testi. cogen. preterea. xxxv. q. vi. §. ecce. & c. se.

¶ An criminosus nõdũ cõdemnatus uel qui post cõdẽnationẽ apparuit possit esse testis. nõ. d. testi. testimonium. & c. sup eo. iii. q. iii. ꝟ. itẽ ciuilis.

¶ An ualeat tantũ testimoniũ quatuor clericoꝝ quantum sex rusticoꝝ. uide. lxxvii. di. monachos.

¶ Quando testis admittatur uel non multum consistit in arbitrio iudicis. de testi. in nostra. de pba. in presentia. de of. dele. suppositos. & de cle. ex. mi. si celebrat.

¶ An testis debeat esse notus. uide. ff. de testi. l. testiũ. iiii. q. iii. testium. in aut. de testi. §. si uero ignoti. col. vii. iiii. q. vi. canonica. et ibi Archi. de accu. inquisitionis. et. c. cum. p.

¶ Licet approbetur persona testis tamen dictũ eius potest reprobari. C. de testi. l. si quis testibus et. eo. ti. in p̃sentia. xxxvii. di. si qd. et ibi Archi. Inno. de excep. cum uenerabilis.

¶ Conditio testis attendit tempore depositionis ut. l. i. C. de testi. et qd ibi nõ.

¶ Quot dilationes dentur ad pducendos testes uide. C. de pbat. aut. qui semel. de testi. in causis. Archi. iii. q. iiii. spacium.

¶ Exceptio q testis non sit omi exceptione maior nõ debet opponi per uerba de presenti sed de p̃terito ut referat ad tẽpus iuramenti. sm Ange. in consil. suo. i. qd incipit uisis supradictis.

¶ Testes circa annoꝝ cursum facile errant. ff. de car. edic. l. iii. §. cause. et ideo magis creditur deponenti de tempore q̃ non deponenti. sm Ange. in consilio suo. xxiiii.

¶ Testes quandoq coniunguntur ut pbent. unde si duo dicunt talem cognouisse talem et alii duo dicunt q tales sunt consanguinei pbatus est incestus. sm Bal. in. l. gallus. §. ille casus. ff. de libe. & postu. ubi uide alia per eum circa hoc.

¶ Socer et maritus non possunt esse testes in testamento uxoris. uide Ange. in consilio suo. cxxvi. qd incipit in facto.

¶ Testes iurati in causa principali licet nõ examinati non possunt sup eisdẽ articulis examinari in causa appellationis. sm Inno. in. c. fraternitatis. de testi. uide Ange. in consilio suo. clvii. qd incipit in hac questione.

¶ Non creditur testi nõ plene narranti factum. glo. in. l. lutius. ff. de his qui no. infa.

¶ An unus ex duobus testibus contradicens instrumento debilitet fidem instrumẽti. uide Ange. in consilio suo. clxxxi. qd incipit super puncto.

¶ An moniales possunt esse testes. uide Ange. in consilio suo. ccxxxvii. quod incipit in causa.

¶ A testimonio repellit sollicitator litis. ut dixi supra. & quis dicatur sollicitator litis. uide Ang. in cnosilio suo. ccxxxvii. ut. s.

¶ Propter minas dictũ testis debilitatur. uide Ang. in cõsil. suo. cclxiiii. qd incipit ponderandũ.

¶ An testis dicens sic mihi uidetur pbet. ar. ff. de arbi. l. quid tñ. §. si arbiter. ff. de uen. inspi. l. i. in prin. Spe. ti. de testi. §. nunc tractandũ. ꝟ. quid ergo. & ibi Io. an. in fi.

¶ An admittatur testis de ceedulitate. dixi. s. adde nõ. de testi. l. testiũ. in glo. presto fuerit. & ibi Cy. in. v. q. Bar. ff. de aqua plu. ar. l. ii. §. idem labeo. & ibi glo. meminerint. nõ. in aut. de her. & fal. §. si uero absint. in glo. uidisse. Spe. ti. de teste. §. ꝟ. item displicuit de credulitate.

¶ Si testes uiderint aliquid successiue an pbent. nõ. Cy. C. de testa. l. hac consultissima. in prin. in ulti. q. C. de testi. l. testium. in. v. q. Specu. eo. ti. §. iam de interrogatoriis. ꝟ. qui si unus. & ibi Io. an. in addi.

¶ Testis qui dicit se tantum scire rationẽ illius taxatiue omnia alia que non sunt ut continentur in dicto suo uidetur excludere. C. de pba. l. rõnes & aut. qd obtinet. & in illis exclusis nõ dicit cũ aliis testibus cõcurrere. uide Ange. in cõsilio suo ccxciii. qd incipit uisa petitione.

¶ Quid operetur ptestatio q exceptiones sint salue cnotra psonas testium. uide Ange. in cõsilio suo ccxcviii. qd incipit uisis. ubi etiam examinat an testis possit repeti post conclusionem in causa ut declarat dictum suum alias obscuꝝ.

¶ De pnuntiatione q nõ sit fides testibus adhibenda uide Ange. in cõsilio suo cccxi. qd incipit factum. ubi etiã tractat an cõdemnatio testis de falso noceat ei qui produxit illum in iudicio.

¶ De consensu partium potest stari dicto unius testis. in. l. theopompus. ff. de do. prele. & ibi Bar. Spe. ti. de instru. edi. §. cõpendiose. ꝟ. sed nũquid. facit qd nõ. glo. de testi. nuper. xi. q. i. quicunq. adde Spe. ti. de teste. §. restat. ꝟ. hoc tñ fallit. ubi enumerat. xxx. casus in quibus stat dicto unius.

¶ Compromissarii deputati super electione non possunt esse testes in electione. de elec. cũ dilecti.

¶ In satis strictis admittuntur illi qui alias non admitterentur. ut. l. consensu. C. de repu. in. c. ueniens. in fi. ii. de testi. & in. c. fi. de testi. cogẽ. Io. an. in. c. fi. de testi. li. vi.

¶ Testis non dicitur idoneus qñ ex eo qd deponit potest sibi resultare honor laus uel uituperiũ. nõ. de testi. cum a nobis. ii. q. vii. statuendũ. & c. nop. & c. lr̃is. de testi. in. c. pe. & fi. eo. ti. li. vi. & l. ne su arbitris. C. de arbi. & l. oibus. C. de testi.

¶ An & quando possit multitudo testium refrenari. Spe. ti. de teste. § restat de numero ad fi.

¶ An unus reus possit esse testis pro conreo. Cy. in. l. dictantibus. C. de testi.

¶ An periurus possit esse testis. no. ff. de his qui no. infa. l. lutius. in glo. dicitur. no. C. de fi. instru. l. ii. in glo. discrimine. & ibi Cy. ff. de testi. l. iii. § lege iulia. in glo. impuberes. ff. de testa. mili. l. si q cum uno. in glo. ignominia. de simo. p tuas. in glo. adulter. de testi. ex parte. in glo. de periurio. & c. testimonium. in glo. periurii. e. ti.

¶ An incarceratus possit eẽ testis. no. ff. de testi. l. iii. § lege iulia. in glo. publica.

¶ An iuramentũ possit remitti testi de cõsensu partium. no. ff. de fer. l. i. § i. in glo. ualebit. C. de testi. l. iurisiurandi. in glo. i. de pbat. tertio loco. in glo. ii. de tuis. in glo. ii. & iii.

¶ Si testes nõ potuerunt produci in termino q absentes capti uel infirmi seu alio modo impediti an post sententiam subueniatur per beneficiũ restitutionis. Io. an. in. c. pe. de testi. in. iii. q.

¶ Quando & a quo tempore sit obiciendũ cõtra personas & dicta testiuz. no. Cy. C. de testi. aut. testes. alias si testes. & aut. si dicatur. & ibi etiaz Bar. Specu. ti. de teste. § i. v. is pro quo. & v. sed quid si. & v. breuiter. de testi. ex parte. in glo. notabilis. & glo. idoneos. et ibi Io. an. plene. et in. c. presentium. et. c. cum causaz. in glo. i. e. ti. et in. c. denique. in glo. iiii. de excep.

¶ Quo tempore debeat esse abilis testis ut ferat testimoniũ. no. ff. de testa. l. ad testiuz. § i. in glo. contingerit. et bi Bar. ff. de questio. l. i. § si suus. Spe. ti. de teste. § i. v. quid si testis.

¶ Si opponat testi q dixit falsum uel q fuit corruptus an sufficiat pbare alterz. no. ff. de re iudi. diuus. C. si ex fal. instru. l. falsa. in glo. i. Spe. ti. de sen. pla. § fi. v. item opponitur testi q recepit. et v. se. de pbat. licet causam. in glo. opponi. et glo. astrinxit.

¶ An pereant dicta testiũ si instãtia periit ante publicationem testium. no. Barth. ff. que in frau. credi. l. i. § fi. et in. l. ii. ff. iudi. sol.

¶ An uerba ambigua testis interpretentur pro actore uel reo uel iterz super illis interroget. no. Bar. ff. de uer. obli. l. inter stipulanté. § i. de pba. in presentia. in glo. dubium. no. e. ti. cum clamor. spe. ti. de teste. § i. v. item q testes obscure.

¶ An testes pducti ab una parte possint pduci ab alia. no. Cy. C. de testi. l. minus. no. in. c. de testibus. de testi. in glo. iii.

¶ Quotiẽs testes possint reprobari. no. de testi. licz dilectus. in glo. ii. et. e. ti. presentiũ. li. vi. spe. ti. de teste. § sepe. v. reus quoq.

¶ Qui semel testificatus est an cogatur iterum testificari. no. de testi. co. pterea. in glo. dũmõ.

¶ Quot possũt testes pduci. no. in aut. de testi. § quia uero multi. in glo. productione. col. vii. et in aut. qui semel. C. de pba. et ibi Barth. de testi. in causis. et ibi Io. an. specu. in ti. de teste. § qualiter autem.

¶ Si testes casu uel malicia non sunt interrogati quid erit. spe. ti. de teste. § nunc uidendũ. in fi. de testi. p tuas. Bar. C. de pba. aut. qui semel. in pe. q. Io. an. in. c. presentiũ. ad fi. de testi. li. vi.

¶ Que exceptiones impediant examinationem testium. no. Bar. ff. de questio. l. i. §. si quis dicat.

¶ Testes uiles admittuntur cum tormentis. no. in aut. de testi. § si uero ignoti. in glo. festinãtes. et glo. agat. col. vii.

¶ Quando testes possunt recipi ante lité cont. cum regulariter recipiantur post lité cont. no. ff. ad legé acquil. l. in lege acquilia si deletuz. in glo. ii. ff. de testi. l. curent. C. de aduo. diuer. iudi. laudabilem. in glo. fi. C. de edẽ. aut. si quis in aliquo. alias est. C. de testi. aut. si qs ab aliq. et Cy. et Bar. no. in aut. de testi. § ii. in glo. presenté. spe. ti. de teste. § nunc tractemus. ut lite nõ cõtest. quoniã frequẽter. de testi. significauit. in glo. ii. in clem. dispendiosam. de iudi. de dolo et contu. causaz. in glo magis. ad finem. no. de confir. uti. uel inuti. cum dilecta. in glo. ii.

¶ Sicut testes nõ pñt recipi ante lité sic nec torqueri. no. Bar. ff. de adul. l. si qs adulteriũ.

¶ Testibus dignioribus et doctioribus maior fides adhibet. no. in aut. de testi. § scimus. in glo. p dignitates. et se. col. vii. spe. ti. de testi. § postq. v. porro. ff. de testi. l. iii. in prin.

¶ Testis quãdoq punitur sine nouo iudicio. no. de confes. c. ii. in glo. i.

¶ Qualiter procedatur in testium receptione. uide spe. ti. de teste. § nunc tractandum.

¶ Si testis prohibeatur testificari per aduersarium uidetur aduersarius uouere iniustã causam Bar. in. l. pen. C. de postulan. no. de testi. cũ cãm. in glo. compellas.

¶ Testimoniũ quandoq sumitur pro assertione est autem assertio dictum nõ iuratũ. uide in pma constitutione. ffroz. § his igitur. in glo. super. v. testimoniũ. & in aut. de mona. § cogitandũ. col. i.

¶ Judex de gestis coram se nõ potest testificari nisi sint redacta ad scripturam. ff. de pba. l. quotiens. § fi. & ibi Ia. butri.

¶ Ubi tempus nõ est de substãtia pbandi nõ est necesse q testis aliqd dicat de tẽpore. ff. de pba. l. si arbiter. C. de testi. l. testium.

¶ Appellatione testimoniũ comprehendit dictuz testis in scriptis redactum. ff. de pba. l. instrumẽtoz. ff. de testi. l. iii. § sabinus.

¶ Licet fides testis uacillet nihilominus recipiendus est ad tale qualẽ fidé. ff. de testi. l. i.

¶ An sermo premeditatus obstet testibus. uide Bal. x. col. de pa. constan. circa prin. uel car. ff. de testi. l. iii. § ideoq. & ibi Bar.

¶ Rubor in uultu titubaci & palor detrahũt fidem testi. glo. ff. de testi. l. iii.

¶ Male facit examinator testiũ qui scripto uno dicto testis extense de aliis scribit. Idem dicit p omnia ut precedens. nam dictum testis taliter scripti habetur pro non scripto uel pro nõ dicto. per tex. in. l. i. § ne aũt per scripturaz. C. de ueteiur. enu. spe. ti. de teste. § nunc tractandum. v. fi. adde ad materiam qd no. Bar. in. l. qui per saluté ff. de iureiuran. et in. l. legata inutiliter. ff. de leg. i. & in. l. eos. ff. de fal.

¶ Damnatus de publico crimine repellitur a testificando. ff. de testi. l. iii. § lege iulia.

¶ Infamis infamia facti nõ repellit a testificãdo sed admittitur cum tortura. Ia. bu. in. l. iii. § lege iulia. & l. ob carmen. § si ca. ff. de testi. uide glo. in. l. cassius. ff. de sena. Bartho. & Cy. in. l. i. C. de

sacrosanc. ec. Bar. in. l. iii. §. cause. ff. de carb. edic.

¶ Miles non cogit testificari. ff. de testi. l. iii. §. lege iulia.

¶ Quidam testes habent excusationem ne cogantur ad testificandū. sicut senes | infirmi. ut. ff. de testi. l. inuiti.

¶ Inabilis ad testificandum est inabilis ad solēnizandum testimonium. ff. de testi. l. scio. & l. se. nō. in. l. qui testamēto. §. i. ff. de testa. l. i. in glo. i.

¶ Testis dicit falsus quando dicit id esse qđ nō erat. uerius quando quod dixit negat. glo. ff. de testi. l. qui falsa.

¶ Publicani excusant a testimonio. ff. de testi. l. inuiti. & ibi nō.

¶ Quando omēs testes sunt pares que sint ptes iudicis. uide in. l. ob carmē. §. si testes. ff. de testi.

¶ Quando agit de ꝓbando uniuersali uarietas temporis nō reprobat testes. bona glo. in. l. ob carmen. §. fi. ff. de testi. uide Ange. in. l. ex facto. §. i. ff. de uul. & pu. & ibi Io. de ymo.

¶ Licet testis ꝓductus ab una parte debeat testificari pro utraq; non tamen potest produci a parte contra quam productus est ut testificetur in eadem causa. alias ut suspectus & redemptus presumitur. ff. de testi. l. producti.

¶ Quando testis deponit pro utraq; parte debet deponere expēn. ꝓducentis. quia inspicitur principalis producens. tex. est notabilis cum glo. in. c. statutum. §. fi. de rescrip. li. vi. uide omnino Bal. in. l. nimis graue. C. de testi.

¶ Testis semel male testificans repellit secūdo testificari. ff. de testi. l. produci.

¶ Testis semel ꝓductus nō pōt secundo ꝓduci etiam ante aperturam. ut dicta. l. produci.

¶ Aduocatus unius partis pōt cogi ad testifandū pro alia. glo. in. l. fi. ff. de testibus. de materia uide plene per Bar. in. l. deferre. §. idem decreuerunt. ff. de iure fisci.

¶ Procurator in causa quam tractat potest esse testis. glo. ff. de testi. l. fi. Cy. C. de testi. l. quoniā. uide Bar. in. l. i. ff. de diuer. & tempo. prescrip. & in preall. l. deferre.

¶ An si plures testes uiderunt adulteriū p unū foramen ꝓbent. Ia. bu. in. l. fi. ff. de testi. Cy. in. l. testium. C. de testi.

¶ Si testes dicāt unus de possessione unius anni | alter dicat de sequenti an ꝓbent continuationem possessiōis. glo. uidet nelle q sic. in. l. ob carmē. §. fi. ff. de testi. de quo dic ut plene p Bar. & Bal.

¶ Meretrix nō potest esse testis. ff. de ritu. nup. l. palam. §. non est.

¶ Si testis dicat talibus coadunatis talis dixit sic | non sequitur q illis audientibus. l. nemo. C. de sacrosanc. eccle.

¶ Dictum testis ante attestationem non probat idē si absente pte facta sit publicatio. C. de testi. l. solam. & qđ ibi nō. per Ia. bu.

¶ Seruus non potest testicari pro domino. nec econtra. C. de testi. l. seruos.

¶ Ceteris paribus plus credit testi uerisimiliora dicenti q̄ honestiori. C. de testi. l. iurisiurandi. fac. ff. de ꝓba. l. cum de etate.

¶ Donator pōt esse testis in cā donatarii sup re donata. Cy. in. l. omnibus. C. de testi.

¶ An habentes rationē cōmunē possint in questione super illa sibiinuicem testimoniū reddere. Ia. bu. in dicta. l. omnibus.

¶ Habētes cōsimilē casū in genere nō repellunt a testificādo. sentit glo. in. l. qm liberi. C. de testi.

¶ Monacus conuersus & canonicus regularis possunt testificari. C. de testi. aut. si dicat. uide in aut. de mona. §. cogitandū. in glo. in ꝟ. testamēto

¶ Quot testes exigantur ad ꝓbandam solutionem quando debitum est probatū per scripturā. uide in. l. testium. C. de testi.

¶ Quando de dicto suo testis nō potest reddere causam per sensum non artatur ad illā reddendā. ut si dicat q hodie est decia dies mensis si interroget quomodo scit sufficit dicere q scio. Ia. bu. in. l. testium. C. de testi.

¶ Publicatis attestationibus ante litē conte. ut quando fit publicatio nō inchoato illo iudicio illa publicatio non impedit productionē. C. de testi. aut. sed et si quis. in glo.

¶ An super eo qđ poterat cōprehendi sup pmo capitulo possint de nouo testes produci. uide qđ nō. Bar. in aut. at qui semel. C. de ꝓbat. docto. in clem. testibus. de testi.

¶ Ubi scriptura est de esse contractus pōt ꝓbari per testes. & q ꝓbetur amissio. & q de hoc sit facta scriptura ad solēnitatem. C. de testi. l. testiū. in fi. C. de fide instru. l. i.

¶ Ubi testes producti ab eadē parte cōtradicunt statur dignioribus. uide glo. in. l. scripture. C. de fide instrum.

¶ Episcopus nō cogitur testificari. neq; fm aliquos admittitur. C. de epi. & cleri. l. neq; honore. facit. c. fi. de iura. calū.

¶ Testes qui coguntur testificari coguntur ubi alias ueritas haberi non potest. ita dicit Guil. de suza. in. l. i. C. de preci. imp. offe.

¶ Nomina testium nō sunt notificanda parti ubi timet subornatio. uide Guil. in. l edita. C. de edē. qui allegat. l. i. §. diem. & §. fi. ff. de eden.

¶ Corrumpens testes ne testificent eoipso pdit causam. C. de postu. l. ꝓuidendū. & ibi Cy.

¶ Iudex non potest esse testis in causa in qua fuit iudex si est unus. secus si plures. glo. in. l. ne in arbitris. C. de arbi.

¶ Non repellitur testis qui primo dicit se scire postea dicit se credere. quia scire nō excludit per credere. Bar. in. l. ii. §. qđ obseruari. C. de iura. calū. & in. l. ii. §. idem labeo. ff. de aqua plu. ar.

¶ An iuramentū testis possit remitti. sunt opi. uide glo. in. l. ii. §. sed querit. C. de iura. calū. glo. & Cy. in. l. iurisiurandi. C. de testi. glo. & Bar. in. l. i. ff. de fer. Bar. in. l. si quis legatum. ff. de fal. in ꝟ. iuxta hoc queritur.

¶ Pro saluando teste qui dicit duo copulatiue requiri & nō requirunt ut incipiendo ab uno mō ab alio. uide. C. de inoffi. do. l. filiū.

¶ Uerbum testis saluatur per impropriam significationem. non ut ꝓbat sed ne incidat in falsum. Bar. in. l. i. C. de usufruc. et in. l. sz et si possessori. §. item si iurauero. ff. de iureiuran. Bar. in. l. labeo ff. de suppel. le. & l. inter stipulantē. §. i. ff. de uer. obli. & in. l. eos. ff. de fal. & in. l. ii. §. apostata. ff. si cer. peta.

¶ Si testis dicat q duo possiderunt hoc uerificat licet possiderint diuerso tempore. tex. & glo. in. l.

ex morte·ff·ad legem acquil·

¶ Si testis profert uerba que sonant ius in materiā ubi nō est possibile actum esse de iur̄ refertur ad factum·uide glo·in·l·si militem·C· de cōdi·ob causam·bene facit in simili glo·in·l·si·C·de cōdi·ex lege·in·℘·acceptum·

¶ Renuntiatio producendi testes nō p̄iudicat renuntianti·C·de testi·autē·at qui semel·in glo·

¶ Eoipso q̄ iudex lecto principio attestationuꝫ dixit habeantur pro publicatis nō possunt ꝑduci noui testes·doc·in dicta autē·at qui·

¶ Uir & uxor non possunt esse testes·C·de testi·l·etiam·glo·in·l·iii·§·l· uir·ff·ad sill·&·l·sed et si quis·§·preterea·ff·si quis cautio·&·l·qui iurisdictioni·ff·de iurisdic·om·iudi·glo·instit·de testa·§·in testibus·super ℘·in ea re·

¶ Mercennarius & famulus non pn̄t esse testes pro dn̄o·& quid si expellant de domo dn̄i an possint postea testificari·Cy·& Ia·bu·in·l·etiā·C·de testi·ubi est glo·q̄ domesticū aduersarii & aduocatum possum cogere ad testificandū pro me·

¶ Testis qui de comparatione litteraꝝ attestat̄ debet iurare & cām reddere attestationum·dicit Odof·C·de fi·instr·l·cōpationes·& ibi opti·tex·

¶ An scholaris pro scholari socio in domo possit testificari·Guil·de suza·de testi·l·si quis·alias in l·testium·e·ti·

¶ Licet uerba notarii intelligantur in solēniori significato non sic uerba testis que intelligunt̄ in rudiori·tex·& glo·in·l·i·C·de testi·

¶ Quid si testis dicit q̄ titius possedit p tempus in tempora·uide glo·C·de usur·l·usure·

¶ An testi credat̄ de his que pendent ab animo & conscientia sua·Bal·plene allegat pro & cōtra·in rubrica·C·si quis alī·tes·pro·in prin·v·car·

¶ Si testis dicit possedit·x·annis & paꝝ plus refertur ad duos meses·tex·est in·l·ii·C·de ri·nup·uide Bar·in·l·cū filius·§·pater·ff·de le·ii·

¶ Qualiter saluetur testis qui in primo articulo dixit in palatio ep̄i|postea existens in palatio potestatis dixit in hoc palatio·uide Bartho·in·l·i·in prin·ff·de no·op·nū·

¶ Si testis dicit om̄es hoc dicūt|uel tota uicinia de hoc loquit̄ restringit̄ ad om̄s de hoc loquētes·Bar·in·l·i·§·nuntiatio·ff·de no·op·nū·

¶ Si testis in uno articulo dicit q̄ possedit duobus annis|in alio dixit q̄ possedit tribus | postea interrogatus quot sunt anni quibus possedit dicat tres saluatur q̄ eius dictū refertur ad ꝓximū ut·l·iii·§·duas·ff·de dam·infec·& ibi Bar·

¶ An mulier uel rusticus publicatis attestationibus possint ꝓducere testes·Bar·tenet q̄ non in l·i·§·nuntiatio·ff·de no·op·nū·

¶ Si unus testis dicit dictum alter causam dicti possunt dici concordes·ff·de dam·infec·l·si finita·§·hec stipulatio·& ibi nō·

¶ Si testis dicat aliquid esse qd̄ nō est in existentia sed tantuꝫ in apparentia excusatur·ff·de aqua plu·ar·l·apud trebatium·

¶ Licet testis facit aliquā interpretationē impertinentem ad testimoniū non uiciat̄·tex·in·l·iusta causa·&·l·si collactaneus·ff·de ma·uin·glo·in·l·iam dubitari·ff·de here·insti·

¶ Pro cōcordia testiū potest una dictio diuersimode exponi·& unum suppositū diuersis uerbis dari·ff·de manu·testa·l·q duos·§·fi·in tex·& gl·

¶ Testis testificādo debet loqui uulgaribus uerbis· quia illa est clara locutio·ff·de fideicō·liber·l·libertas·facit qd̄ dixi supra·

¶ Si testis approbat rem sub qualitate que non erat tempore testimonii saluatur eius dictū subintelligēdo olim·tex·de acq·re·do·l·insulaꝫ·in fi·

¶ Si testis dicat talis semper possedit nō reddit̄ falsus licet aliquo momento non possederit·ff·de flumi·l·i·§·i·facit·l·i·§·i·ff·de aq̄ quoti·et esti·

¶ Ex duobus testib⁹ unus deponit de·v·alius de x·an sit ꝓbatum debitum·xv· uidetur q̄ sic p·l·diem·§·si plures·ff·de arbi· et de uer·signi·nihil·uide Spe·ti·de teste·§·antepe·circa prin·facit qd̄ nō·Bar·in·l·triticum·ff·de uer·obli· uide do·Pe·de anco·in·c·i·de arbi·li·vi·et adde qd̄ nō·Cy·in l·in bonefidei·in fi·C·de iureiuran·

¶ Uni testi assumpto de uoluntate partiū ut referat creditur·quia non est ꝓprie testis sed arbiter·fm Bar·in·l·i·§·fi·ff·de uer·obli·

¶ Si testis deponit in plurali postea exēplificat in singulari facit fidem·quia dictū in plurali uerificatur in singulari ·glo·ff·de uer·obli·l·hmōi·

¶ Diuersitas circūlocutionū dūmodo testes ideꝫ dicant in substantia non uiciat dictum eoꝝ·ff·de uer·obli·l·que extrinsecus·in fi·

¶ An testis qui semel dictū suū declarauit possit declarationem uariare·uide Bar·ff·de uer·obli·l·quicquid astringende·

¶ Diuersitas uerboꝝ testiū si in mente cōcordāt non uiciat·puta si unus dicit de tribus solid·alius de·xxxvi·denariis·uide·ff·de uer·obli·l·si una·

¶ Si testis proferat qualitatem que pōt intelligi actiue·unde si dicit q̄ titius uiolēter cognouerit seyam nō probat q̄ titius uiolentauerit·fm Bar·in·l·ii·ff·de duo·reis·

¶ Qualiter deponat testis uolēs ꝓbare interesse singulare·Bar·in·l·nemo·ff de duo·reis·

¶ An doctor possit cogi ad testificandū·uide·C·de ꝓfesso·et medi·l·fi·li·x·

¶ An si repetitur testis ut declaret dictum suum exigatur nouum iuramentum·Bar·q̄ sic in·l·heredes palam·§·i·ff·de testa·

¶ Si ante aperturam testlū testis inabilitat̄ non uiciatur eius dictum·nō·in·l·ad testiūꝫ·§·i·ff·de testa·ubi glo·et Bar·

¶ Non sufficit opponere cōtra testē q̄ esset inabilis ubi etiaꝫ opponitur q̄ pro inabili habebatur et putabatur·Bar·in dicta·l·ad testium·§·i·

¶ Si duo testes deponunt q̄ tales simul fecerunt insultum·aliī dicūt q̄ unus post aliū saluantur ut intelligantur simul non in actu sed in tempore in continenti· glo·in·l·querebatur·ff·de testa·mili·in·℘·simul·

¶ Si unus testis dicit per rimulam primo postea alius probant·quia dicuntur simul uidisse· glo· et Bar·in·l·cum querebatur·ff·de testa·mili·

¶ Non creditur dicto morientis de morte quaꝫ dicit sibi ab alio illatam·ff·ad sill·l·si quis in grauī·in principio·

¶ Que sit paupertas que repellat a testimonio glo·in·℘·facultates·in·§·si uero absant·in autē·de heredi·et fal·

¶ Testis probat negatiuā quando ita se coartat q̄ non posset esse quin iudicet· glo·in dicto·§·si

nero absunt·dixi aliquid supra·

¶Si testis dicit titius saltabat uel fere currebat quid hoc importet·uide·ff·de legi·l·i·& ·l·nam ut ait pedius·

¶Si testis non reddit rationem sed pro ratione repetit dictum non probat·Bal·in·l·nō omniū·ff· de legi·glo·in·l·i·ff·de excep·

¶Si testis dicat scio quia sum uicinus satis reddit causam sufficientem·l·panthonius·§·rei·& quod ibi nō·ff·de acqr·heredi·&·l·si uicinus·C·de nup· Bal·in dicta·l·non omnium·

¶Si testis dicat scio quia tetigi cum manibus satis ꝓbat·Bar·in·l·fi·C·de pi·nomi·li·xi·Bal·in pals·l·non omnium·

¶Illud quod dependet a conscientia alterius nō est probabile per testes·l·i·ff·de acquir·here·C· de accusa·l·quoniam·

¶Licet testes non concordent in causa dicti si tamen concordant in dicto probant·puta q unus dicit titium possidere quia uidit de mense februarii·alter quia uidit de mense martii·tex·cum glo· in·c·cū causam·de testi·pe·l·de quibus·in repeti· ff·de legibus·

¶Singularitas testium attenditur penes effectū rei· & ideo si·vii·testes testificantur & quilibet dicit se fuisse presentem & rogatū ubi talis fecit testamentum·tali modo non dicuntur seculares· Bal·in·l·ii·C·de bo·pos·sm tabu·

¶Si testis in eo q percipitur auditu dicat scio quia dicitur ab omnibus nō ꝓbat·Bar·in·l·i·ff·si cer·peta·Bal·in·l·de quibus·ff·de legi·

¶Si in dicto testis includitur tempus in ratiōe assignatur causa que pōt concludere & nō cōcludere in dubio tempus intelligitur cōclusum in ratione ut testis presumatur sibi cōsonans & uerus Bar·in·l·labeo·ff·de suppel·le·Bal·in·l·de quibus ff·de legi·in ulti·col·

¶Quilibet testis in ratione imediata dicti sui est singularis·nam ideo reddit a quolibet p ꝓpriū sensum·l·qui testamento·in fi·ff·de testa·&·l·testiū·C·de testi·Bar·in·l·i·ff·quēad testa·ap·Bal· contra·io dicta·l·de quibus·in ulti·col·

¶Si duo testes deponant titium esse periurum &·xx·deponant eum esse bonum uirum preualet dictum duoꝝ·quia preualet ꝓbatio speciei·facit l·heredes palam·in prin·ff·de testa·& est dictum Inno·in·c·auditis·de prescrip·

¶Statur dicto alicuius de facto ꝓprio non solū qn̄ queritur de conscientia sed etiā qn̄ querit de qualitate que sibi soli nota est·ut si dubitetur an sit masculus uel femina in quo plus calescat creditur dicto suo·Guil·de cu·in·l·querit·ff·de sta·ho·ubi Bal·

¶Pregnans ꝓpinqua patrui nō cogitur testificari·ff·de sta·bo·l·imꝑator·ubi Bal·qui allegat·l·ii·§·sed et si·ff·de sta·bo·

¶Testis non sufficienter reddit cām si dicat se habere cognitionē alicuius p cognitionē oppositi· q illa est cognitio tm̄ intellectualis non sensualis uel realis·tex·de his qui sunt sui uel alie·iur·l·i·

¶Si testis dicat ꝓcerto q ille est filius talis an ꝓbet·uide Bal·in·l·filiū·ff de his q sūt sui ul' ali·iur·

¶Testis super iure incorporali imediate deponere nō potest·quia tales res nō subiciunt sensui corporeo·tex·in·l·i·§·quedam·ff·de re·diui·

¶Testis de fumo aere & anhelitu potest testificari·quia sunt corporea·glo·in·l·i·ff·de re·diui· & idem dicas de uento eadem ratione·

¶An quis possit compelli testificari contra ciuitatem·uide·ff·de iusti·& iure·l·ueluti·ff·de cap· & postli·l·postliminii·

¶Si testis dicat nemo ambigit quid importent illa uerba·& an ꝓbent·uide·ff·de sena·l·i·

¶Si testis dicit sunt decem anni ut opinor non recte deponit de certa scientia·tex·ff·de senato· l·emancipatum·

¶Testis contra quem dependet iudiciū de falso non testificatur·l·iii·§·lege iulia·ff·de testi·Bar· in·l·barbarius·ff·de offi·preto·Guil·in·l·furti·§· fi·ff·de his qui no·infa·

¶Si aliqui testes deponāt q·vi·aliqui q nō·vi· que preualeant·Inno·de renū·super hoc·quē allegat Bal·in·l·obseruare·§·i·ff·de offi·ꝓcon·in pn· v·col·uide Bartho·ff·de no·op·nun·l·de pupillo· §·si quis·

¶An familia potestatis possit pro potestate testificari in sindicatu·uide Bal·in dicta·l·obseruare· §·i·in·v·col·ꝑ·xvii·

¶Si examinator testiū remittat eoꝝ depositiones non clausas nō per hoc uicianf·Guil·in·l·i·ff· de offi·asses·allegat·l·i·in fi·ff·de remis·ff·de uē· inspi·l·i·§·fi·

¶Si testis dicit q titius ꝓmisit dare per stipulationē|quia interrogatus primo postea respōdit se uelle dare nō ꝓbat·ff·de pac·l·si unus·§·pact°· in glo·in·ꝑ·factum·

¶Repellitur a testificando opponens se magno periculo ꝓpter pecuniam·ff·de postulā·l·i·§·bestias·ff·de testi·l·iii·§·i·

¶An testis dicens scio talem mortuū quia uidi filios portare uestes lugubres·uide in·l·genero· ff·de his qui no·infa·Adde qd̄ diximus·s·sub dictione mors·Item si dicat scio q est mortuus q nō est repertus·ff·de his qui no·infa·l·fi·

¶In causa debitoris creditor non pōt esse testis· ff·de ꝓcura·l·nō solū·§·queritur·

¶Si testis dicat se tm̄ scire quia audiuit partes confitentes de uenditione & precio non ꝓbat·de suc·ab intesta·c·fi·ff·de le·iii·l·lutius·§·fi·facit·l· publia·§·fi·ff·deposi·Bal·in·l·acquilia·§·liberos· ff·de neg·gest·

¶Ad defensionē etiā post publicationē pn̄t accipi testes·l·sed si unius·§·fi·ff·de testi·& ibi Bar·

¶Si testis nō fuit ab aliquo interrogatus & dictum eius est obscuꝝ potest de nouo interrogari etiam post publicationem·glo·in clem·fi·de testi· & est expressum·e·ti·per tuas·Bar·in aut·at qui semel·ad fi·C·de ꝓba·

¶Licet examinatio testium sit actus iudiciarius & sic uideatur prima facie q notarius actoꝝ debeat scribere diem & locū examinationis testiū per·c·qm̄ contra·de ꝓba·l·optimā·C·de cōtrahē· & cōmit·stipu·hoc tn̄ nō est necessarium·sufficit etiā q notarius simpliciter scribat dictū testis·& sufficit scriptū esse de die & loco iuramti testiū· quia dictū testis refert ad diē & locū iuramti·ita dicit Bar·esse practicandū·in·l·si qn̄·C·de testi·

¶Si unus testis ꝓbat de uera numeratiōe alter de confessione nō sunt contestes·casus est in·c·fi· de succes·ab intesta·quia non deponunt de eodē

sed de diuerso nō tamen nego quin fac āt maiorē fidem q̄ unus solus. quia confessio est munita ex coniecturis ueritatis. & hoc est quod dicit tex. in dicto. c. fi. ubi uehemēter amminiculantes zc. fm Bal. in aut. rogati. C. de testi.

¶ Habens producere testes domesticos debet se informare cum eis qd sint dicturi ne cōtra se deponant. nec est subornatio. q̄ interdum licz parti informare testē reducendo illi ad memoriaz. ar. l. sciendū. ff. de usut. Bal. in. l. cuz uir. C. de fideius.

¶ In publicatione testiū requirit presentia. alias nō ualet quo ad effectū pbationis. glo. nōbilis in l. solam. C. de testi. Bal. in. l. iurisiurandi. e. ti.

¶ Examinatio testium in criminali cā nō potest demādari. in aut. apud eloquentissimū. C. de pba. de quo dic ut ibi per Bar. & Bal.

¶ Quando in causa principali uel appellationis producitur de nouo aliqd instrumentu uel producuntur attestationes quibus uisis apparet te debere uł succumbere in causa debes statim renūtiare liti & cause & euitabis condemnationē expensaz. Bar. in. l. si quis inficiatus. ff. deposi. & in. l. ꝓperandum. §. sin autem. C. de iudi.

¶ Testi creditur nō testimoniis. ff. de testi. l. iii. §. idem diuus.

¶ Quod dicitur testes debere audire relicta indisposita in testamento nuncupatiuo uez est implicite licz nō intelligatur explicite. fm Bal. in. l. si ita scripsero. ff. de condi. & demon.

¶ Judex qui non interrogauit testes de cā tenet parti ad interesse in foro penitētiali nō ciuili. Ioan. in addi. Spe. ti. de teste. §. i. ꝟ. quid si causam.

¶ Potest quis in loco ubi patitur aliquem casuz facere examinari testes de casu | & ille attestationes facient postea fidem coram iudice cōpetenti. nec in tali examinatione citabitur pars que forte est multum de longinquo. qđ facit pro mercatoribus qui quotidie recipiūt pecūias ad ptē lucri & damni | & postea ad sui defensionē uolūt allegare casum eius contingentē in partibus remotis principaliter derobationis | incendii | naufragii | & similium. quia facient causam examinari. & deponentes portant secū cū reuertunt. ita dicit Bar. in. l. ii. C. de naufra. li. xi. uide qđ idem dicit in. l. scire §. sufficit. ff. de excu. tuto.

¶ Licet testis in mortis articulo dicat se alias falsum testimoniū dixisse non creditur sibi. de testi. sicut. nō. Bar. in. l. tabelliōe. & l. si librarius. ff. de re. iur. uide Bal. in. l. generaliter. C. de nō nu. pe. adde qđ idē nō. x. col. de pa. cōstan. in. vi. car.

¶ Quidam sunt testes quos examinare nō est in arbitrio iudicis & isti pbant. iudex arbitret eos examinandos nisi in tempore depositionis reprobentur. in aut. si dicatur. C. de testi. & qđ ibi nō. facit qđ nō. in. c. mediatores. in glo. ordinaria. de testibus. li. vi.

¶ Ualet dictum testis dicentis iste est ille qui fecit fieri tale quid | interrogatus est in cā scientie dixit quia alias eum uidi & inspexi faciem eius. uel si facies sit mutata uel alterata puta propter uulnera et cicatrices sufficit q̄ deponat de aliis signis corporeis. ar. l. subsignata. C. de fabricen. li. x. & ibi per Bar.

¶ Si testis dicat se recordari de quodā antiquissimo facto eo q̄ ita reperit in suo memoriali qđ tunc scripsit. sicut faciunt ꝓsenete. talis redditio cause est bona. quia per scripturam perpetuat memoratio maxime eius qui interfuit facto. ut. l. iubemus. C. de testa. ubi sic dicit Bal. uide eundē in aut. si iudex. C. de iudi. Inno. in. c. qualiter & qñ. de accusa. in glo. magis.

¶ Licet quis consentiat publicationi testiū nihil tamen operatur quo ad testimonii ualiditatem si non fuerunt rite recepti. nō. Inno. de testi. significauit. & c. cum causaz. que sequitur Bal. in aut. si quis in aliquo. C. de testi.

¶ An compater possit testificare pro compatre. uide Spe. ti. de rela. §. qualiter. ꝟ. qd de patre spirituali. ff. de in ius uo. l. generaliter. Specu. ti. de appell. §. nunc dicamus. ꝟ. circa hoc.

¶ Ad reprobandū testem nō datur trina dilatio sine magna cause cognitione. & nunq̄ pueniri pōt ad quartam dilationem. fm Inno. in. c. licet dilectus. de testi. & ibi nō. in glo. i.

¶ Ubi locus & tempus nō sunt de substantia ibi testes nō dicuntur singulares ꝓpter uarietatē loci et temporis. in. c. tua. de accusa.

¶ Non ad multitudinē sed ad sincerā fidē testiū respicere oportet. x. q. iiii. placuit. i.

¶ Si pars petit nō publicari testes quousq̄ possint haberi testes qui de cā instructi sunt. et tales sunt infirmitate uel senio grauati. si hoc non obstante iudex publicauit subuenitur parti bñficio restitutionis. ut enim publicato ꝓcessu possit eos inducere. fm Innoc. in. c. ultra tertiam. de testib⁹. in glo. nō qui.

¶ Licet pars quesiuerit a testibus quid dixerint nō tñ impedit alios ꝓducere. Item si attestatiōes legit nō tñ plene percunctatus est. fm Inno. in. d. c. ultra tertiam. de testi. in glo. subtraxit.

¶ Judex potest ex officio testes repetere si uult ut melius instruatur. sic intelligitur. l. repeti. ff. đ questio. Innoc. de accusa. cum dilectus. in glo. in acquisitiōe. in fi. Bar in questione per eum disputata que incipit iudex maleficioz.

¶ Ille cui cōmissa est testium receptio nō cōmittit eam alteri sed pōt cōmittere alteri simplicem scripturam dictoz testium quos ipse examinauit fm Innoc. in. c. cum bertoldus. de re iudi. in glo. ostendat. ꝟ. uel dicant. Adde q̄ de consensu ptiū potest alteri cōmittere. fm Innoc. in. c. cum cām. de testi. in glo. presumitur.

¶ Si iudex non uidit attestationes meas ex hoc solo possum petere sententiā reuocari. Inno. in. d. c. cū bertoldus. Idem in. c. tua. de ui. et ho. cle.

¶ Qui ꝓmouet inquisitionē pōt in ea testificari dūmodo nō sit inquisitionis minister. Inno. in. c. licet heli. de simo. in glo. contra ipsum.

¶ Judex testem ut falsum ex̄ ordinem punire nō potest durante questione principali. sed ea sopita potest ꝓcedere ordinarie. C. đ testi. l. nulliū. Innoc. in. c. falsidicus. de fal.

¶ Quando statutum uel lex simpliciter loquit de testib⁹ idoneis dz intelligi de idoneis oīb⁹ modis nō de idoneis fm quid. C. de murile. l. si quis. li. xi. xxiii. di. tales. l. di. ex penitentibus. de ꝓben. cum teneamur. et e. ti. is cui. li. vi. Bar. in repe. l. admonedi. ff. de iureiuran. et. l. i. §. idē cornelius. et. l. maritus. ff. de questio. et ille testis dicit oīni exceptione maior cuius dictum repelli nō potest

aliqua exceptione·ut dixit notabiliter glo·in·c·fi· de consangui·& affi·sup·℘·omi exceptione·adde omnino quod dixi supra de hoc·

¶ Ubi est penuria testium ratiõe loci & temporis ꝓbationes artantur & possunt induci minus legitimi testes·& etiã illi qui aliter de iuř cõmũi repelleñtur·xii·q·ii·manifeste·ii·q·iiii·cum pastoris·Spe·ti·de inquisi·§·i·℘·nũqd eos·C·de repu·l·ex consensu·facit de presump·in litteris·

¶ Qualiter & quõ testes habeant deponere per sensum corporis & ꝙ qnqȝ sunt tales sensus·& ꝙ aliquando unus accipitur pro alio·& de multis si milibꝰ uide pulchre Bal·in ꝑrica·C·si ex fal·instru·

¶ Dicto testis deponẽtis pro illo qui ꝓtestatus fuit contra eius personã nõ credit̃ si aduersarius uult ꝓtestationẽ ratam habere·secus si nolit·imo uelit uti dicto eius·quia tunc contra seipm dictũ tenetur recipere·Inno·de testi·presentium·

¶ Si unus testis dicit in domo alius iuxta domũ reducunt̃ ad concordiã·& sumit̃ pro iuxta domũ cã euitande ꝯrietatis· Bar·in·l·si statua·ff·de iniuri·idem in·l·labeo·ff·de suppel·lega·

¶ In causa criminali iudex nõ põt ex officio ꝓducere testes·quia in illa nõ põt de facto supplere nõ·de iureiuran·ad nostram·per Inno·In criminali uero si est ꝓcessus inquisitionis põt ex mero officio etiam post publicationem ꝓcessus·de testi·cũ clamor· Archi·iii·q·iii·placuit·ubi omnino uideas si est ꝓcessus accusatoris nõ põt post aperturam· an uero est·q·disputata per Barth· que incipit iudex maleficioꝝ·ubi tenet ꝙ possit·per nõ·in·l·iii·§·si tibi·ff·de condi·ob tur·cau·tex·in auth·de tabel·§·i·cuȝ glo·sua· uide Bal·in auth·sed iudex·C· de epi·& cle· adde glo·in·l·post legatuȝ·ff·de his quibus ut indig·

¶ Facta domestica possunt ꝓbari per testes domesticos·dixi aliquid·s̃· Adde qđ nõ·Bal·in·l·fi·§·licentia·C·de iure deli·

¶ In transcendentibus naturã nõ credit̃ testi nisi reddat rationem·de testi·uenerabili·

¶ Si testis dicit aliquid fecisse ad suã defensionẽ probat licet nõ interrogetur de causa·quia se defendere est quedam necessitas quã potuit uidere testis per coartionẽ loci et temporis & per imminens periculuȝ· unde istud nõ est meꝝ iudiciũ intellectus· quia uisus est cã ꝓxima & immediata huius iudicii·quare dicto eius statur·ita cõsuluit Bar·in consilio suo qđ incipit quidã massioderus· facit quod idem nõ·in consilio suo·lxvi·quod incipit in questione·

¶ Si iudex habet arbitriũ de iure & de facto nõ potest credere testi reddenti malum rationeȝ uel nullam·quia uir bonus esse debet licet cũ arbitrio & non ut homo temerarius nõ fundans se ex ratione·uide qđ nõ·Barth·in·l·filius·ff·de dona·& Bal·in·l·etiam·C·de testi·

¶ Si semel testis dixit testimonium falsum liceȝ nõ fuerit de falso condemnatus nõ ualet testimonium qđ postea dicit·quia periurus·tex·de testi·testimoniuȝ·nõ·in·l·luitus·ff·de his qui nõ·infa· Bal·in·l·si uteris·C·de fide instru·

¶ Familiares quibus hodie utimur possunt testificari pro dño si sunt honeste persone·uide Inno·de testi·fraternitatis·

¶ Ualet dictum testis si premittit sensum corporeum·licet postea subdat·℘·dicit̃·ar·l·quid tñ·§·si arbiter·ff·de arbi·& ibi Bar·

¶ Si unus testis dicit de ꝑsentia alterius & ille alius negat se fuisse presentẽ uident̃ isti testes cõtrarii·quia qđ unus asserat alter negat· In cõtra·allegat Bar·in·l·i·ff·de auc·tuto·uide glo·& Bal·in·l·testium·C·de testi·

¶ Licet examinatio testium spectet ad iudicem spectat tñ etiam ad sollicitudinem partis·& ideo nõ dicitur stare per iudicem nisi pars tempore iuramenti protestetur iudici ꝙ examinet· ſm Bar·in·l·damni·§·sabini·ff·de dam·infect· allegat·l·i·C·de suscep·& archa·&·l·placuit·de col·fun·pri·

¶ Testis qui non uidit eum de quo deponit sed recognouit ad uocem in contractibus & delictis facit indicium·sed in testamẽtis nihil ꝓbat· Bal·in l·si nõ speciali·C·de testa·Bar·in·l·i·§·idẽ labeo·ff·de aqua plu·ar·

¶ Similitudo cãe repellit testes·de testi·ꝑ tuas·

¶ In solutione debiti uel confessione soluti debẽt testes esse rogati· nec sufficit ꝙ casu fortuito ibi uenerint·iii·q·ix·§·de his·

¶ Si agitur nomine abbatis pro ecclesia abbas nõ tenet̃ testificari· secus si agit̃ nomine ecclesie nõ abbatis· Innoc·in·c·qm̃ aliqua·de testi·in glo·fi· Bar·in·l·qui testamento·ff·de testa·

¶ Si intentionem tuam nõ poteras aduersuȝ me probare nisi per pe·& io· & cum uelles a me petere ego ut afferrẽ tibi potestatẽ ꝓbãdi accusaui illos testes de graui crimine certe si apparet de malitia·ut ꝙ lite cõtra me mota uel ordinata accusationem institui·tunc illi testes sunt recipiẽdi ne mea calũnia mihi peosit· si uero nõ constet de malicia tunc illi testes de iuř sunt repellendi donec iudicetur super crimie·Io·an·in·c·fi·de testi·doc·in·l·i·§·cũm quis·ff·de questio·

¶ Crimen nõ specificatũ in opponendo aduersus testem non põt specificari in probando·simile de elec·ut circa·li·vi·Bal·in auth·si dicat̃·C·de testi·ubi plene per eum·

¶ Maior difficultas que sit in materia testiũ est concludere per rationem·Et est regula ꝙ ubi testis in dicto minus ꝓbat & in ratione ꝓbat efficacius semper attenditur ratio·nam in teste ratio est que dat esse rei·i·testimonio·ut nõ·C·đ testi·l·solam· Bal·in·l·conuenticulã·C·de epi·& cleri·ubi multa dicit circa hanc rationem testis·

¶ Qualiter testes ꝓbent ualorem rei· glo·Bar·& Bal·in·l·ii·C·de rescin·uen·

¶ Licet testis dicat falsum et hoc liqueat iudici tamen nõ potest ipm condemnare sine citatione·ar·ff·de re mili·l·iii·§·si ad diem· qđ est ueꝝ pte absente· sed si pars est presens non est necessaria citatio· facit·l·nullum·C·de testi· et qđ nõ·ff·de his qui no·infa·l·ictus fustium· Bal·in·l·ꝑsbiteri·C·de epi·et cleri·

¶ Testis qui deponit falsum in criminali punit̃ pena talionis·nõ·ii·q·iii·c·i·in glo·or· et est glo·in·l·i·§·i·ff·ad legem cor·de sic· et ibi dicit Bar· ꝙ eadẽ pena punit̃ compellens testem ad dicendũ falsum· Bal·in dicta·l·presbiteri·

¶ Si testis confitetur se homicidam non põt iudex ex hac confessione eum punire· quia non est facta in iudicio·et nõ agebatur de hoc·glo·est·iii·q·vi·hoc idem·secus si confitet̃ se falsum dixisse·

quia hoc crimē incidit cause ꝓncipali. ut in dicta .l. nullum. C. de testi. & in dicta .l. presbiteri.

¶ Si inter aliquos est aliqđ factum iuratū in cōsilio nō potest probari. quia ꝓbare uolens aut est falsus quia mentitur. aut periurus quia reuelat. & ideo sibi non creditur. ſm Io. an. in. c. litteras. de presump. Bal. in dicta .l. nullum. que nō. quia quotidiana.

¶ An ille qui patitur testem cōtra produci nihil excipiendo uel ꝓtestando uideaƭ consentire. Cy. in aut. si dicatur. C. de testi. Bal. e. ti. .l. si qs testibus. Cauti aduocati semper ꝓtestantur saluas eis fore exceptiones contra personas & dicta.

¶ Si data mihi dilatione ad ꝓbanduꝫ feci testes citari & pignorari qui nihilominus nō uenerunt. & lapsa est dilatio si peto aliam iudex debꝫ mihi dare terminum pro illis testibus quos feci pignorari. Ia. bu. in .l. admonendi. ff. de iureiuran. & ibi Bartho. in fine.

¶ An adherens cause repellaƭ a testimonio. uide do. Anto. de testi. insup. Ro. conclusione sua. ccclxxiii. tenet ꝙ sic ꝓpter affectionē cause. & quia adherendo fecit se partem. iiii. q. iii. nullus. in fi. de testi. licet.

¶ Post dicicita testificata potest ꝓbari cōtrarium per facti euidentiā. uerbi gratia testes dixerunt quēdā gladio interfectū reus dicit ꝙ morte naturali mortuus est & facit exhiberi corpus medicis in quo nullū apparet uulnus. Spe. ti. de ꝓba. §. uidendum. ꝟ. hoc quoꝗ. Bal. in .l. si quis testibus. ad fi. C. de testi.

¶ Partes possunt consentire ꝙ dicta testiū receptorum inter alios ualeant. sicut si recepti fuissent inter eos. Inno. in. c. ueniens. de testi. in glo. recipiendam.

¶ Non ex hoc solo ꝙ probatur testis corruptus probatur falsitas. sed debet ea informare probari Inno. in. c. causam. ii. in glo. post sn̄iam. de ꝓba.

¶ Non debet fieri examinatio testis super positione que non releuat ponentē. uel illi nō ꝓdest. Innoc. de re iudi. cum bertoldus. in glo. morandi. ꝟ. item predicta.

¶ Si iudex ꝓnuntiat nō publicatis attestationibus delinquit ualet sententia nisi ꝑ appellationem rescindatur. Inno. de re iudi. cum. I. &. A. in glo. publicatis.

¶ Judex potest facere scribi in actis ꝙ testes uacillabāt. ut quia uidebat eos dubitare uł sermonē retinere uel suadere. uel cum tremore loqui. et de his statur dicto iudicis. ſm Inno. in. c. qm̄ contra falsam. de ꝓba. in glo. instrumentum.

¶ Si testis iurauit una die et deposuit alia pretendi debꝫ edi dies depositionis. quia est de actis uide Bal. in .l. ii. C. qn̄ li. ꝑn. da. dixi aliquid supra

¶ Si testis dicat scio talem dominum non ꝓbat dominium licet non interrogetur ultra. quia hoc casu absꝗ interrogatione debet adire causam sui dicti. licet alias nō. Inno. in. c. cū causam. de testi. in glo. de causis.

¶ Si testis deponit titium nō possidere uel solū possidere est suspectus. quia asserit meram negatiuam. sed si dixerit titium possidere omnem iurisdictionem talis castri nō est suspectus. et licet tūc aliquis ꝓbet iurisdictionē se in castro habere nō ꝓpterea sunt testes ꝯrii. Inno. de ꝓba. licꝫ cām in glo. aliquid dicere. ꝟ. sed sicut testes.

¶ Si testis iurat dicere ueritatem super articulis et deponit extra articulum non ualet. sed si iurauit super tota causa tunc ualet si dictum suum faciat ad causam. Inno. in. c. per tuas. de testi. sic limito glo. in .l. si duo patroni. ff. de iureiuran. et .l. momentanee. C. qui legi. ꝑso.

¶ An ꝓducens testes teneatur edere parti noīa testiū. uide Guil. ff. de arbi. .l. nō ex omnibus.

¶ An tertius comparens pro suo interesse possit publicatis attestationibus testes producere. uide glo. ff. de euic. .l. si rem. §. i. Spe. ti. de teste. §. satis utilis. ꝟ. quid si a sententia. glo. in clem. constitutionem. de elec.

¶ Receptio testium inter alios licet non faciat plenaꝫ fidē facit tm̄ talē qualē presumptionē. uide glo. et Bar. in .l. si quis libertatem. ff. de petu. heř. ubi Bar. dicit ꝙ facit semiplenam.

¶ Si testis primo dicat se dubitare postea rn̄deat certitudinaliter per hoc nō est uarius. uide. ff. ad legem acquił. .l. sed et si quicūꝗ. §. si. in glo. in ꝟ. dubitat. dixi aliquid supra.

¶ Si quis interficiat testem meum possum agere contra eum ad interesse. quia perdo causaꝫ. ar. ff. ad legem arquił. .l. inde. §. sed et si seruus.

¶ Non est tutum examinare testes cum interrogatoriis. quia per hoc testis instruitur. dictuꝫ est Ia. bu. in .l. ubicunꝗ. ff. de interro. actio.

¶ Licet testis loquatur taxatiue per hoc non excludit simile a iure parificatum. ff. si mes. fal. modixe. .l. i. §. i.

¶ Si testis dicit aliqua ꝓambula ad declarationē eoꝝ que dicturus est non dicitur deponere extra articulum. Bar. in .l. i. ff. si cer. peta.

¶ Homo tenetur testificari. s. Tho. secūda scđe. q. lxx. sed non falsum. imo est peccatum mortale. ea. q. arti. iiii.

¶ Quis debeat esse testis in correctiōe fraterna habetur per eundē secunda secunde. q. xxxiii. ar. vi. et. viii. et in quarto. di. xix. ar. vi. et. viii.

¶ Ferens testimonium ex ignorantia peccat. Idē secunda secunde. q. lxx. ar. iiii.

¶ Quando testimonium duorum uel trium sufficiat uel non. et que discordia testiuꝫ afferat inefficaciam testimonii. Ideꝫ scđa scđe. q. lxx. ar. ii.

¶ Si testis interrogatus quō scit tale esse ciuitē respondeat quia uidi nō ꝓbat. quia hoc uideri nō potest. Bar. ff. si cer. pe. .l. i.

¶ Ut dictū testis concludat sufficit ꝙ ex uerbis in facto positis uere uel presumptiue sequeƭ conclusio ita ꝙ surgat ex uerbis facti & ex facto. Bar. in dicta .l. i.

¶ Si testis reddat rationē dicti sui per locuꝫ ab auctoritate an probet. puta scio ꝙ xp̄us est mortuus. quia hoc dicit euangelium. Bar. in dicta .l. i.

¶ Si testis dicit scio quia talis est debitor. quia uidi instrumentū non probat. quia testis non pōt probare de tenore instrumēti nisi quando instrumentum est perditum. Bar. in dicta .l. i. qui sic intelligit. c. cū olim. de priuił. & in .l. in lege acquilia si deletum. ff. ad legem acquił.

¶ Si testis dicat scio quia uidi in scriptura mea quam feci tali anno probat. ſm Bar. in dicta .l. i. facit qđ dixi supra.

¶ In dubio adhibeƭ maior fides testib᷒ antiquis

q̃ nouis. ff. si cer. pe. l. cum quid. & ibi nō.
¶ Licet statuto nō possit ꝓbari debitū ꝑ testes pōt tñ declarari ꝙ debitū ꝓbat̃ ex instrumento. dicit Bar. in. l. certi cōditio. §. qm̄. ff. si cer. pe.
¶ Pars semper debet esse presens qñ testis iurat nisi forme cā allegetur. ut ꝙ mulier est ualde pulchra Guil. in. l. ad egregias. ff. de iureiuran.
¶ Non ualet testimonium testis iurantis iudice nō deferente. uide in. l. uideamus. §. deferre. ff. de in litē iurā. ubi uide Bar. qui uidet̃ uelle sufficere ꝙ notarius deferat. sed iudice presente.
¶ An testis dicens possedit. x. annis & plus probet prescriptionem decem annoꝝ. uide Bar. in. l. cum furti. ff. de in litem iuran.
¶ Si testis dicit duo incompatibilia iuuatur diuisione ut intelligatur unuꝫ quo ad ueritatē aliud quo ad opinionem. glo. in dicto. c. super litteris. de rescrip. & dicta. l. eleganter. §. si quid post. ff. de condi. indebi.
¶ Si testis dicit ita mihi uidetur. hec uerba pos sunt notare ueritatem. ff. pro socio. l. uerum.
¶ Si testis dicat tali tempore sic factum est non exigitur ꝙ in momento factum sit. sed sufficit ꝙ ante uel post per modicum tempus. tex. est nō. in l. ediles. ii. §. uendendi aūt. ff. de edil. edic.
¶ Si testes partiuꝫ contrariant̃ statur uerisimiliora dicentibus. ff. de ꝓba. l. cum de etate.
¶ Ubi ꝓbatur memoriā extare ualet testimoniū de auditu. ff. de aqua plu. ar. l. in summa. §. ide labeo. & ibi Ia. de are. & Bar.
¶ Si testis de eo qđ presumit uel uehementer opinatur dicat se scire nō per hoc est falsus. licet ꝓprie nesciat. glo. in preallegā. l. in summa. §. idem labeo. & qđ ibi nō.
¶ Testis aliquando admittitur ad testificanduꝫ de crudelitate. glo. in preall. l. in summa. §. idē labeo. que dicit ꝙ testis de auditu & de credulitate ꝓprie non est testis. quod nō. propter statuta. & nō qđ ibi dicit Bar. ꝙ in his que non possunt uere sciri sed presumptiue admittit̃ testis de credulitate. uide ibi.

Thesaurus

Quid sit & cui queratur uide. ff. de acquirē. re. do. l. nunq̃. §. thesaurus. Et q̃liter debeat inueniri. uide C. de thesau. l. i. li. x. uide instit. de rerum diui. §. thesaurus.
¶ Ad inueniendum thesauꝝ uel metallū licitum est fodere in alieno & inuito domino. & an & q̃ pars debeatur dño & que fisco. uide. C. de metal. l. metallum. li. xi.
¶ Thesaurus dicitur qñ ignoratur origo dñi. ff. de rei uendi. l. a tutore.
¶ Pecunia inuenta in muro nō in modum thesauri pertinet ad uenditorē domus. nō ad emptorem domus qui inuenit. tex. est in. l. a tutore. & ibi nō. Bar. ff. de rei uendi.
¶ Si quis magica arte inuenit thesaurum debet esse fisci. ut dicta. l. i. C. de thesau. li. x.
¶ An thesaurus inuentus in fundo ecclesie sit inuentoris uel ecclesie. uide glo. xiiii. q. v. si quod inuenisti. nō. ff. de iure fisci. l. non intelligitur. §. si in locis.
¶ Thesaurus ꝓprie est pecūie depositio cuius nō extat memoria. cuius quidem dominiū temporis uetustate ignotum est. ff. de acquirē. re. do. l. nunq̃. §. thesaurus. C. de thesau. l. i. li. x. improprie autē sumitur. ff. ad exhi. l. thesaurus. ff. de auro & ar. lega. l. pe. §. cum adeo.
¶ Si thesaurus inueniat̃ in loco fisci & nō dixerit qua pena puniatur. nō. ff. de iure fisci. l. nō intelligitur. §. fi. in glo. fi.

Thesaurarius

Thesaurarius cōmunis potest sub usuris pecuniam mutare stipendiarius ad utilitatē cōis. Bar. in. l. iubemus. C. de ero. mili. anno. li. xii.
¶ Thesaurarius qui soluit pagas debet manu ꝓpria soluere & nō per substitutū. uide tex. in dicta. l. iubemus.
¶ Thesaurarius qui dat licentiam militibus ut possint se absentare tenetur eis soluere pagas. ut in dicta. l. iubemus.

Theologia Theologus

¶ Quare theologi disputantes cōmuniter protestantur. uide Inno. in. c. i. de sum. tri.
¶ An docentes & studentes in theologia participant fructus bñficioꝝ suoꝝ in absentia. dic ꝙ sic. casus est in. c. fi. de magistris.
¶ An per solam theologiā possit regi ecclesia dei & an melius sit preficere in prelatū theologum q̃ iuristam. uel ecōtra. uide Hosti. in. c. i. de cōsang. & affi. ubi per do. Car. flo. in. i. & ii. q.

Thomum

Est carta cōtinens scripturam fidei. & est carta inuoluta. xxv. q. i. satagendum.

Tignum

Appellatione tigni omnis materia significatur ex qua edificia fiunt. ff. de acquirē. re. do. l. adhuc. §. cum in suo. ff. ad exhi. l. tigni. & l. ferret. §. inuito. insti. de re. diui. §. cum in suo.
¶ Tignum alienū infongens quot actionibus teneatur. nō. ff. de rei uendi. l. in rem. §. i. in glo. ad exhibendum. Spe. ti. de ec. edi. §. i.
¶ An actio de tigno iniuncto tunc demū cōpetat quando mala fide iniunxit. nō. ff. đ dona. inter ui. et uxo. l. de eo. in glo. fi. insti. de re. diui. §. cum in suo. in glo. ex tigno.
¶ Si pro tigno una actione sit actum an alie tollantur. nō. Bar. ff. de tig. iniunc. l. ii.

Timor

Timere tantoamplius quis debet quanto senior est et propinquior morti. lxxxvi. di. tanta.
¶ Timere non debet alienas diffamationes queꝫ ꝓpria conscientia iustificat. xi. q. iii. in cunctis. et c. inter uerba.
¶ Quandoq̄ pauci puniuntur ut ceteri timore corrigantur. xxiii. q. iiii. sed obicitur.
¶ Timor paulum induxit ad fidem. xxiii. q. iiii. scismatici. et sic quandoq̄ mali conuertūtur ad bonum propter timorem. xxiii. q. vi. iam uides. et. c. iam uero.
¶ Agens bonū timore pene nō amore iustitie nō deducitur spiritu sancto. xiii. q. vi. ex his.
¶ Timore humano nullus debet contra diuinum preceptū facere. xxxi. q. ii. lotharius.
¶ Timor diminuitur dum caritas crescit. et eḡ. de peni. di. iii. forte nata.
¶ De multiplici timore uide glo. in. c. cum. de ꝓben. li. vi. in glo. formidine.
¶ An timor sit peccatum. uide. s. Tho. scđa scđe.

q·cxxv·ar·iii·ubi de hoc·

¶ An aliqs timor excuset a peccato·uide in pall. q·cxxv·ar·iiii·

¶ An intimiditas sit peccatum·uide sanctū Tho· secunda secunde·q·cxxvi·

¶ Timor nocet·ff·de no op·nun·l·i·§·in operis· & qđ ibi nō·ff·de ui & ui ar·l·i·§·idem labeo· & l·iii·§·si quis·

¶ Timor qnq̄ ducit ad bonū·ff·đ iusti·et iur·l·i·

¶ Qui ex timore facit nō uidet facere· de reg· iur· qui ex timore·xxiii·q·vii·ex his·lvii·di·c·i· de peni·di·vii·nullus·

¶ Timor uanus non est in consideratione·ff·de re iudi·l·si quis ab aliquo·

¶ Timor est passio principalis·s·Tho·in prima secunde·q·xxv·ar·iiii· & etiā specialis·Idē pma secunde·q·xlvii·ar·i·&·ii·

¶ Timor bene diffinitur per eundem in tertio· di·xxxiiii·ar·vii·

¶ Aliquis timor est naturalis·Idem in prima secunde·q·xli·ar·iii·

¶ Species·vi·timoris conuenienter assignantur· eadem·q·ar·iiii·

¶ Obiectum timoris est malum nature· Idem in prima secunde·q·xlii·ar·ii· & malum culpe·ea·q· ar·iii·& simpliciter malū·ea·q·ar·i·

¶ Timor est maxie illoꝝ que sunt sine remedio· Idem prima secunde·q·xlii·ar·vi·

¶ Amor est causa timoris·Idem secunda secūde q·xliii·ar·i·& defectus·ea·q·ar·ii·

¶ Timere debemus deum· Idem secunda secūde q·xix·ar·ii·

¶ Timor facit concertationem·Idem prima scđe q·xliiii·ar·i·& cōsiliationes·ea·q·ar·ii·

¶ Timor mundanus nō est semper malus· Idem secunda secunde·q·xix·ar·iii·

¶ Timor diuiditur in inicialem|filialē|seruilem| & mundanum·s·Tho·secunda secunde·q·xix·ar· ii·et in tertio·di·xxxiiii·ar·vii·

¶ Timor seruilis est bonus·et non idem filiali· ea·q·xix·ar·iiii·et·v·et in tertio·di·xxxiiii· arti· octauo et nono·

¶ Timor mundanus et humanus non differunt· ea·q·xix·ar·ii·

¶ Timor seruilis manet cum caritate scđm substā tiam suam·non autē ꝓprie inquantum talis·ea·q· xix·ar·vi·et in tertio·di·xxxiiii·ar·viii·

¶ Timor pene tripliciter se habet ad caritatem· eadem·q·ar·vi·

¶ Timor inicialis differt a filiali·ea·q·ar·viii·

¶ Qualiter intelligitur ꝙ timor est inicium sapientie·ea·q·xix·ar·vii·

¶ Timor est inicium penitentie· Idem secunda secunde·q·lxxxv·ar·v·

¶ Timor est donum dei·secunda secunde·q·xix· ar·ix·et in tertio·di·xliii·ar·iiii·alias·vii·

¶ Timor filialis nō minuitur caritate crescente· sed seruilis sic·secunda secunde·q·xix·ar·x· et in tertio·di·xxxiiii·ar·ix·

¶ Timor manet in patria·Idem secunda secūde q·xix·ar·xii·et in secundo·di·xxxiiii·ar·ix·

¶ Dono timoris respondent dona precepta· Idē secunda secunde·q·xxii·ar·ii·

¶ Timor seruilis est semper cum peccato· Idem in secundo·di·xxviii·ar·iiii·

¶ Timor est principium desperationis· secunda secunde·q·cxxv·ar·ii·

¶ Timor quandoq̄ non est peccatum·secūda secunde·q·cxxv·iii·

¶ Que sunt timenda magꝰ & minus·ea·q·ar·iiii·

¶ Timor est effectus dei· Idē in·q·de quolibet· q·vii·ar·primo·

¶ Timiditas nō est maius peccatum q̄ interꝑperantia·et opponitur fortitudini·Idem secūda scđe q·cxlii·ar·iii·q·iii·ar·iii·

¶ Quomodo timiditas opponitur audacie·scđa secunde·q·cxxvii·ar·ii·

¶ Timiditas et intimiditas qualiter indifferenter opponuntur fortitudini·Idem secunda secūde· q·cxxvi·ar·ii·

¶ Timor mentis est filius ire· secunda secunde· q·clviii·ar·secundo·

Tipice Tipus

Exponitur·i·significatiue·iii·q·vii· postulatus·de conse·di·vii·postea tanguntur·

¶ De hoc uerbo tipo uide quod nō· de accusati· cum oporteat·

Tirannus

Questionē de tiranno uide per Bar· in·l·i·§·si tibi·ff·de iti·actuq̄ priua·

¶ An ualeat donatio facta tiranno·uel statutum factum in eius fauorem· uide Bar·in·l·ꝓhibere· §·plane·ff·qđ ui aut clam·

¶ De tiranno uide Bar·in tractatu suo·Bal·in·l· decernimus·C·de sacrosanc·ec·alias de epi·et cle· Inno·in·c·cum ex iniuncto·de no·op·nū·

¶ An ualeant gesta tempore tirānidis· Bar·plene in dicto tracta· Bal·et Albri·in autē·decernimus· de sacrosanc·ec·et in·l·i·C· de caducē toll· ubi dicunt ꝙ nō ualet testamentum tiranni·

¶ Quis ꝓprie dicatur tirannus·uide pulchre per Alb·in dicta autē·decernimus· Bar·in pall·tracta· uide per beatum Gregoriū·li·xi·moraliū·

¶ An liceat impune interficere tirannū· uide·s· Tho·in secundo sniaꝝ· ar·pe· ubi tenet ꝙ nedum licet impune occidere sed etiā est meritoriū·contrarium fuit decisum in concilio Constantieñ·

¶ De tiranno uide qđ nō·in clem·i·de baptis·in glo·simile· qđ me·cau·e·i·de sen·ex· cum non ab homine·de elec·uenerabilem·

¶ An tirannus possit prescribere dominium· nō· Bal·C·de sacrosanc·eccl·l·decernimus·uide·C·de decu·l·eum qui·li·x·

¶ An si fiet alienatio per ciuitatem uideat facta per timorem tiranni·nō·Bar ff·qđ ui aut clam·l· ꝓhibere·§·plane· Bar·in prealleg·l·decernimus· circa fi·C·de sacrosanc·eccle·

¶ An ualeant facta tempore tirannidis· uide per Bal·in preall·l·decernimus·

¶ De hoc ūbo tirannus·uide·C·de diuer·rescrip· l·pe·et adde ꝙ tirannus dicitur hostis romanoꝝ· C·de offi·ꝑfec·ꝓto affri·l·i·

¶ Prouincie que cōsueuerunt regi per reges et principes dicuntur illi subesse de naturali iure et gentiū·l·ex hoc iure·ff·de iusti·et iure· et si alius accipit dominatum contra prioꝝ uoluntatem ille est tirannus·ut dicta·l·decernimus· neq̄ possunt prescribere dominiū· ut dictum est·C· de decu·l· eum qui·et·l·si qs decurio·li·x·sicut intrusi nunq̄ prescribunt beneficium·xii·q·ii·alienam· de hoc

uide plene p do. Domi. de sanc. gemi. post do. Pe. de anc. in. c. fundamenta. de elec. li. vi.

¶ Large loquendo omis ciuitas est sub tirannide quando ciues uel subditi non possunt defendere una uoce bonum publicu. ut. C. de decu. l. quinq summates li. x.

¶ Statutum factum a tiranno tempore sui tirannidis non ualet. uide Inno. in. c. cum ex iniuncto. de no. op. nu. Bal. in dicta. l. decernimus.

¶ Tirannus pprie est ille q uult usurpare qd est ppriu principis. & est pena mortis. ut dicit tex. in l. sacri affatus. C. de diuer. rescrip. & ibi Bal.

¶ Tirannus est intrusus & dicit interfector tot psonax quot in seruituté redigit. uide Bal. in. d. l. data opera. in ulti. col. C. qui actu. no pos.

¶ An processus & iudicia facta tempore tiranni dis ualeant. in clem. pastoralis. de re iudi. facit. l. ii. §. i. ff. de re iudi.

¶ Contractus factus cu tiranno ualet. nisi iuris nonerit dolus uel impressio. que presumit interuenisse si contrahens cum eo enormiter legatur. facit qd no. de excep pia. li. vi. p Inno. & Io. an. Bar. in. l. fi. C. de interdic. matri. & ibi Bal.

¶ An in terra tiranni possint fieri electiones prelatox. & an facte teneant. & uidetur q no. ut in dicta. l. decernimus. C. de sacrosanc. eccle. de quo Inno. in. c. cum ex iniuncto. de no. op. nu. & Bal. in dicta. l. decernimus.

¶ Cum queritur an gesta tempore tiranni ualeat dic aut loquimur de statutis| aut de pcessibus & sententiis| aut de cotractibus & testamentis| aut de electionibus prelatorum. de his omnibus uide late per do. Pe. de anc. & modernos. in. c. fundamenta. de elec. li. vi.

Tiro Parcitur tironi. ff. de re iudi. l. iii. §. si plures. & l. qui comeam. C. de tiro. l. i. libeo duodecimo.

¶ Tironi no est comittéda custodia. ff. de custo. reo. l. no est facili. xlviii. di. in prin. & ibi no.

Titubare Quid sit titubare. no. de pcura. in ofa. & ibi in iii glo. de cau. pos. cum ecclesie. de testi. presentiu. li. vi. in glo doc. de cle. ex. mi. apostolice. & ibi no.

¶ Que sit differétia inter titubare| errare| & dubitare. uide. ff. de iur| & facti igno. l. titubare. C. de codi. indebi. l. ff. xxii. q. ii. in quibus. xxviii. di. quauis. & ibi Archi. & xxiiii. q. i. apta.

¶ Qui titubat habetur pro ignorante. ut dicta l. fi. & ff. de lib. ho. exhi. l. iii. §. is qui. no. Archi. xxiiii. q. iiii. quanq. de scdis nup. dns. de coiu suo. c. ii. in glo. supple.

Titulus Titulus p derelicto habet pro quadam facta damnatione. tex. est unicus in. l. qd seruus. ff. de stipu. seruo.

¶ Titulus possessionis debet allegari ab eo cotra quem est presumptio. & sic limitatur. l. cogi. C. de peti. here. glo. de pcura. constitutus.

¶ An quis cogat dicere titulu sue possessionis in corporalibus. uide Inno. in. c. abbate. de uer. signi.

¶ Titulus non requiritur in prescriptione consuetudinis. secus in pscriptione dominii uel quasi. ita no. Hosti. in. c. fi. de consue.

¶ Ad hoc ut quis presumatur habere bonam fidem requiritur ut habeat titulum iustum uel longam possessionem. ita no. Inno. in. c. cu uenissent. de resti. in integ.

¶ Quando quis cogatur dicere titulum sue possessionis. uide Inno. in. c. cum causam de pba. dic q in beneficialibus cogitur ad instructionem ordinarii. ut in regula. i. li. vi. ad petitionem aut uel instructionem aduersarii cogitur quis dicere de possessione sed non de qualitate. ut. l. cogi. C. de peti. heredi. in sponsalibus uero cogitur ad excludendam intentionem aduersarii ubi eius intentio est fundata. ut. C. de pba. l. sine possidetis. ad materiam adde qd no. Bal. in. l. iii ciuile. C. de furti.

¶ Ex cursu longi temporis presumit titulus. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. denicq.

¶ An sufficiat titolum habere ab uno & possessionem ab alio ad hoc ut pcedat usucapio. Bar. in l. cum solus. ff. de usucapio.

¶ An titulus superueniens lite mota psit primo iudicio. Bar. plene in. l. et an eadez. in fi. ff. de ex. rei iudi. tex. et glo. in. c. abbate. de re iudi. li. vi.

¶ Singuli presbiteri singulos titulos debent hre ut. lxxx. di. epi.

¶ Titulos. i. signa uel uexilla nullus clericus in rebus quas putat esse ecclesie propria auctoritate ponere debet. xvi. q. v. consuetudo.

¶ Quot modis accipitur titulus. glo. plene de e. ecti. dudum. ii. Archidia. l. di. si quis diaconus. xxi. q. i. clericus.

¶ An quis possit uti pluribus titulis seu collationibus eiusdem beneficii. no. de conces. pben. ppo suit. et. c. post electionem. facit. l. iii. §. si ex pluribus. ff. de acquir| pos. facit glo. de fi. instru. inter dilectos. de elec. ut quis duas. li. vi.

¶ An duo possunt esse intitulati in eodé bnficio. no. de preben. cum ignores.

¶ Quod dicitur comuniter q quis non cogitur dicere titulum sue possessionis nisi ius comune resisteret illi possessioni. glo. de elec. bone. ii. in. p. consuetudine. de pcura. ex insinuatione. in glo. bene facit de elec. costitutus. et qd no. gl. de resti. spo. ex pte. bonus tex. de resti. spol. ad decimas. li. vi.

¶ An et quádo ordinarius possit pcedere ad inquirendum quo titulo subditi sui teneant eox beneficia. Copost. in. c. capim sancte crucis. de rpti. de pcura. ex insinuatione. de resti. spol. in lris. de de offi. or. ordinarii. li. vi. et in regula. i. e. li.

¶ Titulus quoq exponit. i. necessitas. ut. C. a qui. mo. nem. li. lice. ex. l. i. Item titulus. i. breuis. C. de his que poté. l. i. C. de annu. le. articulo. l. i. li. x. Ité titulus. i. priuilegium. in aut| de eccle. titu. Ité titulus. i. detentatio. ut. ff. d peni l pe. Ité titulus. i. ecclesia. de offi. archidi. c. ulti. lxxxiii di. epi. ff. de postulá. l. i. §. deinde. ff. si cer. pe. l. i. Ité titulus. i. actio. ut. C. de his que pene no. l. i. uide plene per Archi. l. di. si quis contumax. Io. an. in addi. Speti. de libel. cócep. §. iam nunc uidendu. post prin. et de prescrip. si diligenti. in glo. fi.

¶ Ubi non requirit titulus presumit bona fides secus ubi requirit. sm Abb. in. c. i. de pscrip. li. vi.

¶ Titulus allegari debet et pbari. glo. de pscrip. c. i. li. vi. in glo. magna. de deci. dudu. in glo. iii.

¶ An minus iustus titulus demat causam pscribendi. uide de consue. cuz dilectus. de prescrip. si diligenti. in glo. iustus titulus.

¶ Attenditur ordo titulox. ff. de sta. ho. l. ii. no. ff. de eo per qué fac. erit. in pica.

¶ Quid sit titulus. & quot modis dicat. nō. Cy. C. de peti. here. l. cogi. nō. C. fa. herc. l. non ambiguum. in glo. i. in aut. de eccle. ti. sup rubrica. col. ii. nō. de elec. dudum. ii. in glo. intitulata.

¶ An titulus excuset a fructibus percipiendis. nō. ff. qd me. cā. l. sed & partus. in glo. penul. C. de rei uen. l. si fundū. ff. e. l. ex diuerso. in fi. glo. magne. Io. an. in addi. Se. ti. ne se. uacan. sup primo libello.

¶ An ualeat citatio facta per rege q quis osten dat titulum sui castri. Bar. tenet q nō. C. de conducto. & procu. fine act. li. xi.

¶ An probet titulus possessionis per possessioné continuam uel diuisam. nō. C. cōi diui. l. pe. in glo. i. & ibi Cy. in. ii. q.

¶ An sufficiat allegare titulum in legibus. nō. C. ad legem iul. ma. l. meminisse. Spe. ti. de dispu. & alle. § porro. ꝓ. uisum.

¶ Qui dicant tituli lucratiui. uide in. l. i. § lucra tiuas. C. de impo. lucra. de prescrip. li. x.

¶ Titulus. i. rubrica. ff. de publi. l. i. § h° titulo. ff. de postu. l. i. in prin. & § ait pretor. Item titulus sumitur pro libro. ff. de postu. l. i. § de qua. quādoq sumit pro titulo ex quo nō transfert dominiū. C. loca. l. si qs cōditionis. uide Cy. in. l. i. C. si cer. pe.

¶ Titulus sumit pro qualibet cā agendi. etiā si sit actio psonalis. tex. in. l. i. C. ubi de cri. agi opor.

¶ Qualiter presumptiue probetur titulus ex pos sessione preambula longi temporis cū iusta credu litate. uide notabilia uerba Bar. in. l. cellsus. ff. de usuca. Bal. in. l. iudicia. C. de rei uendi. & in. q. per eum disputata que incipit quedam mulier habes magnum patrimonium. in fi. ubi dicit q in possi dente clam nunq presumitur titulus. allegat. l. qui aliena. ꝓ. sed si no adierit. ff. de acquir. here.

¶ Titulus qui habetur ex dispensatione nō excu sat a fructibus perceptis. Bal. in aut. cui relictū. C. de indic. uidu.

¶ Per hec uerba sta in possessione datur titulus ar. l. si uolūtate. C. de fideicō. liber. in glo. & uide qd ibi nō. Bal.

Toga Dicta est a tegendo q illa tegunt. ff. de uer. signi. l. tigurii.

Tolle An hoc uerbū sit aptū notare trans lationem dominii. nō. ff. si cer. pe. l. cū quid. in glo. tex. et glo. ff. de of. pfec. uigi. l. e.

Tollerantia Quedā peccata sunt tol leranda quedam per peni tentiam amputanda. i. q. vii. exigunt.

¶ Quedam tollerantur in ecclesia ex certis cau sis quibus cessantibus impia seueritate uindicant. i. q. vii. ecce.

¶ Tollerandi sunt prelati a subditis. et non accu sandi uel arguendi. ii. q. vii. in hoc.

¶ Tollerandi sunt temporaliter mali. sed quantū pōt fieri salua pace ecclesie sunt corrigendi. xxiii. q. iiii. tollerandi.

¶ An et quando tollerantia procedens ex cōmuni errore ualidet actum gestum alias ab inabilibus. nō. in. l. i. C. de testa. et in. l. barbarius. ff. de offic. preto. Inno. de elec. nihil. et. c. illa. de consue. cum dilectus. de re iudi. ad pbandū. de sen. ex. si uero. de pcura. c. fi. de excep. pia. li. vi.

¶ An tollerantia uel patientia ualentis cū aliquo dispensare inducat dispensationem. glo. q non. de preben. cum iam dudū. doct. moder. de cogna. spi. super eo. faciunt que habentur in. c. cōstitutus. de fil. presbi. et in clem. si summus. de sen. excō. caxe sub dictione dispensatio.

¶ An tollerātia aliquid operetur quo ad scienté inabilitaté. nō. de sen. ex. cum non ab homine. Io. an. q nō. de preben. dilectus. ii. Io. cal. in. c. ad pro bandum. de re iudi. doc. in. c. gratia. de rescrip. li. vi. moderni in. c. sciscitatus. de rescrip.

¶ An mali sunt tollerādi propter bonos. dic q sic. xxiiii. q. i. quisquis.

¶ Quedam est tollerantia pmissionis. de hoc lo quitur de tempo. or. q translationem. in glo. ulti. quedam est indulgentie seu dispensatōnis. xxxii. q. iii. quorundam. quedaz est simulationis. de qua de preben. cum iam dudum.

¶ Nonnullos tolleramus quos corrigere nō pos sumus. xxvii. q. vii. c. i.

¶ An tollerātia inducat cōsensum. de eta. et qli. accepimus. xxiiii. q. iiii. quisqs. et. q. v. quicunq.

¶ Zizania tolleranda est usq ad messem. et mali cū bonis. Mathei. xiii. i. q. iii. § cū ergo. ii. q. i. multi.

¶ Prophete tollerauerunt malos contra quos multa dicebāt. Isaie. lii. xxiii. q. iiii. recedite. et. c. q magnum. et. c. nimium.

¶ An et quando papa dicat tollere. uide per do. Anto. de hu. in. c. q. circa. de consang. et affi.

¶ Quot requirant ad hoc ut ualeant ea que ge runtur per tolleratum in aliquo officio uel ammi nistratione. uide plene per Bar. et Bal. in. l. barba rius. ff. de offi. preto. ubi uide per eos an dicta. l. barbarius habeat locum in delegato. de quo uide Inno. de rescrip. sciscitatus. de elec. transmissa. de offi. dele. cum super. Item an habeat locum in in feriori a principe qui nō posset tollere uiciū inabi litatis. dic ut ibi.

¶ Gesta a tollerato ualent quantum ad ignoran tes non quo ad comodum scientium eum inabilé. sed bene quo ad incomodum. C. de pcura. l. nō eo minus. nisi scientes ex iusta causa no fuissent ausi hoc detegere. Guil. in dicta. l. barbarius. ubi uide qd faciat in tollerato ualere gesta. an superioris au ctoritas. uel cōis error. uel publica utilitas.

¶ An gesta per excōicatū tolleratū ualeant. uide Bar. in dicta. l. barbarius. de elec. cum uintonień. de cōsue. cū dilectus. de elec. in causis. de re iudi. ad pbandum. Inno. in. c. consulti. de pcura.

¶ An gesta in iudicio per prelatum minus legi time promotum tolleratum tamen ualeant. uide Bar. in preall. l. barbarius.

¶ Si translatus est epus ad alium episcopatū et nihilominus tollerat in amministratione prioris an ualeant gesta. Bar. in. d. l. barbarius.

¶ An tolleratio possit opponi q non est prelatus & an sibi recte soluatur. Inno. in. c. nihil. de elec. cuius dicta recitant & declarāt Barth. & Bal. in dicta. l. barbarius.

¶ Tolleratus dicitur is contra quem lata est sen tentia a iure. sed nondum per hominé declarata. Bal. in. d. l. barbarius. in. vii. col. ꝓ. sed pone. sicut de facto uidi allegare in aut. de tabel. § pe.

¶ Tollerantia operatur ratione eoz que gerunt ratione publici officii non priuati. dicit Innoc. de consue. cum dilectus. de electi. cum uintonień. & c. nihil. Bal. in dicta. l. barbarius. in princi. ix. col. ꝓ. & ibi nota.

¶ Gesta ab ignorãte de reuocatiõe iurisdictiõis tenent. ff. de offi. presi. l. si forte.

¶ Eo q͞ quis gerit se pro assessore sciente & patiente superiore licz nõ appareat aliter sufficit ut dicatur assessor. ff. de exercito. l. i. §. magistrum. & ibi Guil.

¶ An gesta ab imperatore male electo sed tollerato ualeãt. Cy. in. l. decernimus. C. de sacrosanc. eccle. & ibi uide quid in notario tollerato.

Tollere Ille dicitur tollere qui in totum aufert. ff. de re iudi. l. qđ iussit.

¶ Tollere. i. remouere. ff. de ser. ur. pre. l. si arborem. §. p cõtrariũ. ff. de inꝗ. om. iudi. l. si id qđ. §. doli mali. &. ff. de pac. l. si unus. §. pactus.

¶ Que differentia sit inter tollere & auferre. ff. de arbi. l. quãuis.

¶ Facilius tollunt̃ iura specialia q̃ cõmunia. uide in autꝗ. de nõ eli. secđo nuben. §. quia uero uerisimile. col. ii. nõ. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. i.

¶ Si qs uoluerit tunicã tuã tollere & in iudicio tecum contendere da ei & palliũ. Mathei. vi.

Torques Quid sit torques. dic q͞ ẽ minus mun⁹. ſm gl. in. ꝓ. torques in. c. ius militare. i. di. & corona est maius mun⁹.

Tormentum Tortura

¶ An clericus possit poni ad torturã. nõ. de depo. e. i. xv. q. vi. per totuz. & ibi bona glo. in summa. que plene tractat quibus casibus actor [reus] uel testis possint torqueri. Adde Bar. in. l. ex libero. ff. de questio. diximus de hoc sub dictione clericus. Adde Archidia. xxiii. q. v. c. i. super glo. fi. glo. xii. q. ii. §. qui scientiam. glo. de reg. iurꝗ. cum in contemplatione.

¶ An & quales sunt casus in quibus examinatio debeat incipere a tormentis. uide nõ. C. de sicca. l. ii. & ii. q. ii. questionem. & c. se. in glo. & nõ. in l. i. ff. de questio.

¶ Potestas torquendi est mixti imperii. Bar. in l. interdum. §. qui furem. ff. de furtꝗ.

¶ Confessio extiudicialis est sufficiens indiciũ ad torturam. Bar. in. l. capite quinto. ff. de adulte.

¶ An & ex qua cã liber homo ꝓductus in testẽ possit torqueri. Bar. in. l. ex libero. ff. de questio.

¶ Tortura fit ad inuestigandũ ueritatem. & qd fieri debeat post torturam non inuento culpabili uide Bar. in. l fi. ff. de questioni.

¶ Que indubio sufficiant ad torturã. dic hoc relinqui in arbitrio iudicãtis. ff. de questio. l. de minore. §. tormenta. &. l. fi. e. ti. Bar.

¶ De confessione facta in tormentis. uide Bar. in l. si qs in ea. ff. de custo. reo. Adde qđ diximus supra sub dictione confessio.

¶ Peruersi iudices & ignorantes querũt diuersas species tormentoꝝ inuenire quas scientifici abhorrent. uide Ange. in repe. l. nemo carcerẽ. C. de exacti. tribu.

¶ Non culpantur iudices qui tormenta inferunt malis. xxiii. q. iiii. quesitum. & c. illud.

¶ An iudex puniatur si ex tormentis aliquis moriatur. Bar. in. l. quãuis. ff. de questio.

¶ An sint aliqui casus in quibus possit quis torqueri sine indiciis. glo. xii. q. ii. quocũq.

¶ An pena tormentoꝝ possit imponi per ecclesiam. dic q͞ sic. v. q. v. illi qui. iiii. q. iii. si eam mutilationẽ. v. q. vi. delatori. de rapto. in archiepiscopatu de cle. percus. c. ii. de cri. fal. c. iii. de calũ. c. i. Inno. de reg. iurꝗ. cum in contemplatione. xv. q. vi. per totuz. glo. xiiii. q. vi. c. i. glo. fi. xxiii. q. iii. c. i. glo. xlv. di. in summa.

¶ Clericus non potest torqueri per laicum. uide de sen. ex. ut fame.

¶ Quando semel tortus possit iteꝝ torqueri. nõ. in. c. cum in contemplatione. de reg. iurꝗ.

¶ Quot requirantur ut quis possit torqueri. nõ. ff. de ꝓba. l. cum ꝓbatio. in glo. i. nõ. ff. de his qui no. infa. l. ictus fustium. C. de ser. fugi. l. quicũq. in glo. pe. C. ad legem iul. ma. l. iii. & ibi Cy. C. de questio. l. fi. Bar. in. l. i. §. quendoq. ff. de questio.

¶ Homines ãtiqui nõ pñt torq̃ri. l. ii. C. de decu. li. xii. uide Bar. in. l. ex libero. ff. de questio.

¶ Impubes nõ torquet̃ sed ferula pcutit̃ ut dicat ueritatẽ. §. ad legẽ acqui. l. i. §. impubes.

¶ Aduocati & partes debent esse presentes torture. glo. ff. de legi. l. legis uirtus. glo. dicit cõtra. in autꝗ. de testi. §. quia uero omne. col. vii. & illaz tenet Bar. in. l. legis uirtus. & ita seruatur.

¶ Mulier pregnans nõ est torquenda. quia eius corpus tangi non debet. ff. de sta. ho. l. impatores. bene facit. l. i. §. de inspiciendo. ff. de uen. inspi. Bal. in dicta. l. imperatores. qui dicit q͞ etiaz ante xl. dies post partum non debet torqueri. quia nõ reputat̃ fortis. et ita intelligit glo. in. l. pregnans. ff. de penis.

¶ Sola suspicione quis põt torqueri. ff. de cõdi. ob cau. l. pe. uel fi.

¶ An possit quis uoluntarie tradere torture ad uitandum suspicionem. uide Bartho. in. l. fi. ff. de condi. ob cau.

¶ Que sunt tormenta temperata et que nõ relinquitur in arbitrio iudicis. ſm Bal. in. l. i. ff. de confes. in. ii. carta.

¶ Confessus per torturam potest dici sponte cõfessus si perseuerat in confessione. ut. l. i. in fi. ff. de questi. & ibi Bar. et quando confessio dicatur facta per torturam. uide per eundem in dicta. l. i. §. diuus. ubi de hoc.

¶ In subsidiũ debet deueniri ad torturã & in cãis grauibus. ut. l. edic. ff. de questio. et ibi Bar.

¶ Tortura probatur alias probat per coniecturas arbitrio iudicis inquirentis. quia que fiũt secrete in camera nõ possunt ꝓbari. & nõ presumit̃ quis confessus per torturam. quia iudex nõ dicit̃ inferre metum. ut nõ. Archi. xv. q. vi. sacerdotibus. probatio tamẽ metu uel tortura est quasi impossibile probari contrariũ. s. qđ sponte fuerit cõfessus. iux̃ nõ. per Inno. in. c. sup his. de accu. ꝓba sunt Bal. in. l. si quis in hoc. C. de epi. et cleri.

¶ Quando post negationẽ rei apparent indicia sufficientia ad torturam et iudex non põt habere reum [quia non uult comparere quid faciet. uide glo. in. l. pe. ff. de questio.

¶ Ante publicationem processus non habet locũ tortura testis. et potest testis torqueri. etiam sine indiciis. Bal. in. l. seruos. C. de questio.

¶ Tortura facta in casu non permisso non uiciat reliquum processũz. sed solum illum actuz in quo est adhibita. ſm Bal. in dicta. l. seruos.

¶ Non solũ qui est de prioribus sed qui olim fuit nõ põt torqueri. Bal. in. l. nihil. C. đ q̃stio. ubi tex.

¶ In teste torto nõ requiritur perseuerantia·sed in parte que per torturã confessa est sic· ita dicit Bal in·l·de tormentis·ff·de questio·

Tonsura Abbates possunt dare primã tonsuram in suis monastariis lxi·di·qm·uide nõ·de eta·& quali·cum cõtingat·

¶ An prima tonsura sit ordo & quis possit eam conferre·dic ut nõ·in dicto·c·cum cõtingat·&·c· abbates·in glo·de priuil·li·vi· Adde qđ diximus sub dictione ordo·uide do·Car·flo·in clem·dudũ post prin·de sepul·

¶ Quare clerici portant tonsuram in modũ corone·& de multiplici tõsura· nõ·glo·xii·q ii·duo sunt genera·de uita & bone·cleri· facit quod nõ· Archidia·de biga·c·i·li·vi·uide magistrum sniaꝝ in quarto·di·xxiiii·

¶ An clerici in minoribus constituti compellant portare tonsuram·doc·q non·nisi uelint gaudere priuilegio clericali·nõ·de cle·cõiu·c·fi·de aposta· c·i·& c·tue·adde glo·xxiii·di·clerici·gl·lxxxiiii· di·quisquis·

¶ An clerici coniugati teneantur portare tonsuram·nõ·de cleri·coniu·iohannes·&·c·ti·c·i·li·vi· glo·xx·q·iii·eos qui·

¶ Quo tẽpore quis potest tonderi·dic post septenium·xxviii·di·de his·lxxvi·di·in singulis· & c·quicunq·glo·& doc·de regula·c·i· glo lxxviii· di·in summa·glo·in clem·fi·de eta·& quali·tex·in c·fi·de tempo·or·li·vi·

¶ Quare monachi deferant maiorem tonsurã q̃ clerici·nõ·Hostien· de uita & bone·cleri·clerici· & in summa·eo·ti·§·i·glo·in prealleg·clem·ii·de uita & honesta cleri·

¶ An clericus debeat ubiq deferre tonsurã etiã si nõ administrat· Archi·xxiii·di·si qs ex clericis

¶ Quolibet die põt conferri prima tonsura·Io·an·in·c·consultationi·de tempo ordi·

¶ Deferens tonsuram gaudet imunitate clericali in·c·cum contingat·de eta·& quali·nõ·de tempo·ordi·c·i·li·vi·

Torneamentum Quid sit habetur in·c·i·đ torneamentis· ubi uide que sit pena pugnantium in torneamentis·& an in aliquo casu licitum sit facere torneamenta·

¶ Torneamentum non est licitum·& morientes in eo priuantur ecclesiastica sepultura·s·Tho secunda secunde·q xl·ar·i·

Torpor Est filius accidie·sanctus Tho· scđa scđa·q xxv·ar·iiii·

Torrens Et quid sit·nõ·in glo·in clem· dudũ·đ sepul·& in·l·i·post pn· ff·de flumi·nõ·Io·mo·in exuag·super cathedrã·

Totaliter Totaliter exclusus dicit simpliciter exclusus·unde hoc uerbum totaliter alias nihil operatur·nõ·de elec·cupientes·§·cete·li·vi·

Totilla De hoc habes·xxiii·q·vi·nõ uos in fi·Et iste totilla fuit tirannus· et uastauit ystrias et uenetias·nt ibi·d·cal·

Totiens Non semper significat multotiẽs sed aliquib⁹ uicibus·de hoc per Archi·ix·q·iii·nũc uero·alias·ix·q·a·imitare·

¶ Totiens debet quis penitere quotiens fornicationem cõmittit· siue cum eadem muliere siue cũ alia·nõ·vi·q·i·imitare·

Totus Totum Qui tangit ptez dicit tãgere totũ· de peniten·di·i·uulgaris·ff· de furt·l·uulgaris· et quod ibi nõ·

¶ De toto integrali seu uniuersali·seu de eoꝝ natura uide Bar·in·l·qui usumfructũ·ff·de uer·ob·

¶ Totus·i· omnis·C·de libe·prete·uel exhere·l· maximũ·ff·de statulibe·l·statulibeꝝ·§·illud·C·de manu testa·l·fi §·sin aũt·ff·de pac·l·si unus·§·pactus·sic econtra·omnis·i·totus·ff·man·l·si mandato titii·§·i·uide in ꝓhemio·ffoꝝ·§·ꝓculdubio ubi quisquis exponitur·i·totus·

¶ Ar·a toto in quantitate nõ·in·c·pastoralis·i· ꝗn·de offi·ordi·in glo·

¶ Idem iuris est de toto quo ad totum qđ de pte quo ad partem·ut nõ·xii·di·c·i·in clem·ne romani·i·ꝗn·de elec·de preben·maioribus· in glo·i·ff· de rei uẽ·l·q̃ de tota·et ibi nõ·xii·q·ii·cognouim⁹

¶ Totum quandoq ponitur pro parte· quãdoq econtra·ut nõ·lxxvi·di·scire debes·

¶ Aut totũ aut nihil·ff·de edil·edic·l·si nolit·§· plures·xxiii·q·i·miramur·de peni·di·iii·sunt plures·& de conse·di·ii·comperimus·

¶ Totum non est aliud a parte·ut nõ·lxi·di·nullus· Archi·lxxv·di·qđ a patribus·imo pars tõnumeratur suo toto·C·de fui·& aqua·in ꝗica·lxiii· di·cum longe·& ibi nõ·

¶ An quis petendo rem simpliciter uideatur petere totam·uide Bar·in·l·de pupillo·§·qui nũtiat ff·de no·op·nun·

¶ Quid significet hec dictio totus ta·tum· nõ· insti·pro socio·in glo·i·

¶ An toto concesso uel negato uideatur cõcessa uel negata quelibz eius pars·nõ·Cy·C·de liti cõt· l·i·in fi· Bar·in·l·i·§·si stipulanti·ff·de uer·obli·

¶ Totum integrale ponitur in toto uniuersali·ff· de pac·l·si unus·§·pactus· et·l·procurator totoꝝ ff·de ꝓcurato·

Tractatus Tractare Hoc uerbum tractare uide·ff·de pigno·act·l·eleganter·§·fi·

¶ Tractatus qui debent precedere alienationez uel locationẽ rei ecclesiastice uide per Spe·ti·de loca·§·sequit·circa medium·nõ·de his que fiũt a prela·tua·de re·ec·nõ alie·c·i·li·vi·Spe·ti·de re·per·§·ad ciui·ꝓ·ceteꝝ·in fi·

¶ Qui scit tractatum de morte alicuius & non reuelat an puniatur de homicidio· uide Innoc in c·pen·de homic·

¶ Quid contineatur nomine tractatus· uide·ff· si pars here·pe·l·i·& ff·ad legẽ fal·l·qui quadraginta·ff·de pscrip·uer·l·naturalis·§·sed si facio·

¶ Omnis tractatus ante electionẽ ꝓhibet si est ambiciosus·de elec·cũ post petitã·si monitus·e·ti· per inquisitionez·si conditionalis uel pactionalis· i·q·ii·q̃pio·lxxii·di·c·i·& ·ii·si incõgruus inhonestus uel preposterus·ut in·c·nullo·lxxix·di·

¶ Tractantes de electione plati in ecclesia nõdũ uacante nõ priuantur ipo iure potestate eligendi sed per sententiam·de elec·bone·ii·

¶ Tractatus debet precedere electionẽ·de elec· ut circa·li·vi·&·c·bone·ii·&·c·auditis·

Tractator Quis dicat tractator maleficii· uide per Angel· in

consilio suo uicesimoprimo.

Tractus Tractus futuri téporis an spectet ad iudicé. & in quibus casibus. nō. de sepul. in nostra. ubi glo. que incipit & ita tractus. & in glo. se. & ibi remis. de materia uide de sen. excó. graue. & adde nō. in. l. pro socio arbiter. ff. pro socio. in glo. cautióibus. ff. de usur. l. i. in glo. tractus rei. C. de fideicó. liber. in fine. & ibi Bar.

Traditio Traditiones maioꝝ que fidei non obsistunt sunt seruande. xii. di. illad. & illas infringere ridiculum est. xii. di. ridiculum.

¶ Illud qḋ operatur traditio in rebus corporalibus operatur concessio in nominibus & rebus incorporalibus. Bar. in. l. nō quocunq. §. gayum. ff. de lega. i. dicam infra.

¶ Ad quid teneat ille qui est obligatus rem tradere. Bar. in. l. que legata. ff. de le. i.

¶ Traditionibus dominia rerum acquiruntur. ut l. traditónibus. C. de pac. qḋ intellige aliqua causa precedente. ut. ff. de acquir. re. do. l. traditio. et. l. nunq̄ nuda.

¶ An tradens rem aliquá teneatur de uiolatione illius. seu de damno dato per illam. nō. Bar. in. l. in rebus. §. item qui sciens. et. §. como.

¶ Sine traditione transfertur in alium ius spirituale sola uoluntate. de ꝑben. si tibi absenti. li. vi. de ꝛep. gṙa. e. li. Cópost. de cósti. cum omnes.

¶ Traditio equi facta per capistrú inducit tráslationem dominii. glo. insti. de re. diui. §. ité si qs.

¶ Traditio instrumti opat cessioné utiliú actionum. casus est singularis in. l. meuia. ff. solu. ma.

¶ Traditio facta ad usum cóiuncte persone operatur translationé ꝓprietatis. casus est singularis in. l. donationes in concubiná. ff. de dona.

¶ Aliud est dare aliud tradere. ff. de uer. obli. l. si rem tradi. ff. de act. emp. l. ex empta. in pein.

¶ Licet res donetur uel uendatur si nó tradatur possessio nó competit actio. nō. de re iudi. abbate. li. vi. in glo. sed per hoc.

¶ An uenditor teneatur ad rem tradendá uel ad interesse tm. Io. an. de fide instru. cum iohannes. super glo. ii. nō. ff. de act. emp. l. i. C. de acti. emp. l. si traditio. et ibi Cy. Archidia. i. q. i. qui studet. et ibi Archidia.

¶ Nó uidet traditú qḋ auocatur uel defacili auocari pót. ff. de acti. emp. l. ratio. in prin.

¶ Unus uestrum me traditurus est. Mathei. x. xviii. q. i. unus. de offi. or. si sacerdos.

¶ Apostolus fornicatoré cónexandú corporaliter. i. ad Chorinth. v. xlvii. di. §. salomó. ix. q. iii. §. ꝓbatur. ix. q. iii. omins christianus. xxiii. q. iiii. §. pater. et hoc fecit ut spiritus eius saluus fieret. ii. q. i. de manifesta. xi. q. iii. audi. cum si.

¶ Qui tradidit me tibi maius peccatum habet. Io. xix. de peni. di. i. periculose.

¶ Per que uerba dicatur fieri traditio. nō. C. de acquir. pos. l. si. in glo. tradita. et ibi Cy. et Bar. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de emp. et uen. §. i. ꝟ. núc formá. in. ꝟ. tradidit. et sup. ꝟ. cú uenisset.

¶ Quando nó uideatur facta traditio. uide in. l. ratio. in glo. i. ff. de acti. emp.

¶ Quaꝝ reꝝ debeat fieri traditio uel nó. nō. ff. de acti. emp. l. i. in glo. i.

¶ An obligatio rem tradi sit diuidua uel indiuidua. nō. Bar. in. l. stipulationes nó diuidunt. ff. de uer. ob. in. viii. q. Cy. C. de duo. re. in auth. hoc ita.

¶ An una traditio pariat obligationé & liberationé. nō. ff. de pac. l. si intra illú. & l. traditionib⁹.

¶ Quando hoc uerbum traditio importat traditionem irreuocabilem. uide Barth. in. l. si a substituto. §. fi.

¶ Differentia est inter obligationem rem tradi & uacuam possessioné dari. ff. de uer. obli. l. ueluti in fi. & l. in cóuentionalibus. in fi.

¶ An tutor uel alius officialis possit sibiipsi tradere uel acquirere. uide. ff. de stipu. ser. l. seruus cómunis ipse. et ibi Bar.

¶ Traditio ꝓprie non cadit in re immobili. ff. de acquir. pos. l. i. §. si in ꝓprium.

¶ Condemnatus ad tradenduz spém tenetur de euict. ff. de minor. l. papinianus. §. si is. in glo.

¶ In corporalibus loco traditionis est patientia. ff. de acti. emp. l. ratio. §. i.

Traductio Traductio sola nó inducit possessionem ubi sponsalia et matrimoniú nó precesserunt. nō. de resti. spol. ex pte. in glo. pe. in prin.

Trahere Qui inuitus trahit. et sic hoc uerbum sonat in coactioné. C. de agri. et censi. l. i. in auth. habita. C. ne fi. pro pa. de sen. excó. cum pro cá. qui fi. sint le. lator. et. c. ꝑ uenerabilé. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de rescrip. pcesenta. §. ratione aút cáe. ꝟ. ultio excipitur.

¶ Maius dignú trahit ad se minus dignuz. ff. de sta. ho. l. que religiosis. xiii. q. ii. non extimemus. de conse. ec. uel. alta. qḋ in dubiis.

¶ Trahens clericum ad iudicium uetitum perdit causam nó ipso iure sed per sententiam. nō. de fo. compe. si diligenti. in glo. super. ꝟ. causam.

Transactio An remedium. l. ii. C. de rescin. uen. habeat locú in transactione uel arbitramento. et ꝙ transactio et arbitramentú equiparant. uide nō. ff. de uer. ob. l. si quis cum aliter. et. l. lutius. ff. ad trebel. Bar.

¶ Tráśactio nó pót fieri sup instrumtis que merent executioné. ut. l. si cá. C. de transac. ubi Bar.

¶ Transactio que nó ualet ue tráśactio nó ualet etiam ut pactuz nudum. ut in dicta. l. si cá. Ia. bu. in. l. age. e. ti. et in. l. insulam. ff. de ꝑscrip. uer.

¶ Si recedatur a transactione an actor debeat redire ad primá instantiá. uel inchoare nouú iudicium. Bar. in. l. si diuersa. C. de transac.

¶ An super adulterio uel alio crimine capitali possit transigi. uide in. l. transigere. C. de transac.

¶ An transactio sit cótractus nominatus uel innominatus. uide Bartho. in. l. siue apud acta. C. de transac. et in. l. ii. ff. de iureiuran.

¶ An sup priuatis criminibus possit tráśigi. Bar. in preall. l. transigere

¶ Sicut rectores ecclesiaꝝ non possunt alienare sine decreto et solénitate. de qua in auth. hoc ius porrectuz. sic nec possunt transigere. Bar. in. l. cú integris. C. si aduer. transac.

¶ Transactio intelligitur esse de processu iudicii dicit Inno. de rescrip. super litteris. facit. l. tale pactum. §. i. ff. de pac.

¶ Transactio cótinens ꝙ aliquid prestet nomine usurarie questióis nó ualet. no. de deposi. grauis.

¶ Tranſactio facta ſuper appellatione pendente extenditur tantum ad illam inſtantiam nõ ad inſtantiã prime ſententie. glo. eſt notabilis in. l. tale pactum. §. qui ꝓuocauit. ff. de pac.

¶ Facta tranſactione ſuper lite nullus dicit̃ eſſe uictor uel uictus. tex. eſt in. l. fi. ff. man.

¶ Tranſactio põt fieri de queſtione illegitimitatis. Bal. in. l. fratris. C. de tranſac.

¶ An ex tranſactione transferatur dominiũ rei. glo. ꝙ nõ. in. l. pe. ff. de uſuca. ꝓ empto. caſus eſt in. l. ſi ꝓ fundo. & ibi nõ. C. de tranſac.

¶ An ſtatutum loquens ꝙ tranſactio habeat locũ in cõpromiſſo. & econtra habeat locum in amicabili cõpoſitiõe. dic ꝙ nõ. quia ſtatuta ſunt ſtricte interpretanda. & ſtricte & ꝓprie tranſactio non eſt amicabilis compoſitio. glo. de offi. dele. ſi qñ. de preben. niſi. de tranſac. ſuper eo. glo. in aut. ut diffe. iudi. §. ſi uero.

¶ An habens poteſtatẽ tranſigendi poſſit litĩ cedere. doc. ꝙ nõ. de tranſac. de cetero.

¶ An tranſactio reſcindatur pretextu deceptionis ultra dimidiam iuſti precii. dixi ſ. facit glo. in l. lutius. §. ulti. ff. ad trebel. Bar. in. l. ſi quis cũ aliter. ff. de uer. obli. & in. l. fi. C. de reſcin. uen. & l. ſi ſocietatẽ. §. arbitrorũ. ff. ꝓ ſocio. glo. & doct. de emp. & uen. cum cauſa. ubi de hoc.

¶ An ſolus ꝑlatus poſſit trãſigere. doc. de trãſac. contingit. qui tenent ꝙ nõ. Innoc. de arbi. ꝑuenit. ſuper. ꝺ. aſſenſu.

¶ An ſup decimis poſſit fieri tranſactio. Pau. in in clem. ii. de deci. uide tex. de deci. ex multiplici.

¶ An in dubio tranſactio preſumatur facta bona fide. uide Bal. x. col. de controuer. inter uaſal. & aliũ de benefi. feu. c. ii.

¶ Tranſactio actoris non preiudicat ſucceſſori ſcienti tranſigi ſup re & contradicenti. uide doc. de preſcrip. auditis.

¶ An emphiteota uel uaſallus poſſint tranſigere in preiudicium domini. uide Bal. x. col. de cõtro. inueſti. inter uaſal & aliũ. de bene. c. i.

¶ Tranſactio facta coram delegato non eſt perpetua ſed temporalis. Inno. de tranſac. de cetero. Lap. in. c. ii. de conſti. li. vi.

¶ An dominus poſſit tranſigere cum ſeruo. glo. & Archi. lui. di. generaliter.

¶ An tranſactio facta cum eo qui nullũ ius habꝫ preiudicet tranſigenti. doc. in. c. i. de depoſi.

¶ An tranſactio facta ſuper lite extendat ſe ad expenſas factas in lite. Io. an. de eo ꝗ mit. in poſ. ſuper ꝛica. li. vi.

¶ Tranſactio poteſt ſumi late & ſtricte. glo. de tranſac. ſtatuimus. doc. de iureiuran. quintauallis.

¶ An tranſactio generalis comprehendat omnes ſpecies contentas ſub genere. Io. an. in. ꝺ. iudicari in. e. accuſatus. de hereti. li. vi. Inno. ſup ꝛica. de tranſac. glo. in. l. age. C. de tranſacti. & eo. ti. l. ſub pretextu. ii.

¶ An trãſactio facta ſuper una re petita ex una cã precludat aditũ petendi eandẽ rem ex alia cã. uide glo. in. l. ſi de certa. C. de tranſac.

¶ An ſuper alimentis poſſit tranſigi. glo. fi. & ibi Io. an. in. c. ſi epus. de preben. li. vi. uide plene in l. cum hi. ff. de tranſac.

¶ Quid ſit tranſactio. uide tex. cũ glo. in. c. ſup eo. de tranſac. bonus tex. in. l. eleganter. §. ſi quid poſt. ff. de condi. indebi. ff. de trãſac. l. i. ff. ad tertul. l. i. §. fi. ff. de uer. ſigni. l. tranſacta.

¶ An ſi ſit receſſum a tranſactione poſſit agi primeua actione. Bar. in. l. pupilli. §. penſ. ff. de ſolu. uide qđ dicam infra.

¶ In quibus caſibus liceat tranſigere & in quibꝰ nõ. nõ. plene. ii. q. iii. §. notanduꝫ. xc. di. ſtudendũ. xxvii. q. iiii. ſi illic.

¶ Tranſactio eſt ſpecies alienationis. x. q. ii. caſſellas. C. de predi. mino. l. nõ ſolum.

¶ Capitulum nõ poteſt tranſigere ſede uacante & carente legitimo defenſore. ſm Gof. de trãſac. contingit.

¶ Tranſigi nõ põt in annexis ſpiritualibus. quia uidetur ſimonia. de tranſac. preterea.

¶ Tranſactio facta per prelatũ de lite uertente de re imobili ſine auctoritate ſupioris an ualeat. Frede. tenet ꝙ nõ. conſilio ſuo. lxxxviii.

¶ An tranſactio poſſit accuſato eo caſu quo licet tranſigi ſuper crimine. uide de cri. fal. l. ſcripta.

¶ Tranſactio eſt licita in ſpiritualibus dũmodo detur ſpirituale pro ſpirituali. ut in. l. temporale. ſm Inno. de tranſac. ſtatuimus.

¶ An in mr̃imonio poſſit interuenire tranſactio ſeu amicabilis compoſitio. uide de tranſac. c. ulti.

¶ An epiſcopus poſſit tranſigere ſine capitulo. & econtra. uide de tranſac. contingit. & eo. ti. cõſtitutus. ſm Inno.

¶ An delegatus poſſit exequi tranſactionẽ corã ſe habitam. de offi. dele. ſi qñ. ſm Inno.

¶ Tranſactio continens aliqđ peccatuꝫ puta ut uſura ſoluatur eſt nulla. nec impedit actionẽ uel executionẽ contra eam niſi eſſet iurata. & hoc in priuato. ſecus in eccleſia. nõ. per Inno. & Hoſti. in. c. grauis. in fi. de depoſi.

¶ Quid comprehendat tranſactio generalis uł ſpecialis. nõ. ff. de pac. l. tres fratres. in glo. poſſe. C. de tranſac. l. age. in glo. uidebit. Cy. C. eo. l. ſub pretextu ſpecierũ. in. iiii. op. nõ. e. ti. c. i. in glo. i.

¶ Si ſit facta tranſactio inter heredem ſcriptuꝫ & legitimũ quis conueniet debitores. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de pac. ſuper ꝛica.

¶ An tranſactio poſſit fieri de re dubia alias tñ ſine lite. nõ. ff. de cõdi. indebi. l. eleganter. §. ſi qđ poſt. in glo. tranſegerit. uide. ff. de tranſact. l. i. in glo. i. C. e. ti. l. cãs. in glo. i. glo. C. de pac. l. i.

¶ Quid inſpicitur ut reſcindat̃ tranſactio. Bar. ff. ad trebel. l. lutius. §. fi.

¶ An et quando poſſit reſiliri a tranſactione. nõ. C. de tranſac. l. ſi diuerſa. in glo. fi.

¶ An tranſactio ſit licita accuſanti uel accuſato. nõ. C. ad turpiſſ. l. quãuis. in glo. ii.

¶ An trãſactio doloſa ſit ipſo iur̃ nulla. et quare non poſſit fieri tranſactio poſt ſententiam. uide Ange. in cõſilio ſuo. xi. qđ incipit ꝓ pte. ubi etiã uide an renũtiationes generales que ſiũt in tranſactionibus ualeant. et quid operentur.

¶ De tranſactione facta per metũ uide Ange. in conſilio ſuo. ccxix. qđ incipit thema.

¶ Quod dicitur in contractu tranſactionis nõ oriri actionem eſt uerum quando tranſigens non põt implere pro parte ſua. alias ex quaſi cõtractu innominato facto implemento agitur. tex. glo. et doc. in. l. cum ꝓponas. C. de pac. ꝓprie eſt ex parte actoris. ut. l. ii. C. de tranſac.

¶ Quando ex parte unius in transactione uenit nó petere quia semper pót petere de facto nó dicitur impleuisse. C. de transac. l. age. & l. cú mota. eo. ti. ubi de hoc.

¶ Ad ualiditaté transactionis sufficit q a peincipio habuerit spém aliqd dandi uel petendi licet expost facto propter moram euanuerit & deuenerit in pactum gratuitum. C. de transac. l. si sup possessione.

¶ A transactione recedi pót cómuni consensu transact. l. si diuersa. & ibi pbatur q si p actorez non stetur transactioni consentiente reo pót agi prima actione si nó sit sublata. alias dabitur utilis exquo cómuni cósensu recessum est a transactióe ut dicta. l. si diuersa. & uide omnino ibi Bar. qñ p transactionem sublata est actio quo remedio cósulatur siue ex parte actoris siue rei. de quo plene per eundé Bar. in. l. siue apud acta. C. e.

¶ Licet transactio abinicio nó possit esse nisi aliq dato retento uel remisso aut pmisso pót tñ ex interuallo. C. de transac. l. cum pponas.

¶ Sis cautus in dictanda transactione maxime sup testamto. ut dicatur in instrumto uisis uerbis testamenti. C. de transac. l. sub poetextu.

¶ Delictum putatiuum transactionis dummodo cesset dolus nó uiciat transactioné nec pmissioné ex cá trásactionis factá. ut. C. de trásac. l. neq.

¶ Si uis cognoscere in quá speciem contractus innominati transeat trásactio. uide Bar. in. l. siue apud acta. C. de transac. Cy. in. l. cum mota. & l. actione. e. ti. & l. si pro fundo.

¶ An in contractu transactionis admittatur penitentia. uide Cy. in dicta. l. siue apud acta.

¶ Non ualet transactio post sententiaz ualidam appellatione uel alio remedio nó suspensam. ff. de transac. l. et post rem. & qd ibi nó.

¶ Licet nó ualeat transactio post sententiá si tñ transigens liberet habentem sententá per acceptilationem q acceptilatio ualet & tollit effectú sententie. C. de transac. l. si causa cognita de quo dicit ibi. per glo. & doc.

¶ Ut ualeat transactio oportet q debitum nó sit liquidum. alias si est liquidum nó ualet ut transactio licet lis pendeat super eo uel pendere possit de facto. casus est in. l. pses. C. de transac. sentit Bar. in. l. si quis maior. eo. ti.

¶ Titulus transactionis quo ad possidentez qñq dat cám ut ex eo trásferat dominiú. ff. de rei ue. l. eius rei. uide glo. C. de transac. l. siue.

¶ In contractu transactionis non datur conditio ob causam implementi ubi altera pars fecit qcqd potuit ut impleret & non perfecte impleuit. sed agitur ut perfecte impleat. C. de transact. l. si pro fundo. & qd ibi nó.

¶ In dubio transactio censetur concepta sub mó qui potest impleri. dicta. l. si pro fundo.

¶ Trásactio est stricti iuris & bone fidei fm naturam contractus quam resoluit. fm Bar. in. l. sub pretextu. C. de transac.

¶ Speciale est in transactione ut licet sit contractus innominatus tamen ex penitentia nó resoluatur. Bar. in. l. quáuis. C. de transac.

¶ Transactione iurata reus cui nó seruat potest data repetere exceptioné transactionis opponere & pená petere. ut. C. de transac. l. si quis maior.

¶ Transactio obtenta per falsa instrumenta est nulla siue ex parte actoris siue ex parte rei. C. de transac. l. si ex falsis. uel salté retractatur per restitutionem in integrum. ut ibi.

¶ Transactio inita ex lite dolosa ex parte actoris est nulla. sed per falsa instrumenta absq dolo nó est nulla sed uenit annullanda per restitutioné ut in dicta. l. si ex falsis. fm la. bu.

¶ An per transactioné puniatur instantia. Bar. in. l. pe. C. de transac. et. l. siue apud. eo ti.

¶ An ualeat trásactio in causa monachationis uel seruitutis. tex. glo. et Bar. in. l. fi. C. eo.

¶ Transactio differt a fine. l. si possiderim. C. ex qui. cau. infa. irro. in glo. fi.

¶ Transactio in criminibus quibus pót transigi proficit etiaz quo ad processum. glo. C. qd metus causa. l. transactionis.

¶ Si in trásactione cótingit alienatio rei in qua exigitur decretú in minore non ualet transactio. glo. in. l. i. C. si aduer. transac.

¶ Transactio super principali tollit pená. nó. ff. si quis cau. l. ii.

¶ An tutor uel amministrator uniuersitatis possit trásigere. uide. ff. de pac. l. tutoris. et. ff. de trásac. l. imperatores.

¶ An transactio post sniam ipso iure extinguat sententiam ubi transigi potest. Bar. tenet q sic. in l. tale pactum. §. qui puocauit. ff. de pac.

¶ An per transactioné factam cum fisco soluta ei pena tollatur pena partis. uide. §. iii. in. l. si pro fure. ff. de condi. furti.

¶ Transactio generalis extenditur ad incognita quando occasione litis deuenitur ad ampliationez transactionis super omnibus questionibus. secus si transactio principaliter fiat sup omnibus cótrouersiis. ar. ff. de transac. l. cum acquiliana.

¶ Transactio nó extenditur ad dolose cogitata dolo aduersarii. ff. de transac. l. qui cú tutoribus. §. i. et. l. tres fratres. ff. de pac. faciunt que habent in dicta. l. qui cum tutoribus. §. fi.

¶ Legitimus administrator potest transigere ad preiudicium illius cuius bona administrat. ff. de transac. l. de re fi . in glo. uide. l. nulli. §. fi. glo. ff. e. l. pacto conuento.

¶ An iudex ordinarius uel delegatus cópellat ad trásactióz. uide. ff. d bis q no. infa. l. furti. §. q iussu

¶ Quod dicitur transactioné nó ualere quando lis subest calúniis ex parte petentis pcedit qñ fit transactio cú dño sciente litem calúniosam. secus si cum pcuratore dño hoc ignorante. ff. de calú. l. i. §. qui autem. in glo. in. §. perue.

¶ Transactio in casibus in quibus reo licet trásigere nó est licita actori qñ incidat in turpillianú. glo. in preall. l. i. §. qui autem.

¶ Non ualet transactio per tutoré facta nisi deficientibus pbationibus. ff. de iureiuran. l. tutor. in principio.

¶ Que actio detur ex transactione. nó. Cy. C. de transac. l. siue apud acta. et in. ii. q. et se.

¶ An in transactione iurat purgan. moraz. nó. C. de transac. l. si maior. & ibi Cy.

Transfiguratio

Saluator noster bis trásfiguratus est. Mathei. xvii. Marci. xiiii. Luce. xxiiii. i. q. i. §. opportuit.

¶ Transfiguratio saluatoris fuit conueniens. s. Tho. in tertia pte. q. xlv. ar. i. & eius claritas fuit gloriosa. e. q. ar. ii. & i tertio. di. xvi. ar. iiii. & v.

¶ Transfigurationis eius testes fuerunt conuenientes. Idem in preall. q. xxxv. ar. iiii.

Transfuga

Js est qui malo cõsilio & proditoris modo patriam dereliquit. ff. de capti. l. postliminiũ. §. transfuga. ff. ex qui. cau. ma. l. item ei.

Transgressor

Transgressor canonis qua pena puniat. nõ. de elec. gñali. li. vi. in glo. q̃facientes. & ibi remis.

¶ Transgressor consuetudinis qualiter puniatur nõ. xi. di. in his. ubi Archi.

¶ Transgressor ꝓmissionis iurate plus peccat q̃ non iurate. xxiii. q. i. non auferamus. nõ. de iureiuran. debitores.

¶ Transgressio legis que moribus hominum non est approbata non constituit reum transgressorẽ. iiii. di. leges. & c. hec & si legibus.

¶ Transgressor canonũ sinodi debet anathematizari & canone priuari. iii. q. v. accusatoribus.

¶ Nulli licet trãsgredi precepta sedis apostolice. xxv. q. i. nulli fas.

¶ Transgressores canonũ uel illis consentientes peccant in legibus. xxv. q. i. uiolatores. quez tex. bene nota.

Transferre Translatio

¶ Quando censeatur uacare ecclesia epi translati. uide Io. an. in regula qd̃ ob grãm. li. vi. doct. de elec. generali. eo. li. glo. xxi. q. i. si qs iam translatus. Hug. vii. q. iii. §. qui uero.

¶ Trãslatio facta de uno loco particulari ad aliũ particularem eiusdem ciuitatis non dicitur ꝓprie translatio. glo. in. ꝓ. alienare. in. c. cum apostolica. de his que fi. a prela.

¶ An prelatus maxime epus possit transferri inuitus. Io. an. in regula qd̃ ob gratiã. li. vi. glo. vii. q. i. omes. Io. an. in. c. fi. de postula. prela. glo. vii. q. i. epus de loco. & Archi. lxiii. di. litteras. dixi late sub dictione papa.

¶ An epus expulsus de sua ecclesia possit licite transferri ad aliã sine licentia pape. doct. ꝙ nõ. de transla. prela. c. i. Archi. vii. q. i. pastoralis.

¶ Quis dicat translatus de una ecclesia ad aliã. nõ. xxi. q. ii. si quis iam transla. ubi nõ. ꝙ post adeptam possessionem secundo dicitur translatus.

¶ Ex quibus causis clerici possunt transferri de uno loco ad aliuz. glo. xvi. q. vii. si quis uult. tex. cum glo. de conse. di. i. tribus.

¶ Non dicitur quis plene translatus nisi ꝑcipiat fructus. fm nõ. in. c. si tibi concesso. de preben. li. vi. in glo. quia nõ est. nõ. xxi. q. ii. si quis iam trãslatus. & ibi concor.

¶ Quid sit translatio. nõ. de transla. prela. super eo. in glo. ii. & ibi de hoc.

¶ Nemo plus iuris in alium transfert q̃ ipse habz ff. de reg. iur. l. nemo plus.

¶ Translatus habetur pro mortuo. ar. ff. ꝓ socio. l. actione. §. publicatione. vii. q. i. §. ecce in qbus. & ibi Archidia.

¶ Cui acquirat translatus ad monasterium. nõ. Archi. xviii. q. i. in summa. ii. q. ii. abbates. & Io. an. in regula licet.

¶ Quid iuris si quis deceptus est in translatõne lxvi. di. quorundam.

¶ An inuito epo possit clericus se trãsfere ad monasteriũ. uide. xix. q. ii. in summa. alias. i.

¶ An contra translatuz de una ecclesia ad aliam possint agere clerici prioris ecclesie ut illa priuetẽ uide Inno. de resti. spo. audita.

¶ Quando quis dicitur trãslatus ut possint eius beneficia conferri. nõ. de transla. licet. fm Innocẽ. de elec. cum in cunctis. & ibi nõ.

¶ Si prelatus est translatus per papaz an ecclesia possit agere contra eum si non uult recedere. Io. an. in addi. Spe. ti. de transla. prela.

¶ Uerbum transferre notat translationẽ irreuocabilem & funditus abdicatiuam a transferente. ff. de offi. eius cui man. est iurisdic. l. i. in fi. & ibi glo. uide in. l. i. ff. de dam. infec.

¶ Transferri dicitur res q̃n̄qꝫ quo ad possessionẽ transfertur. ut. l. iiii. C. de bo. uacan. li. x.

Transitus Transire

Aliud est trãsire de una ecclesia ad aliam aliud est transferri. xxi. q. ii. si quis iam translatus.

¶ An clericus secularis possit in eadem ecclesia transire de uno beneficio ad aliud sine licentia ꝑlati. glo. fi. & ibi doc. in glo. fi. de elec. glo. & Archidia. vii. q. i. epus.

¶ An clericus possit transire de una ecclesia ad aliam de cõsensu prelati inferioris epo. uide glo. vii. q. i. episcopus.

¶ Quibꝰ de causis possit clericus secularis trãsire de una ecclesia ad aliam. dic primo cã necessitatis puta ꝓpter hostes. qua necessitate cessante redibit ad primã. vii. q. i. pastoralis. Item causa utilitatis & hoc de licentia superioris. vii. q. i. permutationes. lxxvii. di. c. iii. & sequenti. Item causa sanctitatis. vii. q. i. nequaq̃.

¶ Quid si clericus temere causa ambitionis uel auaritie transiuit de una ecclesia ad aliam. dic ꝙ carebit utraqꝫ. de cleri. nõ resi. c. i. vii. q. i. si quis episcopus.

¶ Transitus regulariter debet fieri de maiori ad minorem. xciii. di. legimus. & de transla. prela. c. i. de cle. nõ resi. c. i. & ii.

¶ De cuius licentia debet fieri transitus de una ecclesia ad aliã. dic ꝙ epus requirit licentiã pape. vii. q. i. mutationes. etiaz si sit electus tantum. de transla. prela. inter. & c. quanto.

¶ Inferior si transit ad aliam ecclesiam eiusdem diocesis debz habere cõsensum epi. & sufficit etiã tacitus. ar. xxxiiii. q. v. qui uxorez. si uero subest inferiori prelato epo transit ad ecclesiã nõ subditam illi sed epo requirit expressus consensus epi. ar. lviii. di. c. ii. ix. q. iii. conquestus. si uero transit ad ecclesiã alterius epatus necessarius est exp̄ssus consensus epi sui & illius alterius quẽ habiturus est sup̄ se. lxxi. di. per totũ. lxxxv. di. florentinũ. vii. q. i. epus de loco. de renũ. admouet.

¶ An & quãdo liceat trãsire de una religione ad aliã. uide. s. Tho. scđa scđe. q. ul. & de regula. licz bona glo. in. c. cum singula. de preben. li. vi.

¶ Si religiosi mendicantes transeant ad ordinez non mendicantiũ etiam de licentia pape nõ habẽt locum neqꝫ uocẽ in capitulo. neqꝫ possunt habere prioratum. neqꝫ aliam amministrationem. uide in

clem. ut professores. de regula.

¶ An transiens ad alium statum pretextu licentie nulle sit absolutus a pori. tex. q nō. & ibi Pau. in clem. in plerisq. de elec.

¶ An transeuntes ligent statuto uel cōsuetudine loci p quē transeunt. nō. de consti. c. ii. li. vi.

¶ Transitorie. i. negligenter. in aut. qui. mo. na. effi. sui. § i. & § idem.

¶ Quedam transeunt cum uniuersitate que de perse nō transirent. ff. de acquir. re. do. l. quedā. & qd ibi nō. de in repa. ex litteris. de re iudi. cum bertoldus. & qd ibi nō.

¶ Que specialiter alicui competunt mandata iurisdictione nō transeunt. ff. de offi. eius cui man. est iurisdic. l. i. de offi. dele. qd translationem.

¶ In habentibus simbolum facilior est transitus ff. de transl. l. cum aquiliana.

¶ An capitulum sine licentia prelati possit alicui dare licentiam transeundi. uide de renunti. post translationem.

¶ An ecclesia clerici transeuntis ad aliam nō obtenta licentia ab epo possit cōferri uel ipse repeti & an faciat fructus suos. uide Innoc. de renū. admouet. ubi de hoc.

¶ Transiens de maiori religione ad minorem nō censetur apostata. sed ita si rediit ad seculum. de tempo. ordi. ex parte. ubi de hoc.

Transmissio An filius trāsmittat hereditatem paternam nō aditam ad extraneū. Bar. in. l. ex militari. § si. ff. de testa. mili. & l. uentro. ff. de acquir. here. & in l. i. C. de his qui ante ap. ta.

¶ Que sit ratio q hereditas nō adita nō transmittitur. Bar. in. l. is pater. ff. de acquir. here.

¶ Limitatio regle q fideicōmissū uniuersaliter etiam nō agnitū transmittitur ad heredes habet per Bar. in. l. i. ff. de iure codi.

¶ An pximior decedens pendente dubio si uxor defuncti sit pregnans uel non transmittit ius deliberandi uel ipsam hereditatem. Bar. in. l. uentre ff. de acquir. heredi.

¶ Suus heres habens uulgariter substitutum nō transmittit hereditatē nō aditā. Bar. in. d. l. uētre

¶ Suus heres hereditatē ascendentiū nō aditam transmittit ad alios ascendentes. ut in. d. l. uentre per Bar. & in. l. i. C. de his qui ante ap. ta.

¶ Transmissio hereditatis nō adite uel iure deliberandi ad quos & p quos fiat. nō. C. de iur. deli. l. iii. in gl. ii. & nō. in. l. si infanti. in glo. herditatē & ibi Cy. in. iiii. q. & pe. & si. e. ti. C. de his q ante ap. ta. l. i. & ibi Cy. C. ad orph. l. ii. & ibi Cy. C. de suis & le. l. apud hostes. & ibi Cy. ff. de uul. & pu. l. filius qui patri. ff. de testa. mili. l. ex militari § pe. alias si. plene. ff. de acquir. here. l. uentre. in glo. relinquere. et ibi Bar. idē Bar. ff. de castren. pecu. l. herditarios. § filius. nō. ff. d ōta. l. sed et si Spe. ti. de suc. ab intesta. p. quid si suus. et p. se.

¶ Legatum conditionale transmittitur per suos. dicit glo. in. l. is cui. ff. de acti. et obli. que dicit q transmittitur ad suos.

¶ Tacita conditio impedit transmissionē. que qn sit et quando nō uide Bar. in. l. si post mortem. § si. ff. de le. i. et in. l. ab omnibus. § cum quidā. ff. de le. i. adde glo. que uidet dicere cōtrariū in. l. ii. ff. de le. iii. Bar. in. l. filios. als cū filius. ff. de le. i.

¶ Seruus non transmittit hereditatē nō aditam et idem uidet in mōcho. ff. de cōdi. fur. l. cū dicat

Transmutatio Nō potest fieri de corruptibili in incorruptibile. s. Tho. in secundo. di. ix. ar. ii.

Transpositio Nomina et uba transposita idem significant sm Aristotelē. ut nō. de uer. signi. et ideo in glo. arguit pro testibus diuerso modo narrantibus.

Transsumptum Trāssumpto facto per notariū adhibetur fides sicut originali. de uer. sig. abbate. super. p. fiat fides. & ibi dicunt doc. q nō sufficit sola auctoritas iudicis sed etiā requiritur q pars aduersa citetur. uel si nō est pars ponatur edictū generale & citentur omnes quox interest. Adde nō. de rescrip. ex insinuatione. in glo. i. & lxxvi. di. ieiunium. in glo. ar. nō ualere. c. di. cōtra morē. in glo. sed nunquid.

¶ Transsumptio potest fieri in diuinis. s. Tho. in primo. di. xlv. ar. v.

Trapeceta Est campsor. ut patz. xxiii. di. in nomine domini.

Trebellianica Restituta hereditate ex eā uenditiōis facte iussu testatoris non est locus trebellianice. Bar. in. l. in ratione. § tam et si. ff. ad legem falc.

¶ An trebellianica possit tm detrahi in una re. Bar. in. l. in quarta. ff. ad legem falc. & in. l. marcellus. ff. ad trebel.

¶ An trebellianica deducatur de relictis ad pias causas factas. uide in. c. si pater. de testa. li. vi. in glo. ergo q substitutus. eo. ti. raynutius. Spe. ti. de instru. edi. § cōpendiose. p. sed cum deductio.

¶ An possit phiberi per testatorē. nō. C. ad legē falc. aut. sed cum testator. in glo. ii. & ibi Cy. in iiii. q. nō. in. l. si ut allegas. eo. ti. contra in aut. de here. & fal. § ii. in glo. substitut. Spe. ti. de instr. edi. § compendiose. p. sed cum deductio. Bar. ff. ad trebel. l. marcellus. in prin.

¶ An trebellianica detrahatur de legatis & usi fideicō. siue pure siue in diem sit. Bar. ff. ad trebel. l. marcellus. § idem pupillus.

¶ An in ea computent heredi alienata. nō. ff. ad trebel. l. marcellus. § res. & ibi Bar.

¶ An heres qui nō facit inuentariū retineat trebellianicam. nō. Cy. C. ad legem falc. aut. sed cum testator. in. viii. q. Bar. ff. ad trebell. l. marcellus. in prin. Io. an. in addi. Spe. ti. de instru. edi. § si. p. nunc dicamus.

¶ Quot sunt remedia trebelliani. nō. C. ad legē falc. l. in testamento. in glo. i.

¶ Institutus solum contemplatione fideicōmissarii nō detrahit trebellianicam. ut. l. in fideicōmissi. § cum pollidius. ff. de usur. Bal. multū notabiliter in rica. C. de preiu. do. ante si.

¶ In trebellianicam nō computant fructus liberi primi gradus. quia illā debent habere de ipsis rebus seu substantia rex. l. iubemus. C. ad trebel. sed ulterioribus uidelicz nepotibus. & deinceps bene cōputant. nō. glo. in. l. in fideicōmissi. ff. ad trebel. & l. qd de bonis. § qd a uiro. ff. ad legem falc. & ibi omino uide Bar.

¶ Qui tenetur hereditatem restituere ex contractu nihil detrahit. casus est singularis in. l. qdā

cum filiū·ff· de here·insti· fm Bal·in dicta ꝑtica· ¶·de piu·do in fi·

Trepidare Trepidauerunt ubi nō erat timor·nō·de offi·dele·pasto ralis·§·ꝙ uero· & de ec·edifi·tua nos· & ibi nō·

Treuga An ex treuga facta presumatur guerram ꝓcessisse·uide Bar·in·l· legata inutiliter·ff·de adim·en·lega·

¶ Treuga magis inheret guerre q̄ paci· Bal·x·col· de pace constan·℞·qui tempore·

¶ Tempore treuge non est tutus accessus· Bal· ubi supra·

¶ Si treuga fit ante guerram inceptam sed post preparatam an finita treuga licitum sit offendere absq; diffidatione·Bal·x·col·de pace cōstan·in·℞· non admittatur·

¶ Quid sit treuga·uide Archidi·xxiii·q·iiii·illi qui·& que differentia sit inter treugaꝫ & pacem nō·glo·& doc·in·c·i·de treu·& pa super ꝑtica ubi uide an appellatione pacis contineatur treuga·

¶ Treuga solet esse tuba & ꝓconiū pacis future ff·de capti·l·postliminiuꝫ·§·inducie·&·ff·de pac· l·i·&·l·conuentionem·

¶ Treuga facta cum ciuitate extendit̄ ad uillas· ut·l·si seruitus·ff·de ser·ur·predi· &·l·si quis fi-liabus·ff·de testa·tute·Io·an·in addi·Specu·super ꝑtica·de treu·& pa·ubi uide omnino·

Tribulatio Una res debet esse aliis re missio|aliis tribulatio·xxv· q·i·§·ultimo·

¶ Per multas tribulationes oportet intrare in regnum dei·Actuū·ix·i·q·iii·saluator·

¶ Non enim uolimus ut aliis sit remissio nobis autem tribulatio·iii·ad Chorinthe·xiii·xxv·q·i· §·is ita·

Tribunal Que differentia sit inter tri bunal|auditoriū|& cōsistoriū· uide per Io an·de re iudi·c·i·li·vi·super glo·iii·in fine·ubi de hoc·

¶ Dic ꝙ tribunal est locus ubi sedit iudex ordi-narius nō·in auḋ·de nup·§·iii·in glo·tribunal·

Tribunus Quis sit & unde dicat̄ ui-de·xi·di·quedaꝫ· ubi habes q̄ sint leges tributiue·

Tribus Ad diuinum ministerium nullus admittebatur nisi de tribu Leui· Exodi·xxviii·Deutero·x·&·xviii·xxxi·di·tene tur·lxxxii·di·plurimos·facit·xxxii·q·iiii·§·is ita

¶ De tribu iuda & Beniamin tribus scisse sunt· & relicto suo rege aliū sibi foris cōstituerunt·iii· Regū·xii·ii·Paralip·x·vii·q·i·deniq;·

Tributoria Quando babeat locum actio tributoria· nō·ff·de tributo·l·fi·in glo·deduxit·

Tributum Que differentia sit inter uectigal & tributum· glo· in·l·i·ff·de publica·

¶ An bona eius qui est cōtumax in solutione tri butoꝝ possint uendi·uide in·l·fi·¶·si ꝓpter publi· pensi·Bar·in·l·creditor fundū·ff·de acti·emp·

¶ An ecclesia teneatur ad solutionem tributoꝝ· uide Bar·in·l·si diurna·¶·de exac·tribu·adde gl· & docto·de censi·c·i·faciunt nō·in·l·rescripto·§· fi·ff·de mu·& ho·

¶ Qui ostendit tribus ꝓximis annis retro sol-uisse tributuꝫ presumitur antea soluisse·nisi ꝓbet contrarium·uide Bar·in·l quicunq; ¶·de apo·pu·

¶ Quando predia sunt tributoria si dominus nō soluit tributum predia illa possunt aliis assignari· Bar·in·l·oīm ¶·de omni agro deser·

¶ Quis teneatur ad solutionē tributoꝝ emptor uel uenditor siue priuatus uēdat siue fiscus· uide Bartho·in·l si quis uenditor·¶·de fide instru·& iure hast·fis·li·xi·

¶ An in traditiōe rei facta ecclesie ualeat pactū ꝙ ecclesia soluat tributū·nō·in·c·i·de censi·Inno· dixit ꝙ nō·de fo·cōpe·uer·uide·xxiii·q·viii·con uenior·&·c·tributū·dixi sub dictione ecclesia·

¶ An predia ecclesie ꝓpter nō solutionem tributi possint uendicari·glo·ꝙ nō·xi·q·i·si tributum Et aduerte ꝙ de ꝓdiis que sunt dos ecclesie nō debꝫ ecclesia soluere tributum· glo xxiii·q·viii·scdm· que etiaꝫ dicit ꝙ de decimis & primitiis ecclesia nullum soluit tributum·

¶ In quibus rebus olim soluebatur tributum ro manis·nō·glo in auḋ·ut ꝓpo·no impa·coll·v· Io· an·in·c·inter dilectos·de fi·instru·Idem in clem· rōni·§·porro·de iuretura·in glo·sup ℞·uestigiis·

¶ An ꝓpter non solutionem tributi possit uendi predium tributarium uel alteri concedi in tribu-tum·et quanto tempore cessandū sit· uide doc et maxime Bal·in·l·i·¶·si ꝓpter pu·pensi·

¶ Quid sit tributuꝫ et unde dicatur·uide·xxiii· q·viii·cōuenior·xi·q·i·tributum·ff·de uer·signi· l·ager·§·i·adde nō·per glo·in·l·uenditor·§·si qd· ff·de here·uel acti·uen·

¶ Tributaria·i·officio colligentia tributa·de sta· mona·recolentes·

¶ Si prediū tributariū detur ecclesie an transeat cum onere suo·glo·uidetur ꝙ sic· de imu·eccle·c· i·li·vi·in glo·quid dices·et uide qd ibi nō·Io·an· super dicta glo·

¶ Tributum sequitur possessionem·ff·de pac·l· inter debitorē·ff·de uia publi·l·i·§·fi·¶·de anno· et tribu·l·i·li·x·

¶ Princeps ꝓuintiarum facta est sub tributo· Treñ·i·et de imu·ec·nō minus·

¶ Tributum qd olim prestabatur pro pecunia annona uino et carnibus salatis· nō·¶·de anno·et tribu·in ꝑtica·li·x·

¶ Quanto tempore prescribatur tributo·nō·¶· de fun·et salti·l·ii·in glo·longi temporis·li·x·

¶ Si alibi est domicilium et alibi possessiones in quo debet solui tributum· nō·¶·de sacrosanc·ec· l·neminē·Bar·¶·de mulie·et in quo loco·l·i·in ℞· item quero aliquis·li·x·et ibi glo·

¶ Que ꝓuintie debeant soluere tributū· nō·¶· de censi·uel reli·l·fi·in glo·i·

¶ Tributū quoꝝ sit signū·nō·de cā pos·et ꝓprie· c·ii·in glo·ii·

¶ An emptor predii teneatur ad tributum· Bar· ff·de pubuca·l·impatores·¶·de fide instru·et iur hast·fis·l·fi·li·x·

¶ Nauis que non ex ꝓposito uenit ad portuꝫ sed ꝓpter piratas uel tempestatem non debꝫ soluere tributum·Bar·in·l·i·¶·de naufra·li·xi·

¶ Ad tributuꝫ tenet̄ uenditor ubi nō est emptor soluendo·alias tenet̄ emptor·in auḋ·de man·prin· §·sed neq;·℞·si uero·col·iii·

¶ An isti pizochari excusentur a tributis·uide

in auc.de man.princi.§.neq; occasione. in glo.in ꝓ.in periculo.

¶ Tributum debet soluere ille qui percipit fructus & non dñs simplici uel nude ꝓprietatis ut.l.iii alias neq;.ff.de impen.hoc tenet Bal in l.predia.C.de fideicō.

¶ Que ꝓprie dicantur tributa & mulcta.de his uide per Bal.in.l.fi.C.si cen.uel reli.

Tricliuum Quid sit uide.ff.cōmo.l.si ut certo.§.si de me.in glo.i.

Triennium Uidetur longum tempus. C.de iudi.l.ꝓperanduȝ.et C.de usuca.transfor.l.i.

Trifariam Hoc uerbum habes.xxxi.di.ecclesiarum.

Trimestre Trimestre quando incipiat eis currere ad quos potestas eligendi seu ꝓuidendi est translata.de elect.cum uinctonień.de conces.preben.quia diuersitatem.& c.cum nostris.fm Inno.

Trina De significato huius dictiōis & similium puta bina dena zc̄.nō.Bar.in.l.stipulatio ista.§.eum qui.& ibi pulchre per dn̄m meum.ff.de uer.obli.

Trinitas Quidam heretici dicebant diuinitatem trium personaꝝ diuinarum esse solum in nominibus non in personis.xxiiii.q.iii.quidam.

¶ Opera trinitatis ad extra sunt indiuisa & inseparabilia.xxviii.q.i.sicut enim.

¶ Que sunt credēda de fide trinitatis & diuine unitatis.uide de conse.di.ii.omnis quos.

¶ Expressio trinitatis requiritur in baptismo.de conse.di.iiii.quosdam uideo.

¶ De trinitate uide Iohā.an.& doct.in.c.ii.de summa trini.

¶ Trinitas in diuinis significat ratione.s.Tho.in ꝑma pte.q.xxi.ar.i.& in ꝑmo.di.xxiiii.ar.vi.

¶ Trinitas diuina non pōt naturaliter cognosci. Idem in prima parte.q.xxxii.ar.i.

¶ Quomodo credere trinitatem explicite sit de necessitate salutis.Idem scd̄a scd̄e.q.vii.ar.viii.

Triplex Triplex funiculus difficilius rūpitur.de treu.& pace.c.i.

¶ An quis possit triplici officio fungi.uide.ff.ad trebel.l.ille a quo.§.tempestiue.ar.contra.ff.de ma.uin.l.ante ap̄.

Tristitia An ex tristitia oriatur amaritudo.sanctus Tho.secunda secunde.q.xxxv.ar.iiii.

¶ Quomodo tristitia sit speciale peccatum.& quomodo generale & radix uicioꝝ.& unde causetur.scd̄a scd̄e.q.xxvi.ar.iiii.

¶ Tristitia & gaudium differenter ex amore ꝓcedunt.scd̄a scd̄e.q.xxviii.ar.i.

¶ Tristitia de bono diuino contrariatur quieti mentis.scd̄a scd̄e.q.xxxv.ar.ii.

¶ Tristitia est inuidia.scd̄a scd̄e.q.xxxvi.ar.i.

¶ Que uitia oriuntur ex tristitia.secunda scd̄e.q.xxxv.ar.iiii.

¶ Que tristitia sit effectus timoris.e.q.ar.i.& contingit hoc dupliciter.ea.q.ar.ii.

¶ An tristitia fuerat in xp̄o.dicam infra sub dictione christus.

¶ Tristitia non potest causari nisi ab aliquo apprehenso.qd̄ contingit dupliciter.Idē in quarto.di.xlix.ar.xxxi.

¶ Quādo tristitia plus affigat q̄ delectatio delectet.& qn̄ eq̄.s.Tho.in q̄rto.di.xlix.ar.xxxii.

Triticaria De hoc uide Spe.ti.de obli.& solu.§.sequitur uidere.ꝓ.est aūt.&.ꝓ.se.& ti.de primo decre.§.iam de effectu.ꝓ.sed pone q; missus.adde Io.an.de prim.pastoralis.

Triticum Quid sit uide.ff.de uerbo.signi.l.triticum.

Triumphator Uide in ꝓ.ica ffroꝝ.ubi glo.in.ꝓ.triumphator.

Tropologia Quid iportet hec dictio.dic idē qd̄ moralitas.glo.xxxvii.di.uuo.ubi glo.ponit quatuor modos exponendi sacram scripturaȝ.uidelicet historice|allegorice|tropologice|& anagogice.de q̄ p Hosti.Io.an.& modernos in.c.i.de sacra uncti.

Tuba Exponitur pro uoce.de elec.fundamenta in glo.li.vi.

¶ De tubis quas inuenit uel quaꝝ usum inuenit Moyses.uide|Sonitu tubarum concurrunt muri Iericho.uide Iosue.

Tigurium Appellatione tigurii omne editicium continet rustice rei magis aptum q̄ urbane.ut.ff.de uerbo.signi.l.tigurii.

Tueri An quis possit se tueri iure cōmuni simil et ꝑuilegio.nō.xxxiii.di.quanq̄ c.di.contra morem.

¶ An iudicis officium spectat facere quem tueri ff.de acquir.pos.l.promiscen.§.species.ff.ne uis fiat.Cy.in.l.i.C.de iureiuran.l.conductori.

Tum Qualiter accipiatur.nō.in.l.ita tn̄.§.qui suspectā.ff.ad treb.in glo.tum

Tumultus An ꝓpter tumultū populi sedand.possit quis impune occidi.uide tex.in.l.qui cedere.ff.de sicca.tex.in c.illud.de cleri.ex.mi.

¶ De pena facientis tumultum in consilio.uide v.q.iiii.in loco.de tēpo.or.ex tenore.sup glo.ul.

¶ Tumultus populi excusat.ff.de sicca.l.pen.ar.contra.ff.de penis.l.aut facta.§.fi.C.de penis.l.decurionum.viii.q.i.si ergo.

¶ Quis dicatur tumultuosus uel tumultū facere uide.ff.de offi.ꝓcu.cesa.l.fi.qd̄ nō ꝓpter statuta que puniunt facientes tumultū in populo.

¶ De hoc uerbo tumultus uide in.l.nemo.C.de sacrosanc.ec.& in.l.denūtiamus.C.de his qui ad ec.cōfu.& l.capitaliū.§.solent.& l.si quis aliqd.C.de penis.& in.l.ii.C.de seditio.

¶ Si potestas habet arbitriū puniendi facientes tumultum intelligitur de illis qui ex ꝓposito non casualiter faciunt tumultum.no.Bal.in.l.i.§.cuȝ tamen deponent.ff.depositi.& uide omnino illuȝ tex.ubi fit mentio de tumultu.

Tunica Tunica.i.ecc̄lia.uel tunica desup contexta.i.caritas q̄ multa grana idest fideles continet.xliii.di.sit rector.nō.glo.in.ꝓ.tunicam.in.c.qm̄ uetus.xxiiii.q.i.

Tunc De hac dictione nō.in.l.iiii.ff.de condi.& demon.& in.l.uxori.ff.de usufruc.lega.& in.c.si eo tēpore.de rescrip.li.vi.

Albri. in. l. i. ad fi. C. de pcur. glo. de elec. q̄squis. de conces. pben. si capl'o. li. vi. in. ℣. ex tunc. glo. in cle. i. de iurepa. adde q̄d dixi sub dictione extūc.

¶ Hec ℣ba tum et tunc notant extremitatē tpis ff. de condi. & demon. l. iii. §. fi. ff. de testa. tute. l. pe. ff. de fideicō. libe. l. si cū filius. Interduz uero tum uerbū preteriti tēporis signt tempus futuz. ff. de ui & ui ar. l. i. §. rectissime. & l. ii. in princi. uide. xciiii. di. c. fi. in glo. ii. Archi. de cōse. di. iiii. tunc. & ibi remiss. Specu. ti. de dila. §. i. ℣. quid si dicat. Inno. de ap. preterea. & ibi Io. an. de pben. duduz. li. vi. liiii. di. ego. adde de significato huius dictionis tunc quod nō. Bar. in. l. in substitutōne. ff. de uul. & pu. ff. de condi. & demon. l. si is. §. fi. & ff. de testa. tute. l. tutoribus

¶ Hec dictio notat p̄sens tempus quando actio exercet. l. i. §. rectissime. ff. de ui & ui ar.

Turba Turbatio

Quot hoīes faciant turbā nō. Bar. in. l. pretor. §. i. in prin. ff. ui bo. rap. adde q̄ decem non faciunt turbam. ff. man. l. eadem. de elec. c. i. in glo. ii.

¶ Licitum est mihi turbare & inquietare aliquē non tamē spoliare. pota si me p uim in qua postea clamdestinis insidiis turbo te hoc est mihi licitū ita dic Bal. in. q. peū disputata q̄ incipit accusat⁹. ad hoc allegat nō. in. l. i. in. fi. ff. uti possi. in gl. fi.

¶ Quod a turba dimittitur propter multitudinē dimittitur. i. q. vii. quotiens.

¶ Que sit pena turbantis diuinū officiuz. nō. de ap. dilectus. de sen. ex. uniuersitati.

¶ An agens de turbatione debeat modos turbationis designare. uide Inno. de pba. licet.

¶ Turbari sine causa est uicium. ff. de edil. edic. l. bouem. in prin.

¶ An agens contra aliquē ut cesset a turbatione uel molestia habeat necesse impedimentū uel turbationem pbare. uide Spe. ti. de actio. seu peti. §. super petitionibus. ℣. sed nunquid.

¶ Turba magna dicitur populus. ff. de ori. iur. l. ii. §. deinde post aliqd.

¶ De isto uerbo turbare uide. ff. de testam. l. ad testium. §. si ab ipso. & §. fi.

¶ Possessio p̄prie dicitur turbari. ff. de ui & ui ar. l. uim facit. uel imbrigari. ff. de ser. cor. l. i. §. ul. quod facile.

¶ Turbari dicitur ciuitas quando aliqd fit p̄pter q̄d artifices dimittūt artes ff. de offi. pcon. l. obseruare. §. si quando. q̄d nō p̄pter statuta.

¶ Pro ui turbatiua non est proditū aliqd iudicium nisi iniuriarum. l. iniuriaz. §. si quis me. ff. de iniur. sentit glo. in. l. cum filius. §. fi. ff. de uerbo. obli. & l. i. §. interdum. & l. si duo. ff. uti possi. nō. Bar. in. l. extat. ff. q̄d me. cā.

¶ Quando aliquis turbatur in iuribus & iurisdictionibus suis pōt intentare interdictū uti possi. ut in dicta. l. iniuriaz. §. si quis me. & ibi Bar.

¶ Septē sunt remedia prodita cōtra turbantem aliquē missum in possessionē cā custodie. Inno. in c. cum contingat. de dolo & cōtu. in glo. uetus.

¶ Accusans de turbata possessione debet probare pūctualiter se possidere tēpore turbationis. Inno. in. c. ii. de resti. spol. facit q̄d nō. Bar. in. l. nō solū. §. sed & pbare. ff. de no. op. nū. uide omnino. tex. notabilem in. l. i. §. item notandum. ℣. & eo tempore. ff. de aleato.

¶ Actor potest cogi ad exprimēdos modos turbationis ut libellus reddatur certus. fm Innoc. in c. licet causam. de pba.

¶ Colonus meus conuentus a tertio qui p̄tendat se fundum possidere de ui turbatiua nō pōt dn̄m in iudicio nominare. quia non intulit uim nec inferri fecit. ut. l. cum a te. ff. de ui et ui ar. de resti. spo. cum ad sedez. nō ob. aut. qua in p̄uintia quia loquitur de nominatione quo ad instructionez et deliberationē faciendā. nō quo ad declinationē iudicii. Bal. in. l. ii. C. ubi in rem acti. in. v. q.

¶ Turbatio procedit ex actibus que fiūt in ipsa re qui probantur per confessionē. facit. ff. de ui et ui ar. l. uim facit. et ideo si is contra quem agitur uti possi. contradicat agenti in iudicio dicendo se possidere uidet turbare et turbationē fateri. Bar. in. l. si prius. ff. de no. op. nū. Bal. in. l. ordinarii. C. de rei uendi. in. ℣. deinde quero.

Turpe Turpitudo

An et q̄n audiat ul non allegans turpitudine sua. no. in. l. iusiurandu q̄d ex conuentione. §. fi. ff. de iureiuran. et in. l. si seruus plurium. §. i. ff. de le. i. ubi Bar. glo. et doc. de conces. preben. ex tenore. et c. cum super. et c. fi. glo. de dona. inter dilectos. Adde q̄ ubi uertit periculum anime auditur allegans turpitudinem suam. glo. in preall. c. inter. et in. c. tertio loco. de presump. in. c. lator. de re iudi. et contra factum suum et contra honorē quis auditur ubi uertitur periculū anime. Adde de materia Bar. in. l. alias. ff. de iureiur. C. q̄d ser. pi. da. to. ma. l. si ex creditoribus. C. de reuoca. dona. l. cum confitearis. C. de libe. causa. l. i.

¶ Quo tēpore debet opponi exceptio cōtra illū qui allegat turpitudinē suā uide Bar. in. d. l. si seruus pluriū. §. i. Inno. in. c. cū sup. de conces. pben.

¶ An p̄missio turpis uel ex turpi causa sit ipso iure nulla uel teneat sed elidatur exceptōne. Cy. in. l. ii. C. q̄d me. cā. Barth. in. l. generaliter. et. l. si plagii. ff. de uer. obli. et. l. pe. ff. de condi. ob turpē causam. glo. et doc. de pac. c. fi.

¶ Habens ius agendi uel excipiendi fundamentū super turpitudine debz cauere ne in aliqua parte iudicii allegat turpitudinem nisi condicionaliter. uide doctrinā Inno. in. c. cuz sup. de conces. pben.

¶ Quid fieri debeat de turpi lucro p̄ salute aīe dic q̄ est pauperibus erogandū. ut. xiiii. q. v. q̄ habetis et nō sane. uide Innoc. de imu. ec. q̄ plerīq.

¶ Quedam sunt turpia et p̄hibita quedaz p̄hibita quia turpia. ff. de uer. signi. l. probrum.

¶ In pari causa turpitudinis melior est conditio possidentis. ff. de calū. l. in heredem. ff. de cōdi. ob tur. cau. l. iiii. ff. solu. ma. l. cum muliere. uide nō. in dicta. l. in heredez. in glo. extorqueat. Io. an. in addi. Spe. ti. de acti. et obli. §. fi. ℣. si uero. ubi de hoc. adde. ff. ne q̄s eū qui in ius uo. nō ui exi. l. ii.

¶ Nemo pōt allegare turpitudinē eius cui successit. nō. de his que in frau. credi. l. filios.

¶ Que dicatur actio turpis. uide glo. ff. p̄ socio. l. nec quicq̄.

¶ Turpe remedium quid sit. uide glo. ff. de pac. l. iurisgentium. §. si ob maleficium.

¶ An liceat ei qui participat in turpitudine allegare turpitudinem. uide in. l. de tutela. et ibi glo.

C. de in inte. resti. mi.

Turpiloquium Orit ex luxuria. sanctus Tho. scda secunde. q. cliii. ar. iii.

Turpillianum Ubi & qn habeat locu senatusconsul. turpillianum. no. Cy. C. ad turpil. in rubrica. & ff. ad turpil. l. i. §. incidit. & qd ibi no.

¶ An is qui destitit ab accusatione no ualida incidat in turpillianum. no. ff. ad turpil. l. i. §. accusationem. uide no. in. l. querebatur. & ibi Bar. e. ti.

¶ Si quis de eo accusat non est accusator. no. ff. ad turpil. l. i. §. suspecti. in glo. item si.

Turris Quandoq de habente turrim comunem cum alio qui comisit maleficium propter quod sua pars debet destrui quid sit faciendum. uide qd no. Io. an. post Archidi. in c. felicis. de penis. li. vi. Barth. ff. de aqua plu. ar. l. sed interdu bonus tex. in. l. si is eu quo. ff. comi di.

Turtur Est auis pudica. mortuo enim compare nunq alteri copulatur. adde Archi. xliiii. di. ubi fit mentio de turture.

¶ Bene sponse turturi comparant. Cantic. i. xliii. di. in prin. ubi de hoc.

Tucius Quod est tutius sequendum est & faciendum. ff. de inoffi. testa. l. fi. ff. de dam. infec. l. utiq. de reg. iur. ea que bene faciunt no. in. c. ubi periculum. in prin. de elec. li. vi. & ibi concor.

Tutor Tutela Tutela non uiciat licz tutores dati ab inicio non fuerunt legitimi. casus est singularis in l. mulier ff. de iure dot.

¶ Tutor administrans cum consensu propinquorum uel amicorum pupilli no tenet actone tutele. glo. est in. l. polla. C. de his qui. ut indig.

¶ Tutor no appellatur is qui male negocia gerit. ut. l. si unus. §. si tutor. ff. pro emptore.

¶ Tutor succedit pupillo suo excluso fisco quado cognati deficiut. gl. est in. l. q tutela. ff. de re. iur.

¶ Tutor petitus a matre nolente trasire ad scda uota pot amministrare anteq mater trascat ad predicta uota. tex. insti. ad tertul. §. interdum.

¶ Tutor testamentarius prefertur legitimo. uide Bal. in. l. cum igitur. ff. de statu ho.

¶ Tutor qui est datus in testamento licet no cogatur satisdare tame si incipit male administrare tenetur satisdare. no. in. l. liberto. §. largius. ff. de annu. lega.

¶ Tutor ante satisdationem non potest administrare res pupilli nisi tempore sunt periture. C. de tuto. & cu. qui sat. no fece. l. i.

¶ Tutor potest constituere procuratore ad negocia pupilli proprio nomine ipsius tutoris. tex. est notabilis in. l. iiii. C. de neg. gest.

¶ Excusatur a tutela qui fideiussorem no inuenit. Bal. in. l. i. C. qd cum eo.

¶ Quando tutor facit aliqué actu dubium debz esse cautus ut faciat de consilio matris pupilli & suorum attinentiu. quia si male succedat no tenebit glo. est in. l. polla. C. de his qui. ut indig. in gl. que incipit ut indigno. uide ibi doc.

¶ An debitor uel creditor possit esse tutor. no. ff. de procura. l. pater filiuz. insti. de atti. tuto. §. fi. C. qui da. tu. pos. aut. minores. & ibi Cy. C. de ex. tuto. l. qd res. glo in aut. ut hi qui se o. ha. phi. res mino §. fi. glo. in aut. ut si. prohi. debi. & credi. ma. §. i. uide Bar. in. l. si impuberi. ff. de tuto. & cura. da. ab his. Spe. ti. de tuto. §. fi. ℣. item q tutor. & ibi Io. an. in addi.

¶ An tutor possit dari pupillo ad unum actum. no. Bar. in. l. cum in una. §. i. ff. de appell. Specu. ti. de tuto. §. i.

¶ An habenti tutorez possit dari tutor. no. insti. de cura. §. interdum. §. dari. Spe. in preall. §. fi. ℣. item q habenti.

¶ An tutori possit costitui salarium a iudice. no. Bar. in. l. eos. in fi. ff. de tutel. Idem Bar. in. l. a tutoribus. in fi. ff. de admi. tuto.

¶ An tutor debeat hre expensas a pupillo. Bar. q no. in. l. athletas. §. tutela. ff. de excu. tuto. l. ius alimentorum. §. sed si constat. ff. ubi pu. edu. de.

¶ Clerici debent defendere eorum bona quos in sua tutela recipiunt. lxxxvii. di. irreligiosum.

¶ Tutelas testatorum epi per se recipe non debet. lxxxviii. di. episcopus. & c. e. gubernatione.

¶ Tutores & curatores suspecti debent ab amministratione remoueri. iii. q. ii. qd si. & c. se.

¶ An tutor possit emere de bonis pupilli se auctore. & quid de curatore seu aliis administratoribus. no. ff. de cotrahen. emp. l. si in emptione. §. fi. & l. cum ipe. C. e. & ibi Cy. C. de sacrosanc. ec. aut. quibuscuq. & ibi Cy. & Bar. Io. an. in addi. Specu. ti. de sindi. §. nunc uero aliqua. ℣. sed quid in prelato. ad finem. facit qd no. Bar. in. l. tutores §. aduersus. ff. de admi. tuto.

¶ Quando oriatur actio tutele. no. insti. de att. tu. §. fi. in glo. pe. C. de ex. tu. l. ii. & ibi Cy. & l. quesituz. §. fi. ff. de preca. no. in. l. ubi tutela. ff. de tu. & ra. distra.

¶ Qualiter formet libellus in materia tutelarum. Spe. ti. de iudi. §. ii. ℣. sequitur nunc.

¶ Qualiter fiat instrumentu finis tutele. Specu. ti. de instru. edi. §. dicto. ℣. porro.

¶ Duobus modis querit de suspectis tutoribus. uide Bar. in. l. pe. §. ad crimen. ff. de publi. iudi.

¶ Sicut procurator in his que agit nomine domini debz dicere procuratorio nomine| sic tutor curator & defensor debet dicere tutorio curatorio & defensorio noie. Bar. i. l. i. §. nutiatio. ff. de no. op. nu.

¶ An confessio tutoris uel curatoris noceat pupillo uel adulto. uide Barth. in. l. certum. §. sed an ipsos. ff. de confes.

¶ Quis possit tutorem suspectu remouere. Bar. in. l. i. ff. ad turpil.

¶ An & quando pendente causa suspecti intelligatur tutori interdicta administratio. ff. de solu. l. qd si forte. §. sunt quidam. ubi Bar.

¶ An ualeant gesta per infanté uel furiosum cuz auctoritate tutoris. Barth. in. l. i. §. adipiscimur. ff. de acquir. pos.

¶ An requiratur q tutor promittat expresse de defendendo. uel sufficiat si promittat utilia facere & inutilia pretermittere. Bartho. in. l. cum procurator. ff. de no. op. nu.

¶ Datio tutele tam ad confirmatione q ad prioritatem respicit diem adite hereditatis. ut. l. si is qui tres. §. idem euenire pot. ff. de excu. tu. insti. de atti. tuto. §. item si pure.

¶ Non potest dari tutor ab eo qui non habet

iurisdictionem in eum cui datur· tex·& ibi Bar· in·l·i·in fi·ff·de tu·& cura·da·ab his·

¶ An plures tutores uel curatores teneantur in solidum si non sit dictum· Bar·in·l·eandem·ff·de duobus reis·

¶ An tutor possit reuocare ꝓcuratorem constitutum a pupillo sine auctoritate ipsius· Bartho· in·l·actor·ff·rem ra·ba·

¶ Qualiter agitari possit lis inter tutorẽ & pupillũ· Bar·in·l·iii·§·si pupillus·ff·de tute·ubi etiã tenet ꝙ tutor qui tempore dationis tacuit se debitorem potest remoueri ut suspectus·

¶ Cautelam ut tutor possit testificari in cã pupilli·uide ꝑ Bar·& Bal·i·l·q testamẽto·ff·đ testa·

¶ An possit dari tutor ad unũ actuꝫ·et an sic datus teneatur facere inuentarium·uide Bar·in·l·si hereditas·ff·de testa·tu·

¶ Quando dicant̃ remanere reliquie p̃cedentis tutele·et quando nõ· bar in·l·si qs sub coditione· ff·de testa·tu·et ibi tractat quando mulier nupta uel que habet aĩm nubendi excludat̃ a tutela ideꝫ si pater ẽ bãnitus an uxor possit esse tutrix filioꝝ

¶ An ualeat datio tutoris in rebus unius uille uel loci alicuius·bar·in·l·qui certaꝝ·ff· de·testa·mili·

¶ Quis ex pluribus tutoribus preferat̃ in administratiõe cũ quilibet uel aliquis uel nullus offert satisdationẽ· Bar·in·l·testamento·ff·de testa·tu·

¶ An oĩs datus tutor satisdet· Bar·in·l·si nemo· §·i·ff·de testa·tu·

¶ An anteꝗ̃ detur tutor ex inquisitione sit necesse ꝓnũtiare eum idoneũ· Bar·i·l·tutores·ff·de cõfir·tuto·& ·l·nãli·§·si querat̃·e·ti·ubi etiã Bar·

¶ An mutato iure succedendi ꝑ statutuꝫ mutet̃ etiã tutela· Bar·in·l·i·in prin·ff·de legi·tuto·

¶ An tutor possit fideiubere pro contutore suo rem pupil·saluã fore· tex·ꝙ sic·in·l·romanus apu lus·ff·de tu·& cu·da·ab his·

¶ Tutor compellitur satisdare etiã captis pignoribus·glo·in·l·iii·C·de suspec·tuto·

¶ An tutor inops debeat ali a pupillo·bar· in·l· iii·ff·de tute·& ra·distra·

¶ An ꝓximior negligens per annum assummere tutelam eoipso excludatur ab ea· bar·in·l·iii·§·i· ff·de legi·tuto·

¶ Tutor potest sine iudice administrare si testator id permisit·barth·in·l·legitimos·in prin·ff·de legi·tuto·ubi etiã tractat an in interpositione decreti sint citandi illi qui p̃nt & uolut esse tutores

¶ An clericus possit esse tutor·bar·in dicta·l·legitimos·§·fi·ubi uide·adde ꝙ nõ põt esse datiuus uel testamentarius sed bene legitimus si uoluerit nõ·xvi·q·i·generaliter·& ·lxxxvi·di·puenit·glo· xxi·q·iii·ciprianus·

¶ An tutor possit dari die feriato in honorẽ dei barth·in·l·nunc mandantem·§·dari·ff·de tuto·& cura·da·ab his·

¶ An ualeat datio tutoris existente matre· & an mater debeat requiri·bar·in·l·tutor si petitus·ff· de tuto·& cura·da·ab his·

¶ Si tutor legitimus sit debitor soluto debito cessat tutor datiuus·bar·in·l·impuberi·ff·de tuto·et cura·da·ab his·

¶ Quando datur tutor ex inquisitione citandi sunt cõiuncti & alii amici minores·bar·in·l·scire oportet·§·fi·ff·de tuto·& cura·da·ab his·

¶ An onus petendi tutorem pupillo incumbat matri quãdo pater substituit pupillariter pupillo uide bar·in·l·ii·ff·qui pe·tuto·

¶ In cogendo tutorem administrare nõ est aliqs ordo iudicii necessarius·bar·in·l·i·in fi·ff·de ãmi· tuto ubi etiã tractat an solus tutor possit ꝓsequi litẽ inchoatã a pupillo ita ꝙ ꝯ pupillũ cõparenteꝫ sine tutore ꝓcedit̃ tanꝗ̃ contra contumacem·

¶ Tutor qui non emit predia etiã hodie tenetur ad usuras· bar·in·l·tutor qui repurtoriũ·§·si post ff·de ãmi·tuto·

¶ Tutor testamentarius ex superueniẽti causa tenetur satisdare·bar·in·l·etiã·ff·de ãmi·tuto·

¶ An per bannum tutoris finiatur tutela· uide ꝑ bar·in·l·si sine herede·§·fi·ff·de ãmi·tuto·

¶ Contra omnes tutores põt simul agi in eodem libello cum ꝓtestatione ꝙ sit una solutione contentus·bar·in·l·si plures·ff·de ãmi·tuto·

¶ An & quãdo ualeat liberatio tutoꝝ facta a pupillo·bar·in·l·tutores·§·ab eo·ff·de ãmi·tuto·

¶ An iudex decernendo administrationẽ uni ex pluribus tutoribus uideatur aliis interdicere·bar· in·l·si pluribus·ff·de auc·tuto·

¶ An & quando ualeat contractus initus per tutorem pro se super re pupilli·barth·in·l·pupillus· ff·de aucto·tuto·Sali·in·l·in emptione·§·ii·ff·de contrahen·emp·

¶ Quis sit ordo ꝓcedendi & remouendi tutorẽ cõtumaciter cessantem administrare·bar·in·l·impuberi·§·fi·ff·de admi·tu·

¶ An ualeat datio tutoris facta in testamẽto imperfecto·bar·in·l·peto·§·uiatio·ff·de le·ii·

¶ An sufficiat consensus tutoris ꝑ pupillo in his in quibus requireret̃ sciẽtia pupilli si esset maior· uide bar·in·l·qui duos·ff·de re·dubiis·

¶ Tutor remotus uel suspectus ꝓpter doluꝫ est infamis·secus si per negligentiaꝫ·tex·& glo·in·l· fi·C·de suspec·tuto·

¶ Tutor attilianus expirat adita hereditate·insti· de atti·tuto·in prin·

¶ Tutor agens causam calumniosam debet condemnari in expensis proprio nomine non pupilli· & si pupillus condemnatur liberatur cedendo uictori actionẽ cõtra tutorẽ· nõ·bar·in·l·i·§·is uidetur·ff·si quis ius di·nõ obtem·

¶ Tutor rertis casibus põt donare qui nõ·in·l· omni·C·de admi·tuto·

¶ An tutor possit conueniri durante tutela·insti· de aucto·tuto·§·fi·& ·l·cum curatis·ff· de ammi· tuto·l·nisi·§·fi·ff·de tute·& ra·distra· uide in·l· ii·C·de admi·tuto· bar·in·ꝑall·l·cum curatorem·

¶ Tutor qui negat alimenta & dicit se esse pauperem si dicit mendaciũ punitur arbitrio iudicis· ut·l·tutor·§·tutor·ff·de suspec·tu·

¶ Tutor qui data pecunia tutelam acquisiuit remouendus est & puniendus·l·in eos·ff· de tutel· insti·de suspec·tuto·§·si quis·in fi·

¶ Tutor potest remoueri ut suspectus ꝓpter cõtumaciã·ut·l·iii·ff·de suspec·tu·et·l·eum qui res· C·de ꝓcura·et ibi bar·

¶ An tutor uel curator aliquid faciens presumat̃ facere nomine pupilli uel adulti·nõ·glo·in·l·si ex stipulatu·ff·de uer·obli·et·l·quacũq·ff·de ꝓcur· et in·l·ii·ff·qñ ex fac·tuto·

¶ An tutor uel curator possint cogi respondere·

uide in preallegata.l.eum qui.

¶ Tutor non tenetur si nō exegit illud in cuius exactione plus expenderet q̄ ualeret exactū. uel si nō reficit domū in qua plus expenderet q̄ valeret.ut.l.mediterranee.C.de anno.& tribu.

¶ Qualiter tu.& cu.debent cōcipere uerba cōtractus. nō. Bar.in.l.stipulatio ista.§.si stipulor.ff.de uer.obli. Bal.in.l.i.C.per quas pso.no.acq.& in.l.ii.C.qñ ex fac.tuto. & in.l.multum.C.si quis al.uel sibi.

¶ An soluens tutori non legitime constituto qui tamen cōiter reputabatur tutor sit liberatus. nō. Alb.in aut.decernimus.C.de sacrosanc.eccle.

¶ An expediat tutori quando interponit auctoritatem pupillo ꝙ loquatur.uel sufficit sola presentia sine contradictione. glo.ꝙ est necessarius sermo.ut.l.iii.ff.de auc.tuto.ubi Bar.& in.l.gerit.in fine.ff.de acquir.here.

¶ An tutor nomine pupilli possit facere pacē de morte patris.doc.in.l.in personā.ff.de pac. Speti.de homi.℣.illud queritur.nō.de pac.c.i. Archi.de treu.& pace.c.i.

¶ An tutor teneatur appellare pro pupillo. uide qđ dixi.s.sub dictione ꝓcurator.

¶ Quo tempore tutor teneatur reddere rationē. dic finita tutela.ut.l.nisi.§.cum furiosi.ff.de tu.& ratio.distra.

¶ Quid sit tutor.& quot sunt tutoꝝ genera.nō.glo.in clem.quia contingit.§.illi etiā.de reli.do. Specu.ti.de tuto.

¶ De iuramento tutoꝝ & curatoꝝ dixi sub dictione iuramentum.& ibi remis.

¶ Qui totores uel curatores satisdent. dixi.s.adde insti.de satisda.tu.in prin.C.de tu.qui non satis.l.in dubiū.C.de cura.furi.l.fi.glo.in dicta clem.quia contingit.§.illi etiam.

¶ An tutor uel curator possint admistrare ante iuramentum prestitum & factum inuentariū.dic ꝙ non.ut.l.fi.C.arbi.tu.ff.de uen.in pos.mit.l.i.§.decretū.ff.de bo.auc.iudi.pos.l.i.§.fi. Bar. in l.tutor qui reportoriū.ff.de admi.tuto.

¶ Licet tutor nō constituat ꝓcuratorē in causa pupilli ante litem cont.pōt tñ cōstituere actorē. Inno.in.c.penł.de iura.calū. & in.c.accedens.de ꝓcura.in glo.magna.in fi. adde glo.v.q.iii.c.fi. Inno.de ꝓcur.petitio.Spe.ti.de ꝓcura.§.i.℣.itē ꝙ est cōstitutus.& .§.ii.℣.item ꝙ fuit cōstitutus

¶ Quid sit tutela.uide.ff.de tute.l.i.in prin.& insti.de tute.in prin.Archidia.plene.xvi.q.i.generaliter.super.℣.tutele.

¶ Tutor ſm canones aliqñ sumitur pro ꝓcuratore. & omnes administratores nomine ꝓcuratoris intelliguntur.i.q.iii.saluator. de ꝓcura.quia in causis. & c.petitio. nō.de obli.ad ratio.c.i.de restit.in integ. auditis. de appell.ex parte. & in Specu.ti.de tuto.

¶ Tutoris appellatione etiā actor continetur.ff.de uerbo.sig.l.meoꝝ.ff.ad trebel.l.si legato.§.fi.

¶ Tutor & curator durante officio nō ordinantur de obli.ad ratio.c.i.li.di.preterea.

¶ Tutor nō pōt dari sub cōditione nisi in testamento.nō.de elec.significasti.in glo.ii.

¶ Mater que transit ad secunda uota recuperat tutelam mortuo uiro si res sit integra. puta quia filia non habet tutorem.secus si habet uel habere potest.quia superest alius legitimus.Specu.ti.de tute.§.nunc ostendendū.℣.quid si mater. nō.de ap.ex parte.m.in glo.i.& super ea.

¶ Tutor iurat de calūnia in animam suam.C.de iura.calū.l.ii.&.c.in pertractandis.eo.ti.

¶ Quid si tutor alienat bona pupilli & iurat nō repetere.uide de iureiuran.peruenit.i.

¶ Tutor potest dare pupillam in matrimonium & omnia bona eius marito in dotem assignare.de testam.rainutius.

¶ Tutor defendit pupillū expensis pupilli.ut.l.a pupillo.ff.de āmi.tuto.de penis.in quibusdam.

¶ Tutor pōt infra annū repetere pupillū uel pupillam intrantē religionē.xx.q.i.puella.

¶ An tutor datus in una ꝓuitia āministret bona existentia in alia ꝓuintia.nō.C.ubi petan.tu.l.i.&.ff.de excu.tu.l.ꝓpter litem.§.licet.

¶ Quis dabit tutorē clerico pupillo agenti corā iudice seculari. uide.C.de epi.& cleri.aut.generaliter. & in preall.l.i.C.ubi pe.tuto. & in.c.fi.de iudi.li.vi.

¶ Qui nō habet pupillū in potestate uel nō est habiturus cum moritur non potest dare tutorem in testamento.ff.de testa.tu.l.i.§.i.ff.de re.iur.l.que tutela.

¶ Quis pōt esse sui preuigni tutor.C.de cōtra.iu.tute.l.fi.& ibi nō.

¶ An ex contractu uel tutoris delicto detur actio in pupillum.ff.de euic.l.illud.in fine.ff. de tabu.exhib.l.penł.

¶ Tutor habetur loro domini cum tutelam amministrat.nō tamē pupilluz spoliat.ff.pro empto.l.qui fundum.§.si tutor.ff.de furt.l.interduz.§.qui tutelam. facit.lxxxviii.di.irreligiosum.xxi.q.i.relatio.de elec.cum nobis olim.in fi.

¶ A quo potest dari tutor in testamento. nō.ff.de re.iur.l.quo tutela.§.nemo potest.uide.C.de testa.tute.l.i.in glo.i.in fi.ff.e.l.i. & l.pr.eo.ti.C.eo.l.mater.in glo.ii.& iii.& ibi Cy.ff.de legi.ii.l.peto.§.matre.& ibi Bar.

¶ An filius in potestate possit habere tutorem.nō.insti.de tute.in prin.in glo.nō sunt.C.de sen.pas.l.fi.& ibi Cy.et.l.i.C.si ꝯ mris uo.tu.da.sit.

¶ An si sunt plures qui dolose administrauerunt habeant beneficium diuisionis et cessionis.nō.ff.de tu.et ra.distra.l.i.§.nūc tractemus.in glo.societatem.et ibi Bar.

¶ Quo ordine tutores et curatores conueniantur.nō.C.de transac.l.i.in glo.fi.et ibi Cy.in.i.q.C.de diui.tu.l.ii.in glo.fi. insti.de satisda.tu.§.subsidiaria.in glo.i.ff.de āmi.tuto.l.si duo.ff.de tu.et ra.distra.l.i.§.usqꝫadeo.in glo.distrahendum.uel accipiendum.

¶ An et quando plures tutores in solidum et qñ pro parte teneantur.ff.de āmi.tu.l.diui fratres.et.l.a tutoribus.§.officium.

¶ Si sint plures tutores et unus in solidū conueniatur que remedia habet.nō.C.de āmi.tu.l.ii.in glo.scietia.Bar.ff.de tu.et ra.distra.l.i.§.nō tm.

¶ An habeat necesse dicere tutorio nomine cum aliquid facit.nō.Bartho.ff.iudi.sol.l.iii.§.stipulationem.in fine.

¶ Quando et que bona pupilli possit obligare sine decreto.nō.ff.de pigno.actu.l.tutor.et.C.de āmi.tu.l.lex que tutores.in glo.fi.

¶ An tutor possit donare de bonis pupilli. nõ. glo. ff. de ammi. tuto l. tutor ad utilitatem.

¶ An si plures dati sunt tutores quoꝝ unus non põt amministrare & alius eo sciente male ammiństrat qui tñ nõ est soluendo qui nõ administrauit in subsidiũ teneat᷑. uide Ang. in cõsil. suo. xx.

¶ Tutor legitimus nõ priuatur successione licet nõ petierit aliũ tutorẽ dari. neq; ipse administrauerit etiã qñ pupillus alium tutorem nõ habebat uide Ange. in consilio suo. xxxvi.

¶ Post transitum matris ad secunda uota non est locus tutori datiuo sed legitimo. uide Angel. in consilio. xxxvi.

¶ Si cõditio est apposita si tutelã exercuerit usq; ad. xviii. annum purificat᷑ si post pupillarẽ etatẽ curam exercuerit. ut. l. pater seuerinã. §. cõditionum. ff. de condi. & demon.

¶ Quando tutor lucrat᷑ cũ pecunia pupilli cuius sit lucrum. & an licite possit sub usuri pecuniã pupilli dare. & an statuto possit disponi ꝙ pupillus aliquid licite recipiat de pecunia quam tutor in suos usus cõuertit. uide Ang. in cõsil. suo. lxxxv. quod incipit pro decisione.

¶ An tutoribus absentibus uel deficientibus sit locus legitimis uel datiuis. uide Ange. in consilio suo. lxxxvii. qđ incipit super primo.

¶ An tutores dati loco tutoꝝ absentium uel mortuoꝝ teneantur requirere consensum uel consiliũ illoꝝ quoꝝ tenebantur testamentarii ſm̃ dispositionẽ testantis. uide Ang. in cõsilio suo. lxxxvii. qđ incipit super primu. Bar. in. l. titiũ & meuiũ. in prin. ff. de admi. tuto.

¶ An reuertentibus testamentariis finiat᷑ officiũ datoꝝ loco eoꝝ. et si unus ex tutoribꝰ deficiat debeat alius loco eius surrogari si alii sufficiũt. uide Ange. in cõsilio suo. lxxxvii. qđ incipit sup ꝑmo.

¶ An teneat matrimoniũ in filiũ tutoris & pupillaꝫ. uide Ange. in cõsilio suo. lxxxvii. qđ incipit sup ꝑmo. C. de interdic. ma. inter tu. l. i. ꝑ totum.

¶ An tutor durante tutela possit emere rem pupilli. et si emat an agere possit ad obseruantiã cõtractus. uide Ange. in consilio suo. xcii. quod incipit ex facto.

¶ An si tutor est minor. xxv. annis teneatur de neglectis in minori etate. uide Angel. in consilio suo. xcviii. qđ incipit testator.

¶ An auia priuet᷑ successione nepotis pupilli qui habebat sustitutũ pupillarem si nõ petiit tutorẽ. uide Ange. in cõsilio suo qđ incipit sup puncto.

¶ An tutor soluendo usuras pro dote matris pupilli restituenda teneat᷑. uide Ange. in cõsilio suo cxlii. qđ incipit sup primo. ubi etiã uide an tutor uendendo rem pupilli minus q̃ ualeat teneatur.

¶ An debitor uel creditor pupilli possit esse tutor. dixi aliqđ supra. dic plenius ut nõ. ff. de ꝓcu. l. pater filium. insti. de aucto. tuto. §. fi. in glo. si intra iudicium. uide. C. qui da. tu. pos. autℏ. minoris. & ibi Cy. C. de excu. tuto. l. qđ res. in autℏ. ut hi qui. o. se hr̃e ꝓbi. res mi. §. i. in glo. obligationem. & in autℏ. ut si. ꝓbi. credi. ma. §. i. in glo. in rẽ col. vi. Bar. ff. de tuto. & cura. da. ab his. l. impuberi. Spe. ti. de tutore. §. fi. ꝟ. item ꝙ tutor & curator est debitor. & ibi Io. an.

¶ Si quis recipit legatum relictũ a testatore an cogatur esse tutor filiorum. Bar. ff. de excu. tuto. l. nesennius.

¶ Qua actione teneatur tutor putatiuus. nõ. ff. de neg. gest. l. iii. §. hac actõne. in glo. suspicione. C. de testa. tu. l. i. in glo. spõte. & ibi Cy. in. ii. op. C. qui da. tu. pos. l. militie. in glo. fi. & ibi Cy.

¶ Ubi tutor debet dari. nõ. insti. de atti. tuto. §. sed hoc iure. in glo. causat᷑. Cy. C. ubi pe. tu. l. ii. in. i. q. & l. neq;. C. q da. tu. pos. & ibi Cy. uide Bar. ff. de tuto. & cura. da. ab his. l. pupillo.

¶ Tutor inuitus & inuito datur. insti. de auc. tu. §. i. & ibi nõ. in glo. potestas.

¶ Quibus actionibus teneatur tutor. nõ. insti. de auc. tuto. §. fi. in glo. fi. ff. de tu. & rati. distra. super ꝝica. & ibi Bar.

¶ Quare tutor potest dari in testamẽto sub condictione & nõ per iudicẽ. nõ. C. de testa. tu. l. i. in glo. i. & ibi Cy. sup ꝝica. Bar. ff. de tute. l. inuito. §. i. Spe. ti. de tuto. §. fi. ꝟ. item excipitur.

¶ An tutor possit dari pupillo specialiter ad unũ actũ. nõ. ff. de ap. l. cum una. §. i. & l. si hereditas. ff. de testa. tu. & ibi Bar.

¶ Infra que tempora debet tutor se excusare & finire causam excusationis. nõ. insti. de excu. §. q excusant᷑. in glo. intra quinquaginta. C. eo. l. quinquaginta. in glo. i. & iii.

¶ An & quãdo tutor teneatur si se nõ excusauit nec admĩstrauit. nõ. C. đ ãmi. tu. l. si scissos. ff. e. l. quidam decedens. §. fi. in glo. magua.

¶ Si tutor datur ex inquisitione debet prius ꝓnuntiari ydoneus q̃ interponat᷑ decretũ. nõ. Bar. ff. de confir. tuto. l. tutores. in fi.

¶ An solus tutor possit apprehendere hereditatẽ nomine pupilli uel bonoꝝ possessionem. nõ. C. qui admit. ad bo. pos. pos. l. bonoꝝ. & ibi Bal. Cy. ibi contra. per nõ. C. de iure deli. l. potuit. Cy. C. de testa. tu. l. ii. in. iii. q. nõ. ff. de tu. & cu. da ab his. l. impuberi. & qđ ibi nõ. Bar.

¶ Quando iudex ꝓnuntiat aliquẽ esse legitimũ tutorem cum non sit habetur pro legitimo. secus in ꝓcuratore. quia ad iudicem spectat dare tutorem non peocuratorem. uide Cy. in. l. licet. C. de ꝓcura. & in. l. i. ff. qđ fal. tu.

¶ An legatarius q est relictus tutor in testamẽto perdat legatum si non uult tutelã. uide Ange. in consilio suo. clxviii. qđ incipit legatarius. adde in l. si legatarius. C. de le. & ibi Bar. & Bal.

¶ Non est necesse ꝙ mater assumat tutelaꝫ filii sed satis est ꝙ petat tutorem filio dari. ſm̃ Ang. in dicto consilio. clxviii.

¶ Quando tutori remittit᷑ confectio inuentarii & si quid in manibus habet eidam legatur quid operatur. uide Ange. in consilio suo. clxxvi. quod incipit circa primum. & in. l. quidaꝫ decedens. ff. de ammi. tuto. & l. aurelio. §. i. ff. de liber. lega. & ibi Bar. uide etiã Ange in cõsiliis suis. clxxxvii. & cclxxix. & cccxv.

¶ Tutor alienans rem immobilẽ pupilli nõ subsistente causa dicitur esse in dolo. Bar. in. l. alio. ff. de ali. lega. Ange. in consilio suo. clxxvii. quod incipit uiso dicto statuto.

¶ Non dicitur datus tutor in testamento licet pater dicat relinquo filiũ meum & eius bona tibi uel in custodia tua. ut. l. qui in aliena. §. quanq̃. functa glo. ff. de neg. gest.

¶ De causa tutele nõ potest compromitti. Bar.

in. l. pretor. ff. de tu. et cu. da. ab his.

¶ Quando dantur plures tutores etiam ille qui nõ amministrat tenetur in subsidium pro amministrãte. ut. l. i. C. si tu. nõ ges. & l. tutores q post. §. meum. ff. de ãmi. tu. & l. tres tutores. e. ti. glo. magna in. l. i. C. de trans. uide Bar. in auth. hoc ita. C. de duo. reis. & faciunt que dixi. s.

¶ An scientia tutoris noceat pupillo. nõ. Cy. C. qui admit. ad bo. pos. l. bonoꝝ. in. ii. q.

¶ An pactum tutoris uel cura noceat pupillo uel adulto. nõ. C. de pac. l. pactum curatoris.

¶ An datus inutiliter in testamẽto & postea cõfirmatus per iudicẽ sit testamẽtarius uel datiuus. & an preferatur legitimo. nõ. Cy. C. de epi. audi. l. de creationibus. ff. de cõfir. tuto. l. i. C. e. l. neq. & ibi Cy. & Bar. insti. de tutel. §. fi. in glo. penl. Specu. ti. de tuto. §. si autem tutor. ꝟ. si an datus. & ibi Io. an. in addi.

¶ An tutor possit dari in minus solẽni uoluntate nõ. C. de testa. tu. l. i. & in glo. i. Cy. & Bar. in. l. ii. eo. ti. nõ. C. de confir. tuto. l. i. in glo. ii. & ibi. Cy. ubi uide.

¶ Si tutor nõ petat dari pupillo a successoribus. nõ. C. de legi. here. l. sciant. C. qui pe. tu. l. nepotibus. & ibi Cy. Bar. ff. qui pe. tuto. l. ii.

¶ Quot sunt necessaria ut tutor amministret. nõ. ff. de legi. tuto. l. legitimos. in glo. i. & ibi Bar. plene Cy. C. de ãmi. tu. l. fi. §. pe. nõ. ff. rem pu. sal. fore. l. i. & ibi Barth. uide in clem. quia contingit. de relig. domi. in glo. tutor. Specu. ti. de tuto. §. i. ꝟ. hoc autem nota.

¶ Si tutor negociet de pecunia pupilli cũ pater alias sit solitus negociari nõ tenetur de periculo. nõ. in auth. ut hi qui obli. se. her. phi. res mi. §. qm. in glo. mutuauit. col. vi.

¶ De quo tenetur tutor uel heres eius. nõ. C. de neg. g. l. curatoris. in glo. pe. C. arbi. tute. l. qcqd. in glo. i. C. de her. tuto. l. i. in glo. si. de of. archidi. ea que. in glo. negligentia. lxxxvii. di. irreligiosum. in glo. ii.

¶ An & quo tempore bona eius qui se gessit pro tutore sint tacite obligata pupillo. nõ. C. de ãmi. tuto. l. pro officio. & ibi Cy.

¶ An & quãdo cedit ei dies legate tutele. & remediuz illius perplexitatis nõ. Cy. C. de testa. tu. l. ii. in. iii. q. nõ. ff. eo. l. nemo. & ibi Barth. Specu. ti. de tuto. §. i. in prin. ꝟ. sed an datus. & ibi uide Io. an. in addi.

¶ Quare tutor potest dari in testamento & nõ curator. nõ. Cy. C. de testa. tu. l. penl.

¶ An tutor debet exigere debitũ a se uel cõtra. nõ. ff. de ãmi. tu. l. quotiens. §. itez si temporali. in glo. potuit. & ibi Bar.

¶ Ubi pater naturalis & mater dant tutorẽ quis preferatur. & an concurrant. Cy. C. de confir. tu. l. finali. in fine.

¶ Quis dz eligi inter plures agnatos uel cognatos. & qui teneant. nõ. C. de legi. tu. in auth. sicut. & ibi Cy.

¶ An tutor agens pro pupillo caueat de rato. nõ. C. de ãmi. tuto. l. tutores. in auth. ut hi qui se obli. her. phi. res mi. §. fi. in glo. agit. coll. vi. nõ. ff. de ãmi. tuto. l. uulgo. & ibi Bar. Spe. ti. de tuto. §. sin autem. ꝟ. item q dubitabatur. & ibi Io. an.

¶ An tutor constituat actorem ad unaz litẽ tñ. uide Spe. ti. de acto. ꝟ. actor igitur. & ibi Io. an. adde ad materiam qđ nõ. C. de acto. a tu. dan. l. i. in glo. ii. C. de ꝓcuraro. l. neq tutores. Bar. ff. rem ra. ha. l. actor. Idez. ff. de ãmi. tuto. l. decreto. Spe. ti. de acto. ꝟ. porro.

¶ An tutor teneatur auctorare pupillo uel amministrare. nõ. C. de ammi. tuto. l. fi. in prin. in glo. hoc minimis. & ibi Cy. C. de suspec. tuto. l. preses & ibi Cy. & in. l. i. e. ti. adde nõ. ff. de auc. tu. l. et si pluribus. in glo magna. & ibi Bar.

¶ Quam actionem tutor querat pupillo. nõ. C. qñ ex fac. tuto. l. et si tutores. & l. fi.

¶ Si sunt plures tutores an omnes possint agere & defendere. nõ. C. si ex pluri. tu. l. i. in glo. ii. & ibi Cy. contra. uide nõ. per Bar. ff. de ammi. tu. l. ii. & l. decreto. §. si duobus.

¶ Si sint plures tutores et diuisa sit administratio inter eos an unus possit se intromittere de administratione alterius. nõ. Bar. ff. de ammi. tuto. l. inter tutores.

¶ Si sint plures tutores et unus contradicat alteri quid fiet. uide Spe. ti. de tuto. §. i. ꝟ. pe.

¶ Si tutor fecit sibi legari id qđ testator uolebat legare pupillo an teneatur pupillo. nõ. C. arbi. tu. l. quicquid. in glo. ii. & ibi Cy. Bar. ff. ad municI. l. titio. Io. an. in addi. Specu. ti. de iudi. §. generalia. ꝟ. sequitur nunc.

¶ An tutor teneatur perseuerare in cõnexis. et an teneatur de gestis post pubertatẽ. nõ. C. arbi. tu. l. tutor. post glo. i. et. ii. Specu. ti. de tuto. §. fi. ꝟ. item q is.

¶ Quãuis testator releuauerit tutorẽ a confectione inuentarii tenetur tamen illud facere si iudici uidet. nõ. Bar. ff. de cõfir. tu. l. in cõfirmãdo.

¶ Si tutor nõ fecit inuentarium. uel in fraudem aliqua omisit qua pena puniatur. nõ. C. arbi. tu. l. fi. §. ꝓculdubio in glo suspecti. nõ. ff. de tute. l. in eos. & ibi Bar. Idem plene. ff. de admi. tu. l. tutor qui reportorium. in prin. uide Spe. ti. de instru. edi. §. dicta. ꝟ. quid si aliqs. & ꝟ. se. Adde q datus ad aliquem articulum non tenetur facere inuentarium. nõ. Bar. ff. de testa. tu. l. si heredis. in prin. & dicta. l. tutor qui reportorium.

¶ Si datur tutor maiori uel non uolenti habere an teneat datio. nõ. Cy. C. de peti. here. l. si putas. & ibi glo. i. C. qñ ꝓuo. nõ est ne. l. ii. in. ii. op. uide in. l. seye egres. ff. de tu. & cu. da. ab his.

¶ Si tutor male agit pro pupillo an ipse uel pupillus debeat condemnari. nõ. ff. de leg. ii. l. qui in solidum. §. etiam. & ibi uide.

¶ Si tutor sit coniunctus pupillo nõ remouetur ut suspectus. sed ei adiungit curator. nõ. C. si tu. uel cura. nõ ges. l. i. in glo. fi. nõ. ff. de suspec. tu. l. debitor. & ibi bar.

¶ Si tutor habet exemptionem uel exceptionem an possit eam ꝓponere postq incepit ãministrare si nõ. C. si ex fal. al. l. ii.

¶ Tutor debz reddere pupillo uolumina rationũ finita tutela. bar. ff. de ma. te. l. si ita fuerit. nõ. ff. de tu. & cu. da. ab his. l. i. §. officio. & adde q coñ ipsum datur iuramentũ in litem si non reddit rationes uel librum rationum. nõ. in dicta. l. i. §. officio. in glo. iudicis. & ibi bar.

¶ Nõ est necesse q tutor habitet in domo pupilli nõ. bar. in. l. ii. ff. de tutel.

¶ An seruus possit esse tutor. nō. ff. de testa. tu. l. hereditas. §. fi. & ibi bar.

¶ Quis tutor dicat̃ datus gratia honoris. nō. ff. de testa. tuto. l. iure nostro. §. honoris. & ibi Bar.

¶ An datus a patre matre uel extraneo egeat cōfirmatione. nō. Bar. ff. de confir. tuto. l. naturali. §. si querat̃. Io. an. in addi. spe. ti. de tute. §. si aūt. ꝟ. sed an datus.

¶ An tutor teneatur ad usuras & quas. nō. ff. de āmi. tu. l. tutor qui reportoriū. in glo. que autē. & ibi Bar. ff. de neg. g. l. qui sine. in glo. maximas.

¶ An tutor filioꝝ presbiteri debeat esse p̄sbiter. nō. Bar. ff. de ammi. tuto. l. sed et si milites. & l. administratores. §. fi. eo. ti.

¶ An tutor uel pupillus teneatur si ei mutuatū est. nō. Bar. ff. de āmi. tu. l. tutores. §. aduersus.

¶ Quare si aliquis est datus tutor nō potest appellare. secus in alis muneribus. uide Barth. ff. de excu. tuto. l. scire oportet. in prin.

¶ Substitutus pupillo potest illi dare tutor. nō. Bar. ff. de excu. tu. l. amicissimos.

¶ Si tutor dedit alimenta pupillo egenti an possit repetere si puenit ad pinguiorē fortunam. nō. Bar. ff. ubi pu. edu. l. ius alimentoꝝ. §. fi.

¶ Si tutor accusatus de suspecto pōt repetere a pupillo expēsas quas fecit ꝑ defensione sua. Bar. ff. de tu. et ra. distra. l. i. §. si pupillus.

¶ Quotuplex est tutela et que excludit alias. nō. C. de testa. tu. l. i. in glo. sed sponte. et ibi Cy. super ꝗca. et. l. tutores. eo. ti. et ibi Cy. nō. ff. de testa. tu. l. si quis sub conditione. in glo magna. et ibi Bar. spe. plene ti. de tu. in prin.

¶ Quotoplex sit tutela legitima. nō. Cy. C. de legi. tu. l. fi. Bar. ff. e. l. iii. §. ii. ubi de hoc.

¶ An tutela fideicōmissaria sit legitima. et cui detur. nō. Cy. C. de ex. tu. l. aduersus.

¶ Qui scientifici excusent̃ a tutel̃. nō. insti. de excu. tu. §. idem rome. uide. C. de excu. tu. l. fi.

¶ An tutela finiatur propter absentiam. nō. C. in qui. cau. tu. ha. tu. da. pos. l. i. in glo. pertinent. et ibi Cy. in. ii. q.

¶ An et qn̄ finiatur tutela regis adeo ꝙ nō debeat habere curatorē finito. xiiii. anno. Io. an. in addi. spe. ti. de tutore. super ꝗca.

¶ Quando oriatur actio tutele. nō. C. de excu. tu. l. ii. et ibi Cy. ff. de preca. l. quesitum. §. sed et illud. in glo. et culpa. nō. ff. de tu. et ra. distra. ubi tutela. in glo. si ad hoc. et ibi Bar. in. l. si tutor. §. fi. in glo. pens̃.

¶ Quando detur actio tutele directa et utilis. nō. C. de hereti. l. ii. in glo. et. ff. rem pu. sal. fore. l. nō quasi. §. illud. et ibi Bar. spe. ti. de iudi. §. ii. ꝟ. sequit̃ minus uidet̃ de actione tutele. et se.

¶ Actio tutele est ciuilis licet eius contraria sit pretoria. nō. Bar. ff. de cōtra. iudi. tu. l. i. in prin. Libellos circa materiam tutelaꝝ uide in prealle. §. ii. ꝟ. sequitur nunc uidere.

¶ An in actione tutele sit deuoluta prima actio qua tutor tenebat̃ pupillo. adeo ut si hec egit non possit agere alia. spe. ti. de arbi. §. accipitur. ꝟ. sed pone. et ibi Io. an.

¶ Si sunt plures tutores ubi et qualiter exercēt spe. ti. de cōpe. iudi. adi. §. i. ꝟ. quis.

¶ Que sit forma instrumēti finis tutele. nō. spe. ti. de instru. edi. §. dicto. ꝟ. porro.

¶ Quid importent ista uerba cum in suā tutelaꝫ peruenerint. nō. in. l. cum filio. ff. de uul. & pupil.

¶ Quando & ex quo nascatur actio tutele. nō. ff. de pigno. act. l. si rem. §. omis. in glo. ff. de neg. gest. l. si pupilli. §. item queritur. in glo.

¶ Tutela est officium publicū. ff. de his qui sunt sui uel alie. iur. l. si filius.

¶ Auus p̄fert̃ auie in tutela. ff. de sena. l. i.

¶ An tutor possit accusari de suspecto anteq̄ gerat. uide. ff. de neg. gest. l. nam et seruus. §. i. C. de suspec. tu. l. preses. et. l. curatoris. per Cy. et bal. in. l. i. ff. de of. p̄fec. ur. et ibi habes penas tutoris dati per pecuniam et omittentis inuentarium.

¶ An tutor qui recepit pecuniam ut consentiret pupillā alteri maritari teneat̃ pecuniā restituere pupille. uide glo. ff. de neg. gest. l. qui sine.

¶ Ut tutela dicatur legitime debita per iudicem oportet ꝙ tutor ꝓmittat specialiter subire defensionem pupilli. l. fi. §. defensionez. C. de ammi. tu. et antiqui practici errabant in hoc. propter quod dicit bar ꝙ uidit multas tutelas cassari. in. l. legitimos. ff. de legi. tu.

¶ Si mater assumpsit tutelā ex dispositione filii eius uel testamenti pr̄is est nulla ipso iure si nō renuntiat uelleyano. idem si nō renūtiat omi alteri iur̃ auxilio. idem si non obligauit expresse omnia bona sua pro amministratōe tutele. ut plene nō. bar. in. l. si quis sub cōditione. ff. de testa. tu. et in aut. mr̄i et aue. C. qn̄. mo. tu. offi. pōt. et utrobiq̄ dicit unum mirabile ꝙ illa renuntiatio omi alteri iur̃ auxilio. operat̃ hoc ꝙ ubi mulier alias capi ꝑ debito nō potuisset personaliter. aut. nouo iur̃. C. de custo. re. et in. l. i. C. de offi. diuer. iudi. poterit hoc casu personaliter detineri ꝑ debito. quod est bene notandum.

¶ Qui se uult excusare a tutela uel cura ultra obseruationez tempoꝝ. de quibos habet̃ in. l. scire oportet. ff. de excu. tu. et insti. de excu. tu. faciat dari a iudice curatorem huic liti pupilli uel adulti et cum illo litiget. ita ꝙ illo curatore defendente litem uel causam pupilli uel adulti ferat̃ sentētia excusationis accusato. insti. de auc. tu. §. fi. et hoc uidetur esse de mente glo. l. ii. C. si ex fal. al̃. alias sententia excusatiōis esset nulla ipso iure. ut lata contra pupillū uel adultum indefensum. l. acta. in fi. et. l. contra pupillum. ff. de re. iudi. qd̄ est notandum. quia pauci sciunt.

¶ Mater que peccat in corpus suum perdit tutelam filioꝝ suoꝝ. sicut si transisset ad scd̄a uota. l. his sol. ubi bal. C. de reuo. do.

¶ Presbiteri et clerici excusant̃ ipso iure a tutela. C. de epi. et cle. aut. presbiteros.

¶ Remissio debiti liquidi facta ꝑ tutorē nō ualet secus si sit dubiū. C. de pac. l. pactoꝝ. et qd̄ ibi nō.

¶ Tutor potest remittere ius pupilli et donare ubi ad hoc mouet̃ ex utilitate corpis. et anime pupilli corporis puta remittendo patris pupilli mortē qn̄ timet de morte pupilli si nō facit pacem anime. ut remittere usuras. la. bu. in. l. pactum. C. de pac. tex. C. de transac. l. fideicōmissi. Cy. in. l. i. C. de in inte. resti. bar. in. l. preses. C. de transac.

¶ Tutor non est dandus ad electionez pupilli. l. fi. ff. man. iudi.

¶ Sicut tutoris auctoritas exigitur in actu gerendo per pupillum ita si alteri gerenti cōsentiat

ff. qui et a quibus. l. qui in fraudem.

¶ Tutor auctoritate prestare debet presente pupillo ff. de acquir. re. do. l. si pupillus.

¶ In bonis tutoris pupillus est priuilegiatus. & habet tacitam ypothecam. ff. de priuil. credi. l. sabinus. §. i. glo. in. l. pro officio. C. de admi. tu. cōtra. nō. in. l. eos. qui po. in pig. ha.

¶ Dolus curatoris nocet pupillo quando pupillus habet effectualem regressum contra tutorem ff. ne uis fiat ei. l. i. §. hoc edicto.

¶ Quare tenetur pupillus ex facto tutoris. uide in. l. si dolo. ff. si quis omis. cā te. doc. ff. d' his qui. ut indig. l. pulla.

¶ Tutor est uicedominus. ff. qd' ui aut clam. l. si is qui in puteum. §. tutoris.

¶ Quando actio iudiciaria trāsferatur in pupillum. uide glo. in. l. ii. §. qd' obseruari. C. de iura. calū. in. pro. curatoris.

¶ An mater artetur ad accusandū tutorē suspectum & petendum nouum tantum ne perdet filii successionem. glo. in. l. i. C. de neg. gest.

¶ An mater proprius expensis debet petere filio tutorem. C. de neg. gest. l. i. & ibi per Bar. & doc.

¶ Tutor & curator tenetur de lata & leui. heredes uero eoꝝ ex persona defuncti tenent' de lata tm̄ & dolo nō leui. nō. in. l. curatoris. C. de neg. g.

¶ Pater est legitimus tutor filii emancipati. C. de dolo. l. si superstite.

¶ An iudex suppleat uicem curatoris. uide in. l. si curatorē habēs. C. de in inte. resti. uide omnino Bar. qui dat moduz supplendi. adde glo. & Cy. in l. fi. C. si propter publi. pensi.

¶ An pupillus sine tutoris auctoritate & adult' sine curatore obligentur saltem naturaliter. Cy. plene in dicta. l. si curatorem. Bar. in. l. interduz. ff. de condi. indebi.

¶ An & qn̄ teneat reiteratio actionis tutele a pupillo facto uel adulto. Cy. in. l. de tutele. C. de in inte. resti. mino.

¶ Actus dicitur proprie gestus cum pupillo licz sit gestus cum tutore. Bar. in. l. fi. C. si aduer. rem iu.

¶ Si pupillus est infans agit tutor. si post infantiam tunc est duplex practica. una q agat tutor nomine eius. alia q ipse agat cum auctoritate tutoris. Ia. bu. in. l. ii. §. qd' obseruari. C. de iura. calū. facit. l. ii. C. qui le. perso.

¶ Pupillus prestat iuramentū sine curatore sed non respondet. Bar. in dicta. l. ii. §. qd' obseruari.

¶ An liceat tutori uel curatori contrahere cum fisco. uide in. l. i. C. rem alie. gerē.

¶ Uoluntas patris prefertur uoluntati tutoris. C. de nup. l. si pater. & l. in computandis.

¶ Uitricus pōt esse tutor priuigni sui. C. de inter. ma. inter pu. & tu. l. mater. ubi Bar. & in. l. fi. C. d' contra. in. tu. glo. in aut. de nup. §. eiusdez quoq. C. ubi pu. edu. de. l. i. Spe. ti. de cura. §. nūc uidendum. pro. ut mihi tn̄. Bal. in. l. nōnunq. ff. de adop.

¶ Tenet datio tutoris licet fideiussores sint minus diuites. C. de iure do. l. mulier.

¶ In his q̄ nō sunt in administratiōe pupilli nihil operatur auctoritas. l. si propter. C. de cura. fu. l. ii. ff. de tri. actuq pri. glo. & Bar. in. l. de pupillo. in prin. ff. de no. op. nun.

¶ Pupillus sine tutoris auctoritate nō pōt possessionem alienare. ff. de acquir. re. do. l. pupillus

¶ An & quando dolus tutoris noceat pupillo. Bar. in. l. i. §. si procurator. ff. qd' q̄sq iur. & l. polla C. de his qui. ut indig. l. fi. C. de ami. tuto. l. meminerint. C. unde ui. l. i. C. de fal. mo. ff. de pecu. l. in summa. §. si dolo.

¶ Si mater nō petit tutorem filio sciente & patiente patre pater & mater filii priuantur successione. ff. de his qui no. infa. l. quid ergo. §. certe.

¶ Tutor nō potest facere actum per quem finit' eius tutela. ff. de adop. l. nec ei. §. i.

¶ Multa que habet facere tutor uide per Bal. in l. i. §. item solent. ff. de of. prefec. ur.

¶ Tutor auctoritatem in re ad se spectantē pōt imponere quando est notum q nō nocet pupillo. ff. de insti. l. sed et si pupillus.

¶ Eo q tutor obligationē contra pupillū pmittit nouum contractū faciendo si nō nominat pupillū uidetur se obligare nomine proprio & tenet' finita tutela. ff. de consti. pecu. l. titius.

¶ In obligatione que oritur contra pupillū ex cōtractu alterius nō requiritur tutoris auctoritas. tex. ff. de pecu. l. licz. §. i. ff. d' insti. l. sz si pupillus.

¶ Tutor ex dolo suo tenetur in solidum siue auctorisando siue propter agendo aut doli facit. nec hi actio finita tutela transfert' in pupillū. ff. de acti. emp. l. iulianus. §. idem iulianus.

¶ An in denūtiatione facienda pupillo exigatur tutoris auctoritas. uide. ff. de euic. l. si dici. §. fi.

¶ Non per omnia equiparant' patris potestas & curatoris. glo. ff. de spon. l. si parentele.

¶ Si tutor uēdat rem pupilli & cōstituat se eam nomine emptoris possidere ex hoc solo cōstituto non transfertur ciuilis nec naturalis possessio in emptorem. sicut quando colonus meus constituit se possidere fundū meū noie tuo. l. quāuis. §. i. ff. de acqui. pos. ita dicit Bar. in. l. i. in prin. ff. de acquir. pos. in. i. col. in. pro. quero pone q tutor.

¶ Bastardi nō habēt legitimos curatores. ita nō. Bal. in. l. ii. C. qn̄ mu. tu. offi. fun. pōt.

¶ Tutor pōt sibi tradere rem quā emit a p̄re pupilli. l. fistulas. §. fundū. ff. de cōtrahen. emp.

¶ Tutor legatum factum a se nō tenetur soluere de suo. sm glo. & Bal. in. l. cū etiā. C. de iure deli.

¶ Quando tutor nō habet gerere nō requiritur q sit locuplex de suis facultatibus. l. i. C. de peri. tuto. & ibi Bal.

¶ Ex mora non petiti tutoris nunq̄ excluditur a successione pupilli nisi primus gradus. glo. singularis in. l. nepotibus. C. qui pe. tu. de quo dic ut ibi Bal. et Bar. dixi aliquid. s.

¶ Tutor nō potest petere cessionē iurium cōtra pupillum. etiam si uelit illaz exercere post finitū officiū. in aut. minor. qui da. tu. pos. & ita ibi colligit Bal. ex illo tex.

¶ Modicum debitum & creditum non remouet a tutela sm Hosti. glo. & Bal. in. d. aut. minor.

¶ Tutor datus ex inquisitiōe ex maioribus magistratibus nō satisdat. l. tutores. ff. de confir. tu. instit. de satisda. §. pen. uide bar. in dicta. l. tutores. & dixi supra.

¶ Si tutor banniat' finita est tutela & tutele agi potest. ar. l. tutor. §. si tutori. ff. de ami. tu. ita no. ibi bal. qui dicit ita debere intelligi. l. qd' si forte. ff. de soluti.

¶ An tutor teneat' dare ad usurā pecuniā pupilli

& si det an ipse lucretur uel pupillus· uide in aut. nouissime· C· de admi· tuto & qd ibi nō· glo· & in aut. ut hi qui obli· se hre ꝓhi· res mi· §· qm autem uidemus· & quod ibi nō· glo· in ꝟ· fenerare· & ibi Ja· de bel· hodie cum usure sint ꝓhibite seruandū est quod habetur· xlvi· di· c· si·

¶ Si iudex ꝓnuntiat falsum tutorem esse tutorē talis ꝓnuntiatio fundat iudicium cum illo factū· dixi· s· adde Bal· in· l· licz· C· de ꝓcura· in ulti· col· ꝟ· ulterius quero· hic uide Ange· in· l· non solum· §· qui alieno· ff· de ꝓcura· secus in ꝓcuratore· & rationē diuersitatis uide per prefatu doc· ubi· s·

¶ Inhabilitas tutoris uel tutele uiciat ipso iure ꝓcessum· ideo uolens litigare cuz tutore habeat copiam tutele & inuētarii ut possit ostendere ꝙ ille sit tutor· & ꝙ potuit legitime agere· sm Bartho· & Bal· in l· pen· C· in quibus cau· in inte· resti· nō est neces·

¶ Si pupillus habet dominium originis dominia habitationis in una & bona in alia qs iudex dabit illi curatorem· Bar· in· l· magis puto· §· illud· ff· de re· coꝝ· tenet ꝙ iudex originis· adde qd dicit idez Bar· in· l· diuus· ff· de tu· & cu· da· ab his· & qd nō· moderni in· c· si animum· de iudi· li· vi·

Tutum

An & quando assignatio loci nō tuti sit ipso iure nulla· uel teneat sed sit appellandū uel exceptiōe obiicienda· nō· de appel· ex parte· i· nō· in clem· pastoral· de re iudi· in glo· facit hec littera· & ibi remis· dixi sub ꝟbo appellatio & citatio·

¶ Tutum locum appellamus in quo nec pars nec eius parētes alteri pti uim inferri possit· de resti· spol· ex transmissa·

Tuus Tuum

Idem dicitur tuum cuius uendicandū ius habes· ff· de auro & ar· le· l· qntus· §· argumto· & §· cui auꝝ· e· ti· & §· si cui·

¶ Tuū· i· tue iurisdictioni subiectuz· de his que fi· a ma· par· ca· c· ii· de usupa· c· ii·

¶ Quid ueniat appellatione tuoꝝ clericoꝝ habet de uer· signi· e· fi· li· vi·

¶ Tuum & meū in nobis generant inordinatos effectus· viii· di· differūt· ubi etiam habet ꝙ ista nomina tuum & meum uenerunt iure consuetudinis· de quo uide· ea· di· quo iure·

¶ Omnia debent esse cōmunia sed per iniquitatem hominum unus dicit hoc meum hoc tuum· xii· q· i· dilectissimus· Adde qd dixi sub dictione meum·

Vacatio Vacans

Si papa cōcedit uni ꝑmam uacaturam quam acceptauerit in diocesi brixieñ· & postea concessit alii specialiter aliquam primaz uacaturā quis preferat· uide Bar· in· l· domus· ff· de lega· i·

¶ Beneficia que permutantur nō dicuntur uacare· & ideo expectātes nō possunt illa acceptare de re· pmu· c· i· li· vi· & ibi nō· in glo·

¶ Que dicatur possessio uacans· uide glo· in· l· fi· C· unde ui· dicam infra sub dictione uacuū· Adde quod dixi sub dictione possessio·

¶ Uacante sede potest tractari de electione ecclesie· tex· & ibi glo· de cōsue· cum dilectus· et ibi per doc· glo· in· ꝟ· iniunxerunt· in· c· si· de resti· in inte· doc· de rescrip· edoceri· in· c· i· ne se· ua·

¶ Si uacante sede capitulū est in discordia nec creat uicariuz qui regat ecclesiā poterit superior illum creare· tex· de rescrip· cum dilecta·

¶ An uacante papatu cardinales sustineāt caput uniuersalis ecclesie· Archidia· lxxxix· di· nullus· lxvi· di· porro·

¶ Ad quem spectat custodia ecclesiaꝝ uacantiū· uide Inno· in· c· i· ut eccle· benefi· glo· & docto· de offi· ordi· cum nos· Inno· in· c· sicut tuis· de priuil· glo· in· e· cum et plantare· §· in ecclesiis· de priuil· aliquid in· e· de monachis· de preben· de ap· bone· de preben· in lateraneñ· glo· et Archidia· xii· q· ii· illud· Adde qd dixi sub dictione custos·

¶ Ecclesia nō dicitur uacare per renūtiationem sed per priuationē quando uacat ex acceptatione secundi beneficii· uel ex gestione actus contrarii detentiōis· p glo· magnā· de ꝓben· quāuis· ii· li· vi·

¶ Unica uice nō pōt esse duplex uacatio beneficii glo· in· ꝟ· libere· in clem· ii· de iurepa·

¶ Beneficiū nō dicitur uacare donec electio confirmatur· Innoc· de exces· prela· inter dilectos· in glo· fi· glo· in· ꝟ· collatio· in clem· ii· ut lite pen· & post confirmationem ante adeptam possessionem Io· an· in· c· i· de re· ec· nō alie· li· vi· Io· an· in addi· Spe· ti· de acti· & pet· §· super petitionibus· ꝟ· sed quero· adde glo· de elec· si postq̄· li· vi·

¶ An dicatur inducta noua uacatio si beneficiuz fuit collatum sed collatio nō habuit effectum Io· an· in addi· Spe· in· d· §· sup petitionib⁹· ꝟ· sed q̄ro·

¶ Uacante ecclesia yconomus custos capitulum nō possident illam sed custodiunt tantuz fructus Inno· in· c· ex parte· de arbi·

¶ Ecclesia dicitur uacare licet habet yconomuz qui agere possit· glo· fi· in· c· i· de prescript· glo· in c· fi· ne se· ua· Inno· in· c· olim· el· i· de resti· spo· Io· an· in· e· cum nobis olim· de elec· ubi tractat an ecclesia dicatur uacans que habet amministrationē in spiritualibus & temporalibus·

¶ Uacare dicitur beneficiū qñ fuit suppressum & suppressio nō tenuit· de cōsti· ex parte· ubi tex·

¶ An per morte uicarii perpetui dicatur ecclesia uacare· nō· de offi· uica· ad hoc· in glo· i·

¶ Ecclesia dicitur uacare quo ad consensum prestandum per prelatum in alienationibus reꝝ ecclesie prelato instituto nonduz tamen possessioni adepto· Hosti· de resti· spol· olim· Io· an· in· c· i· de re· eccle· nō alie· li· vi·

¶ Uacatio beneficii non tollitur per collationem factam alicui anteq̄ ratificetur per illum cui confitetur· Io· an· in addi· Spe· ti· de acti· & pe· §· sup petitionibus in fine·

¶ Beneficium nouiter creatum dicitur uacare etiā si nullus rector fuerit ibi positus· nō· in cle· fi· de rescrip· in glo· fi· & ibi do· Anto·

¶ Ecclesia dicitur uacare etiam post collationē a qua est appellatum· nō· in· e· si postq̄· de elect· li· vi· in glo· pen·

¶ Quando dicatur prior ecclesia uacare si prelatus transfertur de una ecclesia ad aliaz· dixi sub dictione translatio· Adde Io· an· in· c· generali· de elec· li· vi· & in regula qd ob graz· e· li· Pau in cle·

in plerisq̃ de electi. nõ. xxi. q. i. relatio. in glo. fi.

¶ Per mortẽ generalis alicuius ordinis non habentis certum terminũ in aliqua ecclesia speciali non dicit̃ inducta aliqua uacatio. glo. in. c. cupientes. §. i. de elec. li. vi. Genze. in extrauag. Io. xxii. que incipit ad onus.

¶ Ubi dicit̃ fides apposita mortuo papa. Genze. in preall̃. extrauag. ad onus.

¶ Delegati dati super electione uacantis ecclesie possunt constituere uicarium cui uacante sede respondet̃ de fructibus q̃ñ capim̃ uacante sede illũ nõ creat. uide de rescrip. cũ dilecta. & q̃d ibi nõ.

¶ Primũ beneficium incomparibile cum secũdo nõ uacat nisi per adeptionẽ possessionis secundi. glo. magna in clem̃. i. ut lite pendẽ. de quo in. c. de multa. de preben.

¶ An uacante ecclesia inferiori possit episcopus bona illius alienare. glo. x. q. ii. c. fi. glo. xii. q. ii. si qua de rebus.

¶ Uacare. i. deficere. ff. de ua. & ex. mu. in prefa. & in. l. i. circa prin. Itẽ intendere uel operã dare. ff. de arbi. l. nõ distinguemus. §. ex compromisso. uide Iohã. an. ne cleri. uel mo. c. ii. super. ℞. scolis. & ibi nõ.

¶ Hoc uerbum uacabit presens & futurũ tempus significat. nõ. in clem̃. i. de conces. preben. in glo. hoc determinabit.

¶ Ecclesia dicitur uacans que nõ habet p̃latum. uel habet sed inutilem. nõ. Hosti. de elec. ne pro defectu. & c. eti bone. ii. pro hoc. xcii. di. c. pe.

¶ Quedam sunt que uacante sede competentius expediuntur. nõ. Io. an. de consue. cum dilectus. sup. ℞. i. & ibi nõ an ea que tangunt statũ ecclesie possint ab aliis monasteriis. de quo uide aliquid p̃ Inno. de resti. in inte. cum uenissent.

¶ An modus uacationis sit exprimendus in l̃ris impetrationis. uide Io. an. de renũ. post translationem. Lap. de rescrip. susceptum. li. vi.

¶ Uacante ecclesia si res ipsius alienari debeant dari debet ecclesie yconomus uel defensor. & q̃d tunc habeat facere. nõ. de re. ec. nõ alie. c. i. li. vi.

¶ Quis habet dare yconomũ ecclesie uel dignitati uacanti. nõ. glo. de of. or. nõ põt eius iure dissolui. ne sede ua. nouit. & ibi nõ.

¶ An uacante sede posint debitores dignitatis soluere capitulo. nõ. ne se. ua. constitutus.

¶ An alius a papa possit concedere ius ad beneficium uacaturũ. nõ. de preben. dilectus. in glo. hoc idem erat. de conces. preben. ne capiande. de elec. dilecto. in prin. de offi. dele. ex parte. de conces. preben. c. ii. & iii. li. vi.

¶ An uacante sede apostolica cardinales possint deponere episcopos uel canonicos clericos. nõ. de conse. di. si quis.

¶ An uacans ecclesia possit de iur̃ eligendi agere nõ. de consue. cum dilectus. de resti. in inte. cum uenisset.

¶ De uacatione ab officio uide Ange. in cõsilio suo. cclxxxii q̃d incipit punctus.

¶ Bona uacantia dicũtur differre ab hereditate iacente. uide tex. in. l. qui aũt. ℞. certe.

¶ Bona uacantia uadunt ad fiscum. l. si filius. §. qui in termio. ff. de le. i. & ipso iure. glo. est in. l. i. C. de bo. uacan. li. x.

¶ Uacatio beneficiĩ referenda est ad locum ubi beneficiatus moritur. nõ ubi situm est beneficiũ. uacatin ergo beneficiorũ in curia per mortem non ex plenitudine potestatis. sed destructo iure uidetur inducta. ita nõ. moder. in clem̃. i. ut lite pẽ. & ibi do. Pe. de anc.

¶ Quando duo litigant de beneficio ibi uacare dicitur ubi moritur possessor beneficii. & ille dicitur possessor qui possidet maiorem partẽ iuriũ bonorũ temporalium & spiritualium in beneficiis curatis. q̃d intelligitur quando alter moritur lite pendẽte. sz ea finita inspicit̃ locus ubi decedit ille pro quo lata est sententia. ut nõ. do. Pe. de anc. in clem̃. i. ut lite pen.

¶ Si cõfirmatus in curia apprehendat possessionẽ extra curiam per p̃curatorem ibi dicitur uacare beneficiũ q̃d prius habebat ubi pacifica possessio sit adepta. & nõ in curia ubi facta sit cõfirmatio siue consecratio. ita dicit glo. in dicta cle. i. ut lite pen. in glo. magna. & hoc q̃ñ p̃ p̃curatorẽ adepta est possessio. secus q̃ñ per negociorũ gestorẽ. quia tunc inspicitur locus ubi ratum habet. ut ibi dicit glo. uide morder. & maxie do. Pe. de anc.

¶ In aliquibus casibus per mortem clerici nõ uacat beneficiũ. ut habet̃ de consti. cum accessissent. Item quãdo in ecclesia p̃bende nõ sunt distincte. de preben. dilecto. Item q̃ñ beneficiũ est de mesa quia tunc mortuo clerico consuli datur mensa ad instar usuffructus. de pigno. cum constet.

¶ Ecclesia dicitur uacare que habet prelatum intrusum. facit. l. qui centũ. §. que uacante. ad legẽ iul. de ui pupli. xiii. di. c. pe.

¶ Quot modis dicat̃ ecclia uacare. nõ. p̃ Hosti. in summa. ne se. ua. §. quot modis.

¶ Custodia uacante sede nõ debet cõmitti laico. de eca. & quali. c. fi.

¶ An uacãte beneficio possit episcopus redditus retinere. uide de insti. cũ uenissent. de offi. ordi. cum inter uos. de ap. bone. de offi. ordi. presenti. li. vi. de elec. quia sepe. e. li.

¶ Uacante sede clerici debent facere inuentariũ de bonis omnibus ibi inuentis. xii. q. ii. caritatẽ.

¶ Precarium factũ uacante sede est nullũ. xii. q. ii. si qua de rebus.

¶ Ecclesie uacanti papa p̃uidet de administratore seu p̃curatore. & ubi papa nõ p̃uidet administratio pertinet ad capitulũ. q̃d est clarum quo ad bona cõmunia inter prelatum & capitulum. ut nõ. de electi. quia sepe. li. vi. quo ad bona diuersa uide in. c. si episcopus. & c. fi. de sup. ne prela. li. vi. & ibi uide iura. si capitulũ perperam & negligenter administrat. p̃ quo. e. ti. cupiẽtes. §. ad hoc. per Lapũ. faciunt nõ. in. c. is cui. de elec. li. vi.

¶ Quis cõseruabit futuro successori bona obuenientia tempore uacationis. glo. de offi. ordi. presenti. li. vi. dicit q̃ yconomus. ibi dicit Io. an. in nouell. q̃ monasterio uacanti ep̃us dabit istũ yconomum. per. c. cum uos. de offi. ordi. & per ea que nõ. Inno. & Hosti. de statu regl̃a. c. ea que. §. q̃ si abbas. & q̃d ibi nõ. Io. an. sup. ℞. p̃uideat.

¶ Quando beneficiũ uacat in curia ordinarius põt conferre infra mensem infra quẽ collatio spectat ad papã. de p̃ben. statutũ. li. vi. post mensem non potest. & nihilominus etiã papa potest. ut ibi nõ. glo. antepen. & si ordinarius contulit infra mensem licz papa nõ cõferat infra dictũ mensem

nihilominus nulla est collatio ordinarii. sm Ioha. an. in dicto. c. statutum. & post eum moderni.

¶ Ualet impetratio de beneficio tanq̃ uacante qd̃ qs simoniace possidebat. nõ. Inno. in. c. ex litteris. de transac.

¶ Legatus nõ confert beneficiũ non uacans licet reseruaret sue collationi & conferat postea cum uacat. glo. de preben. si eum. li. vi.

¶ Aliqui sunt casus in quibus beneficiũ uacãs nõ debet expectanti. quos ponit glo. de elec. ꝙ sepe. li. vi. de cele. mis. c. cum marthe.

¶ De pena laici occupãtis bona ecclesie uel prelati uacante sede. xii. q. ii. de laicis.

¶ An sint ipso iure excõmunicati uel excõmunicandi. xii. q. ii. illud. uide ibi Archi. & de pena clerici inuadentis bona ecclesie sede uacante. nõ. xii. q. ii. non licet.

¶ Custodia uacantis ecclesie spectat ad archidiaconum in ruralibus ecclesiis. de subiectis in aliis spectat ad epm de iure. lxiii. di. si in plebibus.

Uacillare De hoc uerbo uide. C. de dona. inter uir. & uxo. l. fi. C. de decu. l. nouationũ. li. x.

¶ Quis dicatur testis uacillans uel uarians. uide Bal. in. l. nullum. circa prin. C. de testi.

¶ Uacillare proprie est dubitare. sed uariare est cõtradicere sibi. de testi. cogen. preterea. de pen. super his. nõ. in ꝓhe. decre. super ꝯ. uacillare. de ꝓcura. in nostra. de cã pos. cum ecclesia.

¶ Uacillans repellitur. ff. de testi. l. ii. ut ec. bñfi. ut nostrum. & qd̃ ibi nõ.

Uacuum Uacuũ est in quo nihil est. ff. de iniusto rup. & irri. te. l. sibi ne tabule.

¶ Uacua possessio qñ dicatur. ff. de actio. emp. l. ii. & iii. & ibi an sit tradẽda possessio uacua. ff. de fun. do. l. si fundum. C. de ꝓba. l. cum res. ff. de ac. emp. l. si me in uacuam.

¶ De hoc uerbo uide. C. de inof. do. l. si totas. ff. de acti. emp. l. si in emptione. ꝗ. i. & l. uacuatis. C. de decu. li. x. & c. ti. l. fi.

Uades Hi sũt fideiussores. C. de castrẽ. & ministe. l. ulti. li. xii. alias uocantur expromissores. ff. de uerbo. obli. l. stipulationum. ꝗ. satis acceptio. uide de hac dictione. ff. de euic. l. illud. in prin. alii dicuntur cõfirmatores contractuum. in auti. de fideius. ꝗ. sed neq̃.

Uagatio Uagabundus

¶ Qu[illegible]t uagabũdus. uide Bar. in. l. iiii. ꝗ. pretor. ff. de dam. infec. & in. l. eius qui. ff. de iur fis. & glo. in. l. i. C. ubi de cri. agi opor.

¶ Qualiter & ubi uagabundus cõueniatur Spe. ti. de cõpe. iudi. adi. ꝗ. i. ꝯ. sed quid si debitor. & ibi plene per Io. an. in addi. Spe. ti. de rescrip. presenta. ꝗ. ratione aũt. ꝯ. quid si uaganti. ff. de iudi. l. heres absens. C. ubi de cri. agi opor. l. i. glo. in. l. heres absens. que incipit debebit. Cy. in dicta. l. i. Bar. in. l. i. C. de colo. & censi. Spe. ubi. s.

¶ Religiosi extra monasteriũ uagare nõ debent. xvi. q. v. iuxta. & c. quidam. & c. paulonum.

¶ Nõ licet uagari in incerto. de elec. ut qs duas. li. vi. & ibi nõ. super ꝯ. uagetur.

¶ Hoc uerbum uagari sonat in absurdum. uide plene Io. an. de cleri. non resi. ex tue. super glo. fi. que incipit uagabũdus. & ibi omnino uide Inno. in glo. magna.

¶ Non debet quis cum aliena factura uagari. ff. de rei uendi. l. rem. ff. de dolo. l. item exigitur. ff. si cer. pe. l. certum. ff. de iniur. l. ꝑetor. in prin.

¶ Uagabũdus ꝑdit priuilegiũ. nõ. C. de domesti. & ꝓtec. l. si quis domesticoꝝ. in glo. fi. li. xii.

¶ Uagatio mentis est filia accidie. s. Tho. scd̃a secunde. q. xxxv. ar. iii. & ibi uide que uicia pertineant ad uagationem mentis.

¶ Uagabundus dicitur qui nõ habet certam habitationẽ. tex. & glo. ff. de dam. infec. l. iiii. ꝗ. ꝑtor. & ibi Bar. circa fi. & hoc directe congruit stipendiariis & sodalibus. & hoc tenet glo. in dc̃a. l. iiii. ꝗ. pretor. ff. de dam. infec. & hoc opti. C. de tiro. l. i. iuncta. l. i. ff. de colo. pa. & l. i. C. de colo. ti. li. xi. & est optimus tex. seu glo. in. l. si qs instructis. ff. ad munic. & qualiter sit citandus uagabundus dic ut nõ. Inno. in. c. si aduersarius. de do. & cõtu. & põt ubicũq̃ cõueniri ne creditores fraudentur dicit Specu. ti. de acto. ꝗ. i. ꝯ. sed nũquid debitor uagatur per mundum.

Ualere Ualitudo Ualere quãdoq̃ exponitur pro durare. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. si debitor. ꝗ. fi. Item ualere. i. posse. & hoc uerbũ uoluntati nõ necessitati subicitur. nõ. de preben. si tibi concesso. li. vi. super ꝯ. ualeas. Item ualere. i. tendere. de offi. dele. cuz super. de despõ. impu. c. i. li. vi. in illo brocardo si nõ ualet qd̃ ago zc̃.

¶ Ualitudinarius est qui sepe infirmatur. Io. an. de cleri. egro. c. i. li. vi. & ut lite nõ cõt. qm̃ super eo ꝯ. adde quod habetur de consue. ex litteris. de testi. si qui testium.

¶ Ualitudinarii coguntur testificari de iure canonico. ut lite nõ conti. quoniam. secus de iure ciuili. iiii. q. iii. item inuiti.

¶ Quando in aliqua dispositione dicit ꝙ actus non ualet an intelligatur ipso iure uel per sniam. uide Ange. in consilio suo. xxxv.

Ualisia Contra portãtes ualisias nimis graues sup equis qs cõduxerũt uide Bar. in. l. i. C. ne quid hone. publi. impona.

¶ De ualisia signata aut sigillata que reddit dissigillata uide Bartho. in. l. i. ff. de fur. aduer. nau. cau. stabu.

Ualor Quomodo ꝓbet ualor rei. uide in. l. precia reꝝ. ꝗ. nõnunq̃. ff. ad. l. fal. & in. l. i. ꝗ. si heres. ff. ad trebell. in aut. de re. eccle. nõ alie. ꝗ. quia uero leonis. adde. x. q. ii. hoc ius. ꝯ. perpetua. de testi. cum causam. in glo. ii. de iureiuran. quanto. in prin. de preben si pluribus. li. vi. & ibi Io. an.

¶ Tantus dicitur ualor rei pro quanto uendi põt. ff. de condi. fur. l. si seruus. & ibi nõ. ff. ad legem acquil. l. si seruum meuz. ff. ad trebell. l. i. ꝗ. heres. & ibi nõ.

¶ Quis dicatur ualor rei. nõ. ff. de condi. fur. l. si seruus. in glo. inuenerit. melius. ff. de dona. causa mor. l. mortis causa capimus. ꝗ. fi. Bar. in prealle. l. precia reꝝ. Idem in. l. fi. C. de predi. nauicu. li. x. dixi sub uerbo precium.

¶ Ualor rei extimatur sm fructus. nõ. ff. de euic. l. sed si quid. in glo. fructuuz. ff. de re. eoꝝ. l. pen. in glo. iiii. de testi. cum causam. in glo. ii.

¶ Ualor debz in ꝓcessu poni ubi quis fm ualoré rei ponit. nō. Bar. ff. de incen. rui. nau. l. pedius.
¶ Qualiter ualor rei deducat in petitione uide plene per Bar. in. l. ii. C. de rescin. uen.

Ualua Exponitur pro porta. ut habes de sponsa. consultationi. de elec. in causis. §. a. l. di. penitentes. alias dicuntur fores ut in preall. c. in causis. & in clem. i. de censi.

Uanitas Uanum Uane noces ff. l. ii. ñ sunt audiende. nō. C. de penis. l. decurionum. de electi. osius.
¶ Legere scientias seculares est quedaz uanitas cordis. xxxvi. di. nonne.
¶ De uana gloria uel de uanitate glorie dixi. s. sub dictione gloria.
¶ Uanus timor nō attenditur neq; consideratur l. si quis ab aliquo. ff. de re iudi.
¶ Uanum uide. ff. de pac. l. emptor. §. lucius. uide ff. de dolo. l. i.

Uarietas Uariatio Ex uarietate circūstātiaꝝ uariāde sunt sanctoꝝ reliquie. xxix. di. sciendum. & c. regule.
¶ An & quando admittatur uariatio uel nō. glo. de consangui. & affi. non debet. facit. c. i. ut eccle. benefi. facit. l. cum queritur. ff. de admi. tu. ff. de ꝓcura. l. in cause. in clem. i. de renū. faciunt nō. de cleri. cōiu. diuersis. Bar. in. l. de rebus. ff. re. āmo. in. l. unicuiq;. C. de ꝓxi. sacro scri. li. xii. adde. ff. de instito. l. sed et si pupillus. §. cōditio. in glo. ne fuerit. ff. de usur. l. fi. ff. de neg. gest. l. pomponius scribit in glo. ꝓbatū. ff. de inoffi. testa. l. papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de colla. l. nōnunq̄. ff. de uer. obli. l. quicqd astringende. in glo. nec rursus. & ibi Bar. Idez. e. ti. l. eū q certaꝝ. §. i. nō. ff. re. āmo. l. de rebus. de postu. prela. bone. ii. in glo. diffidere.
¶ An is qui semel aliquid acceptauit possit uariare. nō. in. e. cum in multis. de prescrip. li. vi. & ibi nō. q maxime in clericis reprobatur uariatio. adde nō. in clem. i. de renū.
¶ An liceat uariare consilium. uide. C. de nō nu. pecu. l. nō aliter. C. de inoffi. testa. l. cōtra maiores Dy. in regula mutare. & regula qui semel. li. vi.
¶ Uariare potest patronus laicus. de iurepatrocum autem. dixi. s. sub dictione patronus.
¶ Ubi uarietas temporis interuenit posteriora tēpora expectant. C. ne de sta. defunc. l. si mater. ff. de admi. le. l. nolla. §. sed si.
¶ An acceptans unum beneficium possit uariare & illud acceptare. nō. Io. an. de rescrip. cū in quibusdam. li. vi. in ulti. glo.
¶ Ante publicatū scrutiniū & anteq̄ scrutatores de loco recedāt licz uariare nō post. uide de elec. publicato. & qd ibi nō.
¶ Uarians presumit deuiare a ueritate. & cōtra ipsum presumatur. in. c. i. ut eccle. benefi. nō. do. Car. flor. in clem. i. de renū.

Uas Inueni uas uacuū sed signatū. uerba fuerunt cuiusdam diaboli de quodaz iudeo qui super se fecerat signū crucis. ut recitat Io. an. de uita & honesta. cleri. c. i. xxiiii. di. sacratas & ibi nō.
¶ Uendens uel locans uas fetidum uel corruptū tenetur. de peni. cō. iii. inter hec. & ibi nō. in glo. super uerbo uase.

Uasa De qua materia fieri debeāt uasa ecclesie. nō. de cōse. di. i. uasa. & c. calix. de conse. ec. uel alta. c. fi.
¶ An uasa facta religiosa licite possint uēdi. doc. de sepul. ligneis. de consecra. di. i. ligna. & concluditur q sic.
¶ Uasa sacra tangi nō debent ab hominibus non sacris. uide de cōse. di. i. nemo. & c. uestimēta. & c uasa. Inno. de pigno. c. i. xxiii. di. sacratas.
¶ An uendito uino uel legato uideantur uendita uasa uel legata. nō. de reg. iur. in testamentis. & ibi Bar. nō.

Uasallus An uasallus possit retractare seruitiuz qd habet facere cedendo feudo. nō. Bartho. in. l. is cum quo. ff. de aqua plu. arcen.
¶ An uasallus mortuo dño debeat prestare iuramentum fidelitatis omnibus filiis. an uel sufficiat prestare uni ex eis. uide Bar. in. l. de pupillo. §. si plurium. ff. de no. op. nū.
¶ Quo iure uasalli appellantur nostri homines. uide Bar. in. l. talem. ff. de here. insti.
¶ An dñs possit compellere uasalluz ut ostendat sibi suam inuestiturā. uide p Bal. in. l. ii. C. quō & qñ iu. Io. an. in addi. Spe. ti. de feudo. §. i. in prin. Bar. in. l. i. C. de conduc. & ꝓcura. li. xii. uide nō. x. q. iii. quia cognouimus. adde Bal. & moder. in c. i. in pn. de cōtro. inuesti.
¶ An uasallus inuitus possit alteri legari. Bar. in l. ii. in prin. ff. so. ma.
¶ Uasallus nō tenetur iuuare dñm suū cū armis nisi in casibus expressis in iure uel in pacto feudi uel ex cōsuetudine loci. Inno. in. c. sicut. iii. de iuriuran. ubi de hoc.
¶ Uasallus alienato feudo priuatur illo ipso iure. Inno. in. c. ii. de feu. secus si nō alienat sed locat. l. codicillis. §. instituto. ff. de le. ii. ff. loca. l. si quis domum. §. i. ff. de peri. & como. rei uen. l. necessario. §. finali.
¶ Uasallus non pōt ferre testimonium pro dño. Bal. in. l. testamento. ff. de testa. de hoc dicam plenius infra proxime.
¶ Uasallus dño excōicato est liberatus a iuramēto fidelitatis durāte excōicatione. Inno. & Io. an. de do. & cōtu. ueritatis. adde glo. xi. q. iii. iulianus.
¶ An singuli heredes uasalli debeant iurare fidelitatē dño. & an uasallus omnibus heredibus dñi. nō. glo. in. l. si cuius. ff. de usufruc. Bar. in. l. de pupillo. §. si pluriuz. ff. de no. op. nū. Ange. in. l. ii. §. ex his. ff. de uer. obli. glo. & Bal. x. coll. si de feu. fue. contro. c. omnes filii. & ibi plene per do. Iacobum de alua. in lec. sua noua.
¶ An uasallus absolut᷒ a fidelitate ꝓpter delictū dñi eo recōciliato uel instituto reīncidat in pristinam obligationem. uide Inno. in. c. fi. de hereti.
¶ Uasallus cōmisit felloniam cōtra dñm que sibi remissa est per dñm an uideat habere feudum ex ueteri cōcessione uel ex noua. glo. in. l. peculiū. §. pe. ff. de pecul. & l. qd dicitur. ff. de impen. & ibi Bar. & x. col. de suc. feu. c. i. & l. imperialē. §. insuper. de ꝓhi. feu. alie. per federi. & ibi Bal.
¶ An uasallus cogatur ad petitionē dñi prestare alii fidelitatem. Cy. in. l. i. C. de noua.

¶ An uasalli imperii teneantur sequi imperatoré si fructus feudi nó sufficiant ad expensas itineri. Bar.in.l.meuia.§.uxore.ff.de annu.le. & .x.col. de pace tenen.c.fi.

¶ An uasallus teneatur alere dñm inopem. Speri. qui filii sint legi.§.sed nunquid dñs. docto.in c.nobis.de iurepa. Adde qđ scribunt moderni.in c.licet.fi de feu.fue.côtro.

¶ An aút teneatur adiuuare dñm de ꝓpriis bonis & pecunia in necessitatibus ipius dñi.uide p doc. modernos.x.col.de capi.corra.§.similiter.

¶ An uasallus teneatur defendere dñm contra se uel patriam suam uel filium proprium. glo.xxii. q.v.de forma.ubi etiaz habes que sit pena uasalli accusantis dominum.uel perhibentis testimoniuz contra dominum.

¶ Uasallus nó est obligatus domino quo ad onera personalia.nisi aliud in pacto côtineatur.Inno. de iureiuran.sicut.

¶ Uasallus in re feudali habz utile dominium & dñs habet directú.Inno.de prescrip ad audientiã Idem in.c.ad apostolicam.de his que fi.a prela.in glo.fi. Idem de prescrip si diligenti.in glo.i.& in c.uerum.de foro compe.tex.de dona.inter uiꝝ et uxo.nuper. opti.tex x.coll. de capi.corra.c.i.& quod ibi nõ.

¶ An & quando & qualiter uasallus agat côtra dñm de euic.uide plene per doct.& glo.in.c.i.in ꝑn.si de feu.uasal.interpell.fue.& domi.eum defen.noluerit.x.coll.

¶ An uasallus possit imponere seruituté rei feudali.& si longissimo tẽpore usus sit.dic ꝙ sic.tex. glo.& ibi Bal.in.c.i.§.quid ergo.x.col.đ inuesti. de re.alie.fac.

¶ An uasallus possit nõ requisito dño rem feudalem alteri in feudum dare.distingue inter feuduz ecclesie & alterius.ut nõ glo.& Bal.in.c.i.de ca. eorra.x.col.adde qđ nõ.doc.in.c.i.§.fi.de côtro. inuesti.& in.c.beneficium.si de feu.fue.côtro.de perhibi.alie.p fede.§.callidis. & .§.illud.& ibi p moderros.

¶ An si dñs precipit uasallo ut aliquid faciat sub pena priuationis feudi & ipse nõ faciat sit priuatus feudo.doc.de fal c.fi.

¶ An uasallus sit subiectus dño ratione iurisdictionis uel domicilii.dic ꝙ nõ.sed tñ habz dñs in eum quandam superioritatẽ ſm naturam feudoꝝ in clem.pastoralis.§.i.& qđ ibi nõ.doc.& maxie do.Car.flor.in.iiii.q.de re iudi.in.l.imperialem. §.niti.de ꝓhi.feu.alie.x.col.

¶ An & quando uasallus possit uel nõ possit prescribere contra dñm.Io.an.in addi.Spe.sup rica. ti.de prescrip.quẽ refert do.Anto.& moderni in c.ad audientientiã de peescrip. glo.dicit ꝙ nõ.in c.i.§.quid ergo.x.col de inuesti.de re.alie.facit tex.& glo.in.c.i.de capi.corra.tex.in.l.imperialé §.i.de ꝓhi.feu.alie.per fede. Bal.in.l.necꝙ.C.de usufruc.uidetur dicere ꝙ nec uasallus nec emphiteota prescribunt.quia possident tñ naturaliter.

¶ An liceat dño pignorare uasallú iure suo.doc. ꝙ non.in dicta clem.pastoralis.§.deniqꝫ.pro quo facit.l.creditores.C.de pigno.& ibi nõ.

¶ An uasallus extra ea que concernunt feudú teneatur dño.& qđ de uasallo qui renũtiauit feudo uide in pall.§.deniqꝫ.& in.c.i.de uasal.qui côtra consti.lotha.x.col.uide do.Car.flor.in pall.clem. pastoralis.§.deniqꝫ.

¶ An uasallus nõ ualens ex culpa sua ꝑstare seruitium dominu suo perdat feudum. nõ glo.in.c. latorem.xxxiii.q.ii.

¶ An si tertius possidet feudum imputet uasallo ꝙ nõ petiit inuestiturã infra annuz.adeo ꝙ ꝓpter id possit priuari feudo.Bal.simpliciter determiat ꝙ nõ.in.l.solẽnib⁹.C.de rei uẽ.& ibi uide Sali & do.meũ do.Raph.fal & do.Ia.de alua.in lect.sua noua.que fuit prima cã bene.amit.c.i.in prin.

¶ Si dominus remittit penas uasallo an dicatur donatio Bal.x.col qđ si post aliena.uasal.recu.

¶ Si uasallus locat feudum de uoluntate dñi pensionem retinet iure feudi.Bal ubi.s̃.ꝓxime.

¶ Uasallus porest dici uasallus etiã dñi mediati tex.de foru côpe.ex transmissa.

¶ An uasallus possit subtrahere dño debitum obsequium si dñs non iuuat eum.uide Io.an.in.c.ii. de iureiuran.Et an dñs nõ iuuans uasallú perdat ꝓprietaté.nõ.p modernos.hic fini.le x.x.col.§.fi.

¶ An uasallus teneat iuuare dñm dñi sui uasalli. uide per doc.modernos. plene.x.col.de pa.iura. firman.§.fi.

¶ Quid si uasallus incipiat iuuare aliquem & postea deserat an teneatur. uide.x.coll. qui.mo. feu.amit.c.i.in prin.

¶ An uasallus possit esse aduocatus contra dñm. uide moder.in.c.i.de for.fideli. & que fuit ꝑma cã bene.amit.§.sed & qui delator. Adde q̃ diximus sub dictione aduocatus.

¶ An uasallus possit alimentari ex feudo qđ retinere nõ pót.uide in.§.fi.epi.uel ab.

¶ An uasallus qui habet arbitrium libere transferendi feudum in alium possit se eligere. uide per moder.in.c.i.de feu.nõ haben.pro.na.feu.

¶ An uasallus sic teneatur iuuare dñm suú ꝙ debeat preferre uitam dñi uite sue. dic ꝙ nõ.glo.in c.i.qui.mo.feu.amit. als in.c.fi.de alie.feu.pa.& utrobiqꝫ per doc.maxime modernos. facit glo.in c.sicut.de uerbo.signi.li.vi.& qđ nõ.Specu.ti.de fen.§.xvii.

¶ An aút uasallus teneatur iuuare dñm siue iuste siue iniuste prelietur. & quid si cepit iuuare & postea deserit.uide in.c.i.qui.mo.feu.amit.dicaz aliquid infra ꝓxime.

¶ Quid si duo uasalli fratres sunt inuestiti de eodez feudo & unus delinquat in dñm alter uero dñm defendat an excusetur unus ꝓpter aliú.Bal. tenet ꝙ sic.in.c.i.qui.mo.feu.amit. & ibi p alios modernos qui idem dicunt de ciuitate diuisa in partem geltam & gebellinaz si una pars offendit dñm et alia defendit.adde tex.x.col. de capi.exordi.§.cum feudum. facit qđ nõ.Spe.ti.de loca. §.nunc aliqua.§.lxxi.

¶ An uasallus possit in testamento suo disponere de re feudali. uide.x.col.quali.olim feu.po.alie. §.donare.et qđ ibi nõ.moder.et de ꝓhi.feu.alie. per fede.in prin.Spe.ti.de feu.§.qm.§.xix.adde qđ dixi.s̃.sub dictione testator.

¶ An uasallus ut nõ amittat feudum teneatur petere inuestituram infra annum et diem. & ultra hoc polliceri fidelitatem.uide glo.& doct.in.c.i. que fuit prima cã bene.amit.

¶ An uasallus minor annis.xiiii.teneat petere

inuestiturā infra predictū tempus. uidetur ꝙ nō de ꝓhi. feu. alie. per fede. §. ꝓterea. glo. in. c. si minor. ii. de feu. fue. cōtro. quid aūt in minore annis xxv. uide gl. in dicto. §. pterea. & Io. an. in addi. Specu. de feu. §. qm. ꝓ. xxvii. Hosti. in summa de feu. §. qui. ꝓ. sed nunquid. uide per moder. in. c. i. que fuit prima cā bene amit.

¶ Quid si uasallus nō inueniat dn̄m a quo petat inuestiturā & labatur tempus anni an perdat feudum. dic ꝙ nō. dūmodo ꝓtestatur coram testibus ꝙ per eum nō stat. uide doc. in dicto. c. i. ubi etiā uide an uasallus debeat ire ad locum ubi est dn̄s pro inuestitura petēda. & quid si dn̄o abest in remotis. & an possit purgare morā si lapsum est dictum tēpus. & qd si uasallus decessit infra dictū tēpus an heres eius habeat integrū tēpus uel tm̄ residuū. de his & multis aliis uide doc. & maxie do. Ia. de alua. in lec. sua noua. in preall. c. i.

¶ Quid si uasallus nō prestita fidelitate recepit realem inuestituram a dn̄o qui postea petit fidelitatem & uasallus recusat an debeat priuari feudo. uide per doc. moder. in preall. c. i. §. est & alia

¶ An & quando uasallus factus clericus secular uel regularis amittat feudum. uide plene in. c. qui clericus. si de feu. cōtro. fue. ubi tex. glo. & doc.

¶ Si dn̄s nō seruat uasallo qd̄ debz qua pena puniatur. glo. xxii. q. v. de forma.

¶ Uasalli tenent̄ dn̄is suis obedire in aliquibus q̄ enumerat Spe. ti. de feu. §. qm̄. ꝓ. & nō ꝙ uasalli.

¶ Uasallus iurans fidelitatem dn̄o & successoribus suis nō tenet̄ aliis iurare. doc. de iureiurā. ueritatis. in glo. fi. xii. q. ii. longinquitatē. in glo. fi.

¶ Uasallus pōt locare feudum nec ptr hoc cadit a iur̄ suo. ff. de le. ii. l. codicill. §. instituto. ff. loca. l. si quis. Inno. de feu. ex parte.

¶ Quis pōt esse uasallus plurium dn̄oꝝ. nō. de priuil. ex ore. in glo. fi. & super ea.

¶ Uasallus nō tenetur dn̄m defendere qui iuste offenditur uel capitur. de iureiuran. ego. n.

¶ Uasallus etiam postq̄ renūtiauit feudo non poterit dn̄m offendere in memoriā ueteris dominii dixi s. adde nō. de consti. que in ecclesiaꝝ.

¶ Si dn̄s uēdit alicui omne ius qd̄ habz in feudo an uasallus teneatur facere omagium emptori. uidetur ꝙ sic. si eius conditio non efficiat̄ deterior. ar. ff. solu. ma. l. ii. col. x. de capi. corra. c. i.

¶ An locatio facta a uasallo ꝓiudicet successori. uide. x. col. hic fini. lex corra. c. domino guerram. §. his consequenter.

¶ Si uasallus moriatur sine legitimo successore in feudo qd sit de fructibus pteriti tēporis & pēsionibus. nō. ff. de usufruc. l. defuncto. in glo. ii.

¶ An uasallus possit seruire per substitutum. nō. C. de epi. & cle. l. si qui ex consensu. in glo. subrogatus. & ibi Cy. x. coll. si de feu. contro. fue. c. qui clericus. Bar. ff. de uer. obli. l. cōtinuus. §. si ab eo. Bal. in. l. i. §. ne autem C. de caduc tol.

¶ An uasallus possit renūtiare feudo inuito dn̄o. et si renuntiet an liberetur a ꝓstatione pensionis. nō. Bar. ff. de aqua plu. arcē. l. in cum quo. uide. x. col. de capi. qui curi. uen. §. fi. in glo. fi. & de ꝓhi. feu. alie. ꝑ fede. §. caliud. in gl. āmittat. & de uasal. qui cōtra consti. lotha. in glo. et si noluerit. nō. de consti. que in ecclesiaꝝ. in glo. feudum. Spe. ti. de feu. §. quoniam. ꝓ. xxviii.

¶ An uasallus teneat̄ dn̄m contra se iuuare. nō. x. coll. hic fini. lex corra. §. fi. in glo. cōmunionis. Spe. ti. de feu. §. ii. ꝓ. xvii. adde nō. ꝑ moder. qui. mo. feu. amit. in prin. & que fuit prima cā bene. amit. §. item qui dn̄m. & de alie. feu. patri. c. fi. in quibus uide an uasallus teneat̄ preponere salutē domini sui saluti ꝓprie.

¶ Uasallus non amittit feudum ex hoc ꝙ multo tēpore nō seruiuit si paratus est seruire cuz fuerit requisitus. nō. x. coll. de no. for. fideli. in glo. requisitus.

¶ Uasallus habet utilem rei uen. nō. x. col. de inuesti. rei alie. c. i. in glo. quasi uendicare.

¶ Uasallus nō pōt iurare pro se & successoribus suis. Io. an. de iureiuran. ueritatis. super glo. fi.

¶ An uasallus possit uocare dominum in ius sine uenia. uide. x. coll. de mili. uasal. qui contu. est. c. salua. & qd̄ ibi nō.

¶ An uasallus amittat feudū si cum inimicis dn̄i copulauit amiciciam. uide glo. in. l. i. §. cum patronus. ff. de offi. prefec. ur. & ibi Bal. alia glo. in. l. liberi. C. de inof. testa. x. col. que fuit prima cā bn̄. amit. in glo. assilierit. adde nō. per moder. in. §. i. qui. mo. feu. amit. & x. coll. hic pōt esse. ti. qui. mo feu. amit. & que fuit prima cā bene. amit. §. porro. uide omino Bal. in. l. i. ff. de re. di. in. q. xli.

¶ An uasallus sola negligentia priuet̄ feudo. nō. x. col. q̄ fuit ꝑma cā bene. amit. in glo. negligētia.

¶ Si uasallus non uadit in expeditione cum dn̄o quādo tenetur quid illi prestat. nō. x. col. de ꝓhi. feu. alie. per lotha. glo. i.

¶ Quid autem si dn̄s facit bellū in quo uasallus eum deserit an uasallus priuabitur feudo. uide ꝑ moder. x. col. qui. mo. feu. amit. in prin. ubi plura de hoc. & de feu. si cul. nno amit. c. i. & que fuit prima cā bene. amit. §. item qui dn̄m.

¶ Si uasallus cōmisit teloniam que illi a domino remittitur si decedat sine filiis an feudū transeat ad fratres. nō. ff. de impen. l. qd̄ dicitur. glo. creuisse. & ibi Bar.

¶ Uasallus uasalli mei nō est meus uasallus. Bar. ff. de libe. agno. l. si qs a liber. ff. de diuer. & tēp. ꝓscrip. l. de actionibus. Spe. ti. de feu. §. i. ꝓ. xiiii.

¶ In quibus tenentur uasalli comitū & baronū impuberibus dominis obedire. specu. ti. de feu. §. quoniam. ꝓ. & nō. & ibi Io. an.

¶ Qua actione uasallus conueniatur a domino. nō. spe. ti. de offi. ordi. ꝓ. eodem modo. adde quod diximus sub dictione actio.

¶ Si uasallus duoꝝ dn̄oꝝ inuicem pugnantiū requiratur a quolibz de persa ut sibi auxiliet̄ cōtra alteꝝ an teneatur obedire. uide per Bal. in. l. i. §. ne autem. ante fi. C. de caduc tol.

¶ Uasallus potest prestare iuramentū fidelitatis per ꝓcuratorem. Bal. in dicto. §. ne autez. allegat c. i. §. personam. per quos fiat inuesti. x. col.

¶ Nouus uasallus debet nouā fidelitatē ꝓstare. nisi antecessor iurasset ꝓ se & successoribus suis. Bal. in dc̄a. l. i. §. si excepto. C. de caduc tol. adde ꝑ do. Ia. de alua. in lec. sua noua. de ꝓhi. feu. alie. per fede. §. illud. & i. hic fini. lex. in ti.

¶ Uasallus meus est ad me remittendus ratione seruitioꝝ mihi prestandoꝝ. nisi uelit renuntiare feudo. & hoc pro fructis futuris. sed pro pteritis nō ꝓstitis nō pōt declinare & euitare remissionē.

Bal·in·l·eū archimedorū·C·ut in pos le·ad fi·qui allegat·l de iure·& l·incola·ff·ad munic·

¶ Dominus nō pōt uēdere res sui uasalli ꝑ suis necessitatibus· quia nec cōpelli pōt per dnm prestare sibi collectas & angarias. Bal·in·l·fi· in pn· C·de bo·que libe· allegar ꝑ casu·l·i·ff·qui & a q· C·de agri·& censi·l·dni prediorꝫ·li·x·

¶ Uasalli nō tenentur accedere cum dño ad bellum motū ipsi dño·nisi ad hoc sint specialiter obligati ex forma fidelitatis·Io·de lig·in tractatu de libello·in·vi·carta·xxii q·v·de forma·in fi·adde nō·per moder·x·col qui·mo feu·amit·in prin· & dicit ibi dñs Io·ꝙ uasallus baronis qui iurauit iuuare dnm contra omnē hominem nō tenetur iuuare baronē qui perse rebellauit & guerrā mouit dño superiori puta regi·Itez dicit ibi ꝙ uasalli tenentur sequi dnm uolentē ire contra mare ad bellum cum barbaris si antecessores consueuerūt ire alias non·

¶ An autem uasallus teneatur sequi dnm ad bellum & ei seruire extra territorium· uide Bal·& doc·modernos in·c·i·qui·mo·feu·amit·

¶ Quid si uasallus uolens petere inuestiturā nō inueniat dnm·puta quia sit absens uel latitat quid habeat facere· doc·x·col·que fuit prima cā bene·amit·c·i·§·sed et q delator· & ibi per do·Iaco de alua·in lectura sua noua·

¶ An uasallus accusans dnm uel fideiubens pro accusante priuet̃ feudo doc·x·col·que fuit prima cā bene·amit·§·sed & qui delator· & de consuere·feu·§·similiter·

¶ An & quando & quo loco uasallus teneat̃ iuuare dnm·& cuius expēsis·uide per moder·in·c·i qui·mo·feu·amit·& hic fi·lex·in pn·& de capi·corra §·similiter·& in·c·i·de no·for·fideli·in pn·& de capi·qui cu·uendi·c·fi·& an si nō adiurauerit dnm priuetur feudo·uide in·§·item qui dnm·que fuit prima cā bene·amit·

¶ An uasallus teneatur iuuare dnm iniuste preliantem·uide per moder·x·col·hic fi·lex·in prin·dixi aliquid supra·

¶ An uasallus teneatur iuuare priorem dominū contra secunduꝫ·habetur de ꝑhi·feu·alie·p fede·§·illud quoq·& hic fi·lex·§·fi·

¶ Uasallus pōt testificari pro dño licet nō detur tanta fides· Io·an in addi·Specu·ti·de teste·§·i·ꝟ·sed nunquid uasallus·dixi supra·uide qd̄ habet̃ xii·q·v·de forma·

¶ Uasallus nō potest ꝓrogare iurisdictionē sine licentia sui dni· nō Bal·in·l·i·ff·de offi ꝑfec·ur·in·ii·col·& ibi tenet ꝙ uasallus qui cōfederationē facit cū inimico dni sui debꝫ priuari feudo & omi dignitate quā hꝫ ab eo·ita dicit ibi Bal·col·

¶ Uasallus bannitus nō tenet̃ dño rñdere de feudo donec fuerit restitutus·de offi·ordi·c·i·

¶ Js qui negat se uasallū nō tenetur ad petitionē dni feudi ostendere titulū sue possessionis· sed si conuincitur ꝙ sit uasallus perdit feudū·uide Bal·in·l·iii·C·quō et qn̄ iudex·

¶ Dominus non pōt uasallos inuitos alienare in alium·glo·in·l·inuitus·in prin·ff·de fideicō·liber·Bar·in·l·debitorꝫ·C·de pac·glo·in·l·i·C·de noua·et ibi Bal·Idem tamē Bal·in·l·i·C·de fur·simpliciter dic̃ ꝙ uasalli diuidi et alienari possunt·uide ibi in·iii·col·

¶ Uasalli possunt diuidi numero inter dños·quia sunt in bonis·ar·l·possessionū C· cōia utriusq iu·et possunt cogi a creditoribus dni ut soluant eis illud qd̄ dño tenebantur soluere pro censu·Bal·in l·liberti·in ulti·col·C·de op·liber·

¶ Uasallus nō pōt alienare sine cōsensu dni etiā si dicat reseruato iure dni·ꝙ consensus dni debꝫ interuenire ante uel in ipso actu alienatiōis·Bal·in·l·i·C·de his que pe·no·in penl·col·

¶ Jus uasallorꝫ est diuiduum dūmodo diuisio fiat cum gleba·nam sine gleba uasallus inuitus nō pōt alienari·Bal·in·l·si plures·C·de cōdi·inser·allegat qd̄ nō·in·l·inuitus·ff·de fideicō·liber· et ibi uide per Bal·an uendita curia uideant̃ uenditi uasalli·adde nō·per Bar·in·l·de pupillo §·si pluribus·ff·de no·op·nū·& p do·Ia·de alua·in lec·sua noua·x·col si de feu·fue·cōtro·c·omnes filii·

¶ Uasallus conscius de morte dni ex sola scientia debet puniri·licet alias opem uel auxilium nō prestiterit ar·l·uiꝫ·& ibi Bar·ff·de parri·

¶ Jn generali alienatione feudi nō ueniūt uasalli nisi nominatim actum sit· unde si dñs qui habet castrum & quasdam possessiones dicti castri inuestiuit aliquos uasallos et postea uendat castruꝫ illa uenditio intelligit̃ sine preiudicio iuris alieni·unde uasalli nō coguntur habere dnm emptorem & ideo remanēt uasalli emptoris· quia nō potuit uendere curiā & castrum in preiudiciū uasallorꝫ·nec terras eisdem infeudatas nisi quo ad directū dominiū·ff·de acti·emp·l·titius· et·l·aggrauare·nō·C·de fideicō·liber·l·inuitus· et est expressum x·col· de capi·q cu·uē·c·i· & si de feu·fue·cōtro·l·gn̄ali·uenditor tn̄ hoc casu q nō āmonuit tenet̃ nomine doli·ff·de dolo·l·eleganter·§·i· Bal·in·l·in testamento·C·ad legem falc·ubi uide·

¶ An uasallus prestans auxiliū adulteranti uxorem dni sui priuetur feudo uide doc qui mo·feu·§·i·ubi per do Ia de alua·in lec·sua noua·ubi etiā uide quid si ipse adulterauit uxorem dni·quid si inhoneste tetigit·quid de sorore·qd de cōcidonia & quid de sponsa dni sui·

¶ An uasallus teneatur prestare auxiliū dño·& qn̄·uide in·c·i·de for·fideli·

¶ An uasallus possit distrahere ius feudi pendēte bano dni uide p moder·x·col·hic fi·lex·in pn·

¶ An uasallus possit capi pro debito dni·uide de capi·corra·§·similiter·& ibi per doc·

¶ An uasallus teneatur liberare dnm captum uel carceratum· uide moder·in·c·licet· si de feu·fue·cōtro·& q fuit pma cā bn̄·amit·§·sꝫ & q delatoc

¶ Que sint cause iuste excusandi uasallum si nō petit inuestituraꝫ·uide moder·in·c·i·quo te·mi·

¶ Que sint cause ex quibus uasallus possit ꝓuari feudo uide que fuit prima cā bene·amit·§·porro & ·§·predictis modis· & ·§·illud·& plene in·§·fi·qui·mo·feu·amit·

¶ An dñs possit sine causa priuare uasallū trāsferendo illud in ecclesiam· uide plene in·§·si uero·de pa·iura·fir·

¶ An dñs possit auferre feudū uasallo sine causa pre libito suo·uide qui feu·da·pos·§·i·

¶ Si uasallus cōmittat aliquam causam ingratitudinis que licet non sit incerta in libro feudorꝫ est tamen maior expressa etiam incertis·an ꝓuabitur feudo·uide plene p doct·que fuit prima cā bene·

amit. §. predictis modis.

¶ An uasallus celans rem domini sui amittat feudum. uide in. c. uasallus. i. si de feu. fue. contro.

¶ An uasallus debeat rertiorare dñm de suo dãno. & si non faciat priuetur feudo. dic ut nõ. que fuit prima cã bene. amit. §. preterea.

Uastatum Creditor põt defendere bona sibi obligata ne destentur ppter delictum debitoris. Bar. in. l. i. ff. ad sil. Cy. contra. in. l. pignus. C. de pig. acti. & Bal. ibi tenet opi. Bar. ubi etiã uide de uxore.

Uapulare Idem est quod percutere & pulsare. tex. in. l. apud labeone. §. si qs pulsatus. ff. de iniur. & ibi est tex. singularis de ãmenatione que est quando manus eleuantur causa uapulandi non tamen fit uapulatio seu percussio.

Uates Hec dictio multa significat. uidelicet pphetam|sacerdotem| & poetam. ut habetur. xxi. di. cleros.

Ubertas De ubertate & sterilitate uide Bar. in. l. si merces. §. uis maior. ff. loca. &. l. cotem. §. i. ff. de publica. Adde qd dixi sub dictione sterilitas.

¶ Ubertas idem est q superhabundantia|affluentia|fertilitas. & dicitur ab ubere quasi mamma. unde Ouidius. Fertilior seges alienis semp i agris uicinum pecus grandius uber habet.

¶ Hec & alia contra hoc ponit Io. an. in. c. ppter sterilitatem. de loca. super ꝓ. ubertatem.

Ubi Exponitur pro q. de sacra uncti. c. i. ce purga. cano. cum in iuuentute. de elec. ubi periculũ. §. pe. li. vi. de hac dictione uide Pau. in clem. i. de elec.

¶ Ubi interduz ponitur localiter. ff. de iudi. l. ubi ceptum. aliquando temporaliter. ff. de iudi. i. si qs in legatione aliquando causatiue. ff. de edil. edic. l. fi. in fi. Irẽ ubi. i. ut. C. de cõdi. ob cau. l. ii. xvii. q. iiii. sunt qui opes.

¶ Ubi re inuenero ibi te iudicabo. C. si qs de cu. uel coarta. l. i. & C. ubi sena. uel cla l. i. & ibi nõ.

¶ Hec dictio aliquãdo localiter aliqñ tẽporaliter accipitur. nõ. ff. de iudi. l. si quis in legatione.

¶ Hec dictio facit conditionem. nõ. ff. de le. ii. l. si ita scriptum. §. fi. in glo. ubi Bar. ff. de condi. & demon. l. i.

¶ An ubi est eadem ratio est idem ius. nõ. ff. de edẽ. l. quedã. §. nũmularios. in glo. i. & ff. ad legẽ acquil. l. i. in glo. extimasset. insti. qui. mo. ius pa. po. sol. §. pari rõne. C. de cõsti. pecu. l. fi. in glo. fi. nõ. de elec. duduz. ii. in glo. idem in personalibus.

¶ Hec dictio quandoq est aduerbium loci qñq tẽporis ut dixi. s. pxime. adde nõ. in pcica. C. ubi & qñ li. se. si. in. un.

Ubicunq Ubicunq restringitur fm materiam de qua loquitur aliquãdo large. patet de usupal. c. pe. i glo. i. & ibi Hostieñ. nõ. q restringitur ad quatuor. primo ad puintiam. secundo ad missap solẽnia. tertio ad ecclesiam. quarto ad certos dies. & sic signum uniuersale non semper ponitur pro uniuerso. uide in clem. ulti. de cele. mis. & ibi per Pau. & Io. an. de penis. ubicunq. li. vi. ubi uide de hoc.

Ubilibet Est aduerbium loci. uide in extraua. Io. xxii. que incipit ad onus. & ibi Genze. super. e. ꝓ.

Ubiq Huius uerbi generalitas modificatur ex eo q agitur. ut C. de p̃scrip. lon. temp. l. fi. & qualiter ubiq esse cõueniat soli deo. dixi. s. sub dictione deus.

Ut Interdum ponitur pro uel. de sta. libe. l. stichum. §. i. & quomõ multis modis sumitur hec dictio ut. uide Io. an. de no. op. nun. cum ex iniuncto. circa finem. Adde. ff. de le. i. l. si fundus. §. his uerbis.

Uectigal Non debet solui de rebus q portant per rectores & officiales. nõ. glo. in. l. si publicanus. ff. de publica.

¶ An conductores uectigalium uel tributoꝝ respectu alicuius cõtracte possint uendere bona nõ soluentium id qd eis incumbit. Bar. in. l. creditor. in p̃n. ff. de acti. emp. & ff. de iniur. l. questionis. ff. de no. op. nũ. l. i. §. hoc aũt edictum. uide glo in l. itaq fullo. ff. de furt. & qd ibi nõ.

¶ Que sit differentia inter uectigal & tributũ glo. in. l. i. ff. de here. uel ac. uen. l. ii. §. si qd publici. in glo. tributoꝝ.

¶ An uectigalia & pedalia dicantur onera realia. Bar. q nõ. in. l. i. ff. de publica. tex. in. c. quanq de censi. li. vi.

¶ Casus in quibus non debet solui uectigal uide per glo. in. l. si uectigalia. §. ii. ff. de publica.

¶ Uectigal improprie sumit pro fructu uel utilitate. ff. de usufruc. l. arboribus. §. celsus. proprie autem ut. C. de uecti. per totum.

¶ Uectigal seu pedagium a solo principe potest imponi. ff. de publica. l. uectigalia. C. no. uecti. l. i. & l. non solet. uide nõ. de censi innouamus. fm Inno qui dicit q princeps peccat imponẽdo sine causa noua uectigalia.

¶ An exactio uectigalium possit prescribi. nõ. ff. de publi. l. si publicanus. ꝓ. in omibus. & ibi Bar. & l. licitatio. §. eap. de uer. signi. super quibusdã. §. peeterea. xxiii q. iiii. si quis romipetas. & quod ibi nõ. Archi. qui dicit q nõ soluens iustum pedagium peccat. & q recipiens pedagiũ debet tenere iter securum. & si damnuz detur transeunti debz illud resartire. de quo per Hosti. in summa §. ex quib⁹. Odof. C. ne fi. p pa. aut. habita. adde nõ. per Cy. in. l. i. C. no uecti insti. nõ pos. de cẽsi. peruenit. in glo. ii. Io. an. in addi. Specu. ti. de cau. pos. §. quia uero. ꝓ. quid de colentibus.

¶ Uectigal non debet solui de contractu qui nõ extimat ubi statutũ dicit q soluatur tm p libra. nõ. Bar. ff. de dam. infec. l. iiii. §. pretor. in fine.

¶ Emptor uectigalis habet ius in re & tanq pcurator cõmunis utitur. nõ. Bar. ff. de no. op nũ. l. in puintiali. §. si ego.

¶ Qui excusant soluere uectigal. nõ. ff. de publi. l. si publicanus. §. de rebus. in glo. mancipiũ. Bar. C. de nauicu. l. i. li. xi.

¶ An emptor uectigalis possit petere renuntiationem ppter guerram uel sterilitatez. Bar. ff. de publica. l. cotem. §. qui maximos.

¶ Si nõ soluat uectigal an totũ uel pars cadat in cõmissum. nõ. ff. de publi. l. cõmissa. & ibi Bar.

¶ Uectigal nõ debet solui nisi semel. nõ. Bar. ff. de publi. l. quotiens.

¶ Licet uectigal nõ debeat solui de re dz tñ assignari. nõ. Bar. ff. de dã. infec. l. interdũ. §. dãni.

¶ Que sunt necessaria ut uectigal imponi possit nō. ff. de uer. signi. l. munus. & ibi in glo. magna. & ibi Bar. ff. de publi. l. plurimis.

¶ Qui soluat uectigal an dn̄s uel usufructuarius uel emphiteota. dixi. s̄. sub dictōne si uectigal ad libram. & res non ascendit ad libram nihil debet solui. nō. Bar. ff. de āmi. tuto. l. ita aūt. in prin.

Uector Est qui uehit & qui uehit. ff. d exercito. l. i. §. magistri. ff. ad legem ro. de iac. l. ii. §. i. ff. nau. cau. stabu. l. i. §. fi. & l. iii. in principio.

¶ Uectus. i. portatus. da ele. e. fundamēta. li. vi. in glo. uehebatur. que exponit. i. uehiculo ducebat.

Uegetare Exponitur pro subleuare. ut. C. de custo. reo. l. i.

¶ Uegetatiua diuiditur in tres partes. s. Tho. in prima parte. q. lxxviii. ar. ii.

Uehemens De uehemēti p̄sumptiōe nō. de presump. litteras.

Uel Hec dictio quādo eam sequit̄ dictio correctiua exponitur pro imo docto. de uita & ho cle. cum decorē. quando uero addit̄ dictioni saltim notat denuntiationem. de rescrip. statutum. §. cum uero li. vi. de dona. inter uir. & uxo. c. pr. & ibi per do. Car. flor. qui dicit q̄ ista dictio uel est alternatiua ordinis quādo adiungit̄ dictioni saltem. de materia uide in. c. mandato. de preben. li. vi. & in regl̄a in alternatiuis. e. li. adde qd̄ nō. Bar. in. l. inter. §. officium. ff. de aqua plu. ar. & l. si is qui ducenta. §. ulti. ff. de re. du. glo. in l. leges sacratissime. C. de legi. Adde q̄ hec dictio qn̄q; ponit̄ pro idest ut. l. pe. §. nullo tn̄. C. de iur̄ iuran. qn̄q; pro saltem. ut. l. ita tn̄ § q̄ si duo. ff. ad trebell. ff. de here. uel ae. uen. l. militum.

¶ Hec dictio uel interdū ponitur pro non. C. de dona. inter uir. & uxo. l. et si de tua. §. pe. aliqn̄ p̄ etiā. ff. qui. mo. usufruc. amit. l. repti. in fi. & in auq. de nup. §. per occasionem. interdū pro quādo ff. de iure doti. l. fi. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. umbre. interdum ponitur pro de. xi. q. iii. si quis clericor̄ interdum ponitur copulatiue. i. q. iii. uendentes. ff. de rei uen. l. sinautem. §. si per tilium. uide. ff. de uer. signi. l. sepe.

¶ Hec dictio aliquando ponitur pro et. uel etiā aut pro idest. de elec. cumaua in glo. qd̄ dicit. de preben. extirpande. de imu. eccle. decer. li. vi. de consue. c. ulti. & ibi concor. & ibi Io. an.

¶ Hec dictio aliqn̄ est presentationis. aliquando ordinis. nō. in cle. i. de io. cōpe. sup. p̄. uel. de dolo & cōtu. cām. de p̄p. inter ceteras. de elec. causam.

¶ Hec dictio uel ponitur pro idest. ff. de repud. l. ii. ff. ad legē acquil. l. ii. ff. de impen. l. si mater. in glo. ii. interdū pro saltem. nō. ff. de condi. inde. l. indebiti. §. si nummi. ff. de regl̄ iur. l. fructus rei est. & l. i. §. potuisse. ff. ad sill. & de adhle. l. i. li. x. ff. de statu ho. l. in seruor̄. ff. de consti. pecu. l. i. §. debitum. & l. i. C. de uen. re. fisca. ff. de fideiusso. l. stipulatio. §. adhiberi.

¶ Hec dictio est disiunctiua uel alternatiua ambiguitatē & obscuritatē inducēs. ff. de iniur. l. p̄tor edixit. §. qd aūt. ff. de uer. ob. l. ubi aūt. §. quid. insti. de acti. §. curare. in glo. Bar. in. l. stipulationes nō diuidunt̄. in ulti. q. ff. de uer. obli.

Uelle Eius est uelle cuius pōt esse nolle. ff. de regl̄. iur. l. iii.

¶ Non uidet̄ uelle qui imperio magistratus obtemp̄erat. ff. de regl̄. iur. l. uelle. & qd̄ ibi nō.

¶ Qui uult aliquid uidetur uelle omne illud per qd̄ peruenit̄ ad id. & sine quo illud fieri nō pōt. ff. de acquir. here. l. illud. ff. de diuor. l. iulianus. ff. rem ra. ha. l. iii. §. falsus. Archidia. de except. pia. li. vi.

¶ Aliquid licet me inuito qd̄ nō liceret uolente. ff. de re. cor̄. l. ii. §. i. & ii.

¶ Non uidetur uelle qui seductus/ circūuentus/ uel persuasus uult. ff. de ser. cor. l. iii. §. p̄suadere. ff. de ex̄or. crimi. l. i. §. fi. Dy. in regula scienti. li. vi. de preben. si motu p̄prio. eo. li. & ibi nō.

¶ Uelle uidetur qui cogitur. nō. ff. de regl̄. iur. l. uelle non. & ibi nō.

¶ Heres uidetur uelle id qd̄ credit̄ testatorē uoluisse. nō. C. de condi. inser. l. si seruus. in glo exti tisset. & glo. sequenti.

¶ Inter uelle & nolle est dare medium. s. uelle & non uelle. nō. ff. de tribu. l. i. §. scientiam. & adde qd̄ dicam ī. sub dictione uolo uoluntas.

Uelleianum Quibus casib⁹ cesset. nō. ff. ad uell. l. i. in gl. & C. e. l. generaliter. in glo. fi. Cy. eo. ti. l. i. Aode nō. ff. de minori. l. si apud minorem. in glo. fi. Spe. ti. de obli. & solu. §. sed pone. & p̄. se. uide de iur̄ iuran. ex rescripto. in glo. iii.

¶ An possit renuntiari uell. nō. ff. ad uell. l. fi. in glo. pe. C. ad uell. l. fi. Barth. de noua. l. doli mali. Cy. C. de epi. & cle. l. si quis in scribē. in. iii. q. gl. de foro compr. si diligenti. glo. ff. ad mace. l. et li. glo in. l. i. & l. fi. ff. ad uell. uide omnino glo in. d. l. fi. §. pe. uide pulchra v̄ba Bar. in. l. s. C. ad uell.

¶ Quot sunt auxilia uell. nō. Cy. in. l. i. ad finē. C. ad uell.

¶ Si mulier intercedens est solēniter conseruata indēnis per traditionem pignor̄ tenet intercessio non a uelleiano. ff. ad uell. l. si mulieri dederim. & l. si pro aliquo.

¶ Si maritus obligat res uxoris ipsa presente & dolose tacēte sibi preiudicat. nec iuuat uelleiano. ut. l. si fine. C. ad uell. secus si nō dolose sed ob reuerentiam uel timore uiri nō audeat cōtradicere glo. ibi notabilis & Bal. qd̄ p̄cedit etiā si iurare ut nō. ff. qua. re. acti. nō da. l. i. §. que honorar de. Bal. ibi. & l. etiam. eo. ti.

¶ Si mulier in contractu principaliter se obligat & maritus fideiubeat nō ualet quo ad mulierem. p auq. siqua mulier C. ad uell. & ibi nō oino Bal.

¶ Tria remedia uelleiani uide per Bar. & Guil. de cu. in p̄ita. C. ad uell.

¶ Mulier habet uelleianum. & quando pignus obligat pro alio obligante ita dat̄ si rem sibi obligatam patiatur pro alio obligare. ff. ad uell. l. uir uxori. §. ii.

¶ Si mulier intercedit pro parte damnata nō iuuatur. uell. ff. ad uell. l. si pro alio. §. i. Idē si pecunia est uarsa in eius utilitatem. & ibi uidetur casus q̄ si mulier intercedat animo donandi non iuuatur uelleiano.

¶ Si mulier intercedat scienter apud ignorantē eam non teneri perdit uelleianum. ut. ff. ad uell. l. si decipiendi.

Uelum Uelare Mulier debz portare caput uelatum in signū subiectionis. xv. q. iii. gn̄aliter.

¶ Abbatissa nō pōt uelare aliquaz mulierem nec alia monialis. xx. q. ii. statuimus.

¶ Uelari non pōt aliqua uidua quãuis religiosa sit & honesta. xxvii. q. i. de uiduis.

¶ Uidue que uelamen sumpserunt amplius nubere nō possunt. xxvii. q. i. uiduas.

¶ De multiplici uelo qđ datur mulieribus | & de quo dari possit | & quo tempore dari debeat. nō. doc. de temp. ordi. c. i. de regula. uidua. xx. q. i. deuotis. & c. sa. faciant nō. de penitē. & remi. noua quedam. glo. qđ me. cā. c. i. ubi ponit uelum cōuersionis & uelum consecrationis. glo. ponit quatuor uela. xx. q. i. uelamen. glo. de cōse. ec. uel alta. c. ii.

¶ An simplex sacerdos possit uelarꝫ uirgines. tex. cum glo. xxvi. q. vi. presbiter. Arch. ҫ. xxvi. q. i. uiduas. ii.

¶ Quare uirgines uelanẽ & nō uidue. glo. xxvi. q. i. hꝫ scientes. & c. uidua.

¶ An per ueli susceptionem intelligatur fieri ꝓfessio. nō. xx. q. i. ҫ. uelamē. & c. uicua. de regula. uidua. in glo. de temp. ordi. c. i.

¶ Uelum ponitur pro hostio uel camera. xxiii. q. iii. qualis. arius. in glo.

¶ Uirgines possunt priuatis diebus uelari. ut nō. de conse. ec. uel alta. c. ii. in glo. i.

Uelut Ueluti

De dictiōes sunt expressiue ueritatis. ff. de re. du. l. si is qui e ҫ. utrūq. C. de iure dot. l. quoq. nō. ff. de peti. here. l. i. ff. de interdic. l. ii. ҫ. hec uerba. & de hac dictione uide de ꝓbendarum. li. vi.

¶ Ueluti ponitur pro sicut. nō. ff. de statu ho. l. arethusa. in glo. ii.

¶ Uelut quandoq notat impropriectatez. ut C. de contrahen. emp. l. si mater.

¶ Ueluti est exemplificatiuū. ff. de iusti. & iure. l. ueluti. qnq nōt ueritatē. ff. đ ori. iur. ҫ. in incio.

¶ Ueluti. i. quasi. ff. de interdic. l. ii. ҫ. quedam.

Uenale

Non debent matrimonia esse uenalia. ff. de uer. obli. l. tertia. ҫ. i. faciunt no. in. c. gemma. de sponsa. ubi de hoc.

¶ Uenalia non ueniunt in legato uel obligatione generali. no. ff. de usufruct. le. l. generali. ҫ. uxori. in glo. nō mereis. & ibi Bar.

Uenator Uenatio

Epūs nō debꝫ esse frequentius uenationi. xxxiiii. di. quorundam.

¶ Uenatorem nullum legimus sanctum. sed piscatorem sic. lxxxvi. di. esau.

¶ An & quando liceat uenari uel nō. & que uenatio sit licita & que illicita. habetur. lxxxvi. di. qui uenatoribus. & iiii. c. sequētibus. de cle. uenatore per totū. xxxiiii. di. c. i. ii. & iii. adde nō. in clem. romani. de statu mona.

¶ An ꝓclama factum per dñm terre ne qs uenet in tali loco sit fuancū. uide Hosti. de deci. nō est.

¶ An laici intenti uenationibus peccēt. uide Archidia. xxxiiii. di. c. i. ubi etiaꝫ tractat an clericus apter uenatione deponi possit.

¶ An liceat uenari in alieno predio inuito dño. ff. de seru. rusti. pre. l. diuus. & ibi nō. ff. de acqr. re. do. l. iii. insti. de re. di. ҫ. fere. in glo. ingrediat. glo. in preall. l. iii. in glo. ꝓhiberi. & ibi Bar.

¶ An bestia a uenatore percussa efficiatur sua. ff. de acquir. re. do. l. naturalem. ҫ. i. & l. an laqueuz ff. de acti. emp. l. emptorem. ҫ. si. nō. in dicta. l. naturalem. ҫ. i. in glo. uerus est. ubi uide qđ si unus uulnerat & alius capit.

Uendico

Exponitur aliqñ. i. retineo. uide glo. de donat. inter uir. & ux. c. ii. simile. xiii. q. ii. c. i. xvi. q. iii. c. ii. interdum econtra ut. viii. di. quo iure.

¶ Uendicare. i. actione ex testamēto agere. ff. de pecu. le. l. si peculium. Item uendicare. i. retinere. de iurepa. relatum in glo.

¶ An uendicatio detur cōtra ciuiliter possidentē. uide. ff. de usufruc. l. cuiusq. ҫ. si fundus. & ff. de acquir. pos. l. pomponius. ҫ. si is qui.

¶ Si conuentus rei uendicat se non possidere cū possideat & hoc ꝓbetur transfert possessionez in actorē quãuis nō ꝓbet rem suam nō esse. ff. de rei uen. l. in rem. & de testa. rainaldus. in glo. hoc est.

Uenditor Uenditio

¶ Uendi non possunt bona ecclesie. ut. xxvi. di. bormisda. & c. quam penam. uide in toto titulo. de re. eccle. nō alie.

¶ Qui uendit aliquā rem illam retinere nō pōt. i. q. i. qui studet.

¶ Qui pro muneribus iudicat etiam iusto dicitꝫ uendere iustitiam. xi. q. iii. qui ratione.

¶ Aduocatus licite uendit patrocinium & doctor consilium. xi. q. iii. nō licet. xiiii. q. v. nō sane.

¶ Clericus qui emit uilius & uēdit carius excluditur a clero. uide. xiiii. q. iiii. canonū. & quicunq hoc facit turpe lucrū cōmittit. xii. q. iiii. quicunq.

¶ Uenditor nō pōt cogere emptore ad soluendū precium si ante solutionē sciatur rem esse alienā. glo. insti. de suspec. tu. ҫ. nouissime.

¶ Uenditor qui uendidit rem ad pondus debet suis expensis stateram & pondera adhibere. glo. est in. l. arbitrio. ҫ. pe. ff. de dolo.

¶ Qui uendit aliquas res ecclesie potest facere pactum ꝙ ecclesia teneatur ad collectas futuras. Inno. de foro compe. uez. Io. an. de imu. ec. c. i. li. vi. Bal. in. l. neminem. C. de sacrosanc. eccle.

¶ Uenditor ꝓmittens uendere rem tam de iure ꝙ de facto tenet etiā si res sit euicta p iniuriosaꝫ sniam iudicis. dictū est Rizar. maluz. & Cy. quod recitat Bal. in. l. expulsos. C. de acti. emp.

¶ Stante statuto ꝙ uendens bladum teneat soluere tantum de galla de sextario an uendens fundum plenum blado teneatur soluere predictam gabellam. uide Bar. in. l. non solum. ff. de reiti. in ante. & in. l. si. eo. ti.

¶ Uenditor qui constituit se nomine emptoris possidere non pōt amplius conuenire actione ex empto ut rem tradat. quia ab ea iam liberatus est sed conuenietur rei uen. uel interdicto uti possi. nō. Bar. in. l. ab emptiōe. ff. de pac. uide glo. ibi. & in aut. sacramenta puberꝫ. C. si aduer. uen.

¶ Uenditio facta a solo plato dicitur facta cōtra ius scriptum. Inno. de re iudi. cum causam.

¶ Uenditio rei ecclesiastice etiam minus legitie facta ualet si placet ecclesie in cuius fauorem nō tenet. nō. Inno. in. c. i. alias si. de his que fi. a ꝑla. uel si multum expedit sic fieri. nam qđ expedit debet placere. ff. de neg. gest. l. pomponius. ff. de in di. adiec. l. sed et si ꝓponat. ff. de trasac. l. cū his. ҫ. cā. nō. in. l. ii. ff. de re. eius cui mā. est iur. Bal.

¶ Uenditio non potest retractari remedio.l.ii.C.de rescin.uen.quādo res uendita fuit solēniter subastata.tex est in.l.i.C.de predi.curia.li.x.ita nō.Ange.in.l.i.C.de prescript.xxx.an.ubi uide.

¶ Qualiter uendatur res ecclesie & res fisci.& qliter res curie & res ipsius curialis.glo.dat optimam remis.in.l.ii.C.de predi.cu.li.x.

¶ Uenditio facta de rebus relictis fratribus predicatoribus uel minoribus nō requirit solēnitatē.aut.hoc ius porrectum.C.de sacrosanc.eccle.quia repugnat regule eoꝝ habere aliqd ꝓprium nisi ut uendant.dictum est Guil.de cu.que refert & sequit Bal.in aut.si qua mulier.C.de sacrosanc.ec.

¶ An uenditio facta per prelatum de rebus ecclesie tacente capitulo ualeat.uide glo.in.c.contīnebatur.de his que fi.a prela.

¶ An uenditor penitens & offerens arras duplicatas possit cōueniri ad totale interesse.Bar.in.l.i.§.queritur.ff.de publi.

¶ An per donationes residui factas in cōtractu uenditionis cessent remedia.l.ii.C.de rescin.uen.Bar.in.l.si quis cum aliter.ff.de uer.obli.

¶ An uenditor qui scit litem mouendā emptori teneatur ei denuntiare.uide Bar.in.l.i.in fine.ff.so.ma.& l.denuntiasse.§.quid tñ.ff.de adul.

¶ An uendens omnes res suas uideatur tam uendere res mobiles q̄ immobiles.Cy.in.l.compensationis.C.de compensa.

¶ Uenditor rei tenetur eam facere accipient.ut l.qui concubinā.§.si quis.ff.de le.iii.nō.in.l.i.ff.de acti.emp.facit tex.i.q.i.qui studet.

¶ Paria sunt iubere rem uendi pro precio & legare sub modo ut aliquid det heredi.Bar.in.l.in ratione.§.tam et si.ff.ad legem falc.ubi uide.

¶ Uenditor potest figere terminos rei iudicate.Bar.in.l.eos.ff.fini.regun.

¶ Uenditio facta in re presenti operatur ut uideatur res tradita.Bar.in.l.quedam mulier ff.de rei uen.& l.qd uendidi.ff.de contrahen.emp.

¶ In uenditione domus continent hostia.porte claues & alia instrumenta quibus claudit domus & que ad perpetuū usum sunt deputata.ut.l.fundi.de acti.emp.& ibi uide multa notabilia de arboribus tegul.pal.& aliis que accedunt uenditionibus domoꝝ uel fundoꝝ.

¶ An uenditor teneatur defendere emptorē qui de facto expellitur.Bar.in.l.stipulatio ista.ff.de uer.obli.facit qd dixi supra.

¶ An abbas possit uendere rem monasterii sibi subiecti sine consensu rectoris monasterii.uide Bar.in.l.i.C.ne fiscus rem quā uen.euin.

¶ Pro macellatoribus & piscatoribus uendentibus si superueniat multitudo ultra numerum pretaxatum quid fieri debeat.uide Bar.in.l.quod ad presens.C.de murile.li.xi.

¶ Si uenditur res cum pacto ne de manu emptoris recedat an emptor poterit eā locare.uide Bar.in.l.manumissiones.ff.de iusti.& iure.

¶ Si statuto uel pacto quis tenet rem alteri uendere an intelligatur iusto precio uel pro eo plur qd ab alio inuenerit.nō.Io.an.in addi.Spe.ti.de emp.& uendi.§.nunc dicendum.in fine.uide pēe Ange.& dñm meum Raph.cuma.in.l.qui rome.§.coheredes.ff.de uer.obli.

¶ An uendita equa uel uacca intelligat uenditus pullus qui eam comitabatur.& quid si uendatur equus an ueniat sella & frenum.Barth.in.l.si ut certo.§.usq̄adeo.ff.como.& in.l.ediles.ii.in pn.ff.de edil.edic.adde bar.in.l.eū q.§.nō solū.ff.de furt.dixi.s̄.sub dictione accessoriū & equus.

¶ Uenditor tenetur tradere emptori azinā possessionē.glo.in.l.rem alienā.ff.de cōtrahen.emp.uide qd dixi.s̄.an uenditor teneat precise ad rem tradendā.nō.in.l.i.ff.de acti.emp.Bar.in.l.stipulationes nō diuiduntur.ff.de uer.obli.doct.de fide instru.cū iohannes.de arbi.per tuas.de pac.c.i.Io.an.in addi.Specu.ti.de emp.& uendi.§.in superioribus.uide supra.

¶ An prohibitus uendere sit prohibitus permutare.Bal.in.l.fi.ff.de cōdi.ob cau.& in.l.ea lege.C.eo.& in.l.fi.C.de re.ec.nō alie.

¶ An quis possit compelli uendere rem suā saltē iusto precio nō.in.l.nec emere.de iure di.li.& in l.i.§.cura carnis.ff.de offi.prefec.ue.doc.in.c.i.de emp.& uen.& l.imperatores.ff.de cōtrahen.emp.& in.l.fi.ff.ad legem iul.de anno.adde Bar.in.l.annonā.ff.de extraordi.crimi.

¶ An uenditor laudans uel cōmendans rem quā uendidit teneatur prestare talem qualem esse laudauit.nō.in l.ea que.ff.de cōtrahen.emp.ff.man.l.iiii in fine.glo.bona.i.q.iii saluator.

¶ Qui offert de re plus q̄ ualet ut alii carius uendatur tenetur crimine stellionatus.Bar.in.l.ii ff.de cri.stellio dixi.s̄.sub dictione stellionatus.

¶ Uenditio facta animo irato potest retractari.Bar.in.l.quicquid astringende.ff.de uer.obli.

¶ In uenditionibus reꝝ ecclesiaꝝ non attenditur prioritas possessionis.sed qui de iure habz causam potiorem ille debet obtinere.doc.in.c.cotinebat.de his que fiunt a prela.

¶ An sit licitum uendere carius q̄ ematur.Pau.in clem.fi.de cens.Inno.in.c.i ne cle.uel mo.tex.xlvi.di.c.pe.xiiii.q.iiii q̄ioniam.

¶ An uenditio inofficiosa possit retractari.uide Hosti.de testa.rainutius.

¶ An res sacrate ecclesie uendi possint.glo.i.q.i.in summa.doc.de sepul.c.pe.tex & ibi Archi.x.q.ii.hoc ius.Archi.xii.q.ii.aur.tex.l.di.si qs pſbiter.Archi.i.q.iii.saluator.Bar.in.l.cum cotrahit.ff.ad legem iul.ma.

¶ An ualeat uenditio rei facta in ludo.nō.Bar.in.l.si quis cum sciret.ff.pro emptore.

¶ Inter uendentem & ementē difficulter fit contractus sine peccato.de peni.di.v.qualitas.

¶ An si maritus uendit unum precium sine consensu uxoris uel econtra possit mulier agere cōtra emptorē cui nō cōsensit.Spe.ti.de renu.& cōclu.§.i.uo.sed pone eni.

¶ An uenditio bonoꝝ hereditatis facta per patrē presumatur facta in fraudem ad excludendū filiū uide doc.de testa.raynaldus.

¶ An fructus decimaꝝ uel oblationū uēdi possint glo.xii.q.ii.alienationes.

¶ An aliquo casu possit per statutum prohiberi contractus uenditionis.Bar.in.l.in his.C.de ꝑdi.& om.bo.nauicu.li.xi.

¶ An si uendo rem plus q̄ ualeat ꝓpter cōmendationem & laudationem meam tenear de precio qd ultra percepi.glo.i.q.iii.saluator.glo.xix.q.ii.duo sunt.facit qd dixi ꝓxime.

¶ An frumento uendendo possit per cōmune uel potestatem taxari precium. Bar. in. l. i. ff. ad legē iul. de anno. & ibi uide per eum.

¶ In uenditionibus preciū debet precedere taxationem rei. tex. de simo. in tantum.

¶ Si ꝓcurator uel administrator uēdit rem habita fide de precio an ualeat. uide Bar. in. l. a diuo pio. §. sed et si. ff. de re iudi. adde qđ dixi. s. sub dictione ꝓcurator.

¶ An si data est potestas executori uel tutori uēdendi de bonis suis possit uēdere rem quā uoluit glo. in. l. pe. C. qñ decre. opus nō est.

¶ An uendens uas uiciosuz teneatur emptori ad interesse si corrupta fuerit res ibi imposita gl. de peni. di. iii. inter hec. in. ꝟ. uase. bonus tex. in. l. tenetur. §. si uas. ff. đ ac. emp. ff. lora. l. sꝫ addes. §. i.

¶ An quis possit seipm uendere. uide glo xxix. q. ii. perlatum.

¶ Uenditio stricte loquendo nō includit dationē in solutū. Specu. ti. de emp. & uen. §. nunc dicendum. ꝟ. sed pone statutum.

¶ An quando plures uendiderunt rem alienā teneantur omnes de eui. c. uide Inno. in. c. si qs pꝛ̄sbiterorum. de re. ec. nō alie. in glo. magna. circa finem.

¶ Potestas data officialibus uendendi gabellas intelligitur cum pactis cōsuetis. Bar. in. l. i. C. de iur. publi. alias cur. pu. li. xi.

¶ An ius agendi competens uenditori trāseat ad emptorem. Bar. in l. si tertius. ff. de aqua plu. ar. Dy. in regula is qui in ius. li. vi.

¶ An sit licitum uendere gladios uenenum & colores ꝓ ornandis mulieribus. Innoc. in. c. i. ne cle. uel mo. in glo. fi. nō. xxxv. q. i. e. fi. in glo. i. sane. Tho. secunda secūde. q. clxix. adde qđ dixi supra sub dictione ars mulier & ornatus.

¶ Si uēdo tibi talē rem cū pacto q si alienaueris reuertat ad me qd operatur tale pactū inde glo. & Bar. in. l. qui absentis. §. ii. ff. de acquir. pos.

¶ Si uenduntur bōna debitorum pro satisfaciendo creditoribus nō intelligit de capella per eum edificata. Bal. in. l. aut fideiussor. ff. de priuil. credi.

¶ An iurisdictio possit uendi. uide Bal. x. col. de lege cora. e. i.

¶ An prohibitus uendere possit tradere rem in solutuz. Lap. in regula pro possessore. li. vi. Io. an. de resti. in inte. constitutus.

¶ Si duobus uendentibus fundum fit pactuz de retrouendendo infra certum tempus an alter tm̄ possit partem reemere. Bar. in. l. si qs aliam. ff. de solu. Idem Bar. in. l. cui usufructus. ff. de usuf. le.

¶ An licitum sit uendere ornamēta ecclesie. uide x q. ii. hꝰ ius. xii. q. ii. aut. tex. xvii. q. iiii. si forte.

¶ Si est factum primum bannimentū uendendi rem & unus se offert an possit fieri aliud. uide Bar. in. l. licitatio. ff. de publi.

¶ An ualeat uenditio rei facta ꝯ ꝓhibitōꝫ testatoris. Io. an. in. c. fi. §. fi. de concel. preben. li. vi.

¶ An si in contractu uenditionis in parte datur res in parte precium intelligatur uenditio in totū uel in parte. Bar. in. l. aristo. ff. de dona.

¶ Que requirantur ut ualeat uenditio rerum in quibus facta est missio in possessionem. uide Bar. in. l. fulcinius. §. cū hic. ff. ex q. cau. i pos. ea. & e. l. §. si quis. ubi tractat Bar. an uenditio facta illis nō seruatis sit ipso iure nulla.

¶ An illa emolimenta q̄ ueniunt ex iurisdictiōe possint licite uendi. Archi. i. q. iii. sup glo. sum.

¶ Uerbum uenditionis comprehendit contractū non gratuitum. nō. in. c. i. de simo. & qđ nō. eo. ti. querelam. in glo. iii. & de reli. e. ii.

¶ Appellatione uenditionis cōtinetur omnis species alienatiōis. ff. qui. mo. pig. uel ypo. sol. l. sicut. §. uenditionis. ff. de statulibe. l. statuliberorum. nō. ff. que res. pig. ob. pos. l. i. in glo. nō pōt. C. de usuca. pro empto. l. ii. & ibi Cy.

¶ Prohibitus uendere donare nō pōt. C. de ꝓdi. curia. l. fi. li. x. & ibi nō. facit. ff. de le. ii. l. codicil. §. i. adde Cy. C. de fideiul. l. uoluntatis. in. iii. q. et in. l. fi. C. de re. ec. nō alie. in. iii. q.

¶ Quinq requiruntur ut ualeat uenditio liberi hominis. que nō. xix. q. ii. perlatum.

¶ Uendens nō dicitur tradere nisi addatur in instrumento & tradidit. Spe. ti. de emp. & uen. §. sciendum. ꝟ. nunc formam. & ibi Io. an. in addi.

¶ Quis potest cogi per episcopū uendere iusto precio. de emp. & uen. e. i.

¶ Uendens ius spirituale perdit illud. de iurepa. & ibi nō. in glo. fi.

¶ Uenditio fundi facta hoc pacto ut soluto ꝓcio fundus restituatur tenet. & eo casu fructus non computantur in sortem. nō. de usur. conquestus. in glo. finali.

¶ Uendens rem duobus eū cui tradidit facit esse potiorem. nō. in regula qui prior. li. vi. in glo.

¶ Si tempore uenditionis res minus ualet tēpe solutōnis precii plus qđ tēpus inspiciat. nō. xxiii. q. iiii. si quis clericus. in glo. ulti. ubi de hoc.

¶ Si uenditio abinicio rite facta postea ex aliq̄ causa rescindatur emptor postea nō restituit fructus quos percepit. de emp. & uendi ad nostram. in glo. ii.

¶ Uenditor nō potest testificari pro emptore in causa uenditionis. C. de testi. l. omnibus. in glo. et de testi. insuper.

¶ An quis compellatur uendere. dixi aliquid. s. uide in. l. inuitū. C. de contrahen. emp. & in. l. nec emere. C. de iure deli. C. de epi. audi. l. i.

¶ Si mandaui tribus ut uenderēt & duo uendiderunt an ualeat uenditio. facit. ff. qđ quisq iur. l. plane. ff. de contrahen. emp. l. si in emptione. §. fi. & l. nō licet. & l. cum ipse.

¶ Paria sunt nolle uendere & magno precio uēdere. ff. de le. i. l. fi. §. conficere. ff. de lega. iii. l. nō dubium. §. fi.

¶ An pactum factum uenditori ꝓsit uide. ff. de pac. l. si tibi. §. pactum. & ibi nō.

¶ Promittens nō uendere si uendit tenetur ad interesse & impetratur translatio dominii. uide Ange. in cōsilio suo. ccxxxiiii. qđ incipit a te.

¶ An teneat uenditio rei aliene & in quo differt a pignore. nō. ff. de contrahen. emp. l. rem alienā. Cy. C. de rei uendi. l. mater. in prima op. & C. ad uell. l. si fine. C. si res alie. pig. da. sit. l. ii. C. de uēre. ci. l. i. in glo. distat. li. x. C. de usuca. pro emp. l. i. & ibi Cy.

¶ An uenditio facta uno nummo teneat. Cy. C. de here. insti. l. nō ideo. & C. de ꝓcura. l. maritus Bar. ff. de acquir. pos. l. si quis.

¶ An uenditio possit fieri alibi q̄ sit res uendita & quis locus seruetur. nō. ff. de euic. l. si fundus.

¶ Quando uenditio dicatur perfecta. nō. ff. de peri. & como. rei uē. l. necessario. in glo. iii. Cy. C. e. l. i. in prima. q & ibi glo.

¶ Quomodo debeat fieri uenditio facta p fiscuz rerū suarū uelut alienarū. nō. C. de fide instru. & iur hast. fis. l. i. li. x. in glo. omi ordine. insti. de usuca. §. fi. in glo. emerit. C. de pscrip. xxx. an. l. i. in glo. uili precio. C. de rescin. uen. l. si quis. in glo. i. adde nō. C. si aduer. fi. l. fi. in glo. & ibi Cy.

¶ An uēditio facta minus q̄ sit dimidia iusti p̄cii teneat. Cy. in. l. quisquis. C. de rescin. uendi. & ibi Bar. & Bal. in. l. ii. eo. ti.

¶ An si in uenditione sit emptor deceptus retractetur uēditio. Cy. & Bar. late in dicta. l. ii. & l. quisquis. Bar. in. l. si quis curialiter. ff. de uer. ob. Idem in. l. si societatem. §. arbitrorū. ff. pro soc. in iiii. q. Spe. ti. de emp. & uen. §. nunc dicenduz. ℣. ubi autem. & ℣. se. facit qđ nō. Io. an. in addi. spe. ti. de obli. & solu. super rubrica.

¶ Si uenditor sit deceptus ultra dimidiam iusti precii an re perempta agat ad supplementum. Io. an. in. c. cū dilecti. de emp. & uē. Cy. C. de rescin. uen. l. ii. in. ix. q.

¶ An per ista uerba uolo uendere fiat uenditio. nō. C. de contrahen. emp. l. in ementis. & ibi Cy. in. i. q. & iii. q. nō. ff. de ac. & ob. l. cōsensu. in glo. consentire.

¶ An uēditio facta ab eo q sua consumit ualeat nō. ff. pro empto. l. si quis cum sciret. & ibi Bar.

¶ Que dicatur uenditio simulata. nō. Bar. ff. de aqua plu. arcen. l. emptor.

¶ Si uenditio sit facta in fraudē filiorū uel aliorū an reuocet̄ adinstar querele inofficiose donatiōis Cy. C. de inof. do. l. ii. in. vii. q. nō. de testa. rainutius. in glo. deducendas. & ibi doc. dixi aliqd̄ s̄.

¶ Uenditio alicuius administrationis ecclesie nō ualet uelut simoniaca. de simo. cōsuluit. in glo. i.

¶ Si uenditio sit facta minori adulto cum pacto ut teneat̄ reuendere quid iuris. Io. an. in addi. spe. ti. de pac. in rubrica.

¶ Quando uenditor dicat̄ habere fidē de p̄cio. nō. ff. de act. emp. l. qđ uendidi. instit. de re. diui. §. uendite. in glo. emptoris. Cy. C. de rei uendi. l. si fundum.

¶ An uenditor teneatur cauere de dupla. nō. ff. de euic. l. ii.

¶ An uenditor teneatur cauere cum fideiussore nō. C. de bo. ma. l. ii. in glo. accipere. & ibi Cy. in iii. op. nō. C. de euicti. l. si post. in glo. ii. nō. ff. de preto. stipu. l. i. §. stipulatio duple. & ibi Bar. ff. de acti. emp. l. illud. in glo. debetur. in aut. de fideius. §. si quis et nuntiauerit. in glo. possit. col. i. Io. an. in addi. Spe. ti. de emp. §. & de prima.

¶ An uenditor hereditatis teneatur cauere uel satisdare de euic. ff. de here. uel ac. uen. l. ii.

¶ An uēditor teneat̄ emptori agēti de euictiōe ad sumptus quos fecerat in lite cū euinceret̄. nō. ff. de pcura. l. qui absentes. Spe. ti. de emp. §. i.

¶ Ubi uenditor debet defendere emptorem pro re uendita uel ab emptore queri. nō. ff. de iudi. l. uenditor. in glo. solam. C. ubi in rem ac. l. licet. in glo. & ibi Cy. in. i. q. Io. an. i addi. spe. ti. de emp. §. i. super. ℣. aget.

¶ Uendens rem uiciosam uel morbosaz an & ad quid teneatur. nō. C. de ed. ac. acti. l. i. & ibi Cy. in q. ii usq; ad finem.

¶ Ut uenditor possit uendere ante litis conte. quid requiratur. nō. C. de bo. auc. iudi. pos. l. cum proponas. in glo. constat.

¶ An liceat uendere rem plusq̄ ualeat. s. Tho. q nō. scda scde. q. lxxvii. ar. i.

¶ Licet medico uendere consilium sanitatis. Idē secunda secunde. q. c. ar. iii.

¶ Uenditio sit iniusta ppter defectuz. e. q. ar. ii. & in. q. de quolibet. ar. x.

¶ Non licz uendere rem celata eius malitia. Idē secunda scde. q. lxxvii. ar. iii. & in. q. de quolibet. q. ii. ar. x.

¶ Uendere rem carius q̄ emat̄ licitū est in negotiatione. scda scde. q. lxxvii. ar. iiii.

¶ Licitum est aduocato uendere iustum patrocinium. secunda secunde. q. c. ar. iii. & ibi uide q licitum est magistro officium doctrine.

¶ Circa rem que uenditur potest tripliciter esse defectus. scda scde. q. lxxvii. ar. ii.

¶ Actio uenditi datur etiā ad factum. nō. ff. de acti. emp. l. tenetur. §. i. in glo. inficias.

¶ Quot sunt capitula actionis ex uendito. nō. Io. an. in addi. spe. ti. de emp. & uen. super rubrica.

¶ Si uenditor pmittat de euic. pro suo dato uel facto tenetur etiam de facto testatoris cuius est heres. quia illud uidetur pprium. tex. ff. de cōdi. fur. l. si seruus ad uendendū nō potest rem redire uēditā ne sit frustratoria pena. Ia. de are. & Bar. in. l. i. ff. de his qui sunt sui uel alie. iuris.

¶ Pactum appositū in uenditione quo uenditor donat emptori quicquid plus ualet res non tenet̄ quasi uideatur in fraudē. ita dicit Gul. ff. de pac. sicut. in prin. Idem sentit Bar. in. l. cū filius. §. pr. ff. de le. ii. Bal. in. l. ii. C. de rescin. uen. in. vii. q.

¶ Quod dicitur uenditionē re integra tolli ipso iure est uerū nisi sit stipulatione uallata. ff. de pac. l. emptor. in pn. & ibi Bar. uide glo. e. ti. l. ab emptione. & l. cum emptionis. ff. de rescin. uen.

¶ Pactuz q species det̄ pro quantitate nō facit uenditionem sed contractum innominatum. l. ii. ff. de condi. ob cau. Bal. in. l. ii. ff. de offic. prefec. uigi. & ibi Ia. butri.

¶ Uendita hereditate potest uenditor sibi retinere debitum licet confusum aditione hereditatis ff. de condi. indebi. l. si is qui.

¶ Fauore religionis quandoq; quis cogitur suum uendere. ff. de reli. & sump. fu. l. is qui.

¶ Appellatione uenditiōis nō intelligitur de illa q̄ est nulla ratiōe solēnitatis obmiss. ar. l. iiii. §. cōdemnatuz. ff. de re iudi. facit qđ no. in. l. alienatū. ff. de uer. signi. Bal. in. l. ii. C. de epi. audi.

¶ An uendens rem cōmunem uideatur uendere totam uel partem. conclusio est q si uendit ignoranti uidetur uendere totaz. secus si scienti. Bal. in. l. i. C. qui testa. fa. pos.

¶ Uendens rem duobus tenetur pena falsi. l. qui duobus. ff. de fal. qđ intellige si prior emptor nō cessabat in solutione precii. quo casu licz uendere alteri. Bar. in. l. quotiens. ff. de rei uen.

¶ Promissio de uendēdo sine precio ualet. quia intelligitur iusto precio. Bal. in. l. i. C. cōia de le. in. iiii. col.

¶ Qui tenetur uendere nō pōt postea reemere. Bartho. in. l. ii. ff. de his qui sunt sui uel alie. iuris.

dixi aliquid supra.

¶ Quomodo faciens uenditionem iniustam teneatur ad restitutionẽ & quõ nõ. uide p.s. Tho. secunda secunde. q. lxxvii. ar. ii.

¶ Uendere auꝝ uel argentuꝫ alchimicũ pro uero quando liceat & quando nõ. ea. q. ar. ii.

Ueneti Fuerunt olim dñi ciuitatis constantinopolitane. ut nõ. glo. de consue. quanto.

¶ De duce uenetorum uide de arbi. exposita. de sen. excõ. si uere.

¶ De uenetis nõ. gl. in. c. dilecto. de uer. signi. de insti. ad decorem. glo. de exces. pla. bone. ii. aliqui allegant. c. de liguribus. xxxiii. q. v.

¶ Ueneti sunt in quasipossessione libertatis quaꝫ prescripserunt cõtra imperium. Bar. in. l. hostes. ff. de cap. Albri. in. l. cunctos populos. C. de sum. trini. dicit se uidisse priuilegiũ libertatis eoꝝ bullatũ bulla aurea. de hac libertate uide qd scribit do. Ia. de alua. in lec. sua no. x. col. quis di. dux co. uel mar. in prin. Bal. ff. de re. diui. super rica. tenet ꝙ sunt liberi. quia ciuitas uenetiaꝝ est edificata in mari.

¶ Ueneti suspenderunt quẽdam & postea disputabãt an iuste fecissent uel nõ. ita dicit glo. xxiiii. q. iii. de illicita.

¶ An ueneti habeant patriarcham grandeñ. glo. lxxx. di. in illis.

¶ Ciuitas uenetiaꝝ aliqñ appellabatur liguria uel emilia. tex. xviii. di. §. hinc etiam.

¶ An gulfus maris sit uenetoꝝ. & an possint ueneti nauigationem aliis interdicere. uide Ang. in consilio suo. ccxii. quod incipit circa scripta. ut ꝓbi per eum.

Uenenum Que sit pena ueneficoꝝ uide in. l. iii. ff. de sic. nõ. xxiii. q. v. homicidas.

¶ Coniuges ꝓcurantes uenena sterilitatis nõ dicuntur coniuges sed adulteri. xxxii. q. ii. alii.

¶ An emens uenenum ut det alteri ad mortem puniatur hoc solo ac si dedisset. Barth. in. l. i. ff. ad legem pomp. de parrici.

¶ Est uenenum bonum & est malum. ff. de contrahen. emp. l. qd sepe. §. ueneni. ff. de uer. signi. l. qui ueneni.

¶ An liceat uenenum emere uel uendere. uide in prealle. l. qd sepe. §. ueneni. doc. post Innoc. in. c. i. ne cle. uel mona.

Ueneratio Quid sit uenerari. nõ. Io. an. ne cle. uel mona. ut periculosa. li. vi.

Uenereum Uenerea peccata sũt magis exprobabilia inter alia peccata duplici ratione. sanctus Tho. secunda secunde. q. cli. ar. iiii.

¶ De uenereis actibus homo magis uerecundatur ꝗ de aliis. & quare. uide in prealle. ar. iiii.

Uenia An omissio impetrationis uenie a pretore habeat uiciare ꝓcessuꝫ. Bar. in. l. ii. C. de in ius uo.

¶ Ueniaꝫ meretur qui ignoranter peccat. nõ qui scienter. viii. di. consuetudo. de consecra. di. ii. scriptura dicit.

¶ Clericus maledictus debꝫ cogi ad ueniã postulandam. xlvi. di. clericus.

¶ Facilis spes uenie occasionẽ tribuit delinquẽdi. l. di. si lapsis. xxiiii. q. iiii. est iniusta. de ui. & ho. cleri. ut clericoꝝ.

¶ Uenia semper datur uere penitenti. l. di. ut cõstitueretur. & ibi nõ. & . e. potest etiam.

¶ Uenia nõ datur nisi se corrigentibus. xxiiii. q. ii. legimus. & . c. damnationis.

¶ Ueniam facilius cõsequitur qui crimen suũ in se secrete punit ꝗ qui illud aut humano cõuictus iudicio aut propria uoluntate confitetur. de peni. di. i. porro illi.

¶ Uenia peccati in presenti uita acquiri põt nõ in futura. de peni. di. i. multiplex. & qui eam non sperat non potest bene agere penitentiã. de peni. di. i. non potest.

¶ Ueniã inuenisset iudas apud deũ si penitentiã egisset. de peni. di. i. is positis sue. & . c. importuna

¶ Uenia quandoqꝫ sumitꝰ pro indulgentia uel remissione. quandoqꝫ pro licentia ecclesiastici. xxv. di. per hoc. Io. an. in regula peccati uenia. li. vi.

¶ Non est peccandum sub spe uenie. de cleri. ex. mi. illud. de conse. di. iiii. simoniam. ar. contra. de sen. ex. si uere. de cele. mis. de homine.

¶ Uenia de in ius uocando a quibus põt prestari nõ. Cy. in. l. uenia. C. de in ius uo.

¶ Uenia etiam nõ petita uel concessa ualet processus quãdo parens uel similis cõparuit & sponte litigauit. ff. de in ius uo. l. quãuis. secus ubi nõ cõparuit sed cõtumax extitit & in contumaciã ꝓcessum sit. ut. d. l. quãuis. ubi Bar. hoc tenet.

Ueniale An quis teneat de ueniali confiteri. dic ꝙ sic. de penitẽ. di. i. perfecta. in glo.

¶ Ueniale peccatum dicitur multis modis. ut nõ. de peni. di. i. serpens.

¶ Uenialia peccata nõ inducunt periculũ salutis eterne. facit qd nõ. xxvii. q. i. sic enim. in glo.

¶ Quãdo ueniale possit fieri mortale. uide. xxv. di. unum. & . §. nunc aũt. & ibi Archi.

¶ Uenialia multis modis delentꝰ seu dimittũtꝰ. nõ. xxv. di. §. criminis. plenius in saluta. li. vi. in gl. ul.

¶ Ueniale peccatum non potest esse in angelis. s. Tho. in. q. de malo. q. vii. ar. ix. nec punitur eternaliter sed tm̃ in purgatorio. e. q. ar. i. & . ii.

¶ Ueniale peccatum remittitꝰ in hac uita p aquã bñdictã (eucharistiã) & hmõi. e. q. de malo. ar. xii.

¶ Ueniale nõ potest esse in ratione superiori sed bene in ratione sensualitatis. e. q. vii. ar. v. & . vi. & in. q. de ueritate. q. xxv. ar. iiii.

¶ Ueniale nõ potest fieri mortale etiã per circũstantias. e. q. ar. iiii.

Uenire Paria sunt nõ uenire. & uenire & sine licentia recedere. nõ. de iudi. c. i. de elec. e. i. li. vi.

¶ An quis possit uenire contra factũ suuꝫ. & in quibus casibus. nõ. lv. di. penitẽtes. de elec. nosti. cum concor. de cleri. coniuga. diuersis fallaciis. & xxii. q. i. certo. de consti. cum. m. & ibi nõ. de hoc adde nõ. in. l. post mortem. ff. de adopt. & . ff. de seruitu. rusti. predi. l. per fundum. ff. cõia predi. l. uenditor fundi. in glo. succedentium. & . C. de ser. pi. da. ma. l. si creditoribus. in aut. de non alie. aut permu. re. ec. §. nullus enim. in glo yconoma. nõ. de iurepa. cum laici. in glo. ii. de elec. nosti. in glo. fi. & ibi nõ.

Uenter Qui in uentre est quantuz ad comodū suum habetur pro iam nato ff. de sta. ho. l. qui in utero.

¶ An quis licite cedatur ex uentre matris sue ut uiuat. uide La. bu. in ꝑtica. ffrōꝝ. sup. ꝓ. cesar.

¶ Statutū odiosum faciens mentionem de homine non habet locum in uentre. nō. Bal. in. l. cuz inter. C. de fideicō. liber.

Uenus Apparatus ueneris quis sit. nō. ff. de adulte. l. q̄d ait. in glo. ipsis rebus. & ibi uide.

Uepres Dicuntur spine que lacerant carnes & uestes. ut in clem. dudum. de sepul.

Uerberans Clericus uerberās seruū suum aut discipulū confugientem ad ecclesiaz segregat ab ecclesia. xvii. q. iiii. nullus clericoꝝ.

¶ Mali uerberibus sunt puniēdi. xxiii. q. v. circūcelliones. & q̄d ibi nō.

¶ Uerberibus mali sunt ad bonum reuocandi. ut xxiii. q. vi. scismatici.

¶ Pater uerberans filiū uel magister discipulū cā correctionis nō peccat. de peni. di. iii. ut facta.

¶ Quid sit uerberare. ff. de iniur. l. lex cornelia nō. Archi. xlv. di. cum beatus.

¶ Differentiam inter uerberare & pulsare nō. Io. an. in addi. spe. ti. de iniur. sup. ꝓ. iniuria uero.

¶ Is cuius occasione fit uerberatio tenetur simpliciter ꝓhibere & non prohibet. sm doc. de sen. excō. quante.

¶ Uerberare aliquē nō est crimē publicū. nō. ff. ad. l. iul. de ui. pu. l. lege iulia de ui. & ibi nō.

¶ Licitum est parentibus uerberare filios causa correctionis & discipline. & eadē causa licz dn̄is suos sibi subiectos. s. Tho. sc̄da sc̄de. q. lxv. ar. ii.

Uerbū Uerba Uerbale

¶ Uicia morum magis sunt fugienda q̄ uerboꝝ. xxxviii. di. quāuis. & c. sedulo. xc. di. ecce.

¶ In sacramentis uerba ꝓferuntur per sacerdotes sed deus est ille qui sacramēta sanctificat. habetur. i. q. i. dictum est.

¶ Uerbum accedit ad elementuz & fit baptismū sacramentum. i. q. i. detrahe uerbum.

¶ Utens uerbis contumeliosis in congregatione sacerdotum debet expelli. v. q. iiii. in loco.

¶ Scribit in porta ꝓ uerbis uerba reporta. xvi. q. i. decime nō tantum.

¶ Non uerba loquentis sed eius mens & intentio dz attendi. xxii. q. v. humane auris. et de uer. signi. intelligentia.

¶ Qualiter intelligantur ista uerba apposita in statuto uel alia dispositione cuiuscūq; status gradus uel conditionis existat. uide Bar. in extraua. ad reprimendam. in. ꝓ. cuiuscūq;. tex. in. l. semper stipulationibus. ff. de reg. iur.

¶ Uerba ista talis ꝓmisit dare tali staria. x. frumenti & mensurati operant ut ꝓmissor liberetur qualecunq; frumentū det. dūmodo sit nitidum & mensuratuz. licet reperiatur aliud multo maioris ualoris. quia satis est illud esse bonū. ideo sis cautus ut dicas frumenti optimi. l. uini optimi. ff. de uerbo. signi. l. ubi autem nō apparet. in prin. l. cum furti. ff. de in litem iuran.

¶ Nullus debet ꝓhiberi audire uerbum dei. de conse. di. i. episcopus.

¶ Uerbum cōcedo signat dispensationē. ita dicit Inno. in. c. quoniam. de offi. ordi.

¶ Uerbum preteriti perfecti est late sententie. dicit Inno in dicto. c. quoniam. uide nō. in. l. amissione. ff. de capi. dimi.

¶ Uerba libelli sunt late sententie & continent non solum expressa sed impertinentia expressis. sm Inno. in. c. licet causam. de ꝓba.

¶ Uerba ista sicut in tali instrumento continet non sunt uerba exempli sed narratiua. & ideo nō probant. sm Inno. in. c. si. de fide instru. in addi.

¶ Uerba sunt necessaria in matrimonio quo ad iudicium ecclesie. Inno. de spon. tue. glo. in. l. cum notissimi. C. de prescrip. xxx. anno. Adde q̄d dixi supra sub dictione matrimoniū.

¶ Uerbum pleno iure requirit possessionē naturalem & ciuilem. ut. l. sul. ff. de rei uen.

¶ Uerbum equipollens institutioni habetur pro institutione quo ad titulum. glo. est in. l. quotiens. ff. famil. herc.

¶ Uerbum in sententia positum potest impropriari ad hoc ut sētētia teneat. glo. in. l. & puto. ff. famil. herc. adde Bal. in. l. si. C. de heredi. insti. qui tractat an & quando possumus uti locutionibus improprijs.

¶ Uerba deprecatiua in capitulis non inducunt dispositionem. tex. est nō. in. l. i. ff. de confir. tu.

¶ An uerbum credo inducat liti. conti. uide glo. in. c. cum ad sedem. de resti. spol.

¶ Uerbum ꝓmissionis a teste ꝓlatum intelligit de nuda ꝓmissione. glo. in. l. i. C. de usur.

¶ Uerba enuntiatiua inter uiuos nō habent tacitam dispositionem. dictum est Cy. in. l. non nudis. C. de ꝓba.

¶ Uerba illa que apponuntur in fine libelli saluo iure addendi & diminuendi zc̄. nil operātur. glo. in. c. inter dilectos. de fide instru. Adde q̄d dixi sub uerbo libellus.

¶ Uerbum studiose quid importet. Bal. in. l. i. ff. de insti. & iure.

¶ Uerbum petere comprehendit sub se uerbum repetere. glo. in. l. item lapilli. ff. de re. di. q̄d facit ad statuta loquētia de petitionibus uel petētibus

¶ Uerbū comodare aliquando accipitur pro mutare. tex. in. l. si. C. d̄ his qui ex pu. ra. mu. acce. li. x. nō. pro libello & dictis testium.

¶ Uerbum iniuriosum non dicitur delictū illatū in personam. sed dicitur delictū persone. q̄d facit ad statutum puniens delictum cōmissum in personam. dictum est Guil. de cu. quem refert & sequitur Bal. in. l. si qua ꝑ calūniaz. C. de epi. & cle. adde q̄d nō. idem Bal. in. l. i. C. de pac.

¶ Quid sit uerbum. uide Bar. in. l. item apud labeonem. l. ait pretor. ff. de iniur.

¶ Aliud est esse ex lege aliud ex ꝟbis legis. Bar. in. l. sed sciendum. ff. de precar. facit. l. nominis. §. uerum. ff. de uer. signi.

¶ Omnia nomina uerbalia signant actiue & passiue. ff. de adulte. l. si uxor. §. si quis. Bar. in. l. mariti lenocinium. e. ti. adde glo. in. l. ii. ff. de duobus reis. Bal. in. l. i. C. de ꝓcura.

¶ Uerba importantia officium non uerificantur per unum solum actū. secus si importent delictū.

Bartho·in dicta·l·mariti·§·i·
¶ Uerba indubio debent intelligi s͞m significatū
suum singulare· Bar·in·l·creditores·C·de pigno·
¶ Quid operantur hec uerba talis sciens se ad
infrascripta non teneri· uide Bar· in·l·fi·§·idem
quesiit·ff·de condi·inde· Idem in·l·sed et si quis·
§·fi·ff·si quis cau·
¶ Illa u͞ba dedit uēdidit & tradidit simul iuncta
uel per se inducunt dationem uel contractum in-
nominatum· Bar·in·l·fi·ff·de condi·ob cao·
¶ Uerba infinitiui modi iuncta cū uerbo futuri
temporis a lege uel statuto ꝓlata cum perfectiōe
ipsoꝝ sunt intelligenda· ut si dicat lex agere uo-
luerit intelligo·i·egerit· ita exponit glo·in·l·fi·in
prin·C·de codicill·
¶ Qualiter intelligantur uerba testatoris gra-
uantis heredem de restituendo suam hereditatē·
die suam·l·testatorum·tex·glo·& Bar·in·l·ex fa-
cto·in prin·ff·ad trebell·
¶ Uerbum conuenit nudū pactū importat· uide
in·l·lecta·ff·si cer·pe·l·sciendū·ff·de uer·obli·
¶ Uerba que nō pn͞t ꝓprie intelligi sunt abusiue
intelligenda·l·libroꝝ·§·qđ tn͞ cassius·ff· de le·iii·
& ·l·fundus qui·ff·de fun·instru·qđ intellige ueꝝ
in parua abusione· secus in magna· uide Bal·in·l·
fi·C·de here·insti·in·xix·op·
¶ Uerba hec instituit & substituit sibi talez po-
sita post institutionem important primo substitu-
tionem in uul·& pupillaré quo ad uerbū instituit
quo uero ad uerbum substituit importet fideicō-
ut aliquid operetur·uide Bartho·in·l·recusare·§·
titius·ff·ad trebell·
¶ Uerbum promisit intelligi͞t per stipulationem
Bar·in·l·lecta·ff·si cer·peta·
¶ An illa uerba boni auri & iusti ponderis que
apponunt in instrumētis sint superflua·uide Bar·
in·l·in ꝓuitiali·§·si ego·ff·de no op·nū·adde idē
Bar·in·l· qui quadringenta·ff·ad trebel·
¶ Uerba articuli debent intelligi s͞m mentem ar-
ticulantium·secus in depositione testium suꝑ ar-
ticulis·Bar·in·l·ii·de duo re·
¶ Que sint uerba importantia uoluntatē & que
sunt uerba importantia liberam uoluntatez· Bar·
in·l·si is·ff·de le·i·
¶ Illa u͞ba admitto si & inquantū de iure teneor
nihil opant͞·Bar·in·l· si ante·in p͞n·ff·de le·i·
¶ Quid operentur uerba testatoris iubentis ali-
quem morari uel stare cum aliquo· Bartho·in·l·si
quis ita legauerit·ff·de condi·& demon· nō·in·l·
i·C·de lega·
¶ De istis uerbis pertineat|perueniat|habeat|
remaneat|redeat|succedat|reuertatur|deuoluat|
accrescat|an in stipulationibus reputent͞ directa
uel obliqua· Bar·in·l·centurio·ff·de uul·& pu· &
in·l·recusare·§·titius·ff·ad trebel·
¶ An uerbum deuoluatur sit directū obliquū ul͞
cōmune·uide Bar·in·l·ii·ff·de ali·& ci·lega·
¶ Quid importet uerbuz nominatim· uide Bar·
in·l·turpia·§·fi·ff·de le·i· Adde qđ dixi supra in
uerbo nominatim·
¶ Uerba hec que sunt solita poni in cōtractibus
uidelicet ꝙ quis possit cedere bonum melius opti-
mum qualiter intelligatur· dic bonum ius quo ad
deceptioné·melius quo ad officiū iudicis· optimū
quo ad actioné efficacē·glo·est notabilis quaz ib
nō·Bar·in·l·fi·C·qn͞ & qui·quarta pars de·li·x·
¶ Uerba enuntiatiua in instrumētis apposita nihil
ꝓbant nisi inter cōtrahētes·C· de ꝯben·& cōmit·
stipu·l·optimā·& ibi Bar· Idem in·l·ex hac scrip-
tura·ff·de dona·& in·l·i·C·de fide instru·& iure
hast·fis·li·x· Adde Bal· in·l·ex his uerbis·C· de
testa·mili· glo·in·c·cū olim·de censi·in·c·si papa·
de priuile·li·vi·in clem·litteras·de ꝓba uide do·
Anto·& modernos in·c·fi·de succes·abintest·ubi
est casus singularis ꝙ u͞ba enūtiatiua emissa ꝓpter
aliud immo contra se inducunt dispositionem· ut
ibi est casus s͞m unam lecturam·
¶ Uerba ambigua in dubio debent interpertari
contra stipulantem·ff·de pac·l·ueteribus· Bar·in
l·stipulatio ista·ff·de uer·oblig·& in·l·stipulatio
ista·§·in stipulationibus·e·ti·& ·l·inter stipulan-
tem·§·i·eo·ti· uide glo·in·l·cum manusata·ff·de
contrahen·emp·
¶ De uerbis directis obliquis & cōmūibus dixi
aliquid·s· uide Bar·in·l·centurio·ff·de uul·& pu·
Bal·in·l·precibus·C·de impu·& al͞ substi· Idez in
l·fi·C·de sacrosanc·eccle·
¶ Quid de uerbo currat·uide in·l·libertatis·ff·
de alim·& ciba·lega·& in·l·iii·C·qn͞ & qui·quar·
pars debe·li·decimo·
¶ De uerbo redigat͞ uide in·l·si pr͞·C·de usuf·
¶ De u͞bo labat͞ uide in·l·i·C·de ipo·lu·di·li·x·
¶ De uerbo ponatur·uide in·l·licet·C·de pac·
¶ De u͞bo sequat͞ uide in·l·i·ff·de pac· in gl͞·ma·
¶ Etiam in materia restringibili uerba sunt im
proprianda ut ualeat dispositio· glo·in·l·& puto·
§·i·ff·fami·herc·
¶ Idem uerbum qn͞q stat ꝓprie qn͞q improprie·
l·u·ff·de offi·ꝓcon·& le·xxviii·di·presbiterum·
glo·de testa·rainaldus·
¶ An & quando inherendum sit uerbis uel ab eis
recedendom & inherenduz magis menti·nō·in·l·
non aliter·ff·de le·iii·& in·l·ille aut ille·§·cum in
uerbis·e·ti·& ·C·de caduc͞ toll͞·l·i·de deci·ad au-
dientiam· in glo·fi·de uerbo·signi·preterea·xxii·
q·v·humane auris·
¶ Uerba debent intelligi s͞m subiectam materiā
de sponsa·preterea·ii· ubi deliquisset accipitur ꝓ
cognouisset carnaliter propter materiam matri-
monii de qua loquitur·
¶ Improprietates uerboꝝ excusande sunt nō se-
quende·glo·in clem·in plerisq·de elec·glo·in dco
c·preterea·
¶ Uerboꝝ transpositio non impedit dispositionē
tex·est iūcta glo·in·l·quidam testamento·ff· de
pecu·le·quam allegat do·Car·flo· in clem·ꝑ līas·
de preben·in·xvii·q·
¶ Uerba sunt intelligenda cū effectu·ff·qđ qsq
iur·l·i·§·huana·đ cle·nō resi·relatū·& qđ ibi no·
¶ Uerba deseruiunt intentioni·ff·de suppel·le·l·
labeo·ff·de legi·l·scire·de uer·signi·intelligentia·
vii·q·i·marchion·
¶ Uerbum presens non trahitur ad preteritum
uel futuꝝ·ff·de iniusto rup·& irri·testa·l·cum in
fo·ff·si cer·pe·l·cum ad presens·
¶ An sit differentia inter uerbum ꝓlatū a lege
& ab homie·uide·ff·de manu·testa·l·si ita fuerit·
Dy·in·l·i·ff·de uer·signi·& qđ nō·ff·de acquir͞·
re·do·l·quedā·ff· de diuer·& temp·prescrip·l·ii·
in fi·& qđ ibi nō·

¶ Uerbum simplex non tantum ualet sicut compositum·de peni·di·i·conuertimini & ibi nō·

¶ Uerba sunt intelligenda ſm subiectā materiā ff·loca·l·si uno·ff·de in di·adiec·l·imperator·ff·d usuf·re·q̄ usu cōsu·l·fi·ff·de act·& emp l·empto rem·§·qui autem·de consti·ex litteris·de priuil· ex ore·

¶ Idem uerbum diuersificatur ſm adiunctā materiam·de priuil·si papa·& ibi concor·li·vi·

¶ Contra uerbosos uide·ff·de ori·iur·l·i·xlvi· di·in prin·& ibi nō·l·fi·C·de appel·

¶ Propria significatio uerbi est que scripta est non autem que larga·ff·de uer·signi·l·labeo·xliii· di·oratorium·& ·e·se·de pben·e·ulti·de uer·signi· cum in partibus·& ·c·cum clerici·

¶ Uerba ita debent intelligi ut nō sint superuacua·ff·ad muni·l·i·& ibi nō·ff·de le·i·l·si qn̄·

¶ Uerba sunt intelligenda ſm cōmunē modū intelligendi & loquendi· de transla·prela·inter· de sponsa·ex litteris·

¶ Uerba generaliter sunt ciuiliter intelligenda· l·i·& ibi nō·C·de sacrosanc·ec·l·si cui·ff·de serui· ff·de mu·& bo·l·ut gradatim·§·sed si lege·nō·de rescrip·ad aures·&·c·in nostra·xxxvii·di·de quibusda de cōse·di·i·sint tibi·&·c·nunq̄·nō·de cle· nō resi·ex parte·

¶ Unum & idem uerbum pōt poni ꝓprie & improprie·de postu·prela·bone·i·de testa·rainutius in glo istud uerbum·ut lite nō conte·e·i·adde nō· C·de ser·fugi·l·fi·in glo·restituatur·

¶ Si uerba non possunt accipi ꝓprie debent accipi improprie·nō·Bar ff de uer·obli·l stipulatio ista·§·hi qui·de uer·signi·preterea·Bar·in·l·ii·C· de his qui ex po·ra·li·x·

¶ De uerbis sinonimis uide Ang· in cōsil· xxv·

¶ Uerboꝝ geminatio nō auget sensuz·ff·de paedo·l·cum pater·ibi nō·

¶ Licet adiciant uerba nō tn̄ adicitur sensus·ff· pro socio·l·sed si adiciatur·& ibi nō·

¶ In generali sermone quedam uerba excipiunt nō ff·de sena·l·i·in glo·fi·ff·de transac·l·in acquiliana·plene nō·ff·de ser·ur·pdi·l·si seeuitus·

¶ An uerba adulatoria indueant dispositionem· nō·Bar·ff·de fideicō·liber·l paulus respondit·§· paulus·ff·de dona·l·ex hac scriptura·

¶ An uerba generalia contineant personam loquentis·nō·C·de cōsti·pecu·aut·si qn̄·ff de pig· l·si paulus·ff·de in di· adiec·l·neces·in glo·port· ff·loca·l·qui insulam·§·fi·in glo·extraneum·C·de solu·l·inquisitio·in glo·i·& ibi Cy· de iureiuran· petitio·in glo·fi·xxvi·di·deinde·in glo·respōsuz· Adde qd̄ dixi·s·sub uerbo generale·

¶ An ꝟba testatoris sint fuanda·nō·C·de testa· l·uerba·in glo·fi·& ibi Cy·

¶ Ad qd̄ tempus referantur uerba generalia in testamento·nō·ff·de le·ii·l·fi·& ibi Bar·& in·l·si ita·ff·de auro & ar·le·

¶ An & quando uerba requirantur ad aliquem actum·nō·C·si ut se ab here·absti·l·i·in glo·fides & ibi Cy·in prima op·

¶ Uerba infinitiui temporis presentis nō habent eundem effectum cum futuro·C·si aduer·li·l·i·in glo·admittit·in fi·& ibi Cy·

¶ Uerba infinitiui modi cum numero tempore congruunt·nō·ff·de uer·obli·l·stipulationum·§· stipulatio·in glo·datur·et ibi Bar·

¶ Si uerbā sint scripta in rem uel in personā qd̄ operentur· nō·ff·qd̄ ui aut elam·l·aut qui aliter· ad finem·ff·de adulte·l·hec uerba·et ibi Bar·

¶ Licet offendere uerba salua sententia ff·de re iudi·l·actoris·in fine·

¶ Si uerba non possunt ꝓprie scribi in latino debent scribi in uulgari sicut ꝓlata sunt·nō·Bar·ff· de testa·tu·l·si quis filiabus·in fine·

¶ An uerba posita in confirmatione uel priuilegio accipiantur conditionaliter·nō·de confir·uti· uel inuti·examinata·in glo·fi·

¶ Uerba intelligenda sunt ꝓut sonant in iur· effectu ualidi non ꝓut in facto·ut·l·iiii·§·eondem natum·ff·de re iudi·et ibi glo·

¶ Unum uerbum interdū ponitur pro una oratione·tex·et glo·in·l·i·C·de bo·uacan·li·x·

¶ Si uerba grosso modo ꝓferantur inter cōtrahentes non nocet eis illa simplicitas·ff de pscrip· uer·l·si insulam·et in·l·si filia·in prin·ff·fa·berc· de reg·iur·l·si librarius·Cy·in·l·si eū ante·C·de do·ante nup·et ibi dicit Bal·se consuluisse ꝙ cum quidam grossus notarius dixisset talis pater reliquit tali filio centum iure restitutionis nō uiciat testamentū·sed intelligitur iure institutionis· ꝗꝛ simplicitas notarii nō pōt nocere partibus· alleg· l·fi·C·de fideius·Bal·in dicta·l·si cum ante·

¶ In materia exorbitanti seu stricta si reperitur unum uerbum habens duo significata unū strictū et aliud latum debet accipi in stricto tm̄· de ꝑp· radulfus·facit insti·qui da·tu·pos·§·fi·et·l·si furiosi·C·de incest·nup·Inno·de rescrip·eausam·

¶ De statuto disponēte ꝙ ꝟba intelligant ꝓprie uide Bal·in·l·qd̄ sine·C·de bo·que libe·

¶ Uerba intelliguntur ſm mores ciuitatis·Bar· in·l·fideicōmissa·in prin·ff·de le·iii·

¶ Certitudo uerboꝝ omnem dirimit questionē· ff·de uer·obli·l·quicquid astringende·in ꝑ·ica· et l·eum qui kalendis·eo·ti·

¶ Uerba nō sunt laceranda sed inherendum est eis·ff·de uer·obli·l·si mihi et titio·

¶ Uerba nō sunt frustra instituta et attributus est eis modus significādi ab intellectu·ff· de sup· lega·l·labeo·§·idem tubero· et ideo querentibus respiciendus est sermo qualis sit·ff·de uer·obli·l· si quis stipulatus sit stichum·

¶ Plerūq; uerba legis dant intentum uerbis hominis q intendebat illa legēti·ff·de libe·et postu· l·gallus·§·i·facit qd̄ nō·in·l·quotiens·ff·fa·berc· et ff·de le·iii·l·libroꝝ·§·qd̄ tn̄ cassius·

¶ Uerba interduz sunt alterius ponderis q̄ putet ille q ꝓfert·ff·rem ra·ha·l·si fine·§·in stipulatiōe

¶ Uerba male ordinata interdum uiciant ut nō· in·l·per seruū·ff·de usu et ha· in fine glō·magne· Interdum uero non uiciat uerbalis ineptitudo ff· de uer·obl·que extrinsecus· et qd̄ deficit lingue animus supplet·ff·de acquir·pos·l·iii·§·neratius· ff·de here·insti·l·i·in fine· et·ff· de lega·ii·l·cum proponeretur·

¶ Siqua est materia in qua oporteat ponderare uerba est materia substitutionū que uadit ꝑ apices significationis uerboꝝ· quia in uerbis cōsistit substitutionis effectus· et sine uerbis transiri nō potest·ut patet ex nō·per Bar·in·l·cum ꝓponas· C·de here·insti·et in·l·ii·ff·de uul·et pu·

¶ Uerbositas causatur ex accidia·s·Tho·secūda secunde·q·xxxv·ar·iiii·

¶ Uerbum in diuinis est nomen persone·Idez in prima parte·q·xxxiiii·ar·i·& in pmo·di·xxvii·ar·iii·& in·q·de ueritate·q·iiii·ar·ii·

¶ Uerbum est pprium nomen filii non spiritus sancti·Idem in prima parte·q·xxxiiii·ar·ii·

¶ Uerbum nō conuenit patri & importat respectum ad creaturas·e·q·xxxiiii·ar·iii·

¶ Uerbum continet uerius in se omnia q̄ sint in seipsis·e·q·iiii·ar·vi·

¶ Uerbum habet ꝙ omnia in ipso sunt uita·e·q·iiii·ar·viii·

¶ Uerbum est etiaz eoꝝ que nec sunt nec fuerūt nec erunt·e·q·iiii·ar·vii·

¶ Uerbum est multiplex·s·uocale & mentale·s·Tho·in primo·di·ii·ar·i·

¶ Hoc uerbum sum es est predicat̄ substantialiter·Idem in tertio·di·l·ar·ix·

Uercellis De hac ciuitate uercellensi que ad radices montium sita est & in qua epūs dn̄s est & eam tenet ab imperatore in feudum uide de foro compe·licet·hodie tenetur per ducem subaudie·

Uerecundia Homo post peccatum perpetratū debz fronte uerecunda se psternere·quia opus dignuz rubore & confessione perpetrauit·l·di·dn̄o·

¶ Uerecundis pauperibus qbus pudor est aliena petere magis subueniendum est q̄ aliis non uerecundis·lxxxvi·di·non satis·

¶ Qui per uerecundiam diuidit confessionē est ypocrita·de peni·di·v·consideret·

¶ Uerecundia peccatoris in confessione habita magna ps est penitētie & satisfactionis·de peni·di·l·quem penitet·

¶ Uerecundia facit aliquid alicui deferri·ff·de offi·pcon·l·obseruandum·in glo·ii·

¶ Uerecundia nō est uirtus etiaz largo mō accipiendo uirtutem·s·Tho·scda scde·q·cxliiii·ar·i·

¶ Uerecundia est de turpi·e·q·ar·ii·

¶ Uerecundia non est cum cōiunctis·e·q·ar·iii·neq cum uirtuosis·e·q·ar·iiii·

¶ Uerecundare notat passionem & motus eius ex impetu passionis·Idem scda scde·cxliii·ar·i·

¶ Uerecundia respicit simpliciter uituperiū seu obprobrium·ea·q·cxliiii·ar·ii·& ibi uide quomō uerecundia differt ab erubescentia·

¶ Aliquando parcitur uerecundie·ff·de pcura·l·que omnia·in glo·cōmercium·

¶ De uerecundia uide in·l·omnes·C·de his qui ue·eta·impetra·

Ueritas Uerum Uerisimile Que sunt contraria ueritati debent aboleri·viii·di·ueritate·&·c·si consuetudinem·&·c·qui contempta·

¶ Ueritas in omni re inquirenda est maxime in iudiciis·ut·xxviii·di·qualiter sunt·xxx·q·ulti·iudicantem·

¶ Ueritas magis inquiri debet maxime a clericis q̄ uerboꝝ eloquia·xxxviii·di·sedulo·

¶ Qui per timorem occultat ueritatem puocat in se iram dei·xi·q·iii·quisquis metu·

¶ Melius est pro ueritate suppliciū pati q̄ beneficiū habere pro falsitate·xi·q·iii·nemo perstoꝝ·

¶ Falsum putare uel credere pro uero in his que nō sunt fidei potius est ignorantia q̄ peccatū habetur·xxii·q·ii·in quibus rebus·

¶ Ad ueritatem rei peruenire nō pōt qui circūstantias nō consideret·xxiii·q·viii·occidit finees & quod ibi nō·

¶ Qui ueritatem uertit in mendaciū ille transgreditur fines patrum·xxiii·q·iii·transferuntur·

¶ Quid sit ueritas·nō·Archi·de sum·tri·c·i·li·vi·de conse·di·ii·corpus·Io·an·de sum·tri·damnamus·Io·cal·de testi·cogē·dilectoꝝ·in cōmento suo·nō·de iureiuran·ueritatis·in prin·adde nō·in aut·de instru·cau·& fi·in pn·in glo·imitatio·col·vi·nō·de reg·iur·qui scandalizauerit·in glo·ii·Bal·in·l·sacre leges·ff·de legi·

¶ Ueritas in spiritualibus & beneficialibus preualet rei iudicate·Inno·de prescrip·constitutus·

¶ Ueritas semper est adiuuanda nec in pbationibus debet restringi·C·de pbat·l·eos·§·i·&·C·de temp·ap·l·per hanc·

¶ De uerisimile uide qđ nō·de presump·quia uerisimile·& in clem·causam·§·ueꝝ·de elec·Io·an·de prescrip·ueniens·in·§·nō obstante·

¶ Attendi debet id qđ est uerisimile·ff·de pecu·l·cum de etate·ff·de testi·l·ob carmen·§·fi·ff·de reg·iur·l·in obscuris·&·e·ti·in obscuris·li·vi·

¶ Ueritas generaliter preferē opinioni·licet hoc fallit in casibus·ut plene nō·de biga·nuper·

¶ De triplici ueritate uite|doctrine|& iusticie|nō·de renū·nisi cum pridem·§·pro graui·in glo·prout·Adde quotuplex sit ueritas per Angel̄ in consilio suo·ccxxvi·qđ incipit bone·

¶ Que ueritas sit dimittenda ppter scandalū & que non·nō·de tempo·ordi·c·ii·de regu·iur·qui scandalizauerit·

¶ An debeat plus considerari ueritas q̄ nr̄a scientia·ff·de iudi·l·sed et si restituatur·§·fi·ff·si pars here·l·antiqui·ff·si cer·pe·l·cum ad presens·ff·de bo·liber·l·iii·§·si patri·

¶ Ueritas sepius exagitata magis splendet·xxv·q·ix·c·finali·

¶ Quādoq ueritas prius inquirenda est inquisito q̄ a testibus·uide de accu·qualiter·ii·

¶ An res iudicata pualeat ueritati·uide·xxxvi·q·x·quia ecre·

¶ In iudiciis uō prodest ueritas nō peobata·nō·Io·mo·de sen·ex·solet·li·vi·& ibi etiā Io·an·sug·§·sine contradictione·

¶ An plus inspiciatur ueritas q̄ opinio ff·de ser·cor·l·doli·§·i·ff·de neg·g·l·itē si·in glo·sempronius·&·l·si pupilli·§·si sub cōditione·in glo·scientiam·& ibi Bar·& uide eum in·l·uulgaris·§·si qs es·ff·de furt·& ibi glo·nō·de biga·nuper·in glo·tanq̄·xxviii·di·ueritate·adde quod nō·Bal·in·l·fi·C·de inge·& ma·

¶ Ueritas qn̄cunq de ea cōstat sequenda est·nō·lxxxi·di·quicunq·in glo·pe·

¶ Ueritas omnia uincit·ff·de pba·l·fi·Innoc·de renū·nisi·

¶ Uerum precium exponitur·i·iustum·glo·in·l·si fideiussor·§·meminisse·ff·de le·i·Adde ꝙ ueꝝ & iustum idem sunt ꝙ ueritas est mater iusticie fm Bal·in·l·libertinū·ff·đ sta·ho·facit illud psal·ueritas đ terra orta est & iusticia đ celo pspexit

¶ Judex iubetur semper colere ueritatem. ut. l. per hanc. C. de temp. ap. & semper seruanda est. l. i. C. de lati. liber. tol. & l. si qua. C. ad officia. tex. in. l. nemo. C. de sen. & interlo. om. iudi.

¶ Qualiter capiant̃ uerisimilitudines. uide Ange. in consilio suo. cclxiii. qd̃ incipit in thema.

¶ Quando sunt plura uerisimilia & unũ potest addi alteri facit iuris presumptionẽ. l. cuz quis decedens. §. uxori. ff. de le. iii. ex qua iuris p̃sumptiõe dixit Dy. in tracta. suo de questionibus. quez refert Bal. in. l. fi. C. de ꝓbatiõ. ꝙ multa indicia sufficiunt ad condemnationez etiam in criminali sine alia confessione. pro quo bene facit glo. in. l. athletas. §. calũniator. ff. de his q nõ. infa. q̃ dicit ꝙ p̃sumptio iuris sufficit ad cõdemnationẽ in crimiali

¶ Speculatio ueritatis habetur tribus modis. ſm Bal. in. l. i. in prin. ff. de iusti. & iure.

¶ Ueritas apparet per probationez probatam nõ probandam. & nihil potest in contrariũ allegari quando ueritas est notoria. Bal. in. l. imperator. ff. de statu ho.

¶ Ueritas rex erroribus gestoꝝ nõ uiciatur. nõ. Bal. in. l. i. in fi. ff. de offi. prefec. ur.

¶ Si p̃nceps cõmittit causam sola facta inspecta ueritate quid operatur talis cõmissio. uide Bal. in l. nemo. in fi. C. de sta. ho.

¶ Si facta est ꝓmissio in ueritate cum nil aliud sit promittere in ueritate q̃ in uerbo ueritatis qd̃ est ipse deus. ex tali ꝓmissiõe querit̃ etiã absenti ſm Bal. elegãtissime. in. l. i. C. res inter alios acta.

¶ Ueritas est in intellectu & in rebus. s. Tho. in prima parte. q. xvi. ar. i. & in p̃mo. di. xix. ar. ix.

¶ Uerum & ens conuertuntur. Idem in prima parte. q. xvi. ar. iii.

¶ Uerum est prius bono. ea. q. ar. iiii. & in p̃mo. di. viii. ar. iii.

¶ Uera non sunt oĩa una ueritate. Idem in p̃ma parte. q. xix. ar. x.

¶ Ueritatis cognitio per se est bona. Idem scd̃a scd̃e. q. clxx. ar. i. & tñ per accidẽs põt esse mala ratione alicuius consequentis. puta quia quis ex ea superbit. eo. ar. i.

¶ Ueritas est pars iusticie. Idem secunda secũde q. lxxx. ar. i.

¶ Qualiter differãt ueritas & fides. ſm ꝙ sunt pars iusticie. Idem scd̃a scd̃e. q. cix.

¶ Ueritas est multiplex. Idẽ in scd̃o. di. xxxvii. ar. ii. & in scd̃o. ar. ii. & in quarto. di. xlvi. ar. iii.

¶ Ueritas est uirtus specialis. Idem secunda secunde. q. cix. ar. ii.

¶ Ueritas est uirtus moralis non theologica nec intellectualis. Idem scd̃a scd̃e. q. cix. ar. i.

¶ Uerum dicere de seipso siue bonum siue malũ quomodo sit uel quõ non sit laudabile. e. ar. i.

¶ Ueritas dupliciter potest accipi. secunda secunde. q. cix. ar

¶ Ueritas uite quid est & quomodo differt a ueritate uirtutis. e. q. ar. i.

¶ Que uera possunt cognosci nomine naturali & quõ & que non. uide per sanctuz Tho. in scd̃o di. xxviii. ar. v.

¶ Uerum & falsum quomodo se habẽt ad cognitionem. Idem in tertio. di. xxxix. ar. iiii.

¶ Ad ueritatem conditionalem quid requiratur Idem in tertio. di. xii. ar. ii.

Uero Si uero De istis dictionibus qñ stent aduersatiue & inducant diuersitatem iuris & facti. est tex. cũ glo. in c. i. §. quia uero. de regula. li. vi.

¶ Hec dictio uero ſm Bar. accipitur pro sed & habet in se naturaz copule. & est repetitiua precedentium. unde si statutum dicit ꝙ filia extantibus masculis nõ succedit ex testamẽto facto uero habeat qd̃ est relictum intelligitur repetitũ illud existentibus masculis. iusti. de re. diui. §. item lapilli. ff. de fun. instruc. l. seyo. §. gayo. Bal. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. & iure.

¶ Hec dictio uero quando non potest stare aduersatiue stat suppletiue. glo. in autẽ. de heredi. & fal. in prin. super ꝟ. uero.

Uersum Non dicit̃ uersum in utilitatez alicuius uel in rẽ alicuius id qd̃ nõ dicat̃ uersum. ut. l. si ꝓ parte. §. uersum. ff. de in rem uer.

¶ Quando aliquid dicatur uersum in utilitatez alicuius. uide Laudi. in clem̃. fi. de re. ec. non alie. alias in clem̃. i. in. ꝟ. monasterii. e. ti. uide Inno. in c. qd̃ quibusdam. de fideius.

¶ Uersum dicitur in rem diuersi est uersum in necessariis & utilibus. in aliis requiritur uolũtas domini. nõ. ff. de in rem uer. l. iii. in glo. deteriorẽ & l. si res. eo. ti.

¶ Quando aliquid dicatur uersum in utilitatez ecclesie. & qualiter ꝓbetur uersum. uide in autẽ. hoc ius porrectuz. C. de sacrosanc. ec. & in. c. i. de sponsa. & in. c. qd̃ quibusdã. de fideius.

¶ Ex mutuo prelati uel administratoris ciuitatis nõ obligat̃ ecclesia uel ciuitas nisi ꝓbetur uersio. ff. de neg. g. l. si pupilli. in glo. magna.

¶ Uersum dicitur in utilitatem alicuius qd̃ est uersum in alimoniã seruoꝝ. uel in solutionẽ creditoris debitoris. ff. de in rẽ uer. l. qd̃ si. §. qd̃ in rem.

¶ Quis debeat ꝓbare uersum uel minor uel aduersarius. uide Bar. & Bal. in. l. p̃dioꝝ. C. de p̃. mi.

¶ Non datur actio de in rem uerso nisi etiã uertatur in utilitatẽ dñi extra peculiuz. ff. de in rem uer. l. seruos. §. in rem uersum.

¶ Ut detur actio de in rem uerso sufficit quãdo ucitur faciendam rem domini sit uersum uel non deteriorem. & sic impense necessarie uel utiles dicuntur uerse non uoluntarie. ff. de in rem uer. l. ꝙ seruus. §. regulariter.

¶ Id qd̃ rector impendit pro se sustentando ad modum facultatum ecclesie dicitur uersum in utilitatem ecclesie. & idem in uestimentis. ut nõ. in dicta. l. qd̃ seruus. §. regulariter.

¶ Ut dicatur uersum sufficit dño quesitam esse actionem. sed tũc liberatur cedendo. ut dicta. l. ꝙ seruus. §. si mutua.

¶ Ut detur actio de in rem uerso sufficit necessarium esse sumptum. licet casu steterit quo minus uertatur. in dicta. l. ꝙ seruus. §. si mutua.

¶ Si data est pecunia seruo ut uestẽ emat uterꝙ scz & uenditor & creditor habent actionez de in rem uerso. ut dicta. l. ꝙ seruus. §. si mutuatus.

¶ Uidetur uersum in utilitatem etiaz si impensã non erat necessaria ecclesie sed utilis. ꝙ tantũdẽ habet. ut. ff. de in rem uer. l. i.

¶ Ut dicatur uersũ oportet ꝙ datus det animo ut uertatur. & sic non sufficit uersio sine ꝓposito.

ff. de in rem uer. l. & ideo. § pe. & fi.

¶ Actio de in rem uerso est stricti iuris. ff. de in rem uerso. l. si pro parte. § in rem.

¶ Non dicitur uersum in utilitatē ecclesie si platus qui uertit tantūdem consumpsit de bonis ecclesie. tex. ff. de in rem uer. l. si pro parte. § i. & se. uide opti. tex. in. l. quidam. e. ti.

¶ Expensa uestiū necessariaꝝ rectori & expēsa funeris uidetur uersa in utilitatem ecclesie. ut. ff. de in rem uer. l. filiusfamilias.

Uesanus Uesanus est qui sine corde est. & idem est uecors. ff. de uer. sig. l. malum. § uiduaꝫ. C. de sum. tri. l. i. in fi.

¶ Uesana heresis. xiiii. q. iii. illum.

Uescor Causa uescendi licꝫ qđ alias nō liceret. ff. de priuileg. credi. l. si pupillus.

Uespasianus Hic & Titus. xl. annis post passionē domini destruxerūt Hierosolimam. ut nō. xxiii. q. v. remittuntur.

Uestibulum Est locus aute carcerem. ut porticus ante domum.

Uestigium Quid sit. uide in. l. i. ff. de acquir. pos. Adde qđ sit uestigium & que sint eius partes. uide per. s. Tho. in secunda parte. q. xciii. ar. vi. & in primo. di. iii. ar. v. & vi.

¶ Uestigium est in omni creatura. Idem in pma parte. q. xlv. ar. vii. & q. xciii. ar. vi. & in primo di. iii. ar. vii.

Uestis Uestimentum

¶ Uestibus uiroꝝ mulieres uti non debent. nec econtra. xxxi. di. siqua. Adde qđ nō. glo. de ui. & ho. cleri. cum decorem. C. de epi. audi. l. iiii. tex. de utero. xvii. xxx. di. si quis uiroꝝ. Lau. in clem. ii. de uita & ho. cleri. ubi do. Car. flo. in. ii. q. bonus tex. in. l. uestis. § muliebria. ff. de auro & ar. legi. uide sanctū Tho. secunda secunde. q. clxix. & qđ dixi sub dictione habitus.

¶ Uestes estiue mutanē in kalend. april. hiemal. in kalend. septembris. glo. & Bar. in. l. i. C. de miuasal. li. xii. & ibi uide que dicātur uestes hiemales & que estiuales. per Bar.

¶ Uestes sacerdotum pro exercendis diuinis nō debent fieri de uestibus secularium. glo. & doct. de consecra. di. i. ad impunitatem. Genze. in clem. i. de cele. mis.

¶ De quo panno debeant fieri corporalia. uide glo. de conse. di. i. ex consulto.

¶ Uestibus honorabilibus clerici debent uti. xli. di. ecce quibus. c. di. religionis ordo. Alibi dicitur qꝫ clerici nō debent querere decorem uestiū. xli. di. clericus. c. di. contra morem. Alibi dicit tex. qꝫ uestibus sericis & pciosis uti nō debent ad lasciuiam. xxi. q. iiii. omnis iactantia. & qđ ibi nō.

¶ Uestium scissura signat penitentie satisfactionem. de peni. di. i. hinc etiam ꝓpheta.

¶ Uestes sacre non nisi a sacris hominibus tangi debent. de conse. di. i. uestimenta.

¶ Uestes sacre & alia ornamenta ecclesiaꝝ non debent ad pompam nuptiaꝝ dari. de conse. di. i. ad nuptiaꝝ. Adde qđ nō. Alberi. C. de sacrosanc. ec. super ꝓsca. doc. de custo. eucha. e. ii.

¶ Uestibus albis debēt indui hi qui nouiter baptizanē. de cōse. di. iiii. post baptismū. & c. accepistis

¶ Quid cōtineatur appellatione uestiū & quid appellatione pannoꝝ. Bar. in. l. diuus. ff. de bo. dā. adde. l. uestis. & l. argumento. ff. de auro & ar. le. nō. doc. in clem. ii. de uita & ho. cleri. adde Bar. in. l. diuus. ff. de bo. dam. & C. nul. licet infre. & equestri. l. i. li. xi. Bar. in. l. fi. § i. ff. d au. et ar. le.

¶ An legatis uxori uestibus ueniāt in legato uestes postea facte. Bar. in. l. si ita. ff. de au. et ar. le.

¶ An uestimenta uxoris restituantur heredibus mariti. Bar. in. l. in his. § i. ff. so. ma.

¶ Pro uestibus & facturis eaꝝ uide Bar. in. l. fortissimis. C. de mili. uas. li. xii.

¶ An de uestibus laicoꝝ possint fieri planete dalmatice uel alie uestes ad usum sacrum seu alia ornamenta ecclesiarum. glo. uidetur dicere qꝫ nō. in c. ad nuptiaꝝ. de conse. di. i.

¶ Quid significent uestes ornate prelatoꝝ. nō. in. c. ut aplice. de priuile. li. vi. xliii. di. sit rector. in cle. qm. de uita et ho. cle. in. c. pe. e. ti. uide tex. de sen. ex. si iudex laicus. li. vi. et qđ ibi nō.

¶ Quid significet uestis alba. uide de conse. di. iiii. post baptismum. et. c. se.

¶ An si uestis sacra reficiatur de filo non sacro sit opus noua consecratione. glo. tenet qꝫ nō. in. c. qđ in dubiis. de conse. eccle. uel alta.

¶ Que sit uestis talaris. nō. glo. xxiii. di. nō liceat.

¶ An liceat platis et clericis portare uestes preciosas et or. atas. dixi aliquid. s. Adde. xl. di. psimonia. de ui. et ho. cle. clerici. gl. et doc. de custo. eucha. e. ii. de materia uide Spe. ti. de aduo. § sequitur. s. Tho. scđa scđe. q. lxix. ar. i.

¶ Quid sit faciendum de uestibus ecclesie uetustate cōsumptis. dic qꝫ sunt cōburēde. de custo. eucha. c. ii. de conse. di. i. nemo et. c. pre. ubi uide qualiter et ubi sunt lauande.

¶ An appellatione uestis ueniāt calige. nō. in cle. ii. de uita et ho. cle. et in. l. argumento. § fascie. ff. de au. et ar. le. ubi uidetur tex. qꝫ nō.

¶ An appellatione uestis ueniat culcitra. tex. est unicus in dicta. l. argumento. in prin.

¶ An circa exteriorem apparatum uestium seu alioꝝ ornamentoꝝ possint cadere uirtus et uiciū. sanctus Tho. scđa scđe. q. cviii. et q. ii. lxxxviii. ar. vi. ubi etiā tractat an aliquibus competat uilibus uestibus. aut semper sit peccatū uti talibus. Ibi etiam tractat an constituti in dignitatibus uel ministri altaris debeant uti preciosioribus uestibus. et dicit qꝫ sic.

¶ Uestis cuiuscūqꝫ materie et usus sit uenit appellatōne uestimenti. de quo dic ut. l. uestis. ff. de uerbo. signi.

¶ An uestes quas maritus dat uxori uel dñs seruitori sint mariti uel dñi. uide. ff. de pecu. l. id uestimentum. ff. de dona. inter uiꝝ et uxo. l. si uir. in prin. ff. so. ma. l. in his. § i.

¶ In uestibus debet quis se formare moribus regionis. xxx. di. si quis uiroꝝ. et in clem. exiui. de uer. signi. nō. de ui. et ho. cle. c. pe. in glo. deaurati.

¶ Uestis clericoꝝ non debet esse diuersi coloris. xx. q. i. c. ulti. in fine.

¶ Uestis debet conuenire officio. xxi. q. iiii. c. ii. et. iii. facit de ui. et ho. cleri. deus qui. nam de aliq

iudicat̃ ſm qualitatem ueſtiũ quas portat·de ſen·ex·contingit·in·c ſi iudex laicus eo·ti·li·vi·ff·de iniur·l·item apud·§·ſi quis uirginem·

¶ Non habebis ueſtem lano linoq̃ contextaʒ·de elec·cauſam·et habetur deutro·xxii·

¶ Variis ueſtibus debẽt ornari ſacerdotes ex p̃cepto dñi·Exodi·xxviii·xl·di·in princi·de cuſto·eucha·c·ulti·in glo·fi·

¶ Si ueſtis ſcindatur alicui an uideatur illi facta iniuria in pſona·nõ·Bar·ff·de no·op·nũ·l·i·§·hoc autem iudiciuʒ·& ff·de iniur·l·ſi eſt queſtionis·

¶ Quid de ueſtibus que fiunt uxori an ueniãt in collationeʒ·uide Bar·in·l·i·§·nec caſtrenſe·ff·de colla·bo·ff·ſo·matri·l·in bis·§·i·

¶ Appellatione ueſtis continet̃ zona·ut·l·ueſtis·in prin·ff·de au·& ar·le·l·diuus·ff·de bo·dam·& ibi hoc nõ·Bar·

¶ Appellatione ueſtis comprehenditur pannus emptus ad faciendum ueſtem·l·ueſtimentum·ff·de auro & ar·legl·Bar·in·l·certa·§·ſed ſi paruit·ff·de lega·i·

¶ An in legato ueſtium ueniant ueſtes ꝓhibite portari·uide Bar·in·l·quãuis·ff·de auro & ar·le·Bal·in·l·cum te·C·de do·ante nup·& C·de códi·ob tur·cau·ſuper ꝓxica·

¶ Veſtis iudicatur res uſu conſumptibilis·ff·de uſu & habi·l·ſed et ſi qs·§·ſi ueſtimenta·ubi tex·eſt Bartho·

¶ Non licet priuatis portare ueſtes ſericas & deauratas·ut·l·i·C·de ueſti·oleoba·li·xi·& qđ ibi nõ·quid in mulieribus·uide in palł·l·i·&·ii·eo·ti·

Vetare Vetitum

Si qs portet res ſiue merces uetitas & permixtas ſimul an om̃es publicantur·uide Bar·in·l·cotem ferro·ff·de publica·

¶ Vetare & impedire differunt·ut·l·ſtipulatio iſta·§·alteri·ff·de uer·obli·de iſti conti·c·i·li·vi·de excep·pia·e·li·de offi·dele·ex litteris·de iudi·nouit·Bal·in·l·legis uirtus·ff·de legibus·ubi uide de hoc uerbo·

¶ Qui non conſentit dicitur uetare·ff·de furti·l·qui uas·§·uetare·&·ff·de ritu nup·l·fi·

Veteranus

Quis dicat̃·uide·ff·de ex·tu·l·ſed & milites·§·ueteranus·C·de uete·per totum·alias dicitur ueteranus ſenex uł antiquus·C·de ero·mili·anno·l·ſicut·ff·de edil·edic·l·pcipiũt·ff·de interro·act·l·ariſto·adde nõ·in·l·fi·C·de his q̃ nõ ĩple·ſti·li·x·

¶ A quibus muneribus excuſatur miles ueteranus·& que ꝑuilegia habeat·nõ·C·qñ ꝓuo·nõ eſt ne·l·ueteranus·in glo·pe·& u·

Vetus

Id dicitur cuius non txtat memoria·ut·l·in ſũma·§·i·ff·de aq̃ plu·ar·& uide·ff·de publica·l·interdum·

¶ Quid ſit uetus quid nouum·nõ·glo·de elect·generali·li·vi·

¶ Melius eſt in dubio uetus q̃ nouum·ff·ſi cerpeta·l·cum quid·& qđ ibi nõ·

¶ Vetus mos pro lege ſeruatur·ff·de aqua plu·ar·l·i·§·pe·&·l·in ſumma·in prin·&·l·fi·e·ti·

Vexatio

An quis poſſit licite per pecuniam redimere uexationẽ ſuam·nõ·de ſimo·dilectus·i·de peñ·c·iiii·in glo·iiii·i·q·i·nullus epiſcopus·ii·q·iii·queſitum·xvi·q·vi·decimas·in glo·fi·

¶ Quando quis dicatur alium uexare·nõ·glo·ſingularis·in clem·i de reſcrip·que facit ad queſtionem ſi aliquis eſt obligatus nõ uexare uel nõ conuenire ſub pena an dicatur incidere in penam ſi impetret iudices·& uidetur ꝙ nõ·per illã glo·

¶ Vexari quis dicitur eoꝙ nõ conuenitur·ff·de no·op·nun·l·de pupillo·§·ſi is cui·

Via Viator

De differẽtia inter uiam & ſtrataʒ uide Bar·in·l·abſit·C·de priuile·do·anguſ·

¶ Via deſinit eſſe uia cum plateam intrat·Bar·in·l·i·ff·de uia publi·

¶ Imputatur ei qui ambulauit per uiam longiorem cum poſſet ire per breuiorẽ·dũmodo breuior eſſet ſecura·Bar·in·l·ueteres·ff·đ iti·actuq̃ ꝑua·

¶ Quis dicatur uiator·nõ·docto·in·c·fi·de cau·poſ·& ꝓprie·

¶ Quando quis poteſt per duas uias ire ad unũ locum nõ eſt iuſta excuſatio·quia una uia eſt impedita ſi poteſt ire per aliam·facit·l·negocioꝝ·§·fi·ff·de ap·qđ facit contra cóductores equoꝝ qui poſſunt ire per uiam rectam & uadunt ꝑ obliquã facit·l·non ſolum·§·annus·ff·de ex·tu·&·l·ii·C·de uia publi·li·xii·& ibi Bar·

¶ Via uſitatior ſemper eſt accedẽda·nõ·Archi·in·c·ſtatutum·§·cum uero·de reſcrip·li·vi·

¶ Via antiqua non eſt dimittenda pro noua·nõ·de cleri·peregri·c·i·

¶ Quid ſignificent iſta uerba recta uia·nõ·in·l·a titio·ff·de furti·& in·l·centurio·ff·de uulga·& pu·ubi Bar·doct·in·l·precibus·C·de impu·& ali·ſubſti·doc·de cle·cóiu·qđ a te·ubi eſt tex·

¶ Quis debeat reficere uias publicas·nõ·Bar·in·l·ii·C·de imuni·li·x·alias de liber·imu·conce·

¶ An habens fundum ad quẽ nõ habet uiam ubi ſui uicini poſſint eum cogere ut ſibi iuſto precio uendant·uide nõ·in·l·ſi quis ſepulchro·ff·de reli·

¶ An ille qui repellit̃ una uia ad aliqd faciendũ poſſit admitti alia·nõ·doc·de ꝓcura·tue·in cegla cum quid una·li·vi·de reſti·in inte·coram·ff·de inoffi·teſta·l·papinianus·§·quinautem·

¶ Via dicitur deterior ſi uſus eius ad cómeandũ corrũpit̃·ff·ne qd in lo·pu·l·ii·§·deteriorem·

¶ An inquilinus teneatur reficere uiã exiſtentẽ ante domũ cóductã·dixi ſub dictione inquilinus·

¶ Via eſt ꝓprie ius ambulandi·continet tamẽ in ſe etiam actum·ff·de ſerui·ruſti·predi·l·i·§·uia·inſti·de ſerui·§·iii·

¶ Latitudo uie conſtitui põt arbitrio conſtituentium dũmodo ea latitudo conſtituatur qua uehiculum duci poſſit·ſua aũt latitudo eſt·viii·pedũ in rectũ·in anfractis·xvi·ff·de ſui·ru·pre·l·uie·&·l·certo·§·ii·&·l·uſa·

¶ Improprie dicitur uia ſiue ſit ſemita ſiue iter·ff·de uer·ſigni·l·queſituʒ·& in prealleg·l·certo·§·iter·& ibi nõ·

¶ Via publica nemini debʒ ꝓhiberi·ut nõ·xxiii·q·ii·c·ulti·

¶ Via eſt ius incorporale non habens continuaʒ cauſam·ut nõ·Inno·de preſcrip·de quarta·

¶ Maledictus qui ingredit̃ terram duabus uiis de apoſta·quidam·

¶ Difficile eſt cognoſcere uiam iuuenis in adoleſcentia ſua·nõ·de preſump·ex ſtudiis·

¶ Vie dñi ſunt·vii·ut nõ·Archi·xvi·q·i·nos aũt

¶ Quod una uia ꝓhibet non debet alia cōcedi. ff. de transac. l. cum his. §. cum lis. ff. de dolo. l. arbitrio. ff. ad macedo. l. sed iulianus. in prin. & ff. de tuto. & cura. da. ab his. l. scire. de ap. cōcertationi. li. vi. & ibi Archi.

¶ Cui conceditur uel ꝓhibetur uia conceditur uel ꝓhibetur & terminus. ff. de serui. ru. pre. l. iiii. §. qui habet. ff. si serui. uendi. l. loci. §. si quis. Dy. in regula. cum quid. li. vi. Idem econtra. ff. cōia pdi. l. refectiones. ff. de serui. urba. predi. l. binas. ff. si usufruc. pe. l. i. §. i.

¶ Si uia destruitur uicinus ꝓximus debet eam reficere. ff. quēad. serui. amit. l. si locus. in fine. ff. de uia publi. l. ediles.

¶ Ubi debet uiator conueniri. glo. de foro cōpe. romana. §. nunc etiam. li. vi.

¶ Ubi debeat sepeliri uiator si non elegit sepulturam. Io. an. de sepul. c. i. li. vi. nō. in. c. i. e. ti. dixi sub dictione sepultura.

¶ Uiatores tenentur obseruare cōsuetudinē loci ad quem ueniunt. xii. di. illa. & ibi glo.

¶ Quantum uia debz esset lata. dixi. s. adde nō. insti. de serui. §. uia. in glo. continet.

¶ Si uia sit destructa & uicinus det de sua terra pro reficiendo an debeat habere preciū a populo. nō. ff. quēad. ser. amit. l. si locus. §. fi. in glo. uiam.

¶ Si uia sit destructa an teneatur inquilinus ante domū sibi locatam reficere & dn̄o imputare illaz impensam. Io. an. in addi. Specu. ti. de cau. pos. & ꝓprie. §. quia uero. ꝓ. ut autem aliquid.

¶ Si uia sit destructa ad quē nᷓ ques spectat intuitio. Bar. in. l. ii. C. de imu. nemi. conce. li. x.

¶ Quando uia sit publica uel priuata. nō. ff. de loc. & iti. public. l. fi. in glo. & l. ii. §. uiaꝝ. in glo. publicas. ff. ne quid in lo. publi.

¶ Si quis nō habet uiam ad fundū suum an possit petere a uicino. nō. Odof. ff. de religio. l. si quis sepulchrum.

¶ Si uia debeatur fundo uni a pluribus sociis uel econuerso an & quando amittatur. nō. ff. quēad. serui. amit. l. uam satis. §. i. in glo.

¶ Quo remedio agatur ꝙ uia sit in ciuitate uel uilla. Spe. ti. de cau. pos. & ꝓprie. §. quia uero. ꝓ. ad hoc si uiam. & ibi Io. an.

¶ Suspicio est contra eum qui non uadit recta uia. Bar. in. l. ii. C. de cursu pu. li. xii.

¶ Uia malignitatis omi studio est terminanda. ff. man. l. i. & in ꝓhemio. ff. toꝝ. §. illud. C. de lati. li. tol. l. fi. §. pe.

¶ An legato fundo uel usufructu uia debeatur ab herede. nō. in. l. seruus filii. §. fi. ff. de le. i.

¶ Quot pedum debeat esse uia. dixi. s. adde. ff. de serui. rusti. predi. l. uia.

¶ Uia finitur in flumine in platea & in ciuitate quando transiri nō potest ponte. Item uia priuata confunditur eo ꝙ caput habet ad publicam. ff. de serui. rusti. predi. l. fi.

¶ Si uia publica cōsumpta est ui fluminis tenetur uicinus dare. ff. quēad. serui. amit. l. si locus. §. fi.

¶ Si statutū puniat aggredientē in uia nō habet locum pena si uia est priuata. licet ibi iter uulgo fiat. ff. de his qui deie. uel effu. l. i. §. parui autem.

¶ Uie publice debent a ciuitatibus custodiri secure alias ciuitas illa tenetur. ff. de his qui deie. uel effu. l. i. §. quia iter.

¶ Non sequitur publice itur per talem uiā ergo est uia publica. ff. de his qui deie. uel effu. l. i. §. parui. & ibi Bar.

¶ Si in fundo uendito excipiatur sepulchrū uidetur etiam excepta uia. ff. de reli. & sump. fune. l. si uenditor.

¶ Compellitur quis ad uiam prestandā sepulchro ff. de reli. & sump. fune. l. si quis sepulchrum.

¶ Differentiam inter uiam & iter uide. ff. de lo. pu. l. i. & ff. ne quid in lo. pu. l. i. §. ait pretor.

¶ Stante pacto ꝙ uiatoribus & nūtiis debz solui tm̄ ꝓ quolibet miliari nō intelligitur si uiam faciūt longiorē. ff. de iti. actuq priua. l. ueteres.

¶ Uia publica non potest uendi. ff. de uer. obli. l. continuus. §. cum quis. nisi cum auctoritate principis uel populi de hoc facientis statutum. ut. l. i. §. ait pretor. ff. ne quid in loco pu.

¶ Quedā sunt uie publice quedā priuate quedaz uicinales etiā in quibus differunt. uide tex. ne qd in loco publico. l. ii. §. uiaꝝ.

¶ Non licet tenere cloacam uel fossatuz ex quo aqua in uiam publicam decurrat ex qua noceatur publice. ff. ne quid in loco pu. l. i. §. si quis.

¶ Si iuxta uiam publicam edificetur ne fossatuz recipiat aquam uie publice. uel aquaz emittat ex fundo in uiam publicam nō licet. ff. ne quid in lo. publi. l. i. §. si quis in suo.

¶ Si aliquid fiat in fundo ex quo malus odor detur transeuntibus per uiam publicam id tollere compellitur. ff. ne quid in loco pu. l. i. §. id ait.

¶ Si animalia tenentur que fodiendo destruant uiam publicam potest agi contra tenentes. ff. ne quid in loco publi. l. i. §. hoc interdictum. qd nō. contra tenentes porcos qui uadunt ad sacrata uel cimiteria & destruunt.

¶ Quot modis dicatur uia destrui. uide in. l. i. §. deteriorem. ff. ne quid in loco pu.

¶ Non licet facere pontem super uiam publicā. ff. ne qd in lo. pu. §. tractari. secus de priuata. ff. de iti. actuq priua. l. unde. §. reficere. & §. se.

¶ Si in uia cadit arbor an agi possit cōtra tenentē illā in uia. ff. ne qd in lo. pu. l. i. §. si ex fundo.

¶ Unde uia debeat mensurari. dic a cōtinentibus edificiis. ut. l. mille passus. ff. de uer. signi. qd habz locum qn̄ tractatur de discursu itinerandi. quo casu attenditur illa uia que est tutior & per quā frequentius itur. ar. l. eos. & qd ibi nō. ff. de tal. sed si consideretur distanti loci ad locuz ad aliū effectū q̄ itinerandi tunc debet fieri mensuratio per directum. ar. l. non solum. ff. de excu. tuto.

¶ Si statutum punit cōmittentem maleficiuz in strata non habet locum cōmittentē in uia publica & econtra. quia uia & strata differunt. ut. l. absit C. de priuile. do. augus. & ibi per Bar. adde qd habetur in. l. i. ff. de uia pu. facit qd dixi. s.

¶ Si per uiam publicam non potest transiri non tenetur quis pena statuti si animalia ducat ꝑ fundum dummodo ciuiliter faciat. & a dāno quantū potest caueat. ff. de serui. l. si cui. Bal. in. l. ꝑ agrū. C. de seruit.

¶ Si impetu fluminis uel alio modo deuastetur uicinus ꝓximus debet uiam prestare recepta pecunia a fisco de iure. licet de consuetudine nō seruetur. tex. & glo. in. l. si loc⁹. in fi. ff. quēad. ſui. amit.

¶ Ad ꝓbandum uiam esse publicā sufficit ꝓbari

ꝙ per longum tempus publice itum fuit per illaȝ uiam per omnes. ut. l. i. §. i. ff. de his qui deie. uel effu. dixi supra.

Uiaticum Quid sit. uide. ff. de iudi. l. si longius. §. i. & in. l. euȝ quem. e. ti. uide. ff. si cer. peta. l. si filius. & ibi nõ.

¶ Hoc nomen multis modis sumitur de quo dic ut per Io. an. de priuile. in his super. ℘. uiatri.

¶ Uiaticum omnibus petentibus datum est. de rapto. c. ii. in glo. q̄ omnibus. & ibi concor.

¶ An illi quibus ex priuilegio indultum est uti altari uiatiro possint uti tempore interdicti. uide de priuile. c. fi. li. vi. in glo.

Uicaria Idem est iudicium de habente uicariã perpetuã q̄d de rectore ecclesie parrochialis. nõ in. c. . de offi. uica. in glo. i. & est expressum in clem. i. de offi. uica.

¶ Uicaria põt dari ñ sacerdoti. de insti. c. ii. li. vi. & in clem. i. de offi. uica.

¶ Uicaria non potest dari filio in ecclesia in qua pater ꝓprie ministrauit. de fi. pibi. nimis.

¶ An uicaria quam quis habet in aliqua ecclesia dicatur bñficiũ ecclesiasticũ. nõ. de ꝑp. postulasti

¶ An habens uicariam perpetuam dicatur intitulatus. nõ. in clem. i. de offi. uica. doc. de fi. instr. g. perpetuus. bonus tex. de fi. presbi. constitutus. & ibi doc. uide de preben. extirpande. §. qui uero tex. iuncta glo. in. c. i. de offi. uica. & e. ti. ad hec. nõ. glo. de preben. super eo. li. vi.

¶ Quis habeat custodiaȝ uicarie uacantis. Inno. de preben. in lateraneñ. de appell. bone. glo. xvii. q. ii sane.

Uicarius In quibus casibus possit deseruiri ecclesie per uicarium uide septem casus qui enumerantur in sum pisa. sub dictiõe uicarius. in prin. adde casus quos no. Hosti. & doc. de preben. extirpande. §. que uero. & in sum. de offi. uica. glo & docto. de offi uica. c. ii. & in clem. i. eo. ti.

¶ Uicarius nõ potest facere alium uicariũ licet sit ordinarius. nisi ex causa ꝓbabili & necessaria. ita nõ. Inno. in. c. clericos. de offi. uica. tex. & glo. in. c. i. e. ti. li. vi. & in cle. i. e. ti. Adde ꝙ uicarius dat uicariũ in his que sunt uolũtarie iurisdictionis. Io. an. in. c. ii. de offi. archipres. Pau. in clem. i. de offi. uica. super. ℘. parrochialiũ. Io. an. in. c. cu ex eo. de elec. li. vi. do. Car. flo. in clem. ii. de ꝑp. in. ii. q. & in dicta clem. i. de offi. uica. in. xi. q. gl. in clem. ut ꝓfessores. §. i. de regula.

¶ Uicarius habet iurisdictionem ordinariam & interponit decreta uolũtaria & cõtētiosa. Hosti. in dicto. c. clericos. Inno. in. c. ii. de of. uica. li. vi. glo. de ap. romana. eo. li.

¶ Quis dicat uicarius ꝑpetuus. Inno. & Hosti. in. c. g. perpetuus. de fide instru. nõ. in clem. i. de offi. uica. de preben. extirpande. §. quia uero.

¶ An uicarius ꝑtãtis possit punire de sanguine. Bal. dicit ꝙ nõ. in. l. aliquãdo. ff. de offi. ꝓcon. ubi etiam dicit ꝙ talis habet iurisdictioné ordinariã. ubi etiã tractat an cõmissio uicariatus possit probari per testes. uide ibi.

¶ Uicarii habent di[uer]sa nomina. que nõ. glo. in clem. et si principalis. de rescrip. & de multis speciebus uicariorum. uide per do. Car. flor. in clem. i. de offi. uica.

¶ An uicarius episcopi possit esse religiosus. dic ꝙ sic. ut nõ Pau. in clem. ut ꝓfessores. §. i. de regula. ubi do. Car. flor. in. viii. q.

¶ An uicarius episcopi possit admittere presentatos per laicos & eos in beneficiis instituere. nõ. in. c. ex frequentibus. de insti. glo. in cle. auditor. de rescrip. in. c. fi. de offi. uica. li. vi.

¶ An uicarius epi possit ex gñali potestate sibi data in casibus epalibus absoluere uel absolutioné in talibus cõmittere quo ad foꝝ cõsciẽtie. Hosti. tenet ꝙ nõ. in sum. de peni. §. cui confitenduȝ. ℘. quid de officiali episcopi. Ideȝ in sum. de of. uica. §. quis sit uicarius. ℘. quid de officiali.

¶ An posito ꝙ epus habeat duos uicarios causa cepta coram uno possit finiri coram alio. nõ. Bar. in. l. i. ff. de offi. consul. facit glo. de rescrip. ex tenore. ubi per do. Car. flor. uide do. Anto. & modernos in. c. prudentiã. de offi. dele. ubi de hoc.

¶ Quis debeat percipere fructus beneficii cui deseruitur per uicarium. dic ꝙ cõgrua portio est danda uicario. de residuo dic ut no. Inno. de roba. ele. & mul. sicut. xxi. di. clericus uictum. in glo. sed cui. dic ut nõ. in clem. ii. de uica & bo. cleri. in ℘. suspensus. Adde nõ. per do. Car. & modernos. in clem. i. de offi. uica.

¶ An uicarius debeat esse sacerdos. glo. tenet ꝙ sic. in. c. ii. de offi. uica. & in clem. i. e. ti.

¶ An uicarius possit poni in ecclesia sine auctoritate episcopi. dic ꝙ nõ. glo. & doc. de offi. uica. c. ii. & c. ad hec. ubi est [expressum]. de ꝑben. de monachis. & e. extirpande. [§. qui] uero. q̄d intelligo de perpetuo. secus de te[mpor]ali. de quo p Laud. & do. Car. flor. in clem. [i.] de offi. uica.

¶ An in constituendo [uica]rium in aliqua eccl'ia habeat necesse epus petere [c]õsensum principalis rectoris illius ecclesie [...] proni. Laud. & do. Car. in dicta clem. i. ubi etiam tractant an epus possit reuocare uicarium sine consensu eiusdem. de quo per Hosti. & doc. in. c. ad hec. de offi. uica.

¶ An a uicario episcopi a quo nõ põt appellari ad epm possit saltẽ supplicari. nõ. Io. an. de appell' romana. li. vi. qui uidetur dicere ꝙ non doc. in cle. ii. de rescrip. ubi do. Car. in. vii. q.

¶ An uicarius epi excõmunicati possit uti iurisdictione. habetur in. c. i. de offi. uica. li. vi. ubi uidetur ꝙ non. Idem glo. in clem. fi. de ꝓcura.

¶ Uicarius episcopi aliquando dicitur missus. de regula. c. ii. de frigi. c. i. aliquando dicit uicarius. de offi. uica. per totuȝ. & presertim in. c. fi. li. vi. aliquando officialis. ut in clem. ii. de rescrip.

¶ An uicario episcopi possit causa delegari per papam. & quid si est tm̃ uicarius in spiritualibus & non officialis. uide in dicta clem. ii. ubi etiã habes quid de uicario dato per capitulũ sede uacãte & quid de uicario electi & confirmati tm̃.

¶ An in una eccl'ia possint esse plures uicarii habentes curam. Inno ꝙ sic. de preben. cũ non ignores. Pau. in clem. i. de offi. uica.

¶ An uicarius temporalis mortuo rectore principali ecclesie cuius erat uicarius possit petere salarium pro toto tẽpore a successore ipsius rectoris. doc. de offi. uica. ad hec. glo. in. c. fi. ne pla. uices suas. ubi etiã doc. faciunt nõ. in. c. ꝓpter. de loca. l sed addes. §. cum quidam. ff. loca.

¶ An mortuo episcopo uel eo qui dedit uicariũ

expiret eius officium Hosti. q sic. de offi. deleg. qm abbas. de heretic. ad abolendam. de offi. uica. sua. glo. in clem. fi. de ꝓcura. no. in. c. romana. de offi. uica. li. vi. Io. an. in. c. ne aliqui. de herti. e. li. Laud. in clem. ii. de rescrip.

¶ An episcopus in constituendo sibi uicariu habeat necesse requirere cosensum sui capli. Hosti. q no. in sum. de offi. uica. §. in quibus. ꝟ. sed nuqd qd placet doct. in. e. sua. de offi. uica. facit in. c. ea noscitur. de his que fi. a prela.

¶ An uicarius possit dare litteras comendatitias uel dimissorias ad ordines. tex. & ibi no. in. c. cuz nullus. §. epo. de temp. ordi. li. vi.

¶ An uicarius ul officialis episcopi habeat iurisdictionem ordinariam. dixi aliquid. s. adde no. in. c. romana. de offi. ordi. qm in plerisq. adde glo. in. ele. ii. de ꝑp. xxv. di. perlectis. in glo. magna.

¶ An uicariatus epi sit dignitas. glo. uidet dicere q sic. in clem. ii. de rescrip. que in hoc est notada

¶ Quis dicatur principalis uicarius uel official epi. no. Inno. in. e. romana. d offi. uica. li. vi. plene per glo. & doc. in dicta clem. ii. de rescrip.

¶ An uicarius uel officialis episcopi possit bnficia conferre que posset epus. no. de insti. ex frequetibus. de preben. dilecto. ueritas est q no sine speciali mandato. de offi. uica. c. fi. li. vi.

¶ Quam potestatem habet uicarius perpetuus in ecclesia in qua est uicarius. glo. & doc. de fide instru. §. perpetuus. Et ex no. ibi potes decidere an sententia lata contra uicarium preiudicet ecclesie. & ibi uidetur q non.

¶ An uicarius epi possit cognoscere de causa matrimoniali. no. doc. de conuer. cöiug. significauit. de consangui. & affi. c. i.

¶ De quibus causis possit cognoscer uicarius epi & de quibus eius officialis. & an possint dispensare uel agere ea que sunt gratie. no. in. e. cum in gnali. d of. uica. ubi uide do. Car. in. q. xvii. & se.

¶ An ex generali comissione possit uicarius epi inquirere & diffinire super criminibus. dic ut no. in. c. licet. de of. uica. li. vi. ubi uidetur q no.

¶ Ponere uel asserere duos generales xpi uicarios in terris est hereticum. dicit Hosti. in. c. per uenerabilem. qui fi. sint legi. allegat. xxiii. q. ulti. e. pe. in. ꝟ. cerdoniani. facit de offi. ordi. qm.

¶ An uicarius archiepiscopi possit cofirmare electiones suffraganeoꝝ. Io. an. in. c. fi. de offi. uica. li. vi. uidetur concludere q sic. sicut uicarius epi confirmat electiones prelatoꝝ subditoꝝ episcopo de elec. si abbatem. li. vi.

¶ Quā potestatē habeat uicarius pape in urbe. no. de offi. uica. sua.

¶ An uicarius pape habeat potestatē in subditos titul. d. cardinaliū. doc. q no. in clem. ne romani. ꝟ. irritū. de elec. & ibi do. Car. flor. in. vii. q. ubi cōcludit q tales sunt subiecti uicariis cardinaliū.

¶ An in ecclesiis que habent uicariū cura sit penes uicarium uel principalem rectorē. dic ut no. glo. de preben. exposuisti. do. Car. in cle. i. de offi. uica. in. ix. & x. q. Io. an. in. c. pe. de of. le. li. vi. & in addi. Spe. ti. de preben. super ꝑica. in fine.

¶ An dispositio loquens de rectore habeat locuz in uicario. tex. & glo. super. ꝟ. sacerdotū. in clem. i. de offi. uica. q sic. ubi est eadem ratio. uide glo. ibi super. ꝟ. etate.

¶ Qualis debeat esse uicarius qui ponitur pro seruitio canonici absentis. uide Io. an. in. c. inter cetera. de preben. ubi de hoc.

¶ An uicarius episcopi possit ex generali cōmissione recipere resignationes beneficioꝝ. Io. an. de elec. quanq. li. vi. doc. de consue. cum dilectus.

¶ Uicarius alicuius dici potest qui licet non sit institutus ab eo uices tn eius gerit. glo. in. ꝟ. uicarium. in clem. romani. de iureiuran.

¶ Si duo uicarii episcopi incipiunt cognoscere simul alter solus non potest postea causam diffinire. do. Anto. in. c. prudentiam. in prin. de offi. dele. tex. glo. & ibi Bar. in. l. si uni ex pluribus. ff. de re iudi.

¶ An uicarius episcopi possit ex generali mandato unire ecclesias. Inno. uidetur tenere q no. in. c. ad hec. de offi. uica. alias Archi.

¶ Quomodo cognoscitur an & qn uicarius habeat uel non habeat idē tribunal cum cōstituenti uide Bar. in. l. i. in fi. quis & a quo ap.

¶ An uicarius epi gaudeat priuilegiis quib' epus Bar. in. l. filius. ff. de le. iii.

¶ Uicarius episcopi potest ex generali mandato instituere clericum in ecclesia. glo. in. ꝟ. debitum. in clem. auditor. de rescrip.

¶ In cā delegata epo non est idē tribunal ipsius & uicarii. Pau. in clem. ii. de rescrip.

¶ An constituens uicarium ad tempus & iurans ante tempus illuz no reuocare possit nihilominus illuz reuocare sine pena periurii. uide Io. an. in. c. tua nobis. de offi. uica.

¶ An episcopus constituendo secundū uicarium reuocet primum. Io. cal. q sic. de offi. uica. c. penl. Lap. in. c. pe. e. ti. li. vi.

¶ An semper in ecclesia annexa debeat poni uicarius perpetuus. glo. in. ꝟ. ad mensam. in clem. i. de excel. prela.

¶ An uicariū temporalē positū in ecclesia possit epus ante tempus sui reuocare. Lap. q non. in. c. cum ex eo. de elec. li. vi.

¶ Uicarius capituli sede uacante equiparatur uicario epi. & iura loquentia de uno uerificātur in alio. glo. in. ꝟ. epi. in clem. ii. de rescrip.

¶ Uicarius temporalis non dicitur habere ius neq titulum in ecclesia. glo. antepenl. in. c. constitutus. de fil. presbi.

¶ An capitulum possit reuocare uicariū per eos factum uacante sede. Iohan. an. in. c. tua nobis. de offi. uica.

¶ Appellatione uicarii potest comprehendi delegatus pape. uide tex. in. q. vi. accusatus.

¶ An uicarius ex generali cōmissione possit appellare institutionem factam ab inferiore a prelato. uide Hosti. de insti. super ꝑica.

¶ An uicarius ex generali mandato possit dare licentiā epo alteri exercendi iurisdictioz in epatu ubi est uicarius. glo. q no. in clem. quāuis. de foro compe. in. ꝟ. diocesanis.

¶ An uicarius episcopi possit dare licentiam eligendi confessorem. Io. an. dicit q non. in. c. ii. de peni. & remis. li. vi. Inno. in. c. ad hec. d of. archi. in glo. in. ꝟ. ardua.

¶ An uicarius det licentiam subdito episcopi ut litiget coram alio iudice. Io. an. in. c. romana. §. i. de foro compe. li. vi. tenet q non.

¶ Uicarius episcopi nō potest illa exercere que pōt epus ex potestate sibi delegata. Frede. de seī. in consilus suis. cxxxvi.

¶ Uicarius epī ex generali mādato cognoscit de omnibus que sunt necessitatis & iusticie. ita dicit Laud. in clem. i. de offi. uica.

¶ Uicarius potest qñcunq̧ reuocari per constituentem. tex. de insti. cū uenissent. nō. in clem. et si principalis. in glo. in. ℘ electiōm. de rescrip. & ibi Laud. Io. an. de offi. uica. c. pe.

¶ Uicarius epī in his que sibi specialiter cōmitcuntur dicit̄ esse delegatus. Inno. & Hosti. in. c. i. de offi. archidia. in. c. romana. de offi. uica. li. vi. Lap. in clem. i de hereti. Idem in. c. finali. de offi. uica. li. vi.

¶ An rector ecclesie uel uicarius possit aliquem loco sui deponere. Hostieñ. in. c. clericos. de offi. uica. doc. de peni. & remis. omes. nō. in clem. i. de regula. in glo in. ℘ locum. doct. in. c. penl. de offi. archipresbi. Io. an. in. c. cum ex eo de electi. li. vi. Archi. xxv. di. plectis. Laud. in cle. i. de of. uica.

¶ Uicarius epi nō pōt degradare clericū. Io. an. in. c. romana. de ap. li. vi. super glo. iii.

¶ An laicus possit esse uicarius episcopi. tex. ꝙ non. xvi. q. vii. in noua. tex. lxxxviii. di. iudicatum. doc. de arbi. contingit. Adde qđ dixi. s. sub dictione laicus.

¶ An uicarius epi ex gñali mandato possit dispēsare. glo. fi. facit ꝙ nō. ii. q. v. que de causa. Innoc. de offi. archidi. ad hec. Laud. in clem. i. de of uica. Io. an. de resti. in inte. coram.

¶ An clericus cōiugatus possit esse uicarius epi. Io. an. ꝙ nō. in. c. iohannes. de cleri. coniuga. Lap. in. c. i. de offi. uica. li. vi.

¶ An uicarius epi habeat curam animaꝝ. Io. an. in. c. fi. de cleri. egro. Idem in. c. fi. ne cle. uel mo.

¶ Uicarius prelati inferioris epo dicitur habere idem consistorium cum prelato eum constituente uide Laud. in clem. ii. de rescrip.

¶ Ordinarius inferior epo pōt sibi uicarium cōstituere. glo. in. c. i. de offi. ꝓmi. tex. de sol. odoardus. de no. op. nū. c. pe. tex. in. c. romana. §. pe. de ap. li. vi. & in. c. romana. §. i. de sen. ex. eo. li. tex. xxv. di. perlectis. in. ℘ archidiaconus.

¶ An factum a uicario epi intelligatur factū ab episcopo gl. pe. in. c. i. de cap. mo. li. vi. glo. magna in. c. ii. de consue. eo. li.

¶ Uicarius epi ex generali mādato nō creat yconomum. do. Anto. in. c. impator. de iura. caiū.

¶ Uicarius omia potest que potest ille cuius uices gerit. Io. an. in. c. fi. de offi. uica. li. vi. & in. c. tua nobis. eo. ti.

¶ Episcopus in dioc. sua est uicarius xpi. xxxiii. q. v. mulier.

¶ An de cā delegata uicario episcopi possit epus cognoscere. Pau. in clem. ii. de rescrip. tenet ꝙ nō.

¶ An uicarius episcopi nō presbiter possit absoluere ab excōmunicatione. Hosti. de elec. dudum. ii. Io. an. de offi. archidia. cum satis. de sen. ex per tuas. de rescrip ab excōmunicato. facit qđ dixi. s. sub dictione excōmunicatio.

¶ An uicarius episcopi possit cām delegare. nō. glo. de offi. uica. c. i. li. vi. nō. e. ti. clericos.

¶ Ad quem appellabit̄ a uicario uel locūtenēte. de ap. romana. li. vi. Archidia. de offi. ordi. qm̄.

¶ Uicarium temporalem constituere in ecclesia non pertinet ad habentē beneficium sed ad diocesanum. de appell. peruenit. de preben. extirpande. ubi plene de hoc.

¶ Uicarius episcopi non potest auctorizare prelatos ecclesiaꝝ collegiataꝝ uolentibus permutare de re. ꝑmu. quesitum. ubi de hoc.

¶ Si ecclesia sit annexa ꝑbende uicarius acquirit ecclesie nō prebende. de testa. requisisti.

¶ An uicarius debeat esse eiusdem ordinis cuius eit ille cuius est uicarius. nō. Bar. ff. de le. i. filius.

¶ Uicarii castrorum nō debent causas ordinarie tractare. ſm Bal. in auē. nisi breuiores. C. de sen. ex peri. reci.

¶ Uicarius habet omnem potestatem eius cuius uices gerit. ut. l. ii. C. de off. eius qui ui. alte. ge. & sic facit ꝙ assessores habeant ordinariam. & per omnia possint illa que pōt potestas. uide Io. an. in addi. Spe. ti. de of. uica. sup rubica. ubi ponit Io. an. omnia iura que loquantur de uicariis.

¶ Uicarius & assessor nō pōt cognoscere ex officio ut acta dicāt in eum & ipse solus audeat saltē quo ad acta principalia. sed principalis officialis est presens. ut in auē. ad hec. C. de iudi. ſm intellectum Guil. & ibi habes plene per Cy.

¶ Potestas nō potest assessorem uel uicariū mutare. nisi ex causa. tex. est in. l. i. C. de spon. & ibi Guil. de cu. ff. de offi. consul. l. i. in auē. de iudi. §. si uero iudex. col. vi. facit. C. de sponsa. l. fi. & qđ ibi notatur.

¶ An sufficiat auctoritas uicarii ad ualidandum statutum de cetero canonicoꝝ numero. Frede. de senis tenet ꝙ nō. in consilio suo. cciii.

¶ Uicarius nō debet dari a iudice uel defensore in auē. de defen. ciui. §. nulla. col. iii. de quo dic ut per Bar. in. l. obseruare. ff. de offi. ꝓcon. glo. in. l. ii. C. de of. eius qui ui. alte. ge. uide glo. in. l. albū. ff. de offi. ꝓcon. Bal. in. l. solent. eo. ti.

¶ An cōmissio uicariatus possit ꝓbari ꝑ testes. dixi. s. adde. l. ꝓhibitum. C. de iure fis. li. x. C. de man. prin. l. i. & l. ii. dic ut ibi.

¶ An pater possit cōstituere filium uicariū. uide Bar. in. l. i. §. his quibus. ff. de le. iii.

¶ An mandatum factum uicario liget dn̄m. uide de testi. cum te. per Inno.

¶ Multa de uicariis uide in tractatu queꝫ ponit Bal. in. l. aliqñ. ff. de offi. ꝓcon.

¶ Uicarius non potest delegare. ff. de offi. ꝓcō. l. legatus. & ibi nō.

¶ An uicarius datus loco absentis uel mēti possit cognoscere de causis meri imperii. glo. dicit ꝙ sic. in. l. i. §. huius rei. ff. de offiq. eius cui man. est iurl. ad hoc. ff. de le. iii. l. i. §. a prefecto. glo. dicit contra. & male. in. l. i. C. de offi. eius qui ui. al. ge.

¶ In sententiando debet loqui potestas nō eius uicarius. ut. l. metum. §. sed quod pretor ait. ff. qđ metus causa.

¶ Deseruire per uicarium generaliter seu regulariter est prohibitum. xvi. q. i. generaliter. tex. xxi. q. ii. precipimus.

¶ Unus epus nulla ratione pōt esse uicarius alterius. glo. in cle. in plerisq̧. de elec. in. ℘ uacationis

¶ An uicarius epi interponat decretū in alienationibus. dixi aliqd. s. adde glo. in. c. ii. de of. uica. li. vi. in. ℘ officiale. & nō. illā gl. que ponit quedā

que non potest uicarius in generali mandato.
¶ Uicarii perpetui dicitur habere curam. nō. in clem. dudum. de sepul. in. ℘. sacerdotibus.
¶ Penam uicarii false assumentis sibi iuspatronatus alias personatus contra superiorem. uide in c. illud. de exces. prela.
¶ Uicarius potest declarare quem priuatum beneficio ubi agitur ciuiliter. Io. an. de offi. uica. c. ii. li. vi. super ℘. a sententiis.
¶ Episcopus alteri q̃ uicario non potest cōmittere potestatē conferendi beneficia. dicit glo. de offi. dele. c. pe. li. vi. in. ℘. cuicunq.
¶ Uicarius episcopi licet habeat generalem potestatem non potest augere numerū canonicorū & prebendarū in ecclesia episcopo subiecta. Innoc. in c. fi. de offi. uica. li. vi.
¶ Soli uicario potest episcopus dare potestatem recipiendi cessiones & conferendi beneficia. nō. de offi. lega. c. pen. li. vi.
¶ Uicarius ex cā & de consensu epī pōt in totū uel in partem cōmittere uices suas & permissionē non abdicatū a se potestatem. Hosti. de offi. uica. c. i. li. vi. super glo. iii.
¶ Licet uicarius non faciat uicarium ut. s. diximus | alium tñ ad tēpus substituit. de sup. ne. pla. c. i. in glo. in. ℘. locum. nō reperiri istā glo.
¶ Uicarius tēporalis debet sustentari de redditibus beneficii. uide de ap. peruenit.
¶ Uicarius ex generali mandato nō pōt uisitare quia nec hoc pōt capitulum uacante sede. de quo nō. in clem. i. de hereti. in plo. hec littera.
¶ Uicarius non pōt ex generali mandato audire cōfessiones & absoluere in casibus reseruatis epō Hosti. in sum. de peni. & remis. ℈. cui cōfitendū. Archi. de peni. & remis. si epus. li. vi.
¶ Si uicarius ꝓcessit sine cōmissione in casu qui requirit specialē cōmissionē epi nō potest habere ratam si ꝓcessit in casu in quo desiderat inicium. ut in electione & sententia. ut nō. Io. an. in regula rati. li. vi. In aliis autem in quibus nō requiritur inicium potest ratificari saltem ut ualeant ue ex nunc. per ea que nō. Io. an. in regula nō firmatur. li. vi. de offi. dele. prudentiam. uide modernos. in c. ii. de offi. uica. li. vi.

Uice

Exponitur. i. loco. & notat impropeietatē. ut. l. ii. C. de adop. & ibi nō.
¶ Ad uicem. i. similitudinem. ff. de offi. prefec. preto. l. i. ff. qđ ui aut clam. l. is qui in puteum.
¶ Qui uicem alterius gerit per omnia eundem locum obtinet. ff. de eden. l. quedam. ℈. nihil. ff. de tu. & cu. da. ab his. l. i. & ff. de ri. nup. l. palā. ℈. i.
¶ Uices suas cōmittens alteri uidetur in totum subdelegare nisi ex forma subdelegatōnis aliquid sibi reseruetur. de offi. dele. uenerabili. e. ti. si delegatus. li. vi. & c. super questionum. ℈. si uero. in glo. uices suas. eo. ti.
¶ An quis possit gerere uicem duorum. uide de ꝓbatū. ex litteris. lxxxix. di. singula. de insti. c. fi. glo. in dicto. c. ex litteris. & ibi concor. Adde de offi. dele. cum inter. & c. licet.
¶ Uicem presidis qui continet ꝓcurator cesaris. nō. C. de plagia. l. non ualet.

Uicecancellarius

De uicecācellario nihil reperi in corpore iuris nisi unam glo. que de eo facit mentionem. que est in. c. consulti. in. ℘. iurati. de ꝓcura. d. caluello. Et de cācellaria uide in. c. dura post prin. de falsis. & in. c. porrecta. de cōfir. uti. uel inuti. d. cal.

Uicedominus

Quilibet epus dicitur hr̄e uicedn̄m in negociis episcopatus peragendis. lxxxix. di. uolumus. & qđ ibi nō.
¶ Uicedn̄i officium est ordinare & disponere negocia epatus. lxxxix. di. diaconum.

Uicegerens

Quis dicat uicegerens. uide Bar. in. l. suggerēte. C. de offi. eius qui ui. alte. ge.
¶ An uicegerens possit oia facere que pōt principalis. uide Bar. in. l. i. ff. de tu. & cu. da. ab his.
¶ An uicegerens obliget principalē ꝓ quo gerit uices pro gestis suis. uide glo. insti. de atti. tuto. super. ℘. postliminii. in fi.
¶ Uicegerens reuocari pōt ad libitū cōstituentis Bal. in. l. aliqn̄. ff. de offi. ꝓcon. & le.
¶ Ille q gerit uices alterius debet honorari sicut is cuius uices gerit. glo. de sen. ex. cum uoluntate tex. xciii. di. c. fi. tex. & glo. in. c. cum olim. ii. de offi. delegi. facit. ii. q. vii. accusatio. & c. felicis. ℈. fumiss. de pents. li. vi. de offi. delegi. cum olim. & tex. xxi. di. in nouo. tex. xvi. di. nobilissimus. ii. q. v. habet.
¶ An iurisdictio data contra uicemgerentē extendatur ad successorem. & quid de mandato. nō. per Inno. & doc. de rescrip. eam te.
¶ Idem est effectus uicegerentis et eius cuius uice aliquid geritur. ut. l. i. ℈. hi qbus. ff. de le. iii.

Uicerector

An habeat imunitatē ut rector. nō. Bartho. ff. de lega. i. filius.

Uicinitas Uicinus

Quis dicat uicinus quis ꝓximus. Bar. in. l. si certius. in prin. ff. de aqua plu. ar. et. ff. ad sill. l. i. ℈. hinc aūt senatus et. l. iii. ℈. si itaq uicinū. ff. de no. op. nū. uide. l. fi. C. de his qui. ut indig. et qđ ibi nō.
¶ Habentes domus contiguas que tamen habent aditum ex diuersis locis nō dicuntur uicini. Bar. in. l. iii. ℈. ignoscitur. ff. ad sill. de quo debito.
¶ Uicinus presumitur scire facta uicini. qđ nō ꝓpter testes. sm Bar. in. l. i. ff. si cer. pe. et. l. si ita. in fine. ff. de fun. instruc. ff. de his qui sunt sui ul alie. iur. l. filium. et de presump. quoddā. uide mirabile dictū Bar. in dicta. l. filiū. et aliud pulchrū dictū eiusdem in. l. de etate. ff. de interro. acti.
¶ Per uicinos ꝓbanē ea que fiūt in uicinia. glo. est in. l. ii. C. qn̄ fis. uel priua.
¶ Qui et quales dicantur uicini. nō. in. l. fi. C. de his qui. ut indig. et. l. iii. ℈. si tam uicinū. ff. de dā. infec. Bal. in. l. si uicinus. C. de nup.
¶ An si uicinia habet puteum | clibanū | uel pontē | qui indiget refectione possit aliquis de uicinia se excusare ab onere reficiendi renūtiando usui putei uel clibani. Spe. ti. de censi. ℈. ii. ℘. item pone.
¶ Ratione uicinitatis aliquid conceditur quod aliter nō concederetur. lxiii. di. cum longe. xiii. q. i. quoniam. lxi. di. obitum.
¶ An si ꝓpter delictum alicuius uenit destructia domus eius que nō pōt destrui nisi etiā destruat domus uicini sit etiā illa destruenda. glo. de peni.

di·i·sed & continuus·glo·de sepul·sacris· doc·de priuile·sup specula·Io·an·post Archidi·de ꝑben·telicis·li·vi·in·ꝟ·ruina·

¶ Uicinus aliquando dicitur qui est in eodẽ territorio·ut·C·de omni agro deser·l·quicunq·alias quem esse uel non esse uicinum est in arbitrio iudicis·uide·xciii·di·iuxta sanctoꝝ·nõ·de penis·felicis·§·presenti·li·vi·in glo uicinaꝝ·

¶ Idem iuris est de uicinio & de eo qđ est·ut·ff·de re·pmu·l·fi·

¶ De uicinitate actuũ que inducit presumptioẽ uide in·l·iiii·§·in bonis·ff·de ꝑule·credi· & in·l·si uicino·§·is cui dulcia·ff· de ui·tri· & oleo lega·Bal·in·l·petens·C·de pac·

¶ Si damnũ datur & nescitur per quẽ presumit̃ datum a uicino ff·loca·l·dominus horreoꝝ· &·ff· de fun·instruc·l·si ita·§·fi·

¶ Ratione uicinitatis consequitur quis damnuꝫ uel comodũ·ar·ff·de serui·ur·pre·l·qđ aũt· & ibi nõ ff·de cõtraben·emp·l·qđ sepe·§·fi·&·xliii·di·in prin·xxxii·q·v·tollerabilius·

¶ Uicinus de iure canonico tenet̃ uicino suo uel ꝓximo impartiri auxiliũ ad repellendã iniuriam si potest·aliter uidetur particeps· ut habetur de sen·ex·dilecto·li·vi·& nõ·in regl̃a nõ sine culpa·li·vi·sup·ꝟ·se imiscet·bona glo·de sen·ex·quãto·

¶ Prouintie dicuntur uicine etiam si in medio sunt due ciuitates· in aut·ut oĩs obe·iudi·ꝓuin·fa fi·& ibi nõ·

¶ Ratione uicinitatis aliqđ presumit̃ & ascribit̃ ad naturã alterius·ff·de re iudi·l·ii·

¶ Mali uicini debent dici in uẽditione·nõ·ff·de contraben·emp·l·qđ sepe·§·fi·

Uicissim

De hac dictiõe uide de mu·peti·c·i·de ordi·cogni·c·ii·

Uicissitudo

Uicissitudo temporis seruãda est·unde si annuatim ꝓmisisti·x·& uis simul soluere ꝓ duobus annis nõ potes·ut in ꝓhemio·ffoꝝ·§·in secundo pro & contra·de cele·mis·c·i·de eo qui fur·ordi·rece·c·fi·ff·de uer·obli·l·qui rome·ff·de statulib·l·statulibet·§·stichus·

Uicium

Uicia sepe occultant̃ sub specie uirtutum·xli·di·sepe·

¶ Prelatus uolens uicia aliena corrigere debet a ꝓprijs abstinere·xlix·di·loquere·

¶ Uicia parentum non imputantur filiis·lvi·di·undecim· &·c·nasci·de adulte·

¶ Uiciũ cui ñ resistit̃ approbat̃·ut·lxxx·di·error

¶ Uolens corrigere uicia alioꝝ debꝫ a suis incipere·iii·q·vii·qui sine peccato·

¶ Uiciũ corporis est qđ ꝓprie dat impedimẽtum perpetuum·morbus uero temporale·ff· de uerbo·signi·l·inter stuprum· facit·ff·de edil·edic·l·i·§·uicium· &·§·exempli· Adde ꝙ uicium ꝓprie est in animo/morbus in corpore·ff·đ edil·edic·l·i·§·ferendum·&·§·fi·

¶ Uiciosa cautio nõ est cautio· & uiciosa auctoritas non est auctoritas· uide circa hoc qđ nõ·de consa·ꝑpla·inter corporalia·in glo·malas·& sup ea·

¶ Uicium soli excusat·ff· ad legẽ acquil·l·si seruus seruum·§·si talem·ff·loca·l·item qui·§·si gẽmia·&·l·finali·

¶ Meli9 est nõ dare ꝗ uiciose dare·ff·de ac·emp·l·nullus·§·i·&·l·tenet̃·§·q uas·ff·loca·l·sꝫ addes·

¶ Uicium reale magis afficit ꝗ personale·C· de acquiꝗ·pos·l·uicia·& ibi nõ·

¶ Non debet subintelligi id per qđ actus uiciet̃ C·de condi·inser·l·cum patroni·ff·de le·i·l·seruo alieno·§·si ab impubere·

¶ Uicium litigiosi in ꝑsonalibus afficit actionem ut actor non possit illã cedere lite pendente·ut·l·si·&·l·ulti·C·de litigio·sed nõ afficit rem petitã·uide ut lite pen·ecclesia·i·

¶ Que sint uicia realia que personalia ·& que trãseant ad successores et que nõ·nõ·C·de acqꝗ·pos·l·uicia·et ibi Cy·ff·de reg·iuꝛ·l·qđ ipsis·nõ·insti·de usuca·§·unde in rebus· in glo·competat·et·§·nouissime·in glo·uicium eo·ti·ff· de publi·l·sed et si res·nõ·in·l·eum qui·§·in hac·in glo·dolo et glo·se·Dy·ff·de noua·l·doli· Bar·ff·de acquiꝗ·pos·l·pomponius refert·et ibi glo·i·

¶ Uicio naturali parcitur·nõ·ff·si quis cautꝗ·l·ii·si seruus seruum·§·si fornicarius·in glo·uel igñe·ff·de dã·infec·l·fluminũ·§·uiciũ·in glo·cõmittet̃·

¶ An uiciosum tractu tẽpis cõualescat·nõ·ff·de re·iuꝛ·l·qđ abinicio Dy·in regl̃a·ñ firmat̃·li·vi·

¶ Uiciũ nature plus includit ꝗ uiciũ accidentis·ff·de adop·l·generalis·&·l·ii·

¶ Uicium extrinsecus nõ inferens ad cãm actus uel cãm nõ inficit actum·ff·de adop·l·etiã cecus·

Uictima

Exponit̃ pro sacrificio·unde uictimatur·i·sanctificat̃· de filiis presbi·cum decorem·& qđ ibi nõ·

¶ Uictime impioꝝ abbominabiles sunt dño·iii·q·iiii·in grauibus·xxiii·q·v·scriptum est· de conse·di·ii·& dixit·in fi·

Uictor Uictoria

Signum uictorie est ponere arma & uexilla in ecclesia·glo·xxiii·q·v·§·hoc notandum·

¶ Ille uidet̃ uicisse per quem nõ stat quo minus uincat si per alium uolentem facere qđ conuenit stat· nõ·ff·de prescrip·uer·l·si gratuitam·§·fi·in glo·alias si rem·§·fi·

¶ Uictor dicit̃ enim fugans hostes·sed nõ triumphator ubi defecerit·qđ nõ ꝓ statuto dante ꝑmiũ uictori·de quo uide in ꝓꝛica·ffoꝝ· sup·ꝟ·uictor·

¶ Uictoria merito fidei & orationis prestatur·xxiii·q·iiii·si non ex fidei·& ibi nõ·

¶ Uictoria uirtuti diuine ascribi debet·nõ ꝓprie potestati·xxiii·q·v·hinc notandum·

Uictricus

An possit esse tutor· & an ei permittat educatio· uide C·ubi pu·edu·de·l·i·in glo·ii· in autꝗ· de nuptꝗ·§·socundum·in glo·etiam· Spe· ti·de tuto·§·iiii·ꝟ·ueruntamen·

Uictus

Uictus cõdemnatur uictori in expeñ·in causa criminali· ꝙ eo ipso ꝙ succumbit presumitur calũniari·de dolo·c·fi·in glo·magna·

¶ An uictor possit appellare eo ꝙ uictus non est sibi condemnatus in expensis·nõ·de excep·significauerunt·super glo·ii·Spe·ti·de ap·§·in quibus ꝟ·xxxiiii·&·ꝟ·se·

¶ An appellatione uictus cõtineat̃ uestitus·uide ff·de uer·signi·l·uerbo uictus· qđ nõ· Barth·in·l·legatus·ff·de ali·& ciba·lega·glo·in·c·cõquerẽte·de cleri·nõ resi·

¶ Uictum & uestitũ non debet iudex denegare

debitori cessanti in solutione· quia ista denegatio uidetur tormentare· Ange· in repe· l· nemo carcerem· C· de exac· tributo·

¶ Clerici debent sibi querere uictum & uestitũ proprio labore si nõ hñt aliunde· uide· xci· di· q aũt·

¶ Qui fuit altari debz habere uictũ de altario· i· q· ii· sacerdos· iii· q· ii· itez apostolus· de prebeu· eum fm· & ibi nõ·

¶ Licet epus renũtiauerit ecclesie debet nihilominus habere uictum de bonis ipsius ecclesie ad uitam suam· vii· q· i· qnãuis·

¶ Uerbo uictus comprehenditur uestitus· ut· C· de his qui ad eccle· confu· l· presenti·

Uicus

Quid sit· uide Bar· in· l· si hers· ç· uicinus· ff· de le· ii·

Uidetur

Quid importet hoc uerbuz prolatũ a iudice· & qd si proferatur a teste· Bar· in· l· quid tñ· ff· de arbi·

¶ Quid importent hec uerba put tibi uidebiť expedire· Bar· in extrauag ad reprimendã· super ꝓ· uidebitur expedire· uide nõ· in· c· fi· de transac· uide do· Anto· & modernos· in· c· fi· de cõsti· & in c· ut debitus· de ap·

¶ Uerbum uideť aliquando inducit dispositionẽ seu legis constitutionẽ· de sepul· de uxore· de spõ· cum apud· de appell· pterea· ii· ubi de hoc· & in· c· uidetur· qui ma· accu· pos·

¶ Uiderunt· i· aliquid sensu corporeo pceperũt· plene nõ· iii· q· ix· testes·

¶ Uidetur aliquando ponitur pro est· ff· de arbi· l· quid tñ· qñqz impropríetatẽ notat· ff· de acquir· pos· l· naturaliter· & ibi nõ·

¶ Hoc uerbum uidetur qñqz est uerbum certitudinis & assertionis· ff· de arbi· l· quid tñ· ç· si arbiter· liret soleat esse uerbum presumptionis· ff· ad legez acquil· l· si quis fumo· ç· i· nõ· in· l· titio· ff· de condi· & demon· de priuile· quia circa·

¶ Quid significent hec uerba uidebiť ul' uisum fuerit· Bar· ff· de fideicõ· liber· l· lutius titius· ff· de libe· cau· l· diuu fratres·

¶ Uerbum uideo qñqz refertur ad oculum tñ· aliquando ad oculum & intellectũ· nõ· Bar· ff· de iniur· l· item apud labeonẽ· ç· si quis sic fecerit· ff· de le· ii· l· si titio & mihi·

¶ Uerbum uidetur denotat factionez & improprietatẽ· ut· l· si pater· ff· de his qui dete· uel effu· l· ii· & ita loquitur· l· i· ç· detecisse· de ui & ui ar· & ibi glo· & ideo nõ habet locum in statutis que sunt facti· quia factis non cadit uictio· ut· l· in libello· ç· facte· ff· de capti·

¶ Hoc uerbũ notat ueritatẽ· ut· l· seruũ filii· ç· i· ff· de le· i· ff· de dona· l· in edibus·

¶ Quando glo· uel doc· utuntur uerbo uideť nõ uidenť affirmare· fm Ray· & Cy· in· l· etiã· C· mã· sed Bal· ibi cõtra· per· l· quid tñ· ç· si arbiter· ff· de arbi· & qđ ibi nõ· Bar·

¶ Hoc uerbum denotat solum usum opinatũ qui potest concurrere cum ueritate· uide in· l· ii· ff· de orig· iur·

Uidelicet

De hac dictione habetur in c· transmisso· de eo qui cog· cõsangui· uxo· sue· & in· c· statutũ· de hereti· li· vi·

¶ Hec dictio exponitur pro ut· de elec· scriptũ· de concess· preben· post electionẽ· de priuil· c· ii· in glo· iiii· li· vi· aliqñ ponitur restrictiue· aliquando exemplificatiue· Io· an· de elect· nihil super eo· ꝓ· aliqñ ponitur ex gratia· de cele· mis· cum marthe· ꝓ· distinguendum· aliquando uero determinatiue de rescri p super litteris·

¶ Hec dictio est restrictiua· ut· l· si inuentione· iuncta glo· ff· cõia predio·

¶ Hec dictio exponiť expositiue· nõ· de priuile· c· ii· in glo· iiii·

Uidere

Idẽ cõtingit tripliciter· s· Tho· in primo· di· ii· & in secundo· di· xxiii· ar· iii·

Uidua Uiduitas

Uiduarum conuersationem & familiaritatem clerici habere nõ debẽt lxxxi· di· clerici·

¶ Uiduarum negociis clerici possunt intendere· lxxxvi· di· puenit· et· lxxxviii· di· decreuit· & eis indigentibus episcopi debent subuenire· lxxxvii· di· uiduis· & c· licet·

¶ Uidue ille pprie dicuntur que nec suis nec parentũ opibus sustentari pñt· i· q· ii· uiduas·

¶ Uidua frangens uotum castitatis magis peccat q̃ uirgo· quia sapientior debet esse uersa cõsortio uiri· xxvii· q· i· uiduas·

¶ Si uxores rebellium phibentur stare in ciuitate an possint stare uidue· uide Bar· in· l· titia· ç· seyo· et· ç· usuras· ff· de le· ii·

¶ Uidua dicitur esse de foro olim uiri sui· uide Bar· in· l· lutius· ç· uidua· ff· ad munic· & fungitur priuilegio mariti pmortui donec se itez maritet· Bar· in· l· quotiens· C· de priuil· sco· li· xii·

¶ An uxor nobilis mortuo marito possit in uiduitate existens dici nobilis· dic q sic· fm Bar· in· l· suggestum· C· de uer· signi·

¶ Que dicatur uidua· uide in· l· i· C· qñ nup· inter pu· & uidu· in gl· adde· xxxiiii· di· uidua· ff· de uer· signi· l· malum· ç· uiduam· & de consangui· & affi· c· i· & qđ ibi nõ·

¶ Si testator legat mille uxori cum uidua erit· uel si uidua erit an sit necesse q semper pmaneat in uiduitate· nõ· Bartho· in· l· antepe· C· de insti· & substi· sub condi· fac· Ange· in· l· in substitutione· ff· de uul· & pupil· casus uidetur q nõ· in· l· fi· ç· i· C· de indic· uidui· tol·

¶ Si testator instituit filiaz que uidua fuerit an intelligatur de illa que uidua fuerit ante testamẽtum uel post· Bar· in· l· hᵒ articulo ff· de her· insti·

¶ Cause uiduaꝝ pertinent ad ecclesiã· tex· & glo· lxxxvii· di· hez· de foro cõpe· ex tenore· de dona· inter uiꝝ & uxo· nuper· adde q de bonis ecclesie debent uidue ali· i· q· vii· ç· itez opponitur· in glo· adde glo· xii· q· i· c· i· uide de offi· dele· significantibus· & quod ibi nõ·

¶ Que sit pena uidue que promissa continentia postea nubit· habetur plene· xxvii· q· i· uiduas· & in multis· c· se·

¶ Quis possit cum uidua que pmisit cõtinentiã dispensare ut nubat· glo· xxvii· q· i· quotquot· que uidetur uelle q epus·

¶ An uidua que religionem pfitetur debeat uelari ab episcopo ul' sacerdote· nõ· de regula· uidua glo· xxvii· q· i· uiduas· & c· de uiduis· ubi uide aliam glo·

¶ Uidua retinet domiciliũ mariti· Bar· in· l· filii· ç· uidua· ff· ad munic·

¶ Ecclesia carens prelato dicit uiduata. de elec. ne pro defectu. ubi de hoc. de fo. cõpe. ex pte. b. & c. ex tenore. de offi. dele. significantibus.
¶ Uidue & miserabiles psone non possunt trahi extra suam ciuitatem uel domos. nisi fiat mentio in rescripto de ipsaꝝ statu. ut nõ. lxxxvii. di. c. ii. & ibi concor.
¶ Quando uidua exceptione doli uideatur cõuerti uel ꝓfiteri. uide Inno. de regula. uidua.
¶ An legatum factũ mulieri si nupserit debeat si postea fiat uidua. uide Ang. in cõsil. suo. xxxiii.
¶ Uidua infra tẽpora luctus potest desponsari. sed non traduci. nõ. ff. de nup. l. si quis tutor. §. fi. in glo. plerunq.
¶ Conditio uiduitatis adici potest & ab extraneis & a marito in uidua nõ in uirgine. in aut. de nup. §. uera igitur. ꝟ. hoc igitur.
¶ Non uidet testator uiduitatẽ inducere qui ad tẽpus uetat nubere. ut. l. quesitũ. ii. ff. qui & a q.
¶ Uidua tenet domicilium uiri mortui. facit qd dixi. s. & ideo dicitur esse in eodem matrimonio eo q nõ nubit secundo. ut. l. fi. C. de bo. mater. nõ. in. l. i. §. exactio. C. de reiuxo. act. facit in aut. de nup. §. soluto. glo. in. l. pe. C. de ero. mili. anno. li. xii. super. ꝟ. retineri.
¶ Uidua permanens in uiduitate est alimentãda de bonis olim mariti sui. Bal. in. l. fi. C. de bo. mr.
¶ Uidua nõ potest conuenire laicum coram ecclesiastico nisi eã sit ecclesia. uel ꝓpter defectum iudicis secularis. de foro compe. ex tenore.
¶ Si uidua se maritat dicitur quedam species impudicitie. Item uidua que peccat in corpore suo perdit priuilegia primi mariti. Item perdit tutelã filioꝝ suoꝝ sicut li transiret ad secunda uota. Bal. dicit omnia ista in. l. his solis. C. de reuo. dona.

Uigilare

Quidã heretici dicunt q in nocte nõ licz uigilare. xxiii. q. ulti. quidam.
¶ Uigilantibus & nõ dormientibus iura subueniunt. ff. de priuil. cre. l. pupillus. in fi. de re. pmu. cum uniuersoꝝ. & nõ. de consue. c. pe.

Uigilia

An uigilie omnium apostoloꝝ debeant ieiunari. nõ. lxxvi. di. scire debes. & ibi concor.
¶ Uigilia non est solẽnitas. fm Hosti. de elect. bone. ii. & ibi uide.

Uigor

Uigore & effectu idem sunt. uel melius dic q idez sunt in effectu esse aliqd uel ipius uigorẽ hr̃e. ff. de cõsti. pe. l. i.

Uile Uilitas

Uilitas uite nõ meruit legum laqueis innodari. C. de adulte. l. que adulterium.
¶ Uilitas prodest. ff. qui & a qui. l. si quis heres. ar. C. de epi. et cle. l. si quis ad declinandam.
¶ Aliqua ꝓhibentur ad uitandam uilitatẽ. ff. de offic. presi. l. obseruandũ. xlv. di. de iudeis. & ibi Archi. l. di. §. potest. lxxx. di. epi. xxvi. q. ii. uilis.
¶ Que dicatur persona uilis. uide. C. de incest. nup. l. humilem. adde Bal. in. l. gracchus. C. de adul. Bal. in. l. tutor. §. fi. ff. de adulte. Bal. in dicta. l. humilis. dicit q paupertas non facit personam uilem dummodo habeat bonos mores.
¶ Ars tabernaria & que preest publice negociationi reddit psonã uile. nõ. in. l. fratris. C. de inof. testa. & in. l. i. C. de manu. libe.

Uilla

In uillis & castris debent cõstitui sacerdotes non epi. lxxx. di. epi. & in. c. i. de exces. prela.
¶ Quid sit uilla. uide Bar. in. l. si fratris. §. i. ff. de le. i. & in extra. qm. in. ꝟ. lombardie. Adde que diximus sub dictionibus ciuitas & castrum. adde insti. de re. diui. §. ex quadam. in. ꝟ. uillis. Bar. ff. de no. op. nũ. l. i. §. finautem.
¶ Uilla ꝓprie est locus ruralis. quandoq tamen accipitur pro ciuitate. de censi. uenerabili. de ecedi. ad audientiam. & ibi per doct. & est uulgare gallicoꝝ que ciuitatem appellant uillam. Cuiant. uillam appellant uillagus.
¶ Uillanus dicitur qui in uilla domicilium habet licet inde nõ sit oriũdus. ff. de uer. signi. l. is qui.
¶ Uilla & uicus differunt. ff. de uer. signi. l. li urbana. adde aut. qm. mo. na. effi. sui. §. si quis igitur ex qualibet.
¶ Uilla quãdoq sumitur pro edificio rustico. ff. de fun. instruc. l. si ita. §. fi. & l. uille. in prin. ff. de usufruc. l. arboribus.
¶ Uilla debet facere functiones cum sua ciuitate nõ. in aut. qui. mo. na. effi. sui. §. oportet enim. in glo. persoluat. coll. vii.
¶ An damnum qd fit in uilla debeat de iure cõi denuntiari per uillam. & an uilla teneat ꝓhibere ne damnũ fiat in ea. & si fit an teneat ad emendã uide qd dicã infra sub dictione uniuersitas. & an tunc damnum possit ꝓbari per iuramentum. uide Bar. in. l. ne quid. ff. de incen. rui. naufra. do. lo. de ymo. in. c. fi. qd me. cau.
¶ De hac dictione uilla uide in. l. ii. §. si quis. ff. ad sill.
¶ Quid ueniat appellatione uille. uide in. l. titia. §. iutius. ff. de le. ii.
¶ Uilla exponitur. i. paruum edificium. ut. ff. de ma. uin. l. ergo.

Uillicus

Quis dicatur uillicus. nõ. de spon. cum in apfica. de accusa. qualiter. dic q est is qui fructibus percipiendis preponitur. ff. de instito. l. cum uillico. ff. de uer. signi. l. urbana. facit. ff. de fun. instruc. l. quesituz. §. queritur. de sponsa. cõmissum.

Uinco

Si uinco uincentem te multofortius uinco te. nõ. de offi. dele. dilectus. ff. de diuer. & temp. prescrip. l. de accessionibus. xxiii. q. i. rogamus. xxxii. q. v. adulterii. de concess. preben. auctoritate. li. vi. de hoc de exces. prela. c. pe. li. vi. in glo. cõtrarium. & super ea. & ibi nõ in quibus casibus habeat locũ dicta regula & in quibus fallit. adde. ix. q. iii. nullus primas.
¶ An regula predicta habeat locum in statutis. uide Ang. in cõsilio suo. cclv. qd incipit ꝑ figura adde qd nõ. Bal. in. l. si qs filiũ. C. de inoffi. testa.
¶ Quando actor dicat uincere & quando reus. nõ. ff. uti possi. l. si duo. in glo.

Uinctus

Non dicitur tm̃ carceratus sed is cui uincla adhibita sint ff. de uer. signi. l. uerum.

Uinculum

Quid ueniat appellatiõe uincoloꝝ. uide. fr. ex qui. cau. maio. l. succurrit. & ff. de uer. sig. l. uincoloꝝ.
¶ Illi dicendi sunt esse in uinculis qbus redeũdi uel recedendi facultas non dat. ut qui ita allegat sunt ut sine dedecore in publicũ ꝓdire nõ pñt. ff

ex qui·cau·ma·l·qui ei quoq·& l·itez ei·& l·nec non·§·i·e·ti·ff·de lib·ho·exhi·l·ii·

¶ Uincula intelligéda sunt tam publica q̃ puata·ff·de uer·signi·l·uinculoꝝ·C·de priua·cã·l·i·

¶ Quod dicitur duo uincula uincunt unum est uez nisi iuris fictiõe unũ uinculũ pualeat duobus uide Bar·in·l·si arrogator·ff·de adop·

Uindicatio

An liceat·uide·s·Tho·secunde secũde·q·cviii·ar·i·& est uirtus specialis·ea·q·ar·ii·

¶ Uindicatio debet fieri per penas consuetas·e·q·ar·iii·& est exercenda in noluntarie peccãtes·ea·q·arti·iiii·

¶ Ad uindicationis uirtutem qualiter pertineat punitio peccatoꝝ·ea·q·ar·ii·

¶ Uindicationi opponuntur duo uicia·s·crudelitaã seu seuitia & remissio·eo·ar·ii·

¶ Uindicatio est pars iustitie·Idem scda scde·q·lxxx·ar·i·& potest bene & male appeti·secunda secunde·q·clviii·

¶ Uindicta suméda est de peccato multitudinis & principiis·scda scde·q·cviii·ar·i·

Uindicta

An & quando liceat se uindicare propria auctoritate nõ·in·l·ut uim·ff·de iusti·& iure·glo·xxii·q·ii·p uetus·C·qñ li·se si·iudi·uin·l·i·

¶ Episcopus nõ debet esse facilis ad uindictam·uide·lxxxvi·di·si quid uero·

¶ Ad uindictã res incognita nos accendere non debet·xv·q·vii·si quid·

¶ Omnis uindicta est deo relinquenda·xiii·q·s·qd militare·xxiii·q·iiii·ex his·

¶ Zelo uindicte & nõ iustitie apostoli petebant a xp̃o punitioné maloꝝ·& ideo aliqñ nõ sunt exauditi·xxiii·q·iiii·potest in hac·

¶ Uindicta que est ad condemnationẽ malorum est licita si habeat aliquas cõditiones·xxiii·q·iiii·ea uindicta·

¶ Uincans scelus nõ debz dici persecutor·xxiii·q·v·si ꝓpterea·

¶ Quomodo uindicta sit licita & quõ nõ habeẽ xxiii·q·iiii·ex his omnibus·

¶ Uindicta ꝓhibetur·ff·ad legem acquil·l·scientiam·§·i·C·de iude·l·nullus·C·nemi·li·sine iudi·se uin·l·i·ff·de restu·in inte·l·non solum·ff·de bo·liber·l·qui cum maior·

¶ Quandoq deus exercet uindictã per malos·ut·xxiii·q·iiii·§·hoc notandum·

¶ Culpa est qñq relaxaẽ uindictã·ut·xxviii·di·quia·& ibi Archidia·

¶ Si est concessa alicui uindicta intelligitur ſm arbitrium boni uiri·nõ·Bartho·ff·de iniuri·l·sed si unus·§·ait pretor·

¶ An quis possit sua auctoritate uindictã facere nõ·C·de iudeis·l·nullus·in glo·fi·C·de his qui·ut indig·l·i·in glo·i·Cy·C·de rap·uir·l·deuotum·in glo·concessa·& ibi Bartho·nõ·xlv·di·qui emendat·in glo·fi·

¶ An minores facti maiores teneanẽ facere uindictam de nece·defuncti·nõ·C·de his q·ut indig·l·minoribus·in glo·pe·& ibi Cy·

¶ Lex quandoq permittit uindictaz priuato·ut C·de epi·& cleri·l·raptores·

¶ Non ualet statutuz seu consuetudo qua caueẽ q offendens ponat se in manibus offensi ut se uindicet·de sen·ex·cõtingit·§·et nõ·bar·in·l·i·§·usq adeo·ff·de iniuri·et qd idem nẽ·in·l·et si unus·§·pretor ait ff·de iniuri·

¶ Licita est uindicta qñ infertur pro quiete·ut nõ·in·l·i·C·qñ li·si·iudi·se uin·

¶ Pena non dicitur ad uindictam quãdo datur respectu alicuius suscepti·tex·et glo·in·l·h actio ff·de calũ·uide in·l·cum emancipatus filius·ff·de colla·bono·

¶ Ubi lex permittat uindictaz alicui nõ põt ille maioré penam imponere q̃ potuisset lex uel q̃ lex imponat·uide·ff·man·l·si aliquis·

Uinum

Noe qui primus plantauit uineam naturã dedit sed potentiam ignorauit·habetur·xxxv·di·sexto die·

¶ Clerici nõ debent esse dediti uino quoꝝ sensus ad deum semp uigil & intentus esse debet·xxxv·di·sequitur autem·

¶ Uini potus sic nobis permittitur ut ebrietatem omnino fugiamus·iiii·di·deniq·qm uinũ generat luxuriam·xxxv·di·luxurioso·

¶ Uino inebriabũtur qui sacras scripturas male intelligunt·xxxvi·di·uino·

¶ Quod dicatur nouum uinum qd uetus·glo·& Bar·in·l·cum quid·ff·si cer·peta·

¶ An probibitus potare uinum possit comedere uuas·Hug·tenet q sic·xxxiii·q·ii·admouere·qd est bene notanduz·& cõmuniter dicereẽ et forte nihil allegaretur·

¶ Quid contineatur uini appellatione·uide·ff·de uino tri·et oleo le·l·si quis uinum·et·l·i·et·iii·uide·xxxi·di·uino·

¶ De uirtute uini et olei uide de peni·et remis·omnis·xlv·di·disciplina·

¶ An non bibens uinum possit in presbiteꝝ ordinari·nõ·ii·q·vii·ipsi apostoli·in glo·magna·dixi supra sub dictione ordo·

¶ Quare in calice plus ponaẽ de uino q̃ de aqua nõ·de cele·mis·pernitiosus·in glo·et uide omnino qd dicam infra sub dictione xp̃us·

¶ Aliud est uinũ et aliud acetũ licet sit ex uino·ut·l·i·C·de ero·mili·anno·li·xii·bene facit·ff·de contrahen·emp·l· Adde·l·impator·ff·de le·ii·ubi uide an appellatione uini ueniat acetum·

¶ Quid contineatur appellatione uini·uide pe·glo·ff·de serui·ru·predi·l·certo generi·

¶ Uinum dicitur quia eius potus uenas cito replet·xxxv·di·c·sexto die·et ibi Archidia·

¶ Uini usus est licitus·s·Tho·scda scde·q·cxlix·

¶ Quomodo differant uinum et acetũ·Idem in quarto·di·xi·ar·xix·

Uiolatio

Quid sit uiolare·uide in·l·si·ff·de re iudi·

¶ Qualiter puniaẽ uiolans imunitaté seu libertatem ecclesie·dixi supra sub dictione ecclesia et immunitas·

¶ Uiolari nõ debent antiqua priuilegia·ut·xxv·q·ii·priuilegia·

¶ Que rationabiliter sunt ordinata uiolari nullatenus debent·xxv·q·ii·ecclesiastice·

¶ Uiolans statuta et constituciones sedis apl̃ice est anathema·xxv·q·iii·si quis dogmata·

¶ Uiolatores monialium sunt sacrilegi et dãnati·xxvii·q·i·sciendum·

¶ An temptans uiolare pudicitiã alterius teneaẽ

iniuriarum·de peni·di·i·si quis tam·

¶ Quis dicatur uiolator·uide Io·an·de sen·ex·c·i·li·vi·super·℘·temerarie·

¶ Uiolans interdictum est irregularis & inelegibilis·nō·de postu·prela·c·i·

¶ Uiolans canonē peccat mortaliter·nō·de ma·& obe·si quis uenerit·in glo·ulti·

Uiolentia Uiolentus

¶ Nullus debet trahi uiolenter ad iudicem non suum·ii·q·i·si quis in hoc·

¶ Uiolenter corrupta nō perdit castitatē·xxxii·q·v·qd autem·ubi etiā habes ꝙ uiolentia potest inferri corpori sed non anime·ad idem·xxxii·q·v·ita ne aliquam·

¶ Uiolentia nō pōt esse sine persona & sine impeta persone·Bar·in·l·i·ff·ad legē iul·de ui·pub·

¶ De uiolentia nō·in·c·i·de offi·dele·li·vi·

¶ Quid dicatur uiolentuȝ·nō·Io·mo·de preben·eum qui·li·vi·

¶ Quibus modis uiolentia puniat·uide ad legē iul·de ui·publi·l·ii·ff·de ui & ui ar·l·ii·§·ne quid·

¶ Aduersus uiolentiam paꝝ ꝓdest custodia·ff·como·l·ad eos·ff·qd me·cā·l·ii·

¶ Una uiolentia tollit aliam·ff·de ui & ui ar·l·i·§·qui ui a me·& l·cū fundus·& l·qui possessionē ff·qd me·cau·l·sed et si·§·i·C·unde ui·l·si quis in tantam·Archidia·iii·q·i·§·si·de resti·spo·c·ū·

¶ Probata uiolentia sufficit ꝓbare res per iuramentuȝ·C·unde ui·l·si qñ·ff·de sepul·uio·l·semp·Inno·in·c·si·qd me·cau·& qd nō·iii·q·iii·§·si·

¶ An possum ei qui uiolenter recepit rem meā secrete uł furtiue tantūdem recipere de suo·uide de dolo & contu·c·i·

¶ An uiolentia possit ꝓbari per instrumentum·de resti·spo·cum ad sedem·

¶ An uiolentus possit agere contra uiolentum·nō·C·ad legē iul·de ui·pu·l·si quis ad se fundum·& l·sed et peritus·§·i·in glo·moꝝ·ff·qd me·cau·uide de ordi·cogni·c·si·

¶ An uiolentus possit damnari ad extimationeȝ rei per iudicem qui cognouit de uiolētia sine alio iudicio·nō·Cy·in dicta·l·si quis ad se fundum·in fi·& nō·de or·cogni·c·iii·in glo·facienda·

¶ Quibus modis punit̄ uiolentus·nō·ff·qd me·cau·l·extat·in glo·fi·dixi ꝓxime·

¶ Quedam est uiolentia extraiudicialis| quedaȝ iudicialis qñ quia iniuste trahitur ad iudiciū·nō·C·de transac·l·si super possessione·

¶ Licitum est uiolentiā ꝓpulsare·nec tenet̄ quis expectare ꝙ percutiatur·sed sufficit ꝙ minetur·tex·& glo·ff·ad legem acquil·l·itaꝗ·

¶ Appellatione uiolentie comprehendit̄ uiolētia iniusta·tex·cū glo·in·l·ut uim·ff·de iusti·& iure·

¶ Licet uiolentiā repellere in bestiis·ut·l·i·§·cū arietes·ff·si qua·pau·fe·dica·

¶ Incastellans aliquē nō dicitur facere uiolentiaȝ in personam·Inno·in·c·nuper·de sen·ex·in glo·i·

¶ Uiolentia dicitur inferri in personā si quis laniat uesteȝ qua quis est indutus·aut occidit equū super quem equitat·aut uestimenta deturpat·& ideo hoc faciens clerico incidit in canonē·qui aūt per metum compellit clericum sibi dare| aut clericum de fundo exire nō infert uiolentiā in personam·ideo non incidit in canonem·qui uero per uiolentiam aufert clerico rem aliquam·etiā si auferens rem comodasset & usus nō esset finitus incidit in canonem·quia uiolentiam uidetur inferre in personam·Innoc·in·c·nuper·in·℘·uiolentia·de sen·ex·faciunt nō·per Bar·in·l·licitatio·§·qd illicite·ff·de publica·

¶ Uerbum uiolenter potest accipi actiue & passiue·unde si testis dicit ꝙ petrus uiolenter cognouir bertaȝ potest intelligi ꝙ petrus uim intulerit berte·& econtra·Bar·in·l·ii·ff·de duo·reis·

Uir

Nomen uiri multipliciter sumitur in iure·Bar·in·l·i·C·d̄ digni·li·xii·adde glo·in·c·i·de clamdesti·despon·

¶ Uir inops succedit uxori·sm dispositionē autē·preterea·C·unde uir & uxor·glo·est in·l·licet·C·de iure dotē·

¶ Uir nō pōt ingredi religionē sine uxoris uolūtate·xxvii·q·ii·si quis coniugatus·

¶ Nō licet uiro qd mulieri nō licet·unde uir ita tenetur seruare castitatem sicut mulier·xxxii·q·iiii·nemo·xxxii·q·vi·nō mechaberis·

¶ Uir dicitur a uirtute mentis·mulier autem a mollicie·xxxii·q·vii·sed dauid·

¶ Uiro magis credit̄ ꝗ̄ mulieri·xxxiii·q·i·si qs accipit·

¶ Uiro naturaliter debet esse subdita mulier·habetur·xxxiii·q·v·est ordo·

¶ Uir aduersus mulierem potest ferre testimonium & nō ecōuerso·xxxiii·q·v satis apparet·

¶ Uiri et mulieris una est natura·ad qd ostendēdum de costa uiri fc̄a est mulier·ut habet·xxxiii·q·v·nec id ociosum·

¶ Uir & uxor non sunt iudicandi ad imparia·ut xxxii·q·i·si qs uxorē·& q·v·precipit·& q·vii·aplus·nō·glo·de diuor·c·ii·tex·est·e·ti·gaudemꝰ·

¶ An uir possit uxorem adulteram inuitā repetere·nō·de diuor·ex litteris·ubi glo·dicit ꝙ sic·& eam sequuntur doc·

¶ Uir dicitur qui est maritus·ff·de do·l·i·Item sponsus·xxvii·q·ii·genuit·de ma·contrac·contra interdic·ec·c·i·Item uir dicit̄ qui est adultus·ff·de le·iii·l·cum quis·§·codicill·ff·de mino·l·i·

¶ An puer uel senex sit uir·nō·in autē de nup·§·per occasionem·coll·iiii·

¶ Uir temperate potest castigare uxorem sed nō uerberare·nō·vii·q·i·sicut ab alterius·Adde ꝙ si mulier attrociter uerberetur a uiro pōt agere contra eum·Io·an·in addi·Specu·ti·de iuretu rā·super ꝓtica·

¶ Propter delictum uiri mulier nō debȝ puniri de pigno ex litteris·in glo·iiii·

¶ Uir accusans uxorē nō tenet̄ ei reddere debitū si hoc uergat in ꝑiudiciū suū·xxxiiii·di·si cuius·

¶ Uir agit & stipulatur nomine uxoris·nō·de ꝓcura·constitutus·in glo·i·

¶ An ualeat pactum inter uiꝝ & uxorē ꝙ se non repetent·uide de resti·spo·litteras·

¶ Uir est caput mulieris nō econuerso·xxiii·q·v·hec imago·& c·cum caput·

¶ Si uir relinquat uxorem dñam & usufructuariam quid sibi uelint illa uerba·nō·Specu·ti·qui filii sint le·℘·qd si qs·& ibi Io·an·melius p̄ eum ti·de pigno·℘·sequitur·sup·℘·porro·

Uires

An liceat facere aliquid cā expediendaꝝ uirium·de cor·uicia·c·i·

de cleri·pug·in duello·c·i· &·ii·q·v·moniatbiaꝫ· & ibi nō·

Uirga Quot modis accipiat in scriptura· nō·xlv·di· disciplina· glo· de conse·di·ii·in calice·ubi uide.

Uirginitas Uirgo Sponsi in prima nocte ob reuerentiam benedictionis debent seruare castitatem·xxiii di·sponsus·xxx·q·v sponsus·

¶ Uirginitas est ex cōsilio suadere nō ex impio precipitur·xxxii·q·i·integritas.

¶ Uirginitas mētis melius est q̄ corporis·xxxii·q·v·magis timemus· & ideo uirginitas carnis nō seruat corrupta mente·xxxiii·q·v·qui sitit·

¶ Si uirgo nubat nō peccat nisi prius se diuino cultui dedicauerit·xxviii·di·si nupserit·

¶ Difficile est ꝓbare uirginitatē·ꝙ ꝓbatio sepe fallit·xxvii·q·i·ecce aliqua·

¶ Uirgo si uiolenter corrumpitur nihilominus ꝑ uirgine habenda est·xxxii·q·v·finge modo·&·c· magis timeamus·

¶ Uirginem post ruinam deus reparare nō pōt· xxxii·q·v·si paulus·ubi habes ꝙ ꝟgines fatue de quibus in euangelio dicuntur ille que seruant uirginitatem carne non spiritu· prudentes uero que seruant carne & spiritu·

¶ Quod sit premiū uirginitatꝭ in celo·nō·xxvii·q·i·nuptiaꝝ·adde glo·de ꝓba·causam·que dicit ꝙ habent aureolam que etiam datur martiribus & doctoribus·adde nō·de sum·trini·c·i· sup glo·ul· & qd ibi ponit Io·an·Idem de elect·innotuit·sup ꝟ·flore·xxxii·q i·incognitas·

¶ Deflorans uirginem cogitur eam dotare & in uxorem ducere·casus est in·c·i·de adulte· de quo nescirem dare causam·

¶ Uirgo dicitur que nō habuit maritum· Io·an· in addi·spe·ti·de sta mona·super ꝑica·in fi·ꝟ·iurauero·qui multa allegat·

¶ Uirginitas replet paradisum·xxxii·q·i·nuptie uirginum·

¶ Uirginum consecratio est de pertinentibus ad solum epm·xxvi·q·vi·c·i·

¶ Quibus diebus consecrantur uirgines·nō·de temp·ordi·c·i·& ibi etiam uide quibus diebus uelantur·adde glo·in clem·attendētes·§·statuimus· de statu regula·

¶ Libido fm Hiero· in uirginibus maiorē patit famem dum dulcius esse putant omne qd nesciūt nō·xxvii·q·i·c·ii·

¶ An paulus fuerit uirgo ut uulgo dicitur· uide xxxii·q·v·si paulus·

¶ Uirgo & caste uiuens equiparantur· de eta·& quali·a multis·

¶ Uirginitas semel amissa nunq̄ recuperatur·C· de epi·& cleri·l·raptores·

¶ Uirginitas consistit in carnis integritate·sanc·Tho·secunda secūde·q·cviii·ar· viii·alias·clii·ar·i·& in quarto·di·xxxiii·ar·vii·

¶ Uirginitas est uirtus·ea·q·clii·ar·ii·& in q̄rto di·xxxiii·ar·viii·

¶ Uirginitas est potior matrimonio·& quare ei preferatur·ea·q·clii·ar·iii·& in sum·cōtra genti·li·iii·q·cxxvii·

¶ Uirginitas nō est maxima uirtutum·ea·q·clii·ar·iiii·& in quarto·di·xxxviii·ar·iiii·

¶ Uirginibus uolentibus debetur solum uelum· Idem in quarto·di·xxxviii·ar·v·

¶ Mater dñi fuit uirgo in concipiendo· Ideꝫ in tertia parte·q·xxviii·ar·i·& in sum·cōtra gentili iii·q·xlvi·& in partu·ea q xxviii·ar·ii·& post partum·ea·q·xxviii·& uirginitatē uouerat·ea·q· ar·iiii·& in quarto·di·xxx·ar·iiii·

¶ Uouere uirginitatem est bonum· & de errore cōtradicētiū· Idē in sum·ꝯ genti·li·iii·q·cxxxvi·

¶ Uirginitas amissa recuperari nō pōt· Idem in q·de quolibet·q·v·ar·iii·

¶ Uirginitas consistit in medio· Idem scda scde· q·clii·arti·i·

¶ In uirginitate quid se habet per accidens quid materialiter quid formaliter· & unde dicat·uide secunda secunde·q clii·ar·i·

¶ Uirginitas amittit corrupta integritate mēbri corporalis·uel fracto sigillo pudoris·eo·arti·i·ubi eciam uide quomodo amittitur uirginitas ꝓpter seminis emissionem·

¶ Quomodo uirginitas est nobis a natura· & quō nō·Idē scda scde·q·clii·ar·iii·et ibi uide quō sine ea habentur certe uirtutes· et ibi etiam uide quō uirginitas possit per penitentiam recuperari et quō nō·et que miraculose pōt recuperari·

¶ Uirginibus et martiribus attribuitur fructus centesimus·Idē scda scde·q·clii·ar·iiii·et ibi uide ꝙ qualiter uirgo nō est melior quolibet cōiugato & rationem quare·

¶ Uirginibus preferuntur martires et religiosi· & uirginitati preferuntur uirtutis theologice·e· q·clii·ar·iiii·&·q clxxxviii·ar·viii·

¶ Quomodo uirgines sequunt agnū·Idem scda scde·q·clii·ar·iiii·

¶ Cantus uirginum qui solus ab eis cantatur est ꝙ habent gaudiū de integritate seruata·e·ar·iiii·

Uiride Clericis nō licet portare uestes coloris rubei· uide in clem·ii·de uita & honestate clericoꝝ·

Uirilis Appellatio uirilis interdū totaꝫ hereditatem continet·ff·de uer·signi·l·uiril·regulariter equalem·ff·de bono·pos·con tabu·l·uirilis·

¶ An nō habens uirilia possit ordinari·nō·lv·di· enuchus·de cor·uicia·ex tue·

Uirtus Sub specie uirtutū sepe occultant uicia·xli·di·sepe·&·e·eps·

¶ Uirtutes sicut nec uicia filiis imputantur·lvi· di·nunq̄·&·c·nasci·

¶ Uera uirtus in infidelibus esse nō pōt·habetur xxviii·q·i·ex his itaq̄·

¶ Uirtus omnis habꝫ tres gradus·exordiū profectum & ꝑfectionē·de peni·di·ii·dum sanctaꝝ·

¶ Ypocrite nō habent ueras uirtutes sed simulatas·de peni·di·ii·nunq̄ citius·

¶ Unde dicatur uirtus·nō·glo·in clem·i·§·ad hᵒ· de sum·tri·& fide catho·

¶ Quid sit uirtus nō·glo·xxxvi·q·v·de prudētia· Arch·xvi·di·sepe· qd nō·in clem·i·de sum·trini·in glo·hoc uerꝝ·& in glo·de sanctoꝝ·ubi habes de uirtutibus theologicꝭ & moralibus·& que sunt ille nō·xxviii·q·i·§·ex his uenerabile·lvi· di·sponsus·&·e·dominus noster·de sup·ne·prela·grandi·& qd ibi nō·

¶ An una uirtus possit haberi sine alia· disputat

Aristoteles·vi·ethicoꝝ·de penitē·di·v·c·i·in·ꝓ·dolendum·

¶ Que sunt uirtutes pollitice & quomodo haberi possunt uel non possunt sine caritate·nō·xxviii·q·i·§·ex his·

¶ Uirtus est habitus in mente duoꝝ extremoꝝ·fm Aristotelem secūdo ethicoꝝ·uide de peni·di·ii·§·hoc quoq;·

¶ Licet causa uirtutis ostendere qđ aliter nō liceret·ff·de postulā·l·i·§·deniq;·ff·de his qui nō·infa·§·athletas·in prin·ff·ad legem acquil·l·qua actione·§·si quis·

¶ Qualis est uirtus & qualiter in uirtute sunt gradus·& an Adam habuerit ex creatione uirtutes·uide·xxxii·q·v·de pudicitia·de peni·di·ii·§·hec que de caritate·

¶ Uirtus facit aliquid concedi qđ alias nō concederetur·nō·ff·de postulā·l·i·§·ergo·in glo·uirtutis·ff·de aleato·l·solent·§·i·

¶ Uirtus quandoq; sumitur pro fine uel instrumento in illum finem ordinato·unde dicitur legi uirtus·ff·de legi·l·legis uirtus·

¶ Uirtus perfecta nō eget cōmendatione·ut·ff·de in inte·resti·l·i·

¶ Uirtutes morales manēt in prima & similiter intellectuales·s·Tho·prima scđe·q·vi·ar·i·&·ii·& in tertio·ar·xxxiii·& in secunda secunde·q·clxxxii·ar·iiii·

¶ Actus uirtutum bene ponuntur in tertio·di·xxxiii·ar·vii·

¶ Uirtus potest esse etiam de moribus exterioribus·scđa scđe·q·clxviii·ar·i·

¶ Uera uirtus nō est sine caritate·secūda secūde·q·xxiii·ar·vii·

¶ Quomodo differunt uirtus & gratia·Idem in primo·di·xxvi·ar·iiii·

¶ In actu uirtutis non solum consideratur substantia ipsius sed etiā modus agendi·Idē in ꝑmo·di·xxxvii·ar·i·

¶ Uirtus humana est habitus·s·Tho·in prima secunde·q·lv·ar·i·& in secūdo·di·xxiii·ar·i·& in tertio·di·xxxiii·ar·iii·& est habitus bonus·Idez prima secunde·q·lv·ar·iii·

¶ Uirtus humana est operatiua·ea·q·lv·ar·ii·& eius diffinitionem uide·ea·q·ar·iiii·& in secundo di·xxvii·ar·ii·

¶ Uirtus est potētia anime·Idem prima secūde·q·lvi·ar·i·& in tertio·di·xxxiii·ar·viii·

¶ Uirtus an sit in intellectu practico uel speculatiuo·Idem in prima secunde·q·lvi·ar·iii·& an sit in irascibili uel cōcupiscibili·ea·q·lvi·ar·iiii·& in tertio·di·xxxiii·ar·viii·

¶ Uirtus nō est in apprehēsione sensus exterioꝝ·ea·q·lvi·arti·v·& ibi uide qualiter uirtus est in uoluntate·

¶ Uirtus non est in nobis a natura·Idem prima secunde·q·lxiii·ar·i·& in tertio·di·xxxiii·ar·ii·

¶ Uirtutes causantur ex actibus·ea·q·lxiii·ar·ii·& in tertio·di·xxxiii·ar·ii·

¶ Non omnis uirtus est moralis·prima secunde q·lviii·ar·i·sed moralis ab intellectuali distiguit eo·ar·iii·& in tertio·di·xxiii·ar·iiii·

¶ Uirtus sufficienter diuiditur in moralē & intellectualem·prima secunde·q·lviii·ar·iii·& una potest esse sine alia·ea·q·ar·v·&·vi·

¶ Uirtus moralis nō est passio prima secunde·q·lviii·ar·i·potest esse tamen cum passione·e·q·ar·ii·et cum tristitia·ea·q·ar·iii·iiii·et·v·

¶ Uirtus moralis non est una tm̄·prima scđe·q·lx·ar·i·etiam que est circa passiones et opationes ea·q·ar·iii·et·iiii·

¶ Uirtutes morales distinguntur circa obiecta·Idem prima secunde·q·lx·ar·v·

¶ Alique uirtutes morales debēt dici cardinales ea·di·lx·ar·i·et in tertio·di·xxxiii·ar·v·

¶ Virtutes cardinales sūt quatuor·prima secūde q·lxi·ar·ii·et in·iii·di·xxxiii·ar·v·

¶ Uirtutes cardinales reducuntur ad prudentiā Idem in tertio·di·xxxiii·ar·ix·

¶ Uirtutes cardinales sunt diuerse inter se·& etiam ab aliis·prima secunde·q·lxi·arti·iiii·et in tertio·di·xxxiii ar·i·

¶ Uirtutes cardinales manent in pāria·Idē in·q·de ueritate·q·v·ar·iiii·

¶ Uirtutes alique suut theologice·Idem prima secunde·q·lxii·ar·i·et sunt tantum tres·ea·q·ar·iii·et in tertio·di·xxiii·ar·v·

¶ Uirtutes theologice distinguntur a moralibus et intellectualibus·ea·q·et idem prima secūde·q·lxii·ar·ii·et in tertio·di·xxiii·ar·iiii·etiā alie uirtutes a theologicis sunt ex infusione·Idem prima scđe·q·lxiii·ar·iii·et in tertio·di·xxxiii·arti·ii·et an uirtutes infuse sint alie specie ab acquisitis·uide·ea·q·lxiii·ar·iiii·

¶ Uirtus moralis consistit in medio·prima scđe q·lxiiii·ar·i·et eius medium est medium rationis ea·q·arti·secundo·

¶ Uirtus intellectualis nō consistit in medio·e·q·lxiiii·ar·iii·et in tertio·di·xxxiii·ar·iii·et in·q·de ueritate·q·i·ar·xiii·

¶ Uirtutes morales et naturales sunt annexe·Idem prima secunde·q·lxv·arti·i·et in tertio·di·xxxvi·arti·i·

¶ Uirtutes morales non sunt sine caritate·nec ecōuerso·prima scđe·q·lxv·ar·ii·et·iii·& secūda scđe·q·xxiii·ar·vii·et in tertio·di·xxxvi·ar·ii·

¶ Uirtutes theologice sunt cōnexe·prima scđe·q·lxv·ar·iiii·et scđa scđe·q·xxiii·ar·vi·

¶ Uirtus etiam infusa potest augeri·prima scđe·q·lxvi·ar·i·et in tertio·di·xxxvi·ar·iiii·

¶ Uirtutes morales nō preeminent intellectualibus·e·q·lxvi·ar·iii·et in tertio·di·xxxvi·ar·v·

Uis Uim ui nāli iure licet repellere·i·di·ius naturale·gl·in c·significasti·ii·de homici·de resti·spol·olim·plene nō·in·l·i·C·unde ui·de sen·ex dilecto·l·i·vi·ff·de ui & ui ar·l·iii·§·armis·§·terror·x·coll·de pa tenen·c·ii·in glo·qđ uitam·ff·de iusti et iure·l·ut uim·in glo·ii·de homici·suscepimus·in glo·i·xxiii·q·i·c·i·in glo·propulsandum·

¶ An et qualiter pro ui turbatiua possit agi criminaliter·uide Bar·in·l·iniuriaꝝ·§·si đ iniuri·

¶ In ciuitatibus que nō recognoscunt superiorē si una ciuitas per uim aufert rem ab alia per uim pōt eam recuperare·per Bar·ff·qđ ui aut clam·l·si alius·§·bellissime·

¶ De natura et significatione huius dictiōis uis Bar·in·l·i·ff·de tute·uide in·l·ii·s·ff·qđ me cā·

¶ Quid sic uiolentum·uide per Io·an·in·c·i·de preben·li·vi·dixi sub dictione uiolentia

¶ Infra quantum tempus intentetur interdictũ unde ui. uide glo. in. l. licet. C. de excep.

¶ De multiplici ui nõ. qđ me. cau. ad audientiã. dixi in repe. mea. c. pastoralis. de cã pos. & ꝓprie.

¶ Pro ui turbatiua nõ est ꝓdita alia actio q̃ iniuriarum. Bar. in. l. sane. ff. de iniur.

¶ Uis est multiplex. ut nõ. qđ me. cã. ad audientiam. & de ꝓba. lras. in glo. pe.

¶ Uis precedens nõ excusat si postea sequat cõsensus. xxvii. q. i. c. i. in glo. fi.

¶ Uis est casus furtuitus. de sepul. sacris.

¶ Uis est maioris rei impetus cui resisti non põt. nõ. de his que ui me. ue cã. fi. c. i. li. vi. & ibi glo.

¶ Nõ uidetur uim facere qui utitur iure suo. ff. de re. iur. l. factum. ꝭ. i. C. de pigno. l. iii.

¶ Quotuplex sit uis & qđ remediũ pro eis det nõ. ff. qđ me. cã. l. i. in glo. fi. C. e. l. i. in glo. i. & ibi Cy. super rubrica. uide Bar. in. l. i. ff. de tutel. & qđ me. cau. ad audientiam.

¶ An sit necesse uim ꝑseuerare. nõ. ff. qđ ui aut clam. l. i. ꝭ. illud sciendum. & ibi Bar. tangit. & ff. de le. ii. l. eitiam seyo. ꝭ. usuras.

¶ Quis debeat ui resistere. nõ. ff. loca. l. itẽ queritur. ꝭ. exercitu ueniente.

¶ Si ꝑ uim occupet res aliena uel sua qua pena & quis & ex quibus rebus puniatur. nõ. C. unde ui. l. si quis in tm. in glo magna. & ibi Cy.

¶ Quando aliquid uideatur ui factum. nõ. ff. de re. iur. l. quo tutela. ꝭ. ui factum.

¶ Quando quis dicat ui possidere. nõ. C. de fur. & aqua. l. i. in glo i. & ibi Cy. in. iii. q. Bar. ff. ue. possi. l. i. ꝭ. fi. nõ. C. e. l. nec ui.

¶ Que sit pena uis ꝑuate & que publice. nõ. ff. de re. iur. l. hoc iure. C. ad legem iul. de ui. l. ii. da ordi. cogni. cum dilectus. in glo. i.

¶ Uim passus excusat si ꝓmissa non seruat. uide Ange. in consil. suo. cccxxiii qđ incipit arbiter.

¶ An dicens sibi ius per uim in alia re q̃ sibi debita cadat a iure suo. dic ꝙ non nisi dicat sibi ius extendendo manum suam ad personam. l. obes. & aut. ibi posita. C. de actio & obli. glo. in aut. imo. C. ne ux. pro mari.

¶ Nõ licz repellere uim priuati iuste inferentis ff. ad legẽ acquil. l. ita. in glo. de iusti. & iure. l. ut uim. non ergo licet ꝓpulsare uim patris corrigentis. ut ibi dicit Bar. qui allegat. l. i. C. de emenda. ꝓpin. & l. uestem. ff. de iniur. qđ nõ.

¶ An liceat ꝓpulsare uim siue iniuriã iudic. glo. in dca. l. ut uim. ubi etiaz uide qđ de ui ꝓpinquorum seu coniunctorum. de quo glo. in dicta. l. ut uim. que allegat. l. isti quidem. ff. qđ me. cau.

¶ Ob tutelam rerum suarum licet uim ui propulsare. C. unde ui. l. i.

¶ An liceat ulcisci uim uerbalẽ. Dy. dicit ꝙ sic. ff. de bo. liber. l. qui cum maior. ꝭ. idez puto. ff. de in ius. uocan. l. libertus a patrono. facit ꝓ et cõn. de iureiuran. ueniens.

¶ Dispositio legis si q̃n. C. unde ui. habet locum q̃n persona solum inuadit & rebus mobilibus spoliatur. nam statur iuramento de quantitate rerum. Item habet locum contra furem contra quẽ ꝓbat furtum sed nõ rerum quantitas. qđ singulariter nõt Inno. in. c. super ea. qđ me. cã. in glo. immobilia.

¶ An liceat ꝓpulsare uim socio illatam. uide. ff. pro socio. l. uerum. in prin.

¶ Quid aũt in ꝑsus extraneo. uide glo. ibidem & ff. ne quis eum qui in ius uoca. ui exi. l. ii. insti. de iniur. ꝭ. patit. & uide omnino Bar. in ꝑal. l. ii.

¶ An liceat ꝓpulsare uim nõ iniuriosam. & sine animo illatam. glo. sentit ꝙ nõ. in dicta. l. ut uim. & per hoc dicit ibi Bar. ꝙ nõ licet repellere iniuriam dormientis. aut illius qui surgit de nocte armatus. per qđ patet quid de ui furiosi.

¶ Uim turbatiuã licet ꝓpulsare. ut. l. si seruus. in fi. ff. de acquir. re. do. Item si fiat uis edificando. ff. ad legem acquil. l. quẽadmoduz. & l. pupillo. ꝭ. meminisse. ff. de no. op. nũ.

¶ Quando uis in defensione dicatur moderata uide Bar. in l. ut uim. ff. de iusti. & iure.

¶ Etiam ꝓbata uiolentia licet ꝑcutere uim siue iniuriam inferentẽ. etiã ubi aliter potest euadere ad euitandã uerecundiã. Cy. & Bar. in. l. i. C. unde ui. facit. l. in eadẽ. ff. ex qui. cau. ma. & l. iulianus. ff. si quia omis. cau. testa.

¶ An liceat ꝓpulsare uim cõsanguinei. Bal. ꝙ sic. in. l. raptores. C. de epi. & cle. Cy. in. l. i. si qua ꝑdi. potes. Item licet ꝓpulsare uim illatã socio itiner. ff. de iniur. l. item apud. ꝭ. tenent. Bal. in preal. l. ut uim. Idem de amico. l. cum alienã. C. de lega. facit. l. nemo. ꝭ. qui frater. ff. de here. insti.

¶ Uis dicitur repelli in continenti q̃n infert ꝑsone si infragranti crimine repellitur ꝙ post esset uindicta & ibi nõ est propulsatio quatenus durat iniuria. uide nũ. in dicta. l. ut uim. & per Inno. de homic. significasti.

¶ Licet maritu ꝓpulsare uim seu iniuriã uxoris qꝛ sunt duo in carne una. ff. de ritu nup. l. i. insti. de iniur. ꝭ. patitur.

¶ Si agã sub periculo mortis & alias euitare nõ possim mortem nisi interficiam ubi alias ille quez interficio erat me interfecturus quid iur. uide ꝑ nõ. in. l. in uim. ff. de iusti. & iur. & l. si alius. ꝭ. est et alia. ff. qđ ui aut clam. et. l. preses. C. de seruit. et aqua.

¶ An ad tutelam matris liceat filiu uim propulsare. dic ꝙ sic. ut. l. isti quidem. in fi. ff. qđ me. cã. ff. de in ius uocan. l. iii.

¶ Quod dicitur uim inferentez et ios sibi ꝓpria auctoritate dicentem perdere ius est uerum quo ad ius agendi. nõ tamẽ perdit ius excipiendi. glo. ff. qđ me. cau. l. sed et partus. ꝭ. fi.

Uisitatio

Uisitatorea debent diligenter inquirere de uita et moribus uisitati. uide. lxxxv. di. i lorentinum.

¶ Accedentes ad ecclesiã causa uisitandi debent honorifice recipi sm gradus suos. et ad celebrandum ac ad oblarionẽ consecrandã inuitari. vii. q. i. episcopi uel presbiteri.

¶ Episcopi in uisitationibus nõ debent ecclesias grauare. x. q. iii. cauendum. et. c. inter cetera.

¶ Uisitandi et exortandi gratia epus põt ad monasteria accedere. sic tñ ꝙ nullũ eis grauamẽ imponat. xviii. q. ii. uisitandi. et. c. nõ semel.

¶ An uisitator habeat iurisdictionẽ ordinariam. uide Inno. de sta. mo. in singulis. glo. de re iudi. cũ I. et. A. Frede de senis in cõsil. suis cõsil. clii.

¶ An uisitatores generales alicuius ꝓuintie possint deponere epos uel alios ꝑlatos seu etiã ꝑsbiteros. nõ. de exces. ꝑla. ex lris de ꝑp. dilectus. i. nõ. doc. de sta. regu. in singulis. adde qđ nõ. Inno.

de eta. et quali. queris. Inno. in dicto. c. dilectus. tenet partem negatiuam. ad materiam uide glo. in clem. attendentes. super. §. compelli. de sta. regu. & uide do. Car. in. vi. q. latissime prosequitur de potestate horum uisitatorum. adde no. in. c. ea que. de statu regula.

¶ An uacante sede capitulum possit uisitare monasteria exempta que poterat epus ex commissione pape. uide Frede. de senis. in consilio suo. cclxxvii.

¶ An uisitatores ordinati in capitulo monachorum secundum ordinem sancti benedicti possint uisitare monasteria. Idem Frede. tractat in consilio suo. cclviii.

¶ An uisitator possit priuare clericos beneficiis suis & aliis conferre. no. de rescrip. dilectus. i. de sup. negli. prela. c. fi. li. vi. glo. lxi. di. obitum. Io. an. in. c. quia diuersitatem. de conces. preben. in. c. pro humani. de homic. li. vi.

¶ An uisitatio quam habet facere prelatus in ecclesiis sibi subiectis possit pacto remitti. no. i. de. ad nostram de censi.

¶ Quotiens debet epus uel alius uisitator uisitare ecclesias sibi subiectas. dic semel in anno nisi subsit causa pluries uisitandi. de offi. archidia. c. i. & c. mandamus. de censi. cum uenerabilis. glo. x. q. i. epm. glo. de offi. ordi. conquerente. & eo. ti. si epus. li. vi. in glo. ii. xviii. q. ii. uisitandi. in gl. bona glo. in clem. attendentes. in prin. de sta. regula.

¶ An uisitatio possit fieri in fine anni uel in principio. Io. an. que non. de sta. mo. in singulis. Idem glo. in preall. clem. attendentes.

¶ An plures possint uno tempore uisitare. uidelicet legatus | archiepus | epus | archidiaconus. no. de censi. cum apostolus. de offi. archidia. mandamus. Hosti. in sum. de offi. archidia. §. quid sit eius officium §. dies. & §. se.

¶ An uisitatio possit prescribi. no. de prescrip. cum ex officii. ubi concluditur que non.

¶ An capitulum sede uacante possit uisitare. no. glo. in clem. multorum. de hereti. sup. §. capitulum.

¶ Que sit forma procedendi quando fit uisitatio & reformatio ecclesie in capite & in membris. no. Inno. & Io. an. in. c. i. de postula. prela. de offi. ordi. c. i. de re iudi. cum. I. & A.

¶ Quod sit officium uisitatoris dati per papam ecclesie uacanti. no. de elec. is cui. li. vi. & de sup. negli. prela. c. fi. e. li. de elec. cum nobis olim. Inno. in c. i. ut eccle. benefi.

¶ An talis uisitator possit eligi in epm illius ecclesie cui datus est uisitator. glo. uidetur dicere que non. vii. q. i. constitutum.

¶ Potestas uisitandi pendet a iurisdictione. tex. est de censi. cum uenerabilis.

¶ An episcopus possit uisitare ecclesiam quam certum est non indigere uisitatione. glo. tenet que non. de censi. cum uenerabilis.

¶ An archiepiscopus possit uisitare prouinciam etiam non negligentibus epis. glo. que non. c. e. censi. cum nup. quod reprobatur per illum tex. & per c. sopite. e. ti. de prescrip. cum ex officii. & est expressum in. c. i. & fi. de censi. li. vi. Inno. in preall. c. i.

¶ An uisitator possit procedere contra citatum & extra locum uisitandum. Frede. de senis tenet que non. in consilio suo lvi.

¶ Quales expensas possit petere uisitator ab ecclesia quam uisitat. no. Inno. de censi. romana. li. vi. ubi dicit que non potest petere expensas uie neque uecturas equorum.

¶ Quid potest facere episcopus uel alius uisitans. uide. x. q. i. relata. decernimus. epm. & c. placuit. que sunt capitula super quibus inquirunt uisitatores monasteriorum. Spe. ti. de inquisi. §. nunc tractemus. §. licet autem. Adde quod habetur in clem. ii. de statu regula.

¶ Quando epus uisitat diocesim causa confirmandi in fronte. uel causa consecrandi ecclesias. uel pro quocumque alio negocio quod tangit multos debet uisitare. secundum Inno. Hosti. & Archi. in. c. i. de censi. li. vi. pro reconciliatione uero ecclesie uadens non dicitur uisitare nec procurationes pot recipere. doc. de usu & bo. cle. cum ab omni. Archi. in pall. c. quod nota.

¶ An prelatus intendens uisitare habeat necesse decernere prius uisitationem faciendam. dic que sic & sic debet pronuntiare non causa cognita sed de plano. & a tali pronuntiatione non poterit appellari. secundum Archi. in. c. i. de censi. li. vi. facit glo. in clem. attendentes. §. fi. de sta. regula.

¶ Quot personas debeat habere secum uisitans religiosos. & an possit laicos secum introducere. habetur de offi. ordi. ut iuxta.

¶ De monialibus uide in clem. attendentes. §. pe. de sta. regula.

¶ Quid autem quando epus uisitat capitulum suum. dic ut habetur in extrauag. Bonifa. que incipit debent. uide glo. in dicto. §. pen.

¶ An habens potestatem de iure communi uisitandi possit uisitare per procuratorem. dic que sic de offi. ordi. inter cetera. & eo. ti. si episcopus. li. vi. no. de censi. procuratores. in glo. eo tamen casu non debet procuratores recipere. ut no. in preall. iuribus. & est expressum in dicto. c. procuratores. & c. cum uenerabilis. de censi.

¶ An episcopus uisitans unam parrochiam possit in ea stare ultra unam diem. Io. an. de censi. cum apostolus. & eo ti. c. i. li. vi.

¶ Quando dicatur episcopus accedere ad ecclesiam causa uisitationis. Ioha. an. in preallegi. c. i. de censi. li. vi.

¶ An si epus ducat secum in uisitatione illos quos non debet debeant procurari. uide Archidia. x. q. i. relata.

¶ In quo habitu debent esse clerici qui uadunt cum episcopo uisitare. Hosti. de offi. ordi. ut iuxta.

¶ An clericus qui procurauit epm uisitantem propter sterilitatem illius anni alio anno fertili debeat duplicare procurationes. uide Archidia. in preallegi. c. relata.

¶ Ecclesie de mensa uisitari non debent. nec pro eis procuratio solui. Pau. in clem. i. de rescrip. pro quo facit glo. in. c. fi. de censi.

¶ An episcopus possit uisitare hospitalia & ab eis recipere procurationes. Pau. que non. in clem. quia contingit. de reli. domi.

¶ Quare in uisitatione detur episcopo procuratio Inno. in. c. fi. de censi. li. vi. §. uisitantes.

¶ An principalis ecclesia habens alias sibi subiectas que ad eam pertinent quoad fructus teneatur soluere procurationes pro illis. Pau. in cle. i. de iurpa.

¶ Clerici non debent compelli nec ab eis iuramentum exigi super his de quibus fit uisitatio. Inno. in. c. fi. de censi. li. vi. in. §. queratur. & in glo. absque coactione

¶ An quotiens epus uisitat in anno totiens ꝓcuretur. Archi.x.q.i.epm.de censi.uenerabili.

¶ An ecclesie sine cura debeant uisitari. Io.an ꝙ sic.in.c.i.de censi.li.vi. Archi.in dicto.c.epum.

¶ Ante uisitationem pōt ꝓcedere prelatus dato ꝙ subditi non sint de delicto diffamati. Innoc.de simo.licet heli.& qđ ibi nō.in.ꝟ.depositis. Idem e.i.de postu.prela in.ꝟ.requisitus.aliquid ꝑ doc.in.c.per tuas.de simo.

¶ An uisitatio possit tolli pacto uel cōsuetudine Io.an.in.c.fi.de censi.li.vi.Laud.in cle.i.de cēsi. Archidia.x.q.i.relata.

¶ An epus possit uisitare ecclesias exemptas & ab eis ꝓcurationes recipere qn̄ habent ꝓpm.uide Inno.de offi.archidia.dilecto.in.ꝟ.pacifica.Lau.in clem.frequens.de exces.prela.

¶ An epus debeat uisitare clericos in epatu suo uł ire ad domos ipoꝝ. Bar.in.l.incola.ff.de muni. Pau.in consil.suo.cxxxvii.

¶ Deus dicitur nos uisitare pluribus modis.qui nō.xiii.q.ii.unaquaqꝫ.

¶ Uisitatio est multiplex.de censi.ꝓcurationes.in glo.ii.& super ea.

¶ Qualis debeat esse ꝓcuratio prelati uisitātis nō.de censi.cū instātia.dixi sub dictiōe ꝓcuratio

¶ Si uisitans excedit numeꝝ ꝑsonaꝝ & euectionum.de quibus in.e.cū apostolus.& excōicet uel interdicat uisitatum qui propterea sibi resistebat non ualet sententia illa excōmunicationis uel interdicti.de exces.prela.cum ad quorundā.de quo dic ut ibi per doc.

¶ An uisitator datus a iure possit pro preteritis culpis priuare.uide de rescrip.dilectus.i.

¶ Eo ꝙ quis datus est uisitator habet liberam amministrationem tam in temporalibus q̄ in spiritualibus. & potest ex causa delegare hoc officiū. x.q.i.ꝗ.si aūt.sed nō habet potestatē conferendi prebendas ꝑtinentes ad epm nisi sit datus a papa. Archi.lxi.di.c.fi.

¶ Super censu debito ratione uisitatōnis nō admittitur compositio.de penis.constitutus. glo.in c.ad nostram.de iureiuran.

¶ Licet qñqꝫ uisitetur populus nō tn̄ tenetur ad ꝓcurationē.glo.in.c.i.de cēsi.li.vi.de quo dic ut ibi per doc. Archi.x.q.iii.cauendum.

¶ Si due ecclesie sunt unite pro una tn̄ debetur uisitatio.Io.an.de censi.c.fi.li.vi.

¶ Si monasterium monialium est subiectū loco exempto nō uisitabit illud epus.uide in clem.attēdentes.de statu regula.

¶ Ecclesia pauper nō tenet̄ ad recipiendā uisitatione. Archi.i.q.ii c.i.nec debet soluere censum. uide de censi.cum instantia.in glo.

¶ Iuri uisitandi nō pōt episcopus renūtiare. ſm Archi.x.q.i.relata.

¶ Ad quoꝝ denūtiationē.uide de accusa.sicut.

¶ De uisitatione archidiaconi uide de of.archi.mandamus.& qđ ibi nō.

¶ Si coraꝫ uisitatori dato a capitulo generali ſm formaꝫ clem.ii.de sta.mo.cōpareat cuius interest & denuntiet abbatissam uel moniales nō bñ̄ canonicum ingressum an possit de hoc talis uisitator cognoscere.uide de rescrip.dilectus.i.

¶ Procuratio que debet ratione uisitationis nō debet̄ nisi tēporibus uisitādi.adeo ꝙ ꝓ tēporibus quibus nō uisitauit nō possit quicq̄ petere. Io.an.in addi.Spe.ti.de censi.ꝗ.sequitur.ꝟ.fi.

Uisus Appellatione uisus intelligitur de uisu corporali qui ꝓprie oculis ꝑcipitur. tex.est in.l.fi.ff.de his qui in testa.delē facit qđ nō.Inno.de testi.cum causam.& qđ dixi sub dictione testis.iii.q.ix.testis.de conse.di.ii.uenisti.& qđ ibi nō.

¶ Uisus dicitur tripliciter| ꝓprie| improprie| & impropriissime.de quibus uide exempla per Bal.in.l.i.ff de his que in testa.delen.

¶ Uisus multum operatur & oculoꝝ inspectio.ff.de in ius uocā.l.satisqꝫ.& ibi nō.& ff.ce aegri.pos.l.i.ꝗ.si iusserim.& l.iii.ꝗ.nerua.& ff.de fur.l.si qs.ꝗ.fi. Adde ꝙ uisus plures differentias reꝝ nobis demonstrat q̄ alii sensus.s. Tho.in tertio.di.xxi.arti.viii.

¶ Ueritas melius deꝑhendit̄ ꝑ uisum q̄ ꝑ auditū.insti.de gradi.ꝗ.fi.xxvii.q.ii.ꝗ.ecce.

Uisio Triplex est genus uisionis. sanc. Tho.in primo.di.xvi.ar.iii. & in tertio.di.iii.ar.x.

¶ Ad uisionē tria sunt necessaria.Idem in primo.di.iii.arti.viii.

¶ Uisionis limpiditas contingit ex tribus. Idem in tertio.di.xiiii.ar.viii.

Uita Uiuere Quilibet ꝑsumit̄ uiuere usqꝫ ad centum annos.ut l.fi.C.de sacrosanc.eccle.

¶ Uiuere dicit̄ per uirtutem qui mortuus est in bello.l.miles.ꝗ.sed et si in libello.ff. de excu.tu.

¶ An cuilibet sit ꝑfixus terminus uite ultra quē nō possit uiuere.tex uidetur ꝙ sic.xxiii.q.iiii.nabugdonosor.ꝗ.sed in his omnibus.

¶ Que uita sit perfectior actiua uel contemplatiua.habetur de renū.nisi.ꝟ.fi.de regula.licet.ii.q.vii.sancta quippe.in glo.nō.in aut.de mona.in prin.in glo.celsior.

¶ Uitam alterius quilibet tenet̄ redimere dando pecuniā ne alius occidat̄.gł.lxxxiii.di.ꝓuidendū.

¶ Dum seculares uitā clericoꝝ plus discutiūt q̄ ꝓpriam cadunt in errorem.i.q.i.multi.

¶ Uita maloꝝ sacerdotum non debet attendi sed eorum bona doctrina.i.q.i.significastis.&.c.non quales & matħ.

¶ Qui nolunt lacerare uitam bonoꝝ prelatoꝝ si sunt subditi eorum efficiuntur infames.uide.ii.q.vii.quibus.

¶ Nihil est incertius uita adolescentis.xi.q.i.omis etas.de ꝑsump.ex studiis. & qđ ibi nō.glo.

¶ Quante miserie sit uita presens ex eo patet ꝙ dn̄s resuscitando lazarum fleuit eo ꝙ ipm reuocabat ad huius uite miserias.iii.q.ii.qui diuina.

¶ Ad uite huius necessaria acquirenda diuersa sunt hominum studia.xxi.q.i.clericus.

¶ In ꝑsenti uita bonoꝝ nostroꝝ meritū querere nō debemus.de peni.di.iii.cauendum.

¶ Malum signum est huius uite ꝓsperitas. de peni.di.iii.quid igitur turbamini. adde glo.xxii.q.ii.si quelibet.

¶ In presenti uita de nullo est desperandum. ut xxxii.q.ii.ancillam.

¶ Quis dicatur liber uite & quid sit scribi in eo & quid deleri de illo.uide de penitē.di.viii.finis huius.ꝗ.scribi ad uitam.&.c.similiter.

¶ Quãuis nullus possit uiuere ultra terminũ sibi prefixum. nõ tñ incongrue adhibentur medicine languentibus. xxiii. q. iiii. ecce ego.

¶ Quid intelligat per h̃ uite necessaria. nõ. Io. an. de preben. cum sm.

¶ Uiuens põt omnia bona sua consumendo perdere. in morte secus. nõ. de sepul. de his. in glo. i. & sic potest quis in uita q̃d non põt in morte. ut ibi. & xii. q. ii. quia.

¶ An ualeat plus uita cõmũis q̃ beremitica. uide xvi. q. i. si clericatus.

¶ Quid sit uita. uide. s. Tho. in prima parte. q. xviii. ar. i. & ibidem ar. ii. uide q̃ nõ est operatio.

¶ Uita sempiterna conuenit deo. ea. q. ar. iii. & idem in sum. 9 genti. li. i. q. xcvii. xcviii. & xcix.

¶ Uita diuiditur in actiuã & cõtemplatiuã scd̃a scd̃e. q. clxxviii. ar. i. & in tertio. di. xxxv. ar. i.

¶ Uita contemplatiua est in intellectu & in effectu. scd̃a scd̃e. q. clxxix. ar. i.

¶ Per uitam contemplatiuam non possumus in hac uita attingere diuinam essentiam. Idem scd̃a scd̃e. q. clxxix. ar. v.

¶ Uite contemplatiue op̃atio habet tres motus. ea. q. ar. vi.

¶ Uita contemplatiua est delectabilis. scd̃a scd̃e q. clxxix. ar. vii. & est diuturna. ea. q. ar. viii.

¶ Uita contemplatiua comprehendit in se actus oim̃ uirtutũ moraliũ. Idẽ scd̃a scd̃e. q. clxxx. ar. i.

¶ Uita actiua manet in p̃ria. scd̃a scd̃e. q. clxxx. ar. iiii. & in tertio. di. xxxv. ar. iiii.

¶ Uita cõtẽplatiua est potior actiua. Idẽ in scd̃a scd̃e. q. clxxxi. ar. i. & in tertio. di. xxxv. arti. iiii.

¶ Uita contẽplatiua est maioris meriti q̃ actiua Idem secunda secũde. q. clxxxi. ar. ii. & in tertio. di. xxxv. arti. iiii.

¶ Uita contemplatiua nõ impeditur per actiuã. Idem secunda secũde. q. clxxxi. ar. iii. & in tercoi di. xxxv. ar. iii.

¶ Uita contemplatiua non est prior actiua. eadẽ q. clxxxi ar. iiii.

¶ Per que impeditur uita cõtemplatiua. & q̃d remouet impedimenta. Idem secunda secunde. q. clxxx. ar. ii. & ibi uide q̃d reddat maxime hominem aptum ad uitam contemplatiuam.

¶ Ad uitam contemplatiuam & actiuam p̃tinet doctrina. differenẽ tñ. scd̃a scd̃e. q. clxxxii. ar. iiii.

¶ Uita actiua non precipit contemplatiuam sed disponendo ad contemplatiuam precipit quedam opera actiue uite. & q̃ contemplatiua est liberior actiua. secunda secunde. q. clxxxii. ar. i.

¶ Sine uita actiua & contemplatiua potest quis intrare celestem patriam. Idem secunda secunde. q. clxxxii. at. iiii.

¶ De uita xp̃i dicã plene. ĩ. sub dictione xp̃us.

¶ Uita dicitur dupliciter. s. Tho. in quarto. di. xlviii arti. vi.

Uitare Quid requirat ad hoc ut aliq̃s sit uitandus tanq̃ excõmũicatus uide Io. an. in. c. pro humani. de homic. li. vi. sup̃ ꝯ. requiratur.

Uitis An si uitis mea de fundo meo ducatur in alienuz sit mihi actio. nõ. ff. q̃d ui aut clam. l. si. in glo. remanere.

¶ Qui incidit uitem qua pena puniatur. nõ. ff. arbo. fur. cesa. l. ii.

Uitrum In calice uitreo nõ debet p̃sbiter celebrare p̃pter fragilitatem. nõ. de cele. mis. c. si. in glo.

Uix De significato huius dictiõis nõ. de cohabi. cle. & muli. uestra. de cogna. spi. contracto. bonus tex. eo. ti. per cathecismum. li. vi. ff. de iudi. l. uix certis. & in. l. si plures. ff. de tut. & pupil. in quibus etiã uide de dictiõe pene. adde glo. xii. q. ii. hoc ius. Adde glo que exponit uix. i. nullo modo. in. l. iii. ff. ad legem falc. de hac dictione uide in. l. in tutele. § fi. ff. de mino. C. de fal. l. ipso. ff. ad uell. l. tutor. in prin. ff. de le. i. l. filius. § ii. ff. de lega. i. l. si quis seruũ legatus. § qui 9nq. de hoc. xlviii. di. quantũlibet. & ibi Archi. xcviii. di. in ueritate. in glo. ii.

Ultio Hoc uerbuz uide in. l. i. C. de sum. trini. & fide catho.

¶ Quandoq̃ p̃hibetur ultio quandoq̃ ultionis remissio. ff. de fideicõ. liber. l. gayus.

¶ Ultio aliquando sumitur pro defensione nõ p̃ ostentatione. Bar. C. de metatis. l. deuotum. & ibi glo. concessa. li. xii.

Ultimus Ultima uoluntas seruanda est. l. i. C. de sacrosanc. eccl̃. xiii. q. ii. ultima uoluntas.

¶ Ultima mora nocet. ff. de peri. & como. rei uẽ. l. finali.

¶ Ultimum sequendum est. xiii. q. ii. unaquaq̃. & q̃d ibi nõ. ff. ad munic. l. filii.

¶ Que ultimo dicunẽ & fiunt melius memorie comendantur. de conse. di. ii. liquido.

¶ Si aliquis iurauit nõ uenire cõtra uoluntatem suam ultimam an possit uenire. dixi supra sub dictione testamentum.

¶ In duobus casibus contrariis statur ultimo & p̃ ultimũ derogaẽ primo. nõ. de consti. c. i. li. vi. in glo. nõ. ff. de re. iud. l. quotiens utriusq̃ causa.

¶ An ultimũ teneat locum primi. nõ. ff. de dona. inter ui. & uxo. l. si donanti. § si sponsus.

Ultra Quid importet hec dictio uide in. l. hec conditio. ff. de uer. signi. & in. l. cũ furti. ff. de in lite iurã. Bar. in. l. celsus. ff. de usuca. Adde q̃d dixi sub dictione testis.

¶ Hec dictio interdum ponitur temporaliter. xxxii. q. vi. si paul'. Interdũ includit. C. de nõ nu. pecu. l. cum ultra. C. de fideius. l. si ultra. Interduz ponitur exclusiue. ff. de inoffi. testa. l. ii. de hac dictione nõ. de di la littere.

¶ An recepti in ecclesiis ultra numer̃ habeant uocem in capitulo & distributiones. nõ. Io. an. de consti. cũ. m. in glo. h̃ decre.

¶ Cum aliquid legatur aliter ultra certaz rem an illa res uideatur etiaz legata. uide Io. an. de testa. raynutius. circa prin. super. ꝯ. decez. Bar. in. l. qui ita. ff. de dote prele.

¶ Quid importent illa uerba ultra tale tempus minime ualiture. nõ. Io. an. de offi. dele. c. fi. § officium. li. vi.

¶ Hec dictio est implicatiua omniũ precedentiũ ut. l. si ultra. C. de fideius. & l. qui ita. ff. de dote prele. & ibi Bar. adde ad materiã huius dictionis q̃d nõ. Spe. ti. de dispu. & alle. § hoc. ꝯ. ite h̃ csa.

Umbilicus De hoc habes. de pe. di. ii. si enim inquit. in glo. in. ꝯ. umbilico.

Umbra An soluens ei qui est in conspectu inumbrate uel adumbrate quetis sit liberatus. uide. ff. de acqui. pos. l. qd in eo. §. si furioso.

¶ Umbra nocet. ff. de arbo. ceden. l. i. §. pen.

Una Exponit p simi. C. de aduo. diuer. iudi. l. ii. C. de fideius. l. cum aliter.

Untia Quid sint untia | libra | dragma | obolus | siliqua | siclus. de his omnibus uide nō. de peni. di. i. qui domū.

¶ Et de untia quid sit uide de testa. c. i. in glo. i.

Unctio Ungere Sacerdotes pnt in absentia epi ungere | crismare baptizatos. xcv. di. peruenit. & c. sed istud.

¶ Quid signat unctio que fit baptizandis. uide de conse. di. iiii. prima igitur.

¶ An extrema unctio iterari possit. glo. q sic. in c. uir. de scdis nup. glo. xv. di. §. sed aliud. glo. i. q. i. §. ex eo ergo in. ℞. nulli. de conse. di. iiii. offenditur. glo. de conse. di. v. in sum. bap. in clem. i. de priuile. Hug. xcv. di. illud. ubi de hoc.

¶ An si epus inaduertenter uel alio modo ungit manum illius quez ordinat in presbitez crismate debeat postea unctio iterari de oleo. Archi. xvi. q. i. §. ecce. Hostien. de sacra. non iteran. c. i. glo. xxi. di. preterea.

¶ An si sacerdos ungens infirmū deficiat antq compleat unctionē debeat alius sacerdos a capite reincipe. uide Archi. xcv. di. c. oleū. adde. s. Tho. in quarto. di. xxxiii. ubi de hoc.

¶ An extrema unctio possit dari nō penitētib9. tex. & ibi Archi. xcv. di. illud.

¶ An deputato ultio supplicio det sacra unctio. uide Io. an. in. c. sup eo de hereti. li. vi. Archidia. xcv. di. §. oleum. Hug. ea. di. illud. in fine.

¶ An prosit extrema unctio si per errorem fiat cum crismate. glo. xcv. di. §. sed illud. nō. in clem. i. de priuile. & quid si fiat de oleo nō consecrato. uide glo. in dicto. §. sed illud.

¶ An extrema unctio dicatur unum sacramentū uel plura cum fiat per partes. Archidia. xcv. di. §. oleum. sanctus Tho. tenet q est unū sacramentum. in quarto. di. xxiii.

¶ An extrema unctio debeat dari pueris. uide Laud. in clem. i. de priuile.

¶ An extrema unctio possit dari per diaconū. uide glo. de custo. eucha. c. i. glo. xxiiii. q. ii. c. ti. ubi uide quid de laico.

¶ Quis sit effectus extreme unctiōis. & a qbus possit dari. quibus sit cōferenda extrema unctio. que partes corporis ungi debeant. & an possit iterari. uide de his omnibus sanctum Tho. in quarto. di. xxiii.

¶ Quomodo inuisibiliter unctione ungit anima nō. de sacra uncti. c. i. in. v. glo.

¶ Quo tempore interdicti plus negat extrema unctio q uiaticum. nō. de peñ. qd in te.

¶ In unctione extrema facienda sufficit unus sacerdos. de uerbo. signi. quesiuit. nō. de sacra unct. c. i. §. sane.

¶ Ad quid & pter quid sacra extrema unctio fuerit instituta. nō. de cōse. di. v. c. i. & ii. & in. c. i. §. ad exhibendum. de sacra uncti.

¶ An ecclesia | calix | altare | sacerdos | ungātur. & qliter. de sacra unc. c. i. de cōse. di. i. altaria. i. q. ii. §. i. lxxv. di. ordinatores. ii. q. vii. §. cum dauid.

Unde Signat locū carentē solo. Bar. ff. de ui & ui ar. l. i. in prin.

¶ Unde liberi quibus detur. nō. insti. de bo. pos. §. & cum de testamentis. in glo. unde liberi. & C. unde libe. in rubrica.

¶ Que sunt necessaria ut det unde uir & uxor. nō. Cy. C. unde uir & uxor. l. i. in fine.

¶ Unde ui. quanto tēpore duret. nō. C. unde ui. l. ii. in glo. pe. uide Hosti. in sum. de resti. spo.

¶ An interdicto unde ui. ueniāt imobilia. nō. C. de ma. testa. l. cum testamento. in glo. fi. circa medium. Bar. ff. de ui & ui ar. l. i. in prin. & ea. l. §. si quis de naue. in glo. coheret. Spe. ti. de resti. spol. §. i. ℞. quartum. & ibi Pau. in addi.

¶ Que sunt necessaria ut det unde ui. nō. ff. de ui & ui ar. l. i. §. interdictuz. in glo. quā qui possideat. ad fi. & de offi. dele. cōsultationibus. in glo. possessionū. de resti. spol. olim. in glo. pe. Io. an. in addi. Spe. ti. de resti. spo. super rubrica.

¶ Hec dictio unde quandoq notat materiam seu causam remotam. ff. de pac. l. iurisgentiū. quādoq notat locum. ff. unde ui. l. i.

Unio Unire Quando una prouintia uel unum castrum unit alteri uel una ecclesia alteri cuius cōsuetudines sunt seruande. Bar. in. l. si conuenerit. in. §. i. ff. de pigno. acti. pulchra glo. in. c. i. ne sede ua. do. Anto. & moderni. in. c. ii. de consue.

¶ An inferior episcopo & habens ecclesias sibi pleno iure subiectas possit eas unire. dic q nō. de iure cōmuni quia hoc est episcopale. glo. in clem. si una. de re. eccle. nō alie. alia glo. in clem. i. §. ad hec. de statu mona.

¶ An inferior episcopo possit hoc ius uniendi sibi ex prescriptione querere. glo. singularis est q sic in clem. ne in agro. de statu mona. Idem nō. doct. in prealle. clem. si una.

¶ An ad ualorem unionis sit necesse uacare ecclesias que inuicē uniuntur. nō. ne se. ua. c. i. & in dicta clem. si una. bonus tex. xvi. q. i. & temporis ubi glo. ponit de multiplici unione & est cōclusio q ualet unio in se non tñ hz effectū nisi cū uacat bñficiū per cessum uel decessum seu alio modo.

¶ Quis possit unire ecclesias & ex qua causa. & an capella possit uniri pbende uel mense epali. nō. de pben. exposuisti. de exces. prela. sicut. & in clem. si una. de re. ec. nō alie.

¶ An una ecclesia possit seipsam alteri unire uel subicere. glo. xviii. q. ii. c. ii. ubi glo. tenet q sic. tñ sine piudicio epi. qd iudicio meo nō est uez.

¶ An unio monasteriorum diuersi habitus possit fieri per inferiorem a papa. cōmunis opinio habz q non. de quo in clem. i. de electi. ubi Pau. docto. in. c. i. ne sede ua.

¶ Ex quibus causis unuz monasteriū possit uniri monasterio alterius dioc. nō. de reli. domi. c. i. ubi uide que iura transeūt in monasteriū cui fit unio & an capelle monasterii uniti transeant ad illud cui fit unio. & ibi doc. dicunt q sic.

¶ Quis possit unire beneficia exempta uel subiecta exemptis. doc. in clem. ne in agro. §. ad hec. de sta. regu. ubi p do. Car. flo. in. ii. q. facit glo. in clem. i. de re. ec. nō alie. que incipit de epo.

¶ Per que3 possit fieri unio ecclesia℞ que sunt in diuersis diocꝗ. nõ. de reli. do. c. ii. de priuil. pastoralis. glo. & doc. in p̃alle. clem̃. si una.

¶ An ualeat unio uel donatio facta per ep̃m alicuius loci exempto. dic ꝙ sic. si accedat consensus capituli de quo in. c. cum uenerabilis. de censi. & in. c. pastoralis. de his que fi. a prela. uide do. Car. flo. in dicta clem̃. si una. in. vi. q.

¶ An episcopus possit unire beneficiũ reseruatũ per papá. nõ. do. Car. in dicta clem̃. in. ix. q. & ibi dicit Io. xxii. determinasse ꝙ nõ. etiá p legatum.

¶ An si fiat unio ecclesie p̃sonalis sit necessarius consensus patroni. do. Car. in dicta clem̃. si una. dicit ꝙ sic. in ulti. q. pro quo bene facit clem̃. i. §. ad hec. de sta. mo. & q̃d nõ. Hosti. in sum. de his que fi. a prela. §. i. ꝟ. sed nec aliquid. adde de iure patro. suggestum. & q̃d ibi nõ.

¶ Quis habeat curam ecclesie parrochialis unite capitulo alicuius ecclesie. nõ. de p̃ben. cũ nõ ignores. & c. exposuisti. nõ. glo. in. d. clem̃. si una.

¶ An beneficia dicantur unita eo ꝙ unus & ide3 rector possidet illa simul p. xl. annos. uł eo ꝙ ordinarius ea simul contulit uni & eidẽ. uide Laud. in clem̃. i. de sup. negli. prela. Idem in extrauag. execrabilis. Io. xxii. in glo. magna. Io. an. in regła que contra. li. vi. in mercur. Hosti. in. c. quia non nulli. de cleri. non resi. in sum. de sup. negli. pla. in ꝟ. cõsueuerunt. Io. an. in. ꝟ. uendicabat. de excep. cum uenerabilis. glo. in clem̃. frequens. de exces. prela. in. ꝟ. ad mensam.

¶ An si ecclesia principalis non soluit collectas possit grauari eccl̃ia illi unita. Io. an. in. c. eam te. de eta. & quali.

¶ An unio ecclesie dici possit proprie alienatio. Laud. in prealł. clem̃. si una.

¶ An ecclesia patronata unita monasterio desolato faciat monasterium acquirere iuspatronatus uide doc. de iurepatro. c. ii.

¶ An in preiudiciũ expectantis possit episcopus unire ecclesiam inclusiuã sub litteris eius. glo. fi. ꝙ sic. in clem̃. fi. de rescrip.

¶ Ex quibus causis fiant uniones bñficio℞. uide Hosti. in sum. de reli. do. §. cum subest. ꝟ. si autẽ.

¶ An si uniaẗ ecclesia habens alias ecclesias sub se censeantur etiá ille unite. Archi. xii. q. i. et temporis. Io. an. in. c. ii. de reli. domi. Pau. in clem̃. ii. de re. ec. nõ alie. Inno. in. c. ii. de transacti. in glo. fi. glo. xvii. q. iiii. nullus. Innocꝗ. in. c. ut super. de re. ec. nõ alie. in glo. fi. aliquid per eum & Hosti. in. c. apostolice. in fine. de dona. Archidia. xii. q. ii. sine exceptione.

¶ Quis habeat cõfirmare p̃latũ si ecclesie unite sint diuersa℞ diocꝗ. Io. an. in. c. ii. de reli. do.

¶ Prebẽde ecclesie collegiate põt uniri ecclesia uide glo. in clem̃. ii. de re. ec. nõ alie.

¶ An in unione ecclesia℞ que fit per ep̃m requiratur consensus capituli ecclesie cathedralis. glo. ꝙ sic. in clem̃. i. §. ad hec. de sta. mo. in. ꝟ. assensu3. docto. de preben. exposuisti. de exces. prela. sicut unire. tex. & glo. in clem̃. i. de re. eccle. nõ alie. & ibi per Laud.

¶ An si faciens se ꝓmoueri ad sacerdotiu3 infra annum si habet dignitatem cui unita est ecclesia parrochialis sit priuatus ipso iure. Lap. in. c. statutum. de elec. li. vi.

¶ An ecclesia in qua pater immediate amministraunt possit unire ecclesie filii. Iohã. an. in. c. ex transmissa. de filiis. presbi.

¶ An soluaẗ unio ecclesie debilis si postea uenit ad piguiorem fortunã. Archi. x. q. iii. unio cõtra. uidetur Genze. in clem̃. fi. de re. ec. nõ alie.

¶ An plures ecclesie possint uniri uni ecclesie. Pau. in cle. ii. de re. ec. nõ alie. tex. xvi. q. i. postq̃. & de eta. & quali. eam te.

¶ An possit uniri ecclesia que est alteri multum remota. Archi. x. q. iii. unio. de re. pmu. ad questiones. tex. de reli. do. c. ii. in cle. i. §. ad h. de sta. regu. nõ. in clem̃. ii. de re. ec. nõ alie. in glo. ii.

¶ An si uniatur ecclesia debilis rector debeat ibi tenere uicariũ. Io. an. in regula qui contra. li. vi.

¶ An si ecclesia parrochialis uniatur collegiate habeat locum. c. licet. de elect. li. vi. Lap. in. c. statutum. eo. ti. & li.

¶ An episcopus possit unire monasterio ecclesia3 sibi subiectam. glo. in. ꝟ. applicent. in clem̃. quia regulares. de sup. negli. prela.

¶ Si unio beneficii nõ tenet ꝓpter hoc quin beneficium uacet. tex. de consti. ex parte.

¶ Unio uerbi non fuit in natura sed in p̃sona. s. Tho. in tertia parte. q. ii. arti. i. & ii. & in tertio. di. v. ar. ii. & ii. & in. q. de ueritate. q. vi. ar. i.

¶ Unire dicitur multipliciter. s. Tho. in primo. di. viii. ar. xv. & in tertio. di. xiiii. ar. xvii.

¶ Unio uerbi fuit in supposito. Idem in tertia parte. q. ii. ar. viii. & in tertio. di. v. ar. i.

¶ Unio uerbi ad carnem est aliquid creatũ. Idem in tertia parte. q. ii. ar. vii. & in tertio. di. v. ar. i. & di. xiii. ar. v.

¶ Unio uerbi est maxima unionũ. in tertia parte. q. ii. ar. ix. & in tertio. di. v. ar. i.

¶ Unio uerbi nõ est per gratiam. in tertia p̃te. q. ii. ar. x. & in tertio. di. ii. ar. ix. & in. q. de ueritate. q. xxix. ar. ii.

¶ Unionem uerbi nõ precesserunt aliqua merita. Idem in tertia parte. q. ii. arti. ii. & in tertio. di. iiii. & v.

¶ An ecclesia cui fit unio possit agere & defendere pro iuribus ecclesie unite. uide de reli. domi. quia monasterium.

¶ Si una ecclesia uniaẗ alteri an creditores ambarum possint petere ut ea℞ bona separentur. dic ꝙ sic. ẜm Inno. de priuile. pastoralis.

¶ Si ecclesia unius diocꝗ. uniaẗ ecclesie alterius cuius epi requiraẗ cõsensus in alienatione bono℞ ista℞ ecclesia℞. uide Inno. in p̃alł. c. ubi de hoc.

¶ Unio ep̃atuũ ꝑtinet solum ad papa3. de cõffr. uti. uel inuti. sua nobis.

¶ Legatus põt unire prioratus monasterio sine cuiusq̃ cõsensu. de elec. si abbatem. li. vi. & nõ. in prealł. c. sua nobis.

¶ Ordinarius potest unire bñficia quo℞ collatio est deuoluta ad papam etiá in p̃iudiciũ expectantium & cõmendare. ita nõ. in clem̃. lr̃as. de ꝯ̃ptꝗ. Frede. de senis in consił. suis consił. xcv.

¶ Due ꝓuintie uniuntur. in autꝗ. ut iudi. si. quo. suffra. §. hec autem. & diuiduntur. ff. de of. asses. l. si eadem.

¶ Unitum retinet priuilegia simpliciu3. ar. C. de rei ux. acti. l. i. §. i. ne se. ua. c. i. de reli. do. c. ii. de exces. prela. sicut. de peni. di. ii. medicamentum.

xxxii.q.ii.non est culpandus.de statu mo.recollentes.& qđ ibi nō.

¶ Reuocata unione res prius unite remanent in sua natura.ff.de op.liber.l.plane.ff.de adul.l.adulter.§.fi.ff.de re.diui.l.si quis ex alieno.

¶ Si fiat unio uille grauate cum nō grauata an non grauata teneatur ad debita grauate.nō.Bar.ff.ad legem falc.l.i.§.si coheredem.ubi de hoc.

¶ De unione duplicis officii in unū uide in aut.ut iudi.si quo.suffra.§.illud tamen.

¶ Si ecclesia exempta uniat nō exempte de mādato pape an remaneat exempta.nō.plene Io.an.de priuile.cū psone.in.ꝟ.cū p se sufficiens.li.vi.

¶ An eccl'ia unita retineat iura sua.uide de reli.domi.c.ūi.

¶ De mixtura seu unione ꝓhibiti & cōcessi uide qđ nō.in.c.ad questiones.de re.ꝑmu.& qđ nō.in cle.ii.si iuxta.de preben.

Uniuersitas

Habens rectorem nō pōt facere statuta sine consensu rectoris. Compost.in.c.cum omnes.de consti. Idem si haberet sed non esset abilis.ff.ad trebel.l.i.§.fuit questitum.

¶ Uniuersitas facit statuta simł & uniuersaliter in forma collegii non seorsum & singulariter.ita nō.Inno.in preall'.c.cum omnes.

¶ Alique sunt uniuersitates que nō habent iurisdictionem & tamen possunt circa se & sua facere statuta nō tamen penalia.quia penam adicere nō possunt que non habent imperiū. Inno.de consti.cum accessissent.

¶ Uniuersitas est nomen uiroꝝ nō ꝑsonaꝝ.Inno.de sen.ex.grauem.

¶ Qualiter singulares de uniuersitate debeant se opponere actibus uniuersitatis.uide doct.in.c.generali.de elec.li.vi.

¶ An ubi agitur de preiudicio uniuersitatis sufficiat citare maiores de uniuersitate.Innoc.de ma.& obe.c.fi.in glo.i.glo.in.c.si capitulū.de conces.preben.li.vi.

¶ Ulla uniuersitas que constituit ex ꝑsonis diuerse qualitatis dicitur subesse illi iudici qui p̄est ꝑsonis maioris qualitatꝫ.nō.in.c.i.de loca.in glo.pe.Bar.in.l.fi.ff.de colle.illici.

¶ Licet uniuersitas cōstituat ex pluribus tamē reputatur pro uno.glo.in.c.ii.de rescrip.li.vi.in ꝟ.generalem.

¶ Licet singulares de uniuersitate mutent semp tamen censetur eadem uniuersitas. Inno.de sen.ex.grauē.in glo.fi. Adde qđ idem nō.in.c.nisi.in fi.de p̄ben.glo.vii.q.i.denicꝫ.glo.antepe.in.c.si sententia.de sen.ex.li.vi.vii.q.i.sicut uir.bonus tex.in.l.ꝓponebatur.ff.de iudi.

¶ An ualeat actus factus ab uniuersitate si non apparet de uocatione.Bar.in.l.ii.C.de decurio.li.x.& in.l.actor.ff.rem ra.ba.

¶ In quo loco debeat cōgregari uniuersitas.Bar.in.l.ii.C.de decur.li.x.

¶ An ualeat actus gestus per uniuersitatē si p̄sidens illi nō preponat materiā. Bar.in preall'.l.ii.

¶ Licet uniuersitas nō hn̄s iurisdictionē nō possit penaliter statuere pōt tñ se obligare ad obseruantiam alicuius statuti sub certa pena.ita nō.glo.in c.cum aliquibus.de rescrip.li.vi.

¶ An ꝓcedi possit contra uniuersitatem ex sola citatione que emanauit contra sindicū.uide Bar.in.l.i.C.de iu.reipubli.li.x.

¶ Si uniuersitas conuenta est contumax an possit fieri missio in possessionē reꝝ uniuersitatis & in quibus.Spe.ti.de sen.ex.§.sequitur uidere.ꝟ.qđ ibi.uide Io.an.ibi in addi.

¶ An singulares de uniuersitate possint excipere in actionibus uel causis contra uniuersitatē constitutis qñ exceptio competit singularibus.uide Inno.in.c.ad petitiōꝫ.de accu.in glo.reclamatiōe.

¶ Qualiter ꝓbetur ꝙ uniuersitas possidet.uide glo.& Bar.in.l.i.§.fi.ff.de acquir.pos.

¶ An ueniens de nouo ad uniuersitatem debeat soluere partem debitoꝝ uniuersitatis antea contractoꝝ.uide Bar.in tracta.repensa.in.i.q.

¶ Uniuersitas constituit ꝓcuratorē etiā dato ꝙ nō appellet eum sindicum. tex.de ꝓba.tertio.de ꝓcura.ꝙ in causis.& ibi glo.Innoc.de iura.calū.c.pe.eo.ti.c.fi.opti.tex.de ꝓba.licet.

¶ Qualiter citetur uniuersitas personaliter uel ad domum.nō.Hosti.de elec.bone.ubi glo.nō.ff.de regu.iur.l.nemo potest.adde qđ nō.Bal.in.l.nam ita diuus.ff.de adop.& ff.de iudi.l.nō pōt.& qđ ibi nō.adde.lxxxii.di.ꝓposuisti.in gl'.Inno.de sen.ex.grauem.

¶ Uniuersitas nō exercet iurisdictionē uacante rectore.Inno.de cōsti.cum accessissent.

¶ Uniuersitas sartoꝝ nō pōt per suum statutum penam imponere.Inno.in.d.c.cū accessissent.

¶ Uniuersitas nō dicitur iurare qñ iurat p sindicum.dicit Inno.de re iudi.pastoralis.

¶ Uniuersitas potest accusari & accusare.uide glo.pe.& ibi doct.de simo.dilectus.ii.de sen.ex.grauem.glo.& Archidia.xii.q.ii.epus.

¶ Uniuersitas pōt singulis de uniuersitate legem imponere.tex.de iureiuran.

¶ An plures uniuersitates possint simul esse in eadē ciuitate uł castro.& que sint essentialia uniuersitatis.uide p Inno.de of.or.cū ab ecclesiaꝝ.

¶ An & qñ uniuersitas possit uel nō possit criminaliter uel ciuiliter puniri.uide Inno.in.c.dilectus.de simo.de sen.ex.grauem.

¶ An singularis de uniuersitate possit cōparere pro causis uniuersitatis.uide In.an.in.c.romana.de sen.ex.li.vi.adde ꝙ uniuersitas pōt tota comparere si uult.tex.in.c.ii.de transac.

¶ Quid sit ꝓprie uniuersitas & an sit res naturalis|materialis|uel intellectualis.nō.Innoc.pulchre.de sen.ex.grauem.

¶ Maior pars uniuersitatis nō pōt facere contra id qđ est a tota uniuersitate ordinatum. Inno.de de consti.cum omnes.de mato.& obedi.humilis.adde tex.notabilē.ff.de re.iur.l.aliud.§.refert.Bal.in.l.ueterem.C.de aucto.p̄stan.qui dicit esse casum in preall'.c.cum omnes.

¶ An pro debito uniuersitatis possint capi singulares persone.uide Bar.in.l.iiii.§.actor.ff.de re iudi.adde nō.de rescrip.cū dilecta.in glo.fi.Speci.de censi.§.ii.ꝟ.quid si aliqua uniuersitas.&.ꝟ.quid si aliqs.facit qđ nō.de iniuri.in nostra.Speti.de exe.§.sequitur.in quibus uide an singularis teneatur pro debito uniuersitatis.

¶ An ualeant singulariter gesta per homines de uniuersitate nō simul cōuenientes. Bar.in.l.si ga a filio.§.fi.ff.de le.i.

¶ Uniuersitas potest cogi creare sindicũ & pro debitis suis imponere collectam. Bar. in. l. solent. ff. de ali. lega.

¶ An ingrediens de nouo uniuersitatem teneat ad debita antiqua. dixi. s. adde Bar. in. l. i. §. si coheredem. ff. ad legem falc.

¶ Qualiter uille uniantur. & an facta unione teneatur unitus ad debita illius cui fit unio. Bar. in dicta. l. i. §. si coheredem.

¶ An uniuersitas scolarium possit haberi rectorem. Bar. in. l. fi. C. de iur. om. iudi. Adde qđ dixi supra sub dictione scolaris.

¶ Un uniuersitas possit in criminalibus agere & conueniri per sindicũ. dic ꝙ sic. uide omnino Bar. in extrauag. ad reprimendam.

¶ Aliud est esse uniuersitatis aliud de uniuersitate. uide Bar. in. l. aut facta. §. nõnunq̃. ff. đ peñ.

¶ An uniuersitas possit accusari de maleficio. nõ. in. l. metum. §. ii. ff. qđ me. cã. glo. & doc. de limo. dilectus. glo. xxii. q. v. ita nos. glo. xii. q. ii. epus ꝗ mancipium. Adde qđ diximus ꝓxime.

¶ Qualiter puniatur uniuersitas cõdemnata de maleficio. Bartho. in. l. aut facta. §. si. ff. de penis. Bal. in. l. etiam. C. de execu. rei iudi. glo. & docto. de simo. dilectus.

¶ An illi de uniuersitate debeant expellere singularem excõicatũ. Innoc. de elec. cũ uinctonieñ. in glo. ex hoc. in fine.

¶ Quot homines faciant uniuersitatem. glo. in l. testatio. §. unicus. ff. de uer. signi. faciũt nõ. de postu. prela. gratia.

¶ An pro facto uniuersitatis teneant minores. nõ. Inno. de sen. ex. grauem.

¶ Que requirantur ad hoc ut aliqua cõgregatio hominũ dicatur uniuersitas. Innoc. pulchre nõ. in c. cum ab ecclesiaꝝ. de offi. ordi.

¶ An si excõicetur uniuersitas uel interdicatur uideantur ligari qui postea ueniunt ad uniuersitatem. uide glo. xxiiii. q. iii. si habes. glo. de senté. ex. si sententia. li. vi.

¶ In cõsiderandis duabus partibus uniuersitatis nõ cõputamur absentes qui non sunt uocandi. uel qui uocati nolunt uenire. glo. magna in clem. qđ circa. de elec. Inno. in. c. ecclesia. ii. de elec.

¶ An si uocatur uniuersitas per nõ habentem potestatem ualeant gesta. Io. cal. ꝙ sic. in consil. suo xi. glo. xiii. di. que littere.

¶ Singularis de uniuersitate ꝑsumit scire facta uniuersitatis. de rescrip. eam te.

¶ An uniuersitas possit recusari. nõ. glo. de statu mo. in singulis. glo. & doc. de iudi. c. ii.

¶ Qualiter cognoscit aliqd esse cõcessuꝫ uniuersitati ut uniuersitati uel ut singulari. nõ. de cõsti. cum omnes. pulchre per do. Anto. & modernos de foro compe. si diligenti.

¶ Qualiter possit imponi collecta uniuersitati. Bar. in. l. iiii. §. actor. ff. de re iudi. & Inno. de sen. ex. grauem.

¶ An in uniuersitatibus habentibus rectoré iurisdictio sit penes rectoré uel penes uniuersitaté Inno. uidetur uelle ꝙ penes rectoré. de consti. cũ accessissent. pro quo faciunt nõ. per glo. in. c. suspicionis. de offi. dele. in. c. cum ab ecclesiaꝝ. de offi. ordi. in quibus nõ. ꝙ uniuersitas habés sibi eligere rectorem. dat illi iurisdictioneꝫ. do. Car. in dicto c. cum accessissent distinguit inter rectorem perpetuum & temporalem.

¶ An existens de aliqua uniuersitate possit illa priuari ꝓpter contumaciam uel inobedientiam cõmissam contra rectorem illius uel superioreꝫ. dic ꝙ sic. per nõ. de cõsti. ex litteris. de ma. & obe. cũ in ecclesiis. ubi tex. in fi. & ibi nõ. per doc.

¶ An quis possit petere se cancellari de uniuersitate. Bar. ꝙ sic. ex iusta causa. alias non. l. iii. C. de decu. li. x. & in. l. fi. ff. de colle. illi.

¶ An uniuersitas scolariũ censeatur ecclesiastica uel secularis. nõ. glo. & doc. de loca. c. i. Bar. in. l. fi. ff. de colle. illici. Adde quod dixi supra sub dictione scolaris.

¶ Tota uniuersitas non põt ꝓcedere ad reuocationem seu reintegrationem actus qui iam expirauit uno solo contradicente. casus est singularis in aut. de feri. ciui. circa fi. ubi dicitur ꝙ si ad religendum magistratũ ciuitatis cuius expirauerat officium uelit uniuersitas ꝓcedere uno solo contradicente nõ potest. & ista est singularis limitatio ad legem qđ maior. ff. ad munic. & l. aliud. §. refertur. ff. de regul. iur. & de his que fiũt a ma. par. ca. c. i.

¶ Non sufficit ad ualiditaté actus uniuersitatis ꝓbare illam fuisse uocatã nisi ꝓbetur eam interfuisse. Bar. in. l. fi. C. de predi. curi. li. x.

¶ An uniuersitates uillaꝝ possint se diuidere in duas sine licentia superioris. bar. ꝙ nõ. in. l. i. C. de metro. beri. li. x.

¶ Uolens agere contra uniuersitatem debet petere ut constituat sindicus. alias nõ ualet iudiciũ. bar. in. l. i. C. de iu. reipubli. li. xi.

¶ Conuentiones facte noíe uniuersitatis trãseũt ad successores in uniuersitate surrogatos. tex. & ibi Inno. in. c. nisi. de preben. tex. de pac. c. i. li. vi. glo. in. c. aduersus. de imu. eccle.

¶ Quot sunt species uniuersitatis. bar. in. l. i. ff. de dam. infec. & ff. de colle. illi. super rubrica.

¶ An & que uniuersitas habeat ea que sũt mixti imperii uel meri. uide bar. in dicta. l. i.

¶ An si uniuersitas castri uel uille debeat satisfacere damnum passis in uilla debeát contribuere existentes de illa uniuersitate cui faciéda est restitutio. bar. in. l. ab omnibus. §. si titio. ff. de le. i.

¶ An si expense sunt faciende per uniuersitateꝫ ꝓpter aliqđ onus debeat contribuere existens de uniuersitate cuius occasione fient ille expeñ. bar. ꝙ sic. in dicta. l. ab omnibus. §. si titio. glo. in. c. cũ nõ deceat. de elec. li. vi.

¶ In dubio presumitur ꝙ uniuersitas sit congregata de mandato superioris. Barth. in. l. actor. ff. rem ratam haberi.

¶ Quare illi de uniuersitate debeant cõferre ad sumptus uniuersitatis. uide glo. in. c. cupientes. §. ad hec. de elec. li. vi.

¶ Qualiter fieri debeat intimatio uel denũtiatio uniuersitati. dixi. s. sub dictione intimatio.

¶ Speciale est in uniuersitate ut interueniat in causa criminali per ꝓcuratorem. bal. x. col. de pa. constan. in. ꝟ. ab uniuersitate.

¶ Que & qualia iura ueniant in alienatione uniuersitatis. nõ. pulchre Innoc. de iurepatro. ex lris. faciũt nõ. de re iudi. cũ bertoldus. ubi de hoc.

¶ Ad quem pertineant priuilegia uniuersitatis

illa destructa. uide Bar. in. l. fi. ff. de colle. illici.

¶ Cum scribit uniuersis & singulis zc. ad quos presentes littere zc. nunq̃ scribens debz se p̃terre nisi sit papa qui super omnes est. dictum est Io. an. in saluta. li. vi.

¶ An recedens de uniuersitate & postea rediẽs perdat priuilegia uniuersitatis. uide Bar. in. l. aut facta. §. tempus. ff. de penis.

¶ An laicus possit preesse uniuersitati que conti net simul laicos & clericos. uide Bar. in prealle. l. fi. de colle. illici

¶ An per citationem sindici uniuersitatis cõsti tuatur uniuersitas in mora uel contumacia. glo. & Bar. in. l. nõ pót. ff. de reg. iur.

¶ An pro causis uniuersitatis sufficiat cõparere maiorem partem regentium ciuitatez glo. in. l. u. §. hoc etiam. C. de iura. calũ.

¶ Licet singulares de uniuersitate mutentur re manet tñ semper eadem uniuersitas. Innoc. in. c. grauem. de sen. ex. in glo. fi. Idem in. c. nisi. in fi. de preben. glo. vii. q. i. deniq̃. glo. antepen. in. c. si sñia. de sen. ex. li. vi. nõ. vii. q. i. sicut iur. in gl. ii.

¶ In quo loco debeat cõgregari uniuersitas. nõ. in. l. ii. C. de decur. li. x.

¶ Si creatur sindicus uniuersitatis sine uocatiõe publica uniuersitatis non ualet talis creatio. Bar. in. l. actuarios. C. de uetera. li. xii. adde Bar. in. l. actor. ff. rem ra. ha.

¶ Qualiter debeant exigi debita uniuersitatis. uide Bar. in. l. iii. §. actor. ff. de re iudi.

¶ An posita uniuersitate de delicto possint nihilo minus singulares culpabiles puniri de eodem de licto. uide Io. mo. in. c. fi. in fi. de penis. li. vi.

¶ An existens de uniuersitate si nõ uult iurare perdat priuilegia uniuersitatis. uide Bal. x. col. de contro. inuesti. apud pa. cor. termi.

¶ Causa uniuersitatis nõ preiudicat singulis nec elidit aut tollit iura singulorum. ita nõ. Innoc. in c. ii. de sepul.

¶ Consuetudo uniuersitatis afficit etiam singu lares. s̃m Inno. in. c. i. de consue.

¶ De differentia q̃ est inter collegiũ & uniuer sitatem uide de usur. c. i. li. vi. per Io. mo. de sen. ex. romana. in glo. per hanc. de elec. generali. c. li. de sup. negli. prela. grandi. c. li.

¶ Quedaz est uniuersitas facti quedã iur. ff. de rei uen. l. uendicatio. & l. i. §. per hanc. c. ti.

¶ An ius uniuersitatis remaneat in uno. nõ. de postu. prela. gratum. de elec. c. i. in glo. Adde que diximus sub dictione collegium.

¶ Ad congregationẽ uniuersitatis qui sunt uo candi. Inno. de no. op. nũ. c. ii. de elec. ex eo. li. vi. Archidia. xvi. q. vii. si plures.

¶ An in cã uniuersitatis singulares admittantur ad testimoniũ. nõ. de testi. cũ nuntius. & c. insup. & dixi sub dictione testis.

¶ In ꝓcuratorio uniuersitat debent esse scripta noia singuloꝝ. nõ. in. c. fi. de ꝓcura.

¶ Aliqui nõ possunt ex se facere uniuersitatẽ sine consensu supioꝝ. s̃m Inno. de exces. pla. dilecta.

¶ Uniuersitas que fit causa religionis subest epo ut nõ. in dicto. c. dilecta. & uide omino Bar. in. l. fi. ff. de colle. illici.

¶ An oporteat duas partes uniuersitatis esse p̃ sentes in actu ut ualeat. uide. ff. qđ cuiusq̃ uni. l. plane. de no. op. nũ. c. ii.

¶ Uniuersitas scolarium est a iure approbata. de ꝓcu. cum pro cã. C. de iur. om. iudi. l. fi. in glo. & in aut. habita. C. ne fi. pro pa.

¶ An ex facto amministratoꝝ uel presidentium puniatur uniuersitas. uide. ff. de cõdi. & demõ. l. municipibus. & ff. ad munic. l. municipes. nõ. ff. de reg. iur. l. aliud. §. refertur. ff. de dolo. l. si ex dolo. Inno. de simo. uenies. & c. dilect⁹. & de sen. ex. grauem.

¶ An pro iniuria facta uniuersitati possit agere singularis. uide. ff. de re. di. l. in tantum. §. uniuer sitatis. ff. de in ius uocã. l. sed et si. §. qui manumit titur. & quid econtra. uide. ff. de fur. l. uulgar. ff. ad munic. l. de iure. xxiii. q. ii. dñs. nõ. de sen. ex. si iudex. li. vi. uide qđ nõ. Inno. de sen. excõ. cum desideres. et. c. contingit.

¶ Uniuersitas dat iurisdictionẽ. nõ. in. l. fi. C. de iur. om. iudi. in aut. de defen. ciui. §. nulla. col. iii.

¶ In causa uniuersitatis quis et quõ iuret de ca lunia. uide C. de iura. calũ. l. ii.

¶ An in actibus uniuersitatis sufficiat ꝙ singuli seorsum et singulariter consentiant. uel sit necesse ꝙ in cõmuni. uide de decur. l. ii. li. x. de electio. in genesi. et ibi nõ. ii. q. vii. nominationes. lxiii. di. nullus. et ibi Archi.

¶ An in questione sindici uniuersitatis sit neces saria auctoritas supioris. uide. ff. qđ cuiusq̃ uni. l. nulli. ff. rem ra. ha. l. actor. facit qđ nõ. Inno. de preben. cum nõ ignores. et de ꝓcura. c. i. de iura. calũ. imperator.

¶ An qđ facit uniuersitas singuli facere uideant. nõ. ff. qđ cuiusq̃ uniuer. l. sunt. in glo. debet. & l. aliud. §. refertur. ff. de reg. iur. & ibi Bar.

¶ An uniuersitas possit de homicidio accusari. uide Ang. in cõsilio suo. clxvii. qđ incipit sup h°.

¶ An & qualiter uniuersitas possit cõsentire. nõ. Bar. ff. de acquir. heredi. l. si quis mihi bona. §. i. & ibi glo. i.

¶ An uniuersitas possit facere statuta. nõ. ff. de re. iur. l. nec ex p̃torio. & ibi bar. uide. C. đ cõsti. pecu. l. receptitia. in glo. fi. & ibi Cy. bar. in. l. pe. C. de lega. li. x. de consti. cum omnes. in glo. sta tutum. li. vi. Inno. de consti. cum accessissent.

¶ Si uniuersitas nõ habet bona qualiter consulat creditoribus. nõ. ff. qđ cuiusq̃ uniuer. l. i. §. qđ si nemo. Spe. ti. de succes. ex testa. §. sequit. ꝓ. quid si uniuersitas. & ibi Io. an.

¶ An uniuersitas possit compelli ad sindicuz fa ciendum. dixi aliquid. s̃. Adde bar. ff. de fideicõ. liber. l. iii. §. creditoribus.

¶ Si cõpromissum est in uniuersitate et uniuer sitas minuatur in personis an extinguat compro missum. uide bar. in. l. qđ in re. §. i. ff. de le. i.

¶ An pars uniuersitatis expulsa de ciuitate puta Gebellini possit facere sinoicum uel statuta. uide bar. in. l. si quis a filio. §. fi. ff. de le. i.

¶ Surrogare doctorẽ in uniuersitate uel collegio doctoꝝ uidetur de iure pertinere ad superiorem uniuersitatis. uide in. l. parabolã. C. de epi. & cle.

¶ Ille dicitur de uniuersitate qui numerat inter illos de uniuersitate. C. de epi. & cleri. l. quisquis. facit. l. fi. C. ce iur. om. iudi.

¶ Priuilegio uniuersitat gaudet qui actu exer cet arte illius uniuersitatis. non uagabundus uel

negligens in exercitio illius artis. uide. C. de epi. & cleri. l. generaliter.

¶ Supernumerarius nõ gaudet priuilegio uniuersitatis. gl. C. de colle. in rubrica. li. xi. nec eximit a potestate primi iudicis. C. de offi. mili. l. ii.

¶ Approbare uniuersitatẽ spectat ad imperatorẽ & uniuersitas debet habere matriculã in qua describantur nomina. uide. C. de aduo. diuer. iudi. l. iubemus. in fine.

¶ In actibus uniuersitatis alicuius artis non hñt uocem discipuli artis uel qui ibi addiscũt licz artẽ exerceant. glo. in. l. fi. C. de iuri. om. iudi. & est ar. ꝙ discipuli non gaudent priuilegiis uniuersitatis.

¶ Ex descriptiõe inter illos de uniuersitate quis pbat̃ de uniuersitate. uide. C. famil. herc. l. nõ est ambiguum. C. de cõmer. & mercato. l. cessante.

¶ Si uniuersitas eligat rectorẽ & cõe aliũ preualet electus ab uniuersitate. Cy. in. l. uidue. C. de nup.

¶ Ut quis gaudeat priuilegio uniuersitatis oportet ꝙ exerceat pfessionem illius uniuersitatis. & non sufficit ꝙ tñ nomine sit scriptus ad matriculam. C. de sacrosanc. eccle. l. qui sub pretextu. & l. i. C. de colle. li. xi. qđ nõ. cõtra fratres minores & predicatores qui regulã nõ seruãt. & solo nomine fratres se appellant. & nõ effectu. quia nõ gaudẽt priuilegiis talibus ordinibus concessis.

¶ Delinquens contra priuilegia uniuersitatis priuandus est uniuersitate. C. de stu. libe. ur. ro. li. x.

¶ Si uniuersitas nihil habet cõmune ex quo soluat cõdẽnationẽ sñie late in eadem debet imponi collecta. glo. in. l. i. ff. qđ cuiuscꝫ uniuer.

¶ Qualiter aũt imponatur eo casu an p iuribus patrimonii uel p numero psonaꝝ. uide Bar. in. l. iiii. § actor. ff. de re. iudi.

¶ Pro delicto uniuersitatis nõ debent capi singulares persone nisi pro rata sua. possunt tñ capi exactores collecte post certuz tempus. Bar. in. d. l. iiii. § ait pretor. & si aliquis ex his soluere non potest alii soluent pro eo. ut dicit ibi Bar. qui allegat. l. i. C. de omni agro deser. li. xi.

¶ An sindicus uniuersitatis possit obligare singulos de uniuersitate. Bar. in dicta. l. iiii. § actor.

¶ Tertia uel quarta pars populi est uniuersitas approbata. ff. de legi. i. l. si qs a filio. § fi. C. de fun. reipubli. l. pe. li. xi. non habet tñ iurisdictionẽ. l. & quia. ff. de iurisdic. om. iudi.

¶ Ubi uniuersitas facit aliquid contra ius nõ sufficit maior pars sed exigitur consensus omnium. dicit Cy. in. l. ii. C. que sit lon. consue. in. x. q. contrarium tenet Bar. in. l. omnes populi. in secundo membro principali. & est glo. in. l. aliud. § refert. ff. de regi. iuri.

¶ An potestas uniuersitatis resideat tñ in presentibus. distingue inter absentiam uoluntariã & necessariam. & ex iusta causa uel iniusta. sm Bal. in preall. l. omnes populi.

¶ Si uniuersitas se astringit alicui obligatiõi an successores teneantur. uide nõ. in. l. si ita quis. ff. de au. & ar. le. in. l. rut l a. ff. de contrahen. emp. in l. balista. ff. ad trebel. & l. iii. § diuus. ff. de sepul. uiola. Guil. plene in. l. de quibus. ff. de legi.

¶ Uniuersitas quãcꝫ appellatur corpus quãcꝫ collegium. ff. de in ius uo. l. sed et si hac. § qui manumittitur. quandocꝫ societas. ff. qđ cuiuscꝫ uniuer. no l. i. in prin.

¶ Cõmissum uniuersitati debz expediri per duas partes computatis etiaz absentibus. dicit Bar. qui ad hoc allegat allegat glo. in. l. maiorez. ff. de pac. iuncta. l. rescriptum. eo. ti.

¶ Ubi agitur de preiudicio uniuersitatis ad minus due partes debent esse presentes. l. plane. ff. qđ cuiuscꝫ uniuer. ubi uero de preiudicio singuloꝝ sufficit maior pars. uide Bal. pulchre psequentez in l. i. ff. de offi. pcon.

¶ Uniuersitas congregatur per uocem | tubam | cornu | uel campanam. glo. ff. de offi. prefec. ur. l. i. tex. & glo. in. l. ii. C. de decuri. li. x. C. đ ser. reipu. l. i. ego soleo allegare glo. in. c. si capitulo. đ cõces. preben. li. vi.

¶ Magister uniuersitatis uel presidens in ciuitate mistrales & alii possunt pacisci uniuersitati nõ singuli ut singuli. Bar. in. l. iiii. § actor. ff. de re iudi. qui remittit ad. c. edoceri. de rescrip.

¶ Si uniuersitas sit obligata dño suo uel principi ad centum & ille liberet unum de uniuersitate a collecta alii nõ possunt conueniri pro rata ad quã ille tenebatur. ita dicit Guil. ff. de pac. l. si unus. § sed generaliter. q allegat. l. ex actis. C. de exac. tributo. uide. l. ab omnibus. ff. de le. i. glo. & Iacobu. in. l. auus. ff. de pac.

¶ An societas decem uel duodecim scolarium sit uniuersitas. glo. ꝙ sic. in. l. sicut. ff. qđ cuiuscꝫ uni. de quo dic ut ibi per Bar.

¶ Uniuersitas ciuitatis castri uel uille uidet̃ approbata. glo. in dicta. l. i. de quo dic ut ibi p Bar. & in. l. fi. C. de colle. illici. Inno. de offi. ordi. cum ab ecclesiarum.

¶ Uniuersitas rusticorum est approbata. Guil. in preallegata. l. i.

¶ Si uniuersitas habet bona ex cõtumacia & delicto punitur in illis bonis. alias debet facere collectam. dixi. s. uide in dicta. l. i. § quibus.

¶ Uniuersitas est similis pupillo. glo. in dicta. l. i. § fi. allegat bar. C. de iu. reipubli. l. rempublicã. ff. ex qui. cau. ma. l. respublica.

¶ Pro necessitatibus uniuersitatis põt imponi collecta nõ ut donetur. quia illud dicitur decretũ ambiciosum. ff. de decre. ab or. fa. & C. de decuri. per totum. adde qđ nõ. Bar. in. l. iiii. § cõdenatũ. ff. de re iudi. & l. i. § qbus. ff. qđ cuiuscꝫ uniuer.

¶ Uniuersitas concilii generalis nihil ãministrat abscꝫ cõsensu & auctoritate ptãtis. glo. in. l. nulli. ff. qđ cuiuscꝫ uniuersi. C. de ser. reipubli. l. i. C. de decuri. l. ii. uide Bar. in. l. actor. ff. rem ra. ha.

¶ Quod uniuersitati debetur nõ debet̃ singulis ff. qđ cuiuscꝫ uniuer. l. sicut. § i.

¶ An dissoluta uniuersitate possit unusquiscꝫ repetere collectã uniuersitati. gl. in pall. l. sicut. § i.

¶ An p debito singulaꝝ de uniuersitate fiat missio in possessionẽ bonoꝝ uniuersitatis. glo. tenet ꝙ nõ. ff. qđ cuiuscꝫ uniuer. l. sicut. § i.

¶ Si sindicus habet potestatem obligandi omes de uniuersitate & singulos an poterit obligar̃ singulos. uide in. l. iiii. § condemnatuz. ff. de re iudi. ubi bar. & l. sicut. § i. ubi dicit ꝙ si uniuersitas talis poterat facere legẽ poterat quelibet singuloꝝ obligare. quia pactum habet uim legis. ff. de pub. l. cesar. & l. pe. de dona. inter uiꝝ & ux. Si nõ poterat facere legem ex hoc singulares nõ poterant conueniri. nisi forte qui fuerunt presentes. & illi

cōuenientur ex ꝓprio mandato· adde qđ nō· bar· in·l·ciuitas·ff·si cer·peta·

¶ Ad collectam non coguntur forenses· sed illi tantuꝫ qui sunt de corpore uniuersitatis· nō·in·l· rescriptum·ff·de mu·& ho·

¶ An una uniuersitas possit habere plures sindicos·uide Inno·de preben·cum nō ignores·in autē· ut iudi·si·quo·suf·§·illud·

¶ In maleficiis que facit maior pars uniuersitatꝭ tota uniuersitas uidetur fecisse·ff·qđ me·cā l·metum·§·animaduertendum·uide glo·in·l·i in prin· ff·de magis·cōue·

¶ Cōmixtio casualis nō facit uniuersitatē unam ideo si duo populi miscent̄ inuicem remanent nihilominus populi diuersi·glo·in·l·ii·ff·de rei uen·

¶ Uniuersitas ciuitatis potest interesse si passa sit aratrum·uel si deinde homines recedāt animo destruendi ciuitatē·tex·& gl·ff·quēad·usufruc· amit·l·si usufructus ciuitatis·

¶ Non est de uniuersitate qui est ibi pro defensione uniuersitatis· unde canis non est de grege ouium·ut·l·ii·ff·ad legem acquil·

¶ Administrator & sindicus uniuersitatis habēs mandatum immediate ab uniuersitate equiparat̄ tutori·secus si habeat mandatum a regentibus uł ab illo qui habet mandatum ab uniuersitate·quia equiparatur ꝓcuratori· ita dicit Ia·bu·& Bar·ff· de iureiuran·l·iusiurandum·& ad pecunias·§·fideiussor·ubi de hoc·

¶ Uniuersitas semper presumitur approbata· ut l·i·& qđ ibi nō·C·de sacrosanc·ec·

¶ Si aliquid cōmittitur uniuersitati & in illa nō sit nisi unus qui possit illud explicare explicanduꝫ est per illum qui potest·ff· de fideicōmis·liber·l· si legatario·§·i·

¶ Uniuersitas remanet licet nulluꝫ corpus in ea remaneat·ff·de statuli·l·si heredi·

¶ Uniuersitas ut uniuersitas nō pōt ꝓprie cōsentire·ff·de acq·pos·l·i·§·municeps·& qđ ibi nō·

¶ An uniuersitas possideat res q̄ sunt in cōi usu· ff·de acquiꝛ·pos·l·i·§·fi·& ibi uide Bar·

¶ An uacante uniuersitate seculari uacet possessio·& quid de ecclesiastica·uide Bar·in prealle·l· i·§·fi·tex·in l·semp·§·sed si cōmuni·ff· qđ ui aut clam·& ibi Bar·

¶ Licet uniuersitati inicere manus subiectas uniuersitati qn̄ per iudicem eos habere non pōt·uide in·l·generali·C·de decuꝛ·li·x·

¶ Ubi expectatur superioris confirmatio in gaudendo priuilegio nō sufficit describi in matricula uniuersitatꝭ·C·de ꝓfes·& medi·l·i·li·xii· alias·x·

¶ Docentes nō discentes faciunt uniuersitatem· glo·in ꝓēica·C·de excu·arti·li·x·

¶ Quilibet habens domicilium in ciuitate pōt de iure esse de uniuersitate ciuitatis·uide·C·de fabricen·l·si quis consortium·li·xi·

¶ Si quis uult admitti ad uniuersitateꝫ oportet ꝙ probet se abilem·& si nō seruatur solenitas requisita non ualet qđ agitur·ut·l·si quis consortiū C·de fabricen·li·xi·

¶ Quando aliquid est faciendū ab uniuersitate non dicitur fieri nisi uniuersitas sit solēniter congregata·& deliberato cōsilio id faciat·uide notabiliter qđ dicit Bar·i·l·aut facta·in fi·ꝓ·ulterius quero·ff de penis·licet contrariuꝫ uideat̄ sentire in·l·ii·C·de decuꝛ·li·x· uidelicet ꝙ sufficiat causaliter fieri ab uniuersitate in loco congregato·

¶ An mortuis omnibus de uniuersitate qui iurauerunt alicui aliquid dare uel facere teneant̄ surrogati in locum eoꝝ tali iuramento· uide de iure iuran·ueritatis·de usuꝛ·tua·

¶ Uniuersitas nō pōt excōicari·vii·q·i·sicut uir in glo·magna·de sen·ex·romana·§·in uniuersitatem·li·vi·xii·q·ii·epus qui mancipium·in glo·fi·

¶ Uniuersitas unius uille burgi sartoꝝ uel pistoꝝ dat iurisdictionem ordinariam·sed si infiniti homines erunt collecti in uno loco nō tamen haberent a superiore ꝙ essent uel esse possent uniuersitas non tribuunt iurisdictionem· nisi habitando fecerint uillam uel burgaꝫ· fm Inno·in·c·cum ab ecclesiaꝝ·de offi·ordi·

¶ In actibus uniuersitatis sufficit patreꝫ interesse quando pater & filius simul habitant Innoc· in·c·cum ex iniuncto·§·quicquid·ꝓ·sin autem sit uniuersitas secularium·de no·op·nū·

¶ Uniuersitas que nō habet iurisdictionē suo statuto penā nō addit·Inno·de cōsti·cū accessissent·

¶ Cum uniuersitas cōmittit delictum ex quo uenit imponenda pena personalis cōmutatur in pecuniariam·Inno·de sen·ex·grauem·

¶ Si uniuersitas damnatur pena pecuniaria pro maleficio fit executio in bonis uniuersitatis·et si nulla bona habet priuatur priuilegiis uniuersitatꝭ ut nō sit amplius uniuersitas·fm Inno·in dicto·c· grauem· Adde ad ea que diximus·s̄· de collecta imponenda quando uniuersitas nō habet bona in cōmuni· & aduerte quia quando ꝓ maleficio uniuersitatis imponitur collecta uni uniuersitati omnes illi essent ab illa collecta immunes qui contradixerunt maleficio·fm quosdā quos refert Inno· in dicto·c·grauem·

¶ Uniuersitas potest conueniri tempore feriato ꝓpter messes·fm Inno·de iudi·significauit·

Uniuersale

Plus operatur uniuersalis concessio āministrationis circa uniuersa q̄ specialis circa speciem·in l·fi·in fi·ff·de publi·

¶ An & quando bonis uniuersaliter translatis transferantur iura & actiones· Bartho·in·l·iii·C· de iure fisci·

¶ Omnia uniuersalia sunt collectiua non distributiua·uide in·l·si grege·ff·de le·i·

¶ An & quando sermo uniuersalis puta omnes homines|omnibus diebus zc̄· intelligatur uniuersaliter uel recipiat restrictionē· nō· Bar·in·l·i·§· nunciatio·ff·de no·op·nun· glo· in·l·i·C· de sacrosanc·ec in·l·ut gradatim·§·sed si lege·ff· de mu· & ho·glo·in·c·dilecto·de sen·ex·li·vi·

¶ An & quando indefinita equiualet uniuersali Bar·in·l·si pluribus·ff·de le·ii glo·in·c·ii·de cōiu· lepro·in·c·quia circa·de priuile· glo· de electi·ut circa·li·vi·

¶ Que dicatur ꝓpositio uniuersalis·uide bonuꝫ tex·de elec·in genesi·

¶ Uniuersalis sermo qn̄qꝫ nō uniuersaliter capit̄· ut ad omne·i·aliqđ ex omnibus·xv·q·i·mulier·i· q·vii·si quis omnem·adde nō·de priuile·ut priuilegia·§·illud·vii·q·i·deniqꝫ· facit qđ nō· in ꝓhe· decre·in glo·ulti·de elec·cum inter canonicos·

¶ An uniuersalis locutio includat futura·uide

ff. de uer. signi. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de le. iii. l. si ita fuerit. ff. de fideiusso. l. si ita. C. que res pigno. obli. pos. l. fi.

¶ Signum uniuersale nõ semp ponit̃ ꝓ toto uniuersali. nõ. Hosti. de usupa. cum sis.

¶ Omnino nõ debet uniuersaliter intelligi quã absonus sequeretur intellectus. sic arguit tex. de maio. & obe. solite. circa prin.

¶ Dictio uniuersalis ponit̃ pro singulari. Io. an. de homicidio. iohannes. super. ꝟ. omnis.

¶ Dispositio tunc est uniuersalis. quando disponit de quolibet sub uniuerso cõprehenso. uide. ff. de pecu. le. l. si peculium seruo.

¶ Uniuersale signum intelligit̃ nisi sit ibi aliqua dictio restringens. ff. de le. iii. l. qui habebat.

¶ Uniuersalis ꝓbatio restringitur ad materiam subiectam. C. si. ceu. uel reli. l. fi. ubi bona glo. & l. ne quicquã §. aduocatos. ff. de of. ꝓcõ. & le.

¶ Uniuersale uerbum restringit̃ ad decisa. unde si concedantur alicui omnia priuilegia que habet intelligitur si ipse eorum est capax glo. ff. de legi. l. princeps.

¶ Uniuersalis dispositio in materia contingenti restringit̃ ad alios in quibus predicatis dispositis põt uerificari. ff. qui satisda. co. l. inter omes. Bar. inducit glo. in. l. fideiussor. ff. qui satisda. co.

¶ Totum uniuersale qñq; exponitur. i. totũ integrale. ff. de condi. ob cau. l. qui sine causa.

Uniuersi

Quid importent hec uerba uniuersi & singuli. habes de exces. prela. nimis. in fi. de elec. generali. li. vi.

¶ Uniuersum potest accipi dupliciter. s. Tho. in tertio. di. ii ar. iii.

Uniuocum

Nihil põt uniuoce dici de deo & creaturis. uide sanctuz Tho in primo. di. xxxv. ar. iiii.

Unitas Unus

Extra unitatem ecclesie non est salus. i. q. i. teneamus. & in extraua. Bonifa. viii. que incipit unam sanctam.

¶ Diuisi ab unitate ecclesie in xp̃o cõgregari nõ possunt. nec illum caput hr̃e. xxiiii. q. i. alienus.

¶ Qui ab unitate fidei recedit nec absolutionẽ peccatoꝝ hr̃e nec ianuã regni celestis ingredi põt xxiiii. q. i. quicũq; ab unitate.

¶ Unitatem diligit deus. & ideo operibus sc̃de diei nõ benedixit. qꝛ binarius recedit ab unitate. xxxii. q. i. incipe terram.

¶ Unitas ecclesie in columba figuratur. de conse. di. iiii. item per hanc.

¶ Quod de uno negatur de alio concedit̃. xxv. di. qualis. de presump. nonne.

¶ Qui ad unũ de duobus non sufficit quõ sufficiet ad utrũq;. uide. xvi. q. i. presbiteros.

¶ Una sola est ecclesia catholica. qd̃ multis probatur auctoritatibus. de quibus. xxiiii. q. i. loquit̃ dñs. & c. omnibus. & c. prudentiam. & in preall'. extrauag. unam sanctam.

¶ An & quando plures res simul subtracte constituant unum furtũ uel plura. Bar. in. l. eum qui. ff. de furtis.

¶ Qualiter intelligitur unum delictũ ut possint simul plures accusari. Bar. in. l. hos accusare. §. iulianus. ff. de accusa.

¶ Licet unus ictus plura infert uulnera tñ unaz penam patitur uidelicet pro uno solo uulnere. ut l. si gemina. & ibi Bar. ff. arbo. fur. cesa. Io. an. in addi. Spe. ti. de sen. §. i. ꝟ. sed pone in statuto. & ti. de exe. sen. §. fi. ꝟ. xvii.

¶ Unitas nõ capit diuisionem. xxiiii. q. i. loquit̃. & c. scisma. de ꝓben. tue. & c. maioribus. de sum. tri. c. i. ff. de usuca. l. eum qui edes. & ibi nõ.

¶ Unum multis modis dicitur. de sum. tri. c. i. in glo. xl. di. sicut. ubi per Archidia.

¶ Unum dicit̃ qd̃ fit a pluribus habentibus cãm ab uno qui habet in se potestatem & auctoritatẽ eius qd̃ fit. de conse. di. iiii. aliud.

¶ Uno contextu dicitur fieri qd̃ fit simul nullo alio actu alieno interueniente. ff. de testa. l. heredes palam. §. fi.

¶ Unum. i. simile. de peni. di. iiii. ar. hab.

¶ Unum nihil addit supra ens. s. Tho. in prima parte. q. xi ar. i.

¶ Unum & multa opponuntur. ea. q. ar. ii.

¶ Unum esse conuenit deo. & quid dicat in diuinis. Idem in prima parte. q. xi. ar. i. ii. & iii. & in primo. di. ii. ar. i. & in sum. ꝯ genti. li. i. q. xlii.

¶ Unum esse est ꝓprium deo. ea. q. xi. ar. iiii. & in primo. di. ii. ar. i. & in. q. de quolibet. q. ix. ar. i.

¶ Unum dicitur multipliciter. Idez in primo. di. xxiiii. ar. i. & in tertio. di. iii. ar. iii. & i quarto. di. viii. ar. ii. & di. xxiii. ar. vii.

¶ Una & eadẽ res nõ debet diuerso iure cẽseri. de deci. eum in tua. & ibi concor.

¶ An unus puniatur pro alio. & in quibus casibus. nõ. i. q. iii. in summa. xxiiii. q. iiii. in summa.

¶ Quoꝝ unum est corpus debet etiaz esse unus animus. xxxi. q. ii. de neptis.

¶ Una ecclesia| unus populus| una species uocationis nostre| unus dñs| una fides| unuz baptisma. xxiiii. q. i. loquitur.

¶ An & qñ dictum uni uideatur dictũ omnibus nõ. vi. di. ad eius uero. lxi. di. miramur. de penitẽ. di. i. nunc autem.

¶ Propter unum licet qd̃ aliter nõ liceret. nõ. Io. an. de fil. presbi. ex transmissa.

¶ Comodius res explicatur per unum ꝙ per plures. ff. de ori. iur. l. ii. §. deinde. ff. de ãmi. tuto. l. iii. §. qd̃ in tutoribus. vii. q. i. in apibus. xxiiii. q. i. loquitur.

¶ Unus potest contradicere pluribus. xxxi. di. nicena.

¶ Quandoq; uno actu due obligationes intelliguntur. ff. de solu. l. cum quis. §. pedius. & l. in numerationibus.

¶ An unus possit sustinere uicem pluriũ. nõ. ff. de pac. l. si plures. in glo. nõ difficile. & ibi Barth. Guil. ff. de adop. l. iii. Bar. in. l. i. §. cõmunis suus. ff. de stipula. seruo. Cy. C. de fal. l. si quis decurio. Bar. in. l. comperimus. C. de prepo. agẽ. in rebus. nõ. de ꝓba. ex litteris.

¶ Unus nõ facit familiã| uniuersitatẽ| turbam| ul' rixam. nõ. ff. de uer. signi. l. detestatio. §. fi.

Unumquodq;

Propter quod unumquodq; tale & illud magis. propositio eir phisica quam ponit Io. an. de cle. mis. sane. sup. ꝟ. apud omnes.

Unusquisq;

Hec dictio diuisiue ponitur. ut habetur. C. cõi diuidũ. l. ii.

Vocabulum Plura sunt negocia q̄ uocabula. ff. de pscrip. uer. l. natura.

¶ An liceat arguere ab ethimologia uocabuli. nō. in. l. ii. §. apostata. ff. si cer. peta. ff. solu. matri. super rubrica. in. ii. q. dixi plene supra sub dictione argumentum.

Vocatio Uocatus ad prelationem pro xpo ipsam refutare nō debet vii. q. i. in scripturis. &. c. qui episcopatum.

¶ Uocans sacerdoté in ius sine uenia punit̃ pena extraordinaria. i. arbitrio iudicis. ut nō. glo. insti. de iniur. §. penales.

¶ Uocatio per campanam sufficit. nō. Innoc. & Hosti. de elec. in causis.

¶ Uocati ad eligendū possunt de benignitate expectari sicut in iudiciis. Inno. de elec. cum nobis. & ibi de hoc.

¶ Uocandi sunt absentes ad electionem & etiā longe. uide de elec. coram. in glo. i. & super ea. & in hoc statur consuetudini.

¶ Uocatio absentiū non est de substantia actus. hoc uerum quando comode uocari non possunt. alias secus. nō. docto. de electi. quia ꝓpter. Inno. in. c. ecclesia. ii. co. ti.

¶ Quā fiat uocatio in ius. nō. ff. de in ius uo l. i.

¶ Quando fiat uocatio re & uerbo & quando uerbo tantum. nō. ff. de in ius uocan. l. sed et si is. in glo. extrahi.

¶ Uocatio uerbo tantū uel re & uerbo a quibus fiat. nō. in aut. de exhi. re. §. quia uero etiam. in glo. oīno. coll. v. in aut. ut om. obe. iudi. ꝓuin. §. si uero aliud. in glo. iudex. colla. v.

¶ Uocatio quoq; fieri debeat cum uenia uel sine uenia. nō. ff. de in ius uocan. l. generaliter.

Volatus Ponit ꝓ transitu. de renū. nisi. in fi. de elec. cupientes. §. denīq; li. vi.

Voluntas Volo Uolūtas defuncti non potest in alium usum mutari sine auctoritate epi ita nō. Abb. in. c. nos quidem. de testa. & ista cōmutatio dz fieri ex cā rationabili. sed sine causa non pōt uoluntas testatoris mutari nisi per papā. ita debet intelligi clem. quia contingit. de religi. domi. Adde qđ dixi supra sub dictione legatum. & . ĵ. sub dictione usus.

¶ Ultima uoluntas recipit interpretationē extensiuam sed non restrictiuam. Bal. in. l. plenū. §. sed si pretoꝝ. ff. de usu & habi.

¶ Peccatū intm̄ est peccatum inquantū ꝓcedit a uoluntate. xv. q. i. qđ aūt. xxiii. q. vi. uideris.

¶ Uoluntariū milité xpus uult habere & diabolus uoluntarium seruum. xv. q. i. nō est.

¶ Uelle tm̄ nō sufficit sed exigit̃ operari & bene facere. lxxxvi. di. non satis.

¶ Uoluntaté offerentiū plus attendit deus q̄ donum oblatum. iii. q. vii. in gradibus.

¶ Uoluntas loquentis magis consideranda est q̄ ꝟba. xxii. q. i. humane aures. de ꝟ sig. intelligētia.

¶ Uoluntas tacita tutoꝝ non sufficit in auctorizando populo ad hereditaté adeundā. uide glo. in l. fulcinius. ff. ex qui cau. in pos. ea.

¶ Quomodo ul. ime uoluntates possunt esse in pendenti & quid de contractibus. uide Bar. in. l. usufructus. ff. de stipu. seruo.

¶ Quando per secundam uoluntatem derogetur prime. uide Bar. in. l. pacta. ii. C. de pac.

¶ An & quando uolens unum uideat̃ uelle omne id qđ sine illo explicari nō potest. Bar. in. l. i. ff. de acquir. here. Adde omnino Bal. in. l. fi. C. de her. insti. in. xvi. op.

¶ An & quando uerbum uolo iunctū infinito indueat dispositionem actus uel perfectionez. uide in. l. serui electione. ff. de le. i. & l. pamphilo. §. i. eo. ti. ff. ad trebell. l. facta. §. si sub conditione. & ibi Bartho.

¶ Cum quid ponitur in uoluntate alicuius intelligitur in dubio ad arbitrium boni uiri. Bar. in. l. i. & l. cum filius. §. pater. ff. de le. ii.

¶ Uoluntas partiū expressa nō reducitur ad arbitrium boni uiri sed uelata sic. ut. l. fideicōmiss. §. fideicōmiss. ff. de le. iii. & in. l. i. ff. de le. ii.

¶ Uoluntas coacta uoluntas est. tex. & glo. de bap. maiores. ff. qđ me. cā. l. si mulier. §. si dos. xv. q. i. merito & ibi glo.

¶ De natura huius uerbi uolo uide Bar. in. l. cūctos populos. C. de sum. tri. & fide catho.

¶ De natura hoꝝ uerboꝝ donec uoluero uel qđ uoluero. uel ad meū beneplacitū. Bar. in. l. centesimis. §. fi. ff. de uer. obli. uide in. l. locatio peccarii. ff. de loca. & ibi per Sali.

¶ Qualiter ꝓbetur uoluntas contraria quando uerba cōtrahentiū sunt pure ꝓlata. uide glo. in. l. iurisgentium. §. qđ fere. ff. de pac. ubi tex.

¶ Qualiter ꝓbetur uoluntas contraria eius ꝙ lex presumit testatorem uoluisse. Bal. dicit ꝙ per duos testes. in. l. quāuis. C. de impu. & al. subti.

¶ An inter uelle & nolle sit dare mediuz. uide in l. i. §. scientiam. ff. de tributo. quem tex. ad hoc allegat Bal. in. l. licet. circa mediū. C. de iure deli.

¶ Quid operentur illa uerba uolo ꝙ habeas talē rem. nec amplius possis peter̃ de bonis meis. Bar. in. l. peto. ff. de lega. ii. & in. l. fideicōmissa. §. si qs ita scripserit. ff. de le. iii. & in. l. ut iurisiurādi. §. si liberi. ff. de op. liber. facit qđ nō. Bar in. l. ii. ff. de uol. & pu. ꝟ. quero ex quibus facit qđ idem nō. in l. quotiens. §. si duo. ff. de here. insti.

¶ Qualiter intelligatur locatio facta ad annum & deinde inantea ad uoluntaté suaz. nō. do. meus Raph. cuma. in. l. concessionis. §. fi. ff. de uer. obli. & in. l. post doté. in. v. lec. ff. so. ma.

¶ Si iudex posuit aliqué ad cōfinia donec uoluerit uel ad uoluntaté suam an ipso mortuo cōfinia sint finita. Cy. & Bal. in. l. fi. C. de cōtrahen. emp. Bar. in. l. centesimis. §. fi. ff de uer. obli.

¶ An pecunia alteri numerata de uoluntate mea uideatur mihi numerata. glo. in. l. si nō singuli. C. si cer. peta. facit. l. singularia. ff. si cer. peta. ubi est bonus tex. ad hoc.

¶ An per ista uerba uolo emere uolo eligere & similia inducatur dispositio siue actus. glo. & Cy. in. l. in ementis. C. de contrahen. emp. glo. & bar. in. l. serui electione. ff. de le. i. doc. de spon. ex litis facit qđ nō. bar. in. l. gerit. ff. de acquir. here. & l. qui se patris. C. unde libe. bal. in. l. i. C. de sum. tri.

¶ An idem sit facere de mandato alicuius & de uolūtate alicuius. nō. bar. in. l. post doté. ff. so. ma.

¶ An uerbum uolumus positum in questione sit noui iuris inductiuū. nō. glo. in clem. i. de offi. uica.

in glo. fi. & in clem. fi. in ꝟ. uolumus. iuncta glo. i. de elec. & in clem. i. § uolumus. de foro compe. glo. in clem. i. de re. ꝑmu.

¶ Implere uoluntatem suaꝫ reputatur lucrũ. nõ. glo. in. l. pe. ff. de condi. ob causam.

¶ An implens uoluntatem alterius casu non ex proposito dicatur uere impleuisse. nõ. in. l. u. ff. de condi. & demõ. glo. xxiii. q. v. § hoc notandum.

¶ An uoluntas semel posita semper presumatur dorare. nõ. xxxi. q. ii. lotharius. ff. de le. iii. l. si qs. in prin. ff. de ꝓba. l. eum. C. de testa. l. sanctimus. C. de ap. l. precipimus. ff. de leg. iii. l. fideicõmissa. § si rem. ff. de leg. i. l. si mihi. § interdum. glo. qꝺ me. cã c. i. de baptis. maiores. in fi. & ibi glo. in ꝟ. predurare.

¶ An & quando uoluntas habeat̃ pro facto. nõ. C. ad legem cor. de sicca. l. is qui. C. de epi. & cle. l. si quis nõ dicaꝫ rapere. de spon. iuuenis. & c. fi. de eo q mit. in pos. c. i. glo. ꝺ eo q dux. in ma. c. fi.

¶ An idem sit cõmittere aliqd uoluntati alterius & arbitrio. dic ut. l. si quis semp. ff. de here. insti. & in. l. i. ff. de le. ii. & in. l. fideicõmissa. § quanq̃. ff. de lega. iii. glo. in clem. dudum. ꝟ. & si idem. de sepul. & ibi doct. Adde ꝙ si detur potestas alicui ut faciat uoluntatẽ suam excluditur dolus. ff. mã. l. creditor. § lutius. & l. cũ filius. ff. de testa. mili. Itẽ cũ dicit̃ facias iudicio intelligit̃. i. uolũtate tua uel arbitrio tuo. ff. de fideicõ. liber. l. thays. § lutius. uide in. l. i. ff. de le. ii. Item aduerte quia cum dicitur fac ꝑut uolueris| denotat libeꝝ uelle. sed cum dicitur fac ꝑut tibi uidebitur| denotat arbitrium boni uiri. tex. est notabilis in. l. fideicõmissa libertas. ff. de fideicõ. liber. & l. nõ tm̃. § senatus. eo. ti. Item cuꝫ dicitur cõmitto me ingenio tuo. i. rationabili & moderato iudicio tuo. ff. de of. ꝓcõ. l. nec quicq̃. § circa aduocatos.

¶ An homo teneatur uoluntatem suam semper conformare uoluntati diuine. uide sanctum Tho. in quarto. di. xlviii.

¶ Uerbum uolo habet uim mãdati. ff. mã. l. i. nõ. Io. an. de rescrip. ab excõicato. de spon. ex litteris Adde qꝺ nõ. Bar. in l. post dotem. in. vi. lec.

¶ Uerbum uolo notat liberam uoluntatẽ. nõ. Io. an. de testi. significauit.

¶ Sic uolo sic iubeo sit pro ratõne uoluntas. nõ. Io. an. ne cle. uel uo. ex litteraꝝ. insti. de iure na. § sed qꝺ principi. & de transac. c. pe. in glo.

¶ Uoluntas pro facto reputat̃. C. de epi. & cleri. l. si quis nõ dicam. xxvi. di. uouentibus. lxxxviii. di. nõ satis in prin. i. q. i. c. ii. & ibi Archidi. plene xvi. q. i. § sic ergo. & de eo qui mit. in pos. c. i. in glo. & super ea Inno.

¶ Quandoq; magis attenditur uoluntas q̃ factũ v. di. ad eius. v. q. v. nõ omnis lxxxvi. di. nõ sati.

¶ Uoluntate maleficia distingunt̃ & ꝓposito. ff. de furt. l. iniurie. fac. xxxiii. q. iiii. nabugdonosor xv. q. i. § i. & c. illa.

¶ Uoluntas remunerat̃ & punit̃ magis q̃ actus. de peni. di. i. si cui. ff. de furt. l. uulgaris.

¶ Uoluntas agentis uel operantis attenditur. ff. de usufruc. l. arboribus. § sufficere. & ff. qui mo. usufruc. amit. l. is qui. & ff. de furt. l. qui iniurie. & ibi notata.

¶ Plus obligat uoluntas q̃ scientia. ff. de exerci. l. i. § si is qui.

¶ An cum aliquid cõmittitur uel relinquat̃ uoluntati alicuius intelligatur de qualicũq; uolũtate uel ad arbitriũ boni uiri. uide Dy. in. l. cũ quidã. ff. de le. ii. ff. de fideicõmis. liber. l. lutius. & l. sceuola. & l. thays. § sorore. facit qꝺ nõ. Archi. i. di. ius humanum. Inno. de renũ. ueniens. Hostieñ. in sum. de arbi. § pe. qꝺ nõ. de testa. c. i. li. vi.

¶ Que abinicio sunt uolũtatis expost facto sũt necessitatis. uide. C. de actio. et obli. l. sicut. nõ. de uoto. magne.

¶ Uoluntas turbata uoluntas est. sicut dicimus de coacta. de simo. mathens.

¶ Nullum bonum nisi uoluntariũ. xx. q. iii. presens clericus.

¶ Uoluntates hominũ sunt diuerse. ff. ad trebel. l. ꝙ poterat. nõ. glo. de cõces. ꝑben. ꝙ diuersitatẽ.

¶ An uerbum uolo inducat dispositionẽ. nõ. Bar. in. l. i. C. de sum. tri. et in. l. ꝓm electionẽ. ff. de le. i. Item notat uoluntatem liberaꝫ. ut. ff. de fideicõ. liber. l. lutius titius. Adde Bar. in. l. pamphilo. § ꝓpositum. ff. de le. iii.

¶ An et quando uoluntas possit mutari. nõ. ff. deposi. l. i. § pe. in glo. mutare. nec põt quis facere ut non liceat sibi eam mutare. Bar. in. l. cum precario. ff. de precari.

¶ An per mortem presumatur uoluntas mutata nõ. ff. de ꝓba. l. iii. in glo. cõuenitur. et nõ. de ꝓ. p. si gratiose. in. ꝟ. expirat. li. vi. uide ibi nõ.

¶ Uoluntas coacta excusat. nõ. ff. de mino. l. ait pretor. in glo. imputande.

¶ Uoluntas cõmunis facit aliquid ualere quod alias non ualeret. nõ. ff. de religio. l. ex consensu. ubi de hoc.

¶ Quando plene plenius et plenissime sit interpretanda uoluntas. nõ. ff. de re. iur. l. in testamẽtis Cy. C. de fideicõ. l. uoluntatis.

¶ Uoluntas sufficit ꝑ ratione in legibus uel statutis. uide insti. de usuca. § qꝺ autem. ff. de cõsti. princi. l. i. facit. C. de furt. l. ancille. uide Ange. in consilio suo. cclxix. qꝺ incipit multoꝝ.

¶ Qualiter interpretetur uolũtas defuncti. nõ. ff. de usu et ha. l. plenuꝫ. § equitii. in glo. sensisse. Cy. in. l. uoluntatis. C. de fideicõ. nõ. glo. fi. in. l. si seruus plurium. § fi. et ibi Bar.

¶ Quot sunt ultime uoluntates. nõ. in aut. de here. et fal. § quia uero. in glo. uoluntate.

¶ An uoluntas debeat precedere uel sufficiat ꝙ sequatur. nõ. Bar. ff. de aqua plu. ar. l. si aũt plures

¶ Uoluit. i. uoluntarie fecit. ff. de re. diui. l. fi. et ibi Bar. qui dicit ibi de statuto disponente cõtra eum qui corrumpere uoluit zc.

¶ An per illa uerba uolo emere si uis uendere & econtra. uelle si uelles. & uendo si uis. uel similia ꝑficiatur uenditio. uide per Bal. in. l. in ementis. circa fi. C. de contrahen. emp.

¶ Quis dicitur illũ colere & diligere cuius uoluntatẽ seruat. ff. de iusti. & iure. l. i. et ibi glo.

¶ Ista uerba ad uoluntatem talis faciunt conditionem. glo. in. l. post dotem. ff. so. ma.

¶ Uoluntatis appellatione comprehenditur uoluntas bene regulata. ff. de iusti. et iure. l. iusticia quandoq; tamen est irregulata. ff. de ori. iur. l. ii. § deinde exactis. et qꝺ ibi nõ.

¶ Non dicitur quis facere meliorem conditionẽ meã licet ipsam melioret. si tñ qꝺ agit est contra

uoluntatem meam. ff. de usu & habi. l. si.

¶ Uoluntas finitur morte. ff. loca. l. locatio.

¶ Uolũtas est in deo. uide. s. Tho. in prima pte. q. xix. ar. i. & in primo. di. xlv. ar. i. & in summa contra genti. li. i. q. lxxiii.

¶ Uoluntas dei est alioꝝ a se. ea. q. xix. ar. ii.

¶ Uoluntas dei est cã reꝝ. ea. q. xix. ar. iiii.

¶ Uoluntatis diuine non est causa nec ratio. ea. q. xix. ar. v.

¶ Uolũtas diuina semper impletur. ea. q. xix. ar. vi. & in primo. di. xlvii. ar. i.

¶ Uoluntas dei nõ ponit necessitatẽ in rebus. ea. q. xix. ar. viii. & in. q. de ueritate. q. xxiii. arti. v. & in sum. contra genti. li. ii. q. lxxxv.

¶ Uoluntas dei distinguitur in antecedentez & consequentem. in uoluntatez signi & beneplaciti. ea. q. xix. ar. xi. & in primo. di. xlv. arti. iiii. & q. de ueritate. q. xxiii. ar. ii. & iii.

¶ Uult deus omes homines saluos fieri. e. q. xix. ar. vi. & in primo. di. xlvi. ar. i.

¶ Quinq; sunt signa uoluntatis dei. Idem. ea. q. xix. ar. xii.

¶ Uoluntas dei est singularium. Idem in summa contra genti. li. iii. q. lxxviii.

¶ Uoluntas dei est aliquoꝝ non entium. Idem in sum. contra genti. li. i. q. lxxix. non tamen est impossibilium. e. li. q. lxxxiiii.

¶ Uoluntas non est nobilior intellectu. Idem in prima parte. q. lxxxii. ar. iii.

¶ Uoluntas nõ põt inferri uiolentiã. Idem prima secunde. q. vi. ar. iiii.

¶ Uoluntas nõ distinguitur in irascibilem & cõcupiscibilem. Idem in prima parte. q. lxxxii. arti. v. & q. de ueritate. q. xxv. ar. iii.

¶ Uolũtas mouet intellectũ & alias uires anime Idem in prima parte. q. lxxxii. ar. iiii. & q. de ueritate. q. xxii. ar. xii.

¶ Uoluntas est tm̃ bona. Idem prima secunde. q. viii. arti. i. & in secundo. di. xxxiii. ar. iii. & q. de ueritate. q. xxii. ar. i. & ii.

¶ Uoluntas est finis & eoꝝ que sunt ad finem. prima scd̃e. q. viii. ar. ii.

¶ Ulountas mouetur ab intellectu. prima scd̃e. q. ix. ar. i. & ab appetitu sensitiuo. ea. q. ar. ii.

¶ Uoluntas mouet seipsam. Idem prima secũde. q. ix. ar. iii. & mouetur ab exteriori principio. ea. q. ar. iii. & in summa contra genti. li. tertio. alias quarto. q. lxxxviii. lxxxix. & xc.

¶ Uoluntas mouetur necessaria a passione. prima secunde. q. x. ar. iii. & q. lxxvii. ar. i.

¶ Uoluntas necessaria mouet a deo. prima scd̃e. q. x. arti. iiii. & q. de ueritate. q. xxii. arti. ii. & in sum. contra genti. li. iii. q. lxxxviii. lxxxix. & xc.

¶ Uoluntas nõ mouet uolendo aliqd ex necessitate. Idem in. q. de ueritate. q. xii. ar. vii.

¶ Uoluntas nostra debet se cõformare uolũtati diuine. Idem in primo. di. xlviii. arti. i. & ii. & de q̃ tenemur. Idez in. q. de ueritate. q. xxiii. ar. viii.

¶ Uoluntas in nobis & in angelis differt ab intellectu. Idẽ ĩ pma pte. q. lix. ar. ii. & q. lxxx. ar. i.

¶ Quotuplex uoluntas fuerit in xp̃o. & de contrarietate uoluntatũ ipsius. dicam plene infra sub dictione xp̃us.

Uolumen Unde dicat. uide Io. an. in ꝓhe. li. vi. in. ꝟ. uolumib⁹.

Uoluntarium Id dicimus qd̃ ad uoluptatem uel ad ornamentũ ptinet. ff. de uer. signi. l. impense.

¶ Uoluntarium inuenitur in actibus humanis. s. Tho. prima secũde. q. vi. ar. i. & non reperitur in brutis. ea. q. ar. ii.

¶ Uoluntariũ põt esse sine actu. ea. q. ar. iii.

¶ Uoluntarium tollitur per uiolentiam. prima secunde. q. vi. ar. v.

¶ Uoluntariũ per motũ tollit & concupiscentia & ignorantia. prima scd̃e. q. vi. ar. vi. vii. & viii.

Uota Uotum Uide quid sit uotũ in quarto. di. xxxviii. Archidia. in. c. i. de uoto. li. vi. Inno. de regula. ad nostram. qui cleri. uel uo. sup pxica. glo. xxiii q. i. uiduas neq;. Archidia. xvii. q. i. in summa.

¶ Quod requirunt ad uotum. uide. s. Tho. scd̃a scd̃e. q. lxxxviii. dic deliberãdo ꝓpositũ uoluntatis pmissio. quandoq; adduntur alia duo. s. omnis ꝓnuntiatio & alioꝝ testimoniũ. adde qd̃ nõ. Hug. xix. q. i. in summa.

¶ Quot sunt species uoti. dic due. quoddam est uotum simplex quoddaz solẽne. de uoto. c. i. li. vi. qui cle. uel uo. rursus. sanctus Tho. in preallc. q. lxxxviii. ubi dicit q; utriusq; transgressor peccat mortaliter.

¶ An uouens teneat statim implere uotuz. uide deutro. xxiii. s. Tho. in quarto. di. xxxiii.

¶ An uotũ licitum semper obliget. uide. s. Tho. in quarto. di. xxviii.

¶ De quo debz fieri uotum. uide. s. Tho. secũda secunde. q. lxxviii. ubi etiã uide an liceat se uoto astringere ad minimã carnis macerationem.

¶ Que dicant uota stulta puta de nõ pectinãdo caput in sabbato. talia sm Tho. ubi supra. potius sunt deridenda q̃ seruanda. adde Archidia. xvii. q. i. qui bona.

¶ An melius sit & magis meritorium aliquid facere ex uoto q̃ sine. s. Tho. ubi. s. tenet q; melius est ex uoto ꝓpter tria. primo q; uouere est actus latrie que est uirtus nobilissima. Secũdo quia qui uouet magis se subicit deo. Tertio quia uoluntas per uotũ in melius firmat ad bonũ. Adde Archi. i. q. ii. si quis. glo. in clem. i. de reli. & uene. sanc.

¶ Quid si aliquis emisit duo uota diuersa. uide sanctũ Tho. in quarto. di. xxxviii.

¶ An pater moriturus possit iniungere filio suo quem instituit heredem ut impleat uotuz pro eo. tex. uidetur q; sic. de uoto. licet. uide pulchre in sum. pisa. sub dictione uotum. i. § ultimo.

¶ An epus possit uouere sine licentia pape. uide de regula. licet. Adde nõ. in. e. magne. de uoto.

¶ An subiecti alterius uoluntati possint uouere sine licentia superioris. s. Tho. secunda secũde. q. lxxxviii. qui dicit q; nullus põt se firmiter obligare ad id in quo alteri est subiectus.

¶ Uotum cõsistit in solo ꝓposito uoluntatis. Idẽ scd̃a scd̃e. q. lxxxviii. ar. i.

¶ Uotum semper debet fieri de meliori. Idem in quarto. di. xxxviii. arti. ii. & secunda secunde. q. lxxxviii. ar. ii.

¶ Uotũ obligat ad sui obseruantiã. Idẽ scd̃a scd̃. q. lxxxviii. ar. iii. & in quarto. di. xxxviii. ar. iii

¶ Uouere est actus latrie. eadem. q. ar. v. & est

expediens·ea·q·ar·iiii· & in sum·contra genti·li· secundo·q·cxxxviii·

¶ Quot modis solénizatur uotum· uide secúda secunde·q·lxxxviii·ar·vii·& in quarto·di·xxxviii·arti·secundo·

¶ Uotum recipit dispensationé· sed non solēne cōtinentie·ea·q·ar·x·&·xi·& in quarto·di·xxxviii·ar·iiii·nec potest mutari uel remitti nisi auctoritate prelati·ea·q·ar·xii·

¶ Uotum non debꝫ fieri de illicito·nec sub uoto cadit qđ est necessarium·secunda secúde·q·lxxxviii·arti·secundo·

¶ Quomodo intelligatur fieri uotum sanctis & prelatis·ea·q·ar·v·

¶ Fractio nó est species infidelitatis·ea·q·ar·iii·

¶ Uouens intrare monasterium cuius monachi nolunt eum recipere·& uouens uirginitatem qui postea corrumpit̃ quid debeant facere tales·uide seconda secunde·q·lxxxviii·ar·iii·

¶ De uoto xpi dicā·ĩ·sub dictione xpus·

¶ Uouerunt apostoli pertinentia ad statum perfectionis quando omnibus relictis secuti sunt xpm·ea·q·lxxxviii·ar·iiii·

¶ Uotum fit soli deo·ea·q·ar·v·

¶ Qualiter differant cómutatio uoti & dispensatio·ea·q·ar·x·

¶ Ex duobus potest contingere ꝙ uotú simplex nó habeat robur·ea·q·ar·ix·

¶ In quibus uotis possit dispensari & in quibus non·ea·q·ar·xi·

¶ An pueri possint uouere·s·Tho·ubi s̃·qui dicit ꝙ nó ante ānos pubertatis·ubi etiá tractat qđ de filiofa·quid de seruo religioso & uxore·

¶ An alter coniugum possit uouere ꝙ non petet debitú· uide·s·Tho·in quarto·di·xxxii·qui dicit ꝙ unus coniugum nó potest tale uotum emittere sine consensu alterius·quia hoc esset offerre sacrificium de alieno·

¶ An unus coniugum qui dedit licentiam alteri ut uoueat castitatem possit licentiam datam reuocare·uide·s·Tho·in quarto·di·xxxii·

¶ An in uotis perficiendis uel dimittendis uir & uxor ad paria iudicantur· uide·xxxii·q·i·si quis uxorꝫ·vii·q·i·peecepit·&·c·xpiana·xxxiii·q·v· qui deo·de uoto·ex multa·&·c·quod super his·s·Tho·in quarto·di·xxxviii·

¶ An uir timens de incontinentia uxoris possit facere uotum ultramarinum·uide·s·Tho·in·q·de quolibet·& in sum·pisa·sub dictiōe uotú·ui·ꝗ·fi·

¶ An & per quem possit fieri uotoꝝ cómutatio uel dispensatio·uide in·c·i·de uoto·s·Tho·secúda secunde·q·lxxxviii· ubi etiam tractat an prelati possint in uoto ꝓhibito dispensare· Adde bonam glo·in·c·non est·de uoto·

¶ Que sit causa sufficiens dispésandi uel cómutandi uotum·uide in quarto·di·xxxiii·

¶ An faciens uotum de ingrediendo religionem possit infra annú ꝓbationis licite exire & redire ad seculum·Archidia·xii·q·i·scimus·

¶ An uouens intrare religioné possit cópelli ad uotum implendum·uide Archidia·in dicto·c·scimus·Hosti·de censi·ex parte·Io·an·de regula·cósulti·glo·de uoto·per tuas·

¶ An uouens si impedit̃ cessante impedimēto debeat uotú adimplere·Archi·ꝙ sic·xvi·q·vii·qnꝙ

¶ An quis possit ꝓpria auctoritate mutare uotú in melius·uide Inno·de iureiuran·peruenit·ii·Io·an·de uoto·c·i·

¶ An si feci uotum de intrando religionem in certo termino si in illo termino non intro tenear postea intrare·Archidia·xvii·q·i·multoꝝ·Io·an·de uoto·per tuas·

¶ An ille qui uouit nunꝗ comedere carnes possit nihilominus in infirmitate comedere· Archidia·xxxii·q·viii·c·ii·

¶ An si feci uotum de re aliena debeaꝫ illud adimplere·tex & glo·xxxiii·q·v·uno·

¶ Que dicant uota necessitatis· uide Archidia·de conse·di·iii·super glo·sum·

¶ An in quolibet uoto intelligat̃ excepta auctoritas pape· Hostieñ·ne cleri·uel mo·rursus· glo·de uita & honesta·cleri· deus qui· glo·de immu·eccle·cum dei·

¶ An super declaratione uoti stetur interpretationi uouentis·Io·an·qui cleri·uel uo·uenies·glo·de statu regula·c·i·li·vi·

¶ Quibus modis uotum tacite solénizetur·uide Io·an·in·c·fi·qui cle·uel uo·

¶ An quis possit uouere per aliú· uide glo·in·c·sciendum·xxvii·q·i·

¶ Uotum alicuius regule de substantialibus cum assumptione habitus ligat uouenté quo ad omnia tex·de conuer·cóiuga·ex parte·ii· &·eo·ti·dudú·Pau·in clem·i·de religio·domi·

¶ Uir potest reuocare uotú uxoris·uide·xxxiii·q·v·manifestum· Innocꝗ·de uoto·scripture· glo·xvii·q·i·c·i·glo·xi·q·iii·si dominus· uide qđ habetur numeri·xxx·

¶ An abbas possit liberare monachum a uoto qđ ante monachationé emiserat·glo·xvii·q·i·cure·

¶ An in uoto quo ad obligationé sufficiat uoluntas sine expressione uerboꝝ· dixi aliquid·s̃·ſm·s·Tho·adde glo·xxxvii·q·ii·sufficit·tex·& glo·de uoto·litteraturam·glo·xxii·q·i·neꝙ uiduis· glo·xix·q·i·in summa·

¶ An uotú conditionale pro sanitate sua uel filii sui sit implenduꝫ nó extante conditione·Inno·de uoto·scripture·Archi·xxii·q·i·cum scimus·

¶ An is qui uouit intrare certum monasterium qđ nó uult eum recipere teneatur intrare aliud·Archidi·in palĩ·c·cú scimus·glo·de uoto·ꝑ tuas·Inno·de regula·porrectú·in glo·magna·in fine·

¶ An uotum existentis in alterius potestate ualeat sine licētia illius· dixi·s̃·adde Inno·de uoto·scripture·glo·xvii·q·i·c·i·de sen·ex·relatuꝫ·facit qđ nó·doc·de ser·nó ordi·c·ii·doct·de regula·c·ii·xxxii·q·ii·mulier·tex·& glo·xxvi·q·v·pueri·Archidia·xvii·q·ii·c·fi·

¶ An episcopus possit dispésare in uoto eundi ad sanctum Iacobum·Io·an·de iureiuran·debitores·do·Anto·in·c·suꝑ his·de filiis presbi·hodie papa sibi reseruauit·

¶ An uoues uisitare limina apostoloꝝ dicatur satisfacere si uadit ubi est papa·uide Innocꝗ·de iureiuran·ego·n·

¶ An uouens ingredi religionem debeat omnino illud adimplere·Archi·xxvii·q·i·neꝙ uides·glo·ea·cau·& ·q·in summa·Inno·de regula·porrectú·

¶ Uotú debet emitti suꝑ certa dispensatione nó suꝑ incerta· tex·in cle·exiui·ꝑ·cú ꝗ·de uer·signi·

¶ Qualiter & quare in ueteri lege nouens immolare animal nō poterat immutare. uide per. s. Tho. scda scde. q. lxxxviii. ar. vii.

¶ A uotis in seculo factis etiam terre sancte absoluitur quis per ingressum religiōis. nec talis ingrediens tenetur soluere uota facta per eum in seculo. Idem secunda secunde. q. lxxxviii. ar. xii. & q. clxxxix. ar. iii.

¶ An uouēs sit absolutus a uoto si prelatus male determinet. uel si aliquis ꝓpria auctoritate determinet uotū nō esse suandū. ea. q. lxxxviii. ar. xii.

¶ Sub uoto religionis non cadunt omnes actus uirtutū interiores. Idē scda se. q. clxxxvi. ar. vii.

¶ An uotum factum instinctu alioꝝ uel calore iracundie obliget. uide. xvii. q. iiii. sunt qui opes. & ibi Archidia.

¶ An clericus secularis possit uouere sine licentia episcopi. Inno. de uoto. scripture. nō. xi. q. iii. quid ergo. in glo. fi.

¶ An quis possit compelli ad soluendum id quod uoto ꝓmisit uide Inno. de uoto. scripture. & c. eo. ti. licet. in glo. ii. Inno. de censi. ex parte. in glo. fi. Archidia. xii. q. i. scimus.

¶ An is qui fecit uotum simplex & postea contrahit matrimonium soluto matrimonio teneatur adimplere uotum. Io. an. de uoto. c. i. li. vi. Adde glo. que dicit ꝙ sic. xxvii. q. i. nuptiaꝝ.

¶ Uotum ꝓpriū ita ligat sicut preceptū diuinū. tex. de uoto. magne. ꝟ. cum autem.

¶ Quas conditiones uel exceptiones habeat in se inclusas uotum generale. glo. xxii. q. ii. beatus. glo. in. ꝟ. uirginales. xxvii. q. i. sufficit. glo. pen. xxxii. q. ulti. c. fi.

¶ De mandato iudicis compellitur quis uenire contra uotum quando alias impediretur iudiciū. uide de immu. eccle. cum dei.

¶ An uxor possit uouere ieiunium|castitatem|peregrinationē|sine licentia uiri. & ecōtra. dic ꝙ nō. xxxiii. q. v. manifestū. & c. uoluit. de uoto. ex multa. ꝭ. in tanta. Idem concluditur in quarto. di. xxxii. doc. de obser. iein. sup ꝗica. de hoc. xxvii. q. ii. sunt q dicunt. & c. scripsit. uide nō. de cōuer. coniuga. c. i. & c. carissimus. bona glo. xvii. q. i. c. i. bonus tex. ea. cau. & q. nō minus.

¶ An & quando uotū impediat uel nō impediat matrimoniuꝫ. habeť de uoto. c. i. li. qui cle. uel uorursus. plene. xxvii. q. i. in summa.

¶ Quid de uoto religionis in genere an impediat matrimoniuꝫ. uide Io. an. de regula. c. i. & c. constitutiōm. li. vi. casus uidetur in. c. cum uiꝛ. de regula. & ibi per do. Anto. & modernos.

¶ An contrahens scienter cum ea que uouit continentiā peccet mortaliter. dic ꝙ sic. xvii. q. i. nos nouimus. in glo.

¶ Quid si duo qui simpliciter uouerunt cōtrahant. Item qd si qs uouit ꝙ si uxorē duceret nūq̄ redderet debitū. & de similibus. nō. gl. xxvii. q. i. si quis uirginitatis.

¶ Quot modis uotum dicatur solēne. Innoc. & doct. de regula. porrectum. de uoto. c. i. li. vi. qui cle. uel uo. rursus. & c. insinuante. glo. xxvii. q. i. c. primo. in summa.

¶ An sola ꝓmissio obedientie solēnizet uotū. nō. qui cle. uel uo. consuluit. glo. in clem. i. de reli. do. ubi per do. Car. flor. in. vii. q. & ibi uide.

¶ Uotū paupertatis obedientie & castitatis requiritur ad perfectionem religionis. s. Tho. scda secunde. q. clxxxvi. ar. vi.

¶ Cum uoto sanctificabantur nazarei in lege ueteri. ea. q. & eo. arti.

¶ Ad predicta tria uota ordinantur omnis religionis obseruantie. Idem. ea. q. clxxxvi. ar. vii. & ibi uide ꝙ uotū obedientie nō sufficit sine aliis. & ꝙ ad ꝓdicta tria uota ꝑtinet determinatio habit᷒.

¶ Uotum obedientie inter tria uota est potissimum. ea. q. clxxxvi. ar. viii. ubi uide quomō papa possit in eo dispensare.

¶ Qualiter uoto religionis astringātur religiosi ad obseruanduꝫ omnia que sunt in regula. & quō non. ea. q. arti. ix.

¶ Qualiter uouens intrare religionem teneatur uotum implere. Idem scda scde. q. clxxxix. ar. iii.

¶ Si habens curam animaꝝ uoueat intrare religionem debꝫ uotum implere. secunda secunde. q. clxxxix. ar. iii. & in. q. clxxxix. ar. iii.

¶ An per ꝓfessionē religionis in genere solēnizetur uotū. nō. de regula. ueniens. & in pall. cle. i. de reli. domi. ubi per do. Car. in. iiii. & v. q.

¶ An cum uoto cōtinentie possit dispensari. glo. ꝙ nō. de uoto. c. i. Hosti. ibi cōtra. dicens ꝙ papa pōt ex magna cā. puta si rex uel magnus princeps uellet conuerti ad fidem si poterit hr̄e monachaꝫ in uxorem. uide. xxxii. q. ulti. c. fi. Inno. de statu mona. cum ad monasterium.

¶ An uotū possit ex toto tolli ita ꝙ nec ad illud nec ad aliud loco illius quis teneatur. dic ꝙ non. quia in uoto ꝓprie nō cadit absolutio nec cōmutatio. Inno. de uoto. c. i. Et aduerte sm Innoc. ibi quia ut cōmutatio fiat oportet ꝙ fiat in melius. de quo doc. in dicto. c. i. & c. licet. ubi tex. cū glo. & c. non est. eo. ti.

¶ An uotum factum in poerili etate obliget nouentem. nō. de uoto. c. ii. ubi concluditur ꝙ nō nisi esset doli capax. uel nisi maior factus ratum habuerit. nō. de delic. pue. c. i.

¶ In quolibet uoto intelligitur tacita conditio si deo placuerit. dictū est Innoc. de uoto. scripture. de statu mona. cum ad monasteriū. ubi per eundē glo. xxii. q. ii. beatus. glo. xxvii. q. ii. sufficit.

¶ An ualeat uotū de nō comedendo carnes in die dominico. uel in die natalis dn̄i. uide de obserua. ieiu. c. fi. ubi uidetur ꝙ sic.

¶ Que sit pena uiolantis uotum. glo. xxvii. q. i. uiduas. que uideť distinguere inter uotū simplex & solēne. adde glo. qui cle. uel uo. rursus. sanctus Tho. in quarto. di. xxxviii. ar. iii. adde. xxvii. q. i. nuptiarum.

¶ An uouens certo tempore aliquid dare uł facere si casu aliquo illo tempore impediať nihilominus remaneat obligatus uel sit excusatus. nō. Archi. in. d. c. nuptiaꝝ. facit qd̄ nō. Io. an. in regl. cum stat. li. vi. do. Car. flor. in. c. sicut. de sponsa. in. i. & ii. q. ubi uideť concludere ꝙ remanet obligatus. bene facit. l. celsus. ff. de arbi. & c. cum dilecti. de dolo & contu.

¶ An ualeat uotum simplex post sponsalia. doc. qui cleri. uel uo. ueniens. & c. rursus in glo. & est cōmunis opinio ꝙ non.

¶ Appellatiōe uoti in dubio intelligiť de simplici nō. qui cle. uel uo. rursus. & c. meminimus.

¶ Presbiter presente epo emisit uotū peregrinationis·qđ dum exequi nellet contradicit epus ille nihilominꝰ iter arripuit·episcopus eo absente contulit eius beneficiū alteri an presbiter reuersus possit illud repetere·uide per Io·an·in regula is qui tacet·li·vi·

¶ Uota in scrutinio debent esse pura diuisim· & nō alternatiua neq; conditionalia aut obscura· de electi·quia ꝓpter·nō·eo·ti·c·ii·li·vi·

¶ Uota scrutinii debent scribi p ipsosmet scrutatores·ſm Hosti·in dicto·c·quia ꝓpter· uel per tabell̄·& ille pōt esse clericus uel laicus·ut in·c·i·de ꝓcura·li·vi· Spe· ti·de instru·edi·§·restat·ꝟ·quid igitur si tabellio·

¶ Quid sit uotum & quid deliberatio·& an liceat discedere ab utroq;·nō·xxvii·q·i·in summa·xxii·q·iiii·non periurabis· &·q·ii·c·ii·xxvii·q·i·neq;·in glo·i·

¶ Si uotum fit ex causa an illa cessante cesset uotum·cōsidera an sit causa finalis uel impulsiua·ut nō·doc·de uoto·magne·

¶ An uotum factum per patrē nomine filii obliget filium·nō·xx·q·i·monachum in glo·ii·

¶ Uouere est de iure naturali·& sic nō potest in hoc dispensari·nō·de uoto·non est·in glo·i·

¶ An uouens cuꝫ quo papa dispensat sit securus quo ad deum·nō·in preall̄·c·nō est·in glo·ii·

¶ Cuius sunt bona eius qui uouit se religioni in genere si moriatur·nō·xxvii·q·i·de uiduis·in gl̄·ii·& ibi uide Archidia·

¶ Coniugati possunt pari consensu uouere continentiam· & tenentur ad illius uoti obseruantiaꝫ·xxxiii·q·v·qđ deo pari·qui cleri·uel uo·ueniens·in glo·ultima·

¶ Uotum quandoq; reputatur pro opere·xvii·q·i·si ergo·

¶ An mulier intelligatur uouere religionem eo ipso ꝙ patitur uirum suum ordinari·uide·xxvii·q·ii·multoꝝ·xxxii·di·seriatim· de conuer·coniu·coniugatus·&·c·significauit· Adde qđ in casu cōuerso·xxxiii·q·v·quid uxorem·

¶ Non implens uotum qđ emisit de intrando religionem est ineligibilis·uide de uoto·per tuas·

¶ In uoto plus attendit intētio ꝙ uerba·de uoto·qđ super·xvi·q·i·si cupis·facit de regu·porrectū·

¶ Uotum religionis excedit omne genus satisfactionis·s·Tho·scđa scđe·q·clxxxix·ar·iii·

¶ Uouens religionem intrare si intret cum proposito exeundi non implet uotū·secunda secunde q·clxxxix·ar·iiii·

¶ Uouens religionē intrare tenetur in ea ꝑpetuo remanere·secunda secunde·q·clxxxix·ar·iiii·

¶ Si post uotū cōtinentie cōiuges se cognoscūt an soluatur uotum·& an cōmittant incestū· uide lxxxi·di·ministri·de cōuer·cōiu·dudū· & ibi nō·

¶ Que differentia sit inter uotum religionis & habitus susceptionē·uide in·c·i·de his que ui metue cau·fi·ſm Innoc͂·

¶ An uotum in graui infirmitate emissum obliget·uide de regula·licet·&·c·sicut nobis·

¶ Qui pōt emittere uotū cōtinentie in manibus simplicis sacerdotis·de regula·porrectum·

¶ Uotum est nullum si turbatio mentis sit talis & tanta ꝙ sapiat mentis alienationem·ſm Io·an·de conuer·coniuga·dudum·

¶ Ratione uoti aliquid licet qđ alias nō liceret·ff·de offi·presi·l·illud·& qđ ibi nō·

¶ An solēniter penitens intelligat̄ uouere· uide xxii·q·iii·antiqui·qui cleri·uel uo·insinuante· de conuer·coniuga·dudum·de condi·ap·c·ulti·

¶ An quis possit uotum suum interpretari·uide de uoto·magne·in glo·i·

¶ An ex nuda promissione facta deo quis possit cōueniri·uide·xii·q·ii·sanctimus·xvii·q·ii·quaꝫ·de statu mo·qđ dei·in fine·

¶ Quid sit grauius frangere uotum uel adulterari·uide·xvii·di·si uir·xxvii·q·i·ꝓposito·

¶ An uotum soluat iuramentum·uide·xxvii·q·i·si quis·& qđ ibi nō·

¶ An in uoto admittat̄ compensatio·& que·uide de uoto·c·i·

¶ An uotum auferat dominiū rei·nō·C·de furt͂·l·iii·in glo·i·& ibi Cy·nō·ff·de pollici·l·iii in gl̄·magna·& ibi Bar·

¶ Qua actione petatur uotū·nō·ff·de pollici·l·ii·in glo·magna·& ibi Bar·Spe·ti·de uoto·

¶ An uotum transeat ad heredes· nō·ff·de polli·l·ii·in glo·fi·Io·an·in addi·Spe·ti·de uoto·in fi·

¶ An officialis possit in preiudicium reipublice in dimittendo facere uotum·Guil·dicit ꝙ non·& allegat simile de filio·ff· de pollici·l·si quis rem·§·filiusfamilias·

¶ Si uxor uouit & maritus precipit contrarium debet obedire marito·xi·q·iii·si dn̄s·in glo·

¶ In malis ꝓmissis rescinde fidem·in turpi uoto muta decretū·xxii·q·iiii·in malis·ubi tex·

¶ Si ꝓponens seculum relinquere cum ea intentione recepit habitum est irreuocabiliter obligatus & solenizauit uotum·dicit Io·an·in·c·litteraturam·de uoto·

¶ Si filius institutus sub conditione si impleat uotū paternū ad quē transibit hereditas filio non implente·Io·an·in addi·Spe·ti·de uoto·§·i·

¶ Uotum continentie nō cōmutatur· quia nō reperitur aliqđ melius· de statu mona·cum ad monasterium·xxii·q·i·nuptie·

Uox Uox cōmunis prefert̄ in dictis paucorum·etiam affirmatiuum·Inno·de accusa·inquisitionis·

¶ An uox electi augeat numeꝝ·uide Hostieñ·de de elec·ecclesia·et·c·cum in iure·eo·ti·

¶ Dum uox blanda queritur plerunq; bona uita negligitur·xcii·di·in sancta·

¶ Uox ꝑconis paucis innotescit·in aut͂·q semel·C·quō et qn̄ iudex·et·l·diuus ff·de resti·in inte·

¶ Uox prelati differt a uoce capituli·glo·in cle·i·de regula·et ibi Pau·in·ꝟ·transierunt·

¶ Uox eligendi nō pōt reseruari monacho trāslato ad aliam ecclesiā·de elec·constitutus·et ibi nō·

¶ Uox illius est in quasipossessione iuri eligendi nō prestat suffragium qn̄ admittitur cum illa protestatione·de qua in·c·cumana·de elec·

¶ Uox eligendi nō pōt cōcari anteꝙ uacet eccl'ia de elec·constitutus·de conces·preben·c·fi·

¶ Potest quis in eadem ecclesia habere duplic uocem·unam ratione dignitatis· aliam ratione canonicatus·de re iudi·cum olim·de ꝑben·in tri·de elec·constitutus de priuile·c·i·li·vi·

¶ Quis debeat habere primā uoceꝫ in capitulo·dic de iure ꝙ is q est maioris auctoritatis·ut nō

xvi·di·ysidorus Io an·de elec·auditis· sup ꝓ· qui primã·de re iu·i·cum olim·dic in hoc stan dum esse consuetudini.

¶ Uox unius uox nullius· de ꝓbati·uensens· de testi·licet·

¶ In capitulo cathedralis uel collegiate eccle sie non habet uocem qui nõ est subdiaconus in clem·ut hi qui·et ibi nõ·de eta·et quali·

¶ Que preualeat uox uiua uel mortua·nõ·in auth·de instru·cau·et fi·§·si uero tale·in gl·iuris iuran·colla·sexta·

¶ Uox dicitur esse sequela bñficii· glo·in cle· ut hi qui·de eta·& quali·sup·ꝓ·impostez·Itez dicitur fructus beneficii· ut in·c·cũ uenissent· de resti in inte· uide Inno·in·c·consultationi· bus·de iurepatro·

¶ Non habens uocem non est citandus· uide in·c·quia ꝓpter·de elec·

¶ An unus possit alteri cõmittere uocem suã uide in·c·si quis iusto·de elec·li·vi·facit quod habetur in·l·i·ff·de offi·consul· & in·c·cum ab uno·de re iudi·li·vi·Spe·ti·de sen·§·sequitur· ꝓ·quid si sunt duo iudices· Barth·in·l·si uni ex pluribus ff·de re iudi·ibi,tertio quero·

¶ Uox quãq; sumitur pro quadã uoce mortua intellectiue·& hoc respectu lex dicitur habere uocem·ff de legi·l·in ambigua·

¶ An non ꝓfessus habeat uocem in capitulo· uide s·ꝓfessio c·ii· & de hac dictiõe uox uide supra in dictione ultra c·iii·

Urbanum

Appellatione serui urbani non comprehenduntur agosones uel muliones·ut·l·cum quereretur·§·i·ff·de le·iii·

¶ Urbana predia nõ locus facit sed iura·C·de predi·mino·l·si prediũ·& ff·de uer·signi·l·urbana·dixi sub dictione seruitus·

Urbs

Quid ueniat appellatiõe urbis simpliciter·nõ·in·l·eum q uectigal·ff·de uer·signi·in clem·romani·§·i·de iure iuran·Io·an·in·c·significauit·de peni·& remis· Et concluditur q Roma Que autem sit causa· uide apud macrobiũ de saturnalibus· Adde de appellatione urbis comprehenditur ciuitas circundata ambitu murorum·ut·l·i·§·cum urbem·ff· de offi prefec·ur·de quo plene per Bar·in·l·ii· ff·de uer·signi·Itez urbs·i·dioc· uide in·l·i·C· de priuile·ue·constan·li·x·

Urias

Historiam Vrie uide nõ·in·c· cum olim·ii·de offi·dele·in gl· fi·de qua etiã uide melius in·ii ꝑ·x·ubi plene·

Usia

Exponitur ꝓ substantia uel qualitate substantiali·ff· de cõtrahe· emp·l·de uendi·§·ii·

Usq;

Aliquãdo ponitur inclusiue aliquando exclusiue· plene per Io· an·in·c·i·de ordi·ab epi· Archidi·xxxii·di·de illa·uide·l·si annos·& ·l·non putabã·ff·de cõdi· & demõ· Adde qđ nõ·Bar·in·l·pronos·§·sem pronio·ff·de le gi·iii·& de eius significato uide Bar·in·l·meminisse·ff·de offi·ꝓcon·& lega·in l·si oleum·§·de dolo· Spe·ti·de cita·§·i·ꝓ·itez excipit q citatio·glo·de presbi·nõ bap·nemẽs· Bart bo·in·l·si·ff·ad tertul·xxxii·di·de hoc·de transla·prela·c·si· de eta·& quali·a multis· & plene per Archi·de ꝑpti si gratiose·li·vi·uide ff·de fera·l·i·& qđ nõ·in·l·absentẽ·ff· de pen· in auth·nisi breuiores·

¶ Ista dictio usq; in dilationibus & citationibus stat inclusiue·nõ·in·c·i·đ ordi·ab epi·Bal· dicit in·l·a caligato·C·de nup·plene per eundẽ Bal·in auth·hoc amplius·C·de fideius·

Usuarius

An clericus beneficiatus equiparetur usuario & usufructuario·nõ·de pecu·cle·c·fi· plenius in·c·presenti·de offi·ordi·li·vi·

Usucapio

An res minorum possunt usucapi· Bar·in·l·ii·§·a pupillo·ff·pro empto·

¶ Usucapere & soluere differũt·glo·in clem· testibus·de testi·circa finem·

¶ Usucapere nõ potest quis etiam si possideat rem quam scit alienam· tex·in·l·acquiritur·in fine·ff·de acquir·re·do·

¶ An possessio unius prosit alteri quo ad usucapionem·nõ·in·l·si rem alienam·ff· de pigno· actio·& in·l·ei a quo·ff·de usuca·

¶ Quid sit usucapio·& quot in ea requirant nõ·glo·xvi·q·iii·in summa· insti de usuca·per totum·de ꝑp·uigilanti·glo·in·l·iii·ff·de usuca· nõ·i·di·ius quiritum·in glo·fi·

¶ An habeat locuz in rebus ecclesiasticis·nõ· in clem·i·de sequestra·pos· do·Car·flor·tenet q sic·in·c·i·de resti·in inte·

¶ An usucapio procedat in rebus ꝓphanis & mobilibus ecclesie contra ecclesiã·Io·an·in regula possessor·li·vi· glo·insti·de usucapi·§·res fisci·Io an·in preal·c·i·de resti·in inte·

¶ Error iuris an impediat usucapionẽ· nõ·ff· de usucapi·l·nunq·

¶ An pupillus sine auctoritate tutoris possit usucapere·uide·C·de aucto·prestan·l·i·In quo differat a prescriptione· nõ·ff·de usucapi·l·iii· in glo·iii·

¶ An procedat ex ignorantia iuris· nõ·insti·de usuca·§·item si quis·in glo·non contentus· Cy·C·de usuca·ꝓ emp·& uen·in·l·ii·

¶ Usucapio aliquãdo procedit ex scientia rei aliene· nõ·ff·de noxa·l·& generaliter· in glo· usucapturum·

¶ In quibus rebus non procedat· nõ·insti·de usucapi·§·res fisci·in glo·nõ potest·

¶ An procedat in successore uniuersali uel singulari·nõ·ff·de publi·l·sed & res·§·idẽ iulian᷒ in glo·cãis·C·de acquir·pos·l·uicia·& ibi Cy·

¶ An procedat ꝓpter malã fidẽ superuenientẽ· nõ·C·de furt·l·ancille· in glo·fi·ff· de publi·l· si ego·§·pertus· in glo·ignorabam·in fi·

¶ An procedat in re furtiua· nõ·C·de usuca· pro emp·in glo·cum ita·glo·fi· & ibi Cy·&·C· de usucapi·transfor·l·i·in glo·scientia·&·C·de prescrip·xxx·an·l·sicut·in glo·fi·

¶ An procederit in re possessa si nõ reuertatur possessio ad dñm· nõ·ff· de preca·l·certe·§·iulianus·in glo·precario·& ibi Bar·

¶ An usucapio procedat in re donata a patre filio uel a marito uxori·nõ·de usuca·ꝓ dote·l· fi·in glo·fi·& ibi Cy·

¶ An procedat sine possessione. nõ. Cy. C. de usuca. transfor. l. i. in. iii. & iiii. op.

¶ An ꝓcedat ubi res creditur post completũ contractum. nõ. C. de fide instru. l. contractus. in glo. emp. & ibi Cy.

¶ Que requirant̃ in usucapione triennii. nõ. ff. de diuer. & temp. prescrip. super rubrica.

¶ Usucapiens rem uidetur eam habere ex titulo precedente. & nõ ab eo contra quẽ usucapit. tex. est clarus in l. si ẽxneus. ff. de dona. inter uir. & uxo. & ibi ad hoc Barth. multum nõ illam legem.

Usura Usurarius

Mediator contractus usuearii teneat̃ ad eaꝝ restitutionẽ pariter cum accipientibus illas. nõ. Ange. in. l. is qui opem. ff. de furt.

¶ An usuras scienter solutas tanq̃ donũ posset quis cum bona conscientia retinere. dic ꝙ non quia receptor semp est in dolo & delicto tanq̃ raptor. & ideo sub nullo colore põt retinere. in regula peccatũ. li. vi. Bal. in. l. cõscio. C. de usu.

¶ An & quando & qualiter ualeat & nõ ualeat testamentum usuearii. uide Bar. & Bal. in l. filio ꝑte. ff. de iniusto rup. & irri. testa. Bal. in. l. uniuersa. C. de preci. imp. offe. Archidia. de excep. c. i. li. vi. & ibi Io. an. Archi. ubi etiã Io. an. in. c. quanq̃. de usur. eo. li. vi.

¶ Quo iure & qualiter usura sit ꝓhibita. uide p Inno. in. c. i. de usur. Bal. in aut. ad hec. C. e.

¶ Usura potest peti tribus modis. primo ut sors. & sic nõ est ꝓhibita. secundo ut interesse & sic in cõtractibus bone fidei nõ est ꝓhibita sed in contractibus stricti iuris sic. alii dicunt ꝙ ut interesse nullo modo est probibita. tertio ut pura usura seu lucrum. & tunc omnino ꝓhibetur. uide Inno in. c. i. de usur. quo tamen ad interesse distingue inter interesse damni emergentis & lucri cessantis. nõ. glo. in. l. iii. in fi. ff. de eo qđ cer. lo. & quod nõ. Innoc. in. c. sacro. de senten. excõ.

¶ Quando contractus est factus de duplo in fraudem usuraꝝ tunc episcopus loci est adeundus & restitutione talis cõtractus. Bal. in. l. in contractibus. ꝟ. fi. C. de nõ nu. pe.

¶ Usuearius manifestus non ꝓbatur per tres testes nec per libros suos nisi sit cõis opinio. dic̃ Bal. in. l. i. C. de sa. sanc. ec. q tñ alibi dicit ꝙ usuearius manifestus ꝓbatue ex cõiecturis. in l. cum ꝓponebatur. ff. de le. ii. adde Bal. in. l. cũ allegas. C. de usur. post. iiii. op. Adde de usurarin manifesto quis dicat qđ nõ. in. c. i. ubi glo. de usur. & c. in dioc. e. ti. Bartho. in. l. iii. ff. de furt. Angel. in. q. p eum disputata que incipit astens. miles. Bar. in. l. filio prete. ff. de iniust. rup. & irri. testa. Bal. in. l. heredes palam ff. de testa. glo. xxiiii. q. ii. sane. glo. in clem. eos de sepul. ubi p do. Car. flor. in. q. xix. Io. an. plene in. c. quanq̃. de usur. li. vi. in quibus uide quis dicatur usurarius manifestus. Et an eoipso ꝙ quis dicit in libro suo se dedisse ad usurã dicat̃ usurarius manifestus. Archi. tenet ꝙ sic. xlv. di. sincera. Item idem de usur. quanq̃. li. vi. Itẽ usurarius manifestus dicitur qui in ludo pecuniam mutuat ad usuraꝝ. tex. de excess. ꝓla. inter dilectos. Bal. in. l. iii. ff. de furt. gl. in. c. i. & ii. de usur. li. vi. Adde omnino bal. in. l. i. ꝟ. similiq modo. C. de lati. liber. toll. ubi ponit duos modos quibus quis dicit̃ usuearius manifestus

¶ Quicquid accedit sorti est usura. ut. l. i. & ii C. de pigno. actio. & in. c. i. in fi. de usur. qđ intellige qñ accedit ex eadẽ cã. secus si ex alia.

¶ Usuraru utunt̃ aliquibus modis & cautelis ut nõ possint conuinci de usur. quos ponit bal. in. l. cum allegas. C. de usur. bar. in. l. aut res. ꝟ. qui stipulatus. ff. de solu.

¶ Licet pena adiecta quantitati presumatur adiecta in fraudem usuraꝝ. ut nõ glo. in. l. cuz allegas. C. de usur. tñ põt peti q̃liter interesse contrahentis seu creditoris. glo. est in preal. l. cum allegas. quam ibi nõ. bal.

¶ Que differetia sit inter usurã & penã. uide bar. in. l. stipulatio ista. ꝟ. alteri. ff. de uer. obli.

¶ An heres usurarii teneatur restituere usurã posito ꝙ ad eum nihil peruenerit. bar. in. l. i. ff. de priua. delict. glo. de usuris. c. ii. li. vi. in. ꝓ. mandauerit.

¶ Usurarius qui dissipauit bona sua eo animo ut nõ teneretur ad restitutionẽ tenetur nihilominus in foro cõscientie. bar. in. l. etiã. ꝟ. licet. in fi. ff. solu. matri.

¶ An usurarius teneatue edere librum suum rationum. dic ꝙ sic. bar. in. l. i. C. de eden. Idem bal. ibi qui allegat clem. i. de usur. Idem in herede usurarii. sm glo. in dicta clem. i.

¶ Corã q̃ iudice debet examinari si cõtractus est usurarius uel nõ. bar. in. l. titia. ff. solu. ma.

¶ An testamentũ usurarii reconualescet per cautionẽ postea prestitã. bar. in. l. fi. ff. de iniust. rup. & irri. testa. & in. l. i. ff. de le. iii. glo. in. c. quanq̃. de usuris. li. vi.

¶ An si ut contractus presumatur factus in fraudem usuraꝝ duo requiruntur. primũ ꝙ res sit uendita minus dimidia iusti precii. secundũ ꝙ sit factũ pactuz de retrouendendo. de emp. & uen. ad nostram. & qđ ibi nõ.

¶ Si debitor promittit uel alias iurat usuras soluere uel nõ contradicere creditori illas petenti anteq̃ debitor soluat cogit̃ creditor censura ecclesiastica desistere ab usuraꝝ exactiõe uide de usur. per tuas. & qđ ibi nõ.

¶ Qualiter hodie posset licite ꝑcipi questus ex pecunia cũ usure sint omnino ꝓhibite. uide bar. in. l. diui. ff. ad legem falc.

¶ Usure nunq̃ ueniũt in cõtractu stricti iuris sm unam opi. de qua dixi. s. adde bar. in. l. iii. ꝟ. in hac. ff. de cõdi. ob cau. & l. i. ff. como.

¶ Sola species facit quem usurarium. nõ. bar. in. l. cunctos populos. C. de sum. trini.

¶ Aliquo casu licite sunt usure uel permisse. uide per Io. an. in regula peccatum. li. vi.

¶ An usure de iure ciuili sint ꝓhibite. glo. ꝙ sic. in aut. de ec. ti. in prin. uide glo. in. c. q in omnibus. de usur. Io. an. in. c. i. eo. ti. li. vi. glo. in aut. ad hec. C. de usur. & ibi bar. glo. & bar. in. l. i. C. de sacrosanc. eccle. Sal. plene in. l. improbũ fenus. C. ex qui. cau. infa. irro. glo. xiiii. q. iiii. quid dicam.

¶ An usurarius possit ualde disponere ad pias causas uide Bar. & Bal. in. l. i. C. de sa. sanc ec.

¶ Utrum possint concedi usure ꝓpter aliquod bonum qđ inde sequatur | uel malum qđ euitet Io an. in regula peccatum. de reg. iur. li. vi.

¶ De materia in. c. quanq̃. de usur. li. vi. uide per Bal. in. l. executorem. C. de exe. rei iudi. & in. l. i. C. de sacrosanc. ec. & in. l. i. C. de testam. & in. l. humanitatis. C. de impu. & al. substi. in ulti. col. & in. l. ii C. de bo. pos. contra tabu.

¶ Que dicatur usura centesima. nō glo. in. l. fi. C. de peti. here. glo. xlvii. di qm̄.

¶ An liceat mutuare hosti sub usur. uide tex. & glo. xiiii. q. iiii. c. fi.

¶ Pater & filius erāt publici usurarii pater fecit testamentū in quo substituit filio pup. nō prestita cautione. de qua in. c. quanq̃. an ualeat testamentum. Item pone ꝙ pater prestitit cautionem pro se sed non pro filio an ualeat substitutio pupillaris. Bal. in l. humanitatis. C. de impob. & al. substi.

¶ An usurarius possit esse testis. nō. Bal. in. l. i. C. de testa.

¶ An causa usuraria sit mere spiritualis adeo ꝙ iudex secularis nullo modo posset se de illa intromittere. Bar. in. l. titia. ff. solu. ma. Bar. & Bal. in. l. quotiens. C. de iudi. do. Anto & moderni. de foro compe. cum sit. nō. de iureiuran. ad nostram. ii. Archidia. xiiii. q. iiii. quid dicā. glo. in clem̄. dispendiosā. de iudi. glo. fi. de iur. iurā. ex litteris. do. Car. flo. in. c. in ciuitate. de usu. & repeti. sua. q. xviii. & in cle. i. de usuris.

¶ An debitor possit sine peccato retinere usuras quas creditor ei dimisit. Io. an. in regl̃a peccatum. li. vi. Hosti. in summa de usuris. §. que pena. ℣. quid si fenerator. & ti. de peni. §. qbus ℣. sed qua forma.

¶ An probatu mutuo per debitorem & probata solutione ex quibus apparet quantu tempore debitor retinuerit mutuum. & ꝓbata cōsuetudine creditoꝝ ꝙ tm̄ ꝓ centenario solebat in anno recipere uideatur ꝓbatum saltem presumptiue debitorē soluisse usuras. Io. an. ꝙ sic. de iureiurā. ex litteris. qui dicit se ita sepe obtinuisse. licet Cy. dicat ꝙ. in. l. i. C. de ꝓba.

¶ An ualeat statutum laicoꝝ quo cauet ꝙ de eā usuraꝝ iudex secl̃aris possit cognoscere. nō. glo. x. col. de controuer. inuesti. c. similiter.

¶ An usura sit ꝓhibita de iure diuino. habet Leuiti. xxv. Deutro. xxiii. Luce. vi. nō. i aut. ad hec. C. de usu. l. pridem. C. de sacrosanc. ec. de usuris. in omnibus. glo. in clem̄. i. de usuris. adde. xiiii. q. iiii. per totum.

¶ An testator remittens usuras in testamēto possit eas postea repetere si reconualescat. Io. an. in addi. Specu. ti. de iureiurā. §. nūc aliqua. ℣. item pone cum qđ debet. & de usu. quanq̃. li. vi. facit qđ nō. Bar. in. l. cum quis decedēs. §. codicil. ff. de le. iii.

¶ An plures heredes usurarii teneant̃ qlibꝫ in solidum. nō. glo. de usu. tua.

¶ Que sit pena tenentiū in ciuitatibus usurarios manifestos. aut eis locantium domos. uide in c. i. de usuris li. vi.

¶ Qualis debet esse cautio prestanda ꝑ usurariū de restituendis usuris. Item de eius testamentu & de aliis etiā hanc materiā uide in. c. quanq̃. de usu. li. vi. per do. Car. flo. in cle. eos. de usuris. in. xx. q. & quatuor sequentibus.

¶ An res empta ex pecunia usuraria sit eius cui debent restitui usure. uide tex. glo. & ibi doc. de usuris. cum tu. doc. in. c. inquirendum. de pecu. cleri. bene facit qđ nō. glo. i. q. i. nō est putanda. adde glo. xxiiii. q. v. in summa. & qđ nō. Hostieñ. in summa de peni. §. qbus. ℣. sed pone ꝙ usurarius.

¶ An emere rem pro aliquo precio & seruare ad tempus quo uendatur pro multo pluri sit usura. tex. xiiii. q. iiii. quodcunq̃. & qđ ibi nō. de usuris. in ciuitate. & ibi nō.

¶ An uendere rem carius per dilationē datā sit usura. nō. glo. in dicto. c. quicūq̃. de usuris. in ciuitate. consuluit. & c. fi.

¶ An episcopus possit precipere sub pena excōmūicationis rectori ciuitatis ut nō exequat̃ testamentum usurarii | stante statuto ciuitatis quo cauetur ꝙ talia testamēta ualeant. nō. bal. in. l. consulta. C. de testa.

¶ An sola spes & expectatio lucri cessante peccato faciat censeri quem usurarium. glo. xi. q. iii. qui recte. glo. de usuris. consuluit. tex. & glo. xiiii. q. i. c. i. ℣. etiā nō. glo. ꝙ si mutuo tibi. x. eo pacto ꝙ cum indiguero tu mihi tantam summam mutues est usura. qđ bene nō.

¶ Quare magis in contractu mutui q̃ comodati committatur usura. nō. glo. xiiii. q. iii. in summa. & c. i.

¶ An dans pecuniam alicui ut emat inde merces & det sibi partē lucri ex illis mercibus sit usurarius. gl. dicit ꝙ sic. si fuerit mutuū. secus si fuerit cōtractus societatis. xiiii. q. iii. plerūq̃ & nota bene illū tex. qui uult ꝙ quantumcūq̃ modicū recipiatur ab eo cui est mutuatū ultra sortem est usura.

¶ An usura sit rapina. tex. ꝙ sic. xiiii. q. iiii. si quis usuram. & ibi glo. tangit an in usurarium transferatur dominium usuraꝝ. & uidetur dicere ꝙ sic. adde glo. de deci. ex parte.

¶ An eo ipso ꝙ libri sunt apud aliquē ex qbus apparet eum esse usurariū possit excōmunicari nō. glo. xxiiii. q. ii. sane.

¶ Cuius expeñ. debeat fieri restitutio usuraꝝ nō. glo. de usuris. cum tu.

¶ An si abinicio contractus non uolebam nec expectabam postea superuenit uolūtas habēdi & habuissē sit usura. Archi. ꝙ sic. xiiii. q. iii. c. i.

¶ Casus in quibus licet recipere ultra sortem. glo. de usuris. conquestus. & in. c. i. eo. ti. ubi ꝑ doc. Io. an. in regula peccatū. li. vi. in. ℣. quarto querebatur. xiiii. q. iii. in summa.

¶ Clerici cōuicti de usura possunt deponi. nō. de uita & ho. cle. clerici. in glo. fi. adde glo. de usuris. preterea. glo. xiiii. q. iiii. c. i.

¶ Pro locatione domus uel equi licitum est aliquid recipe sine uicio usure. glo. xiiii. q. iii. si fenerarius. tex. lxviii. di. eiciēs. Io. an. in regl̃a peccatum. li. vi. in. ℣. tertio dicebatur.

¶ An pena apposita in cōtractu uideat̃ apposita

in fraudē usurarum· nō· de pigno·illo uos· in glo·fi·de arbi·dilecti·glo·in·l·cū allegas·C·de usu·Archidia·xii·q·ii·cum deuotissimam·Io·an·in addi·Spe·ti·de obli·& solu ʃ·ante omnia·

¶ Quid sit usura· Inno·de usur·c·i·Io·an·in preail·regula peccatū· Pau·in clem·i·de usur·g o·xiiii·q·iiii·quid dicam·de usur·qm·

¶ An tutor qui feneat pro pupillo possit cōpelli ad restitutionem usurarum post depositam āministrationē glo·iiii·di·c·fi·glo·& ibi Inno·in·c·michael·de usur·

¶ An iudei licite exigant usuram a xpianis·doc·de usur·conquestus· Genze·in clem·i·eo·ti· Archidia·xiiii·q·iiii·c·ab illo·in fine·

¶ An usurarius teneat restituere lucrū factū cū pecūia usuraria·Io·an·in·c·quanq̄·de usur·li·vi· Archi·xiiii·q·iiii·si quis usuram·

¶ Si soluens usuras nō uult repetere nō ꝓpter hoc dicuntur usure remanere penes usurariū·uide Io·an·de iureiuran·ad nostram·ii·

¶ Si filius inuito patre querit usuras ex pecunia patris nō queritur patri nec fratribus·uide Bar·in·l·si seruus·ff·de acquir·pos·

¶ Que differentia sit inter penam & usuras Bar·in·l·cui stipulanti·ff·de uer·obli·

¶ An usurarius debeat sepeliri in cimiterio si heres post mortē satisfaciat de usur·gl·xxiiii·q·ii·nec quicq̄·

¶ Usura pōt cōmitti etiā in aliis contractibus q̄ mutui·Hosti·in summa de usur·ʃ·an aliquo casu ꝓ·quid de his qui emunt·

¶ An usurarius possit incertas usuras sine epo dispensare·uel etiam eius heredes·uide Archi·de testa·religiosus·li·vi·Hostien·de usur·cum tu·Lap·in clem·i·de penis·

¶ Quidam usurarius faciens cautionem fuit cōfessus se extorsisse mille in usuris restituendis personis descriptis in quodam libro quem epo assignauit· tractu tēporis epus dicit se librum perdidisse & uult cogere usurarium ad dandum sibi illam summam pecuniarum tanq̄ incertam tribuendam per eam pauperibus·usurarius dicit ostendatis librū·quia uolo descriptis in eo restituere quid iur·uide Frede de senis·in consilio suo·cxlvii·

¶ An bona usurarii sint tacite obligata soluentibus usuras·Idem Frede·de senis ꝙ sic·in cōsilio suo·ccxii·

¶ Quidā usurarius manifestus cautione solēniter prestita fecit testamentū deinde cōtinuauit uicium usurarum sed nō manifeste· ac sic decessit nulla prestita de nouo cautione·dubitat an eius testamentum ualeat·Frede de senis in consiliis suis consilio suo·vii· tenet ꝙ non· & quare in hac materia usurarum accipiatur manifestum·uide per eundem in consilio suo·viii·

¶ Stante constitutione sinodali ꝙ si quis confessus fuerit in testamento se fuisse usurarium talis confessio habeatur pro perfecta ꝓbatiōe an si testator dixit uolo ꝙ usure ꝑ me exorte restituantur his qui legitime ꝓbant se dedisse usuras ex hoc ꝓbet usurarius. Frede·de senis tenet ꝙ nō·in consilio suo·lxii·

¶ Si do tibi duas corbes frumēti licet tēpore quo mihi restituis plus ualeat non est usura·Archidia·xiiii q·iiii·si quis duo·

¶ An sit usura si uendo tibi frumentum pro precio nunc carente & pro illo pluri ꝙ ualeat usq; ad pascha si plus ualuerit· & pro illo minori si minus ualuerit· Archi·xiiii·q·iii·c·fi·

¶ Quare usura sit ꝓhibita·Inno·de usur·sup ꝑica Io·mo·de usuris·c·i·li·vi· tex·lxxxviii·di·eiciens·Laud·in clem·i·de usur·uide sanctū Tho·scda scde·q·lxxxviii·

¶ Uniuersitas etiam pro utilitate publica nō licet usuras exercere·Io·an·de usur·cōquestus·Adde qd habetur in summa pisa·sub dictione usura·in·ʃ·qd de cōtractib' quarūdā ciuitatū·

¶ Quid aūt de monte flor·uel de imprestitis uenetiarum in quibus dantur quatuor uel quinq; pro centenario·& an liceat priuatis mutuantibus inuicem pecuniam pacisci ꝙ mutuans tm̄ habeat quantū dat camera cōis· uide p Frede·de senis in cōsiliis suis cōsil·ultimo· ubi plene·

¶ An papa possit statuere ꝙ licet dare ad usuram·Laud·in clem·i·in fi·de usuris·

¶ Si uendo tibi frumentū nunc qd est carissimum nec recipio pecuniam sed uolo ꝙ certo tempore restituas mihi pecuniam in frumēto dato ꝙ postea sit uilissimum nō est usura·uide Archidia·xiiii·q·iiii·si quis·ii·

¶ An bona usurarii sint tacite ypothecata soluentibus usuras·uide glo·de usur·cum tu·& e·ti·tua nos·& ibi doct·uide glo·& Io·an·eo·ti·quanq̄·li·vi·in·ꝓ·facultatis·

¶ An uxor & familia usurarii pn̄t uiuere de bonis eius ex usura quesitis· uide nō· per doc·in clem·i·de usur·

¶ An usurarius teneatur satisfacere de interesse sibi soluenti usureas·Innoc·ꝙ sic·de usuris·tua nos·Archi·xiiii·q·iiii·si qs usurarius·

¶ An si cōitas det usuras omnes dicunt usurarii·doc·in clem·i·de usuris·

¶ An heredes usurarii debeant euitari sicut ipse usurarius donec restituant·uide glo·xiiii·q·ii·ne quis quicq̄·

¶ An deducere in pactum naturalem obligātis sit usura· glo·xiiii q·iii·c·i· glo·in clem·i·de usuris·

¶ An usurarius sit tutus ex cōscientia si debitor ex pacto remittit sibi usuras· dixi aliqd s·Adde Io·an·in·c·quanq̄·de usuris·li·vi·glo·in regula peccatū·e·li·& ibi Io·an·Laud·in clem·i·de usuris·& nō·de homi·sicut dignum·in glo·magna·Io·an·in addi·Spe·ti·de usur· sup ꝑica Adde Frede·de senis late in consiliis suis consilio·xviii·& consilio·xxii·

¶ Si emo fructus per tempus licet plus ꝑcio percipiam non est usura· Archidia·xiiii·q·iii·quicunq;·ubi uide·

¶ An xpiani licite extorqueant usuras a iudeis· Archidia·xiiii·q·iiii·c·fi·

¶ An gratis datum sine spe accipiendi aliquid ultra sortem licet aliquid postea recipiat constituat usuras·Inno·ꝙ nō·de usuris·c·i·in glo·i·Io·an·in regula peccatum·li·vi·

¶ An usura mentalis debeat restitui·Io·an·in dca regula peccatū·in·ꝓ ocurrit·Pau·in cle·i·

de usuris. Archidia. xiiii. q. iii. c. i. Archidi. xi. q. iii. qui recte.

¶ In quibus rebus cõmittatur usura Io. an. in dicta regula peccatum. glo. xiiii. q. iii. in sũma. ea. cau. & q. c. i. & ibi Archidia. uide. ix. q. iiii. quicunq.

¶ Quare usura nõ cõmittatur nisi in his que consistunt in pondere numero & mensura Io. an. in dicta regula peccatũ. glo. xiiii. q. iii. c. i.

¶ An mutuare pecuniam uniuersitati ut mutuans sit liberatus a collectis sit usura. doc. de usuris. consuluit.

¶ Distributio usurarũ incertarũ facienda est in loco ubi fuerunt extorte. Archidia. xiiii. q. v. nõ sane. Bar. in. l. fi. C. de anno. ciui. li. xi.

¶ Qua actiõne repetantur usure solute. uide pulchram glo. xvi. q. vii. si epm.

¶ An si recipio usuras nomine alieno sim obligatus ad restitutionem. glo. & Archidi. xlvii. di. sicut.

¶ An liceat notario cõficere instrumentũ de contractibus usurariis. uide. xlvii. di. sicut. & quid de prelatis sigillantibus eorũ scripturas. xiiii. q. iiii. si quis.

¶ An fideiussor qui recipit pecuniã ad usurã pro solutione debiti ad qd se obligauit possit illas repetere a principali. Io. an. de usuris. c. i. glo. & Archi. xiiii. q. iii. in summa. Bal in. l. cõstitutionibus. C. de usuris. doc. de fide instru. peruenit. & quid de negociorũ gestore. uide in. l. si fine. C. de negl. gest. & in. l. ii. uero ne remunerandi. §. si mihi mãdaueris. ff. usuras aut. ff. man. & Bal. in. l. ii. C. de usur. & adde omnino quod dicam infra.

¶ An usurarius possit cõueniri ad restitutionẽ usurarũ si facta restitutione nihil remanet sibi unde uiuat. Archidia. de usuris quanq. li. vi. Hostien. in summa de pen. §. ul. ff. qd si nulli. & doc. de usuris. cum tu.

¶ An stetur iuramẽto usurarii iurantis se nõ habere unde satisfaciat. glo. in dicto. c. cum tu. & Archidia. in preall. c. quanq.

¶ An sit usura recipere de predio qd emi & feci pactũ de reuendendo ad certũ tempus & postea reuendo. Archidia. xiiii. q. iii. plerique.

¶ An dans frumentũ uetus ut recipiat nouũ cõmittat usuram. Archidia. xiiii. q. iii. nullus.

¶ An emere possessionẽ ecclesie ad uitam sit usura. Archidia. xiiii. q. iiii. quicunq. uide Io. an. in addi. spe. ti. de usuris. super rubrica.

¶ An post sententiã que transiuit in rem iudicatum admittatur exceptio q debitum sit usurariũ. uide do. Anto. de iudi. nouit. in materia denuntiationis iudicialis.

¶ Usurarius est infamis. iii. q. vii. §. porro.

¶ An singulares successores in bonis usurariorum possint conueniri pro usuris extortis. Bal. x. coll. de controuer. inuesti. c. i. ubi etiam tractat an de causa usurarũ posset cõpromitti.

¶ An dans alicui mille ut det sibi annuã pensionẽ. d. l. sit usurariũ. uide Bal. x. coll. de feu. uasal. ab aliquo in tempore suo.

¶ An quis possit sine uicio usure pro pecunia mutuata aliquã comoditatem recipere. uide. s. Tho. secunda secũde. q. lxxxviii. ubi etiã tractat an q mutuo licet petatur munus a manu uel ab obsequio. dic ut ibi.

¶ Usura est peccatũ mortale. s. Tho. in. q. de malo. q. xiii. arti. iiii. & est filia auaricie. Idem secunda secunde. q. lxxviii. ar.

¶ Quare homo potest accipere pecuniã pro usu domus. nõ autem pro usu pecunie uini uel bladi. Idem secda scde. q. lxxxvii. ar. i.

¶ Usuram accipere in ueteri lege uel ab extraneis fuit iudeis permissum tanq minus malum non autem concessum tanq licitum. ea. q. ar. i.

¶ Pro mutuo licet accipere recõpensationẽ eorũ que pecũia nõ mensurantur. sicut amorem & gratiarũ actionẽ. secda scde. q. lxxviii. ar. ii.

¶ Accipere pecuniã pro comodatione uasorũ argenteorũ nõ est usura. Idem secunda secunde q. lxxxvii. ar. i.

¶ Mutuans potest licite exigere & in pactũ deducere damnum qd inde patitur ex eo q pecuniam mutuet. nõ aũt damnũ qd consequitur ex hoc q pecunia nõ lucretur. secunda secũde. q. lxxxvii. ar. ii.

¶ Ex pecunia mutuata quõ liceat expectare seruitiũ uel laudes. & quõ nõ. ea. q. ar. ii.

¶ An concedere pecuniam ad ostentationem uel ad ponendũ pignori si sit signata sit usura. uide. s. Tho. ubi. s. ubi etiã tangit an mutuans sub pacto ut ille sibi alias remutuet cõmittat usuram. de quo dixi. s. uide ibi etiam per eum an usure possint peti tanq interesse. de quo dixi supra. ad qd uide eundem secda scde. q. lxix.

¶ An & qñ aliqd licite possit recipi ultra sortem ratione dotis nõ solute genero a socero uel per heredes mariti uxori soluto matrimonio. nõ. de usur. salubriter. uide plene in sum. pisa. sub dictione usure. in. §. pone q quidam. & §. se. ubi de hoc.

¶ Quid de eo qui mutuat nauigãti uel de eo qui uadit ad nundinas recepture aliquid ultra sortem pro eo q suscepit in se periculũ an cõmittat usuram. uidetur q sic. de usuris. nauiganti. uide in dicta sum. sub dictione usure. i. §. quid de eo.

¶ An ualeant leges que pmittunt usuras. uide in dicta summa. §. quid de illis legibus. dixi. s.

¶ An liceat recipere mutuum ad usurã. uide sanctũ Tho. secda scde. q. lxxviii. dixi plene in repeti. c. debitores. de iureiuran. in ulti. q.

¶ Oblatiões & elemosine nõ debent recipi ab usurario manifesto. de usuris. quia in omnibus. & in preall. sum. sub dictõne usure. iiii. §. quid si sacerdos.

¶ An usurarius teneatur restitui non solum usuras sed & quicqd inde lucratus est. dixi. s. Adde. s. Tho. secda scde. q. lxxviii. ar. iii. & q. de quolibet. q. iii. ar. xix. & in sum. pisa sub dictione usure. vi. §. utrum usurarius. ubi uide multas alias pulchras questiones circa usuras.

¶ Uendere rem carius uel emere uilius ratiõe mutui uel pro dilatione augere precium uel p acceleratione minuere est usura. s. Tho. secda scde. q. lxxxvii. ar. ii.

¶ Quas res extortas per usuram teneatur

usurarius restituere. & an fructus inde perceptos. Idem scda scde. q. lxxviii. ar. iii.

¶ Qualiter probetur quis usurarius. Innoc. de usuris periculosum. & c. quia in omnibus. glo. & Innoc. eo. ti. cum in dioc.

¶ Qualiter ꝓbet solutio usuraꝝ. uide Hosti. in c. ex litteris. de iureiuran.

¶ An contra usurarium possit epus ꝓcedere ex officio. etiam nemine petente. tex. ꝙ sic. de usur. cum in tua. & ibi uide gl. & doc. Archi. xiiii. q. iiii. c. Adde quod diximus supra sub dictione inquisitio. circa finem.

¶ Usura aliquando capitur pro bona significatione. xiiii. q. i. aduocauit. in fine. xlvi. di. e. f. nõ. C. de usuris. l. i.

¶ Si quis in testamto mandauit restitui usuras poterunt peti iure legati etiam si alias peti nõ possint. nõ. de iureiurã. ad nostram. ii.

¶ Quousqꝫ usura posset restitui illi qui soluit nunqꝫ dꝫ erogari pauperibus. nõ. de usu. cũ tu.

¶ Si plures sunt heredes usurarii & unus an restitutionẽ usuraꝝ efficiatur non soluendo an alii teneant in soliduꝫ. glo. ꝙ sic. de usuris. tua.

¶ Que dicit usura centesima. nõ C. de usur. l. eos. & xlvii. di. qm multi.

¶ Non sufficit ꝓbare quẽ mutuasse ad usuraꝫ nisi ꝓbetur etiã ꝙ usuras extorserit. nõ. Io. an. in. c. ii. de usuris. li. vi. super. ꝟ. receperunt.

¶ An dispositio de. c. ii. habeat locũ in codicill. usurarioꝝ. nõ. ibi. in glo. ulti.

¶ De diuersis specieb9 usure nõ. xlvii. di. qm. doc. de usur. c. per. & ulti.

¶ Usurarius non recipit usuras alii usurario. uel repetit datas. uide de usur. quia frustra.

¶ Usurarius ꝓmoueri nõ põt. xxx. di. maritũ. nõ. de uita & ho. cle. c. ii. in glo. i.

¶ Non usura est recipere ultra sortẽ. ut patet in quinqꝫ casibus qui nõ. xiiii. q. iii. in summa. de usuris conquestus. in glo. & Laud. in clem. i. de usur. super. ꝟ. exercere.

¶ An usurarius sit dñs pecunie usurarie. nõ. Archidia. xiiii. q. iii. si quis usuram.

¶ Usura nõ ꝓuenit ex contractu stricti iuris sed ex mora. no. de excep. in. c. cum uenerabilis. in glo. iii.

¶ An si usurarius restituat sortem cuꝫ usuris debeat penitere. uide nõ. in clem. i. de usuris. in glo antepen.

¶ Usure põt repeti per actionẽ ex testamẽto ꝟm Pau. in. c. ii. de iureiurã. de quo ibi p Inno.

¶ Si do mercatori centum ut det mihi lucrũ & pecunia sit eius periculo est usura. de usur. nauiganti.

¶ Usurario manifesto imponit triplex pena. de usuris. quia in omnibus.

¶ Q aliquis fuit manifestus usurarius recipi põt post mortẽ ꝓbationes. de usur. cum tu.

¶ Si quis extorsit usuras alibi qꝫ in loco originis uel domicilii quis sit competens iudex ad cõpellendũ ad restitutionẽ. nõ. in. d. c. cum tu.

¶ Usurarius qui nõ habet unde restituat non mulctatur aliqua pena. de usuris. cum tu. ꝗ. illi autem. sed nõ tollitur per hoc obligatio. ideo si superueniat ad pinguiorem fortunam tenetur. ut ibi nõ. facit. l. cum res. ff. de le. i.

¶ Cum clerico usurario põt episcopus dispensare post peractam penitentiã & satisfactionẽ Hostieñ. de usur. preterea.

¶ An heres usurarii teneat ultra uires hereditatis. de usu. tua. hñ faciunt nõ. c. fi. de sepul.

¶ Usurarius manifestus non põt appellare. de usur. qꝫ perniciosum. qd intellige a diffinitiua.

¶ Quid si quis iurat nõ denũciare uel nõ repetere usuras. uide de usur. tua. de iureiuran. debitores ꝟm Inno. qd me. cau. ad aures.

¶ An & quando contractus presumatur usurarius. uide nõ. de emp. & uendi. cum dilecti. de pigno. illo uos.

¶ In quo differat usura a simonia. nõ. xiiii. q. iii. plerıqꝫ. & ibi de hoc.

¶ Quãdo & qualiter in usura fiat fraus legi. uide in preall. c. plerıqꝫ.

¶ An possim causa dãni uitandi exigere usuras uelut interesse. dixi supra. uide. xiiii. q. iiii. quoniam clerici.

¶ An pro opere uirtutis uel alio licet usuras recipere uel suadere ut mutuet. uide de usur. super eo. ꝟm Inno.

¶ Si usurarius impetrat contra usurarium an sufficiat prestare cautionem de restituendo ut possit agere. uide de usur. quia frustra.

¶ An usurarius compellatur edere libros rationum uide. C. de edẽ. l. i. & ibi nõ. ff. e. l. pretorium. hodie est expedituꝫ in cle. i. de usuris.

¶ Idem iuris est in pena quod in usura. ff. de pigno. l. grege. in fi. ff. de neg. gest. l. qui sine. ff. de usur. l. cum quidam. ꝗ. i.

¶ An & qñ pena uideatur apposita in fraudẽ usuraꝝ. nõ. C. de usur. l. cum allegas. Archidia. xii. q. ii. cum deuotissimam.

¶ Usura non est in fructu. ff. de rei uendi. l. nauis. ff. de uer. sig. l. usura. cõtra. ff. de ꝓscrip. uer. l. titius.

¶ Lucrum usurarum est dulce. ff. que in fraudẽ credi. l. ait pretor. ꝗ. idem etiam in seruo.

¶ In quibus actionibus etiam ueniant usure. nõ. C. de condi. & demon. l. i. in glo. usuras. ff. de triti. l. in hac. in fi. in glo. magna. ff. de usu. l. mora. in glo. magna. uide. ff. de his quibus ut indig. glo. i. & ii.

¶ An usure debeantur citra uinculum stipulationis. nõ. ff. de pac. l. iurigentiũ. ꝗ. quinimmo. in glo constitute. ff. de usur. l. i. in glo i. Cy. in l. cum allegas. C. eo. ti. nõ. ff. de prescrip. uer. l. titio & sempronio. in glo debere.

¶ Que usure de iure ciuili hodie debeantur. nõ. C. de sum. trini. l. i. in glo. potestate. & ibi Bar. in aut. de ec. ti. ꝗ. i. in glo i. col. ix. dixi s. et in aut. nul. credi. agri. ꝗ. i. in glo. in omnes. col. iiii. de usur. conquestus. in glo. magne.

¶ An usure hodie peti possunt de dotibus ꝟm ius canonicum. dixi aliquid. s. Adde Bar. in. l. insulam. ꝗ. usuras. ff. so. ma. Cy. C. de rei uxo. actio. l. i. ꝗ. exactio. in. ii. q. Hostieñ. in summa de usur. ꝗ. an aliquo. ꝟ. vi.

¶ An usure possint debere ex pacto nudo. Bar. in. l. stipulatio ista. ꝗ. alteri. ff. de uer. ob.

¶ De illo qui mutuat pecuniam alteri ut ille

eum mutuet sub usura an dicat usurarius. uide Ange. in consilio suo. ccx. qd incipit usa.

¶ Usure succedentes loco dāno₄ & interesse possunt etiam fm ius canonicum peti. de usur. salubriter. & c. cōquest⁹. Bal. in. l. i. C. de sum. trini. glo. in. l. iii. §. nunc de officio. ff. de eo qd cer. loco. facit. l. & si contraria. ff. de usuris & l. at qui natura. §. cum me. ff. de neg. gest. ff. ꝓ soq. l. sociis in glo. usuras.

¶ Negocio₄ gestor nō potest etiā utilitatem gerendo negocia alterius pecuniā querere sub usuris. & cōtractū reprobū facere. Bal. in. l. cōsultationibus. C. de usu. doc. de fideius. ꝑuenit. fac qd dicit in sili in. l. qd fuus. ff. de acq. pos.

¶ Si quis mutuauit sub usuris nō habens intentum mutuare sub usura sed persuasus ab eo qui pecunia indigebat etiam si in cām honestā & caritatiuā mutuauit. puta ꝓ uita redimēda captiui usuras quas recepit retinere nō pōt. de usuris. sup eo. sed illi suasori nō tenetur restituere. quia in pari causa turpitudinis zc. l. fi. in fine. ff. de cōdi. ob tur. cau. l. uiro atq uxori. & l. cum mulier. ff. solu. matri.

¶ Usura non accedit pene. nō. ff. de usu. fis. l. i. in glo. i.

¶ An usure quesite ex pecunia patris dicant peculium ꝓfecticium uel aduenticium. nō. C. de bo. que. libe. l. cū oportet. in prin. in glo. ex eius. & ibi Cy. in. ii. q. Io. an. in addi. Specu. ti. de iudic. §. sequitur de cōmunibus. ꝟ. quid si alter filiorum.

¶ Cui sunt restituende usure. nō. de usuris. cū tu. in glo. nō superstitibus. & c. quia in omnibus. in glo. fi. & ibi Innoc. uide Hosti. in sum. de usuris. c. fi. ꝟ. est autem usura.

¶ An usurarius teneatur mittere usuras ei a quo accepit. nō. de usuris. cum tu. in glo. nō superstitibus. Hostieñ. in sum. eo. ti. §. que pena. ꝟ. quid si debitor.

¶ Si usurarius ꝓmiserat sacerdoti restituere usuras an per sacerdotem queratur actio illis quibus fuerunt extorte. Spe. ti. de instru. edi. §. nunc uero aliqua. ꝟ. item pone. nō. de usur. c. ii. li. vi.

¶ Que est ratio q faciens pactum de usuris nō repetendis potest nihilominus repetere & nō ille qui remisit. uide Inno. de iureiurā. debitores. & per Frede. de senis cōsilio suo. clxxvi.

¶ Si debitor iurauit eas soluere uel solutas nō repetere an debeat uocari creditor in relaxatione iuramenti. uide Io. an. in addi. Specu. ti. de iureiuran. super ꝓica.

¶ Circa materiam usura₄ sunt diuerse forme rescripto₄ quas uide in Spe. ti. de rescrip. presenta. §. ratiōe forme. ꝟ. circa materiā usura₄.

¶ Usurarius non pōt esse testis. Bal. in. l. improbum. C. de his qui no. infa. sed idem Bal. in l. si quis ad declinandam. C. de epi. & cle. dicit q minus ei creditur. quia est infamis infamia iuris. ut dicta. l. improbum. & per Hostieñ. in summa. de usuris. §. que pena. ꝟ. tñ. & sic intellige illud qd supra diximus.

¶ An usurarius possit sepeliri in cimiterio. uide in dicto. c. quanq̃. de usur. li. vi. in clem. i. de sepul. in glo. manifestos. Host. in summa. eo. ti. §. que pena. ꝟ. quid si publice.

¶ De usurario & eius testamēto uide melius q̃ alibi in. q. disputata per Angelū. que incipit astensis miles. & ibi plenissime. Idem in cōsilio suo. x. qd incipit in causa predicta.

¶ Cautio de usuris restituendis habet locum tm̄ in testamento. ut per Ange. in consilio suo xcvi. qd incipit premitto. ubi etiaʒ tractat an refutatio uel pactum de nō petendo usuras impediat ea₄ restitutionem.

¶ Enotra consuetū usurari uel dare ad usurā multa presumunt. nō. de pigno. illo uos. in glo. fi. glo. in. l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de ꝟ. obli.

¶ An usurarius qui dolo fecit ut nō sit soluendo teneat nihilominus ad usuras. siue in foro contentioso siue in foro conscientie. uide in. l. etiam. §. licet. ff. solu. ma. facit qd dixi supra.

¶ Usure nō ueniūt ex mora ubi debetur spes ad quantitatem redigentia. uide. ff. de usuris. l. in fideicōmissi. §. fi.

¶ Pecunia dicitur sterilis qñ ex ea nō percipitur usura. ut. l. debitor. ff. de usuris.

¶ Que exigantur ut impediatur cursus usurarum. uide. ff. de usuris. l. pecunie

¶ De obligatione descendente ex cā liberali nō debentur usure. ff. de usuris. l. liberalitas.

¶ Usura fructuum non debetur. ff. de usuris. l. neq. ubi uide.

¶ Fiscus non soluit usuras licet ipsas repetat. uide. ff. de usuris. l. cum quidā. §. fiscus.

¶ Persona adiecta quātitati ultra modū censetur in fraudē usura₄ in eo qui est solitus mutuare ad usuras. Inno. de penis suam.

¶ An si fiat dilatio pacto uel statuto debitori interim currant usure. uide Cy. in. l. quotiens. C. de preci. imp. offe.

¶ An reddere redditus ad uitā sit cōtractus usurarius uel alias illicitus. uide Cy. qui bene declarat. in. l. si pater. C. de inoffi. testa.

¶ Ultra sorté cōcessio alicuius facultatis mutuandi inducit usurā. C. qd cū eo. l. si seruus.

¶ Usure ꝓprie cadit qñ mutuat quantitas. secus si species. glo. in. l. in fruméti. ff. de usuris.

¶ An usure possint ꝓmitti ꝑ sniam. uide Guil. in. l. i. C. de sen. que si. cer. quan.

¶ Contractus nō presumitur usurarius eo q fructus pignoris ex pacto nō computantur in sortem. ff. de pac. l. epistola.

¶ Uenditor potest percipere usu precii si res est tradita & emptor percipit fructus. Bar. in l. at qui natura. §. ii. ff. de neg. gest. uide in. l. curauit. C. de acti. emp. & l. iulianus. §. offerri ff. eo. faciunt nō. de usuris. salubriter.

¶ Si quis stetit longo tempore q non petiit usuras nō pōt postea petere. quia uidet gratis remisisse. tex. est notabilis in. l. cum quidam. §. diuus. ff. de usuris. qd est speciale odio usurarum. & ideo forte in usuris que petuntur ut interesse aliud esset. uide qd nō. Bal. in. l. si maritus. §. si fundū. ff. so. ma. longum aūt tempus intelligitur triennium. ut dicit glo. in dicto. §. diuus. uide Cy. & Bal. in. l. aduersus. C. de usu. in. l. qui semisses. in glo. ff. eo.

¶ Si pena adicitur etiam quantitati non presumitur in fraudem usurarum. ff. de actio. emp. l. lutius. nõ glo. ff. si quis cau. l. si. facit. l. cum allegas. C. de usuris. glo. & Bar. in. l. rogasti. §. si tibi. ff. si cer. peta.

¶ An pecunia sit naturaliter ordinata ad fenerandum sicut nauis ad nauigandum. glo. i. l. si nauis. ff. de rei uendi.

¶ Quod dicitur oblationem impedire usuras nondum acceptas est uerum quando debentur officio iudicis. secus si ex conuentione. ff. de minor. l. ait pretor. §. i.

¶ Pena adiecta in compromisso quia surrogatur loco cõtemptus etiã si datori adiciatur nõ uidetur in fraudem usurarum. ff. de arbi. l. aduersus.

¶ An ualeat statutum disponens q si quis nõ soluat in termino debeat. x. pro. c. uide Cy. in aut. ad hec. C. de usuris.

¶ Si uẽditor est in mora tradendi rem tenetur ad interesse & usuras quas soluit emptor pro solutione precii qđ mutuo accepit. ut. l. lutius. ff. de acti. emp. adde glo. & Bar. in. l. si emptio §. i. ff. loca.

¶ Quod dicitur ratione dubii euentus esse licitum pro tardatione plus recipere est uerum quando dubius est euẽtus habito respectu ad cõmunẽ modum & cõem opinionẽ. licet posset contingere contrarium. glo. in. l. si ea. C. de usuris.

¶ Administratiões hodie nõ tenentur ad usuras quia nõ mutuauerũt. Cy. C. de usur. l. si mater

¶ Usure nõ possunt deberi que sunt illicite ratione consuetudinis. C. de usuris. l. eos.

¶ Q. nautica usura sit licita tenet Ia. bu. in. l. f. C. de nau. fe. uide de usuris. nauiganti.

¶ Si testator legat & nõ soluta quãtitate aliquid annuũ detur censetur usura. Bar. in. l. cum stipulatus sim mihi a periculo. ff. de uer. obli. & in. l. iii. ff. de annu. lega. alias est si legatur.

¶ Quidam mutuauit sine pacto sciens tñ pro certo q munus inde consequetur an subsequuto munere censeatur usurarius. doct. q sic. de usur. consuluit. Bal. in rubrica. C. de usur.

¶ An usure remisse possint repeti ab herede usurarii. Io. an. in addi. spe. sup rubrica. de usuris.

¶ Propter rescriptum impetratũ contra usurarium non conuenitur successor re integra. de usur. tua. & ibi nõ. supra glo. i.

¶ Si rem ualentem. x. uendã pro. xv. ad annũ uidetur usura quia uendo tẽpus. uide de usur. in ciuitate. facit qđ habetur in. l. curabit. C. de acti. emp. Bal. in rubrica. C. de usur. ubi etiã uide per eum quid de emente frumentum in herba de quo in prealle. c. in ciuitate.

¶ De hac materia usurarum & an res empta ex pecunia usuraria sit illius ex quo fuit extorta. uide Bal. in. l. si tutor. C. de cõ. ser. ma.

¶ Usurarius qui soluit pecunie usuras quam mutuo acquisiuit non põt repetere. qđ est speciale odio usurarum. Inno. de adul. intelleximus. in glo. pariat. ꝯ. non tamen.

¶ Ubi propter defectũ debitoris non tradentis in termino debitum creditor accepit pecuniam ab illo sub usuris tales usure etiam de iure canonico a debitore repetuntur. sm Cy. & Bal. in. l. curabit. C. de acti. & emp.

¶ An usura sit mala quia prohibita. uel quia de sui natura habet in se malum. uide per do. Pe. de anc. in. c. i. de usur.

¶ An usure incerte extorte in aliis partibus possint erogari pauperibus in patria propria ipsius extorquẽtis. uide Frede. de se. cõsil. suo. xxxii.

¶ Ad restituendum contractũ tanq̃ usurariũ nõ sufficit probare q contrahens erat usurarius nisi probetur specifice de illo contractu. C. de transact. l. interpositas. & ibi Bal.

¶ Et quõ probetur quẽ esse usurarium. uide per eundem bal. in. l. i. & l. distantibus. C. de testa.

¶ Notarii qui super usuris conficiunt instrumenta sunt periuri. Archidia. xlviii. di. sicut. Hosti. in sum. §. pe. ꝯ. quid de notariis.

¶ Judex secularis potest cogere usurarios ad restituendas usuras. in clem. dispendiosam. in glo. nõ repetunt. de iudi. Archidia. xiiii. q. iiii. quid dicam. & potest procedere contra eos per uiam inquisitionis ad penã imponendã. & licet crimen usurarium spectet ad ecclesiã. de usur. cum tu. tñ laici de usuris repetẽdis cõueniunt corã iudice laico. & clerici coram ecclesiastico. nõ. glo. de foro cõpe. cũ sit. in glo. ul. & ibi doc.

¶ Usura potest repeti in foro seculari per cõditionem ob turpem cãm. bal. in. l. nuper. C. de usuris. & non procedetur tunc sm formã clem. dispendiosam. quia illa tantum habet locum in foro ecclesiastico. uel in terris pape.

¶ Pono disposui pecuniam apud campsorem sine aliquo pacto qui cum illa pecunia multum fuit lucratus. unde uolẽs uti gratitudine restituit mihi pecuniã & ultra. x. pro centenario an ista sit usura. uide bal. in. l. i. C. de usu. in. x. q.

¶ Pone emi fundũ hoc pacto ut talis emptio nõ duraret nisi usq ad quadriennium ipso iure reuerteretur ad uenditorẽ quã emptionẽ feci pro tam modico precio q si emisset solos fructus contra me presumeretur. an talis cõtractus sit licitus. uide bal. C. de usuris. super rubrica.

Usurpatio

Nullus debet usurpare iura sedis apostolice xvii. di. huic. alias hinc.

¶ Usurpare nõ debet ep̃us eccl̃ie bona sed illa bene distribuere ac dispensare. iiii. q. ii. ep̃us.

¶ Usurpans bona ecclesie censetur sacrilegus. xii. q. ii. predia.

¶ Omnis usurpatio illicita rei aliene nomine furti censetur. xiiii. q. v. item obicitur. & c. se. xxxii. q. iiii. meretrices.

¶ Usurpare nemo debet qđ est alienũ. xxv. q. i. que ad perpetuam.

¶ An usurpatio sonet in malam partem. nõ. de iureiuran. nimis. de rebus eccle. nõ alie. c. fi. de immu. eccle. non minus. & c. aduersus. xxxvi. di. §. ecce. Archidi. de elec. generali. li. vi. & in clem. illud. de deci.

¶ Quid sit usurpatio. nõ. glo. ii. q. v. multi. q̃ dicit q ille dicitur usurpare qui sibi uendicat id qđ ad eum nõ pertinent.

¶ An idem sit usurpare qđ retinere uel non soluere. glo. & doc. in clem. i. de deci.

¶ Usurpatio aliquando sonat in bonum. unde

usurpatum.i.in usum uel consuetudinē dedu-
ctum.ff.solu.ma.l.si constante. Archidia.xii.
q.ii.predia.dicitur etiā usurpatio frequens usi
tatio.ff.de usuca.l.ii.ff.de iniurus.l.iniuriaꝫ.
§.si.ff.so.ma.l.si constante.§.quotiens.

¶ De hoc uerbo uide in.l.placet.C.de sacro
sanc.ec.& in.l.decernimus.eo.ti.C.fini.regū.
l.si constiterit.& l.licitatio ff.de public.C.de
interdic.matri.l.ii.C.de bo.ua.l.ui.li.x.& ꝙ
ponatur in bona parte.uide.C.de exact.tribu.
l.i.li.x.& in.l.omnes.C.de decur.& in.l.ii.C.
de his ꝙ nō impe.stipē.li.x.de hoc uerbo uide
melius ꝙ alibi in.l.usurpatio.ff.de usuca.

Usus

Non est interdicendum possessori sed arma. Innoc.de resti.in inte.cum uenissent.

¶ Uti debent prelati bonis ecclesie non tanꝙ
ꝓpriis sed tanꝙ cōmendatis.xii.q.ii.excepti̇ōe
¶ Ille bene utit corpore suo qui membra sua
couertit ad bene agendū.de cōse.di.iiii.si uero.
¶ An & qñ respectu usus seruitutis nel alte-
rius iuris requirat scientia aduersarii.Bar.in.l.
i.§.hoc interdicto.ff.de iti.actuqꝫ priua.
¶ An & quō respectu usus censeatur indiui-
duus.Bar.in.l.si ut certo.§.de me.ff.como.
¶ Quando quis pōt uti aliqua re si uult licꝫ
aliqñ nō utatur ea tñ seruitutis uidetur uti.uide
Bar.in.l.i.ff.solu.matri.
¶ Usus habitatio & usufructus que importēt
nō.plene in.l.cum antiquitas.C.de usufruc.
¶ An concedens prediū religiosis ut habeant
in u'u uideatur eis concessisse ꝓprietatem.nō.
Cy.in.l.si mulier.C.de iure do.Bar.in.l.dona-
tiones.§.species.ff.de dona.Bal.in.l.cum bi-
§.si unī ff.de transac.glo.in.c.i.de reli.domi.
li.vi.uide omnino quod nō.Bal.in prelu.feu.
ꝓ.alia diuisio.
¶ An relictum ecclesie ad certuꝫ usum possit
ad aliū usum conuerti.& cuius auctoritate.
nō.Bar.in.l.legatum.ff.de usufruc.le.bal.in.l.
si quis ad declinandā.C.de epi.& cleri.Io.an.
in.c.si.de testa.ubi per do.Anto.& modernos
Inno.de preben.significatum.bal.in.l.i.C.de
h'ꝯ que pene no.in ulti.q.tex.in cle.quia cō-
tingit.de reli.domi.dixi supra sub dictione le-
gatum & uoluntas.
¶ An statutum ꝓhibens extrahi bladum de
territorio habeat locum in extrahente grā sui
usus.nō.bar.in.l.cetera.§.si qs opus.ff.de le.i.
¶ ...aliter ꝓbetur ꝙ quis incipit male uti
substantia sua uel bonis suis.dicit glo.standūꝫ
ei e opi.toni uulgi.ut.l.ubi adhuc.C.de iure
do bar.in.l.si constante.ff.sol.matri.dicit ꝙ si
tuus est exheredatus a patre uel est bannitus
a ciuitate.talis dicitur male uti substantia sua
& uergere ad inopiam.Idem si uadit per mare
& amittit mercantias.glo.in autē de equa.do.
§.illud.Idem si multotiens ludit ad azaruꝫ.fm
Cy.in aut.cū locum.in fi.C.de colla.Idem si
uadit publice mendicando.fm bal.in.l.si qs ad
declinandā.C.de epi.& cle.Idem si frequen-
ter tenebat ꝓ alus.sicut sunt nenetus afferu
tores nauiu.fm Ang.ein.l.in ꝑsonā.ff.de pac.
tacit qd nō.gl.in.l.u.in.ꝓ.nec cogit.ff.so.ma.

¶ An & quando quis dicatur male uti re lo-
cata ad finem ut possit expelli.nō.in.l.ede.C.
loca.bal.in.l.qui rem.C.de sacrosan.eccle.
¶ Que & qualia possit habens usum fundi uel
nemoris.habet in.l.ii.&.l.plenum.ff.de usu &
habi.doc.de arbi.dilecti.
¶ An lex uel statutum ꝓhibens usum alicuius
rei habeat locum in raro utente.nō.docto.in
clem.ii.de uita & honesta.cleri.facit institu.de
reꝫ diui.§.columba.ff.de acquir.re.domi.l.
naturalem.§.pauonum.
¶ Usus aliqñ accipitur pro usufructu.in aut.
de here.ab intesta.§.si uero cū ascendentibus.
in aut.ut li.ma.& aue.§.cūs.in fine.differunt
tñ usus & usufructus.ff.de usu & ha.l.i.quia
usus dicitur improprie.i.comoditas utendi.ff.
de usufruc.l.si quis binas.&.l.si alii.
¶ Nomine usus interdū rei ꝓprietas continet
ut.ff.de usufruc.ea.re.que usu consu.l.i.
¶ Aliud est res aliud usus rei.de conse.di.iii.
quomodo exaudiuit.
¶ Quot sunt species usus.& an usus rei con
demnetur.& quis.uide de ap.c.iii.xxxii.q.i.
nō enim in sola.ii.q.iii.origo.
¶ Qui hab.t usum nō potest frui nec uen-
dere nec locare ff.de usu & ha.l.ii.&.l.si neqꝫ
fallit.ff.eo.l.diuus.& quod ibi nō.&.l.plenuꝫ.
§.i.ff.de usu & habi.&.l.in quo funduꝫ.& qd
ibi notat glo.
¶ Usus rei mutandus non est.ff.de usufruc.l.
usufructuarius.
¶ Qui utitur re ad eum usum ad quē est in-
uenta nō est in culpa.ff.de usufruc.l.arborib'.
§.nauis.insti.de re.diui.§.in cōe.adde nō.de
appell.ad nostraꝫ.in glo.in.ꝓ.in sua malitia.de
accusa.in quisitionis.
¶ Qui utitur opera maloꝝ hoīm tenetur.ff.
de act.& obli.l.ex maleficus.§.fi.
¶ Attenditur usus rei & non difformitas ff.
de edi.edic.l.precipiunt.in prin.&.l.offilius.
&.l.qui clauum.
¶ Qualiter intelligantur illa uerba ad usum
ꝓprium.ff.de uer.signi.l.censoria.
¶ Quid sit usus.nō.ff.de usu & habi.l.i.in
glo.ii.ubi de hoc.
¶ Usus non pōt pro parte cōstitui.nō.insti.
de usu & habi.in glo.solet.& melius.eo.ti.
usus pars.
¶ An usus possit constitui in his rebus que
usu consumuntur.nō.insti.de usu & habi.§.i.
in glo.utat.ff.e.l.i.in glo.ii.
¶ An usus reddat rem insuscaptibilem.& affi
ciat uicio nō.Cy.C.de ser.fugiti.l.i.in.i.q.&
ibi Iaco.butri.
¶ Usus potest competere pluribus in solidū.
ff.como.l.si ut certo.§.si duobus.ꝓ.usum aūt.
&.l.iurio.ff.de aqua quo.& esti.& in.l.si alii.
ff.de usufruc.lega.
¶ Quid comprehendatur in legatione usus.
uide.ff.de usu & habi.l.si habitatio.§.fi.&.l.
plenum.§.i.eo.ti.ubi tex.& glo.
¶ Si debeatur pecoꝝ usus quod contineatur.
uide in dicta.l.plenum.§.sed et si pecoris.
¶ Ubi ꝑsona est talis qualitatis ꝙ solebat uti

relocando usum eius uidetur legari etiã ut locare possit. ut dicta. l. plenũ. § equitii.

¶ Per seruum usurariũ ex operi stipulantem nõ acquiro. quia locare nõ possuz operas. secus si ex re mea. ff. de usu & habi. l. per seruum. & eo. ti. l. seruus tuus.

¶ Usufructus aliquo casu potest esse sine usu ff. de usu & habi. alias si serui. uen. l. & si forte. § primo.

¶ Usuarius potest uti fructibus fundi etiam si ultra usum nihil de fructibus supersit. ff. de usu & habi. l. fundi.

¶ Usuarius debet esse honestus adinstar boni patrisfamilias. ff. de usu & habi. l. fundi. § .i. & l. non aliter. nõ tñ potest ꝓhibere patrẽfamil. uolentem uti.

¶ Usuarius nõ potest ꝓhibere dñm quin ueniat ad fundũ tollendi causa. secus si habitandi causa uel utendi. ff. de usu & ha. l. si habitatio. § fi. & l. fundi. § .i. & pro illa iura uidentur ꝙ cultura non spectat ad usuariũ. qđ intellige ut in. d. l. si dñs. e. ti. Adde ꝙ dñs inuito usuario nõ põt facere meliorem domum mutando species domus. ff. de usu & habi. l. dinus. § .i.

¶ Custodia rei usure & usufruc. potest fieri a dño inuito tam usufructuario q̃ usurario. ff. de usu & habi. l. si ita. § .i.

¶ Si legatur filio usus domus põt pater etiaz absente filio uti. ff. de usu et habi. l. filio.

¶ Si usuarius domus ultra usum nihil ꝑcipit debet dñs reficere domos. alias secus. ff. de usu et habi. l. si domũ. et qđ ibi nõ.

¶ Si locetur usus tertie partis sustentationis uite alias incerta adiecta re non est legata. sed uirtute alimentorum. glo. in. l. usus. pars. ff. de usu et habi.

¶ Casus in quibus usuarius habet tantum comoditatẽ usufruc. uide. ff. de usu et habi. l. fi. § . pomponius.

¶ Sicut in usufructu ita in usu operis et habitationis est prestanda cautio de utendo arbitrio boni uiri. ff. de usufruc. quemad. ca. l. huic stipulationi.

¶ Usus locari non potest. ff. cõi diui. l. item quãuis. § .i. et ibi nõ.

¶ Si concedat̃ ciuitati ut possit sumere ligna de nemore uidetur tñ usus sibi cõcessus. Guil. in. l. principalibus. ff. si cer. pe. ubi etiaz tractat an si ille cui concessus est usus nemoris ultra sumat perdat priuilegium ꝛc̃.

¶ Usus erit in patria. sanctus Tho. in primo. di. i. arti. vii.

¶ Usus non est ueluti finis. Idem prima scđe q. xvi. ar. iii. et in primo. di. i. ar. v. et. vii.

¶ Usus nõ precedit electionẽ. e. q. xvi. ar. iiii.

¶ Que sunt de ratione usus. Idem in primo. di. xiii. arti. iii.

¶ Usus redditur peruersus per usurpationez. Idem scđa scđe. q. lx. ar. vi.

Usufructus Usufructuarius

An et quo respectu appellatione domini cõtineatur usufructus. uide Bar. in. l. in uenditione. in princi. ff. de bo. auc. iudi. pos.

¶ Qualiter debeat intelligi ꝙ usufructuari⁹ quasi possidet ius usufruct. uide Bar. in. l. i. ff. uti pos. glo. in. l. raptores. C. de epi. et cle. melius p Bar. in. l. naturaliter. § .i. ff. de acqr. pos.

¶ Que est ratio ꝙ usufruc. est diuiduus. Bar. in. l. stipulationes nõ diuidunt̃. ff. de uer. obli.

¶ An usufruc. possit constitui ex tempore ad tẽpus. et que sit ratio differẽtie inter usufruc. et seruitutes reales. uide per Barth. in. l. iiii. ff. de usufruc.

¶ Quid importent illa uerba relinquo uxorẽ meã dñam massariã usufructuariã. Bar. in. l. si ita scriptum. ff. de manu. et in quodam consilio suo qđ incipit magiolf puf. Idem in. l. titia. § fi. ff. de le. ii. Bal. in. l. fi. C. de indic. uidui. tol. et in. l. nolũtatis. C. de fideic̃. Alberi. latissime in aut. qđ locum. C. de scđis nup.

¶ Usufructuarius non potest usucapere. quia scit rem esse alienam. tex. in. l. acquiritur. in fi. ff. de acquir. re. do.

¶ Si notarius relinquit uxori sue usumfructũ omnium bonoꝝ suoꝝ an debeat habere id quod percipitur ex emplati ꝓthocolloꝝ. Bar. in. l. diuorcio. § si fundum. ff. so. ma.

¶ Quando relinquit̃ usufruc. reꝝ que usu cõsumuntur an transeat dominiũ. uide bar. in. l. i. § fi. ff. ut le. no. caue. ubi etiaz uide qualiter in talibus formetur libellus.

¶ Si testator dicit relinquo seyo si uxor decedit ante decennium an seyus statim habeat uel potius sit penes heredẽ usq; ad lapsum decennii. bal. in. l. ambiguitatis. C. de usufruc.

¶ Usufruc. tam ex testamto q̃ inter uiuos dz cauere se usuꝝ arbitrio boni uiri. l. i. & ibi tex. et glo. ff. de usufruc. quẽad. ca.

¶ Usufruc. aduenticioꝝ non queritur patri in octo casibus. nõ. p glo. in aut. ut li. ma. et auie. colla. viii.

¶ Usufruc. causam ꝓprietatis nõ debz facere deteriorẽ. nec etiã arboꝝ infructuosas ponere. ff. de usufruc. l. equissimũ. et ibi bar.

¶ Quãto tempore intelligit̃ durare usufruc. alicuius possessionis cõcessus ecclesie. glo. xvi. q. i. possessiões. glo. insti. de usufruc. § itẽ finit̃.

¶ An usufructus relictus uiro extendatur ad uxorem. uide glo. xxxi. di. omnino.

¶ An usufruc. possit ꝑpetuo donare uni proprietate penes aliũ remanente. tex. de uer. sig. exiit li. vi. hodie in clem. exiit. eo. ti.

¶ Si relinquitur alicui usufruc. possessiõis ad x. annos et usufructuarius ꝓpter guerram nõ potuit habere per duos annos quid iuris. uide Io. an. in addi. spe. ti. de pigno. § sequitur.

¶ An si usufruc. cui constitutum est stipendiũ annuũ moriatur in medio anni debeat habere totũ. uide glo. et ibi bar. in. l. si seruus cõmunis meus. § fi. ff. de stipula. seruo.

¶ An usufruc. faciat fructus suos anteq̃ ꝓstet cautionem. bar. in. l. si homo. ff. de usuca.

¶ Usufruc. in locum arboꝝ mortuaꝝ tenetur alias substituere ff. de usufruc. l. agri. et. l. uetus. in fi. et. l. se. insti. de re. diui. § partus. et § se.

¶ An ꝑ ingressum monasterii finiat̃ usufruc.

uide nõ. in aut. ingressi. C. de sacrosanc. eccle. adde nõ. xix. q. ii. si qua. de ꝓbat. in presentia. Specu. ti. de statu mo. ꝓ. xliii. doc. de pigno. c. fi. gl. xix. q. ul. c. ul adde. ff. de le. ii. l. preto. §. i.

¶ An si concedetur alicui usufructus domus cõbusta domo usq ad aream extinguator usufructus. nõ. in. l. quoties. §. fi. ff. de usufructu. doc. in c. fi. de pigno ubi uide omnino.

¶ Quotuplex sit usuf. dic duplex. s. formalis & causalis. glo. in. l. iii. §. ne tñ. ff. de usufruc. & in. l. qđ nostrum. eo. ti.

¶ An usufructuarius possideat. uide tex. insti. per quas perso no. acqui. §. usufructuarius. gl. magna. de ꝓba. licet causam. glo. & Bar. in. l. i. §. interdum. ff. de ui & ui ar. glo. eo ti. l. si plures. §. ii. & ibi Bar. glo. in. l. ait pretor. §. ite ei. ff. ex qui. cau. maio.

¶ An usufruc. sit pars fundi uł dominii. uide Bar. in. l. qui usufruc. ff. de uer. obli.

¶ An mulier perdat usumfruc. sibi relictuz a uiro si nubat infra annũ luctus. Frede. de senis tenet ꝙ nõ. in cõsilus suis consilio. xxxv.

¶ An habens tm̃ usum alicuius fundi possit aliquos fructus uendere. doc. de arbi. dilecti.

¶ Si usufruc. moriatur ante fructus reconditos an debeát esse heredis uel ꝓprietarii. Io. an. in c. presenti. de offi. ordi. li. vi. sup ꝓ ycono mũ. faciunt nõ. in. l. diuorcio. ff. so. ma.

¶ An & qñ usufruc. possit uel nõ possit mutare ꝓprietatem & alium usum uel formam facere meliorẽ uł deteriorẽ uide in. l. si usufruc. legatus §. fructuarius. ff. de usufruc.

¶ Usufruc. est ius utendi fruẽdi alienis rebus salua eaꝝ substantia. ff. de usufruc. l. i. insti. eo. in prin. glo. de pigno. c. fi.

¶ Nomine usufruc. interdum ꝓprietas significatur. ff. de au. & ar. le. l. species. alias. l. gntus. §. species. ff. de usufruc. l. ꝓculus.

¶ De materia usufruc. uide nõ. per glo. in c. fi. de pigno. & ibi Io. an. per modum summe.

¶ Si legatł filio uel monacho usufruc. ipsi habebunt. & nõ pater uel monasterium. Vinc. de sta. mo. cum ad monasteriũ. sup ꝓ. specialiter.

¶ Si usufruc. obliget rem dño fructus computantur in sortem. de feu. c. i.

¶ Usufruc. põt rem dare in dotem uel donationem ꝓpter nuptias dño irrequisito. de donaante nup. nuper. & qđ ibi nõ.

¶ Usufruc. computantur inter mobilia. ff. de requi. reis. ta. nõ. de elec. querelam. in glo. ii.

¶ An usufruc. sit pars dominii. ff. de usufruc. l. iiii. ff. de uer. sig. l. recte dicimus. & ibi Bar. uide. ff. de le. ii. l. meuius. §. fundo. in glo. nõ in gte. & ibi Bar. ꝓ testatore. secus qñ usufruc. constituitur ex contractu.

¶ An cautio de utendo salua reꝝ substantia sit de diffinitione usufruc. uide ff. de usuf. l. i. & ibi nõ. ff. de usufruc. le. l. uxori. & ibi nõ.

¶ An testator possit releuare usufruc. a cautione q̃ debet prestare heredi. nõ. C. de usufruc. l. i. in glo. fi. & ibi Cy. in. ii. op. nõ. de pigno. c. fi. in glo. ii. & cõiter tenet ꝙ non põt remitti.

¶ Usufruc necessario cauet ꝓprietario de restituenda proprietate finito usufruc. nõ. ff. qui satisda. co. l. de die. §. item de restituẽda. insti. de usufruc. in prin. in glo. salua. Specu. ti. de satisda. §. fi. in fi. ubi Io an.

¶ Quando usufruc. faciat fructus suos. uide ff. de usufruc. l. si fur decerpserit. in glo percipiuntur. insti. de re. diui. §. his ad quem. ff. quibus mo usufruc. amit. l. si usufructuarius. in glo. i. & in glo. sed ut uerum. Cy. in. l. certum. C. de rei uendi. circa prin.

¶ An usufruc. possit alienare uendendo cedẽdo uel legando nõ. ff. de usufruc. l. constituto legato. in glo i. & in. l. arboribus. §. usufructuarius. in glo. donec. eo. ti. adde nõ. ff. de noua. l. si usufruc. & ibi Bar.

¶ Quas expeñ. possit facere usufruc. nõ. ff. de usufruc. l. si cui. §. fructuarius. in gł facere. Bar. in. l. dãni. §. eius. in glo. in cuius fructuũ. ff. de dam. infec. adde omnino qđ nõ bar. in. l. cotem. §. qui maximos. ff. de publica. qui bene declarat ibi intellectuz. l. hactenus. ff. de usuf. faciũt nõ. per glo. & do. Io. de ymo. in. l. interdum. §. impendia. ff. so. matri. & l. qđ dicitur. ff. de impen. & qđ nõ. bar. in. l. cum quereret. §. fi. ff. de le. iii.

¶ Quid de expensis refectionis. uide bar. in d. l. damni. §. terminus. & bal. in. l. eum ad quẽ. C. de usufruc.

¶ An uendito usufructu & reseruata ꝓprietate uenditori pro certo precio annuatim soluendo dicatur contractus uenditionis uel locationis. uide Ange. in consilio suo. ii.

¶ Si conceditur alicui usufruc. pro se & heredibus suis intelligił de primo herede. ut. l. antiquitas. C. de usufruc. Ange. in. d. cõsił. suo. ii.

¶ Usufruc. nullum edificiũ facere põt in re in qua habet usufruc. etiã si faciat conditionẽ rei melioreꝫ. ff. de usufruc. l. usufructuarius nouũ tectorium. & l. si eius. §. si edificium. eo. ti.

¶ An usufruc. qui nõ potest satisdere admittatur cum cautione iuratoria. nõ glo in. l. usuf. C. de usufruc. uide Ange. in cõsił. suo. lxxxvi. qđ incipit sancta carmeritaꝝ.

¶ Usufruc. nõ põt fructus rei cuius usufruc. habet ab alio perreptos petere. ut. l. si fur. decesserit. ff. de usufruc.

¶ Qualiter constituatł usufructus & qualiter tollatł. nõ. ff. de noxa. l. si noxale. in glo. durat. Cy. C. de sacrosanc. eccle. aut. ingressi. uide. C. de usufructu. l. usufructum. in glo. fi.

¶ Quantum extimetł usufruc. nõ. ff. de usuf. l. omnium bonoꝝ.

¶ An usufruc. fir metur mutatione rei in qua pater habet usufruc. nõ. C. de bo. que libe. l. cũ oportet. §. & si quid. in glo. mobilis.

¶ An usufruc possit tempore acquiri. nõ. Cy. C. de lon. temp. prescrip. l. i. in. iii. q. Adde nõ. ff. de usucapi. l. iusto. §. non mutat. in glo. non potest. & ibi bar.

¶ Quãto tempore tollatur eius actio. nõ. C. de usufruc. l. corruptionẽ. in glo. altricantibus. & ibi Cy de hoc plene.

¶ An usufruc. diminutione capitis firmetł. nõ. ff. de annu. le. l. in singulos.

¶ An stipulatio usufruc. sit facti uel iuris. nõ.

Bar. ff. de uer. obli. l. ii. § i. & l. ubi autē. § qui id quod eo. ti. & l. stipulatio ista. § si quis ita. in. ii. q. eo. ti.

¶ An finiatur morte ꝓprietarii. nō. C. de usufruc. l. si pater. in glo. fi. & ibi Cy.

¶ An usufruc. qui transit in heredē si alius q̄ qui fuit in defuncto. nō. ff. de uer. obli. l. stipulatio ista. § si qs ita. in glo. diuersi sunt fruct⁹.

¶ Lex pap curat de usufruc. cum eius amissio sit parua pena. nō. in aut. si nup. § si uero soluz usufruc. in glo. manere. col. iiii.

¶ An usufruc. uideatur concessus ubi dicitur lego fructus. uel lego redditus. uel dare uelo redditus. nō. ff. de usufructu. l. fundi uaciani. & ibi Bar.

¶ Que sit practica cautiōis usufruc. uide. ff. usufruc. quemad. ca. l. i. in prin. & § cauere. & fa. l. fi. ff. de usufruc. ea. re. que usu consu.

¶ Non tenetur usufruc. cautionē prestare qn̄ certum est ꝓprietatē ad eum uel herede suum aduenturā. ff. usuf. quēad. caue. l. usuf. § plane. ubi uide alios casus in qbus nō prestat cautio.

¶ Cauere tenet̄ usufruc. etiā si habitet cū heredibus. ff. usuftuc. quēad. ca. l. usu quoq̄.

¶ In obligatione usufruc. dicit̄ esse rem dari. ff. de iureiurā. l. sed et si possessori. § itē si iura uero uide. ff. de condi. inde. l. is cum quo.

¶ In constitutione usufruc. dominiū exigitur in constituente tempore quo constituit. alias constituere nō pōt. ff. de euic. l. fundum cuius.

¶ Usufruc. omniū bonoꝝ debet habere preciū renouationū reꝝ emphiteoticaꝝ. Idem si esset usufruc. certe partis bonoꝝ inter q̄ essent bona emphiteotica. uide Io. an. in addi. Specu. ti. de loca. § quia queritur.

¶ Si usufructuarius fecit sumptus cā fructuū percipiendoꝝ & finiatur usufruc. ante illos ꝑceptos an poterit expensas recuperare ipse uł heres suus. uide. ff. de le. i. l. si domus. & qđ nō. ff. de condi. inde. l. qui exceptionē. § que pars. facit. ff. famil. herc. l. fundus. C. de fruc. & li. ex. l. i. Bal. in. l. si pater. in fi. C. de usufruc. ubi uide omnino. & ibi etiā dicit ꝙ si usufruc. finit̄ de mense augusti poterit uuas recipere licz nō sint bene mature. ꝑ l. in fructu. ff. de usufruc.

¶ Usufruc. potest intentare rei uendicationē nomine ꝓprietarii sine alio mandato quia habz tacitum mandatum licz simplex. ut. l. si cuius. ff. usufruc. quēad. caue. & ibi nō. Bal. & cuius expen. nunc agat. remittit ad nō. per Guil. in. l. fi. § liberi autem. C. de bo. que libe.

¶ Deiecto usufruc. nō uidetur deiectus dn̄s. secus in colono & inquilino. quia illi prebent ministerium dn̄o. nisi forte esset ad longū tempus. ar. l. ii. § uideamus. ff. de ui. actuq̄ priua. nō glo. in dicta. l. si rutus. & Bal. qui addit ꝙ locat. C. loca. l. si quis conductionis. in. l. i. & l. filio. § fi. ff. solu. matri.

¶ Habens usufruc. nō tenet̄ stare colono nisi quatenus ad eum peruenit. Inn. o. in. c. querelā. in glo. i. ne prela. ui. suas.

¶ Usufruc. est preciū rei. uide in. l. qđ in reꝝ. § fundo. ff. de le. i. & l. filius. § dn̄s. eo. ti. alias est. l. cum filius. § dn̄s. ff. de le. ii.

¶ Est dare ius fructus & ius usufruc. glo. in l. raptores. § sui autem. C. de epi. & cleri.

¶ Usufruc. non est dn̄s rei in aliquo. sed bene est dn̄s. usufruc. quia ei datur in rem actio. ff. si usufruc. peta. l. qui usufructuz. Guil. & Bar. C. de usufruc. in ꝑtica.

¶ Ubi quis nō potest prestare cautionem pro usufruc. ille qui habet dare retinet & soluit fructus inde. aut. de nup. § ꝙ igit̄. ꝟ. sui uero usus. uide gl. in. l. usufruc. C. đ usuf. & ibi. Cy.

¶ An usufruc. faciat fructus suos ex eo ꝙ sūt a solo sepati. uide Bar. in. l. ex diuerso. ff. de rei uen. Cy. in. l. si ꝓ fundo. C. loca. ubi de hoc.

¶ Confundit̄ usufruc. per uendicationē proprietatis factaz usufructuario. ff. de ma. testa. l. si fructuarium.

¶ Parua dicitur amissio perdere usufructū. glo. in aut. đ nup. § de augmētis. ꝟ. si uero solū.

¶ Nomine nude ꝓprietatis excluditur omnis usufruc. ff. de usuf. l. uideamus.

¶ Usus & usufruc. a pari ꝓcedūt in modo cōstituendi & modo finiēdi. ff. de usuf. l. iii. in fi.

¶ Usufruc. uidetur constitutus ꝓcurator ad tractandū utilitatez ꝓprietarii rei. ut. l. i. in fi. ff. de no. op. nū. & ibi dicit Bar. ꝙ oēs actiones pro re competentes poterit intentare. allegat l. i. in fi. ff. usufruc. quemad. caue. & ibi uide an uideatur defendere.

¶ Potest usufruc. si non uult reficere qđ ad ipm spectat relinquere usufruc. ff. de usuf. l. cū usufructuarius. & l. si absente. in prin.

¶ An usufruc. possit obligare ius suū. & quid cedat in tali obligatione. uide. glo. in l. usufructum legato. ff. de usufruc.

¶ Usufructuarius compellitur manu tenere arbores in re cuius usufruc. relictus est sibi. ff. đ usufruc. l. hactenus. qđ dic ueꝝ qn̄ sunt finite & mortue. secus si ui uentoꝝ eiecte.

¶ Onus reale sequitur usufruc. ut in preall. l. hactenus.

¶ Usufruc. debet habere instrumenta ad laborandum fundum deputata. & ea renouando cōseruare ita ꝙ in eo statu dimittat in quo accepit. ff. de usufruc. l. item si fundi. § aucupationum. & qđ ibi nō.

¶ Que incremēta rei cedant usufruc. uide in preall. l. item si fundi. § aucupationum.

¶ Usufruc. potest accipere arundines & palos de fundo de quo dn̄s prius tollebat ad sustentandam uineam in qua est usufruc. relictus. ff. usufruc. l. item si fundi. § fi.

¶ Usufruc. ex silua potest accipere ligna si sit cedua uel pedamēta stipites inutiles & ea que nō renascuntur ad pedes arborum que sunt in fructu. si uero nō est cedua recipere pōt palos pro uinea sustinēda. ut dixi ꝓxi. alias arbores grandes nō. ut. ff. de usufruc. l. ex silua nō cedua. si ligna sunt eiecta ui uentoꝝ si non sunt apta ad edificandum potest sumere. ff. de usuf. l. arboribus. potest etiam ligna ad edificanduz sumere ad cōseruandū qn̄ nō habz aliūde unde familiam lignis sustentet. ut in. d. l. arboribus.

¶ Cautio prestat̄ per usufruc. arbitrio iudicꝭ. ff. de usufruc. l. si cuius rei.

¶ Si plures sunt ꝓprietarii omnibus est cautio prestanda de utendo fruendo ⁊c̄. ut in pall. l. si cuius rei. §. sed et si plures.

¶ Usufruc. pōt compelli ad agros laborandos ad uites subserendas. & ad aqueductos conseruandos. ut in preall. l. si cuius rei.

¶ Usufruc. nō pōt arbores fructiferas auferre uel que sunt ibi posite causa uoluptatis ad faciendum locum amenum. ut. l. equissimū. §. i. & in preall. l. si cuius. ff. de usufruc.

¶ Fructuarius potest facere expensas utiles & necessarias inuito ꝓprietario. ff. de usufruc. l. equissimum. §. i. nō tñ cogitur ut ibi.

¶ An liceat usufruc. ratione maioꝝ redditū consequendoꝝ mutare statum rei. uide in pall. l. equissimū. §. i. adde qđ dixi. s̄. nec pōt facere edificiū in fundo nisi sit necessariū ad fructus colligēdos. ut in. d. l. equissimū. §. sed nec edificium. sic intelligo qđ dixi. s̄.

¶ Usufruc. pōt impensam uoluptuosā facere puta pingendo| uel marmora| aut ligna ponēdo dummodo nō corrumpat ꝓprietatem. pōt etiā sigilla & clauaturas nouas facere. sed non pōt coniungere additus nec postica uel hostia mutare. ut in preall. l. equissimū. §. sed si ediū. nec pōt domū altius edificare. ut in dicta. l. equissimum. §. item nerua. nec pōt facere cenacula uel meritoria. ut in dicta. l. equissimum. §. fi.

¶ Usufruc. debet uti mancipio ad usum destinato. ff. de usufruc. l. sed si quis. §. mācipioꝝ. & ibi uide ꝙ debet seruos alere & uestire fm ordinem & dignitatem eoꝝ.

¶ Proprietarius obligatur usufruc. ne illum uti impediat. ut. l. sed si quis. §. ꝓprietatis.

¶ Usufruc. pōt uti uasis & aliis instrumentis domus. & illa cedunt in usufructū. ut in dicto §. proprietatis.

¶ Proprietarius nō pōt imponere seruitutē fundo fructuario. ut in dicta. l. sed si quis. §. fi.

¶ Proprietarius nō pōt cōstringere seruum fructuarium. ff. de usufruc. l. locū. §. i. nec pōt usufructuarius uti seruo ad artificiū cōtrariū uel inusitatum.

¶ Usufructuarius dicit̄ habere utile dominiū ut in preall. l. locum. §. fi.

¶ Proprietarius in seruum habet plenissimā castigationem. usufructuarius modicam. ff. de usufruc. l. sed sicuti. & l. locum. §. i. eo. ti.

¶ Usufruc. debet renouare arbores & inueterat̄ antiquas. ff. de usuf. l. ager. & e. ti. l. arboribus.

¶ Usufructuarius non pōt agere contra proprietarium ut tollat arbores euulsas que impediunt eum uti. uide l. ꝓculus. §. i. ff. d usufruc.

¶ Legatum annuū fructuū fundi inducit legatum usufruc. ff. de usuf. l. si qs ita. & ibi glo.

¶ An quesita per seruum querantur ꝓprietario uel usufruc. colligitur ex. l. si serui. usufrucrum. l. se. ff. de usufruc. & ibi nō glo. facit. l. si seruus cōis meui. §. fi. ff. de stipula. ser. & l. ad hec. §. quotiens. ff. de usufruc.

¶ Fructus pendentes die legati cedente oēs spectant ad usufruc. ff. de usufruc. l. si pendentes. & qđ ibi nō.

¶ Usufruc. pōt uti apotheca ad alias merces. ut in dicta. l. si pendentes. §. f.

¶ Usufruc. momentanee tradi nō potest. quia pati expectat causā successiuā. ff. de usufruc. accrescen. l. i. §. interdum.

¶ Onera uie & collecta pro aptandis cloacis pertinēt ad usufruc. ut dicta. l. si pendentes. §. si quid cloacariū. ff. de usufruc. uide la. de are. ff. de impen. l. nec stipendium. Cy. C. de pigno. l. in summa. facit. l. usufruc. relicto. ff. de usuf.

¶ Pactum in rem cum ꝓprietario transit ad quē transit usuf. ut. d. l. si pendentes. §. fi.

¶ Usufruc. monasterio pōt cōstitui nō ad expendendum sed ad ordinandū. ff. de usufruc. l. manifatum. & qđ ibi nō.

¶ Proprietarius obscurando domum ꝓprietariam nō dicit̄ detrahere usufruc. ff. de usuf. l. is qui binas.

¶ In legando usufruc. omnium bonoꝝ debere usufruc. aree nō in legato domus uide rationē diuersitatis in l. quotiens. §. fi. ff. de usufruc.

¶ Uti uideor eo ꝙ aliqua ratione usufruc. ꝑcipio. & ideo durat usufruc. ff. de usufruc. l. usufructu legato. §. i. & l. arborib⁹. §. usufructuarius. & l. nō utitur. eo. ti.

¶ Usufruc. pōt esse in re ex qua nō percipitur aliquid sed pro illo aliqđ donat. dicit glo. ut in leone qui est florentie. ff. de usufruc. l. statue.

¶ Usufruc. potest esse sine usu. si tñ uni detur usus alii fructus eiusdem rei potest hoc fieri. & debetur usus & fructus eoꝝ que supersunt fructuario. ff. de usufruc. l. si alii.

¶ Fructus etiā immaturos pōt usufruc. recipe finit colligere. ff. de usufruc. l. si absente. §. i.

¶ Usufruc. in re formata durat q̄diu alia pars forme durat. ff. de usufruc. l. si cui insule.

¶ Proprietarius pōt alienare ꝓprietatem reseruato usufruc. alteri debito. & an tūc trāseat ad emptorē finito usufruc. uide. ff. de usufruc. l. sub conditione.

¶ Usufruc. pōt constitui in re inutili de presenti dū habeat spem utilitatis de futuro uide ff. de usufruc. l. si infanti.

¶ Usufruc. ecclesie seu ciuitati relictus uel alteri persone que nō perit extinguitur lapsu c. annoꝝ ne inutilis sit ꝓprietas. ff. de usufructu. l. an usufruc.

¶ Ubi relinquitur pars fructuū loci uidetur relicta singulis annis. ff de usufruc. l. si defuncta. §. i. ff. de le. iii. l. fideicō. §. si quis.

¶ Fructus naturales & industriales spectant ad usufruc. ff. de usufruc. l. arbores. §. i.

¶ Usufruc. non tenetur stare colono. nisi specialiter sit actum. d. l. arbores. §. fi.

¶ Usufruc. nō pōt perficere edificiū inchoatū ff de usufruc. l. usufruc. & hoc quia facto edificio extinguit̄ usufructus tanq̄ re mutata.

¶ Usufruc. habet ius uenandi piscandi & qđ capit est suū ff. d usufruc. l. fructuariū uenari.

¶ Si in uiuario sunt animalia ad usum ille pōt uti usufruc. sed debet in statu in quo inuenit finito usufructu relinquere. ff. de usufructu. l. usufructum. §. i. Item in columbario dicit ibi Bal. ꝙ sufficit ꝙ dimittat numeꝝ columbaꝝ.

¶ Usufructuarius tenetur illam curā ꝓstare

quam quilibet paterfamilias diligens in re sua & sic tenetur de leui culpa. facit. ff. de usufruc. l. sed cum fructuarius. ad finem.

¶ Usufructuarius põt inuito ꝓprietario uẽdere usufruc. ff. de usufruc. l. cum usufructus.

¶ Partus ancille non est in fructu. ideo usufructuarius non facit eos suos. ff. de usufruc. l. uetus quomodo.

¶ Si debeat usufructario gregis uel armenti debet usufruc. conseruare submittendo capita ita ꝙ grex conseruet. ff. de usufruc. l. uel. §. fi.

¶ Alteratio usufruc. de formali ad causalẽ nõ alterat naturã usufruc. nec dispositionẽ super formali formatã. ff. de usufruc. accresce. l. inde neratius. §. fi.

¶ Usufruc. est personalis & persone coheret. ff. qui. mo. usufruc. amit. l. sicut in annos. §. fi.

¶ Non utendo quis amittit usufruc. & qñ nõ usufruc. contingit ob defectum rei. l. repeti. §. fi. qui. mo usufruc. amit.

¶ Consolidatione ꝓprietatis cum usufruc extinguitur usufruc. qui nõ reuiuiscit ꝓxima ꝓprietate separata. ff. qui. mo. usufruc. amit. l. si tibi usufructus fundi. & qd ibi. nõ.

¶ Caro lana coreum rei usufructuarie nõ debentur usufruc. quia mortua re nõ debet usuf. & non erant in uita fructus ꝑcepti. ff. qui mo. usufruc. amit. l. penl.

¶ Perit usufruc. greg. si grex deuenit ad unũ ita ꝙ nõ sit grex. uide. l. fi. ff. qui. mo. usufruc. amit. & l. quid tñ. §. fi. ubi de hoc.

¶ Qua actione repetatur res tradita in qua est usufruc. nõ prestita cautione. uel eo cui cõstitutus est nolente eam prestare. uide. ff. de usufruc. ea. re. que usu consu. l. hoc senatus. §. fi. & l. fi. ff. usufruc. quemad. caue.

¶ Si uni legatur ꝓprietas alteri usufruc. usufruc. capit a legatario ut illi cauet. ff. de usuf. ea. re. que usu consu. l. si tibi. x. milia.

¶ Usufruc. perit ab usu. l. fi. ff. de usufruc. ea. re. que usu consu.

¶ Practica cautionis prestande in rebus cõsumptibilibus habetur. ff. de usufruc. ea re. que usu consu. l. si uni. & l. hac edictali. §. his illud. C. de sec̃dis nup.

¶ Ea que sunt in fructu pecorũ uide. ff. de usu & habi. l. plenum. §. sed si pecoris.

¶ Usufruc. tenetur de dolo lato & leui culpa successores uero de dolo suo tantũ. ff. usufruc. quemad. ca. l. huic stipulationi.

¶ Si legetur usufruc. uestis an debeatur extimatio uel uestis in statu in quo est. ff. usufruc. quemadmo. caue. l. si usufructus. §. si uestis & ibi concor.

¶ Ubi particularis fructus debetur persone uel particularis usus. ex quo principaliter persone debetur non est ꝓprie usus uel usufruc. sed ius quoddam personale. quia ad hoc ꝙ sit usufruc. exigit ꝙ sit uniuersalis. tex. & glo. ff. de serui. l. ut pomũ. uide glo. ff. de serui. rusti. pre. l. pecoris. & l. ergo. in. ꝑ. alieno. & clarius in. l. ueluti. in. ꝑ. usufructus. eo. ti.

¶ An usufruc. castri habeat exercitium iurisdictiõis uel ꝓprietatis. uide. ff. de usufruc. l. ui.

¶ Usufruc. nõ põt pignorare rem in qua habet usufruc. C. de usufruc. l. interest.

¶ Usufruc. retentus in personam heredis fit inutilis. secus in usu. dicit Guil. in. l. cum antiquitas. C. de usufruc.

¶ Usufruc. tollitur non utendo spacium. x. annorum. sic & actio personalis per usufruc. competens iam cõstituto usufruc. uide glo. in. l. corruptionem. C. de usufruc.

¶ Si usufruc. debeatur ex testamento transit ab adita hereditate & simul competit actio & usufruc. secus inter uiuos ꝙ nõ debet regulariter nisi sit cõstitutus. glo. in. d. l. corruptionẽ.

¶ Pro usufruc. in testamento anteq̃ sit constiturus competit realis & personalis inter uiuos sola personalis que durat etiam post cõstitutum ad patientiam. quia pati nõ implet momento. glo in preall. l. corruptionem. & sic pati est in obligatione. ut ibi dicit glo. adde qd nõ. etiam. l. ii. ff. de uer. obli. per glo & Bar.

¶ Si lex uel staturum dicat habeat potestatẽ fruendi uidetur usufruc. concedere. C. de sec̃dis nup. l. femine.

¶ Usufructus rerũ usu consumptibiliũ nõ facit fructus suos ante prestitam cautionem. glo. C. de sec̃dis nupt. l. hac edictali. §. his illud. & §. sui autem.

¶ Quid ueniat in uenditione fructuum. uide Bar. in. l. cotem. §. qui maximos ff de publica.

¶ Potest dari ius percipiendi fructus & tñ nõ dat ꝓprietas usus uel usufruc. uide tex. ff. de dona. l. in edibus. §. ex rebus.

¶ Qua actione agat quis pro usufruc. anteq̃ sit tradit⁹. uide. ff. de ui & ui ar. l. ui. §. unde ui.

¶ An usufruc. habeat aliqd ius in arboribus nõ fructiferis. dic ꝙ sic. saltẽ ratione usus amenitatis. secus si nõ habeat amenitatẽ. uide tex. singularẽ in. l. competit. §. i. ff qd ui aut clam.

¶ Q. in obligatione usufruc. si rem dari. uide ff. de uer. oblig. l. ii. §. i. & l. iii. eo. ti. & l. iii. §. dare. ff. de usufruc. Adde qd dixi s.

¶ Causalis usufruc. nõ est pars rei. sed causal plenior est q̃ formalis. & differt specie a formali. ita dicit glo. ff. de uer. obli. l. si ita stipulatus fuero si titius. §. i.

¶ Si usufruc. pensionum in medio anni finiat quid percipiat usufruc. & qd ꝓprietarius. uide glo. & bar. ff. de stipu. seruo. l. si seruus cõmunis meuii. §. cum seruus fructuarius.

¶ An duo possint habere cõitatẽ in usufruc. tex. & glo. ff. de stipu. seruo. l. si cum duorũ.

¶ Grauamẽ ex fructib⁹ fundi ab usufructuario relicti nõ debet ab herede. nec ab usufruc. finito usufruc. l. titia. ff. de annu. le.

¶ Legatis fructibus fundi fundus nõ est obligatus sed persona. ideo nõ ꝓhibetur alienatio fundi. ut. l. liberto. in prin. ff. de annu. le.

¶ Legatum redditũum fundi non est legatũ usufruc. l. patroni. ff. de usufruc. le. & uide l. generali. §. heredis. eo. ti.

¶ An legato usufruc. bonorũ ueniant pecunie & usure pecuniarũ. uide in. l. uxori. ff. de usuf. le.

¶ Legatum usufructum & qd post mortem legatarii redeat ꝓprietas ad heredem nõ facit

ut proprietas uideatur legata.l.qui fructus.ff.usfruc.lega.

¶ Legatuz fructuum fundi perit morte sicut legatum usufruc.ut dicta.l.qui fructus.

¶ An usufruc.possit queri p procuratoré.& an sit necessaria cessio.unde in dicta.l.qui fructus

¶ Si legetur colono usufruc.pôt consequi ab herede expeñ.quas fecit in colẽdo.ff.de usuf.le.l.cui usufruc.§.i.

¶ Titulus superueniens in detinente rem sup usufruc.facit usufruc.habere pro côstituto.ut in preall.l.cui.§.colono.

¶ Expensa cancelle necessaria ad froctus colligendos spectat pro parte ad usufructuarium ut.l.generali.§.lutius.ff.de usufruc.le.

¶ Quando legatum usufruc.surrogatur loco annui legati de illo.ut de annuo determinatur ut dicta.l.generali.§.fi.

¶ Quid ueniat in legato usufrue.omniũ bonoꝝ.uide in.l.uxori mre.ff.de usufruc.le.

¶ Que sit differentia inter legatum fructus & redditus.& an posset fundus alienari.& an legatum redditũum uel fructuum sit legatum usufruc.uide Bar.in.l.fundi.ff.de usufruc.le.&.l.cum ita.eo.ti.

Usus loquendi Qualiter probetur cômũis usus loquendi.nõ.Bar.in.l.labeo.ff.de sup.le.do.Anto.& alii morderni in.c.fi.de consue.

¶ An cômunis usus loquendi preualeat ꝓprie significationi uerboꝝ.Bar.ꝙ sic.in preall.l.labeo.&.l.libroꝝ.§.qd tñ cassius.ff.de le.iii.

Ut An hec dictio faciat modum uel côditionem.Bar.in.l.sub conditione.ff.de solu.Ide in.l.i.& l.quibus diebus.§.termilius.ff.de condi.& de.Io.an.de ap ut debitus.de iurepatro.c.i.in glo.i.doc.in.c.ueꝝ.de cõdi.ap.lxxiiii.di.consuluit.u.q.vi.si autez.in glo.Specu.ti.de dispu.& alle.§.post hec.ꝓ.itẽ dictio ut.&.e.ti.§.fi.ad finem.

¶ Hec dictio ut aliqñ ponit̃ pro sicut.& denotat ueritaté.glo.in.l.hac edictali.C.de scđis nup.aliqñ ponit̃ pro et.ut.l.si ap.ꝓ.sed in postumo.ir.de libe.& postu.

¶ De hac dictione uide qđ nõ.Barth.in.l.qui absenti.§.i.ff.de acquir.pos.& Bal.sup rrica.C.de condi.insti.& dic ꝙ qñꝙ facit côditioné ut.l.a testatore.& ibi glo.ff.de côdi.& demõ.

¶ Quandoꝙ stat côsecutiue & nõ causatiue glo.lxxiiii.di.c.fi.glo.u.q.vi.si aũt.C.de iudi.l.ꝓperandũ.§.et siquidem.qñꝙ uero causatiue glo.in.l.si mulier.C.de iure delib.qñꝙ stat similitudinarie.nõ.ff.de pact.l.iurigentium.§.quinimo.qñꝙ aduersatiue.C.de ap.l.cuz post.de hoc nõ.de aposta.quidaz.in glo.i.Io.an.de ap.ut debitus.de condi.ap.ueꝝ.de rescrip.mãdatum.adde glo.in.l.i.C.de usufruc.glo.in.l.senatus.§.donatio.ff.de do.cau.mor.

¶ Quandoꝙ quis eligit ut unus et côfirmat ut alius.nõ.de elec.cum inter canonicos.

Uter Uide Bar.in.l.uter.ff.de condi.insti.et.l.si ex toto.§.i.ff.de le.i.et in.l.si creditores.C.de pac.et uide qđ nõ.de elec.cum in iure.

Uterꝙ Ista dictio interdũ refertur ad res.l.et ideo.§.item si seruus.ff.re.amo.de cuius significato uide in.l.cũ quidam.C.de impu.et al' subst.

¶ Uterꝙ.i.quilibet sic coniunctũ pro diuiso.ff.de contrahen.emp.l.sed celsus.§.si fundus.cum ibi nõ.et.C.de bo.que li.l.fi.§.hoc ꝓcul dubio.alias ponitur diuise.ff.de rei uen.l.pomponius.adde insti.per quas perso.no.acqui.§.non solum.de testa.si pater.post prin.li.vi.

¶ Non est equum carere utroꝙ.ff.de condi.cau.da.l.si peruniã.nec econtra habere utrũꝙ.C.de lati.liber tol.l.i.§.illud.

¶ Hec dictio nõ semper requirit concursum sed geminatur.i.de isto et de isto tenet.uide l.hoc amplius.§.quesitum.ff.de dam.infec.

¶ Uterꝙ quandoꝙ ponitur coniunctiue qñꝙ distributiue|qñꝙ collectiue.ff.uti pos.l.si duo §.item uideamus.

¶ Uterꝙ qñꝙ partit̃ inter tria.ut.l.et ideo.in prin.ff.re.amo.et ibi Bar.

¶ Natura huius dictionis est côiungere et nõ diuidere.ut.l.heredes mei.§.cũ ita.ff.ad treb.unde si quis det mãdatũ titio et seyo et utriꝙ eoꝝ.quilibet habet mandatum pro parte quasi plures per copulam connexi.ut.ff.de ꝓcura.l.si pluribus.factũt nõ.de hac dictione in.l.i.C.de aqueduc.li.xi.Bal.in.l.fi.§.ipsum autez.C.de iure delib.uide hac dictione glo.in.l.quidã cum filiuz.ff.de uer.obli.ff.man.l.creditor.§.duobus.facit.ff.de re.du.l.qui duos.ff.đ iudi.l.nõnunq̃.ff.de arbi.l.sed si interpellat̃.§.si ex altera.ff.de le.i.l.si ex toto.§.i.C.de condi ob cau.l.ea lege.insti.de re.diui.§.qđ si casu.

Uterlibet Hec dictio habet uim disiunctiue.uterꝙ copulatiue.unde uterlibet.i.ille uel ille.

¶ Uterlibet.i.ille uel ille.fm Hosti.in.c.bone.in fi.de ap.ubi de hoc.

Uterus Qui in otern est pupillus nõ est.ff.de uer.sig.l.nõ est.

¶ Qui in utero est ex quo conceptus est uidet̃ esse.ff.de suis.cogna.l.i.§.ꝓximus.xxxii.q.ii.qđ nõ est.et.c.se.alias qđ nõ formatuz.

Uti Ponitur pro sicut.nõ.ff.de edil'.edic.l.ediles autem.in glo.i.

¶ Quid sit uti.nõ.Archidia.de offiq.deleg'.quãuis.li.vi.

¶ An uti reali qua semel probet quem esse in possessione.nõ.de cau.pos.cum ecclesia.

Ut est Exponitur.i.per omnia sicut ff.de le.i.l.quesituz.§.porro.et.l.qui habebat.§.i.eo.ti.et qđ ibi nõ.

¶ Uti maximus et uti clauduntur.ff.de le.iii.l.si mihi meuia.et.l.cum de lanionis.§.item.ff.de fun.instruc.et instru.le.et.l.lutius.§.de collegio.ff.de le.iii.

¶ Uti est ul' sicut est.uide tex.in.l.predia.§.item legatum.ff.de fun.instruc.et.l.lutius.§.quidam.ff.de le.iii.

¶ Uti nunc est.uide in.l.i.ff.de serui.le.

Utile Utilitas An et quõ utile uiciet̃ per inutile.nõ.Bartho.in.l.grece.§.illud.ff.de

fideiuſ. & in.l.i.§.ſi ſtipulanti.ff.de uer.oblí. & nõ.in regula utile.li.vi.nõ.Cy.in.l.ſanctimus.C.de dona glo.in.l.certi conditio.§.qm̃.ff.ſi cer.peta. facit tex.cum glo.xvi.di.c.i.& ff.de aqua plu.ar.l.i.§.ſi quis.de elec.maſſana & eſt concluſio q̃ in indiuiſibilibus ꝓcedit regula affirmatiua. ſecus in diuiſibilibus. Adde qđ nõ.Inno.de elec.illa.& do.Car.in clem.attendentes.§.pe.de ſta.mo.

¶ Quod & qualiter intelligat̃ tempus utile. nõ.in cle.i.de reſti.in inte.& in.c.cõcertatiõi.de ap.li.vi.dixi.ſ.ſub dictione tempus.

¶ Utilitas publica & priuata dicitur quatuor modis. Bar.in.l.i.ff.ſo.ma.

¶ An utilis actio träſeat ſine ceſſione.Bar.in l.i.C.de ac.& obli.l.in ſolutũ.C.qñ fiſ.uł ꝑua.

¶ Ratione utilitatis quãq; relaxat̃ rigor iuſticie.i.q.vii.tali.

¶ Cõmunis & publica utilitas eſt preferenda priuata.vii.q.i.ſcias ſuper nõ.ff.pro ſocio.l.actione.§.labeo.in glo.eo tempore.& glo.ſe.ff.ſo.ma.l.i.in glo.& ibi Bar. Cy.C.de caduc tol.l.i.in fi.nõ.de regła.licet.in glo.intelligas.dicam infra ꝓxime.

¶ Qui intendit plus utilitati ꝓprie q̃ cõmuni nõ amat xp̃m.viii.q.i.in ſcripturis.& de utilitate cõmuni uide.iiii.q.ii.dilectiſſimi.

¶ Qui alteri nõ confert utilitaté damnũ etiã conferre nõ debet.xii.q.ii.et ſi.

¶ Nemo debet alteri facere utilitaté cũ dãno alterius.xiiii.q.v.deniq;.

¶ Utilitati maloꝝ potius q̃ uoluntati eſt conſulendum.xxiii.q.v.no uos.

¶ Que ad cõmune utilitatem ſunt ordinata nullus debet utilitati ꝓprie applicare. habetur xxv.q.i.que ad perpetuam.

¶ Utile.i.efficax.ff.de euic.l.minor.ff.como.l.in comodato.§.igitur.ff.de exercito.l.fi. Ité utile.i.nõ continuum.ff.de mino.l.intra utile. Item utile.i.qđ rem meliorem facit.ff.de uer.ſigni.l.impen.ff.de impen.in re.dota.fac.l.qđ dicitur.§.fi.

¶ Utile medium eſt inter ſterile & fertile.C.de bo.que libe.l.fi.§.ſin autem ſubſtantia.

¶ Utilitas & neceſſitas interdum equiparant̃ in diſpenſationibus & interdũ nõ.nõ.de ꝓpt.ſtatutum.§.inſuper.li.vi. facit de renun.poſt tranſlationem.de re.eccle.nõ alie.c.i.li.vi.i.q.ii.tali.&.c.& ſi illa.

¶ An cõmunis utilitas ſit preferenda priuate. & in quo caſu priuata preferatur publice. nõ.de poſtula.pla.bone.i.in gł.& ita.v.q.i.ſcias. Archidia.xiii.q.iiii.quicunq;.

¶ An agens ex iure ceſſo.teneat̃ dicere ſi ꝓponit utilitaté uel directã.Spe.ti.de actio.ſeu peti.§.ſequit̃.in fi.ꝟ.ſed nunquid tenet̃.& ti.de ꝓcura.§.ſequitur.ꝟ.ſed nunquid agens.

¶ Non uidetur factum niſi utiliter ſit factũ.nõ.in.c.qđ ſuꝑ his.de uoto.ſuꝑ.ꝟ.utiliter.ad materiam uide nõ.de tranſla.prela.c.ii.

¶ Qui accipit aliquid ad alterius utilitatem qualiter obligetur.uide.ff.de neg.geſt.l.ſi pupilli.§.item ſi ꝓcurator.

¶ Permittuntur aliqua ad utilitatem que ſi damnum inferrent nõ admitterentur.ut nõ.in auth de alie.& emphi.in prin.colł.ix.& xii.q.ii.ſine exceptione.in clem.i.de re.ec.nõ alie.

¶ An ſufficiat utiliter incipe.nõ.ff.de in rem uer.l.iii.in glo.in rem uerſum.et.ff.de neg.g.l.ſed an ultro.§.i.in glo.geſſit.iũcta gł.habuit.

¶ Ex curſu inutile recipit ualiditaté et robur ab utili.C.de reiux.acti.l.i.§.i.

¶ An utilis preferatur directe.uide Iaco.bu.et doc.ff.de ꝓcura.l.in cauſe.§.fi.

¶ Per nouationem et extinctioné utilis non nouatur nec extinguitur directa. glo.in.l.iiii.§.ſi ex conuentione.ff.de re iudi.

Uti poſſidetis

Quãdo habeat locum nõ.inſti.de interdic.§.hodie.in glo.nec ui.C.uti poſ.l.i.ubi glo.et Cy.et ibi uide ꝓ quibus rebus det̃ in glo.ultima.et ibi Cy.in.ii.q.et uide Barth.ff.uti poſſi.l.i.

¶ Quis debet obtinere interdicto uti poſſidetis.nõ.C.uti poſ.l.i.ubi Cy.Bar.in.l.ſi duo.ff.uti poſſi.in ulti.q.nõ.de ꝓba.licet cauſam.in glo.ita.

¶ Qualiter formet̃ in eo libellus.nõ.Cy.C.uti poſſi.l.i.in.ix.q. Bar.in.l.i.§.interdictum autem.ff.eo.

¶ Qualiter formetur ſententia.nõ.C.uti poſ.l.i.in glo.ꝓhibebit.et ibi Cy.in.x.q. Bar.in.l.ſi duo.ff.uti poſſi.in ulti.q.

¶ Quis in eo ſit actor.ff.de interdic.l.ii.in glo.ii.

¶ Quibus datur|contra quos|et pro quibus rebus|et eius materiaꝫ uide ꝑ Bar.in.l.i.ff.uti poſ.de ꝓba.licet cãm.in glo.ita poſſideatis.

Utiq;

Hec dictio utiq; aliqñ reſtringit.uide tex.in.l.adeo.§.ex diuerſo.ff.de acquirꝫ.re.domi.et de hac dictione uide.ff.de edił.edic.l.ediles.ii.in prin. ubi ponitur pro et.ut nõ.ibi in glo.i.

Utpote

Hec dictio eſt expoſitiua uel exemplificatiua.ut habetur in ꝓhemio.ffoꝝ.ꝟ.itaq;.

Utrobi

Cui detur et quando.nõ.ff.utrobi.l.i.et ibi Bar.đ ꝓba.licet cauſam.in glo.poſſidentis.in fi.

Uulgus Uulgaris

An et quãdo conſiderari debeat uulgaris modus loquendi. Bar.in.l.labeo.ff.de ſuppelł.le. et.l.ſi chorus.ff.de le.iii.et l.anniculus.ff.de uer.ſig.de iuceiuran.quemadmodum. de iudeis.et ſi iudeos.adde gł.q̃ allegat multa iura in cle.i.đ reli.do.

¶ Quot modis ſumitur hec dictio uulgaris. Bar.in.l.i.ff.de uul.et pupil.

¶ Quando attendatur opinio uulgi.nõ.ff.de flumi.l.i.ff.de fun.inſtruc.l.cum de lanionis.§.aſinã.de purga.uulga.per totũ.nõ.de rapto.nõnulli.in.iii.glo.ꝯ.ff.de edił.edic.l.ſciendũ.§.illud.et Cy.de uer.ſigni.l.anniculus.

Uulnus

Ferro abſcindẽda ſunt uulnera que fomentoꝝ medicamina nõ ſentiunt.xcii di.plurimos.xvi.q.i.in canonibus.

¶ Ubi uulnus eſt infixum ibi adhibenda eſt

medicina·i·q·i·uentum·&·c uulneratum·

¶ Quid sit uulnus·uide Bar·in·l·pretor §·ff· de iniur·uide qd dicam·ī·pxi·colū·

¶ An uulnerans seipsum puniat pena statuti· uide Io·an·in addi·spe·ti· circa fi·

¶ Uulnus semp dimittit cicatrices· uide tex· i·q·i·uentum·

¶ An si fugaui te et ex fuga percussisti pedē & cadendo uulnerasti te an teneor de uulnere Bar·in·l·gemina·ff·arbo·fur·cesa·tex·ī dona· exhibita·

¶ An si uulneratus surgit & ābulat & postea infra triduū moritur intelligatur mortuus ex uulnere· Bar·in·l·fi·ff·ad legem cor·de sicca·

¶ An uulneratus ad mortem equiparet mortuo· Bal·x·col·qui·mo·feu·amit·c·i·in pn· ubi etiaʒ tractat an uulnerans ad mortē possit interfici anteq̄ uulnerans emittat spirituʒ·& ibi etiā uide p eum qs dicat uulneratus ad mortē

¶ An uulneratus moriēs presumat decessisse ex uulnere male curato· Bal·x·colla·qui·mo· feu·amit·c·i·

¶ An si culpa uulnerati coniungat cū uulnere presumatur mors magis ex culpa q̄ ex uulnere Bal·in preall·c·i·

¶ Si uulnerans cōfitet interfecisse & postea sequitur mors an ex illa confessione possit dānari de morte uide Bal·x·col·de pa·uita·fir·

¶ Oportet ut uulnus detegas si opera medicantis expectas·de peni·di·i·quem penitet·

¶ An uulnerās ex quo mors est secuta teneat de occiso·nō·de cle·pcus·c·i·l·di·siqua femina· &·c·studeat·xxxi·q·i·si quis·

¶ Quid si uulneratus moriat ex mala custodia uel infirmitate superueniente an uulnerās teneatur de occiso· uide de homi·presbiter· & c·ad audientiam·&·c·significasti· de cle·pcus· c·ii·l·di·siqua femina·&·c·studeat·

¶ An uulneratus possit petere expensas· nō· xxii·q·ulti·bis in quibus·Specu·ti·de iniur·§· sequitur·ꝟ·sed nunquid·

¶ Uulnus iteratum tardius sanatur· de peni· di·ii·inanis·

¶ Ubi est uulnus ibi adhibenda est medicina· i·q·i·uentum·ii·q·i si peccauerit·

¶ Si unus mortaliter uulnerat & alius iteꝝ quilibet tenet de occiso licet primus occiderit uide de accu·de his·

¶ Quid de uulnerato qui fecit pacē & mortuus est· uide Specu·ti·de homici·§·illud·doc· de pac·antigonus·

¶ An uulnerās possit accusari de occiso si certum sit illum mori· & si sit actum de uulnere an sequi possit condemnatio de occiso· & alias questiones circa hoc uide per Bar·ff·de dam· infec·l·damni·§·sabini· Specu·ti·de accusa ꝟ· pone·& ibi Io·an·in addi·

¶ Maiora uulnera sustinet femina q̄ masculus· nō·ff·de adul·l·nihil interest·in glo·gu'a·

¶ Quid sit uulnerare & an pprie exigatur scissura·uide·ff·ad legē acquil·l·si seruus serui· §·rapisse· &·l·in delictis·§· si detracta·ff· de noxa· Bar·in·l·pretor·§·atrocem·ff·de iniur·

¶ Si uulneratus in una ciuitate morit in alia punitur uulnerans ſm statuta ciuitatis in qua uulnus illatum fuit·nō·in·c·ii·de cleri·percus· in glo·magna·

¶ Faciens modicam scissionem nō punit pena uulnerantis·ꝙ illa modica scissura nō appellat uulnus sed uulnusculū·ſm Bal·in·l·i·§·pinde· ff·de edil·edic· Alibi uero dicit ꝙ si quis accusatur de uulnere uł percussione cū sanguine et probatur ꝙ modicus sanguis exiuit est in arbitrio iudicis an habeat locum statutuʒ loquens de percussione cum sanguine·Ita dicit bal·in·l· si presidium·C·de edil·actu·Io·an·in addi·Spe· ti·de accu·super pꝛica·in fi·

¶ Est dare uulnus & uulnusculum·tex·in·l·i· §·uitium·ff·de edil·edi·adde Ange·in·l·extat ff·qd me·cau·ubi dicit ꝙ pena statuti loquentis de uulnere forte nō habʒ locū in hoc uulnusculo qd magis debʒ esse arbitriū·de quo remittit ad·l·uulneꝝ magnitudo·ff·de iniur·uide bal·in l·fi·C·de edil·actio·

¶ Uulnerans primo & postea de interuallo occidens tenetur de uulnerato et de occiso·secus si eodem impetu plura uulnera inferat et inde mors sequatur·quia tenetur tm̄ de occiso·tex· est notabilis in·l·illud quesitū·ff·ad legē acql· nam sicut insultus confunditur ita et uulnera cōfundunt in homine·glo·est singularis in·l·q de crimine·C·de accu·uide bal·in dicta·l·illud

¶ Solutū ex causa uulneꝝ computat in pena homicidii· de quo postea nouū iudicium intentatur·ſm bal·in·l·uulnerato·ff·ad legē acquil· remittit ad nō·per bar·in·senatus·ff·de accu· et·l·denuntiasse·§·quid tm̄·ff·de adulte· et sic tenet idem qd bar·in dicta·l·senatus·ubi dicit ꝙ si ex uulnere sequitur mors debʒ reincohari nouus pcessus· quia mutatur tam species criminis q̄ species pene· et ideo requirit ſm eum nouus libellus·Spe·ti·de accu·§·i ꝟ·sed pone· et·ꝟ·se·Ia·de are·et idem bar·in·l·damni·§·sabini·ff·de dam·infec·

¶ Mors trahitur ad diem uulneꝝ·et qs presumitur bis mortuus·s·tempore primi uulneris et tempore secundi·licet hoc natura nō patiat· ut in·l·i·C·qui accu·nō pos·casus est ſm bal·in l·ita uulnerans·ff·ad legem acquil· et per illaʒ l·dicit ibi ꝙ confundit cautela iniqui aduocati florentini·qui dum quidē esset mortifere uulneratus et captus percussor cōsuluit cōsanguineis percussoris ut illum maturius occiderent ut sic euaderent caput capto·per·l·item mella· §·celsus·eo·ti·nam istud consilium nō prodest qm̄ est certum ꝙ primuʒ uulnus esset mortale· secus si esset dubium·ut in dicto·§·celsus·tm̄ p tali consilio premiū qd deberetur aduocato ꝙ aduocatus deberet laqueo suspendi· ſm bal·in preal·l·ita uulneratus·

Uxor

Que publice dicatur uxor psumitur esse uxor si sic tenet pro uxore et tractatur·et hoc quo ad presumendū prolem esse legitimā·ubi de matrimonio nulla est questio inter cōiuges· secus si alter eoꝝ negaret mr̄imoniū·uide Inno·de resti·spo·ex pte

¶ Quid uxor acquirit ex opis acquirit uiro nō sibi·secus in plato qui acqrit sibi nō ecclesie

sta dicit Inno·in·c·cum in officiis·de testa·

¶ An uxor possit relinquere uirum ꝓpter uicium sodomiticum· Inno·dicit ꝙ nō in·c·ii·de adulre·glo·xxxii q·vii·omnes cautiones· glo·de adulre·maritus·dicit ꝙ nō·

¶ Uxor pōt impedire ne fiat guastū in bonis mariti eo ꝙ sunt tacite obligata ꝓ restitutōne dotis· Bar & Bal·in·l·pignus·C·de pigno ac·

¶ Uxor uiri bāniti gaudet priuilegio uiduaꝝ glo·in·l·ii·C·ad legem fal·de plagi· cōtra·facit tex in autē·quō opor·epi·§·cū fisco·col·i·

¶ Que me leuauit de sacro fonte nō pōt esse uxor mea·glo·instiē·de nup·§·sunt & alie·nō·in·c·i·&·c·maritus·de cogna·spiri·

¶ Uxor pōt per iuramentū ꝓbare res aliquas fuisse in hereditate mariti tēpore mortis· glo·est in·l·ii·qñ & qui·quar·pars debe·li·x·

¶ Que nō nubit post mortem mariti potest adhuc dici uxor & debet ali in domo mariti & ibidem laborare· tex·in·l·sicut·ff·de op·liber·

¶ Uxor nō tenetur alere uirum bannitū·tex·cū glo·in·l·si stipulata·ff·de do·inter ui·& ux·

¶ Uxor debꝫ retinere ꝓ se uestes nigras qb9 induitur cum maritus moritᷣ·tex·est recte intuenti in·l·decerto·C·de his qui no·insa· facit qđ nō·Bar·in·l·in his·§·i·ff·solu·matri·ꝯ·iteꝫ quero ex̄·glo·quid de uestimentis·

¶ Uxorem & filios de bonis ecclesie quis pōt pascere si non habet aliunde· glo·est·xxxi·di·omnino·ubi uide·

¶ Nulli christiano licet habere simul duas uxores·xviii·di·xp̄iano· de diuor· gaudemus·&·c·quanto·

¶ Cognoscens sororeꝫ uxoris neutrā pōt hr̄e xxxvii·q·ii·qui dormit·

¶ Uxor cā fornicationis dimissa aut uiro reconciliabitur aut ipo uiuente semper manebit innupta·xxvii·q·ii·si illa quam·

¶ Uxori plus tenetur uir amore gratie q̄ ardore libidinis·xxxviii·q·i·uxor legitima·unde amans uxoreꝫ inhoneste dicitur adulter·xxx·q·iiii·origo·

¶ Uxor non solum est dimittenda ꝓpter fornicationem carnis sed multo magis ꝓpter fornicationem spiritualem·s·propter ydolatriam·xxviii·q·i·non solum·unde uxorem infidelem licet uiro dimittere qñq·· non tamen expedit·xxviii·q·i·iam nunc·

¶ Qui uxori adultere debitum reddit penitere debet tribus annis·xxxii·q·i·si qs uxorē·

¶ Ducere uxorem & eicere concubinam est decens & honestum·xxxii·q·ii·ancillam·

¶ Uxorem fornicariam uir adulter dimittere non potest·xxxii·q·vi·sed ponatur·&·c·nihil iniquius· facit quia paria delicta ʒc̄·ff· so·ma·l·uiro·

¶ Uxori sue dꝫ se qlibet talē exhibere qualē uult illam sibi esse·xxxii·q·vi·si dicturi·

¶ Uxorem dimittens ꝓpter fornicationē ipsa uiuente aliam ducere non potest·xxxii·q·vii·interueniente· &·c·apostolus dicit·c·placuit·&·c·omnes cautiones·

¶ Nullus pōt dimittere uxorem sine iudicio ep̄i·xxxiii·q·ii·seculares· & dimissa debet restitui·ut·xxxiii·q·ii·historia·

¶ Interfectores uxorum non debent amplius contrahere cōiugia·xxxiii·q·ii·interfectores·

¶ Uxorem etiam adulteram nō licet uiro interficere·xxxiii·q·ii·quicunq· & que sit eius penitentia·uide·ea·cau·&·q·admouere· & qđ ibi habetur·

¶ Certis temporibus abstinendum est ab uxoribus·xxxiii·q·iiii·c·sciatis·

¶ Si uxor credens maritum mortuum alteri nupserit redeunte primo debet ad illū reuerti·xxxiiii·q·i·cum per bellicam·&·c·cum in natiuitate·de sponsa·in presentia·

¶ Uxor non potest dimitti causa consanguinitatis nisi primo fuerit ꝓbata consanguinitas·habetur·xxv·q·ix·multoꝝ·

¶ Qualiter in causa adulterii ꝓbetur aliquaꝫ esse uxorem·uide Bar·in·l·uxor·§·sed si ea·ff·de adulte·

¶ An & quando uxor ditatur se obligasse ob metum uel reuerentiam mariti· glo·& Bar·in l·i·§·que honorāde·ff·qua·re·ac·nō da·& in·l·si ub turpem·ff·de condi·ob tur·cau·

¶ Que est ratio ꝙ soluto mr̄imonio restituūᷣ uxori mobilia statim imobilia uero post annū·uide Cy·in·l·i·C·de rei uxo·acti· Bar·in·l·diuorcio·§·interdum·ff·solu·matri·

¶ An uxor possit accusari de furto bonoꝝ uiri nō·Bar·in·l·i·ff·re·amo· ubi etiam tractat an uxor possit facere elemosinaꝫ de bonis uiri· de quo dixi·s̄·sub dictione elemosina·

¶ Qui non uindicat mortem uxoris perdit lucrum dotis·ff·ad silᷣ·l·si sequens·§·i· Bar·in l·si qui·ff·de his qui·ut indig·

¶ Relictū uxori donec caste & honeste uixerit debetur etiam si transierit ad secunda uota Bar·in·l·mulier·§·cum ꝓponeret·ff·ad trebel· Bal·in·l·i·ii· & autē· cui relictum·C· de indic·uidui·tolᷣ·

¶ Si uxor legat aliquid uiro illud computatᷣ in eo qđ uir debet lucrari de dote uᷣ ex forma statuti uel consuetudine siue pacto·Bar·in·l·si cum dotem·§·si mulier·ff·solu·matri· in autē·ꝑterea·C·unde uir & uxor·adde qđ nō·bar·in l·lutius·ff·de le·ii·

¶ Cum uxor agit tanq̄ extranea pōt exigere in solidum·bar·in·l·filiofa·ff·so ma·

¶ Si uxor nescit ubi sit maritus presumitᷣ tūc abesse per dolum & maliciā·ita notabiliter tenet Inno·in·c·causaꝫ matrimonii·de ꝓba·in·c·quoniam·ut lite nō contē·

¶ Uxor est ultia hers·ut·l·i·C·unde uir et ux·

¶ An et quando uxor possit obligari cum marito·uide Specu·ti·de oblig· et solu·§·i·ꝯ·sed nunquid et se·

¶ Uxor que relinquitᷣ dn̄a et massaria omniū bonoꝝ non consequitur nisi alimenta·C·de ex·tuto·l·tutores·ff·de transacti·l·cum hi·§·si in annos·in glo·super·ꝯ·usus· Spe·ti·qui filᷣ sint le·§·i·ꝯ·& si quis·

¶ Uxor est in potestate uiri·ff·de ser·corrup·l·ut eantum·§·i·

¶ Quanto tempore uxor debeat expectare maritum·uide bar·in·l·miles·§·si·ff·đ adulte·

& in aut. hodie. C. de repu. C. eo. ti. l. uxor. de sponsa. de illis. & c. in presentia. ut lite nõ cõtq. quoniam. §. si autem. de sce̾dis nup. c. dñs.

¶ An uxor alicuius emens aliquã rem faciat ipsam ꝓpriam uel mariti. dic ꝙ ꝓpriam. Barth. in. l. & si instrumenti. C. de fide instru. & iure hast. fisca. li. x.

¶ An uxor consentiens marito alienanti dotẽ preiudicet patri suo. Bar. in. l. ii. §. uoluntate. ff. solu. matri.

¶ Ad hoc ut uxor pro marito in bonis ꝓpriis nõ uexetur si res sint possesse per maritũ debꝫ ipsa ꝓbare dominiũ. secus si ipsa possideat. quia solum sufficit probare se possidere. neqꝫ habet necesse probare de dominio. ita singulariter tenet glo. in. l. ob maritoꝝ. C. ne ux. pro mari. de qua glo. Bar. facit ibi magnum festum.

¶ An expense facte per maritum in uxorem egrã repetantur. uide Bar. & Salice. in. l. qđ in uxore. C. de neg. gest.

¶ An statutũ loquens de uxore habeat locuꝫ in ea cum qua contractuꝫ est matrimoniũ per uerba de p̄senti nõdum tñ est tradita in domũ nõ. Cy. in. l. cũ in te. C. de dona. ante nup. Bal. in. l. deo nobis. C. de epi. & cle. Bar. in. l. nihil. ff. re. amo. plene p doc. de spon. sup ꝓdica.

¶ An dispositio loquens de uxore habeat locũ in sponsa de futuro. uel ecõtra. nõ. in. l. nõ fine. C. de bo. que li. facit tex. xxvii. q. ii. si qs despõsauerit. & c. genuit. & tribus. c. se.

¶ An uestes date a marito uxori sint ipsius mariti uel cedant lucro uxoris. Bar. in. l. in his. §. i. ff. so. ma. Adde qđ nõ. Bar. in. l. si ut certo. §. interdum. ff. como. Guil. de cu. in. l. id uestimentum. ff. de pecu. Bar. in. l. i. §. nec castrense. ff. de colla. bono. Bal. in. l. cum te sponse. C. de dona. ante nup. ubi tractat quid de iocalibus & qđ de uestibꝰ funeralibus. de quo uide glo. quã Ange. & dñs meus Raph. cuma. allegant p singulari in. l. si ex re. §. fi. ff. de stipu. seruo. dixi supra sub dictione uestis.

¶ An si bona que portat uxor ad domũ mariti pro usu domus consumantur possunt repeti ab uxore soluto matrimonio. bal. in. l. de his. C. de dona. inter uiꝝ & uxo.

¶ Si uxor dat licentiam uiro intrandi religionem & ecõtra. absente ep̃o an ualeat. Frede de senis tenet ꝙ sic. in consil. suo. xxxvi.

¶ An uxor teneatur sequi uirum quocunqꝫ uadat. nõ. Cy. in. l. liberte. C. de op. liber. Guil. de cu. in. l. obseruare. §. ꝓficisci. ff. de of. ꝓcon. & le. bar. in. l. meuia. §. i. ff. de annu. lega. doct. de spon. in illis. uide. xiii. q. ii. unaqueqꝫ. ubi gl. dicit ꝙ ipsa tenetur sequi uiꝝ etiaꝫ in carcere. adde glo. de cõiu. lepro. c. i. ubi uide qđ ecõtra. bona glo. xxxiii. q. i. si qs necessitate. ubi uide an uxor teneatur sequi uirum histrionem.

¶ An uir requisitus ab uxore teneat sibi reddere debitum in ecclesia. glo. ꝙ nõ. de cõse. ec. uel alta. c. i. li. vi. glo. xxxi. di. qm̃. glo. xxxiii. q. iiii. apostolus dicit ꝙ non.

¶ Quid in diebus ieiunii & aliis festiuitatibus an uir requisitus teneatur reddere debitum uxori. glo. xxxiii. q. iiii. in summa. uide domi. Car. flor. in. c. i. de coniug. lepro. in. i. q. xxxiii. q. iiii. per totum.

¶ Ubi ponuntur tempora quibus uir tenetur abstinere ab uxore. uide magistrum in quarto di. xxxii. in. c. omnis homo. de conse. di. ii.

¶ An uxor possit uendicari a uiro & ecõtra. nõ. in. l. i. §. per hãc. ff. de rei uendi. in. c. illud. de presump. & ibi per doct. modernos. de hoc etiam nõ. in. c. inter quatuor. de maio. & obe. de resti. spo. ex parte. in. de sponsa. non est nobis. Io. an. in addi. Specu. ti. qui filii sint legi. §. i. ꝟ. ubi competit etiã. ubi tangit quõ uxor est in potestate uiri. de materia nõ. docto. in. c. nõ est. de sponsa. & ibi de hoc.

¶ An uxor possit relinquere uirum & ecõtra si non possunt cohabitare quin alteꝝ trahatur ab altero ad mortale. nõ. de diuor. quanto. glo. xxviii. q. i. simili modo. bene facit. c. cau. & . q. c. uxor. & . c. ydolatria.

¶ An liceat uiro abstinere a coitu uxoris ea intẽtione ut nõ generet filios. sicut fert de do. Philippo maria de uice comitibus ultimo duce mediolani. in cuius morte extincta est familia illorum ducum. dic ꝙ nõ. immo est grauissimũ scelus. etiam si ideo hoc faciat quia non habet unde filios alat. & sic nõ intendit generare filios propter inopiam. xxxii. q. i. non enim in sola. & . q. ii. §. debent. & . c. solet queri. cum. c. se. & ibi glo.

¶ An coitus habitus cum uxore nõ cã prolis sed libidinis sit uituperandus. uide magistrum in quarto. di. xxxii. & . xxxi.

¶ An & quando generaliter coitus cũ uxore sit culpabilis. uide. xiii. di. nerui. pulcher tex. xxxiii. q. iiii. uir cum ꝓpria. de quo ibi in glo. alia glo xxxiii. q. v. si dicat.

¶ An & quando propter impotentiam coitus uir posset dimittere uxorem. & econtra. nõ. xxxiii. q. i. si quis accepit. & . c. si per sociarias. de frigi. laudabilẽ. & . c. fraternitatis. uide magistrum in quarto. di. xxxiiii.

¶ Que sit pena uxoris dantis operam occisioni mariti. nõ. in. c. i. de diuor.

¶ An liceat cognoscere uxorẽ in membro seu loco nõ debito. dic ꝙ nõ. sed est contra naturã xxxii. q. vii. usus naturalis. uide per magistrũ in quarto. di. xxxviii.

¶ An liceat cognoscere uxorẽ tempore puerperii uel menstrui. habet. v. di. ad eius. ubi uidetur tex. ꝙ nõ. de quo ibi in glo. Quid autem si est pregnans an liceat eam cognoscere. dñs Car. in. c. ii. de coniug. lepro. in ultima. q. ubi habes ꝙ uir ethicus debꝫ reddere debitũ uxori Ad materiaꝫ adde tex. xxxii. q. iiii. origo. glo. xxxii. q. iiii. si causa. que uidetur dicere ꝙ talia sunt consului

¶ An sit contra legem nature habere plures uxores. dixi. s̃. adde nõ. per doc. de spon. duo. super ꝓdica. C. de adulte. l. eum qui duas. & de diuor. gaudemus. tex. xxxi. q. i. non uirginibus xxxii. q. iiii. his ita. xxxii. q. vii. si qs copulatꝰ

¶ An et qbus casibus uxori petenti restitutioꝫ

uiri uel ecõtra sit deneganda·nõ·de resti·spol· liras·glo·de diuor·gaudemus·iii·q·i·in summa·

¶ An & que acquirit uxor constante matrimonio presumantur acquisita de bonis mariti· tex·uidet̃ q̃ sic·in·l·quintus·ff· de dona·inter uiꝝ & uxo·C·e·l·etiam·glo·eo·ti·c·ii·de resti· in inte·constitutus·etiam si essent acquisita ex industria uxoris sunt uiri ſm Inno·de testam· cum in officiis·glo·magna·ubi facit etiã Bal· x·coll̃·qui feu·da pos̃·c·i·adde glo·in preall̃·c· constitutus· & in·c·ii·de do·inter uiꝝ & uxo· in glo·fi· & qd̃ nõ·in·c·i·de peniten·& remis̃· adde·C·de bo·que libe·l·cum oportet· in prin· in glo·ex eius substantia· Barth·in·l·si instrumenta·C·de fide instru·& iure has̃ fisca·li·x· uide in·l·quintus·ff·de dona·inter uiꝝ & uxo· & uide cautelam quam ponit Bartho·in dicta l·cum oportet·

¶ An uxori excõicate uir teneatur reddere debitũ·& econtra·nõ·glo·xi·q·iii·qm̃ multos· & est conclusio q̃ sic·

¶ An liceat uxori induere uestem aliquã uel habitum aliquem portare contra uiri uoluntatem·& idẽ de alio ornatu corporis·nõ·xxxiii· q·v·qd̃ deo·ubi uidet̃ tex·q̃ nõ licet cum scandalo mariti· Adde q̃ uxor non potest stare in lecto cum camisia si non placet marito· uel ieiunare uiro comedente si ex hoc uir turbatur· xxxii·q·v· manifestum · que nota quia sunt quotidiana·

¶ An uxor possit etiam ex uoto ire singulis noctibus ad matutinas sine consensu uiri· glo· dicit q̃ nõ·in preall̃·c·manifestum·

¶ Uxor tenetur marito & econtra ad alia seruitia p̃ter copulã·glo·in·c·iii·de conuer·coniu· tex·in·c·i·de coniu·lepro· & de eo qui cogno· consang·ux·sue·transmisse·

¶ Uxor inuito marito nõ põt induere uestem uidualem·xxxiii·q·v·qd̃ deo·

¶ Bona parafernalia sunt proprie uxoris nõ uiri·glo·in preall̃·c·qd̃ deo·Innoc̃·de do·inter uiꝝ & uxo·c·peñ·

¶ Uir interficiens uxorem perdit dotem·etiã si ex statuto uel pacto debuisset eam lucrari· nõ·xxxiii·q·ii·admouere·in glo·in·ꝓ·predo·

¶ An uxor possit alienare parafernalia·dic ut nõ·Inno·de consue·c·pen̄·

¶ An pro debito uxoris possit creditor poni in possessione bonoꝝ dotalium constante matrimonio· Bar·in·l·quinq̃ legibus ff·de bo·dam·

¶ An uxor que transiuit ad secunda uota possit & teneatur ꝓuidere filiis primi matrimonii· uide nõ·in sum·pisa·sub dictione uxor·§·i·

¶ An uxor teneat̃ reddere debituꝫ uiro ante purgationem glo·v·di·ad eius uero·nõ·in·c·i· de pur·post partum·

¶ Uir põt induere uxorem sicut uult·xxxiii· q·v·qd̃ deo·Inno·in·c·per uestras·de do·inter uiꝝ & uxo·in glo·fi·

¶ Uxor dicitur pars uiri·l·di·studeat·

¶ Quatuor de causis qs debꝫ cõmisceri uxori sue·quas uide·xxxii·q·ii·quicquid·

¶ Uxoratus factus sacerdos plus peccat cognoscendo uxorem q̃ solutam· nõ·lxxxi·di·ministeri·Io·an·de filius presbi·litteras·

¶ An uxor atrociter uerberata a uiro possit contra eum agere iniuriaꝝ·Io·an·in addi·Speci·de iniur̃·super ꝛica· Bar·in·l·cum satis·C· de agri·& censi·li·x·

¶ Si uxor condemnetur qualiter fiat executio in quibus bonis·Io·an·in addi·Specu·ti·de sen·exe·§·sequitur·ꝟ·quid si filius·

¶ Uxor quondam regis appellat̃ regina donec nubat homini inferioris dignitatis·uide de fo·compe·ex parte·in glo ulti·

¶ An uir possit castigare uxorem & quõ·nõ· vii·q·i·sicut alterius·

¶ Uxor mortuo marito administrat bona filioꝝ suoꝝ·de ap·ex parte·ii·in glo·i·

¶ Uxor cõmittens adulterium perdit dotem· nõ·ut lite nõ contḙ·c·i·in glo·i·

¶ Quibus casib⁹ uxor nõ sit restituenda uiro nõ·in preall̃·c·i·ut lite nõ contḙ·in glo·i·

¶ Si duo petant unam uxoreꝫ & equaliter ꝓbent quid sit faciendũ·uide de testi·in nostra· in fine·ubi glo·

¶ Cognoscens uxorem adulteram nõ ordinat̃· xxxiii·q·ii·placuit·in glo & de biga·c·ii·& ibi nota·in glo·

¶ An cognoscens uxorem legitimam post uotum castitatis possit sine dispensatione promoueri·& an filii sic nati sint legitimi· uide dect· de filiis presbi·litteras·& qd̃ nõ·lxxxi·di·ministri·in glo·i·

¶ Uxor potest maritum heredẽ sibi in testamento instituere· de testam·raynutius·in glo· & intellige·

¶ Uxor agens contra maritum ad separationẽ thori propter adulterium debet pendente lite habere expensas a uiro sicut monachus ab abbate·de accu·ex parte· Innoc̃·de do·inter uiꝝ & uxo·c·per uestras·

¶ An plus puniatur interficiens uxorem uel matrem·dic ut habetur·lxxxviii·di·decenter· xxxiii·q·ii·admouere·

¶ In quibus casibus uir dimittẽs uxorẽ possit cum alia contrahere·xxxii·q·vii·in summa·

¶ Uxor ex dote tenetur alere maritum bannitum· Specu·ti·de dona· inter uiꝝ & uxo·ꝟ· quid si uir·

¶ An uxor que a uiro recessit propter heresim auctoritate ecclesie teneatur ipsum ab heresi reuertentem recipere· uide de diuor·quanto· & ·c·de illa·& ·e·gaudemus·xxviii·q·i·si quis· de conuer·coniuga·mulier·

¶ Non reddens uxori debitũ mortaliter peccat·xiii·di·item·& ibi de hoc nõ·

¶ Uxoris possessio acquiritur per solã copulã de resti·spo·ex parte·iii·

¶ Uxor ꝓpter adulterium mariti lucratur donationem ꝓpter nuptias·si tamẽ extant filii ex eodem matrimonio ad eos spectat· ut lite non contesta·c·i·in glo·& etiam·

¶ Licet uxor possit accusare maritũ de adulterio quo ad separationem thori· ut lite non contḙ·c·i·non tamen quo ad penam legale·uide

in·l·i·C·de adulte.

¶ Uxor de iure canonico est in potestate mariti ut·xxxiii·q·iiii·de muliere. de iure ciuili est in ptãte patris·C·de condi·inser·l·si uxor. adde nõ·insti·ad carbo·§·i·in glo·parentes.

¶ An uxor dolo inducatur ad consentienduз uiro ꝓfitenti talis consensus et nõ ꝑiudicat qn uirum appetat·de conuer·cõiuga·ueniens·quid si per metum·uide·c·ti·accedens.

¶ An habens uxorem inutilem uel sterilẽ possit aliam ducere. uide·xxxii·q·vii·qđ proposuisti·& qđ ibi nõ.

¶ An uxor possit dimitti q̃ culpa sua & post ꝓhibitionẽ uiri ab hostibus est oppressa·xxxii·q·i·de pudicitia.

¶ An habens uxorem & filios possit eos alere de bonis ecclesie·uide·xxxi·di·omnino.

¶ Qualiter ꝓbetur uxor·nõ·Bar·ff·de adul·l·uxor·§·sed si ea·& que sint cãe ducendi eam nõ·in autẽ·quõ opor·epi·§·& si lector·in glo·quedam·coll·i·uide·xxxii·q·ii·quicquid.

¶ An uxor possidendo res uiri post mortem uiri possit impedire missionem in possessionem factam ad petitionem creditoꝝ uiri soluз probando se possidere. uide quoddaз consiliu meũ qđ incipit uxor.

¶ Si mulier parit ex alio uiro filium infra tempora quibus tenetur alium uirum expectare an amittat dotem & donationem. nõ·in autẽ·de resti·& ea q parit·§·fi·in glo·maligne.

¶ Uxor non tenetur de crimine expilate hereditatis mariti defuncti·nõ·C·de crimi·expi·habet lex aduersus.

¶ An teneat act·famosa. uide nõ·in·l·quãtis·C·de furtẽ·in glo·ii.

¶ Si uxor facit furtũ marito an possit puniri criminaliter·nõ·Bar·ff·re·amo·l·i·ad finem.

¶ An uxor debeat ali de bonis mariti infra tempus restituende dotis. nõ·ff·solu·matri·l·diuorcio·in glo·ii·& ibi Bar·C·de rei ux·acti·l·i·§·exactio·in glo·restituendas. & ibi Cy·in·vi·q·Specu·ti·qui filii sint legi·ꝑ·sed nunquid uxor.

¶ An uxori sint obligata bona mariti ita pro alimentis sicut pro dote. Specu·ti·de donat·inter uiꝝ & uxo·§·formati·ꝑ·sed nunquid·& ibi Iohan·an·Bartbo·in·l·lutius ff·de alim·& ciba·lega.

¶ An uxor teneatur alere maritum & filios alterius matrimonii & socerum·nõ·Cy·C·de iure dota·l·ubi adhuc·in·x·q·adde Bartbo·ff·solu·matrimo·l·si cum dotem·§·sin autem ex feudissimo.

¶ Uxor est priuilegiata in dote ꝑsonalĩ ypothecaria·ff·de iure do·l·si sponsa dotem·insti·de actio·§·fuerat·in glo·creditoribus·nõ·de pigno·ex litis·in glo·adde nõ·in·l·ii·C·de pacti·& ibi Cy·in·ii·op.

¶ An sit priuilegiata in donatione ꝓpter nuptias·nõ·C·qui po·in pig·habe·l·assiduis·§·fi·in glo·tempore·& ibi Cy·in·iii·op.

¶ Quando uxor mortuo uiro possit impune nubere·nõ·ff·de his qui no·infa·l·liberoꝝ·§·tempus·in glo·collocare·Cy·in·l·i·C·de secũdis nup·in ultima·q & ibi nõ·in glo·fi. Idem Cy·C·de caртu·l·siqua mulier·nõ·C·de his qui no·infa·l·decreto·in glo·contrahat. in autẽ·ut li·ma·& auie·§·qđ autem·in glo·spacium·colla·viii·C·de secũdis nup·l·siqua·§·fi·& ibi Cy·in ii·q·uide de secũdis nup·c·fi·in glo·ii·xxvii·q·ii·cause·in glo·fi.

¶ Qualiter uxor succedet uiro uel econtra. nõ·C·unde uir & uxor·l·i·in autẽ·ibi posita. & ibi Cy·uide·x·coll·an mari·succe·ux·in glo·i·& de inuesti·de re·alie·fac·in glo·añpe·& pe.

¶ Quibus casibus habeat quartam in bonis mariti·nõ·in autẽ·qui·mo·na·effi·le·§·quoniaз aũt·in glo·iii·col·i·& in autẽ·ut li·ma·& auie·§·quia uero·in glo·talibus.

¶ Quantum uxor possit dare in dotem·C·de iure do·l·mulier·ff·eo·l·mulier bona. & ibi nõ·in glo·i.

¶ An possit petere dotem ubi maritus accepit nobile & confitet se recepisse nec recepit·nõ·C·de do·cau·& non nu·l·ii·in glo·fi·& ibi Cy·Idẽ de do·ꝓ·l·si uolũtate. Bar·ff·de uer·obli·l·si diuorcio·in glo·ii.

¶ An uxor petat rem uel extimationem ubi ees sunt extimate uiliori precio. nõ·C·sol·ma·l·circũscripta·in glo·fi·& ibi Cy.

¶ Si uxor promisit dotem & nõ dedit an debeat habere donationem ante nup. nõ·in autẽ·de nõ eli·secũdo nuben·§·quia ꝓpter·in glo·recepit·uide Bar·in consilio suo·lxxxii.

¶ Ab uxore sumendum est consilium. nõ·in autẽ·ut iudi·sine quoq̃ suffra·§·sed neq; sufficientius·in glo·coniuge.

¶ Donatio facta uxori tẽpore nuptiaꝝ cuius esse debeat soluto matrimonio·nõ·Bartb·ff·de uul & pu·l·sed si plures·§·in arrogato.

¶ An & quando uxor emat rem de pecunia uiri teneatur restituere totam uel partem quatenus facta est locupletior. uide in·l·qđ autẽ·§·si uxor·ff·de dona·inter uiꝝ & ux·& l·multum interest·C·si quis alteri uel sibi.

¶ An iocalia uel annuli dati uel missi a sponso uel marito uxori debeant restitui soluto matrimonio uel cedãt uxori·dixi aliquid·s·adde qđ nõ·Bal·in autẽ·ex testamento·C·de collatio·in antepenul·colũ·ubi de hoc.

¶ Uxor efficit ciuis illius ciuitatis unde uir·glo·in·l·ciues·C·de incol·li·xi·Bar·in·l·§·ideз rescripserunt·ff·ad munici.

¶ Contra uxorem subtrahentem rem alienaз cuius periculum pertinebat ad maritũ nõ pot agi furti in subsidiũ·casus est singularis ẽm Bal·in·l·fi·C·de furtẽ.

¶ Inter uirum & uxorem non est ꝓprie propinqtas nec affinitas·ut·l·i·C·unde uir & ux·& ibi omnino uide Bal.

¶ Uxor põt expelli per uiꝝ propter dotem nõ solutam. quia non tenetur ei dare uictum nisi habeat dotem promissaз·ar·l·fi·C·ad uell·facit in autẽ·de non eli·secũdo nuben·§·i·cum sua glo·Bal·in preall·l·fi.

¶ Cum in cotrouersiaз deducit unde ad uxorẽ

aliquid peruenerit existimatur ex marito. ut l. quintus. ff. de dona. inter uir. & ux. uide omnino qd plenius dixi. s.

¶ Uxore emente suo nomine rem ex pecunia mariti potest uir in subsidium dictam rem uendicare. sm glo in. l. si ut pponis. C. de rei ue. allegat. l. uxor mariti. ff. de do inter uir. & uxo. adde glo. in. l. i. C. si quis alteri uel sibi. & uide omnino Bal. in dicta. l. si ut pponis.

¶ Uxor per transitum ad secūda uota perdit peoprietatem omnium sibi relictor. per uirum in. l. femine. & aut. ibi posita. C. de scdis nup.

¶ Uxor clerici conueniri debet in foro ecclesiastico. quia sequitur for. uiri. iii. q. vi. insup.

¶ Qui possidet uxoré presumitur in possessorio ipsius. secus in petitorio. uide Bal. in. l. si uxorem. C. de códi. inser. adde qd nō. glo. in. l. scripture. C. de fide instru.

¶ Ualet instrumentum depositi inter uirum & uxorem. sm Bal. in dicta. l. si uxoré. que allegat. l. si. ff. ut in pos le.

¶ Sine consensu uxoris uir potest frui parafernalibus uxoris. & sufficit pro cōsensu scientia & patientia. Bal. in. l. aua. C. de bo. mater. & quatenus excedit usum tenet uir restituere heredibus uxoris. ita intelligit glo. que incipit sic. in. l. ubi adhuc. C. de iure do.

¶ Interdictum de uxore exhibenda cōpetit q patrem puelle qui habet ipsam & non uult restituere uiro. casus est in. l. si adinstar. C. de libo. exhi. & dicit ibi Bal. q maior est potestas uiri in uxorem q parentum. de quo dic ut ibi. & dixi supra.

Ꝑus Xp̄ianus

x

Xps post compilationem legum per trecentos annos & ultra uenit in uirginem. ita nō. Bar. in. l. multum interest. ff. de uerbo. obli. glo. in. l. titia. §. seya. ff. de auro & ar. lega.

¶ Xp̄us ideo dimisit nobis in terris uicarium suū quia perpetuo dilexit nos. & ideo noluit nos esse sine capite. Innoc. in. c. ad apostolice. de re iudi. in. vi.

¶ Ubi xp̄us non est fundamentum ibi nullum potest esse bonum opus. i. q. i. cum paulus.

¶ Xp̄us sacramenta sanctificat licet sacerdos proferat uerba uelut minister. i. q. i. dictum.

¶ An in consecratione corporis xp̄i sem. p requirat actualis intētio. Archi. i. q. i. sacerdotes.

¶ Notorie delinquenti nō est dandum corpus xp̄i. glo. de conse. di. ii. c. antepen.

¶ Infirmis etiam non ieiunis potest in necessitate dari corpus xp̄i. Inno. de cele. mis. ex pte Hostien. de consecra. di. i. scientia. facit tex. de consecra. di. ii. presbiter.

¶ An infirmo nō ualenti loqui possit dari corpus xp̄i. tex. cum glo. xvi. q. i. hi qui.

¶ An fatuo uel demēti sit dandū corpus xp̄i. glo. xxvi. q. vi. qui recedunt.

¶ Xp̄us fuit pastor & plātus sm unā rationē non sm aliam. ii. q. vii. ecce ostensum.

¶ Xp̄m uidetur negare qui indigentibus misericordiam non impendit. vii. q. i. omnis qui.

¶ In xp̄m peccat qui doctores & predicatores ueritatis contristat. xi. q. iii. quicunq.

¶ Xp̄m negat quicunq negat se xp̄ianum esse xi. q. iii. quia non solum.

¶ Xpus fleuit lazarum non quia erat mortuus sed quia cogebat eum reuocare ad uitā pter credentes. xiii. q. ii. qui diuina.

¶ Xp̄us alapa percussus ueram patientiam habuit. & tamen increpauit percutientē. xxxiii. q. i. paratus.

¶ De multis heresibus circa incarnationem xp̄i & eius naturam ac passionem uide. xxiii. q. iii. quidam de hoc.

¶ Xp̄us hora tertia linguis iudeor. fuit crucifixus. sed manibus militū hora sexta. uide de peni. di. i. periculose.

¶ Xp̄us nullum mortuum suscitauit nisi pulsatus alior. orationibus. de peni. di. i. tres quoq.

¶ Credere in xp̄m est amando tendere in ip̄m de peni. di. ii. item dn̄s.

¶ Xp̄us omnē quē sanauit totaliter sanauit. s. in corpore & anima. de peni. di. iii. sunt plures

¶ Unum tantum est corpus xp̄i. licet eodem tempore in multis locis cōsecretur eucharistia uide de conse. di. ii. in xp̄o semel.

¶ Xp̄us dicitur panis uite nō sm uerbū sed sm carnem assumptam. de conse. di. ii. xp̄us.

¶ Xp̄i corpus quotidie mādueatur & tn̄ semp integrum manet. de conse. di. ii. qui manducat.

¶ Quomodo xp̄us sit panis qui de celo descēdit cum eius caro non descenderit de celo sed assumpta fuerit in utero uirginali. uide d cōse. di. ii. sicut uerus.

¶ Xp̄us in cena seipsum sumpsit in sacramēto. de conse. di. ii. nec moyses.

¶ Xpus non in forma agni sed in forma hominis debet pingi. de cōse. di. iii. sextā sinodum.

¶ An damnatis ad mortē petentibus sit dandū corpus xp̄i. dic q sic. licet nō extrema unctio. nō. Io. an. Archidia. & docto. in. c. super eo. de hereti. li. vi. facit qd habetur. xiii. q. ulti. c. ul. & in clem. i. de peni. & remis. facit qd nō. Bal. in. l. ii. alias. v. C. de epi audi. dic q ualde honestuz est eos illa die nō affici ultimo supplicio quia receperunt corpus xp̄i. ad qd bene faciūt nō. per Archi. in preall. c. ulti. xiii. q. ulti.

¶ An xpus habuerit pprium. Alberi. sup pdica. de epi. & cleri. uide de exces. prela. nimis. el. i. ibi xp̄o pauperi. glo. in uerbo xp̄i. de elec. cum ex eo. li. vi. glo. xxx. di. in. c. hec autem. in glo. ulti. do. Car. t lo. de elec. uenerabilem & in cle. exiui. de uer. signi.

¶ Uestes xp̄i fuerunt subiecte sorti. nō. glo. in. l. si que sunt cautiones. ff. famil. herc.

¶ Sicut bonus sacerdos cōficit uerum corpus xp̄i ita malus dūmodo nihil omittat de necessariis. tex. est pulcher. i. q. i. intra catholicaz. glo.

in clem. si dominuz. de reli & uene. sanc. in. ꝓ. mirabilia. nota. de coba. cleri. & mulie. uestra. tex. bonus de conse. di. ii. utrum. bonus tex. v. q. ulti. c. fi.

¶ Quomodo xp̄o conueniebat orare. s. Tho. in tertia parte. q. xxii. ar. iii. glo. in cle. ad nřaz. de hereti. faciunt nō. in dicta clem. si dñm.

¶ An xp̄us fuerit primus sacerdos. dic q̄ sic. & post eum beatus petrus. tex. & ibi glo. xxi. di. in nouo.

¶ An xp̄us triduo fuerit homo. glo. xxiii. di. qui ep̄us. in ꝓ. receptione.

¶ An sacerdos conficiens corpus xp̄i ea intētione ut deus perdat alios uere cōficiat. dic q̄ sic. licet sic puniēdus. nō. glo. i. q. i. dictū. xxvi. q. v. quicunq̄. dixi sub dictione missa.

¶ An sanguis xp̄i possit confici in aceto uel alio liquore. gln. de conse. di. iii. c. ii. unde qd̄ habetur de cele. mis. cum marthe.

¶ Quid autem in uino ex botris uue expresso. dic q̄ nō licz nisi in necessitate. glo. de cōse. di. ii. c. ii. & uidetur tex. ea. di. c. cum omne.

¶ Quare spiritus sanctus apparuit sup xp̄m in forma columbe. & super apostolos in forma ignis. nō. de sacra uncti. c. i. ubi uide.

¶ An fugiens ad corpus xp̄i gaudeat immunitate sicut confugiens ad ecclesiam. glo. xiii. q. ii. c. fi. uidetur tenere q̄ non. contra. dicit Hostieñ. de cele. mis. sane. ubi idem tenet Ioan. & do. Anto.

¶ An sacerdos debeat denegare corpus xp̄i illi quem ipse solus scit esse in peccato mortali dic q̄ non. de offi. ordi. si sacerdos. de conse. di. ii. non prohibeat.

¶ An liceat sacerdoti conficere corpus xp̄i & non sumere. dic q̄ non. de conse. di. ii. relatum. ubi tex. cum glo. & pena contrafacientis est suspensio per annum a participatione corporis xp̄i. Adde. s. Tho. in quarto. di. xii.

¶ An xp̄us passus sit pro omnibus. nō. de cōse. di. ii. sane. si. ubi tex. cum gln. alia glo. in clem. i. de sum. trini. in ꝓ. omni. & ibi doc. & est conclusio q̄ sic quo ad sufficientiam. sed non quo ad efficientiam.

¶ An corpus xp̄i possit dari puero. glo. de cōsecra. di. iiii. hi qui. tex. iuncta glo. pe. in. c. oīs. de peni. & remis.

¶ An sacerdos proferens uerba consecratoria ex interuallo conficiat corpus xp̄i. nō. de cōse. di. iii. si nō sanctificatur. in glo. i. in fi.

¶ An si sacerdos misit tantu aquam in calice & in canone perpendit debeat uinuz apponere & reconsecrare. uide Innoc. in. c. cum marthe. de cele. mis. in glo. magna.

¶ Xp̄us dedit claues petro in persona ecclesie xxiiii. q. i. quodcunq̄. uide Innoc. de sen. excō. nouerint.

¶ An sacerdos existēs in peccato mortali cōficiat corpus xp̄i. glo. in. c. dilectus. i. de ꝑben. glo. de cele. mis. de homine. & est conclusio q̄ sic. licet grauiter peccet.

¶ An sacerdos degradatus conficiat corpus xp̄i. nō. in. c. i. de cleri. excō. mini. & in. c. ii. de penis. li. vi.

¶ An hereticus scismaticus & generaliter existens extra ecclesiam conficiat corpus xp̄i. glo. de consecra. di. iiii. nō in nobis. uidetur dicere q̄ sic. contrarium uidetur nō. glo. i. q. i. dominus. textus & glo. xiiii. q. i. subdiaconus. & c. finali. ubi nō. sacrilega consecratio que fit ab heretico

¶ An liceat sacerdoti post consecrationē corporis xp̄i illico comedere alios cibos & communes. dic q̄ nō. de conse. di. ii. tribus.

¶ Quid fieri debeat si corpus xp̄i ceciderit in terram. aut gutta sanguinis. habetur de consecra. di. ii. si per negligentiam. & c. si quis per ebrietatem.

¶ An sacerdos portans corpus xp̄i ad infirmū debeat portare plures hostias. Hostieñ. q̄ sic. ut saltem in reditu suo una maneat ne populus ydolatricet ita dicit ipe in. c. sane. de cele. mis. etiam sequuntur doc.

¶ An sacerdos confessus de peccato licite conficiat corpus xp̄i licet adhuc nō perfecerit penitentiam. doc. q̄ sic. de cohabi. cleri. & mulie. uestra. glo. l. di. de his. glo. xxvi. q. vi. si quis de corpore.

¶ An corpus xp̄i possit sumi a quocunq̄. nō. Inno. de consue. quanto. glo. & doc. de offi. or. pastoralis. §. ulti.

¶ An xp̄us fuerit rex. habetur Apoca. xix. de sacra uncti. c. i. in prin. uide in ꝓhemio decre. Luce. xxii. Mathei. xxii. Luce. i. Mathei. ii. Zacharie. ix. Mathei. xvi. & xxvii. Luce. xxiii. Io. xix.

¶ An corpus xp̄i possit confici a non ieiunn. dic q̄ sic. licz sic cōficiens grauiter peccet. de cōse. di. ii. liquido. de cele. mis. ex parte. in glo. glo. lxxv. di. qd̄ a patribus.

¶ Quare autem xp̄us non ieiunus confecerit. & non ieiunus tradidit. nō. glo. in prealle. c. liquido.

¶ Que sic pena conficientis post cibum. dic depositiōis. nō. lxxv. di. qd̄ a patribus. de accu. si constiterit.

¶ An non ponens aquam in calice sed uinū tm̄ conficiat sanguinem xp̄i. doc. q̄ sic. licet grauiter peccet. de cele. mis. cum marthe. §. quesiuisti. & c. fi. uide magistrum in quarto. di. xi. de conse. di. ii. c. i. ii. & iii.

¶ Quantum de aqua sit ponendum. dic relinquitur arbitrio sacerdotis dum semper plus sit de uino. glo. de conse. di. ii. c. ii. alias. c. i.

¶ An aqua & uinū simul cōuertanē in sanguinem xp̄i. glo. q̄ sic. de conse. di. ii. non oportet. uide tex. de cele. mis. cum marthe. §. uerum.

¶ An christus miscuerit aquam uino quando consecrauit. tex. & glo. uidetur dicere q̄ sic. de conse. di. ii. in sacramento.

¶ Quot miracula cōcurrunt in cōsecratione corporis xp̄i. doc. enumerant. x. in preall. c. cuz marthe. §. quesiuisti.

¶ An corpus xp̄i sit danduz histrionibus. solet dici q̄ nō. de quo dic ut nō. de conse. di. ii. pro dilectione. sic nec freneticis cōtinuis uel demoniacis. ut nō. in summa de cōfes. ti. de sacra eucharistia. q. lxxxiii. & precedenti.

¶ An si xp̄us nō fuisset crucifixus fuisset mortuus morte naturali. glo. & doc. ꝙ sic. in clem. i. de sum. tri. ubi uide causas per quas xp̄us assumpsit corpus passibile.

¶ Quare xp̄us magis elegit mortem crucis q̄ aliā. nō. glo. in clem. i. de sum. tri. in ꝓ. cruci. ubi uide de quadruplici ligno crucis.

¶ An sacerdos existens in peccato mortali possit celebrare si instat necessitas celebrandi & conficiendi corpus xp̄i. nec pateat sibi facultas sacerdotis cui possit confiteri. uide glo. in. c. de homine. de cele. miss. facit in simili. c. si uere. & q̄d ibi nō. de sen. ex.

¶ Quare apud latinos corpus xp̄i conficitur in azimis & non in pane fermentato. docto. de cele. miss. c. fi. sanctus Tho. secunda secunde. q. lxxiiii. arti. iiii. Adde quod dixi supra sub dictione grecus.

¶ An sacerdos latinus conficiens in fermentato conficiat uerum corpus christi. glo. uariat de consecra. di. ii. c. ii. & ea. di. scriptura. dicit glo. uerisimile esse ꝙ christus fecerit in azimo ꝓpter morem iudeoꝝ.

¶ An sacerdos degradatus conficiat corpus xp̄i. nō. in. c. i. de cleri. excō. mini. & in. c. ii. de penis. li. vi.

¶ An sanguis xp̄i possit consecrari in uase ligneo. tex. & glo. ꝙ nō. in. c. fi. de celebra. miss. ubi uide quis instituit calices argenteos. de cōse. di. i. uasa. & c. calix. ubi uide ratioñ quare non in uase ligneo. nec uitreo. nec ferreo.

¶ Quare xpus uoluerit baptizari. uide de cōsecra. di. iiii. per aquam. in tex. & glo. doct. de baptis. debitum.

¶ An corpus xp̄i possit confici in pane confecto ex aqua rosacea. uel melle. uel aliquo alio liquore. nō. Archidia. de cōse. di. ii. c. i. sanctus Tho. in prima secunde. q. lxxvii. arti. vii. in fine. ubi tenet ꝙ nō. ad idem. glo. de consecra. di. ii. c. ii.

¶ An & qualiter corpus xp̄i sit conseruandū. dic sub clauibus & fideli custodia. de custo. eucharī. c. i. q̄d nota contra multos sacerdotes.

¶ Quid si corpus xp̄i corrodatur a muribus nō. dde consecra. di. ii. si per negligentiam. & c. sequēti. & c. q bone. ubi uide glo. an eo casu desinat esse sacramentū corporis xp̄i. & si sic an possit iteꝝ consecrari. & dicit ꝙ non.

¶ An laicus possit deferre corpus xp̄i ad infirmum. dic ꝙ non. de consecra. di. ii. peruenit. glo. de custo. eucha. c. i. sed debꝫ esse p̄sbiter uel in magna necessitate debꝫ esse diaconus. xciii. di. diaconus. & c. presenti. & q̄d ibi nō.

¶ An infirmo non ualenti peteꝛ ex infirmitate uel defectu sermonis sit dandum corpus christi. uidetur ꝙ sic. xxvi. q. vi. is qui. & melius in. c. qui recedunt. & c. si quis in infirmitate. faciunt nō. per do. Caꝛ. floꝛ. in. c. cum apud. de spon. uide q̄d dixi. s.

¶ An de latere xp̄i exiuerit uera aqua. quidā dicunt ꝙ fuerunt humores aquei. tu dic ꝙ fuit uera aqua. glo. de cōsecra. di. ii. c. ii. de celebra. missa. cum marthe. §. quesiuisti. & c. in quadā. ubi de hoc.

¶ An sacerdos intendens consecrare omnes panes qui sunt in foro & ad hoc dicens uerba debita an aliquid agat. sanctus Tho. ꝙ non. li. vi de ueritate. cōtra. uidetur dicere in ultima parte summe. q. lxxiiii. arti. ii. Idem in quarto. distinc xi.

¶ An quis possit cogi ad recipiendum corpus xp̄i saltem semel in anno. iuxta. c. oīs utriusq. dic ꝙ nō ꝑcise. sed ut faciat se dignū. & sic recipiat. glo. xxx. di. c. ultimo. de consecra. di. ii. si quis intrat. de peni. di. i. sunt qui. vi. q. i. illi qui & q̄d ibi nō.

¶ An separatim conficitur seu consecratur corpus xp̄i per illa uerba hoc est corpus. & separatim sanguis per illa uerba hic est calix zc. glo. ponit opinionem de consecra. di. ii. cum omne. comperimus. & c. quia corpus. glo. de consecra. di. iiii. prima.

¶ Quibus dari debeat corpus & sanguis xp̄i sub duplici specie. glo. in preall. c. comperimus.

¶ Qui non est in firmo proposito abstinendi a quolibet mortali peccato non debꝫ accedere ad sumendū corpus xp̄i. tex. et ibi glo. de cōse. di. ii. quotidie.

¶ An sumens corpus xp̄i in die cene domini dicatur satisfecisse precepto ecclesie. de quo in c. omnis utriusq. glo. uidetur dicere ꝙ non. de consecra. di. ii. in cena. dic ut in. c. oīs. Adde ꝙ dominus Gregorius. xii. determinauit ꝙ sumens a die cene usq ad dominicam in albis dicatur sumere in pascha.

¶ Quare de corpore xp̄i fiūt tres partes. nō. glo. de cōse. di. ii. triforme. Hostieñ. in summa de peni. §. quibus mortuis. ꝟ. iii. Adde sanctuꝫ Tho. in quarto. di. xiii.

¶ An corpus xp̄i debeat post confectionē cōseruari. dic ꝙ sic ad usum infirmorum. de offi. archipresbi. officium. non ad usum consecrantium. de conse. di. ii. tanta. ubi glo. bonus tex. ea. di. presbiter.

¶ An species panis & uini sub quibus est sanguis et corpus xp̄i in stomacho digeratur & conuertatur in alimentum. dic ꝙ non. sed statim cum dentibus atteruntur in celum rapitur corpus xp̄i. glo. de consecra. di. ii. tribus. et. c. non iste.

¶ In consecrando corpus christi quid demonstretur per illud pronomen hoc. glo. de conse. di. ii. timorem.

¶ Quare panis & uinum transsubstantiatur in corpus xp̄i & sanguinem. nō. glo. de conse. di. ii. quia corpus. & c. ante benedictionem. ubi glo.

¶ Quare corpus & sanguis xp̄i non sumitur sub propriis speciebus. & quare magis sub speciebus panis & uini q̄ aliis. nō. glo. de consec. di. ii. forte.

¶ An sumens corpus xp̄i sumat diuinitatē & animam eius. glo. uidetur uelle ꝙ nō. de conse. di. ii. quid est xp̄m manducare.

¶ An corpus xp̄i sit totum in tota hostia. & pars in parte. uel totum in qualibet parte. uide glo. de consecra. di. ii. ubi pars. glo. de cōsecra. di. ii. dum frangitur.

¶ An xp̄us passus sit pro diabolo & angelis. Origenes q̄ sic. eccl'ia. contra. de quo glo. de cō se. di. ii. in calice. gl'. xxxiiii. q. ii. sane.

¶ An ualeat cōsuetudo q̄ in ore puerorum instilletur uel infundatur sanguis xp̄i glo. uidet' dicere q̄ sic. de conse. di. iiii. si qui.

¶ Quare xp̄us soluit tributum. nō. xxviii. q. i. iam noster. xxiii. q. ul. tributum. &. xi. q. iii. magnum.

¶ An negans xp̄m ore non corde per mortem ali's per metum uel coactionem peccet mortaliter. glo q̄ sic. xi. q. iii. non solū. facit q̄ me. cau. sacris. Archi. de sum. tri. c. i. li. vi. de peni. di. i. petrus. & quod ibi nō.

¶ Quando xp̄us lauit pedes discipulorum suorū & quid importauerit illa lotio. nō. xxiiii. q. i. que dignior.

¶ Quare xp̄us uoluerit descendere ad inferos uide sanc. Tho. de ueritate. li. iiii. c. xxi.

¶ An corpus xp̄i sumptum nutriat & quomodo. nō. de conse. di. ii. tribus. d' iudeis. & si iudeos. in glo. de cele. mis. cum marthe. sanc. Tho. d' ueritate. li. vi. c. xii. facit q̄d dixi. s.

¶ An si uidens corpus xp̄i duci per ciuitatem amplectatur sacerdotem possit capi. glo. tenet q̄ sic. xiii. q. ii. quesitum. Archi. ibi cōtra. uide Io. an. in. c. fi. de conse. eccle. uel alta. uide q̄d dixi s. de confugiente ad corpus xp̄i.

¶ An corpus & sanguis xp̄i sit sacramentum. uide sanct. Tho. in. iiii. di. liiii. & an sit uerum sacramentum & que sit forma huius sacramēti qualiter xp̄us sit in hoc sacramento. uide sanc. Tho. in. iiii. di. iii. ar's. x.

¶ An xp̄us in hoc sacramento aliquādo uideat' ocl'o corporali. sanc. Tho. in p̄all'. di. iiii. ubi etiam tractat quid agendū sit quando sic uiedtur.

¶ Quid de accidentibus que uident' in hoc sacramento. uide p sanc. Tho. in. iiii. di. xii.

¶ Que sit materia huius sacramēti. dixi. s. adde per sanc. Tho. ubi. s. di. x. ubi uide q̄d si grana alterius granis al's generis sint admixta tritico & quid de uino cocto. uide gl'. de conse. di. iiii. i. c. ii. i. p̄. calix. Inno. de cele. mis. cū marthe

¶ Quid si hostia consecrata al's consecrāda in corpus xp̄i tam diu stetit q̄ incipit corrūpi. uide in preall'. di. x. ubi etiam uide quale etiam uinum requirat' & quid de musto uel agresta & quid de aqua que apponitur in calice de quibus sparsim dixi. s.

¶ Quid fiet in terris ubi non est uinum. uidē in sum. pisa. sub dictione eukaristia. ii. ̧ quid ergo fiet.

¶ Quis possit conficere corpus xp̄i. dic solus sacerdos rite ordinatus. uide sanc. tho. i. iiii. di. xiii. ubi tractat an plures sacerdotes possunt simul eandem hostiam consecrare.

¶ Quid si sacerdos non recordatur se dixisse uerba consecratoria uel alia. uide per sanc. tho. in. iii. parte. q. lxxxiii. ar's. lxxiii.

¶ Quid si musca uel aranea cadat in calice ant uenenum sit mixtum. uide sanc. tho. in preall'. q̄one. lxxxiii.

¶ Quis sit effectus principalis assumptionis corporis & sanguinis xp̄i. sanct tho. in. iiii. di. xii. ubi etiam tractat an peccata uenialia possēt impedire tales effectus & an per hoc sacramentum deleant' uenialia & quid de mortalibus de q̄bus dicit q̄ non delent' nisi oblita.

¶ Xp̄iani uiuentes inter infideles debent seruare legem xp̄ianorum quibus ligantur. uide tex. in. c. ii. de sc̄dis nup.

¶ An xp̄us exercuerit ordinem accolitatus. Archidia. xxiii. di. acolitus. xxv. di. perlectis.

¶ An sacerdos p̄ferēs sine indumētis sacerdotalibus uerba consecratoria. cōficiat corpus xp̄i Io. an. de elec. q̄ sicut. Archidia. de conse. di. i. concedimus.

¶ Calix plenus aqua & uino pōt consecrari in sanguinē xp̄i. tex. de conse. di. ii. panis.

¶ Quare seruatur corpus xp̄i & non sanguis. glo. de conse. di. ii. presbiter. n.

¶ Quotiens quis sit compellendus in anno sumere corpus xp̄i. glo. xxx. di. c. fi. glo. de peni. di. i. qui sanctis.

¶ An speties panis & uini desinat esse post cōsecrationem corpis xp̄i. Archidia. de conse. di. ii. speties.

¶ An sacerdos dicens solum uerba consecratoria cum intentione x̄c̄. sine missa consecret. uid' Archi. de conse. di. ii. quia corpus.

¶ An plures sacerdotes possunt simul conficere. dixi. s. dic ut nō. Archidia. de conse. di. ii. panis. Io. an. de elec. q̄d sicut.

¶ An si in calice appareat sanguis. & in hostia caro debeat sacerdos sumere. uide Archidia. de conse. di. ii. de hac. Io. an. de cele. missa sup p̄uca dixi. s. sm sanc. tho.

¶ An sacerdos mutans ordinem uerborum uel aliquod addens conficiat corpus xp̄i. uide glo. fi. de conse. di. x. si non sanctificant'.

¶ Si infirmus obmutuerit anteq̄ sacerdos ueniat ad eum an debeat sibi dare corpus xp̄i q̄d ante petierat. uide. xxvi. q. iii. is qui.

¶ Xp̄iani dicti sunt a xp̄o. l. i. C. de sum. tri. & fide catho.

¶ An xp̄iani licite possint auferre bona sarracenorum uel aliorum infidelium. nō. xxiii. q. vii. si de rebus.

¶ Xp̄us omnes defectus nostros assumpsit preter ignorantiam & peccatum & aliqua alia. de quibus uide in cle. i. de sum. tri. sup. p̄. possibil'.

¶ Quare xp̄us fuit incarnatus illo tp̄e & nō ante neq̄ post. uide in. d. cle. i. super. p̄ uirgiali.

¶ Quod non accipit xp̄us accipit fiscus. xvi. q. vi. maiores.

¶ Caro prepucii xp̄i & sanguis qui exiuit d' eius latere non remanserunt in terra sed integra sunt in eius corpe. Archi. de cōse. di. ii. q mad cat. & hec est q̄ hidensemen. Canōicos q̄ dicūt se hr̄e p̄putiū xp̄i.

¶ Xp̄us habuit loculos. xii. q. ii. habebat.

¶ Xp̄s i una p̄sona habuit duas naturas dei. s. et hominis. nō. d' sū. tri. c. i. ̧. h̄ sācta in gl'. h' fuit.

¶ In morte xp̄i non fuit passa diuinitas sed tā tū humanitas. d' sum. tri. c. i. ̧. hec sancta. i glo.

¶ Quomodo xp̄us in primo instanti sue conceptionis fuit perfectus homo & anima ei in instanti infusa. nō. in cle. i. de sum. trini. in glo. dicunt theologi.

¶ Quomodo p̄batur xp̄m fuisse uerum deum

nō·de sum·trini·damnamus·in glo·pater·de cele·missa·in quadam ·glo·iiii·

¶ Que uerba sunt dicenda quando eleuat̄ corpus xp̄i·nō·de cele·mis·cuz marthe·ꝓ·ex eo· in glo·de corpore·

¶ An uinuz simplex amixtum sanguini xp̄i cōuertatur in sanguinez·nō·de cele·missa· ex pte·

¶ Xp̄us quedam fecit ut rex quedam ut sacerdos·x·di·qm· & ibi nō·

¶ A quo quando et ubi sacramentū huius corporis & sanguinis fuit inuētū et que forma sit conficiēdi & que materia et de confusione specierum·uide nō·de conse·di·ii· in sum· de sum·trini·c·i·de cele·missa·cum marthe·

¶ Quid fiat cum aliquid stillat d̄ sanguine extra calicem uel cū corpus xp̄i cadat in calicem·c·e conse·di·ii si per negligentiam et·c·le· & ·c·sacerdociuz ·i·q·i·interrogo·fm Inno·de custo·eucha·c·i·

¶ An presbiter credens se baptizatum cum nō sit cōficiat corpus xp̄i· uide de presbite·non baptiza·c·ii·

¶ An eccl'ia possit aliquibus in fine uite ꝓhibere participationem corporis & sanguis xp̄i·uide·xxxiii·q·ii·admouere·de rap·c·ii·

¶ Hora ymmolationis tanti sacramenti aperiuntur celi & adsunt angeli ·de conse·di·ii·quid sit sanguis·

¶ De ueritate corp̄is & sanguinis xp̄i & qualiter per hoc sacramentum sumus unuz cū filio et eo mediante sumus unum cū patre·uide de conse di·ii·in xp̄o pater·&·c·in quibus·&·c·sicut uerū·& de sum·tri·damnamus·

¶ Qualiter corpus et sanguis xp̄i sumat̄ magi sub spetiebus panis & uini q̄ sub aliis·uide d̄ co se·di·ii·quid sit sanguis·&·c·forte·&·c· panis·de cele·missa·cum marthe·

¶ An corpus xp̄i sit sumendū sine sanguine et econtra·uide de conse·di·ii· comperimus·&·c·cum omne·et·c· quia corpus· fm Inno·de cele·missa·cum marthe·

¶ An corpus xp̄i debeat dari bellum intrantibus·uide de tornea·c·i·xiii·q·ii·c·fi·

¶ An una uolūtas tm̄ aut due uoluntates sint in xp̄o·xvi·di·habeo·

¶ Xp̄o uero attribuunt̄ ea que sunt humane nature·s·Tho in·iii·parte·q·xvi·ar· iiii·& in·iii·di·ii·ar·iiii·

¶ Xp̄us non est creatura·Idē·e·q·xvi·ar·viii·& in·iii·di·xi·ar·ii·nec incepit esse·ea·q·xvi· ar·ix·& in·iii·di·xii ar·i·

¶ Xp̄us fm q̄ est homo est creatura· Idē·e· q·xvi·ar·x·et in·iii·di·xi·ar·iii·et nō est deus· e·q·xvi·ar·xi·et in·iii·di·xii·ar·i·

¶ Xp̄us fm q̄ homo non est ypostasis uel persona·Idem in·iii·pte·q·xvi·ar·xii·

¶ Xp̄us non est filius adoptiuus·Idē in·iii·pte q·xxiii·ar·iiii·et in·iii·di·x·ar·vi·

¶ Xp̄us et ap̄li aliquid in futuru cōseruanerunt·Idē sc̄da sc̄de·q·xxv· ar·vii·

¶ Quomodo sit de necessitate salutis credere xp̄i misteriū·s·tho·in·q·d̄ quotlibz·q·ii·ar·vii·

¶ Actio xp̄i fuit duplex·s·tho·in·iii·parte·q·xix·ar·i·

¶ Actio xp̄i humana fuit una tm̄· Idem·ea·q·xix·ar·ii·& in·iii·di·xviii·ar·iii·&·iiii·

¶ Actio xp̄i fuit meritoria ī instāti sue cōceptionis·e·q·xix· ar· iiii· et in·iii·di· xviii· arti·iii·&·iiii·

¶ Admiratio fuit in xp̄o· Idem in·iii·parte·q·xv·articulo·vii·

¶ Xp̄us fm q̄ homo non fuit adeptatus·Idē in iii·pte·q·xxxiii·ar·iii·et in·iii·di·i·ar·ii·

¶ Adoratio non debet̄ carni xp̄i nec eius ymagini·Idem in·iii·par·q·xxv·ar·ii·et·iii· et i·iii·di·ix·ar·iii·

¶ Anima xp̄i fuit unita corp̄i·Idē·in iii·pte·q·ii·ar·v·et in·iii·di·vi·ar· vii·& in sum·contra genti·li·iiii·q·xxxviii·

¶ Anima xp̄i non cōprehendit uerbum·Idē in iii·parte·q·x·ar·i·et in·iii·di·xiiii·ar·ii·

¶ Anima xp̄i cōprehendit omnia in uerbo nō tamen qui potest facere uerbum·ea·q·x· ar·iii·et in·q·de ueritate·q·xx·ar ·v·&·q· de quotlibet·q·iii·ar·iii·

¶ Anima xp̄i perfectius q̄ quecūq3 alia creatura cognouit omnia in uerbo·Idez in·iii·parte·q·x·ar·iiii·

¶ Anima xp̄i non cognouit uerbū mediante habitu·Idē in·iii·pte·q·xi·ar·v·et in·iii·di·xiiii·ar·i·& in·q·de ueritate·q·xx·ar·ii·

¶ Anima xp̄i per idem cognouit uerbuz & res in uerbo·Idem in·iii·parte·q·xiiii·ar·i·

¶ Anima xp̄i non est persona·Idē in·i·parte·q·lxxv·ar·iiii·& in·iii·di·v·ar·viii·

¶ Anima xp̄i non cognoscit omnia que cognoscit uerbum·Idem·in·iii·pte·q·x·ar·ii·& in· iii·di·xiiii·ar·ii·

¶ Anima xp̄i uno intuitu cognoscit omnia in uerbo· Idē in·iii· parte·q· x·ar· ii·& in·iii· di·xiiii·articl'o·ii·

¶ Anima xp̄i fuit assumpta a uerbo·Idez in·iii·parte·q·v·ar·iii· et in sum· contra genti·li· iii·q·xxxiii·&·xxxiiii·

¶ Anima xp̄i nō fuit assumpta sine mente·Idē in·iii·parte·q·v·ar·iiii·

¶ Anima xp̄i non fuit ante assumpta q̄ unita corpori·idem in·iii·parte·q·vi·ar·iii· & in· iii·di·ii·articl'o·x·

¶ Anima xp̄i fuit assumpta mediāte spiritu·e q·vi·ar·ii·& in·iii·di·ii·ar·vii·

¶ Anima xp̄i non habuit omnipotentiam·Idez in·iii di·xiiii·ar·vi·

¶ Anima xp̄i fuit passibilis·Idem in· iii·q· xv·ar·iiii·& in·iii·di·xv·ar·iiii·

¶ Quomō anima xp̄i & cuiuslibet beati dicat̄ nobilior caritate·& quomodo non ·Idem in·i·q·di·xvii·ar·i

¶ Ascendere fuit conueniens xp̄o fm humanā naturam·s·tho·in·iii·parte·q·lvii·ar·i·et·ii·& in·iii·di·xxii·ar·v·

¶ Xp̄us ascendit ꝓpria uirtute·nec fuit motus uiolenter·e·q·lvii·ar·iii·et in·iii·di·xxii·ar·vi·

¶ Ascensio xp̄i non fuit ī instanti· Idē in· iii·parte·q·vii·sed fuit in ea tempus conueniens·Idem in·iii·parte·q·xxii·ar·vi·

¶ Xp̄us ascendit super omnes celos et angelos Idem in·iii·parte· q·lii·ar·i·et in·iii· parte· di·xxii·articulo·vii·

¶ Ascensio xp̄i fuit causa uostre salutis·i·iii·

iii·pte·q·xvi·ar·iii·et in·iii·di·vii·ar·ii·

¶ Humanitati xpi debet dulia et latria diuer simode·idem in·iii·di·ix·ar·v·

¶ Innocentes p xpo mortui baptismũ habuerũt·Idem in·iiii·di·iiii·ar·xxxi·

¶ Xpm magis dilexit Iohes euãgelista q̃ petr⁹ sanct·tho·in·i·pte·

¶ Ira fuit in xpo·Idem in·iii·di·xv·ar·vi·

¶ Potestas iudicãdi est ppria xpo·Idẽ in·iii·pte·q·lix·ar·i·& cõuenit sibi fm q homo·e·q·ar·ii·& eã meruit·e·q·ar·iii·& habet eã respectu omni·e·q·ar·iiii·et iudicabit i forma hõis gl'iosi·Idẽ·i·iiii·di·xlviii·ar·i·et·ii·et i·q·d quotl'e·q·ix·ar·i·et·ii·

¶ In xpo fuit liberũ arbitriũ a pmo istãti sue cõreptionis·Idẽ in·iii·pte·q·xviii·ar·iiii·et·q·xx xiiii·articl'o·ii·

¶ Xpus fm q homo est mediator dei et hominũ et hoc est ppriũ eius·Idẽ in·iii·pte·q·xxvi·ar·i·et·ii·et in·iii·di·xix·ar·v·

¶ Xpus in pmo instanti sue conceptiõis potuit mereri·Idẽ in·iii·pte·q·xxxiiii·ar·iii·et potuit mereri sibi et aliis·Ide in·iii·pte·q·xix·ar·iii·

¶ Xpus meruit sibi imortalitatẽ corpis·Idez in iii·pte·q·xxxiiii·ar·iiii·et i·iii·di·xviii·ar·iiii·

¶ Xpus meruit nobis ianue celestis apitionez in baptismo passiõe et ascẽsiõe·Idẽ in·iii·pte·q·xlix·ar·v·et in·iii·di·xviii·ar·vi·

¶ Xpo non cõuenit mereri btitudinẽ·e·q·xlix·ar·vi·et in·iii·di·xviii·ar·iiii·

¶ Xpus debuit facer miracl'a·Idẽ in·iii·pte·q·xliii·ar·i·et ea fecit ptute diuina·e·q·ar·ii·

¶ Xpi miracl'a õnderunt eũ esse deũ·e·q·xliiii·articulo·iiii·

¶ Miracl'a xpi circa ãgelos fuerũt cõueniẽtia e·q·xliiii·ar·i·et similiter circa correlaria·ea·q·ar·ii·et circa hõies·e·q·ar·iii·et simil'r q̃ fuerũt circa creaturas rationales·e·q·ar·iiii·

¶ Mors xpi fuit cõueniẽs magis q̃ alia passio·s·tho·in·iii·pte·q·l·ar·i·et in·iii·di·xvi·ar·i·et in q·de quotlibet·q· ar·ii·

¶ Mors xpi nõ sepauit diuinitatẽ a carne nec ab anima·e·q·l·ar·ii·et·iii·et i·iii·di·xxi ar·i·

¶ Mors xpi opata ẽ ad nr̃az salutẽ·e·q l·ar·vi·

¶ Xpus morte subiit p obedientiã et fuit a pre morti traditus·Idem in·iii·pte·q·xlvii·ar·ii·et iii·et in·iii·di·xx·ar·vi·

¶ In xpo fuit moriendi necessitas·Idez in·iii·di·xviii·ar·ii·et·iii·

¶ Natiuitas xpi fuit humane nature nõ diuine sanc·tho·in·iii·pte·q·xxxv·ar·i·et in·iii·di·viii·ar·ii·et·iii·

¶ Natiuitas tpalis et eterna est xpo attribuenda·e·q·xxxv·ar·ii·et in·iii·di·viii·ar·iiii·

¶ Natiuitas xpi fuit sine dolore matris·e·q·ar·vi·et fuit cõueniẽti tpe·Ide i·iii·pte·q·xxxv ar·viii·et debuit esse in bethleẽ·e·q·ar·vii·

¶ Natiuitas xpi non debuit omnibus manifestari sed aliquibus·Idem in·iii·pte·q·xxxvi·ar·i·et·ii·et in·iii·di·viii·ar·vi·et fuit cõuenienti tpe manifestata·e·q·ar·iiii·et·vi

¶ Xpus natus est de uirgine·Idem in sum·cõgenti·li·iiii·q·xliiii·

¶ In xpo fuerunt due nature·Idẽ in·iii·pte·q·ii·ar·iii·et q·xvii·ar·i·et in·iii·di·vi·ar·i·

¶ Xpus nomẽ fuit cõueniẽs·Idẽ in·iii·pte·q·xxxvii·ar·ii·

¶ Xpus fuit occisus ab alio non a se·Idez i·iii·pte·q·xlvii·ar·i·et debuit occidi a gentibus·e·q·ar·iiii·

¶ Occisores xpi grauissime peccauerũt·Idem in·iii·pte·q·xlvii·ar·vi·et non cognouerũt eũ·e·q·ar·v·

¶ In xpo fuerũt plures opationes·s·tho·in·q de ueritate·q·vi·ar·v·

¶ Omnipotentia simpliciter nõ fuit in anima xpi respectu mutatiõis creaturaꝝ·idem·in·iii·pte·q·xiii·ar·i·et·iii·

¶ Omnipotentia non fuit in anima xpi respectu corpis·e·q xiii·ar·iii et·iiii·

¶ Xpus debuit orare·Idẽ in·iii·pte·q·xxi·ar·i·et in·iii·di·xvii·ar·iii·

¶ Xpus orauit p seipso·e·q·xxi·ar·iii·et i·iii·di·xvi·ar·iii·

¶ Oratio xpi semp fuit exaudita·Idẽ i·iii·pte q·xxi·ar·iiii·

¶ Passio xpi fuit necessaria·s·tho·in·i·pte·q·xlvi·ar·i·ii·et·iii·et i·iii·di·xx·ar·i·ii·iii·et·iiii·

¶ Xpus pati debuit in cruce·Idez·e·q·xlvi·ar·iiii·et·q·de quotlibet·q·i·ar·iii·et eius dolor fuit maximus·e·q·xlvi·ar·vi·

¶ Passio xpi habuit alias annexas passiões·e·q·ar·v·et in·q·de ueritate·q·xxvi·ar·iii·

¶ Xpus nõ fuit passus fm totam animã·ea·q·xlvi·ar·vii·et in psal·q·xxvi·ar·ix

¶ Xpus patiebat et fruebat·e·q·xlvi·ar·viii·

¶ Passio xpi fuit conueniẽti tpe et loco·e·q·articl'o·ix·et·x·

¶ Xpus conuenienter fuit passus cũ latronibus e·q·articl'o·xi·

¶ Passio xpi non est ascribenda diuinitati·e·q·articl'o xii·

¶ Passio xpi fuit causa nostre salutis p modũ meriti·Idẽ in·iii·pte·q·xlviii·ar·i·

¶ Passio xpi habuit uirtutẽ sacrificii ad nr̃az salute operandã·Idẽ in·iii·pte·q·xlvii·ar·iii·et opata est p modũ redemptiõis·e·q·ar·iiii·

¶ Passio xpi liberauit nos a peccato·s·tho·in iii·pte·q·xlix·ar·ii·et in·iii·di·xix·et a diabolo e·q·ar·ii·et·e·di·ar·ii·

¶ Passio xpi opata est ad nostrã salutẽ p modũ efficatie·Idem·iii·pte·q·xlvii·ar·vi·et in iii·di·xviii·ar·vi·

¶ Passio xpi liberauit nos a pena peccati·s·tho·in·i·pte·q·xlix·ar·iii·et i·iii·di·xix·ar·iii·

¶ Passio xpi reconciliauit deo·e·q·ar·iiii·&c·e·di·articl'o·v·

¶ Passio xpi fuit signum maioris dilectionis q̃ instituto eukaristie·Idẽ in·q·de quotlibet·q·v·articl'o·vi·

¶ Xpus non potuit peccare·Idez in iii·pte·q·iii·ar·i·et in·iii·di·xii·ar·i·

¶ Peccati potentia fuit in xpo·e·q·ar·ii·

¶ Xpus potuit dimittere peccata·Ide in·iii·pte q·lxiiii·ar·iii·et in·iiii·di·v·ar·i·et eandẽ potẽtiam·potuit cõicare ministris·e·q·ar·i·

¶ Persona xpi est cõposita·Ide in·iii·pte·q·ii·ar·iiii·et in·iii·di·vi·ar·ix

¶ Xpus fuit predestinatus fm q homo nõ fm q deus·Idem in·iii·pte·q·xxiiii·ar·i·et·ii·et in

i·di·xl·ar·iii·et in·iii·di·vii·ar·v·et vi·et di x·ar·i·et·vii·

¶ Predestinatio xpi fuit exemplar nre pdestinatiōis·Idē i·iii·pte·q·xx·ar·iii·et i·iii·di·x·ar·vii·

¶ Predicatio xpi solum debuit esse ad iudeos·s·tho·in·iii·pte·q·xlii·ar·i·et debuit eos scādalizar·e·q·ar·ii·et debuit esse publica·e·q·ar·iii·et debuit esse uerbo non scripto·e·q·ar·iiii·

¶ Quāto tpe durauit pdicatio xpi et quanto durabit pdicatio antixpi·s·tho·i·iiii·di·xliii·ar·viii·

¶ In xpo fuit apphia·idē i·iii·pte·q·vii·ar·viii·

¶ Esse redēptorē est ppriū xpo·Idez in·iii·pte·q·xlviii·ar·v·

¶ Relatio xpi ad matrē non est realis licet filius sit realis·Idē i·q·de quotlibet·q·viii·ar·iiii·

¶ Resurrectio xpi fuit necessaria·s·tho i·iii·pte q·liii·ar·i·et in·iiii·di·xxi·ar·iiii·et debuit esse tertia die·ea·q·ar·ii·et·e·di·ar·v·

¶ Resurrectio xpi fuit prima omniuz resurrectionum·e·q·liii·ar·iii·

¶ Xpus resurrexit cū uero corpe·Idē in·iii·parte q·liiii·ar·i·

¶ Xpus fuit cā sue resurrectionis·e·q·ar·iiii·

¶ Xpus rsurrexit cū corpe glioso·e·q·ar·vii·et cū corpe itegro·e·q·ar·iii·et i·q·d quotl·q·v·ar·v·

¶ Xpus rsurrexit cū cicatricibus·e·q·liiii·ar·iiii·

¶ Resurrectio xpi nō debuit oibus maifestari·Idē i·iii·pte·q·lv·ar·i·nec debuerūt eā uidere discipuli·e·q·ar·ii·et·iii·

¶ Xpus resurgens non debuit i alia effigie apparere·e·q·ar·iiii·

¶ Argumenta rrsurrectionis xpi fuerunt ueratia et sufficiētia·e·q·ar·vi·et in·iiii·di·xxi·ar·vii·et q·de quotlibet·q·iii·ar·v·

¶ Resurrectio xpi est causa nre resurrectionis·Idem in·iii·pte·q·lvi·ar·i·et in·iiii·di·xli·ar·i·et erit cā nre resurrectionis·e·q·ar·ii·

¶ De xpo facte sunt multe reuelationes multis sicut patuit i Sibilla et multis aliis·unde per sanct·tho·in·iii·di·xxv·ar·x·

¶ Xpus simul fuit sacerdos et hostia·Idem in·iii·pte·q·xxii·ar·i·

¶ Sacerdotiū xpi remisit peccatuz·e·q·ar·iii·

¶ Sacerdotiū xpi non habuit effectum in eo sed solum in aliis·e·q·ar·iiii·

¶ Sacerdotiū xpi fuit sm ordinem melchisedech·e·q·ar·vi·et manet ineternū·e·q·ar·v·

¶ Ex passione xpi recipiūt sacramēta uirtutē·Idē i·iii·pte·q·lxii·ar·v·et i·iiii·di·i·ar·xiiii·

¶ Xpus sm q homo non habuit itrisecā sacramētoz opatiōez·Idē i·iii·pte·q·lxiiii·ar·iii·et i·iiii·di·v·ar·i·

¶ Xpus fuit sanctificatus in pmo instanti sue conceptionis·Idē in·iii·pte·q·xxxiii·ar·i·

¶ In xpo fuit scia·Idem·in·iii·pte·q·ix·ar·i·

¶ In xpo fuit scientia beatoz·e·q·xi·ar·ii·

¶ Item scia acquisita fuit i xpo·e·q·ar·iiii·

¶ Sciētia indita xpo fuit pfectior scia āgeloz·in iii·pte·q·xi·ar·iiii·et talis scia fuit habitualis et p habitus distincta·e·q·xi·ar·vi·et i·iii·di·xiiii·ar·iii·

¶ Xpus nō nouit omnia p sciaz acquisitā·Idem in iii·pte·q·xii·ar·i·et pfecit in ea·e·q·ar·ii·nō tamē habuit eā ab hoie sz ab āgelo docēte·e·q·ar·iiii·

¶ Xps debet sedere ad dexteraz pris·Idem in·iii·pte·q·lviii·ar·i·et est ppriū sibi·e·q·ar·iiii·

¶ Quomō sensualitas fuit in xpo·Idem i·iii·di·xvii·ar·ii·

¶ Xpus debuit sepeliri·Idem in·iii·parte·q·liii·ar·i·et eius sepulture modus fuit cōueniens·in·iii·pte q·li·ar·ii·

¶ Corpus xpi sepultū nō fuit resolutum in sepulchro·e·q·ar·iii·

¶ Xpus stetit in sepulchro solum una die et duabus noctibus·e·q·ar·iiii·

¶ In xpo non fuit simulatio qn finxit se longius ire·Idem scda scde·q·cxi·ar·i·

¶ In xpo fuit spes·Idē i·iii·pte·q·vii·ar·iiii·

¶ Xpus fuit subditus pri et mri et sibimet·Idez in iii·pte·q·xxx·ar·i·et·ii·

¶ In xpo fuit unū tm suppositū·Idem in·iii·parte q·ii·articlo·ii·

¶ Conueniēs fuit q xpus tēptaret·Idez in·iii·pte q·xli·ar·i·et eius tēptatiōis locus fuit cōueniēs·e·q·ar·iii·et·iiii·

¶ In xpo fuit donū timoris·Idē i·i·pte·q·vii·ar·v·

¶ A xpo fuerūt assumpti defectus timorum·Idē in·iii·pte·q·xv·ar·vi·et·vii·

¶ In xpo fuit tristitia nō tn peruertēs rationem·Idē in·iii·di·xv·ar·vii·et nō erat cōtraria gaudio fruitionis·e·q·ar·xi

¶ In xpo fuerūt oms vtutes·Idē i·iii·di·vii·ar·ii·

¶ Vita xpi debuit esse iter hōies·idē i·i·pte·q·iiii·ar·i·et nō debuit esse abstracta·e·q·ar·ii·et debuit esse cū pauptate·e·q·ar·iii·et debuit esse sm legē·e·q·ar·iiii·

¶ Xpo hōi est naturalis gra unionis·Idem in iii·pte·q·ii·ar·xii·

¶ In xpo est unū esse·Idē i·iii·pte·q·xvii·ar·i·

¶ In xpo est unū suppositum·e·q·xvii·et in·iii·di·vi·articlo·i·

¶ Xpus ē unū neutraliter nō duo·Idē in·q·de ueritate·q·vi·ar·ui·

¶ In xpo ē unū iduidnū·Idē in·iii·parte·q·xvii·ar· et i·iii·di·vi·ar·i·et di·x·ar·ii·

¶ In xpo fuit duplex uolūtas·Idem in·i·parte·q·xviii·ar·i·

¶ In xpo fuit uolūtas sēsualitatis·e·q·xviii·ar·ii·

¶ In xpo fuerūt due uolūtates quātū ad rōem·e·q·xviii·ar·iii·et in·iii·di·xvii·ar·i·

¶ Volūtas xpi semp fuit cōformis uoluntati diuine·e·q·xviii·ar·v·et·e·di·xvii·ar·ii·

¶ In xpo fuit cōtrarietas uolūtatis·e·q·ar·vi·et·e·di·ar·ii·

¶ Xpus nichil nouit et quo intelligat si qd rep'f di ctū d uoto ei·s·tho·scda scde·q·lxxxviii·ar·iiii·

Yerarchia

Yerarhie sunt tres·s·Tho·in i·pte·q·cviii·ar·i·

¶ Yerachie nō distinguunt naturaliter·Idez·e·q·articulo·iiii·

¶ Quelibet yerarchia habet plures ordines·e·q·cviii·ar·ii·

Ydea

Anydee sint in deo·s·tho·in·i·pte·q·xv·ar·i·et i·q·de ueritate·q·iii·ar·i·&c in·i·di·xxxvi·ar·v·

¶ Ydee sunt plures·e·q·xv·ar·ii·et in·q·de quotlibet·q·iiii·ar·i

¶ ydea accidentiū est in deo·Idē in·q·de ueritate q·iii·ar·viii·et in·i·di·xxxvi·ar·vi·

¶ Ydee sunt oiuz que deus cognoscit·e·q·xv·ar·iii·et in·q·de ueritate·q·iii·ar·iiii·v·vi·vii·viii·

¶ ydee sunt eoz q nec sunt nec fuerūt nec erūt·Idem·e·q·iii·ar·vi·

¶ Quomodo ydea presens respitiat spēm q̄ indiuiduum. Idem in q. de quotlibet. q. vii. ar. ii.
¶ Ydea mīe est in deo. Idem in. q. de ueritate. q. iii. ar. v. et in. iii. di. xxxvi. ar. vi.
¶ Ydea singulariū est in deo. Idem in pal̃. di. xxxvi. ar. vi.
¶ Ydea mali est in deo. ea. q. ar. vi.
¶ Ydee omnium reꝝ sunt in deo. e. q. et ar.
¶ Ad quam cognitionē ptineat ydea ad practicā uł speculatiuā. s. tho. i. q. đ ueritate. q. iii. ar. iii.

Ydrophilatus Dicūt custodes aq̃ꝫ de sen. excō. si iudex laycus. li. vi. et ibi nō. glo.

Ydus Quid sit. nō. xiii. di. ꝑpter. in gł. uide qđ dixi. s. sub dictione kalende.

Yhesus Exponit̃. i. saluator uł salutaris. de imu. eccle. c. ii. li. vi.
¶ Fideles debent cū reuerentia audire hoc nomē ihesus & ei reuerentiā aliquo signo exteriori ostēdere. e. de imu. eccle. decet. li. vi.

Yperbericus Dicit̃ mēs octobꝛ. xv. di. ꝑpter. i gł. ał's. xiii.

Yperdulia Est spēs dulie. s. Tho. scđa scđe. q. ciii. ar. iii. et ibi uiđ quibus creaturis debeat̃.

Ypocrisis An ypocrisis sit peccatū. uiđ s. Tho. scđa scđe. q. cx. ał' cxi.

Yronia Est peccatū ꝫ minus accidia. s. Tho. scđa scđe. q. cxiii. ar. i. et. ii.
¶ An yronia sit spēs mēdacii. e. q. ar. iii. et. q. cx.

Yris Est signū diluuii nō futuri. s. Tho. in q. de quotlibet. q. ar. xx. ał's. xxx.

Ysaac An obtulerit sacrificiū. s. tho. scđa scđe. q. lxxxv. ar. i.

z **Zabulon** Hic fuit nouissimus Lie filius. Geñ. xxx. et. xxiii. q. iii. si igitur. & ibi uide.

Zabahalla Quid sit hoc dicere. uide nō gł. in cle. i. đ iudi.

Zacheus Hic bona sua dedit paupib⁹ et si aliqueꝫ defraudauit reddidit quadruplū. Luce. xx. i. q. ii. ꝭ. uerum.
¶ An zacheus teneret̃ restituere quadruplū. uide s. Tho. scđa scđe. q. lxii. ar. iii. et. vi.

Zacharias Zacharie ministranti sacramenta iudeoꝝ astitit angelus iuxta altare et oratiōnē exauditā eius esse nūtiauit. ut hēt̃ Luce. i. q. i. nonne.
¶ Sorte exiit qđ zacharias incensum poneret ad altare. xxvi. q. ii. ꝭ. i. ꝟ. et de zacharia.
¶ Zacharias petēs signū a dño de ꝓle nascēda ī pecrauit et merito fuit punitus. s. Tho. scđa scđe. q. xcvii. ar. ii.

Zelotipus Hoc uerbuꝫ habes. ii. q. v. ꝭ. hoc autem.

Zelotes Hoc uerbū exponit̃. i. zelī's uindictam. de renun. nisi cum pridem. xxiii. q. ii. in sum.

Zelus Quid sit ꝓprie zelus. uide s. Tho. scđa scđe. q. xxxvi. ubi dicit q̄ zelus ꝓprie est qū qs cōtristat̃ de bono uel felicitate alterius.
¶ Quid sit zelus quid zelare. uide in. c. fi. đ offō custo. in glo. fi. de reg. ł a. non solū. li. vi. de re iudi. ad apłice. eo. li.
¶ Verbū zelare sumit̃ duobus modis. ut nō. xxiii. q. iiii. qui peccat. in. v. glo.
¶ Zelus electiōis et electi consistit in tribus. s. in ydoneitate electi in auctoritate eligentiū et in intentione spūali. de his. in. c. dudū et. c. eccł ia. ii. de elec. Io. an. e. ti. in genesi.
¶ Zelus attendit̃ ut in pal̃. iuribus. et. li. q. i. si peccauerit.
¶ Zelus debet esse discretus. xxiii. q. iii. nō in ꝑpetuu ubi de hoc.
¶ Zelus domus tue cōmedit me psalmista.
¶ An aliqs zelus sit laudandus et aliqs nō. s. tho. scđa scđe. q. xxxvi. ar. ii.
¶ Qualiter differant zelus uomeris et inuidia. uide e. articł o. ii.
¶ An zelus et contentio habeant affinitatem. san. tho. scđa scđe. q. xxxviii. ar. ii.
¶ Zelus est amor non patiens consorciū in amato. Idem in. iiii. di. xxxiii. ar. i.
¶ Zelus & amor inuenit̃ maris ad feminā n afor q̄ econuerso. tam in hōibus q̄ in animalibus. Idem in. iiii. di. xxxiii.
¶ Zelotipia unde creat̃ et quid est. Ideꝫ in. iiii. di. xxvii. ar. i.

Zenodochium Est locus uenialis in quo peregrini recipiunt̃. C. de epis. et de. l. si qs ad declinandam. nō. xxiii. q. viii. ꝭ. sancimus. et ibi est glo de nominibus ipsoꝝ locoꝝ.

Zenotaphium Quid sit nō. ff. de re. diui. l. i. tm. ꝭ. ii.

Zenodorus Est ꝓpriū nomē uiri. C. ad macedo. l. senodorus.

Zinziber Nome est aromaticū uel species. ff. de publi. l. fi. ꝭ. species.

Zizania De hac dictione. i. ō. ce elec. licet. in gł. et i cle. dudū đ sepul.
¶ De zizaniis et seminatorib⁹ zizaniaꝝ. uide Ange. in consilio suo. clxxxi. qđ incipit uisus. istrumetis.

Zoilus Est nomē ꝓpriu uiri. C. đ heredi. insti. l. cū ꝓponas.

Zocar Est nome ꝓpriū uiri. ff. de uer. sig. l. si ita stipulatus. ꝭ. crisogonus. ubi uide.

Zona ¶ An appellatione pannoꝝ ueniat zona. uide in. l. diuus. ff. de bo dam. et ibi nō. Barꝫ. tex. in. l. uestis. et ibi etiā Barꝫ. circa pn. ff. de au. et ar. lega. Deo grās.

¶ Expletum est reportorium Reuerēdi patris & domini Petri Epi Brixieñ. impressum Rome apud sanctū Marcum Anno a natiuitate dñi millesimoquadringentesimoseptuagesimosixto die quīto mensis Februarii Sedente Sixto iiii. Pontifice maximo pontificatus sui anno quinto.

Per Honorabilem virum dominū Simonē Nicolai de Lucha mercatorē Curiam Romanam sequentem